FORLIVIO

DE GENERATIONE EMBRIONIS

VENEGIA 1518

Fundación Uriach

Fundación
Uriach

Fundación
Uriach

Expoſitio Jacobi ſupra capitulum de generatione embrionis cum queſtionibus eiuſdem.

Dinus ſupra eodem.

Dinus ſupra librum ypocratis de natura fetus.

Fundación Uriach

Baſſianus politus Artium ⁊ medicine Doctor Stephano ſpino auuncu-
lo ſalutem. D.

TVorum in me magnitudo meritoꝝ doctiſſime Stephane: nec minus
tua ſingularis doctrina ab ineunte etate hoc inſtituto firmarunt aı̄ıuz:
vt aliquādo meā erga te: nō poſſem: ⁊ beniuolentiā ⁊ ſūmam obſer-
uantiam declararez. Cum igit̄ ſuperiorıbꝰ diebus ad manus perueniſ-
ſent nōnulloꝝ expoſitiōes in caplm Auic. de gnōne embrionis. has oēs in vnū
noſtro caſtigatas calamo volumen īprimendas dedimus: quibus addidimus
expōnem Dini in libelluz de natura fetus Hypocratis: opus ſane eruditū plu-
rima variaqꝫ doctrina refertuz. Quoꝝ vero expōnes edite ſunt Jacobus For-
liuienſis medicine lux altera. Thomas de Garbo cuius duplex expoſitio re-
peritur: abreuiata. ſ. ꝑfecta diffuſaqꝫ: vtraſqꝫ has hic poſitas inuenies: lz alte-
ra ſub Dini nomine ſcribatur in īdice: eandē alij Gentili de peruſio attribuant:
has igitur exiguas lucubrationes noſtri ingenij primitias tuo nomīe ceptas ac
perfectas accipe teſtimoniuz mee ſūme in te obſeruantie: quas ſi a te laudatas
ſenſero: viro oīuz litteratorū etatis noſtre primario: tuo auſpicio maiora aggre-
diar. Uale phoꝝ ac medicoꝝ academie decus. Datum patauij kal. noueb.

Fundación Uriach

¶ Jacobi forliuienſis veriſſimi medicine interpretis Egregia ⁊ ſubtilis expoſitio cum queſtionibus ſup aureum capitulum de generatione embrionis feliciter incipit.

Cum matrix colligiꝉ ſuper ſperma tūc prima diſpoſitionū que aduenit illic ē ſpumoſitas ſpermatis. ⁊ eſt ex operatiōe virtutis formatiue.

¶ In hoc ca. tractaturus de mō generationis. ⁊ formationis fetus ſic ꝓcedit. qꝛ. Primo oñdit cauſas ⁊ mōs generationis fetus. Scđo inueſtigat cās diuerſitatis in ſexu in ſilitudine vel diſſimilitudine fetus ad parentes. Tertio inueſtigat cās in generatione geminoꝝ. Quarto cās partus. 2. ibi. (Et cū ad cor). 3. ibi. (Et cā qdem in geminis). 4. ibi. (Partꝰ vero nō). prima in. 3. ꝑ facit qđ dictum eſt. Secundo explicat modum q̄ nutriꝉ fetus in vtero. Tertio qualiter pāniculis alligeꝉ ⁊ defenſeꝉ ibi. 2. (Et ſcias ꝙ ſanguis menſtruus). 3. ibi. (Amplius fetus ꝯtineꝉ). prima in duas ꝑ tāgit generationis modū principalium. 2º ordinem in generatione ipſoꝝ. ibi. 2. (Et ſpacium qdeꝫ ſpume). prima i 3. Primo premittendo diſpoſitionē primam materie generationis aduenientē. cās illius explicat. Secundo illas declarat. Tertio ꝯcludit quoddā. Scđa ibi: (Et veritas qdeꝫ). 3. ibi: (Et ꝓp aliud.) ¶ Dicit primo ꝙ cū matrix colligiꝉ. i. conſtringitur vel corrugaꝉ ſuper ſperma hora. ſ. ꝯceptionis tunc prima diſpoſitio que aduenit illic. ſ. i ſpermate ē ſpumoſitas. qꝛ ſperma ſpumoſaꝉ. ⁊ hec ſpumoſatio eſt. i. prouenit ex operatione virtutis informatiue.

¶ Sciendum eſt ꝑ circa iſtam parteꝫ ꝙ vt colligi pōt 3º virtutum nāliū. ca. 3º. membra debentia digerere aliq̄ꝫ māꝫ digeſtione cōi. illam materiam per virtutem retentiuam debito tp̄e retinent: ita vt non inſurgat virtus expulſiua niſi digeſtione cōpleta. Retentiua. n. preparat ⁊ ſeruit digeſtiue. prima prime. ca. de virtutibꝰ miniſtrantibꝰ. Operatur aūt retentiua mediātibus villis tranſuerſalibus: vt patebit ibidem. vnde oꝫ mēbꝝ corrugari retinēs ⁊ conſtringi ſup digerendaꝫ māꝫ. qꝛ igiꝉ i matrice hora cōceptionis recipiꝉ ſp̄ma digerendum digeſtione cōmuni. oꝫ ipſum a matrice retineri tranſuerſalibus villis operante. quare oꝫ ipſam conſtringi ⁊ corrugari ſup ſperma ad ipſum figendum. donec complete digeratur: ꝓp qđ bene dictum eſt in litera. cum matrix colligiꝉ. Et habetur eadē ſnia in precedenti ca. dum inquit: Et fit in diſpoſitione cōceptionis in ſūmo conſtrictionis quam fortaſſe non ingrederetꝉ extremitas acus. Et colligitur idem 3º virtutum nāliū ca. 3º. ¶ Sciendum eſt 2º ꝙ huiuſmodi ſpumoſitatis ſpermatis multiplex eſt cā. prima qdem mediata et remotior. ſ. matricis collectio ⁊ corrugatio ſup ſperma: lꝫ. n. matrix ſit ex ſe membrū frigidum ⁊ neruoſum. participatione tñ multarum venaꝝ ⁊ artariarum ꝑ ipſam ſeminataꝝ potens redditur ad ſperma calefaciendum: ⁊ ex cōſequenti ſpumoſandum. Ad qđ iuuamētuꝫ facit motus conſtrictionis eius: ⁊ retentio ſpermatis in loco anguſto vniēs calidū ſpermatis ⁊ vigorās. ⁊ eius reſolutioneꝫ ꝓhibens. ¶ Cauſa aūt imediatior ē caliditas ſpiritus ⁊ informatiua virtus exñs in ſemine viri. Siue ꝑ virtutem informatiuaꝫ intelligere velimus tēperamētuꝫ datuꝫ ſpiritui gignitiuo per qđ redditur ſpiritus gignitiuus i ſemine incluſus potens ad hanc ſpumoſitatem ꝓducendam ⁊ alias ſequentes oꝑationes. Siue intelligere velimus ꝑ virtutem informatiuā ſpiritus gignitiui formā ſubſtātialeꝫ quā qdam poſuerunt aīaꝫ. Siue ꝑ hanc itelligere velimus virtutē aliam occultā in ſp̄ū gignitiuo a p̄re derelictam: q ꝑ hanc virtutē ⁊ eius caliditatē agit in māꝫ ſp̄maticā ipſaꝫ calefaciendo: ⁊ rarefaciēdo: ⁊ interius ꝑforādo: ⁊ ſe ſue ſube cōmiſcendo: in ea ꝯcauitates formādo: q̄s in ſue creationis p̄nꝰ debent hr̄e principalia mēbra iđ tumeſcit ſperma: ⁊ ſpumoſaꝉ. ¶ Et ex h̄ ſeq̄tur aliter fieri huiꝰ ſpume gnātioneꝫ. ⁊ aliter fieri ſpumoſitatē in alijs corporibꝰ exterioribꝰ. vt in aq̄: ⁊ ſicut ō alijs i qbꝰ: vt colligiꝉ. 2. affoꝝ ꝯmēto. 43. gnāꝉ ſpuma ex ꝯmixtiōe corporis aerei ſubtiꝉ vel vaporoſi. cū corpore viſcoſo vel fluxibili corpore vaporoſo i corpore viſcoſo incluſo. ⁊ petēte nāliter exituꝫ: ⁊ aſcēſuꝫ: corpore vō viſcoſo reſiſtente ſue diuiſioni: eo ꝙ nāliter appetit ꝑmanere ꝯtinuū. Unde pꝫ a nullo illoꝝ corpoꝝ: nec ambobꝰ ſimul. illaꝫ ſpumam nāliter ꝓduci: ſꝫ ꝑ accidens: ⁊ nō ex intētione nature. In ſpermatis aūt ſpumoſatione lꝫ ꝯcurrat corpus aereuꝫ. puta ſp̄ūs cōcauans ⁊ rarefaciēs corpus viſcoſuꝫ. puta ſp̄matis ſubaꝫ: h̄ tñ non eſt preter nāleꝫ intentionē ſp̄ūs gignitiui ⁊ informatiue uirtuꝉ. Ex q̄ vlterius pꝫ cā. quare non tota mā q̄ generationi ſubiciꝉ vniformiter ſpumoſatur. hō. n. ſpumoſatio nō fit ex ſola colliſione ꝯtingenter fcā corporis viſcoſi cū vaporoſo: ſꝫ a nā ſm̄ prius exigentiā: ex qbus fieri dꝫ generatio p̄cipaliū mēbroꝝ. ad varias ꝑtes tranſmittiꝉ ſp̄ūs rarificādo: ⁊ ꝯcauando māꝫ ſp̄maticaꝫ recte. ſicut in viuente aīr ⁊ ſub alia tranſmittiꝉ ſp̄ūs mēſura ad carnē. ⁊ ad os nutriendū. Et hanc ſniaꝫ intellexerūt antiq dñtes huius ſpume gnātioneꝫ nō fieri a calido abūdante in q̄tū calīm ē: qꝛ tale totaꝫ māꝫ ſimul rarefaceret ⁊ ſpumoſaret: ſꝫ fit a calido determiato. qꝛ. ſ. regulato ⁊ directo a tali forma vel virtute gignitiui ſp̄ūs. ¶ Ex qbus oibus ſunt manifeſte cāe generatiōis huius ſpumoſitatis. Materialis. n. cā eſt ipꝫ ſp̄matis corpulentū. Agens aūt mediatuꝫ ⁊ remotū ē matrix. ad qđ coadiuuat corrugatio ⁊ ꝯſtrictio eius. Agens vō ꝓpinquuꝫ eſt ſp̄ūs gignitiuus ꝑ eius calorē. ⁊ tēperamentū. ⁊ forte ꝑ proprietatē occultā in ipſo derelictā. Finis vō eſt mēbroꝝ p̄cipaliuꝫ formatio ⁊ generatio. Que vō ſit eius cā formalis pꝫ ſatis. ¶ Sciendū eſt 3º ꝙ de ꝯcurſu ſp̄matum ad fetus gnātioneꝫ varie inuēte ſunt pōnes. ¶ Pria fuit pħi. ⁊ ſeq̄ntiū ipſꝫ: cui ēt frequēter Aui. adheſit. ⁊ hanc ſecutus fuit Egidius romāus i ſuo tractatu de formatōe hūani corporis. Poſuit aūt h̄ poſitio ꝙ ſp̄ma viri nō ꝯcurrit ad gnātioneꝫ māliter: ſꝫ ſolū effectiue. Et ꝙ mā generationis ſolū eſt meſtruū mulieris: ſcđꝫ quā viaꝫ oꝫ litterā exponi. pria diſpōnum q̄ aduenit illi ē ſpumoſitas ſp̄maꝉ. i. meſtrui: qđ iđ ſp̄ma appellaꝉ qꝛ tandē dealbaꝉ. ⁊ ad quādā lactis vel ſp̄matis ſilitudineꝫ duciꝉ. Scđa āt poſitio. fuit Ga. tenētis vtrūq̄ ſperma ꝯcurrere māliter ſimul ⁊ effectiue ad gnātionē. ſcđm vō hāc viā exponēda eſt littera ſicut ſonat. ¶ Quarto ſciēdū eſt ꝙ nō eſt in ꝓpoſito intētio aui. ꝙ hec ſpumoſitas q̄ aduenit ſp̄mati ſit ſimpꝉr pria diſpō. cō. n. ꝙ hec diſpō acq̄riꝉ ſp̄mati actōe calidi digerētꝭ ⁊ rarefaciētis ſp̄ma: notū ē ꝙ prior diſpō in ſp̄mate acq̄ſita ſaltē māifeſta ē ſp̄matis calefactio: ſꝫ itellexit ꝙ iter diſpōnes dñtes māifeſte nōbiles ſp̄mati acq̄ſitas. pria eſt ſp̄matꝭ ſpumoſatio. De āt diſpōnes vt īfra patebit ſunt. 5. pria q̄ iā dicta ē. Scđa eſt appitio quarūdā guttaꝝ ſanguineaꝝ ꝑ ſubaꝫ ſp̄matꝭ diſpſaꝝ. Tertia vō eſt q̄ ſp̄ma duciꝉ ad formā coagulati ſanguis. Quarta ē q̄ ſp̄ma h̄ efficiꝉ ſicꝉ caro maſticata. Ultima vō diſpō eſt lineatio: ⁊ viaꝝ diſtinctio. Per comparationem igiꝉ ad has diſpōnes pōt ſpermatis ſpumoſatio

dici ſimpliciter pꝛima. Hap aũt diſpoſitionum cõe ſunt iſte. Pꝛimo fit ſpumoſatio pp cauſas dictas. Scdo apparent gutte ſanguinee ⁊c.q2 iam nã commiſcet ſpermati ſanguinem qui regritur ꝓ fetus generatione. Tertio apparet ſanguinis coagulatio pp digeſtionẽ hanc ingroſſare mãm:que dȝ in fetus ſubſtãtiam ꝯuerti. Quarto videt̃ caro maſticata:q2 iam inceperunt lineationes:que q2 pfecte nõ diſcernunt̃ apparet in mã illa quedam irregularitas:pꝛopter diffoꝛmitatem eleuationis ⁊ depꝛeſſionis partium in illa:ſicut in carne maſticata. Ultimo.n.incipiũt apparere lineationes membꝛoꝛum.

¶ Et veritas quidem diſpoſitionis ipſius ſpumoſitatis eſt ex hoc ꝙ virtus infoꝛmatiua mouet illud quod eſt in ſpermate ex ſpiritu animali naturali ⁊ vitalia ad mineram vniuſcuiuſqȝ eoꝛum in qua figitur ⁊ creatur illud membꝛuȝ ex eo ſm moduȝ quem expoſuimus ⁊ declarauimus in libꝛis pꝛincipioꝛum.

¶ Nunc declarat ꝙ dixerat.ſ.ꝙ ex opatione.virtutis ĩfoꝛmatiue fit generatio ſpume ⁊c.dicens veritatem illius diſpoſitionis iam dicte:q2.ſ.ipſam eſſe ex opatione virtutis ĩfoꝛmatiue:ex hoc ꝙ virtus infoꝛmatiua mouet illud qđ ẽ ĩ ſpermate de ſpiritu vitali animali ⁊ naturali ad minerã ⁊ oꝛiginem vniuſcuiuſqȝ eoꝛum.ſ.pꝛincipalium mẽbꝛoꝝ: in qua figit̃.i.cauſatur vel gñãtur ex eo.ſ.ſpiritu: ſm moȝ quem expoſuimus in libꝛis pꝛincipioꝛum:q2.ſ. non de animalibus.ꝓ ca. ¶ Sciendum eſt circa iſtam partem: pꝛimo ex littera auic.hic expꝛeſſe colligit̃: ad compoſitioneȝ ſpiritus gignitiui ĩcluſi in ſpermate ꝯcurrere ſpũȝ animalem vitalem ⁊ nãlem.inquit.n.virtutem infoꝛmatiuã ad ſpumoſandum mãȝ mouere illud qđ eſt in ſpmate de ſpũ aiali naturali ⁊c.⁊ per ꝯñs in ſpermate includunt̃ iſti tres ſpiritus. Et ex h̃ vlterius ſequit̃ ꝙ ſperma quantum ad partem ſpũoſam non ſolum decidit̃ a coꝛde.ſȝ ab omnib⁹ pꝛincipalibus membꝛis:lȝ ẽt ꝯtingat ipſum ab aliquo vel ab aliqbus membꝛis particulariter decidi. Et colligitur hec ſnĩa ſupꝛa.z.fen.5.ca. de cauſis ſpermatis cum inquit. ¶ Et eſt vez ꝙ dicit.y.de eſſe duap venap immo oȝ vt ex oĩ mẽbꝛo pꝛincipali ſit ei fons ⁊ ex alijs mẽbꝛis refudatio. ¶ Sciendum z⁰ ex illa littera apparenter poſſe concludi ꝙ ſpũs animalis nãlis ⁊ vitalis gignitiui cõpoſitionem ingredientes remanent in eo foꝛmaliter:⁊ ꝙ ſpũs gignitiuus nõ ſit vnus ſpiritus:niſi per aggregationem: hoc.n.videntur innuere verba littere. ¶ Et ex hoc vlterius habetur ꝙ temperamentum ſpũs gignitiui eſt vnum tẽperamentum diſtinctum a temperamento animalis ⁊cetera: reſultans tamen a tẽperamentis iſtoꝝ trium ſpirituũ adinuicem refractis: recte ſicut cuiuſlibet mixti tẽperamẽtum aliud eſt a cuiuſlibet componentium tẽperamento. Et hanc viam poſſumus ꝓbabiliter adaptare ad litteraȝ. Auicene: imaginando ꝓ ꝙ ſicut in mixto remanẽt elemẽta refracta:non ſub pꝛopꝛijs qualitatum exceſſibus:ita vt in gignitiuo ſpiritu remanent tres ſpiritus refracti:⁊ tunc ꝯñter pȝ littera. ¶ Uel aliter poſſum⁹ dicere:ꝙ lȝ in mixto foꝛmaliter non remaneant elementa:in ipſo tñ reperiũtur partes elemẽtis pꝛopoꝛtionales:vt ignee:aquee: ita ⁊ in gignitiuo ſpiritu remanẽt partes vitali animali ⁊ naturali pꝛopoꝛtionales:⁊ tunc per illud qđ eſt in ſpermate de ſpiritu animali.⁊c.intellexit Auicena partem ſpiritus gignitiui pꝛopoꝛtionalem animali: ⁊ ſic de alijs: ⁊ patet bene ꝙ vtraqȝ poſitio eſt tolerabilis. ¶ Sciendum ẽ 3⁰ ꝙ virtutem infoꝛmatiuam traſmittere illud qđ eſt de ſpiritu vitali ⁊c.poſſum⁹ ymaginari ſm duos modos:pꝛimus eſt imaginando ꝙ ad minerã generatiõis cerebꝛi trãſmittatur ſolus ſpiritus aialis:⁊ ad minerã generationis epis tranſmittat̃ ſpiritus naturalis:⁊ ſic de alijs. Hic aũt modus nõ ẽ pꝛobabilis:nec eniȝ animalis nec nãlis ſuas operatiões pñt ꝓducere ſine ꝯcurſu vitalis: vt colligit̃ pꝛima pꝛimi.ca.de virtute vitali. ¶ Secundo imaginari poſſumus ꝙ ad q̃libet mineraȝ tranſmittant̃ tres ſpiritus:ſed plus ꝓpoꝛtionabiliter de ſpiritu aiali ad generationeȝ cerebꝛi.⁊ de naturali ad generationẽ epatis.⁊ đ vitali ad generationẽ coꝛdis. Et hic modus eſt ꝓbabilioꝛ:ad generationeȝ eniȝ cerebꝛi non ſolum oȝ in materia induci temperamentuȝ:opationibus animalibus: ſȝ ẽt naturalibus: et vitalibus ꝓpoꝛtionatuȝ. Similiter ad generationẽ coꝛdis ⁊ epis. Nota tñ ſatis eſſe veriſimile ad cuiuſlibȝ mẽbꝛi pꝛincipalis generationem plus de vitali q̃ de aliquo alioꝛum ꝯcurrere ſpũum. ¶ Quarto ſciendum ꝙ adhuc iſtum ſcđȝ intellectuȝ poſſumus tribus modis verificare Pꝛimo ymaginãdo:ꝙ ſpiritus qui eſt in ſpmate viri egrediatur ſperma vbi eſt:⁊ localiter moueatur pfoꝛãdo ⁊ ſpumoſando ⁊c. Secundo ymaginari poſſumus ipſũ ex menſtruo mulieris generare ſpirituȝ animalem ⁊c. Spiritus .n.gignitiuus ẽ cuiuſlibet illoꝝ virtualiter pꝛoductiuus. Tertio ymaginari poſſumus vtrũqȝ dictoꝛum modoꝛũ concurrere ⁊ quilibet iſtoꝝ eſt pꝛobabilis. ¶ Utruȝ autẽ ſpiritus gignitiuus qui pꝛius erat ĩ ſpmate viri remaneat poſt generationẽ fetus: ita vt fiat inſtrumentũ anime fetus pꝛo ſuis operationibus: videbit̃ infra.hoc.n.ſentit egidius romanus: qualiter aũt hic ſpiritus moueatur ad diuerſas partes materie generationis: videbit̃ infra. ¶ Ultimo intelligenduȝ eſt ꝙ lȝ materia que generationi ſubicit̃:ſenſui appareat hõgenia: eſt tñ ex parte rei diffoꝛmis: ⁊ eterogenia:ita vt in ea ſit reperibilis pars ſic ꝓpoꝛtionata oſſis generationi:ꝙ nõ carnis:⁊ econtra:ſilr pars ſic ꝓpoꝛtionata generationi coꝛdis ꝙ non epis vel econuerſo. Per mineraȝ igitur in qua fit vniuſcuiuſqȝ membꝛi generatio intelligere debemus vniuſcuiuſqȝ membꝛi ſituȝ vel locuȝ in materia:cui coꝛrñdet materia illi mẽbꝛo pꝛopoꝛtionata:⁊ dicitur minera methafoꝛice:ſicut eniȝ mineraȝ locum in quo uiget huius vel illius metalli virtus generatiua cõiter appellamus:⁊ in q̃ mã in tale metallum tranſmutat̃:ita q2 in determinato ſitu viget mã ſic ꝓpoꝛtionata cerebꝛo ꝙ nõ coꝛdi.⁊ econuerſo:illum ſitũ minerã nominauit.virtus igitur infoꝛmatiua ſm exigentiaȝ generãdoꝛuȝ membꝛoꝛum tranſmittit ad has mineras ſpũm vitaleȝ animalem ⁊c.

¶ Et pꝛopter illud reperitur exufflatio tota impelli ad medium humiditatis vt pꝛepararetur locus coꝛdis: deinde fiunt a latere eius dextero ⁊ a latere eius ſupꝛemo due veſice quaſi ramificate ab eo tangẽtes ipȝ vſqȝ ad hoꝛã: deĩde parant̃ ab eo ⁊ diſcernuntur ⁊ fit pꝛimo illud ex quo creatur coꝛ. ⁊ a dextra illud ex quo creat̃ epar ⁊ iplet̃ alia ſanguine ad albedinẽ declini.

¶ In parte iſta ꝯcludit quoddaȝ.⁊ ꝓ h̃. z⁰ remouet dubiũ ſcđa ibi (verũtñ).dicit ꝓ ꝙ pꝛima inſufflatio ſiue ampulla q̃ fit in medio fit: vbi.ſ.oȝ coꝛ generari.deinde a latere dextro ⁊ a latere ſupꝛemo fiũt due alie:⁊ q̃ſi tangũt eã:deide ſepant̃.⁊ vna eſt pꝛo epe.ſ.que ẽ a latere dextro:⁊ altera ꝓ cerebꝛo.ſ.ſupioꝛ.deide ventoſitas frãgit humiditatẽ ex qua fit fetus ⁊ fit foꝛamẽ in ea vt mã recipiat reſtaurationẽ ex ſpũ:⁊ ſanguine.⁊ ibi creatur vmbilicus: ⁊ illud qđ ꝓ creat̃ eſt pãniculus. ¶ Intelligendũ circa illã parteȝ ꝓ ꝙ h̃ ꝙ dicit Auicena introductuȝ eſt ad explicãdũ q̃liter

ex motu ſpiritus ad diuerſas partes materie fit veſicatio iaʒ dicta.co.n.ꝙ virtus intẽdit ꝑparare loca vbi debeat mẽbra principalia generare: neceſſe eſt ipſaʒ ad diuerſas partes ſpũm mouere ſpumificãtem ſiue veſicantẽ ſm exigẽtiam principalis mẽbri generãdi vnde fiunt he varie veſicationes iam dicte. ¶ Et ex hoc pʒ intellectus littere. ¶ Patet.z.quare veſicatio tota in medio fit prius. qꝛ locus principalis generandi.ſ.cordis eſt ĩ medio: cor.n. prius generatur vt ĩfra videbit̃:ideo ꝑ preparatur locus generationis eius.⁊ dr̃ ſufflatio:qꝛ pro tũc tumeſcit ſperma ĩ medio ſicut veſica ꝑ inſufflatiõem tumeſcit. vel dicitur hec ſufflatio qꝛ mã illa que tumeſcit ſubtiliatur: ⁊ in ventum ↄuertitur. ¶ Scđo ſciẽdum eſt ꝙ queẽadmodum mẽbra pricipalia ſunt tria faciẽtia.ſ.ad eẽ ĩdiuidui puta cerebꝝ: epar: ⁊ cor: ita ante formationẽ embrionis tria eis preparãtur loca:⁊ ſic tres generantur veſice. ¶ Prima.ſ.ꝑ corde in medio. ¶ Scđa aũt pro epate que ab iſta parꝫ declinat ad latus dextrum. ¶ Tertia vero eſt ĩ ſupremo loco pro cerebro. Iſte tñ uidẽtur in principio ſe tangẽtes:⁊ due vltime in generatiõe apparent ſicut ramificate a prima: ꝑꝑ paruitatem embrionis: que tñ poſterius ipſo creſcẽte clarius diſcernũt̃:⁊ appet eaꝝ diſtãtia. ¶ Et colligit̃ hec eadem ſnĩa a Ga.cã.de ſpermate noue tranſlationis ca.6. ¶ Dubium tñ eſſet:ʒ infra declarãdum:quare cum teſticuli ponant̃ mẽbrum principale:eis in pricipio generationis nõ corrñdet aliqua veſica:de hoc infra. ¶ Sciendũ 3° ꝙ illa pticula(Implet̃ ⁊c.)conſueuit hr̃e duplicem litteram.prima dicit:alio: ⁊ tunc oʒ ſuppleri:⁊.3. implet̃ alio ſanguine ab illo quo implẽtur alie. ¶ Alia aũt hʒ alia: et eſt ſenſus:alia.ſ.veſica q̃ eſt ꝑ cerebro impletur ſanguine declini ad albedinem:⁊ h̃ videt̃ melior littera. ¶ Huius autem cã eſt: qꝛ cum cerebꝝ ſit membrum flegmaticum ad albedinem tẽdens:oʒ etiam ſanguinem ex quo generãdum eſt:eſſe flegmaticũ:⁊ ad albedinem tendentẽ:Materia enim generatiõis dʒ proportionari membro generãdo. ¶ Similiter qꝛ eadem vel ſilis dʒ eſſe materia generationis ⁊ nutricationis:Materia aũt nutricationis cerebri eſt ſanguis flegmaticus ad albedinem declinãs: iõ ⁊c.

¶ Et penetrat ad exteriorem partem humiditatis ſparſe poſt duas veſicas ventoſitas inundans eam vt recipiat propter eam reſtaurationeʒ ex matrice ⁊ ex ſpiritu ⁊ ex ſan. ⁊ creat̃ vmbilicus: ⁊ quod primo creat̃ tunc ẽ pãniculus.

¶ Nunc explicat q̃dam aliam operationem que fit in mã poſt creationem veſicaꝝ.ſ.foraminis nominati poſt duas veſicas:⁊ intẽdit ꝙ ſtatim declarabit̃. ¶ Sciendũ eſt ꝙ ꝑ hanc litteram poſſe exponi multipliciter. ¶ Primo ſic: ad exteriorẽ parteʒ humiditatis ſparſe poſt duas veſicas .ſ.cordis ⁊ epis penetrat vẽtoſitas ⁊c.⁊ ẽ ſenſus:ꝙ virtus iformatiua trãſmittit ventoſitatem ad humiditatem que eſt infra veſicam cordis ⁊ epis:que perforat.i. foramen et ↄcauitatem cãt in exteriori humiditate prima.i.exteriori ſupficie eius:⁊ in illa eſt poſtea vmbilicalis vena:qua reſtaurat̃ fetus ſpiritu ⁊ ſanguine:⁊ ideo dixit poſt duas veſicas:qꝛ vmbilicus ſm ſitum eſt poſt cor ⁊ epar. ¶ Secũdus ſenſus eſt.ꝙ poſt duas veſicas.i.poſtq̃ generate ſunt due veſice.ſ.cerebri ⁊ epis. ¶ Non facit aũt mentionem de veſica cordis:qꝛ illa generatur prius tpe: vt dictum eſt: qꝛ igitur generatio vene vmbilicalis eſt tpe magis vicina generationi illaꝝ duarum veſicaꝝ ideo d̃ illis fecit mẽtionem:ideo expono litteram vt ſtat. ¶ Scđo eſt intelligendum ꝙ per ventoſitatem in propoſito intelligere poſſumus ventoſitatem proprie dictam; que a virtute impulſa penetrat.⁊c. ¶ Secundo intelligere poſſumus partẽ ſubtilem ſpermatis penetrãtem ꝑ meſtruum. ¶ Tertio intelligere poſſumus: ⁊ melius:ſpũm gignitiuum. ¶ Intelligẽduʒ eſt 3° ꝙ hic inuenitur duplex littera. vna hʒ mandãs: alia vero mũdans. ¶ Iuxta primam oʒ ſupplere ⁊virtus informatiua eſt mandãs eam.ſ.ventoſitatem:vt ipſa virtus ꝑ eam ventoſitatem taliter penetrãtẽ recipiat reſtaurationem ⁊c. ¶ Si vero littera habeat mundans adhuc duplex põt eſſe ſenſus.mũdans.i.ↄcauans eaʒ ⁊ remouẽs aliqđ illius humiditatis de medio. ¶ Et ↄſonat hec locutio cõmuni modo loquẽdi:quo dicimus dum res ↄcauat̃ ꝙ ipſa mundat̃. ¶ Aliter exponit̃ mundans eam.i. deputans ⁊ ſequeſtrans eam a ſupfluitatibus: eam.ſ. ſupfluitatem qua attrahitur ꝑ locum vbi iam facta eſt perforatio. ¶ Prima ⁊ ſecunda expoſitio videtur ↄformior littere ⁊ tunc.i.poſt illud qđ primo creatur eſt pãniculus inuoluẽs totum fetum ⁊c.

¶ Verũtamen veſice cordis ⁊ epatis ⁊ cerebri creationem vmbilici precedunt:q̃uis complementum horum trium poſtponatur a complemento ſubſtantie vmbilici. ⁊ hoc quod iaʒ verificauimus ⁊ declarauimus diuerſitatẽ in eo in libro principiorum ſcientie naturalis.

¶ Remouet dubiuʒ qꝛ quereret aliquis qđ prius generatur:an vmbilicalis vena: an mẽbra principalia. ⁊ dicit ꝙ tres veſice principaliuʒ ꝑcedunt pãniculi ⁊ vmbilici generationem: qꝛ.ſ. confuſa principalium creatio ⁊ incompleta precedat: ʒ econuerſo completa vene vmbilicalis generatio precedat. ¶ Notãdum ex littera colligitur ꝙ prius veſice incipiunt antecedentes generationem triuʒ mẽbrorum principalium: q̃ꝫ generatio vene vmbilicalis: citius tamen cõpletur vmbilicalis. ¶ Cauſa aũt eſt: qꝛ ad cõplementum principalium requiruntur multo plures ⁊ perfectiores diſpoſitiones. ¶ Secũdo qꝛ ante complementum ipſoꝝ preparata dʒ eſſe illa via:ꝑ quã huiuſmodi mẽbra attrahere poſſint nutrimẽtum:quo nutriri ⁊ conſeruari valeant: ita vt oportuno tpe occurrat eis nutrimentalis materia:hec autem vena vmbilicalis eſt:vnde oʒ ipſã prius tpe completam eſſe:de quo plenius tractauit in ſuo ↄuerſo.de animalibus:⁊c.

¶ Et cum ſperma figitur ⁊ ſpumat ⁊ penetrat ſpuma ad profundum.ſ.veſicam cordis generat̃ pãniculus ex hoc ꝙ ſperma muliebre mouet ſperma maſculinum ⁊ eſt ſeparatus.deide non ſuſpenditur a matrice niſi cuʒ foraminib⁹ propter attractionem nutrimenti.

¶ Oſtendit que operatio fiat poſt preaſſignatas operationes: ⁊ ꝑ facit hoc. ¶ Scđo oſtendit quomõ fetus ꝑ prefatum pãniculum nutrit̃.ibi.z.Et embrio. Intellectus littere ſtatim patebit. ¶ Notandum ꝙ ꝙ ſnĩa littere videtur eſſe hec:ꝙ cum ſperma figit̃.i.poſtq̃ ſperma fixuʒ eſt.i. retentum eſt:matrice collecta ſup ipſum:⁊ ſpumat.i. facta ẽ ſpumoſitas eius: ⁊ penetrat eius ſpuma ad ꝑfundum.i. facta eſt veſica in ꝑfundo mare.ſ.cordis ⁊ alioꝝ principalium tunc generatur pãniculus quidaʒ: ex hoc ꝙ ſperma viri mouet ſperma mulieris: generatur ergo panniculus ex eo.ſ.ſpermate.ita quod li ſperma muliebre ſit caſus accuſatiui ⁊ li ſperma viri ſit caſus nominatiui:qꝛ.ſ.agẽs pãniculum mouet ſperma mulieris:generatur ergo pãniculus ex eo.ſ.ſpermate maſculino tanq̃ ex agente: ⁊ feminino tãq̃ ex mã. ¶ Vel ſcđm viã Ga. gñatur ex vtroq; actiue ⁊ mãliter: vt ſupra aliq̃liter tactũ eſt. ¶ Scđo ſciẽduʒ eſt ꝙ ꝑ ſpma femininuʒ intelligere poſſumus ſperma mu

lieris proprie ſumptum.ſ.diſtictum cõtra meſtruū eiuſdē: et hoc ſm Gali. ¶ Poſſumus et itelligere meſtruū proprie ſumptum: et hoc maxime ſm poſitionem philoſophi ſupra tactam. ¶ Si tamē itelligimus primo modo: dicēdum non totalem cām mouētē ſperma mulieris eſſe ſperma viri ſiue maſculinū: imo etiam ſpiritus in ſemine mulieris incluſus ad huiuſmodi pāniculi generationem effectiue ꝯcurrit. ¶ Intelligendū eſt.3.ꝙ vt infra declarabitur fetus in matrice triplici inuoluitur paniculo: quorum vnus imediatur embrioni: et eſt valde tenuis et mollis. ¶ Secundus autē eſt durior iſto ⁊ denſior: non tn̄ totū inuoluens fetum: ſꝫ ſolum inferiores ptes: et hoꝝ duorū pāniculorū vtilitates: ⁊ iuuamenta: ⁊ neceſſitas declarabunť. ¶ Tertius aūt eſt pāniculus maior: ⁊ durior totā ſubſtātiā fetus inuoluens: q̇ appellať ſperma: hic aūt compoſitus ē ex duabus tunicis ſubtilibus inter quas ſeminātur multe vene: ⁊ artarie p ſubſtantiam illius ꝯtexte. Et he omēs tandē ad venā vmbilicalem terminanť portantes ad illā nutrimentū.ſ.ſanguinem: q̇ ad epar pueri tādē ꝑueniens ibi depurať: acquirens tempamentum mēbris pueri ꝓportionatum: ⁊ ꝯſiter poſt nutrit fetū: ⁊ de iſto pāniculo eſt ſermo in littera. ¶ Utrum autē ante vel poſt alios pāniculos generetur: videbiť infra. ¶ Ex littera tn̄ colligiť ipſum generari poſt opationem ſupius ꝑmiſſam.

¶ Quarto eſt ſciēdū ꝙ qꝛ hic pāniculus durus ⁊ ſolidus ē valde: fetus aūt in pn̄ mollis eſt valde et paſſibilis: ex ordine nāe ꝓuiſuꝫ eſt: ne huius pāniculi ꝯtactu fetus lederetur: hunc pāniculū nō imediate eſſe ſubſtātie fetus adherētē.ſꝫ alios pāniculos mediare voluit: quoꝝ vnus valde mollis exñs ſubſtātie fet' adheret. Secūdū vo ꝑ orificia ſuaꝝ venaꝝ p eius ſubſtātiam ſeminataꝝ alligať matrici q̇bus mediātibus attrahit: ⁊ ſugit a matrice ſanguinē qui tādē ꝑuenit ad vmbilicū p modū iā dcm̄. ¶ Eſt et hic pāniculus ſua ſoliditate fetū defendēs: ne ab exteriorib' occurrētibus facile ledať. ¶ Et nota ꝙ aliꝗ qdam exponūt li ſepať dictes ꝙ ſeparať.ſ.poſt mā qꝛ generanť ex pte ſpmatis ſbtilior quā virt' iformatiua ex aliꝗs ſepat. ¶ Notādū.5. ex dictꝭ auic. hic colligi expſſe: huius pāniculi gnātionem fieri a virtute iformatiua: ⁊ nō queadmodū qdaꝫ dicūt a calo aſſāte: ⁊ generāte velut cruſtā quādā. eiuſdē eniꝫ pricipalis agētis eſt finē perducere ⁊ ordiata ad finē. ¶ Itē ſiſr ſe vr hēc virtus iformatiua in aiali: et plātis. ſꝫ i plantis eadem eſt virtus ꝓducens fructū: ⁊ illud qḋ ōfert nutrimētum ad fructum. et ligamētum: et defendiculum fructus puta foliū: q̇. ſimiliter in aialibus idē erit agens formans fetū: ligamēta: ⁊ umbilicum: ⁊ pāniculum defendētē. Eſt eniꝫ fetus ſicut fructus. vena vmbilicalis ſicut ligamētū q̄ ligatur fructus ad arborē: et pāniculus iam dictus ꝑ pte eſt ſicut folium: vñ rationabile eſt illū pāniculum eſſe a virtute iformatiua. ¶ Ex q̇bus pꝫ que ſit materia: qd agens: quis finis in generatione pāniculi: qꝛ.ſ. ſperma mulieris eſt materia: ſperma viri eſt agens: defenſio vero: ⁊ nutricatio eſt finis: ⁊c̄.

¶ Et embryon qḋ non nutriť cū hoc pāniculo niſi dum pāniculus in ea: ⁊ nutrimenti paꝝ eſt neceſſariū. Cum aūt indurať tunc fit cibatio ꝑ illud qḋ gn̄ať in poris ei' ex meatib' manifeſtis venoſis. deide diuidiť poſt ſpatiū i pāniculos.

¶ Nunc facit quod dictum eſt: et patebit ſtatim littera. Sciēdū q̄ hāc litteram duplicē hēre expōnes. ꝑ pͦ premittēdū ꝙ añ formationem mēbroꝝ generatus eſt pāniculus iā dcs: ⁊ vena vmbilicalis: hͦ eni patuit.ſ. cū dicebať: ⁊ qḋ pͦ generatur tunc eſt pāniculus. ¶ Scḋo premittēdū eſt. ꝙ lꝫ mēbra ꝑ tunc nō ſint formata: ꝑ venas tn̄ ꝑ pāniculum ſeminatas attrahiť mā nutrimentalis ad māꝫ embrionis augumētandā. hec eniꝫ eſt cā quare neceſſe ē hūc pāniculū ⁊ venā vmbilicalē cōpletas eſſe añ pricipaliū mēbroꝝ cōplemētū. ¶ Premittēdū 3ͦ iuxta mōꝫ loquēdi Aui. tunc dici debere embrionē nutriri ex pāniculo qñ in venis recipiť nutrimētū ꝙ nō eſt in venis embrionis. Premittēdū 4ͦ. ꝙ pāniculus eſt aliñ paruꝫ aliñ multū neceſſarius in attractione nutrimenti: paꝝ qdem añ formationē mēbroꝝ: multū vo poſtq̄ iā ſunt formata et notabiliter augmentata. ¶ His premiſſis patet ꝙ embrio dꝫ dici nutriri ꝑ pāniculū: qꝛ.ſ. ſolū in venis pāniculi recipiť nutrimētū. deide apponiť embrioni tanq̄ rei inanimate: vnde ſi aliquo mō hec mereť dici nutricatio: hoc eſt rōne venaꝝ panniculi: iō dr̄ nutriri ꝑ pāniculum: ſꝫ non poſt: vt ſubdit in littera. qñ poſtq̄ indurať fetus.i. induranť mēbra: tunc nutriť ꝑ illud qḋ generať i poris venoſis ſuis: qꝛ tunc hñt venas manifeſtas in q̇bus recipitur nutrimētū: deinde illud diuidiť nutrimētū poſt illud ſpaciū indurationis in alios pāniculos qꝛ.ſ. poſtea generanť aliꝗ duo pāniculi: Senſus q̄ littere eſt ꝙ ante formationē: et indurationē mēbroꝝ fetus nō denominať fetus nutriri niſi ex pāniculo: et hͦ ſolū eſt ex tpe quo pāniculus in attractiōe nutrimenti paꝝ eſt neceſſarius.ſ. añ formationem ⁊c̄. qñ poſt indurationē non denominať nutriri ſolū ex pāniculo: ſꝫ ex venis ꝓprijs q̄ iā ſunt formate. ¶ Secunda expō eſt qñ cū primum ſpma ꝓijcitur in matrice: ⁊ fit ꝯceptio virtus informatiua ſpmatis maſculi attrahit meſtruum vel ſpma mulieris i tanta quātitate ꝙ nō oꝫ amplius fieri attractionem nutrimenti niſi formatis membris qñ illud meſtruū vel ſperma attrahiť in ſufficienti q̄titate ꝑ generationē veſicaꝝ: et pāniculi.ſ. ſecundine: et vene vmbilicalis: et hoc vt infra videbiť durat ꝑ ſpacium ſex dierum quantūcūq; igitur completus ſit pāniculus ante formationem mēbroꝝ principalium: nō tn̄ nutritur fetus ex eo: ſꝫ ſolum tunc nutriť vel incipit ex pāniculo nutricationem qñ nutrimentum eſt paꝝ neceſſariū: qḋ eſt in pricipio formationis membroꝝ. eo. n. ꝙ ſunt parua: tūc nutrimētum eſt paꝝ neceſſarium: qḋ dico notanter: qꝛ cum augumētata ſunt manifeſte ꝑ pāniculos: et ꝓprias venas ⁊c̄. ¶ Senſus igiť littere eſt ꝙ ab illo tpe q̄ nutrimētum eſt neceſſariū vltra. qꝛ.ſ. a formatione mēbri vltra fetus nutritur ꝑ pāniculum. ¶ Notādum 2ͦ ex littera colligi pāniculū q̄ dicitur ſecundaria prius tēpore generari q̄ generetur aliquis aliorum pāniculorum. hoc eniꝫ exprimiť cum dr̄. deinde diuiditur poſt ſpacium in pāniculos.

¶ Et veritas qdē eſt ꝙ primū mēbꝝ qḋ creať eſt cor: q̄uis de Hyp. dicať ꝙ dixit ꝙ primum qḋ generať eſt cerebꝝ: ⁊ oculi ſm ꝙ teſtificať illud diſpō pulloꝝ oui. Cor vero non eſt in primis cū creať in oi re apparens manifeſtum.

¶ Oſtendit qd fiat poſt ſpacium.6. dierum. et primo oſtendit ꝙ mēbrum primo creať. 2ͦ exequitur intentum ibi. 2. (Et in hāc diſpoſitiōe.) prima i duas. primo hoc. 2. remouet dubium. 2. ibi. (Qꝛ ſi dixerit.) pria iteꝝ in duas. pmo remouet quandam falſam opinionem. 2ͦ vero cōtra quoſdam ꝓbat epar non primo generari. ſcḋa ibi: Et ſequunť capitula. In prima parte pꝫ quid dicat. ¶ Nota ꝙ in illa parte: (cor vero:) Auicena ſoluit illḋ experimentū ypocratis: et innuit ꝙ lꝫ in aliqua ſpecie animalis prius tempore appareat nobis manifeſte caput: et oculi in generatione eius q̄ cor. prius tamen ex parte rei fuit cor formatum. ſed tardius diſcernitur: aut propter paruitatē eius: aut propter cōfuſionem cum aliꝗs membris. propter qḋ dicit Auicena.9. de animalibus: ꝙ qñq; generatur cor ita

paruū ſicut eſt vnū granū mily.latitat etiā cor inter alia mēbra.Caput aūt ⁊ oculi ſenſibus exponunť.ppter qͦ i ouo gallinaceo pri⁹appet caput.¶ Et ſi arguiť ꝯ qz.9.de aialibus voluit Aui.cerebrū generari min⁹ alys aialib⁹. Inquit eni epar generari maius.poſt ipſuz vo cor.adhuc autē minus cerebrū.¶ Dicendū pmo cerebrū generari minus.ſ.pportionabiliter reſpectu ſm ſue mollis lz abſo lute creetur maius. Aliter aūt innuit Auicena dicēdo ꝙ lz cerebrū creeť valde paruū:valde tñ velociť augeť ⁊c.

¶ Et ſequiť capla poſt in qbus dixit ꝙ rectius eſt vt ſit pmū qͦ creať epar:qm̄ pria opatio corporis eſt nutrimētū qñ ſit res ſm appetituz eius ⁊ deſiderium ipſius.

¶ In parte iſta facit qͦ dictū eſt.⁊ pz.¶ Notanduz pmo ꝙ argumētū iſtoꝝ videbiť tale.pma opatio viuētis nālr pncipalr puenit ab epe.igiť ⁊c.pz ꝯña.⁊ aſſumptū pbať: qz nutrimētū.i.nutricatio eſt pria viuētis opatio.ſed ma nifeſtū eſt ipſam prio ⁊ pncipalr dependere ab epe:ergo. ꝯſequētia pz cū añte.¶ Scdo notandū ꝙ illa lra.qñ ſit res.pōt hře duplicē intellectū.prim⁹intellectus eſt veriſimus vt ſit ſenſus ꝙ iſte dicebat ſic ſicut ſi res eēt ſm bñ placitū ei⁹nō adducēdo aliā rōnez.ſ.ad pbandū opationē primā q̄ ſit in nobis eſſe opationē nutrimēti vel nutricationis.ſcds itellectus ē.vt li eius referať ad epar.⁊ ſenſus eſt iſte.ita dicebat ac ſi res.i.generatio mēbroꝝ.ſ.ſequētiū epar eēt ſm deſideriū ⁊ appetitū ipſi⁹ epis.qz hic videbať ponere epar eſſe pncipaliſſimū mēbroꝝ.ad qͦ ſequitur oīa membra eſſe ſm appetitū et deſideriū ipſi⁹ epatis ſicut oēs ſubditi ſm voluntatem domini.

¶ Et ſermo iſte oſtendiť eſſe corruptus ex via exprimenti:qm̄ ſtudioſi in hac re nō teſtificanť rē eſſe ſm ꝙ exiſtimauit oino ex ratiocinatiōe. Et eſt qm̄ ſi res eſt ſm ꝙ ipſe exiſtimat ꝙ creatur in primis illud cui⁹opatio i primis pmittēda eſt cū ab eo nō fiat nutrimētū:tūc ſciat ꝙ nō nutriť membrū aialis in quo nō eſt ſuſtentatio vite cū calore nāli. Cū ergo ita ſit:neceſſe ē vt creeť mēbrū a quo pcedit calor nālis ⁊ ſpirit⁹ vitalis ante creationē nutrientis ipſum.

¶ Patet qͦ dicit.¶ Notādū pmo ꝙ vt declaratū ē pma primi.d.de virtutib⁹ca⁹iiij.virtus vitalis tripliciter ppa rat tam nāli q̄ aiali virtuti.prio p q̄to pparat mēbra ad recipiendū virtutes illas et opationes eaꝝ.per pñtiā eni ſpūs vitalis in mēbro ꝯſeruať aia et vita in mēbro ſine q̄ proculdubio non eſſet mēbrū aliarū virtutū ⁊ ſuaꝝ opationū receptiuū.ſcdo pro q̄to prebet eis mām puta ſpūz vitalē ex quo generanť aly ſpūs qui ſunt aliarū virtutuz inſtrumēta in ſuis opationib⁹.tertio p q̄to tāq̄ vle agēs effectiue ꝯcurrit ad oēs opationes a ſpū aiali vel nāli pueniētes.¶ Ex quo colligiť ꝙ prius i embrione ē opatio virtutis vitalis q̄ nutricatio.pri⁹eſt eni membrū viuere q̄ ipſum nutriri.in prio eni inſtanti mēbri eſt ipſum viuere:in quo tñ nō ē ipſum nutriri vt ſatis pz. Itē quātūcūq̄ opatio nutritiua fuiſſet prima:nō tñ euidēter ꝯcludebat membrū epar eē primū.qz vt tactū eſt prius et pricipali⁹ dependet actus nutriendi ex corde ⁊ ſpū cordis q̄ ex epe vel eius ſpiritu.vnde patet fallax fuiſſe argumētū ⁊ fundamentum ſic dicentium.

¶ Et virtus informatiua nō indiget in diſpōne formatiōis nutrimēto duz nō accidit reſolutio ſenſibilis ſenſibile faciēs nocumētū:qre ſit neceſſariū reſtauratione ei⁹:⁊ ſit neceſſarius ſpūs vitalis ⁊ calor animalis vt erigatur eo.

¶ Notādū prio circa hanc lrām ꝙ Aui.hic intēdens pbare pri⁹in nobis eſſe neceſſariā opationē cordis puta vite q̄ epatis vtiť tali argumēto.in actu formatiōis embrionis nō eſt neceſſaria nutricatio.q̄uis ptūc ſit neceſſaria opatio cordi.ſ.vitā in mēbris per ſpirit⁹ pñtiaz ꝯſeruare. igiť ⁊c.pz ꝯſequētia.⁊ añcedēs pro ſcda pte ſilr.ſz pria pꝫ probať.qz nō eſt neceſſaria nutricatio vł reſtauratio niſi poſtq̄ fetui vel mēbris ei⁹aduenit ſenſibilis reſolutio vł ſenſibile faciēs nocumētū.in actu aūt gnātionis embrionis nulla accidit vel aduenit talis reſolutio.igiť ⁊c.¶ Et ex iſta lra auicene eliciť cōis auctoritas.ſ.ꝙ ante omnem reſtaurationē pcedit reſolō.de quo inferi⁹erit vna principalis qͦ.¶ Scdo notādū ꝙ in lra dcm̄ eſt.⁊ calor aialis vt erigitur eo.talez modū loquēdi habuit Auicena.qz p ſpūm vitalem animal erigiť:ideſt in vita gubernať ⁊ cōſeruať.vel erigiť.i.ſuſcitatur metaphorice.qz prio in mēbris nō erat vita et ſit in illis per pñtiā illi⁹ ſpūs.¶ Tertio notādū nō eē itētionē Auicene ſemp oportere vt fiat nutricatio vel reſtauratio reſolōnem pcedere tpe illam reſtaurationē.ſz bene vt in plurib⁹ꝯtingit ita.et qz vt plurimū ſic ꝯtingit pz ꝙ nō neceſſario ſtatim aiali gnāto vel mēbro illud nutritur lz neceſſario illud viuat. vel aliter poſſumus interpretari ꝙ ſi nō eēt reſolutio nō oporteret ad eſſe mēbri ipz nutriri lz eēt neceſſaria ſpūs vitalis preſentia.ipſi⁹ eni pñtia ꝯſeruat vitaz membri.quare magis neceſſaria vř eē cordis opatio q̄ ipſius epatis.⁊ per ꝯñs ſeqtur ipſam eſſe priorē.vel ſaltē ipſaz nō eſſe poſteriorē. ⁊ ſm hoc lra talr exponeť.⁊ virt⁹ iformatiua nō idiget.i. nō indigeret nutrimēto in formatione ⁊c.dū nō.i.ſi non adueniret reſolō potens facere ſenſibile nocumētū.pria tñ expoſitio vř melior:⁊ magis ad mētē Auiť. Aliter dici poſſet añ cuiuſlibet nutrimēti ꝯuerſionē in ſubſtantiam membri:⁊ poſtq̄ icepit illud virtus mutare pter ire tps i quo apta eſt fieri reſolutio.pria tñ melius ſonat vt patebit.¶ Notādum eſt 4.°per reſolutionē ſenſibilē in ppoſito nō eſſe intelligēdū reſolutionē ſenſu pceptibilez vel pceptā.nec per nocumētū ſenſibile nocumētū ſenſu perceptū vel pceptibile.ſz itelligere debem⁹reſolōnē a qua niſi per reſtaurationē corp⁹releuareť vel mēbrū manifeſtū et notabile incurreret nocumētū.⁊ ſic itelligit Aui.

¶ Qz ſi dixerit ꝙ cōprehenſio informatiue ē ex patre:tūc ſilr ⁊ virt⁹ nutritiua aſſociata virtuti informatiue gnāte eſt ex pte pris. ¶ Qualr ergo erit ꝙ illa magis añcedat i modis ſuis:⁊ hec diſpō alia ſit iuenta in embrione ſanguico in ſi hac ⁊ extēſio ei⁹ in ſi hac ſit extēſio aliq̄.

¶ Hic mouet quoddā dubiū.ſcdo remouet ſm vnū mōꝫ introducēdi lraz.ſcda ibi:(Qualr.) Nota ꝙ hec lra multiplicē pōt hře expoſitionē.vna eſt thome de florētia.ſm quā durat argumētū vſq̄ ibi.(Qualr ḡ erit.) vbi ſoluit inſtantiā:⁊ ſm hunc modū hec eſt ſnīa.diceret aliqs tam virtus informatiua q̄ nutritiua fetus eſt ex ſpermate patris.ergo eque cito acgritur vna ſicut alia.ſz ibi.(Qualr ergo oportet.) ſoluit nō eūdo ad argumētū ſz ducēdo ad impoſſibile:illud qͦ in argumēto ꝯcludiť.dicens.q̄liter erit.ſi erit verū ꝙ ꝯcludit argumētuz.ſ.ꝙ eque cito ſit in embrione virtus informatiua ſicut nutritiua.ſ.quātū ad poſſe opari:ꝙ illa.ſ.informatiua dans vitā añcedit i ſuis modis.i.in ſuis opationibus.Et hec diſpō.ſ.informatiue dantis vitā ſit alia.ſ.a diſpoſitione nutritiue.q.d.hoc non poſſe eſſe cū hec diſpō ſit inuēta in embrione ſanguineo

in ſipbac:q2 ibi fit materie generatiōis extēſio ⁊ lineatio in ſipbac.i.in pāniculo ſupius dcō que extēſio eſt extēſio aliqua.i.opatio aliqua alia ad opatione nutritiue ỽtutis: hec eſt prima expoſitio. ¶ Scđa expoſitio eſt ꝙ Aui.ibi aliq̄liter ex hoc argumēto iprobat poſitionē dicentiū pri mā opationē eſſe nutricationē. Si eni per aduerſariū ar guentē ex ſpmate patris ꝓuenit vtraqꝫ virt⁹.q̄liter ergo illa.i.nutritiua magis aſcēdit in modis ſuis.i.in ſuis opa tionib⁹:cū a pricipio in embrione ſanguineo in ſipbac ſit inuēta hec alia diſpō.i.opatio virtutis vitalis.⁊ informa tiue que extēdit ſe in mā in ſipbac i pāniculo iam dicto:⁊ talis eius extēſio ē aliqua ei⁹operatio. ¶ Tertia expō ꝙ Aui.inuit hic duplex argumētū ad ꝓbandū operationeꝫ vitalē nō eſſe priorē ⁊c̄.arguit p̄mo ſic.vtraqꝫ iſtaruꝫ vir tutū tam cito acqritur embrioni ſicut altera.igiꝉ eque.p̄ ſunt i embrione opatiōes eaꝝ. ꝯſequētia videꝉ nō.⁊ aña pꝫ.q2 agens eſt idem.ſ.ſemen patris ⁊ ſubꝫ eſt idē.igiꝉ ⁊c̄. ⁊ tunc ſic exponiꝉ lrā.ſi vtraqꝫ eſt ex patre.q̄liter ergo il la.ſ.vitalis magis aſcēdit in modis ſuis.i.in actiōib⁹ ſine opationib⁹ ſuis.q̄ſi dicat nullo mō. ¶ Scđm argumētū eſt hoc hec alia diſpō.ſ.nutritiua repitur in pricipio for matiōis embrionis ſicut alia:ergo alia nō ē prior:pꝫ ꝯña: aſſumptū ꝓbaꝉ:q2 nutritiua reperitur in embrione ſan guineo añ formationē ei⁹:eo ꝙ tūc repiꝉ augumētuꝫ ma terie generatiōis ⁊ ſupple augumētū nō eſt ſine nutrica tione.igiꝉ. ¶ Aliq aliter arguūt ſic:dum formaꝉ cor gene ratur caro cordis ⁊ augeꝉ.ſꝫ nō eſt augumētū ſine nutri catione:igiꝉ tūc eſt nutricatio.igitur ⁊c̄.hec aūt duo argu mēta nō ſoluit Aui.forte:q2 coꝝ ſolutio videbaꝉ p ſe nō. ¶ Unde ad p̄mū negāda eſt ꝯña:ſicut nō ſeqtur eque p̄ acquiriꝉ fetui virt⁹ intellectiua ſicut ſenſitiua.ergo eque cito erit vna opatio ſicut alia.ſcđm deficit in hoc ꝙ illa actio q̄ ſit in pāniculo dum generaꝉ caro:nō dꝫ dici augu mentū ſed generatio carnis:nec ēt eſt nutricatio:eo ꝙ nu tricatio eſt ꝯuerſio nutrimēti in ſubſtātiam mēbri ſcđa ab aīa membri mediante ſuo calore nāli. Manifeſtū ē autē hanc ꝯuerſionē nō fieri ab aīa membri:ſed a ỽtute infor matiua ideo ⁊c̄.prima expoſitio inter ceteras videꝉ for tius lrām Aui.moleſtare ⁊c̄.

¶ Et in hac diſpōne illa q̄ de veſicis eſt ſangui nea ꝯuertiꝉ ad ſanguineitatē: ⁊ ꝯuertiꝉ vmbi licus ad formā vmbilici ſenſibiliter: ⁊ recipiūt diſpōnes ꝯuerſionē ſpermatis ad ꝯceptioneꝫ: ⁊ quedā carū ad ſoliditatē: ⁊ illic mēbris prin cipalib⁹ iam appet ipreſſio ſenſibilis ⁊ q̄titas ſenſibilis: ⁊ q̄daꝫ carū ꝯuerſionū ad hoc vt cō pleatur creatio cordis ⁊ membroꝝ primoꝝ ⁊ incipiunt ſeparari ab inuicem: ⁊ inter ea ſunt meat⁹ ſuppremi ⁊ ſūt extremitates iā lineate: ſed nō ſeparanꝉ integre vaſa ei⁹. deide ad hoc vt fiāt extremitates: ⁊ vnicuiqꝫ cōuerſioni aut duab⁹ ꝯuerſiōib⁹ ſimul eſt ſpatiū ſup qđ ſtaꝉ.

¶ Oſtendit nūc q̄ diſpōnes fiāt in ſequenti tpe:tpꝫ qđ di cat. ¶ Notādū prio ꝙ li (in hac diſpōne) pōt dupliciter exponi.prio in hac diſpōne.i.corde exiſte generato.2⁰ in hac diſpōne.i.dum embrio in ſipbac exñs eſt ſanguineus vt ſupra in pte imediate pcedenti illa q̄ eſt de veſicis ſan guineis ⁊c̄. Scđa appet melior. ¶ Scđo ſciendū ꝙ p ve ſicam ſanguineam duas veſicas intelligere poſſumus.ſ. veſicā cordis:et veſicā epatis.vtraqꝫ eni illaruꝫ efficitur ſanguinea rubea ꝓpter ſanguineā pteꝫ in ea dñari.et hoc dixit ad differentiā veſice cerebri. ¶ Et ex hac lrā colli gitur ꝙ primo generatur cor.2⁰ epar.3⁰ cerebrū inter p̄n cipalia membra:magis.n.vel ſalteꝫ imediatius p ſe facit epar ad eſſe indiuidui q̄ꝫ cerebrū. ¶ Tertio notandū ꝙ illa pticula (⁊ recipiūt diſpōnes) multipliciter pōt expo ni. Primo diſpōnes.ſ.materie q2 ſola materia diſponiꝉ. Scđo vt ille terminus:diſpōnes:ꝯſtruaꝉ cū li ſpmatis: ⁊ eſt ſenſus ꝙ diſpōnes ſpmatis recipiūt ꝯuerſionē ad cō ceptionē.i.ad animationē:q2.ſ.ꝓpter diſpōnes aduenien tes:ſperma ꝯuertiꝉ ad animationē.⁊ alia multa poſſem⁹ circa hoc imaginari. ¶ Intelligendū 4⁰ ꝙ q̄dam coꝝ.ſ. membroꝝ cōponētiū cor:⁊ ad integritatē ei⁹ facientiū cō uertūtur ad hoc:vt cōpleatur ei⁹ creatio.i.organiçatio et cōpoſitio mēbroꝝ prioꝝ:⁊ illa icipiūt ſepari.i.fieri diſcre ta ⁊ diſtantia abinuicē:⁊ iter ſe meat⁹ ſuppremi.i.orificia vētriculoꝝ cordis et additamēta ipſoꝝ ⁊ vnicuiqꝫ ꝯuer ſioni:aut duab⁹.ſ.principaliū ⁊ extremitatū gnātioni cor reſpōdet ſpatiū tēporis nōbile. ¶ Intelligēdū vltimo ꝙ in hac lrā ab Auicena tāgitur gradatim ordo qui ſeruaꝉ in gnātione membroꝝ.prio enim veſica cordis et epatis ꝯuertiꝉ ad ſanguineitatē. Scđo generaꝉ vmbilicus. de inde ingroſſaꝉ mā et digeritur ⁊ perduciꝉ verſus anima tionem ⁊ ipſius aliq̄ pars iduraꝉ ſicut illa q̄ cadit in ſper matica:poſtea lineanꝉ extremitates ⁊ deide cōplenꝉ.

¶ Et nō eſt illud de illis q̄ non diuerſificātur in hoc. Nam diuerſificaꝉ in maſculis ⁊ mulieri bus embrionū. ⁊ ſunt i mulierib⁹ tardiores ⁊ nō ſignificant experimētū. et ꝓbatio i hoc:q̄m iter ea ambo in ỽitate nō eſt diuerſitas. Unū quodqꝫ eniꝫ coꝝ nō idicat niſi per illud ſup qđ preterijt res ſm̄ experientiā ei⁹. Et nō eſt ipoſſi bile ꝙ ſit illud qđ expertū eſt in fine cadens ſꝫ illud qđ ei diuerſificaꝉ. In toto eniꝫ illo eſt qđ plurimū ꝓculdubio: ⁊ plurimū eſt i eo qđ ge neraꝉ plus. Et ſpatiū q̄dem ſpume ē.vj. dierū aut.vij. ⁊ in his diebus format informatiua in embrione nō petendo aliqđ ex matrice: ⁊ poſt illud appetit. ⁊ inceptio lineaꝝ ⁊ punctoꝝ eſt trib⁹ alijs dieb⁹ poſt illud ⁊ ſunt.ix. dies ex pri cipio. Et q̄nqꝫ ſit anteceſſio die vno aut poſt poniꝉ die vno:deide poſt.vj.dies alios: ⁊ ſūt xv.a cōceptione penetrat ſanguineitas in toto: ⁊ ſit illud vñ creatur. Et q̄nqꝫ aſcēdit die vno aut duob⁹. ⁊.xij.dieb⁹ poſt illud ſit humiditas caro ⁊ iam diſcernunꝉ fruſta carnis ⁊ diſcer nunꝉ membra tria manifeſte: ⁊ iaꝫ ſepanꝉ alia a ꝯtactu alioꝝ ⁊ extendiꝉ humiditas nuche ⁊ q̄nqꝫ poſtponiꝉ aut antecedit duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹:deinde poſt.ix.dies ſeparaꝉ caput ab hu meris ⁊ extremitates a laterib⁹ ⁊ ventre vt di ſcernat ſenſus in q̄buſdaꝫ coꝝ ⁊ occulteꝉ in q buſdā coꝝ ita vt ſentiat poſt illud.iiij.dieb⁹ cō pletis.xl.dieb⁹: ⁊ poſtpōiꝉ raro vſqꝫ.xlv.dies: ⁊ minus in hoc eſt vſqꝫ ad.xxxv.dies.

¶ Notandū prio de mente Auicene hic expſſe colligi ꝙ maſculus in vtero citius compleꝉ et formaꝉ q̄ꝫ femella. hoc eni vt inquit rō teſtificaꝉ ⁊ experimētū. ¶ Notādū ſcđo ꝙ cā ꝓpter quā maſculus citius formaꝉ ⁊c̄. pōt eſſe

multiplex. Prima ſumit̄ ex parte loci in quo fit fetus for
matio: vtplurimū.n. fetus maſculus generat̄ i dextro la
tere matricis qḋ eſt calidius: ꝓpter qḋ magis ꝑparās eſt
ad cōplxonem maſculinā que calidior eſt feminina: calidi
tas aūt loci maior volocitat digeſtionē materie fetus li
neationē ⁊ figurationē ⁊c. Omnia.n. hec complent̄ a cali
do tanq̄ a oꝑante inſtrumēto. Scḋa cā ſumit̄ ex parte
materie. mā.n. ex qua gn̄atur maſculus vtplurimū eſt ca
lidior ⁊ magis diſpoſita ad recipiēdū impreſſionē calidi
tatis ſpūs. ecōtra vō mā ex q̄ generat̄ femella ē fleuma
tica: frigida: inobediens: ⁊c. Tertia cā ſumit̄ ex pte agē
tis. qꝛ ſperma generatiuū maſculi ē calidiꝰ et ſpumoſius.
ideo potētius ad agēdū ⁊ trāſmutādū mām. Quarta ſu
mit̄ ex pte loci a quo ſpma decidit̄ vtplurimū: ſpma.n.
maſculi generatiuū decidit̄ a teſticulo dextro: qui eſt ca
lidior ſiniſtro. ꝓpter ꝙ paſtores volētes agnos maſculos
generari: ligant teſticulū ſiniſtrū arietis: vt colligitur. 9.
de aīalibus. et infra cap°. de cauſis maſculinitatis ⁊ femi
neitatis. ¶ Sed hic currūt duo dubia. Primū qꝛ ſper
ma generatiuū maſculi plus trahitur ad latus dextrū q̄
ad ſiniſtrū. Scḋm q̄re femella extra vterū citius cōple
tur maſculo. ecōtra vō in vtero citiꝰ cōpletur maſculus.
¶ Ad primū pōt ꝓbabiliter dici ꝙ maior eſt ꝯuenientia
ſpermatis generatiui maſculi ad latus dextrū q̄ ad ſini
ſtrum. ꝓpter qḋ ex maiori cōuenientia attrahētis ad at
trahibile: magis ad hoc q̄ ad illud attrahit̄. Uel dicit̄
ꝙ nō ideo gn̄atur maſculus: qꝛ ſperma maſculinās ſolū
moueat̄ ad dextrum teſticulū: ſed iō quia ſpermate rece
pto in teſticulo dextro exn̄te calidiori ipſiꝰ calidum vigo
ratur ⁊ auget̄: q̄re efficitur maſculinans ſiue maſculi pro
dactiuū. ¶ Ad ſecūdum dr̄ ꝙ ꝓpter eandem cām citius
extra vterū ꝑuenit femella ad cōplementū: citius enim
perducit̄ illud corpus ad cōplemētum augumēti: cuiꝰ po
tentia augumētatiua citius deſinit poſſe extēdere mem
bra: ⁊ plus de ꝑdito reſtaurare. huiuſmodi aūt ē femella:
eo ꝙ virtus nutritiua in ea eſt debilior: ⁊ eſt humidū eiꝰ
extēſioni minus obediens ꝓpter eſſe minus aereū: frigi
dius: ⁊ magis flegmaticū. ecōtra vero qꝛ calidū eſt potē
tius in maſculo. humidū magis aereū: ⁊ extenſibile: ⁊ fit
in eo ꝯtinue reſtauratio melior. iō lōgiori tēpore ſtat hu
midū membroꝝ maſculi cū diſpōne qua eſt aptū exten
ſionē recipere. ⁊ per ꝯñs hoc poſſet faciliter in terminis de
clarari: vt patet intelligēti. ¶ Notandū 3°. circa illā ptē
(⁊ nō eſt ipoſſe.) ꝙ lꝫ cōparatis viro et muliere correſpōdēter
ſe habētibꝰ in ſitibus ſuaꝝ latitudinū: vir ſit calidior mu
liere: ꝯtingit tñ aliquā mulierē aliquo viro fore calidiorē
ſm nālem eiꝰ ꝯplexionē: q̄liter tñ caliditas maior poſſit
ſtare cū ſexu feminino: ſic ꝙ ad eā nō ſequatur ſexus ma
ſculinꝰ aut frigiditas maior cū ſexu maſculino: ita ꝙ ab il
la nō ſequat̄ femininus: infra videbit̄ cū tractabitur de
cauſis maſculinitatis ⁊ femineitatis. Et ex iſtis pōt colli
gi cā dicti Auicene in lr̄a: eo.n. ꝙ ꝯtingit aliquo viro eſſe
calidiorē: ꝯtingere pōt aliquā mulierē in vtero citius for
mari q̄ formet̄ vir certꝰ datus ꝓpter cauſas tactas in ꝑ
cedēti particula. Et ex hoc vlteriꝰ pꝫ eſſe poſſibile extra
vterū aliquā certā mulierem datā: aliquo viro tardius
ad cōplementū ⁊ augumēti finem ꝑuenire. plura alia cō
cludi pñt ex his. ¶ Exponēda eſt ergo ſic lr̄a. Et nō eſt i
poſſibile ꝙ illud qḋ eſt exptum. ſ. maſculum exiſtere ve
locioris formationis ſit cadens in finē. i. ſit tardioris for
mationis ſm illud qḋ ei diuerſificat̄. i. ſm diuerſitatē ei
in naturali complone matricis vel materie ſpermatis cō
tingentē. In toto eni. i. vir ꝓculdubio illud. ſ. maſculū ve
locius formari: eſt illud qḋ ē ſm plurimū: qꝛ ē frequētiꝰ:
⁊ vtplurimū ꝯtingens. ⁊ eſt vtplurimū. i. dr̄ vtplurimum
eueniens vel ꝯtingens: maſculum. ſ. velocius formari ⁊c.
in eo ꝙ. i. quia generat̄ plus. i. frequētius aduenit vel fit.
¶ Sciendū eſt 4°. circa illam partē. Et ſpaciū qdem ſpu
me. ꝙ illud ſpaciū frequētius euenīēs eſt. vi. dierū: q̄uis
poſſet extendi vſq₃ ad ſeptimū diē: materia exn̄te nō bn̄
diſpoſita aut agēte puta virtute iformatiua exn̄te debili
aut vtroq₃ iſtoꝝ ꝯcurrēte: ꝓpter qḋ dixit. 6. aut. 7. Et ex
illa lr̄a colligitur de mēte Auicene ꝙ in ꝑncipio ꝯceptiōis
ſperma maſculi attrahit de mēſtruo mulieris q̄tū ſuffi
cit pro gn̄atione veſicarum ⁊ pāniculi. ſ. ſecūdine et vene
vmbilicalis: ita vt in toto tp̄e quo generant̄ iſta: nō opor
tebit vt ampliꝰ attrahat a matrice: iō dicit̄ in lr̄a. Et i his
diebꝰ informatiua non petendo aliqḋ ex matrice. deinde
appetit: et hoc ꝯcordat ſatis illi lr̄e ſuperiꝰ lecte: ſm vnā
expōnem. ſ. ⁊ embrio qdem nō nutritur cū hoc pāniculo
⁊c. Si aūt meliꝰ velimꝰ exponere oꝫ dicere ꝙ nō nutrit̄. ſ.
notabiliter vel manifeſte aliqḋ attrahendo: lꝫ parum qḋ
attrahat. ⁊ adaptatur lr̄a vtriq₃ expōni. Et nō vt. ā. aliq̄li
ter tactū ē q̄nq₃ fore ꝑncipales opatiōes virtuti informa
tiue ſubordinatas: que manifeſtant̄ in fetu. ꝑma eſt ſpu
mificatio cū gn̄atione pāniculi ⁊c. ſcḋa eſt apitio pūctoꝝ
⁊ lineaꝝ rubeaꝝ. tertia ē ꝯuerſio eius in ſanguinē coagu
latum. quarta eſt ꝯuerſio ad formā carnis: ⁊ in hac inclu
ditur caro maſticata. vltima eſt figuratio ⁊ lineatio ⁊ di
ſtinctio māifeſta mēbroꝝ et extremitatū: recte deſcribit
nobis Auicena q̄nq₃ mēſuras tēporales in q̄bus fiūt: to
tum autē reſiduū littere patere videt̄ vſq₃ ibi.

¶ Et dr̄ in doctrinis primis ꝙ q̄ñ poſt. xl. dies
ſcindit̄ aborſum ⁊ ponit̄ in aqua frigida appa
ret res parua diſcretaꝝ extremitatū. Et maſcu
lus ē velocior in illo toto q̄ femina. Videt̄.n.
ꝙ ſit minus ſpatiū formatiōis maſculoꝝ. xxx.
dies ⁊ minus partitionis eſt medietas anni: ⁊
quod dicemus in proximo.

¶ Hic aūt declarat ꝓportionē ſiue habitudinē iſtaꝝ mu
tationū iter ſe quātū ad tp̄a mēſurās illas. Et ꝑ facit ħ.
Scḋo remouet errorē quorūdā. Scḋa ibi: (Determina
tio aūt) quid dicat in pr̄ia pte patet. ¶ Notandū pr̄io ꝙ
per doctrinas ꝑmas intellexit librū de gn̄atione aīaliū:
maxime nonū vbi tractat̄ hec mā. dr̄ aūt notanter in aq̄
frigida: qꝛ caſa relaxādo ⁊ liquefaciēdo fetū diſſolueret.
frigida ꝯſtringendo ⁊ ꝯdenſando retinet fetū: ⁊ mēbroꝝ
eiꝰ debitā figurationē. Si cadat ēt ſup terrā: ꝓpter mo
liciem diſſoluitur: ⁊ in aq̄ calida ꝓpter cām dictā. ¶ Se
cūdo ſciēdum ꝙ maſculus in hoc eſt velocior femella ꝓ
pter cauſas ſuperiꝰ aſſignatas. ¶ Sciendū 3° ꝙ tempus
parturitiōis minimū eſt medietas anni. ſ. tp̄a ſex menſiū:
⁊ cū hoc addito tp̄e ꝙ in proximo dicetur. ſ. vnus mēſis:
vel circa. vult igit̄ ꝙ minimū tēpus partꝰ nālis ē ſeptem
menſiū. ¶ Sed circa hec dicta occurrūt quedā difficul
tates. pr̄ia eſt qꝛ dicit̄ in lr̄a ꝙ minimū tēpus in quo for
matur maſculus eſt. xxx. dieꝝ. cuiꝰ oppoſitio inuitur per
lr̄aꝫ ꝑcedentē dum inquit. ⁊ minus in ħ eſt vſq₃ ad. xxxv.
dies. ¶ Scḋa difficultas eſt: qꝛ appet ꝙ fetus formatio
aliq̄ñ ꝓlonget̄ vſq₃ ad dies. xlvij. ita ꝙ ſolū ille ſit maxi
mus terminꝰ. ꝑhus.n. in. 9. de gn̄atione animaliū aſſerit
fetū femininū nō cōpleri niſi in. lxxx. diebꝰ vel. xc. Uo
luit ergo ꝙ ſi pregnās ex maſculo abortiat̄ in die. xl. ap
parebit fetus receptꝰ in aq̄ frigida: ſi tñ femella in. xl. die
bus oſtendat̄ nō appebit. imo nō diſcernit̄: niſi ꝑuenerit
ad hoc ꝙ aliqḋ attingat de. iiij. menſibꝰ: ⁊ ꝑ ꝯſequens ⁊c.
¶ Tertia difficultas ꝓpter qḋ magis accidit hec diuer
ſitas in ſpecie humana q̄ i alijs ſpēbus aīaliū. Videmꝰ

enim fere q̃becū genus brutoꝝ in eodē tēpore parere: ꝛ ꝑ oīa fetus formare. ¶ Ad pmuz iſtoꝝ dr̄ ꝙ diſcurrēdo per hec tēpora menſurantia has particulares oꝑationes: q̃ſq̄ poſſumꝰ accipere terminos minimos ipſos mēſurātes: q̃ſq̄ maximos ab Aui. narratos. Si igr̄ ſumamus minimos terminos: tūc cōplebit̄ formatio fetus in. xxx. diebus. verbi gr̄a. primo habemus. vi. dies q̄ñ appet ſub forma lactis. Deinde q2 ſpatiū vel terminꝰ acquiſitiōis pūctoꝝ rubeoꝝ: q̃ſq̄ abbreuiat̄ ꝑ vnū diē habemꝰ duos tñ: q2 deberet eſſe triū: et ſic erunt octo. Deinde ſeqtur ſpaciū tertie oꝑationis ꝙ mediocre exiſtēs eſt. vi. dierū: ꝛ q2 ɔtingit ꝙ anticipet ꝑ duos dies ſolū remanebūt. iiij. ꝛ ſic remanebūt. xij. Deinde ſequit̄ q̄rta oꝑatio q̄ ſi eēt mediocris eēt. xij. dieꝝ: ɔtingit autē ipſam anticipari per tres, vñ reſtāt. ix. ꝛ ſic ſunt. xxi. dies. Deinde ſeqtur alia oꝑatio q̄ eſt. ix. dieꝝ nō additis illis. iiij. ꝛ ſic ſunt in ſūma dies. xxx. Si aūt ſumamꝰ maximos cōplebit̄ in. xlv. vbi gr̄a. pmo habemꝰ. vi. ꝛ q2 illud tp̄s ɔtingit ꝓlōgari ꝑ vnū diem ſic erūt. vij. Deinde ſeq̄t̄ oꝑatio triū dierū quā ēt ɔtingit ꝓlongari per vnū diem: ſic erunt. iiij. ꝛ in ſūma. xi. Poſtea ſeqtur tertia oꝑatio q̄ eſt. vi. dierū quā nō explicat Aui. poſtponi. ꝛ ſic ſunt. xvij. dies. Credendū eſt tñ ipſam varietatem recipere: ſed tūc fieret alia diuerſitas. Poſtea ſeqtur q̄rta oꝑatio q̄ mediocris exiſtens eſt. xij. dieꝝ: ɔtingit aūt ipſam poſtponi ꝑ tres: ꝛ ſic ſunt dies. xv. qui additi. xvij. ɔſtituūt. xxxij. dies. Deinde ſeqtur alia oꝑatio q̄ eſt. ix. dieꝝ: ꝛ ſic habemꝰ. xli. dies: et q2 eiꝰ cōplementū q̃ſq̄ poſtponit̄ ꝑ dies. iiij. qui additi. xli. ɔſtituūt. xlv. patet igr̄ q̄ꝺ dictū eſt. Si aūt poneremꝰ tertiā oꝑationē ꝓlongari: habemꝰ. xlvi. cū dimidio: vel. xlvij. ꝛ ſm̄ hoc ēt ſaluant̄ diuerſitates medic ɔtingētes: vt pꝫ inuēti. Si aūt in toto ſumat̄ terminꝰ medius ꝑuenimꝰ ad dies xxxv. vel. xxxvi. vbi gr̄a. pmo habemꝰ. vi. deinde. iij. poſt alios. vi. et ſic ſunt. xv. deinde. xij. et ſic ſunt. xxvij. deide ix. ꝛ ſic ſunt. xxxvi. Si tñ ꝓlongat̄ iſta vltima oꝑatio ꝑ aliquot dies erūt. xxxvij. vel. xxxviij. vel. xl. ſi aūt anticiparet ꝑ diē vnū erūt. xxxv. ¶ Ad ꝓpoſitū igr̄ dum dixit Aui. in lr̄a minus in hoc eſſe. xxxv. ꝛc̄. nō fuit locutus ſm̄ quālibꝫ numeroꝝ cōputationē: ſꝫ intellexit hoc: facta cōputatiōe ſm̄ terminos medios: excepta vltima oꝑatiōe: vt patet in lr̄a: ꝛ ſic ſoluit̄ primum. ¶ Pro ſolōne ſecūdi notandum eſt nunq̄ fuiſſe intentionē phi fetū femineū nō eſſe formatū ante. lxxx. vel. xc. diem. Sed voluit in h̄ maſculū differre a femella in ſua prima formatione: eo ꝙ fetus femininus eſt valde humidus aquoſus et fluidus: ſed maſculus ɔſtans et nō fluidus in tantuꝫ ꝙ in. xl. die: facto abortu: et ipſo maſculo recepto in aq̄ frigida diſtincte apparebūt membra: q̄ꝺ nō cōtingit de feminino. imo in tantū ille eſt fluidus: q̄ꝺ ēt ſi in. lxxx. die egrederet̄ ꝑ ſuā fluxibilitatē effluerēt et nō ſtaret membroꝝ cōpago ſicut ſtat in maſculo: imo eiꝰ ɔſtantia poſtponit̄ donec ſit mēſium triū: ꝛ attingat aliq̄d de quarto frequēter: cuꝫ q̄ tñ ſtat ipſum priꝰ fuiſſe formatū. ¶ Ex his velut ex fundamēto h̄ri pōt īterꝑtatio multaꝝ auctoritatū: vt Egidij Ypo. Gali. Ariſt. q̄ ſonātiū varias eē menſuras cōplementi fetus. Dicūt enī q̄dam in. xlv. q̄daꝫ in. xlvi. q̄dā in. xxx. q̄dam. in. xxxv. et ſic de alijs. Ex q̄bꝰ vlteriꝰ pꝫ minimū tēpus in formatione maſculi eſſe. xxx. maximū vō. xlvi. Mulieris vō minimū. xxxv. maximū vō. xlv. ¶ Ex quo vlteriꝰ pꝫ ꝙ caliditate exiſtente maiori cū bona materie p̄paratiōe citiꝰ format̄ fetus: ecōtra vō tardius. ¶ Hic autē inſurgeret dubiuꝫ q̄s fetus inter ceteros maſculos alijs paribus citius formari debeat: an temperatꝰ: an diſtemperatus: ſed de hoc inferius apparebit. ¶ Ad tertiū dubiuꝫ reſpondebitur infra ꝛc̄.

¶ Determinatio aūt diſpōnis maſculi ꝛ femine in diſtinctiōe ſpatij eſt res quā quedaꝫ pars medicoꝝ indicat audacter ꝛ ſtulte. plurimuꝫ enī inuenit ſperma reſpirās reſpirare. ꝛ primū q̄ꝺ agit informatiua eſt ꝙ aggregat calorē innatum: deinde exitus ꝛ meatus: deinde poſt illō incipit nutritiua operari.

¶ Hic Auicena tangit errorē quorūdā. Scd̄o tāgit cām illius erroris. Tertio quēdam aliū errorē remouet. ibi ſcd̄a (Plurimū enī) Ibi tertia. (Et apud quoſdaꝫ) Notandū pmo ꝙ lr̄a duplicem pōt h̄re expoſitionem ſm̄ ꝙ duplex reꝑitur litera: vna q̄ dicit in diſtinctiōe: altera dicit indiſtincte. ꝛ ſm̄ vltimā eſt ſenſus ꝙ determiatio ſpacij. ſ. formationis eſt res ꝛc̄. q2 ponere ſpaciū in formatōe maſculi ꝛ femelle fore indiſtinctū eſt determinatio facta audacter ꝛ ſtulte: q̄ꝺ dr̄ ꝓpter quoſdā dicentes in eodem tēpore maſculū formari et feminam. Si aūt lr̄a habeat in diſtinctione eſt ſenſus ꝙ determinatio. i. ſpecificatio ꝛ limitatio qua limitat̄ ſiue determinat̄ tēpus diſpoſitōis maſculi et femine eſt facta audacter ꝛ ſtulte. q2. ſ. limitantes tēpus p̄ciſum in quo format̄ maſculus ꝛ femina ſunt ſicut fatui ꝛ audaces: eo ꝙ hoc tēpus eſt valde variabile: ꝛ hanc expoſitionē credo veriorē. ¶ Scd̄o notādū ꝙ lꝫ vt ſupra oſtenſum eſt: rōne oſtendi poſſit maſculū vt plurimū citius formari femella: nō tñ declarari pōt q̄nto tp̄e citius debeat maſculus q̄ femina formari: tum q2 illud eſt variabile vt dictū eſt: tū q2 etiā inueſtigare diſtinctaꝫ cām quare hec vel illa ſit tāte velocitatis tarditatis vel more eſt valde difficile. ¶ Tertio notādū ꝓpter expoſitionē illius lr̄e plurimū ſupple in pricipio inuenit̄ ſperma reſpirans. i. mām ꝑforans et ventoſitateꝫ mittēs: reſpirare enī eſt mām perforare vt dictū eſt. ¶ Quarto ſciendum ꝙ primū q̄ꝺ agit virtus informatiua ē ꝙ ipſa aggregat calorē innatū: eo ꝙ vnit ipſum vt ſupra dictum eſt: in principio matrix colligit̄ ſup ſperma: ideo ſperma vnit et aggregat eius calorē innatū: vt ſic reddat̄ potentiꝰ in ſpumoſando et ceteras faciēdo oꝑationes: deinde exitus et meatus. i. veſicas et locū vmbilici vmbilicū ꝛ venas per ipſum ſeminatas ꝛc̄. ¶ Sciendū eſt vltimo ꝙ ꝑ virtutē nutritiuā poſſumꝰ virtutē informatiuā itelligere: que q2 poſt hoc oꝑat̄ vt nutritiua ꝑ venas pāniculi menſtruū attrahendo: pōt methaforice noiari nutritiua. ¶ Scd̄o intelligere poſſumꝰ ꝓprie dictā: et tūc oꝫ lr̄am ſic ɔſtruere. deinde. i. poſtq̄ eſt facta fetus formatio: q2. ſ. anteceſſerūt oēs ille oꝑationes de q̄bus et ſuis mēſuris facta ē mētio: incipit vtus nutritiua ꝛc̄. Et in hoc toto nō vult plus Aui. niſi ꝙ ſolū ſcire poſſumꝰ ꝙ iſte oꝑationes ſibi inuicē ſuccedant. hoc enī dictat rō nālis: quāto tñ tempore vna alteram antecedat: ꝛ p̄ciſam eius menſuraꝫ ſcire foret nobis penitus impoſſibile vt dictum eſt.

¶ Et apud quoſdā embrion iā reſpirat ex ore: deinde reſpirat cū eo maiori reſpiratiōe cū cōplet in m̄rice: ſꝫ nō eſt ſup illud ſignificatio.

¶ Tangit aliū errorē quorūdā. et pmo hoc facit. ſcd̄o iux̄ ſentētiā Ypo. oſtendit proportionē tēporis motus ad tp̄s formationis fetus: et tp̄s partus ad vtrūq̄ illoꝝ. ibi ſcd̄a. (Et apud quoſdā) Dicit pmo quoſdā poſuiſſe embrionē in matrice ex ore ꝓprio reſpirare. et primo tñ debiliter ꝛ parua reſpiratione: deinde fortius et maiori q̄ñ eſt cōpletus vel maior. ſed hoc dictū nō eſt verum. ¶ Notandū quoſdā ſenſiſſe embrionē in matrice reſpirare per os attrahendo aerem: q̄ꝺ nō eſt verum. Infra enim oſtendet̄

qꝺ per artarias matricis euentaꝛ coꝛ infantis attrahẽdo aerem per artarias vmbilicales: cuius ſignũ eſt ꝙ dum embrio emittiꝛ ꝑ aboꝛſuƺ: aut dũ nouiter ad lucẽ ꝓuenit eiꝰ pulmo eſt valde rubeus: ꝗ in ꝓceſſu tꝑis dealbatur.

¶ Et apud quoſdam cuƺ ſupuenit formationi embrionis duplũ eius in quo formaꝛ moueꝛ: ⁊ ſupuenit motui duplũ eiꝰ in quo moueꝛ naſcitur ita vt ſit ſpaciũ qꝺ eſt a prima iceptione ꝯceptionis vſqꝫ ad motũ triplum: ⁊ leuitas accidit cũ motu ſenſus. Et dꝛ ꝙ tꝑs equale mediuƺ ad formationẽ eius eſt.xxxv.dierũ ⁊ mouetur in.lxx.diebꝰ ⁊ naſciꝛ in.cc.⁊.x.diebꝰ: ⁊ illud eſt.vij.mẽſes. ⁊ antecedit diebꝰ aliquot. ⁊ qñqꝫ poſtponiꝛ: qm̃ fortaſſe cadit in.xxxv. diebus raritas ⁊ multiplicaꝛ in duplatione. ⁊ qñqꝫ eſt illud qꝺ eſt plus.xlv.dierũ ⁊ moueꝛ in.xc.diebꝰ ⁊ naſciꝛ in.cclxx. ⁊ illud eſt.ix.mẽſes. ⁊ quãdoqꝫ cadit in hoc iterũ diuerſitas in diebus ſicut dictum eſt.

¶ Tangit Auicena proportionẽ dictoꝝ tẽpoꝝ inter ſe: ⁊ ꝑ h̃ ſcḋo cõpat partũ.viij.mẽſis ad partũ.ix.⁊.vij.ibi ſcḋa. (Et natus in.viij.mẽſibꝰ) Dicit ꝑmo ꝙ tẽpus formatõis embrionis eſt ſubduplũ ad tẽpus motus eius: q̃ꝛ.ſ.tẽpus motus eſt duplum ad illud: ⁊ tẽpus natiuitatis ſiue partꝰ eſt duplum ad tẽpus motus: ⁊ tẽpus formatõis ita vt totum aggregatũ ex illis eſt triplum ad tẽpus formationis ⁊ ſubdit ꝙ tꝑe motus accidit leuitas ſenſus. ¶ Intelligendũ ꝑ circa iſtã partẽ ꝓportionalitatẽ fuiſſe ypo. in libro de natura fetus: vbi voluit ꝙ tẽpus motꝰ embrionis eſt duplũ ad tꝑs formationis eiꝰ: ⁊ tꝑs partꝰ eſt duplũ ad tẽpus formationis ⁊ motus: q̃ ꝓportionalitas eſt ſic intelligenda: vt colligiꝛ in lr̃a ꝙ totũ aggregatũ ex tꝑe motꝰ ⁊ tẽpoꝛe formatõis eſt duplũ ad tꝑs formationis: tẽpus tñ ſequẽs motꝰ inceptionẽ vſqꝫ ad partũ ꝑ ſe ſumptũ eſt duplum ad aggregatũ ex ambobꝰ ꝓcedentibꝰ. Et ex hoc ſequitur ꝙ tꝑs partꝰ ꝓut aggregat in ſe oĩa iſta tẽpora ẽ triplũ ad tẽpus totũ a ꝓncipio ꝯceptionis vſqꝫ ad horã qua incipit motus. Si enim alicuiꝰ termini ad aliũ terminũ fuerit ꝓportio dupla totũ aggregatũ ex illis duobꝰ ẽ tripluƺ ad minimũ illoꝝ: vt ſi duoꝝ ad vnũ eſt proportio dupla: aggregati ex duobus et vno ad vnũ eſt ꝓportio tripla: vt verbi grã ſit formatio fetus in.xxxv.diebꝰ ſm̃ hanc lr̃am aduenit motus in.lxx.dieꝝ: ⁊ poſtea ſupuenit partꝰ in.cxl. diebꝰ poſt horã motꝰ. hoc aũt totũ ſi aggregetur erit ſpatium.ccx.dieꝝ: et eſt.vij.menſiũ: notũ eſt aũt ꝙ ducẽtoꝝ.x.dieꝝ ad.lxx.eſt ꝓportio tripla. Senſus ergo lr̃e eſt ꝙ totum aggregatuƺ ex tẽpoꝛe formationis et tẽpoꝛe intercluſo inter illud et tempus quo aduenit motus eſt duplũ ad tẽpus formationis: totum autẽ ſequẽs vſqꝫ quo aduenit partus eſt duplum ad aggregatum ex illis duobus tempoꝛibꝰ ſimul ſumptis qꝺ totuƺ ſi ex his aggregeꝛ erit triplum ad primũ aggregatum iam dictum vt deductuƺ eſt. ¶ Secũdo intelligẽdum ꝙ Auicena in.9.de animalibus aliter videtur illud tempus proportionare et diuidere q̃ꝫ hic. ibi enim apparet velle ꝙ tẽpus motus diſtinctum contra tẽpus formationis: et ipſum totaliter excludens eſt duplũ ad tẽpus formationis: et tẽpus partus ẽt diſtinctũ ꝯ vtrũqꝫ ꝑmoꝝ ⁊ penitꝰ vtrũqꝫ ipſoꝝ excludẽs eſt duplũ ad tꝑs motꝰ: ita ꝙ iter inſtãs q̃ icipit fetus moueri ⁊ inſtãs cõplete formatõis fetꝰ in duplo magis tꝑs mediat: q̃ꝫ iter inſtãs ꝯceptionis ⁊ inſtãs cõplete formationis. Sil̃r inter horã partꝰ ⁊ inſtans in quo incipit motus in duplo maius tempus mediat. q̃ꝫ inter inſtans motus ⁊ inſtans complete formationis. Exẽpli gratia ſi cõpleaꝛ formatio in.30.diebus incipit moueri.in.90.die.deinde aduenit partus in.180.fiet igitur partus in.7.menſe.q̃ꝛ in.210. Et notum eſt ꝙ hic modus ꝓportionandi aduerſaꝛ ꝑ ſi quis ꝯſiderat: ſm̃ enim hanc viaƺ ſꝑ tempus totale impregnationis eſt diuidendũ in.7.ꝑtes eq̃les. quaruƺ vna correſpõdet formationi: due motui: ⁊.4.partui. Dic aũt modus ꝓportionandi eſt ꝓbabilioꝛ: imo primus non vꝛ ſuſtentabilis. Primo q̃ꝛ ex ipſo ſequitur ꝙ fetu naturaliter formato in.30.diebꝰ fiet naturalis partus in.6º mẽſe. qꝺ eſt ꝯ experientiam: ⁊ contra ſn̄iaƺ oĩum auctoꝛuƺ: ⁊ arguitur ꝯñā. q̃ꝛ ſi formatur fetus in.30.diebus. igitur aduenit motus in.lx. ſꝫ tꝑs partus aggregatum ex oĩbus iſtis eſt preciſe triplum ad aggregatũ ex tꝑe formationis ⁊ motus: iuxta hãc põnem igiꝛ hoc totale tꝑs eſt preciſe.vi.mẽſiuƺ. ¶ Secũdo ſequereꝛ ꝙ frequẽter accideret partus naturalis in.viij.menſe. ꝯñs falſum vt apparebit infra: et arguiꝛ ꝯñā. q̃ꝛ ſi fiat formatio fetus in.xl.diebꝰ ſicut freq̄nter ꝯtingit. tunc tꝑs motus erit.lxxx.dierum. ꝗ totale tꝑs impregnationis erit preciſe tripluƺ ad ſpacium.lxxx.dierum. ⁊ ꝑ ꝯñs erit preciſe ducentoꝝ.xl.dieꝝ. ex quibus cõſtituunꝛ.viij.menſes. ¶ Tertio data hac ꝓportionalitate ſeqr̃ ꝙ raro fiet partus in.ix.menſe. ꝯñs eſt falſum. ⁊ arguiꝛ ꝯñā. q̃ꝛ nunquã fiet partus in.ix.menſe niſi formato fetu in.xlv.die: tunc eniƺ tꝑs motus eſt trium menſiũ: ⁊ per ꝯñs tꝑs aduentus partus per ſe ſumptum erit.vi.mẽſium. ⁊ per ꝯñs totuƺ aggregatum erit.ix.menſiuƺ. raro aũt ꝯtingit formari fetum in.xlv.diebus. igitur ⁊c. ¶ Conformioꝛ.n. veritati eſt alia põ. ſm̃ quã fetu formato.xxx.die fiet partus in.vij.menſe. Ipſo vero formato in.xxxv.adueniet motus in.cv.diebus ⁊ partus in.cxlv. et ſic in.vij. menſibus ⁊.v.diebus ꝙ raro ꝯtingit. Si vero in.xl. fiet formatio. erit motus i.cxx.diebus: ⁊ partus in.cclxxx.diebus. ⁊ ſic in.ix.mẽſibus ⁊.x.diebus. Et ſm̃ numeros medios veniemus ad.ix.menſes punctualiter. aut paꝝ vltra vel circa. Si aũt fiat formatio in.xlv. diebus: q̃ꝛ.ſ. i vno menſe cũ dimidio. ꝙ raro ꝯtingit: poſtea fiet motus i fine iij.menſiuƺ: ⁊ ita totale aggregatuƺ ex his erit.iiij.menſiũ cum dimidio: poſtea adueniet partus in fine.vi. menſiuƺ ⁊ ſic totũ aggregatum erit.x.menſiuƺ cũ dimidio qꝺ raro ẽt ꝯtingit. Iſta igitur computatio eſt ꝯformioꝛ veritati. Et cũ tangitur in littera ⁊ in.9.de animalibus nulla iſtaruƺ ꝓportionalitatũ eſt certa. Ex iſto pꝫ quare dixit aui. ⁊ dixit quidaƺ. ⁊ non poſuit hãc cõputationeƺ ſm̃ intentionem propriaƺ. ¶ Sciendũ vltimo ꝙ illa particula. Et leuitas accidit in motu. põt hr̃e duplicem ſenſũ ſiue intellectum. vnus eſt ꝙ illo tꝑe quod.ſ. aduenit motus. aduenit cũ motu leuitas ſenſus. q̃ꝛ.ſ. ſenſus ẽ leuis. obtuſus. vel remiſſus. Secũdus intellectus eſt ꝙ tũc eſt leuitas ſenſus ipſius motus. q̃ꝛ.ſ. leuiter ſentitur a matre motus infãtis in vtero. q̃ꝛ tũc valde debiliter ⁊ remiſſe mouetur. ⁊ vtraqꝫ expoſitio ẽ bona. Et ſi arguiꝛ ꝯ hoc. q̃ꝛ plus de ſpiritu reqritur ad motum: q̃ꝫ ad ſenſuƺ. ꝗ prius accidit ſenſus. et tardius motus. Huic dicitur ꝑ ꝯcedendo ꝯñs. ⁊ ꝯñam. maxime ſm̃ ſecundaƺ expoſitionem. Iuxta tñ primam neganda eſt ꝯñā. lꝫ enim ad motuƺ plus requiratur de ſpiritu. ad ſenſum tñ requiritur temperies maioꝛ. ideo ⁊c.

¶ Et natus in.viij.menſibus q̃uis ſit iam completus tamẽ plurimũ indicium eius eſt vt non viuat ſm̃ ꝙ faciam te ſcire poſt. Et ipſe quidẽ non iam integre cõpletur niſi ſm̃ proportionẽ predictam ⁊ naſcitur apud cõplementum ſuũ.

Eſt enim ſpatium.xi.dierum:deinde.lxxx.die-
ruꝫ:deinde.cc.⁊.xl.dierum ⁊ minoratur ⁊ ad
ditur ſm ꝙ ſciuiſti. ⁊ dixerunt: nõ inuenitur in
abortu maſculus cõpletus ante.xxx.dies: ⁊ fe-
mina que compleatur ante.xl.dies. Et dixerũt
ꝙ natum in.vij.menſe ingredit̃ virtus preparã
tionis cũ hoc ꝙ ſupueniunt natiuitati eius.vij.
menſes ⁊ natum in.ix. menſibus ⁊ natuꝫ poſt
x.menſes. Et nos aſſeremus in ſpatijs impre-
gnationis ⁊ partus capitulum in tractatu qui
ſequitur hunc tractatum.

¶ Comparat partuꝫ.viij.menſis ad partum alioꝝ tempo-
rum. Et ꝓ tãgit diſpoſitiõeꝫ fetus.viij.menſis. Secũdo
ſpecificat proportionẽ tp̃is formatiõis ad tp̃s motus.⁊ ad
tp̃s partus eius. Tertio notificat diſpoſitionem partus.
vij.ix.x.⁊.xi.menſis.2.ibi.(Et ibi quidã).3.ibi.(Et dixe-
runt ꝙ natus in.vij.)partes in notandis clare patebunt.
¶ Notanduꝫ eſt ꝓ de mente Auicene hic.⁊ infra.hac ea-
dẽ fen.tractatu 2º.ca.ꝓ.ꝙ tria ſunt tp̃a partus iter alia fre
quẽtius ꝯtingentia.quoꝝ primum eſt ⁊ frequentius ꝯtin-
gens.ix.menſis:poſt qḋ eſt.vij.menſis.tertiũ vero eſt mẽ
ſis.viij.In.x.n.vel.xi.raro ꝯtingit partũ fieri.¶ Et ſic fre
quentius ꝯtingit partũ fieri in.ix.ꝙ̃ in alijs.⁊ ita alijs pa-
ribus:ptus.ix.menſis eſt pfectior ⁊ naturalior.⁊ fetus vi-
goroſior. Et p ꝯñs poſtea in.vij. Minime aũt natura-
lis ⁊ de cuius fetus uita minime ſperatur eſt partus.viij.
menſis.vt innuit̃ hic. Huius ãt cã a diuerſis diuerſimo-
de aſſignat̃.¶ Primo imaginatur quidaꝫ ꝙ ſicut in diſ-
poſitionibus egritudinalibus p criſim mẽſurabilibus.et
terminabilibus p dies ⁊ ſeptimanas.dies.vij.eſt cretica:⁊
ſiliter.ix. viij.aũt nunꝙ̃:vel ſolũ in ſimthomaticis ẽ cre-
tica:⁊ p ꝯñs criſis in ea ſemper vel vtplurimum ad malũ:
Ita in diſpoſitionibus p menſes menſurabilib⁹ ꝯtingit:et
p ꝯñs partus.vij.⁊.ix.erit vtplurimuꝫ naturalis:raro aũt
viij. Et hec cã lꝫ vex aſſumat fundamentum: non tñ eſt
totalis ⁊ adequata cã.q2 tunc partus adueniens in.vij.eẽt
ſcḋꝫ plurimuꝫ pfectior ⁊ naturalior.ꝙ̃ in.ix.qḋ eſt ꝯ expe-
rimentuꝫ. Et arguit̃ ꝯñs q2 magis eſt cretica radicalr̃ vel
nãlis. Secunda tñ colligit̃ ex dictis Auicene infra.tra-
ctatu.2.ca.ꝓ.⁊ ẽ ꝙ ex partu adueniẽte in octauo poſſum⁹
arguere ſup futurã mortẽ dupliciter.ſ.p viã ſigni:⁊ p viaꝫ
cãe:p viaꝫ qdeꝫ ſigni:q2 cuꝫ fetus nãliter debeat moueri
ad exituꝫ in.vij.menſe.iuxta fundamentũ precedẽtis rõ-
nis.ſi tardat̃ hic motus vſq ad octauũ menſeꝫ ſignũ ẽ fe-
tuꝫ eſſe valde debilẽ: fetu aũt multum debili exñte.⁊ ad
exitum pueniente in q̃ eſt multũ fortis labor:raro ꝯtingit
ipꝫ euadere.igit̃ ⁊c. Per viã vero cãe taliter ideꝫ põt ar-
gui:qm̃ antecedẽte motu valde laborioſo fetus in.vij.mẽ
ſe.iuxta principiuꝫ iam premiſſum ⁊ ipſo ad lucẽ non egre
diente.aut pp reſiſtentiã quotilidonuꝫ: aut aliq̃ aliã cãꝫ.
virtus fetus valde proſternit̃.⁊ debilitat̃: Cum igit̃.viij.
ſuccedente nondũ ſit fortis.⁊ a debilitate priſtina releua-
tus.⁊ ſupueniat alter motus laborioſus in partu.multũ p
ſternit̃ ⁊ deijcit̃ virtus eius.q̃re egredit̃ cũ extrema vir-
tutis debilitate.⁊ per ꝯñs ⁊c.Accidit.n.ei vt ponit Aui.p
allegato ca.ſicut aggredienti ſcḋm laborem ante ꝙ̃ ſit a ꝓ
labore releuatus.In.vij.aũt melius ꝯſeruat̃:cum non tã-
tus acceſſerit labor.⁊ debilitas vt pꝫ. Et hanc ſniam itel
lexit Aui.allegato ca.dum iqt.qm̃ non ẽuatur eius diſpo
ſitio.ſ.nati in.viij.qn aut ſit retardatus in creatione ⁊ mo
tione ⁊ deſiderio ad partum vſq ad hanc horam:q2.ſ.lon
gius fuit tempus motus ad partum:⁊ deſiderij partus:ꝙ̃

eſſe debuit merito creationis ⁊ motus eius:q2.ſ.in.vij.mo
ueri debebat:⁊ ſignificat ꝙ eius virtus non eſt fortis i ra
dice.aut aduenit ei motus ſeparationis in principio cõple
menti huius tp̃is ꝙ̃uis ſit fortis in radice ⁊c. Stat g̃ to-
ta cã Auicene in h̃ q2 vel in.vij.menſe fetui moto in.viij.
aduenit motus ad partum.vel non: ſi non ſignificat̃ eius
vltima debilitas vt.ã.ſi ſic quantũcunq fuerit fortis: ex
ꝓ tamẽ motu notabiliter debilitatus eſt: ⁊ multo plus de
bilitat̃ ex ſcḋo:⁊ per ꝯñs multum proſternit̃ virtus eius.
Et hoc idẽ inuit Aui.infra dũ dicit.⁊ accidit ei ꝓculdu-
bio qḋ accidit debili intẽto motibus euaſionis cũ ꝓcedit
abſq directione.ſ.laxitudo ⁊ defectus:infirmat̃ ergo ꝓ-
culdubio:⁊ debilitat̃ ⁊ reſoluitur virtus eius. ¶ Tertia
vero cã ſumitur penẽ Aſtrologos ꝓmittẽtes ꝓ ꝙ cuilibet
ꝓductioni vel cõplemẽto rei per plures menſes durabi-
lis cuilibet menſi ſignatũ corrñdet regimẽ et dominiuꝫ
vnius ſepteꝫ planetarum:et ſi diutius durat circulariter
reuertitur dñium ad planetã in principio dñantẽ incipiẽ
do a Saturno:⁊ ꝯñr deſcendẽdo ſm ordinẽ planetaruꝫ.
Premittũt ſcḋo ꝙ planetaꝝ quidã ſunt vite ſm ambas
qualitates virtualiter attributas eis amicabiles ⁊ cõfor
mes:vt Jupit̃ q calidus eſt et hũidus:qdã ãt ſm ambas
inimicabiles ⁊ difformes vt ſaturnus.Quidã ãt ſm aliq̃
amicabiles ⁊ ſm aliq̃ inimicabiles vt luna. Et ſm hoc
aſſignat̃ ꝓbabilis cã q̃re in.vij.vel.ix.menſe meli⁹ viuit
natus.In octauo vͦ minus ꝙ̃ in aliquo illoꝝ.In ꝓmo.n.
menſe impgnatiõis dñatur ſaturnus:q q2 vite ſꝫ ambas
qualitates inimicat̃:tũc nõ acgrit̃ vita fetui.In ſcḋo aũt
menſe dñatur Jupiter q̃ſi iuuãs pater:dator enĩ eſt vite.
In tertio dñatur mars ⁊ ſic de alijs.ꝯñr vſq ad.vij.in q̃
dñatur luna:q̃ q2 per ſe amicabilis eſt vite rõne humidi-
tatis:⁊ adhuc rõne multi luminis:qḋ a ſole recipit: vnde
⁊ fructus maturat:vt colligitur 3ºmethauroꝝ.ꝓpter qḋ
noctes plenilunij calidiores ſunt.2ºmethauroꝝ.vñ ꝯtin
git fetũ in.vij.viuere. Menſe vͦ.viij.redit ſaturnus q
vite penit⁹ inimicat̃:vnde ⁊ impedit̃ fetus vita et morit̃:
q2 tamẽ.ix.menſe.reuertit̃ Jouis dñiuꝫ ſm ambas q̃lita
tes vite amicabilis:optime viuit fetus:q̃re partus.ix.eſt
naturalior ⁊ vitalior:hec autẽ cã ab Aſtrologis aſſignata
ſi cũ his cauſis preaſſignatis cõiungat̃:habemus cãm to
talem et pfectam diuerſitatẽ.¶ Notandũ tñ ꝙ licet ita
ſit vtplurimũ:ꝯtingit tñ q̃nq fetũ.viij.menſis euadere:
vt colligit̃ a pħo in.9.de gñatione animaliũ.quantũcũq
enĩ preaſſignate cauſe fetũ debilitent:exñte tñ fetus vṫu
te radicalr̃ forti valde:⁊ matre robuſta:ꝯtingit ipſum vi-
uere:ꝓpter qḋ dixit pħus in egipto mulieres eſſe viragi-
nes in octauo menſe robuſtos fetus parientes et viuentes.
Et ex hoc pꝫ prio q̃re dixit Aui.in lra plurimũ. Patet
ſcḋo eandẽ eſſe rõneꝫ de nato in.x. Raro.n.euadit ꝙ̃uis
nõ eidem equalr̃ aduerſet̃ celeſtis influẽtia vel aſpect⁹:
aduenit enĩ ei mot⁹in.9.ipſum ꝓſternẽs.i.debilitãs:q̃re
reperit̃ in.x.nõ potens ſimilem motũ amplius tolerare.
vel ſi nõ aduenit motus in.ix.ſignificat̃ ei⁹debilitas ma-
gna. Et hoc intellexit Aui.in fine capli allegati dũ iquit
plerũq naſcit̃ in.x.ille cui accidit vt deſideret ptũ i.ix.⁊
nõ fuit ei ꝓparat⁹⁊ accidit ei illud qḋ accidit nato in.viij.
Sciẽdũ ſcḋo ꝙ iuxta poſitionẽ ſupius allegataꝫ de itẽ-
tiõe.ſ.ſ.de ꝓportionalitate tp̃is formatiõis ad tp̃s mot⁹
⁊ tp̃is motus ad tẽpus partus: Natus in menſe.vij.fuit
formatus in dieb⁹.xl.deinde ſupueniebat ei motus i die-
bus.lxxx.deinde partus in.ccxl.qḋ eſt ſpaciũ.viij.mẽſiũ.
hoc recipit varietatẽ:vt.ã.declaratũ eſt. Sciendũ ẽ vl-
timo ꝓ intellectu illi⁹partis.Et dixerũt ⁊c.ingredit̃ vir-
tus ꝓparatiõis.i.ꝯſeruatõis:q2 viuit cũ pueniṫ ad.vij.mẽ
ſes.i.qḋ venit vltra principiũ.vij.mẽſiũ ⁊ natũ in.ix.mẽſe

ꝛ poſteriore.ſ.in.xi. ¶ Circa iſta dicta inſurgunt q̄dā diffi-
cultates. Prima eſt. q̄re magis ↄtingit diuerſitas in ter
mino partus humani q̄ʒ alterius ſpēi: videmus.n.canem:
ouem: caprā: q̄ſi per equalē ꝑiodū portare fetus. In par
tu autē mulierū notabilis ↄtingit varietas. ¶ Scd̄a dif-
ficultas ē: q2 rōnabiliter appet in tam breui tēpore poſſe
formari femellam: ſicut maſculuʒ: ↄtingit enim mulierē
parere femellam in.vij.menſe: ſed hoc non eſſet niſi ipſa
formata foret in.xxx.diebus: aū quē terminū non forma
tur fetus maſculus: vt ſupra dcm̄ eſt: igiť ꝛc. Et ↄfirmať
q2 vtplurimū aduenit partus tā maris q̄ʒ femine i.ix. mē
ſe. ſʒ tp̄s partus ꝓportionatur tpi formationis vt ſupra: g̊
ꝛc. ¶ Tertia difficultas eſt: quare nō ſtatiʒ formato fetu
accidit motus: ſʒ ꝑ longuʒ tp̄s tardať poſt formationem:
cū ſtatim formato fetu adſint organa motus. ꝛ virtus mo
tiua. ¶ Quarta difficultas ē. q2 ex dicti vř ſequi magis d̄-
bere viuere natū in.vij. q̄ʒ in.ix. q2 virtus īformatiua eius
fortior eſt. ꝛ cū hoc mā generationis eſt obedientior ad re-
cipiendum ip̄reſſioneʒ virtutis informatiue: igiť fetus dʒ
eſſe fortior. ꝛ per ↄñs ꝛc. pʒ ↄña. ꝛ probať aſſumptum ex ſu
pradictis. fit eniʒ fetus velocior formatio ſm̄ ꝓportionē
maiorē virtutis informatiue ad mām generationis: cum
igiť velocitas ꝛ tarditas partus ꝓportioneť velocitati ꝛ
tarditati formationis: ſeq̄tur ꝛc. ¶ Ad primū iſtoꝝ reſpō
det Egidius romanus h̄ ideo ↄtingere: q2 alia aīalia ma-
gis ſeruant vniformeʒ modū viuendi q̄ʒ hoīes: multuʒ.n.
variať hoīs regimen in cibo ꝛ potu ꝛ in alijs: q̄re fit in ſe-
mine viri ꝛ meſtruo mulieꝝ magna varietas: ꝛ hec eſt cā
varietatis tp̄is formationis ꝛ cōplementi fetus: ꝛ ↄñr par
tus eiuſdē. ¶ Secunda cā eſt inordinatus ꝛ imoderatus
ↄcubitus tam viri q̄ʒ mulieris. ꝑꝑ cuius varietateʒ ſꝑma
ſub varijs diſpōnibus attrahiť a matrice. q̄nʒ melius: q̄nʒ
deterius digeſtū. Hec aūt pōt eſſe cā velocitatis vel tar-
ditatis formatōis. ↄplemēti. ꝛ ptus fetus. Et colligiť hec
cā ꝓblemate.x. ꝓblemate.x. ꝛ aliq̄liter colligiť.xlviij.ꝓ
blemate. Et ex h̄ pʒ cauſa ꝑꝑ quā frequenti⁹ in humana
ſpē produciť fetus mōſtruoſus: claudicās: ſurdus: vel cec⁹
q̄ʒ in alijs ſpeciebus: lʒ alie poſſint eſſe cāe. vt colligiť lo-
cis p̄allegatis. ¶ Nota tñ in partubus alioꝝ brutoꝝ ēt
varietatē ↄtingere. vt apparet.vi. de hiſtorijs aīaliū: lʒ
non ita fiat frequēter vel notabiliť. ¶ Ad ſcd̄ʒ dř negādo
ↄñam. Et dř vlterius q̄ ſi partus femelle fiet i.vij. pote-
rit h̄ ↄtingere aut ꝑꝑ debilitatē quotilidonū. aut aliaʒ ac-
cidentaleʒ cāʒ. Et dř vlterius q̄ non ſꝑ ſeruať illa ꝓpor
tionalitas. Uel pōt dici q̄ illud eſt ↄtingens lʒ non val-
de. ¶ Ad ↄfirmationeʒ dř q̄ lʒ vtriuſq3 partus adueniat
ix.menſe. iter hos tñ pōt eſſe magna varietas ꝑꝑ magnaʒ
eſſe latitudinē noni menſis. ¶ Ad tertium dř q̄d oʒ fetuʒ
hr̄e fixionē ꝛ ſoliditateʒ certā in mēbris ſuis ſi dʒ poſſe lo
caliter moueri. iō ꝛc. ¶ Ad q̄rtū dř q̄ ex partu fcō in.vij.
vbi alia fuerit paria: arguiť maior fortitudo fetus: vbi aūt
non ↄcurrat hō paritas. hoc non euidenter arguiť. q2 poſ-
ſet hoc ↄtingere ꝑꝑ ligamenta eſſe debiliora. aut aliq̄d ta-
le. Et dř q̄ lʒ fetus.vij.menſis alijs paribus eſſet nāliter
fortior. eſſet tñ accidentalr̄ debilior. Primo q2 magis te
ner: ꝛ paſſibilis egrediť: vnde magis mutať ab aere ꝛ ab
alijs q̄bus occurrit. Secundo q2 tunc ligamēta ſunt mi-
nus diſpoſita diſſolutōi: ideo plus laborat virtus matris
infantis in partu: quare accidit ipʒ debilitari magis: ꝛ mi-
nus viuere. Ad q̄d ēt ↄcurrit q̄ maior eſt ↄformitas cele-
ſtis influxus ad natū in.ix. q̄ʒ in.vij. vt.ſ. declaratū eſt.

¶ Et ſcias q̄ ſan. menſtruus in ꝑgnante diuidi
tur in tres ꝑtes.ſ. partē que ↄuertiť in nutrimē-
tuʒ: ꝛ parteʒ q̄ eleuať ad mamillas: ꝛ pteʒ q̄ ē
ſupfluitas ſtās vſq3quo vēiat hora ꝛ expellať.

¶ Explicat nunc moduʒ quo nutriť fetus in vtero primo
notificando māʒ ex q̄ nutriť. 2° modū nutricationis eius
oſtēdendo. ꝛ declarando ēt qualiter fetus matrici alligeť
q̄uis hec diuiſio ſit ſupius tacta. ibi ſecūda. (Amplius fe
tus.) prima ꝑs pʒ. ¶ Notandū ꝑ̊ q̄ ꝑ ſanguineʒ meſtruū
intelligere debemus māʒ ſanguineaʒ in muliere multipli
catā ad finē gn̄ationis vel nutricationis fetus. aptā de mē
ſe in mēſeʒ expelli niſi ꝑꝑ fetum nutriendū. aut cām ꝑter
nāʒ retineať. Ex q̄ ↄcludiť q̄ ſꝑ vel vtplurimum aū mu
lieris ip̄regnationeʒ antecedit eius meſtruatio. Aliter enī
deficeret mā generationis: ꝛ nutricatiōis fetus. ¶ Et di
xit notanter vtplurimū: q2 ↄtingens eſt aliqñ impregna-
ri mulierē non p̄cedēte meſtruatione: vt in duobus caſi
bus. Primus eſt ponēdo q̄ nunc ꝑ̊ recipiat matrix her-
te ſꝑma ꝓlificum. que nunq̄ʒ meſtruata fuit: ꝛ hinc ad ho
raʒ fiet meſtruata. Secūdus caſus pōt poni q̄ quātūcū
q3 in herta non eſſet mā aggregata expellenda. ſit tñ ipſa
bone habitudinis: ꝛ multi ſanguinis boni: ꝛ nālis: quo ſint
plene vene matricis: ꝛ pʒ q̄ tunc ↄtingens eſſet ipſam ip̄re
gnari. Et forte penes hunc caſū contigit illud q̄ audiui a
fide digno puellaʒ octo annoꝝ ip̄regnatam fuiſſe. Et ex
h̄ vlterius pʒ quare non in q̄libet etate in muliere non re
periť hō ſanguis meſtruus: nō.n. expellitur tp̄e infantie:
cum totus ſanguis tunc ſit neceſſarius ꝓ nutricatione et
augumento. Nec ēt in ſenectute eo q̄ tunc multuʒ defi-
cit virtus ſanguinis generatiua: ꝛ ꝑꝑ hoc non ↄcipit. Re-
linquitur igiť hunc ſanguineʒ eſſe neceſſarium ꝓ ↄceptio
ne in etatibus medijs.ſ. in q̄bus mulier fetum portare po
teſt. vt a.xiiij.anno vſq3 ad.xl.vel.xlv.annū. vt colligiť in
fra tractatu.xxx.ca.ꝑ̊. Et ex hoc vlterius pʒ nō omnibus
mulieribus fore eūdem meſtruationis terminum: variať
.n. ſcd̄m varietatem cōplexionuʒ nāliū: regiminum: re-
gionum: ꝛ ſic de alijs. Et ex h̄ probaliter incidentaliter
ↄcludi pōt citi⁹ mulierē habitudīs frigide vel melācolice
incipere meſtruari: q̄ʒ mulierē tēperataʒ: vel calēe comple
xionis: eo q̄ citius ꝑuenit ad cōplementuʒ. Et ↄñter cō-
cludiť vir multiplicū citius incipere poſſe emittere ſper-
ma viro tēperato: lʒ oppoſitū ꝓbabiliter poſſet defenſari.
tenēdo q̄ nō q̄ʒ cito peruenit ad ↄplemētum ipſa efficitur
potens ꝛc. lʒ de hoc videbitur infra. ¶ Ex q̄bus oībus pʒ
probabiliter teneri poſſe aliq̄ʒ mulierem ꝑ totum decur-
ſum ſuaꝝ etatum ſanam viuēteʒ nunq̄ʒ meſtruari: ponen
do aliq̄ʒ mulierē colericam valde: ꝛ multuʒ vtēte exerci-
tio: ꝛ regimine valde ſicco: nō eniʒ apparet tunc repugna-
re q̄lībet ſupfluitateʒ ſanguineaʒ in ea inſenſibiliter re
ſolui. Et ecōtra verſa vice ↄcludi pōt. aliquam continue
meſtruari. ponendo ipſam ſanguineā cum dīſio humidi.
vtētē regimine multiplicatiuo ſanguinis. ſe ſupflue replē
tem: ocio vtentē. his.n. ſtantibus credo q̄ ↄtinue ipſa me
ſtruabiť. ¶ Scd̄o principaliter notādum q̄ q̄uiſq3 ſanguis
meſtruus videať putridus ꝛ corruptus: in ipſo tñ ſunt plu
rime partes laudabiles ꝛ pure: quaꝝ alique cedunt in mā
nutricationis. vt tangitur in littera. alique vero ad lactis
formam ꝓducunť: Impure aūt vſq3 ad horā partus reſer
uanť. ꝛ expelluntť cum fetu. faciētes in partu notabile iu-
uamentum. vt infra patebit. ¶ Nota tñ non repugnare
deficiente meſtruo laudabili fetuʒ ex ſanguine laudabili
ↄtento in venis matricis nutriri: virtute enim attractiua
fetus exiſtēte forti. mediātibus venis ſecūdine. adhuc de
ficiente meſtruo a venis matricis bonum ꝛ laudabilem
ſanguinem attrahit ad venā vmbilicalem. Et ex iſto pʒ
ꝑ̊ quare q̄nq̄ʒ contingit pregnantem eſſe ſanam. leuiū mo
tuū. boni appetitus. ꝛ boni regiminis: ꝛ ad omnes opera-

tiones bene ſe hñt. ⁊ tñ ipſam notabiliter macreſieri. hoc
eniꝫ iõ eſt. qꝛ virtus attractiua ē fortis. ⁊ deficit meſtruū.
q̄re attrahit laudabilem ſanguinem. Et ex hoc ēt pꝫ. 2°
arguendum eē in iſto caſu ſup fetus bonam diſpoſitionē.
Et ex hoc pꝫ quare fetus egrediētes ad lucem egrediunt̄
valde mundi qñq3. ⁊ qñq3 egrediuntur valde fedi. cōtin-
git. n. hoc ſcdꝫ varietatem meſtruoꝝ in multitudine pau-
citate ⁊ ipuritate. ¶ Sciēdum eſt. 3°. ꝙ hꝰ ſanguinis diui
ſio in partes dictas in littera: fit p digeſtioneꝫ. qua fit ſepa
ratio puri ab ipuro. Impuꝝ autem p ſe reſeruat̄ vt dictū
eſt. puꝝ vero ad diuerſas trāſmittitur partes. ſcdm exigē
tiam opationum ad quas finaliter ordinat̄: Aliqua. n. ps
attrahit̄ per vmbilicalem venā fetus vt ipſuꝫ nutriat. et
aliqua trāſit ad mamillas p venas intermedias aſcenden
tes: venas matricis cū venis mamillaꝝ alligātes. ¶ No
ta tñ non eſſe intelligēdum partē puram ab ipura ſeque-
ſtrari taliter: vt oīno pura ad venas fetus trāſeat: imo trā
ſit notabilis q̄titas impura. p quā ſanguine fetus infecto
varie in pueris generātur egritudies: vt variole. morbili:
aſſafati: puſtule plurie: tinea: lepra ⁊ huiuſmodi. ¶ Sciē
dum eſt 4° ꝙ cā generationis lactis ex parte meſtrui pu
riori colligitur a pħo. iiij. de generatione animalium p̄ ca.
lac femellis. qm̄ eſſe nullius pductionem intēta eſt nā cu
ius nō intendat ꝯſeruationeꝫ: nā. n. nō deficit neceſſarijs:
vt colligit̄ ibideꝫ. ⁊ aliqualiter 3° de aīa. ideo intēta eſt fe
tus ꝯſeruationi nō ſolum in vtero: ſꝫ ēt extra vteꝝ: qd̄ po
tiſſime fit p ſuctioneꝫ lactis a mamilla: ideo ordinauit nā
partem iſtius meſtrui moueri ad mamillam vt per actio-
nem cōplexionis mamille ꝯuertat̄ in lac: Ideo lac nō eſt
niſi ſanguis q̄dam iterata decoctiōe decoctus. qꝛ. ſ. bis di
geſtus: ad qd̄ ēt coadiuuat cā tacta ab. y. in libꝰ de natura
fetus. ſ. ꝙ creſcēte fetu vene matricis verſus mamillas p
tenſe a fetus mole cōprimūtur: vnde ſanguis verſus mā-
millas exprimitur pp qd̄ tunc incipit fieri lactis abūdan
tia. ¶ Cā igit̄ efficiens mediata lactis eſt virtus attracti-
ua mamillaꝝ attrahens ⁊ expulſiua matricis: imediata
vō eſt cōplio. mamille digerens ⁊ dealbans ⁊c̄. Materia
lis vō eſt ipſe ſanguis meſtruus iā dictus. Finalis vō eſt fe
tus ꝯſeruatio p nutrimentum. Et poſſumus addere aliam
efficientē partialem coadiuuātem. ſ. fetuꝫ mole ſua cōpri-
mētem. ⁊c̄. vt. ā. dictuꝫ eſt. ¶ Sed circa dicta inſurgūt q̄-
daꝫ difficultates. Pria. quare pars meſtruoꝝ ipura vſq3
ad horā partus reſeruat̄. vr̄ enim melius eſſe ipſam expel
li: eo ꝙ prohiberētur multa mala accidentia in pregnanti
bus ꝯtingentia. ſ. ⁊c̄. Sanguis ēt ex quo nutrit̄ fetus eēt
purior: ⁊ per ꝯñs fetus ſanior. ¶ Scđa. quare nō ſtatim a
principio generationis fetus nō fit lactis generatio. cuꝫ p
tunc ſint oēs cauſe generationis eius. qꝛ. ſ. materia: ⁊ effi-
ciens iam aſſignata. Non pōt autem dici hoc eſſe: qꝛ tūc
fetus non indigeat. qꝛ in virginibꝰ fit frequenter lactis ge
neratio. ¶ Tertia difficultas eſt. qꝛ ſi lac generat̄ ex ſan-
guine mō iam dicto ſequit̄ lac eſſe calidius ſanguine. ꝯñs
eſt falſum: qꝛ lac eſt frigide complexionis: vt colligitur 2°
cañ. ca. de lacte. ⁊ 3°. alimentorum ca. de lacte. ⁊ pꝫ conſe-
quētia: qꝛ digeſtio fit a calō. ¶ Quarta difficultas. vr̄ ſan-
guineꝫ meſtruum nō ſolum in tres: ſꝫ in quattuor partes
diuidi: vt colligitur a pħo in de generatione animalium.
Et prima primi. ca. de membris. vbi ponit̄ ſanguineꝫ me
ſtruuꝫ diuidi in multas partes: quaꝝ vna cedit ad genera
tioneꝫ radicalium que ꝯuertitur ad nām ſpmatis: ſpma
enim nō eſt tante quantitatis ꝙ ſufficeret p generatione
oīum radicaliuꝫ. ſcđa pars cōuertitur ī carniformia. Alia
vero cedit in nutrimentuꝫ fetus. ⁊ ſub illa comprehendit̄
lac. ꝙ ēt ordinat̄ ad nutrimentū fetus. Alia aūt cū partu
expellitur. Ideꝫ pħs preallegato loco ponit ꝙ vna pars
eſt mā generationis. ſecunda nutrimenti. tertia lactis. q̄r
ta cū fetu ſimul expellit̄. ¶ Ad primum dr̄ ꝙ lꝫ aliqua iu
uamenta apta ſint ſequi illius partis eūonem ante horaꝫ
partus. plura tñ ⁊ deteriora inde ſequerētur nocumenta:
puta venaꝝ matricis dilatatio: pp quā contingens foret
expelli ſanguinē laudabilem: quotilidonum ſiue ligamē-
toruꝫ relaxatio: matricis lubricatio: que oīa preparant ad
abortum. Et cum hoc tolleretur iuuamētuꝫ magnuꝫ. qd̄
ꝯſequitur nā expulſione eius hora partus. mollificando
. n. ⁊ lubricuꝫ faciēdo matricem iuuat ad facilem fetꝰ exi-
tum. ¶ Ad ſecūdam dr̄ ꝙ non equaliter ꝯcurrunt cāe ge
nerationis lactꝭ in principio ſicut in pceſſu impregnatōis.
qꝛ non tāta mā. nec tanta ſanguinis expulſio. nec tātus co
natus ⁊c̄. Et ſi queratur quare ante partū generat̄. Di
citur qd̄ hoc iō vt fetus egrediens cito habeat ipſum dige
ſtum ⁊ preparatuꝫ. ¶ Ad tertiuꝫ dr̄ ſm quoſdam ꝙ lac ē
frigide ⁊ humide cōplexiōis. vt allegatuꝫ eſt de mēte. Aui
cene ⁊ Ga. ⁊ vult idē Raſis. 3° almāſoris. lꝫ oppoſitum aſ-
ſerat yſach particula. v. de dietis particularibus. ca. p̄. ⁊ in
dietis vlibus ca. de lacte. negatur igitur ꝯña. ſ. ꝙ tunc lac
eſſet calidius ſanguine. ⁊ cum arguitur ꝙ eſt ſanguis bis
coctus ⁊c̄. Hic pōt multipliciter rńderi. Primo ꝙ lꝫ a
calido fiat ꝯuerſio ſanguinis in lac: ſtat tñ lac eſſe comple
xionis frigide: imaginādo ꝙ per actionem caloris iterato
digerentꝭ reſoluūtur partes ſubtiliores ⁊ calidiores. cum
remanētia partiū minus calidaꝝ. ¶ Secūdo pōt proba-
biliter dici ꝙ lꝫ digeſtio antecedēs inductiōem forme la-
ctis fiat a calido: a frigido tñ mamillaꝝ cōplet̄ lac pp qd̄
lac remanet frigiduꝫ. ¶ Uel dr̄ ꝙ hꝰ digeſtio fit a cōple-
xione mamillaꝝ que habēt virtuteꝫ infrigidādi. ⁊ ꝙ non
quelibet digeſtio fit a calido tāquaꝫ a totali vel dominā te
inſtrumēto: ſꝫ qñ ꝯcurrit frigiduꝫ tanq̄ȝ dominās inſtru
mētuꝫ: ⁊ tenuit hāc viaꝫ ꝯciliator. ¶ Aliter dr̄ ꝙ in factio
ne lactꝭ per ſubtiles ramos venaꝝ in mamilla ꝯtextos fit
ſanguinis collamētum. ita vt quaſi nō tranſeant niſi par-
tes aeree: ⁊ aquoſe: aereaꝝ aūt plurime reſoluūtur: quare
remanet lac a predominio frigiduꝫ. ſꝫ de hoc videbit̄ me
lius in queſtiōe. ¶ Ad vltimum dr̄ ꝯcedendo ſanguineꝫ
meſtruuꝫ in plures partes q̄ȝ in tres diuidi: Sꝫ aui. in lit-
tera ſub parte cedēte in nutrimētum incluſit etiam mate
riam cedentem in materiam generationis.

¶ Amplius fetus continetur tribus pāniculis
. ſ. ſecundina que eſt pāniculus comprehendēs
ipſum in quo cōntexuntur vene ex trāſuerſo cu
ius pulſatiles diuidūtur in duas venas ⁊ eius
quiete in venā vnā ⁊ nominatur biles ⁊ eſt in-
uolutus ⁊ effunditur ad ipſum vrina fetus. ⁊
tertio qui dicit̄ abgas ⁊ eſt pfundatio ſudoris.

¶ Oſtendit qualiter fetus nutrit̄ ⁊ matrici alligatur. p̄ oſ
dendo numeꝝ pāniculorum quibus inuoluitur fetus. 2°.
determiat de venis ⁊ artarijs ſecūdine. ibi ſecūda. (Et ve
ne.) prima in tres. p̄ tangēdo vtilitateꝫ pāniculorum oſtē
dit quot ſunt. 2°. probat nō fuiſſe quartuꝫ neceſſarium. 3°.
oſtēdit ſituꝫ ⁊ ordineꝫ coꝝ. ibi ſcđa. (Et nō eſt) tertia ibi.
(Et ō pāniculis.) pria l. 3. vt. 3. nomiat pāniculos. ibi ſecū
da. (Et nominatur) ibi tertia. (Et tres). ¶ Pro itellectu
ptium: ſciēdū p̄ vt aliq̄liter ſupra tactuꝫ eſt ꝙ fetus in ma
trice tribꝰ ꝯtinet̄ pāniculis. quoꝝ pmus ⁊ maximus eſt ſe
cūdina. ⁊ eſt totaꝫ ſubaꝫ inuoluens fetus cōpoſita ex duo
bus tunicis: vna interiori alia exteriori verſus fetum. inter
q̄s ſeminate ſunt vene ⁊ artarie p totaꝫ ſubam ſecundine
ſeminate: quaꝝ extremitates protēſe ad exteriorem tuni
caꝫ ſecūdine venis ⁊ artarijs matricis alligātur a quibus

⁊ poſteriore.ſ.in.xi. ¶ Circa iā dicta inſurgunt q̄dā difficultates. Prima eſt. q̄re magis ↄtingit diuerſitas in termino partus humani q̄̄ alterius ſpēi: videmus.n.canem: ouem: caprā: q̄ſi per equalē ꝑiodū portare fetus. In partu autē mulierū notabilis ↄtingit varietas. ¶ Scđa difficultas ē: q̄ rōnabiliter appet in tam breui tēpore poſſe formari femellam: ſicut maſculū: ↄtingit enim mulierē parere femellam in.vij. menſe: ſed hoc non eſſet niſi ipſa formata foret in.xxx. diebus: añ quā terminū non formatur fetus maſculus: vt ſupra dcm̄ eſt: igit̄ ⁊c. Et ↄfirmat̄ q̄ vtplurimū aduenit partus tā maris q̄̄ femine i.ix. mēſe. ſꝫ tp̄s partus ꝓportionatur tp̄i formationis vt ſupra: ḡ ⁊c. ¶ Tertia difficultas eſt: quare nō ſtatī formato fetu accidit motus: ſꝫ ꝑ longū tp̄s tardat̄ poſt formationem: cū ſtatim formato fetu adſint organa motus. ⁊ virtus motiua. ¶ Quarta difficultas ē. q̄ ex dicti vr̄ ſequi magis debere viuere natū in.vij. q̄̄ in.ix. q̄ virtus īformatiua eius fortior eſt. ⁊ cū hoc mā generationis eſt obedientior ad recipiendum īpreſſionē virtutis informatiue: igit̄ fetus dꝫ eſſe fortior. ⁊ per ↄñs ⁊c. pꝫ ↄña. ⁊ probat̄ aſſumptum ex ſupradictis. fit enī fetus velocior formatio ſcḋm ꝓportionē maiorē virtutis informatiue ad mām generationis: cum igit̄ velocitas ⁊ tarditas partus ꝓportionent̄ velocitati ⁊ tarditati formationis: ſeq̄tur ⁊c. ¶ Ad primū iſtoꝝ reſpōdet Egidius romanus ꝙ ideo ↄtingere: q̄ alia aīalia magis ſeruant vniformē modū viuendi q̄̄ hoīes: multū.n. variat̄ hoīs regimen in cibo ⁊ potu ⁊ in alijs: q̄re fit in ſemine viri ⁊ meſtruo mulieꝝ magna varietas: ⁊ hec eſt cā varietatis tp̄is formationis ⁊ cōplementi fetus: ⁊ ↄñr partus eiuſdē. ¶ Secunda cā eſt inordinatus ⁊ imoderatus ↄcubitus tam viri q̄̄ mulieris. ꝓꝑ cuius varietatē ſp̄ma ſub varijs diſpōnibus attrahit̄ a matrice. q̄n̄ꝫ melius: q̄n̄ꝫ deterius digeſtū. Hec aūt pōt eſſe cā vlocitatis vel tarditatis formatōis. ↄplemēti. ⁊ ptus fetus. Et colligit̄ hec cā ꝓblematū. x. ꝓblemate. x. ⁊ aliq̄liter colligit̄. xlviij. ꝓblemate. Et ex h̄ pꝫ cauſa ꝓꝑ quā frequenti⁹ in humana ſpē producit̄ fetus mōſtruoſus: claudicās: ſurdus: vel cec⁹ q̄̄ in alijs ſpeciebus: lꝫ alie poſſint eſſe cāe. vt colligit̄ locis preallegatis. ¶ Nota tñ in partubus alioꝝ brutoꝝ ēt varietatē ↄtingere. vt apparet. vi. de hiſtorijs aīalium: lꝫ non ita fiat frequēter vel notabilr̄. ¶ Ad ſcđꝫ dr̄ negādo ↄñam. Et dr̄ vlterius ꝙ ſi partus femelle fiet i.vij. poterit h̄ ↄtingere aut ꝓꝑ debilitatē quotilidonū. aut aliaꝫ accidentalē cāꝫ. Et dr̄ vlterius ꝙ non ſꝑ ſeruat̄ illa ꝓportionalitas. Uel pōt dici ꝙ illud eſt ↄtingens lꝫ non valde. ¶ Ad ↄfirmationē dr̄ ꝙ lꝫ vtriuſq̄ partus adueniat ix. menſe. iter hos tñ pōt eſſe magna varietas ꝓꝑ magnā eſſe latitudinē noni menſis. ¶ Ad tertium dr̄ q̇ꝺ oꝫ fetus hr̄e fixionē ⁊ ſoliditatē certā in mēbris ſuis ſi oꝫ poſſe localiter moueri. iō ⁊c. ¶ Ad q̄rtū dr̄ ꝙ ex partu fcō in.vij. vbi alia fuerit paria: arguit̄ maior fortitudo fetus: vbi aūt non ↄcurrat hꝰ paritas. hoc non euidenter arguit̄. q̄ poſſet hoc ↄtingere ꝓꝑ ligamenta eſſe debiliora. aut aliq̇ꝺ tale. Et dr̄ ꝙ lꝫ fetus.vij. menſis alijs paribus eſſet nālr̄ fortior. eſſet tñ accidentalr̄ debilior. Primo q̄ magis tener: ⁊ paſſibilis egredit̄: vnde magis mutat̄ ab aere ⁊ ab alijs q̄bus occurrit. Secundo q̄ tunc ligamēta ſunt minus diſpoſita diſſolutōi: ideo plus laborat virtus matris infantis in partu: quare accidit ipſꝫ debilitari magis: ⁊ minus viuere. Ad q̇ꝺ ēt ↄcurrit ꝙ maior eſt ↄformitas celeſtis influxus ad natū in.ix. q̄̄ in.vij. vt ſ. declaratū eſt.

¶ Et ſcias ꝙ ſan. menſtruus in ꝑgnante diuiditur in tres ptes. ſ. partē que ↄuertit̄ in nutrimētū: ⁊ partē q̄ eleuat̄ ad mamillas: ⁊ ptē q̄ ē ſupfluitas ſtās vſq̄ꝫ quo vēiat hora ⁊ expellat̄.

¶ Explicat nunc modū quo nutrit̄ fetus in vtero primo notificando māꝫ ex q̄ nutrit̄. 2⁹ modū nutricationis eius oſtēdendo. ⁊ declarando ēt qualiter fetus matrici alliget̄ q̄̄uis hec diuiſio ſit ſupius tacta. ibi ſecūda. ¶ Amplius fetus. ↄprima ps pꝫ. ¶ Notandū ꝓ ꝙ ꝑ ſanguinē meſtruū intelligere debemus māꝫ ſanguineaꝫ in muliere multiplicatā ad finē gn̄ationis vel nutricationis fetus. aptā de mēſe in mēſē expelli niſi ꝓꝑ fetum nutriendū. aut cāꝫ ꝓter nāꝫ retineat̄. Ex q̄ ↄcludit̄ ꝙ ſꝑ vel vtplurimum añ mulieris īpregnationē antecedit eius meſtruatio. Aliter enī deficeret mā generationis: ⁊ nutricatiōis fetus. ¶ Et dixit notanter vtplurimū: q̄ ↄtingens eſt aliq̄ñ impregnari mulierē non precedēte meſtruatione: vt in duobus caſibus. Primus eſt ponēdo ꝙ nunc ꝓ recipiat matrix herte ſp̄ma ꝓlificum. que nunq̄̄ meſtruata fuit: ⁊ hinc ad horaꝫ fiet meſtruata. Secūdus caſus pōt poni ꝙ quātūcūq̄ꝫ in herta non eſſet mā aggregata expellenda. ſit tñ ipſa bone habitudinis: ⁊ multi ſanguinis boni: ⁊ nālis: quo ſint plene vene matricis: ⁊ pꝫ ꝙ tunc ↄtingens eſſet ipſam ipregnari. Et forte penes hunc caſū contigit illud ꝙ audiui a fide digno puellaꝫ octo annoꝝ īpregnatam fuiſſe. Et ex h̄ vlterius pꝫ quare non in q̄libet etate in muliere non reperit̄ hꝰ ſanguis meſtruus: nō.n. expellitur tp̄e infantie: cum totus ſanguis tunc ſit neceſſarius ꝓ nutricatione et augmento. Nec ēt in ſenectute eo ꝙ tunc multū deficit virtus ſanguinis generatiua: ⁊ ꝓꝑ hoc non ↄcipit. Relinquitur igit̄ hunc ſanguinē eſſe neceſſarium ꝓ ↄceptione in etatibus medijs. ſ. in q̄bus mulier fetum portare poteſt. vt a.xiiij. anno vſq̄ ad.xl. vel.xlv. annū. vt colligit̄ infra tractatu.xxx. ca. ꝓ. Et ex hoc vlterius pꝫ nō omnibus mulieribus fore eūdem meſtruationis terminum: variat̄.n. ſcḋm varietatem cōplexionū nāliū: regiminum: regionum: ⁊ ſic de alijs. Et ex h̄ probaliter incidentaliter ↄcludi pōt citi⁹ mulierē habitudis frigide vel melācolice incipere meſtruari: q̄̄ mulierē tēperataꝫ: vel calie complexionis: eo ꝙ citius ꝑuenit ad cōplementū. Et ↄñter cōcludit̄ viꝝ multiplicū citius incipere poſſe emittere ſperma viro tēperato: lꝫ oppoſitū ꝓbabiliter poſſet defenſari. tenēdo ꝙ nō q̄̄ cito peruenit ad ↄplemētum ipſa efficitur potens ⁊c. lꝫ de hoc videbitur infra. ¶ Ex q̄bus oībus pꝫ probabiliter teneri poſſe aliq̄̄ mulierem ꝑ totum decurſum ſuaꝝ etatum ſanam viuētē nunq̄̄ meſtruari: ponendo aliq̄̄ mulierē colericam valde: ⁊ multū vtēte exercitio: ⁊ regimine valde ſicco: nō enīꝫ apparet tunc repugnare q̄uālibet ſupfluitatē ſanguineaꝫ in ea inſenſibiliter reſolui. Et ecōtra verſa vice ↄcludi pōt. aliquam continue meſtruari. ponendo ipſam ſanguineā cum dn̄io humidi. vtētē regimine multiplicatiuo ſanguinis. ſe ſupfluē replētem: ocio vtentē. his.n. ſtantibus credo ꝙ ↄtinue ipſa meſtruabit̄. ¶ Scđo principaliter notādum ꝙ q̄̄uis ſanguis meſtruus videat̄ putridus ⁊ corruptus: in ipſo tñ ſunt plurime partes laudabiles ⁊ pure: quaꝝ aliq̄ue cedunt in mā nutricationis, vt tangitur in littera. alique vero ad lactis formam ꝓducunt̄: Impure aūt vſq̄ ad horā partus reſeruant̄. ⁊ expellunt̄ cum fetu. faciētes in partu notabile iuuamentum. vt infra patebit. ¶ Nota tñ non repugnare deficiente meſtruo laudabili fetū ex ſanguine laudabili ↄtento in venis matricis nutriri: virtute enim attractiua fetus exiſtēte forti. mediātibus venis ſecūdine. adhuc deficiente meſtruo a venis matricis bonum ⁊ laudabilem ſanguinem attrahit ad venā vmbilicalem. Et ex iſto pꝫ ꝓ quare q̄n̄q̄ contingit pregnantem eſſe ſanam. leuiū motuū. boni appetitus. ⁊ boni regiminis: ⁊ ad omnes opera-

tiones bene ſe hñc.ꝛ tñ ipſam notabiliter macreſieri. hoc
eniʒ idͦ eſt.qꝛ virtus attractiua ẽ fortis.ꝛ deficit meſtruũ.
q̃re attrahit laudabilem ſanguinem. Et ex hoc ẽt pʒ. 2ͦ
arguendum eẽ in iſto caſu ſup fetus bonam diſpoſitioné.
Et ex hoc pʒ quare fetus egrediẽtes ad lucem egrediunť
valde mundi q̃nq3.ꝛ q̃nq3 egrediuntur valde fedi. cõtin-
git.n.hoc ſcđʒ varietatem meſtruoꝝ in multitudine pau-
citate ꝛ ĩpuritate. ¶ Sciẽdum eſt.3ͦ.ꝙ hõ ſanguinis diui
ſio in partes dictas in littera:fit ꝑ digeſtioneʒ.qua fit ſepa
ratio puri ab ĩpuro. Impuꝝ autem ꝑ ſe reſeruať vt dictũ
eſt.puꝝ vero ad diuerſas trãſmittitur partes. ſcđm exigẽ
tiam opationum ad quas finaliter ordinať: Aliqua.n. ps
attrahiť per vmbilicalem venã fetus vt ipſuʒ nutriat. et
aliqua trãſit ad mãmillas ꝑvenas intermedias aſcenden
tes:venas matricis cũ venis mamillaꝝ alligãtes. ¶ No
ta tñ non eſſe intelligẽdum partẽ puram ab ĩpura ſeque-
ſtrari taliter:vt oĩno pura ad venas fetus trãſeat:imo trã
ſit notabilis q̃ntitas impura.ꝑ quã ſanguine fetus infecto
varie in pueris generãtur egritudĩes:vt variole.morbili:
aſſafati: puſtule plurie:tinea:lepra ꝛ huiuſmodi. ¶ Sciẽ
dum eſt 4ͦ ꝙ cã generationis lactis ex parte meſtrui pu
riori colligitur a pħo.iiij.de generatione animalium ꝑ ca.
lac femellis.qñ eſſe nullius ꝓductionem intẽta eſt nã cu
ius nõ intendat ꝯſeruationeʒ:nã.n.nõ deficit neceſſarijs:
vt colligiť ibideʒ.ꝛ aliqualiter 3ͦ de aĩa. ideo intẽta eſt fe
tus ꝯſeruationi nõ ſolum in vtero:ſʒ ẽt extra vteꝝ: qđ po
tiſſime fit ꝑ ſuctioneʒ lactis a mamilla:ideo ordinauit nã
partem iſtius meſtrui moueri ad mãmillam vt per actio-
nem cõplexionis mãmille ꝯuertať in lac: Ideo lac nõ eſt
niſi ſanguis q̃dam iterata decoctiõe decoctus.qꝛ.ſ.bis di
geſtus:ad qđ ẽt coadiuuat cã tacta ab.y.in libͦ: de natura
fetus.ſ.ꝙ creſcẽte fetu vene matricis verſus mãmillas ꝑ
tenſe a fetus mole cõprimũtur: vnde ſanguis verſus mã-
millas exprimitur ꝑꝑ qđ tunc incipit fieri lactis abũdan
tia. ¶ Cã igiť efficiens mediata lactis eſt virtus attracti-
ua mamillaꝝ attrahens ꝛ expulſiua matricis : imediata
vͦo eſt cõplio.mãmille digerens ꝛ dealbans ꝛc̃. Materia
lis vͦo eſt ipſe ſanguis meſtruus iã dictus. Finalis vͦo eſt fe
tus ꝯſeruatio ꝑ nutrimentum. Et poſſumus addere aliam
efficientẽ partialem coadiuuãtem.ſ.fetuʒ mole ſua cõpri-
mẽtem.ꝛc̃.vt.ã.dictuʒ eſt. ¶ Sed circa dicta inſurgũt q̃-
daʒ difficultates. Pria.quare pars meſtruoꝝ ĩpura vſq3
ad horã partus reſeruať. vr enim melius eſſe ipſam expel
li:eo ꝙ prohiberẽtur multa mala accidentia in pregnanti
bus ꝯtingentia.ſ.ꝛc̃. Sanguis ẽt ex quo nutriť fetus eẽt
purior:ꝛ per ꝯñs fetus ſanior. ¶ Scđa.quare nõ ſtatim a
principio generationis fetus nõ fit lactis generatio.cũʒ ꝑ
tunc ſint oẽs cauſe generationis eius.qꝛ.ſ. materia: ꝛ effi-
ciens iam aſſignata. Non põt autem dici hoc eſſe: qꝛ tũc
fetus non indigeat.qꝛ in virginibꝫ fit frequenter lactis ge
neratio. ¶ Tertia difficultas eſt.qꝛ ſi lac generať ex ſan-
guine mõ iam dicto ſequiť lac eſſe calidius ſanguine. ꝯñs
eſt falſum:qꝛ lac eſt frigide complexionis: vt colligitur 2ͦ.
caſſ.ca.de lacte.ꝛ.3ͦ. alimentorum ca.de lacte. ꝛ pʒ conſe-
quẽtia:qꝛ digeſtio fit a calo. ¶ Quarta difficultas. vr ſan
guineʒ meſtruum nõ ſolum in tres: ſʒ in quattuor partes
diuidi: vt colligitur a pħo in de generatione animalium.
Et prima primi. ca.de membris. vbi poniť ſanguineʒ me
ſtruuʒ diuidi in multas partes:quaꝝ vna cedit ad genera
tioneʒ radicalium que ꝯuertitur ad nãm ſꝑmatis : ſꝑma
enim nõ eſt tante quantitatis ꝙ ſufficeret ꝑ generatione
oĩum radicaliuʒ.ſcđa pars cõuertitur ĩ carniformia. Alia
vero cedit in nutrimentuʒ fetus.ꝛ ſub illa comprehendiť
lac. ꝙ ẽt ordinať ad nutrimentũ fetus. Alia aũt cũ partu
expellitur. Ideʒ pħs preallegato loco ponit ꝙ vna pars
eſt mã generationis.ſecunda nutrimenti.tertia lactis. q̃r
ta cũ fetu ſimul expelliť. ¶ Ad primum dr̃ ꝙ lʒ aliqua iu
uamenta apta ſint ſequi illius partis eũonem ante horaʒ
partus. plura tñ ꝛ deteriora inde ſequerẽtur nocumenta:
puta venaꝝ matricis dilatatio: ꝑꝑ quã contingens foret
expelli ſanguinẽ laudabilem: quotilidonum ſiue ligamẽ-
toruʒ relaxatio:matricis lubricatio:que oĩa preparant ad
aborſum. Et cum hoc tolleretur iuuamẽtuʒ magnuʒ.qđ
ꝯſequitur nã expulſione eius hora partus. mollificando
.n.ꝛ lubricuʒ faciẽdo matricem iuuat ad facilem fetꝰ exi-
tum. ¶ Ad ſecũdam dr̃ ꝙ non equaliter ꝯcurrunt cãe ge
nerationis lactĩ in principio ſicut in ꝓceſſu impregnatõis.
qꝛ non tãta mã.nec tanta ſanguinis expulſio.nec tãtus co
natus ꝛc̃. Et ſi queratur quare ante partũ generať. Di
citur qđ hoc idͦ vt fetus egrediens cito habeat ipſum dige
ſtum ꝛ preparatuʒ. ¶ Ad tertiuʒ dr̃ ſm quoſdam ꝙ lac ẽ
frigide ꝛ humide cõplexiõis.vt allegatuʒ eſt de mẽte. Aui
cene ꝛ Ga.ꝛ vult idẽ Raſis.3ͦ. almãſoris. lʒ oppoſitum aſ-
ſerat yſach particula.v.de dietis particularibus.ca.ꝑ.ꝛ in
dietis vlibus ca. de lacte.negatur igitur ꝯñ.ſ.ꝙ tunc lac
eſſet calidius ſanguine. ꝛ cum arguitur ꝙ eſt ſanguis bis
coctus ꝛc̃. Dic põt multipliciter rñderi. Primo ꝙ lʒ a
calido fiat ꝯuerſio ſanguinis in lac:ſtat tñ lac eſſe comple
xionis frigide:imaginãdo ꝙ per actionem caloris iterato
digerentĩ reſoluũtur partes ſubtiliores ꝛ calidiores. cum
remanẽtia partiũ minus calidaꝝ. ¶ Secũdo põt proba-
biliter dici ꝙ lʒ digeſtio antecedẽs inductiõem forme la-
ctis fiat a calido: a frigido tñ mamillaꝝ cõpleť lac ꝑꝑ qđ
lac remanet frigiduʒ. ¶ Uel dr̃ ꝙ hõ digeſtio fit a cõple-
xione mamillaꝝ que habẽt virtuteʒ infrigidãdi. ꝛ ꝙ non
quelibet digeſtio fit a calido tãq3 a totali vel dominãte
inſtrumẽto:ſʒ q̃nq3 ꝯcurrit frigiduʒ tanq3 dominãs inſtru
mẽtuʒ:ꝛ tenuit hãc viaʒ ꝯciliator. ¶ Aliter dr̃ ꝙ in factio
ne lactĩ per ſubtiles ramos venaꝝ in mãmilla ꝯtextos fit
ſanguinis collamẽtum.ita vt quaſi nõ tranſeant niſi par-
tes aeree:ꝛ aquoſe:aereaꝝ aũt plurime reſoluũtur:quare
remanet lac a predominio frigiduʒ. ſʒ de hoc videbiť me
lius in queſtiõe. ¶ Ad vltimum dr̃ ꝯcedendo ſanguineʒ
meſtruuʒ in plures partes q̃ʒ in tres diuidi: Sʒ aui. in lit-
tera ſub parte cedẽte in nutrimẽtum incluſit etiam mate
riam cedentem in materiam generationis.

¶ Amplius fetus continetur tribus pãniculis
.ſ.ſecundina que eſt pãniculus comprehendẽs
ipſum in quo cõtexuntur vene ex trãſuerſo cu
ius pulſatiles diuiditur in duas venas ꝛ eius
quiete in venã vnã ꝛ nominatur biles ꝛ eſt in-
uolutus ꝛ effunditur ad ipſum vrina fetus. ꝛ
tertio qui diciť abgas ꝛ eſt ꝓfundatio ſudoris.

¶ Oſtendit qualiter fetus nutriť ꝛ matrici alligatur.ꝑ oñ
dendo numeꝝ pãniculorum quibus inuoluitur fetus.2ͦ.
determiat de venis ꝛ artarijs ſecũdine.ibi ſecũda.(Et ve
ne.)prima in tres.ꝑ tangẽdo vtilitateʒ pãniculorum oſtẽ
dit quot ſunt.2ͦ:probat nõ fuiſſe quartuʒ neceſſarium.3ͦ.
oſtẽdit ſituʒ ꝛ ordineʒ coꝝ.ibi ſcđa.(Et nõ eſt) tertia ibi.
(Et ꝯ pãniculis.)pria ĩ.3.vt.3.nomiat pãniculos.ibi ſecũ-
da.(Et nominatur) ibi tertia.(Et tres). ¶ Pro itellectu
ꝑtium:ſciẽdũ ꝑ vt aliq̃liter ſupra tactuʒ eſt ꝙ fetus in ma
trice tribꝰ ꝯtineť pãniculis.quoꝝ ꝑmus ꝛ maximus eſt ſe
cũdina. ꝛ eſt totaʒ ſubaʒ inuoluens fetus cõpoſita ex duo
bus tunicis: vna interiori alia exteriori verſus fetum iter
q̃s ſeminate ſunt vene ꝛ artarie ꝑ totaʒ ſubam ſecundine
ſeminate:quaꝝ extremitates protẽſe ad exteriorem tuni
caʒ ſecũdine venis ꝛ artarijs matricis alligãtur a quibus

titur illic: ⁊ ſiunt due vene ⁊ egrediſitur ⁊ mouentur ex ſecundina ad orificia venarum que ſunt in matrice.

¶ Hic Auicena ſpecificat ortum ⁊ colligātiā venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ſecūdine: ⁊ pͦ venaꝝ. 2ͦ. arteriaꝝ. ibi ſcḋa. (Et ſilr artarie.) pͦ premittit a q̄ oriūtur hͦ vene. ⁊ ſic d̄clarat illō tāgendo quādam euidētiam ad oppoſitū. ibi ſecūda. (Et ſunt g̊ de venis) Quid dicat in pͥa parte pȝ. ¶ Intelligēduȝ eſt pͦ ꝙ iſte vene ſecūdine ⁊ vmbilicalis vena ab epe oriunī ſicut iuxta pōneȝ medicoꝝ oēs alie vene: cuius ſignū eſt. qꝛ maxius trūcus vmbilicalis vene in epe reperiī: lȝ h̄ ſignum nō ſit oīo euidēs. ſecūdo. qꝛ vmbilicalis vene ⁊ venaꝝ ſecūdine opatio ſubordinaī opatiōi epis. ⁊ ipſius gr̄a finalr̄ inuēta eſt: qḋ aūt alteri ſubordinaī ⁊ gratia illiꝰ tanq̄ finis finalr̄ inuētū eſt: pbabilius ab illo vr̄ ȝhere ortuȝ. iō ⁊c. ¶ Secūdo intelligēdū eſt ex hac lr̄a ⁊ precedēti colligi poſſe modū q̄ fit in vtero nutricatio. ab epe enim oriī q̄dam vena magna hn̄s ȝcauitateȝ q̄ vmbilicalis dr̄. de q̄ in anothomia videri pȝ ꝙ poſt exitū fetus ab vtero hec vena nō ampliꝰ portat ſanguinē ad epar. imo exiccaī ⁊ inaniī valde: pp̄ qḋ q̄to corpus in etate plus pceſſit tāto illa minus eſt apparēs: in nouiter aūt nato valde ē manifeſta vena cū ad vmbilicū puenit diuidiī i duos ramos pͥcipales ⁊ illi in plurimos q̄ ſpgunī p ſecūdinam ad vmbilicū ēt terminatā ⁊ ēt ptendūtur iſti donec ſupiorē tūicaȝ ſecūdine egrediant ⁊ perueniunt vſq̄ ad orificia venaꝝ matricis p quas tpe q̄ non eſt mulier pregnās effundiī ſāguis meſtruus ſuꝑfluus ad ȝcauū matricis. ⁊ ȝtinuanī cū illis orificijs mediātibꝰ iſtis orificijs ab illis ſāguinē attrahēdo vſq̄ ad vmbilicū ⁊ tādem vſq̄ ad epar fetus ⁊c. hic aūt oriī vr̄ difficultas an h̄ debeat appellari vā ȝtinuatio. an ȝiguatio venaꝝ: q̄ pſcrutatio ad nālem pertinet.

¶ Et iſtis qdeȝ venis accidunt duo: quoꝝ vnū ē ꝙ ipſe ſunt apud orificia que ei obuiāt tenuiores: ⁊ ſunt quaſi ſint extremitates ramoꝝ: ⁊ iteruȝ ipſe non deſcēdunt in primis niſi inde qm̄ ipſe aſſumunt ſan. illinc: quare exiſtimatur ꝙ ille oriantur illinc. Et ſi conſideraueris amplitudineȝ foraminis faciet te exiſtimare ꝙ radix ſit ex epate. ⁊ ſi conſideraueris conuerſionem ad ſanguineitateȝ faciet te exiſtimare ꝙ radix ſit ſecundina. Veruȝ conſideratio prima eſt conſideratio foraminis ⁊ meatus. Cōuerſiones vͦ ſunt ſicut inſtrumenta ſuperficierum comprehendentium foramen.

¶ Hic Aui. tāgit apparētiā iam dictā. Et in ſn̄ia ex dictis Aui. hic colligiī pͦ ꝙ apparētia prima q̄ vr̄ hanc vel has venas h̄re ortum ab epe eſt: qꝛ trūcus magnus ē in epe: ſubtiles aūt rami ſunt in ſecūdina: Ratiōabilius ēt apparet ramū a trūco ȝhere ortum q̄ ecōtra. iō ⁊c. Tangit ēt apparētiaȝ ad oppoſitū: ⁊ eſt: qꝛ vbicūq̄ videmus aliqḋ mēbrū ab alio oriri: illud qḋ oriī ſi ſit alicuius a mēbro ad mēbrū delatiuū ſp a mēbro a quo oriī defert ad aliud. vel ad alia mēbra ad q̄ terminaī vt pȝ in diſcurrēdo: oriūtur. n. artarie a corde a q̄ ad alia mēbra ſpūm vitalē ⁊ ſanguinē arterialē ȝferūt. nerui a cerebro. ⁊ ſilr̄ vene ab epe. cū igiī vene ſecūdine a ſecūdina deferūt ad epar. ⁊ nō ecōtra ſeqtur ⁊c. Hec aūt duo motiua non ſunt plene euidētia. primuȝ enī deficit: qꝛ fluuius magnus a fonte paruo oriī. cuiuſlibet aūt fluuij pͥcipiū eſt fōs ſecūdo methauroꝝ. cuȝ tn̄ fluuius ſit maior fōte. Itē nerui a cerebro lōge diſtātes ſunt groſſi ⁊ duri: ppe cerebꝝ vͦ exigui ⁊ molles. trūcꝰ ēt oriī a radice arboris. magnitudine tn̄ radicē excedēs. ſic g̊ motiuū illud non ȝcludit. Nec ēt ſcḋȝ. Seminaria. n. vaſa ortū hn̄t a teſticulis. nō tn̄ deferūt a teſticulis. ſed ad teſticulos. Itē meſeraice ab epe oriūī: prius tn̄ ad epar q̄ ab epe deferentes. ¶ Notādum tn̄ lȝ ita ſit ȝformius tn̄ apparet veritati hͦ venas ad epe oriri. Rationabile. n. eſt hͦ venas potiſſime in virtute epis attrahere. truncus enīȝ ex̄ñs in epe attrahit ab vmbilico virtute epis. ⁊ vmbilicus a venis. q̄ ſunt p ſecūdinam diſpſe. ita ꝙ vene diſpſe p ſecūdinam ſunt in attrahēdo velut inſtrumēta vmbilicalis vene. qꝛ igiī rōnabilius eſt inſtrumētuȝ a pͥcipali ortum h̄re ⁊ dependētiam: q̄ ecōtra. iō ⁊c. Et hāc ſn̄iam puto ſenſiſſe Aui. in littera i illa pte: veꝝ. ¶ Sȝ alij aliter exponūt. talr̄ igiī exponeī littera. veꝝ ȝſideratio foraminis ⁊ meatus. i. ȝcauitatis magne vel parue ē ȝſideratio pͥa. ſ. in virtute ⁊ pfectione: ⁊ eſt illa p quā ex h̄ ꝙ ppe epar erat meatus vene amplior q̄ in ſecundina dicebamus ēt ortū eſſe ab epe: ſȝ ȝuerſiōes. i. rami illi ȝuerſi qꝛ ȝtexti p ſecūdinam vel ȝuerſi. ſ. ad attrahēdum ſanguineȝ ſunt ſicut iſtrumēta ſuꝑficieꝝ. i. venaꝝ que qꝛ ſūt ſubtiles ſuꝑficies appellanī ȝprehēdētium foramē. i. que ſunt in foramine vmbilici: qꝛ. ſ. vena vmbilicalis q̄ eſt cōprehendens foramē vmbilici partialiter ſalrē attrahit mediātibus ramis diſpſis p ſecūdinam veluti mediātibus inſtrumētis.

¶ Et ſimiliter arterie aggregātur ad arterias ⁊ ſi accepis principiuȝ ex ſecundina inuenis eas penetrantes ex vmbilico ad arterias magnas q̄ ſunt ſup dorſum ſuſtētate ſup veſicā. ipſe ſunt mēbra propinquiora ad que poſſibile eſt vt ipſe ligetur illic cuȝ quibus ſunt ligate pāniculis artis: deinde ſunt penetrantes in arterias ſempiternas q̄ non apiuntur in animali vſq̄ in finem vite. Hec eſt ergo māifeſtatio ſermōis medicoruȝ in veritate. In veritate vero ſunt duo rami quoruȝ origo vera eſt ex arterijs ⁊ ſm̄ conſiderationeȝ predictam. ⁊ dixit medici ꝙ non conuenit eis ambabus vt vnirentur aut extenderētur ad cor: propter longitudineȝ ſpatij ⁊ inuentionē ſeparantiuȝ: ⁊ ꝓpterea ꝙ appropinquat ſpatiuȝ ambaruȝ eis quibus continuantur ſi indiguerunt iniunctione. ⁊ dn̄t ꝙ propterea ꝙ arterie ⁊ vene penetrantes ex corde ⁊ pulmone in illa hora non conferunt iuuamentuȝ magnū in anhelitu: conuerſuȝ eſt earuȝ iuuamentum ad nutrimētuȝ: quare ſecundus eſt vni earū ad aliaȝ meatus qui oppilatur apud partū. Pulmo. n. non eſt niſi rubens in embryone: qm̄ nō reſpirat illic: imo nutriī ſanguie rubeo ſubtili: ⁊ non albificat ipſuȝ niſi permixtio aeritatis.

¶ Declarat ortū ⁊ colligātiaȝ arteriaꝝ iam dictaꝝ ⁊ pȝ h̄. ſecūdo explicat cauſas quorūdam. ibi ſecūda. (Et dicunt medici.) ¶ Sciendum pͦ p intellectu littere vt colligiī pͦ can̄. fen. prima. d. v. ca. quarto. ꝙ artaria adorti egrediens a corde diuidiī in duos ramos magnos. quoꝝ vnus tēdit ad partes ſuperiores. ſecūdus vͦ ad inferiores. ſ. a. v. ſpondili iſra. Pͥa artaria appellaī aſcēdēs. ſcḋa deſcēdens. h̄ igiī deſcēdēs in multos ramos: ⁊ ramuſculos diuiſa. tādē i duos diuidiī. quoꝝ vnus tēdit ad renē dextrū: alter ad

ſiniſtrū: ⁊ deſcendūt adhuc īfra donec ad coxas ꝑueniāt.
⁊ recipiī vnus ī coxa dextra: alter ī ſiniſtra. ſꝫ vlterius po
ſtea ramificeī. ⁊ iſte ſunt ille due artarie qb⁹ ꝯtinuanī vm
bilicales artarie ī dorſo ſupra veſicā. Et ex hͦ pꝫ ꝙ q̄re ar
tarie hꝫ diuidunī ī duas. Patet. 2ͦ q̄re nō fiunt vna ſta
tiꝫ ſicut vene ſecūdine ī vmbilicali vena: ⁊ ſicut vena vm
bilicalis euaneſcit ī etate ꝓuecta: ita ⁊ hꝫ artarie. vñ ī no
uiter natꝭ melius apparēt: vt colligiī ꝑ allegato ca. ¶ Se
cūdo ſciēduꝫ qꝛ dicit in līa in artarias ſempiternas: ꝑ q̄s ī
telligere debem⁹ ī corpore ꝯtinue notabilr̄ opantes ſicut
ſunt artarie adorti iaꝫ dicte: ⁊ dicunī ſempiterne ad drñaꝫ
vmbilicaliū q̄ nō ſunt ꝯtinue notabilr̄ opantes: qꝛ vͦo iſte
artarie ſempiterne ſunt valde magne multū de ſpū ⁊ arta
riali ſanguine ꝯtinētes ⁊ valde ꝓfunde iō nō manifeſtanī
in aīali niſi ꝑducto ad finē vite: qꝛ vbi diſcopianī vel ape
rianī: moritur aīal: vel aliter dr̄ ꝙ in aīali nunꝗ apparēt
iſte artarie: iō nunꝗ vſqꝫ in finē vite ⁊c̄. Et eſt q̄ſi cōis mo
dus loquēdi. cum ſignificare volumus alicui ꝙ ipſe aliqd
nunꝗ faciet. tu nō facies hͦ vſqꝫ ad finē vite tue.

¶ Et dr̄t medici ꝙ pāniculus inolut⁹ creaī ex
ſꝑmate mulieris qḋ ē paꝝ ⁊ minus ſꝑmate vi
ri: q̄re nō fuit poſſe vt eēt āplius. Fcūs eſt ergo
lōgus vt ꝯtinuareī fet⁹ cū īferiore pte matricis:
⁊ coartat⁹ ē ab hūiditatibus oībus: q̄re non eſt
excuſatio qn penetret ad ſudoreꝫ effuſoriū am
plum. ⁊ hoc eſt ex deis coꝝ nō in ſuo loco.

¶ Aſſignat cāſ quorūdam ⁊ patebit in notādis clare ſnīa.
¶ Notāduꝫ ꝑ ꝙ iſte artarie oppoſito mō ſe hñt cū venis
vene eni vadūt vſqꝫ ad epar. ſꝫ artaria vmbilicalis nō va
dit vſqꝫ ad coꝛ. ſꝫ ꝯtinuaī alijs artarijs. Itē vmbilicales
vene fiūt vna vena. ſꝫ artarie nō fiūt artaria vna. Cā pri
mi ē multa diſtātia arteriaꝝ a corde. Cā ſecūdi eſt qꝛ paꝝ
diſtāt ab artarijs duab⁹ cū qbus debebāt ꝯtinuari. iō non
oportuit ipſas prius vniri ⁊ hͦ inuit Aui. in līa. ¶ Notādū
ſecūdo ꝙ ꝑ motū hanelitus itelligere debem⁹ motū pe
ctoris pulmōis ⁊ diafragmatis ad aerē friduꝫ ab ex̄ attra
hendū vel iā attractū ⁊ calefactū cū fumis expellēduꝫ: q̄
rum primū pficiī ꝑ dilatationē pectoris pulmonis ⁊c̄. ⁊ dr̄
īſpiratio. Secūdum vͦo pficiī ꝑ ꝯſtrictionē ⁊ dr̄ reſpira
tio vel expiratio. aggregatuꝫ aūt ex his dr̄ reſpiratio. Cōe
aūt ad hͦ oīa appellaī hanelitus. ſꝫ frequēter hanelitus ⁊
reſpiratio tanꝗ ſinonima reputenī. Et ex illo pꝫ ꝙ em
brio ī matrice nō īdiget hanelitu multo. i. motu pectoris
pulmonis ⁊c̄. eo ꝙ eius caliditas multis obtuſa hūiditati
bus pauca euētatiōe indiget. ſufficiēter. n. fꝫ quoſdā refri
geraī ꝑ aerē attractū ꝑ vmbilicales artarias ab artarijs
matricis. vñ pꝫ tūc ī hanelitu modicū ꝯferri iuuamētum.
¶ Sciendū eſt. 3ͦ ꝙ vt colligi pōt a Ga. 3ͦ. de vtilitate pti
culaꝝ. pulmo fetus ī vtero exn̄tis multo nutrimēto ꝓ au
gumēto idiget: pauco vͦo aere attrahēdo ꝑ artarias que a
corde ad pulmonē tendūt ſicut ē artaria venalis. ⁊ rami
eius ꝑ pulmonē ſeminati: iō tūc potiſſime vtiī nā iſtis ar
tarijs loco venaꝝ ad portandū ſanguinē artarialem q̄ nu
triaī ⁊ augumēteī pulmo. vñ artarialē venā oportuit quē
dam hr̄e meatū quo ipſa ꝯtinuareī cū vena magna q̄ dr̄
vena chilis vt ab ea ſanguinē attraheret ad pulmonē de
ferēdū. apud ptum tñ exſiccaī hic meatus. ſicut vena ⁊ ar
taria vmbilicalis. tūc eniꝫ vtiī nā artaria venali ad aerē
deferēdū. ⁊ nō ſanguinē. ⁊ hoc ēt colligiī in līa. ¶ Ex qbus
pꝫ cā q̄re pulmo embrīōis eſt valde rubeus: nati tñ ē ma
gis tēdens ad albedinē hui⁹ cā pria ē qꝛ ſanguis vadēs ad
nutriēdum embrionē eſt purus rubeus valde nō ꝑmixt⁹
aeri reddenti ipꝫ claꝝ ⁊ diafanū: q̄re diſꝑſus ꝑ ſubſtātias
pulmōis reddit ſubāꝫ pulmonis totā valde rubeā ad ſen
ſuꝫ. ¶ Scḋa cā qꝛ caro ſpōgioſa pulmonis embrionis nō
recipit ī ſe aerē claꝝ q̄ ad claritatē vel diafaneitatē tēdat
ſꝫ potius poroſitates ei⁹ repleneī ſanguine q̄re ⁊c̄. Sꝫ aūt
ſe hꝫ pulmo illius q iā egreſſus ē ad luceꝫ: eo ꝙ ꝑ artarias
pulmōis multus aer ſuſcipiī q ſanguini debēti ipm nutri
re ꝑmixtus ipm ſubtiliat ⁊ claꝝ reddit: q̄re ſubā pulmōis
inde nutrita vr̄ ad claritatē tendēs. ¶ Scḋo qꝛ ſpōgioſi
tates pulmōis q̄ prius hūiditate ſanguinea replebanī tūc
repleneī aere ſubtili penetrāti ꝑ eas. penetratio aūt aeris ī
poroſitates corporis eſt cā ꝙ corp⁹ videaī albū claꝝ ſicut
ecōtra eius excluſio cā eſt vt corp⁹ videaī opacū: ſicut ex
perimētū docet de niue q̄ ꝑ ſolā ptium cōpreſſionem effi
citur aliq̄liter opaca ⁊ de cornu ꝙ cū abradiī. eius raſura
vr̄ alba vt nix: ⁊ de glacie ſilr̄ ⁊ pluribꝰ alijs. ¶ Sꝫ dices
q̄re illud modicū aeris qḋ attrahiī ad coꝛ fetus refrigerā
dū nō ordinauit nā attrahi ꝑ motū hanelitus ſicut ꝑ arta
rias vmbilicales. Dicēdum ꝙ hͦ fuiſſe ꝓꝑ cām tactā. ſecū
do ne ſi humiditates male effuſe fuiſſent in ſubſtantiam
pāniculi inuoluētis fetū: fetus ipſas ꝑ hanelitū ad pulmo
nē attraxiſſet. Ex qbus oībus apparet cā q̄re vtplurimuꝫ
fetus eſt totus rubeus. eſt. n. qꝛ cutis poroſitates non ſunt
aere ꝑuo replete. Artarie ēt capillares ad cutim ꝑuenien
tes modicū aerē ad cutis extremitateꝫ deferunt. poti⁹. n.
ſanguineꝫ portāt vt tactuꝫ eſt. totū aūt reſiduū līe pꝫ vſqꝫ
ibi. Non eſt excuſatio qn penetret effuſoriū amplū ad ſu
dorē. i. pāniculus latus ad ſudorē recipiendū ⁊c̄.

¶ Et cuꝫ ad coꝛ fetus antecedit cōplō maſcu
lina fluit in oīa mēbra: ⁊ eſt cum maſculinitate
ſua aſſimulatur patri ſuo.

¶ Oſtendit cām varietatis fetus ꝑ ſexū ex quo ēt patebit
cā aſſimilatiōis fetus ad parētes: ēt in alijs. ⁊ ꝑ facit hoc.
ſcḋo oſtēdit cāꝫ diuerſitatis ī magnitudine ⁊ ꝑuitate fet⁹
ſcḋa ibi. (cā āt.) ꝓima in duas fꝫ ꝙ duas cās aſſignat. ſe
cūda ibi. (Et dixerūt.) ꝑ ponit cāꝫ primā. ſcḋo corrigit ali
q̄liter dictū ſupra. ibi ſcḋa. (Et q̄ſꝫ:) Dicit ꝑ ꝙ cōplexiōe
maſculina añcedente ī corde fetus: alijs ēt mēbris diffun
diī ꝯ maſculina: ⁊ eſt cā vt fet⁹ taliter ſuo aſſimileī patri:
¶ Notādū ꝑ ꝙ maſculus drt̄ a femella in. 3. ſ. cōplexiōe
morib⁹: ⁊ figura: q̄uis ꝯ inter hͦ ꝑncipalior exiſtat. ¶ No
tāduꝫ. 2ͦ ꝙ fetum q̄ſꝫ ꝯtingit generari ſimplr̄ maſculinū
q̄ſꝫ ſimplr̄ femininū: q̄ſꝫ aūt medio mō ſe hñtem: ex̄ⁿ pri
mi ſicut ē fetus: in ꝯplexiōe: morib⁹ ⁊ figura magnitudine
colore ⁊ ceteris mō maſculino diſpoſitus: ex̄ⁿ ſcḋi ſicut eſt
fetus eꝯ diſpoſitus: ex̄ⁿ tertij ſicut ē fetus q̄ ad mēbrū ge
nerans maſculinus exñs: quo tñ ad mores colorē figuraꝫ
motus opatiōes ⁊c̄. femineus exñs: vñ aūt iſte varietates
ꝯtingāt videbiī ſtatiꝫ. ¶ Intelligēdū 3ͦ. ꝙ gnālē cāꝫ hu
ius aut ſatis ei ꝓpinquaꝫ explicat Aui. in littera ⁊ eſt ꝯ. ac
q̄ſita cordi a ꝑn⁹ generationis. ſi. n. cordi ante alia mēbra
formato fuerit a generatione tradita cōplō calida cum
multitudine ſpūum ꝯtingit proportionalem cōplexioneꝫ
alijs membris nr̄i corporis acqri: quare ceteris membris
acquireī cōplō calida cū ſpirituū multitudine. ⁊ ſic ꝯſter
cōplō maſculina. quare generabiī fetus ſimplr̄ maſcul⁹.
eo. n. ꝙ cōplō maſculina acquiriī oībus membris ⁊ ad
maſculinam cōplōnes ſemꝑ vel vtplurimum ſequiī cō
poſitio ⁊ figura maſculina. Vͦ ⁊ mores adhuc cum mores
ſequātur nālem cōplexionem aliq̄liter vt colligi pōt ter
tia primi q̄rto ca. ¶ Si āt cordi ꝑ fuit acquiſita ꝯ ſimplr̄
feminina ſilr̄ alijs membris acquiretur ꝯ feminina com
poſitio ⁊ mores ⁊c̄. Si vero cōplō ſit medio mō ſe ha
bens conſimiliter erit in reliquis membris vnde fortaſſe
generabitur hermofroditus.

¶ Qui⁹ aũt cã eſt: q2 cũ cor ſit principaliſſimũ membrũ
noſtri corpis: ⁊ ſit effectiue cõcurrẽs ſaltẽ ptialr̃ ad gene-
rationẽ alioꝝ membroꝝ nr̃i corpis: rationabile videtur:
alia mẽbra a corde diſponi ſm̃ diſpõnem cordis: eo q̃ ce-
teroꝝ mẽbroꝝ tẽperamẽta depẽdent a tẽperamẽto cor-
dis. ¶ Scḋa ẽt q2 virt⁹ informatiua ꝑducto corde natu-
raliter intendit alia mẽbra ꝑducere ad cor debitã ꝓpor-
tionẽ habẽtia: qḋ nõ fieret niſi hẽret cõplexionẽ ꝓportio
nabiliter maſculinã vel femininã. ¶ Intelligẽdũ eſt 4⁹
hoc dictũ Aui. nõ eſſe ſemꝑ: ſed vt in plurib⁹ verũ. cõtin-
git. n. cordis cõplexione maſculina exiſtente: alterius vel
alioꝝ membroꝝ cõplexionem eſſe femininã: ⁊ hoc ꝓpter
multas cãs inferius explicãdas: maxime ꝓpter varieta-
tem in materie diſpoſitiõe repertã. nõ eñi repugnat mãꝫ
generationis cordis eſſe diſpoſitã ad recipiendum com-
plexionẽ maſculinã: quãtũcũq3 mã generatiõis aliorum
mẽbroꝝ nõ fuerit ad hoc debite preparata ⁊ ſilr̃ econtra:
verũtñ qñcũq3 cordi fuerit acq̃ſita cõplexio maſculina: ⁊
in tota materia fuerit diſpoſitio ꝓportiõalis diſpõni ma-
terie generatiõis cordis: deducto accidẽtali ĩpedimento:
toti acq̃rit̃ cõplo maſculina. Et hoc ĩtellexit Aui. in lr̃a.
¶ Et ſicut dictũ ẽ de cõplexione ita de cõpõne dicẽdũ.
q̃uis nõ neceſſario ad ſimilẽ cõplõnez filiis cõpõ ſequat̃.
¶ Cõpoſitio. n. ſeq̃tur cõplõnẽ et rẽ diuinã vt colligit̃ 2⁹
cõplõnũ qḋ qualiter ſit intelligẽdũ declarabit̃. Et ꝑ ideꝫ
etiã pꝫ q̃ fetus fiet oĩno ſimilis pr̃i cũ nõ obſtet materie
indiſpoſitio aut aliqḋ accidentale ĩpedimentum.

¶ Et qñq3 eſt cã maſculinitatis ꝑter ꝯplexionẽ
patris ſui: imo eſt vacuitas mr̃icis: aut ex cõ-
plexione ſpmati accñte ꝓpe: quapropter nõ
opꝫ vt cũ ipſe aſſimilat̃ pr̃i in hoc q̃ eſt maſcu
lus: q̃ ſit ei ſimilis in reliq̃s mẽbris: imo qñq3
aſſimilatur matri. ⁊ aſſimilatio quidez indiui-
dualis ſequitur figurã: ⁊ maſculinitatis nõ ſe-
quitur figuraꝫ: imo cõplexionem.

¶ Nũc aliqualr̃ corrigit dictũ ſuũ. ⁊ ꝑmo hoc. ſcḋo ſubiũ-
git quoddã de ſilitudine coloris ⁊ figure. ſcḋa ibi (Et aſſi
milatio) Prima pars patet. ¶ Intelligendũ pꝛio q̃ per
vacuitate matricis intelligere debem⁹ diſpõnẽ cõcauita-
tis matricis: ⁊ per cõplexionẽ accidẽtem ſpmati ꝓpe in-
telligẽda eſt diſpõ ſpmati acq̃ſita ꝑ quã ſpma reddit̃ ma
ſculinãs nõ ꝯñs maſculinã cordis ꝯplexionẽ. ¶ Sẽſus ĝ
lr̃e ẽ q̃ ꝑter cõplõnẽ pr̃is. i. ꝑter ꝯplõnẽ datã ſpmati ꝯñtẽ
ꝯplõnẽ pr̃is cã maſculitatis qñq3 ẽ diſpõ mr̃icis qñ3 alia
diſpõ ipſi ſpmati acquiſita. ¶ Exẽplũ ꝑmi: ſicut ſi ſpma
eſſet frigidũ in vno gradu magis q̃ eſſe deberet ꝑ gene-
ratiõe maſculi ⁊ poneret̃ in mr̃ice calĩa in ſcḋo vel occur-
reretur materie generationis exñti in concauo matricis
calide in 2⁹ tũc eñi ꝯtingeret ſpma generare maſculum.
¶ Exẽplũ ſcḋi: vt ſi quãtũcunq3 pater hẽret cõplexionẽ
cordis frigidã femininã: ꝓpter tamẽ nutrimẽtũ multuꝫ
calidũ poſſet in eo generari ſpma valde calidũ qḋ fieret
maſculinãs. ¶ Sciendũ eſt ſcḋo q̃ cauſas maſculinita-
tis ⁊ feminarũ ponunt auctores duplices: quedã cões et
gnãles ĩ quas oẽs alie mediate vel imediate reducũtur.
⁊ iſte quidem ſunt diſpoſitiones ſpermatis et meſtrui ex
quibus pẽdet dominiũ virtutis generatiue ſup materiã
generatiõis: diſpoſitio igitur ſpermatis ſm̃ Galienũ. hoc
modo eſt cã: q2 cum vtrũq3 ſperma taꝫ actiue q̃ mãlr̃ ad
generationeꝫ concurrat ⁊ vtrũq3 naturaliter ꝑducere in-
tendat indiuiduũ ſimile ei a quo eſt deciſum ſi dominãs
fuerit ſperma viri generabit̃ maſculus. ſi võ ecõtra femi
na. Qḋ ſi hec ſpmata eq̃ta penit⁹ fuerint ꝑducet̃ hermo-
froditus. ¶ Scḋꝫ aũt põnẽ Ar. ꝯtingit hoc ſolũ ex diſpõ
ſpmatis viri ſup mãm generatiõis: q2 ſi virtus informa-
tiua fortis fuerit ⁊ mã generatiõis bene diſpoſita ad reci
piendũ impreſſionẽ agẽtis ꝑducetur maſculus. materia
vero indiſpoſita exiſtẽte aut informatiua virtute debili
ꝑducet̃ puella que eſt ſicut maſculus occaſionat⁹. vt col
ligitur a ph̃o ꝑmo de generatione aĩalium. Et tota cã eſt
q2 ſolum ſpma viri actiue ꝯcurrit ad generationẽ. et me-
ſtruũ paſſiue. licet qñq3 meſtruũ ꝓpter eius indiſpõnem
ſit taliter ab agente receptiuũ cõplexionis feminine q̃
nõ maſculine: ſicut experimẽto cõprehendere poſſumus
de ſpermate aſini q̃ q̃tũcũq3 de ſe ſit forme figure: et cõ-
plexionis aſini ꝑductiuũ: occurrẽs tñ meſtruo eque non
põt ex illo aſinũ ꝑducere: ſꝫ ſolũ mulũ: qḋ non videt̃ eſſe
niſi ꝓp mãm generatiõis reſiſtẽtem: ⁊ inobedientẽ: ſi eñi
hͦ ſolũ ꝯtingeret ꝓp reſiſtentiã ſpmatis eq̃ cũ cõtingẽs ſit
ſperma aſini tantũ dñari ſpmati eque ſicut ſpmati aſine:
⁊ ecõtra ſpma eque ſpermati aſini ſicut ſpmati equi ꝯtin-
geret aſinũ ex eq̃ generare equũ vel aſinũ: cui⁹ oppoſituꝫ
experimur. ¶ Sciẽdũ 3⁹ q̃ ꝑter has gnãles cãs q̃ dicte
ſunt ab auctorib⁹ ſunt alie ſpeciales cauſe quas Egidius
romanus reducit ad numerũ denariuꝫ. ¶ Pria ẽ q̃litas
ſpmatis. ¶ Scḋa q̃titas ei⁹. ¶ Tertia etas. ¶ Quarta
diſpõ teſticuli vel loci a q̃ decidit̃ ſpma. ¶ Quita locus
mr̃icis in q̃ recipit̃. ¶ Sexta cõplo meſtrui. ¶ Septia
diſpõ cibi ⁊ pot⁹. ¶ Octaua diſpoſitio aeris nec ꝯtinẽtis.
¶ Nona diſpõ vẽtoꝝ. ¶ Decia celeſtis influẽtia. ¶ Cã
ꝑmi q2 ſpma calm̃ ẽ maſculinãs: frigidũ võ ẽ femininãs.
¶ Cã ſcḋi q2 ceteris parib⁹ maiori exiſtẽte q̃titate ſper-
matis in eo plus eſt de forma. ſ. informatiua virtute. q̃re
reddit̃ potenti⁹ ⁊ magis dominãs materie generatiõis: ⁊
per ꝯñs maſculinãs. ¶ Cã tertij q2 in etate calidiori vt
in iuuẽtute ꝑfecta: gñãtur ſpma ꝑfecti⁹ ⁊ calidius: ⁊ ſpũo-
ſius: ⁊ per ꝯſequens ⁊c̃. ¶ Cã q̃rti: q2 teſticulo dextro ca-
lidiori exiſtẽte ſpma ab eo deciſuꝫ debꝫ eẽ calidius ſpũo-
ſius. ¶ Cauſa q̃nti: q2 dextrũ latus matricis calidius eſt
ſiniſtro: ideo ſpmate in illo recepto melius vigorat̃ ⁊ cõ-
ſeruat̃ eius calor. ¶ Cauſa ſexti: q2 meſtruo calidiori exi-
ſtente ꝑparatur melius ad recipiendũ cõplexionẽ maſcu
linam. ¶ Cã ſeptimi pꝫ: q2 ex cibis calidiorib⁹ alijs pari-
bus generatur ſanguis ⁊ ſperma calidius: ex frigidiorib⁹
frigidius: ⁊ per ꝯſequens ⁊c̃. ¶ Cauſa octaui eſt: quia in
aere frigidiori vigoratur calidum. in calidiori vero debi-
litatur vt pꝫ in regionibus calidis ⁊ ĩ tẽpore anni calido.
¶ Et per idẽ pꝫ cã noni. venti eñi ſeptẽtrionales efficiũt
aerẽ frigidiorẽ: meridionales vero calidiorem. ¶ Cauſa
autem decimi: per Aſtrologos pꝫ. quãdoq3. n. eſt celeſtis
influxus magis maſculoꝝ generatiu⁹: qñq3 feminarum
⁊ has oẽs cãs fere tetigit Aui. infra. cap⁹ de cauſis maſcu
linitatis ⁊ femineitatis ⁊c̃. ¶ Ex q̃bus omnib⁹ pꝫ primo:
quare pueri in pĩcipio coire incipiẽtes: ⁊ ſenes poſtremo
coeũtes vtplurimũ generãt feminas. Medij aũt etatib⁹
plures maſculos. ¶ Patet ſcḋo quare ruſtici volẽtes vi-
tulum vel agnũ maſculum ligant teſticuluꝫ ſiniſtrum vt
infra capitulo de ſignis faciẽtibus maſculos. Ex quo vl-
terius pꝫ veritas ſigni ibidem ab Auicenna poſiti quo co
gnoſcere docet pueꝝ maſculos generatuꝝ. eſt. n. ille cui⁹
teſticulus dexter citius tumeſcit. q̃ ſiniſter. ¶ Patet ẽt
q̃re ꝑgnans ex maſculo ſentit vtplurimũ grauedineꝫ ex
dextro latere: ⁊ ex femina in ſiniſtro. ¶ Pꝫ ẽt q̃re currit
lac citi⁹ ad mãmillam dextram: et citius dextra tumeſcit
etiã quare extremitas mãmille in ea efficit̃ rubea veno-
ſa: qḋ nõ ꝯtigit in ꝑgnante ex femina. ¶ Ex quib⁹ vlteri
us patet q̃re in talibus ẽ pulſus dextri lateris plenior et
frequẽtior ⁊ q̃re lac ei⁹ eſt conſtantius: eſt enim conſtãs

ac ſi eſſet fruſtū argenti viui cū ponit̄ ſup ſpeculo. ¶ Ex
qbus vlteri⁹ pȝ q̄re ex vſu metridati ⁊ medicinaꝝ calefa
cientiū iuuat ad generationē maſculi: ⁊ traditio coitus ⁊
non totalis eius dimiſſio. Et plura alia ex his patent que
colligi poſſunt infra. capitulo de ſignis maſculinitatis. et
aliqualr̄ problematū q̄rta ⁊ decia. ⁊ ꝓ de gn̄atiōe aīalium.
¶ Sed circa dicta q̄daȝ difficultates occurrūt. ¶ Pria
q: ex dictis vr̄ ſequi ꝙ nō pōt aliq̄ mulier aliquo viro eē
calidioꝛ ſaltē a gn̄atiōe: q: ſemꝑ ſpma ⁊ meſtruū maſculi
videt̄ eē calidi⁹. ¶ Scd̄a q̄uo matrix pōt eſſe cā maſcu
linitatis calefaciēdo ſpma cū ſemꝑ ſit frigidioꝛ ſpmate.
¶ Tertia q̄uo pōt ſpma femīe dn̄ari ſpmati maſculi. cū
ſpma maris ſit calidius et ſpūoſius. Silr̄ ſi ſpma mulie
ris dn̄atur ⁊c̄. igit̄ ſicut ei⁹ calīn eſt potenti⁹. ⁊ ita ē magis
maſculinans: iō ⁊c̄. ¶ Quarta difficultas: q̄uo ſpma q̄ti
tatis maioris eſt ꝑ ſe cā̄tiua maſculinitatis. q: ꝑ idē ſi ſit
frigidi⁹ eſt per ſe cā feminitatis. Silr̄ q̄uo ligatio ſiniſtri
teſticuli ē cā maſculinitatis cū minuat q̄ttitatē ſpmatis.
¶ Ad ꝓ^m iſtoꝝ dr̄ ꝙ potuit cordi femīe acgri cōpſio ma
ſculina q̄uis mēbris gn̄ationis fuerit acq̄ſita feminina.
dr̄ etiā ꝙ cōplexio nō eſt totalis cā compōnis vt videbit̄
infra. ¶ Ad ſcd̄m dr̄ ꝙ q̄to mr̄ix calidioꝛ eſt tāto calidū
ſpmatis in ea magis vigorat̄ ⁊ ↄfortat̄: in debita tn̄ men
ſura calidioꝛ. ¶ Ad tertiū dr̄ iuxta viā galieni forte non
ↄtigere abſolute ſpma femine dn̄ari ⁊c̄. cōtingens tn̄ eſt
meſtruū eſſe magis diſpoſitū ad recipiēdum impreſſionē a
ſpmate mulieris q̄ȝ viri. ¶ Ad q̄rtū dr̄ vt ſupra ꝙ ſpma
maioris q̄ttitatꝫ ceteris parib⁹ plus facit ad maſculinita
tē q̄ȝ minoris q̄ttitatis: eo ꝙ plus icludit i ſe de ſpū gigni
tiuo ⁊ forma vel virtute q̄ eſt cā maſculinitatis. Et dicit̄
vlteri⁹ ꝙ lȝ maioꝛ q̄ttitas ad hoc adiuuet: plus tamē pōt
ↄplexio frigida oppoſitū ꝓmouere. ¶ Sciēdū ē vlteri⁹
ꝓ itellectu illi⁹ particule. ⁊ aſſimilatio. ꝙ ſimilitudo i co
loꝛe figura ⁊ huiuſmōi. ꝓ tāto dr̄ indiuidualis: q: ꝑ illam
maxime ꝑcipit̄ indiuiduoꝝ eiuſdē ſpēi diſtinctio. A figu
ra igit̄ ſumit̄ ſimilitudo indiuidualis. cū eni iuxta cōem
modū loquēdi aliq̄ indiuidua dicim⁹ eſſe ſilia potiſſime
illa dicim⁹ ↄuenire in figura. Maſculinitas āt ⁊ feminei
tas nō ſic arguit̄ ex figura. ſȝ poti⁹ ex ſilitudine cōplexio
nis. Et cā eſt: q: diuerſitas ſexus maxie ſumit̄ pen̄ diuer
ſitatē potētie agēdi vel patiēdi. huiuſmōi āt potētia inſe
quit̄ cōplexionē ⁊ nō figurā. ex quo ſeqtur ꝙ ſilitudo fi
gure non euidēter arguit̄ ex ſilitudine cōplexionis ſicut
nec ecōtra. cū ſilitudine eni complonis ſtat cōpōnis diſſi
militudo ⁊ ecōtra: ⁊ tota cā hui⁹ eſt: q: lȝ complexio ſit cā
cōpōnis: nō tn̄ eſt eiuſdē totalis ⁊ adequata cā. Ad h̄ eni
plura alia cōcurrūt vt celeſtis influxus diſpō loci in quo
fit fetus formatio ⁊ plura huiuſmodi. ſilr̄ ēt quātūcunq̄
dependeat compō ex cōplone: nō tn̄ repugnat ad varias
cōplones ſequi eandem vel conſimilē cōpoſitionē. Foꝛ
te hoc ſentit Gal. z° cōplexionum dū in ſpermate ⁊ poſuit
virtutem occultam figuratiuā ⁊c̄.

¶ Et q̄nq̄ȝ accidit cordi ſoli q̄ſi cōplexio patris
que ſpargit̄ in membra. Ex parte aūt preparā
tionis figuralis ē receptio materiei in extremi
tatibus decliuis ad figurā matris. ⁊ q̄nq̄ȝ ē in
formatiua potens ad hoc vt dn̄etur ſpermati
⁊ figuret ipſum ex p̄te lineatiōis cū figura pri
ma: ſȝ deficit ex p̄te cōplexionis vt faciāt ipſuȝ
ſimile ei in cōplone. Et dixerūt q̄dam ſapiētuȝ
⁊ nō ſunt elōgati a iudicio poſſibilitatis. ꝙ de
cauſis aſſimilatiōis ē illud qd̄ exemplificat̄ cū
eſt diſpō ↄceptiōis in mente mulieris: aut viri
ex forma humana exēplificatiōe firma. Cū aūt
in ſtaturis q̄nq̄ȝ eſt diminutio q̄ eſt in ipſis ꝑꝑ
m̄am paruā in primis aut ꝓpter paruitatē nu
trimenti apud creationē: aut ꝓpter paruitateȝ
matricis: q̄re nō inuenit fetus dilatationē in ea
ſicut accidit fructib⁹ q̄ ponunt̄ in formis cū ſūt
adhuc imaturi: q̄re nō fit additio ſup eos.
¶ Nūc aliqualiter dearticulat dictū ſuū ⁊ patet q̄d dicat.
¶ Prio ſciēdū ꝙ aſſimilatiōis fet⁹ ad parētes vario mō
eſt inueſtigata cā pen̄. h. ⁊ pen̄. Ar. Gal. n. in libro de ſper
mate imaginatus eſt vtrūq̄ ſperma viri. ſ. et mulieris ad
generationē fetus effectiue ↄcurrere. ⁊ ꝙ domināte ſper
mate viri generat̄ maſculus ceteris parib⁹ p̄ri ſimilioꝛ.
domināte aūt ſpmate femine generat̄ femina m̄ri ſimi
lioꝛ. hec aūt cā ſupra tacta eſt. Ar. aūt alr̄ inueſtigās hoc
totū reduxit in ſperma viri tanq̄ȝ in p̄cipiū actiuū. ⁊ me
ſtruū mulieris tanq̄ȝ in principiū paſſiuū. ¶ Iuxta hanc
ſn̄iam ꝓmittendū ꝙ ſpma a p̄re deciſum eſt tale virtualr̄
ſiue in potētia actiua q̄lis p̄r eſt formalr̄. ¶ z° ꝙ mulie
ris meſtruū eſt tale in potētia paſſiua qualis mulier foꝛ
maliter eſt. In eo. n. ſunt p̄tes mulieris ꝓportionalr̄ coꝛ
reſpōdentes apte in ſe mēbroꝝ ſibi correſpōdētiū formas ⁊
diſpōnes illis ſiles recipere. ¶ Ex quo pȝ ꝙ meſtrui mu
lieris ad ſpma viri eſt ↄrietas ⁊ reſiſtētia. Meſtruū eniȝ
mulieris inclinatū eſt vt reſiſtat ſpmati ⁊ ipm traſmutāti.
Ex quo patet vlteri⁹ cur fetus aliquādo aſſimilat̄ patri:
cū eni ſpma p̄ris fuerit multe potentie: meſtruū vō ab eo
hn̄ paſſibile ꝓducet in ipſuȝ oēm diſpōnem: cui⁹ eſt ipm
nāliter impreſſiuū. Cū igit̄ ſit impreſſiuū cōplonis ſilis ⁊ cō
poſitionis cōplioni ⁊ ↄpōni p̄ris a quo decidebat̄. igit̄ ⁊c̄.
¶ Patet vlteri⁹ cā q̄re q̄nq̄ȝ fet⁹ ſimilat̄ matri ⁊ non p̄ri.
ↄtingit. n. ſpma eē debilis virtutis actiue ⁊ meſtruū mul
tū reſiſtēs. q̄re nō ꝓducet̄ fetus in ↄne ⁊ cōpōne ſilis p̄ri
cui⁹ meſtruū eſt magis receptiuū: ſed ipm meſtruū incli
natū erat ad recipiēdum: ſȝ imprimit h̄ ſperma debile in
meſtruū cōplexionē ⁊ cōpoſitionē talē q̄lis fuit complſio
matris a qua deciſum fuit ꝑ ſcd̄m ſupius ꝓmiſſū. igit̄ ⁊c̄.
¶ Sciendū eſt z° ꝙ quia cōplexio ⁊ compoſitio coloꝛ ⁊
huiuſmōi q̄ttum ad coꝝ ſimilitudinē cū figura coloꝛe et
cōplexione parētum p̄t adinuicē abſolui vt ſupra tactū
eſt: nō repugnat effectiuū principiū eſſe vnius ꝓductiuū:
q̄uis non ſit ꝓductiuū alterius vt ſpma deciſum a foꝛte:
lȝ ſimilis ſexus ꝓductiuū ex determinato meſtruo: nō tn̄
eſt forte ꝓductiuū ſimilis coloꝛis aut figure ⁊c̄. pōt enim
agens impotens fieri reſpectu vnius iſtoꝝ ⁊ non reſpectu
alterius. Non repugnat ēt materiā aliquā eſſe diſpoſitā
ad recipiēdum talem cōplexionē qualis eſt cōplexio foꝛ.
nō tamē ſimilē compōneȝ coloꝛē vel figurā ⁊ ſic de alijs.
¶ Ex quo tanq̄ȝ ex fundamēto colligit̄. primo q̄re filius
aliq̄n eſt ſimilis patri in ſexu. matri tn̄ i coloꝛe figura ⁊c̄.
ſcd̄o q̄re ecōtra ↄtingit. ⁊ ſic de plurib⁹ alijs ↄtigit: quoꝝ
oīum cauſe ex dictis patere poſſunt. ¶ Sed circa hec oc
currunt quattuoꝛ dubia. Primū. ſemꝑ ſperma viri ē do
minās ⁊ meſtruū ſubdominans. ergo ſemꝑ in fetu debet
apparere plus ſimilitudo patris q̄ȝ matris. ¶ Secūduȝ.
ſperma viri inducēs cōplexionē maſculinā totaliter vin
cit ſperma mulieris ⁊ meſtruū. ergo qua rōne pōt ꝓduce
re ſexū ſimilē pōt figuram ꝓducere ⁊ coloꝛē ſimilem ⁊c̄.
Tertiū eſt q̄a ſm̄ dicta nō apparet cauſa quare fetus ali
quādo aſſimilat̄ auo vel pauo. ⁊ nō matri nec p̄ri. ſpma
eni a patre deciſum magis videtur productiuū effectus
ſilis ei a quo decidit̄: ⁊ ſilr̄ meſtruū mulieris receptiuū.

ma viri ⁊ ſi nō permiſceť cū eo: tunc diſcerniť apud pmixtionē. Et mulier qdē ⁊ mulier ſuſcipiūt ſpma ſup ſpma ⁊ delectanť ambe ſil'.

¶ Subiūgit aliā cām ⁊ pȝ. ¶ Notandū primo ex dictis Aui. hic pbabiliter poſſe cōcludi q ſpma mulieris materialiter ɔcurrit ad gnātionē. Dicit enī ſperma viri nō eſſe ad hoc ſufficiēs niſi ſecū pmixto ſpermate mulieris vt pȝ in lr̃a. ¶ Notādū ſcdo q illa lr̃a ad ptes q̃ttuor pōt dupliciter expōi. pmo qȝ ad dextrū ſiniſtrū ſurſuȝ ⁊ deorſū. Et eſt ſenſus quouſqȝ nō effundiť ſperma a teſticulis mulieris q ſunt ſicut duo cornua ⁊c. ſperma nō eſt ſufficiens ad implendū matricē ⁊c. Aliter intellige p q̃ttuor particulas venā vmbilicalē ⁊ tres pāniculos. ſ. ſecūdinā ⁊c. et eſt ſenſus q ſperma viri nō pueniť ad illas q̃ttuor particulas generādas ⁊c. ¶ Tertio notādū ex lr̃a q in principio donec ſperma manet ſub forma ſpermatis generato pāniculo primo tegēte ⁊ ɔtinente ipm nō effluat per illū pāniculuȝ. hēt illud ſpma aliquā ſuſpenſionē colligantiā vel affinitatē cū teſticulis ⁊ vaſis ſeminarijs exiſtibus in matrice: ⁊ ab illis recipit fomētū attrahēdo quoddā humidū quo foueť donec fiāt cotilidones et incipiāt attrahere ſanguinē ⁊c. dicit vlteriꝰ in lr̃a ſicut linimētū. i. ſicut lenis ſupficies: q̃a valde mollis eſt. tūc dicit vlterius ⁊ ſi nō permiſceť cuȝ eo. ſ. ſperma mulieris nō cōmiſceť cum ſpmate viri tūc apud pmixtionē. i. hora generatiōis illa pars diſcerniť: qȝ. ſ. effunditur ad extra ⁊c.

¶ Partus vero nō fit niſi cum fetui nō ſufficit qd̄ ei mittit ſecūdina ex ſan. ⁊ qd̄ puenit ad ipȝ de attractiōe aeris cū mēbra eiꝰ iam completa ſint. Moueť ergo tūc apud ſeptimū ad exeundum cū in eo cōpleť virtus. Et cū deficit aduenit ei debilitas quedā ⁊ nō ſalit ad ipm cum ea virtus vſqȝ ad nonū. Qȝ ſi egrediať in octauo egrediť: ⁊ eſt debilis ⁊ non exprimiť a virtute faciēte naſci: immo ex cā alia exprimēte ledēte debili. Et egreſſio qdē fetus nō cōpleť niſi p ſciſſionē pāniculoꝝ humidoꝝ ⁊ effuſionē humiditatū eoꝝ ⁊ facientiuȝ ipſum lubricari. Et qn̄qȝ cōuertiť ſup caput ſuū in partu nālī vt ſit facilioris ſepationis. Prauꝰ vero ſup pedes vtroſqȝ eſt pꝑter debilitatē eius q naſciť. Nō enī pōt ɔueniri ⁊ eſt timoroſū: nō enī vtile eſt ſm plurimū. ⁊ fetus qdem ante motū ſuū ad exitū eſt ſuſtentatꝰ cū facie ſua ſup pedes ſuos plātis manuū ſuperpoſitis genibꝰ ſuis: ⁊ naſo ipſiꝰ intra ambo genua ⁊ oculis ſup ea ambo: ⁊ colligit ea ambo ad anteriorē partē ſui. ⁊ eſt poſitū collū eiꝰ ⁊ facies ipſiꝰ ad dorſuȝ matris eiꝰ deferēdo cor. Et hec qdē pparatio ɔuenientior eſt ad ɔuerſionē faciendā. lȝ qdam dixerit q faciei mulieris pparatio eſt ſm ɔtrariū huiꝰ preparationis: ⁊ hoc nō eſt niſi maſculi: ⁊ adiuuant ad cōuerſionē grauitatis ſupioꝝ fetus ⁊ magnitudo capitis eiꝰ pꝑie. Et qn̄ ſeparatur aperiť matrix apertione tali cuiꝰ ſimilē efficere nō valet in ſuo ſimili. ⁊ neceſſariū ē vt ſepenť qdaȝ iſſicture: ⁊ ſuſtēteň adiutorio dei excelſi poſt illud: ⁊ pꝑter illud redeūt i pximo ad cōtinuationē naturalē. ⁊ eſt opatio illa de operationibꝰ fortibꝰ naturalibꝰ. Et formatiua qdem appropriata eſt re ɔtinuata ad creationē vt ſit prepata nō ceſſans cōprehēdere cū augmento fetus q̄ nō cōprehēdit: ⁊ hoc ē de ſecretis dei. Sit ergo deus exaltatus: qui eſt rex verax laudabilis ⁊ bn̄dictus ⁊ melior oīuȝ factoꝝ. Cōprehenſio igiť eſt q cā partus fetus nālis ē q ipſe idiget aere plimo ⁊ cibo plimo: ⁊ cū exgiſcunť v̄tutes aīe eiꝰ q̄rētes latitudinē ſpacioſitatis ⁊ attractionē aeris copioſā ⁊ cibū abūdantē ⁊ fugiens a ſtrictura ⁊ a penuria attractiōis aeris copioſi ⁊ paucitate cibi. Cuȝ ergo naſcitur nondū cōprehenſi ſunt in eo ſomnus ⁊ expergefactio: cum ergo adueniunt ei ridet poſt. xl. dies.

¶ Tangit cās partꝰ q̄ qȝ ſatis patent: ⁊ ēt in qōnibꝰ pleniꝰ declarabunť p nūc nō aľr declaranť. ¶ Sciēdū tn̄ pmo prout ſupra tactū eſt cor fetus in principio modica idiget euētatione pꝑter caloris eiꝰ obtuſionē: in pceſſu tn̄ maiori indiget: hūiditatibꝰ exiccatis ⁊ vigorato calore. ¶ Notādū 2° fetū dū eſt in mr̄ice euētationē ſui caloris recipe per artarias vmbilicales mō ſupius dicto et p venas nutriri: qȝ igiť pcedēte tpe pluri indiget nutrimēto et pluri aere: ad qd̄ nō ſufficiūt vene nec artarie vmbilicales. hic eſt qd̄ neceſſariū eſt ipſuȝ ad extra egredi vt liberiꝰ poſſit euētari ⁊ copioſiꝰ nutriri. ¶ Sȝ diceret aliqs. 3. videť q ſanguis attractꝰ per venas vmbilicales dȝ ſufficere p nutrimēto fetus: ⁊ p ɔñs q illa non ſit cā partus: qȝ ſanguis attractus ad mā̄millas ⁊ in lac ɔuerſus lōgo tēpore poſt partū ſufficit p nutricatione infantis ex vterū: igitur ⁊c. pȝ ɔñā ⁊ aſſumptū experimēto. ¶ Pro iſto pōt dici negādo ɔñam: qȝ v̄tute degrauata poſt partū: plus pōt trāſmittere de ſanguine ad mā̄millas: q̄ priꝰ poterat trāſmittere ad vmbilicales venas. Et ſic eſt finis huiꝰ capituli.

¶ Sequūtur ſubtiliſſime queſtiones eiuſdē doctoris ſup idem capitulum.

VTrum ante oēm reſtaurationē pcedat reſolutio ſenſibilis. Arguiť multipliciter q nō. pmo qȝ q̄diu ē animal viuere tādiu eſt ipſum nutriri. ſed nō quodlibȝ viuere animalis vel mēbri añcedit reſolō ſenſibilis. igiť ⁊c. pȝ ɔñā ⁊ minor. ⁊ maior colligiť. pꝛio ð generatione. ⁊ ſcdo de aīa. ¶ Scdo. calor nālis mēbri cauſat reſolutionē humidi nālis per accidēs. ⁊ nutricationē per ſe ſed citius pducit agens nāle nāliter ſe hñs effectū per ſe intentū q̄ effectū per accidēs ab eo puenientē ceteris paribꝰ vel ſaltē nō tardiꝰ igiť nō tardiꝰ a calido pduciť actꝰ nutriēdi q̄ reſolō. ¶ 3°. eque potēs ē calor nālis ad agendum in humidū nutrimētale ſicut in humidū mēbrale vel potētior. ⁊ cū hoc minꝰ diſtat humidū nutrimētale a diſpoſitionibꝰ mēbri ſibi aggrendis q̄ mēbrale a diſpoſitionibꝰ vaporis in quē p reſolutionē eſt ɔuertēduȝ. igitur citiꝰ paribꝰ alijs fiet ɔuerſio hūidi nutrimētalis in ſubaȝ mēbri q̄ mēbralis in vaporē. ⁊ p ɔñs nutricatio añcedit reſolutionē ⁊ nō ē̄. ɔñā eſt nō. ⁊ prima pars aſſumpti pȝ. qȝ agens in vtrūqȝ humidū eſt idem. ⁊ maioris reſiſtētie eſt hūidū mēbrale q̄ nutrimētale. ⁊ pȝ ſcda ps añcedētis.

qꝛ per multo maiorē latitudinē diſtat diſpoſitio vaporis a diſpōne carnis ꝙ̄ diſpoſitio ſanguinis a diſpōne carnis ⁊ ſic ð alijs.iō ⁊c̄.¶ Itē mā nutrimētalis ī mēbꝛoꝝ poroſitatibꝰ ↄtēta pauca indiget alteratiōe vt mēbꝛis aſſilet̄. pars aūt mēbꝛalis vt in vaporē ↄuertat̄ magna et vehemēti indiget trāſmutatione:iō ⁊c̄.¶ Quarto.ſi qō cēt vera ſequeret̄ ꝙ rei ꝑmanentis daret̄ vltimū eſſe.⁊ arguit̄ ↄña ponēdo ꝙ.a.ſit minima mā ex qua pōt generari embꝛio.⁊ ſit iā inducta forma embꝛionis in.a.mā. et arguit̄ ſic.vel añ nutricationē huiꝰ fiet aliqua reſolutio ab.a.vel nō.ſi nō.ergo nō neceſſario ante quālibet reſtaurationē p̄cedet reſolutio.ſi dicit̄ ꝙ ſic:ſignet̄ inſtās in quo incipiet illa reſolō fieri.⁊ ſequit̄ ꝙ imediate poſt illud inſtās erit.a.ꝗ̄titas minorata.ſ3 ipſa exñte minori nō pōt forma fetus in ea ꝑmanere cū ponat̄ minima mā.igit̄ ⁊c̄.¶ Et ꝑ ſimile arguit̄ ꝙ nō añ ꝗ̄libet reſtaurationē p̄cedit ſenſibilis reſolō.qꝛ ponat̄.a.fetū nouiter generatū inſenſibiliter diſtare a maxima ꝗ̄titate ſub q̄ nō pōt forma fetus ꝓpter eiꝰ paruitatē ↄſeruari.⁊ q̄rit̄ vtrū añ nutricationē a.p̄cedat ſenſibilis reſolutio vel nō.ſi nō:ſeq̄tur oppoſitū qōnis.Si dr̄ ꝙ ſic.ꝫ.prius ꝙ̄ incipiat nutricatio.a.erit.a. ſenſibilr̄ minoratū.ſ3 nō pōt forma.a.ex caſu ſub ꝗ̄titate ſenſibilr̄ minori ↄſeruari.igit̄ ⁊c̄.¶ Itē calidū nāle mēbꝛi nō pōt ꝑ aliquā actionē eiꝰ aliquā ptē mēbꝛi reſoluere.igit̄ ⁊c̄.aſſumptū ꝓbat̄:qꝛ cū ſit cuilibet parti īdifferēter applicatū nō magis ab vna ꝙ̄ ab alia reſoluet̄ ſ3 īdifferēter a q̄libet.quo poſito totū ſimul reſoluetur ad non ꝗ̄tū.¶ Itē quelibet ps oſſis eſt denſioꝛ ⁊ difficilius reſolubilis ꝙ̄ aliqua pars carnis.⁊ in qualibet parte oſſis calidum agens ē debilius ꝙ̄ agens in aliquā partē carnis: quecūq; ſignet̄.cū igit̄ ꝑ actionē caloris aliq̄ pars oſſis ſm ſe totā reſoluat̄:ſeq̄tur ꝗ̄libet partē carnis reſolui.⁊ per ↄña ſubito totā carnē embꝛionis ſubito ad nō ꝗ̄tum deperdi.¶ Item ſit embꝛio cōpoſitus ex decē partibus ſenſibilibꝰ p̄ciſe nō cōicātibꝰ.et querit̄ an ante cuiuſlibet harū ptiū nutricationē p̄cedat ſenſibilis reſolutio vl̄ nō: ſi dr̄ ꝙ nō:ſequit̄ oppoſitū qōnis:ſi dicit̄ ꝙ ſic.igit̄ añ cuiuſlibet iſtarū nutricationē fiet ſenſibilis partis deperditio.⁊ ꝑ ↄña añ cuiuſlibꝫ harū partiū nutricationē erūt.x. ſenſibiles ptes deꝑdite.et ſic totū ad nō ꝗ̄tū minoratū. ¶ Quīto ad p̄ncipale.oī reſolutiōe deducta in embꝛiōe ſunt oēs cāe ad actū nutricatiōis req̄ſite.igit̄ nō neceſſario ⁊c̄.patet ↄña.⁊ aſſūptū arguit̄:qꝛ oī reſolōne deducta oporteret fetū augumētari:⁊ ſic adeēt finis nutricatiōis. adeſſet etiam mā vt pꝫ.et efficiens.ſ.caloꝛ nālis ⁊ virtus. ¶ Sexto arguit̄.ſequeret̄ ꝙ aliq̄s fetus ſanus ꝓductus quātūcūq; debite rectꝰ neceſſario in egritudinē laberet̄: aut per paruū tp̄s in vita ꝑduraret merito ſolius actiōis caloris nālis in humidū nāle:ↄña nō eſt rationabile. ſic eni cōtingeret moꝛi hominē moꝛte nāli nō diſcurrentē ꝑ etates.⁊ arguit̄ ↄña.ponendo.a.eſſe fetū ꝓductū in complexione tēperatū in ꝗ̄titate tñ īſenſibilr̄ diſtās a maxīa ꝗ̄titate ſub qua nō pōt eſſe homo ꝑ ſe exñs.⁊ ſequit̄ ꝙ ſi ante reſtaurationē.a.p̄cedat ſenſibilis.a.reſolutio quātitas.a.diminuet̄ citra maximā ꝗ̄titatē cū q̄ non pōt ſtare vita.⁊ per ↄñs moꝛiretur.a.ꝙ tñ illa moꝛs erit naturalis arguitur qꝛ ab intra cōtingeret ex ſola actione naturali ⁊ ↄtinua calidi in humidū nulla p̄ternaturali cauſa ad hoc preternaturaliter ↄcurrente:igitur ⁊c̄.

Ad oppoſitum eſt Auicena ī ſēa ēt declaratertia terty.caꝰ ð debilitate ⁊ deſtructione appetitꝰ.vbi inquit.Et ad vltimū neceſſitas cibi ē vt ſuppleat locū eiꝰ qō reſoluit̄.cū ergo nō ē reſolutio aut eſt reſolutio parua nō ē neceſſitas cibi extrinſecꝰ.⁊ ꝑ ↄña nec nutricatiōis per nutrimētum interius. Et colligitur idem de mente Hali 4.° de accidenti.penultimo cap.° et prima affoꝛ.14.comēto illius.ſ.ventres.

In iſta qōne erūt duo articuli. In primo p̄mittētur quedam notabilia ⁊ terminoꝝ deſcriptiōes. In ſcḋo concluſiones de queſito.

Quantum ad primū eſt primo ſciendum ꝙ per reſolutionē vt ꝓpoſito ꝑtinet intelligere debemꝰ humidi mēbꝛalis exalationē ↄſequētē actionē calī nālis in ipꝫ.eſt ḡ reſolō vt ꝓpoſito ꝑtinet humidi mēbꝛalis in vaporē ↄuerſio et nō ē aliud.¶ Sciēdū eſt ſcḋo ꝙ hic terminꝰ reſtauratio ſumit̄ dupliciter.p̄ ꝓprie.et ſic idē eſt qō rei deperdite vel equiualētis vel ꝓportiōalis reacq̄ſitio.puta humidi mēbꝛalis et taliter nō ſumitur hic.ſic eni3 eſſet qō terminis nota.qꝛ ex q̄d nōis reſtaurariōis taliter ſumpte quelibet reſtauratio p̄ſupponit humidi mēbꝛalis deꝑditionē ſiue reſolutionē.¶ 2° ſumit̄ reſtauratio cōiter ꝓ quacūq; cōuerſione nutrimēti in ſubſtātiā aliti ſiue illā p̄ceſſerit deꝑditio humidi mēbꝛalis ſiue nō.⁊ talr̄ ſumit̄ in propoſito.ſenſus igit̄ qōnis eſt.vtrū oēm nutricationē p̄cedat reſolutio.¶ 3° p̄ncipaliter p̄mittendū ꝙ nō repugnat in īſtanti primo gn̄atiōis fetus a generāte derelictū eē nutrimētū taliter alteratū ⁊ diſpoſitū ꝙ ↄtinue poſt illud poſſit virtꝰ actū aſſilationis ꝓducere.hec ſuppoſitio videt̄ nota ꝓ tāto.qꝛ pōt ibi derelinqui nutrimētū ſub forma humiditatis ſcḋe.⁊ qua rōne ſub forma vniꝰ eadem rōne ſub forma alteriꝰ.iō ⁊c̄. ¶ Ultima ſuppoſitio ē ꝙ agente mere nāli paſſo mere nāli ſufficiēter approximato cū ↄueniēti diſpōe potētie ad agendū ⁊ paſſo ↄueniēter diſpoſito ad recipiēdū actionē agētis fit actio agētis in paſſū.pꝫ hec ſuppoſitio de ſe.

Quantum ad ſecūdū articulū ſit hec prima cōcluſio.poſſibile eſt aliqō mēbꝛū noſtri coꝛpoꝛis imediate poſt p̄mū inſtans ſue gn̄ationis nutriri.pꝫ qꝛ poſſibile eſt nutrimētū eē taliter diſpoſitū in poꝛis mēbꝛoꝝ fetus vt imediate poſt primū inſtās ſue generatiōis aſſiletur aliq̄ pars mēbꝛo.igit̄ ⁊c̄.patet ↄña ⁊ aſſūptū ex 3° nōbili ſupiꝰ p̄miſſo.¶ Itē poſſibile ē nutrimentū in poꝛoſitatibꝰ mēbꝛoꝝ foꝛtis iuuenis nūc talr̄ eē diſpoſitū vt imediate poſt hoc aliqua eius pars aſſiletur mēbꝛis.⁊ qua rōne ſic pōt eē nunc eadem rōne ſic potuit eſſe in primo inſtanti gn̄ationis ſoꝛ.igitur ⁊c̄.¶ Scḋa ↄ° poſſibile eſt ab aliquo mēbꝛo imediate poſt primū inſtās ſue gn̄ationis vel ꝓductionis alicuiꝰ partis mēbꝛalis fieri reſolōnē.ꝓbat̄ ſicut p̄cedēs.¶ Ex q̄bus ſequit̄ tertia ꝙ poſſibile eſt aliqō mēbꝛū imediate poſt inſtans p̄mū ſui eſſe nutriri ⁊ illud idem ſcḋm aliquā eiꝰ partem reſolui.¶ Ex q̄bus ſequit̄ coꝛrelarie primo ꝙ in caſu illo añ quālibet reſtaurationē mēbꝛi p̄cedit reſolutio.ꝓbat̄.qꝛ añ quodlibet eſſe reſtauratū mēbꝛi p̄cedit reſolō.ſed añ quālibet reſtaurationē p̄cedit reſtauratū eſſe.igitur ⁊c̄. ſuppono.n.ad pñs ↄuerſionē nutrimēti in alitū fieri ſucceſſiue quo ad ptes ꝗ̄titatiuas nutrimēti in qō agit virtꝰ nutritiua mēbꝛi.¶ Sequit̄ 2° in eodē caſu ꝙ añ ꝗ̄libet reſolutionē p̄cedit reſtauratio.pꝫ.qꝛ añ quodlibꝫ reſolutū eſſe p̄cedit reſtauratio.ſed añ quālibꝫ reſolutionē p̄cedit reſolutū eſſe:ſicut añ oē ſucceſſiue mutari motū vel mutatū eē.igit̄ ⁊c̄.et tota cā eſt qꝛ in cāu poſito nulla erit reſolutio ſimpliciter prima ſicut nec aliq̄ erit ſimpliciter prima reſtauratio:ſed ante quālibet p̄cedet alia vt patet intuenti.¶ Quarta concluſio probabiliter ponitur.non quolibet mēbꝛo dato neceſſario ante quodlibꝫ inſtās futurū poſt primū ſui eſſe ſit vel fiet reſolutio alicuiꝰ partis humidi mēbꝛalis.ꝓbat̄ ſic.poſſibile eſt ꝑ aliquātā latitudinē ꝗ̄libet partē mēbꝛi diſtare a foꝛma vel diſpōne vapoꝛis.ſed hoc poſito neceſſario tp̄s erit anteꝙ̄ aliqua po

ma viri ⁊ ſi nõ permiſcet̃ cũ eo: tunc diſcernit̃ apud pmixtionẽ. Et mulier qdem ⁊ mulier ſuſcipiũt ſpma ſup ſpma ⁊ delectant̃ ambe ſil.

¶ Subiũgit aliã cãm ⁊ pȝ. ¶ Notandũ primo ex dictis Aui. hic ꝓbabiliter poſſe cõcludi ꝙ ſpma mulieris materialiter ↄcurrit ad gñatiõnẽ. Dicit eñi ſperma viri nõ eſſe ad hoc ſufficiẽs niſi ſecũ pmixto ſpermate mulieris vt pȝ in lr̃a. ¶ Notãdũ ſcđo ꝙ illa lr̃a ad ptes q̃ttuor põt dupliciter expõi. ꝑmo qꝛ ad dextrũ ſiniſtrũ ſurſuȝ ⁊ deorſũ. Et eſt ſenſus quouſqȝ nõ effundit̃ ſperma a teſticulis mulieris q ſunt ſicut duo cornua ⁊c̃. ſperma nõ eſt ſufficiens ad implendũ matricẽ ⁊c̃. Aliter intellige ꝑ q̃ttuor particulas venã vmbilicalẽ ⁊ tres pãniculos. ſ. ſecũdinã ⁊c̃. et eſt ſenſus ꝙ ſperma viri nõ puenit ad illas q̃ttuor particulas generãdas ⁊c̃. ¶ Tertio notãdũ ex lr̃a ꝙ in principio donec ſperma manet ſub forma ſpermatis generato pãniculo primo tegẽte ⁊ ↄtinente ipm nõ effluat per illũ pãniculuȝ. hẽt illud ſpma aliquã ſuſpenſionẽ colligantiã vel affinitatẽ cũ teſticulis ⁊ vaſis ſeminarijs exiſtibus in matrice: ⁊ ab illis recipit fomẽtũ attrahẽdo quoddã humidũ quo fouet̃ donec fiãt cotilidones et incipiãt attrahere ſanguinẽ ⁊c̃. dicit vlteri⁹ in lr̃a ſicut linimẽtũ. i. ſicut lenis ſupficies: qꝛ valde mollis eſt. tũc dicit vlterius ⁊ ſi nõ permiſcet̃ cuȝ eo. ſ. ſperma mulieris nõ cõmiſcet̃ cum ſpmate viri tũc apud pmixtionẽ. i. hora generatiõis illa pars diſcernit̃: qꝛ. ſ. effunditur ad extra ⁊c̃.

¶ Partus vero nõ fit niſi cum fetui nõ ſufficit qđ ei mittit ſecũdina ex ſan. ⁊ qđ puenit ad ipȝ de attractiõe aeris cũ mẽbra ei⁹ iam completa ſint. Mouet̃ ergo tũc apud ſeptimũ ad exeundum cũ in eo cõplet̃ virtus. Et cũ deficit aduenit ei debilitas quedã ⁊ nõ ſalit̃ ad ipm cum ea virtus vſqȝ ad nonũ. Qꝛ ſi egrediat̃ in octauo egredit̃: ⁊ eſt debilis ⁊ non exprimit̃ a virtute faciẽte naſci: immo ex cã alia exprimẽte ledẽte debili. Et egreſſio qdem fetus nõ cõplet̃ niſi ꝑ ſciſſionẽ pãniculoꝝ humidoꝝ ⁊ effuſionẽ humiditatũ eoꝝ ⁊ facientiũ ipſum lubricari. Et qñqȝ cõuertit̃ ſup caput ſuũ in partu nãli vt ſit facilioris ſepationis. Prau⁹ vero ſup pedes vtroſqȝ eſt ꝓpter debilitatẽ eius q naſcit̃. Nõ eñi põt ↄueniri ⁊ eſt timoroſũ: nõ eñi vtile eſt ſm plurimũ. ⁊ fetus qdem ante motuȝ ſuũ ad exitũ eſt ſuſtentat⁹ cũ facie ſua ſup pedes ſuos plãtis manuũ ſuperpoſitis genib⁹ ſuis: ⁊ naſo ipſi⁹ intra ambo genua ⁊ oculis ſup ea ambo: ⁊ colligit ea ambo ad anteriorẽ partẽ ſui. ⁊ eſt poſitũ collũ ei⁹ ⁊ facies ipſi⁹ ad dorſuȝ matris ei⁹ deferẽdo cor. Et hec qdẽ ꝑparatio ↄueniẽtior eſt ad ↄuerſionẽ faciendã. lȝ qdam dixerit ꝙ faciei mulieris ꝑparatio eſt ſm ↄtrariũ hui⁹ ꝑpationis: ⁊ hoc nõ eſt niſi maſculi: ⁊ adiuuant ad cõuerſionẽ grauitatis ſupioꝝ fetus ⁊ magnitudo capitis ei⁹ ꝓprie. Et qñ ſeparatur aperit̃ matrix apertione tali cui⁹ ſimilẽ efficere nõ valet in ſuo ſimili. ⁊ neceſſariũ ẽ vt ſepent̃ q̃dã iſcture: ⁊ ſuſtẽtent̃ adiutorio dei excelſi poſt illud: ⁊ ꝓpter illud redeũt i ꝓrimo ad cõtinuationẽ naturalẽ. ⁊ eſt opatio illa de operationib⁹ fortib⁹ naturalib⁹. Et formatiua qdem appropriata eſt re ↄtinuata ad creationẽ vt ſit ꝑpata nõ ceſſans cõprehẽdere cũ augmento fetus q̃ nõ cõprehẽdit: ⁊ hoc ẽ de ſecretis dei. Sit ergo deus exaltatus: qui eſt rex verax laudabilis ⁊ bñdictus ⁊ melior oĩuȝ factoꝝ. Cõprehenſio igit̃ eſt ꝙ cã partus fetus nãlis ẽ ꝙ ipſe idiget aere plimo ⁊ cibo plimo: ⁊ cũ exigiſcunt̃ ꝟtutes aĩe ei⁹ q̃rẽtes latitudinẽ ſpacioſitatis ⁊ attractionẽ aeris copioſã ⁊ cibũ abũdantẽ ⁊ fugiens a ſtrictura ⁊ a penuria attractiõis aeris copioſi ⁊ paucitate cibi. Cuȝ ergo naſcitur nondũ cõprehenſi ſunt in eo ſomnus ⁊ expergeſfactio: cum ergo adueniunt ei ridet poſt. xl. dies.

¶ Tangit cãs part⁹ q̃ qꝛ ſatis patent: ⁊ ẽt in q̃õnib⁹ pleni⁹ declarabunt̃ ꝓ nũc nõ alr̃ declarant̃. ¶ Sciẽdũ tñ ꝑmo prout ſupra tactũ eſt cor fetus in principio modica idiget euẽtatione ꝓpter caloris ei⁹ obtuſionẽ. in ꝓceſſu tñ maiori indiget: hũiditatib⁹ exiccatis ⁊ vigorato calore. ¶ Notãdũ 2° fetũ dũ eſt in mrice euẽtationẽ ſui caloris recipe per artarias vmbilicales mõ ſupius dicto et ꝑ venas nutriri: qꝛ igit̃ ꝓcedẽte tp̃e pluri indiget nutrimẽto et pluri aere: ad qđ nõ ſufficiũt vene nec artarie vmbilicales. hic eſt qđ neceſſariũ eſt ipſuȝ ad extra egredi vt liberi⁹ poſſit euẽtari ⁊ copioſi⁹ nutriri. ¶ Sȝ diceret aliqs. ↄ. videt̃ ꝙ ſanguis attract⁹ per venas vmbilicales dȝ ſufficere ꝓ nutrimẽto fetus: ⁊ ꝑ ↄñs ꝙ illa non ſit cã partus: qꝛ ſanguis attractus ad mãmillas ⁊ in lac ↄuerſus lõgo tẽpore poſt partũ ſufficit ꝓ nutricatione infantis ex vterũ: igitur ⁊c̃. pȝ ↄñã ⁊ aſſumptũ experimẽto. ¶ Pro iſto põt dici negãdo ↄñam: qꝛ ꝟtute degrauata poſt partũ: plus põt trãſmittere de ſanguine ad mãmillas q̃ pri⁹ poterat trãſmittere ad vmbilicales venas. Et ſic eſt finis hui⁹ capituli.

¶ Sequũtur ſubtiliſſime queſtiones eiuſdẽ doctoris ſup idem capitulum.

Utrum ante oẽm reſtaurationẽ ꝑcedat reſolutio ſenſibilis. Arguit̃ multipliciter ꝙ nõ. ꝑmo qꝛ q̃diu ẽ animal viuere tãdiu eſt ipſum nutriri. ſed nõ quodlibȝ viuere animalis vel mẽbri añcedit reſolõ ſenſibilis. igit̃ ⁊c̃. pȝ ↄñã ⁊ minor. ⁊ maior colligit̃. p̃io ð generatione. ⁊ ſcđo de aĩa. ¶ Scđo. calor nãlis mẽbri cauſat reſolutionẽ humidi nãlis per accidẽs. ⁊ nutricationẽ per ſe ſed citius ꝓducit agens nãle nãliter ſe hñs effectũ per ſe intentũ q̃ effectũ per accidẽs ab eo puenientẽ ceteris paribus vel ſaltẽ nõ tardi⁹ igit̃ nõ tardi⁹ a calido ꝓducit̃ act⁹ nutriẽdi q̃ reſolõ. ¶ 3°. eque potẽs ẽ calor nãlis ad agendum in humidũ nutrimentale ſicut in humidũ mẽbrale vel potẽtior. ⁊ cũ hoc min⁹ diſtat humidũ nutrimẽtale a diſpoſitionib⁹ mẽbri ſibi acgrendis q̃ mẽbrale a diſpoſitionib⁹ vaporis in quẽ ꝑ reſolutionẽ eſt ↄuertẽduȝ. igitur citi⁹ parib⁹ aliqs fiet ↄuerſio hũidi nutrimẽtalis in ſubaȝ mẽbri q̃ mẽbralis in vaporẽ. ⁊ ꝑ ↄñs nutricatio añcedit reſolutionẽ ⁊ nõ eȝ. ↄñã eſt nõ. ⁊ prima pars aſſumpti pȝ. qꝛ agens in vtrũqȝ humidũ eſt idem. ⁊ maioris reſiſtẽtie eſt hũidũ mẽbrale q̃ nutrĩtale. ⁊ pȝ ſcđa ps añcedẽtis.

q2 per multo maiorē latitudinē diſtat diſpoſitio vaporis a diſpōne carnis q̄ diſpoſitio ſanguinis a diſpōne carnis ꝛ ſic d' alijs.io ꝛc. ❡ Itē mā nutrimētalis ī mēbroꝝ poroſitatib⁹ ɔtēta pauca indiget alteratiōe vt mēbris aſſilef. pars aūt mēbralis vt in vaporē ɔuertaf magna et vehemēti indiget trāſmutatione.iō ꝛc. ❡ Quarto.ſi qō cēt vera ſequeref ꝙ rei ꝑmanentis daref vltimū eſſe.ꝛ arguif ɔña ponēdo ꝙ.a.ſit minima mā ex qua pōt generari embrio.ꝛ ſit iā inducta forma embrionis in.a. mā. et arguif ſic.vel añ nutricationē hui⁹ fiet aliqua reſolutio ab.a.vel nō.ſi nō.ergo nō neceſſario ante quālibet reſtaurationez precedet reſolutio.ſi dicif ꝙ ſic:ſigneſ īſtās in quo incipiet illa reſolō fieri.ꝛ ſequif ꝙ imediate poſt illud inſtās erit.a.q̄titas minorata.ſ3 ipſa exiſte minori nō pōt forma fetus in ea ꝑmanere cū ponaf minima mā.igif ꝛc. ❡ Et ꝑ ſimile arguif ꝙ nō añ q̄libet reſtaurationē ꝓcedit ſenſibilis reſolō.q2 ponaf.a.fetū nouiter generatū inſenſibiliter diſtare a maxima q̄titate ſub q̄ nō pōt forma fetus ꝓpter ei⁹ paruitatē ɔſeruari.ꝛ q̄rif vtrū añ nutricationē a.ꝓcedat ſenſibilis reſolutio vel nō.ſi nō:ſeqtur oppoſitū q̄onis.Si dr̄ ꝙ ſic.ꝫ.prius q̄ incipiat nutricatio.a.erit.a.ſenſibilr minoratū.ſ3 nō pōt forma.a.ex caſu ſub q̄titate ſenſibilr minori ɔſeruari.igif ꝛc. ❡ Itē calidū3 nāle mēbri nō pōt ꝑ aliquā actionē ei⁹ aliquā ꝑtē mēbri reſoluere.igif ꝛc.aſſumptū ꝓbaf:q2 cū ſit cuilibet parti īdifferēter applicatū nō magis ab vna q̄ ab alia reſoluef ſ3 īdifferēter a q̄libet.quo poſito totū ſimul reſoluetur ad non q̄tū. ❡ Itē quelibet ps oſſis eſt denſior ꝛ difficilius reſolubilis q̄ aliqua pars carnis.ꝛ in qualibet parte oſſis calidum agens ē debilius q̄ agens in aliquā partez carnis: quecū3 ſigneſ.cu3 igif ꝑ actionē caloris aliq̄ pars oſſis ſm ſe totā reſoluaf:ſeqtur q̄libet partē carnis reſolui.ꝛ per ɔñs ſubito totā carnē embrionis ſubito ad nō q̄tum deperdi. ❡ Item ſit embrio cōpoſitus ex decē partibus ſenſibilib⁹ ꝑciſe nō cōīcātib⁹.et querif an ante cuiuſlibet harū ꝑtiū nutricationē ꝓcedat ſenſibilis reſolutio vl̄ nō: ſi dr̄ ꝙ nō:ſequif oppoſitū q̄onis:ſi dicif ꝙ ſic.igif añ cuiuſlibet iſtarū nutricationē fiet ſenſibilis partis deperditio.ꝛ ꝑ ɔñs añ cuiuſlib3 harū partiū nutricationē erūt.x.ſenſibiles ꝑtes dꝑdite.et ſic totū ad nō q̄tū minoratū. ❡ Quīto ad ꝑncipale.oī reſolutiōe deducta in embriōe ſunt oēs cāe ad actū nutricatiōis reqſite.igif nō neceſſario ꝛc.patet ɔña.ꝛ aſſūptū arguif:q2 oī reſolōne deducta oporteret fetū augumētari:ꝛ ſic adeēt finis nutricatiōis. adeſſet etiam mā vt ꝑ3.et efficiens.ſ.calor nālis ꝛ virtus. ❡ Sexto arguif.ſequeref ꝙ aliqs fetus ſanus ꝓductus quātūcū3 debite rect⁹ neceſſario in egritudinē laberef: aut per paruū tp̄s in vita ꝑduraret merito ſolius actiōis caloris nālis in humidū nāle:ɔñs nō eſt rationabile. ſic eni cōtingeret mori hominē morte nāli nō diſcurrentē ꝑ etates.ꝛ arguif ɔña.ponendo.a.eſſe fetū ꝓductū in complexione tēperatū in q̄titate tñ īſenſibilr diſtās a maxia q̄titate ſub qua nō pōt eſſe homo ꝑ ſe ſpēs.ꝛ ſequif ꝙ ſi ante reſtaurationē.a.ꝓcedat ſenſibilis.a.reſolutio quātitas.a.diminuef citra maximā q̄titatē cū q̄ non pōt ſtare vita.ꝛ per ɔñs moriretur.a.ꝙ tñ illa mors erit naturalis arguitur q2 ab intra cōtingeret ex ſola actione naturali ꝛ ɔtinua calidi in humidū nulla ꝑternaturali cauſa ad hoc preternaturaliter ɔcurrente.igitur ꝛc.

Ad oppoſitum eſt Auicena ī lra ē decia tertia terty.ca°d' debilitate ꝛ deſtructione appetit⁹.vbi inquit.Et ad vltimū neceſſitas cibi ē vt ſuppleat locū ei⁹ qd̄ reſoluif.cū ergo nō ē reſolutio aut eſt reſolutio parua nō ē neceſſitas cibi extrinſec⁹.ꝛ ꝑ ɔñs nec nutricatiōis per nutrimētum interius. Et colligitur idem de mente Gali 4.° de accidenti.penultimo cap.° et prima affō x.14.comēto illius.ſ.ventres.

In iſta q̄one erūt duo articuli. In primo ꝑmittētur quedam notabilia ꝛ terminoꝝ deſcriptiōes. In ſcd̄o concluſiones de queſito.

Quantum ad primū eſt primo ſciendum ꝙ per reſolutionē vt ꝓpoſito ꝑtinet intelligere debem⁹ humidi mēbralis exalationē ɔſequētē actionē cali nālis in ip3.eſt ḡ reſolō vt ꝓpoſito ꝑtinet humidi mēbralis in vaporē ɔuerſio et nō ē aliud. ❡ Sciēdū eſt ſcd̄o ꝙ hic termin⁹ reſtauratio ſumif dupliciter. ꝓ ꝓprie.et ſic idē eſt qd̄ rei deperdite vel equiualētis vel ꝓ portiōalis reacq̄ſitio.puta humidi mēbralis et taliter nō ſumitur hic.ſic eni3 eſſet qd̄ terminis nota.q2 ex q̄d nois reſtauratiōis taliter ſumpte quelibet reſtauratio ꝓſuppōnit humidi mēbralis dꝑditionē ſiue reſolutionez. ❡ 2° ſumif reſtauratio cōiter ꝓ quacū3 cōuerſione nutrimēti in ſubſtātiā aliti ſiue illā ꝓceſſerit dꝑditio humidi mēbralis ſiue nō.ꝛ talr ſumif in propoſito.ſenſus igif q̄onis eſt.vtrū oēm nutricationē ꝓcedat reſolutio. ❡ 3° pincipaliter ꝑmittendū ꝙ nō repugnat in īſtanti primo gnātiōis fetus a generāte derelictū eē nutrimētū taliter alteratū ꝛ diſpoſitū ꝙ ɔtinue poſt illud poſſit virt⁹ actū aſſilatiōnis ꝓducere.hec ſuppoſitio videf nota ꝓ tāto.q2 pōt ibi derelinqui nutrimētū ſub forma humiditatis ſcd̄e.ꝛ qua rōne ſub forma vni⁹ eadem rōne ſub forma alteri⁹.iō ꝛc. ❡ Ultima ſuppoſitio ē ꝙ agente mere nāli paſſo mere nāli ſufficiēter approꝑiato cū ɔueniēti diſpōe potētie ad agendū ꝛ paſſo ɔueniēter diſpoſito ad recipiēdū actionē agētis fit actio agētis in paſſu3.ꝑ3 hec ſuppoſitio de ſe.

Quantum ad ſecūdū articulū ſit hec prima cōcluſio.poſſibile eſt aliqd̄ mēbru3 noſtri corporis imediate poſt ꝑmū inſtans ſue gnātionis nutriri.ꝑ3 q2 poſſibile eſt nutrimētū eē taliter diſpoſitu3 in poris mēbroꝝ fetus vt imediate poſt primū inſtās ſue generatiōis aſſilētur aliq̄ pars mēbro.igif ꝛc.patet ɔña ꝛ aſſūptū ex 3.° nōbili ſupi⁹ ꝑmiſſo. ❡ Itē poſſibile ē nutrimentū in poroſitatib⁹ mēbroꝝ fortis iuuenis nūc talr eē diſpoſitū vt imediate poſt hoc aliqua eius pars aſſiletur mēbris.ꝛ qua rōne ſic pōt eē nunc eadem rōne ſic potuit eſſe in primo inſtanti gnātionis for.igitur ꝛc. ❡ Scd̄a ɔ° poſſibile eſt ab aliquo mēbro imediate poſt primū inſtās ſue gnātionis vel ꝓductionis alicui⁹ partis mēbralis fieri reſolōnē.ꝓbaf ſicut ꝓcedēs. ❡ Ex q̄bus ſequif tertia ꝙ poſſibile eſt aliqd̄ mēbrū imediate poſt inſtans ꝑmu3 ſui eſſe nutriri ꝛ illud idem ſcd̄m aliquā ei⁹ partem reſolui. ❡ Ex q̄bus ſequif correlarie primo ꝙ in caſu illo añ quālibet reſtaurationez mēbri ꝓcedit reſolutio.ꝓbaf.q2 añ quodlibet eſſe reſtauratū mēbri ꝓcedit reſolō.ſed añ quālibet reſtaurationē ꝓcedit reſtauratu3 eſſe.igitur ꝛc. ſuppono.n.ad ꝑñs ɔuerſionē nutrimēti in alitū fieri ſucceſſiue quo ad ꝑtes q̄titatiuas nutrimēti in qd̄ agit virt⁹ nutritiua mēbri. ❡ Sequif 2° in codē caſu ꝙ añ q̄libet reſolutionē ꝓcedit reſtauratio.ꝑ3.q2 añ quodlib3 reſolutū eſſe ꝓcedit reſtauratio.ſed añ quālib3 reſolutionē ꝓcedit reſolutū eſſe:ſicut añ oē ſucceſſiue mutari motu3 vel mutatū eē.igif ꝛc.et tota cā eſt q2 in cāu poſito nulla erit reſolutio ſimpliciter prima ſicut nec aliq̄ erit ſimpliciter prima reſtauratio:ſed ante quālibet ꝓcedet alia vt patet intuenti. ❡ Quarta concluſio probabiliter ponitur.non quolibet mēbro dato neceſſario ante quodlib3 inſtās futurū poſt primū ſui eſſe ſit vel ſiet reſolutio alicui⁹ partis humidi mēbralis.ꝓbaf ſic.poſſibile eſt ꝑ aliquātā latitudinē q̄libet partē mēbri diſtare a forma vel diſpōne vaporis.ſed hoc poſito neceſſario tp̄s erit anteqū aliqua ꝑs

membri erit reſoluta vel in vaporem ꝯuerſa.igitur ꝛc. pꝫ ꝯña ⁊ maioꝛ vr̄ non includere aliq̄ꝫ repugnantiaꝫ.⁊ arguitur minoꝛ qꝛ ſignetur illa latitudo ⁊ pꝫ ꝙ ipſa erit ante q̄ꝫ erit ipſa totaliter acquiſita. Illud tñ argumentum non faceret in nãlibus plenam euidentiam.ſꝫ tenet in ꝑpoſito ſignata certa potẽtia caloꝛis in reſoluendo ⁊ ponẽdo ꝙ nõ ab infinita ꝑpoꝛtione agat caloꝛ nãlis in aliquã parteꝫ humidi mẽbꝛalis. ❡ Quinta ꝯ.ſequitur ꝙ poſſibile ẽ membꝛum aliqͦ̄ prius poſt primuꝫ ſui eſſe nutriri q̄ꝫ in ipſo fiat reſolutio.illud ſequitur ex precedẽti.Et ſi arguitur cõtra ꝓcedentem concluſionem ꝑ Auicenaꝫ prima primi.ca. de etatibus.⁊ tertia ꝑmi.ca.ꝑ.⁊ alioꝛum fere omnium auctoꝛum ponentium calidum nãle ſemꝑ reſoluere humiduꝫ. dr̄ ꝓbabiliter ꝙ calidum reſoluit.vel agit in humiduꝫ ad reſolutionem diſponendo vel reſoluẽdo. ❡ Sexta ꝯ. probabiliter ponit̄ contra Thomam de Florentia. ⁊ ſi nullũ fuerit nutrimentum particularibus poꝛoſitatibus mẽbꝛi in ꝑ inſtanti ſue generationis appoſituꝫ:ſtat tñ ante q̄ꝫ fiat membꝛoꝝ reſolutio fieri nutrimenti ad poꝛoſitates illas attractionem.ꝓbatur.qꝛ poſſibile eſt membꝛuꝫ in ꝑ inſtãti ſue generationis cum tali diſpoſitione ꝓduci cum qua reperietur illud ex tp̄e reſolutum.ſꝫ ipſo reſoluto ex tempoꝛe fit attractio. igitur. pꝫ ꝯña agente enim ⁊ paſſo oĩo ſimiliter ſe habẽtibus ſimilis per oĩa ꝓducitur effectus. Item ſi nutrimentum eſſet poꝛoſitatibus appoſitum in ꝑ inſtanti ꝛc.inciperet fieri actio ſꝫ nulla ꝓcederet reſolutio vt ipſe aſſerit.qꝛ agente ⁊ paſſo mere naturaliter ꝛc.igitur pari ratione attrahente ⁊ attrahibili mere naturaliter ſufficiẽter approximatis cũ debitis circunſtantijs fiet attractio.⁊ ex hoc ſequit̄ reſolutionem non eſſe neceſſario cãꝫ incitanteꝫ virtutem ad attrahendum. pꝫ ex concluſione. ❡ Septima ꝯ.ſꝫ ita ſit vt precedentes ponunt concluſiones:ſcd̄m plurimum tñ ante omnem reſtaurationem ꝓcedit reſolutio.nõ enim ſm̄ plurimum generãtur membꝛa cum nutrimento ſic eis appoſito vt ĩmediate poſt primũ eſſe membꝛi aptum ſit conuerti in membꝛoꝝ ſubſtantiã. imo foꝛte non ſemꝑ hñt membꝛa nutrimentum in poꝛis ꝯiunctum ꝑ tunc.nec ẽt attrahunt mẽbꝛa a venis niſi dũ inanita ſunt. Inanitio vero ſm̄ plurimuꝫ ꝯſequitur actionem calidi nãlis humidum reſoluentis.dico aũt notãter ſm̄ plurimuꝫ ꝑꝑ argumentum adductuꝫ in ꝓbatione ſexte ꝯcluſionis.⁊ iſtam ꝯcluſionem intellexit Aui.in littera. poſito.n.ꝙ non ſit nutrimentum mẽbꝛis appoſitum duꝫ ꝑ.ꝓducta ſunt membꝛa:⁊ ꝙ mẽbꝛa non ſint inanita nõ attrahent nutrimẽtuꝫ nec fiet nutricatio niſi fiat reſolutio prius ꝑꝑ quã membꝛum nãliter inclinet̄ ad attractioneꝫ nutrimenti vt ad prioꝛem diſpoſitiõeꝫ redeat.q̄ꝫuis alius eſſet modus hãc auctoꝛitatem interpretandi.Et ſi arguit̄ ꝯ.qꝛ adhuc ſtaret neceſſitas augumẽti.dr̄ ꝙ ſꝫ eſſet neceſſitas augumenti virtute tñ non potẽte facere augumẽtuꝫ niſi precedẽte reſolutione nõ neceſſario ꝯducta reſolutione fieret augumẽtum.non poſſet aũt fieri augumentũ niſi precederet reſolutio.qꝛ nõ poſſet fieri niſi ꝑ rarefactionem ⁊ nouam poꝛoꝝ in mẽbꝛis generationeꝫ que non fit niſi per actionem calidi reſoluentis.igitur ꝛc.

Ad argumenta ad primum dr̄ ꝙ ꝑ nutriri intellexit Ar.vegetari.ꝯceditur.n. vegetatiuã virtutem cuius ſpecies eſt vitalis ſemꝑ eſſe in actu ſcd̄o.non tñ nutritiua ꝓut diſtinguitur ꝯ vitalem vt iam dictum eſt.Aliter dr̄ ꝙ ſemꝑ ꝛc.qꝛ non ſtat aĩal notabili tp̄e ſine actu nutriẽdi ipm̄ nutriri vel viuere capiẽdo cõiter vt ſe extẽdit ad veram nutricationem ⁊ opationes eidem ꝑparantes. ❡ Ad ſcd̄m dr̄ illud eſſe veruꝫ niſi effectus ille ꝑ accidẽs ſit tanq̄ꝫ ꝑma diſpoſitio antecedẽs effectum ꝑ ſe.⁊ ita eſt vbi nõ eſt facta appõ. reſolutio eniꝫ tũc eſt ſicut prima diſpoſitio ꝛc.vel dicitur illud eſſe verꝫ vbi illoꝝ effectuum nõ ſit vnus alteri ſuboꝛdinat⁹ ſicut eſt in ꝑpoſito vbi effect⁹ ꝑ ſe eſt effectui ꝑ accñs ſuboꝛdinatus. ❡ Ad tertium dr̄ argumẽtum ꝯcludere vbi alia paria fuerint q̄liter nõ eſt ĩ ꝓpoſito. ꝑ qꝛ melius applicat̄ calidꝫ humido mẽbꝛali. ſcd̄o qꝛ non nãliter ĩclinat̄ mẽbꝝ ad attrahẽdum nutrimẽtum niſi ipſo prius inanito vel reſoluto.nõ igit̄ ſtat paritas in nãli inclinatõe agentis vtrobiq̄ꝫ. ❡ Ad quartũ dr̄ ꝙ ſꝫ illa ſit minima materia de c⁹po⁹ ꝛc. nõ tñ eſt minima in q̄ põt foꝛma fetus ꝑmanere. ❡ Ad ꝯfirmationeꝫ vͦ circa litterã dr̄ eſt qd̄ ꝑ reſolutioneꝫ ſenſibilẽ aut ſenſibile nocumẽtuꝫ ĩtelligere debemus. ❡ Ad aliaꝫ ꝯfirmationem dr̄ negando aſſũptum.⁊ cũ arguit̄ ꝙ ſit vniformiter applicatum ꝛc.dr̄ iterꝝ negãdo aſſumptũ. ſꝫ ẽt calidum eſſet mẽbꝛo applicatũ vniformiter ꝑꝑ tamẽ mẽbꝝ in ſuis partib⁹ eẽ diffoꝛme nõ ſeq̄tur ipſuꝫ vniformiter ſꝫ potius diffoꝛmiter reſolui.Et tunc ex h̄ ad aliã replicatiõem dr̄ ſi daret̄ aliq̄ pars mẽbꝛi vniformis oĩno cuius cuilꝫ pti caloꝛ foret vniformiter applicatus ꝑ actionem caloꝛis ipſius nõ ꝓus vna pars q̄ꝫ alia reſolueret̄:imo illa pars tota vniformiter rareficeret donec tota in vapoꝛẽ vnũ vniformẽ ꝯuerteret̄. ❡ Ad aliam ꝯfirmationem dr̄ negãdo illud aſſumptũ.ſ.q̄lꝫ pars oſſis eſt dẽſioꝛ ꝛc. quãtũcunq̄ꝫ eñi fuerit os dẽſuꝫ in eo rep̄ibilis eſt aliq̄ pars magis ſubtilis vł aerea q̄ꝫ aliq̄ certa data pars carnis cui⁹ ſignũ qꝛ ſi poneret̄ ad alẽbicum aliq̄ eius ps ſublimaret̄ ⁊ nõ oĩs ps carnis. ❡ Ad aliã patuit rñſio circa litterã. ❡ Ad quintũ principale põt ꝯcedi ꝯña ad qͦ̄ deducit argumẽtũ.ſ.ꝙ ⁊ ſi nõ affuerit reſolutio:ꝯtingere tñ põt nutricatio.⁊ hoc niſi fuerit nutrimẽtuꝫ mẽbꝛis ꝑappoſitum aut mẽbꝛa inanita ꝓducta fuerint:⁊ cũ carentia nutrimẽti ſicut ſatis apparꝫ eſſe poſſibile maxie tenenti ꝙ egritudo nunc poſſit eſſe a generatõe. ❡ Ad ſextũ dr̄ ꝙ fetus iã ſignat⁹ ꝓductus ſub q̄titate qua erit ꝑternãliter diſpoſitus.⁊ ꝯr̄ ꝙ illa moꝛs ꝯtinget merito diſpoſitõis ꝑter nãꝫ.⁊ ꝙ fetus põt ꝑternaturalr̄ diſponi ꝑ ſolaꝫ priuationeꝫ diſpõnis naturalis. Aliter dr̄ ꝙ nõ eſt poſſibile fetũ tam parue quãtitatis ꝓduci.q̄lꝫ eniꝫ q̄ntitas ſub qua põt ꝓduci foꝛma notabiliter excedit maximã quãtitatẽ ſub qua ꝑꝑ eius paruitatem nõ põt foꝛma conſeruari.ſi tamen illud admittitur ꝯr̄ reſpondendum eſt iuxta primam reſponſionem.

❡ Queſtio ſecunda.

VTrum in generatione fetus mẽbꝛuꝫ ꝑ generatuꝫ ſit coꝛ.arguit̄ ꝙ non.ꝑ.nõ ꝓus generat̄ coꝛ q̄ꝫ epar:igit̄ ꝛc.pꝫ ꝯña.⁊ arguit̄ aſſumptuꝫ.ꝑ qꝛ ſũme neceſſaria ad vitã eſt opatio nutritiua cuius ꝓcipium eſt epar.ḡ ꝛc. ꝓbat̄ aſſumptũ. qꝛ opatio nutritiua põt a q̄libet alia opatiõe vite abſolui vt in plãtis nõ eꝯ.eo ꝙ viuere ꝑꝑ h̄ primã principiũ.ſ.nutritiuã potentiã oĩbus viuẽtibus ineſt.2⁹ de aĩa. ❡ Itẽ ſtatiꝫ foꝛmato coꝛde nutrit̄ coꝛ vel ſaltẽ ſic eſſe eſt poſſibile.nõ põt aũt nutriri niſi ꝑ ſpũm ab epe ad ipꝫ ꝓuenienteꝫ.igit̄ ꝛc. ❡ Itẽ ſic ſe hꝫ opatio naturał ad vitalẽ ſicut virt⁹ naturał ad vitalẽ ⁊ ꝯ.ſꝫ nõ põt abſolui virt⁹ vitał a virtute naturali ſꝫ bñ ecõtra.igit̄ nõ põt abſolui opo vitalis a naturali. ⁊ ꝑ ꝯñs q̄cũq̄ꝫ eſt vitalis tũc eſt naturał opo.Et videtur q̄ſi colligi h̄ argumentum ab Aui.in littera de mente tenẽtiũ nõ ꝓus eſſe ĩ fetu opationẽ coꝛdis ꝛc. ❡ Secundo ad pꝛĩcipale arguit̄ ſic q̄ꝫ cito ꝓductũ ẽ coꝛ tã cito eſt ipꝫ ſenſitiuũ. qͦ̄ nõ ẽ niſi ꝑ ſpũꝫ datũ a cerebꝛo. igit̄ ꝑ tunc ꝓductũ ẽ cerebꝝ.ꝯña pꝫ:⁊ aſſũptũ ꝓbat̄:qꝛ dato oppoſito daret̄ aliqͦ̄ aĩatũ aĩa ſenſitiua:qͦ̄ nõ eẽt ſenſitiuũ. ❡ Item coꝛ illud tũc ꝓductum ẽ aĩ:eo ꝙ ẽ aĩatum coꝛpus: ⁊ non eſt plãta: ſed animal non dicit̄ aĩal niſi per ſenſum.ſcd̄o de aĩa.igitur ꝛc. ❡ Tertio virtus ĩfoꝛmatiua

extūs in ſpmate viri eſt indifferēter oīm membroꝝ ꝓdu
ctiua ex mā illis ꝓportionata.igiṫ prius formaṫ membꝝ
a virtute informatiua cuius mā eſt magis diſpoſita ad re
cipiendū actionem virtutis.ꝫ poſſibile eſt māꝫ generatio
nis epatis eſſe hōꝫ.igitur ꝛc.pꝫ ɔ̄ña. ⁊ arguiṫ minor vltimo
aſſumpta.qꝛ poſſibile eſt māꝫ generationis epatis fore tē
peratā vel calidam mā generationis cordis exñte frigi
da vel melācolica.eo ꝙ ɔtingit generari cor frigidū ⁊ ſic
cū ꝓducto epate tꝑato.igitur ꝛc. ¶ Quarto nullum eſt ſi
gnabile mēbꝝ noſtri corporis ꝑ generatuꝫ.ꝗ ꝛc.aſſumptū
ꝓbatur:qꝛ nulla eſt caro ꝑ generata nec eſſe pōt nec aliqs
neruus ⁊ ſic de alijs.igiṫ.pꝫ ɔ̄ña.⁊ ꝓbatur aſſumptuꝫ.deṫ
eniꝫ.a.caro ꝑ generata ⁊ pꝫ.a. carnē fore ꝗ̄tam.cuꝫ igitur
ſit ab agēte ſibi extrinſeco generata:ſeqtur prius vnā par
teꝫ materie.a.fuiſſe diſpoſitā ad recipiendū formā carnis
ꝗ̄ totaꝫ.⁊ ꝑ ɔ̄ñs prius fuiſſe generatam partem.a.ꝗ̄.a.to
tā.⁊ ſicut arguiṫ de.a.ita de quocūqꝫ alio ſili mēbro argui
pōt.igiṫ ꝛc. ¶ Sed forte ꝑ iſto diceretˀ concedendo nul
lum eſſe mēbruꝫ ɔſimile ꝑ generatuꝫ.ſtat tñ aliqđ eſſe or
ganicū. ¶ Cōtra.non prius generaṫ organicum ꝗ̄ ſilē.eo
ꝙ qđlibet organicum reſultat ex pluribus cōſimilibus.ꝫ
nō prius generaṫ totū ꝗ̄ aliqua eius pars.igiṫ ꝛc. ¶ Quin
to ſequeretˀ ꝙ plurium idiuiduoꝝ numero diſtinctorum
quoꝝ neutrum eſt alterius pars nec ambo alicuius tertij
eadē eſſet forma ſubſtantialis adeq̄ta.ɔ̄ñs eſt īpoſſibile.⁊
arguitur ɔ̄ña. premiſſo ꝑ ꝙ cuiuſlibet hoīs vnica eſt for
ma ſubſtantialis indiuidualis quālibet eius partē ꝗ̄tita
tiuaꝫ informās.ſcđo ꝙ prius generanṫ mēbra principalia
nō principalibus.⁊ ſit iā inſtās in ꝗ generatū ſit cor ⁊ cere
brum ⁊ nō alia mēbra.⁊ pꝫ ꝗ̄modo ꝑ iſto inſtāti cor ⁊ cere
bruꝫ ſunt duo idiuidua quoꝝ neutruꝫ eſt ps alterius nec
ambo alicuius tertij.eo ꝙ nō ſunt ɔtinua ꝫ diſtincta per
māꝫ generationis iā lineataꝫ ⁊ nō aīatam.ꝙ tñ eoꝝ ſit ea
deꝫ forma adeq̄ta arguiṫ.qꝛ fetu cōpleto eadem erit ade
quata forma totius ꝑ primaꝫ ſuppoſitionē.ꝫ ꝑ tunc non
erit in aliq̄ iſtoꝝ membroꝝ aliqua alia forma quā nūc vel
ecōtra.igiṫ ꝛc.ɔ̄ña nō eſt cum añte. ¶ Sexto cōiter argui
tur.ſequeretˀ ꝙ forma ſubſtantialis trāſiret de ſbo in ſbm
qꝛ a corde ad epar.⁊ ab extremo ad extremū ⁊ non ꝑ me
diuꝫ.quoꝝ vtrūqꝫ eſt īpoſſibile. ¶ Septimo ſequeretˀ ꝙ
aīatuꝫ ⁊ inanimatū eſſent ɔtinua.qꝛ formato corde rema
net reſiduū materie ɔtinuuꝫ cordi qđ non eſt animatum.
¶ Ultimo ſi qđ eſſet vera ħ non videretˀ niſi qꝛ cor ꝑ ſe
pōt in opationeꝫ viuētis ⁊ non alia mēbra ſine corde.ꝫ ar
guiṫ ꝙ nō:qꝛ tunc in nobis nō eſſet niſi vna ps formalis.ſ.
cor.ſola.n. illa ps cōiter denoīaṫ formalis:que ꝑ ſe pōt in
opationes debitas.ꝫ ꝑcipue cor eſt hōꝫ ex poſitiōe.igiṫ ꝛc.

Ad oppoſitum eſt Aui.in littera duꝫ inquit.Et veritas quidem eſt ꝙ primum membrum qđ creatur eſt cor.

In iſta q̄ōne premittende ſunt ꝑ quedaꝫ ſuppoſitiōes.ſcđo ɔcluſiones de queſito.

Quantum ad primū ſit hec prima ſuppoſitio queli
bet cōplexio vel ꝗ̄litatiua diſpoſitio ali
cui forme ſubſtantiali incōpoſſibilis ſufficiēter ꝑparat ad
alteriˀ forme ſubſtātialis inductionē ſi in mā inducta fue
rit. ⁊ ecōtra.pꝫ hec ſuppō:qꝛ dato oppoſito ſtaret fieri ali
cuius forme ſubſtātialis generationē ꝗ̄uis nō fieret alte
rius corruptio. ⁊ eꝫ.qđ eſt contra phm ꝑ de generatione.
¶ Scđa ſuppoſitio eſt.ꝗ̄libet generationē ſubſtantialeꝫ
ꝑcedit alteratio ad illam imediate ꝑparans.ſilr ēt ꝗ̄libet
ſubſtantialē corruptionem.colligiṫ hoc eodem ꝑ de gene
ratione. ¶ Tertia ſuppoſitio. ſeqtur īpoſſibile eſſe ꝑ ſolū
motū localem in aliqua mā generationis vel eius partibˀ
ɔtingentem alicuius forme ſubſtantialis generationē vel
corruptionem fieri.pꝫ ex precedēti. ¶ Quarta ſuppoſitio
eſt ꝙ virtus īformatiua generatiua membroꝝ ⁊ fetus eſt
agens nāle materie generationis fetus extrinſecuꝫ.pꝫ.qꝛ
illa virtus non poniṫ niſi in gignitiuo ſpū.igiṫ ſbiue non ē
in materia generationis.⁊ per ɔ̄ñs eſt eidē extrinſeca.

Quantum ad ſcđm ſit prima ɔ̄.ꝓbabiliter tenēda.
In generatione fetus nō ē ſignabile ali
qđ membrum ſimplex ꝑ generatū.ꝑſuadetur ſic.ante ꝗ̄
libet carnis generationem ꝑceſſit caro generata i fetu eo
dem:⁊ ſilr oſſis nerui ⁊ ſic de alijs.igiṫ ꝛc.pꝫ ɔ̄ña:⁊ aſſūptū
arguiṫ.qꝛ dato oppoſito ſit.a.prima caro generata vel os
⁊ ſic de alijs.⁊ arguiṫ ſic. ante generationeꝫ totius.a. fuit
aliqua pars materie generatōis.a.ſufficiēter diſpoſita vel
cōplexionata ad recipienduꝫ formā carnis.igiṫ ꝛc.aſſum
ptum arguiṫ ponendo ꝙ.b.ſit diſpoſitio que iducta in mā
generationis ſufficienter ꝑparat ad generationeꝫ carnis.
⁊ arguitur ſic.prius inducta fuit diſpoſitio.b.in pte.a.ꝗ̄ in
.a.toto.ꝗ prius generata fuit forma carnis in parte.a.ꝗ̄ in
toto.a. ⁊ per ɔ̄ñs non fuit.a. prima caro generata. ¶ Pro
iſto forte diceretˀ ꝙ lꝫ.b.ſit diſpoſitio totalis ꝗ̄litatiua ſuf
ficiēter ꝗ̄litatiue ꝑparans mām ꝛc.non tñ.b.eſt diſpō ſuf
ficiens ad ħ vt ꝓducatur forma carnis.vltra hoc enī opor
teret mām generationis eſſe conuenientis ꝗ̄ntitatis:qua
liter forte nō eſt i caſu poſito in ꝓpoſito.igiṫ ꝛc. ¶ Cōtra.
data iſta riſione ſequiṫ poſſibile eſſe fieri alicuius forme
ſubſtantialis corruptionem:ꝗ̄uis illaꝫ non precedat alte
ratio imediate ad illam preparans. arguiṫ conſequentia
ponendo.c.mām generationis iam recepiſſe diſpoſitionē
.b.⁊ ꝙ.c.mā non ſit apta recipere a.formam carnis ꝑꝑ eiˀ
paruitatē: ⁊ augeretˀ.c.ꝗ̄titatiue ꝑ additioneꝫ materie cō
ſimiliter diſpoſite deducta oī alteratione.c. ⁊ partiuꝫ ſibi
additaꝝ.⁊ ſequitur ꝙ poſt hoc corrumpetˀ.c. qꝛ aliqñ erit
in.c.diſpoſitio quātitatiua ⁊ ꝗ̄litatiua ſufficiēter ꝑparans
ad formaꝫ carnis.igiṫ ꝑ tunc ex.c. generabiṫ caro.⁊ ꝑ ɔ̄ñs
corrumpetˀ.c.⁊ tñ non alterabiṫ.c. poſt ħ vt ſeqtur ex ca
ſu.igiṫ ꝛc.qđ aduerſaṫ ſecunde ſuppōni. ¶ Item in eodeꝫ
caſu ſequitur ꝑ ſolum motū localē fieri generationeꝫ ſub
ſtantialem vel corruptionem.qꝛ ꝑ ſolam appropinquatio
nem partium que addunṫ ad ipm.c.fiet corruptio forme
.c.ɔ̄ ſecundam ⁊ tertiam ſuppoſitionē. ¶ Item agens ge
nerans carnem ſufficit corrumpere totum aggregatuꝫ ex
.c.⁊ mā.qꝛ pono.d.materiaꝫ gratia argumenti cōſimiliter
eſſe diſpoſitam oīno ſicut.c. igitur illud idem agens ſuffi
cit corrumpere ſolum.c. ꝫ non pōt corrūpere.c. niſi gene
rando carnem qꝛ non agit niſi inducendo cōplexioneꝫ ad
formam carnis ꝑparantem vt pono.igiṫ ꝛc. Item ſequere
tur ꝙ pars ſeparata a toto homogenio melius eēt apta cō
ſeruari ꝗ̄ eidem coniuncta alijs partibus. ɔ̄ñs eſt falſum.
⁊ arguitur ɔ̄ña ponendo aggregatum ex.c.⁊.d.materia eē
ſufficientis ꝗ̄titatis ad per ſe recipiendum formam car
nis.non tñ.c.per ſe.nec.d.⁊ pꝫ ꝙ virtute generatiua agen
te in aggregatum iaꝫ dictum ipſa corrūpet.c.que non cor
rumperet illud ſi foret ꝑ ſe ſeperatum a.d.qꝛ nec in mate
ria.c.ꝓduceret formaꝫ carnis iuxta poſitionem. nec aliā:
cum non ſit productiuum ɔuerſionis ad aliam formaꝫ ꝑ
parantis vt pono.ideo ꝛc. ¶ Ex hac concluſione ⁊ eius ꝓ
bationibus ſequitur ꝑ.ꝙ cor non eſt membrum ſimplici
ter ꝑmum primo generatum in fetu:li ꝑmum.poſitiue ex
ponēdo. ¶ Sequitur ſcđo penes poſitionem tenenteꝫ to
tius humani corporis vnicam eſſe formam ſubſtantialeꝫ
indiuiſibilem ꝛc.non eſſe ſignabile primum iſtans in quo
forma fetus inducīṫ in materia. nulla enim eſt prima mā
quā forma fetus icipit informare. ¶ Ex ꝗ vlterius ſequi
tur nō cuiuſlibet rei ꝑmanentis ſignabile eſſe ꝑmuꝫ iſtās
eſſe.ꝫ alicuius vltimū nō eſſe ad bonū ſenſū. pꝫ potiſſime

tenenti non prius eſſe productam animã intellectiuã q̃
ipſa ſit corpori infuſa. ¶ Sequitur vlterius q̃ quãtulibet
paruam mãm põt anima humana p ſe incipere iformare.
et infinita q̃ſi alia ſequunt̃ ex his. hec aũt argumẽta et ſi pe
nes mere nãliter loquentes euidentiã habeãt ſupnatura
liter tñ nullam hñt euidentiam. ¶ Scd'a ꝯ. lꝫ ita ſit vt po
nit p̃cedens ꝯ. prius tñ inter mẽbra organica noſtri corpo
ris formant̃ mẽbra p̃ncipalia mẽbris non pricipalibus ab
eis totaliter ſeiũctis. hec ꝯ. pſuadet̃ p̃ experimento in litte
ra tacto de tribus veſicis. et pſuadet̃ ratione. q2 eſſe et ꝯſer
uari alioꝝ membroꝝ dependet a principalibus. iõ rationa
bile eſt pricipalia mẽbra prius alijs eſſe pducta vt alia mẽ
bra ſtatiꝫ ab ipſis iſluxum recipiãt q̃ conſeruentur in eſſe
dum pducta ſunt. Item mã generationis principaliũ mẽ
broꝝ probabiliter apparet eſſe pfectior et melius diſpoſi
ta ad recipiendũ trãſmutationẽ quã intendit iformatiua
virtus q̃ nõ principalium. et cum h̃ magis intenta eſt nã i
pductione ipſoꝝ. igit̃ rc. ꝯña videtur nõ cũ añte. ¶ No
ta tñ q̃ iſta argumẽta nõ ſunt niſi pſuadentia. pbabiliter
enim teneri põt q̃ ꝯtingere põt q̃dcũq; membrũ altero p̃
us vel poſterius generari ſcdꝫ minorẽ vel maiorẽ diſpo
ſitionẽ materie ad recipiendũ ipreſſionem generãtis. et ſe
cũduꝫ q̃ vni parti prius q̃ alteri occurrit. h̃ tñ non eſt ita
pbabile ſicut p̃cedens. Rationabile.n. apparet q̃ mã ge
nerationis cordis ſit purior et melius diſpoſita ad recipiẽ
dũ ipreſſionem virtutis iformatiue. et cum hoc plus cõcur
rit de ſpũ et calore ad generationem cordis. Siĺr rationa
bile apparet q̃ q̃ñcũq; virtus iformatiua ſit agens me
re nãle ipſa agit tanq̃ regulata ab agente ifallibili vt. xij.
metaphice. et prius nãli ordine occurrit materie pportio
nali generationi pricipalium q̃ non pricipalium mẽbroꝝ
ſemp enim facit nã de poſſibilibus q̃d melius eſt vt colli
git̃ tertio de anima. ¶ Tertia ꝯ. inter cetera mẽbra prin
cipalia p̃ generatur cor. pꝫ p̃ q2 ab eo dependẽt alia mẽbra
in eſſe et opari. vt igit̃ ipſis debite formatis a corde ſtatim
debitum iſluxum recipiant ꝯueniens eſt ipm prius alijs
generari. Item plus ꝯcurrit inſtr̃m virtuti generatiue ad
generationẽ cordis. et cum h̃ mã generationis eius eſt me
lior et purior q2 pfectiori mẽbro pportionata. igit̃ rc. Iteꝫ
prius generat̃ mẽbrum cuius veſica prius apparet. ſꝫ hec
eſt veſica cordis. igit̃ rc. Pro iſto et̃ facit auctoritas phi 2°
de generatiõe aialium vbi vr̃ velle mãm generatõis epis
et cerebri eſſe ſicut ſupfluitates materie generationis cor
dis. iõ ſicut tardius digerunt̃. ſupfluitates q̃ illud cu͛ ſunt
cũ non ſeparent̃ ab illo niſi p digeſtionẽ illius. ſeqtur rc.
ponit et̃ ſiĺitudinẽ iter cor. et alia mẽbra ex vna pte et celũ
et q̃ a celo dependẽt ex alia. ſicut ẽ opatões depẽdẽtes a ce
lo p̃ſupponũt motũ celi ita in pposito erit. Iſte ſunt pure
pſuaſiones. ¶ Quartã ꝯcluſionẽ intẽdũt qdam. lꝫ cor. pri
us generet̃ rc. nõ tñ cor alia mẽbra pducit vel generat. h̃
ꝯ. pſuadetur p̃ q2 dato oppoſito ſeqret̃ q̃ ſpũs cordis hr̃et
potentiã generãdi alia mẽbra. q̃ ſi ꝯcedit̃ ꝯ. ex iſto ſequit̃
q̃ mẽbro organico abſciſo poſſet illud vel ſibi pportiona
le regenerari. ꝯña eſt fĺm vt pꝫ. et arguit̃ ꝯña q2 illo ablato
adhuc remanet agẽs ſufficiens. ſ. ſpũs cordis. et adhuc mã
vt ſanguis. igit̃ rc. ¶ Scd'o q2 ſpũs cordis nõ pt i opatio
nẽ generatiuã niſi fuerit i teſticulis dearticulatus. ſꝫ pro
tunc non talr̃ dearticulat̃ vt pꝫ. ¶ Tertio ſequit̃ q̃ ſpũs
epris in fetu poſtq̃ formatus eſt fetus eſſet gignitiuus. et
ſic ſi mitteret̃ ad locũ generationis generaret q̃ nõ appet
rõnabile. hec ꝯña pꝫ q2 oẽm virtutẽ quã prius hẽbat poſ
ſibile ẽ in ipſo ꝯſeruari poſt cõplemẽtũ fetus. et plura alia
adduci poſſent p iſta ꝯcluſione. ¶ Concludũt igit̃ tandẽ
ſolum ſpũm gignitiuum in ſpmate incluſum eſſe mẽbro
rum nñ corporis pductiuum. ¶ Ego aũt pbabiliter di
co tolerari poſſe q̃ ſpũs cordis poſtq̃ cor productum eſt
effectiue ꝯcurrat ad generationem alioꝝ membroꝝ. non
tanq̃ totale agens ſꝫ tanq̃ partiale. ita q̃ aggregatum ex
ſpiritu cordis et gignitiuo pducit alia membra. et cum ar
guit̃ q̃ nõ. q2 abſciſo mẽbro organico rc. neganda eſt ꝯña.
non.n. ꝯcedit̃ ſpũm cordis eſſe agẽs totale ſꝫ ſoluꝫ partia
le. p ſcd'o dicit̃ negando aſſumptũ. põt.n. ꝯcurrere tanquã
partiale agens ad generationem q̃uis nõ fuerit dearticu
latus i teſticulis. ſufficit enim dearticulari et determinari
q̃ ad hanc operationẽ ab aliquo qd' fuit i teſticulis dearti
culatũ. et ſic eſt in pposito. pro tertio dicit̃ ſicut ad primũ.
¶ Quinta ꝯ. eſt q̃ poſt cor primũ organicum generatum
eſt epar. pſuadetur q2 plus ꝯcurrit de calido ad eius pdu
ctionem. et mã eſt ad hoc magis diſpoſita. igit̃ rc. Item ex
fine q2 plus opatur ad eſſe idiuidui. et plura talia pbabilia
adduci poſſunt. ¶ Sexta ꝯ. inter ꝯſimilia que nõ ſunt p̃n
cipalium partes prius formant̃ mẽbra ſpermatica q̃ car
niformia. colligit̃ hec ꝯ. in littera et ab Ar. ſecũdo de gene
ratione aialium. et ab Aui. ix. de aialibus vbi ponit naturã
operari vt pictorẽ rc. Item q2 carniformia debẽt eſſe cir
cũuoluta radicalibus mẽbris et ipſis ſuſtentari. Item ra
dicalia ſunt ſicut mẽſura carniformiũ. q̃ rc. patet ꝯña. et p
bat̃ aſſumptũ q2 fm̃ mẽſuram vacuitatis radicaliũ men
ſurant̃ carniformia. ¶ Sꝫ ꝯ. q2 amplior ꝯcurrit calor ad
generationẽ carniformium. et cũ hoc mã carniformiũ eſt
paratior trãſmutationi q̃ radicalium. igit̃ citius fit carni
formiũ generatio Sed ad hoc dr̃ negando ꝯñam. lꝫ eniꝫ
ita ſit vt ponit añs: virtus tñ prius ad radicalia in formã
dũ iclinata prius tpe mouet et dirigit ſpũm gignitiuuꝫ ad
mãm radicaliũ trãſmutandam quã carniformiũ. igit̃ rc.
Qualiter aũt virtutis in ſpũ gignitiuo exiſtẽs agens me
re nãliter poſſet taliter opari alias oſtẽſum eſt. ¶ Septi
ma ꝯ. põt poni. q̃ lꝫ prius formetur cor rc. prius tñ cõplet̃
vmbilicalis vena q̃ aliqd' principalium membroruꝫ. hec
ꝯ. habita eſt in littera cum declaratione eius.

Ad argumenta principalia. ad primũ dicit̃ ne
gando aſſumptũ. ſ. q̃ ſũme ne
ceſſaria eſt rc. et ad pbationem eius negat̃ aũt añs in ani
malibus ſaltem pfectis in qbus repitur vitalis virtus cõ
tra naturalẽ diſtincta. in illis enim eſt econtra. Si aũt in
plãtis abſoluit̃ hoc eſt pp earum impfectionem. et cõcedi
tur vlterius qd' ſub vegetatiua virtute cõprehendit̃ et̃ vi
talis virtus. ¶ Ad cõfirmationem primam dr̃ negando
cor nutriri nõ poſſe niſi p ſpũm ab epate rc. imo per ſpũm
ex meſtruo ſanguie generatũ a ſpũ gignitiuo taliter hñte
potentiã generandi oẽm ſpũm ſicut generandi omne mẽ
brum. vel ſalteꝫ habẽte potentiam generãdi cuilibet ſpiri
tui facienti ad ꝯſeruationem idiuidui pportionalem. vel
poſſet dici pbabiliter qd' cor p ſolum eius ſpiritum põt in
oẽs ſuas opationes. Aliter põt dici cor nõ nutriri niſi for
mato epate nec poſſet oppoſitũ pbari. ¶ Ad aliam ꝯfir
mationem dicitur p̃ negando minorẽ. virtus.n. vitalis p
tps abſoluit̃ a naturali capiendo naturalẽ virtutem vt di
ſtinguitur cõtra vitalem et aialem. q2 corde p̃ formato eſt
ita. vel dr̃ negando pportionalitatem illam. ſ. maiorẽ. ſi
cut et̃ non ſic ſe hꝫ in aiali virtus aialis ad vitalem ſicut
opatio rc. vt iuenti pꝫ. ¶ Ad ſcd'm p̃ncipale dr̃ p̃ negan
do maiorem. nõ enim ſentit cor niſi poſtq̃ cerebrum eſt p
ductum vel aptũ eſt ſentire vel dr̃ negando minorẽ. põt
.n. ſentire cor per ſpũm pportionalem a ſpũ gignitiuo ex
ſanguine generatum. imaginando q̃ ſicut ex parte groſſa
generant̃ diſticta mẽbra ita ex parte ſubtili eiuſdẽ varios
pducit ſpiritus. ſ. aialem naturalẽ rc. ¶ Ex q̃ ſequit̃ pba
biliter non quẽlibet aialem ſpũꝫ in cerebro. nec quẽlꝫ nã
lem i epate generari. poſſet etiã dici vt ſupra cor p ſolum

ſpũm cordis poſſe in omnes ſuas opationes. Et cũ arguit̃
ex illo ꝙ ſentiet q̃ꝛ tunc eſt animal. dicit̃ negando ↄ̃ñam.
¶ Ad tertiũ ꝑncipale dicit̃ ꝑ ꝙ non cõtingit alterius mẽ
bri mãm generationis eſſe magis diſpoſitam ad recipien
dum trãſmutationem a virtute ꝙ̃ mãm generationis coꝛ
dis. dicitur ẽt ꝙ natura agens ꝓꝑ finem taliter ex natura
li oꝛdine dirigit ſpũm ad materiam ꝓpoꝛtionatam gene
rationi coꝛdis qualiter nõ ad generationem alterius mẽ
bri. ¶ Ad quintũ dr̃ illam ↄcluſionem ſupnaturalr̃ cõce
dendo ⁊ ꝙ illud nõ eſt magis impoſſibile ꝙ̃ ꝙ eadem foꝛ
ma adequate infoꝛmet pedẽ oculum ⁊ ſic de alijs. vbi tñ
ſumeret̃ illud argumentũ in alijs terminis vt in genera
tione aſini foꝛet aliter rñdendũ. dõo. ſ. ꝙ illa ſunt tria indi
uidua numero diſtincta: ⁊ ꝙ hñt tres foꝛmas numero di
ſtinctas: que tãdem cõponunt vnam foꝛmã totalem. Et ſi
arguit̃ ↄ ꝙ ex duobus in actu nõ fit vnum in actu. cõcedi
tur tanꝙ̃ ex partibus eſſentialibus. tanꝙ̃ tñ ex quãtitati
uis partibus nõ repugnat vt ex duabus aquis fit vna aq̃.
¶ Ad ſextum dicit̃ negando ↄ̃ñam. tranſire. n. ⁊c̃. eſt fõm
pꝛeinfoꝛmatũ dimittere ⁊ aliud nouiter infoꝛmare. ꝙ nõ
eſt in caſu poſito. q̃ꝛ lꝫ incipiat nouum fõm infoꝛmare: nõ
tñ pꝛimum ſubiectuꝫ derelinq̃t: ꝙ̃uis ↄ̃. ſit ſupnaturaliter
ↄcedenda. ¶ Ad ſeptimũ pꝫ ꝙ coꝛ cum fuerit foꝛmatum
nõ eſt ↄtinuum cõtinuitate naturali foꝛme cum inanima
ta mã: ⁊ hoc ſatis pꝫ lꝫ foꝛte ſit continuũ continuitate ma
terie ¶ Ad vltimum dicit̃ a quibuſdam ꝑ partem foꝛma
lem intelligendã eſſe partem cui attribuit̃ aliqua totalis
opatio ſicut parti poroſe attribuit̃ totalis actus nutriẽdi
illius partis. partes aũt illius ptis ſunt materiales ⁊ non
foꝛmales: eo ꝙ ipſis nõ attribuit̃ aliqua totalis actio. vel
dicit̃ foꝛmalis quecũꝙ̃ pars põt in aliꝙ̃ operationem ſibi
ꝓpꝛiam diſtinctam ab opatione alterius. ecõtra vero ma
terialis: ⁊ ſic pars nõ poroſa ẽ materialis. vel dr̃ foꝛmalis
que manifeſte exercet aliꝙ̃ operationeꝫ. ſcõus modus ap
paret clarioꝛ. hec pꝛobabiliter poſita ſunt.

¶ Queſtio tertia.

Utrum Totalis materia ſpmatica decida
tur a coꝛde. arguitur multipliciter
ꝙ non. ꝑ ſperma decidit̃ ab oĩbus pꝛincipalib⁹
mẽbꝛis. igit̃ ⁊c̃. aſſumptum colligit̃. xx. tertij tra
ctatu ꝑ. ca. de cauſis ſpmatis dum inq̃t. imo oꝫ
vt ſit ei ex oĩ mẽbꝛo pꝛincipali fons ⁊ ex alijs mẽbꝛis reſu
datio. ¶ Scõo ad idem arguit̃ auctoꝛitate pħi quarta ꝓ
blematũ vbi ponit̃ ꝙ ex oĩbus mẽbꝛis expurgatio eſt ſp
ma. ¶ Tertio pꝛobat̃ idem ex deſcriptione ſpmatis poſi
ta. xx. tertij allegato ca. ſ. ſpma eſt ſupfluitas digeſtionis q̃
fit cũ cibus diſpartitur in mẽbꝛis reſudando a venis ter
tia digeſtione iam expleta. ¶ Quarto q̃ꝛ alias non poſſet
aſſignari cã quare diminutum generaret diminutũ. ⁊ hñs
cicatricem generaret habentem cicatricem. ⁊ ſic de alijs.
¶ Quinto in emiſſione ſpmatis in toto ſentit̃ delectatio
totum ẽt coꝛpus debilitatur ⁊ diſſoluit̃ ex coitu. igitur ⁊c̃.
¶ Ultimo ſic ſpma decidit̃ a cerebꝛo. igit̃ ⁊c̃. aſſumptuꝫ
colligit̃ de mente. y. in lib⁹ de aere aq̃ ⁊ regionibus. ⁊ Aui.
xx. tertij allegato ca. dum inq̃t. Et. y. quidem dixit in ſuis
intentionibus ꝙ pl̃m materiei ſpmatis eſt ex cerebꝛo ⁊ ꝙ
deſcẽdit ex duab⁹ venis q̃ ſunt poſt aures ⁊ ꝓꝑ h̃ abſcidit
ſ͂ꝺõnia ambaꝝ generationẽ ⁊ facit incurrere ſterilitateꝫ.

Ad oppoſitum eſt pħs ꝑ de generatiõe anima
lium tractatu tertio. ca. quinto.
⁊ Auicena etiam ꝑ de animalibus.

Reſpondendo ad iſtam q̃õneꝫ. ꝑ pꝛemittende
ſunt diſtinctiones quedã ⁊ ſup
poſitiones. ſecũdo cõcluſiones de queſito mouendo circa
hanc materiam quaſdam difficultates.

Quantum ad pꝛimũ ſit hec pꝛima diſtinctio. ꝙ ſp
ma dupliciter ſumit̃ ꝑ cõiter ⁊ idifferẽ
ter pro qualibet humiditate ĩ actu coitus a teſticulis a na
tura expellibili ſiue talis ꝓlifica fuerit ⁊ vtilis generatio
ni ſiue nõ. ⁊ de tali ſpermate nõ querit̃ in pꝛopoſito. mul
tas. n. ⁊ varias materias tales ↄtingit expelli vt colligit̃ q̃r
ta ꝓblematum ¶ Secundo ſumit̃ ſperma pꝛopꝛie ⁊ pꝛe
ciſe pro humiditate a teſticulis in actu coitus ad locuꝫ cõ
ceptionis expellibili ꝓlifica ſiue actiui generationis ꝓpoꝛ
tionata quã plurimi nominant genituraꝫ. ⁊ ſic ſumit̃ in ꝓ
poſito. taliter ẽt ſumitur a pħo pꝛeallegato loco vbi ex di
ctis pħi ſumitur talis ſpermatis deſcriptio. Sperma ẽ ſu
pfluitas vltimi alimenti vtilis diſtributi ꝑ membꝛa hñs
omne. i. totum in potẽtia. in qua deſcriptione ponit̃ li ſup
fluitas pro genere. differt ẽt per hoc a mẽbꝛis ⁊ partibus
mẽbꝛoꝛum que non ſunt ſupfluitates. ponitur ẽt ad diffe
rentiam humoꝛis laudabilis mẽbꝛoꝛuꝫ nutritiui. li vtilis
ponitur ad drñam ſpermatis non pꝛolifici. dicitur aũt ali
menti ad circũloquenduꝫ materiam generationis eius ⁊
ad oſtendendum ſperma nõ eſſe deciſum a ſubſtantia mẽ
bꝛoꝛum. dicit̃ aũt vltimi q̃ꝛ vltimate. ſ. in coꝛde digeſti vel
perfecti ad denotandũ ſperma non eſſe ſupfluitateꝫ dige
ſtionis ſtomaci epatis vel venaꝝ ſꝫ ſolius ſanguinis ĩ coꝛ
de ꝑfecti ⁊ h̃ ſecũdum phoꝛum ſñiam. deinde ſubdit. ⁊ di
ſtributi. i. ꝙ diſtribuit̃ vel aptum eſt diſtribui. hec enim
clauſula circũloquitur materiaꝫ a qua ſperma decidit̃: eo
ꝙ illa non eſt nutimẽtum alicui particulari mẽbꝛo appꝛo
pꝛiatum ſꝫ toti cõe. dicitur ĝ aptum diſtribui ad differen
tiam nutrimenti particulari membꝛo appꝛopꝛiati. ¶ De
inde ſubditur hñs totum in potẽtia ad differentiam etiaꝫ
ſpermatis nõ pꝛolifici. ¶ Ex quibus colligũtur quedam
ſpermatis ꝓpꝛietates. pꝛima ꝙ ſperma eſt ſupfluitas q̃ti
⁊ nõ qualis. Scõa ſperma non eſt humoꝛ ꝓpꝛie dictus mẽ
bꝛum vel pars membꝛi. tertia ſperma eſt ſuperfluitas di
geſtionis cõmunis coꝛdis. quarta ꝙ nõ eſt aliqua humidi
tas de ſecũdis. quinta ꝙ nõ eſt ſupfluitas digeſtionis que
fit in mẽbꝛis vt videtur innuere Auic. xx. tertij allegato ca.
ad pꝛincipium. hanc tamen poſitionem Ap. Auic. non te
net ſed aliam quã inſequitur ↄciliatoꝛ differentia. xxxiiij.
⁊ plures alij. penes quos exponenda eſt iſta ꝑticula diſtri
buti in deſcriptione poſita vt verba ſonãt. ⁊ dr̃ ꝙ exple
ta digeſtione mẽbꝛoꝛum quarta in poroſitatibus mẽbꝛo
rum ſimplicium ſupfluit materia ſpmatica que reingre
ditur extremitates paruarũ venaꝝ ⁊ arteriarum ⁊ ex his
ad maioꝛes ⁊ ſic dr̃ de minoꝛi trunco ad maioꝛem ꝑue
nit donec ad venam ↄcauam ꝑueniat ⁊ artariam maioꝛeꝫ
tranſeuntem ꝑ doꝛſum ⁊ tandem venit ad teſticulos. que
libet aũt iſtarum eſt ſatis pꝛobabilis via. ¶ Secunda di
ſtinctio. ꝙ in quolibet ſemine ꝓlifico duplex pars reperi
tur. ſ. ſpũoſa ⁊ coꝛpulenta de quibus viſum eſt circa litte
ram: ⁊ de qualibet iſtaruꝫ põt queri in q̃õne. ¶ Tertia di
ſtinctio ꝙ dupliciter põt ſperma vel ſupfluitas aliqua ab
aliquo mẽbꝛo decidi mediate. ſ. ⁊ imediate. diſtinctio ſa
tis pꝫ. ¶ Tunc ſit pꝛima ſuppoſitio. ꝙ nunquã agens vni
uerſale indifferenter pluriũ effectuum ꝓductiuum reſpe
ctu quoꝝ eſt vle agens ſufficit aliqueꝫ illoꝝ ꝓducere niſi
ad hõ pꝛoductionem ꝑ aliq̃d particulare agens limitetur.
pꝫ. q̃ꝛ alias illud non eſt reſpectu illoꝝ vniuerſale: ſꝫ poti⁹
particulare ⁊ determinatuꝫ. ¶ Scõa ſuppoſitio eſt ꝙ tã
reſpectu oppoſitionum nãliuꝫ ꝙ̃ aĩalium ꝙ̃ ẽt opationuꝫ
generatiue virtutĩ coꝛ ⁊ ſpũs coꝛdis eſt tanquã vniuerſale
pꝛincipiuꝫ actiuũ. pꝫ q̃ꝛ neceſſario ad q̃libet hõ opationẽ
ↄcurrit ſalteꝫ ſpũs coꝛdis ⁊ non tanquã agens ꝑticulare ⁊
determinatum. igit̃ ⁊c̃. ¶ Tertia ſuppõ q̃cũꝙ̃ aliqs effe
ctus a pluribus depẽdet agentibus ad eius ꝓductionem

eſſentialiter ordinatis per prius dependet ille effectus a priori ꝙ̃ a poſteriori ordine dependētie.pꝫ qꝛ cā primaria plus influit in effectū ꝙ̃ ſecūdaria. ¶ Quarta ſuppoſitio ꝙ virtute ſemis ad gnātionē fetus ꝯcurrētis ꝯtingit fetū nō ſolū i ſexu ſꝫ ēt in figura colore mēbri diminutione vel ſup abūdātia imo ēt vſqꝫ ad ſtigmata ſiſari generāti. Colligit̃ hec ſuppoſitio de mēte oīuꝫ auctoꝝ.⁊ expimēto pꝫ.

Quantum ad ſcḋꝫ articulū ſit hec pͥma ꝯ̄. ꝙ ſpma quātū ad corpulētū eius pͥ ⁊ pͥncipalr̃ decidit̃ a corde.pꝫ hec ꝯ̄.ꝑ ꝑ diffinitionē ſpmatis ſupius poſitā.ꝑ iſta ēt cōcluſione vr̃ auctoritas phi ſepius allegata. ¶ Scḋa ꝯ̄.ꝙ ſpma quātū ad idē corpulētum ſecūdario ⁊ mediate decidit̃ a teſticulis.pꝫ h ꝯ̄.de ſe.⁊ pōt talr̃ pſuaderi.qꝛ alimentū a corde deciſuꝫ eſt alimentū cōe nō magis opationi generatiue ꝙ̃ nutritiue virtutis limitatū.igit̃ vt talr̃ opationi generatiue ꝙ nō alterius fiat ꝓportionatū oꝫ ipꝫ ab aliꝗ paticulari determināte limitari.hͦ aūt nō vident̃ niſi teſticuli ⁊c̃. ¶ Tertia ꝯ̄.ꝙ quātū ad ſpūm gignitiuū incluſum i ſpmate nō ſolū a corde ſꝫ ēt a cerebro ⁊ epe ſpma decidit̃.ꝓbatur ſic.impoſſibile eſt in fetu generando ꝑ ſolū ſpūm vitaleꝫ in ſpmate corpulēto incluſum ꝓduci tēperamentum vitalibꝰ aīalibus ⁊ nālibus opationibus ꝓportionatū.igit̃ pͥter ſpūm vitalem ad cōpoſitioneꝫ gignitiui ſpūs oꝫ aliud agens cōcurrere determinās.tale aūt nō appꝫ niſi ſpūs aīalis ⁊ nālis.iō ⁊c̃. ¶ Iſtaꝫ concluſionē ſentit Aui.in littera ſatis ad pͥncipiū vt circa litteraꝫ declaratū eſt.Itē ꝑ iſta cōcluſione eſt auctoritas eiuſdē.xx.tertij.allegato ca.tota aūt cā huius ꝯcluſionis ē.qꝛ ſpūs cordis in ꝓductiōe tēperamēti aīalibꝰ opationibus ꝓportionati ⁊ ēt nālibus ꝯcurrit tāquā generale inſtrꝫ.ſi ḡ oꝫ hͦ temperamenta in mā.generatiōis ꝓducere neceſſe eſt ꝑ particularia agentia ad hͦ effectus limitari.⁊ colligi pōt deductio argumenti ex ſuppōnibus pͥmiſſis in pͥ articulo. ¶ Quarta cōcluſio eſt.lꝫ ita ſit.pͥncipalius tñ quātum ad iſtā partē decidit̃ a corde.pꝫ.qꝛ in ſpū gignitiuo in ſemie incluſo ſpūs cordis dominat̃ ſpiritibꝰ ab alijs pͥncipalibꝰ deciſis vt colligi pōt ex pͥcedentibꝰ. ¶ Quinta cōcluſio.ꝙ pͥter hos ſpūs ad cōpoſitiōeꝫ gignitiui pͥncipaliter ꝯcurrentes indrn̄ter a quolibet particulari mēbro nr̄i corporis pōt particularis ſpūs decidi ꝗ cum ſpū gignitiuo ad fetus generationē cōcurrens aptus ē aliqͦ mēbrū fetꝰ talr̃ diſponere ꝗ̄liter mēbrū particulare huic mēbro fetꝰ ſimile a ꝗ̄ deciſus fuit hic ſpūs erat diſpōſitum.⁊ colligit̃ h ꝯ̄.xx.tertij.allegato ca.⁊ pſuadetur.qꝛ alias nō ſaluaretur modus ꝗ̄ diminutus in mēbro merito ſue diminutionis generaret diminutū.podagricus podagricū.⁊ ſic de alijs. ꝯña eſt ꝯ̄ ſuppoſitionē vltimā.⁊ arguit̃ ꝯña.qꝛ vel hͦ effectus ꝓuenit a ſpū gignitiuo ſolo ex ſpiritibꝰ triū pͥncipaliū reſultante.vel ab alio particulari dearticulāte.nō pōt poni primū.qꝛ tunc nō appareret ꝗ̄re hͦ ſpūs magis in facie ꝙ̃ in pede vel in manu hͦ effectum produceret.eo ꝙ vndiqꝫ mā eſt talis effectus ſuſceptiua.vel ſaltē ſic eſſe ē poſſibile:⁊ agens ſufficiēter ꝓductiuū.Si dr̃ ſcḋꝫ: cū tale dearticulans non videat̃ niſi ſpūs a pͥculari mēbro deciſus ſequit̃ ꝯ̄.modus igit̃ quo hͦ particularis aſſimilatio contingit talis videtur.qꝛ preter ſpūm cordis cerebri ⁊ epatis gignitiuū cōponentes a pede gratia exēpli podagrici decidit̃ ſpūs aliꝗs qui ſimul cū materia ſpmatis ad teſticulos ꝓueniens in ſpmate includit̃ ⁊ cū alijs ſpiritibus ſimul ad locū generatiōis ipellit̃ qui occurrēs materie generatiōis pedis hꝫ potētiam ipſaꝫ talr̃ diſponendi vt ex ea generet̃ pes talis qualis fuit pes a quo decidebat̃. In h enīꝫ ſpū a pede a quo deciſus fuit eſt talis virtus derelicta.pp qḋ cōſueuerunt antiqui ſpūm oculi eſſe virtualiter oculum pedis vͦ pedem.ſic igit̃ generabitur pes podagricus.

Sed circa iam dicta difficultates inſurgunt.prima ē.qꝛ vel ſemꝑ hͦ particularis ſpūs a particularibus mēbris decidit̃:⁊ ſemini cōmiſcet̃ ſimul cum eo vadens ad locū generationis:vel non:ſi primum:ſequitur ꝙ ſemꝑ erit fetus ſcḋm particulares quaſcūqꝫ mēbroruꝫ diſpōnes ſilis generanti:qḋ eſt ꝯ̄ expimentum:ſi dr̃ ꝙ nō.ꝯ̄:qꝛ non apparet rō ꝗ̄re plus vna vice:ꝙ̃ alia debeat concurrere:talis.n.cōcurſus eſt naturalis. ¶ Item pſuadetur ꝙ nunꝗ̄ hͦ ſpiritus debeat ꝯcurrere:qꝛ ſpūs gignitiuus ex ſpū vitali ⁊ aīali ⁊ naturali aggregatus eſt ꝑ ſe ſufficiens ſine cōcurſu hͦ particularis ſpiritus fetuꝫ ꝑfectuꝫ ꝓducere.igit̃ preter gignitiuum non oꝫ hūc particularem cōcurrere. ¶ Scḋa difficultas eſt.qꝛ penes hāc viam nō appareret qualiter in aliꝗ mēbro diminutus debeat diminutum generare:nullus enīꝫ particularis ſpūs ad generationem cōcurrens a mēbro deficiente decidit̃. ¶ Tertia difficultas eſt penes idem.nō.n.apparet qualiter fetus in capillis:vnguibus:⁊ hͦ debeat generanti ſimilari:cuꝫ neqꝫ a capillis:neqꝫ vnguibus particularis ſpūs decidatur. Ad primum iſtoꝝ dicitur ꝙ pp multa accidentalia impedimenta pōt cōcurſus hͦ particularis ſpiritus impediri. pōt enim reſolui:aut aliter qualitercūqꝫ corrūpi:prius ꝙ̃ materie ſpermatice miſceat̃:aut pp opilationem eius trāſitus impediri:⁊ dicit̃ vlterius ꝙ ꝗ̄uis hͦ ſpiritus ſemꝑ ad generationē cōcurreret:non tñ ſimilitudinem iam dictam ꝓduceret:poſſet.n.eius actio multipliciter īpediri. aut pp materie indiſpoſitiōem:aut pp debilitatem huius ſpūs:⁊ ſic de alijs.Et vlterius pro cōfirmatione dicit̃:ꝙ lꝫ ſpūs gignitiuus ſit ſine cōcurſu huius ſpiritus itegri fetus productiuus.non tñ ſemꝑ eque bene:⁊ cū debita particulariuꝫ mēbroꝝ diſpoſitiōe:iuuat enīꝫ ſpūs deciſus a pede ſpūm gignitiuū ad dearticulandum mām generatiōis pedis fetus:⁊ ſimiliter oculi:eo ꝙ particularis ſpūs a pede deciſus vel oculo eſt virtualiter pes.vt.ſ.dictū eſt. ¶ Ad ſecūduꝫ dicit̃ probabiliter ꝙ a parte corporis a qua facta eſt abſciſio vel diminutio cōtingit decidi ſpūm qui occurrens materie generationis cōſimilis mēbri in fetu verbi gratia.brachij a quo eſt manus abſciſa diſponit materiaꝫ generationis brachij taliter vt ex ea generet̃ brachiū diſpoſitū ſicut erat brachiuꝫ generātis:tale aūt erat in extremitate cute circūdatum:ideo generabit̃ tale cute circundatum deducto impedimento:pp qḋ prohibebit̃ materie generationis manus cū materia generationis brachij cōtinuatio recte ſicut a parte in qua eſt in facie cicatrix ꝯtingit decidi ſpūm in fetu mām cutis faciei taliter diſponentem vt ex ea generet̃ cutis cicatrizata ⁊ calloſa:ſicut in generante prefuerat. ¶ Ad tertiū dr̃ ꝙ ſilitudo in capill' nō dependet a pͥculari ſpū a capillis deciſo:ſed a mēbro eo cuius diſpoſitionem inſequit̃ capilli in colore mollicie ⁊c̃.

Ad argumenta principalia.ad primum dicit̃ ꝙ ex oī membro principali decidit̃ ſperma quātum ad partē ſpūoſaꝫ ⁊ ꝙ ex alijs mēbris eſt ſpiritus inſudatio vt declaratū eſt:lꝫ forte aſſerant ex alijs mēbris partem corpulentam ſeminis reſudare vt viſum eſt. Pro auctoritate vero phi.quarta ꝓblematū dicit̃ ꝙ ibi locutus eſt ſcḋm antiquiorum ſniam.Quid āt ad diffinitionem ſpermatis ſit dicendum patet in queſtione. ¶ Ad aliam confirmationeꝫ neganda eſt ꝯña.de alijs āt quid dicendum ſit patuit in queſtione.

¶ Queſtio quarta.

Vtrum ſemen mulieris actiue ꝯcurrat ad fetus generationē:arguit̃ ꝙ non pͥ qꝛ tūc idem ſimul reſpectu eiuſdeꝫ eſſet agēs ⁊ paſſum.ꝯña eſt falſum.⁊ ꝯ̄ pꝫ.falſitas ꝯñtis arguit̃.qꝛ tūc idem reſpectu eiuſdem ſimul eēt

in actu ⁊ in potẽtia:eo ꝙ agẽs in ꝗ̄tum hõ eſt in actu:⁊ paſ
ſuʒ ſm̄ ꝙ hõ ẽ in potẽtia vt colligit̄.9.metaphyſice. ſi igit̄
idẽ reſpectu eiuſdẽ eſſet agẽs ⁊ paſſuʒ ſequit̄ ꝯña illatum.
℄ Scḋo nunꝗ̄ cã materialis ⁊ efficiẽs coincidũt: igit̄ nũ
ꝗ̄ idẽ mãliter ⁊ effectiue ad eundẽ effectũ ꝯcurrit:ꝯña pʒ
⁊ colligit̄ aſſũptũ.2°.phicoꝝ.cum igit̄ ſemen mulieris mã
liter ꝯcurrat ad generationẽ ſequit̄ ⁊c. ℄ Tertio q2 tunc
ſequit̄ ꝙ in muliere ſine ꝯcurſu viri poſſet nãliter fieri fe
tus gnãtio:arguit̄ ꝯña. q2 in ipſa eſt agẽs cũ ſufficiẽti mã:
⁊ applicatione debita.igit̄ ⁊c. ℄ Quarto ſemen viri mere
actiue ꝯcurrit ad gnãtioneʒ:igit̄ ſemen mulieris mere paſ
ſiue ꝯcurrit.ꝯña nõ.q2 non pluribꝰ modis videt̄ ad gene-
rationem concurrere ſperma mulieris ꝗ̄ viri. ⁊ aſſũptuʒ
colligitur ꝑ de generatione animalium.

Oppoſitum huius. viſus eſt velle Aui. i littera ⁊ .G.in libro de ſpermate.

Notandum ꝙ de iſta qõne ſibi inuicẽ repugnãtes fuerũt.Ap.⁊.G. Ideo breuiter ꝑ tra
ctabo põnẽ phi.2°. Ga.ꝗ̄ vt mihi appet ẽ vitati ꝯformioꝛ.

Quantum ad primũ premittit̄ hec põ in ſpmate vi
ri ẽ reperiri duas ptes differẽtes.ſ. groſ
ſam corpulentaʒ ⁊ ſpũoſam vt in qõne patuit ꝓcedenti: ꝗ̄
rum groſſa corpulenta nõ ꝯcurrit effectiue ad generatio-
nem.ſʒ ſolũ eſt vt vehiculũ deferẽs pteʒ ſpũoſam ad locũ
generatiõis:⁊ ipſaʒ ꝯſeruans ne faciliter euolet: ⁊ reſolua
tur:⁊ ꝯñr ꝙ h̄ ſpma eſt ſolũ actiuũ in generatiõe fetus:eſt
eniʒ ſicut artifex cuius mã ẽ ſanguis meſtruus:⁊ ꝯñr tʒ h̄
põ:ꝙ ſpma mulieris nõ neceſſario ꝯcurrit ad generatõeʒ.
Expimento eni reptũ eſt mulierẽ abſq; ppꝛiꝫ ſpmatꝭ emiſ
ſiõe:q2.ſ.ſine delectatione ĩpregnatã fuiſſe:vt 2°.colliget:
Si igit̄ ꝯcurrit hoc ſpma ad generationẽ hoc nõ ẽ niſi pp
ꝗ̄dam extrinſeca ⁊ accidẽtalia iuuamenta.primũ vt ĩ coi-
tu magis ꝺlectet̄ mulier:pp ꝙ ſpma viri a matrice auidꝰ
attrahat̄.2°.vt os m̄ricis madefiat ⁊ fiat lubꝛicũ pp qḋ ſp
ma facilius ꝓcipitat in matricẽ.tertiũ vt ſpmati viri ꝯmix
tum ipʒ ſubtiliet:vt amplius extẽdat̄ ⁊ meſtruo ꝯuenien
tius applicet̄. ℄ Ex ꝗbus colligunt̄ iſte ꝯcluſiões.prima.
ſpma viri ſolũ effectiue ꝯcurrit ad generationẽ.hoc pſua-
deri ꝑt p plura argumẽta adducta añ oppoſitũ. ℄ Scḋa
ꝯ̈.ſpma viri nõ neceſſario ꝯcurrit ad generationẽ. ℄ Ter
tia ꝯ̈.nec mãliter nec effectiue cõcurrit ſpma mulieris ad
generationẽ. ℄ Quarta ꝯ̈.ſolum meſtruũ mulieris ẽ mã
generationis:q2 nec ſpma viri nec mulieris.ꝗ̄ ⁊c. ℄ Quin
ta ꝯ̈ ſequitur ꝙ vir ſolum actiue:mulier autẽ paſſiue con-
currit ad generationem.

Quantum ad ſcḋm ſit prima ſuppoſitio ꝙ ꝗ̄cunq;
ſunt eiuſdẽ ſpẽi eſſentialis nullo ipſorũ
orbato ſunt virtutꝭ actiue eiuſdẽ.pʒ q2 quecũq; talia ſunt
eiuſdẽ gradꝰ ꝑfectiõis ꝙ potiſſime arguit̄ ex opatõe.iõ ⁊c.
℄ Scḋa ſuppõ eſt ꝙ ſilitudo fetus ad parẽtes vel aliquẽ
ipſoꝝ ſm̄ pticularẽ mẽbꝛi diſpõneʒ puta figurã: coloꝛem:
egritudinẽ ⁊c.effectiue depẽdet a pticulari ſpũ a pticulari
mẽbꝛo generantis deciſo:pʒ hec ſuppõ ex ꝓcedenti qõne.
℄ Tertia ſuppõ eſt ꝙ cuicũq; effectui poſitiuo corrñdet
aliqḋ agẽs poſitiuũ p ſe illiꝰ effectꝰ ẽ ꝓductiuũ. ℄ Quarta
ſuppõ ꝙ agẽs nãle ad effectũ aliquẽ ꝓducendũ nãliter in
clinatũ ſi illũ effectũ ſʒ aliũ ꝓducẽs ꝓducit ipʒ p accidẽs.
℄ Quinta ſuppõ eſt ꝙ taꝛr ꝯcurrit ſpma ad generationẽ
fetus qualꝛ vegetabiliũ ſemina fecũda ad generationẽ ve
getabiliũ.hec ſuppõ videt̄ nõ:q2 nulla vꝛ ratio diuerſitatꝭ.
℄ Tunc ſit prima ꝯ̈.ꝙ ſpma viri quãtũ ad ptẽ eius corpu
lentã mãliter ꝯcurrit ad gnãtionẽ.ꝓbat̄ ſic.ſeia vegetabi
liũ ad generationẽ germis mãliter ꝯcurrunt ſm̄ partẽ ip
ſoꝝ corpulentã.iõ ⁊c.ꝯꝰ tʒ p quitaʒ ſuppõnẽ:⁊ aꝰ pʒ expe-
rimẽto.videmus eni fabas nullo nutrimẽto extriſeco at-
tracto germẽ emittere. ℄ Secũda ꝯ̈.ſpma viri ꝗ̄tum ad
ſpũm gignitiuũ ĩ eo incluſũ ad generationẽ fetꝰ mere acti
ue ꝯcurrit.hãc ꝯcluſionẽ ſenſerunt oẽs auctoꝛes. ℄ Ter
tia ꝯ̈.ꝙ ſpma mulieris quãtuʒ ad ptẽ ſpũoſam ĩ eo ĩcluſaʒ
effectiue ꝯcurrit ad gnãtiõeʒ.h̄ ꝯ̈ multipliciter pſuadet̄.ꝑ
mulier ⁊ vir neutro ipſoꝝ orbato:⁊ vtroq; in ſuo ſexu ꝑfe
cto exñte ſunt eſſentialiter eiuſdẽ ſpẽi:igit̄ ⁊ eiuſdẽ virtutꝭ
actiue.tʒ ꝯña p primã ſuppõneʒ:ſʒ ĩ viro eſt virtus actiua
fetus ꝓductiua.igit̄ ⁊c. ℄ Secũdo q2 dato oppoſito ſeq-
ret̄ ꝙ mulier nunꝗ̄ poſſet gnãre fetũ ſʒ pticularẽ alicuꝰ
mẽbꝛi diſpõnẽ ſibi ſileʒ:puta cicatricẽ:aut aliqḋ hõ:qḋ eſt
ꝯ expimentũ.⁊ arguit̄ ꝯña.q2 hõ ſilitudo nõ puenit niſi a
ſpũ a pticulari mẽbꝛo deciſo.⁊ ẽt p ſecundã ſuppoſitionẽ:
ſʒ nullus ſpũs a muliere deciſus eſt potẽs hãc ſimilitudi-
neʒ cãre p aduerſariũ:eo ꝙ nullus talis effectiue cõcurrit
ad generatiõeʒ.igit̄ ⁊c. ℄ Sʒ forte pro iſto diceret̄ hãc ſi
militudinẽ ex meſtrui cõtingere diſpoſitiõe:ſʒ hec rñſio ñ
valʒ.nõ.n.apparet vñ ſanguis meſtruus diſpoſitiõem ꝯtra
rit merito cuius debeat ps mẽbꝛi cum cicatrice ꝓduci.
℄ Tertio ad idẽ arguit̄ ſic:cõtingit fetũ ſimilari matri ⁊
fieri patri diſſimilẽ:vt equus ex aſina ꝓducit mulũ: ꝙ plꝰ
aſſimilat̄ aſine.⁊ canis maſculus ex vulpe femina produ
cit aĩal multũ ſimile vulpi in coloꝛe ⁊ figura ⁊ cani diſſimi
le.Frequẽter ẽt pater niger magnus ⁊ curuus producit fi
lium albũ paruum ⁊ rectũ matri ſimilẽ:Arguitur ꝗ̄ ſic.ta
lis ſimilitudo fetus ad matrẽ eſt effectus poſitiuus: igit̄
hʒ cãm particulareʒ poſitiuã p ſe illuʒ effectũ ꝓducentẽ.
ſʒ illa cã nõ eſt ſpma viri:cum ſit nãliter inclinatum ad ꝓ
ducendũ diſpoſitiones ſiles diſpoſitiõibus patris: igit̄ cã
eſt illa ſpma mulieris ⁊ per ꝯñs ⁊c.ꝯña videt̄ nõ. p tertiã
⁊ quartã ſuppoſitiões. ℄ Qualiter aũt in tali aſſimilatõe
cõtingat diuerſitas vt ꝙ fetꝰ in coloꝛe ⁊ figura ſimilet̄ pñ:
ĩ ſexu ãt matri:vel eꝯ̈.declaratũ eſt circa litterã. ℄ Quar
ta ꝯ̈.ſequitur ꝙ ſpma mulieris quantũ ad partẽ corpulen
taʒ eius mãliter ꝯcurrit ad generationẽ.ꝓbatur ſicut de
ſpmate viri arguebat̄. ℄ Quinta ꝯ̈.licet ita ſit ſpma tñ vi
ri magis effectiue ⁊ ſpma mulieris magis materialiter ad
generationem concurrit.hec ꝯ̈ ſatis declarata eſt ĩ littera.

Ad argumenta principalia. Ad primũ dicit̄ cõ
cedendo idẽ reſpectu eiuſdeʒ
eſſe agẽs ⁊ paſſũ ĩ actu ⁊ potẽtia:ſcḋʒ tñ diuerſas ptes eiꝰ:
vt corpꝰ humanũ eſt ſil mouẽs p aĩaʒ ⁊ motũ p corpus:vt
pʒ intuẽti:ꝙ tñ idẽ ſit totale agens ⁊ totale paſſum eſt me
re ĩpoſſibile. ℄ Ad ſcḋm cõſimiliter rñr.ſ.ꝙ nunꝗ̄ idem
eſt adequatũ agens ⁊ adequata mã reſpectu eiuſdẽ. Ideʒ
tñ ad eundem effectũ ⁊ materialiter ⁊ effectiue cõcurre-
re nõ repugnat.⁊ ad primũ ſenſuʒ ꝓcedit auctoꝛitas phi.
℄ Ad tertiuʒ dicit̄ negando ꝯñam ⁊ vlterius dicit̄ ꝙ lʒ
in ſpmate mulieris ſit virtus actiua. non tñ eſt virtus in
eodem que tanꝗ̄ totale agẽs ſit ſufficiẽs fetum ꝓducere
ſed preter hoc oʒ concurrere ſpiritum gignitiuum in viri
li ſemine incluſum. ℄ Ad quartum dicit̄ negando aſſum
ptum.⁊ dicitur vlterius ꝙ poſitio phi ſecundum viaʒ Ga
lieni eſt reycienda.

℄ Queſtio quinta.

Vtrum omne ſemen polificum ſit forma
liter animatum. Arguit̄ ꝙ ſic.pri-
mo.omne ſemen ꝓlificuʒ hʒ in ſe formaliter ali
quã potentiã anime.igit̄ ⁊c.pʒ ꝯña eo ꝙ poten-
tie anime ſunt idẽ eſſentialiter anime vt hʒ vi-
deri ſcḋo de aĩa.vel falteʒ nõ abſoluunt̄ ab aĩa.⁊ aſſũptuʒ
ꝓbat̄.q2 oẽ ſemẽ ꝓlificũ in ſe hʒ formalꝛ potẽtiã gnãtiuã.
℄ Scḋo q2 lʒ tale ſemẽ ẽ p ſe ſufficiẽs ad ꝓducẽdũ opatio
nes formalꝛ aĩati.igit̄ ⁊c.ꝯña pʒ eo ꝙ opḋ arguit formã.⁊
aſſũptũ ꝓbat̄ q2 hõ ſemen ꝯ̃iam gnãtionis attrahit.ſuper

ſluū expellit:perforat materiā:lineat.figurat ⁊ ad omnē pōnis mouet differentiā ſm iſtaꝝ opationū exiſtentiaꝫ. he aūt opatiōes nō videntur niſi ab aīa ꝓuenire. Jn his enī differt aīa a nā que nō eſt aīa vt colligi pōt.2°. de aīa. ¶ Tertio.generatio fetus ex ſpmate ē gnātio vniuoca. igiꝰ effectus eſt ſm ſpēm ſimilis generāti.cuꝫ igiꝰ effectꝰ ſit aīatus ſequitur ꝙ ſperma erit aīatuꝫ:eo ꝙ pter ſpma nō ꝯcurrit aliud ꝑncipale agens ad fetus generationem. pono enī ſtatim emiſſo ſemine patrē interfici. ¶ Quarto ad idē arguūt qdam ſic.ad hoc vt ſimile fiat ex ſimili ſm ſpēm videnꝰ reqri tres diſpōnes ſiue conditiōes in agente enumerate ab auerroy 2° methaſiſice. Pria vt tale ſit agens ꝓpīquū nō remotū.Scḋa vt ſit ad illius effectꝰ ꝓductionē eſſentialiter per ſe ⁊ nō accidētaliter ordinatū. Tertia vt ſit principale et nō inſtrumētale:ſꝫ huiuſmodi tres ꝯditiones ꝯueniēter inſunt ſpmati in gnātione fetꝰ ex eo.igitur.ꝯº nō.⁊ declaraꝰ minor diſcurrēdo. ꝑma enī ꝯditio euidēter ſibi ꝯuenit.ſimilr ſecūda.nō eniꝫ ad ꝓductionē fetus ꝯcurrit ſpma tāꝗ cā accidētaliter ordinata. ſimilr ēt tertia.gnātur enī fetus ex ſpmate nᵒ agente particulari pricipaliori ſpmate cōcurrente. ¶ Quīto cōſimiliter ad idē.pricipalius ꝯcurrit ſpma ꝗ pater generās ed fetus gnātionem.ſꝫ pater nō ꝯcurrit tanꝗ inſtrumētale agens.igitur nec ſemē.ꝯº nō.⁊ ꝓbatur aſſumptū.qꝛ ſemē eſt ad generationē fetus agens eſſentialiter ordinatū.pr autē eſt agens ad illam accidētaliter ordinatum.igiꝰ ⁊c̄. aſſūptū arguiꝰ.qꝛ ſine actuali ꝯcurſu pr̄is ſemis non pōt fetus ꝓduci quin tñ ꝓducibilis eſt ſine actuali ꝯcurſu patris.igiꝰ ⁊c̄.ꝯña tenet ex qd nois cāc accidentaliter ordinate ⁊c̄. ¶ Sexto idē ꝯfirmatur.ī cauſis eſſentialiter ordinatis ceſſante actione prioris cāc ceſſat actio poſterioris:eo ꝙ actio poſterioris pendet eſſentialr a priori.ſꝫ ceſſante actiōe pr̄is nō ceſſat actio ſemis nec fetus ꝓductio. igitur pater non eſt cā ad ꝓductioneꝫ fetus eſſentialiter ordinata .cū igitur ſemen ſit ad illaꝫ eſſentialr ordinatū: ſeqtur ⁊c̄. ¶ Septio quodlibet per ſe ꝓductū ꝑ actioneꝫ ſiue opationē generatiue virtutis eſt formalr aīatuꝫ.ſed ſemē eſt huiuſmodi.igitur.pꝫ ꝯña ⁊ maior:eo ꝙ per ſe ꝓductū ab aīato vel aīa dꝫ eſſe aīatuꝫ.patet ēt minor.qꝛ ꝑma opatio generatiue virtutis eſt generare ſpma vt colligitur ꝑma ꝑmi.d.6.caᵒ.de v̄tutibꝰ miniſtratis. ¶ Octauo qlibet ſpūs influens vel inatus ē formalr aīatus. igiꝰ ⁊ ſpūs gignitiuꝰ.aſſūptuꝫ ꝓbaꝰ.qꝛ ſpūs influēs tā cordis ꝗ cerebri ꝑ ſe nāliter moueꝰ ad oēm dr̄iaꝫ pōnis.taliter autē moueri eſt ꝓpriū aīati formalr vt colligiꝰ 2° de aīa. ⁊.8°.phiſicoꝝ. ¶ Nono ſpūs eſt ſbm ꝓpinquū ſanitatis ⁊ egritudinis.igiꝰ ⁊c̄.ꝯña tenet eo ꝙ ſanitas ⁊ egritudo ſūt paſſiones viuētis.⁊ colligitur aſſūptū prima primi caᵒ de ſbtis medicine. ¶ Decio arguiꝰ ad idē per diffinitioneꝫ gnātionis viuētis poſitā ab Ar.in libro ō morte ⁊ vita.ſ. generatio eſt pria participatio aīe nutritiue ī calido nāli. tale aūt nāle calidū nō videꝰ niſi ſpūs. Pro iſto ēt eſt auctoritas Auicene pria primi.d.6.caᵒ de virtute vitali.duꝫ inquit.deinde ſpiritꝰ ſm phm.ſ.Ar.per eam.ſ.virtutem vitalē recipit principium primū ⁊ animam primā ex qua profluūt alie virtutes ⁊c̄.

Ad oppoſitum arguiꝰ.primo qꝛ ſi ſemē eſt formaliter aīatuꝫ vel hoc ē ꝗtuꝫ ad partē corpulentā vel ꝗtuꝫ ad ſpūm in eo iclūſum vel vtrūqꝫ.ſed nullum iſtoꝝ pōt poni.nō.n.primū vel ſcḋuꝫ: qꝛ aīa dꝫ eſſe actus corporis organici phici.neutrū illoꝝ eſt huiuſmodi:eo ꝙ vtrūqꝫ ipſoꝝ ē ꝯſimile vel hōgeniū: cuiꝰ quelibet ps ꝗtitatiua recipit ꝑdicationem totiꝰ.nec pōt poni tertiū.ſ.quātū ad vtrūqꝫ ſimul.tūc enim dabile eſſet aliquod corpꝰ nāle aīatum:cuiꝰ neutra ps ꝗtitatiua eſſet aīata. ¶ Scḋo ſpma nō eſt formalr viuens.iō ⁊c̄.pꝫ ꝯña ⁊ aſſumptū arguiꝰ.qꝛ nec eſt in gradu vegetabilium nec ſenſitiuoꝝ appetitiuoꝝ vel motiuoꝝ ſm locū nec viuentiū vita itellectiua.igiꝰ ⁊c̄.aſſumptū ꝓbaꝰ diſcurrendo.nō.n.eſt ī gradu vegetabiliū:qꝛ nec augeꝰ nec nutriꝰ. igiꝰ ⁊c̄.ſilr ſi foret in gradu vegetabiliū vt eſt gradus viuentiū ꝯtra alios diſtinctꝰ iam foret de genere plantarū ꝙ nō eſt rōnabile.⁊ per idē nō eſt in gradu ſenſibiliuꝫ. qꝛ ſibi nō ꝯuenit eſſe ſenſitiuū.ſilr qꝛ videreꝰ eſſe de genere brutoꝝ.⁊ ꝑ idem pꝫ ꝙ nō eſt in gradu viuentiū vita intellectiua. ¶ Tertio arguiꝰ ꝙ ſaltē ſpūs influens nō ſit formaliter animatus.qꝛ alias ſequereꝰ ꝙ cū effimera febre ꝯiungereꝰ ethica.ꝯña eſt falſum ⁊ cōtra Aui.ꝑma qrti.⁊ cōtra.G.ꝑ de dr̄ijs fe.⁊ arguiꝰ ꝯña:qꝛ ſemꝑ ſtante effimera ſtat calefactū eſſe in ſbto aīato formalr.ſ.ſpū.hec aūt ē rō formalis ethice. ¶ Item non apperet ꝗliter diſtingui poſſet ethica ab effimera.vtriuſqꝫ eniꝫ calefactū eē eſt in ſbto aīato. ¶ Quarto ſi eſſet aīatuꝫ vel aīa ſeminis eſſet eiuſdē ſpēi cū aīa fetus vel ab ea ſpecifice diſticta.Si dr̄ primū ⁊ fetus ē in humana ſpē eſſentialiter ſeqtur ſpma in humana ſpē ꝯtineri.⁊ per ꝯña eſſentialter eſſe hoīem. ⁊ aīal rōnale:ꝗ oīa ſunt incōueniētia. Si diciꝰ ſcḋm ſeqꝰ ſpma eſſe de genere brutoꝝ vel plantaꝝ.⁊ ꝯñter ꝙ ꝓducens fetum humanū eſſentialr eſſet brutum vel planta. ¶ Quinto ſi ſperma eſt aīatum vel aīa eius corrūpitur in generatione fetus ex eo vel manet in fetu poſt eiꝰ generationē ex ſpmate.Si dr̄ primū.ꝯtra quia tūc indiuiduū alicuiꝰ ſpēi poſſet īmediate corrumpi in indiuiduū aliud eiuſdem ſpēi:ſic ꝙ ad corruptionē indiuidui vnꝰ ſpēi ſequiꝰ generatio alteriꝰ indiuidui ſpēi eiuſdē.qḋ eſt ꝯ rōnē generationis ſubſtātialis ⁊ corruptionis ſubſtātialis in ꝗ nō dꝫ manere nomē nec diffinitio eiꝰ qḋ corrūpiꝰ.vt colligitur ꝑ de generatiōe.non enim aqua corrūpiꝰ in aquā ⁊ ſanguis in ſanguinē:ſed in carnē vel membrū. ¶ Si dr̄ ſcḋm. vel igitur in fetu ꝑter aīam preexiſtentē in ſemine inducitur alia vel nō.ſi primū ſequitur iſta ꝯº ꝙ due forme ſubſtātiales ſolo numero differentes ꝗꝝ vna nō ē ps alteriꝰ nec ābe alicuiꝰ tertiȷ ſunt in eodē aīto adeq̄te.⁊ arguiꝰ ꝯña qꝛ forma ſpmatī totalr ē vna forma ꝑ ſe nō exiñs ps alterius forme.⁊ ſilr forma de nouo ꝓduciꝰ. cuꝫ igiꝰ oporteat ponere ipas fore eiuſdem ſpēi ſeqtur ꝯº. ¶ Si diciꝰ ſcḋm.ſeqtur hec alia ꝯº ꝙ embrio nō gnātur in matrice.nō.n.in matrice ꝓducitur forma embrionis. ſimilr ex hoc vr̄ ſequi formā ſpermatis tranſire de ſbto in ſbm. qꝛ mā generatiōis vt meſtruū informabiꝰ forma qua ſemen iam formabaꝰ poſtꝗ prius nō informabaꝰ eadem. igitur ⁊c̄. ¶ Sexto ſi ⁊c̄. ſequereꝰ ꝙ potētia generatiua poſſet ab alijs potētijs aīe abſolui.ꝯña eſt falſum ⁊ cōtra phm.2° de aīa ponentē a potētia vegetatiua nō poſſe aliquas potētias aīe ſeparari. viuere.n. ꝓpter hoc principiū oībus viuentibꝰ ineſt.⁊ ꝯña tenet:eo ꝙ in ſpermate ē potentia generatiua:in quo tñ nō eſt vegetatiua. ¶ Septio ſequereꝰ ꝙ in eodem hoīe forent plures aīe et plura animata nō ꝯtinua ab eodem ſolo numero differētia.ꝯña ē falſum.⁊ ꝯña tenet qa in hoīe eſt forma ſeminis ⁊ anima informans membra.iō ⁊c̄. ¶ Item qꝛ tūc ſpma eſſet mēbrum aut pars mēbri:eo ꝙ ſperma nō eſt humor ex quo aīatus eſt.nec ſupfluitas per idem. ē ergo mēbꝝ. ¶ Ultimo ſpermatis mā nō recipit digēonem quartā.igitur nō eſt aīatū.ꝯña tenet eo ꝙ digeſtio q̄rta ē diſpoſitio neceſſario preparās ad animationē. Plura alia poſſent adduci que longitudini pcens obmitto.

Notandum eſt ꝙ de hac qōne cōiter inuēte ſūt due pōnes ſibi inuicē repugnantes. quarum vna ponit vīr oē ſemē ꝓlificum eſſe formaliter

animatū.altera vero ponit ipſum nō fore formalr aiatuꝫ
ſed ſolū virtualr. Quelibet aūt iſtaꝝ vr̄ ꝓbabilr̄ ſuſtenta
bilis. Jdeo in iſta qōne primo pertractabo primaꝫ pōnem
tangendo ꝓbabilē modū ſuſtinēdi ſꝑma eſſe formaliter
animatum.ſcđo pertractabitur ſcđa poſitio probabiliter
defenſando oppoſitum.

Quantum ad primū ꝓmittende ſunt.ꝑmo aliq̄
ſuppoſitiōes.ſcđo ꝯcluſiones re-
ſpōſiue ad queſitū. ¶ Sit igit̄ hᵉ ſuppoſitio pꝛia.impoſſi-
bile eſt idē qualitatiuū inſtrumētum duabꝰ ſubſtātialibꝰ
formis ab inuicē ſpē vel genere diſtinctis eſſe ꝓ ſuis ope-
rationibꝰ equalr̄ ꝓportionatuꝫ.hec ſuppō pꝫ eo ꝙ forme
ſpē vel genere diſtincte debēt hr̄e oꝑationes ꝓprias ſpē
vel genere diſtinctas ad inuicē.alia.n.nō apparet via ad
ꝯcludendū aliquas formas ab inuicē genere vel ſpē diſti
gui.cū igitur diſtincte oꝑationes requirāt diſtincta q̄lita
tiua iſtrumēta ſeqtur ⁊c̄.arᵐ eſt ꝓbabile. ¶ Scđa ſuppo-
ſitio eſt ꝙ quodlibet corpꝰ aiatuꝫ a quolibet inaiato ē ſpē
vel genere diſtinctū. ¶ Tertia ſuppō eſt ꝙ aia ꝑ ſpūm ⁊
per eiꝰ tēperamētum tanq̄ per pꝛīcipale inſtrumētū po-
tiſſime ꝑficit viuētis oꝑationes.hāc ſenſerunt oēs aucto-
res vt pꝫ diſcurrēdo.qꝛ tā nāles q̄ vitales q̄ aiales ope-
rationes exercet aia per ſpūꝫ aialeꝫ vitalē ⁊c̄.ſꝫ cuiuſcūqꝫ
viuētis oꝑatio ē aialis vitalis vel nālis igit̄ ⁊c̄. ¶ Quar-
ta ſuppō eſt.ꝙ quelibet forma nālis ꝑfectius pōt oꝑatio-
nes ſuas ꝑficere ꝑ inſtrumētuꝫ ſibi in eodem ſubiecto cō
iunctū q̄ per inſtrumētuꝫ ab ea ſeparatū loco ⁊ ſubiecto
aliqs paribꝰ.pꝫ qꝛ.inſtrumētale agens in actione ſua diri-
gitur a principali.ſed meliꝰ pōt principale dirigere inſtru
mētū ſibi ꝯiunctū q̄ ſeꝑatū ab eo loco ⁊ ſubiecto.igit̄ ⁊c̄.
¶ Quīta ſuppō ꝙ motus ſpūs ad intus ⁊ extra: ⁊ ad oēꝫ
pōnis dr̄iam ſcḋm exigētiam operationū aie eſt nālis.hec
ſuppō vr̄ de ſe nota. ¶ Tunc ſit hec pꝛia ꝯ°. ꝙ qlibꝫ ſpūs
tam influens q̄ innatus exiſtens in viuēte eſt formaliter
aiatus.hec ꝯ ꝑſuadetur q̄tum ad influentē de quo minꝰ
appet.pꝛio idem ꝑciſe eſt inſtrumentuꝫ qualitatiuū ꝑ qđ
viuēs oꝑationes ſuas exercet ⁊ ſpūs.igitur forma ſpūs ⁊
forma viuētis nō ſunt ab inuicē ſpē vel genere diſtincti.⁊
per ꝯñs ſunt eiuſdeꝫ ſpēi.ꝯña pꝛincipalis tenet eo ꝙ nō eſt
poſſibile duabꝰ formis genere vel ſpē diſtinctis idē tēpe-
ramētum qualitatiuū eſſe ꝓ ſuis oꝑationibꝰ equalr̄ ꝓpoꝛ
tionatū per pꝛimā ſuppōnē. Cū igit̄ ipꝫ viuēs ſit formalr̄
aiatū ſeqtur ꝑ ſcđam ſuppōnē ēt ſpūm eē formalr̄ aiatū.
¶ 2°. meliꝰ ꝑficit aia ſuas oꝑatōes ꝑ iſtrm̄ ſibi i eodē ſbo
ꝯiunctū q̄ ab eodē ſbo ſeꝑatuꝫ.ſꝫ ponēdo ſpūꝫ formalr̄
aiatū oē tēperamētuꝫ per qđ aia ſuas oꝑationes exercet.
eſt idem in eodē ſubiecto ꝯiunctū.igitur ⁊c̄.ꝯña nō.⁊ añs
ꝓ pꝛia parte pꝫ ꝑ q̄rtā ſuppōneꝫ.⁊ ꝓ ſcđa pte videt̄ notū.
nō enī bene appet q̄liter quieſcēte manu poſſit aia manꝰ
ſpūm manus mouere ad coꝛ:aut cordis aia ſpūm totiꝰ ad
ſe attrahere.pari rōne appet aiam meā poſſe mouere ſpi
ritū ſoꝛtis vel platonis ad intus vel ad extra ⁊ rediret po
ſitio Aui.cōiter ıꝓbata. ¶ Tertio nulli coꝛpoꝛi inaiato
cōuenit eque pꝛimo moueri nāliter ad oēm dr̄iaꝫ pōnis.
ſꝫ influens ſpūs eque ꝑ mouet̄ ad oēm dr̄iaꝫ pōnis nālr̄.
igitur ſpūs influens nō ē coꝛpus inaiatuꝫ.pꝫ ꝯña ⁊ aſſum
ptum colligit̄ a pħo ⁊ cōmētatoꝛe.2° de aia. q̄tū ad ꝑmā
partē.⁊ ſcđa pa pꝫ per qntaꝫ ſuppoſitionē ſupius notatā.
¶ Scđa ꝯ eſt ꝙ ſpūs gignitiuꝰ incluſus in ſemie eſt for-
maliter aiatus.ꝓbatur qꝛ huiuſmodi ſpiritus ē aggrega
tus ex ſpū influente cordis cerebꝛi et epatis qui oēs ſunt
formaliter animati.ꝑ iſta ꝯcluſione ꝑcedūt oia argumē
ta adducta ante oppoſitū. ¶ Ex his ſequit̄ pꝛio ꝙ ſpiritꝰ
gignitiuꝰ eſt eſſentialr̄ eiuſdeꝫ ſpēi cū ſpū vitali aiali ⁊ nāli
eo ꝙ qlibet iſtoꝝ eſt eadē aia ſcḋm ſpēm infoꝛmatꝰ. Seqt̄
ſcđo ꝙ eiuſdē ſpēi ſunt ſpūs vitalis aialis ⁊ nālis.q̄cunqꝫ
enī in tertio in ſpē eſſentialiter ꝯueniūt inter ſe cōueniūt.
¶ Tertia ꝯ ꝙ pars coꝛpulēta ſeminis nō eſt formaliter
animata.pꝫ qꝛ eſt ſupfluitas et nulla talis eſt formaliter
aiata. Jtem qꝛ ps coꝛpulēta ſeminis ſubqcit̄ ꝓ mā gene-
rationis embꝛiōis vt in pꝛecedētibꝰ oſtenſum eſt.et hanc
cōcluſionē ſentit. G. in libꝛo de ſpermate. Et ex iſta cōclu
ſione ſeqtur ꝙ ex parte coꝛpulenta ſemis ⁊ ſpū gignitiuo
in eo incluſo nō fit eſſentialiter vnū ſꝫ ſolum per aggrega
tionē. ¶ Seqtur ſcđo nō eſſe de ꝓprietate ſermonis ꝯce
dendū ſꝑma eē formalr̄ animatū.eo ꝙ nō ē niſi quoddā
aggregatū:cuiꝰ aliq̄ pars eſt formaliter aiata et aliq̄ non.
propter qđ ꝓbabiliter dici pōt partē ſꝑmatis coꝛpulentā
potiſſime eſſe a nā repertaꝫ g̃ra ſpūs incluſi in ea ꝑ ponitur
aiatus.pꝛio vt ipſum deferat ad locū generatiōis.ſcđo vt
ipſum ꝯſeruet ne euaneſcat aut celeriter reſoluat̄.tertio
vt ex pte puriori ipſiꝰ coꝛpulēti regeneret̄ ⁊ reſtauret̄ ſpi-
ritus gignitiuꝰ in quo continue fit reſolo.et ſic ꝓbabiliter
cōcedi poſſet ſpūm ipſum gignitiuū nutriri:ſꝫ alio mō q̄
membꝛa ſolida.cū in eo nō ſint poꝛoſitates q̄s ſubingre-
diatur nutrimētuꝫ ſicut in mēbꝛis ſolidis.ſꝫ hoc aliqualr̄
ſonet ꝯtra mentē auctoꝝ nō ponētium ipſum nutriri.ſed
ſoluꝫ generari.ꝙ ideo ꝯtingit qꝛ ꝓpter ſubtilitatē ſubſtā
tie ⁊ velocē eiꝰ reſolutionē nō vr̄ ſpūs manere idē nūero
ſicut mēbꝛa ſolida.ſꝫ neutꝝ ipſoꝝ ꝓprie maneat idem.

His premiſſis ꝓbabiliter rńdetur ad argumē
ta quibꝰ arguebat̄ ſperma nō eē
formaliter aiatum. ¶ Ad pꝛimū dicit̄ ꝙ ſperma eſt for-
maliter animatū ad ſenſum datū pꝛecipue q̄tuꝫ ad ſpūꝫ
incluſuꝫ in eo.⁊ cū arguit̄ ꝙ nō: qꝛ huiuſmodi ſpūs nō eſt
coꝛpus oꝛganicuꝫ:⁊ per ꝯñs eiꝰ actus nō eſt aia ⁊c̄.dicitur
negando aſſumptum.eo ꝙ ſpiritꝰ gignitiuꝰ eſt coꝛpus cō-
poſitum ex tribꝰ ſpiritibꝰ qui ſunt diſtinctoꝝ tēperamen-
toꝝ non minꝰ foꝛte q̄ os ⁊ neruus.dicit̄ etiā a q̄buſdam
probabilr̄ ꝙ nō opꝫ omne coꝛpus cuiꝰ aia eſt actꝰ eē oꝛga-
nicū diſtinguendo oꝛganicū ꝯtra ſimile vel homogeniū.
ſufficit enim ipſum eſſe oꝛganicū qꝛ inſtrumentale.q̄uis
ſemꝑ totale viuens ſit oꝛganicū:eo ꝙ aia in viuēte totali
plures ⁊ varias oꝫ perficere oꝑationes diſticta tempera
menta reqrentes. ¶ Ad ſcđm dicit̄ ꝙ ſemen ꝓlificum ē
eſſentialiter in eodē gradu ꝑfectionis viuētiꝫ in quo eſt
viuens a quo ipſum eſt deciſum vel fetus ab eo ꝓduciꝰ.
⁊ per ꝯñs aliquod eſt in gradu vegetabiliū vt ſemen plā-
tarū.aliquod in gradu ſenſitiuoꝝ:et ſic de alijs.⁊ cum ar
guit̄ ꝙ nō.qꝛ nō nutritur ⁊c̄.dicit̄ hoc negando.nutritur
enim ⁊ reſtaurat̄ ex coꝛpulento ſeminis vt dictū eſt.⁊ vl
terius dr̄ ꝙ ſperma virile nō eſt in gradu vegetabiliū ſcḋm
ꝙ eſt gradus diſtinctꝰ ꝯtra ſenſibilia ⁊c̄.ſed eſt eſſentialr̄
in eodem gradu in quo eſt fetus humanus.⁊ cū arguitur
qđ nō:qꝛ nō ſentit nec intelligit ⁊c̄.neganda eſt ꝯña.ſicut
nō ſequit̄.nec os ſentit nec intelligit.ergo nō eſt in eodeꝫ
gradu ⁊c̄.eo ꝙ aia eſt eadē ſcḋm ſpēm infoꝛmans os ⁊ totū
hominē:cuiꝰ eſt pars:q̄uis illa plures oꝑtiones exerceat
in toto q̄ in oſſe.⁊ ſi arguitur ex iſto ꝙ ſperma eſt hō:vel
ſaltē ſpūs gignitiuꝰ icluſus i ſeie.huic dr̄ ꝙ ſi iſte terminꝰ
hō ſumit̄ vt ē terminꝰ mere ſubſtalis ꝯcedēdū eſt ꝙ ſꝑma
eſt hō ſicut ⁊ qlibꝫ pars hoīs q̄titatiua.ſi tamē ſumat̄
nō abſolute:ſed put cōnotat cōpōnem vel integritatem
ex pꝛincipalibꝰ mēbꝛis ⁊c̄.neganda eſt ꝯña:vt pꝫ itueuti.
¶ Ad tertiū dicit̄ negādo ꝯñam illā.ſtante effimera ſtat
calefactū eſſe in ſubiecto aiato.igitur ⁊c̄.nō enim ideo dr̄
febꝛis ethica:qꝛ eiꝰ calefactum eſſe ſit in ſubſtātia aiata.
ſed mēbꝛoꝝ.ſubſtantie autē ſpūs ⁊ membꝛi ſunt diſtincte
ſubſtātie.eo ꝙ ſpūs eſt ſubſtātia aerea.mēbꝛoꝝ vō groſſa
⁊ terreſtris.cuꝫ quo tñ ſtat vtrūqꝫ ipſoꝝ eſſe animatum

formaliter. ¶ Ad quartum dicitur ꝙ anima ſeminis eſt eiuſdem ſpeciei cum anima fetus: ⁊ cõſequenter vlterius reſpondendum ſicut dicebatur ad ſecũdũ. ¶ Ad q̃ntũ dicitur probabiliter: ꝙ ſicut ſpiritus gignitiuꝰ remanet ĩ fetu lȝ parũ poſt reſoluatur: ita ⁊ anima vel forma eius: ⁊ alia ꝓducitur forma in materia generatiõis partialis ex qua fit vna totalis cũ preexñte ſicut de alijs formis extẽſis videmus cõtingere vt ex pluribus aquis vnã aquam fieri. ⁊ ꝯñter dicitur ꝙ pars anime fetus prefuit in corpore generantis. ⁊ pars eius fuit gñāta in matrice. ¶ Poſſet etiam probabiliter dici ꝙ illa forma corrumpitur. ⁊ ꝙ lȝ incõueniens ſit in materia aliqua corrumpi formã ad cuius corruptionẽ ſequitur ſimilis forme ſm ſpẽm generatio materie in eadẽ materia: nõ tamẽ in alia ſicut in ꝓpoſito cõtingit: corrũpitur enim forma ſpiritus gignitiui et generatur in eadem materia forma vaporis. in materia tamen generationis imprimitur forma talis qualis p̃exiſtebat in ſpiritu. ¶ Ad ſextũ ꝑȝ quid ſit reſpondendum. ¶ Ad ſeptimũ dicit̃ concedendo cõſequẽs: nec illud eſt incõueniens ſicut in muliere pregnante ſunt plures forme ſubſtãtiales nõ continue ſolum numero differentes. ¶ Ad cõfirmationẽ dicit̃ ꝙ pars corpulenta ſpermatis eſt ſuperfluitas: ſpũs vero eſt animatus. ¶ Ad octauum dicitur ꝙ nõ ad cuiuſlibet aiationeȝ requirit̃ quarta digeſtio que fit in membris ſed ſolum in materia nutrimẽtali in ſubſtãtia membri transmutãda. vt tamẽ in materia generatiõis ſpiritꝰ animet̃ nõ eſt neceſſaria huiuſmodi digeſtio. h̄ poſitio ⁊ ſi ſm plura aduerſet̃ fidei catholice ⁊ veritati ꝯ3dictione tñ poſſet defenſari ⁊c̃.

Quantum ad ſecũdũ articulum ſit hec prima ſuppoſitio ꝙ temperamẽtum cuiuſlibet ſpiritꝰ gignitiui eſt a cuiuſlibȝ ſpiritꝰ temperamẽto diſtinctum. ſ. vitalis animalis ⁊ naturalis. patet q2 operatio generatiua eſt omnino diſſimilis ⁊ diſtincta ab operationibꝰ ⁊ temperamẽtis predictoꝝ ſpirituũ prouenientibus. ideo ⁊c̃. ¶ Sed forte dicet̃ qꝺ ſpiritꝰ gignitiuꝰ eſt temperamẽti diſſimilis a vitali animali ⁊ naturali: eo ꝙ aggregat in ſe tẽperamẽta trium ſpirituũ. verũtamẽ aliq̃ pars illius aggregati habet temperamẽtum ſimile tẽperamento vitalis ſpiritꝰ ⁊ ſic de alijs. ¶ Cõtra. quia quelibet pars quãtitatiua gignitiui ſpũs eſt ſpiritꝰ gignitiuus. igitur quelibet pars habet diſtinctũ ⁊ diſſimile temperamentum. igitur ⁊c̃. argumentũ eſt probabile imaginãdo ꝙ tres iam dicti ſpũs ad compoſitionẽ gignitiui cõcurrẽtes in ſuis temperamẽtis refrangũtur ⁊ ꝓducunt̃ ad medium temperamẽtum cõueniens pro operatione generatiua vt alias dictum eſt. ¶ Premittendũ ſcdo ꝙ dupliciter poteſt dici aliquod tale puta animatũ calidum ⁊ ſic de alijs. primo formalr̃ quia habet in ſe principiũ qꝺ eſt anima tanq̃ formam ſibi inherentẽ. ſicut equũ dicimus formaliter animatũ ⁊ ignem calidũ. ſecũdo virtualiter. ſ. quia licet in ſe nõ habeat formaliter animã vl' caliditatẽ. habet tamẽ in ſe principium anime vel caloris ꝓductiuũ vel eſt ipſummet principiũ. ſicut ſolem dicimus virtualr̃ calidum. licet enim nõ habeat calorem eidem realiter ĩherentem: habet tamẽ in ſe pricipiũ puta lucem caloris productiuã. ſicut etiã lumẽ dicimus virtualiter calidũ: eo ꝙ ipſummet nõ exiſtens calor formaliter eſt caloris ꝓductiuũ. ¶ Premittẽdũ tertio dupliciter poſſe aliquid per ſe ad fetus generationem cõcurrere. primo principaliter. ſecũdo inſtrumentaliter. ¶ Premittẽdum quarto duplex eſſe inſtrumentale agens. quoddam qꝺ in agẽdo continue requirit coexiſtentiã principalis agentis particularis. quoddam autẽ nõ requirẽs. Exẽplũ primi. ſicut lumẽ requirit coexiſtentiam lucidi. Exemplum ſecundi ſicut ⁊ caliditas ⁊ leuitas que et ſi ſint inſtrumẽtalia agẽtia: deducta tamen actione ⁊ coexiſtẽtia forme ignis que caliditatem vel leuitatem violenter impreſſit poteſt caliditas calefacere ⁊ leuitas ſurſũ trahere. ¶ Premittẽdum eſt quinto ꝙ non repugnat idem agens reſpectu diuerſoꝝ eſſe principale ⁊ inſtrumentale denominandum.

¶ His premiſſis ſit hec prima cõcluſio. nõ propter ſpũm influentem exiſtentem in viuente eſſe formaliter aiatũ poteſt euidenter cõcludi ſpũm gignitiuũ eſſe formaliter animatum. patet per primam ſuppoſitionem premiſſã. dum enim ſit ſpũs gignitiuus ex tribus ſpiritibus iam dictis variatur illoꝝ trium ſpirituũ temperamẽtum. iõ ⁊c̃. ¶ Secunda cõcluſio eſt ꝙ ſemen ꝓlificum quãtum ad ſpiritum gignitiuum exiſtentem in eo non eſt formaliter animatũ: pro iſta cõcluſione eſt fides catholica ⁊ veritas. nec oppoſitum eiꝰ eſt per euidenteȝ rationẽ perſuaſibile. igitur ⁊c̃. pro iſta etiam concluſione faciũt plura argumẽta ſuperius adducta. ¶ Tertia cõcluſio eſt ꝙ ſemen ꝓlificum eſt virtualiter animatũ. patet quia in ſe non habet formaliter animam ſed virtutem per quam eſt anime ꝓductiuum. igitur ⁊c̃. talis autem virtus eſt temperamentũ gignitiui ſpũs ab anima patris in gignitiuo ſpũ derelictum: aut aliquod aliud occultũ qualitatiuũ principiũ ſimul cũ ſubſtantiali forma gignitiui ſpũs. Et ſi arguit̃ contra vt q̃daȝ arguere conſueuerũt. quia omnis virtus rei eſt forma rei. igitur quodlibȝ exiſtens tale. ſ. virtualr̃ eſt tale formaliter. Huic dicitur negando cõſequẽtiam vt ex deſcriptione eius qꝺ ẽ eſſe tale virtualiter ⁊ formaliter patere poteſt.

Ad argumenta principalia. Ad primum dicit̃ ꝙ potentia anime ẽ principiũ anime per qꝺ ꝓducuntur operationes anime. hoc autem principium eſt duplex. quoddam inſtrumentale vt qualitates anime in ſuis operationibꝰ deſeruientes: ⁊ tale principium vel potentia procul dubio diſtinguitur ab anima. Aliud eſt pricipale ⁊ tale ẽ ipſamet aia: ⁊ de tali intelligit cõmunis ſermo ꝙ potẽtie aie nõ diſtinguũtur ab aia. Cõcedet̃ igitur ſemen hr̃e in ſe aliquã potentiam inſtrumẽtalem aie nõ tamẽ principalem. ¶ Ad ſcdm dicit̃ negando ꝯñaȝ ſicut non ſequitur. ꝯ eſt productiuũ operationũ formaliter animati. igitur eſt formaliter aiata. hoc. n. nõ operatur ꝯ tanq̃ principale agens ſed tanq̃ inſtrumentale principiũ. ¶ Ad tertiũ dicit̃ cõcedendo ꝙ actio qua ꝓducitur fetus eſt vniuoca. ⁊ negatur ꝯña cum infertur ꝙ effectus per ſe ꝓductus eſt ſimilis in ſpẽ ipſi ꝓducẽti. nam ad actionem vniuocã ſufficit qꝺ talis effectus ſit in ſpecie ſimilis vel eiuſdem ſpeciei cũ aliquo qꝺ per ſe agit vel egit cõcurrit vel cõcurrebat vt talis effectus in eſſe ꝓduceretur qualiter eſt in ꝓpoſito. ¶ Ad quartũ dicit̃ ꝙ lȝ neceſſario ille tres cõditiones requirant̃. nõ tamen neceſſario vbicũq̃ ſunt: ſimile ꝓducitur ex ſimili: ſed vltra hoc requirit̃ ꝙ agens illud cui ille tres cõditiones attribuuntur ſit principale: ſic ꝙ non agat in virtute alterius particularis agẽtis: aut in virtute ab alio particulari agẽte derelicta qualiter nõ eſt in propoſito. ¶ Ad quintũ dicitur negando aſſumptum. ⁊ dicit̃ vlteriꝰ ꝙ pater nõ fuit eã accidẽtaliter ordinata ad fetus ꝓductioneȝ: ⁊ negatur illa ꝯña. ceſſante actione patris adhuc ꝓducitur fetus ⁊c̃. q2 licet ita ſit. nõ tamen ceſſante actione virtutis a patre in ſemine derelicte ꝓducitur fetus: dicitur etiã ꝙ non ꝓpter hoc denominãdũ eſt aliquod agẽs ad alicuius effectus ꝓductionem eſſentialiter ordinatũ: quia neceſſario actu cõcurrat dum ille effectus ꝓducitur. ſufficit enim nõ poſſe fieri talis effectus ꝓductionẽ niſi tali agente actualiter cõcurrẽte vel virtute ab ipſo derelicta: poſſet etiam

probabiliter negari hec ꝯña. hoc agens vt. a. gr̃a argumẽti ad. b. effectus ꝓductionem eſt eſſentialiter ordinatũ: ⁊ ad eiuſdem productionem eſt. c. accidẽtaliter ordinatus: igitur principalius concurrit. a. ad ꝓductionẽ. b. ꝙ̃. c. caliditas eniꝫ eſt agens eſſentialiter ordinatũ ad ꝓductionẽ ignis ⁊ forma eius accidentaliter. nulla enim cõcurrente forma ſubalis ignis tanꝗ̃ agente: poſſet ignis produci. lꝫ nunꝗ̃ ad ignis ꝓductionem principalius concurrat caliditas ꝙ̃ forma ſubſtãtialis ignis. ¶ Ad ſextuꝫ dicitur ꝙ in cauſis eſſentialr̃ ordinatis ceſſante actione prioris cãc ſic ꝙ nec ipſa nec aliqd ex ea derelictũ cõcurrat ad actionem ceſſat actio poſterioris. nec aliter abſolute cõcludiꝭ ꝙ ceſſante actione prioris ceſſat actio poſterioris: et tunc ꝯſequenter neganda ẽ minor in argumento. ¶ Ad ſeptimum dicitur negando aſſumptum. ſ. quodlibet per ſe ꝓductum ⁊c̃. ⁊ vlterius negando ẽt omne per ſe ꝓductum ab animato eſſe aĩatuꝫ: vt pꝫ intuenti. ¶ Ad octauũ ꝓbabiliter dicitur ꝙ ſicut nutrimẽtum per impreſſionẽ a mẽbris receptam: vt ferruꝫ a magnete poteſt ad oẽm dr̃iam poſitionis naturaliter moueri: ita ſpũs ſm̃ varias exigentias operationũ anime varias recipit alteratiões ꝑ quas poteſt ad oẽm poſitionis dr̃iam inclinari: ſicut in timore preſentato obiecto terribili recipit ſpiritus alterationeꝫ inclinantẽ ipſum vt trahaꝭ ad interiora. ecõtra autem in gaudio: et ſic de alijs. ¶ Pro auctoritate vero phi diciꝭ non eſſe repugnans ideꝫ mobile eſſe naturaliter mobile duobꝰ motibus cõtrarijs: vno primo ⁊ per ſe: altero vero ſecundario: ⁊ ex conſequenti ⁊ accidentaliter. ſcilicet per accidentalem impreſſionem in mobili accidentaliter ꝓductaꝫ: ſicut patet de ferro quod propter qualitatem in eo a magnete accidẽtaliter impreſſam poteſt ad omneꝫ poſitionis dr̃iam moueri: ⁊ ad primum ſenſum procedit auctoritas phi. ¶ Poſſet etiam dici ꝓbabiliter nõ ſoluꝫ animata eſſe naturaliter apta moueri ad oẽm poſitionis differentiaꝫ: ſed etiaꝫ corpora in ſuis motibus animatis ſubordinata vt ſpũs nutrimẽtũ ⁊c̃. ¶ Ad nonũ diciꝭ negando aſſumptum. ⁊ pro auctoritate Auicene poteſt dici primo Auicenã locutũ fuiſſe diſiunctiue. nondum enim perfecte apparebat ſpũm nõ eſſe formaliter animatum. Uel poteſt exponi li aut pro et. ⁊ erit ſenſus mẽbruꝫ ⁊ ſpiritus. i. membrũ per ſpũm diſpoſitum ſine cuius pñtia nõ poteſt vita nec ſanitas in membro conſeruari: alij per ſpũm intelligunt innatum quem ponunt formaliter animatum. ¶ Ad decimũ diciꝭ ꝙ illa deſcriptio eſt ſic intelligenda. generatio viuẽtis eſt prima participatio aĩe nutritiue in calido nãli. i. in ſb̃to diſpoſito per calidũ nãle. Et ꝑ auctoritate dr̃ ꝙ ſpũs recipit aĩaꝫ primã. ſ. virtualr̃. vel recipit aĩam primã. i. temperamentũ primũ anime in ſuis operationibus deſeruiens.

Ad argumenta vero deducta ꝑ pma ꝯcluſiõe poſitionis pn̄e reſpõdẽduꝫ ẽ.

¶ Ad primũ ꝙ nõ precipue per tẽperamẽtuꝫ extis ſbiue in ſpũ exercet aĩa qualeſcuꝗ̃ viuẽtis opationes: ꝯcurrit. n. cũ hoc ꝯ̃ſbiue extis in membro. ¶ Ad ſcḋm diciꝭ ꝙ nõ melius perficeret aĩa ſuas opationes ſi in ſolo mẽbro eẽt ſbiue tẽpamentũ ⁊c̃. ꝓpter multa. primo qꝛ calidũ mẽbri reſoluiꝭ: vñ apparet ipſum ꝑ calidum ꝯſeruari ⁊ reſumi. ſcḋo qꝛ ſm̃ varias exigentias opationũ anime: oꝫ calorẽ ad varias poſitionis dr̃ias moueri: vt quãdoꝗ̃ impellaꝭ ſurſum: ⁊ diuertaꝭ ad deorſum: qñꝗ̃ exꝰ ⁊ ſic de alijs. hoc autẽ fieri nõ poſſet ſi in ſolo membro eſſet temperamẽtũ aptum aĩe in ſuis opationibus deſeruire. ¶ Ad tertiũ pꝫ ſufficienter ex dictis in queſtione ⁊c̃.

FINIS

¶ Expoſitio Dini de Florentia ſupra caplꝫ de generatione embrionis cum queſtionibus eiuſdem.

Sit deus exaltatꝰ qui ẽ rex verax laudabilis ⁊ benedictꝰ melior oĩuꝫ ſanctoꝝ. Hec verba nobis donat princeps abbohaly. in caꝰ. i. ſcribendo quoꝝ ſeries merito adiacet ꝑtractanda. eſt. n. neceſſario hec materia multa ꝓfunditate incluſa in tantũ ꝙ oẽs tã greci arabici ꝙ̃ ẽt latini ꝓbantes cãs diuerſe cõpoſitionis in hoĩe: ⁊ ſue mirabilis organizationis ꝑtractantes obſtupeãt et tremant. vt qdã hos effectus in mixtiones et diuerſas eŀtoꝝ ꝓportiones reducant. qdaꝫ in aĩaꝫ patris: qdam in aĩam matris: quidaꝫ in formam ſpmatis viri: qdam in ſubam abſtractã. ſ. intelligẽtiã aliquã ſeparataꝫ: ⁊ ſic multi diuerſificati ſunt: vt pꝫ ab Ari. pmo ⁊ 2ᵒ de generatiõe aĩalium. ⁊ ab Alberto ſuo cõmentatore. et finalr̃ oẽs ꝓpter multã huiꝰ mãẽi ꝓfũditatẽ aſtronomãt hos effectus eſſe mirabiles ⁊ diuinos. Et ideo cũ his cõcordantes dicimus ꝙ ipſe deus glorioſus qui eſt creator ſublimis ꝓpter premiſſionem ſue ordinationis in hoĩe ⁊ anteceſſionem ſue ſcie in cõmodis: cuiꝰ creauit membra hoĩs: ⁊ in eis mirabilem organizationẽ impoſuit: vt ex h̃ donaret ſibi melioreꝫ ꝯplexionẽ ⁊ meliorem formã ꝙ̃ in hoc mũdo eſt eẽ poſſibile: de quo ipſe deus benedictꝰ ſit exaltatus qui eſt rex verax ⁊ laudabilis ⁊ melior omniũ ſanctoꝝ: ⁊ nobis gr̃am influat vt plenam veritateꝫ huiꝰ capli tam difficilis videre poſſimus.

Cuꝫ matrix colligiꝭ ſupra ſpma) Procedit Aui. in capꝰ iſto. primo ipſe ponit cãs generationis fetus in matrice: ⁊ diſpõnes que fiunt cũ fetꝰ generatur. ſcḋo ipſe ponit cãs expulſionis eiꝰ: vñ fit ptus. ſcḋa ibi (Partus aũt nõ fit) prima in duas. prio facit qḋ dictum eſt. ſcḋo oſtendit nobis cãm in generatione puerorum. ſ. qꝛ qñꝗ̃ mulier parit duos filios et qñꝗ̃ tres. ⁊c̃. ſcḋa ibi (⁊ cã qdẽ in geminis eſt multitudo ſpmatis) prima in duas. Primo facit qḋ dictũ eſt. Scḋo oſtendit q̃re aliqñ eſt fetus maſculinus aliqñ femininus. ⁊ in hoc etiã oſtẽdit cãm q̃re aliqñ fetus aſſimilatur patri: ⁊ aliqñ matri. ibi ſcḋa (⁊ cũ ad corpus fetus accedat ꝯꝰ maſculina) prima in tres. Primo oſtendit cões diſpões que fiũt in materia ex qua generaꝭ fetus vſꝗ̃ ad tẽpus in quo fetꝰ diciꝭ eſſe cõpletus ⁊ membra ſunt totalr̃ ab inuicẽ diſtincta oſtendens in hoc ꝗ̃tũ tẽpus requiriꝭ ad hoc vt fetus moueaꝭ. ⁊ ꝗ̃tum eſt tẽpus vſꝗ̃ dum naſciꝭ. Scḋo ponit vnũ cañ. Tertio qꝛ fetus inuoluiꝭ panniculis. ⁊ qꝛ de eis mentionẽ fecerat oſtendit quot pãniculis fetus cõtineꝭ: ⁊ qualr̃ ſituantur ⁊ iuuamentũ eoꝝ: ibi ſcḋa (Et ſcias ꝙ ſanguis menſtruus) tertia ibi (Amplꝰ fetus tribꝰ panniculis) Prima in duas. primo oſtendit oẽs diſpões que fiunt vſꝗ̃ quo fetus totaliter eſt cõpletus. ⁊ in ſuis membris diſtinctus oſtendens per quẽ moduꝫ ꝓcedunt. ſcḋo qꝛ diſpões que fiunt in fetu diuerſe hñt alias. ⁊ alias ſignatas menſuras in qbus fiunt oſtẽdit qḋ eſt tẽpus vniuſcuiuſꝗ̃ diſpõnis: ibi ſcḋa (Et ſpaciuꝫ quidem ſpume) Prima in duas. primo facit qḋ dictũ eſt. ſcḋo qꝛ tempus factionis harũ diſpõnuꝫ nõ eſt equale in maſculo ⁊ femina: oſtẽdit que diuerſitas in hoc cadit. ibi ſcḋa (Et nõ eſt de illis que diuerſificanꝭ in hoc) Prima in duas. primo oſtendit que fiunt in ꝗ̃tum embrio cõſideraꝭ in pꝛincipio. vel circa ſpaciũ ſex dierũ. ſcḋo oſtendit que diſpões fiũt ⁊ quo in tẽpore ſequẽti cũ iam membra fetus formãtur: ⁊ adinuicẽ dearticulanꝭ. ſcḋa ibi (Et veritas qdeꝫ eſt qḋ primũ membrũ) vel ibi (Et in hac diſpõne que de veſicis ſanguinea eſt) Prima in duas. primo oſtendit opera

tiones que fiunt in tẽpore aſſignato.ſcđo oſtendit ꝙ ope-
ratū ſit vel dictū ꝗddā determiat:ibi ſcđa (Et cū ſpma
figitur ⁊ ſpumat) Prima in tres.primo oſtẽdit que ē pri-
ma operatio vel diſpoſitio que fit in mā in tẽpore primo
dicto.ſcđo cām iſtius opationis aſſignat.⁊ tertio ex eo ꝙ
dixit oſtendit ꝙ alie diſpōnes fiūt in tẽpore aſſignato:ibi
ſcđa (Et veritas ꝗdē diſpōnis illiꝰ) ibi tertia (Et ꝓp illō
reperitur) De primo dicit ſic.ꝙ cū matrix colligiť ſuper
ſperma vt fiat embrio pma diſpō que illic aduenit eſt ꝙ
ſperma ſpūoſatur:⁊ hoc ex opatiōe virtutis īformatiue.
¶ Concludendū ꝙ duas cās Aui.tangit iſtiꝰ ſpumoſita-
tis. Prima cā eſt locus in quo eſt ſpma.ſ.matrix. colligiť
eni ⁊ corrugatur matrix ſup ſpma cū debet fieri fetus: ſꝫ
⁊ ſtomacus cū dꝫ cibū digerere:eo ꝙ prius mēbra deben
tia aliquā rem digerere illā retinent:⁊ ſup ea corrugāť.
nec cū expulſiua inſurgunt niſi cum digeſtiua ſuā opera-
tionē pfecit:vt pꝫ.3ᵒ de virtutibꝰ nālibus.Et ideo Aui.di-
cebat in caᵒ añcedenti ꝙ matrix in diſpōne ꝯceptiōis ſit
in ſūmo ꝯſtrictionis quā forſitā nō igrediť extrēitas acᵒ.
cū ergo matrix dicať eſſe locus calidus ſaltim ex ꝯcurſu
multaꝝ venaꝝ et artariaꝝ:eſto ꝙ dicať eſſe mēbrū ner-
uoſum vel illi ſimile.⁊ etiā calefaciat ꝓpter ſuā ꝯtiones
⁊ collectionē ſup ſpma:⁊ ſperma ſit ſubſtātia hūida ſpūo-
ſalis:ex hoc tunc fit ſpūoſitas in ſpmate. Hanc cām tan-
git Aui.cū dicit cū matrix colligiť ſup ſpma. ¶ Scđa cā
effectiua ipſiꝰ ſpume eſt caliditas ſpūs et ſpmatis mālis.
cū.n.mā mulieris ⁊ ſperma māle ad inuicem in matrice
miſceanť:⁊ ſpma materiale ⁊ eiꝰ ſpūs ſit multe calidita-
tis:eſt ex hoc ſpumificans mām ex qua fit fetus:⁊ cū oēs
opationes que a ſpmate vel ſpū exñte in ſpermate viri p
cedunt:dicanť fieri a virtute informatiua vel gignitiua
exiſtēte in eis:que qualis ſit vel que ſit poſtea apparebit:
ideo Aui.hanc cāꝫ tangens dixit. ⁊ eſt.ſ.iſta ſpūoſitas ex
opatione virtutis informatiue.ſ.exiſtētis in ſpmate viri.
Finis aūt huiꝰ ſpūoſitatis eſt:qꝛ cū in hac materia hēant
formari mēbra principalia ⁊ alia que in ſe ꝯcauitates ha
bent:opꝫ ꝙ hec mā in qua creanť:aperiatur ⁊ concaueť.
hoc autē fit per ſpūoſitatē illius:fit etiam ſpuma ex dige
ſtione illiꝰ materiei ⁊c.Et itellige ex dictis Auič.cū dixit
ꝙ ſpuma fit pmo.anteꝗ̃.n.membra incipiāt formari vľ
formenť fit ſpūoſitas in materia:cū hoc ꝓpter illud fiat.
Calidū.n.occurrēs alicui materiei digeſte anteꝗ̃ agere
debet extra qualitatē calidū quā in eo pōt:pmū qđ facit
eſt rarefactio illius materiei:et ex hoc ebulitio ⁊ ſpūifica
tio illius. ¶ Eſſet aūt dubiū de quo ſpermate hic intelli
gat Aui.ꝙ in eo fiant diſpōnes quas dicet. Te[n]entes eni
ꝙ ſperma virile nō ingrediť ſubſtātialr in ſubſtātiā fetꝰ
geniti:apparet hanc ſpumā ⁊ veſicas debere fieri in ſper-
mate muliebri:⁊ hoc a ſpermate virili. voco aūt hic men
ſtruū muliebre ſpma. Tenētes aūt partē ꝯriam pñt hoc
referre ad ſpma virile:vt ſit ſenſus.cūꝫ matrix colligitur
ſup ſperma virile fit in eo ſpūoſitas:⁊ fiunt etiā in eo veſi
ce: quas poſtea dicet. ita ꝙ materia recipiēs has diſpoſi-
tiōes:que fiūt in principio:ſit ſperma virile:⁊ ꝙ poſt for-
mationē membroꝝ nō regratur mā muliebris vel modi
ca regrať.ſequēte aūt tpe hec materia ſpmatica attrahat
mām a matrice vt ſe augmentet ⁊ nutriat per mediū qđ
poſtea diceť.qđ aūt de hoc ſit verius modo non diciť:qꝛ
poſtea apparebit in qōne de hoc.

Et veritas. In parte iſta Aui.ꝯterminat qđ dixit
⁊ ꝓbat.dicebat.n.ꝙ pria diſpō que eſt
in ſpermate eſt ſpūoſitas:⁊ ꝙ hec fit ex opatiōe virtutis
informatiue.hoc aui.vult vniuerſaliter declarare:⁊ dicit
ꝙ veritas eſt ꝙ illa ſpūoſitas fit ex virtute informatiua:
qꝛ virtus informatiua que eſt i ſpermate mouet illud qđ
eſt in ſpmate de ſpū aīali nāli ⁊ vitali:vnūquodqꝫ ad ſuā
minerā:in qua minera dꝫ fieri ⁊ creari mēbrum aliquod
principaliū:⁊ hoc per modū quem ipſe declarauit i libro
principioꝝ: qꝛ in.9.de aīalibus. caᵒ.p. ¶ Et ex hac lrā pōt
haberi ꝙ in ſpermate non ſolū eſt ſpma a corde deciſuꝫ:
imo ēt ſpūs deciſus ab epe ⁊ ſpūs deciſus a cerebro. Nāꝫ
eſto ꝙ dicamus ꝙ primū principiū oīuꝫ opationū ⁊ oīuꝫ
ſpūuꝫ dicať eſſe cor:tñ per oēm opinionē ſiue phoꝝ ſiue
medicoꝝ dicimus ꝙ epar deſeruit cordi in faciēdo ſpūꝫ
nālem.cerebꝝ ſibi deſeruit in faciendo ſpūm aīalem:ita
ꝙ nō pōt eſſe ſpūs cordis aīalis vel nālis niſi epar vel ce
rebrū aliquā fecerit actionē. vtrū autē per hāc actionem
trāſmutet formā ſubſtātialeꝫ vel ſolum diſpōnes accidē
tales.nō eſt modo diſcutiendū.pꝫ ergo ħ:ſm Aui.ꝙ in ħ
ſpermate ſit ſpūs vitalis naturalis ⁊ aīalis:ex hoc qđ diċ
ꝙ virtus informatiua mouet vnūquodqꝫ ad ſuā minerā
habeť ex hoc ꝙ ſpma ꝗ̃tū ad parteꝫ ſuam ſpūoſam non
ſolum deciditť ex corde:imo ēt ex epe ⁊ cerebro:ſed ꝙ la-
tet in qōne de hoc apparebit.
¶ Ulterius notandum ꝙ cā quā aſſignat aui.ſpūoſitatis
que in ſpermate diciť fieri.eſt qꝛ ſpūoſitas illa nō fit a ca-
lido abſolute ſpūoſante ſic abſolute fiūt ſpume in rebus
humidis a calore ignis vel alterius rei extrinſecꝰ poſite:
ſed fit ſolum a calore ſpūs qui eſt in ſpermate vere regu-
latus a virtute informatiua exñte in eo:qui calor vere ē
hanc mām digerēs mouēs ſꝫ ꝙ ad formationē fetꝰ reg-
ritur:⁊ ideo hō calor ſpumās hāc mām non eſt abſolute
cā ſpumās neqꝫ facit ſpumaꝫ indifferēter in quacūqꝫ pte
huiꝰ materiei:ſed in certis ⁊ determinatis locis huiꝰ ma-
teriei:que loca poſſunt dici diuerſe minere: iqbus diuer-
ſa membra pīcipalia debēt formari:ad que diuerſa loca
virtus informatiua mouet hos ſpūs: vt ibi figātur:⁊ i di-
gerendo mām:⁊ eaꝫ ſm qđ regritur diſponendo:⁊ mām
cōcauent:in qbus cōcauitatibꝰ membra pīcipalia debēt
formari:hoc eſt qđ volebat dicere auič. veritas diſpōnis
illius.i.cā.que ſm veritateꝫ eſt illa qua fit ħ ſpūoſitas in
ſpmate eſt ex ħ ad minerā.i.ad locū ⁊ originē vt dicit lrā
extra:in quo loco ſpiritus exñs eam adaptat ⁊ cōcauat vt
creetur membrū principale.⁊ ideo dicit. in qua.ſ.minera
figitur ⁊ creatur illud membrū.ſ.principale:qđ ibi debet
ſtare:ex eo.ſ.ſpū faciente illum locū illi membro ſm mo-
dū: vt diximus in.9.de aīalibus.Aui.aūt non dixit ꝙ hō
ſpūs mouerenť ſiľ ⁊ ſemel ad diuerſas mineras ꝓ diuer-
ſis mēbris pīcipalibꝰ:qꝛ vt poſtea patebit: pmo moueť ad
vnū locum ⁊ vnā minerā:in quo pmo creatur cor.⁊ ideo
abſoluto ſermone dixit.ad mineraꝫ vniuſcuiuſqꝫ eoꝝ:qꝛ
quō ad diuerſas mineras moueanť poſtea determiabit.
¶ Conſiderandū ꝙ hoc qđ dicit. ad minerā vniuſcuiuſqꝫ
eorum.nō eſt intelligendū ꝙ ad diuerſas mineras ⁊ loca
moueanť diuerſi ſpūs:ita ꝙ ad vnam moueť ſpiritus na
turalis ſolū: ad aliā aīalis:⁊ ad aliaꝫ vitalis:ita ꝙ i diuer-
ſis locis cāent diuerſa membra:qꝛ ſpūs aīalis ſine nālis
ſine vitali nō pōt creare membrū.Sed eſt intelligēdū ꝙ
virtus informatiua mouet ad minerā ⁊c.i.ad locū in quo
debet creari membrū:qđ eſt pnᵐ vnius illoꝝ: vt ad locuꝫ
epis:⁊ ad alium locū qđ eſt pnᵐ alterius vt ad locū cere-
bri:⁊ ſic de corde.dico mouet ad illa loca de ſpū aīali ⁊ na
turali et vitali ſm ꝙ neceſſariū eſt vt illa creenť. vtrū aūt
ad quēlibet locū membri principalis moueāt oēm ſpūm
vel duos erat dubiū:qđ apparebit cū diſputabiť de deci
ſiōe ſpmatis.⁊ ideo Aui.ad hoc perpendēs caute locutꝰ
fuit. vnde nō dixit.mouet ad minerā vniuſcuiuſqꝫ eorū
ſpūuꝫ.ſ.aīalem nālem ⁊ vitalem:ſed dixit.mouet illō qđ
eſt in ſpmate ex ſpū illius aīali nāli ⁊ vitali.q.d. illud de
iſtis ſpiritibꝰ ad generandū diuerſa membra mouet qđ ē

fundación Uriach

neceſſariū.nō aūt ſpecificauit:vtrū ad quālibet minerā cuiuſlibꝫ mēbri principalis generādi vadant oēs ſpirit⁹: vel ꝙ ſolū duo:vel quot:qꝛ hoc dubiū erit.

¶ Si quis autem vellet violentare litteram ⁊ dicere ꝙ Auicena vult ꝙ in ſpermate eſt ſolum ſpiritus cordis: diceret ꝙ virtus informatiua mouet illud quod eſt ī ſpermate ex ſpū aīali naturali ⁊ vitali:qꝛ.ſ.mouet illum ſpūꝫ qui eſt in ſꝑmate ex ſpū aīali nāli ⁊ vitali:qꝛ.ſ.mouet illū ſpūm cordis ibi exñtis qui virtualr̄ pōt dici oēs iſti tres.

¶ Aduertendū vlterius ꝙ eſt ēt ſatis deſitabile:poſito ꝙ illud qḋ ſubycit̄ actioni ſꝑmatis virilis ſit mēſtruū mulieris: vtrum ſpūs gignitiu⁹ exñs in ſpermate viri faciat ſpūoſitateꝫ in menſtruo mulieris:qꝛ.ſ.localiter moueat̄ ō ſpermate viri ad ſꝑma muliebre illud diuidendo et pforādo:⁊ ex hoc in eo ſpūoſitates et alias actiōes faciēdo:⁊ poſito ꝙ ad illud localiter moueat̄.vtrū ſpūs remaneat in fetu.poſtq̄ꝫ fetus eſt generat⁹:an ſicut ipſe generat mēbra fetus:ita et in membris ei⁹ generet nouū ſpūm aliuꝫ: ⁊ ipſe poſtea exalet.Credit.n.egidius roman⁹ in tractatu quē fecit de nā fet⁹.ꝙ opi.Aui.fuit ꝙ ſpirit⁹ exñs in ſpermate viri localiter motus ad ſperma muliebre formet membra fetus.et in illis poſt coꝝ generationē remaneat ꝓ coꝝ orḡet non generet nouū ſpūm. ¶ Uel poſſet deſitari an ſpūs nālis non localr̄ moueat̄ ad ſꝑma muliebre ſed hic ſpūs exñs in ſpermate virili generet vnū ſpūm in mēſtruo mulieris:ꝙ faciat illud qḋ Aui.dicit. ¶ Poſſet enī ad hoc vltimū trahi textus Aui. vt ſit ſenſus ꝙ virt⁹ informatiua exñs ī ſꝑmate viri:mouet illḋ qḋ ē in ſꝑmate mulieris ex ſpū ⁊c̄.mouet dico gnādo in mā illa ſpūs nāleꝫ vitalem ⁊c̄.qui generati mouent̄ ad minerā.Et ēt textus poſſit ſignare ꝙ Aui.velit ꝙ ſpūs exñs in ſꝑmate viri localr̄ moueatur ad menſtruū mulieris clarū eſt.et poſſet ēt inferre iſte text⁹ Aui.ꝙ virtus īformatiua exñs in ſpermate viri mouet ō ſpū aīali ⁊c̄.vt ſit ſenſus ꝙ hos ſpūs moueat in hacmet mā ſpermatica viri ad diuerſas mineras:⁊ ꝙ ex hac mā ſpermatica viri vere mēbra forment̄:vt ħ ſubſtantiā fetus ingrediant̄.

Et propter illud. Dic Aui. q̄ſi inferendo ex ħ ꝙ dixit oſtendit que ſint operationes q̄ fiūt in mā ex qua fit fetus poſt oꝑationē pmā que erat ſpūoſitas.⁊ duo facit.pmo hoc.ſcḋo remouet dubiū.ibi ſcḋa(verūtamen veſice)dicit ꝙ ex hoc ꝙ virtus formatiua mouet illud qḋ eſt in ſpermate de ſpū animali vitali ⁊ naturali ad mineraꝫ vniuſcuiuſq̄ coꝝ vt forment̄ mēbra principalia.ideo inuenit̄ ꝙ tota exufflatio fit in medio humiditatis ex qua debꝫ fieri fetus vt ꝑparet̄ locus cordi:deide fiūt a latere dextro ⁊ ſiniſtro ſuppremo due veſice que vſq̄ ad aliquod tēpus ſunt.q.tangētes veſicā que facta fuit in medio.poſt ſeparant̄ ab illa:⁊ vna fit ꝓ corde alia ꝓ epe alia ꝓ cerebro.poſt hoc totū ventoſitas frangit humiditatem ex qua fit fetus:⁊ ita facit foramen vt recipiat inde reſtaurationē ex ſpū et ſanguine.⁊ in illo loco creat̄ pmo vmbilicus:⁊ illud qḋ tunc primo creatur eſt panniculus. ¶ Notandū ꝙ merito Aui.dixit ꝓpt̄ illud.ideo.n.hec veſice vbi debent creari mēbra pncipalia fiunt:qꝛ virtus informatiua mouet ſpūs ad diuerſa loca: in qbus ſpūs faciunt ſpūoſitates et cōcauitates in mā:vt ex hoc ꝑparetur locus membro pncipali:ergo bene dixit ꝓpt̄ illud reperit̄. ¶ Notandū vlteri⁹ ꝙ lꝫ dictū cōiter ſit.q.ab oībus ꝙ cor inter oīa mēbra pmo generet̄:⁊ iſte veſice et ſpūoſitates:qꝛ veſica nō eſt niſi quedā ſpūificatio materiei viri ⁊ illi⁹ diuiſio ⁊ cōcauatio.dico tñ cū iſte veſice nō fiant niſi vt preparet̄ locus membris pncipalibus.primo fit veſicatio in medio materiei ꝓ corde qḋ ꝑ generari debꝫ.eſt.n.locus cordis ī medio.hoc eſt ꝙ pmo dicit Aui.reperit̄ exufflatio tota.i.ſpūs exufflatus īpelli ad medium:⁊ merito pōt dici exufflatio:qꝛ hec veſica nō fit niſi quia ſꝑma in loco illo ſpūificat materiaꝫ:et ex illo veſicā facit:tunc aūt mā ſpūoſat̄ cū in ventū ꝯuertit̄:cuꝫ multuꝫ ſubtiliet̄.⁊ ideo littera ex̄.⁊ bona dicit. reperitur veſicatio tota impelli.cum aūt veſica ꝓ corde eſt preparata fiunt due veſice:vna ꝓ cerebro:alia ꝓ epe:que a pncipio vſq̄ ad aliqḋ tēpus ſunt tāgentes: vt q̄ſi videantur ramificate ab ea:cā eſt ꝑ paruitate fetus:cū aūt plus augmētat̄ illa mā veſice:poſtea apparēt diſtincte:ħ dicebat G.in li⁹ de ſpermate noue tranſlationis ca⁹ 6.vñ dicebat hec itaq̄ in pncipio virtus plaſmās aīal operat̄:nō apparet āt in pncipio ꝑ paruitate: ſed q̄ſi primo apparere pōt: maxime.n.ſunt hec tria prope ſeinuicē iacētia ⁊ ꝯtingentia.hec qdem neruoꝝ principiū fieri debēt: qḋ nūcupauimus cerebꝝ:in altiori ſede locatum.ſubiacet aūt ei cor ⁊ ep ſeinuicē tangentia: tpe vō ꝓcedente predicta tria pricipia diſtant magis ad totuꝫ:qḋ plaſmatur aīalis corpus: ⁊ implet̄ alia veſica.vꝫ.illa q̄ eſt ſuppꝛema:ſanguine declino ad albedinem: ex eo ꝙ cerebrum eſt coloris albi. ⁊ tō ſanguis:ex quo debet formari: declinat ad albedineꝫ: alia littera dicit alio. ⁊ eſt ſenſus:et impletur.ſ.veſica ſuperior alio ſanguine q̄ꝫ quo alie due. ⁊ oſtēdit qualis ſanguis eſt iſte.ſ.ad albedineꝫ declinis.Alie autem implentur ſanguine rubeo.

Et penetrat ponit oꝑationē aliaꝫ q̄ fit in mā poſt factioneꝫ veſicaꝝ.⁊ lege. ⁊ penetrat vētoſitas ad exteriorē ꝑtē hūiditatis ſparſe ad extriſecā ſupficieꝫ iſtius hūiditatis ex q̄ fit fetus:ſup. faciendo ibi foramen poſt duas veſicas. Poteſt dupliciter exponi.ꝑ poſt veſicas.ſ.epis et cerebri:quia poſt factionem eaꝝ vētoſitas penetrat ⁊c̄.et ideo eſto ꝙ hoc ſit ēt poſt factionē veſice cordis:⁊ ex ħ debet dicere poſt tres veſicas:tñ qꝛ veſica cordis per tēpus erat facta anteq̄ꝫ ille due.et poſt ille due.q.ſimul fiunt.et ideo bene dicitur poſt factionē duoꝝ. ¶ Alio modo pōt expōi vt ſit ſenſus.⁊ ſu.tu.factis his veſicis vētoſitas ⁊c̄.i.perforando in extrinſeca ſupficie humiditatis.⁊ in loco qui eſt poſt duas veſicas.ſcilꝫ epis et cordis:et hoc eſt veruꝫ:qꝛ ī iſto loco vbi fit hoc foramen a ventoſitate fit vmbilicus:modo ſi conſideratis locum vmbilici pōt dici ꝙ ſit poſt cor et poſt epar:cuꝫ ſit etiam iuxta illa et in fine.nō ſic auteꝫ dicit̄ eſſe poſt locū cerebri:cuꝫ ab eo ſit valde diſtans: et ſit cerebꝛuꝫ ſurſuꝫ. mundans eaꝫ.al.mandas:ſi lr̄a dicit mandans exponit̄. ventoſitas penetrat ad exteriorē partē faciendo foramē qꝛ ſu.tu.virtus informatiua eſt eaꝫ mandans vt recipiāt per eam.ſ.hūiditateꝫ.ſ.quā poſtea ꝑ hoc foramē attrahit reſtaurationem:ſicut etiā virtus informatiua mādauit ſpūm vt faceret veſicas.Si lr̄a dicit mūdās. expone.vētoſitas ⁊c̄.mundans eā.ſ.exteriorē humiditateꝫ.quia eā frangit.cum aūt aliqua res frangit̄ in ſuis partibus: vna pars pōt dici mūdificari ⁊ mundari ab alia ex hoc ꝙ ab iſta ſeparat̄. ¶ Aliter pōt exponi.et penetrat ventoſitas ad exteriorem partem ſu.faciendo ibi foramen:⁊ ꝑ illud attrahendo humiditatē a matrice vt poſt dicit mūdās.i. mundificans.ſ.eam humiditatē quā attrahit.ſ.attrahēdo qḋ purius eſt: dimittēdo impurū:et cum atrahit eam digerit illaꝫ ⁊ ſequeſtrat eam a ſuperfluitatib⁹: vt poſtea apparebit:vt recipiat per eaꝫ.ſ.humiditatē quā attrahit: aut ꝑ eam.ſ.perforationē quā fecit attrahēdo inde humiditatem:et per hanc.ſ.ventoſitatem pōt intelligere ⁊ vētoſitatem verā vel ſpūm:vel partes aliquas ſubtiles. Et ꝙ primo creatur.ſ.poſt generationē vmbilici eſt pāniculus.ſ.dictus ſecūdina inuoluens totaliter fetuꝫ.nō aūt alij duo pāniculi:vt poſt apparebit.

Verūtamē hic remouet dubiū. dixerat enim ꝙ cū vētoſitas penetrat ⁊c̄. Tūc creatur pāniculus. Et ideo erat dubiū qḋ ꝑmo fieret: an mēbra ꝑnci palia: an vmbilic⁹ ⁊ pāniculus. Et ideo declarās ħ dicit ꝙ veſica cordis ⁊ epis ⁊ cerebri ꝓcedūt creationē vmbilici ſup.tu. ⁊ ꝑ ꝯñs creationē pānicli ſcḋm ne. ⁊ itelligas ꝙ creatio iſtoꝝ ꝓcedit: creatio.ſ. ꝯfuſa: ſʒ creatio iſtoꝝ mēbroꝝ cōpleta poſtponitur a cōplemento creationis vmbilici ⁊ panniculi. hoc autē ipſe declarauit in libro ꝑncipiorum: quia.ſ.in 9° de animalibus. Qō.

Hic ego incipio qōnes mouere: q̄ ſup hoc cadūt ꝑ⁹ moueo qōnē de deciſiōe ſpermatis: eſto ꝙ ab alia poſſēʒ incipe. Eſt igitur qō. a quo decidat. ⁊ vñ veniat ħ ſpma qḋ in fetu dicit̄ facere tot opōnes mirabiles. Et ꝑ oſtēdit̄ ꝙ decidat̄ a toto: qꝛ in emiſſione ſpmatis accidit delectatio: ſed delectatio fit in toto. ꝗ ⁊ ei⁹ deciſio. ¶ Itē ꝙ a toto ḋcidat̄: qꝛ ab eo gnātur aliqḋ qḋ aſſimilat̄ gnāti ſm oia mēbra. ¶ Itē aial diminutū gnāt aliqḋ al' diminutū. ħ aūt nō eſt: niſi qꝛ ab illa pte diminuta nō pōt ſpma decidi. ¶ 2° ꝓbat̄ ꝙ decidat̄ a cerebro. qꝛ ſi abſcindant̄ vene q̄ ſunt poſt aures nō fit gnātio. vt ponit Auic. ſupra auctē Hyppo. ſen. 20. ca° de cauſis ſpmatis. ¶ Ad idem: qꝛ ex coitu intra cetera mēbra cerebꝝ maxie debilitat̄. ħ aūt nō eſt: niſi qꝛ ab eo eſt deciſio ſpmatis. ¶ Ad idē: qꝛ ſpermatica mā plus ꝓportōatur in ſuba ⁊ ſuis diſpōnib⁹ aſſimilat̄ cerebro ꝗ̄ alteri mēbro. ſupfluitas aūt multū aſſimilat̄ rei a q̄ decidit̄. ¶ 3° oſtēdit̄ ꝙ decidat̄ ab epe: quia epar exhibet vltimū alimētum ⁊ cōe toti corpori vt ſanguinē: ſed ſpma eſt ſupfluitas vltimi alimēti: vt ponit Ariſt. ꝑ de gnātiōe aialiū. ⁊ recitat in hac multas opiones ¶ Quidā poſuerūt ꝙ ſpma decidat̄ ab oib⁹ membris: ⁊ de iſtis. quidā dixerūt ꝙ ab oib⁹ ſil': ⁊ quidā ꝙ ab oib⁹ indifferēter. ſ. q̄nq̧ ab vno: ⁊ q̄nq̧ ab alio. ꝑmi ēt fuerūt bipartiti. qdā. n. dixerunt ꝙ ſic decidit̄ ab oib⁹ ꝙ aliqḋ de ſuba cuiuſlʒ mēbri decidit̄ aſpiciēs ſpma. Et hāc opionē ipugnat phs. ꝑrimo tūc ſpma eēt qḋdā aial paruū: ex q̄ ꝯponit̄ ex ſuba cuiuſlʒ partis. ¶ 2° tūc coit⁹ fieret cū triſticia: qꝛ nulla ps aialis pōt ſeparari ab alia ſine ſolone cōtinui: ſed iſta eſt cā doloris. ¶ 3° tūc qlibʒ fetus eēt maſculus ⁊ femia. qꝛ ſi decidit̄ a q̄libʒ pte: tūc aliq̄ pars deciderēt̄ a pudēdo maſculi: ⁊ alia a pudēdo feīe. ¶ 4° tūc qlibet fetus eēt qḋdā mōſtruʒ: qꝛ tūc oēs ille ptes eſſent indiſtincte: ꝓꝑ motū ſpermatis ⁊ deſcēſū qḋ mouet̄ multis reuolutiōib⁹: ⁊ ſic nullū mēbruʒ eēt in ꝓꝑio ſitu. ¶ Alij dixerūt ꝙ ſpma decidit̄ ab oib⁹ mēbris ſil': qꝛ decidit̄ ab alimēto partito ⁊ diſtributo ad ſingulas ptes. ¶ Impugnat̄ aūt ħ opio: qꝛ tūc ſp aial diminutū gnāret al' diminutum. ħ aūt eſt falſuʒ ad ſenſuʒ. ꝯña pʒ. qꝛ ab alimēto illi⁹ pticule diminute nō poterit decidi ſpma: qꝛ ſpma deciſū ab alijs particulis nō hʒ potētiā gnādi hāc. ¶ Ad idē: tūc ſperma eēt diſſimiliū ptiū. ħ eſt falſuʒ. qꝛ ſpma eſt corpus hōgeneū: ⁊ iō dicebat Auic. ꝙ ex ſpermate fiebāt mēbra diſſimiliū partiū. ꝯña declarat̄. qꝛ nutrimētū iam diſtributū in mēbra eſt ſcḋm ſile mēbris. ſicut ꝗ mēbra inter ſe ſunt manifeſte diſtincta. ita ⁊ illa nutrimēta. vñ ſiquis videret alimētū ꝓꝑiū oſſis ⁊ carnis: ⁊ ſic de alijs videret diuerſitatē manifeſtā. ¶ Ad idē: qꝛ illud nutrimentū diſtinctū in mēbro eſt directe ꝯrie diſpōnis ſpmati. ꝗ ab eo ſpma nō pōt decidi: ꝯña eſt clarū: qꝛ q̄to nutrimētū plus accedit v̄ſus formā mēbroꝝ: tāto dʒ hr̄e magl rōnē paſſiui: ſed ſpma hʒ maxime rōnē actiui cuʒ debeat ꝓducere fetum: ſed actiuum eſt maxime ꝯriū paſſiuo.

Alij dixerūt ꝙ ſpma decidit̄ ab alimēto omniuʒ ptiū nō ſil': ſed per moderamen: qꝛ.ſ. pōt idifferēter ab alimēto cuiuſlʒ mēbri ḋcidi. ¶ Impugnat̄ hec opio: qꝛ tūc ſpma nō eēt aptū ad gnāndū. ħ eſt ꝯ phm ꝑ de gnātiōe aialiū. ꝓbat̄. qꝛ nutrimētū appropriat̄ ſic ei a quo decidit̄ ꝙ nō eſſet aptū ad nutrire aliud mēbꝝ nec eū gnāre: ſed ſolū eſſet aptū illud gnāre a quo deciditur. ¶ Itē tunc ſeq̄ret̄ ꝙ quecunq̧ pticula corpis poſſet ꝑ ſe ꝑus in corpe gnāre ꝗ̄ alie: vt manus pes ⁊c̄. ꝓbat̄ ꝯña. qꝛ vt pʒ 3° de gnātiōe aialiū. ꝑmo gnātur ex eo aliqḋ qḋ i eo maxie eſt in ꝓōptu. cū ꝗ in ſpermate ſit magis in ꝓōptu illa pticula a qua decidit̄: cū ſibi magl' aſſimilet̄. ergo illa ꝑmo poterit gnāri. cū ꝗ ꝑ te poſſit ḋcidi a cerebro poterit ꝑmo cerebrū gnāre: ⁊ ſic de alijs. ¶ Alia ēt poſitio q̄ ponit ꝙ ſpma decidat̄ a cerebro ſtare non pōt. ꝑmo qꝛ cerebrum cū ſit mēbrū modice caliditatis ⁊ ſpma multe: non videt̄ poſſe ab eo decidi. ¶ Itē ſeq̄rent̄ illa duo inconueniētia ꝯtria. ſ. ꝙ nō eēt natū ad gnāndū: niſi cerebꝝ: ⁊ ꝙ cerebꝝ ꝑ poſſet gnāri: que ſicut ibi: ita ħ deducat̄. Et ſilr̄ ipugnat̄ opio que dicit ꝙ decidat̄ ab epate.

Tertia eſt opio que credit̄ fuiſſe Ar. ⁊ ħ opio multū late declarat̄ ⁊ tenet̄ a dino in ſuo ſcripto qḋ fecit de nā fetus ypo^cra^. ¶ Ad cuius euidentiam eſt notandum ꝙ ſperma pōt nobis duo dicere. vno mō ſumit̄ ſperma vt noiat oēm ſupfluitatē deſcendentē a mēbris ſuperiorib⁹ ad teſticulos: ⁊ retinet̄ in eis: ⁊ expellit̄ hora coitus: ita ꝙ iſta eſt ei⁹ acceptio large: ſiue ħ ſuperfluitas ſit pauca ſiue multa ſiue gnātiua ſiue nō: ⁊ ꝙ ſit dare hāc ſuperfluitatē ipurā nō aptā gnātiōi que veniat ad teſticulos hora coitus declarat̄ auctoritate Ar. ꝑmo de generatiōe aialiū. vbi ait. Cū ſimul tollunt̄ alie ſupfluitates ſup. alleuiat̄ corpus nō ſolū ſperma qḋ aſcendit. i. recedit a corpore: ſed etiā alie. i. ſupfluitates mixte. his ſimul habēt. he aūt ſunt langoroſe. vnde vult phs ꝙ aliquādo per vias ſpermatis exeūt quedā ſupfluitates iutiles: que ſi detinerent̄ eſſent cauſa malaꝝ egritudinū. ¶ Alio mō pōt accipi ſperma ſtricte ꝓ ſupfluitate pura habēte virtutem generatiuā que deſcēdit per vaſa ſeminalia ad teſticulos in hora coitus. ¶ Et hoc habito dicit ad queſtionē ꝙ ſi q̄ſtio querat de ꝑmo ſpermate tale pōt decidi a toto ⁊ a quacunq̧ parte. qꝛ ab omni loco corporis pōt natura per has vias materiā expellere. de hoc queſtio nō querit. ¶ Si queram⁹ de ſpermate 2° modo accepto dicit ꝙ talis ſuperfluitas decidit̄ a corde ⁊ ex ſuperfluo nutrimento cordis. ¶ Propterea ſciendū ſicut pʒ ꝑmo de gnātiōe animaliū. ħ ſuperfluitas hʒ in ſe aliquid mālē. ſ. corpulentiam ſuam. ⁊ aliquid hʒ formale. ſ. partē ſpūoſam. tūc dicit ꝙ ſi loquamur de hac pte ſpūoſa ꝑmo deciditur a corde tanq̧ a ꝑmo ꝑncipio tñ mediate. ſed ſecūdario ⁊ imediate decidit̄ a teſticulis. ⁊ cauſa eſt. qꝛ cor eſt ꝑncipalius ꝑncipium oīum virtutuʒ: cū in cōplemento operationuʒ opʒ ipm habere organa vt eſt claruʒ in operatione nutrimenti ⁊ ſenſus. Cum ergo virtus gnātiua dicat̄ eſſe q̄daʒ virtus naturalis: ꝑncipiū ei⁹ eſt a corde. imediate tñ ⁊ ſecundario a teſticulis ⁊ vaſis ſeminalib⁹ tanq̧ modificantibus ſpūm gignitiuū ad talē oꝑationē: per quā eſt aptus in opus gnātiōis. ¶ Si aūt loquamur de corpulētia ſpermatis: dicit ꝙ illud decidit̄ ab alimēto qḋ ſuperfluit a digeſtiōe. ¶ Primo ħ declarat̄ auctoritate phi ꝑmo de generatiōe animaliū. volētis oſtēdere ꝙ oēs femelle emittunt menſtruum in generatione. ibi exp̄ſſe ponit phus ꝙ ſperma decidit̄ ex corde. quia dicit ꝙ in animalibus habentibus ſinicinctorium. i. diafragma qḋ diuidit ſpūalia a nutritiuis ſuper qḋ ſinicintoriuʒ eſt collocatum cor vel proportionale cordi. ergo locus generatiōis humiditatis ſpermatice eſt cor vel eſt ei ꝓportiōale. ¶ Hoc idem expreſſe affirmat phs 4° de gnātiōe aialiū. ca° de lacte. ſi ibi

Fundación Uriach

legaẗ. ¶ Hoc idez declaraẗ rõne ꝑpter qḋ ꝑmittiẗ gd ſit ſperma: vt inueſtigat phs ꝑmo de gnãtiõe aialiuz. ⁊ dicit ꝙ eſt ſuperfluitas nõ qualiſcũqȝ: ſȝ vtilis: ⁊ nõ cuiuſcũqȝ: ſed alimẽti: ⁊ nõ cuiuſcũqȝ alimẽti: ſed vltimi: in qua ſupfluitate eſt potẽtia ad eſſe: q̃re ſit ſuperfluitas phs declarat: q2 qḋ eſt in nobis vl' ẽ pars noſtri corporis vel res preter nãz vel alimẽtũ vel ſupfluitas: ⁊ tũc vel vtilis vel inutilis mõ ſperma nõ eſt mẽbrũ vt notũ eſt: nec ẽ res ꝑter nãm: q2 eſt res ordinata a nã in finez. nec eſt alimentũ: q2 alimẽtũ nõ ſeparaẗ a nobis. ſed ſperma ſic. g̃ relinquiẗ ꝙ ſperma ſit ſuperfluitas: ⁊ tũc vel vtilis vel inutilis: nõ vtilis: q2 tũc accideret maxime in aialib⁹ ⁊ hoĩb⁹ langoroſis repletis malis ⁊ inutilib⁹ ſupfluitatib⁹. cõtrarium videmus ad ſenſuz. 2° ſic. ſperma eſt ꝑn^m gnãtiõis. ꝯcediẗ. nõ eſt ſuperfluitas pura cũ in eo ſit virt⁹ nãlis. g̃ eſt ſupfluitas alimẽti: ſed nõ alimẽti ꝑmi: q2 talis eſt ſupfluitas indigeſta vt flegma. Itẽ talis eſt mĩta: ſed ſupfluitas ſpermatica ẽ pauca. ergo relinquiẗ ꝙ ſit ſupfluitas vltimi alimẽti: qḋ põt diſtigui ad vnãquãqȝ partẽ: ⁊ q2 tale alimentuȝ vltimũ eſt ꝓpinquũ mẽbro: ⁊ ab eo decidiẗ anq̃ fiat mẽbrũ. Iõ dixit phs ꝑmo de gnãtiõe aialiũ. ꝙ accidit ꝙ ei⁹ euacuatio eſt valde diſſolutiua. q2 qñ ſit ſuperflu⁹ coitus auferẗ mã nutritiua mẽbris ꝓpinqua. ꝓpter qḋ ipſa diſſoluunẗ. ⁊ ꝓpterea dicit ꝙ non diſſoluiẗ a pueris. q2 indigent multo nutrimẽto ⁊ augmẽto: a ſenib⁹ ꝓpter defectũ hũiditatis nãlis ⁊ caloris: ſed a iuuenib⁹: q2 deficit operatio augmẽtatiue. ⁊ ideo qḋ ꝯuenit cedere in augmẽtũ aliꝫ ipſo cõpleto tẽdit ad ſupfluitatẽ ſpermaticã. vñ dicit. adhuc vero nõ exiſtit ſperma: neqȝ in ꝑma etate: neqȝ in ſenectute. ¶ Ex quo pȝ gd ſit ſperma: q2 eſt ſupfluitas vtilis alimẽti vltimi. Hõis potentiã generãdi oẽ. cum g̃ cor ſit illud qḋ in potẽtia eſt oẽ ⁊ totũ aial. ſperma eſt ſupflua alimẽti vltimi: qḋ ſupfluit ex corde: q2 hoc alimẽtũ cõtineẗ in venis ⁊ arterỹs q̃ ꝓcedũt ex corde. iõ etiã mã ſpermatis cõtinetur in venis ⁊ arterỹs. ⁊ iõ nõ ſꝫ opȝ ꝙ talis ſuperfluitas cõtineaẗ in corde: ſed ſufficit ꝙ ſit contenta in venis ⁊ arterỹs: que ſunt vaſa cõia. ⁊ iõ dicebat phs ꝑmo de gnãtiõe aialiũ. ꝙ ſperma eſt ſupfluitas alimẽti diſtincti per ptes. nõ intelligat̃ ꝙ ſit actu iaȝ diſtributũ ⁊ aſſimilatũ partib⁹. q2 hoc fuit ſupi⁹ iꝓbatũ: ſed eſt poſſibile diſtribui per ptes: ⁊ ꝓpterea ibi dicit ꝙ ſperma eſt nãe ſanguinee: nõ dr̃t aũt a ſanguine. niſi q2 eſt magis digeſtũ q̃ ſanguis: ⁊ ideo dicit ꝙ multi coeũtes vltimo emittunt ſanguinẽ: ⁊ q2 ſanguis eſt vltimũ cõe: ⁊ iõ etiã ſpma decideẗ ab alimẽto cõi qḋ eſt in potẽtia ad oĩa mẽbra mediãte virtute cordis. vñ dicit phs. ſperma eſt gd man⁹ aut gd faciei aut gd aialis toti⁹ indetermiati. q̃re din⁹ cõcludit ꝙ ſpma decidaẗ a toto. i. a corde qḋ eſt in potẽtia totum. ¶ Hec opio rẽouebiẗ ꝑ 3^am opionẽ q̃ poneẗ. q2 rõnes ille q̃ ꝓciſe illã ꝓbabũt erũt hãc opionẽ remouẽtes.

Et ideo pono 3^am opionẽ quã credo veriorẽ: quã ẽt quo ad fundamẽtũ ipſi⁹ ſenſit ille Gentilis de fulgineo doctor me⁹ qui directe fuit opionis Aui. ſuppoſita diſtinctiõe quã poſuit dinus de acceptiõe ſpermatꝭ largo mõ ⁊ ſtricto mõ: querim⁹ aũt de ſpermate ſtricte et ꝓprie ſumpto. tũc dico ꝙ h̃ mõ accipiẽdo ſpma. ſpma hȝ duas ptes in ſe. hȝ. n. ſpũꝫ gignitiuũ ⁊ ptes ſpumoſas. ⁊ hȝ partẽ corpulẽtã in qua quidẽ ille ſpũs claudaẗ ne reſoluatur: ⁊ ne exalet. ſi loq̃mur de p^a parte. ſ. de ſpuma a q̃ decidaẗ. ¶ Pono. 2. ꝯnes. p^a ꝯ eſt h̃: ꝙ h̃ ſpũs necẽio decidiẗ ab oĩb⁹ mẽbris ꝑncipalib⁹. ſ. corde cerebro ⁊ epate: ita ꝙ necẽio ad h̃ vt ſpma ſit gnãtiuuȝ in eo eſt ſpũs cordis ⁊ in eo eſt ſpũs epatis ⁊ ſpũs cerebri. ¶ 2^a ꝯ eſt. ſperma q̃tuȝ ad partẽ ſpumoſaȝ põt cõtingẽter decidi a quolibet mẽbro. ita ꝙ ꝯtingẽter põt ſpũs venire a quolibȝ mẽbro qui in ſpermate includeẗ vltra illos tres necẽio regſitos. non quidẽ ꝙ qḋlibȝ mẽbrũ ſpũm faciat. ſed põt venire ſpũs. q2 ille illis eſt miſſus a ꝑncipalib⁹. ¶ Primã ꝯnẽȝ ꝓbo ꝑ auctẽ Auic. in ꝑn° hui⁹ capli. vbi dicebat. Et veritas gdeȝ diſpõnis illi⁹ ſpũoſitatis eſt. ex h̃ q2 virt⁹ iformatiua mouet illud qḋ eſt in ſpmate ex ſpũ aiali nãli ⁊ vitali ad mĩnerã vniuſcuiuſqȝ corꝫ in qua ⁊c̃. Ecce ꝙ expſſe Aui. vult ꝙ iſti tres ſpũs ſunt in ſpermate. mõ manifeſtũ eſt ꝙ ſm oẽm opionẽ ſiue medicoꝝ ſiue phoꝝ ſpũs aialis eſt ex cerebro: q2 eſto ꝙ phi dicãt ꝙ nõ acq̃rat trãſmutationẽ formẽ ſubalis in cerebro. tñ ipſi ꝯcedũt ꝙ ſpũs vitalis: nũq̃ põt dici aialis niſi ad cerebrũ iuerit: ⁊ ſilr̃ eſt de ſpũ nutritiuo: ⁊ hanc eandẽ ꝯnẽ ego cõfirmo auctẽ Auicẽ. ſupra 3° can. ſen. 20. ca° de cauſis ſpmatis vbi dic̃. Mihi ṽo videẗ ꝙ nõ oȝ vt ſpma ſit ex cerebro ſolo: q̃uis ei⁹ fermentũ. in alio ꝑticularitas. ex cerebro ſit: ⁊ eſt veꝝ qḋ dixit Hy. de eẽ duaꝝ venaꝝ: imo oȝ vt ſit ei ex oĩ mẽbro ꝑncipali fõte: ⁊ vt ſit ex mẽbris alỹs reſudatio ⁊ ad iſtas radices. ⁊ propter illud eſt aſſeueratio. ⁊ ꝓpter illud generaẗ ex mẽbro diminuto mẽbrũ diminutũ. Ecce ꝙ per h̃ ṽba Auic. confirmat ꝯnes antea poſitas. vñ dicit ꝙ eſt ex oĩ mẽbro ꝑncipali ſpma fcm̃. vñ dicit ꝙ ex cerebro eſt ei⁹ ꝑticularitas .i. quedã pars ei⁹ ex cerebro. ¶ 2^am ꝯnẽ ipſe cõfirmat. cũ dicit: ⁊ vt ſit ex mẽbris alỹs reſudatio ad iſtas radices. ſ. aliq̃ cõtingẽter põt reſudare ⁊ venire in ſperma ad locũ gnãtiõis. Et aũt in ſpermate ſint. 3. ſpũs oĩuȝ mẽbroꝝ ꝑncipaliũ oñdiẗ auctẽ Haly in tegni. tracta. 2°. illo ca° ſigna corporis egri ſimplr̃: vbi dicit. Et illud qḋ dãt vaſa ſpmatis ex teſticulis eſt ſpẽs ſpũs cõpoſiti ex ſpiritibus. 3. ſ. cordis epatis ⁊ cerebri: quo currit virtus gnãtiua in ſpermate. idem etiã Haly infra. ſupra illo verbo. teſticuloꝝ vero craſes. dicit. ſed virtus gnãtiua currit ex oĩbus virtutib⁹ corporis ad teſticulos: ⁊ ſit ſpma cõphẽdẽs eam. Probaẗ ꝑma ꝯ rõne vt in h̃ directe reprobeẗ opio illa que ponit ꝙ in ſpmate ſit ſoluȝ ſpũs cordis: vt arguam ſic: oẽ agens nãle ad aliqua diuerſa diſtincta nõ põt illa plura ꝓducere: niſi dearticuleẗ ab aliquo: ſed dearticulantia ipm ſunt ſpiritus epatis ⁊ cerebri. quare ⁊c̃. ¶ Hanc rationẽ conatur ſoluere dinus dicẽs ꝙ agentia vlĩa ſunt duorũ modoruȝ. quedã ſunt que indifferẽter ⁊ eq̃liter plura cõtinẽt in virtute vt ſol hoiem ⁊ aſinũ. aliud eſt agẽs vle qḋ eſto ꝙ plura cõtineat in virtute: nõ tñ cõtinet illa equaliter: ſed ſub ordine quodã: ita ꝙ ꝓ̃mptius eſt ad gnãndũ vnum q̃ aliud: ⁊ poſtea aliud mediante ꝑmo. ſi loquamur de ꝑmo agente: dicit ꝙ nunq̃ illud põt in actuȝ exire: niſi habeat qḋ eum dearticulet. ſed agẽs vle 2° mõ dcm̃ hñ põt ex ſe exire in actũ. q2 eſto ꝙ plura cõtineat: tñ hȝ necẽio ꝓducere vnũ ꝑmo q̃ aliud. ideo eſt ſicut ſi nõ eſſet vle: ſed vnuȝ ſolũ haberet ꝓducere ⁊ tale agẽs diciẗ eẽ ſperma. q2 eſto qḋ ꝯtineat oĩa mẽbra in virtute: tñ hoc eſt cuȝ ordine: q2 necẽio ꝑmo hȝ ꝓducere cor. ¶ Iſta ſolutio nõ valꝫ. ⁊ cã ẽ iſta. q2 ſi ſpũs cordis nõ põt in corpore nr̃o exercere aliq̃s operationẽ: niſi cõtinue hẽat illos ſpũs dearticulatos. g̃ nõ põt illa mẽbra: q̃ hñt illas exercere: gnãre. qñ illa mẽbra q̃ debẽt exercere opõnes illas: debẽt hr̃e talẽ modũ ꝯnis qualẽ modũ habẽt mẽbra pr̃is illas exercentis: a quibus ſperma decidiẗ. vt ſi debet ſentire debet habere talẽ ꝯnẽ qualem mẽbrũ patris ſentiẽs hȝ. poſtq̃ in ſe recipit ſpiritum animaleȝ: qui ei eam dedit. cum ergo ſpũs cordis ſolum nõ habeat illã ꝯneȝ quã poſſit dare illis mẽbris: niſi illam habeat a ſpiritu cerebri ⁊ epatis. ergo. ꝙ auteȝ non habeat. patet. quia ſi eam habeat eſſe in membris patris eſſet ſufficiens organum pro operationib⁹ mẽbroruȝ illis alỹs circũſcriptis: qḋ tñ ſm oẽs eſt falſum: cuȝ oẽs ponãt ꝙ in corde hȝ ſe ſicut agẽs vle reſpectu opationũ in quas

nõ exit niſi ab illis deartuculatis. ergo imaginabimur ꝙ
veniente nutrimẽto ad coꝛ ⁊ epar: ⁊ mẽbra: cum oẽ nutri-
mentũ hẽat in ſe quaſdã partes groſſas: ⁊ habeat in ſe par
tes ſubtiles: agendo in vtraſq; partes de partibꝰ groſſis:
qꝛ habent modum ſubẽ in quo põt recipi actualis forma
membꝛi: facit mẽbrũ actuale. partes aũt ſubtiles que nõ
hñt modũ ſubẽ aptũ forme mẽbꝛoꝝ non poſſunt recipe
formã illam actualẽ: ⁊ ideo qꝛ actionẽ recipiũt illã formã
mẽbri recipiunt virtualr. vt. q. ſpûs dicaꝛ eẽ virtuale mẽ
brũ. ⁊ iõ ſpûs cordis veniẽs ad cerebrũ fit vnũ cerebꝝ vir
tuale: ⁊ ſic de epate. ita ꝙ nõ dico ꝙ cerebrũ fiat de nouo
ſpû: ſed illo modo optat cordis ſpûm: ⁊ ita hi tres ſpûs ve
nientes ad locũ gñationis: ſicut in coꝛpe pris ſpûs vitalis
ſimul cũ iſtis deartuculantibꝰ cuꝫ tanq̃ agentibꝰ particu
laribus põt oẽs exercere oꝑatões vel mẽbra per illud qꝺ
ab iſtis recipit. ita ſpûs vitalis põt generare oĩa mẽbra ab
illis deartuculatis: cũ ſimul tñ iſtis poſſit dare eis omneꝫ
modũ ꝯnis requiſitũ ad oẽs exercendas oꝑatões. ¶ 2ª
ꝯ declaraꝛ. ſ. ꝙ ab oĩbus mẽbris poſſit cõtingẽter decidi
ſpûs aliqs qui in ſpermate põt eſſe in loco gñatiõis. hec ꝯ
ſic ꝓbaꝛ. ſi hoc nõ eſſet ꝙ h̄ cõtingẽter aliqñ fieret: tũc ſe
quereꝛ ꝙ pater cũ aliquo ſigno in aliquo ſuoꝝ mẽbroꝝ
nunq̃ generaret filiũ cũ tali ſigno. hoc eſt falſuꝫ: imo hoc
multũ euenit. ⁊ꝫ ꝯña. qꝛ ex quo in ſpermate nõ ſunt niſi ſo
luꝫ ſpûs ab illis ꝑncipalibꝰ mẽbris deciſi: cũ illi nõ conti
neant in ſua virtute: niſi oĩa mẽbra fetus nõ talia vel cuꝫ
tali ſigno. Uel ſi tu dicas ꝙ in ſua virtute illud ꝯtineant.
ḡ ſp ſecũ ille generabit cũ illo ſigno. ḡ nõ eſt dicendum ꝙ
ille aliqñ generet cũ tali ſigno filiũ ſiĝ pris: ⁊ aliqñ nõ. niſi
qꝛ aliqñ cõtingit ꝙ ſimul cũ illis ſpiritibꝰ mẽbroꝝ ꝑnci-
paliũ: que hñt in virtute oĩa mẽbra fetus: decidiꝛ aliquis
ſpûs habẽs virtuteꝫ illius mẽbri. ſ. generati: qui ſpûs mo-
dificat illos alios ſpûs ad generãdũ mẽbrũ cũ tali ſigno.
⁊ iõ qꝛ aliqñ cõtingit ꝙ hic ſpûs ab illo mẽbro nõ decida
tur. ḡ aliqñ filius ſine illo ſigno generaꝛ. vñ oẽs ꝯcedunt
ꝙ eſto ꝙ ſpûs vitalis in cerebro fiat aĩalis: ⁊ in epe nãlis:
qꝺ requiriꝛ ad hoc vt in oꝑatiões exeat. tñ ad hoc hñt ꝙ
ſpiritus cũ veniũt ad particularia mẽbra adhuc recipiũt
aliquas diſpões a mẽbris: ⁊ ita h̄ ſpûs fit organũ bonuꝫ
ꝓ vna pte: poſtq̃ illi approximatus eſt: ꝙ non ꝓ alia. ſicut
etiã nutrimẽtũ anteq̃ fiat mẽbruꝫ: ita a mẽbris diſponiꝛ
cũ in eis eſt: ꝙ illud qꝺ eſt bonũ ꝓ vno nõ ſit ꝓ alio bonũ:
⁊ iõ cũ hi ſpûs veniẽtes ad mẽbra acquirãt virtualitates
mẽbroꝝ: ſpûs aliquis ab aliquo mẽbro veniẽs põt modi-
ficare ſpûm gignitiuꝫ ad generãdũ ſic factũ: vt cuꝫ tali
ſigno. Jõ Auic. ſupra in auctoꝛitate ꝑallegata. cũ dicebat.
imo opꝫ vt ſit ſpermati ex oĩ mẽbro fons: ⁊ vt ſit ex mem
bris aliꝗs reſudatio: ⁊ ad iſtas radices ſubdebat: tũc ⁊ pp
illud. ſ. pp illud vltimũ eſt aſſimilatio. ⁊ ꝓpter illud gene
ratur mẽbrũ diminutũ ex mẽbro diminuto. ḡ expꝛeſſe pꝫ
ꝙ ambe ꝯnes poſite fuerũt de intentiõe Auic. ¶ Sed tu
d. nõ videꝛ ꝙ hõ in mẽbro aliquo diminutꝰ poſſit genera-
re alium hoiem diminutũ: qꝛ ex quo eſt ibi aliqꝺ mẽbruꝫ
abſciſum: ab illo nũq̃ cõtingẽter ſpûs põt decidi vt ꝯbat
ſpûs mẽbroꝝ ꝑncipaliũ ad gñãdũ filiũ ſileꝫ pri. ¶ Re-
ſpõdet Dinꝰ ꝙ iõ hõ occaſionatꝰ: vel in aliquo mẽbro di-
minutus generat filiũ ſilem ſibi: nõ per h̄ ꝙ ab illa parte
aliquis veniat ſpûs. ſed qꝛ coꝛ cõpaſſionẽ habuit: cũ illud
mẽbrũ iciſuꝫ fuit. ⁊ iõ quãdã occaſionẽ recipit: vñ poſtea
ſuus ſpûs põt generare hoiem ſic diminutũ. ⁊ iõ podagri-
cus generat podagricũ: qꝛ ad doloꝛẽ podagre ⁊ ꝯpaſſionẽ
illã fit ad coꝛ cõpaſſio: eſto ꝙ dinus poſſet aſſignare cãm
ſilitudinis filij a patre cũ in pr̃e cẽnt īfirmitates: ꝑ quas
cõpaſſio fieret ad ꝑncipalia: dato ꝙ aliquis ſpûs nõ vẽiat
a particularibꝰ mẽbris: tñ nõ põt aſſignare cãm: q̃re hõ di
minutus in mẽbro nõ ex pte: ſed ex gñatiõe generet filiũ
diminutũ: cũ ibi in illa diminutiõe ad coꝛ nõ fiat cõpaſſio.
ḡ opꝫ ne c̃io ponere cõtingẽter ſpûm a particularibꝰ mem
bris venire ad locũ gñatiõis. ¶ Et iõ dico ꝙ in paſſioni-
bus in ꝗbus fit ad coꝛ compaſſio vt in podagra: cã ſua põt
pertrãſire. in aliꝗs aũt ſimilibꝰ cã eſt cõtingentia aduẽtus
ſpûs dicta ad locũ gñatõis. ¶ Et. d. tu. a mẽbro qꝺ nõ eſt
nõ põt ſperma decidi. ḡ hõ in manu diminutꝰ nõ poterit
ex hac generare hoiem diminutũ in manu: qꝛ ab illa ma-
nu que nõ eſt: nõ decidiꝛ ſpûs. qꝛ decidiꝛ a partibꝰ extre-
mis: vbi deberet eſſe illud membrũ. vt verbi grã. ſi hõ pp
vnã manũ inciſaꝫ hꝫ in extremitate ſui cutim: ⁊ manũ ſic
⁊ ſic factã: qꝺ non hñet ſi manũ haberet. ſperma ḡ ab illis
extremis partibus deciſuꝫ hꝫ ꝯbere ſperma generans vt
generet hoiem cũ brachio hñte in extremitate duricieꝫ ⁊
cutis ⁊c̃. que cõditiones ibi nõ ſtant cuꝫ manu ibi exiſte: ⁊
iõ generabit filiũ ſine manu. ⁊ iſta inſtãtia q̃ nũc eſt ſolu-
ta eſt foꝛtioꝛ q̃ poſſet fieri ꝯ ꝯnes ꝓbabitas: ⁊ ſolutio meo
iudicio eſt valde clara. ergo clare apparet ꝙ ſperma deci-
ditur ne c̃io ab oĩbus mẽbris ꝑncipalibus cõtingẽter aut
a quolibet mẽbro põt venire ſpiritus deartuculans ſic il-
los vt generet mẽbrũ ſic vel ſic cõditionatum. ¶ Si aũt
loquamur de alia parte: que eſt in ſpermate: que eſt pars
coꝛpulenta mãlis. ſic dico ꝙ illa pars quantũ ad maioꝛẽ
partem ſui decidiꝛ immediate a vena arteria deſcenden
te: a quibus vaſa ſpermatica oꝛiunꝛ. ⁊ ideo cum illa mate
ria fuerit ꝑmo ſanguis: tunc ſi coꝛ eſt ꝑmo generatiuũ ſan
guinis: põt dici decidi a coꝛde: ⁊ eſt ſupfluitas alimẽti vl-
timi: qꝛ ſanguinis: ⁊ tunc ꝓ his recurras ad opinionẽ dini.
Eſt aũt heſitabile an cuꝫ ſpiritu qui venit a membris ꝑn
cipalibus ſemper veniat aliquid de illo groſſo coꝛpulẽto
vel ſolũ ſpiritus venit: ⁊ quodcũq; vis potes tenere: eſto
ꝙ veriſimile ſit ꝙ veniat. Intelligas etiã ꝙ dato ꝙ dicã
ꝙ ad hoc vt fiat generatio ſit neceſſariũ ꝙ ad locuꝫ gene
rationis veniat ſpiritus a quocũq; mẽbro ꝑncipali: nõ ſp
opoꝛtet ꝙ hi ſpûs pro tunc ab illis mẽbris ꝑncipalibꝰ ve-
niant: licet poſſint venire a locis venarũ arteriarũ ⁊ ner-
uoꝛum. dũmõ hi ſpûs iam appropꝛiati nõ ſint particulari-
bus mẽbris. ¶ Sed. d. tu. nõ videꝛ ꝙ membra fetus poſ
ſint generari ab illis ſpiritibus trium ꝑncipaliũ membꝛo
rum niſi cõtinue hẽant ſpûs deartuculatos mẽbroꝝ par-
ticularium. qꝛ ſicut tu. d. ꝙ ſpûs coꝛdis cõtinet vniuerſa-
liter oẽs operatiões ⁊ mẽbra: ⁊ ideo qꝛ mẽbra ſunt diuer-
ſa: opoꝛtuit ꝙ haberent ſecum illos ſpûs: ita dicã ꝙ ſpûs
cerebꝛi continet in ſe omnes operatiões ſenſitiuas: nõ tñ
exit in operationẽ ſenſus. ſ. manus: niſi poſtq̃ deartucula-
tur a manu. ¶ Dico ꝑmo ꝙ deartuculationes illoꝝ ſpiri-
tuum membroꝝ ꝑncipaliuꝫ ſiunt a diuerſis partibꝰ ma-
teriei infoꝛmãde cum vniformis nõ ſit. ¶ Scḋo dico ꝙ
deartuculatio ſpûs a mẽbris particularibꝰ eſt quedã de-
articulatio parua ⁊ accidẽtalis multuꝫ: que nõ facit tran-
ſire ſpiritum ad aliam latitudinẽ: ſed ſpiritus vitalis cuꝫ
fit animalis ſic tranſit ad aliam latitudinẽ: vt penes hos
ponamus in coꝛpoꝛe diſtinctas virtutẽs. ſed ſm medicos
illi ſpiritus ſpecie differunt. nunc autem quando agentia
vniuerſalia habent producere effectus alterius latitudi-
nis a ſe: opoꝛtet ꝙ habeant agentia particularia deartucu
lantia. cum auteꝫ aliquod agens ad exeundꝫ in aliqueꝫ
effectum ſolum quadaꝫ parua diſpoſitiõe accidentali in-
digeat: illam a quocũq; poteſt habere. ⁊ ideo iſti ſpiritus:
eſto ꝙ alios ſpiritus particularium membꝛoꝛum non ha-
beant ipſi omnes: tñ in ſe cõtinent omnes latitudines vir
tutum noſtri coꝛpoꝛis: ⁊ perfoꝛãtes materiam infoꝛman-
dam ad actus exeunt. quid autem in generatione faci-
ant teſticuli foꝛte de eis erit ſermo poſterius: tamen ad

Fundación Uriach

preſens cum virtus generatiua ſit virtus in corpore di-
ſtincta a virtute nutritiua ⁊ alijs: quia nutricatio eſt con-
iuncta genera°: ſed genera° eſt genera° diſiuncta: ideo ſpi
ritus habentes facere hāc operationem que ab alijs dif-
fert: opꝫ ꝙ a mēbro in quo eſt h virtus digōnem recipiat.
h aūt membrū ſunt teſticuli. tene aūt ꝙ ibi ſpiritus tranſ
muteſ ſubaľr vel ſolū acciňaľr nō curo. dūmō vltimū per
qȯ ſpūs in actū gnātiōis pōt exire recipiat a teſticulis: ita
ꝑprie pōt dici ꝙ ſpūs gnātiu° decidiſ a teſticulis. ſicut di-
cimus ꝙ ſpūs aīalis decidiſ a cerebro nec pl̄s neq; min°.
h aūt nō repugnat opinioni imediate poſite. qꝛ illa decla
rat vñ vēiūt ſpūs ⁊ a quo ſpūs ſint. ⁊ de hoc dico a teſticu
lis ſicut ſupra. ſicut ſi qreren° g ſpūs: ⁊ cui° mēbri ſit ſpi
ritus aīalis: cerebro circūſcripto. ⁊ cōſidera ꝙ illud qȯ di
ctū eſt de trib° ſpiritib° in ſpermate non facit ſperma eſſe
hōgeneū: cū illi adinuicē ſint mixti: ⁊ nullā ad ſenſuꝫ vel
groſſitiē vel ſubtilitatē ⁊ diuerſitatē in ſpermate cauſent.
¶ His habitis reſtat rñdere ad rōes. Ad .1. ꝓmo delecta
tio fit in toto. dico ꝙ falſum eſt: imo ſolū in loco genitali.
ſed ita totū corpus hꝫ cōpaſſionē vni membro in vna ma
gna delectatōe: ſicut hꝫ cōpaſſionē vni mēbro qȯ magnū
doloreꝫ hꝫ. ¶ 2ª rō ex dictis ſoluiſ: qꝛ h ſperma virtualr
oīa cōtinet mēbra: ⁊ iō ab illis mēbris ſolū pōt decidi que
virtualr oīa ꝯtinēt. ¶ 3ª rō ſupra fuit ſoluta. ¶ 4ª rō ſol
uitur ex dictis met Auicen. fen. 20. ⁊ ex dictis ſupra. qꝛ he
ne ponit opio ꝓdicta ꝙ necīuꝫ eſt ſpūm cerebri venire ad
locuꝫ gnātionis: ex opi. aūt ꝓdicta ſaluaſ omnis qui dixit
ꝙ ſperma decidiſ a toto. ſ. cōtingēter per moduꝫ dictū: ⁊
qui dixit ꝙ decidiſ a cerebro ſm partē: ⁊ ſilr ab epate. Et
ad Ariſto. dico ꝙ Ar. dicit ꝙ decidiſ a corde: ⁊ h cōcedit
ꝓdicta opinio eſſe verꝫ. ſi dicaſ ꝙ nō ab alijs decidat: tūc
illa opio cōtra cū eſt. dixit aūt Ariſto. plus de corde q̄ȝ ab
alijs: qꝛ ſpūs ab eo deciſus eſt ꝑncipalior q̄ȝ alij. Uel itelli
git ꝙ decidiſ a corde ꝑ illa pte groſſa q̄ decidiſ a ſanguie:
⁊ h eſt de qōne iſta in qua quideꝫ adhuc ⁊ in multis alijs
h non poſitis mens mea vacillat.

Et ſperma figiſ.) poſtq̄ȝ Auic. oſtēdit q̄ diſpōnes fiebāt in factōe fetus in tpe ſupra pre-
aſſignato. h oñdit qd operanſ cū ſint vel quis effect° fiat.
ꝑmo h. 2° qꝛ mentionē fecerat ꝙ in fetu erat nutricatio ꝑ
hūc panniculū: oñdit qūo ⁊ qñ. ibi 2°. (Et embrio qdeꝫ.)
Et dicit ꝙ cū fiunt diſpōnes ꝓdicte. ſ. de fixione ſperma-
tis in matrice ⁊ eius ſpumatiōe dicta: tūc fit pāniculus: qꝛ
ſperma maſculi mouet ſperma femie: g pāniculus a fetu
ſeparatus eſt. vt ſuſpēdaſ a matrice: cū venis ⁊ arterijs: vt
attrahat nutrimētū. h ē qȯ dicit. ⁊ ſperma figiſ in matri
ce ⁊ ſpūaſ. i. facit ſpumas ſupra dictas. Et dat ex° de vna.
⁊ ꝑ qꝛ: qꝛ penetrat ſpuma: ex h ꝙ ſpma muliebre. hic ſper
ma muliebre eſt caſus accuſatiui: vt ſit ſenſus: ꝙ ſperma
maſculinū mouet muliebre. ⁊ eſt ſepatus ille pāniculus a
fetu: qꝛ nō eſt ei adherēs ꝑpter iuuamēta que ifra diceſ.
¶ Alio mō pōt exponi. eſt ſepat°. vt ſit ſmo ſilis ſmoni
Hypo. de nā fetus. tunc pāniculus fit de ſubtili pte māe
in ſpermate: que ꝑueniēs ad ſupiora deſiccaſ ⁊ in pānicu
luꝫ cōuertiſ. alia aūt pars corpulēta hūida cōtinetur itra
iſtū pāniculum: ⁊ iō expone. eſt ſepatus. i. fit de mā q̄ ꝓ
ueniens ſurſum ab alio ſepatur. vñ dicit. y. ⁊ h pāniculus
extat tenuis: ⁊ ſperma in ſe parum eſt. hoc aūt aliud ſper-
ma rotūdū eſt in pāniculo. deinde. ſ. cū ē fact°. ille. ſ. pāni-
culus. ſuſpendiſ ideſt alligaſ. niſi cū foramib°. i. orificijs
venarum ⁊ arteriarū contextarum in panniculo illo: me-
diantibus quibus attrahiſ nutrimentum. Qō.

Sed de iſto panniculo dubitaſ magis a quo fiat. ſ. an a virtute informatiua ſpmatis: an ex ſola ca-
lefactione ſpermatis. Rñdeo ſine arᵗⁱˢ: qꝛ ꝑ iſtis queſtiū-
culis in qb° nihil pōt noui dici recurre ad dinū in lib. de
nā fetus: ⁊ ad Egidiū romanū in ſuo tractatu quē fecit de
natura fetus. non enim h intendo inutilr replere cartas.
dico ergo ꝙ h panniculus fit ꝑncipalr a virtute iformati
ua ſpermatis: etiā h eſt ſnīa. y. de nā fetus. dicit ꝙ ſperma
inflatū facit panniculū. ecce qd ſperma facit. Item h eſt
expreſſe mens Auic. qui dicit ꝙ h pāniculus fit cuꝫ ſper-
ma ſpumat: ex h ꝙ ſperma maſculinū mouet ſperma mu
liebre. ſ. ad factioneꝫ eius. h appet ex ſimili: qꝛ ſicut ſe hꝫ
fetus ⁊ ſuus pāniculus ⁊ ligamēta: ſic ſe habꝫ fructus ⁊ li-
gamēta ⁊ coopertimētum vt frōdes. ſed in fructu oīa iſta
fiunt ab eadē virtute gnātiua. g ⁊ ſilr h. ſilr cum h panni
culus fiat ꝑpter finē determinatū. ſequiſ ꝙ fiat a vtute.
calor. n. aſſans inq̄ȝtū calor nō facit opatiōes determina-
tas ꝑpter finē: ⁊ ideo ſolū per modū aſſatiōis h pannicu
lus nō fit: ſed a virtute informatiua: in quo aūt ſit illa vir-
tus informatiua an ſolū in ſpermate maſculi: an femie: an
in matrice: vl̄ qūo: poſtea diſputabiſ. Qꝛ etiā h pāniculuſ
nō fiat a pure calido aſſante faciēte hūc panniculuꝫ: ſicut
fit cruſta in pane ⁊ furno: vt iam dixerūt quidaꝫ. ¶ Re-
mouet Auic. dicēs ꝙ in matrice nō eſt calor aſſans: cuius
ſignuꝫ eſt. qꝛ in ipſa interius eſt hūiditas multa circa ſu-
perficiem ei° interiorē. h aūt nō eſſet ſi ibi eſſet caliditas
aſſans. ¶ Itē eſſet cōſumpta. ¶ Itē dicit ſi hoc eēt: tunc
⁊ omne aliud humidū cōtentū in loco calido haberet ſilr
circa ſe cruſtā. cum maior rō nō ſit de vno q̄ȝ de alio: ſꝫ il-
lud eſt falſuꝫ: qȯ ꝓbat. qꝛ chilus exñs in ſtomaco eſt hūi-
dus in calido loco: ⁊ tñ cruſtam nō hꝫ. ſilr ſanguis in epe.
Unde dicit ibi Auic. Et ſtultus eſt qui dicit ꝙ operaſ ma
trix: ſicut caliditas in furno. ⁊ 2° dicit. ꝙ licet hic pānicu-
lus non fiat a puro calido matricis aſſante: ſed a virtute
informatiua: tñ virtus iuuatur a caliditate loci. vt. n. ap-
paret 4° metheoro. ⁊ 2° de generatiōe aīaliꝫ. licꝫ virt°
informatiua ꝑncipalis ſit in gnātione: tñ iuuatur a calido
vt dicebat phus 2° de gnātione aīalium. concurrente aūt
corpore deſiccaſ humidū ⁊ circūſtat imen gratia alicui°.
vñ inq̄ȝtū eſt gnātio talis ꝑpter fineꝫ determinatū facit
pāniculū. inq̄ȝtū aūt gnātio a calido iuuatur.

Et embrio qdē.) Qꝛ dixit ꝙ embrio nutriſ per pā niculum illum: oſtēdit quādo hoc eſt:
⁊ quomodo. ⁊ pōt h littera duplr exponi. ꝑmo ſic. cuꝫ eni
Auicē. dixerit ꝑmo in parte illa. ⁊ qȯ ꝑmo creatur: tūc eſt
panniculus: ꝙ illud qȯ ꝑmo creatur eſt panniculus ſaltiꝫ
antequā alia creenſ creatione diſtincta ⁊ dearticulata: ⁊
quia per panniculuꝫ creatum attrahitur nutrimentuꝫ: ex
quo augeatur illa materia: in qua mēbra adhuc nō ſunt:
tunc appellat Auicē. nutriri ex panniculo quādo attrahi-
tur per panniculum nutrimentū: ⁊ non tranſit ꝑmo intra
panniculuꝫ per vias manifeſtas venarū ⁊ arteriarū. quia
adhuc iſta ibi nō ſunt facta. ⁊ hoc maxime eſt quādo pan
niculus eſt neceſſarius ante formationē membroruꝫ: ⁊ h
etiam poſt eſt neceſſarius. ⁊ hoc eſt quando eſt indigens
pauci nutrimenti attrahendi. quia quando eſt indigentia
multi: tūc iam formata erūt mēbra vel incipiunt forma-
ri apparenter: tunc autē Auicē. appellat nutriri non ex pā
niculo quando iam nutrimentū poſtq̄ȝ venit ad pannicu-
luꝫ non apponitur materiei illi intra: ſicut rei inanimate:
ſed tranſit per loca venoſa ⁊ arterioſa vſq; ad poros fet°:
⁊ ibi in nutrimentuꝫ conuertitur: ⁊ hoc eſt qȯ dicit Auic.
⁊ embrio quidem ⁊c. parum neceſſariuꝫ eſt. quia hoc eſt
maxime in ꝑncipio cum membra nō ſunt adhuc forma-
ta: cum aūt induratur. ſ. fetus. quia non eſt ampli° illa ma
teria intra panniculum ſolum ſicut ſanguis: ſed eſt coagu
lata: ⁊ incipiunt iaꝫ membra formari: tunc fit cibatio per
illud quod generatur in poris eius. ſ. fetus: ex meatibus.

quia poſtq̄ fetus eſt induratus iaʒ ſunt facte vie per quas nutrimentū apponiť poris eius. ⁊ iō pmo poterat dici nutriri ſolū ex pāniculo. cū intra pāniculū nō apponať p attractionē viaꝝ manifeſtaꝝ. poſtea aūt nō nutriť ſoluʒ ex pāniculo: ſed per illud qδ gnať in poris eiꝰ ex meatibꝰ venoſis ⁊c. Deide). ſ. poſt h: q: neceſſitas pmi pāniculi erat añq̄ mēbra diſtinguerenť ꝓpter attractionem nutrimēti: que necia erat: iō ille panniculus pmo creabať: ſed q: neceſſitas alioꝝ nō erat: niſi iā mēbris formatis vt poſtea appebit: iō nō fiunt alij panniculi niſi poſt illud ſpacium. ¶ 2ᵒ mō iſte textus pōt exponi vt ſit h ſmo. ſmo dictus infra. Et ſpaciū gdē ſpūe ⁊c. ⁊ in his diebꝰ formatur virtꝰ informatiua in embriōe nō petēdo aliqđ ex matrice. vt velit Auic. φ in pma ꝓiectione ſpermatis in matricē attrahať de mā mēſtruali q̄titas aliq̄: in qua qdē ſperma facit ſpūas ⁊ diſpōnes ſupradictas. que qdē fiunt in ſpacio. vi. dieꝝ. in toto iſto tpe nō attrahiť plꝰ de mā ad locū vltra φ fuit attractum in pma vice. ⁊ iō in toto illo tpe embrio nō nutriť ex pāniculo. ⁊ tūc in ſpacio illo nō ſit indigētia nutrimēti: ſed poſt. tñ dʒ attrahi nutrimētū: q: iaʒ mēbra indigēt augmētari. vñ nutriť ex pāniculo: ⁊ h eſt qδ dicit: Et embrio quidē cū h pāniculo nō nutriť niſi dū ⁊c. h āt eſt. cū poſt. vi. dies incepit attrahi ſanguis: tūc eſt indigentia pāniculi in ea nutritiōe: q: tūc iaʒ incepit eſſe neciū parū nutrimēti. cū aūt idurať. ſ. fetus. tūc ⁊c. q̄ſi dicat. i pꝰ poſt. 6ᵐ diē parū neciū eſt nutrimēti. et adhuc h parū nutrimēti nō trāſmutať per vias manifeſtas venarū ⁊ arteriaꝝ ad poros. q: adhuc qδcūq̄ eſt: cōfuſuʒ eſt. ſed cū fetꝰ indurať: ⁊ magis dearticulatur: tunc fit nutritio per illud qδ in poris fetꝰ gnať veniēs per vias venoſas iam manifeſtas. ¶ Uel poſſet exponi ad illā ſniaʒ: vt ſit ſenſus: Et embrio qdē nō nutriť cū h pāniculo niſi cū pāniculus in ea nutricatiōe ſup. necius nō eſt. i. embrio cū pāniculo nō nutriť ſolū illo tpe qñ nō eſt indigēs pāniculi: ⁊ q̄re eſt φ pāniculus q̄ſi necius nō eſt: ⁊ p q: q: paꝝ eſt necium nutrimēti. i. māei que ſubijciť actioni ſpermatis. h aūt eſt in illo tpe quo fiūt ſpūe. q: nō eſt neciuʒ niſi tñ de mā q̄tus in pma vice attractū fuit. ſed cū fetus indurať ⁊ cōfortať in mēbris: tūc nō fit cibatio per pāniculū: ſed per illud qδ ex venis ſuis generať in poris fetus: ⁊ tūc ē indigētia plꝰ māei. ¶ Nō vlteriꝰ. p h qδ Auic. dicit. Deiñ pꝰ ſpaciū diuidi. ⁊c. φ mens Auic. ē φ pꝰ generať pāniculus ſcđina in quo cōtexunť plures vene ⁊ arterie q̄ in alijs pannis: q: pꝰ eſt ſua indigentia propter nutrimentum q̄ aliorum pāniculoꝝ ꝓpter retentionē ſuperfluitatū.

Et veritas quidē eſt.) his Auic. poſtq̄ oñdit q̄ ſūt diſpōnes q̄ fiūt in mā in pñ ⁊ circa ſpaciū. vi. dieꝝ oñdit nūc q̄ diſpōes fiāt in tpe ſequēti ⁊ quō: cū mēbra formanť ⁊ adinuicē dearticulanť. ⁊ duo facit. p q: nō oia mēbra erāt eq̄lia in creatiōe ſua oñdit φ mēbꝝ pmo creať. 2ᵒ exeq̄ť oñdēdo qδ dcm̄ eſt (Et in hac diſpōne illa qdē que de veſicis.) Prima i duas. p facit qδ dcm̄ eſt. 2ᵒ remouet duᵐ. ibi 2ᵒ (Q5 ſi dixerit φ cōphēſio.) Prima in duas. p pmittit qδ eſt mēbrū qδ pꝰ creať: ⁊ illud qδ diciť φ dixit. y. ⁊ h inuit remotionē illiꝰ dicti. 2ᵒ ipſe ponit opionē eiꝰ qui dicebat φ epar p gnať: ⁊ rōnē ſuā ⁊ eaꝫ remouet. ibi 2ᵒ. (Et ſequunť capla poſt.) qδ p dicit ē claꝝ. ſʒ ibi cuʒ dicit. (cor vō) ipſe ſoluit ad illud qδ de pmitate adducebať ⁊ de q̄cūq̄ alia ſenſualitate adduceť. ⁊ dicit φ in aliq̄bus cor pmo generať: ſed nō tñ ad ſenſum appet manifeſte: ſed poſtq̄ alia. ⁊ in h ipſe verificat forte ſentētiam Hyppocratis. ſ. φ pmo creatur cerebrum ⁊ oculi. ſ. q̄tuʒ ad apparitionem.

Et ſequūtur capla) hic ponit opioneʒ dicētiū epar pmo gnāri ⁊ rōne ſuā. 2ᵒ ipaʒ remouet. ibi (Et ſmo iſte) dic p φ ſequūť capla. ſ. i illo codē loco vbi. y. dicebat illud de cerebro vbi dicebat φ rectꝰ eſt φ pmū mēbrū φ creať dicať eſſe epar: ⁊ ecce rōneʒ iſtius opionis. illud mēbruʒ pmo creať in corpe: opatio cꝰ diciť eſſe pma opatio corporis: ſed opatio epis que eſt opaꝰ virtutis nutritiue eſt pma opatio corporis. q̄re maior de ſe ē clara. mioꝛ poniť in lr̄a. qñ pma opatio corpis ē nutrimētum. i. virtutis nutritiue. q. ſit res ſm appetitū eius ⁊ deſideriū ipſius. i. q. ſit res: ſic placet illi qui ſic dicit. q: ſi placeat ſibi nutricationē fieri ſolo calore epis: ⁊ ita ſit: vel φ ſibi placeat φ pma opatio corporis ſit nutritiua opatio: vt ſit ſenſus. iſte dicit ea que dicit ſi res eēnt ſm ſuū placituʒ. ⁊ eſt quidā modus loquēdi deriſiuꝰ. vel expono. q. ſit res ⁊ gnātio fetus ſm appetitū eius. ſ. epis. q: ex quo pꝰ generabiť optinebit pncipatū ſuper alia mēbra in gnāñᵒ ⁊ poſt: ſed de corde dicimꝰ. (¶ Et ſmo eiꝰ) remouet illud ⁊ pmo p expimētū. dicēs φ ſapiētes inueniunt hūc ſmoneʒ nō eſſe verum. q: per experientiā inuenerūt epar nō pmo gnāri. 2ᵒ remouet hanc opīonē per rōnē. ibi. (Ex ratiocinatione.) Et arguit ſic. ⁊ poſſum facere de duabꝰ rationibꝰ vnā: ſic: per te illud mēbꝝ in pñ creať: cuꝰ opatio eſt in corpore pmittenda ⁊ pma: tunc arguo ſic: mēbrū nō pōt in opus nutricatiōis: niſi hēat vitaʒ ⁊ opus vite cū virtute nāli: ſed bene mēbrū pōt in vitā: eſto φ non nutriať. ergo illud mēbrū qδ eſt pñᵐ vite ⁊ caloris vite: vt corpꝛimo generabiť q̄ epar: qδ per te eſt pñᵐ nutrimenti. maior ꝓpō eſt clara ex termis. minor declarať in lr̄a. Sʒ quo ad pmā partem. ſ. quo ad iſtā parteʒ que eſt φ mēbrū nō pōt in opus nutricatiōis niſi viuat: eſt clara. ⁊ iō Auic. pmo ponit iſtā partē minoris ⁊ concludit. 2ᵒ ponit ſcđaʒ partē minoris que eſt cōuerſa. ſ. φ bene pōt in opus vite: eſto φ nō nutriať: ⁊ declarat illaʒ. ibi 2ᵒ. (Et virtus informatiua.) Dicit pmo. ⁊ ex rōcinatōe oſtēdiť pmo ſermo ille eſſe corruptꝰ. ibi. Et ſi res ⁊c. ⁊. ſi vera ſit illa ſua ꝓpō φ illud mēbrū pmo creatur cꝰ opatio pma eſt in corpe: ⁊ cuʒ ab eo. ſ. epe ſolo ſiue cū alio nō fiat nutrimētū. g nō eſt pmuʒ. minor ꝓbatur. Et ſcias φ non nutriť. ⁊ iſta fuit vna pars ſue ꝓpōnis. ſ. φ nullū mēbrū pōt in opus nutritiue niſi ſit ibi ſuſtētaꝰ vite cum nāli calore. ⁊ iō cōcludit ſuā ꝯnes φ neceſſe eſt φ pꝰ creeť φ eſt corq̄ nutriens ipm φ per te ē epar. ¶ Uel poſſet legi prior lr̄a ſic. qñ ſi res eſt ⁊c. tunc ſcias φ nō nutriť membrū ⁊c. cum ab epe ſolo nō fiat nutrimentū. ⁊ virtus informatiua: illa eſt ex ꝓpō ſue ꝓpōnis et cōuerſa ad dcām. ſ. φ mēbrū pōt viuere: eſto φ nō nutriatur: cū ante nutricationē ⁊ appōnē pcedat reſolutio ⁊ cū actualiter fiebat reſolō membrū viuebat. ¶ Alio mō pōt legi littera Aui. vt iſte ſint due rōnes. 2ᵃ eſt ibi. (⁊ virtus informatiua.) pma rō eſt iſta. conceſſa ꝓpōe tua φ illud mēbrū cuꝰ opatio eſt pmittenda eſt pma ꝯña adhuc nō valʒ. q: opatio quā tu ponis eſſe pmā. ſ. opatio nutriētis nō ſit ab eo. ſ. epe. q: debes ſcire φ nō nutriť mēbrum aialis in quo nō eſt ſuſtentatio ⁊c. q̄ſi dicat pncipale per qδ fit nutricatio eſt calor nālis pcedens a corde. vt velit φ opatio nutritiōis pncipaliꝰ adhuc fit cuʒ calore cordis q̄ epis. ¶ 2ᵃ ratio ſua ibi cuʒ dicitur. (⁊ virtꝰ formatiua) eſt iſta. au. δ. φ pma operatio in corpore ē opatio nutritionis: qδ eſt falſum. imo pꝰ eſt vita q̄ nutricatio: qδ ipſe pbat. nō enim cū totū aial eſt formatū eſt indigentia nutrimēti niſi pꝰ fiat reſolutio ſenſibilis: q: non fit appetitus ad reſtaurationē: niſi ꝓpter reſolutionē factā: ſed bene q̄cito aial formať eſt indigentia ſpūs vitalis a corde: vt eo ſpū vel calore aial erigať. i. aial fiat viuum. ⁊ maneat ille ſpiritus ⁊ det vitam. ⁊ directe tunc illud aial erigiť. q. exiſtente de materia non viua ⁊ inanimata fit viua. g pōt dici erigi et reſurgere: ſic reſurgeret vnꝰ mortuꝰ. Qδ.

Sed hic eſt du^9 de iſto vltimo dcõ Auic. Utruʒ neceſſario reſolutio pce-
dat reſtauratioñ. ⁊ videẗ p̄mo ꝙ ſic. per Auic.
3° cano. fen. 13. cap° de deſtructione appetitus.
¶ Iteʒ auctoritate Gal. 4°. de accidēti ⁊ mor-
bo. penultimo cap°. Itē auctē eiuſdeʒ in cõmēto illi^9 affo.
ventres hyeme ⁊ vere. ¶ Hoc pbaẗ rõne ſic. illud necīo
pcedit appõeʒ nutrimenti quo fit eius appetit^9. ſed reſolu-
tione mediāte fit appetitus nutrimēti: cū appetit^9 ille fiat
rõne carētie. ergo ⁊c̄. ¶ Itē hec eſt mens Auic. ⁊ ſua intē-
tio. ¶ Ad oppoſitum arguiẗ. q2 ſi ſemper anteꝗ̄ fiat re-
ſtauratio dʒ fieri reſolo: tunc al' p̄mo corrūpeẗ: cū a quoli-
bet minimo formali poſſit reſolutio fieri. ¶ Ad illud du-
biuʒ rñdet Genti. ꝙ reſolutio nõ neceſſario pcedit reſtau-
ratioñ: ⁊ arguit ſic. ſi eſt aliqḋ tempus inter gnātioñ car-
nis ⁊ corruptioñ vel reſolutioñ partis carnis. reſolo nõ
neceſſario pcedit reſtauratioñ: ſed ſic eſt ꝙ eſt aliqḋ tē-
pus ⁊c̄. pbatio. q2 gnātio pmanētis ⁊ corruptio ei^9 nõ ſūt
immediata. 8°. phyſi. ab Ar. eſto ꝙ nõ alleget. tunc dicit.
accipio illud tps mediū nõ videẗ incõueniēs: ꝙ tūc fiat
appoſitio ⁊ nutricatio anteꝗ̄ illa pars carnis reſoluaẗ. p-
bat h. q2 agēs qḋ hʒ in potētia duos effectus vnū in potē-
tia ppinquiori alterū vero i remotiori p̄us iducit effectū
ppinquū ꝗ̄ remotū. ſed calor in pncipio mãe gnātionis
hʒ effectuʒ aiandi ⁊ effectū corrūpendi: ſed aiandi ppin-
quius ꝗ̄ corrūpendi. ergo ⁊c̄. minor pʒ. ex parte agētis. q2
calidū in p̄ma etate agit p̄us vt nāle ꝗ̄ calidū in ſenectu-
te. eʒ etiā ex parte paſſi. q2 humidū qḋ eſt iuxta carneʒ eſt
digeſtū qḋ ſemen dedit: ⁊ iō poterit ſtatim conuerti. caro
eniʒ viua nõ hʒ diſpõeʒ ad eſſe carnē: ſed hūidū ppinquū
hʒ diſpõnem ad eſſe carnis. ¶ Alia rõ qua hoc ideʒ pbat
eſt iſta. ⁊ iſta mihi placet: quā ēt feci anteꝗ̄ viderem eaʒ.
arguiẗ ſic. ſi oi circūſcripta reſolutiõe ineſt neceſſitas nu-
trimēti. nutricatio põt fieri ſine reſolutiõe pcedēte. g̃ ⁊c̄.
ſed ſic eſt ꝙ oi reſolutione circūſcripta ineſt neceſſitas
nutrimēti ⁊c̄. ꝯña pʒ. ſed pbaẗ minor ppō. q2 nulla exi-
te reſolutione eſt hõ in p̄ma generatõe breuis quātitatis:
⁊ eſt indigentia maioris quātitatis: vt hõ augmēteẗ: eſto
ꝙ nullo mõ tūc reſoluaẗ. q̄re ⁊c̄. ¶ Alia rõ ad pbanduʒ
h idem eſt. ſi ſp reſolutio pcederet appõnē: tunc eſſet da-
re hoiem generatū q̄ nõ viueret niſi forte pro inſtanti vel
breuiſſimo tēpore. ſed h eſt falſum. q2 nā nihil facit quin
ad eius cõſeruationeʒ intendat: vt dicit Ar. 2°. de gnātio-
ne animaliū. g̃ ne iſte deficiat nā intendit ad appõneʒ nu-
trimēti: eſto ꝙ reſolutio nõ antecedit. ſed añs illius rõnis
pbaẗ. q2 detur hõ paruiſſime quātitatis ita ꝙ ſi ab eo re-
ſoluaẗ aliqḋ: ꝙ tunc nõ poſſit ſtare. ¶ Sed. d. tu. talis hõ
nõ eſt poſſibilis. ꝯtra. extrēa latitudinis ſūt poſſibilia: ſed
ē dare hoieʒ maximū. g̃ erit dare mimū. g̃ cū ſit dare ho-
minē maximū extra vterū: ⁊ maximū in matrice poſſibi-
lem ibi eſſe: etiā eſt dare minimū in matrice poſſibileʒ ibi
eſſe. vel ſaltē illa rõ tñ ꝯcluderet ꝙ erit dare hoiem con-
ſideratū in aliquo inſtāti: qui neceſſario cadit poſt incõti-
nenti in īfirmitatē. pbaẗ. eſt dare hoieʒ extra vteꝝ ſanū
qui in latitudine ſue ſanitatis eſt tñ reſolutus: ꝙ ſi in eo
fiat amplior reſolutio caderet in īfirmitatē. ſed poſſibile
eſt hoieʒ generari in illa īfirmitate in q̄ eſt ille. ⁊ ſic diſpo-
ſitum eſſe. g̃ ille ſimilr̄ niſi p̄us reſtaureẗ ꝗ̄ reſoluatur: ca-
det ſtatī in infirmitatē. ¶ Sed. d. nõ eē poſſe hoieʒ gnāri
in tali eē. Cõtra. hõ põt gnāri in quocūq3 gradu ſanitatis
igiẗ in quocūq3 īfirmitatis. g̃ ⁊c̄. aliter nā poſſet facere ꝙ
iſte in īfirmitatē nõ caderet. ergo ⁊c̄. ſi ergo p̄mo appone-
reẗ ei nutrimentū ꝗ̄ reſolutio: p̄mo iſte nutrireẗ ꝗ̄ ab eo
aliqḋ reſoluaẗ. illa rõ nõ, pptera ab eo ſic deducit. ¶ 2°.
dicit Gen. ꝙ reſolutio vtplurimū antecedit appõeʒ nutri-
menti: eſto ꝙ nõ ſemp neceſſariuʒ ſit. ⁊ hoc pʒ. q2 vtpluri-
mū antecedit. q2 pcedente tēpore poſt generatioñ ſemp
fit in corpore noſtro reſolutio aut a calore nāli. ⁊ ab aliqs
rebus dictis ab Auic. in cap° de etatib^9. lib. p̄mo. fen p̄ma.
Et per hoc dicit ſoluunẗ ad rõnes. ¶ Qḋ ille dicit in hoc
dubio meo iudicio eſt veꝝ: ſed non eſt dictū cõplete: qua-
propter rñdeo ad q̄õnem in qua queriẗ vtrū ſemper reſo-
lutio pcedat reſtaurationeʒ. ꝙ in mēbris in q̄b^9 opʒ fieri
reſtauratio ⁊ appoſitio nutrimēti aut nutrimētum eſt eis
pñs: vt q2 ſit in poris vel circa ⁊ iuxta eorū parietes: aut
nutrimētū eis pñs nõ eſt: ſed ab eis remotū. ſi nutrimē-
tuʒ qḋ dʒ apponi mēbris dicaẗ pñs mēbris vel in poris
vel circa parietes. tūc dico ꝙ ſemp eſt neceſſariū ad h vt
fiat illius nutrimenti appõ ꝙ pcedat mēbri reſolo: ⁊ ille
rõnes q̄ adducte ſūt pñt p h adduci. ⁊ cām quā tibi do ꝙ
nõ ſp eſt necīū ꝙ reſolo pcedat eſt: q2 nõ iō nutrimētū ap-
poniẗ mēbro: q2 reſolo fiat: ſed iō apponiẗ q2 membrū eſt
diſpoſitū diſpõnib^9 ſibi ſilib^9 cõuertētib^9 eū ad ſubaʒ mē-
bri: quib^9 diſpõnib^9 inductis pfectis necīo nutrimētū cõ-
uertiẗ in mēbra. ⁊ h ſiue reſolo antecedat ſiue nõ. pbaẗ.
q2 q̄ñcūq3 in aliquo ſunt īducte diſpões cõplete ⁊ pfecte
alicui^9 forme: necīo in illo illa forma īduciẗ: quocūq3 alio
nõ obſtante. ſic ex terminis clarū eſt: ſed cū membrū agat
in nutrimentū apponēdū per ſuū calorē ⁊ ſuā ꝯneʒ: q̄ñcū-
ꝙ nutrimētū erit pñs mēbro: mēbrū per ſuū caloreʒ aget
in illud cõuertēdo: ⁊ hoc ſiue anteceſſerit reſolo ſiue nõ. ⁊
h dico dūmõ in nutri^{to} nõ ſit aptitudo ad patiēdū. pbaẗ.
q2 ⁊c̄. dato ꝙ actiū ſit approximatū paſſiuo ñ fieret actio:
qḋ eſt abſurdū. g̃ cū nutrimētū pñs erit mēbro: dūmõ mē-
brum ſit bñ diſpoſitū: ⁊ ſanguis ſit bñ diſpoſitus: mēbruʒ
cõuertet ſanguinē. ſiue anteceſſerit reſolo ſiue nõ. cuʒ ibi
ſit ſp ꝯ agens mēbri: ⁊ ſi ſic. g̃ non necīo ad hoc ꝙ ille effe-
ctus inducaẗ: oʒ ꝙ antecedat reſolo: cū nõ ſit cā ſine qua
illud fieri non poſſit. tñ intellige: vt dicebaẗ ſupra: ꝙ vt
plurimū antecedit reſolutio: ⁊ iſta cā multū placet mihi.
¶ Si aūt nutrimentū nõ ſit pñs membro cui dʒ apponi:
tūc dico ꝙ ſp añ appõnē pcedit reſolutio. niſi forte in quo-
daʒ caſu iſta ſit diſpoſitio qui equiualet reſoloni. cā eſt: q2
nūꝗ̄ mēbrū qḋ nõ hʒ obʒ pñs: appetit illud niſi per illud
qḋ ab eo reſoluiẗ. q2 nõ poſſet durare niſi reſtauraretur.
cum h aūt ſtat ꝙ cū nõ appetant aliunde: ſicut ſi eēt ſibi
pñs. cū actio ſua nõ abſoluaẗ ſuper eo: ſequiẗ ꝙ illud ſibi
apponet: ⁊ hoc ſi cõditões in mēbro nõ eſſent quē huic re-
pugnarent appoſitioni. ſilr̄ ⁊ alie virtutes venaꝝ vt attra-
ctiua ⁊ expulſiua nõ mittunt nutrimentū ad mēbrū. cum
mēbruʒ eū nõ appetit. hoc aūt eſt q̄ñ nõ reſoluiẗ. ¶ Sed
tu dices. eſto ꝙ mēbrū nõ reſoluaẗ tñ appetit vt fiat aug-
mentū. dico ꝙ cū augmētū nõ poſſit fieri: qn etiā tūc fiat
nutricatio nunꝗ̄ attraheret mā p augmento mēbris qn
ex illamet fiat etiaʒ nutricatio: anteꝗ̄ aūt membꝝ attra-
hat mām: opʒ vt habeaẗ aliqḋ incitans in eo appetitum
nālem vt alia mēbra nutrianẗ. excitaẗ aūt appetit^9 nālis
in eo ex reſolutiõe ne deficiat. ⁊ hoc appet de mēte Auer.
3° colliget. c. 22. de accñtib^9 appetit^9 ſtõi. vbi dicit: ꝙ eſt:
q2 appetitus nõ ſit niſi q̄ñ diſſoluunẗ ex noſtris corpori-
bus res q̄ debēt reſtaurari. ꝯtigit aūt ſimul ⁊ ſemel ꝙ mē-
bro in appetitu nāli excitato ex reſolõne attrahat mām:
vt ſe reſtauret cū eſt fortis virtutis. ⁊ eſt molle extenſibi-
le ⁊ rarefactibile: vt etiā in etate prima. cõtigit etiā ꝙ pls
appetit ꝗ̄ reſoluit. vñ membrū creſcit: ⁊ iō virtus nutriti-
ua eſt magis intrinſeca ꝗ̄ augmētatiua virtus. ¶ Et ſic
ſoluiẗ rõ Gentilis adducta ſupra. Sed cõtra dicta addu-
ceretur. nõ aūt intelligas illud qḋ dico. contingit ꝙ tunc
augmenteẗ. vt velim pptera ꝙ augmētū ſit ꝯtigenter:
⁊ per accidens. ¶ Similr̄ ſi alia ratio ſupra facta addu-

ceretur cõtra ꝓpoſitũ: ꝙ tũc eſſet dare hoĩes qui ſtatim moꝛirentur ⁊ caderent in infirmitates. ſi nõ p̃mo apponeretur nutrimẽtũ anteq̃ fiat reſolutio. ¶ Ad hoc dico. eſto ꝙ nutrimentũ nõ eſſet preſens mẽbꝛis nõ valz: eſto ꝙ cõcedatur caſus: tamẽ hoc poſito ħ equivalz ei ſicut ſi reſolutio fuiſſet facta: poſſunt eniz membꝛa ſic gnãri incitata in appetitu naturali ſicut ex tp̃e gnãntur: ⁊ iſto modo poſſz generari vnus homo ita famelic᷒ ex paruitate humiditatum in ſubo ſuo gnãtarum ſicut fit aliquando famelicus ex tempoꝛe ex illarũ reſolutione: nos aũt loquimur de hoĩe habente ſanitatem ſicut cõmuniter habent hoĩes non de defectu ex gnõne equivalente defectui tẽpoꝛali. ¶ Pꝛima aũt ratio gnãlis iam excluditur: qꝛ volumus ꝙ extriſeco nutrimẽto preſente membꝛis fit vel põt fieri appoſitio: eſto ꝙ reſolutio nõ p̃ceſſerit. ¶ Ad auc̃tes ſupꝛa allegatas. dico ꝙ auc̃tes volunt ꝙ vt plurimũ reſolutio antecedat reſtaurationẽ: qꝛ quaſi ſemꝑ in nobis fit reſolutio: non tamẽ negant quin aliquãdo appoſitio nutrimẽti fiat reſolutiõe nõ p̃cedẽte. ¶ Dices tu. quõ ergo ħ Avi. ꝓbat ſuum ꝓpoſitũ. ſ. ꝙ operatio vite cõiuncta pꝛioꝛ eſt in coꝛpoꝛe q̃ opus nutricationis. ¶ Dico ꝙ per hunc modũ: qꝛ ex quo plurimũ reſolutio antecedit nutritionem: ⁊ nunq̃ fuit reſoſo gn eſſet ibi vita. ergo vita eſt p̃us tanq̃ illud a quo non convertitur ↄ̃ña ſubſiſtendi: qꝛ ſemꝑ cum eſt nutricatio eſt vita ſed non cõuertitur. ¶ Uel dico ⁊ melius ꝙ per iſtũ ſermonẽ Avic. nõ vult ꝙ ſemꝑ ante nutricationem precedat reſolutio: ſed vult ꝙ ſemꝑ anteq̃ nutrimẽtum apponaꝛ antecedat aliqđ tẽpus: in quo tẽpoꝛe poſſet fieri reſolutio: in quo etiaz tempoꝛe eſt vita: ⁊ ſic eſt pꝛioꝛ: qꝛ in p̃mo inſtanti formatiõis eſt vita: ſz in p̃ᵒ inſtanti non eſt appoſitio nutrimẽti ad coꝛpus: qꝛ illa potius eſſet ſimĩ gnãtio cũ alia carne aggnãnte. ergo cũ appoſitio nutrimẽti fiat in inſtanti: ⁊ in p̃ᵒ inſtanti formationis non apponatur. ſimĩr nec̃io: cũ inſtãtia non ſint immediata ſeqͥtur ꝙ inter p̃mũ inſtans formationis ⁊ p̃ᵐ inſtans appoſitionis cadat tempus mediũ: in quo tempoꝛe medio poteſt fieri reſolutio. ſed in p̃ᵒ inſtanti formationis fuit vita. ꝗꝛ ⁊c̃. Et tunc lege lr̃am Avic. virtus informatiua non indiget in diſpoſitione formationis: vt in p̃mo inſtãti gnõnis nutrimento cũ non accidit. i. niſi p̃us veniat tempus mediũ in quo põt fieri reſolutio. ꝓpterea ꝙ nõ neceſſaria ẽ reſolutio ſenſibilis: ⁊ ſiĉ nec̃ius ſp̃us vitalis ⁊c̃. ſ. in p̃mo inſtanti formationis: vt aĩal erigatur eo. quare ⁊c̃.

Quod ſi dixerit aliquis.) Hic Avi. p̃mo movet duᵐ 2ᵒ ſolvit. ibi ſc̃da (qualr̃ ḡ erit) Duᵐ eſt hoc tu dixiſti imediate ante ꝙ virtus informatiua ſtatim bene indiget ſpiritu vitali vt aĩal erigatur: ſed non ſtatiz indiget nutrimẽto. cõtra. preuẽtio vel ↄ̃pꝛehenſio informatiue virtutis ⁊ dantis vitã ẽ ex patre: cũ pater det omnes v̄tutes ſp̃mati: qꝛ ſic dat ſicut qui omnes hñt in v̄tute pꝛoducendi. ergo ſi vtraq̃ iſtarũ virtutũ eſt ſimul ⁊ ſemel ex patre: ita cito erit operatio nutritiue in fetu ſicut in formatiue: ſcʒ dantis vitã: qđ tu negaſti. illud eſt duᵐ ꝙ movet.

Qualiter ergo.) ſolvit ⁊ vult Avicẽ. in ſuſficie ſuorũ verboꝝ ꝙ in ſp̃mate eſt virtus generatiua ⁊ informatiua: qꝛ dans vitam ſʒ nõ eſt ibi virtus nutritiua: vt ħ ſic oſtendat. ſi ibi eſſent ille due virtutes: tũc non plus eſſet ibi gnãtio ⁊ effectus gnãtiue. ſ. dantis vitã que eſt formatio membꝛoꝝ fetus ⁊ ei᷒ extẽſio: q̃ eſſet ibi effectus virtutis nutritiue: qđ tamẽ eſt falſuz: vt ꝓbatum eſt ſupꝛa. Et nõ intelligas ꝙ Avic. ex hoc velit ꝓbare ꝙ in fetu ſit ſoluz potentia dandi vitam: ⁊ nõ poᵃ dãdi virtutẽ nutritiuã: qꝛ omnes virtutes dat fetui. Sed ex hoc dicto Avic. non vult habere aliud niſi oſtendere ꝙ in fetu p̃mo apparet eſſe vite q̃ eſſe nutricatiõis. ⁊ ideo põt dici ꝙ tũc eſt ibi virtus dandi vitam: ⁊ nõ eſt ibi virtus nutritiua. ſ. q̃tuz ad opus. Et iđ ſolutio Avi. non vadit ad argumẽtũ: qꝛ reliquit ſolutionẽ notam: ſed ſolutio Avic. eſt ꝓbare illud ꝙ argumẽtũ ꝓbabat eſſe falſum. argumentũ aũt ſoluitur leuiter: qꝛ non ſeqͥtur: eſto ꝙ ſperma in ſe hẽat potẽtiam dandi alias virtutes ꝙ ſiĉ ⁊ ſemel det membꝛo op᷒ vite ⁊ opus nutricationis: tũc lege lr̃am Avic. Qualiter ḡ erit ſup. ſi eſſet verũ illud qđ argumentuz factũ cõcludit: ꝙ illa. ſ. informatiua dans vitaz: magis antecedat. ſ. opus nutritiue in modis ſuis. i. in ſuis actõib᷒: ⁊ ħ diſpoſitio: ſcʒ ĩformatiue: alia. ſ. diſpõne nutritiue: qꝛ illa ẽ diſpoſitio vite: ſic inuenta in embꝛione ſanguineo: ⁊ in ſiphac ſit extenſio aliqua: ſic in ea cões ⁊ alie formationes membꝛoꝛuz ⁊ alie operationes aĩantis virtutis ſit extẽſio aliqua. ſup. tu pꝛeter actũ nutritiue q̃ſi extiſſet ibi opus iſtius ſi eſſet verum illud qđ argumẽtũ ꝓbat. quaſi dicat Avic. nullo modo: ſic ad preſens intelligo textũ iſtum difficilez: eſto ⁊ ꝙ alia expoſitio per mentẽ meam vacillet.

Et in hac diſpõne.) ħ Avic. oſtendit que diſpõnes fiant in tempoꝛe ſequẽti cũ iaz membꝛa fetus formanꝛ ⁊ adinuicẽ dearticulanꝛ: ⁊ cũz iam factus eſt pãniculus ⁊ diſpõnes predicte. ⁊ ĩ tota littera iſta ſemper oſtendit nobis ꝓceſſum diſpõnum paruaꝝ que fiunt ad maioꝛes: ⁊ dicit ꝙ in hac diſpõne. ſ. cum fit extenſio in embꝛione ſanguineo ſiphac dicta imediate in parte anterioꝛi cõuertitur in ſanguineitatẽ: iſta põt eẽ veſica epatis ⁊ coꝛdis: qꝛ vtraq̃ cõuertitur in membꝛũ ſanguineũ: maxime que epatis diſpõnes recipiunt. i. ptes mãci que ſubyciũtur pꝛo materia fetus que ptes diſponũtur: ⁊ hĩ põt vocari diſpoſitio. nam cũ materia ſit ꝓpꝛie illa que diſponitur ⁊ patitur cõuerſionẽ ſpermatis. i. ad hoc vt fiat conuerſio ⁊ aĩatio. Et q̃dã eaꝝ.) ħ ↄ̃ſidera quõ Avic. ꝑ oꝛdinẽ ponit tibi ꝓceſſuz diſpõnum iſtarũ de paruis ad maioꝛeſ. (Et ſũt extremitates ⁊c̃.) deīn. ſ. poſtq̃ lineate ſũt ⁊ ĩcõplete erant pꝛoueniunt ad hoc vt fiant extreᵗᵉˢ cõplete ⁊ integre ⁊ ſepate: ⁊ vnicuiq̃ cõuerſioni. ſ. qua materia aliqua cõuertitur in aliqđ membꝛũ. Aut duab᷒ ↄ̃uerſionib᷒. ſ. quarũ vna eſt qua materia cõuertitur in membꝛa p̃ncipalia: ⁊ alia qua ↄ̃uertitur in extremitates eſt ſpaciuz ſupqđ ſtatur qꝛ. ſ. vtraq̃ fit in quodã tẽpoꝛe lato: vt iaz apparuit: cũ multũ ſit tẽpus anteq̃ membꝛa ſint cõpleta. Uel expone. aut duabus ↄ̃uerſionibus. ſup. quaꝝ vna eſt qua cõuertitur materia in maſculũ: ⁊ alia qua ↄ̃uertitur materia in feminã: eſt ſpaciuz ſuper qđ ſtatur. ſ. diſtinctũ: qꝛ vt apparet in alio tempoꝛe formatur maſculus ⁊ in alio tempoꝛe formatur femina.

Hic ego moueo aliaz dubitationẽ p̃ncipalem hui᷒ capl̄i que eſt. vtrũ ſp̃ma viri qđ tot diſpõnes in fetu operaꝛ ip̃m pꝛo mã fetui ſubyciatur. Qꝛ moꝛis eſt oĩuz in hac materia ſubmittere Galienũ ⁊ exaltare Ariſtotelem defendam opinionẽ Gal. ⁊ ſoluam rõnes Ar. ¶ Et pꝛemitto ħ vnũ qđ tam rõnes Ar. q̃ Gal. in hac materia nõ demõſtrant. vnde rõnes vtriuſq̃ ptis ſolui poſſunt: tamẽ mihi in hac mã rõnes Ga. magis perſe vadent. ¶ Fuit ḡ opinio Ar. in p̃ᵒ de gnõne aĩalium. ⁊ in 2ᵒ maxime in pꝛimo capl̄o illo. ſimul aũt ex his manĩ ⁊ ſequẽs eſt cõſiderare qualr̃ q̃dam cõferunt ad gnõnez maſculi: ꝙ ſperma viri hʒ virtutẽ actiuã tm̃: nõ aũt virtutẽ paſſiuã: vt pꝛo materia in qua foꝛma fetus inducaꝛ ſubyciaꝛ: ꝓbat aũt hoc pluribus rõnibus: quas deducit Egidius in ſuo tractatu quẽ fec̃ de nã fet᷒: ⁊ etiaz deducit Dinus in ſuo ſcripto qđ fecit ſuper lib: de natura fetus yᵖᵒ. ¶ Pꝛima rõ eſt ſumpta ex rõne actiui ⁊ paſſiui: vt ſic arguatur. ⁊ intendo eas deducere bꝛeuiter: quia ipſi multũ ꝓlõgant: ſi ſperma vi-

ri ſubycereť pro materia fetus:tunc ſeqtur ꝙ idem eſſet actiuum ⁊ paſſiuum ꝑncipale:ſed hoc implicat:quia ſi aliquid eſt actiuuz eſt in actu:⁊ ſi eſt paſſiuuz eſt in potentia. ſic ergo id reſpcū eiuſdem eſſet actiuum ⁊ paſſiuum:ideſt eſſet in actu ⁊ in potētia:qḋ eſt iplicare. Et bene dico actiuum ⁊ paſſiuum ꝑncipale:qꝛ agentia ſecūdaria bene pñt cedere in mām:qꝛ ſunt paſſiua reſpcū agētis ꝑncipalis vt elementa que veniunt ad mixtionem ⁊ agunt ad ſe inuicem cū veniunt in mixtuz:⁊ hoc eſt:qꝛ ipſa non ſunt agentia ꝑncipalia:imo agens ꝑncipale eſt calidum ꝓportionatum ⁊ ꝯmenſuratū:vt pꝫ circa finem metheo.⁊ tale agēs ꝑncipale impoſſibile eſt recipere formaꝫ paſſiui:⁊ illud ē ꝓbatur 2° phyc.mām non coincidere cum alijs cauſis:qꝛ alie dicunť eē in actu:mā aūt diciť quaſi in potētia:⁊ maxime non coincidit cum effi^te cū illa ſit ꝑn^m: vnde motus: ſed ꝯña illius probatur:qꝛ ſperma viri ab oībus ponitur ꝑncipale agens in gnōne.ǧ ſi vt mā ſubycereť eſſet agens ⁊ paſſiua reſpcū eiuſdem:ecce textum Ar.in loco preaſſignato.vlr aūt intendentibus nō videť factū vnuꝫ ex paſſiuo ⁊ faciente vt exñte in eo ꝙ fit faciēte:neqꝫ totalr vtiꝙ ex moto ⁊ mouēte.ſꝫ adhuc femella ſm ꝙ femella paſſiuum:maſculus aūt ſm ꝙ maſculus actiuuz:vñ ꝑncipiū motus. Et hanc ſnīam reiterat. ¶ Scḋa rō eſt Ar.que ē ſumpta a ſimili:ſimili mō gnātur fetus a ſpermate:ſic ex ligno fit archa a carpentario per artem ⁊ ſpēm quā hꝫ in aīa:ſic fit ſanitas in infirmo ex ſcīa medicine:iſta eſt ſimilitudo accepta multotiēs ab Ar.in ꝑ de gnōne aīaliuꝫ.ſic ǧ in conſtitutiōe ſcamni lignum ſe habet vt mā:carpentarius aūt vt operans ⁊ dans formaꝫ.ǧ ſic carpentarius nō fit pars ſcamni:ſic ſperma qḋ eſt opans ī gnōne fetus nō fiet pars fet^9. ⁊ hoc eſt qḋ dicit Ar.in loco predicto.quecūqꝫ aūt emittunt maſculoꝝ nulla ꝑticula fit homo eius qḋ fit fet^9:quēadmoduꝫ neqꝫ a fabro ⁊ ligno ꝑuenit nihil neqꝫ ꝑticula in eo qḋ fit:ſꝫ forma ⁊ ſpecies ab iſto per motū in mām:⁊ addunt h ꝙ phs aſſimilat ſperma arti:⁊ pōt etiā aſſimilari organo:tñ diuerſimode:diciť eniꝫ organū: ſic eniꝫ ſerra eſt organuꝫ carpentario:quo carpētarius inducit formam ſcamni in lignū:ſic ſperma agēs in virtute patris a quo decidiť poteſt dici inſtrm:ſꝫ vt hꝫ in ſe virtutem per ſuum ſpiritū per quē agit ipſo exiſtente ſeparato a patre pōt aſſimilari carpentario.inq̄tū aūt hoc ſperma agit in virtute intelligentie mouentis celum ſic aſſimilatur ſcie in aīa:qꝛ ſm Auer.12° meta.natura nō agit niſi rememorata ex ſuperficieb^9 cauſis que ſunt intelligentie:q̄ oīa ꝑueniunt ex vna arte ꝑncipali:que eſt ipſius dei:ſub q̄ ſunt multe artes:⁊ vt ſic ſperma diciť aliqḋ diuinuꝫ:⁊ ille modus agendi:cū ſit quidā modus agendi virtualis:non agentis formalis:arguit quandā excellentiaꝫ agentis:vt ex hoc irrōnabilius de ipſo videať dici ꝙ fiat pars fetus. ¶ Tertia ratio Ar.ſic dꝫ eſſe in gnōne hoīs:ſic ⁊ aliorū aīalium que ex maſculo ⁊ femella:ſꝫ in gnōne quorundaꝫ aīalium maſculus nullam ſubām corporalē emittit:ſꝫ ſolum emittit virtutem ⁊ dat ſibi ex ꝯtactu femine que immittit membꝝ in maſculū.ǧ ſimilr in hoīe nō dabit fetui aliquā ſubām corporaleꝫ.maioꝛ pꝫ:qꝛ oīa aīalia gignita ꝑ maſculuꝫ ⁊ femellam habent ſimilē modū in gnōne.ſi ergo ſola virtus ſufficit in quibuſdam.ǧ ⁊ in hoīe.minoꝛ pꝫ:qꝛ quedam femelle emittunt membꝝū in maſculum:⁊ ex contactu v̄tutis ei^9 fit fetus:ſic in muſcis. ¶ Propter qḋ nota ꝙ quedā aīalium habentia multū de calido emittunt ſperma in femellam:ſꝫ illa que habēt parum de caliditate membꝝū in maſculū:ſicut ſi quis portaret mām ad cōditorem:vt fabꝛum:vt induceret formam cultelli:⁊ tñ faber nō ingrediť māliter:⁊ hoc eſt qḋ dicit Ar.in loco preallegato.quecūqꝫ autē nō emittunt ſperma:ſꝫ emittit femella in maſculuꝫ aliquid ſuarū partiū eſt faciendū quēadmodum vtiqꝫ ſi mām portet quis ad conditorē.ꝓpter .n. infirmitatem taliuꝫ maſculoꝝ nihil per altera pōt facere natura. ¶ Quarta rō ſumpta ab Ar.ē ſumpta ex diſtinctione quā adinuicē habēt maſculus ⁊ femella:vnde phs ꝑ de gnōne aīaliuꝫ.dicit ꝙ maſculus ⁊ femina diuerſificantur penes membꝛa:qꝛ in fe.eſt matrix in mare vō ſunt teſtes:diuerſificatur ⁊ aſpectus:vt mas ſit verſutus femina vō lenis:diuerſificať penes voces vt femina hēat vocem acutam,mas vō grauem:que oīa videnť ꝓcedere ex principijs gnōnis.ſignū:qꝛ ſi ꝑn^a iſta permutenť:vt qꝛ homini incidantur teſticuli:oīa in eo permutātur verſus nām femine.cuꝫ ergo diuerſitas ꝑncipioꝝ in viro ⁊ femina tantā diuerſitateꝫ inducant in toto corpoꝛe:ſufficiēter videť poſſe argui ꝙ oīno habeant diuerſū moduꝫ cauſandi ⁊ ꝑncipiandi.ſi ergo femina prebet in gnōne mām:manifeſtū erit ꝙ illud qḋ prebet maſ.non poterit eē pars fetus nec ſe habere vt materia. ¶ Alia rō.tūc homo poſſet in ſe ipſo gnāre fetum,ꝓbo ꝯñam.quia in ſe hꝫ virtutem actiuam cū in ſe hēat ⁊ mām que ſubycitur agēti. ergo oī alio circūſcripto poterit fetū ꝓducere. Poſſent etiā ſumi alie rōnes ab Ar.ſi quis vellet ſua dicta que non ꝓbat ſumere pro rōnibus. Unde dicit ꝙ dr̄ia eſt inter marem ⁊ feminā:qꝛ femina dat māꝫ:mas aūt nō:⁊ ideo corpus eſt ex femina:aīa auteꝫ ex mare. ¶ Silr circa ꝑn^m ꝑ^o de gnātione aīalium.dicit ꝙ maſculus ⁊ femina ſunt ꝑncipia generationis:⁊ nō diciť mas:niſi qꝛ in alio gnāt.femina aūt generat in ſe que dicta exponunť ad intellm poſituꝫ hic. ergo fuit Ar.opinio ꝙ in gnōne fetus ꝯcurrerent duo ꝑncipia:quoꝝ vnū eſſet pure agens vt mas:aliud autē daret materiā ⁊ non virtutem vt femina.

Nunc aūt ſeqtur ponere opinionē. G.⁊ rōnes ſuas: opinio.n.G.fuit ꝙ ſperma viri hēat in ſe dupliceꝫ partē.vna eſt ſpūoſa pars:que vocať ſpūs genitiuus:⁊ iſta pars eſt illa mediāte qua ſperma agit fetuꝫ et q̄ ^m ad iſtam partē ſperma nō ꝯuertiť in mēbꝛa fetus:alia pars eſt in ſpermate viri que eſt pars corpulenta humida groſſa viſcoſa alba:in qua qdem recludit ille ſpūs:⁊ q̄tuꝫ ad iſtam partē ſperma ſubycitur vt materia fetus:⁊ ꝯuertitur in membꝛa ſua:⁊ iſtam diſtinctionē iſtaruꝫ partium quarū vna cōuertitur ⁊ alia nō:ſꝫ agit:expꝛeſſe ponitur in ſcḋa rōne que adducetur ſm eum:ꝯuertitur aūt in ſubaꝫ fetus illḋ qḋ in factione fetus ſubycereť pro mā. ¶ Hāc opinionē ꝓbat ⁊ ſumuntur he rōnes ab eo in ſuo libꝛo de ſpermate:quē trāſtulit ille nichola^9 de regio:qꝛ alia tranſlatio nō eſt bona:⁊ ſicut dixi:eſto ꝙ rōnes ille poſſent ſolui:mihi tñ videť ꝙ magis perſuadeant q̄ rōnes Ariſto. ¶ Una rō eſt ſumpta ab eo in ꝑmo lib^o de ſpermate.ca^o ꝑ^o:qḋ icipit. Uellē aūt relinquēs iaꝫ que apparent interrogare que eſt illa.ſupponit.G.ſꝫ querēs ab Ar.ꝙ vniuerſa organa a quibus noſtrū corpus diſpenſať:ſunt artarie vene ⁊ neruí.hoc eſt cōcedenduꝫ:cū omne qḋ in corpore de mēbꝛo ad membꝛū transferť medi^{ib}bus organis transferatur:tunc arguo.illa membꝛa que dr̄ eē inſanguinea viſcoſa tendibilia nō gnāntur ex ſanguine:ſed ex ſpermate:ſed iſta organa a quibus nr̄m corpus diſpenſať ſunt viſcoſa vt clarum eſt.ſunt etiā inſanguinea:qḋ licet videre euacuato ſanguine ab artarijs ⁊ venis:ſūt etiā tendibilia ⁊ extendunť vt claruꝫ eſt.ergo ex ſanguine non gnāntur. maioꝛ nota.qꝛ humoꝛ ſanguinis nō eſt alb^9 neqꝫ viſcoſus neqꝫ groſſus ita vt cuꝫ tendatur poſſit ſibi continuus manere:ſꝫ tale eſt ſperma. ſꝫ minoꝛ declarata ē. ¶ Scḋa rō que poniť a Ga. imediate poſt iſtā in eodē li^o ē iſta.arguit ſic.nā nihil opať fruſtra.h ſil cū Ar.dicimus.tūc argr ſic. necium eſt ſperma viri facere venam artariā ⁊ neruū ad

hoc vt fiat fetus. ergo fruſtra iſta membra faciet ex alio: q2 poterit ipſa facere ex ſe ipſo: ʒ per ſuppõnem poſitã ꝓbat. G. ꝙ ſperma poſſit facere ex ſe ipõ: q2 ꝑ te natura ſpernit ſperma viri in factiõe fetus: aut ergo ſpernit ipm quãtuʒ ad ſuã partẽ ſpũoſaʒ: quã in ſe habet: aut ſpernit ipſuʒ q̃tũ ad ſuam ſubam corpulentã: non q̃tũ ad ſpm: q2 per te ipm ſperma eſt plenum ſpũ vitali: ꝛ ꝑ te ſpũs prebet nãm ꝛ virtutẽ ſanguini vt fiat fetus. ❡ Sʒ ꝓbo ꝙ nõ ſpernat euʒ q̃tũ ad ſubam corpulentã: imo ꝙ q̃tũ ad id conuertatur in membra fetus: q2 iſta corpulentia hʒ ſubam aptiſſimã ad hoc vt ex ea fiant illa ꝑncipaliſſima organa: q2 ſi natura vult illa organa eẽ inſanguinea: illa eſt inſanguinea: ſi vult ſubam illoꝛuʒ organoꝝ eſſe groſſam: ħ plus habet ſperma q̃ ſanguis: ſi vero vult ſubam illoꝛum organoꝛuʒ tendi ꝛ cauernatã ꝛ protenſam eẽ plurimuʒ ad hoc abſq; hoc ꝙ ſcindatur: ad ħ apti⁹ nihil eſt reviſcoſa: q̃le eſt ſperma. Et tota fundatur ſuper hoc: ſpũs debent facere venã neruum ꝛ artariam: ſi de ſanguine faciet. neſcio anteq̃ illa faciet: oʒ ꝙ ſanguinẽ ducat ad quandã formam ſimilẽ materie ſpermati: cũ talis ſit ſuba talium membroꝝ: cuʒ ergo hẽat ibi preparatã ſubam ſpermatis aptam ad illud qȯ vult facere: fruſtra ſanguineʒ ducet ad formã ſileʒ ſpmati: cum iam hẽat ſubam preparatam: ꝛ illa rõ multum mihi placet. ꝛ in hac rõne innit. G. ꝙ i ſpermate ẽ duplex pars. ſ. ſpũoſa que agit: ꝛ corpulenta que patiꝭ ꝛ conuertiꝭ in membra fetus: ꝛ hoc eſt illud qȯ ſuperi⁹ in ꝑn⁰ opinionis. G. dicebatur. ❡ Tertia ratio ad idem ꝓbanduʒ que poniꝭ a. G. in eodem ca⁰ immediate poſt illam eſt. nã Ari. poſuit ꝙ ſperma viri ſoluʒ agit. cũ aũt fecerit ſuã actionẽ excernitur a matrice inſenſibilr: q2 amplius nõ eſt bonũ. tunc arguiꝭ. ſi ſperma viri non ↄuerteretur in membra fetus: ʒ fieret per modum quẽ dicit Ar. ſeqtur ꝙ natura illud qȯ eſt familiare ſibi excerneret. illud autẽ qȯ eſt extraneum retineret. hoc eſt abſurduʒ. ꝓbo ↄñam: quia ſanguis menſtruus eſt quid extraneũ matricis. nã quolibet menſe ipſum eycit tanq̃ quid extraneuʒ exiſtens. ergo illud qȯ natura vt alienuʒ ſingulo menſe excernit minime ei damus vt familiariſſimuʒ: ſperma aũt eſt quid familiariſſimũ matrici: ꝛ cũ magis auiditate attrahit: vt aliquando viris ↄtingat ſentire ad inſtar ventoſe medicinalis intus pudenduʒ trahi: ꝛ maxime deficientibus nuper menſtruis: q2 ſi maxime accipiũt matrices ſperma: vt põit. G. in li⁰ ꝑ de ſpermate. ꝓallegato ca⁰. ❡ Sʒ. t. d. ꝛ etiã ↄtra ſe inſtar. G. menſtruũ qȯ ſingulo menſe excernitur prius erat extraneuʒ: ſed nunc in matrice exiſtens cũ ſpermate ſit familiare ꝑꝑ ꝑ^{ncs} quã a ſpermate acqrit. ❡ Soluit. G. ſi ſperma dat iſtam familiaritatẽ miniſtro. ergo ipſaʒ valde plus a ſe hʒ: cuʒ nihil det alteri ꝙ nõ hʒ. ergo minus dʒ eyci extra q̃ menſtruuʒ. ❡ Item ꝛ ſi eycietur natura expellet illud qȯ eſt ꝑmuʒ familiare: ꝛ retinebit illud qȯ familiaritatẽ ab illo recipit: qȯ eſt abſurdum. ❡ Alia ratio ꝑncipalis eſt iſta: tñ iſta non ſumiꝭ multũ a. G. tamen eaʒ facio: ꝛ arguo ſic. eadeʒ eſt mã nutricationis ꝛ gñationis. hec ꝓpoſitio eſt multũ diffamata ab Ar. in pluribꝰ locis: ʒ nutricatio fit in viro ex materia a qua decidiꝭ ſperma vt clarũ eſt: cũ ſit ſuperfluitas in quãto vltimi alimẽti: vt voluit Ar. ergo ꝛ ex ſpermate fieri gñatio poterit: cuʒ nutricatio ꝛ gñatio non differant: niſi q2 vna eſt gñatio coniuncta ꝛ alia eſt gñatio diſtincta: ꝛ non video ħ cauſaʒ: q2 ſicut nos dicimus ꝙ mulier nutritur ex ſanguine: etiã cũ ſit eadeʒ mã gñonis ꝛ nutricatiõis: ideo ex illo ſangue ſit generatio: ſic ꝛ cũ vir nutricaꝭ ex ſuo ſanguine: q̃re ex ſanguine viri non poſſit fieri gñatio: ſed ideo eſt eadeʒ materia nutricationis ꝛ gñonis: q2 iſta non differunt: niſi per ħ ꝙ vnum illoꝛum eſt gñatio ↄiuncta ꝛ aliud eſt diſiuncta: cum hoc tamẽ qȯlibet iſtoꝛũ eſt gñatio quedã: q2 ſanguis viri ad hoc vt ſit bene digeſtũ ꝛ actiuum digeriꝭ ꝛ dealbatur in teſticulis. ❡ Quinta rõ põt ſumi a. G. in ꝑmo li⁰ ꝓallegato. ca⁰ 9⁰. vt talis ſit: ſimile eſt de gñõne plantarũ ꝛ de gñõne aĩalis: ſed ſic eſt in illis ꝙ ſperma qȯ hʒ ꝑncipium creatiuuʒ hʒ etiã in ſe nãle qȯ ſubycitur pro mã plante. ergo ꝛ in aĩalibus ſperma qȯ habet in ſe ꝑn^{m} actiuũ habebit etiã in ſe ꝑn^{m} paſſiuuʒ qȯ pro materia fet⁹ ſubycieꝭ. maioꝛ eſt nõ. nam vt dicit. G. cum enim nõ alys virtutibꝰ natura ſpermatis opereꝭ plantã ꝛ natura ſpermatis opereꝭ aĩal: imo eiſdeʒ: ex his que vides in plantis transferes ad aĩalia: eandem enim angariaʒ inuenies in ambobus. Minoꝛ eſt clara. videmus eniʒ in plantis ꝙ ex ipſo ſemine planta ſit: eſto ꝙ terra indigeat vt ex ea augeatur ꝛ nutriceꝭ: ſic ꝛ aĩal matrice indiget: vt ſperma inde nutrimẽtuʒ attrahat ꝛ augeatur inde ꝛ nutriaꝭ. ❡ Alia perſuaſio poſſet ſumi a. G. in lib⁰ ꝑmo ꝓallegato. ca⁰ 3⁰. talis: ſi ſperma non cõuertereꝭ in fetũ: tunc ſequereꝭ ꝙ ſperma poſtq̃ ſuam actionẽ fecit egrederetur a matrice. hoc ꝓbat. G. eẽ falſum per multas experientias: quas ibi ponit ſe feciſſe in mulieribꝰ ꝛ in brutis: ſed q2 Ar. ſoluit ad hoc ꝛ dicit ꝙ non ſemper eſt verũ ꝙ ſperma exeat per oꝛificium vulue vt videaꝭ eius egreſſio: ſed cũ ſperma ſit quedã res aquoſa põt conuerti in ventuʒ ꝛ inſenſibilr reſolui: vñ Ar. 2. de gñõne aĩaliũ. ſoluens hanc qõnem. vtrum ſperma excernatur a matrice. dicit c⁰ 9⁰. Hoc aũt ſperma diſſoluitur geniture: ꝛ ſpũ repletur. i. vento nãm hñs humidoꝛ ꝛ aquoſaʒ: ꝓpter qȯ nõ ẽ querere ſemp foꝛas ipm expire: neq; particulam aliquã eſſe cõſtitute foꝛme. ꝛ eniʒ ħ permutat et ꝑticula nulla eſt cõſtitutarũ: iȯ. G. ꝓbat hoc dictũ eſſe falſum ſic: nunq̃ aliqua humiditas in cõcauitate aliqua conuertitur in ventũ: quin illa ventoſitas multũ extendat illam cõcauitatem: cũ parua humiditas in multũ ventũ cõuertatur: ſed matrix ſemper illo tẽpoꝛe inueniꝭ magis cõiũcta ꝛ multũ minoꝛata vt eſt videre in ano⁰. ergo. ❡ Itẽ ſicut nos videmus ꝙ res que conuertitur in ſtõ ad ventoſitatem exit ſuperius per eructationẽ: aut iferius per peditationes: ita debet eſſe hic ſi ſperma in ventũ ↄuerteretur: ſm aũt pudendum femineuʒ tꝑe cõceptionis iſta nõ apparent. ergo Ar. ex nullo ſigno põt arguere ſperma cõuerti in ventũ. per multa ſigna que non ſunt ſi ventus adeſſet arguiꝭ ↄtũ: ꝛ multa alia ſigna ibi dicit. G. q̃. t. legas. ❡ Reſtat aũt nũc ſoluere rõnes Ar. ↄtra hoc adductas quas. G. nõ ſoluit: ſed nos eas ſoluemus. ❡ Ad ꝑ^{am}. T. d. tũc idem reſpectu eiuſdem eſſet actiuũ ꝛ paſſiuuʒ ꝑncipale ꝛc. iſta ratio eſt ſoluta: ex eo ꝙ ſupra dicebaꝭ. ſ. ꝙ i ſpermate erãt due partes que ſunt duo entia diſtincta: quarũ vna eſt ꝑn^{m} actiuum. ſ. ſpũs ꝛ illud ꝑn^{m} non cõuertitur in membra fetus: aliud eſt qȯ conuertitur vt corpulẽtia humida ſpermatis: ꝛ iȯ agens ꝛ patiens eſt ibi diſtinctũ loco ꝛ ſubo. ❡ Et ſi. t. d. ꝛ inſtares ſicut inſtat dinus: ꝙ ſic ↄparatur ſpũs ad partẽ corpulentã ſpũs ſicut in coꝛpoꝛe cõparatur ſpũs ad membrũ: ſicut ꝗ nos dicimus ꝙ in coꝛpoꝛe illud qȯ agit eſt membrũ ſpirituatũ. i. membrũ per ſpũs: ita ego dicerem totuʒ agens eſſe humidũ coꝛpulentũ: ꝛ ẽt ſpũs. ſi ergo patereꝭ rõ ꝓcederet. ❡ Solutio. ſimilitudo põt negari: ſed eſto ꝙ cõcedaꝭ: adhuc nõ valʒ: q2 iam ipſe ↄcedit ꝙ agentia ſcdaria poſſunt eſſe agentia ꝛ patientia: dũmodo ſit aliud 2^{m} agens ꝛ ꝑncipale: ſicut elemẽta ſunt mã mixti: ꝛ etiã ſit mixtũ: q2 ipſa adinuicem agunt: ſed ħ eſt vnum 3^{m} agens ꝑncipale. ſ. calidum celeſte ꝓpoꝛtionatũ: ita imaginoꝛ in ꝓpoſito. ſ. ꝙ ſpũs viri eſt ꝑncipale agẽs ʒ pars corpulenta ſpermatis cũ mã met mulieris agẽdo ꝛ repatiendo adinuicem eſt agens ſcdarium: nec per iſtaʒ actionẽ ꝛ repaſſionẽ iſtarũ mãrũ adinuicẽ agentiuʒ ſine

3ᵒ agente ꝑncipali vt eſt ſpũs ⁊ etiã matrix ipſa: ⁊ etiam
calor celeſtis: vnde ẽt locꝰ eſt pñᵐ gnõnis effectiuũ. Indu
citur dico in illis duobus que agunt ⁊ repatiunt̃ forma fe
tus: vt ibi fiat quedam refractio illarũ materierũ per cõ
mixtionẽ earũ ⁊ eaꝝ diuiſionẽ adinuicem: ſicut ⁊ in eltis:
vt a 3ᵒ agente nõ inducatur aliqđ illoꝝ nec vnũ totaliter
cõuertat ad ſe reliquũ: ſed cõuertatur ad 3ᵐ mixtuꝫ. ſ. ge
nituꝫ. ¶ Ad aliam. ſic̃ ex ligno ⁊ carpẽtario nõ fit vnũ ⁊c̃.
iam patet ſolutio ex dictis: q2 non pono hic ꝙ ex agente ⁊
patiẽte fiat vnũ: imo ſi bene intelligis hic agens ⁊ patiẽs
ſunt diſtincta loco ⁊ ſubõ: q2 ſunt duo corpora: ſed ſi vellẽ
poſſem ſoluere ꝙ ſimilitudo nõ ẽ: q2 h̃ eſt ſermo de agen
te ⁊ patiẽte que cõicant in mã. tu aũt arguis de agẽte ⁊ pa
tiente que in mã non cõicant: ⁊ ideo ſi carpentarius qui ẽ
agens eſſet vnum lignuꝫ: carpentarius de ſe ipſo poſſet fa
cere vnuꝫ ſcamnũ. ¶ Ad aliam. t. d. ita ſe habet in gnõne
hoĩs: ſicut alioꝝ aĩalium: poſſuꝫ cõcedere ſimilitudinẽ. ⁊
cuꝫ. d. ꝙ quedã aĩalia ⁊c̃. dico ꝙ iſta ratio nihil aliud con
cludit niſi ꝙ gnãtio poſſꝫ fieri: eſto ꝙ iſta ſubã ibi nõ eẽt:
dũmodo ibi eſſet virtus: cuꝫ hoc tñ ſtat: ꝙ quãdocũqꝫ ibi
iſta ſubã corporea eſt ꝙ conuertit̃: q2 cuꝫ ſit valde magis
apta ad organa ſupra dicta ꝙ̃ ſanguis mulieris: imo ſi ſan
guis debeat eſſe aptus ad illa: opꝫ ꝙ conuertatur ad rem
ſimilem iſti: fruſtra natura laboraret in illa pte ſanguinis
cũ põt habere hoc ex iſta ſubã corporea tantã partẽ aptã:
⁊ ideo q2 de facto nunꝗ̃ homo põt dare virtuteꝫ gnõnis:
quin det illam ſubãꝫ: ideo iſta ſubã corporea pro materia
ſubijcitur: nõ tñ intelligas ꝙ vltra illud non requirat̃ de
ſanguine menſtruo: q2 illud eſt paucuꝫ ⁊ requirit̃ etiã pro
alijs membris. ¶ Sed. d. t. cum ergo poſſint fieri ex ſan
guine fruſtra ex hoc fierẽt. dico ꝙ falſum eſt: imo illud to
tũ qđ ex iſto põt fieri fruſtra ex ſanguĩe fieret: cũ hoc pre
paratuꝫ ſit ⁊ ſanguinis indigeat preparatione ſimili iſti ſi
debet eſſe aptus. ¶ Ad aliam iſta ſoluet̃ valde late ⁊ pul
chre in q̃ōne: in qua diſputabitur infra: vtrũ femina hẽat
vrutẽ actiuã in fetu: ⁊ iõ ibi expecta. ⁊ h̃ eſt.

Et nõ eſt illud de illis q̃ non diuerſificat̃.) Dico oſtẽ
dit quõ tempꝰ factionis iſtarum diſpoſi
tionum dictaruꝫ diuerſificat̃ in maſculo ⁊ femina: ⁊ dicit
ꝙ tẽpus formationis in embrione diuerſificat̃ in maſcu
lo ⁊ femella: q2 femella tardiꝰ format̃ ꝙ̃ maſculus: ⁊ illaꝫ
diuerſitatem ſignificãt rõ ⁊ experimẽtũ: tñ aliquãdo põt
ↄtingere ꝙ femina cito format̃: ſed hoc eſt raro: q2 vtplu
rimũ eſt illud qđ dictuꝫ eſt: tunc expone: ⁊ non eſt illud. ſ.
tempꝰ menſurans formationẽ maſculi ⁊ mulieris de illis
que non diuerſificant̃: imo ſu. tu. eſt de illis que diuerſifi
cantur: q2 due negationes faciunt vnã affirmationẽ: ⁊ ſũt
in mulieribꝰ tardiores. ſ. iſte diſpõnes dicte: q2 iter ea am
bo non eſt diuerſitas. ſup. imo ſignificat ꝙ inter ea eſt di
uerſitas: q2 experimentũ inuenit̃: que aũt in hoc ſit ratio
ꝑus apparebit vnũqđqꝫ eoꝝ. ſ. taꝫ formatio maſculi ꝙ̃ fe
mine: non indicat. i. non indicatur niſi ſm ꝙ preteryt res
ſm experiẽtiam eius. i. niſi ſm ꝙ per experientiã inueni
tur: ⁊ ideo q2 vtplurimuꝫ per experientiam inuenitur ꝙ
maſculus citius format̃ femina: ideo ⁊c̃. vel expone vnũ
quodqꝫ eoꝝ. ſ. tam experimentũ ꝙ̃ ꝓbatio nõ indicat niſi
ſm ꝙ inuenitur per experiẽtiã: ⁊ nõ eſt ipoſſibile: q2 illud
qđ expertum eſt. ſ. euenire vtplurimũ vt formatio maſcu
li: que vtplurimũ inuenitur eſſe velocior in formatione fe
mine. ſit in fine cadẽs. i. ſit aliqñ eueniens ſm illud qđ ei
diuerſificat̃: vt formatio maſculi ſit aliqñ eueniens in tẽ
pore formatiõis femine: ⁊ aliqñ aliqua femina citius for
matur maſculo: cũ ſit aliqñ īuenire feminã calidiorẽ ma
ſculo: ⁊ maſculuꝫ femineuꝫ: ⁊ femellam maſculinã: vt in
fra apparebit: ⁊ pro ſed: ſꝫ in toto illo tpe. i. vſꝫ eſt ſup. ve
rũ dicere ꝙ ꝓculdubio eſt plurimũ. ſ. illud qđ dictũ eſt: ꝙ
gnãtio maſculi velocior: femine tardior: ⁊ plurimũ ẽ ſup.
aliqđ in eo ꝙ. i. q2 gnãtur plus: ⁊ nota nouũ modũ loquẽ
di Auic. que ſit cã q̃re maſculus citius formatur ꝙ̃ femi
na: vtplurimũ apparebit in ſequẽti parte.

Et ſpacium quidẽ ſpũc.) Nunc Auic. ſũmat oẽs
diſpoſitiões que fiũt in fetu a pñᵒ ge
nerationis vſqꝫ ad partũ: ⁊ cuiꝫ aſſignans ſuuꝫ tempus. ⁊
3ᵃ. ſ. ꝑmo oſtẽdit ꝙ̃tum ad tempus in quo ſit perfecta for
matio membroꝝ fetus: cuiꝫ diſpõni aſſignãs dies. 2ᵒ oſtẽ
dit qđ eſt tempus in quo fetus incipit moueri. 3ᵒ oſtdit qđ
eſt tempus in quo fetus naſcitur. ſcđa ibi. (Et apud quoſ
dam cum ſuperuenit.) 3ᵃ ibi (Et dicit̃ ꝙ tempus equale
mediũ.) Prima in. d. pᵒ facit qđ dcm̃ eſt. 2ᵒ remouet quo
rundã dubitationẽ antiquoꝝ. ibi ſcđa. (Determinatio ãt
diſpõnis maſculi.) Primo dicit Auic. ꝙ ſpaciũ in quo ſit
ſpũoſitas dicta ſupra in mã ex qua ſit embrio eſt ſex dieꝝ
aut nouẽ ⁊ in toto iſto tempore informatiua agit nihil at
trahendo a matrice. ſ. vltra illud qđ in pᵃ iniectione ſper
matis attractum fuit: ⁊ tunc non eſt indigentia pluris ma
teriei: ⁊ hoc cõcordat cum vna expõne illius textus ſupra
vbi dicebat Aui. ⁊ embrio quidem non nutritur: cũ h̃ pã
niculo: ſi autẽ velles tenere ꝙ in iſto tpe attrahit aliquid
ex mr̃ice ⁊ ↄformare te expõni alie ſupra date in textu il
lo. dices ꝙ Aui. intelligit ꝙ informatiua in illo tẽpore in
format non petẽdo aliquid ex matrice. ſ. niſi qđ modicuꝫ:
cũ illo tpe nc̃citas pauce materiei ſit: ⁊ poſt illđ ⁊c̃. nume
rat iſtas diſpoſitiões: penetrat ſanguineitas in toto. i. ma
teria ſanguinea a matrice attracta penetrat in toto. ſ. ꝙ ꝑ
eſt: vnde creatur. i. ꝙ ꝑmo potuit creari: vñ etiaꝫ illud qđ
ꝑmo preexiſtebat augetur ⁊ occultatur ſenſus ⁊c̃. q2 ad h̃
non oĩa bene ſunt ↄpleta: ⁊ minus ĩ hoc eſt. i. tempus par
uius: ĩ quo hoc qđ dcm̃ eſt: ſit illud eſt vſqꝫ ad. 30. ⁊ ẽ bona
lr̃a: ⁊ dicit̃ in doctrinis ꝑmis. i. ab Ar. 9. de aĩalibus. ca. de
ſignis impregnatiõis iã facte. vbi vult Ar. ꝙ ſi aborſum
. 40. die ceciderit in terrã ꝙ diſſoluet̃. ſi autẽ ceciderit in
aquã frigidã iam appet ibi fetus formatus. cũ dicat Ar.
ibi. maſculus quidẽ igitur cũ egrediat̃. 40. dierum. ſiqui
dem in aliquid aliud dimittat diffundit̃ ⁊ exterminatur:
ſi autẽ in frigidã aquã velut in hyeme. huiꝰ aũt in diſgre
gato apparet embrio ſꝫ magnitudinẽ quãta formata ma
gna membraque manifeſta alia que oĩa ⁊ pudẽdũ ⁊ ocu
li quẽadmoduꝫ in alijs aĩalibꝰ. ꝓpter qđ videt̃ velle phs
ꝙ in. 40. diebus formatur maſculus puer: ſꝫ in pluri tem
pore format̃ femina: ⁊ maſculus in toto illo. i. formatione:
ita ponit Hyp. in ſuo libello de natura fetus: ꝙ minus tẽ
pus in quo formatur maſculus eſt tempus. 30. dierũ ⁊ fe
mina in. 40. cuꝫ aũt loquebat̃ Ar. de. 40. non dicebat de
minore tẽpore: ⁊ minus tempus parturitionis minus tẽ
pus in quo parturit̃ partu bono eſt medietas anni: que ẽ
ſex mẽſes: ⁊ illud tñ plus qđ dicemus in primo: q2 minꝰ
tempus in quo poſſit fieri fetus bonus eſt tẽpus nouẽ mẽ
ſium: vt poſtea patebit. Circa illam partem ↄſidera ꝙ cã
vniuꝰ dicti Auic. quare maſculus citius formatur femel
la põt cauſari ex multis. ꝑmo calitate matricis: in quo vt
plurimũ gnãtur maſculus. gnãtur eniꝫ vtplurimũ maſcu
lus in latere dextro: vt ponit Ar. 9. de aĩalibus: eſto ꝙ ali
quãdo poſſit fallere. hoc etiã ponit Auic. infra iſta fen. tra
ctatu pᵒ de ſignis maſculinitatis ⁊ femineitatis. ⁊ hoc ꝓ
pter deſideriũ illius lateris ad recipiẽdũ tale ſperma: vel
q2 expulſio ſpermatis fuit ex teſticulo dextro: ⁊ icipit aug
mentari mãmilla dextra: ⁊ alia lege ibi. Nunc autẽ latus
dextrum matricis eſt magis calidum ⁊ magis ſpũoſuꝫ. h̃
aũt facit ad citiorẽ informationẽ: vt ex hoc citius format̃
maſculus ꝙ̃ femella. ¶ Scđa cã aſſignat̃ ex parte ipſius

agentis.ſ.agentis a quo maſculus gñatur:cuȝ etiam illud ſperma calidum bene digeſtuȝ veniẽs vt plurimũ ex dex tro teſticulo:vnde Auic.infra capᵒ.de ſignis boium faciẽ tiũ maſculos.dicit ꝙ ruſtici volẽtes ꝙ taurus faciat taurum maſculum:ſtringant teſticulum eius ſiniſtruȝ vt effundatur ſperma eius ex dextro:ſȝ ſperma a quo generaꝶ mulier eſt ſperma magis aquoſum fluidũ non ſic digeſtũ nec ſic calidũ:vt pȝ etiã per Auicẽ.ꝛ.9.de aialibus. Nunc aũt fortius agens citius hȝ ſuuȝ effectuȝ inducere:debile aũt in longiori tpe. ¶ Tertia cã eſt ex parte mãei ex qua fiunt:fit.n.femina ex mã mẽſtruali humida liquida indigeſta.mas ex mã magis ꝯſtanti ꝛ magis digeſta: vt patet per phm.9.de aialibus.ꝛ infra ab Auicẽ.non aũt mã cruda indigeſta cito ad bonũ ducitꝶ nec ſic iformaꝶ: ſicut mã melior. ¶ Quarta cã ẽ:qꝛ mã ex qua gñatur ẽ magis impura ꝛ magis materiebus malis mixta:ſed mã ex qua generatur maſculus eſt magis pura:qḋ pȝ:qꝛ vt infra diceꝶ ꝛ etiã diciꝶ.9.de aialibus. mulieres parientes maſculos ſũt boni coloris leuis motus.ecõtrario que pariunt feminas:ex h aũt poſſumus arguere ex materia impuriori feminas fieri:nũc aũt mã impura non ſic obedit agenti:ſicut mã pura:ꝛ iõ citius formaꝶ maſcłus ꝙ̃ femina. ¶ 2ᵒ intelligẽdũ ꝙ eſto ꝙ bñ poſſit cã aſſignari:q̃re maſculus citius formaꝶ femella:tñ aſſignare cãm tẽporis alia ꝓ diſ poſitionũ:vt vbi gr̃a.q̃re in ſpũoſitate fit in.9.diebᵒ inceptio lineaminũ eſt difficile:ꝛ nõ eſt bene certa cã aſſignabilis:vt etiã in parte ſequẽti ab Auic.aliq̃liter poterit haberi:in hoc tñ omnes cõueniũt:ꝙ he diſpõnes per ordinẽ ſe hñt:vt pᵐo fetus ſit albᵒ:vt videaꝶ ſic butyrus vel lac poſtea cuȝ attrahitur ſanguis fit rubeᵒ:vt videaꝶ ſanguis. poſtea fit compactus:ꝛ poſtea q̃ſi caro: ꝛ vltimo ibi membra formanꝶ:ſed in quãto tpe he diſpõnes ꝛ que fiunt cũ fetus formaꝶ:fiant:de hoc aliq̃lis diſcordia iter auctores videꝶ:eſto ꝙ p̃ciſa cã:vt dictũ eſt:aſſignabilis nõ ſit.dixit enĩ Ypp.ꝙ maſcłus formaꝶ in.30.femella vᵒ in.40. non dans femine vltra tẽpᵘ maſculi niſi.10.dies.phs autẽ in.9.de aialibus.loco ꝓallegato voluit ꝙ cũ maſculus abortitur ꝛ poniꝶ in aquã frigidã in.40.diebᵒ appet formatus:ponit aũt formationẽ femine apparere in diebus.90. qḋ eſt tempus triuȝ menſiũ.vbi etiã vult ꝙ partus femineus ad hoc vt formatus debeat apparere aliqd opȝ tangere de q̃rto mẽſe. ¶ Alij etiã diuerſificanꝶ:ad hoc ẽ ſciendũ ꝙ dixit Auic.ꝛ in hoc tenuit mediũ: ꝙ he diſpõnes per ordinẽ ſe habẽt in formatione fetus:pᵐa eſt ꝙ fetus ſe hȝ in pñᵒ vt butyrũ:ꝛ vt quedaȝ ſpuma:ꝛ hoc eſt per.6. ſex dies:ſȝ per tres dies poſt apparent ibi fila rubea ꝛ gutte rubee ſanguinee cũ mediocriter de materia attrahaꝶ: eſto ꝙ non appareat totus ſanguis:ꝛ ſic ſunt octo dies ex pñᵒ ꝛ aliqñ ãnͨedit vno die et aliqñ poſtponiꝶ:poſt fit vt eſſet quaſi totᵒ ſanguis:ꝓpter attractionẽ multe mãe ad matricẽ:ꝛ h per tot dies quot ponit:ꝛ etiaȝ ãnͨedit ꝛ poſt poniꝶ:ſm ꝙ dicit. Alia diſpoſitio que fit eſt qꝛ fit ſicut caro:ꝛ fit in eo tpe in quo hoc dicit Auic.ꝛ ãnͨedit ꝛ poſtponitur ſm ꝙ dicꝭ. Alia diſpoſitio eſt:qꝛ formanꝶ mẽbra pͥncipalia et extremitates:ꝛ ex illo tẽpore in quo h ponit antecedit ꝛ poſtponiꝶ ſm ꝙ dicit.ſi ergo ꝯſideras has anteriorationes ꝛ poſtpõnes hic ab Aui.poſitas videbis fetũ tam feminã ꝙ̃ maſculũ in diuerſis menſuris poſitis a diuerſis poſſe formari:illud aũt qḋ ab Ar.allegatuȝ eſt de aialibus 9ᵒ:feminã formari in.90.diebus ꝛ non apparere femineus fetus formatus niſi aliqd capiat de q̃rto menſe:non intelligas verba h ſȝ ꝙ ſupficies ſonat:qꝛ eẽnt falſa:ſȝ hoc dicit qꝛ ſunt quedã mãe que nõ retinẽt diſpõnes agentis niſi ipſo p̃ſite:femina ergo cũ fiat ex mã mẽſtrua li humida liquida cruda ꝛ nõ digeſta reſpcũ menſtrui maſculi non retinet formationẽ fetus ꝛ diſtinctionẽ in membris niſi indurata ꝛ cõpacta ſit:ꝛ ſi pᵒ extra matricẽ exeat ꝓpter ſui liquiditatẽ deuaſtatur ꝛ diſſoluiꝶ:vt ibi formatio diſtincta apparere nõ poſſit:induraꝶ aũt:ꝛ cõpacta fit vt poſſit cũ extra exit h mẽbra diſtincte formata oſtendere in ſpacio trium menſiuȝ:ꝛ cũ aliquid tangit de q̃rto:bene ergo voluit phs ꝙ ante illud tempus membra femine eẽnt formata in matrice:qꝛ nõ poſuit dilationẽ in formatione femine vltra formationeȝ maſculi niſi per.10.dies: ſed voluit ꝙ ſi extra mittereꝶ fetus femineus donec bene cõpactus nõ eſſet:non poſſet extra illam formationẽ mẽbroꝝ diſtinctã oſtendere:fetus autẽ maſculinus:qꝛ fit ex mã bene digeſta bene ſolida ꝛ ab agẽte potenti:ſi in.40. diebus abortiatur in eo apparebũt mẽbra manifeſta formata:ꝛ hanc intentionem phs habuit.

Determinatio ãt diſpõnis) Hic remouet quãdam dubitationẽ ãtiquoꝝ:ꝛ dictũ eſt illud.dicebãt.n.antiqui quidã ꝙ determinate põt dici ꝙ maſculus formaꝶ in tanto tẽpore ꝑciſe ꝛ nõ maiori nec minori:ꝛ femina in tanto:ꝙ etiã alie diſpõnes vna fit preciſe in tãto tẽpore ꝛ alia in tanto. dicit Auic.iſta eſt res ſtulta ꝛ audax:qꝛ iam dictuȝ eſt ſupra:ꝙ ille diſpõnes fiunt in tanto ꝛ tanto tẽpore:ꝛ ꝙ aliqñ eſt anteceſſio:ꝛ aliquãdo poſtpoſitio:ꝛ iaȝ dictũ eſt:ꝙ maſculus põt formari in.30.ꝛ.40.femina:ꝛ ſm diuerſos terminos.ergo audacter iudicare iſtos terminos p̃ciſos eſt ſtultũ quid:ſȝ illud qḋ certe iudicatur eſt:ꝙ pᵒ fiat vna diſpoſitio:poſtea alia:vt qꝛ pᵐo fit ſpumoſitas:poſtea fit alia:poſtea alia:ſicut dictũ eſt:ſȝ ꝙ in tãto tpe preciſe fiat vna:ꝛ poſtea alia illud eſt qḋ bene iudicari nõ põt:ꝛ hoc eſt qḋ ego ſupra dicebaȝ:ꝙ eſto ꝙ ſatis bene aſſigneꝶ cã:q̃re vtplurimũ maſculus citius formaꝶ in tanto tempore:ꝛ femina in tanto: q̃re diſpõnes predicte in mẽſuris p̃dictis fiant:ſic ꝙ nõ in alijs.ꝛ h eſt qḋ dicit Auic.determinatio ꝛc.i.diſtinctione ſpacij.i. quaſi determinare ſpacia ꝛ tẽpora ꝑciſa diſpõni maſculi ꝛ femine:audacter ꝛ ſtulte:qꝛ vt iam dictũ eſt: iudicant determinatum ꝛ p̃ciſum tempus:qḋ non eſt:ꝛ qḋ eſt variabile multum.

Et primũ eniȝ.) hic Auic.oſtendit qd eſt illud qḋ eſt determinate iudicabile:ꝛ hoc eſt ꝙ diſpõnes habẽt ſe ordinate vna ante aliam:ſed nõ eſt determinabile ſic ꝙ vna p̃ciſe in tanto tempore:vnde dicit.ꝛ pro ſed pᵐũ inueniꝶ ſperma reſpirans reſpirare.i.pᵃ diſpoſitio que fit eſt:qꝛ ſperma ꝛ ſpũs eſt perforans mãm ꝛ ſpumificans eam ꝛ faciens ſibi viaȝ extra:ꝛ hoc tu ſciuiſti ſupra in pñᵒ iſtiᵘ capituli:ꝛ tunc Auic.adhuc magis dearticulat diſpõneȝ hanc.d.pᵐũ qdem qḋ agit informatiũ eſt ꝙ aggregat calorem inatuȝ:vñ ſupra dicebat ꝙ in pñᵒ matrix colligitur ſup ſperma:ꝛ ſperma recludẽs ſe:cũ materia informata vnitur in calore ꝛ aggregatur vt melioretur:ſed deinde fit ei exitus ꝛ meatus: ꝛ deinde fit ſpumificatio in mã ꝛ fit ibi via. vnde dicebat ſupra.ꝙ ventoſitas penetrat ad exteriorem partem humiditatis ſparſe.ꝛ pro his dictis recurre ſupra ad pͥnᵐ capituli:deinde poſt illud incipit nutritiua operari.i.poſt iſtam ſpumoſitateȝ: cuius ſpacium poſitum eſt ſupra ſex dierum: incipit virtus ſpermatis attrahere ſanguinẽ a matrice ꝛ augmentare mãm:cũ hoc dicebat ſupra Auic.ſ.illo.§.ꝛ ſpacium quidem ſpume:cũ dicebat:ꝛ in his diebus format informatiua in embrione:ꝛ intellige ꝙ per iſtas omnes diſpoſitiones:quas Auic.h ponit ipſe dat intelligere alias ſupra:vt per hoc ꝙ oſtendit tres diſpõnes ordinate fieri intelligas de alijs.hoc aũt bene iudicabile eſt determinate diſpoſitiones fetus fieri ordinate ita ꝙ vna poſt aliã:nõ tñ ꝙ iudicabile ſit determinate ipas fieri in tanto p̃ciſo tẽpore

ſi aut velles intelligere: cuȝ dic. deinde poſt illud icipit nutritiua ꝛc. nutritiuã nãȝ fetus q̃ admiſtrat nutrimẽtũ: nõ intelligas deinde: q2 hoc ĩmediate ſit poſt ſpumoſitatẽ: ſȝ eſt deinde poſt illaȝ: q2 cũ multis diſpõnibus medȳs: nõ aũt curauit ponere alias medias diſpõnes ꝛ per illud dictum non vult habere aliud niſi ꝙ diſpoſitiones fetus ordinatim fiunt.

Et apud quoſdam.) Ponit alium errorem qui eſt ꝙ apud quoſdam embrio in matrice reſpirat ex ore etiã reſpirat magna reſpiratione. dicit Auic. ꝙ ſupra illud non eſt ſigñatio: q2 vt infra patebit. hoc nõ eſt verum. vbi Auic. oſtendit ꝙ pulmo fetus eſt rubeꝰ: q2 nõ admiſceẽ ſibi aer cũ nõ anhelet.

Et apud quoſdaȝ.) Hic oſtendit in quãto tẽpore fetus moueẽ in matrice ꝛ in quãto tẽpore fetus naſcatur. z° ipſe ponit quedã dicta. ibi ſcõa. ❡ Et natus in octo menſibꝰ.) pͦ oſtendit ꝙ in duplo tẽpore qõ erat tẽpus formationis mouetur: ꝛ cũ motui ſuperuenit dupluȝ eius in quo moueẽ naſciẽ. nõ intelligas ꝙ in tpe maiori in duplo q̃ȝ ſit tempus a pͥnͦ vſq; ad motuȝ naſcatur: q2 hoc eẽt falſuȝ: ſed intelliḡr in duplo: q2 ſumpto tempore formationis ꝛ toto tempore motus: vt vbi gr̃a. ꝙ eſſet vt poſtea dicit tempus. 70. dierum ſi in iſtis. 70. addatur duplum ipſi: q2 ei addatur. 140. tunc in tanto tempore naſcitur: vt tempus totũ a pͥncipio vſq; ad partũ ſit tripluȝ ꝛ in triplo pluſq̃ȝ tempus qõ eſt ſolũ a pͥnͦ vſq; ad motũ: ꝛ hoc eſt qõ dicit Auic. ita vt ſup. tẽpus partus ꝛ natiuitatis ſit tripluȝ ſpacij qõ eſt in pͥma inceptione ꝯceptionis vſq; ad motũ: ꝛ cuȝ motu accidit leuitas ſenſus. i. tunc illo tempore quo incipit moueri ſenſus in eo eſt naturaliter leuis ꝛ hebes: vt diſtinctionẽ adhuc non hẽat ſenſus: ꝛ in hoc Auic. ſatiſfecit ei qõ poſſet queri de ſenſu: cũ motꝰ icipit in eo. ❡ Uel expone aliter vt huiꝰ ſenſus referaẽ ad matricem vt ſi ſit ſenſus talis: ꝛ cum motu. i. cũ incipit motus ꝛ de nouo fit: accidit leuitas ſenſus. i. leuiter a matrice ſentiẽ reſpcũ eiꝰ qõ poſtea ſentietur cũ erit maior: ꝛ fortior vel fortius mouebitur: ꝛ tunc accidit quidã ſenſus nouus ipſius fetus a matrice leuis: qui pͥmo non erat anteq̃ȝ fetus moueret: ꝛ q̃ſi hoc ſit qõdam ſignũ ad cognoſcenduȝ qñ fetus de nouo moueri incipit: ꝙ cũ modo accidit leuitas ſenſus: quia nõ diſtinguiẽ tempus menſurans ſenſationẽ a tpe menſurante motũ: ꝛ illa nõ fuit mea expoſitio ſȝ alterius. ❡ Et ꝯſidera ꝙ etiã nõ eſt bene cã aſſignabilis: q̃re in tanto tẽpore determinato fetus hȝ motuȝ poſt formationẽ membroꝝ ſuoꝝ: vt ſi vbi gr̃a. in duplo: ꝛ iõ q2 iſtiꝰ dicti nõ erat bene cã aſſignabilis: ꝛ q2 non eſt res determinata preciſa: ſȝ que variationẽ multã hẽre põt: Aui. nolens de hoc laudem vel vituperiũ non poſuit hoc dcm̃ auc̃te ſua: ſȝ dixit. apud quoſdam diciẽ. nunc ipſe illud qõ dixit ꝙ fetus mouetur in duplo tẽpore formationis declarat enumerãdo dies: ꝛ eſt clarũ: ꝛ nota ꝙ ſemꝑ dicit ꝙ hoc põt poſtponi ꝛ antecedere: ſicut ſupra dicebat de illis alȳs diſpõnibus.

Et natus. Hic ponit quedã dicta: ꝛ pͥmũ dictuȝ eſt qõ fuerat locutus: qñ fetꝰ naſcitur in. 9. menſibus. ponit in hoc ſermonẽ quendã: ꝛ dicit hoc apparebit ſupꝛ̃: q2 de hoc etiaȝ diſputabiẽ. Et ipſe quidẽ ꝛc. q2 ergo tempus octo mẽſiũ diuidiẽ in tẽpus formatiõis mẽbroꝝ ꝛ motus natiuitatis ſm̃ ꝓportionẽ quandã ſm̃ quã diuidebaẽ ꝛ naſcebaẽ in. 7. vel. 9. menſibꝰ: ꝛ tunc ſm̃ illã ꝓportionẽ ꝯpletus eſt fetus in. 8. menſibus naſciẽ: ꝛ tunc Auic. declarat in hoc hanc ꝓportionẽ per nũerationẽ dierũ: ſic ſupra fecit. ❡ Scõm dictũ qõ Aui. hͥ ponit eſt clarũ: ꝛ eſt illõ qõ ſupra poſuit: ꝛ diciẽ in doctrinis pͥmis: ꝛ ẽt ibi in fine ẜȝ dictũ ſuuȝ. Et ponit ꝙ fetus ꝛ in quo tpe ſint illi qui viuunt remittẽs nos infra ad tractatũ zͫ. Ingreditur virtus ꝑparationis. i. virtus que preparat ipſum vt viuat ꝛ ſanus ſit natus poſt q̃tuor menſes ſiue etiã ingreditur virtus qua ipm̃ viuit. ꝛ iſta melius apparebunt quaſi in fine capituli iſtius. Qõ

R Eſtat ex ſuperioribus querere de gñõne membroꝝ noſtri corporis an ſimꝉ generẽtur an ſucceſſiue: ꝛ an cor pͥmo genereẽ q̃ȝ alia membra: ꝛ videẽ ꝙ non: q2 ſi cor gñãbitur añ epar. ergo in illo anteriori non nutriretur: cũ tñ viuat: ꝛ nihil põt in corpore nutriri niſi per ſpũȝ datum ab epate: cũ ergo tunc nõ ſit epar nõ poterit ille ſpiritus dari cordi: ꝛ ſic non poſſet nutriri. ❡ Item ſi cor genereẽ ante cerebrũ: tũc cor in illo tpe non poſſet ſentire: ſȝ hoc eſt falſuȝ. ꝓbatio ꝯñe. q2 nihil ſentit niſi per ſpũm datum a cerebro: in quo ſpiritu cerebrũ cordi ſeruit. cũ ergo tunc non ſit cerebruȝ non poterit ab eo cor ſpũm habere. ❡ Iteȝ ſi cor eſſet pͥmũ in gñõne q̃ȝ alia membra: tunc ſequereẽ ꝙ aĩatum ꝛ inaĩatũ eſſet idem numero: qõ eſt falſum: q2 illa non ſunt ideȝ nũero: que hñt diuerſas formas ſpẽ: ꝛ nullã vnã vltimatã formaȝ nũero: ſed ſic eſt aĩatum ꝛ inanimatũ. g̃ ꝛc. ꝓbatur ꝯñа. q2 illa ſunt vnum numero que ſunt cõtinua nãliter: ſȝ cor poſtq̃ȝ aĩatum eſt nõ eſt cõtinuum nãliter cuȝ membro: qõ adhuc nõ eſt aĩatum: ſic in inſtanti aĩationis erit. g̃ ꝛc. ❡ Amplius ſi cor pͥus generaretur q̃ȝ alia mẽbra: ſeq̃tur ꝙ in corpore noſtro non eẽt dare niſi vnam ꝑtem formaleȝ: ꝛ ꝙ oẽs alie eſſent partes mãles. hoc eſt falſum. nulluȝ. n. ens eſt: ꝛ ſpãliter ita multum perfectũ: qõ ſoluȝ in vna pte formali ꝯſiſtat. ꝓbatur ꝯñа. q2 diciẽ cõiter ꝛ multum eſt in vſu: ꝙ illa eſt pars formalis que poteſt in opationeȝ nulla alia pte exiſte: ꝛ que põt habere formã nulla alia parte formã hñte: ꝛ illa dicitur pars mãlis que nõ põt in opationẽ: niſi ſimul cũ alia: ꝛ formã hẽre non põt: niſi inquãtum alteri eſt coniuncta. ❡ Tunc arguiẽ. cor poteſt in operationeȝ corporis aĩati nulla alia parte aĩata exiſte: ꝛ põt hẽre formam aĩe nulla alia parte hñte: ex quo pͥmũ gñãtur: ꝛ nulla alia pars põt in operationẽ corporis: niſi ſimꝉ cũ corde neq; hẽre aĩam. niſi ſimul cũ corde. ergo cor ſolũ eſt pars formalis in corpore: ꝛ nulla alia pars: ſed oẽs alie erunt mãles. quare ꝛc. ❡ Itẽ videẽ ꝙ pulmo pͥꝰ gñãtur q̃ȝ cor: q2 cor ĩdiget euẽtatione per motũ pulmonis: ſȝ pͥus q̃ȝ pulmo genereẽ: tũc in illo tpe pͦri euentare nõ poterit. ergo ꝛc.

In contrariuȝ eſt Auic. ſupra. cum dixit. ꝛ veritas quideȝ eſt ꝙ pͥmũ membrũ qõ creatur eſt cor. ❡ In cõtrariũ eſt ẽt Aui. de aĩalibus. 9. ❡ In ꝯtrariũ eſt pħs in de gñõne aĩalium z° ꝛ maxime illo ca. cũ aũt venerit ſperma a maſculo. ❡ In contrariũ eſt Hypp. in ſuo libꝰ quẽ fecit de nã fetus. vbi vult ꝙ pͥus generenẽ membra interiora q̃ȝ exteriora. ❡ Si q̃s vellet in q̃õne iſta fantaſiari poſſet ẽt dicere ꝙ quodcũq; mẽbrũ põt indifferẽter pͥus gñãri: ſiue ſit manus: ſiue pes ſiue aliud qõcũq; ſit: tenendo ꝙ ſperma ipm̃ deciſuȝ a patre oĩa membra generet: ꝛ nõ ꝙ vnum membrũ generet aliud. cuȝ ergo ſperma oĩa membra hẽat in potentia ſua: tũc ſi occurrereẽ materiei: ex qua debet fieri manus pͥus q̃ȝ materiei: ex qua cor debet fieri eam diſponet ꝛ alterabit ꝛ faciet manum: cum actiuum paſſiuo approximato actio fiat. ſi aũt indifferenter ad quãcũq; partẽ occurrẽs ſemper pͥus debet facere cor: tunc cor in quacunq; parte poſſet fieri: qõ non eſt verũ ſaltim actione bona. ❡ Sed dices. cõtra. omnia membra dependent etiam a corde: vt ad ſenſuȝ apparet. vnde male ſtante corde ipſa etiã maleſtant. ſi ergo pͥus potuerũt fieri q̃ȝ cor: ꝛ ẽ ad cor nullaȝ dependentiã habebunt ſaltim illo tẽpore in quo prius facta fuerũt. ❡ Solo. dico ꝙ poſt factionẽ cordis oĩa membra

ad coꝛ dependentiã habent.qꝛ coꝛ eſt p̄mū p̄ncipium exi-
ſtens in coꝛpoꝛe per ſanguine ꝛ ſpūm quē ad mēbꝛa mit-
tit:ſed anteq̃ coꝛ fiat membꝛa non dependēt a coꝛde: ſed
bene dependēt ab aliquo qđ eſt ꝓpoꝛtionabile ipſi coꝛdi.
anteq̃ enim coꝛ fiat eſt ibi ſpiritus gignitiuus qui in mē-
bꝛis generauit vnuꝫ ſpūm ꝓpoꝛtionalē eius:quoniaꝫ coꝛ
mittit ꝛ poſuit in eis ꝯnem bonam.ꝛ ita ipſe per pilaꝫ ſuã
membꝛa conſeruat quouſq̃ coꝛ fiat.cum autē coꝛ factuꝫ
eſt:quia membꝛa poſſunt habere conſeruationeꝫ a coꝛde
per miſſioneꝫ ſpiritus: non eſt amplius neceſſitas illiꝰ gi-
gnitiui ſpiritus.ꝛ ideo ſpiritus ille gignitiuus membꝛis il-
lis generatis ante coꝛ ſtabit eis tanquã eſſet quoddã coꝛ.
¶ Si tu diciꝫ contra cuꝫ mēbꝛa hominis hēant oꝛdineꝫ
adinuicem ꝛ ſpma ſit agens naturale ꝛ agens oꝛdinate oꝫ
ꝙ iſta membꝛa cum oꝛdine fiant. ¶ Solutio. dicaꝫ ꝙ in
factione hominis ille oꝛdo eſt:qꝛ ſperma debet facere tot
membꝛa ꝛ non plura vt duas manus ꝛ duos pedes. ꝛ de-
bet etiaꝫ facere vnum membꝛuꝫ in tali loco aut in tali vt
caput ſupꝛa ꝛ pedes infra:ꝛ etiã debet mēbꝛa facere:quo-
rum vnuꝫ ſit p̄ncipiū conſeruationis alterius: vt coꝛ alio-
rum.cuꝫ aūt aliter operatur vel non generat hominē vel
monſtruoſe ageret.ſed cum ipm in potentia omnia mem-
bꝛa agere habeat ꝛ poſſit ea conſeruare quouſq̃ virtꝰ eiꝰ
ſtat quocūq̃ alio circūſcripto non requirit̄ neceſſario ꝙ
vnum p̄us generet q̃ reliquum cū mediāte aliquo mem-
bꝛo non habeat generare illud:imo indifferenter ad quã-
cūq̃ partem occurret poterit gnāre ibi poſterius mēbꝛū
qđ debet fieri:ꝛ omnia cōſeruare quouſq̃ coꝛ fiat: ꝛ etiaꝫ
ipm ſperma habet virtutē attrahendi ſanguinem.coꝛ aūt
factum in cōſeruatione membꝛoꝝ:ꝛꝫ poſtea locū eiꝰ: ꝛ iō
poſt factionē fetus ꝛ hominis nō amplius fit ibi ſpūs ille
gignitiuus cōſeruans membꝛa.imo fit ibi ſpūs a coꝛde de-
pendens:ꝛ ideo coꝛ eſt illud qđ vltimo moꝛit̄.vñ ſi ꝑ poſ-
ſibile ille ſpūs gignitiuus in mēbꝛis cōſeruari poſſet poſt
hominis factionē:coꝛ poſſet p̄us moꝛi q̃ alia membꝛa:ſed
coꝛ eſt illud qđ p̄mo viuit ſm̄ iſtum modū dicendi : nō qꝛ
in factione membꝛoꝛū p̄us tēpoꝛe habeat vitam:qꝛ aliud
membꝛum ab ipſo pōt pꝛius viuere.ſed p̄mo viuit: qꝛ p̄n-
cipalius habet vitam cum ſit p̄mū p̄ncipiuꝫ membꝛoꝛuꝫ
in coꝛpoꝛe noſtro.Si iſta opinio tibi placet tene eaꝫ : quia
nunq̃ aliqua ratio contrariuꝫ demōſtraret nec Ariſt.nec
alterius:tamen eam nunq̃ ab aliquo vidi.¶ Opinio aūt
Ariſt.in hoc fuit in 2° de generatione aīalium in loco pre-
allegato.ꝛ etiã in locis anterioꝛibus ꝙ coꝛ p̄mo generet̄
q̃ alia membꝛa.ꝛ ꝙ p̄mo generent̄ p̄ncipalia q̃ non p̄nci-
palia. nam ſm̄ eum ita ſe habet coꝛ ꝛ operatio coꝛdis ad
motum ꝛ ad operationē alioꝛuꝫ membꝛoꝛū :quemadmo-
dum ꝛ motus celi ad motus iſtos inferioꝛes:cuꝫ in nobis
ſit vnū p̄nꝰᵐ.ſicut ḡ ceſſante motu celi oēs h̄ inferiꝰ ceſſāt
opationes:ita non exiſte opatione coꝛdis neq̃ ipſo exiſte
aliq̃ alia opō vel aliqđ aliud mēbꝝ eē pōt.cū ḡ p̄us poſſit
abſolui a poſterioꝛi:ꝛ nō eꝯ.iō opoꝛtuit p̄us gnāri coꝛ q̃ aª
mēbꝛa.Et iō coꝛ eſt illud qđ p̄ viuit ꝛ vltīo moꝛit̄. oꝫ aūt
gnōni coꝛdis eſſe annexã generationē alioꝝ p̄ncipaliū.ſ.
epatis ꝛ cerebꝛi que ſuper omnia alia membꝛa p̄ncipatuꝫ
habeant in imiſſione ſpiritus animalis ꝛ naturalis.ꝛ in h̄
coꝛdi ſeruiant:ꝛ ideo illa poſt coꝛ immediate generantur
ante alia.¶ Et ſi di.tu.in coꝛpoꝛe eſt dare q̃rtū ſpirituꝫ.ſ.
gignitiuum in quo teſtes ſeruiunt coꝛdi. quare etiaꝫ poſt
coꝛ non generantur cum cerebꝛo ꝛ epate teſtes. ¶ Solu-
tio.ſpiritus gignitiuus ꝛ virtus generatiua non fuit in in-
diuiduo ad conſeruationem indiuidui: ſed ad cōſeruatio-
nem ſpeciei:ꝛ non ſtatim cum foꝛmatur fetus eſt indigen-
tia iſtoꝛum:ſicut illoꝛuꝫ que eſſe eius cōſtituunt:quale eſt
epar ꝓpter nutrimentū. ꝛ cerebꝛum ꝓpter ſenſum.cum
aīal aīl ſit ꝓpter ſenſum.non aūt ſtatim eſt indigentia ge-
nerationis alterius.ideo non ita cito fuerunt generati te-
ſtes ſicut epar ꝛ cerebꝛū. ſpūs ergo generans fetū ex ſup-
fluitate coꝛdis generat alia mēbꝛa cū in iſta mã ſint mul-
tum partes diuerſe. vt pꝫ per Auic.9° de animalibus. naꝫ
eſt ibi aliquod ſubtile ex quo facit coꝛ.ꝛ eſt ibi aliqđ groſ-
ſum ex quo facit epar. eſt ꝛ ibi aliquid.q.flegmaticum ꝛ
frigidum:ex quo facit cerebꝛum.ꝛ ideo cuꝫ coꝛ fiat ex me-
lioꝛi parte exiſtente ibi: ideo epar ꝛ cerebꝛuꝫ dicunt̄ fieri
ex ſuperfluitate coꝛdis.¶ Si aūt dices:cū cerebꝝ fieret
ex tali ſuperfluitate frigida groſſa:ꝛ tali debeat̄ locus in-
ferioꝛ:quomodo cerebꝛuꝫ ſupꝛa factum fuit. ¶ Solutio
ſpūs generans vt quedam res abˢᵉ eſt calida ꝛ ſubtilis.et
ideo debebat ſurſum ferri.inquãtum aūt oꝛganuꝫ anime
poteſt ferri ad quãcunq̃ differentiã poſitionis: ad omnē
enim differentiaꝫ poſitionis fertur ſolum vt oꝛganū ani-
me eſt:ſurſum aūt fertur vt eſt oꝛganū anime.ꝛ vt eſt res
abˢᵉ calida aerea:ꝛ ideo ſurſuꝫ foꝛtius fertur q̃ ad aliquã
aliam partem.ergo illuc illum humoꝛeꝫ flegmaticū quã-
cunq̃ groſſū poterit poꝛtare ex violētia ſui motꝰ. ¶ Uel
aliter ꝛ melius:eſto ꝙ illa pars flegmatica ex groſſitie lo-
cari debuiſſꝫ inferius ex fine:fuit ſupꝛa poſita. quia ſupꝛa
cerebꝛum locari debuit. Hec autem tria membꝛa ſm̄ ꝙ
vult Auicen.in nono de animalibus in pꝛincipio ſic fiunt
ꝙ epar in cōparatione ad cerebꝛum ꝛ ad coꝛ reperit̄ mul-
tum magnum ꝓpter indigentiã nutrimenti. ſed cerebꝛū
eſt parue quãtitatis:ꝛ hoc quia tūc aīal indiget paruo ſen-
ſu ꝛ motu. materia aūt coꝛdis tunc inuenitur eſſe magis
conſtans vt bene contineatur ſpiritus cuiꝰ virtute totuꝫ
coꝛpus gubernatur.innuit auteꝫ Auicen. ꝙ lꝫ materia ce-
rebꝛi in p̄ncipio ſit parua:tamē cum incipiūt foꝛmari alia
membꝛa caput eſt multum magnum reſpectu alioꝛū mē-
bꝛoꝛuꝫ.quia ex eo poſt naſcuntur multa alia membꝛa.ra-
tione enim oꝛganoꝛum ſenſuum ꝛ neruoꝛuꝫ cerebꝛuꝫ fa-
cit ad gnātionē multoꝛū alioꝝ mēbꝛoꝝ.

Sed lꝫ h̄ dubitare ſi coꝛ pꝛius generet̄ q̃ alia mēbꝛa
gnānt̄: generant̄ ne alia mēbꝛa a coꝛde ipſo vł a ſpū ipſiꝰ
vel a ſpiritu ſpermatis gignitiuo . ¶ Dicendū ꝙ non ge-
nerantur a coꝛde nec a ſpiritu coꝛdis.imo ꝙ generant̄ ab
ipſo ſpiritu ſpermatis.qđ ꝓbatur.quia ſi generaret̄ a ſpū
coꝛdis vel ab ipſo coꝛde. tunc ſequeretur ꝙ aliqđ mem-
bꝛum oꝛganicū remotuꝫ a coꝛpoꝛe vt manus aut pes poſ-
ſet regenerari. hoc eſt falſuꝫ ad ſenſum. ꝓbatur cōſequē-
tia.qꝛ ſi ſpūs coꝛdis non hꝫ in potentia ſoluꝫ facere opera
nutricationis ꝛ alias operatiōes in coꝛpoꝛe inuentas:imo
etiaꝫ habet in potentia generandi alia mēbꝛa: cū illemet
ſpiritus coꝛdis ſit poſtq̃ homo eſt completus ꝛ omneꝫ ꝯ-
nē quã p̄mo habebat poſtea habeat: quare ſi vnuꝫ mem-
bꝛum abſcindat̄ non poteſt ipm regenerare. Sicut p̄mo
potuit cum etiã poſſet eſſe materia ſufficiens ad illum lo-
cum ſufficientis quãtitatis pꝛo illo mēbꝛo. ¶ Hoc idem
ꝓbat̄ 2° ſic.nullus ſpūs ē bonus ꝓ gnātiōe nec gnātiuus:
niſi p̄mo in teſticulis dearticulet̄ : ſed talis ſpūs nō eſt in
teſticulis dearticulatus vt claruꝫ eſt.ergo. ¶ Ad hoc idē
3° ſic.ſi per poſſibile ille ſpūs generatꝰ in coꝛde qui per te
generat alia membꝛa permaneret quouſq̃ fetus eſſet ge-
neratus:tunc ſi illum ſpūm deberet mittere ad locū gene-
rationis poſſet per illum generare:eſto ꝙ in teſticulis euꝫ
non dearticularet.hoc eſt falſuꝫ. ꝓbatur cōſequentia. qꝛ
ſicut nūc ille ſpūs generat membꝛa ibi nō dearticulatus
ita ꝛ poſtea poſſet. ¶ Et ideo dicēduꝫ eſt ꝙ poſtq̃ coꝛ eſt
factū ante alia membꝛa ab ipſomet ſpū ſpermatis:qui in
potentia ſua habet omne membꝛū : fiunt omnia alia mē-
bꝛa.eſt.n.gnātio vnius membꝛi integri quã facit ſimilis
generationi totius. Cuꝫ ergo ſpiritus noſtri coꝛpoꝛis non

faciat niſi generationem coniunctaꝫ vt eſt nutricatio. generatio vnius totius organici ſibi non pertinebit: ſed pertinebit ei ꝙ habet facere generationem ſeiūctam. ſ. ſpiritus ſpermatis: eſto ꝙ rō etiā adducta de gnātiōe organici poſt eiꝰ abſciſionē poſſꝫ ſolui: qđ p te ꝯſidera. Quibꝰ habitis tenendo opiōneꝫ Ariſt. reſtat ſoluere rōnes ſupra in cōtrarium adductas. ¶ Ad pmā ſi cor generabiť pꝰs ꝙ̄ epar. ergo p illo pori non nutrireť. cōcedať. qꝛ nihil nutritur niſi per ſpūm datū ab epate. poſſet negari illud in corde. qꝛ in corde omnes operationes ſue fierent per ſolum ſuum ſpūꝫ. ¶ Uel conceſſo qđ dicis adhuc nihil ſequiť: qꝛ dico ꝙ cor in illo tēpore ī quo adhuc nō eſt epar: habꝫ ſpūm naturaleꝫ: quē dedit ſibi ſpūs gignitiuꝰ: qui directe eſt ꝓportionabilis illi quē ei dabit epar. hꝫ eniꝫ agens in potentia gnāre ſpūm ſicut hꝫ in potētia gnāre mēbrum. ⁊ iō per illuꝫ ſpūm nutriť: ſicut poſtea nutrireť per ſimilem ſpūm naturalē datuꝫ ab epate. ¶ Et ſilr reſpōdeo ad 2m ꝙ etiā gignitiuus ſpūs generat in corde aīalem ſpūm. cū enim gnāt cor gnāt oīa ſibi cōuenientia ⁊ p eo cōpetētia. ¶ Ad aliaꝫ: tunc aīatū ⁊ inanimatū eſſent ideꝫ nūero. nego illud. Et cū ꝓbas. qꝛ illa q̄ ſunt cōtinua nālr ſunt vnū nūero. ¶ Solutio. dico ꝙ aliqua eſſe cōtinua nāliter nō eſt niſi ea hēre vnā formā ſubāleꝫ. Nā nō dicunť nālia cōtinua per hoc ꝙ ſunt in vna ꝙ̄titate cōtiꝰ. nā os ⁊ caro cōtinua ſunt nāliter: cū vnā aīam hēant: ⁊ tū multa habent ꝙ̄titateꝫ valde continuioreꝫ: que nō ſunt vnuꝫ nāliter: qꝛ nō hñt vnā formā: vt vnū lignū ſiccū: qđ eſt applicatū cū plāta: nō eſt dubiū ꝙ in quātitate eſt magis cōtinuum ꝙ̄ os cum carne. conſiſtit ergo continuitas nālis in vnitate forme ſubalis: vt ſequať. hec ſunt nāliter cōtiꝰ. ergo vnaꝫ formā hñt. ⁊ vnam formā hñt. ergo ſunt cōtiꝰ. animatū ꝙ̄ ⁊ inanimatū nō ſunt nāliter cōtinua. cū nō ſint per vnam formā. ⁊ ideo ſi argueres quecūqꝫ ſunt cōtinua in quātitate: illa ſunt vnū. iſta nō cōcedereť. vnde poſito ꝙ mēbruꝫ aīatuꝫ ſit in ꝙ̄titate continuū mēbro inaīato ſicut poſtea erit. qꝛ tū vnaꝫ formā ſpecificam nō hꝫ: non dicunť nāliter contiꝰ: ⁊ iō que ſunt mathemace cōtinua: ſi vnā formā hñt: ſunt cōtinua nāliter ſ° phyſicoꝝ ab Auer. ¶ Ad aliā: tunc in corpore hoīs nō eſſet dare niſi vnā partē formalē. nego illaꝫ. ⁊ tu ꝓbas. qꝛ pars formalis eſt illa que pōt hēre formā nulla alia parte habente. dico ad pñs: eſto ꝙ alias latiora dixerim de partibꝰ formalibꝰ: ꝙ nō diuidiť in homine nec in entibus ſic perfectis pars formalis illa q̄ pōt habere formā aliys nō habētibꝰ. qꝛ ꝙ̄tūcūqꝫ parteꝫ magnaꝫ ab homine abſcindamus: illa nō pōt ſeruare formaꝫ a corpore abſciſa. ſed illa appellať pars formalis: que pōt in operationē aliquā diſtinctā ab opere aliarū partiū. illa aūt eſt pars mālis: que non facit operationē illā ipſa ſola: imo ſimul cuꝫ alia parte. ⁊ iō partibꝰ formalibꝰ ſunt certe ⁊ determinate nāe: quibus mediātibus fit operatio: que nō ſunt determinate partibꝰ mālibꝰ. igitur in carne pars formalis eſt pars carnis que eſt intra porū ⁊ poꝝ que pōt in actū cōuerſionis nutrimenti diſtinctū ab actu cuiuſlibet alterius partis. cuꝫ cuilibet parti formali ſuus porus determiatus ſit pro opatiōe illiꝰ: ſed ptes illius carnis aſſignate ſūt māles: qꝛ nulli illarū attribuiť illa opatio niſi toti illi quātitati carnis que eſt intra porū ⁊ porū: vt ita loquar. ⁊ cuꝫ h̄ ſtat ꝙ ſi quelibet illarū partiuꝫ a corpore ſepareť: ꝙ ſtatiꝫ perderet formā. vñ ſicut nos dicimus ꝙ vnus hō eſt vnū totū formale in cōparatiōe ad reliquuꝫ. ita per ſimilitudinē dicunť partes formales: qꝛ quelibet hꝫ operationē diſtinctaꝫ ab operatione alterius. ſed partes iſtarū partiū nō quelibꝫ hꝫ operationē diſtinctam ab operatiōe alterius: imo plures ſimul poſſunt in opationē vnā. Ex quibus pꝫ ꝙ aliqua pars que formalis eſt in operatione vna eſt mālis in opatiōe alia. ſicut mēbrū cōſimile: qđ in operatione mēbri ꝯſimilis hꝫ plures partes formales: ⁊ tū ipſm totū eſt pars mālis in cōparatiōe organici ſui: qꝛ operationē organici faciunt oīa mēbra cōſimilia illius ⁊ non vnū ſine reliq̄. ⁊ iō pars formalis in opōne organici eſt totū mēbꝝ organicū: cū organicū vnā opōnē diſtinctā hēat ab opatiōe alterius organici. ⁊ iō ſi aliq̄ operatio deť toti inquātū totū eſt: oīa mēbra organica in cōparatione ad illaꝫ erūt partes māles: ⁊ in operatione illa nō erit niſi vna pars formalis. ſ. corpus totū: cuius mēbra ꝯſimilia ſint partes māles organici. Et ꝙ h̄ que dicta ſūt ſint vera expreſſe pꝫ per Auer. co. 2° caº de pncipys actionis ⁊ paſſionis mēbroꝝ. vbi dicit. Et dicimus ꝙ mēbra ſimilia apparent vt in pluribꝰ eoꝝ que ſunt loco māe compoſiti ⁊c. legas ibi ab eo h̄ ſmone longo. ⁊ ideo quia hō ⁊ alia entia ſilia perfecta habebāt hunc ordineꝫ in partibꝰ ſuis: vt que erant formales reſpectu quarūdā opationuꝫ: eēnt cuiuſdā alterius opationis māles: ⁊ oēs erāt vltimate ordinate in operationē totiꝰ: ⁊ reſpectu illius oēs eſſent māles: vt ordinē magnū haberēt adinuicē: vt vna ab alia dependeret: vt oēs a corde. hinc eſt ꝙ ſeparatis illis a corde formā retinere nō pñt. qđ nō ꝯtingit in entibus īperfectis: vt in igne ⁊ ſimilibꝰ: que taleꝫ diſformitatē partiū nō requirūt. Et in h̄ ſit ad rōneꝫ ſatiſfactū. ¶ Ad aliā. ſ. d. ꝙ pꝰs pulmo genereť: qꝛ cor indiget euentatiōe per motuꝫ pulmōis. poſſet dici pmo ꝙ eſto ꝙ ibi nō ſit pulmo ſpūs ipſe generās facit in mā tranſpirationē: vt ſupra in pñº capituli poterat haberi. ¶ Uel aliter. qꝛ ſicut apparebit ſtatim per Auic. tunc nō eſt neceſſaria reſpiratio per anhelitum. vnde ⁊ generato pulmōe pulmo nō reſpirat: ⁊ ſignū qđ dat Auic. eſt rubedo pulmonis inuenta in eo cuꝫ eſt in matrice: eo ꝙ ſibi nō admiſcetur aer: nec ſuo ſāguini: qui eum dealbare hꝫ. ⁊ hoc eſt de qōne iſta.

Et ſcias ꝙ ſanguis mēſtruus) Hic Auic. ponit vnū canonē ſiue dictum de ſanguine menſtruo mulieris pgnantis: ⁊ quod dicit claꝝ eſt. Illo. c. ꝙ aūt putant quidam conferre femellam ⁊c. ponit phꝰus has partes eſſe quatuor. vna ex qua generať fetus. alia ex qua in matrice nutritur. alia que vadit ad mām̄illas. ⁊ q̄rta que eſt ſuperfluitas: que expellitur tempore partus. vnde dicit. Propter qđ ⁊ nō miſcetur illa quideꝫ geniture. ſ. pars menſtrui: que remanet in matrice ad exituꝫ. h̄ aūt. ſ. pars menſtrui que mittitur ad mām̄illas multuꝫ nutrimentū eſt. h̄ quidem. ſ. pars. generat. ſ. illa que tendit in ſubſtantiam corpulentam fetus. ꝓpterea autē nutrit. ſ. fetum in matrice. Auicē. auteꝫ h̄ cōprehendit parteꝫ illam ex qua pmo generatur fetus ſub illa que conuertiť in nutrimentuꝫ in matrice: ⁊ ideo poſuit eas eſſe tres. ¶ Ulterius intelligendum ꝙ ſicut pꝫ per phm 4° metheoroꝝ in digeſtione rei fit ſequeſtratio ſuperfluitatis a bonis et puris partibus illius rei: vt res per digeſtioneꝫ multum perfectionis recipiant. cum ergo fetus per digeſtioneꝫ generetur ſicut ⁊ alia mixta. nam omnia mixta per quādaꝫ digeſtionem fiunt: ſed generatio elementi ſimplicis per digeſtionem non fit: quia ibi non fit mixtio humidi cuꝫ ſicco: ideo in generatione fetus fit ibi ſequeſtratio in ſanguine illo partis ſuperflue: ſtat autem illa ſuperfluitas ⁊ nō expellitur vſqꝫ ad horam partus. quia ſi expelleretur poſſet faciliter eſſe cauſa aborſus. cum faceret matricem lubricam ⁊ apertam. ⁊ ideo cum fetus ab illis ſuperfluitatibus in matrice totaliter abſolui non poſſit: cuꝫ extra non expurgentur. ideo extra incurrit poſtea infirmitates: vt quidam leprā ⁊ quidā variolas ⁊ morbillos. ⁊ q̄dā ſcabiē ⁊ tineā: ⁊ hoc ſm maliciaꝫ ſuperfluitatis ⁊ diſpōnis fetus: cū aūt q̄re quedaꝫ pars illius ſanguinis vadit ad mām̄il-

las vt fiat lac.eſt duplex. vna eſt que aſſignatᷣ ab Ariſto.
de gnãtiõe aĩalium 4.1ꝰ caꝰ.lac aũt fit femellis.vbi dicit.
natura que nunq̃ deficit in neceſſarijs non ſolum inten-
dit ad generationẽ fetus:ſed ad eiꝰ conſeruationẽ ⁊ nõ ſo-
lum ad eius conſeruationẽ intra matricẽ:ſed etiã extra:⁊
ideo ordinauit lac in mãmillis:vt ex eo extra nutriretur
fetus tanq̃ ex re multũ ꝓportionabili ſanguini mẽſtruo
ex quo nutriebatᷣ itus: ⁊ fit ibi lac ex parte dulci ⁊ pingui
ſanguis:⁊ ideo lac eſt ſanguis digõne bis coctꝰ.¶ Alia cã
q̃re fit lac.eſt que expreſſe ponitᷣ ab ypocrate in lib.de nã
fetus.⁊ dicit ꝙ qñ fetus incipit moueri in matrice:tũc fit
generatio lactis.⁊ dicit ꝙ cã iſtius eſt expꝛſſio ſanguis pin
guiſſimi ex matricibꝰ verſus carnes.⁊ argumentũ huius:
q: quãdo fetus incipit magnificari ex matrice: tunc facit
tumorẽ in ventre mulieris:ex quo cõprimitᷣ vẽter matri-
cis:⁊ tunc reprimitᷣ illud qđ eſt pingue in ſanguine ad mã
millas.eo ꝙ vene matricis ⁊ mãmillarum ſunt cõtinue:⁊
tunc ex alteraᵗᶜ mãmille ex ſanguine illo generatᷣ lac.⁊ h̃
declarat:q: in corio in quo eſt imbibitũ oleũ cũ exprimi-
tur corium reſilit oleũ.ſilr accidit in matrice cum matrix
huic ſimiletᷣ.declarat etiam in brutis pregnãtibꝰ.q: ſi ſint
ſana ab illo ſanguine pingui expreſſa groſſiora fient.⁊ vi-
des ꝙ h̃ cã plus eſt cã mãlis lactis.cauſa aũt Ax.plus eſt
ex fine. Nã natura in pꝛĩcꝰ gnãtionis fetus nõ generat lac.
q: tunc tota eſt intenta ad generationẽ fetus ⁊ augmẽtũ:
⁊ tunc fetus nõ debet exire extra.cum aũt fetus iam ma-
gnificatus eſt deriuat ſanguinẽ ad mãmillas. ⁊ tunc ma-
gis cum appropinquat tempori in quo fetus dꝫ extra exi-
re.fit ergo fetꝰ in matrice ex puriori pte ſanguis mẽſtrui.
⁊ de illa pte puriori expellitᷣ ad mãmillas vt fiat lac: eſto
ꝙ adhuc nõ ſit pura ſicut illa ex qua generatur fetus.iſta
aũt pars ſuperflua tpe partus expellitᷣ.

Amplius fetus cõtinetᷣ tribus pãniculis.) Dic q:
mentionẽ fecerat de pãniculis quibꝰ fetꝰ
cõtinetᷣ:oſtẽdit quot ⁊ q̃ ſint iſti pãniculi. Et pˀmo facit h̃.
2ᵒ ponit quedã dicta medicoꝝ.2ᵒ ibi.(Et dicũt medici ꝙ
nõ cõuenit eis.) Prima in duas. pˀmo facit qđ dcm̃ eſt.2ᵒ
q: mentionẽ fecerat de venis ⁊ arterijs ſcđine:ideo ſmo-
nem ſuũ ponit in illis oſtẽdendo qualiter multiplicentᷣ.⁊
vñ oriantᷣ hec ibi.(Et vene quidem ſcđine hñt duas tuni-
cas.) Prima i 3.pˀ oſtẽdit qualiter ſint iſti pãniculi: aliqđ
tangens de vtilitate eoꝝ. 2ᵒ oſtẽdit ꝙ nõ fuit neceſſariũ
facere vnũ q̃rtũ pãniculũ. 3ᵒ tangit ordinẽ ſitus horum
pãniculoꝝ ponens iuuamẽta eoꝝ.ibi ſcđo.(Et nõ eſt ne-
ceſſarium.) 3ᵒ ibi.(Et de pãniculis qui eſt ꝓpinquioꝛ) Pri-
ma in tres ſm ꝙ tres ponit pãniculos.ibi 2ᵒ.(Et noiatᷣ)
vel ibi(⁊ eſt inuolutus) ibi 3ᵒ.(Et tertio q̃dẽ dr̃.) ¶ Ad
euidentiã harũ partiũ eſt ſciendũ:ſicut pꝫ per Ga.in pˀmo
lib.de ſpermate.illo caᵒ.rurſus aũt ad pˀmã aĩalis factiõem
fetus exiſtens ⁊ gnãtio eius in matrice ſimilatᷣ generatõi
plante:ſicut eni planta ꝓducitᷣ cum radicibꝰ affixis terre.
vñ poſſit nutrimentũ accipere:ita fetus alligatur venis ⁊
arterijs matricis mediantibꝰ venis ⁊ arterijs ꝓcedẽtibꝰ
ab eo:que vene ⁊ arterie texuntᷣ in quodã pãniculo com-
prehẽdente totũ fetũ:qui dicitᷣ ſcđina:que ſeparat fetũ a
matrice:cũ ex ↄtactu eiꝰ lederetᷣ duricie matricis.dicuntᷣ
vene ille ⁊ arterie quibus fetus matrici alligatᷣ cotilido-
nes ab Ariſt.9ᵒ de aĩalibus:⁊ a Gal.in pallegato loco.⁊ hꝫ
ille pãniculus ſcđina duas tunicas:intra quas ſtãt ille ve-
ne ⁊ arterie.ita ponit Gal.13.de vtilitate particularum.3ᵒ
capᵒ.vbi dicit.qñ igitᷣ ꝙ duplex eſt mẽbranum h̃: ⁊ ꝓpter
qđ dictũ eſt per medium inferuntᷣ vniuerſa que ſunt vaſa
ligata ſimul ⁊ tecta:que quidẽ arterie ⁊ vene oẽs veniunt
ad vmbilicũ fetus.⁊ cum ingrediuntᷣ fetum oẽs arterie fi-
unt due.⁊ omnes vene copulantᷣ in vnam venã vt poſtea
patebit:⁊ hoc eſt qđ volebat dicere Aui.h̃. cuius pulſati-
les ⁊c̃.i.fiũt due arterie itra fetũ.⁊ eiꝰ gete.i.vene nõ pul-
ſatiles in vnã venam.ſ.intra fetum veniunt.ex aũt iſtũ pan
niculum ſunt duo alij pãniculi.vnus eſt qui magis imedia
tur fetui q̃ aliquis:alter totũ fetum cõprehẽdẽs: qui fcũs
eſt vt ſudoꝛ qui exit ex fetu penetret iſtũ panniculũ:⁊ ibi
cõtineatᷣ ne ſudoꝛ fetui noceret. ⁊ cõtinetᷣ inter iſtũ pãni
culum ⁊ ſecũdinã:⁊ q: ſudoꝛ exit a toto corpore: ⁊ iđ com
prehẽdit totũ fetum:⁊ factus eſt etiã vt ſeperet fetum a pã
no.ſ.ſecũdina:qui durus eſt.ex quo noceretᷣ: cũ fetus mol
lis ſit.fuit alter pãniculus qui hꝫ continere vrinam fetus:
⁊ quia vrina nõ exit niſi a parte vmbilici: ideo iſte panni-
culus eſt alligatus in loco vmbilici: ⁊ vadit ad partes in-
feriores:qui panniculus eſt intra panniculũ dictũ ſecun-
dina.ita ꝙ vrina continetᷣ intra iſtum pãniculum:⁊ pãni-
culum cõtinentẽ ſudorẽ: quia cum vrina ſit acuta:fuit ti-
moꝛ ne approximaret ſecũdine:⁊ ne corrũperẽtur cotili-
dones:per quos ſuſtentatᷣ fetus: q: tunc ſtatim fieret ab-
orſus:oportuit etiã ꝙ eſſet diſtans a fetu ne eum mordi-
caret cum acuta ſit. ¶ Intellige etiam ꝙ ſudoꝛ qui exit a
partibus fetus:circa quas eſt iſte pãniculus cõprehẽdẽs
vrinam ſimul in eodẽ loco cõtinetᷣ cũ vrina:ſed ſudoꝛ ab
alijs partibꝰ exiens intra pãniculum ſudoris ⁊ ſecũdinam
continetᷣ:q: non erat ſic timoꝛ de approximatiõe ſudoris
ad ſecũdinam. cum ſuperfluitas acuta nõ ſit. cũ aũt in fe-
tu ſex nõ fieret: quia in eo nõ fiebat digeſtio in ſtomaco:
cum non nutriretᷣ ex cibo exteriori: ideo nõ fuit indigen-
tia quarti pãniculi continentis fetũ. Iſta aũt clare lege a
Ga.in ſuo pˀmo libro de ſpermate in loco pallegato.⁊ capᵒ
ſequẽti. ¶ Ex quibus pꝫ ꝙ male dicit Egidius romanus
in ſuo tractatu de nã fetus quẽ fecit.imaginatᷣ enim ꝙ qui
dam pãniculus ſit:qui pˀus fiat q̃ ſecũdina.dicit enim.cum
debeat fieri fetꝰ pˀmũ qđ fit eſt quedã tela ſubtilis ad mo
dum tele que adheret teſte oui:que fit ne exalet ſpũs emiſ
ſus cum ſpermate matris:⁊ ne partes ipſius ſpermatis de-
cidant abinuicem:⁊ h̃ allegat Ariſto.9ᵒ de animalibus:ꝙ
ſic appet ad modũ tele oui.poſt hunc aũt panniculum po-
nit vnũ alium qui nõ totum cõprehendit fetum: qui eſt fa-
ctus ad continendũ vrinam ⁊ ſudorem ⁊ alias ſuperfluita
tes:poſtea ponit pãniculũ ſecũdinã vnde fetus recipit nu
trimentũ. ¶ Primo.n.male dicit cũ ponit aliã telam pˀus
fieri a ſecũdina.ſecundina.n.eſt ille panniculus qui pˀmo
fit:⁊ qui ſperma cõtinet ne exalet:quia ſtatim eſt indigen
tia ſecundine ſaltim ad modicũ tpe: ſed nõ ſtatim eſt in-
digentia aliorum pãniculorũ:⁊ adhuc ſuperfluitates ille
non ſeparentᷣ.⁊ ꝙ pˀmo fiebat ſecũdina voluit ſupra Aui.
cum dixit.Et embrio quidẽ nõ nutritᷣ niſi cum hoc panni
culo. deide dicitᷣ poſt ſpaciũ in pãniculos.i.deide poſt fa
ctionem illius alij fiunt:hoc idẽ vult Gal. in loco pallega.
vbi dicit. Plantatiuã aũt aĩam primo hꝫ creantem nõ ex
ſanguine ⁊c̃. ſecũdinã quidẽ ei extrinſecus circũ ponens.
Auctoritas 9ᵒ de animalibꝰ ab eo male allegatᷣ. pˀmo Ax.
vult.ſ.ꝙ ille pãniculus qui pˀmo fit qui eſt ad modũ tele
eſt pãniculus ſecundina qđ eſt plenũ venis. vnde dicit.ap
paret etiã anteq̃ de articuletᷣ egrediatᷣ velut ouo in imie
cõtento ablata quidem teſta imẽ venis plenus. ¶ Scđo
male dicit.q: ponit eandẽ telam eſſe illã. que recipit ſudo-
rem ⁊ vrinã:⁊ hãc nõ eſſe cõprehẽdentẽ totũ fetũ pˀmo.h̃
eſt ↄ Auic.qui ponit alium pãniculum ſudorẽ recipientẽ ⁊
alium recipientẽ vrinam. vñ pãniculo recipiẽti ſudorẽ po-
ſuit vnũ iuuamentũ.ſ.ſepare fetũ a ſcđina. cũ dixit. ⁊ ſilr
in elongatione eius: qđ eſt intra vmbilicũ ⁊ matricẽ ſup.
⁊ ſecundinã.ꝓpter illud qđ ſequitᷣ. vel expone matricẽ.i.
ſcđinã:⁊ ꝙ iuuamentũ nõ poſuit aliud pãniculo vrinã re-
cipiẽti:ꝙ ẽt aliꝰ ſit pãniculus ſudoris a pãniꝰ vrie.pꝫ per

Fundación Uriach

Gal. in ṗmo lib. de ſpermate in loco preallegato. vbi vult ꝙ panniculus ſudoris ſit comprehendens totum fetum: cuius contrarium iſte etiam dicit. ⁊ panniculus ſit totum non cōprehēdens. vñ dicit. mox aūt ei qui deſinit a fetu vapori qui ꝓportionalis eſt ſudori perfectorū aīaliū neceſſe fuit fieri aliquā mēbranā: ſicut vrine eſt alacodia. i. vnus panniculus porro. ⁊ facta eſt illa que vocatur aios .ſ. que cōtinet ſudorē totum in circuitu cōprehendēs fetum. apparet imediate ꝙ panniculus vrine eſt ſubtilis ⁊ ſtrictus: ſed ſudoris eſt groſſus ⁊ totū cōprehēdēs. vñ dicit in alacodia. i. pāniculos vrine: quāuis prius aio. i. panniculo ſudoris facta fuiſſet facere tale ſeruitiū nō extiſtimauit nā iuſtū. ſic quid qm̄ ſubtilis ⁊ debilis ⁊ ſerioſorū facta ſpermate. decebat aūt debentē embriōnē cōtinere mēbranā groſſitiē hr̄e fortem nō ſolū ſudoris vas ei debens eſſe: ſed ⁊ futuroꝝ coloꝝ motioni reſiſtere debens: adhuc aūt qm̄ ſtrictior erat alacodia ꝗ̄ vt totū contineret fetū. etiā ſtatim ſubdit. tali exiſtēte ea perſubtili neceſſe fuit mēbranā ſuſceptiuā vaporoſas effuſiones eſſe amplā groſſam: ⁊ h̄ oīa expreſſe dicit Gal. de vtilitate particularum. 15. caᵒ. 5. vbi dicit. Qm̄ ⁊ totum ipm̄ cōprehēdit in circuitu mēbrana noīatū aliam ſpēm humidoꝝ ſuſcipiēs nō erat rōnabile ꝑmiſceri cū vrine. Et alibi poſt vbi dicit ad intentionē allegatā. ¶ Et ex his que dicta ſunt clara ſunt; que dicit Aui. in l̄ra. ſi cōſideras. tamē expone quedā. ⁊ noīat biles. ſ. illa vna vena. vel vt l̄ra ꝯtinet. biles ⁊ eſt inuolutus. ſ. ſcḋs pāniculus qui dicit̄ inuolutus: ⁊ hoc ꝓpter circūfractiōes quas h̄z in quibus vrina continet̄. ⁊ eſt ꝓfunda ſudoris. i. in q̄ ſudor ꝓfundat̄ ⁊ ꝯtinet̄.

Et de pāniculis) Tāgit de ſitu iſtoꝝ ponens iuuamēta. Et duo facit. ṗmo facit h̄ de pāniculo cōtinēte ſudorē. 2ᵒ de pāniculo cōtinēte vrinā. ſcḋa ibi. ¶ Panniculus aūt qui ſequit̄) De ṗmo dicit. ⁊ de ṗmo panniculo tangit ſitū. q: magis appropinquat fetui. ⁊ tangit duo iuuamenta: ⁊ ibi eſt vnū. Et in retentiōe totiᵘ. ⁊ eſt ibi aliud iuuamētū. Et ſilr̄ in elongatione. ⁊ oīa que dicit nota ſunt ſi conſideras ea que dicta ſunt. expone tñ quedā in textu. ¶ Primo dicit Auic. ꝙ pāniculus cōprehendēs ſudorē eſt ſubtilior alioꝝ. Cōtrariū eſt expreſſe de mente Galieni ſupra. vbi dicebat ꝙ pāniculus vrine erat ſubtilior vel ſubtilis ⁊ ſtrictᵘ: ſed pāniculus ſudoris erat groſſus ⁊ durus. ¶ Solue ꝙ h̄ pāniculus eſt ſubtilior. i. rarior. ſudor enim aduenit ad iſtum pāniculū per viā euaporationis a corpore ⁊ reſudationē in eum per poros. Cū aūt ibi eſt. recōdenſatur ⁊ non pōt regredi. ⁊ ideo vt poſſit in eū fieri talis reſudatio oꝫ ꝙ ſuus porus ſit aptus ⁊ rarus: ſed vrina non ingredit̄ ſuum pāniculū per poros: imo per vias manifeſtas vmbilici: ⁊ ideo nō indiget illa largitate pororum: imo cum ſit ſupfluitas acuta. ne exeat pori ſunt ſtricti. eſt ergo ille pāniculus ſudoris ſubtilior. i. porus rarior: ſed in ſua ſuba eſt magis groſſus ⁊ fortis. ⁊ h̄ ꝓpter iuuamenta que ibi ponit Gal. ⁊ eſt inuolutus. i. ille pāniculus dicit̄ inuolutus qui h̄z multas circūflexiones ⁊ continet lacertus ꝓpoſitus. ſ. meatū illum: ⁊ hora viſus illius. ſ. apertionis lacerti ⁊ cōuerſionis. ſ. fetus ad extra. h̄ aūt. ſ. effuſio tñ vrine ex vmbilico ad hunc pāniculū.

Et poſita fuit.) Aſſignat cām q̄re vrina habuit eē in illo pāniculo. ſ. ſup: quē ſuſtentant̄ cotilidones. vñ fieret aborſus: ⁊ nota vlterius ꝙ Gal. 3ᵒ. de vtilitate particulaꝝ aſſignat his humiditatibᵘ vtilitates. vna eſt: q: faciunt ꝙ fetus facilr̄ exeat a collo matricis: q: eū aperiunt: ⁊ ptes illas lubricas reddūt. aliā vtilitatē aſſignat ſudori: q: eſt cā leuitatis fetus ne nimis grauet: ex hoc ꝙ fetus in eo natat ⁊ ibi allegat ypocratē. ſed iſtā vtilitatem videt̄ poſtea impugnare cum matrix ſimul cum fecerit illam humiditatem oportere habeat.

Et vene quidem ſecūdine.) Hic ponit ſermonē ſuū in venis ⁊ arterijs ſecūdine oſtēdens qualiter multiplicent̄: etiā vnde ortū habeant. Et duo facit. ṗᵒ facit hoc de venis ⁊ tangendo aliqd de arterijs. 2ᵒ hoc facit in arterijs. ibi 2ᵒ. (Et ſilr̄ arterie.) Prima in duas. ṗᵒ oſtēdit ꝓceſſum iſtaꝝ venaꝝ ad fetum ⁊ qualiter in ſecūdina texant̄. 2ᵒ oſtendit illud vnde ortū habeāt. ibi ſcḋa. (Et in veritate h̄ vena) Circa ṗmā partē intellige ſicut ſupra dicebat̄. ſecūdina habꝫ duas tunicas ſubtiles: intra quas ſunt vene ⁊ arterie ſue. ⁊ hoc eſt qḋ dicit ṗmo Auic. vene ⁊c̄. i. ſecūdina duas h̄z tunicas. vel vene habēt: ſicut contentū habet cōtinens. Cum aūt iſte vene ⁊ arterie veniunt ad fetum cōponunt vmbilicū: ⁊ fiunt oēs arterie in vmbilico due ⁊ omnes vene due vene: ⁊ vene iſte due intra fetū fiunt vna vena: que venit ad epar ad portandū ſibi ſanguinē ⁊ venit ad gibbū: q: in ꝯcauo epatis eſt fel. ne ergo ſanguis qui euacuatur in epar per iſtā venā cōprimat fel fuit illud. ⁊ hoc eſt ꝙ Auicen. poſtea dicit. ⁊ peruenit ⁊c̄. ſ. arteria. i. ad duas venas pulſatiles ⁊ quietā. i. ad duas venas nō pulſatiles ⁊ ingrediunt̄. ſ. intra fetū.

Sed hic dubitat̄ ad intellm̄ iſtiᵘ partis ⁊ antecedētium per quā viā opꝫ vrinā expellere ad panniculū cōtinentē eā: q: non videt̄ ꝙ per vmbilicum poſſit expelli: q: cum per vmbilicū ad epar fetus attrahatur; nō videt̄ ꝙ per eundem expellatur. ¶ In cōtrariū auctoritate Gal. in li. de ſpermate ṗmo. ¶ Itē nō eſt alia via vnde vrīa poſſit expelli niſi ꝑ vmbilicū. ¶ Propter ſolutionem dubitatiōis huiᵘ intelligēᵐ ꝙ Gal. 3ᵒ de vtilitate pticulaꝝ. ca. 5ᵒ. in pn̄ᵒ vel in li. de anothōia matricis. ca. vi. vult ꝙ vmbilicᵘ ſit cōpoſitus ex q̄tuor vaſis. ſ. duabus venis ⁊ duabus arterijs: ⁊ ꝙ in medio arteriarū ⁊ venarum ſit vnum vas: quod vocatur vrachium qḋ habet portare vrinam a veſica ad vmbilicum: que ex vmbilico expellitur ad panniculū: quem vocat alacodiā. vnde dicit. quatuor igit̄ ſunt predicta ſm̄ vmbilicū vaſa: due quidem arterie ⁊ due vene: in medio carū habētes vrachiū. ita enim cōſuetudo eſt anothomicis nominare porū qui ex profundo veſice deriuat vrinam ad dictum porū alacodiū membranū. imaginatur ergo Gal. ꝙ mediantibᵘ venis vmbilicalibus portetur ſanguis ad epar fetus: ⁊ ꝙ inde vrina ad renes vadat ⁊ ad venas emulgentes ⁊ poros vritides in veſica: ſicut fit in fetu poſt partum: et ꝙ a veſica moueat̄ quoddā vas ⁊ veniat ad vmbilicum ad medium intra venas ⁊ arterias. ⁊ portet ad illū locū vrinam ⁊ eam euomat: vt ita loquar in pāniculū vrine. hoc Gal. declarat per experientiā. dicit enim .q. in fine illius capituli. ꝙ accipias embrionem ſicut ſtat in matrice ⁊ incidas ſifac ⁊ partem ventris ante veſicā. tu videbis vrinam venire ad pāniculū continentem vrinā per porū vmbilici. ⁊ ſi recompreſſeris pāniculum illum continentem vrinā: tu reimplebis veſicam vrina. ergo hoc eſt manifeſtū ſignum ꝙ ab vmbilico ad veſicā ꝓtrahitur vnū vas: quod portat vrinam ad vmbilicum. ¶ Unde dicit Ga. talis quidem eſt que hoīez dubitᵘ. operatio vero ipſa erit ingeniatio nature que ad omnia: quā licꝫ tibi in anothomijs embrionem inſpicienti ꝑūs ſicut ſic aduenientē vel aduenire ſermoni cauſa eſt incidens enī peritoneum qḋ preiacet veſice vmbilicū quidē ſuperīendē: ꝙ vero in veſica continetur comprime comprehendens manu ⁊ inuenies vrinam fluentem ad alacodiū per porū qui eſt ſm̄ vmbilicum. ⁊ ſi cōpreſſeris rurſū ipſum alacodiū. i. panniculum implebis veſicā demū rurſus veſicā cōprimens implebis mēbranā. cā aūt quare neccīū ſit ṗmo ire ad veſicam anteq̄ in panniculū mittat̄ Gal. non aſſignat

ſed nos duplicē cām aſſignamus. vna eſt: qꝛ omne mem brū recipiens nāl'r ſupfluitatē aliquā in ea aliquo tpe vo luptuat. ⁊ aliq̄liter ab ea depaſcit. ſaltiꝫ h̄ eſt i pluribꝰ mē bris ſupfluitatē recipiētibꝰ. Et iō videmꝰ ꝙ ſtatiꝫ cū illaꝫ ſupfluitatē hñt nō expellūt: ſed aliquo tpe in ea mēbruꝫ delectat: ⁊ aliqd boni mixtū ſecū attrahit. cuꝫ ḡ veſica ſit receptaculū vrine: opꝫ ꝙ ad eā vrina veniat anteq̄ꝫ a cor pore expellat. vt i ea aliquo tpe veſica voluptuet. vñ etiā ex aliqua vnctuoſitate ſanguis cū vrina mixta veſica de paſcit. ⁊ h̄ per Auic. pmo cañ. fen pma. illo capº. nutriens aūt maſticatione. nō aūt potuit vrina cum eſſet in veſica expelli per virgā ꝓpter cām quā dedit Aui. imediate añ. ⁊ et ponit Ga. oportuit ḡ vt mitteret per vnū vas ad vm bilicuꝫ: qḋ vas nomiat a. Ga. vrachº. ¶ Alia cā potuit eē hꝰ. qꝛ ſi vrina debet expelli ad panniculū eā cōtinentē opꝫ ꝙ ipſa habeat ſeparationeꝫ ⁊ a ſanguine ſeparet. vadens aūt ſanguis ad epar fetus ſimul cū vrina vehemēter mix tus nō erat ibi aliquis locus in quo iſta ſeparatio fieri poſ ſet: imo ſi vrina debet repelli per ipſas met vias ad vmbi licum iam per maximā eius mixtionē cū ſanguine ſimul cum ea multus ſanguis expelleret. iuit ergo vrina ad re nes vt ibi colaret ⁊ totalr. q. a ſanguie ſepararet ⁊ vadēs ad veſicā reuerteret ad vmbilicū pura ⁊ ſine admixtiōe ſanguis alicuius ⁊ ad pāniculuꝫ expelleret. nō aūt intelli gas a me ꝙ natura nō poſſit ſequeſtrare multa: q̄ ſunt ve hemēter mixta: ſed aptius ⁊ magis cōmodū fuit h̄. Ex di ctis clara eſt ſolutio dubitatiōis: per quā viā vrina expel latur ad panniculū eā ꝯtinentē. qꝛ per vas qḋ venit a ve ſica ad vmbilicū. ¶ Et ex iſtis pꝫ ꝙ falſum eſt dcm̄ mun dini ⁊ ſequentiū eū ꝙ a vena que venit ab epate fetus ad vmbilicū orit quedā vena que vadit ad ſumē ⁊ per ſumē mingit infans: ⁊ qñ puer eſt in vtero ꝓpter magnā calidi tateꝫ ptes ſumis ſunt rare. vñ vrina reſudare ⁊ exire pōt. cū aūt fetus exit ex: tūc ille partes cōdenſant ꝓpter fridi tatē. ⁊ iō nō pōt inde mingere: ſed per virgā mingit: ⁊ h̄ in ꝓpria forma recitat Auicē. de qbuſdā antiquis 3º cañ. fen 4ª. tractatu 4º. caº de cā ydropis ⁊ aſcitis poſt cās cōcs illud ſm ꝙ apparet eſt expreſſe ꝯ mēte G. ⁊ experientiā. ¶ Sed magiſter Genti. dicit ꝙ ab epate fetus venit ve na ad vmbilicū. vñ mingit vrina. vnde ipſe dicit. ꝙ ſi ve niret ꝑ modū quē dicit G. tunc fetus cū parturit nō min geret ꝑ vmbilicū. qꝛ ex quo iā vrina venit ad veſicaꝫ min geret per virgaꝫ. ꝙ aūt per vmbilicū mingat affirmat ex perientia oium obſtetricum. nō plus de h̄: qꝛ cū parturit forte mingit per vmbilicū: donec meatus virge bene ape riatur: qḋ eſt valde cito.

Et in veritate) Hic oſtendit vñ vene pdicte oriant ⁊ q̄liter ꝓcedant. Et duo facit. p̄ facit qḋ dcm̄ eſt. 2º ipſe oſtēdit vñ accidit dubiū in ortu viaꝝ iſtaꝝ venaꝝ. ⁊ ſoluit. ibi ſcḋa. (Et iſtis qdē venis) Primo dicit. ⁊ cla rum eſt: qꝛ iā habitū eſt ꝙ iſte vene cū ad epar veniūt ſūt vna: ⁊ in vmbilico ſunt due: ⁊ ꝙ ſecundina applicat venis matricis iſtis mediantibus.

Et iſtis quidē.) Hic oſtēdit vñ inſurgit dubiū in or tu iſtaꝝ: ⁊ declarat ibi cū dicit (⁊ veꝝ) Prio dicit ꝙ iſte vene hñt duo. pmū eſt: qꝛ ipſe apud matricem ſunt multū ſubtiles. Sed qꝛ a matrice portant ſanguineꝫ ad fetū vident inde deſcēdere ⁊ oriri: ſed aliḋ qḋ hñt iſte vene eſt: qꝛ ipſe ſunt iuxta epar fetꝰ valde magne. cū ſint vna: que eſt valde ampla. vnde ſi ex h̄ cōſiderent vident oriri inde. ſed ſi cōſiderent per h̄ ꝙ cōuertunt ad aliquē locū ⁊ inde trahūt ſanguinem: ortus videt eſſe ex ſcḋina. ¶ Et veꝝ) remouet iſtā ambiguitatē: ⁊ dicit ꝙ ſi nos cō ſideremus iſtas venas inq̄ꝫtū portāt a matrice ſanguinē. iſta eſt cōſideratio ꝓut ipſe ſunt quedā inſtrā: ſed cōſide rare eas ꝓut inꝫ epar fetꝰ ſunt magni ē ꝯſiderare inq̄ꝫtuꝫ ſunt quedā mēbra ſic figurata ⁊ formata: ⁊ iſta cōſideratꝰ eſt magis eēntialis q̄ꝫ ꝯſiderare eas vt inſtrm ſunt portā di ſanguinē. ⁊ iō veriꝰ dr̄ oriri ab epate fetus ſicut pmiſ ſum erat: ⁊ h̄ eſt qḋ dicit Auic. veꝝ ꝯſideratꝰ pma. qꝛ ſunt minores apud matricē ⁊c. ⁊ eſt rō figure ⁊ cōcauitatis: et rō a nā eēntiali earū. cōuerſiōes vero ⁊c. ⁊ ſi tu cōſideras illas vt ſe cōuertunt ad matricē ad portandū ſanguineꝫ. eſt cōſiderare figurā ⁊ ꝯcauitatē earū vt qḋdā inſtrm. Et forte Auic. dicit iſta vt iſtā dubitatōeꝫ vilipēdat. qꝛ nihil eſt. vt velit dicere: ſi tu ꝯſideras vnoꝰ iſtas venas: tūc dr̄ hr̄e ortū talē: ſed ſm aliā ꝯſideratōeꝫ dr̄ hr̄e ortū aliū.

Et ſimiliter arterie.) Hic ponit ſmonē ſuū in ar terys ſcḋine cū dixerit de venis. ⁊ di cit. cū arterie ſecundine veniunt ad vmbilicuꝫ aggregan tur in arterias: qꝛ in duas. ⁊ cuꝫ in fetū penetrāt vadūt ad arteriā dorſi: que locat in loco ſupra veſicā. ⁊ vocat illam arterias: qꝛ illa vocat aſcendēs ⁊ deſcendēs. vel qꝛ cū ve nit ad loca coxaꝝ: diuidit in duas. ⁊ tūc lra clara eſt. in arte rias ſempiternas. .i. iſtas arterias vſq̄ꝫ in finē vite. nō itel ligas ꝙ in fine vite aperiant: ſed vult dicere ꝙ iſte nunq̄ꝫ ſcindunt ⁊ rūpunt: quin tūc ſit finis vite ⁊ mors. ⁊ dic vl timo ex eo ꝙ dixit inuenis eſt claruꝫ. ex arterys. .ſ. fetꝰ ad quas penetrāt: qꝛ ibi ſunt maiores ⁊ latiores q̄ꝫ alibi.

Et dicunt medici) Hic Aui. ponit q̄dā dicta medi coꝝ. ⁊ ē ibi 2ᵐ (Dicūt pterea.) ⁊ ē ibi 3ᵐ. (⁊ dicūt medici.) pᵐ dcm̄ ꝙ ille arterie vmbilici non iue runt ad cor imediate. qꝛ ſpaciū erat lōgū: ⁊ erat in medio diafragma. ⁊ qꝛ iuerūt ad illas arterias dorſi que ſunt ꝓ pinque loco vmbilicali: iꝫ non fuerit neceſſariū ꝙ ex illis duabus arterys vmbilici fieret vna.

Et dicunt Hic ponit 2ᵐ dcm̄: ⁊ eſt dcm̄ a Ga. in liº de vtilitate pticulaꝝ. i3. lib. capº 6º. Ad cuius euidentiā aduertendū ꝙ Ga. in. i3. de vtilitate pti culaꝝ. caº 6º. mouet qōnem. ꝓpter qḋ pulmo in fetibꝰ eſt rubeꝰ. ⁊ ſoluit ꝙ pulmo in vtero nutrit per venas nō pul ſatiles: ſic reliq̄ mēbra. ⁊ h̄ ſunt vaſa hñtia vnā ſubtilē tu nicā q̄ ad pulmonē vehunt ſanguinē a vena cōcaua q̄ eſt vniꝰ tunice. ⁊ tūc natl fetibꝰ obcecat via q̄ eſt itra ꝯcauā venā ⁊ venā a q̄ tranſit ab ea ſanguis: ⁊ cū h̄ nato aīali ab ea ad q̄ accedebat tpe ipregnationis ille ſanguis mō nato non accedit: ſed vadit plurimꝰ ſpūs. ſumēdo ſpū ꝓ ſpū a corde miſſo ⁊ ſanguie ſubtili. ſāguis igit pl'mōis ſubtiliat ex motu arteriaꝝ ⁊ motu totiꝰ pulmonis: ⁊ ſit ex h̄ ſpūo ſus. iō appet albꝰ. ⁊ cū h̄ ſit vtile ad motū: vt leuis ſcā ca ro pulmōis facil'r poſſet moueri motu toracis. ḡ dignum eſt mirari de nā. qꝛ in pnꝰgnātōis debēte pulmōe augeri miſit ad eū certū ſanguinē ⁊ puꝝ. .ſ. nō oio ſubtilē ⁊ aereū. ſed qñ iam nato aīi ꝓuenit tps quo plmo debeat moueri fecit carnē pulmōis leuē: ⁊ fecit eā ſicut vnā ſpūaꝫ: q̄ ē ſu pfluitas. ⁊ h̄ fecit vt ꝓpter cū torace dilateret. ḡ itelligit ꝙ in fetibꝰ eſt facta quedā via apta: que vadit a vena con caua ad arteriā venalē per viā dictā: vt ſic veniat ſanguis groſſus ⁊ mālis ⁊ rubeꝰ. ⁊ iō tūc pulmo appet rubeꝰ: iꝫ na to fetu illud vas ⁊ illa via obcecat vt nō appeat: ſed mul ta alia appent in vtero: ⁊ cū eſt ex nō appent. ⁊ iō poſt na tiuitatē vadit ſanguis ad arteriā venalē ſubtiliatus ꝑ mo tum arteriaꝝ ⁊ pulmōis ⁊ aerē mixtū ⁊ ſpūꝫ. ⁊ iō vult. G. ꝙ intra venam cōcauam ⁊ arteriaꝫ magnā venalem non ſit perforatio ⁊ tranſitus ſanguis per poros. imo intelligē dum ita ea ſituari: ꝙ eſt vnus meatus iungens vtraq̄ꝫ. et vult ꝙ vena arterialis mittit in vtero ſanguinem ad ar teriam venalem: ⁊ hoc non per vas. quia iſta ſunt multuꝫ ꝓpinqua. imo mittit per quoddam foramē cōmune eis qḋ habēt. ⁊ ibi dicit ꝙ natura igeniata ē facere pāniculū

Uriach

ꝙ foramine obcecat᷑ poſt natiuitatē:ſed intra venā cōcauam ⁊ arteriaꝫ venalē fuit indigentia vaſis ꝓpter diſtantiam:que ibi eſt. ¶ Uel forſan imaginat᷑. h. viam a vena cōcaua ad arteriam venalem ⁊ a vena cōcaua ad venam arterialem.ita ꝙ intra venaꝫ cōcauaꝫ ⁊ arteriam venalē que eſt a ſiniſtro ventriculo eſt vas:ſed intra venā concauam ⁊ venaꝫ arterialeꝫ que eſt a dex.° nō eſt vas:ſed foramen qͦdā cōe ambobus: ⁊ cā in ꝓ́ptu.qꝛ iſta ſunt ꝓpinqua ⁊ illa diſtant: ⁊ iſta eſt expſſe intentio Gal. in loco predicto.i ꝓpria for.ᵉ poſita. Et ecce textū ſuū. Propter qͦd āt pulmo in fetibus rubeꝰ eſt:ſed in perfectis albus vel ſubalbus:qꝛ nutrit᷑ ſic: ſicut alia viſcera ꝑ vaſa vnā ſubtilē tunicā habentia. ⁊ ibi dicit multa de eis que dicta ſunt. ⁊ ſubdit magis infra. ꝓpter h aūt facta eſt ⁊ concaue vene ad venoſam arteriarū perforatio in fetibꝰ. ſunt aūt h vaſa ea que vene famulant᷑ huic viſceri neccīuꝫ fuit ad vene vtilitateꝫ pertranſire: ⁊ ꝓpter h ꝑforauit: ⁊ ita nā ad magnam arteriā:ſed h quidē:qꝛ diſtantia quedā intra vaſa erat aliud 3ᵐ vas vtraqꝫ copulans creauit. in reliquis vo duobus:qꝛ ⁊ h tangebat ſeinuicē tunice foramina qͦdā cōe ambobus fecit: ⁊ qͦdā in eis mēbrū ad inſtar appoſitoꝝ ingeniauit. vt pulmonis vas ꝑtrę intelligeret᷑ vt cedat ꝙ impetu lationis ſanguinis ex cōcaua vena influentis: ꝓhibeat aūt curſus ad eaꝫ reuerti ſanguinē. ¶ Et ex dictꝭ clare pꝫ:ꝗd Auic. in textu iſto velit quē textū adhuc a nullo alio vidi expoſitū: ⁊ dicit Ga. in loco ꝑallega. ꝙ ꝓpterea ꝙ arterie ⁊ vene vt vena arterialis ⁊ arteria venalis penetrātes ex corde.i.ad pulmonē ī illa hora.ſ.cū embrio eſt in matrice: nō cōferūt ⁊c̄.i.nō eſt indigētia anhelitus.imo eſt idigētia augmētatiōis pulmōis. ⁊ iō dicit cōuerſum eſt eoꝝ iuuamētū ad nutrimētuꝫ:ꝗre ſcīn eſt vni earū.qꝛ.ſ. vene arteriali ad aliā.ſ. arteriā venalē: ⁊ ſup.tuſiſſe factum eſt vas a vena concaua ad arteriam venalem que opilatur apud partum.

Pulmo eni. h per ſignuꝫ declarat᷑:quō tūc nō eſt iuuamētū eoꝝ in h anhelitu. ⁊ eſt clarū. ⁊ circa iſtā parteꝫ ꝑ h vlterius aduertendū ꝙ ſicut pꝫ per Ar. 2.° de gnātiōe aīaliū. illo capͦ. de ſpermatis aūt vera cā albedinis in rebꝰ ⁊ illuſtratiōis et ſpūificatōis eſt permixtio aeris cuꝫ rebꝰ ad partes minutiſſimas. vñ nix iſto mō albeſcit. ⁊ ſic fit quedā ſpūa ex multa aeris mixtione. Uñ dicit Ar. cā aūt ꝗre eſt. qꝛ miſcet᷑ ſpūs.i. aer qui molem facit ⁊ albedinē illuſtrat vt in ſpūa ⁊ niue ⁊ eſt nix cū ſpūa.cum ergo pulmo in fetu nō anhelet nō admiſcet᷑ aer vt ex mixtiōe illa albeſcat: imo ſicut patuit per Gal. tunc nutrit᷑ ex ſanguine groſſo nō ſubtiliato. nō aūt intelligas ꝙ nullo modo anhelet: ſed qꝛ modus anhelitꝰ valde eſt paruus. obtundit᷑.n.tūc caliditas embriōis ex hūiditate nata. ⁊ tunc nō fit neceſſitas euētatiōis niſi pauca vel pauce valde. cūqꝫ totū perfecte cōplet᷑ ⁊ embrio extra matricem eſt. caliditate acutiori facta eſt indigētia aeris plurimi. p̄mo.n.tūc reſpirat ⁊ minutiſſimo aeri: vt ex h poſtea albeſcat ⁊ perluſtret᷑. nō.n. ſolum aer hꝫ per pulmonē attrahi:imo aliquo tp̄e in eo retineri ⁊ in ſuis partibꝰ minutis digeri. vt ex hoc pulmo velut quedā ſpūa fiat. ita vult Gal. particularū 9° de vtilitate. cap° 9°. Unde dicit. ⁊ caro pulmonis aerea videt᷑ ⁊ ſpū plena euidēter ad digeſtiōeꝫ aeris. oſtendēs ꝙ nō ſit conſtricta ſicut ea que epatis ad eam que cibi. rōnale eniꝫ eſt nō repēte ſimul: neqꝫ ſubito euꝫ qui ad extra aerem eiꝰ qui ſm aꝭ ſpūs fieri nutrimentum:ſed paulatiꝫ quidē alteratū eſſe. Et in eodē ca° infra dicit. ſpiritus vero qui attractus arterijs extrorſuꝫ attrahit᷑ a carne quidē pulmōis p̄mā elaborationē accipit:que aūt deīgō ſit illa nō eſt mō dicere. ⁊ ex iſtis pꝫ qͦ videt᷑ dicere Auic. ꝙ pulmonē nō albificat niſi ꝯmixꝰ aeris.

Et dicunt medici. h ponit aliud dcīn medicoꝝ: ⁊ pꝫ: pāniculus inuolutus.ſ. qui cōtinet vrinā coartatus eſt:q̄ſi pauper effectus eſt vt dicit lra ex: ꝗre nō eſt excuſatio:quin ꝓpter ſudorē ſit vnꝰ pāniculus amplus cōtinens totū fetū ad quē ſudor effundat᷑. ex quo ille pāniculus vrine eſt ita paruus: ⁊ h iō:qꝛ ſudor a toto fetu exit:ſed vrina ſoluꝫ a quadā parte. Et h ex dictis ⁊c̄. ideſt h dicta eoꝝ ſunt poſita hic: nō in ſuo loco. qꝛ h ſunt poſita incidenter. vnde illud dictū nō magnā cōtractiōeꝫ habet ad ante dicta:niſi ꝙ incidenter h poſituꝫ eſt. ¶ Et aliter pōt exponi ſi conſideras vt forte ex hoc velit reprehendere illud dictuꝫ ꝙ pāniculus ille creetur ex ſpermate mulieris. Sed de hoc in queſtiōe inferius apparebit. ¶ Et aduerte ꝙ illud dictū h poſitum ab Auic. eſt dictū Gal. in libro de ſpermate. illo capͦ. plantatiuā aūt animā. vbi dicit. Cur aūt non fecit ipſam alacodiam. ideſt panniculum vrine magis latuꝫ. obyciens in ſermone: quoniā femineum ſperma minus exiſtit multū q̄ maſculinum: vt dictū eſt in ante: nō igit᷑ fuit poſſibile amplā ſimul ⁊ longam facere alacodiā. ſed eſt neceſſario lōga ceu ad vtraſqꝫ lineas matricū perueniens. quocirca rōnabiliter ſimt ſubtilis ⁊ neceſſario ſtricta facta eſt.

Et cum ad cor ferꝰ antecedit cōplexio. h Aui. oſtēdit ꝗre aliquādo fetus ſit maſculinus ⁊ aliquādo femininus. Et p̄mo facit hoc. 2.° oſtendit: ꝗre aliquando fetus eſt magnus: ⁊ aliquādo paruus. ibi 2ᵃ. (Cā aūt in ſtaturis.) Prima in duas. Primo aſſignat cām eiꝰ qͦ dictū eſt magis euenibile. Scđo in hoc vnā cāꝫ extraneam aſſignat. ibi ſcđa. (Dixerunt quidā ſapientū.) pͣ in duas. ꝑ oñdit ſuā cāꝫ. 2.° dcīn ſuū modificat. ibi 2ᵃ. (Et quāqꝫ eſt cā maſculinitatis.) Prio dicit ꝙ cā ꝗre fetꝰ ſimilatur patri ⁊ ſit maſculus eſt. qꝛ cuꝫ cor fetus ſit ꝯnis maſculine: tunc hec cōplexio ēt ſit in alijs mēbris: ⁊ tunc ſit fetus maſculinus: ⁊ etiaꝫ in ꝯne ſimulatur patri. ¶ Circa illam parteꝫ nota ꝙ cuꝫ cor ſit ꝑncipium mēbroꝝ noſtri corporis membra multū diſponūtur ſm ꝯnē cordis. cuꝫ etiaꝫ figura ⁊ natura ꝯnalis fiant a nā cōplexionali multum ſm nām cōplexionalē fiet cōplexionalis nā. ergo cū cor fiet ꝯnis maſculine. verbi gr̄a. calide ꝯnis: talis latitudinis: ⁊ cū alia etiā mēbra fiant talis ꝯnis: fiet ēt in membris genitalibꝰ ⁊ alijs naturis ꝯnalibus ſimilis patri. cuꝫ hec cōplexio ad talē cōpōnē ⁊ figurā diſponat. ¶ Intellige tn̄ ꝙ h dicta ſunt vera vtplurimū: tn̄ aliquādo pōt nō ſic eſſe:pōt.n. aliqͦd mēbrū ꝑtīᶜᵉ eſſe frigidū ⁊ in latitudie ꝯnis innate feminee ex aliqua particulari cā: ⁊ tn̄ cor eſt maſculine ꝯnis: ſimiliter cū cōpoſitio nō ſolū ſequat᷑ ꝯpoſitioneꝫ. imo vt dicit Gal. 2.° de ꝯnibus. ſequit᷑ ꝯneꝫ ⁊ reꝫ diuinā. poterit aliquādo eſſe ꝯ maſculina ⁊ ꝯpō ⁊ figura erit feminea. vnde ſolū patri aſſimilari poterit in ꝯne aliquādo. nō aūt tunc aſſimilat᷑ in ſiᵃ cōpoſitione. ⁊ ideo dictum Auic. h eſt verum vtplurimum.

Et quādoqꝫ dic ſuum dictū modificat. Et p̄mo facit hoc. 2.° ex dictis infert vnum corelarium. ibi ſcđa. (Quapropter.) Circa p̄maꝫ parteꝫ aduertendum ꝙ qꝛ Auicē. dixerat ꝙ fetus ſimilat᷑ patri cum cōplexio maſculina antecedit ad cor fetus ⁊c̄. ⁊ crederet aliquis ꝙ cuꝫ cōplexio maſculina antecedit ad cor fetus ꝙ ſemper antecederet ex cōplexione patris. vult h remouere. ⁊ in hoc oſtēdet diuerſitateꝫ: que circa hoc poſſunt contingere. ⁊ dicit ꝙ aliquādo cauſa cōplexiōis maſculine fetus eſt ex alia cauſa q̄ ex cōplexiōe patris. vt ex ipſa matrice. aut ex ꝯne accidente ſpermati ex aliqua particulari cauſa. verbi gratia. vt dictum Auic. ſit claruꝫ: erit aliquis homo qui in membris ſuis erit cōplexionis feminee. vnde ex cōplexiōe ſua erit aptus facere fetū cū femi-

nea ꝯ̄ne. ille aget cum muliere cꝰ matrix erit multũ ꝯ̄nis
calſe: vnde accidet calefactio fortis ſpermatis: ⁊ faciet fe-
tum cũ ꝯ̄ne maſculina; hoc non erit ex ꝯ̄ne patris: imo po
tius ex matrice. Siſr iſte poterit vti aliquo tpe cibarijs
multũ calidis: vel incurrere aliquã ꝑticularẽ cãm vnde
faciat ſperma calm aptũ facere ꝯ̄nẽ in fetu maſculinã:
⁊ hoc eſt qð dicit Aui. imo eſt vacuitas mĩcis: aut ex ꝯ̄ne
acciderũt ſpermati ꝓprie: ⁊ ita poſſent eſſe multe alie par
ticulares cãe: ⁊ ita intellige ꝙ qꝛ membra ſunt adinuicẽ
multum diuerſa ⁊ poſſunt multis cauſis particularibꝰ di
uerſificari ex diuerſis ꝑtibus mãci ⁊ ex alijs multis: ideo
multe alie diuerſitates poſſunt in hoc cadere: vt qdam in
corde ⁊ alijs mẽbris ꝑncipalibus ſit ꝯ̄nis maſculine: ⁊ in
membris genitalibus hẽat figurã femininam: ⁊ ſm alias
diuerſitates: quas per te cõſidera: ⁊ iõ Aui. h in correlario
qð ſequitur ꝯcludẽs dicit ꝙ ꝓp ea que dicta ſunt: nõ oꝫ ꝙ ſi
vnus aſſimilaꝛ patri in hoc ꝙ eſt maſculus. i. hñs ꝯ̄nẽ ma
ſculinã: ꝙ ſibi ſimileꝛ in alijs membris vt in figura geni
talium: tunc ſubdit ad declarationẽ: ꝙ tunc eſt aſſimilatio
cũ figura eſt ſimilis: ſꝫ maſculinitas ⁊ femineitas proprie
ſtant in ꝯ̄ne: ⁊ iõ aliqñ homo habebit in corpore ſuo ꝯ̄nẽ
maſculinam ſparſam in oĩbus membris: tñ habebit figu
rã femininã: ⁊ aliquãdo iformatiua dominabiꝛ ſperma
ti in figura: vt vbi gr̃a faciet genitalia ⁊ alia figure maſcu
line: ſꝫ tñ ille homo erit ꝯ̄nis feminee: ⁊ hoc ex mĩtis cau
ſis particularibꝰ: que poſſunt vni membro contingere nõ
contingentibus alij: ⁊ qꝛ compoſitio ⁊ figura vt allegatus
eſt: non ſolum ſequunꝛ compoſitionem: imo ꝯ̄nem ⁊ rem
diuinam: qualr̃ aũt intelligatur hoc dictũ. h. ſermonis eſt
alterius: ex iſtis pꝫ hic textus Auic.

Et dixerunt quidã. ꝯ Ponit quandã cãm extra-
neam aſſimilationis fetus ad mrẽ
vel patrẽ: ⁊ dicit ꝙ cauſa iſtius eſt ſimilis ymaginatio for
me alicuius maſculine vel feminine facta a matre vel pa
tre: ⁊ hanc cãm Auic. ꝯcedit. fuit. n. Aui. de phis quaſi oĩa
poſſibilia extranea concedentibus: vt poneret maximã
dominationẽ aĩe noſtre: vt non ſolũ ymaginatio mea ali
quid in me faceret: imo ꝙ ymaginatio vnius cã effectus
realis poſſit eſſe in corpore alio: vt pꝫ per eum de nãlibus
6. ⁊ hoc etiã h ꝯcedit: ꝙ exemplificaꝛ. i. repñtatur ⁊ yma-
ginaꝛ ex forma humana. ſ. maſculina vel feminina: vel ſic
⁊ ſic facta exemplificatione firma. i. ymaginatione forti.
vtrum aũt ſpecies in aĩa poſſit eſſe cã alicuiꝰ effectus ma
terialis eſt queſtio in ꝑncipijs non danda hic.

Cauſa aũt in ſtatur]. ꝯ Hic aſſignat cãꝫ parue ſta-
ture fetus: ⁊ hoc aliqñ eſt qꝛ modicũ
fuit de mã forma informanda vel eſto ꝙ ſatis eẽt fuit po
ſtea paucum nutrimentum: vel h eſt ꝓpter paruitatẽ lo
ci. ſ. matricis: vnde fetꝰ dilatari nõ põt: ſicut ⁊ accidit fru
ctibus quãdo reponunꝛ in aliquo vaſe paruo anteꝗ̃ ſint
maturi: vnde ꝓpter paruitatem vaſis augeri nõ poſſunt:
⁊ accidit ꝙ fetus põt fieri paruus: eſto ꝙ locꝰ eẽt magnꝰ:
⁊ materia multa: ſꝫ virtus eẽt debilis: q̃ nõ põt niſi paucũ
materie ꝯuertere: et per oppoſitas cauſas fetus magnus
fit: ⁊ clarum eſt. Sed qꝛ Auic. in his partibus ſatis confu
ſe ⁊ breuiter aſſignauit cãm aſſimilationis: ideo videndũ
eſt magis complete: vnde cõtingit ꝙ aliqñ fetus aſſimila
tur patri: aliqñ matri: aliqñ auo: aliqñ proauo: aliqñ aue:
aliqñ proaue: aliqñ neutri parentũ. ¶ Ubi aduerte ꝙ cã
aſſignatur ab Ar. quarto de gnõne aĩalium. capſo. ⁊ eẽt in
anterioribus capſis. que eſt ꝙ in ſpermate viri cõtinetur
virtualr̃ actiue quicquid eſt in membris patris: ⁊ in men
ſtruo mulieris paſſiue. cũ ergo pater gnãns ſit homo ⁊ ſit
maſculus: ⁊ ſit talis ꝯ̄nis: vt vbi gr̃a. colericus: ⁊ talis figu
re: ⁊ cũ tũc ſperma deciſũ ab iſto omnia iſta eſt virtuali-
ter. cum ergo ſperma maſculinum erit forte in omnibus
iſtis: vt poſſit totalr̃ menſtruũ mulieris ad ſe cõuertere:
tunc generabitur fetus maſculinus ſimilis patri in oĩbꝰ
ſi aũt ſit debile multũ: vt menſtruũ ſibi multũ reſiſtat:
tunc ſolum hẽbit virtutẽ vt poſſit de menſtruo formã hu
manã facere: ſꝫ illam faciet ſimilẽ quaſi in oĩbꝰ matri. Et
qꝛ magnitudo fetus ⁊ paruitas eſt multũ dependens ex
materia ⁊ ex loco cõceptionis: ⁊ h depẽdet multũ ex ma
tre: ſꝫ qꝛ dependet ex virtute ſpermatis in forma ⁊ q̃lita-
te: qꝛ pater dat: ideo accidit ꝙ filij in quãtitate multũ ma
tricant: ⁊ in qualitate ⁊ forma multũ patriçant. Et intelli-
ge tñ ꝙ ſperma aliqñ põt eſſe forte q̃ntum ad vnũ ⁊ debi-
le q̃ntum ad aliud: poſſunt eñi h abinuicẽ ſeparari cũ nõ
preciſe ab eadẽ cã pũctuali dependeãt: imo a diuerſis ma
gnam latitudinẽ habentibus dependere poſſint. poterit
ergo ſperma eſſe forte q̃ntum ad ꝯ̄nem maſculinã ⁊ debi-
le q̃ntum ad inductionẽ ꝯpõnis. ⁊ h qꝛ non preciſe ſeſe hꝫ
ꝯ̄iter cõplexio ⁊ cõpoſitio. poterit g̃ fetꝰ in ꝯ̄ne aſſimilari
patri: in ꝯpõne matri: vt ſit maſculus femineus: ⁊ cũ etiã
in patre ⁊ matre reluceant aliquo mõ conditiones proge
nitorũ poterit eſſe aliqñ forte ſperma q̃ntum ad maſculi-
nitatem: vt fetus faciat maſculum: ſꝫ q̃ntum ad iſtas cõdi
tiones particulares patris erit debile: vt non aſſimileꝛ in
alijs patri: ſꝫ q̃ntũ ad ea que aui ⁊ proaui relucent erit for
te vt auo vel proauo aſſimileꝛ: ſimilr̃ menſtruũ aliqñ re-
ſiſtet: vt ꝓpterea matri ſimileꝛ: ſꝫ multũ erit fortis in cõ
ditionibus relucentibus in matre aue vel proaue: vt illis
ſimiletur: aliqñ erit ſperma forte ſic ſolũ: ꝙ maſculum fa
ciet ꝙ nulli parentũ ſimile erit: ⁊ ſic etiã mẽſtruũ aliquã-
do illo mõ ſolum erit fortis reſiſtentie: vt etiã femina ge-
nereꝛ nulli antecedentiũ ſimilis: tñ vtplurimũ ꝯtingit ꝙ
cũ ſperma eſt forte q̃ntum ad maſculinitatem: ꝙ eſt forte
q̃ntũ ad iſta que in eo ſunt: tunc vtplurimũ maſculus pa
tri in alijs aſſimileꝛ: ſimilr̃ vtplurimũ cõtingit ꝙ cũ men
ſtruum reſiſtet ſpermati: ſic ꝙ femina feminiçet: vtpluri
mũ etiã erit forte in reſiſtendo: ſic vt in alijs etiã matri ſi-
miletur: ⁊ ideo ſm pliñ femina plurimũ ſimilatur matri.
eſto ꝙ põt aliter ꝯtingere ſꝫ modũ dictũ: omnes iſtas di-
uerſitates ſi conſideres intelliges magnã latitudinẽ ꝯ̄nis
ſpermatis ⁊ menſtrui: vt alia latitudo ſit qua generet hõ:
⁊ alia qua talis ⁊ talis homo: vñ nõ ſequaꝛ. ſp̃ma habet la
titudinem ꝯ̄nis qua hoĩeꝫ gnãre põt. ergo hꝫ latitudinẽ
qua ſimilẽ patri gnãre põt. ſimilr̃ per te ꝯſideres latitudi
nem ꝯ̄nis cũ cõditionibus alijs dictis: cõſideres ex parte
menſtrui mulieris: ⁊ ꝯſideres poſſe eſſe in mẽſtruo mulie
ris multas diuerſas partes ex quibus multa diuerſa con
tingere poſſunt: cõſideres etiã ꝙ ſperma q̃ntum ad aliqð
cõtingẽter põt a quolibet mẽbro venire ſm modum dctm̃
ſupra in q̃ne: ⁊ cõſideres maximã diuerſitatẽ que in mẽ-
bris patris cõtingere põt: vt aliqñ in interioribus ſit diſſi
milis valde alicui ⁊ in exterioribus ſimilis valde videa-
tur: ⁊ ſic de alijs membris. hic etiã ex parte matris conſi-
deres etiã diuerſitatẽ magnã que põt ꝯtingere in ſperma
te vno faciente vnũ fetũ ad aliud faciens aliud: cũ ex val
de diuerſis cibarijs poſſint fieri: ⁊ corpus in valde diuer-
ſa diſpõne poſſit eſſe: cũ vnũ ſperma generat: tũc aliud ge
nerat: cũ magna poſſit eſſe diuerſitas ⁊ ex cibarijs diuer-
ſis ⁊ tpe diuerſo ⁊ etate diuerſa ⁊ alijs multis: illud etiam
ꝯſideres in matre ⁊ menſtruo mulieris cũ ineuitabiliter
poſſit vnũ menſtruum in vno tpe factũ ab alio diuerſifi-
cari. ¶ Iſtis oĩbus diuerſitatibus poſſibilibus euenire a
te cõſideratis poteris intellectũ tuum augere: vt cãm in
oĩbus diuerſitatibus in hoc eueniẽtibꝰ inuenire poſſis ꝙ
tibi dimitto: ne in his nimis ꝓlõger: quã aũt cãꝫ. h. addat
aſſimilationis vel diſſimilationis ad dicta Ar. in fine to-

ti⁹ apparebit. ❡ Et ex dictis pōt apparere ſoluta queſtio i q̄ua queres an oīs maſculus ſit calidioꝛ femina: q꞉ ſi maſculus ſit ſimplr̄ maſculus q̄ntū ad oīa in nullo maſculinitate oꝛbatus: vt q꞉ ſit maſculus ⁊ q̄ntum ad figurā ⁊ ꝯnē p̄n|cipaliū ⁊ alia: tunc oīs talis ē calidioꝛ femina: que ſimplr̄ femina eſt nō oꝛbata in aliquo feminēitate: ſ3 ſi maſculus nō ſit ſimplr̄ maſculus: ſ3 in maſculinitate ſit oꝛbatus ⁊ ſimilr̄ femina: tunc aliq̄s maſculus pōt eſſe frigidioꝛ aliqua femina: quia vnus erit maſculus in genitalibus: ſ3 in ꝯne cordis ⁊ alioꝝ p̄ncipalium non erit maſculus: ⁊ ſic iſtas diuerſitates conſiderare potes.

Et cauſa quidē3 in geminis.) Hic Aui. aſſignat cāſ pluralitati filioꝝ: ⁊ 4ᵒʳ facit ſic 4ᵒʳ cās pōit ibi ſcd̄a. (Et q̄nq꞉ accidit ꝓpter diuerſitatē.) ibi 3ᵃ. (Et q̄nq꞉ ꝯtingit ꝑfectio vge.) ibi 4ᵃ. (Et q̄nq꞉ ſunt ꝑmixtiones.) ❡ Primo dicit ꝙ vna cā in gemīs ⁊ multitudine fetuū eſt m̄ltitudo ſpermatis vt ſit tāta q̄ntitas ꝙ diffundi poſſit ad duos ventres matricis: ⁊ quelȝ pars ꝑ ſe ſingulariter ſit ſufficiēs ad formandū ibi menſtruū: ⁊ p3. ❡ Circa ꝙ intelligendū ꝙ cāe multitudinis fetus ſunt duob⁹ modis: quedā ſunt cāe multitudinis fetus in plurib⁹ coitib⁹: que multiplicatio vocatᷣ ſupimpꝛegnatio: vt cū mulier ꝑ coitū vnū ꝯcepit fetū vnū: ⁊ poſtea per alium cōcipit fetū aliū: ꝙ aūt hoc eueniat p3 per Ar. 9. de hyſtoꝛijs aīaliū ca° 5°. de gemellis ⁊ de his que recipiūt vnā īpꝛegnationē ſup aliā. vbi recitat ꝙ fuit quedā3 mulier vxoꝛ cuiuſdam que adultera fuit: ⁊ peperit duos filios vnū ſilēm marito ⁊ aliū ſilē adultero: ⁊ ſtat etiā ꝙ aliq̄n mulier per vnū coitū pōt ſimilr̄ aboꝛtire fetū quē h3 ⁊ concipere alterū ſimilr̄ etiā Auic. 5° de aīalibus. dicit ꝙ audiuit a fidelib⁹ ꝙ vna aboꝛſit 7ᵉᵐ natos ⁊ iterū aboꝛſit duodecim ſucceſſiue generatos: ⁊ ibi Albert⁹ ſup illo paſſu recitat mirabilia: ⁊ de iſta multitudine fetuū in vno coitu ponit: ⁊ cās hui⁹ multitudinis: h̄ Aui. aſſignat.

Et quādoq̄3 accidit.) Hic ponit aliā cāſ gemiorū. ⁊ duo facit. ꝓ h̄. 2° reddit cām ſui dicti. ibi 2ᵃ. (Nā m̄rici apud attractionē.) ꝓ dicit ꝙ aliq̄n fit multitudo in gemis: q꞉ q̄n ſperma viri eijcitᷣ: q꞉ nō totū ſimilr̄ eijcitᷣ: ſ3 vna pars ante aliā: per hoc tūc cū iſtis ꝑtib⁹ ſucceſſiue expulſis adueniunt diuerſi motus matricis in attractione: ita ꝙ vnā partē matrix attrahit ad vnū ventrē per ſuā attractiuam virtutē: ⁊ aliā partē attrahit ad aliū: ⁊ tūc fit gemiatio filioꝝ: ⁊ h̄ intelligas ſi ille ꝑtes diuerſe ſp̄matis attracte ad diuerſos vētres fuerint ſufficiētes quelȝ pro gn̄one per ſe ipaȝ: ⁊ h̄ eſt qd̄ dicit. Et q̄nq꞉ accidit multitudo fetus ⁊ gemiatio ꝑꝑ diuerſitatē expulſionis duaꝝ eiectionū. i. duarū partiū ſp̄matis que eijciūtᷣ: vt q꞉ vna ante aliā eijcitᷣ: ⁊ intellige ⁊ de menſtruo mulieris q̄n peruenit illi diuerſitati. i. q̄n peruenit illis ꝑtibus diſtinctim ⁊ ſucceſſiue expulſis mot⁹ m̄ricis in attractione. ſ. diuerſus ⁊ diſtinct⁹ ad diuerſos vētres: ⁊ q꞉ vni ꝑti ſp̄matis ꝑuenit motus attractionis a m̄rice ad dextrū: ⁊ alteri ad ſiniſtrum.

Nam matrici Declarat ſuū dc̄m. 2° ex ſuo dcō declarato īfert cāſ delectatiōis mulierū in coitu: ⁊ eſt ibi 2ᵃ. (Et ꝓpter illud multiplr̄.) ꝑ̄ia in duas. ꝓ facit qd̄ dictū eſt. 2° q꞉ mentionē fecerat de attractione ⁊ impulſione matricū oſtēdit quales ille ſiūt: ⁊ eſt ibi 2ᵃ. (Et ille ipulſiones.) Pꝛio dicit. dixerat. n. ꝙ ꝑꝑ diuerſos mot⁹ attractiōis matricū ad diuerſos vētres fit gemiatio fet⁹: ⁊ ꝙ ſic m̄rix poſſit diuerſimode attrahere declarat dicēs: ꝙ cū matrix attrahit ſp̄ma accidunt ſibi diuerſi mot⁹: quoꝝ vnus ſeq̄tur aliū: ⁊ in h̄ vnus pōt attrahere ad vnā partē ⁊ alter ad aliā partē: ſic. n. facit reſpirationē poſt reſpirationē: ⁊ in iſta attractione matrix ipellit ſperma ſiue mulier ad ꝓfundū matricis: ⁊ ipellendo ſperma ſuū ad ꝓfundū matricis ingrit ſperma viri de foris vt eū attrahat interius: ⁊ oīa vba clara ſunt h̄. Dicit mot⁹ ſequentes. i. motus attractiui plures: quoꝝ vn⁹ ſeq̄tur alterū: q̄n expellunᷣ ex eo. ſ. tali motu matricis ꝯſequēter ſe hñte ad ꝓfundū matricis ipulſiōes. ſ. q꞉ illō qd̄ attractū eſt de ſpermate viri ad ꝓfundū matricis impellitᷣ: vel ꝗa ſperma mulieris ad ꝓfundū matricis ipellitᷣ: ⁊ vnaqueq꞉ ipulſio eſt: cū eſt inquiſitio matricis ad aggregandū intra duo ſpermata. i. hos motus ipulſionis ⁊ attractionis facit m̄rix: q꞉ itēdit aggregare in ſui ꝯcauo ſp̄ma m̄lieris.

Et ille impulſiones.) declarat quales ipulſiones ⁊ attractiones ſunt iſte: ⁊ dicit. ille ipulſiōes. ſ. ſpermatis viri ab oꝛe matricis ad ꝓfundū ei⁹ ⁊ attractiōes. ſ. ſp̄matis viri de foris ad os m̄ricis vel ille ipulſiōes. ſ. ſpermatis mulieris ad ꝓfundū ei⁹ ſingulares. i. vnaqueq꞉ impulſio ⁊ alteratio per ſe accepte non ſunt pure. i. nulla eſt vnus mot⁹ ſimplr̄: imo ſunt tremule: vn̄ dicit lr̄a ex. cū titillatōe ex motib⁹: q꞉ vt p3 5° de acciñti. titillatio ꝯponitᷣ ex dilatatione ⁊ ꝯſtrictiōe: nō ꝯplentᷣ. i. nulla attractio vel ipulſio nō cōpleta diſtincta ponitᷣ ab alia titillatione. i. nō per titillationes que fiūt in attractione vel ipulſione: ⁊ h̄ in oꝛe matricis: quies quedā: quia tunc complectᷣ attractio vni⁹ ꝑtis: in hoc fit vt ipſe dicit ſm̄ ꝙ virga expellit vnā ꝑtē poſt aliam. ſcd̄a debilioris v̄tutis ⁊c. i. oīs apparitio titillationis ⁊ attractionis illius minus ꝑcipitᷣ ⁊ minus eſt manifeſta in attractione ⁊ ipulſione poſterioꝛi q̄ in pꝛioꝛi: ⁊ cā eſt: q꞉ nō eſt matrix ſic auida foꝛtiter cū iam ſatietur ex añte. ❡ Intellige circa hoc ꝙ cauſa dicti Auicē. eſt in ꝓmptu: ſic. n. eſt in doloꝛe ita per ſilitudinē quādā in delicia magna cū ſentitur extra: ſic ergo mēbꝛū incurrēs doloꝛē foꝛtē totū mouetᷣ ex paſſione foꝛti: ita membꝛum ex foꝛti delicia ꝓpter paſſionē foꝛtē delicioſā quā tūc h3 mouetur tremulente ⁊ cū titillatione: vt p3 ⁊ per experientiā eſt videre in pluribus.

Et ꝓpter illud.) Hic ex eo qd̄ dixit aſſignat cāſ delectationis mulieris tp̄e coitus. ⁊ hoc remouendo erroꝛē quoꝛūdā ⁊ dicit: ꝓpter talem motū titillatiuū ⁊ ſtrigatiuū delectanᷣ mulieres: ⁊ aſſignat cāſ: q꞉ tūc delectanᷣ ex motu ſpermatis qd̄ eſt in eis: ⁊ q꞉ clarū eſt: tunc remouet duos erroꝛes: ⁊ eſt ibi ſcd̄e. (Neq꞉ ſm̄o dicētis.) Prim⁹ erroꝛ erat ꝙ mulier ſolū delectatᷣ ex attractione ſp̄matis viri. ꝯtrariū ꝓbat Auic. duplr̄. ꝓ q꞉ tunc ſequeretᷣ ꝙ ſi vir non emitteret ſperma mulier nō delectaretᷣ ex emiſſione ſui ſp̄matis: qd̄ ad ſenſuȝ falſū eſt. ❡ Scd̄a rō eſt: ꝙ ſi vir nō emittat ſperma ⁊ ſi matrix nō moueatᷣ tali motu titillationis: adhuc pōt in ea accidere parua cā delectationis: ſic etiā inuenitᷣ in viris ante motū ſp̄matis viri ex motu cuiuſdā humoꝛis: qd̄ vere nō eſt ſperma. ꝗ h̄ eſt ſignū ꝙ mulier pōt delectari ſine ſpermate viri. ❡ Propter euidentiā illi⁹ ſcd̄e rōnis ſciendū ꝙ ſperma eſt duplex: qd̄dā ꝙ dr̄ alguadi ꝙ ꝗdē3 eſt ſupfluitas aquoſa fluida ⁊ emittitur q̄nq꞉ in tactu mulieris: ⁊ in viſu ſine coitu: aliud eſt ſperma verū bene digeſtū ꝙ cū coitu emittitᷣ: de quo duplici ſpermate loquitur Auic. ſupra iſto 3°. fen pꝛima. cap. de ſignis epilepſie. cū dicit: ⁊ ſūt cū ea ſolo ſtercoꝛis ⁊ exuberatio vꝛine ⁊ ſpermatis: qd̄ emittitᷣ ꝓpter amplexū mulieris ⁊ viri ſine coitu ⁊ ſp̄matis cū coitu: de quo ēt duplici ſpermate loq̄tur Auic. 3. fen 21ᵃ. ca° ꝓ. cū dicit. ⁊ in virga ſūt tres meatus: meatus vꝛine ⁊ meatus ſp̄matis ⁊ meat⁹ alguadi. i. humoꝛis illi⁹ qui egreditᷣ cū aliq̄s tangit mulierē vt exponit ibi Gerardus Cremonēſis: in littera exterioꝛi. ❡ Et aduerte ꝙ ſic illō duplex reperitᷣ in viro: ita de muliere: nō ex emiſſione p̄mi ſp̄matis: nō fit niſi q̄dam parua delectatio ex emiſſione pauci caloꝛis in illo exitis: ex emiſſione aūt alterius ꝓpter illud eſſe multū ſpumoſum

ſit delectatio magna: ⁊ ex hoc pꝫ ꝙ Auic. vult dicere ꝙ ſi vir nõ emittat ⁊c̃. nã mulier ex emiſſione ſpermatis. ꝓ modo dicti: eſto ꝙ tunc virga ſperma in eã non mittat: bꝫ delectationẽ paruã: cũ qua delectatione ꝓpter ipſam eſſe paruam non ſunt illi motus titillatiui: et ſecundus error quem Auicẽ. remouet eſt in propatulo: ⁊ ideo de eo dicere non curamus.

Et quãdoqꝫ ɔtingit ꝓiectio vge.) Ponit aliam cãꝫ geminoꝝ: ⁊ dicit ꝙ aliqñ fit geminatio ꝓpter ꝓiectionẽ ſpermatis a virga ad modũ clepſedre: vñ ꝓpter ſucceſſiuã ꝓiectionẽ ſpmatis pluribꝰ vicibꝰ accidit ſucceſſiue ſpermata in pluribꝰ ventribꝰ cõgregari: vñ cũ he ꝓiectiones erũt ſepate ⁊ diſtincte fiet geminatio. ¶ Ad cuiꝰ euidẽtiã itellige ꝙ clepſedra eſt inſtrm̃: ſic eſt qḋdaꝫ vas hñs foramẽ ꝙ eſt plenũ aqua: quã emittit ſpargendo: ſiue diuiſiꝫ multũ illã ejcit ſicut eſſet quedam cantafola de qua loqtur Cõmentator. 4. phyc. cum aũt ſic diuiſim expellit̃ ſperma ⁊ ad ventres diuerſos ſeparatim: accidit fieri plures fetus. expellit̃ aũt ſic diuiſiꝫ ex ſpũ ⁊ vẽtoſitate ibi ĩtra clauſa: vñ Ar. ꝑ de aialibꝰ. c°. 7. dicit. in ſpermatis aũt exitu. ꝑ qdem mouet ſpũs. manifeſtatur aũt ⁊ exitus ꝙ fit a ſpiritu: nihil eniꝫ ꝓijcitur longe ſine violentia ſpiritnoſa: ⁊ tunc expone: qñ etiã. i. ſimilat̃ effuſioni illiꝰ inſtrumẽti ambo ſpermata. ſ. ſucceſſiue ⁊ ſequũtur illã. ſ. ꝓiectionẽ priorẽ: ⁊ tunc lr̃a clara eſt. ¶ Notãduꝫ ꝙ hec cã differt a ſcḋa cã ſuprapoſita: qꝛ illa erat cã geminoꝝ ꝓpter diuerſaꝫ attractionẽ matricis attrahentis ptes ſpermatis ſeparatiꝫ ad diuerſas ptes: qḋ declarauit maxime Auic. ſupra. cũ dicebat: ⁊ reddebat cãm eiꝰ ꝙ dixerat. Nã matrici apud attractionẽ accidunt motꝰ ſequẽtes: ⁊ iõ illa cã maxie ſe tenebat ex diuerſa attractiõe matricis: ſꝫ cã h̃ poſita eſt ꝓpter diuerſaꝫ ꝓiectionẽ virge ad diuerſos ventres tanꝙ̃ clepſedra: eſto ꝙ ibi attractio matricis non eſſet diuerſa. eſt ergo iſta cã ſe tenens ex virga diuerſimode ꝓijciente.

Et quãdoqꝫ permixtiones.) Ponit aliã cãm geminoꝝ oñdendo qñ geminatio ſit vtilis ⁊ qñ nõ: ⁊ 2°. remouet duᵐ. 3° ponit dictũ. ibi 2°. (Et ſperma virile.) ibi 3°. (Et mulier quidẽ.) Et dicit ꝙ qñqꝫ ſpermata miſcent̃ deinde fit ſepatio quedã in plures partes: cuiꝰ cã aliqñ eſt vẽtoſitas: aut ſup. cã motus titillationis. ſ. matricis vel aliq̃ alia res vt motꝰ extrinſeci. ⁊ iõ fit ſepatio pluriuꝫ partiũ ad diuerſas ptes: ⁊ aliqñ fit iſta ſeparatio poſtꝙ̃ panniculus erat factꝰ: ⁊ fit multitudo in re vna. i. res que erat vna fit multiplex: ⁊ tunc nõ viuunt cum pãniculus deuaſtet̃: ⁊ qñqꝫ fit ſepatio ante illud: ⁊ adhuc fiunt fetus parue vtilitatis: ⁊ cã eſt qꝛ vtile ſperma ad h̃ vt geminatio fetuuꝫ ſit eſt illud qḋ cadit ⁊ eſt diſtinctũ in radice. i. in initio: qꝛ. ſ. nõ accidit ipm per cãm extrinſecaꝫ corrũpi ⁊ deſtrui: ſꝫ in pn̄° ad diuerſas ptes ꝓijcitur.

Et ſperma virile.) Põt dici ꝙ h̃ declarat qḋdaꝫ dictũ. dixerat. n. ꝙ iſta duo ſpermata. ſ. viri ⁊ mulieris permiſcent̃ adinuicẽ vult declarare h̃ ⁊ vñ ad permixtionẽ venit menſtruum mulieris: ⁊ dicit ꝙ ſperma viri nõ eſt exuberãs neqꝫ implens locũ in quo eſt vt perueniat ad. 4. ptes. ⁊ intẽdit per hoc ꝙ in quocunqꝫ ventriculo ſint pars dextra ⁊ ſiniſtra ſuperior ⁊ iferior. ex duobꝰ additamẽtis. i. nõ veniat ei ſpma mulieris ex duobus additamẽtis. ſ. teſticulis mulieris. creat̃ veſica. ſ. vbi debet ſituari ꝑncipale membrũ. ſicut linimẽtũ. i. lenis ſuperficies huius ſpermatis. ⁊ ſi non permiſcetur. ſ. ſperma mulieris. cũ eo. ſ. ſpermati viri. tũc diſcernit̃ apud permixtionẽ. i. illa pars que in hora ebullitionis nõ permiſcetur circũfunditur extrinſecus. Et mulier qdem. adnectit qḋdam qḋ de ſe eſt in propatulo. Qḋ

Sed ſtatim liꝫ hic dubitare vñ cauſet̃ delectatio magna que in emiſſiõe ſpermatis ⁊ ſuperfluitatis iſtius plus ꝙ̃ in expulſione aliarũ ſuperfluitatũ. dicit eni turiſianus floren. Ħ. velle 4ª ꝑticula de accñti ⁊ morbo. oẽm deliciam cauſari ex ſubito reditu ab extra nãm ad diſpõnem nãlem: qꝛ paulatinus reditus non ſentitur: ⁊ ĩ euõne cuiuſlibꝫ ſupfluitatis eſt reditꝰ talis ꝓpter euõneꝫ ſupflui grauantis: ⁊ ad extra nãm tranſmutantis: ⁊ ideo euõ ſeis tanto eſt alys euõnibꝰ delectabilior: quãto purgatio nociui ſuperflui fit citius. ¶ Reprehẽdit auteꝫ hãc ſniam dicẽs eã eſſe corruptã. pᵒ qꝛ nõ cauſat̃ ois delicia ex eo qḋ ponit. fit. n. aliqñ delicia apḋ ſenſus vt qñ nullus eſt reditus ad nãm: ſic̃ in guſtu ſaporis dulcis ⁊ auditus ſuauis melodie nullaꝫ hñtibꝰ his ſenſibꝰ d. ſpõnẽ pter nãm. ¶ 2ª reprehẽſio eius eſt: qꝛ ſic̃ met. Ħ. dicit nocumẽtũ qḋ ex ſeie paulatiꝫ coadunato gnãtur non nimis ſentitur: qꝛ ſemen eſt ſupfluitas alimẽti vtilis ⁊ vltimi nullaꝫ hñs maliciã niſi ſic aliᵐˢ ipꝫ: q̃re nõ põt aggrauare: niſi ex ſupabũdãtia ſue q̃titatis: ſꝫ reliq̃ ſupfluitates nocẽt q̃titate ⁊ q̃litate: iõ ſbiũxit. Ħ. iõqꝫ ſi nocẽt puiſſimũ erit qd reᵉ delicie in coitu exitus. vbi g̃ minor ẽ lapſus ad extra nãꝫ ibi reditus ad nãm minoreꝫ ds facere deliciam: ſꝫ maniᵐ ꝙ in expulſione ſemis fit maior: q̃re ⁊c̃. ¶ 3ª reprehenſio. Ħ. ab eo eſt iſta. videmus enim ꝙ in coitu ſupflue ſcḋ teſtes quaſi coacte rapiunt a mẽbris qḋ ſupfluũ nõ eſt. igit̃ vbi nõ eſt diſpõ pter nãꝫ ex nocumento ſupfluo: nlls põt eſſe reditus ab illa: q̃re nulla deberet eẽ delicia: ſꝫ maniᵐ eſt ꝙ etiã in illius euatione delicia ſentit̃. ¶ Hanc auteꝫ 3ᵃᵐ inſtantiã ſoluit dicens hũc poſſe dicere ꝙ ſicut in diabete ⁊ diaria q̃tuis euacuet̃ qḋ ſimplr̃ nõ eſt ſuperfluũ: tñ efficit illius euatio deliciã quãdã in capite lõgaonis ⁊ collo veſice: qꝛ poſtꝙ̃ ibi fuit ſupfluũ ibi iudicat̃ ꝙ aggrauat ſenſuꝫ ⁊ ledit: ſilr̃ eſt de ſeie: qḋ in diſtẽperato coitu teſtes rapiunt: ipm enim ſimplr̃ eſt nõ ſuperfluũ: vt nunc aũt ⁊ ſm qd grauans teſtes. Tũc ſubdit volens hanc ſolutionẽ reprehendere dicens: ꝙ in veritate tũc ſeminis nõ eſt nocumentuꝫ ſenſibile ſic̃ vrine in diabete ⁊ ſtercoris in diaria. ¶ Putamus aũt nos hanc reprehenſionẽ magis eſſe ad ſuperficiem verboꝝ Ħa. ꝙ̃ ad intrinſecã ſuã mentem. nõ eniꝫ opꝫ. Ħ. putare ita groſſuꝫ: vt non velit deliciã cauſari niſi ex reuerſiõe diſpõnis pter nãm ad nãlem: cũ valde ſepe maior delicia cauſet̃ ex occurſu ſenſibilis ɔueniẽtis ad ſenſũ ſanũ ꝙ̃ ex reuerſiõe: ⁊ h̃ eſt mãifeſtũ: quã deliciam preciſe affirmat. Ħ. in loco preallegato. vbi loqtur de ſenſu guſtus: vbi dicit deliciã 2ᵉ cauſari vel ex occurſu ſenſibilis ɔuenientis ad ſenſum ſanũ: vel ex reditu diſpoſitionis pter nãm ad nãlem: vñ dicit. dico g̃ hunc ſenſum ſi ſm curſum ſue nature extiterit omnia dulcia delectare ⁊ vnctuoſa: illud aũt fit: qñ iſti duo ſapores: ſicut alias oſtendi: ſunt magis ceteris ſaporibꝰ nãe cõſimiles: ⁊ ſubdit infra: ꝙ ſi ſit infirmus ſic nõ delectabit̃ niſi cibis ɔtrarꝭ eis: ex qbus infirmus effectꝰ eſt: nõ eſt ergo putare talem virũ qualis. Ħ. fuit in tam paucis verbis ſibi cõtradicere. ¶ Et dicamus g̃ nos ſniaꝫ Aui. de nãlibus. 6. ꝑticula 4ª. ca°. 4°. ꝙ cã totalis delicie eſt apphẽſio ꝑfecte acqſitionis virtuti apphẽdẽti: ois aũt ꝑfectio eſt res nãlis: ⁊ econuerſo: ois aũt ꝑfectio rei que eſt nãlis virtutis: eſt delicia ⁊ econuerſo. nõ g̃ cã eẽntialis delicie eſt reditus de diſpõne pter nãm ad nãlem: imo ſumit̃ h̃ accñtale pro ſubalicimo eẽntialis cã eſt ꝑceptio rei perficientis: et quãto talis ꝑceptio eſt magis ſbſica ⁊ magis perficiẽtis tãto eſt maior: qñto autẽ talis perfectio eſt magis paulatiꝫ ⁊ rei nõ ſic perficiẽtis tanto eſt delectatio minor. res aũt nõ percipitur niſi cũ delectat̃: qꝛ ois ſenſus: vt ibi ponit Auic. aliqua

Fundación Uriach

permutatio eſt. ¶ Sed cū. G. videt̃ dicere ꝙ oīs delicia
vſr cauſat̃ ex reditu diſpōnis nō nālis ad nāleȝ: dupli-
ter pōt ſaluari. p° mō ſic dicit̃. nā vidēs ꝙ dolor erat per-
ceptio rei iſficiētis virtutē: ⁊ videns ꝙ hoc nō cauſaba-
tur niſi ex lapſu ad nō nālem diſpōnem ⁊ non alio mō: vo-
lens notificare deliciā voluit duplicē notificare deliciam
vnā que ꝯria eſt dolori: ita ꝙ ſic dolor cauſat̃ ex lapſu ad
non nālem diſpōnē: ita ex reditu cauſatur delicia: non tñ
intellexit ꝙ nō eſſet dare aliam deliciam cauſatam ex oc-
curſu ſenſibilis cōuenientis ad ſenſuȝ ſanum: ſȝ qꝛ delicia
cauſabat̃ pluribꝰ modis ꝗ̄ dolor: voluit ibi notificare de-
liciam ſolam dolori oppoſitā: ⁊ ideo extēdit ſermonē ſuū
ad deliciam in emiſſione ſpermatis cauſatā: cū etiā ex re-
ditu ad diſpōnem nālem in emiſſione illiꝰ aliqua delicia
cauſet̃: nō tñ voluit ꝙ illa non cauſet̃ ex alio. ¶ Uel ali-
ter poſſumus dicere: ⁊ fuit intentio Auic. in nālibus. 6. lo-
co p̄allegato. cū dicit: ꝙ vſr cā delicie eſt remotio orga-
ni ſenſibilis a diſpōne innāli ad nālem: ita ꝙ in ſenſibili-
bus eſt reperire duplicē modū innālitatis: vnus eſt aſſo-
ciatus p̄iuationi actus opatiōis ſenſus. alius modus eſt
aſſociatus nō huic p̄uationi. ſȝ ipotentie actiōis corꝑ: mo-
do in ſenſu ſano eſt innālitas que eſt p̄uatio actus opera-
tionis eius. Nā cū ſenſus nō ſentit: tūc eſt p̄uatus ſua ꝑfe-
ctione ꝓpria: ⁊ tunc indicat̃ ſenſus ſanus cuȝ occurrit ſibi
obm̄ deliciā cāns: ſȝ in alio mō innālitatis nō ſolū eſt ca-
rentia ꝑfectionis actus ſentiēdi: imo eſt ibi indigentia or-
gani per aliquā diſpōneȝ doloroſam vel egritudinalē vel
verſus illā in eo: ⁊ h̄ modus innālitatis repitur in ſenſibꝰ
debilitatis vel nocitis. hanc dupliceȝ innālitatem ſenſit
Auic. ibidē duȝ dicit. manifeſtū igit̃ ꝙ cā nō ſentiendi il-
lud qḋ eſt quietū de perfectionibꝰ non ſenſibilibꝰ eſt p̄ua-
tio appꝛehēdēdi: cā vo delectatiōis in p̄nᵒ exitus ad diſpo-
ſitionē nālem eſt hēre appꝛehenſionē: ſȝ qꝛ hēre appꝛehē-
ſionē fit in exitu a diſpōne nō nāli: iō cōuenit eſſe delecta-
tionē in exitu ab illa: ⁊ putat̃ hoc eſſe eius cā: ſȝ nō eſt ita.
nā cā eſt hēre ꝑfectōeȝ ⁊ nihil aliud: ⁊ h̄ eſt cā delectatio-
nis. Cuȝ ergo. G. dixit ꝙ delicia fiebat ex reuocatione ad
diſpōneȝ nālem a diſpōne nō nāli: nō intellexit diſpōnem
nō nālem in vno ſignato ſoluȝ. ſ. pro innālitate que eſt in-
potētia actiōis per aliquā diſpōnē egritudinalē: imo ſum-
pſit ibi diſpōnem innālem vtriuſqꝫ ſignati dicti: ⁊ tūc pȝ
quō in emiſſione ſpermatis: eſto ꝙ ibi nō eēt aliqua reuo-
catio ex inali diſpōne ſcōi modi dicti: eſt ibi tñ reuocatio
ex diſpōne innāli p̄mi modi dicti: ⁊ in hoc nō expedit diſ-
currere per media turiſiani. ¶ Cauſa autē magis ſpecifi-
cans: q̄re in emiſſiōe ſpermatis eſt maior delectatio ꝗ̄ in
reliquis ſuperficiebꝰ: vt etiā ipſe allegat ex libꝰ Ar. de ge-
neratiōe aīaliū eſt ex multo pꝛuritu ⁊ titillatiōe: quā fac
ſemē in exitu ꝓpter intracluſionē multi ſpūs in eo: qḋ di-
recte māifeſtat dlectatio quā pueri hūt in coitu nōdū ſe-
minantes ex ſolius tūc ſpūs effuſione: h̄ aūt titillatio eſt
mulcebꝛis tactui ſemꝑ ⁊ omnimode magis extra in coitu
ꝗ̄ in euōne alterius ſupfluitatis ꝓpter pluris ſpūs intra-
cluſionē: cuiꝰ ſignū: vt dicit pȝ: qꝛ ſi frequēter fiat: nō acci-
dit inde tñ delectari ꝓpter diminui ſpūm ⁊ ſemē. Si āt
vlterius ꝯſideret̃: q̄re trāſitus ſpūs ſup illa parte hāc de-
lectationē hȝ facere pluſqꝫ ſup alio mebro: i hoc nō eſt re-
ſponſio: niſi qꝛ virge appꝛopꝛiatus eſt qdam ſenſus tactꝰ
acutus multū: cꝰ obm ꝓportionabile: ⁊ ꝯueniens eſt ſemē:
ſic ⁊ ſtomaco appꝛopꝛiatus eſt qdaȝ ſenſus tactus qui vo-
cat̃ fames hñs ꝓportionē ad cibū: qui ſenſus alteri mem-
bꝛo nō eſt appꝛopꝛiatus: vñ in hoc cā vlterior dimittenda
eſt glorioſo excelſo qui alias res creauit. Qō

Sed queres vlteriꝰ cui attribuit̃ delicia q̄ appet
in ſomno in euōne ſpermatis: cū tūc
ſenſus ſint ligati: ⁊ nō poſſint ſentire. ¶ Cui rñdet turiſa-
nus ꝙ talis delicia attribuit̃ fātaſie: ſic qḋcūqꝫ aliud gau-
diuȝ apparens in ſomno: ſicut videre gratulari cū amicis ⁊
talia: tñ differt in hoc: qꝛ illud qḋ h̄ facit deliciaȝ aliq̄liter
fit ſȝ nō ſic videt̃: ibi aūt nō fit: ſed videt̃ fieri. fiens aūt in
ſomnio h̄ expulſio iō facit deliciā in fantaſia nō median-
te ſenſu ligato per ſomnū: qꝛ ipſa fantaſia eſt p̄ncipalis cā
excitans hanc expulſioneȝ: ſic ⁊ in virga eſt cā erectionis
nulla fricatione p̄cedente. ¶ Pōt aliter dici ꝙ in ſomno
in expulſione ſeminis q̄ntum ad fantaſiā ibi appꝛehenſaȝ
vt ꝙ hoi videat̃ eſſe cuȝ tali vel tali muliere: ⁊ ſic de aliȷs
appꝛehenſis: quoꝝ obm actualr̃ non mouet: oīa iſta attri-
buunt̃ fantaſie: cū eius hoc ſit ꝓpꝛiuȝ: in ſōnio ſup v̄tutes
reliquas: cui imaginationi: ꝙ. ſ. hō ſit cuȝ tali vel tali obe-
dit virtus expulſiua membꝛoꝝ genitaliū expellens ſper-
ma ex̄: ⁊ intm̄ plus fit in tali ymagiatione actualis expul-
ſio ſeīs ꝗ̄ ſi illa met ymaginatio eſſet in vigilia: inq̄ntuȝ il-
le ymaginationes in ſomno apparent hoi eſſe vere: cuȝ in
ſomno decipiat̃: in vigilia aūt: qꝛ nō decipit̃: ideo nō fit ni-
ſi qñ ymaginatio eſſet fortis valde. Sȝ ſi cōſideremus in
illa expulſione in ſomno actualē delectationē tactiuā rea-
lem que vere ibi eſt: illa delectatio attribuit̃ ſenſui tactus
mēbꝛoꝝ genitaliū eſto forte ꝙ nō ſic p̄ciſe ſit ibi delecta-
tio magna ſic vſ. ¶ Et ſi tu dicas ꝙ ſenſus ꝑticulares in
ſomno ſunt ligati. Dōm ꝙ nō ſic ſūt ligati ꝙ totaliter p̄i-
uentur ſpū ſenſitiuo ⁊ ſenſu: ita. ſ. ꝙ ſi tranſeat vnuȝ forte
ſenſibile illud nō ſentiāt: ſiue illud ſit forte in delectatiōe
ſiue in ꝯtriſtatione: vñ per experientiā pȝ ꝙ in q̄buſdam
dormientibꝰ ſi pungant̃ mēbꝛa quedā fortiter ꝯtrahunt̃
⁊ fortiter dolent: eſto ꝙ nō excitētur a ſomno: tale aūt for-
te ſenſibile in delectatione eſt ſemē: ⁊ iō tranſiens ſup mē-
bꝛa genitalia veraȝ delectationē tactiuā in eis inducit: in
hoc aūt eſt magna diuerſitas ſm magis ⁊ minus ſm pre-
ſuppoꝰ ſomnū maioꝛem vel minoꝛeȝ: ⁊ ſm multas alias
cōditiones ꝑticulares: quas cōſiderare potes. Qō

Sed ad cōpletioꝛeȝ doctrinā cuȝ dictū ſit
ꝙ in emiſſione ſꝑma-
tis ſit delectatio cū titillatōe ex pꝛuritu multi ſpūs inter-
cluſi: licȝ querere cāȝ: vñ ex fricatiōe ⁊ q̄ſi pꝛuritu quarū-
dam aliarū partiū noſtri corpoꝛis accidit delectatio cū ti-
tillatione forti: vt ex fricatione ſubaſcellaruȝ ⁊ plante pe-
dis: in hoc aūt conat̃ Ar. reddere cāȝ in zᵃ ꝑticula de pro-
blematibꝰ zᵒ ⁊ 8ᵒ. pble. ⁊ 3ᵒ de ꝑtibꝰ aīaliuȝ. illo caᵒ de cor-
de q̄dem igit̃ ex ꝯpſone. vbi dat cām q̄re in ſolo hoīe eue-
nit titillatio: nō aūt in aliȷs aīalibꝰ. vbi dicit. ꝙ in ſolo ho-
mine euenit titillatio ꝓpter ſubtilitatē cutis: ⁊ quia ſolus
ipſe inter aīalia ridet: ſed titillatio eſt q̄dā riſus ex tali mo-
tu ſubaſſellarū. Sȝ ſi cōſideras ſmo h̄ rhetoꝛicus eſt cuȝ
ſumat ſignū pꝛo cā. dicit in locis p̄allegatis ꝙ nō plus ac-
cidit titillatio ex fricatione ſubaſſellarū ⁊ pedū ꝗ̄ in aliȷs
ꝑtibus corpoꝛis: niſi ꝓpter ſubtilitatē cutis ⁊ ꝓpter incō-
ſuetudinē tangendi illa: ⁊ ſm ꝙ inconſuetum eſt ⁊ extra-
neū idu t̃ titillationē: ſic ⁊ hoꝛripilationē. ſȝ ſignat ⁊ alias
cās. p̄mo qꝛ ex fricatione inducit̃ in illis ꝑtibus quedam
caliditas que progrediens extra eſt cā titillatiōis ⁊ riſus:
ſicut dicit Ar. 3ᵒ de ꝑtibus aīalium. quoſdā in p̄relȷs mo-
ri ridendo ex ꝑcuſſione in eis in pectoꝛe excitata calidita-
te ex ꝑcuſſione: vñ dicit. accidit aūt ⁊ circa eas que in p̄re-
lȷs ꝑcuſſuras que in locū eū qui circa ſcetias riſus ꝓpter
factā ex ꝑcuſſura caliditatē: vñ ſic ſternutatio accidit ꝑ
aliq̄d ꝙ miringas cerebꝛi ſtimulat: ita infeſtato loco cir-
ca dyafragma cauſatur riſus: eſt eñi in hoc cā cū ex frica-
tione humidū illarū partiū cōuertat̃ in ſpūm ventoſum.
ex tali aūt fricatione exhibit̃ h̄ ſpūs ventoſus ad extra: vn-
de fit riſus ⁊ titillationis inductio. ¶ Sed. d. tu ad dicta

Ar.quō ponit in cā titillationis pedum cutis ſubtilitatē: cuȝ hēant eam groſſam valde: ⁊ cum ſit ſenſus eoꝝ valde obtuſus: vñ ſint q̄ſi ſtupidi reſpectu tactus manus: vt ponit Aui.3ᵒ.cañ.fen 2ᵃ.caᵒ.de ſtupore: vñ ſunt calloſi. ¶ Dicendū ꝙ h̄ ſermo Auic. ꝙ pedes hñt cutim calloſam non verificat̄ de q̄libet parte pedis: ⁊ iō non ex tactu cuiuſcūꝙ partis pedis cauſat̄ titillatio: ſ; alicuius.ſ. vbi cutis eſt ſubtilis. ¶ Uel poſſet dici ꝙ tactus aliquis pōt eē valde cite receptionis ⁊ impreſſionis: vt ex hoc ibi cauſet̄ titillatio: tñ ille tactus erit valde mali iudicij. ſic apparet de luce in oculo debili ⁊ de comeſtis dente congelato: ⁊ ideo lȝ pes cito patiat̄ a tangibili q̄tuȝ ad aliquā ſui partē: vñ ex hoc titillet̄: tñ iudiciū ſuuȝ in illo eſt cōfuſum ⁊ obtuſum. Tu autē ſi vis conſiderare omnes cās ab Ar. poſitas videbis illas rhetoricas valde: cū reperiat̄ ⁊ alibi cutis ſubtilioꝛ q̄ in illis ptibus: cuȝ etiā in fricatione quarundam aliarū partiū poſſet magis induci caliditas cū fricatio fieret magna: ⁊ ꝯuerti ibi humidū magis in ventoſuȝ ſpūm. Poſſet ḡ dici ꝙ ſicut ſtomaco fuit qdaȝ appropꝛiatus tactus qui fames eſt: ſic ꝙ nō alteri mēbꝛo: ⁊ dētibus ſic appropꝛiatus tactus qui ꝯgelatio eſt: ⁊ nō alijs membꝛis habentib⁹ tactū: ⁊ hoc ex pticulari ꝯplone ⁊ compōne eis appropꝛiata: que ſoli deo glorioſo eſt cognita: ita qbuſdā partibus eſt appropꝛiatus tactus qdā pticularis ⁊ titillatiu⁹ ſic ꝙ nō alijs: ſic cōgelatio dentibus que ſoli deo vere ſūt cognita: eſto ꝙ qbuſdam apparentib⁹ perſuaderi poſſent: quas perſuaſiones ab Ar. ſume: q2 nō aliter in reb⁹ pticularibus talib⁹ loqui pōt: eſto ꝙ qdam oīs perſuaſiones ⁊ Ar. dicta demōſtrationes appellent: ꝙ eſt quedā captiuitas intellect⁹. De illa mā qd modicū habet̄ a.h. in lib. de motib⁹ liquidis.cap.6ᵒ.ſm vnā capitulationē: ⁊ h̄ vbi dic̄ h. Riſus aūt incitat⁹ ex eo ꝙ ſupcilia tāgunt̄: ⁊ h̄ ē de h. āt nō fit.)

Partus Modo vult Aui. aſſignare cās exitus fetus extra ⁊ partus: ⁊ duo facit. pᵒ hoc. 2ᵒ has cās concludit in ſūma recolligēdo. ibi 2ᵒ. (Cōpꝛehenſio igit̄ hec eſt.) Pꝛima in duas. pᵒ facit qō dcm̄ ē. 2ᵒ oſtendit modū ſm quē ſituat̄ fetus in matrice. ibi ſcda (Fetus qdeȝ ante motū.) Pꝛimo dicit. ꝙ partus ⁊ exit⁹ fetus extra fit cū iam tm̄ creuit ꝙ nō ſufficit ſibi aer: imo iam ſuo calo exacuto opꝫ ꝙ attrahat plus de aere per os ad extra ⁊c. ⁊ tunc ponit q̄titatē tpis exitus: ⁊ erit clarū in qōne: imo a cā alia exprimēte debili. q.d. a cā debilitante ⁊ effuſione humiditatū vt vrine ſudoꝛis ⁊ aliarū ſuperfluitatū menſtrualiū ibi exitiū que exeūtes extra kiſtim panniculos lubꝛicant ⁊ fetum extra. ¶ Et cuȝ dicit.

Et quādoꝗ. dat modū exit⁹ nālis ⁊ nō nālis: q2 quādoꝗ fetus exit cū capite ante: ⁊ q̄ꝗ in exitu ſuo nō ꝯuertit̄ ſuper caput: iō pᵒ exeūt pedes pp debilitatē virtutis: ⁊ tunc eſt innālis partus. Qō

Sed tunc licȝ h̄ dubitare an fet⁹ nat⁹ in octauo mēſe ſit viuens. p̄ arguit̄ ꝙ ſic. q2 magis videtur de iſto q̄ de nato in 7ᵒ. cū h̄ pluri tpe in vtero ſteterit: ⁊ ex hoc poſſit magis ad eſſe vite ſuſcipere vigorem et augmentū. ¶ Ad ideȝ. menſis magis nālis partui in quo fetus natus plus viuit eſt nonus: ſ; octauus plus ad eū appꝛopinquat q̄ 7ᵘˢ. ¶ Ad idem. natus in.10. viuit: cū ḡ octauus deficiat a nono in vno mēſe ſic 10ᵘˢ excedit. ḡ ita viuet natus in iſto ſic in illo. ¶ Ad idem. tps formationis ⁊ motus plus tardatur in femella q̄ in maſculo per.9. dies vel circa. cū ḡ femina vtplurimū naſcatur in 9ᵒ menſe. partus maſculi antecedet per menſem vnuȝ vtplurimū ⁊ per.9. dies vel circa: ſ; ſi ſic erit vtplurimuȝ certe natus in octauo menſe viuet: alioquin nā imperfecte ⁊ non pp̄ter finē operaret̄. ¶ Ad idem. natus videt̄ moꝛi pp̄ter frigiditatem ꝯuiam coꝛpoꝛi: vñ ponunt aſtrologi ꝙ pp̄ter hāc cām natus ſub ſaturno non viuit: ſ; natus in menſe 9ᵒ pōt oꝛiri tpe vehementis frigiditatis: natus aūt in octauo tpe magni caloꝛis: q̄re. ¶ Item arguit̄ auc̄te Ar.9. de hyſtorijs ⁊ 4ᵒ de gnōne aialium. ⁊ Auic.9. de aialibus. ¶ In oᵐ eſt experientia: ⁊ Auic. h̄ ⁊ infra tractatu 2ᵒ ⁊ Aliabb.3ᵒ theorice: ⁊ Alex. in ſuo de pꝛblematibus. vñ dic̄ pp qd ſeptimēſes infantes vitales octimenſes aūt minime: ⁊ h̄ ideȝ ſentit alchabi⁹ quē allegat Conciliatoꝛ.

In ſolōne huius dubij non eſt diſcoꝛdia inter magnos auctoꝛes: imo q̄ſi vno oꝛe loquuntur tam Conciliatoꝛ q̄ etiā Egidius romanus q̄ Dinus ⁊ alij ſequaces: vt ḡ h̄ opus iperfectū nō ſit dicamus ſimil̄ cū eis cōplentes oīum ſniam: ꝙ natus in octauo mēſe vtplurimū nō viuit: ſic nec in 6ᵒ: ita ꝙ ante 10ᵐ menſem nat⁹ vtplurimū nō viuit: niſi in 9ᵒ ⁊ 7ᵒ: aſſignat̄ aūt cauſa huius maxime duplex: vna eſt Auic. infra tractatu 2ᵒ ⁊ Alyabb. 3ᵒ theoꝛice. de anothomia matricis: que rō eſt magis nālis. nā natus ſemꝑ petit exituȝ in menſe 9ᵒ. ſi ḡ naſcatur in octauo. h̄ eſt: q2 accellerat̄ a 9ᵒ menſe vel q2 retardat̄ a 7ᵒ. ſi āt moueat̄ in octauo: q2 retardat̄ a 9ᵒ h̄ nō ē niſi pp̄ter debilitatē fetus nō potētis oꝛiri in 7ᵒ. talis aūt debilitas eſt cā ꝙ fetus non viuat. ſi aūt fetus oꝛiat̄ in octauo: q2 accelerat motū ante 9ᵐ: tūc vt dicit Auic. ⁊ Aliabb. hoc nō eſt niſi q2 nā nō potuit eū pducere in 7ᵒ ſ; reſeruauit eū ad 9ᵐ: ſed cū tentauit exire ibi fuit laboꝛ ⁊ doloꝛ: poſt quē cauſaretur moꝛs niſi reſurgat ab illo fetus: ſ; nō pōt liberari in tā paruo ſpacio: ſicut eſt a 7ᵒ vſꝗ ad octauū. ſi ḡ naſcitur in octauo naſcit̄ debilis ⁊ nō viuit. ſi autē differat vſꝗ ad menſem 9ᵐ: q2 ibi eſt ſpaciū maius in quo pōt fetus ab illo laboꝛe liberari: ideo in 9ᵒ natus viuit. ¶ Alia cā magis aſtronomica tam ex pte ſolis q̄ ex pte planetaruȝ aliorū. nā ſicut pꝫ 3ᵒ de creticis: ⁊ ſic criſis diſpōnuȝ valde longarū īſeqtur motū ſolis: ita criſis diſpōnis breuis inſeqtur motū lune: ⁊ ſic criſis que inſeqtur motū lune inſequitur periodos dierū: ita criſis diſpōnis lōge inſeqtur periodos menſiū. cū ḡ partus ſit criſis diſpōnis cuiuſdā valde lōge inſeqtur periodū menſiū: q̄lis ḡ fit criſis ſm motuȝ lune ſm 6ᵐ ⁊ 8ᵐ diē talis fit criſis ſm motū lune in 6ᵒ vel 8ᵒ mēſe: nunc aūt criſis in 6ᵒ ⁊ 8ᵒ die: vt in plurib⁹ eſt praua ⁊ ad moꝛtē. in 7ᵒ aūt vt in plurib⁹ fit ad ſalutē. ḡ ſimilr̄ part⁹ in 6ᵒ ⁊ 8ᵒ erit prauus: in 7ᵒ āt ⁊ 9ᵒ erit verus: que aūt ſit pꝛopoꝛtio tpis formatiōis fetus ad tps motus eius ⁊ ad tps partus iam Aui. ſupꝛa determinauit: vñ aduerte ſicut poſuit Auic. fetus nō exit ex̄ nāliter niſi cū eſt admoduȝ ſibi penuria nutrimēti ⁊ penuria aeris: ⁊ cū pondere grauat̄ matrix ⁊ diſtendit̄. cuȝ ḡ fetus fuerit foꝛtis ⁊ matrix debilis ⁊ anguſta: tunc puer naſcit̄ 7ᵒ menſe: ⁊ ideo cū p̄me puerpere hēant ſāguinē humidū ⁊ bñ tractabilē ⁊ matricē anguſtam: iō vt plurimū alie pariunt in.7. menſe. ſi aūt tūc exire non potuit ipſe fatigatus expectat nonū menſeȝ vt reſtauraret̄: ⁊ ſi exeat citius vt i 8ᵒ exit debilis: ⁊ nō viuit vt plurimū: vñ Ar.9ᵒ de hyſtorijs. dicit. dolent aūt mulieres maxime menſe 7ᵒ ⁊ 8ᵒ aut 8ᵒ menſe coꝛrūpūtur ⁊ ipſemet vt frequētius: q2 non ſoluȝ que 8ᵒ menſiū nō viuunt: ſed ⁊ parientiū parientes periclitantur: q̄re vt dicit Cōciliatoꝛ ſibi caueant adulterantes meretricule: in quo menſe pcurant aboꝛſum: multe nāꝗ extincte ſunt: periclitantur aūt in 4ᵒ q2 tūc fetus icipit trahere ſanguinē ⁊ matrici vehementius alligari ⁊ nutriri: ſicut fructus in medio tpis anterioꝛi foꝛtiter alligat̄: vt q̄rta pticula affoꝛiſ. ſi ergo illo tpe fet⁹ extra pellatur in muliere accītia peſſima ex reb⁹ pdictis cāntur: tam pp̄ter laboꝛē magnū: vñ icurrunt diſcraſiam peſſimā: q̄ etiā pp̄ter fluxuȝ ſanguīs magnū. ¶ Alia rō aſtronomica ſiue ex pte planetarū. nā ponunt aſtrologi qdā ſup p̄ menſe ꝯceptionis dñari ſaturnū

⁊ deinde quilibet planeta dominaẜ ſuo menſe vſq ad finem. Deinde reincipit ad ſaturnū. In pmo mēſe ꝯceptionis. q2 menſtruū erat fluiduʒ liquiduʒ indiguit aliquo qđ ipſuʒ ſiſteret ⁊ calidū ipſius vigoraretẜ in tantū: tale autē eſt frigiditas ⁊ ſiccitas ſaturni que eſt origo virtutis retētiue vt habetẜ in centilogo. 2° menſe dominaẜ Juppiter: q2 tunc cōceptus eget calido dilatāte mām ipſi⁹ ⁊ habilitante humiditatē ad extenſionē ⁊ ꝓtractionē linearum ⁊ punctoꝝ ⁊ tandē ad informationē: vt etiā frigidū ⁊ ſiccuʒ ſaturni antecedēs reprimaẜ. illud aūt facit Juppiter. cuʒ nāliter ſit calidus ⁊ humidus augmentatiuus ⁊ origo creſcentis virtutis. 3° menſe dn̄aẜ Mars. indiget. n. tūc fetus calefactione ⁊ deſiccatiōe ſupfluitatuʒ iaʒ multiplicatarū: ⁊ indiget adiutorio ad motū: cū tunc debeat moueri: talia aūt facit mars cuʒ habeat caliditatē ⁊ ſiccitatem.

4° menſe dn̄aẜ Sol: qui poniẜ cor celi ⁊ pnceps mundi per ſui caliditatē in tm̄ perficit embrionē vt in ipm ingrediaẜ rōnabilis ſpūs. 5° menſe dn̄atur Uenus: exn̄s frigidus ⁊ humidus cōtēperās caliditatē martis ⁊ ſolis ⁊ augmentat carnē ⁊ pparat mēbra vt pulchra decoreẜ figura.

6° menſe dn̄atur Mercurius: ⁊ facit ad motū. 7° menſe dn̄atur Luna: carnē ⁊ pinguedinē ſui humiditate ⁊ frigiditate nutriens ⁊ augmentās. cū ſit origo nālis virtutꝭ: humectat ēt matricē: ⁊ tunc naſcitur. q2 cōpletus eſt nūerus planetaruʒ: ⁊ q2 ſub dominio lune naſciẜ cum ipſa exiſtat cā vite eſt fetus bon⁹ ⁊ viuit. vnde Albumaſar. Uita viuentiuʒ poſt deum eſt ſol ⁊ luna. ⁊ iō Tholome⁹ hos in ſuis iudicijs dignificat ꝙ̄ magne. Sed 8° menſe reuertitur ſaturnus in dn̄io qui ſua frigiditate īfrigidat infantē ⁊ conſtringit matricē: ⁊ ideo ſi egrediaẜ fetus: tūc malitia ſaturni nō viuet: cū pōaẜ habere ꝙ̄ maliuolā impreſſionē occultam. Sed 9° menſe reuertiẜ Juppiter in dn̄io: qui calidus ⁊ humidus eſt vite amicus: ⁊ ideo tūc nati vtplurimuʒ viuunt. Sed 10° menſe reuertiẜ Mars: calidus ⁊ ſiccus: ⁊ ideo q2 tunc fetus laborioſis motibus moueẜ. iō egrediẜ agitatus: ⁊ iō ponitur tunc etiā fetus paꝝ viuere. Dicit tn̄ cōciliator de ſeipſo ꝙ velut a matre ſua ſolertiſſima potuit cōprehēdere per trutinā hermetꝭ natiuitatis gradus aſcendētis occulti inueſtigatiuā reperit ſe cōtraxiſſe in vtero morā nouē menſiuʒ ⁊ 4. dieꝝ. addit ēt Conciliator aliā rōnē ad cōfirmationē dictoꝝ quā ponit Alexander: ⁊ eſt ariſme^ca ſūpta ex fundamētis quā dimitto: q2 valde friuola. ⁋ Ulterius intellige ꝙ quāuis dcm̄ ſit ꝙ natus in octauo mēſe non viuat h eſt verū vtplurimum: tn̄ aliqn̄ reperiẜ vt viuat: vt recitat phs 9° de hyſtorijs in mulieribus circa egyptū. ⁊ in quibuſdā alijs locis. ⁊ h cuʒ mulier eſt bene ꝯnata ⁊ puer eſt bene fortis. vn̄ lʒ in 7° habuerit aliquā paſſionē in vno menſe ꝓpter bonā diſpōnē fetus ⁊ matris pōt ab illa reſurgere. vn̄ dicit phs: que aūt 8. menſiū circa egiptū quidē ⁊ in quibuſdā locis: vn̄ bene efferentes mulieres conferunt multa ⁊ facile pariūt ⁊ genita poſſunt viuere: ꝙ̄uis mōſtruoſa fiant h quidē viuūt que. 8. menſiū ⁊ enutriunẜ. in locis aūt circa greciā pauci ſaluantur oīno: plurimi aūt pereunt ⁊ ꝓpter ſuſpitionē tn̄ ſi ſalueẜ aliquis putāt nō. 8. menſiū eſſe genitum: ſed latere ipſas mulieres concipientes. ⁋ Silr̄ eſto ꝙ natus in 7° ⁊ 8° vtplurimū viuat: aliqn̄ tn̄ cōtingit oppoſitū ꝓpter multas cauſas euenibiles: nā cū partus vt dcm̄ eſt ſit quedaʒ criſis. ſic aliqn̄ criſis eueniēs in 7° ⁊ 8° nō eſt laudabilis: ita ēt de ptu. ⁋ Ulterius ad cōplemētū intellige ꝙ ſicut pʒ per Ar. 9° de hyſtorijs loco pallegato. termin⁹ pariēdi in hoīe eſt valde diuerſus ab alijs aīalibus. oīa. n. alia aīalia habent vnum terminū pariendi ſibi: ſed ſolus hō multos terminos pariendi hʒ vt nonū menſē ⁊ 7^m: quedā aūt intrant decimū menſeꝫ. vn̄ Auicē. 9° de aīalibus. recitat de vna muliere que peperit poſt. 14. tn̄ phs ibi vult ꝙ mulieres cum vltra 9^m tranſeūt vtplurimū errāt in cōputādo. q2 aliqn̄ accidit ꝙ matrix attrahit ꝓpriuʒ ſperma ⁊ claudit ſe ſuper ipʒ. ⁊ ex cali⁹ matricis ⁊ ſpermatis pꝑ attrahi aliquis ſanguis et retineri: ⁊ ex hoc mulier putet ſe impregnataʒ eſſe: nō tn̄ eſt: ⁊ ſi poſtmodū mulier euomat qđ in ſe hʒ: ⁊ attrahat ſperma viri: ⁊ ex hoc cōcipiat: putabit impregnationē factā fuiſſe in tpe poꝛi: non aūt in tpe in quo facta fuit. nā pōt vir fuiſſe valde frigidus vel tarde emiſſionis: vnde ⁊ mulier pus emittens ſperma ſuū ipʒ attrahens putat ſe concepiſſe ⁊ per motū dcm̄: eſto tn̄ ꝙ cadat h error multotiens: tn̄ aliqn̄ nō cadit: ⁊ maxime cum mulier putat ſe cōcepiſſe non amplius copulat ſe viro. ⁋ Cā aūt huius diuerſitatis in hoīe ad alia aīalia cōiter aſſignatur: q2 alia aīalia vtunẜ magis vno cibo ⁊ vno mō viuendi: ⁊ ex hoc ſunt magis cōformia in ꝯne ⁊ gnātiōe. vt vnū habeāt terminū cōcipiendi: ſed hoīes tam mares ꝙ̄ femine hn̄t cibū magis difformē ⁊ modū viuendi: ⁊ ex hoc in ōnibus eoruʒ eſt dr̄ia valde maior. ⁋ His habitis reſtat obiecta in pncipio remouere. ⁋ Ad pmū cū dicis ꝙ non omnis mora in matrice augmētat fetū: ſed cōueniens et determinata. ⁋ Ad aliaʒ dico ꝙ lʒ formatio maſculi precedat illā que femelle. ⁊ etiam motus tn̄ pōt fieri equalitas ⁊ tardatio in tpe ortus: q2 illa tpa nō ſunt ſemꝑ equalia in duplatione ⁊ triplatiōe: imo pōt eſſe aliqn̄ min⁹ aliquando plus. ⁊ iō Auic. dixit illam duplationē ⁊ triplationem opiniōe alioꝝ. ⁋ Uel dicenduʒ ꝙ 9° menſis habet magnaʒ latitudinē: vt circa finem. 9. ⁊ q. pncipiū decimi: ⁊ in. 9. circa pncipiū magis ꝓpe. 8. femina ergo orieẜ in 9° magis circa finem maſculus in 9° magis circa pncipium. ⁋ Ad aliā dicendū ꝙ non ſolū requiriẜ ipreſſio extrinſeca: imo valde facit intrinſeca diſpō ⁊ impotētia vel bona potentia reſiſtendi. ⁋ Ad auctoritatem Ariſtote. iam eſt reſponſum: ⁊ ſic patet queſtio.

Et fetus quidem.) Hic oſtendit ſm quem modū ſituetur fetus in matrice: ⁊ pʒ littera ⁊ cā ei⁹. ⁊ ſunt verba Ariſto. nono de hyſtorijs circa finem: ⁊ h ꝓpterea ratio eſt cōuenientioꝛ ad conuerſionē faciendā. i. faciendū bonuʒ modum exitus. vnde recte eius exitus bonus eſt. ⁋ Cui⁹ ſimilem efficere non valʒ in ſuo ſimili. quia hoc nūquā facit in maſculo. Neceſſariuʒ eſt vt ſepararentur quedam iuncture. quia aperitur os femoꝛis. Et formatiua ⁊c. quaſi dicat nō mireris de dictis. quia tota operatio generatiue virtutis habet ꝓpꝛium aſpectuʒ ad creatoꝛem extendendo informando ⁊ augendo fetum. et ideo in hac parte Auicen. ſubdit dictum quoddā. Que nō comprehenditur. ſ. informatiua vel que virtus creatoꝛis vel illud connexio ⁊ ꝯtinuatio. Cōprehenſio igiẜ hui⁹ eſt in ſūma recolligendo cōcludit que ſunt cāe exitus fetus de matrice. ⁊ patet. Cum ergo naſcitur ⁊ nonduʒ ſunt cōprehenſi. ſ. anteꝙ̄ ſtaret intus. cum ergo adueniunt ei ⁊ ridet poſt. xl. dies. illud eſt verbuʒ philoſophi nono de hyſtorijs. cap⁹ vltimo. vnde dicit. pueri auteʒ cum geniti fuerint. xl. diebus excitati neq; ridēt neq; lacbrymant. nocte aūt aliquando ambo neq; ſi ſcalpentur multuʒ ſentiunt: ⁊ q2 minus expergeſcunt ſm plurimuʒ autē dormiunt h tpe: cuʒ augetur aūt ſemper in vigilare permutāẜ magis. ⁊ hoc q2 plus remoueſẜ ab humiditate ⁊ ſōnia vidēt palam quidem: memoꝛatur autē tarde fantaſias. Cauſa aūt huius eſt: q2 hō non pōt pus ridere ꝙ̄ apphendat res ſub eſſe delectabilis ⁊ boni. h aūt nō eſt in īfantibus inſōnia inſunt ēt vt per expiētiā eſt inuentū. nō aūt itelligas hūc terminū de. xl. dieb⁹ pciſū ⁊ punctualē: ſʒ ꝯiecturalem cū latitudine multa ſm plus ⁊ min⁹ ex multis diuerſitatib⁹ poſſib⁹ cōtigere: ⁊ hoc eſt de expōne iſtius capli. Qō.

Remanſit ſup ħ ca°. dubiꝰ vna pulchra
ꝑmiſſa ſuperius: an ſp̄ma mu
lieris habeat virtutē actiuā in gn̄atōe fetus: ⁊
an etiā ꝓ mā illius poſſit ſubyci. ¶ In hac q̄
dem q̄ōne fuit opio Ar. ꝑmo de gn̄atiōe ani
maliū. ꝙ femia in gn̄atōe fetꝰ ꝓ́ciſe ſe hʒ ſic patiens: ſʒ hō
vt agens. illud aūt qđ patiť in femia eſt ſanguis mēſtruꝰ:
nō aūt ſperma ſuū. q: in rebꝰ habētibꝰ virtutes diſtictas
⁊ corꝑa diſtincta ⁊ naturas diuerſas necio diuerſificať vir
tus oꝑantis ⁊ patientis. ⁊ ideo ſi in gn̄atiōe mas eſt ſicut
agens: femina erit ſicut patiēs. ¶ Roborať autē hoc rō
nibꝰ multis ab illo Egidio de roma q̄s bonū eſt h adduce
re. ¶ pͣ rō. ſi in ſp̄mate mulieris eſſet virtꝰ actiua ad gn̄a
tionē fetus ſtatim ſequiť. vt arguit Auerr. 2° col. ꝙ femia
poſſet n̄aliter gn̄are ſine viro. ꝓbať hoc. q: ſumpto ſper
mate viri ⁊ mulieris: ex quo q̄ōlibʒ hʒ virtuteʒ actiuā: tūc
aut vtrūq; iſtoꝝ inducit formā fetus: vel alterū diſponit
mām vt ſperma mulieris: ⁊ aliud inducit formā vt ſp̄ma
viri: nō ꝑmo mō cū mulier habeat in ſe agens ⁊ patiēs ⁊c.
Nā eſto ꝙ ſperma mulieris ponať hr̄e virtutē actiuā de
bileʒ poterit aliq̄ñ inducere formā. q: debile agēs in mā
bene diſpoſita formā inducit. ſi ergo mulier erit bn̄ diſpo
ſita ad cōcipiendū: ⁊ ſanguis mēſtruus ſit: tunc generare
poterit. Siṁr virtus debilis actiua in ſpermate femie pōt
augmētari: q: eadē forma que eſt debilis in aliqua actōe
pōt fieri intenſa. ergo fruſtra poneref ſperma viri. nec pōt
dici ꝙ vnū ſperma diſponat māʒ: ⁊ aliud inducat formā:
q: h eſt expreſſe ꝯ phm̄ 9° metap. ꝯ platonem: ꝙ ideʒ eſt
agens diſponēs ⁊ formā introducens. Nā inducēs diſpō
nem incōpoſſibilē ipſi forme illaʒ corrūpit ⁊ inducit aliā.
⁊ h eſt rō ſumpta ex parte femine. ¶ 2ª rō. ſumiť ex par
te menſtrui ſic 9° metaph. phs. vbi agit de mā appropria
ta ⁊ cōi vel extranea vel remota: ⁊ dicit ꝙ mā propria eſt
q̄ñ nō indiget niſi vno motore ad ꝓductioneʒ rei: ſed re
mota mā eſt q̄ñ indiget motoribꝰ pluribꝰ: vt es eſt mate
ria ydoli propria: ſed terra eſt remota: q: ex cupro fit ydo
lum per motorē vnū vt per artificē: ſed ex terra per moto
res plures. q: ꝑmo oportebit ꝙ ex illa terra ab alio q̄ ab
artifice generef es vel cupruʒ. cum ergo mā ꝓpria fetus
ſit menſtruū femie: tūc ad generationē eius ſufficiet vnꝰ
motor ⁊ motus vnꝰ. ergo ſufficiet ſolū ſperma viri: nō aūt
ſperma mulieris: ꝙ aūt menſtruū ſit ꝓpria mā fetus: pʒ:
q: eadem eſt mā nutrimenti ⁊ gn̄ationis iuxta ſniaʒ phi.
ex eiſdeʒ ſumus ⁊ nutrimur. cū ergo ſanguis ſit ꝓpria mā
nutrimenti. g̃ ⁊c. ¶ Aliā rōnē facit que in iſtis includitur
quā dimitto. ¶ Alia rō quā adducit eſt ſiqs diceret: ſicut
⁊ arguit Auer. in 2° col. ꝙ iſta duo ſpermata quouſq; ſunt
īmixta adinuicē non faciunt hanc operationē: ſicut pʒ de
oximelle. ⁊ ideo videť vtrūq; iſtoꝝ habere virtuteʒ mix
tum cum alio: nō aūt ſeparatū: ſed ſtatim ex hoc ſequiť ꝙ
ambo ſp̄mata ſe habebūt vt mā: q: nunq̄ ex duobꝰ adin
uicem mixtis fit 3m niſi illa duo ſtent vt mā. g̃ oportebit
dare aliquid intꝰ in matrice vbi ſit mixtio iſtoꝝ qđ videť
abſurdū: q: tunc femia eſſet ꝑncipaľr agēs. ¶ Alia rō. tūc
virtus actiua erit in mā cū mulier det mām. ſʒ h reproba
tum eſt 2° phy. ſ. ꝙ mā coincidat cuʒ alys cauſis. ꝓbatur
ꝯña. q: illa virtꝰ actiua in ſp̄mate mulieris aut eſt actiua
ad receptionē forme mulieris in ſeipſa: ⁊ tunc habeo ꝓpo
ſitum ꝙ idē erit agēs ⁊ patiēs: vel erit actiua ad receptio
nem forme in alia mā vt in mēſtruo mulieris: ⁊ tūc ſper
ma viri ibi eſſet pro nullo: q: femia in ſe gn̄are poterit: q:
vbicunq; nō ſunt diſtīcta corꝑa agentis ⁊ patiētis: ſed par
tes vnꝰ corporis: tunc vnum ſufficit ad gn̄ationē: ſicut pʒ
in ſeminibꝰ vt in grano frumenti vbi vnū ſolū granū vi
deť ſufficere ad hoc vt generenť multa grana. naʒ in gra
no frumenti nō ſunt per ſe diſtincta corꝑa actiuū ⁊ paſſi
uum: ſed in eodeʒ grano vna pars. vʒ. cuſpis ſe hʒ vt quid
actiuū: ⁊ illud qđ eſt in medio hʒ ſe vt paſſiuuʒ. inde eſt ꝙ
formice ex n̄ali inſtinctu ex granis frumēti que ſub terra
recondūt amputant cuſpides ⁊ eyciunt illas ne illa grana
germinēt. ¶ Alia rō ꝓpter itellectū erroneuʒ quā poſſet
hō habere. ſ. ꝙ mēſtruū eſſet patiens ⁊ ſp̄ma mulieris eēt
diſponēs mām ⁊ ſp̄ma viri introducēs formā. q: hoc eēt
ponere datorē forāꝝ: qđ eſt ꝯ phm̄. naʒ ideʒ eſt diſponēs
mām ⁊ introducēs formā: ⁊ iam ex dictis appet h rō ꝯnis
ſue. ¶ Deinde ꝓbat Egidius in ca° ſuo 3° ꝙ ſperma femi
ne nō ingrediať tanq̄ mā fetꝰ. ⁊ iam ex dictis pōt haberi:
q: ipſe valde vadit ſe intricando in v̄bis. dicit. n. ſic. ſi ſper
ma mulieris ingrediť tanq̄ mā fetus: tunc illud eſt pone
re ꝙ ſit mā ⁊ non mā: ⁊ h q: imponiť ſibi ex alia parte vir
tus actiua: ſed agens ⁊ mā nō coincidunt. ¶ Itē querere
mus qđ eſſet ꝓprius mā an ſperma vel menſtruū. ſi men
ſtruum. g̃ fruſtra poneref ſperma. cuʒ mā habeat de men
ſtruo ad ſufficientiā ſui ⁊ ſperma ſit quid valde modicū.
cum ergo in ꝑmordio anteq̄ ſit diſtinctio mēbrorū opor
teat mām q̄ſi eſſe informē ⁊ indiſtinctā: tunc vel ſperma
fiet ſicut mēſtruū vel ecō. ſed ſi ſperma fieret ſic mēſtruuʒ
fruſtra poneref. cū de illo ibi ſit ad ſufficiētiā: nec pōt mē
ſtruū cōuerti ad ſimilitudinē ſpermatis: q: queraʒ a quo
ſit iſta conuerſio vel a ſpermate femine: ⁊ tunc erit mate
ria ⁊ actiuum: qđ eſt implicare. ſi a ſpermate viri. g̃ in ſper
mate femine nō eſt virtus actiua: etiā cum ibi ſit de men
ſtruo q̄ntum ſufficit fruſtra illud erit. ¶ Alia rō. quā facit
eſt quaſi eadē. ¶ Alia rō. ideʒ eſt ſm̄ Auer. ⁊ Ariſt. mā to
tius ⁊ partis. g̃ illud qđ eſt nutrimētū mēbroꝝ per qđ nu
triunť partes: illud erit mā: ex quo totū generabiť: ſed il
lud a quo nutriunť mēbra eſt ſāguis ⁊ nō ſperma. ¶ Aliā
rōnē facit cōfirmatā ſuper auctātē Auic. ⁊ Ar. que ſeipſa
erit ſoluta. ¶ Deide Egidius 6° ꝓbat ꝙ mulier pōt ipre
gnari ſine emiſſiōe ſpermatis. ex quo ſequiť ꝙ nec vt mā
nec vt agens regritur: ⁊ ſumunť ab Auer. 2° colli. ¶ pͣ rō.
ſumpta eſt ex experientia. vñ expertū eſt ꝙ aliquis nō va
lens violare virginē fecundat eam: qđ hoc mō ꝯtingit: q:
ſperma effuſū extra matricē caliditate matricis attractū
fecūdauit eam. vñ dicit Egidius. repertū eſt ꝙ aliqua in
corrupta carne per ſperma viri cōcepit ſm̄ ꝙ habere po
tuit a fide dignis. ⁊ ideo anteq̄ pareret concipiens ſic vi
ro ſe ſuppoſuit anteq̄ periclitaretur in partu. vnde Auer
roys recitat de quadam matrona fide digna vicina eius
de cuius ſacramento: vt ait valde bene confidere potuit:
que iurauit ſibi in anima ſua ꝙ impregnata fuerat ſubi
to in quodam balneo in quo ſpermatizauerant mali ho
mines qui balneati fuerant. ergo non eſt neceſſaria emiſ
ſio ſpermatis femie: ſed ſufficit ſperma maris tanq̄ agēs
⁊ menſtruum attractum virtute huius ſpermatis. ¶ Se
cundo probat hoc ſic. vt idem dicit Auerroys. matrix ha
bet attrahere ſperma per propriam virtutem quā habet
ſperma a forma ſpecifica. ergo attractio ſpermatis ad ma
tricem non eſt ſoluʒ ad delectationē coitus: imo a forma
ſpecifica. eſto ergo ꝙ non attrahatur ſperma femine ad il
lum locuʒ vt delectaretur mulier poterit fieri cōiunctio
ſpermatis viri cuʒ menſtruo mulieris ⁊ fieret generatio.
¶ 3ª ratio. nam dicit Auerro. ꝙ matrix mulieris euomit
ſperma propriū vt attrahat ad ſe ſperma viri. ſi ergo eſſet
neceſſario requiſituʒ: tunc non euomeret illud. ¶ Et tūc
remouet ſolutionē que poſſet dari. poſſet. n. dici ꝙ matrix
euomit vſq; ad orificium ſuum proprium ſperma vt ſen
tiens delectationem feſtinet ad ſugendum ipſum. ⁊ cum
eo ſugat ſperma maris. ¶ Remouet ꝙ hoc non inducit
neceſſitateʒ: ſed bene ꝙ magis idonee ſit: ⁊ ſic intelligunt

Ariſto. ⁊ Aui. quādo dicūt ꝙ impgnatio fit qn̄ ambo ſpermata ſimul cōcurrunt. cum ergo mulier aliqn̄ poſſit impregnari cū delectatiōe ⁊ aliqn̄ ſine: ideo aliqn̄ cōcurrit ſperma ſuum. ⁊ tunc generatio fit magis facilr̄. aliquādo non cōcurrit. ❡ Adducit etiā rōnes alias que erunt clare ⁊ ſolute ex adductis que fundant̄ ſuper auctoritate Ariſto. ⁊ Auer. ꝙ nihil eſt adducere cōtra Gal. cuꝫ fulciat̄ opinione cōtraria. ❡ In ſūma igit̄ hec opinio vult ꝙ materia fet⁹ ſit ſolum ſanguis menſtruus: ⁊ agens ſit ſolum ſperma viri: ita ꝙ nō eſt neceſſariuꝫ ſperma mulieris cōcurrere nec tanq̄ agens nec tanq̄ mā. tamē quādo cōcurrit etiā ſperma femine: tunc generatio fit facilius ⁊ meli⁹ ꝓpter quedam iuuamenta: que ponit̄ habere ſperma femine. Unū eſt: q꞉ cū ſperma virile ſit groſſuꝫ ꝯnis calide. ſperma aūt femine ſubtile ⁊ frigide ꝯnis: ideo ſperma femine cōtemperat groſſicieꝫ ⁊ calorem ſpermatis viri: qḋ ſatis pōt haberi ab Auicen. fen. xi. tertij can̄. vnde etiā aliqn̄ cōtingit ꝙ matrix nō pōt impregnari ꝓpter caliditateꝫ ſuā: ⁊ ideo tunc requirit̄ temperantia illa. Iſtud aūt ponit idoneitateꝫ: ſed non neceſſitatē. ❡ Aliud iuuamentuꝫ ſpermatis femine eſt: q꞉ cum ſperma maris ſit calidū ⁊ viſcoſum cōmixtum ſpermati femineo lenificat̄: ⁊ ex hoc a matrice citius attrahitur: ⁊ hoc etiā nō īponit neceſſitatē cōcurſus eius. q꞉ cū ante ſperma viri viſcoſuꝫ vtplurimum veniat quedā ſuperfluitas liquida ſubtilis: que nō eſt verū ſperma: vt que aliqn̄ emittitur in ſolo tactu mulieris: poterit mediante iſto iuuamēto illud fieri. ❡ Aliud iuuamentū qḋ facit eſt ꝑꝑ delectationē quā hꝫ inducere: ſed delectatio valde iuuamentū ꝓſtat ad conceptionē. ⁊ hoc ꝑ q̄tum ad appetituꝫ naturalem. q꞉ facit ꝙ matrix nāliter ſe conſtringit ꝓpter delectationē ſine qua conſtrictione nō pōt fieri impregnatio. 2° etiā ꝓpter appetitum ſenſitiuū. vnde inducit ad hoc ꝙ femina maſculuꝫ appetat. ❡ Aliud iuuamentū videt̄ habere ad impletioneꝫ matricis. vt q꞉ ſperma virile nō peruenit nec dilatatur per totū. vt ergo impleant̄ loca matricis ad que ſperma virile non acceſſit iuuat ſperma femineū. Si aūt vis videre omnia iſta dicta prolixa valde: vade ad Egidiū in tractatu ſuo.

Alia eſt opinio Gal. quā ponit in 2° li. ſuo de ſpermate tranſlato ab illo nicolao de regno de calāria quā opionē ad pñs teneo ꝓpter oēs alios gal. dānare. ⁊ vt appareat ſolutio rōnū opinionis illius: que eis apparēt fortiores rōnibus ꝯrie opinionis: dico ꝙ rōnes vtriuſq̄ partis ſolui pñt. Uoluit ergo Gal. ꝙ ſperma femine haberet ꝑncipiū actiū in generatiōe fetus: eſſet etiam tanq̄ pars cōſtitutiua ei⁹. ꝓbat aūt Gal. ꝑmo. ſperma hr̄e virtutem actiuā illo vſq̄ attinens loquēs ſic. cum fetus genit⁹ ſit vtplꝫ magis ſimilat̄ femine q̄ maſculo. ergo in generatione illius femina hꝫ ꝑncipiū actiuū. añs ipſe ꝓbat experientia. q꞉ ſi fiat mulus ab equa femina ⁊ aſino maſculo valde pl̄s ſimilat̄ eque. ſimiliter ſi vulpis ⁊ canis miſceātur adinuicem: tūc ſi canis fuerit maſculus: ⁊ vulpis femina: tunc fetus multū ſimilabit̄ femine. ⁊ ſimiliter ſi ouis ⁊ hyrcus miſceant̄ adinuicē: ⁊ vlr̄ ē veruꝫ dicere: vt ēt hodie apparet ꝙ hoīes in faciebus ſuis plus ſimilant̄ matri q̄ patri. niſi forte velles dicere ꝙ vtplurimū vxor ponit cornua marito: ſicut ſepe bononie ⁊ florētie. ❡ Sꝫ tenet ꝯña: q꞉ hec ſimilitudo ad feminā nō videt̄ fieri: niſi ꝓpter v̄tuteꝫ actiuā quā hꝫ femīa. nec valet rō quā dant. Nā dicunt ꝙ hec ſimilitudo ad feminā nō eſt ꝓpter ꝑn^m actiuū qḋ habeat femina: ſed q꞉ femina dans mām paſſiuā menſtrualem: illa mā aliqn̄ eſt inepta reſiſtens agenti non potens totaliter vinci ab eo. Non valꝫ illud. q꞉ eſto ꝙ aliqn̄ ꝓpter reſiſtentiā paſſi ad agens multe ſimilitudines fiāt non ſimiles agenti: tamen vtplurimū ſi agēs ſit dominās vtplurimū effectus debet ſimilari quaſi in omnibus pluſ agenti q̄ patienti. cum ergo ſit cōtrariū h⁹ ꝟ nō videt̄ niſi ꝑꝑ v̄tutē actiuā ēt eſſe in muliere. Iā aūt dixi ꝙ he rōnes non ſunt demonſtrationes: ſed perſuaſiones ſicut ⁊ cōtrarie partis. ❡ Secunda ratio quā in codeꝫ capitulo ponit Galie. eſt. ſumo fetū genitum. in eo ſunt duo. ibi eſt eēntia membri vt oculus: naſus: ⁊ ſic de alijs. ⁊ eſt ibi plaſmatio ⁊ figura membrox: mediantib⁹ quibus vnus dicit̄ alteri ſimilis. iſtis duobus in fetu exiſtentibus tunc arguo: aut virtus actiua ſpermatis viri eſt faciens oculum ⁊ naſum: ⁊ alia. ⁊ femine eſt faciens ſimitateꝫ naſi. glaucedinē oculi: ⁊ ſic de alijs. aut plaſmatiōeꝫ ⁊ illud in quo vn⁹ ſimilatur alteri: ⁊ etiam eſſentiaꝫ membrorum eſt faciens effectiue ſolum ſperma viri. Si tu dicas. primo ꝙ figurationes et plaſmationes fetus fiant a femina: membrum autēꝫ abſolute a virtute viri: tūc ꝑmo habetur propoſitū: ꝙ effectiua virtus eſt in femina. Secundo ꝙ cū ſimilitudo vnius ad alterum nō ſit niſi in iſtis plaſmationibus et figurationibus: ⁊ hoc per te cauſetur a femina ⁊ nō a maſculo: tunc ſemꝑ fetus ſimilatur femine ⁊ nō maſculo: qḋ eſt falſum. Si autem. tu dices ꝙ tam plaſmatio q̄ membrum effectiue a virtute viri cauſatur ſtatim ſequitur ꝙ cum ſolus maſculus habeat effectiuam virtutem ⁊ nō femina ꝙ nunq̄ fetus ſimilabitur femine. cuꝫ ergo aliquādo multum aſſimiletur vni aliquando multum alteri ꝙ quilibet in hoc videtur virtutem actiuaꝫ conferre. ❡ Et ꝯfirmo hanc rationē remouendo ſolutioneꝫ quā dant. dicunt enim vt iam dictum eſt ꝙ cum det materiā femina: ipſa aliquādo reſiſtens agenti eſt cauſa ꝙ non ſimiletur ei. cum autēꝫ ab eo dominiū ſimiliter recipit: tūc in omnibus quaſi ſimilatur: quia multe ſunt conditiones in materia que reſiſtentes agenti faciunt ꝙ illud quod generatur ſimilat̄ patienti ⁊ non agenti: ſed iſte conditiones ſūt ille que ante inductioneꝫ effectus ſunt in materia in actu quaſi illis diſpoſitionibus exiſtentibus in actu multum: ſicut verbi gratia. cēt calor materie vel durities vel mollities caliditas vel frigiditas. vnde ſm ꝙ ſanguis: ex quo debet fieri membruꝫ erit ſiccus calidus vel frigidus magis vel albus ſm hoc membrum generabitur talis caloris ⁊ qualitatis quantū eſt ex illo: ⁊ hoc quia iſte conditiones iam in materia preexiſtunt actualiter vel multū propinque. vnde ſi agens eas remouere nō poteſt poſſunt remanere in effectu: quia iam cum ibi ſint non indigent efficiente: dummodo ab agente nō deſtruantur: ſed alie ſunt diſpoſitiones in effectu facto: que ꝑmo nec actualiter vel illi propinque: nec in potentia propinqua multuꝫ illo modo erant in materia ex qua ſit effectus: ſicut eſt vna pulchra figura vel vna pulchra plaſmatio. vnde fetus ſimilabitur matri exiſtente pulchra ⁊ non patri qui turpis eſt. vnde cōpoſitio ⁊ plaſmatio non ſequitur ſoluꝫ ꝯnem: ſed compoſitionem ⁊ rem diuinam. vt Galie. ſcḋo de ꝯnibus. ⁊ iſte diſpoſitiones in effectu non ſunt ſicut prime ꝙ poſſint eſſe in effectu. quia ꝑme erant in materia in actu vel propinque multum ipſe remanent. imo iſte indigent vno efficiente de nouo ⁊ inducente vel educente eas de potentia ad actum: ſicut ⁊ alie res que ibi de nouo fiunt. cuꝫ ergo multe pulchre plaſmationes ſint in fetu. vnde ſimilatur matri: ⁊ ſperma viri illas non habeat in potentia: cuꝫ poſſint eſſe quaſi contrarie omnibus illis quas habet pater. ⁊ iſte indigeat vero efficiente nunc de nouo. relinquitur ꝙ hoc effectiuum det mater cui ſit ſimilitudo multa. ❡ Tertia ratio eſt iſta. in muliere ſunt teſticuli ⁊ vaſa ſpermatica: ⁊ omnia membra generatiua materie ſpermatice. ergo in muliere ⁊ ī illa materia ſpermatica eſt virtus actiua. Antecedens deducit Galie. per anothomiam

⁊ experientia3: quia in eis apparet materia alba viſcoſa: eſto ꝙ non ſit: ſicut illa viri. ꝓbatur cõſequẽtia. q2 ibi illa materia videẗ acquirere virtutẽ gignitiuam: ſicut acquirit alia in teſticulis viri: eſto ꝙ non tantã virtutẽ accipit. Nec val3 ſolutio quã dat. Unde dicit Egidi9 ꝙ ſicut de intentione Auer. eſt ꝙ maſculi habẽt mãmillas: ⁊ tñ ad generationem nõ deſeruiunt: eſto ꝙ ille femine deſeruiant ad generationẽ: ſed ſunt in maſculis ꝓpter ornamẽtũ aliquod. ita mẽbra genitalia in femina nõ deſeruiunt ad generationẽ: eſto ꝙ hoc faciunt in maſculis. ſed ſolũ ſunt in eis ad generandũ illam materiã que aliqualiter iuuamẽta h3 in generatione dicta ſupra. h3 aũt aliquã potẽtiã dealbandi ⁊ digerendi vt faciant quãdã ſuperfluitatẽ liquidam aquoſa q̃ſi media3 inter ſpma ⁊ vrinas: vt fuit mẽs Ariſto. ¶ Sed hec ſolutio nõ valet. ꝑmo. q2 hoc eſt dictũ ꝑciſe ad placitu3 ⁊ fundaẗ ſuper verbũ Ariſto. cui9 auctoritas h̃ acceptari non debet. cum eni3 dicit ꝙ eſt queda3 ſuperfluitas inutilis q̃ſi ꝓpiqua nature vrine totũ hoc eſt falſum. imo eſt vtilis bene digeſta viſcoſa: eſto ꝙ nõ ſicut ſperma viri. ꝓpter natura3 mulieris eſſe diuerſam a natura viri. vt talis ſit cõparatio iter ſperma mulieris ⁊ ſperma viri: qualis eſt inter ſanguinẽ viri ⁊ ſanguine3 mulieris. ¶ Scdo nõ valet ratio ꝓpter hoc. nam ſicut vir ſpm̃ habentẽ virtute3 nutricationis per decoctionẽ vlteriorẽ in teſticulis facit generatiuu3: ita cu3 mulier etiã habeat ſuum ſpm̃ habente3 virtute3 nutricationis: ⁊ habeat organa illa que habet vir que nõ differunt ſpecie ab illis: immo ſolũ ſm magis ⁊ minus in formatiõe digeſtionis: ⁊ inducat omnia accñtia in illã mãm teſticuloꝝ que inducit vir in ſua: eſto ꝙ magis remiſſe: vr̃ neceſſario ꝙ illi ſpũi generationis ⁊ aliaru3 operationũ erat ꝑncipiũ effectiuũ tribuat generationis ꝑncipiũ effectiuu3: eſto ꝙ nõ ita forte ſicut vir: ꝓpter diſpõnes antecedẽtes nõ eſſe ita intenſas. cu3 etia3 habeat illa3 mãm ſpermaticã valde ſpumoſa3 ſignũ magna delectatio ĩ emiſſiõe: ⁊ forte nõ min9 delecteẗ femina maſculo in emiſſiõe ꝓpriu ſpermatis: eſto ꝙ de hoc ſit dubium. malu3. n. videẗ ꝙ per digeſtionẽ qua3 recipit ſpiritus in teſticulis mulieris potius ĩperficiatur q̃ ꝙ aliquã perfectionẽ ex illa acquirat. Iſta enim magis veriſimilia perſuaderi videntur q̃ dicta ſolutio ad ſcdm data: cum illud ꝑciſe dictu3 ad placitũ videaẗ. Et hoc eſt ꝙ de rõnibus querimus perſuaſionẽ cum iam hic demõſtrari non poſſit. ¶ Et cõfirmaẗ hec ratio vt ſit rõ q̃rta. quia nutricatio ⁊ generatio in nullo de mundo differunt: niſi quia nutricatio eſt generatio cõiuncta: ſed generatio eſt gñatio diſiuncta. cum ergo mulier habeat verũ effectiuum ꝑncipiũ coniuncte generationis: ⁊ habeat organa ad augmentandũ ſubam h9 efficiẽtis ſicut maſculus: eſto ꝙ non tñ: habebit ergo aliquã virtute3 actiuã generatiõis diſiuncte. ꝙ aũt ſperma mulieris ſubyciaẗ ꝓ mã fetus põt ꝓbari: ſicut ſupra probabaẗ in qõne alia de ſpermate viri. ⁊ ideo has rõnes h̃ non repetimus. cum ergo ſperma mulieris neceſſario cõcurrat tanq̃ habẽs virtutẽ actiuã: ⁊ ſit etiã materia apta pro fetu. ergo in generatiõe locum tenet mãe ⁊ efficiẽtl. ¶ Eſt ergo in ſũma hec opinio Gal. ꝯria opinioni Ar. ꝙ tam femina q̃ maſculus habẽt in generatiõe in ſe tam ꝑncipiũ effectiuũ q̃ paſſiuũ: ſed vir h3 in ſe ꝑncipiũ actiuũ valde intenſu3 ⁊ paſſiuũ valde modicum: cũ materia ſua ſit modica in quãtitate: ⁊ multũ ſpumoſa: femina aũt h3 in ſe multũ de ꝑncipio paſſiuo: cũ habeat multu3 de mã menſtruali humida paſſiua: ⁊ h3 ſperma qõ eſt ꝑncipiũ effectiuũ remiſſu3 ꝓpter nõ eſſe ſic ſpumoſu3 nec ſic digeſtũ: ſicut ſperma viri: qõ etiã ſperma ingrediẗ pro materia fetus. ¶ Et ideo aduerte ad ſolonem Gal. ⁊ ſolutionẽ rõnu3 aliquarũ ꝙ ſicut ſupra dicebaẗ ꝙ in ſpmate viri eſt duplex pars. vna corpulẽta materialis alia ſpumoſa in illa incluſa: ⁊ ꝙ pars ſpũoſa ẽ actiua: ⁊ corpulenta paſſiua: ita ꝙ idem nõ erat agens ⁊ patiens: imo erant duo corpa. Et etiã in eo quod femina tribuit in generatione eſt pars corpulẽta groſſa que ſubyciẗ pro mã. alia pars eſt ſpũs gignitiuus femie incluſus in mã illa. ꝗ ſpũs pro mã non ſubyciẗ ſed eſt agẽs: ⁊ ideo ibi nõ eſt idẽ agẽs et patiens: ſed ſunt duo corpa. vnde Galie. vult ꝙ in menſtruo mulieris q̃tũ ad ſpũm ibi recluſu3 ſit actiua virtus. ¶ Cũ aũt q̃re fetus multotiens aſſimilaẗ matri: cũ tñ pater habeat multũ de ꝑncipio actiuo: ⁊ ſic videẗ ſibi debere ſimilari. Aſſignat Gal. q2 in femina abũdat multitudo mãe menſtrualis que de ſe eſt diſpoſita ad receptionẽ ſimilitudinis matris. eſt etiã ſperma muliebre habens virtute3 actiua3 ad hoc faciẽs. eſto ergo ꝙ ſperma viri in generatione fetus ab9 habeat virtutẽ actiuã valde intẽſam magis q̃ femina: tñ in dearticulatiõe talis ſimilitudinis vel talis: vtplurimũ illa plus poſſunt. vnde dicit Ga. 2° li° ca° 2°: ſuperabũdat aũt in mẽſtruo multitudo mãe: in ſpermate vero virtus ⁊ robur ꝯueniẽter: vtputo ſpẽs aialis ſ3 matre3 apparet magis. q̃uis ⁊ patris ſperma ad mãle ꝑncipium cõcurrat. ⁊ ſubdit: ⁊ nimirũ qñ cũ in robore ſpermatis. ſ. viri ſemꝑ debeat aſſimilari patri genitũ: ſ3 femineum ſperma cõferens ad robur coaſſumpſit vt virtutẽ ſupplẽs illud in quo deficiebat 2m ꝑmũ cõuentũ. ꝓpriũ eni3 erat ſpermati femine ſuam magis ſubam ⁊ virtutem augere ⁊ roborare q̃ maſculus. ¶ Reſtat nunc ſoluere ad rõnes factas cõtra Gal. in quarũ ſolutionib9 adhuc apparebunt cõfirmatiões ad eius põnẽ. Ad ꝑmã cũ dicitur ſequereẗ ꝙ mulier nãliter poſſet generare ſine viro. negatur. ⁊ tu ꝓbas. q2 habet in ſe ꝑncipiũ actiuũ ⁊ paſſiuũ. hãc rõnẽ in ꝓpria forma ſoluit Gal. 2° li° de ſpermate. illo ca°. Sed a nobis iam ſoluta fuit hec queſtio. ideo dicit ꝙ op3 fetum generari in loco in quo ſit mã multa pro ſua generatiõe. ⁊ poſtea pro ſua nutricatiõe ⁊ augmẽto. ⁊ ideo ĩpoſſibile fuit ꝙ femina ſimul haberet ſupfluitatẽ multã ſanguineã ⁊ ſperma generatiuũ. q2 ad gñationẽ mẽe ſanguinee ſuperfluitatis requiriẗ ꝯ frigida ⁊ humida femie. ſed ad generationẽ ſpermatis ſufficiẽter excocti requiriẗ caliditas multa qualis que maſculi. ⁊ ideo femina multũ habens de mã humida liquida pro nutrimẽto ⁊ augmẽto fetus nõ potuit hr̃e ſpma ſufficiẽter excoctũ ⁊ multe actiuitatis. ⁊ iõ op3 in generatiõe fetus ſiẗ concurrere maſculũ ⁊ feminã ⁊ vnũ habere mãm multũ hũida3 paſſiuã ꝓ nutrimento gñatiõe ⁊ augmento fetus: ⁊ aliud hr̃e caliditatem ſufficiẽter excoquẽtẽ ſpmaticã mãm bene actiuã vt maſculus. vñ Ga. dicit. in multo. n. tp̃e idiget nutriri h̃ fetus. h̃ aũt nõ ꝯtingit fieri abſq3 ꝙ ſuperfluica ſit femina. ſupfluitas aũt nõ erit abſq3 ꝙ frigidior ⁊ humidior ſufficiẽter ſit: ꝯne3 aũt tale3 exiſtẽte neq3 multũ ſpma gñare: ne3 viſcoſu3: neq3 calidũ: neq3 groſſu3 erit poſe: quocirca neq3 gñatiuu3. Et ſupra ẽt ponit magis clare vba iſta. Et ex h̃ ſolniẗ rõ que erat adducta ſupra ĩ qõne de ſpermate viri: que erat: ꝙ ſi ingrediẗ tanq̃ mã: tunc vir poſſet generare in ſeipm̃: q2 eſto ꝙ ſperma viri ſubyciatur pro materia fetus: tñ quia fetus indigebat materia multa liquida vt in poſterum nutriri poſſit et augmentari: quare non potuiſſet generare in homine maſculo ex ſiccitate ſua excoquẽte ⁊ faciente ſemen ſpiſſum. ideo homo non poteſt generare in ſeipm̃: ſed habuit multum de virtute actiua ⁊ modicũ de paſſiua. econuerſo femina. Et ideo cũ diciẗ ꝙ virtus debilis in ſpermate viri actiua poteſt augeri. nõ val3. quia ſm ꝙ hec virtus augmentareẗ non eſſet ibi ex augmento caliditatis et ſiccitatis femine: ⁊ quando deberet augeri ad tantum ꝙ deberet fieri ex ſeipſa in eo fetus:

Amplius nō eſſet neceſſe multiplicari de mā hūida mul-
tum que requirit̄ tunc ⁊ in poſterū pro fetu. ⁊ ideo cuꝫ nā
intendat ad cōſeruationē eius: qḋ facit: ⁊ fetus cōſeruari
aliquo modo nō poſſet: nō fieret. ❡ Alias aūt rōnes Gal.
non ſoluit: ſed nos ſoluemus eas. ❡ Ad aliā. tu dicis. ma-
teria appropriata nō indiget motorib⁹ differentib⁹ ſpecie
nec ſpecie ordinatī nec facientibus in ea diuerſas ſpēs trāſ
mutationis. ⁊ de talibus optime exemplificat Ariſt. ſicut
eſſet tranſ: terre in cupruꝫ: deinde cupri in ydolū. ille trāſ-
mutationes ordinate ſunt ⁊ drītes ſpecie: ⁊ de talib⁹ con
cedit̄ ꝙ nō indigēt plurib⁹ motorib⁹: vt optime Ariſt. de-
clarat. ſed bene aliqua mā appropriata pōt indigere plu-
ribus motoribus in eadē ſpecie: quoꝝ vnū eēt forte: aliud
magis remiſſum: vt ſperma viri ⁊ mulieris. ⁊ hoc pp cās
dictas ⁊ rōnes ⁊ apparētia in rōne. imo ſi pcīſe femina
haberet rōnē paſſiui: ⁊ nullo mō actiui ⁊ maſculus eꝯ iaꝫ
viderent̄ ſpecie differre: qḋ eſt falſuꝫ. qḋlibet ergo habet
vtrūqꝫ ſꝫ diuerſimode ꝓpter cām requiſitā dictā in ſolu-
tione rōnis antecedētis. ❡ Ad aliā. tu. d. ꝙ nūqꝫ fit actio
ex his duobus: niſi qñ ſunt adinuicē mixta. ꝯcedit̄. mō qꝛ
nihil ad factuꝫ. tu. d. nunqꝫ ex duobus fit 3ᵐ: niſi illa ſtent
vt materia: illud nihil eſt dicere. tñ dico ꝙ iſta duo ſpma
ta q̄ɴtū ad partes eoꝝ corpulentas cuꝫ ex ipſis fiat fetus:
vt poſitū eſt ſunt tanqꝫ mā ſpūi agēti recluſo in eis: ⁊ hoc
eſt conceſſum. ❡ Ad aliaꝫ pꝫ ſolutio: qꝛ non ponit̄ ꝙ hoc
idem ſit agens ⁊ patiens. imo ꝙ ſint duo corpora diſticta:
vt in qōne iam apparuit: ita ꝙ ſpma femine eſt actiñ q̄ɴtū
ad ſuum ſpūm in aliam partē ſui: que eſt corpulenta pars
⁊ in menſtruū mulieris. nec eſt ſimile de grano frumenti.
qꝛ eſt quedā res non habens in ſe partē que eſt ſpūs ⁊ par
tem que eſt corpulenta recludēs illud. ⁊ ideo ſi vna pars
de grano ageret in ſe cum nō ſit illa diuerſitas: iam incon
ueniens ſequeretur: ſed non eſt h̄ ſic. cum h̄ ſit ſpūs gigni
tiuus ⁊ pars materialis groſſa. ❡ Ad aliam iam pꝫ: quia
non ponit̄ ibi. imo ponit̄ ꝙ qḋlibet ſit diſponens ⁊ intro-
ducens formā tanqꝫ due cāe facientes vnā cām totalem:
eſto ꝙ vna ſit potior reliqua. ❡ Ad aliaꝫ iaꝫ pꝫ ex dictis.
⁊ ad cōfirmationē eius pꝫ. quia pro quibuſdā mēbris ma-
teria magis apta eſt menſtruuꝫ: pro quibuſdā magis ſan-
guis: ⁊ illud qḋ de ſanguine venit ad ſilitudinē ſpermatꝭ.
qꝛ illud fit ex hoc ⁊ nō econuerſo: hoc fit a ſpermate. ⁊ ſic
pꝫ quō iam ſint actiua ⁊ paſſiua cū multotiens ſit ſolutū.
❡ Ad aliud. idē eſt mā totius ⁊ partis: ꝯcedit̄. ergo illud
qḋ eſt nutrimentū membroꝝ erit pro mā generatiōis. cū
ergo mēbra non nutriant̄ ex ſpermate ⁊c̄. ❡ Solutio di-
cendū ꝙ illud qḋ eſt nutrimentū mēbroꝝ eſt mā genera
tiōis totius: ⁊ ideo h̄ mā ſpermatica que ſubyicit̄ pro mā
in generatiōe: anteqꝫ veniret ad teſticulos cuꝫ erat cōten-
ta in venis erat bona mā pro nutritione membroꝝ: cum
tunc eſſet ſanguinea mā. per aduentū eni eius ad teſticu-
los non tollit̄ ei: quin poſſit eſſe materia generationis: ſed
vltra illud qḋ habebat de potētia māli vt pro materia ſu-
byceretur acquirit̄ ſpūi in ea cōtenti virtus actiua in ge-
neratione. ⁊ ideo h̄ mā ſi per poſſibile reuerteret̄ de teſti-
culis ad loca venaꝝ ⁊ ad mēbra ei conuenientia: nutriret
illa: niſi forte eſſet ꝓpter aliquā conditionē particulareꝫ
multū quā in ea teſticuli feciſſent: qḋ tñ non ꝓhiberet: qꝛ
poſſet ſubyci pro mā generatiōis: ſicut ⁊ ſi ſanguis men-
ſtruus veniens ad matricē reuerteret̄ ad loca venaꝝ nu-
triret mēbra cōueniētia eis. vnde manifeſtuꝫ eſt: ſicut pꝫ
p̄mo ꝓnoſticoꝝ in fine. augmētate vene in parietib⁹ ſuis
conuertunt ſanguinē: ex quo nutriunt̄ ad ſimilitudinem
ſpermatꝭ: ⁊ ideo ſicut ex illo nutriunt̄: ita pōt gnāri ex ma

teria illi ſimilis facta in teſticulis. ❡ Ad aliā que ꝓbat ꝙ
mulier poſſit impgnari ſine emiſſiōe ꝓpꝛij ſpermatis. pri-
mo experiētia inuenit̄: qꝛ aliqñ impregnat̄ ſine omni de-
lectatione. Dōm ꝙ apud Auicen. videt̄ falſum. ꝙ mulier
poſſit impregnari ſine emiſſione ſpermatis. fen. 2. tracta-
tu p̄mo. illo caᵒ. nō ē turpe medico. Unde dicit. mulieres
enīꝫ ſꝫ plurimū tardant̄ in eyciēdo ſperma: qḋ remanet
nō cōplentes deſideriū ſuum: q̄re nō fit generatio. ❡ Et
tunc ad rōnem dōm p̄mo. proteruus hō poſſet negare il-
las experientias: imo ſp cum mulier impregnat̄: tunc eſt
ibi delectatio. Uel alr ⁊ ſubtilꝰ. ꝓpter qḋ aduerte ꝙ ita
ꝓportionalr imaginor de matrice ſicut de ſtomaco. nunc
aūt ſtomacus in toto non hꝫ ſenſuꝫ tactus mediante quo
fameſcit ⁊ ſitit ⁊ delectationē magnaꝫ animalē ⁊ ſenſua-
lem ſentit ex re delectabili. imo h̄ ſenſus ſolum appropa-
tus eſt ſuo ori: non aūt fundo. ⁊ ideo ſi per poſſibile vnus
cibus valde delectabilis aſcenderet ab inteſtinis ad ſto-
macuꝫ in tali ⁊ tanta bonitate exiſtens: ſicut quādo ingre
ditur in ſtomacū ab ore: ſtomacus nō ſentiret delectatio-
nem que eſt per ſenſuꝫ tactus: niſi cum ille cibus attinge-
ret os ſtōaci. ita delectatio tactiua ⁊ ſenſus tactus mediā
te quo matrix pcipit delectationē magnaꝫ non eſt in tota
matrice. imo eſt appropriatus ille ſenſus cuidaꝫ parti ma
tricis vt ori ſuo ad quē locū cum venit ſuū ſperma cauſat
delectationē magnā tactiuā: ⁊ ſi in alio loco ſperma ſuuꝫ
maneat ⁊ nō veniat ad illū: tunc illā delectationē nō hꝫ. ⁊
rō quia mulier cuꝫ coit cū viro ⁊ debet impgnari emittēs
ſperma ſuum ⁊ nō venit ad os: tunc illā delectationē non
hꝫ. ⁊ ideo qꝛ mulier cū coit: vtplurimū illud ſperma ad il-
lum locū venit vt cauſetur delectatio: ⁊ hoc ex h̄ auidius
attrahat̄ ſperma viri ⁊ fiat in ꝓgnatio melior. ⁊ iō vtpluri
muꝫ cum ſit ipregnatio mulier delectationem magnā hꝫ.
ſed aliqñ ꝓpter multas cauſas euenibiles: eſto ꝙ raro ac-
cidat: eſto ꝙ mulier ſpermatizet nō tñ illud ſperma expel
litur ad illum locum ſenſibileꝫ. ⁊ ideo delectationē nō fa
cit. vnde tunc ipregnari pōt ſine delectatiōe. cuꝫ ergo mu
lier ipregnat̄: ⁊ nullaꝫ delectationem ſentit: hoc nō eſt: qꝛ
nō ſpermatizet: qꝛ neceſſariū eſt ſuū ſperma cōcurrere: ſꝫ
h̄ ē qꝛ ſuū ſperma ibi exiſtens ad locū ſenſibilē: vbi dele-
ctatio cauſat̄: nō venit: ſicut nunqꝫ in viro cauſat̄ delecta-
tio ex expulſiōe ſpermatis: niſi veniat ſperma vel aliqua
pars ſpūoſa ad ſenſibilē locū. cauſa aūt q̄re h̄ locus ſenſi-
bilis eſt in ore matricis: eſt: vt ſpermate viri ſuper illo lo-
co veniente ſentiat delectationē: ⁊ cuꝫ ſperma viri multo
tiens tranſiens ſuper illo loco delectationē nō facit: h̄ eſt
ex indiſpōne aliqñ illius loci ⁊ ex iꝓpoꝛtiōe eius ad ſper
ma viri: ſicut quādo eycit̄ ſuummet ſperma ⁊ ad illuꝫ lo-
cum venit. ſicut ſperma cuiuſdā poſſet pro poſſibili tranſi
re per virgā ingrediēdo cuiuſdaꝫ alterius: ⁊ tñ ibi nō erit
delectatio: que eſt ex pulſiōe ꝓpꝛij ſpermatꝭ: ⁊ h̄ ē ſolutio
pulchra quā tene. ❡ Ad aliā iam pꝫ ſolutio: qꝛ iaꝫ conce-
ditur ꝙ pōt fieri ipregnatio: eſto ꝙ mulier non delectet̄.
nō tñ ex hoc cōcluditur ꝙ ibi non ſit ſperma mulieris: vt
iam declaratū eſt. ❡ Ad aliam illud negat ſimplr Halie.
ꝙ mulier euomat ſuum ꝓpꝛiuꝫ ſperma: imo cum retinet
⁊ ſi euomeret nō fieret ipregnatio. ſed fit eius expulſio vſ-
qꝫ ad os vel circa vt cauſetur delectatio magna: ⁊ ex hoc
auide attrahat̄ ſperma viri ⁊ melior fiat ipregnatio. ⁊ hoc
dico qꝛ ad illum locuꝫ vadit vtplurimū vt iam apparet: ⁊
ideo aliquādo fit ipregnatio cum delectatiōe mulieris: ⁊
aliquādo ſine eius delectatiōe: non tñ ſequit̄ qḋ tu dicis.
❡ Et hoc de expōne iſtius capli ⁊ qōnū gnāliū eius.

Finis.

¶ Incipit expoſitio ſuper cap° de generatione embrionis. tertij can. fen. 21ᵉ. Auicen. ſm exc.ᵐ Thomã del garbo de florentia olim famoſiſſimi Dini filium.

Cum matrix colligit ſup ſpma.) Poſtq̃ Auic. in pce denti ca° notã fecit per anothomiã diſpõ nes matricis: que eſt loc° gñatiõis fet°: nũc in pte iſta Auicẽ. determiat de diſpõnibus ipſi° nãlib° ⁊ pter nãm. Diuidit̃ ƥ hec pars in duas. Nã ƥ eius nãles diſpões notificat ad hoc vt eas ꝯſeruemus. 2° notificat ipſi° diſpões pter nãm docendo eas remouere. 2° incipit in pn° ſequentis capli. accidunt matrici oẽs egritudies. Circa pmã pte ẽt duo facit. nã cũ diſpões ipſi° matricis per opõnẽ ipſi° nãlẽ cognoſcant̃: ſicut ⁊ alterius mẽbri: hinc eſt ꝙ Auic. volens notificare diſpões nãles matricis ipas notificat per ipſi° nãlẽ opationẽ que eſt gñatio embrionis. ⁊ iõ habetis in rubrica. capᵐ de gñatiõe embrionis. Et circa hoc ſic ꝓcedit. nã vt apparebit in ꝓceſſu in gñatiõe ſunt quatuor actus. Prim° eſt gñatio. 2° eſt nutritio ⁊ augmentũ. 3° eſt iformatio. 4° eſt diſcretio ſexus: ⁊ expulſio fetus a matrice ſeu ptus. Prima ĝ hʒ q̃tuor ptes. q2 pmo determinat ad gñatione embriõis quo ad pmũ actũ: q eſt gñatio. 2° q̃ ad 3ᵐ actũ dictũ. 3° de gñatiõe ei° determiat quo ad 4ᵐ actũ. 4° quo ad actuʒ 2ᵐ. 2ᵃ ibi. (Et ſcias ꝙ ſanguis menſtruus in ꝑgnãte.) 3ᵃ ibi. (Et cũ ad cor fetus antecedit cõplexio maſculina.) 4ᵃ ibi. (Partus aũt nõ fit) Circa pᵐ partẽ duo facit. q2 ƥ determiat de creatiõe ſeu formatiõe mẽbroꝝ pncipaliũ. ⁊ etiã aliq̃liter mẽbroꝝ extrinſecorũ: creatiõe dico confuſa ⁊ indetermiata. 2° de creatiõe ꝯpleta ipſoꝝ mẽbroꝝ extrinſecoꝝ. 2ᵃ ibi. (Et maſculus velocior eſt in iſto toto.) Prima in duas. nã pmo declat actus pmũ q eſt gñatio fet° ⁊ ſuoꝝ mẽbroꝝ. 2° q2 act° ille ⁊ illa opatio tpe mẽſurat̃ determiat de tpe opationẽ illã menſurãte. 2ᵃ ibi. (Et ſpatiũ qdeʒ ſpume.) Circa pᵐ duo facit. nam ƥ determiat de cõfuſa ⁊ diſticta pncipaliũ mẽbroꝝ. ⁊ etiã mẽbroꝝ que gñationi deſeruiũt generatione. 2° de eoꝝ gñatiõe ꝯpleta ⁊ perfecta. 2ᵃ ibi. (Et penetrat ad exteriorẽ partẽ humiditatis.) Põt tñ hec pars itroduci alr dicẽdo ꝙ Auic. duo facit. nã vt appet ꝑ Hyp. in libello de nã fetus ſpaciũ in quo fet° vel mẽbra pncipalia gñant̃ duplex eſt: qddaʒ eſt ſpaciũ qð extẽdit̃ vſq; ad. 6. dies vel. 7. Aliud eſt ſpaciũ qð extendit̃ poſt. 6. dies. duo ĝ facit. nã ƥ Auic. determiat ⁊ oſtẽdit opationẽ ⁊ actũ gñatiue virtutis in ſpatio. 6. dieꝝ. 2° qd fit poſt dictũ ſpatiũ. 2ᵃ ibi. (Et penetrat.) Prima in duas. nã ƥ declat que ſit p° opatio: q̃ fit in mã ꝑparatoria ad gñationẽ mẽbroꝝ pncipaliũ ⁊ eſt gñatio ſpume. 2° declat opationẽ aliam que eſt opatio ꝓpria ſpmatis ⁊ iformatio mẽbroꝝ. ibi 2ᵃ. (Et vitas qdẽ.) Dicit ſic de p° pte: ꝙ cũ. i. qñ matrix colligit̃ ſup ſperma. ſup vtrũq;. ſ. ſpma viri ⁊ ſpma mulieris: vt. ã. declatũ fuit fen. 20. cap° de cauſis ſpmatis. tunc p° diſpõnũ q̃ aduenit illic. i. in mrice ſupple ex tali collectiõe matricis ſup ſpermata ambo eſt ſpumoſitas ſpmatis. ſupple effectiue. naʒ talẽ ſpumã efficit ſpma ꝑꝑ ei° actionẽ in mẽſtruũ. ⁊ eſt. ſ. gñatio iſta ſpume. Ex opatiõe virtutis iformatiue. vel generatiue: q̃ſi dicat: ꝙ iſta ſpumoſitas cauſat̃ a virili ſpmate vl' a ſpũ gignitiuo q in ipo exiſtit: ſʒ h̃ nõ fac̃ q̃litercũq; ſed vt regulatũ exiſtit a gñatiua vtute. Ad intellectũ partis ſcire debetis ꝙ Aui. tangit in his v̓bis q̃tuor ꝑ ordinẽ. ƥ tangit tps in q̃ gñatio ⁊ ꝯceptio hʒ fieri. 2° tangit locũ in q̃ hec opõ ꝓducit̃. 3° tãgit modũ ⁊ virtuteʒ a qua hec opõ ꝓducit̃. 4° tangit opationẽ q̃ reſultat. pmũ tãgit cũ dicit. (Cum) 2ᵐ cum dicit. (Matrix.) 3ᵐ cum dicit. (Colligitur ſuper ſperma.) Et per hoc qð poſt parum ſubdit. (Et eſt operatio virtutis informatiue.) 4ᵐ cum dicit. (Tunc pma diſpoſitionum que aduenit eſt ſpumoſitas) Dico ꝙ pmo tangit tempus in quo hec operatio fit per hoc qð dicit. cum. ¶ Ad cuius euidentiam debes ſcire ꝙ ſignãter Auic. dicit. cũ. i. qñ: qñ nõ quocũq; actu in quo fit ꝯiũctio viri cũ muliere fit cõceptio. ſed raro hoc euẽit: qñ magna auctas: ⁊ glorioſiſſima ẽ itelligere q̃ñ duo corpora cõueniant vt adinuicẽ cõcipiãt veniẽtia. i. coeũtia ſm ꝙ habemus a Galieno in cõmẽ. illi° affo. 5ᵉ pti. Quecũq; frigidas aut denſas matrices hñt. Paucitas aũt ⁊ ineptitudo euẽtus gñatiõis cõſequit̃ multis ex cauſis. nã ad gñationem fiendã reqrit̃ cõtẽperantia in cõplexione in viro ⁊ muliere. Si aũt ſperma inyciat̃ in excedẽtẽ calidã matriceʒ nõ aduenit gñatio: matrix. n. ſui caliditate ſpma cõburet et aduret. Si aũt in matricẽ ſupflue frigidaʒ mittat̃ matrix ſic diſpoſita ſpermatis caliditatẽ extinguet: quare gñatio nõ fiet. Si vo ſperma ipm in humidã matricẽ ꝓiciat̃ ꝑꝑ ſui humiditatẽ obtundet̃ calidũʒ nãle ⁊ ſuffocabit̃ ſpũs gignitiuus. Sed ſi cadet in matricẽ nimiũ ſiccaʒ exiccabitur ſperma mala ſiccitate ipſius ⁊ areſiet ⁊ nõ erit aptum ad extenſionẽ: que maxime ad generationẽ necẽia exiſtit. Silr etiã gñatio poterit impediri ꝑꝑ diſcraſiaʒ cõpoſitã euenientẽ inter dictas qualitates: ſicut ẽt nõ ſolũ dicit impedimentũ in generationis euẽtu ⁊ nocumẽto aduenire in cõplexiõe ſimplici vel cõpoſita. hoc ẽt põt accidere ex diſproportiõe antecedente in ſpecifica forma: ſicut ẽt põt ꝯtingere ex cauſis plurib° alijs: quas Auic. enũerabit. inferius ca° de cauſis ſterilitatis. 2° Auic. tangit locũ in his verbis i quo hec gñatio efficitur per hoc ꝙ dixit matrix. Naʒ ſm Aliabatem 3° ſmone ſue theorice diſpõnis regalis. ca° de gñatõe matricis. Matrix exiſtit loc° gñationis: eo ꝙ in ipſa fet° nutrit̃ format̃ ⁊ ẽt cõſeruat̃. Vocat̃ aũt hec matrix locus eo ꝙ ipſa matrix fetui ⁊ gñationi mãm miniſtrat vel nutrimẽtũ. mõ nõ ſolũ qð mãm ꝓbet alicui matrix vocat̃. ſed ẽt ipſa mã vocat̃ matrix vel mater: vt phs ƥ phyſi. q̃re Auic. volens tãgere locũ gñationis dixit matrix. 3° Auic. tangit in his v̓bis virtutẽ a qua hec opõ ꝑficit̃ per hoc ꝙ dixit colligit̃ ſup ſpma: ⁊ per hoc ꝙ dixit ⁊ eſt ex opationib° virtutis iformatiue. ¶ Ad cui° euidẽtiam ſcire debetis: ꝙ Auicẽ. tangendo virtutẽ a q̃ gñatio ꝓducit̃ tetigit duplicẽ virtutẽ: vnã que ſe tenet ex pte loci ſiue matricis: in qua fit iſta gñatio: altera que ſe tenʒ ex pte ei° a quo hec opatio ꝑficit̃: qð in dicta matrice ꝯtinet̃: qð qdẽ dicit̃ ſpma viri ⁊ ſpũs gignitiuus. Primũ tãgit cũ dicit. colligit̃ ſup ſpma. 2ᵐ cum dicit. ⁊ eſt ex opationibus virtutis informatiue. Propter pmi euidentiã eſt ſciendũ ꝙ Auic. inſinuãs virtutẽ que ſe tʒ ex pte matricis ſiue loci in quo gñatio ꝑficit̃ notanter dixit colligit̃ ſup ſperma dans ꝑ hoc intelligere ꝙ matrix in gñatiõe triplici virtute opat̃. pmo. n. ipſa opat̃ ſui retentiua virtute: ⁊ attractiua eo ꝙ nõ retinet niſi illud qð attraxit. Sʒ mrix ipſa nõ attraxit ſperma virile: niſi q2 in ipſo voluptuat̃: nullũ eni attrahentiũ attraxit ꝑꝑ attrahere: ſed ꝑꝑ voluptuaritã habetis a Galieno 3° de virtutib° nãlib°. hoc eſt qð Auic. dedit intelligere per hoc ꝙ dixit colligitur ſuper ſperma. Et quãdocũq; aliquid colligitur ſuper alteruʒ ⁊ ipſum retinet aliqua actione agit in ipſum. ergo matrix ſua triplici virtute agit in ipſum alterando ⁊ digerendo: in ipſuʒ tamen agit etiam conſeruando ⁊ protegẽdo. Deinde tangit virtutem: que ſe tenet ex parte ſpermatis. ſ. contenti vel ſpiritus gignitiui per hoc qð dixit: ⁊ eſt ex operatione virtutis informatiue. Qualiter aũt hec virtus informatiua ſiue generatiua pmo operetur in ſequẽtib° apparebit. 4° tangit actũ virtutis iſtius per h̃ ꝙ dixit (Tũc p° diſpõnũ

que aduēit illic:eſt ſpumoſitas ſpmat) ꝯeffectiue.ſ. ¶ Ad cuius euidentiā eſt ſciendū ꝙ illud qđ dixit hic Auic. pōt altero duoꝝ modorū intelligi. vno°:ꝙ in ipſa ſpumoſitas ſit aggenerata mālīter ex humiditate ſpmatica ipſi° viri ita ꝙ per actionē ſpūs gignitiui effuſi in matricē ſpmatica humiditate viri in ipam ſpermaticā mām agētis ſpumoſitas generet̄ preter qđ interſit aliqđ de mēſtruo mulieris:⁊ hec expō ſupficialr intellecta videt̄ hr̄e veritatē. Et eē de mente Auic. hic eodē ca°.infra cuꝫ dicit. Et in his diebus format informatiua nō petēdo aliqđ ex matrice. ita ꝙ de mente Auic. videt̄ ſuperficietenus intuēti:ꝙ informatiua in ſex diebus p̄mis operet̄ abſq; ꝙ aliquid de mēſtruo pfluat ad matricē. Sed lꝫ hec expoſitio ſic ſupficialiter intellecta videat̄ habere veritatem:ipſa tamen eſt ꝯ illud qđ Auicē.iam dixit de hac mā.ix.de aīalib°. Et etiam eſt ꝯrium illius qđ dixit ſuper ſen.20.ca°.de cauſis ſpermatis. Et ideo ſic exponēdo nō poſſet hec ſnia ſaluari:qm̄ non ſoluꝫ hinc ſpuma generat̄. Sed ēt mēbra p̄ncipalia vmbilicus ⁊ pāniculi:qđ ſine dubio eſt oīno falſuꝫ ⁊ ꝯ mentē auctoꝝ. Alio modo pōt intelligi ꝙ generet̄ ſpuma ex ſpmate viri nō mālīter:ſed effectiue magis:⁊ mālīter generet̄ ex mēſtruo mulieris pp actionē quā facit in ipm ſpūs gignitiuus:qui in ſpermate viri eſt recluſus:⁊ ſic exponēdo veritatē hꝫ qđ dixit Auic. nam ſpuma ipſa non eſt niſi duplex:nā quedā eſt vere:⁊ ꝓprie dicta que ex cōmixtione corporis hūidi cū ventoſitate gnātionē hꝫ:nam ipſis adinuicē diuiſis:⁊ cōmixtis concreat̄ ſpuma. cā aūt vna cōmixtionis ⁊ diuiſionis ad minima iſtoꝝ corporuꝫ eſt caliditas agens in ipſa: ita habetis a cōment° 2ª parti. affoꝛiſmoꝝ illo affo. Strangulatorum. Et licet ſm cū ibi alia poſſit eſſe cā. ⁊ hui° ſpume nullus eſt finis. Alia eſt ſpuma large accepta:que ab aliqua virtute:⁊ pp finē gnātionem hꝫ. ¶ Modo ſi dicat̄ ꝙ ſpuma illa: q̄ generat̄ a matrice ſit ſpuma ꝓprie dicta:ſiue iꝓprie ipſa ſemꝑ eſt prima diſpōnū que aduenit in matrice ex actiōe ſpmatis viri in menſtruū mulieris ipꝫ decoquēdo ⁊ ſubtiliādo. Hoc aūt ꝓbat̄ plurib° rōnibus. ¶ p̄ª rō eſt iſta. qñcūq; calidū agit in humiditatē ipſam decoquēdo ⁊ ſubtiliādo aggenerat ſpumā:ſed in p̄ncipio ꝓiecto ſpermate viri in matricē calidū ſpermatis agit in menſtruū hūidū. ergo in ipſo p̄ncipio ſpumā aggenerat. maioꝛ eſt nota p Hypp. in libello de nā fetus. nā volens declarare ꝙ p̄ma diſpō quā ſpma viri in menſtruū mulieris efficiat ſit ſpumoſitas hoc declarat in olla bulliente: ⁊ lignis viridib° expoſitis igni:in quibus circa aliquas inciſuras ipſoꝝ appet ſpuma. Hoc aūt ideo cōtingit:q2 caliditas ignis agit in humiditatē lignoꝝ ipſam decoquēdo vel ſubtiliādo. minoꝛ ꝓpō pꝫ.q2 ſpūs gignitiu° q exiſtit ⁊ includit̄ in ſpmate viri eſt calidiſſimus:q agit in mām humidā:puta in mēſtruū mulieris: qđ eſt humidū:⁊ ipm decoquit ⁊ ſubtiliat:q̄re in ipſo ſpumā aggenerat. ¶ 2ª rō eſt. in illo loco ⁊ tpe dꝫ fieri generatio ſpume ⁊ ampullaꝝ:in quo virtus iformatiua ⁊ gnātiua mediante ſpū gignitiuo intēdit in humidā mām ſibi occurrentē aggenerare p̄mo cōcauitates vt in ipſis cōſeruetur. Sꝫ in p̄mis qñ matrix colligit̄ ſup ſpma:virt° informatiua ſiue generatiua cōcurrens cū ſpū gignitiuo humide ⁊ mēſtruali māe in ipſa concauitates ⁊ cauernoſitates aggenerat vt in ipſa cōſeruet̄. ergo p̄ma opatio quā ſpma efficiat in mēſtruū mulieris eſt ſpuma. Maioꝛ ꝓpō ē nota pro tanto: quia in ſpuma maxime ſunt cōcauitates iſte in quibus virtus gignitiua ⁊ informatiua ſil cū ſpū gignitiuo poſſunt cōſeruari. Nā ipſe ſunt parue: ⁊ maxie ſunt tales vt ipam cōſeruēt a p̄n° ſicut tres magne ampulle ipaꝫ cōſeruant in ꝓceſſu. Et iō q2 nā non facit ſaltū. ſed ꝓcedit de magno in paruū:⁊ eꝯ ſucceſſiue ⁊ ordinate. Mō palaꝫ eſt ꝙ tres veſice:que a ſpmate ex mēſtruo generāt̄ nō generant̄ ꝓpter aliud: niſi vt in ipſis virt° iformatiua ſil cū generatiua cōſeruet̄:⁊ vt in eis mēbꝛa p̄ncipalia generentur. minoꝛ de ſe nota eſt:⁊ ēt eſt Gal. p̄ de virtutib° nālib°. ca°.de virtute informatiua. vbi dicit:ꝙ iformatiua virtus ſimul cū ſpū gignitiuo in ſpmate incluſo: p̄mo intēdit ad ſui cōſeruationē ⁊ augmētū: ⁊ hoc eſt qđ vult dicere Aui. cū ſubdit. (Et eſt ex p̄ma opōne virtutis iformatiue) Et ideo hec rō magis vadit ad mēteꝫ Auic. eo ꝙ ꝓbat ꝙ talis ſpuma maxime fiat a vtute ⁊ pp finē. ¶ 3ª rō eſt hec. in illo tpe dꝫ generari ſpuma in quo calidū forte motū vehementi motu agit in humiditatē aliquā ēt plene decoctā. Sꝫ cū matrix colligit̄ ſup ſperma in hora deſcēſus ei° in matricē forte calidū motū vehemēti motu locali agit in humiditatē aliquā nō plene digeſtā. q̄ tunc dꝫ gnāri ſpuma:maioꝛ ꝓpō manifeſta eſt. Nā ſm Cōmē. 2ª ꝑtic. affo. ſuper illo affo. Strāgulatorum. Spuma generat̄ tanq̄ a cā efficiente a caloꝛe vel a motu agēte in humidā māꝫ.minoꝛ appet. nā qñ matrix colligit̄ ſup ſpma in hora deſcenſus eius in matricē eſt ꝙ ſpūs gignitiu°:qui eſt fortiſſime calidus:agit in menſtruū ſecū cōmiſcendo ⁊ ipm ad minima ꝯtāgēdo: vt poſſit in ipſo ꝑfectā alterationē intēdere. ¶ Ulterius debetis itelligere de hoc qđ Auicē. dicit.ſ.ꝙ hec ſpumoſitas eſt ex opōne virtutis informatiue. Nā diceret aliquis. Cōtra. q2 ſi hec ſpuma eſſet opō virtutis informatiue:cū ipa ſit p̄ma diſpōnū:que aduenit in h actu: ſic ponit Auic. in lra. tūc ſequeret̄ ꝙ iformatiua p̄us operet̄ q̄ imutatiua p̄ma:que eſt datiua cōplōnis:qđ eſt ꝯtra Auic. p̄ canō. fen p̄ª. doctrina. 6. cap. de vtutib° miniſtratiuis. ¶ Ad hoc potes rñdere altero duoꝝ modoꝝ. vno° dicēdo ꝙ virtus iformatiua pōt ſumi dupl̄r vno°. ꝓprie.ſ. put diſtiguit̄ ꝯ imutatiuā p̄mā:que eſt datiua ꝯplōnis. 2° mō large pro q̄cunq; vtute aīe quecūq; illa ſit. Mō hic vtus informatiua nō ſumit̄ ꝓprie:ſed large ꝓut ſub ea appellatione cōprehēdit̄ omnis:⁊ vocat̄ illa virt° iformatiua merito:qm̄ ipſa regulat:⁊ gubernat diſpōnē taleꝫ ſpmatis: ſiue ſpm̄ gignitiuū:qui eſt ipſi° inſtr̄m. ¶ 2° potes rñdere: ꝙ iformatiua duplex eſt. ꝑfecta : ⁊ iperfecta:iperfcā eſt q̄ fit in pāniculis iuoluētib° embꝛionē : ⁊ in talib° nō eſt incōueniens ꝙ p̄us operet̄ virt° informatiua q̄ imutatiua p̄ma:que eſt datiua cōplōnis. Sꝫ ꝑfecta informatio ē illa que attēdit̄ penes ſubam embꝛiōis:⁊ in hac opat̄ p̄us imutatiua p̄ma q̄ informatiua. Mō hic Auic. loqt̄ de iformatiōe iperfcā:cui° opō nō vſat̄ circa ſubaꝫ ēbꝛionis. Sꝫ circa iſtā ꝑtē caderēt ꝑtes dubi^{orū} de qb° videbi ꝓceſſu.

Et veritas quidē diſpōnis.) Hic Auic. declat operationē:que eſt opō ꝓpria ſpmatis. ⁊ ē gnātio:ſiue informatio mēbꝛoꝝ fet°. Et p̄ facit h. 2° ifert coꝛ°. ibi. (Et pp illud reperit̄ exufflatio.) Dicit ſic de p̄ª pte (ꝙ veritas qdē ⁊c.) ad minerā.i. ad origineꝫ vniuſcuiuſq; eoꝝ triuꝫ ſpūum.ſ. nālis:vitalis:⁊ aīalis:q2 ſpūs aīalis mouet̄ ab iformatiua virtute ad veſicā ſupremā in q̄ generabit̄ cerebꝛ:qđ eſt oꝛigo ⁊ minera ipſi°:ſicut ſpūs vitalis mouet̄ ab informatiua virtute ad mediā veſicā in q̄ generat̄ coꝛ:qui eſt oꝛigo ⁊ minera vitalis ſpūs: mouet ēt ſpūs nālē ad inferiorē veſicā in qua generat̄ epar:q eſt minera ſpūs nālis: que ꝑtes in p̄n° in illa ſpuma vident̄ quo ad ſenſus indiſtincte:q2 ꝑtes ille ſunt ſpuma que ꝯpoſita eſt ex partib° multis minimis:tn̄ ſm veritatē ſunt diſtincte. Nā circa ꝑtes ſupioꝛes:vbi dꝫ generari cerebꝛuꝫ:ſunt granula multa repleta ſpū aīali. que granula in ꝓceſſu rūpent̄ ad vnā veſicā ſeu ampullā magnā:in qua totus ſpūs aīalis:qui in illis cōtinebat̄ deberet ꝯtineri ⁊ in ipſa cerebꝛū generari. Et ſilr intellige de ſpū vitali reſpectu veſice medie. ⁊ nāli re° inferioris veſice vel ápulle. Poſtea ſub-

dit Auic. In qua.ſ.minera:ſiue origine ſpūs aialis vt ē ſupꝛema veſica: vel ſpūs vitalis vt eſt me⁹ veſica: vel ſpūs nālis vt eſt veſica infima. Figit.ſ.alter illoꝝ figit: q2 aial in ſupioꝛi.ſ.figitur: vitalis in media: ꝛ nālis in īferioꝛi. Et creat illud mēbꝛū puta coꝛ:cerebꝝ: vel epar. Ex eo.ſ.ab eo.ſ.ſpū gignitiuo in illis veſicis recluſo ſm modum quē expoſuimus: ꝛ declarauimus in libꝛo pncipioꝛum.ſ.in ſuo pmo de animalibus. ❡ Deinde cum dicit.

Et ppter illud reperit exufflatio.) Dic Aui.ꝯcludit coꝛ^m declaratiuū ei⁹ qð dixerat. Et dic ꝙ pp illud.ſ.ꝙ ſpūs ab īfoꝛmatiua virtute mouet ad pꝛimā minerā ſiue veſicā tota exufflatio.ſ.ſpūs gignitiui cōtenti in granulis illius ſpume repit īpelli ad mediū illi⁹ hūiditatis.ſ.menſtrualis in qua ſpūs cōtinet. ꝛ ex q̄:granula: in quib⁹ ſpūs ꝯtinebat: erant generata.q.d. ꝙ ſpūs gignitiuus incluſus in granulis illius ſpume ipſas diſrumpit: ꝛ exufflat in vnā partē magnā mediaꝫ illius humiditatis menſtrue:q̄re pp diſruptiōes illoꝝ granuloꝝ ex eis fit vna ampulla magna. Et hoc ideo vt ppareet locus coꝛdis: ꝛ eſt maioꝛ exufflatio vbi coꝛ dꝫ generari: q2 vbi ſpūs vitalis dꝫ recludi:qui eſt amplioꝛ: ꝛ calidioꝛ nāli ſpiritu. ꝛ aiali:deinde fiunt a latere ei⁹ dextro ꝛc̄. ꝛ pꝫ totum.

Et penetrat ad exterioꝛē partē.) Poſtq̄ Auic.in pcedenti pte īueſtigauit opationem ſpermatis in matrice in hoꝛa generatōis:que fit in ſex diebus pmis:que eſt generatio confuſa: ꝛ indiſtincta mēbꝛorum pncipaliū ꝛ partiū que ad eoꝝ generationē adminiculant. Et q2 ea:que adminiculant ad generationē perfectam mēbꝛoꝝ pncipaliū ꝛ cōſeruationē ſpermatis: et caloris eius eſt pānículus:qui dr ſecundina: ꝛ ēt vmbilicus. idcirco Auicē.duo facit. q2 pmo oſtendit q̄lr generent ea que deſeruiunt ad pfectā generationē mēbꝛoꝝ pncipaliū qualia ſunt ſecūdina ꝛ vmbilicus. 2°oſtēdit qualr generent mēbꝛa pncipalia generatiōe perfecta.ibi 2°. (Et veritas quidē eſt ꝙ pmū.) Pꝛima in duas.nā illa que deſeruiunt ad generationē mēbꝛoꝝ pncipaliū ſunt duo.ſ. vmbilicus:per quē veniunt trunci vene ꝛ arterie. Et poſtea p ſecundinā ſe diuidendo pcedētes vt fetui afferāt debitū nutrimētū. 2^m eſt ipſa ſcdīna in qua texunt vene ꝛ arterie pcedentes ad embꝛionē per vmbilicū:quaꝝ oꝛificia cum oꝛificijs venaꝝ: ꝛ arteriarū matricis ꝯtinuant. pmo ergo oſtēdit q̄liter generet vmbilicus. 2°oſtēdit q̄liter generet ſcdīna.ibi 2°. (Et illud qð pmo creat.) Dicit ſic de pma pte:ꝙ ventoſitas.ſ.ſpuma contenta inter veſicas nominatas ſuperius. Penetrat.i.mouet alterā illaꝝ perficiendo poſt duas veſicas.i.creationē duaꝝ veſicarū.ſ.cerebꝛi ꝛ epatis penetrat dico ad exterioꝛē partē humiditatis.ſ.menſtrualis ſparſe ſuper poꝛoſitates venarū ꝛ arteriarum matricis:ventoſitas dico mūdans eaꝫ.ſ. caliditatem menſtrualē. vt per eā ſupple:humiditatē mūdificēt: ꝛ reſtaurationē recipiant vel alimentū ex ſpū ꝛ ſanguine. ꝛ creat.ſ.vmbilicus.ſ. ex tali hūiditate mēſtruali. ❡ Ad intellectū partis hui⁹ eſt intelligendū ꝙ Auic.in hoc.ſ.nobis oſtēdens q̄liter generet vmbilic⁹:qui deſeruit ad generationē perfectā mēbꝛoꝝ pncipaliū quinq̄ tangit per oꝛdinē.pmo.n.tangit tps ſue generatiōis. 2° tangit cauſaꝫ generantē ſiue efficienteꝫ ipſius. 3° tangit ſui cām nālem. 4° tangit eius cām foꝛmalē. 5° tangit finalē. Pꝛimū tangit cū dicit (poſt duas veſicas.) 2^m tangit cum dicit (vētoſitas.) 3^m tangit cū dicit (ad exterioꝛeꝫ partē hūiditatis.) 4^m tāgit per hoc qð dicit (penetrat.) 5^m cū dicit. (vt recipiat p eaꝫ reſtaurationē.) ❡ Pꝛopter pmi euidētiam eſt ſciendū ꝙ pma opatio quā facit ſperma in generatiōe fetus poſt generationē veſicaꝝ eſt: ꝙ incipit facere vmbilicū; ppter qð eſt ſciendū ꝙ iſtud poſt.pōt duob⁹ modis expōi.vno⁹ ꝙ ſit nota tēpoꝛis. ꝛ ſic exponēdo ſnīa plana ē: ꝛ eſt ſenſus: ꝙ ſpma poſt veſicaꝝ tps generatōis generat vmbilicū. ꝛ hoc eſt verū. ꝛ cā h⁹ eſt:qm ſi dꝫ fieri cōſeruatio alicui⁹ ops ꝙ pmo ſit generatū. aliter.n.cōſeruari nō poſſet. ſed planū eſt ꝙ vmbilicus factus eſt ad cōſeruationē mēbꝛoꝝ pncipaliū.quare ipſa mēbꝛa pncipalia pmo debent eſſe generata q̄ vmbilicus. Et ex hoc apparet ꝙ nō ſolū generatio mēbꝛoꝝ pncipaliū pcedit generationeꝫ vmbilici pꝛioꝛitate nāe. ſed ēt pꝛioꝛitate tēpoꝛis de mente Auic.hic. ❡ Sed dices tu.qd eſt hoc qð ipſe dicit. Dicit.n.ꝙ ventoſitas penetrat poſt duas veſicas. ſed prius dixit iſtas veſicas eſſe tres. debuit ḡ dicere tres ꝛ non poſt duas. ❡ Poteſtis rūdere dupl'r. vno⁹. ad cui⁹ intellectum ſcire debetis ꝙ de nūero veſicaꝝ illarū pma eſt veſica coꝛdis: ꝛ de hac nō eſt dubiū: ꝙ pmo generet q̄ vmbilic⁹. Alie due ſunt cerebꝛi ꝛ epatis ꝛ de his foꝛte nō erat ita notū ꝙ ipſe pmo generent. ꝛ ideo referēs ſe ad has dixit duas veſicas. Et ideo lꝫ iſtam pmā veſicaꝫ non expꝛimat: dat tamē eam intelligere per hoc ꝙ dixit poſt duas. ❡ Alio⁹ iſtud poſt:pōt eſſe nota oꝛdinis: ꝛ loci: ꝛ aduertatis: q2 ex hac expōne apparebit nobis 2° reſpōſio ad id qð obyciebat. ❡ Ad cuius intellectū ſcire debetis: ꝙ ſm ꝙ eſt de mente Auic. ꝛ Ariſt. 2° de generatōe aialiū. vmbilicus generat: q2 a veſica coꝛdis oꝛit via quedā que eſt vena ꝛ arteria: ex qua via coꝛ exufflat ad ſecundinaꝫ: vt per ipſam attrahat qð cōueniēs eſt de nutrimēto. Et ēt vt per ipſam poſſit calidū ſuum euētare. modo hec via nō peruenit niſi ad duas veſicas.ſ.ad mediā ꝛ vltimā.ſ.inferioꝛeꝫ: q2 non peruenit ad ſuperioꝛē. Et iſto mō exponēdo eſt ſenſus poſt.i.per duas veſicas: q2 per illas veſicas ſpiritualis ventoſitas penetret: per quas penetrat via que poꝛtat ſpm ꝛ ſanguinē ad ipm vmbilicū. Sed ſolū penetrat per duas veſicas hec via.ḡ ꝛc̄.maioꝛ eſt nota. Ad hoc.n.exufflat illa ventoſitas ſpumoſa ad exterioꝛē humiditateꝫ: vt ponit Aui.in ſra.minoꝛ appet. nā ſiquis aſpiciat venā que peruenit ad vmbilicū ꝛ penetrat ad gibbū epatis ipſa cōtinuat ad venā kilim ꝛ continuat cum coꝛde. ſed nūq̄ apparet ꝙ ipſa continuat in coꝛde ꝛ cerebꝛo. Mō ad h̄ denotandū Auic.dixit: poſt.i.p duas veſicas ꝛ nō tres: ꝛ hec eſt rñſio ſm ſcdam expōnē. Sed ſm pmā vt Halyabbas: poſt.dicit oꝛdinē tēpoꝛis. ꝛ pōt reſpōderi ꝙ ipſe facit mētionē ſoluꝫ de duab⁹ veſicis: q̄ poſt pmā oꝛiunt: poſt quas oꝛit vmbilicus: ꝛ non fuit neceſſariū ꝙ faceret mentionē de pma. q2 ſi vmbilic⁹ naſcit poſt duas veſicas que oꝛiūtur poſt pmā ꝛ poſt illā pmā oꝛitur notū eſt: ꝛ ideo fec̄ mētionem tm̄ de duabus que poſt pmā oꝛiunt. ❡ 2° Auic. in his verbis tangit cām efficientē vmbilici cū dicit. ventoſitas. Pꝛopter qð eſt ſciendū ꝙ ventoſitas pōt hanc operationem perficere rōne trium. pmo.ſ.inq̄tū ipſa eſt ventoſitas. 2° inq̄tū ipſa eſt calida. 3° inq̄tum ipſa eſt inſtr̄m infoꝛmatiue virtutis. Pōt ēt pmo hanc penetrationē efficere inq̄tū eſt ventoſitas: qm ppꝛiū eſt ventoſitati ꝙ q̄n in aliquo folliculo retinet in quo dilatationē non habeat ꝙ ipſius extēdendo diſrumpit. vt pbat Hyp. in libello de nā fet⁹. ponēdo exēplū in caſtanea expoſita igni: quā vētoſitas in ea non debitā dilatationē recipiens extendēdo diſrumpit. Nunc aūt ſimilimō facit ſpūs gignitiuus qui cū ſanguine inter veſicas illas exiſtēs agit in ſpm ꝛ ſanguinem ipm ſubtiliando ꝛ diuidēdo ex ipſo fouet augetur ꝛ multiplicat: quare nō potens in dictis veſicis debitā dilatationē habere ipſas penetrat ſiue rumpit. 2° pōt hec vētoſitas ſpumoſa hꝫ penetrationē facere inq̄tū calida: q2 hec eſt nā vniuſcuiuſq̄ caloꝛis in aliquo loco recluſi vt de ſui nā indigeat refrigeratiōe: ꝛ ēt mā in quā agat: vt habetis a Galieno in libello de vtilitate reſpiratōis: pp qð iſta

ſpumoſa vētoſitas de genere caloris exiſtēs ⁊ in loco pre‑cipuo adunata vt inter veſicas predictas ſue cōſeruatiōi intendens facit ſibi viā per quā poſſit refrigerari. 3ᵒ hec ſpumoſa vētoſitas penetrationē efficit inq̄tū ipſa eſt in‑ſtrumentū ⁊ organū ipſius virtutis informatiue. Qm̄ ipa intendēs ad formationē cordis ⁊ alioꝝ membroꝝ ꝑncipa‑lium: ⁊ ēt embrionis totius nō habens ſufficientē mām in‑ter veſicas illas vt dicta mēbra poſſit generare: ⁊ dato ꝙ haberet: non tñ ſufficientem vt ea poſſet augere ⁊ nutrire oportet ꝙ eam attrahat aliunde: hoc aūt facere non pōt niſi faciat ſibi viam per quā poſſit penetrare: q̄re ipſa dcā virtus mouet ſuum inſtrm ad hoc vt hec ſpumoſa vento‑ſitas generet ſibi viam: vnde poſſit ſufficientē mām ſibi attrahere. vt ex ea poſſit reſtaurari ⁊ mēbra embriōis ge‑nerare nutrire ⁊ augmētare. q̄re perforat tunc illas veſi‑cas ꝑdicta ſpumoſa ventoſitas mota ab informatiua vtu‑te generans vmbilicū: per quē trāſeūt vene ⁊ arterie: que poſtea per ſecundinā diuiſe cū orificijs venaꝝ ⁊ arteriaꝝ matricis cōtinuant̄ a quib᷒ exugunt cōuenientem ⁊ ſuffi‑cientē mām ad generationē ⁊ reſtaurationē: ⁊ augmentū ipſius embrionis. Sed aduertatis ꝙ lȝ his tribus modis poſſit hec ventoſitas hꝰ facere penetrationē ⁊ vmbilicū generare: tñ cōuenientius eſt dicere ꝙ ipſa hoc efficiat vt inſtrm informatiue virtutis q̄ȝ ꝙ ipſa hoc efficiat inq̄tū ventoſitas vel inq̄tū ipſa eſt calida. Sil̄r cōuenienti᷒ vi‑det̄ dicere ꝙ hoc faciat inq̄tū eſt inſtrm informatiue vir‑tutis: ⁊ ex eo ꝙ talis penetratio eſt ad exteriorē partē. pro‑pter qḋ eſt ſciendū ꝙ humiditas: que tunc tēporis in ma‑trice cōſiſtit eſt duplex: vna eſt: que continet̄ inter veſicu‑las illas: alia: que orificijs venaꝝ matricis eſt ↄtēta. Nūc aūt virtus informatiua ſiue generatiua ſicut ſollicita eſt in generatiōe aīalis: ita ſollicita eſt in cōſeruatiōe ipſius. Sed cū ſibi non ſufficiat ad generationē oīum mēbrorū fetus: nec etiā ad conſeruationē ipſoꝝ mā ſue humidita‑tis: que in illis veſicis exiſtit: neceſſe eſt ꝙ ipa moueat ſuū inſtrm: qḋ eſt predicta ſpumoſa ventoſitas vt has veſicas perforet. ⁊ faciat ſibi viam per quā poſſit humiditatē ex‑trinſecam a veſicis attrahere: que in poroſitatib᷒ venarū matricis exiſtit: vt ex ea poſſit mēbra fetus generare nu‑trire: ⁊ ēt augmentare. ¶ 3ᵒ tangit cām mālem vmbilici per hoc ꝙ dicit exteriorē partē humiditatis: nam tūc tē‑poris vt dictū eſt duplex eſt hūiditas que cōtinet̄. vna eſt que cōtinet̄ in veſicis: alia eſt: que continet̄ extra veſicas. ¶ 4ᵒ dicendū ꝙ 3ᵒ Auic. tangit formā: ⁊ modū generatio‑nis ipſius vmbilici per hoc qḋ dicit. penetrat. Et per hoc ꝙ dicit. mundificans eam. qꝛ modus ſm quē ventoſitas vmbilicū generat eſt cum perforatiōe faciendo viā ꝑ quā ipſa extrinſecā humiditatē mundificat. ¶ 5ᵒ Auic. tangit ipſius cām finalē per hoc ꝙ dicit. (vt recipiat per eam re‑ſtaurationē ex matrice ſpū ⁊ ſanguine) nā informatiua virtus ⁊ generatiua mouent ſuū inſtrm ad perforationē hanc efficiendā ꝑꝑ finem. quē ponit Auic. vt. ſ. per eā hu‑miditatē recipiat reſtaurationē ex matrice ex ſpū ⁊ ſan‑guine ſm modū determinatū. ¶ Ultimo tāgit generatū per hoc qḋ dicit. ⁊ creatur vmbilicus. ⁊ eſt notū.

Et quod ꝑmo creat̄.) Hic Auic. oſtendit quō gene‑ret̄ pāniculus: qui poſt vmbilicū gnātōē hȝ. Et circa hoc duo facit. qꝛ primo ꝓponit qḋ ſit illud qḋ poſt generationē vmbilici ꝑmo generationē hȝ. 2ᵒ ipſius generationē declarat. ibi 2ᵒ. (Et cū ſperma figit̄) Prima in duas. ꝑ facit qḋ dictū eſt. 2ᵒ cuidam tacite obiectioni re‑ſpōdet. ibi 2ᵒ. (Uerūtñ veſice cordis) Dicit ſic de pᵃ pte. Ita dictū eſt ꝙ pmū membrū qḋ generat̄ poſt creationē illaꝝ veſicarū eſt vmbilicus: ⁊ ꝓto ſed qḋ ꝑmo creatur: tunc poſt creationē vmbilici eſt pannículus: ſup. qui dicit̄ ſecundina: ⁊ iſte eſt pāniculus totus rube᷒. Alter eſt pāni‑culus qui totū circūdat: ⁊ iſte pāniculus eſt ſubtiliſſimus ad modū oralis ⁊ vocat̄ biles. 3ᵘˢ eſt pāniculus fetuȝ inuol‑uens non ſm totū. ſed ab vmbilico q̄ſi infra ⁊ vocat̄ bire‑tū. Nō qḋ hic Auic. dicit eſt pāniculus qui generat̄ poſt generationē vmbilici: non eſt intelligendum de pāniculo quocūq; ſed ſolū de ſecundina. Naȝ ipſa creata eſt: vt ha‑beт̄ hic: vt ſubam eius contexant vene ⁊ arterie que egre‑diunt̄ per vmbilicū vt poſſit cōtinuari cū orificijs vena‑rum ⁊ arteriaꝝ matricis. ¶ Deinde cum dicit.

Uerūtamen veſice.) Hic rn̄det tacite obiectiōi. aliquis. n. diceret tu dixiſti ſtatiȝ ꝙ poſt generationē vmbilici generat̄ ſecūdina: ſȝ dic mihi. non ne ꝑus generant̄ pānicuIi aliꝗ. ſ. veſica cordis epatis ⁊ cerebri generatione cōpleta. Rn̄det ⁊ dicit. verūtñ: ꝓ ſed. ſup. q̄uis dictū ſit ꝙ poſt vmbilicū in matrice genera‑tur ſecundina: tamē veſice cordis epatis ⁊ cerebri ꝑcedūt ſup. generatiōe confuſa creationē vmbilici ſup. ⁊ per pn̄s ſecundine: q̄uis cōplementū hoꝝ trium. ſ. ꝑncipaliū mē‑brorum dictoꝝ poſtponat̄ cōplemēto ſube vmbilici: ⁊ ſic prius exiſtit complementū vmbilici q̄ȝ dictoꝝ mēbrorū q̄uis ipſoꝝ generatio prius incohoet: ⁊ tunc vlterius ſupp. ſicut ēt ꝓponit̄ cōplemētū ſcōine cōplemēto vmbilici. Et ſubdit. ⁊ h̄ qḋē declauim᷒ ⁊c̄. declauit. n. i ſtō. 9. de aīalib᷒

Et cum ſperma figit̄.) Hic Auic. dat modū genera‑tionis ipſi᷒ ſecūdine. Et ꝑmo facit qḋ dictuȝ eſt. 2ᵒ tacite dubitationi rn̄det. ibi 2ᵒ. (Et embrio qdē nō nutrit̄) Dicit ſic de ꝑma pte: ꝙ cū ſperma figit̄. ſ. in matri‑ce ⁊ ſpumat. i. ⁊ dicta ſpumoſitas aduenit. ⁊ ſpuma pene‑trat ad ꝓfunduȝ. i. ad veſicaȝ cordis. Et h̄ eſt qḋ exponit. ſ. veſica cordis: generat̄ pāniculus. i. ſecundina: ex hoc ꝙ ſperma muliebre mouet ſperma maſculinū: vt ly ſperma muliebre ſit caſus accuſatiui: ⁊ ſpma maſculinus ſit caſus nominatiui. vel pōt littera cōſtrui ſicuti iacet ⁊ eſt ſenſus ꝙ ſecūdina generat̄ ex hoc ꝙ ſperma maſculinuȝ mouet̄ a ſpmate muliebri. ſ. obiectiue ſicut aliqḋ delectabile mo‑uet id qḋ delectat ꝙ ad ſe veniat vt ipm accipiat. vbi grā. ſi in aliquo loco ponat̄ pomū vel aurū: tūc ipm pomū mo‑uet aſpicientē taliter vt manū ſuā moueat ad ipm pomū accipiendū. Et iſto mō menſtruū qḋ eſt ſperma muliebre exiſtens in orificijs venaꝝ capilariū ipſius matricis mo‑uet ſperma maſculinuȝ: vt ipm vſq; ad ſe attrahat tanq̄ȝ ſuum obiectū in quo dȝ operationē efficere. Et eſt ſepara‑tus ſup. iſte pāniculus. ſ. a fetu: deinde non ſuſpēdit̄ a ma‑trice. i. nō alligat̄ matrici: niſi cū foraminibus venaꝝ ⁊ ar‑teriarū matricis in ſecundina textarū. Nā iſte vene ⁊ ar‑terie peruenientes per vmbilicū ad ſecūdinā ipſaȝ cōtexū‑tur ⁊ diuidunt̄. deinde ſm ipſarū orificia cōtinuant̄ cum orificijs venaꝝ ⁊ arteriaꝝ matricis: ⁊ ſm hunc modū ſu‑ſpendit̄ fetus matrici. que colligationes orificioꝝ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ſecūdine ⁊ matricis appellant̄ cotilidones. Et ſubdit ꝙ hoc facit ꝑpter attractionem nutrimēti. ¶ Ad intellectū h᷒ partis debetis intelligere ꝙ Auic. in his ver‑bis q̄tuoꝛ tangit. ꝑmo. n. tangit cām efficientē ipſi᷒ ſecun‑dine. 2ᵒ tangit cām mālem. 3ᵒ tangit ipſius cām formaleȝ. 4ᵒ finalem. Primū tāgit cū dicit. (Sperma maſculinū) 2ᵒ cum dicit. (Sperma muliebre. 3ᵐ cū dicit (Et eſt ſe‑paratus) 4ᵐ tangit cum dicit ſubiungēdo. (ꝑꝑ attractio‑nem nutrimenti.) Propter primi euidētiā eſt ſciendū ꝙ cum hic pāniculus: qui dicit̄ ſecundina nō generet̄ a ſper‑mate in quocūq; tpe ⁊ quocūq; modo: ſed ad ſui genera‑tionem reqrat tps ſufficiens ⁊ determinatū modū. Ideo ꝑ Auic. ꝓponit tps ⁊ modū: quē tȝ ſperma in generatione ſecundine. 2ᵒ ſubinfert cām efficientē ipſius. primuȝ tāgit cum dicit. (Et cum ſpma figit̄: ⁊ ſpumat:) ⁊ penetrat ſpu‑

ma ad ꝓfundum.ſ. veſice cordis ⁊ generaṫ pāniculus. 2ᵐ
tangit cum dicit.(Et hoc q̄dē.) Nā cauſa efficiens iſtius
pāniculi eſt ſpūs gignitiuus:q2 adhuc nō perfecte erat ge
neratum coꝛ. ❡ 3ᵒ.tangit ipſius cām mālem.⁊ hoc cu3 di
cit.(Sperma muliebꝛe.) Propter qȯ eſt ſciendū ꝙ ſan
guis menſtruᵘ: qui tunc in matrice reperiṫ eſt duplex. q̄
dam eſt qui eſt recluſus intra veſicas illas ⁊ iſte nō ſubij
citur ꝑ mā̄ ſecundine:q2 ſi ſic tūc generareṫ ſecūdina ꝓdi
cta intra veſicas illas: qȯ tā̄ eſt falſum. Alter eſt ſanguis
menſtruus qui extra veſicas illas exiſtit ⁊ contineṫ in po
roſitatibus venaꝝ ⁊ arteriaru3 matricis: ⁊ iſte eſt ex quo
generaṫ ſecūdina ⁊ merito cū debeat alligari matrici. Et
q2 q̄ agens aliqȯ exiſtens ſeparatū moueṫ ad paſſu3:tūc
opoꝛtet vt illud paſſum agat in mouēdo ipm̄.ideo Auicē.
dicebat ꝙ ſperma muliebꝛe mouet ſpma maſculinū obie
ctiue.ſ. vt declaratū eſt:q2 ip3 in p̄mo loco exiſtēs mouet
ſperma virile vt ad ip3 veniat ⁊ in ipſo actionē faciat:que
eſt generatio ſecundine. ❡ Et ex his p3 ſolutio ad quādā
queſtionē in qua queri cōſueuit vtrū ſecūdina genereṫ ex
ſuba ſpmatica viri vel ex mēſtruo:q2 dicendū ꝙ ex men
ſtruo vt infra. ❡ 3ᵒ.tangit cām formalem ipſius per h̄ qȯ
dicit.⁊ eſt ſeparatus. hec eſt foꝛma eius ꝙ ipſe ſeparatus
exiſtat ab embꝛione ⁊ matrice:l3 ab ea parū. nam cum ea
alligaṫ.iſte eni3 pāniculus eſt quaſi medius inter matri
cem ⁊ fetum: tale aūt d3 eſſe ſeparatu3 ⁊ maxime ab em
bꝛione d3 intelligi ꝙ iſte pāniculus ſit ſeparatus: q2 maxi
me diſtat ab coꝛ:⁊ merito q2 generaṫ ex mā ſeparata a mā
embꝛionis:⁊ mā embꝛionis paꝝ differt ab illis tribᵘ veſi
cis:q2 tales non ſunt ſeparate ab embꝛione: verū eſt tā̄ ꝙ
hic pāniculus:l3 a matrice ſeparatus exiſtat:cū ea tā̄ alli
gatur mediantibus oꝛificijs venaꝝ que ſunt in ea ⁊ earū
que diuidunṫ per iſtā ſecundinā:que quidē oꝛificia adin
uicem alliganṫ mediante quodā glutine ipſa adinuicē in
uiſcāte qȯ gluten ſeu glutinatio.vt.ſ̄.dictū ē:cotilidones
appellaṫ. ❡ 4ᵒ.tāgit cām finalē ipſius per h̄ qȯ diē pp at
tractionē nutrimēti. ⁊ declarū ē ſupᵃ. ❡ Deide cū dicit.

Et embꝛio quidē non nutriṫ.) vt dicebaṫ hic cui
dam tacite obiectioni rn̄det.poſuerat
eni3 ſtatim ꝙ ſecundina fuerat generata pp attractione3
nutrimenti:q2 diceret aliquis ſi factus eſt panniculus ad
generationē fetus: ꝓpter attractionē nutrimenti cu3 em
bꝛio nutriaṫ ante generationē hᵘ pāniculi vſq3 ad ſpatiu3
ſex dieꝝ non nutriṫ cum hoc pāniculo: ⁊ ꝓ q2 ſup.aū̄ ſpa
tium.6.dierū cum ſufficiat humiditas attracta in hoꝛa cō
ceptionis paꝝ nutrimenti eſt nec̄iu3 niſi dum pāniculus
in ea.ſ.matrice ſup.fuerit generatus.aūt.ꝓ ſed cū iſte pan
niculus induraṫ.i.fit vel generaṫ:tūc fit cibatio ipſius.ſ.
embꝛionis pp illud alias cum eo qȯ generaṫ.i.attrahitur
in poris eius.ſ.panniculi ex meatibᵘ manifeſtis venoſis.
ſup.exiſtentibus in matrice.deinde diuidiṫ poſt ſpatiū in
pāniculos. ❡ Iuxta quā partē eſt intelligēdū ꝙ illud qȯ
vltimo dicit. Deinde diuidunṫ.pōt exponi dupl̄r. vnoᵒ ꝙ
iſtud:qȯ diuidiṫ dicaṫ eſſe alimentū: ꝓpter qȯ aduerten
dum ꝙ ſanguis menſtruus:qui eſt alimentū fetus in ma
trice diuidiṫ. Nā quedā ipſius pars trāſit in mixtū. Alia
pars eſt ſuperfluitas que nō eſt apta nutrire: que inter pā
niculos circūuoluentes fetū retineṫ vſq3 ad tp̄us partus:
que tunc facilitat partū matricē lubꝛica3 faciendo:ſicut ⁊
alia pars tranſmittiṫ ad mām̄illas vt in lac conuertatur.
Alio mō pōt exponi ꝙ illud qȯ diuidiṫ ſit ſecundina:que
quidē in duos alios pāniculos diuidiṫ.nā pāniculi fetum
circūuoluentes dicunṫ eſſe tres.vt patebit in ꝓceſſu.

Et veritas quidē eſt ꝙ p̄mū.) in ꝓcedentibᵘ oſten
dit Auic.ꝙ p̄mus actus derelictus ex
trāſmutatiōe facta a ſpermate viri eſt expumatio ⁊ gene
ratio confuſa oīum mēbꝛoꝝ p̄ncipaliū triu3.inſuper oſtē
dit qȯ operatū derelictū ex 2ᵒ.actu ⁊ tranſmutatiōe ſecū
dine eſt ⁊ vmbilici. In parte iſta declarat q̄uo in tali trāſ
mutatione fiat cōpleta ⁊ diſtincta generatio mēbꝛoꝝ p̄n
cipaliū:⁊ declarat quis ſit oꝛdo generationis mēbꝛoꝝ p̄n
cipalium. Circa qȯ duo facit. q2 p̄mo facit qȯ dictū eſt. 2ᵒ
quibuſdā dubitationibᵘ rn̄det.ibi 2ᵒ.(Et vnicuiq3 cōuer
ſioni.) Circa p̄mā partē ſic ꝓcedit.q2 p̄mo declat qȯ mē
bꝛum p̄ncipale p̄us alijs generaṫ generatione cōpleta. 2ᵒ
oſtendit qȯ ex p̄ncipalibus mēbꝛis generationē illius cō
ſequiṫ.ibi 2ᵒ.(Et hec diſpoſitio.) Pꝛima in duas.q2 p̄mo
ſuam intentionē:⁊ veritatē de mēbꝛo p̄ncipali ponit qȯ p̄
generaṫ.2ᵒ intentionē ſuā ꝓbat per remotionē quarūdā
dubitationum vel erroꝝ.ibi 2ᵒ.(Q̄uis de Hyp.) Quid
dicat in p̄ma notū eſt. ❡ Deinde cū dicit.

Quāuis de Hypocratis.) Hic cōfirmat ſtatim vel
ꝓbat illud qȯ dixit per remotionē quarū
dam dubitationū.⁊ diuidiṫ in duas ſm̄ ꝙ due ſunt dubi
tationes vel erroꝛes quibus quidā ad credendū ꝙ coꝛ nō
p̄mo generaṫ mouebanṫ. Propter qȯ ſciendū quoſdā po
ſuiſſe ꝙ coꝛ nō p̄us generaṫ.⁊ iſtoꝝ quidā ponebant ꝙ in
generatione aīalis ꝓcedit generatio cerebꝛi generatione3
alioꝝ mēbꝛoꝝ.quida3 non ponebant ꝙ generatio epatis
ꝓcedit generationē alioꝝ membꝛoꝝ. Et ex his poſſet ali
quis moueri ꝙ coꝛ nō p̄mo generaṫ. Ideo circa h̄ Auicē.
p̄mo remouet opinionē vel errorē negantiū coꝛ p̄us gene
rari:ſed generari p̄us cerebꝛū aſſerentiū. 2ᵒ.remouet opi
nionē ponētiū epar p̄us coꝛde generari.ibi 2ᵒ.(Et ſequū
tur capitula.) Pꝛima in duas.nā oſtēdens quis fuerit ille
auctoꝛ ex narratiōe cuius quidā ponunt cerebꝛū p̄us ge
nerari ponit motiuū ipſoꝝ.2ᵒ ipm̄ abijcit breuiter ſe expe
diendo.ibi 2ᵒ.(Coꝛ vō nō eſt in p̄mis.) Dicit ſic de pꝛima
parte.dictū eſt p̄us ꝙ coꝛ p̄us generaṫ:q̄uis de Hypo.di
catur ſup.a quodam ſcriptoꝛe:⁊ foꝛte a trāſlatoꝛe ꝙ p̄mū
membꝛū qȯ creatur eſt cerebꝛū ⁊ oculi ſm̄ ꝙ teſtificatur
diſpō pulloꝝ oui ſup.q2 in talibus p̄us apparet cerebꝛū ⁊
oculi q̄3 coꝛ ⁊c̄. ❡ Coꝛ vō non eſt in p̄mis.) Hic ponit ſolu
tionē illius motiui ſumpti ex pullis ouoꝝ. ⁊ dicit ꝙ dato
ꝙ cerebꝛū p̄us appareat q̄3 coꝛ ad ſenſum in pullis ouoꝝ
nō ꝓpter hoc p̄us generaṫ.vero.ꝓ q2 coꝛ in p̄mis cū crea
tur non apparet manifeſte:in omni re.i.creatione. hoc.n.
nō op3 in generatiōe pulloꝝ oui. Nam in talibᵘ aīalibus
p̄us apparet ad ſenſu3 cerebꝛū q̄3 coꝛ: ⁊ hoc nō eſt: q2 ipm̄
p̄us coꝛde generetur.ſed hoc eſt rōne ſue quātitatis eo ꝙ
talia aīalia volatilia habent magnū cerebꝛū cum ſint ani
malia que ſunt poſita in magno exercitio volationis:⁊ ha
bent coꝛ paruū cum debeant habere coꝛ ſtrictū ꝓpter vo
latum:⁊ hec omnia declābo vobis in q̄ōne oꝛdinaria quā
ꝓdie diſputaui:in qua querebaṫ vtꝝ pāniculi p̄us gene
renṫ q̄3 membꝛa p̄ncipalia:⁊ ex pꝛincipalibus qȯ p̄mus ge
neretur. ❡ Deinde cum dicit.

Et ſequunṫ capitula.) Hic remouet errorē ponē
tium epar p̄us generari coꝛde. Et cir
ca hoc duo facit:q2 p̄ pmittit errorē illum ⁊ rōnes qua illi
mouebanṫ ad hoc ponendū. 2ᵒ.illum remouet.2ᵒ ibi.(Et
eius ſmo.) Pꝛima in duas.nam ponit p̄mo errorē. 2ᵒ.mo
tiuum illius erroꝛis ponit.ibi 2ᵒ.(Quī p̄ᵃ operatio coꝛpo
ris.) Dicit ſic de p̄ᵃ parte.⁊ poſt.ſ. illud dictū cōſcriptoꝛis
Hypp.poſitū ſuperiᵘ. Sequunṫ capl̄a.i.ſermōes vel ver
ba in q̄bus dicit ille cōſcriptoꝛ ſiue trāſlatoꝛ qȯ rectius ē
vt epar ſit p̄mū mēbꝛū qȯ creaṫ. ❡ Deinde cū dicit.

Quoniam p̄ᵃ opatio coꝛpoꝛis.) Hic ponit motiuū
hᵘ erroꝛis ⁊ dicit.ita dictū eſt ſi d3 ſnīa
illius cōſcriptoꝛis haberi epar p̄us d3 generari. Quī p̄ma
opatio coꝛpoꝛis eſt nutrimentū q̄ſ.ſup. dictū nutrimētū

Fundación Uriach

ſit res ſup. aggenerata ſm appetitū. i. ꝓpter appetitū ſeu deſideriū ⁊ equationē. i. reſtauratōez deperditi ipſi⁹. ſup. corporis. Et tunc ſup. ſ. epar eſt pncipiū h⁹ operatiōis: que eſt nutrimentū generare. ergo ipm dꝫ ꝑus generari. quaſi intendat talem rōnē. Illud mēbrū dꝫ pmo in generatiōe embrionis generari: cuius opatio ꝑus eſt neccia: ſed operatio epatis ꝑus eſt neccia. ergo ⁊c. maiorē h⁹ rōnis pſuppōit ſicuti notā. minorē ꝓbat in lra. ¶ Deīde cū dicit.

Et ſermo enim iſte) Dic Auic. remouet hūc errorē. Et duo facit. qꝛ pmo ipm remouet ꝑ experientiā. 2° per rōnē ſoluēdo motiuū illius. ibi 2°. (Et ex rōcinatiōe.) Dicit ſic de pma parte. Et iſte ſmo eius. ſ. cōſcriptoris oſtēdit eſſe corruptus. i. falſus ex via experimēti: qm̄ ſtudioſi in hac re. i. phi hoc experientia peſcrutātes non teſtificantur rem. i. epar prius corde generari eſſe ſm ꝙ exiſtimauit ille conſcriptor.

Et ex rōcinatione.) Dic Auic. remouet pdictū errorē per rōnem ſoluendo motiuū ipſius. 2° rñdet cuidam obiectioni potenti incidere cōtra dicta. ibi 2°. (Qꝛ ſi dixerit ꝙ expreſſio.) Prima in duas: ſm ꝙ dictū motiuū reprobat per duas rōnes. ibi 2°. (Et virtus informatiua) Vel poſſet dici ꝙ hic Auic. iprobat dictū errorē ſolū improbando motiuū ipſius. ⁊ pmo iprobat motiuū iſti⁹ erroris negando ꝓbationē minorē. 2° maiorē. ibi 2° vt ꝑus dicebat. (Et virtus) Dicit ſic de pma pte. ⁊ ex rōcinatione. ſup. etiā oſtēdit ꝙ iſte ſmo eſt falſus. ⁊ eſt ſup. rō hec oſtēdens: qm̄ ſi res eſt ꝟ vt exiſtimat iſte cōſcriptor hypp. ꝙ in pmis creat illud. ſ. mēbrū cuius opatio pmittēda eſt in pmis cum ab eo vel apud eū. ſ. cōſcriptorē ponentē epar ꝑus generari nō fiat nutrimentū. ſup. alicuius mēbri niſi ꝑus viuat. tunc ſcias ꝙ nō nutrit ſup. aliqđ mēbrū in quo nō eſt ſuſtentatio vite cū calore nāli: vel in quo nō eſt pn^m vite ⁊ calor nālis. cum ḡ ita ſit neceſſe eſt vt mēbrū a quo ꝓcedit calor nālis ⁊ ſpūs vitalis creet ante creationē mēbri nutrientis ipm. ſup. quale eſt epar. ſed ſup. tale mēbrū eſt cor: a quo ꝓcedit ſpūs vitalis ⁊ calor nālis. ⁊ ſic appet ꝙ hic iprobat minorē ꝓpōnē motiui illius erroris: que dicebat: ſed opatio epatis eſt pmo neccia: quare ipſe intendebat talem rōnē ſm pmū modū introducendi vel exponēdi hanc particulā. illud mēbrū dꝫ ꝙ pmo generet in embrione: cuius opatio antecedit opationē epatis ⁊ aliorum mēbrorū: ſed opatio cordis eſt h⁹. ḡ ⁊c. maior ē nota ꝑ iſtū cōſcriptorē. minor appet in lra. ¶ Deīde cum dicit.

Et virtus informatiuā nō.) Dic Auic. adducit 2^am rōnē remotiuā illi⁹ erroris vel remouet motiuū illius erroris negādo maiorē ꝓpōnē: dicebat maior ꝓpō ꝙ mēbrū illud ꝑus dꝫ generari cuius opatio ꝑus eſt neccia: ⁊ ꝑ qꝛ virtus informatiua. ſup. in generādo mēbra non indiget in diſpōne formationis. i. ad diſponēdum mām ad formationē recipiendā nutrimento dū ſupradictis mēbris nō accidit ſenſibile nocumentū. Sed ſup. anteq̄ ſit creatū cor nō accidit ſolutio ſenſibilis faciēs ſenſibile nocumētū: q̄re. i. ꝓpter qđ nocumētū ſit opus reſtauratione eius. ſ. ſube cordis. i. q̄uis ſup. tunc ſit neccius ſpūs vitalis ⁊ calor aīalis. i. aīali appropriatus: eo. i. per eū ſup. ſpūm vitalem ⁊ calorē aīalem appropriatū. Et ex dictis in hac particula hoc mō introducta pōt formari rō que eſt demōſtratio ad ꝓbandū ꝙ cor ꝑus generet q̄ epar. Rō eſt iſta. Illud mēbrū ꝑus generat q̄ epar: qđ eſt neciū ꝑ creationē informationē: ⁊ diſpōnē informationis aliorū membrorū. Sed cor eſt neceſſariū ꝑ informationē creationem ⁊ diſpōnē informationis aliorū mēbrorū. Epar vō ꝓpter nutricationē ipſius. ḡ ⁊c. maior eſt nota. nā creatio alicuius mēbri ꝑus eſt neccia q̄ eius nutricatio. minor apparet. nā cor eſt pncipiū caloris ⁊ ſpūs vitalis quo in mēbris informatio inducit. Epar vō nutricatōis eorū. ¶ Si tu obijcies ꝯ eū: ⁊ dices ꝙ hec rō nō valet. qꝛ dicā ꝙ virtus informatiua nō ꝓcedit a corde geniti: ſed a patre ſeu a ſpermate a patre deciſo. Sed virtus nutritiua ſe tꝫ ex pte epatis: ſiue ꝓcedit ab epate: quare adhuc epar ꝑus debet generari. Ad hoc Auic. reſpōdet: qm̄ ipſe bene ſciuit eam: videbis in ſequenti. ¶ Deinde cum dicit.

Quod ſi dixerit ꝙ ꝯprehēſio) Dic pdicte obiectioni rñdet dicens: ꝙ ſi ſup. ille cōſcriptor dicens epar prius generari q̄ cor dixerit ꝙ cōprehēſio. i. ꝑuentio vel ꝑuentus informatiue. ſ. virtutis eſt ex pře: ⁊ ſe tꝫ ex parte patris vel ſpermatis a pře deciſi ſup. ⁊ nō ſe tꝫ ex parte cordis: tunc ſilr ē virtus nutritiua aſſociata virtuti informatiue generate eſt. i. ſe tꝫ ex pte patris ſup. ſiue ſpermatis ab eo deciſi: ⁊ nō ſe tꝫ ex parte epatis. Qualiter ḡ erit ꝙ illa. ſ. nutritiua virtus magis antecedit in modis ſuis. i. in generando epar qđ eſt ſedes ſua. ſup. q̄ virtus informatiua i generādo cor qđ eſt ſui ſedes. q. d. hoc nullo eſt poſſibile. ¶ Ad euidentiā h⁹ partis debetis intelligere ꝙ qñ alique vtutes in eodē ſubto exiſtētes ſiue in ſubiectis diuerſis debent in actū ꝓrūpere opꝫ ꝙ in ipm ꝓrūpant ſm nālem ordinē. Nūc aūt informatiua virtus: ⁊ ē nutritiua: que ſunt ſeparate vel que ſunt in corde ⁊ epate embrionis: ſi ipſe debent in actū ꝓrūpere opꝫ ꝙ ipſe ꝓrūpant ſm ordinem nālem quē hñt opationes virtutū iſtarum: ita ꝙ opatio virtutis informatiue ꝓcedit opationē nutritiue virtutis. Nam ꝑus opꝫ ꝙ mēbrū creet q̄ alimētum ſuſcipiat. Item qꝛ creatio ſiue informatio illius mēbri eſt generatio illius ſimplr. ſed nutritio eſt generatio ſm qđ. ſed planū eſt ꝙ generatio ſimplr ꝓcedit gnātionē ſm quid. Item nihil nutrit niſi habeat animā: omne aūt animatū eſt genitū ⁊ informatū: cū aīa ſit actus corporis organici phyci. ergo relinquit ꝙ opatio informatiue ꝓcedit operationē nutritiue ſm quēdā ordinē nālem: ⁊ ſi debent ꝓrumpere in actū prius operabit iformatiua q̄ nutritiua: ⁊ per ꝯñs ꝓpri⁹ generabit cor ꝙ epar. ¶ Ulteri⁹ eſt intelligendū de hoc qđ ipſe dicit: ꝙ virt⁹ nutritiua aſſociata virtuti iformatiue: ꝙ hec lra pōt exponi duplr. ꝓpter qđ eſt ſciēdū ꝙ virtus nutritiua eſt duplex. Nā quedam eſt que a generāte decidit cum ſpermate ſimul cū informatiua virtute. Alia eſt virtus nutritiua que in nobis remanet poſt actū virtutis informatiue. Mō Aui. vt denotaret virtutē nutritiuam eſſe duplicē: ⁊ vt daret nobis intelligere de qua virtute nutritiua dixit virtus nutritiua aſſociata ⁊c. ¶ Alio mō pōt exponi. ꝑ qđ eſt ſciendū ꝙ qñ aliqua duo faciunt opationē aliquā: quorū vnū ipſam efficiat vt pncipale agens. alterū vero vt ſecundarium ⁊ coadiuuans 2° aſſociat pmo: ſicut qñ aliquis magiſter viſitat aliquē. ⁊ etiā ſcholaris cū eo dicimus ꝙ ſcholaris aſſociat magiſtrū. ⁊ eꝫ. Et ideo Aui. ad hoc aduertēs dixit virtus nutritiua ⁊c. quaſi innuat Aui. ꝙ dato ꝙ virtus nutritiua deſcendat a pře: ſicut informatiua pncipalr operans in generatiōe embrionis eſt informatiua virtus: ſed virtus nutritiua ipſam ſequit ⁊ eā aſſociat. ⁊ per hoc apparet ꝙ illud mēbrū dꝫ dici pmo ⁊ per ſe gnātū: qđ eſt inſtrm pncipale informatiue virtutis: membrū vō qđ eſt ſubꝫ virtutis nutritiue nō dꝫ dici ꝑ ſe gnātū: ſed ꝯgeneratū vel ānatū alteri: vt vult ē Ar. in 4° de gnōne aīaliū ⁊c.

Et hec diſpoſitio alia ſic inuēta.) Poſtq̄ Auic. in pte ꝑcedenti oſtēdit que ptes in gnātione embrionis ꝑus generent poſt gnātionē ſpume: ꝙ. ſ. poſt ſpumā generant ⁊ incipiunt pāniculi: ⁊ et vmbilicus ⁊ opꝫ ꝙ ex mēbris primū qđ incipit generari ⁊ generat eſt cor: hic oñdit que ſunt mēbra que poſt gnātionē cordis generant. Et diuidit pars hec in duas. qꝛ ꝑ oñdit ꝙ poſt gnātionē cordis

membrum qȏ generat̃ ⁊ ſequit̃ ipm̃ eſt epar. 2°oſtẽdit ꝙ
poſt generationẽ epatis mẽbrum qȏ ꝑus incipit generari
eſt cerebrũ. 2ª ibi. (Et incipiunt ſeparari abinuicẽ.) Pꝛia
adhuc in duas. qꝛ ꝑmo oſtẽdit ꝙ perfecta gñatiõe cordis
mẽbrũ qȏ ꝑus incipit generari eſt epar. 2°cuidã tacite ob-
iectioni rñdet. ibi 2ª. (Et recipiũt diſpõnes cõuerſionẽ.)
Dicit ſic de ꝑma parte: ita dictũ eſt ꝙ coꝛ ꝑmo generatur
ex eo ꝙ ſicut informatiua virtus deciſa eſt a patre cũ ſper
mate ipſo ⁊ exiſtit in corde: ita ẽt dicere poſſumus ꝙ v̓tus
nutritiua virtuti iformatiue aſſociata ſit deciſa cum ſper
mate a patre ⁊ exiſtat in epate. Sed diſpõ alia ſup. que re-
perit̃ in generatiõe embriõis poſt generatiõe3 cordis: vel
alia ab informatiua virtute ſit inuenta in embrione ſan-
guineo in ſipbac: cõſtrue ſic. ſit inuenta in ſipbac. i. in pãni
culo. ſup. exiſtẽte in embrione ſanguineo. i. in pte iſta em-
brionis que eſt ſanguinea: vel ſanguini coagulato aſſimila
tur: ⁊ talis pars eſt epar. ¶ Ad cuius partis intellectũ eſt
ſciendũ ꝙ ſipbac accipit̃ in medicina duob° modis. vno°
accipit̃ ſipbac ſtricte ⁊ ꝓprie. ⁊ alio° accipit̃ large. Sipbac
ꝑmo mõ acceptu3 nihil aliud eſt q̃ pãniculus cooperiens
mẽbra nãlia interius: ⁊ iſto mõ põt accipi hic. qꝛ enı3 talis
pãniculus cõtineat mẽbra nãlia omnia ⁊ inter mẽbra nã-
lia ſit epar: per ꝯñs oſtendit modũ ⁊ generationẽ ipſi° epa
tis. Alio mõ põt accipi ſipbac large pro omni pãniculo vł
veſica hñte concauitatẽ aliquã in ſe in qua aliqd cõtinea-
tur: ⁊ iſto etiã mõ põt exponi hic: ⁊ congrue. Na3 cum ipſe
dixerit ſupra ꝙ in ꝑncipio gñationis fetus generant̃ tres
veſice. ſ. media in qua generat̃ coꝛ. ⁊ altera fit dextra in q̃
generatur epar. Ideo ad hoc vt diſtingueret ꝙ diſpõ hec
de qua hic intelligit nõ fit in quacũꝗ veſica: ſed in iferio-
ri dixit ſipbac ſanguineo: innuens per hoc ꝙ diſpõ fit i ve
ſica: que ſanguini aſſimilat̃. Et ego ia3 vidi in aborſu ꝙ ta
lis veſica tota ſanguinea eſt. q̃re vlterius ſubdit. Et extẽ-
ſio in ſipbac. i. in tale3 panniculũ fit extenſio. ¶ Propter
qȏ debetis aduertere ꝙ ſicut ponit Auic. in ſuo 9° de aiali
bus de ſupra dictis trib° veſicis in ꝑn° generatiõis earu3
media eſt maioꝛ aliqs. nam cũ ipſe non ſint conſtitute: niſi
ad conſeruationem ſpũs ⁊ caloꝛis illa d3 in ꝑn° gñationis
eſſe maioꝛ in qua maioꝛ pars ſpũum continet̃ vt notũ eſt.
Sed in veſica media tali tpe maioꝛ pars ſpũum cõtinet̃
cum in ipſa contineat̃ coꝛ: qȏ debens alia generare eſt ꝑn-
cipiũ ſpũum ⁊ caloꝛis: poſtea in ꝓceſſu illa de veſicis iſtis
que eſt maioꝛ eſt inferioꝛ: qꝛ ꝯtinet plura mẽbra ⁊ ꝑcipue
epar: qui indiguit multa q̃titate ſpũum ꝓpter generatio-
nem ſanguinis: ex quo alia mẽbra debent nutriri. Sed in
ꝑncipio generatiõis veſica ſuperioꝛ eſt valde parua: ⁊ cã3
aſſignat Auic. qꝛ ipſa d3 cõtinere cerebrũ: qȏ exiſtit ſedes
aialis ſpũs: nunc aũt tali tpe fetus nõ indiget tali ſpũ cum
nõ indigeat locali motu neꝗ anhelitu: vel ẽt ſenſu. ſed qꝛ
ipſo poſtea fetus indiget: ideo ſuperioꝛ veſica ſufficienter
extendit̃. Ideo Auic. ad denotandũ ꝙ hec inferioꝛ veſi-
ca: tunc tẽpoꝛis non ſit valde parua vt ſuperioꝛ: nec valde
magna vt media: dixit. extenſio aliqua. Dicit poſtea ꝙ in
hac diſpõne. ſup. in qua generatur epar: illa que de veſicis
ſanguinea eſt conuertit̃ ad ſanguinetatẽ. i. diſpõnẽ ſangui
nis: nam fit tunc ſicut ſanguis coagulatus: veru3 eſt tñ ꝙ
hoc qȏ ipſe dixit: illa que de veſicis ſanguinea eſt ꝯuertit̃
ad ſanguinẽ. põt aliter itroduci vt dicamus ꝙ ipſe innuat
ex verbis iſtis ꝙ in hac diſpõne nõ ſolũ generent̃ mẽbra
ſpermatica. ſed etiã carniformia que ex ſanguie gñatiõe3
habent: ꝑma tñ expõ eſt melioꝛ. Et ſup. tũc conuertit̃ vm
bilicus ad formã vmbilici ſenſibiliter ⁊ merito hoc dixit.
Nam ſicut apparet ex ꝓcedentib° vmbilicus in ꝑn° gene-
rationis tranſibat per duas veſicas. ſ. per veſicã cordis: ⁊
per veſicã epatis: ⁊ ideo tunc dicim° eſſe cõpletã gñatõe3
ipſius perfecte ⁊ ſenſibiliter q̃ñ generata ſunt mẽbra per
que debet tranſire de q̃bus mẽbris eſt ipm̃ epar. Et iõ bñ
dixit Auic. ꝙ tũc. ſ. generato epate cõuertit̃ vmbilic° ⁊c̃.

Et recipiunt diſpõnes cõuerſiõe3.) Dic Auicẽ.
cuidam tacite obiectioni rñdet po
tenti incidere circa dicta. dixit. n. ꝙ ꝑmũ mẽbrũ qȏ gene-
ratur poſt generationẽ cordis eſt epar ipm̃: cũ epatis gene
ratio: ⁊ etiã cordis non fiat in inſtanti: ſed in tpe ⁊ ſucceſſi-
ue: crederet aliquis ꝙ in iſto medio tpe qȏ eſt inter princi
pium generationis cordis ⁊ finẽ generatiõis ipſius epatis
nulla fieret tranſmutatio: Et ſup. in veſica media cordis
vel in aliis quoꝝ generatio incohauit vt ſunt panniculi ⁊
vmbilicus. Huic dubitationi rñdet ⁊ dicit. Ita dixi ꝙ in
tpe in quo generat̃ epar perficit̃ vmbilici generatio ſenſi
biliter. Sed in aliis quoꝝ generatio inchoauit fit ne aliq̃
diſpõ iſto medio tpe: Dixit ꝙ diſpõnes ſup. queda3 facte
in mẽbris aliis quoꝝ generatio inchoauit: recipiunt ꝯuer
ſionem ſpermatis. i. cõuertunt̃ virtute ſpermatis ad cõce
ptionẽ. ſ. ad ſumptionẽ ſup. quarũdam formarũ ⁊ organi-
zationũ ⁊ aliquoꝝ que ſtatim enũerat: ⁊ ſup. quedã diſpõ-
nes facte in mẽbris generatis: que ſũt diſpõnes mollitiei
conuertunt̃ ad ſoliditatẽ: ⁊ pro qꝛ illis mẽbris. ſ. ꝑncipali-
bus generatis iam apparet impreſſio ſenſibilis. ſ. ſube ⁊ fi
gure. ⁊ ſup. tunc apparet q̃titas ſenſibilis. ſup. ⁊ appet ſen
ſibiliter ipreſſio loci ſit° ⁊ nũeri. Et quedã eaꝝ. ſ. diſpõnũ
ꝑexiſtentiũ. ſup. recipiunt cõuerſione3 ad hoc vt impleat̃
creatio cordis ⁊ mẽbroꝝ ꝑorũ. ¶ Ad euidentiã eoꝝ que
ponit Auic. eſt intelligẽdũ ꝙ ſm ꝙ dixi vobis in his ver-
bis remouet dubitatione3 quãdam: q̃ñ crederet aliquis
ꝙ in generatiõe embrionis mẽbroꝝ caderet diſcontinua
tio tẽpoꝛis: ita. ſ. ꝙ generato corde eſſet generatũ qȏdam
perfectũ aial: poſtea cadente intermedio tpe generarent̃
iſta mẽbra: ſed vt appet hoc eſt falſum. ſed fit generatio ꝑ
hunc modũ. Qm̃ cum ẽt in omni multitudine hñ ordina-
ta aliquoꝝ hñtiũ inter ſe diuerſitate3 oporteat eſſe aliqȏ
vnũ qȏ ſit ſicut ꝑmũ ad qȏ oia ordinentur: ſic ẽt eſt in ge-
neratiõe mẽbroꝝ humani coꝛpoꝛis cum ipm̃ maxime he
ne debeat regulari ⁊ regi. Tale ꝑn^m in gñatiõe ſuoꝝ mẽ-
broꝛum eſt coꝛ: in cui° ventriculis recludit̃ ſpũs gignitiu°
derelictus ab ipſo ſpermate. Deide coꝛ ipm̃ mediãte ſpũ
gignitiuo aggenerat oia alia mẽbra: ⁊ qꝛ nõ ſtatim cũ vir-
tus imutatiua opata eſt in mãm: qua generatũ eſt coꝛ: ip3
eſt perfecte organizatũ ſaltem ſenſibiliter: ⁊ vt nobis ap-
parere poſſit: op3 ꝙ ipm̃ ẽt in ꝓceſſu organizatione3 reci-
piat perfectã: ⁊ du3 perfecte organizat̃: virtus imutatiua
ꝑma agit in mãm: ex qua debent generari alia mẽbra. Et
ſic ẽt eſt de epate: q̃ñ dum ipm̃ epar organizationẽ perfe
cta3 recipit in mẽbris: quoꝝ generatio ꝑus inchoauit: in-
ducunt̃ alie enumerate diſpõnes. ſ. ſoliditas figure ⁊c̃. Et
ex hoc appet ꝙ in generatiõe eſt continuitas tẽpoꝛis: q̃ñ
virtutes deciſe cũ ſpermate a patre ꝯtinue operant̃ donec
fetus eſt ꝑfectus: ⁊ ꝙ ſicut dictũ eſt poſt introductionem
q̃litatũ ꝑmarũ que fit a virtute imutatiua ꝑma debẽt in-
troduci ea que ſe tenent ex pte q̃litatũ haꝝ. ſ. figura ⁊ for-
ma: loc°: ſitus: vel colligantia: q̃titas ⁊ numerus. Ideo in
verbis iſtis Auic. tangit diſpõnes haꝝ duaꝝ qualitatum.
ꝑmo. n. diſpões que ſe tenent ex pte ſube per hoc ꝙ dicit.
⁊ recipiunt diſpõnes cõuerſionẽ ſpermatis ad cõceptiões:
⁊ quedã eaꝝ ad conſoliditatẽ. nam tunc in quadã pte ma
terie fuit introductio ſube: eo ꝙ tunc generant̃ membra
ſpermatica ⁊ ſolida. deinde tangens diſpõnes ſecũdaru3
qualitatũ. ꝑmo tangit diſpõnẽ: que ſe t3 ex parte figure ꝑ
hoc ꝙ dicit. ⁊ illis mẽbris ꝑncipalibus iam appet impreſ-
ſio ſenſibilis. apparet ipreſſio in re aliqua q̃ñ figurã ſuam
ſuſcepit: poſtea diſpõne3 ex parte q̃titatis ſe tenentẽ tan-

git cum dicit.(Et quãtitas ſenſibilis.)Diſpõnes vo alias ſe tenẽtes ex parte loci colligationis: ⁊ numeri tangit per ea que vltimo ſubdit: vt per hoc qđ dicit.(Et quedã eaꝝ conuerſionẽ adhuc.)❡ Ad cuius intellectũ eſt ſciendũ ꝙ creatio cordis ⁊ alioꝝ membroꝝ ꝓncipaliũ non cõplet̃ niſi per creationẽ ſuorũ membroꝝ que ab ipſis oriunt̃ ⁊ orta a corde ⁊ epate ſunt vene ⁊ arterie. Et ideo in verbis iſtis que vltimo ſubdit innuit: lʒ occulte: ꝙ tũc creent̃ vene ⁊ arterie. Et tunc vlterius cũ dicta mẽbra nõ perficiantur: niſi habeant determinatũ locum: determinatũ ſitũ: ⁊ determinatũ numerũ: ex eo ꝙ nõ ſunt ſic cõtinua ſicut vnũ lignũ: ideo per hoc ꝙ dicit. vt ipleat̃. tangit diſpõnes que ſe tenẽt ex pte triũ ꝓdictoꝝ: vt viſum eſt ⁊c̃.

Et incipiunt ſeparari.) vt prius dicebat̃. Poſtq̃ oſtẽdit qđ mẽbrũ prius in generatõe generet̃. Et oñdit qđ mẽbrũ 2° generet̃: hic oñdit qđ mẽbrũ generet̃ poſt iſta. Et dicit. ita verũ eſt ꝙ tpe generationis epatis: quedam ſpecies alioꝝ mẽbroꝝ cõuertunt̃ ad conceptionẽ quarũdã formarũ: ⁊ quedã ad ſoliditatem. ſ. qñdo generatũ eſt cor ⁊ epar incipiunt ſeparari abinuicẽ. Ex quibus verbis innuit Auicen. ꝙ poſt generationem cordis ⁊ epatis generet̃ cerebꝝ: qđ qualr accidat nobis apparebit in. q. quã debeo determiare: ⁊ merito generat̃ cerebrũ poſt cor ⁊ epar: q2 illud mẽbrũ nõ dʒ generari niſi poſt alia cuius virtus nõ eſt nec̃ia ad generatõeʒ alioꝝ mẽbroꝝ: ⁊ nec̃ia poſt generationẽ coꝝ: quãtuʒ. ſ. ad cor ⁊ epar. Sed virtus cerebri nõ eſt nec̃ia ad generatõeʒ cordis ⁊ epatis. g̃ cerebrũ dʒ generari poſt generationem cordis ⁊ epatis. maior de ſe nota. minor declarat̃: qm̃ virtus cerebri eſt virtus ſenſitiua ⁊ motiua. Sed tunc dicta mẽbra non indigẽt ſenſu ⁊ motu ſaltẽ locali. ſed bene indigent virtute informatiua: ⁊ ẽt motiua ⁊ alijs virtutib⁹: que illis miniſtrant: ſicut alteratiua ⁊c̃. que ſunt virtutes cordis ⁊ epatis. Et ideo dicit Auic. ꝙ tũc tẽporis. ſ. poſt generationẽ cordis ⁊ epatis fit in veſica ſuperiori alteratio ſanguinis in ea ↄtẽti qui ꝓprie ſanguis nõ eſt: ⁊ fit ibi ſpuma quedã: ſed eſt ad modum cuiuſdã ſubẽ ſaliualis ⁊ ad modũ cuiuſdã ſubẽ ſepoſe ⁊ generat̃ cerebrum: ⁊ vltimo ponit ꝙ fit generatio dictoꝝ membrorũ que ſunt ſituata inter membra ꝓncipalia: ꝓpter qđ aduertatis ꝙ hoc fuit neceſſariũ: qm̃ ad hoc vt iter mẽbra nõ eſſet dare vacuũ ad hoc ẽt vt inter ea nõ eſſet diſcontinuatio: ſed eſſent colligata adinuicẽ: oportuit ꝙ illo tpe quo generat̃ cerebꝝ: generent̃ etiã mẽbra que ſunt inter cor ⁊ ipm: ⁊ q2 inter cor ⁊ ipm exiſtit collum adeo innuit Auic. ꝙ etiã generet̃ collũ: ⁊ q2 illud ex quo fabricatũ eſt collũ: ſunt oſſa ſpondilium: tunc generant̃ ſpondilia colli: ⁊ q2 ſpondiles colli cõtinue ſunt cũ alijs ſpondilib⁹ dorſi: ⁊ ẽt cum alijs oib⁹. ideo etiã tunc oẽs ſpondiles generationẽ hñt ⁊ merito cũ ipſe ſint fundamentũ ⁊ baſis totius corporis: ⁊ hoc tetigit Auic. cum dicit. ⁊ nõ ſeparant̃ integre.

Et vnicuiqʒ conuerſioni.) Hic Auic. ſecus dicta quãdã dubitationẽ ſoluit. Et duo facit: q2 ꝓmo remouet dubitationẽ hanc. 2° remouet aliam que ortum poſſet habere ex remotione ꝓme. 2° ibi ſtatim poſt.(Et nõ eſt illa de illis.) Dubitatio aũt quã remouet in ꝓma pte eſt. dixit. n. in ꝓcedentibus ꝙ ꝓma opatio que fit a ſpermate in menſtruũ eſt ſpuma ⁊ veſice. 2° opatio ẽ generatio panniculoꝝ ⁊ vmbilici: poſtea generat̃ cor: poſtea generat̃ epar: poſtea cerebꝝ. Modo crederet aliquis ꝙ ordo ⁊ ꝓoritas que attendit̃ in generatiõe iſtoꝝ mẽbrorũ eſſet ꝓoritas dignitatis ⁊ nõ eſſet ꝓoritas tẽporis: hoc remouet. ⁊ dicit. Ita dixi ſuperi⁹ plures diſpõnes exiſtentes in mã ⁊ ſubſtãtia embrionis ad quas ordinatim fit cõuerſio de vna in aliam: q2 ꝓmo fit expumatio ⁊ veſicatio: poſtea generant̃ pãniculi: ⁊ pro ſed vnicuiqʒ ↄuerſiõi. ſup. ſupradicte que ſunt q̃tuor vl̃ qnqʒ. q2 ꝓmo fit expumatio ⁊ veſicatio: poſtea generant̃ pãniculi ⁊ vmbilicus: poſtea generat̃ cor: poſtea epar: poſtea cerebrũ. Aut duab⁹ conuerſionibus. q2 ꝓmo generant̃ membra ꝓncipalia: poſtea generant̃ alia ex ꝓncipalib⁹. vel. aut duab⁹ cõuerſionib⁹. q2 primo generant̃ veſice ⁊ vmbilicus poſtea mẽbra. ⁊ eſt ſpacium tẽporis ſuper qđ ſtatur notum eſt.

Et non eſt illud.) Hic Auicẽ. rñdet obiectioni que poſſet oriri ex dictis: que ſtatim dixit in remotione dubitatiõis ꝓdicte. dixit. n. ſtatiʒ ꝙ quelibʒ ꝓdictarũ conuerſionũ hʒ tps ſuper qđ ſtatur. Mõ crederet aliquis ꝙ illud tpus eſſet ſemꝑ appropriatũ ⁊ pũctuale ⁊ non variabile ⁊ latitudineʒ hñs: ita ꝙ ſemꝑ expumatio fieret in ſex dieb⁹: ⁊ ſic de alijs. Hoc remouet ⁊ duo facit. q2 ꝓmo ꝓmittit remotionẽ h⁹ dubitationis. 2° iſtaʒ remotionem declarat. 2° ibi.(⁊ nõ ſignant experimentuʒ) Dicit ſic de ꝓma parte ꝙ illud ſup. ſpatiũ tẽporis qđ dixi conſiſtere in conuerſionib⁹ ꝓdictis nõ eſt de his que non diuerſificant̃: imo eſt de iſtis que hñt variationẽ ⁊ diuerſitatem. nã diuerſificat̃ ſup. hui⁹ ſpatiũ tẽporis in maſculis ⁊ mulieribus embrionũ: ponit̃ gtũs ꝓ ablatiuo: ⁊ pro q2 ſup. alterationes vel conuerſiões ꝓdicte ſunt in mulieribus tardiores ſup. q̃ in maſculis. ❡ Ad cuius euidẽtiã eſt intelligendũ circa hoc qđ dicit. Et illud nõ eſt de illis. Põt duobus modis exponi. vno° ꝙ ipſe velit ponere differentiã inter tẽpora mẽſurantia generationẽ ⁊ informationem vel cõuerſionẽ dictas in viris: ⁊ tẽpora mẽſurantia dictas conuerſiões ⁊ alteratiões in mulieribus: ⁊ tunc lr̃a eſt plana. Qm̃ vt apparebit tps informationis in viris durat per ſpatiũ. 30. vel. 32. dierũ. ſed tpus informatiõis in mulierib⁹ durat per ſpatiũ. 40. dierũ vel. 45. ⁊ hoc eſt qđ ipſe ſubdit. Et ſunt in mulierib⁹ tardiores. ſ. q̃ in viris. Alio° põt hec littera exponi dicendo ꝙ ipſe per hoc nõ ſolum velit ponere dr̃iam inter tẽpora mẽſurantia ꝓdictas alteratiões in viris: ⁊ tẽpora mẽſurãtia eas in mulierib⁹. ſed ponit dr̃iam inter tẽpora mẽſurantia has alteratiões in viris iter ſe ⁊ in mulierib⁹ inter ſe: q̃ſi dicat ꝙ nõ diuerſificat̃ in hoc a femellis. Sʒ ẽt tps ſpume in generatione ipſius maſculi nõ ſemꝑ durat per ſpatiũ ſex dieꝝ: lʒ aliqñ plus ⁊ aliqñ minus: ⁊ ſic de alijs alteratiõib⁹: ⁊ ſic dico de maſculis iter ſe: ita ẽt eſt itelligẽdũ de mulierib⁹ iter ſe.

Queritur an in fetu qui generat̃ a ſpermate cor ꝓus viuat alijs mẽbris: ⁊ appet ꝙ nõ: q2 tunc aĩa ſucceſſiue induceret̃: qđ videt̃ falſũ ſaltẽ de intellectiua: cũ ſit idiuiſibilis tota in toto ⁊ tota in q̃libet pte. ❡ In op̃m: q2 cor ꝓus viuit vt oẽs aſſerunt ⁊ vltio morit̃: ſilr experiẽtia ꝓus appet formatũ ⁊ opera aĩe ꝓus exercere. ❡ Hoc q̃ſitũ includit duo. vnũ eſt an cor ꝓus formet̃ alijs mẽbris: Aliud eſt an cor prius formatũ prius viuat alijs. Primo oẽs concordãt ⁊ eſt ſñia phi 2° de gñatione. ꝙ mẽbra noſtri corporis generant̃ ſucceſſiue: ⁊ ita experientia inuenit̃ inf̃ra que ꝓncipalia ꝓus formant̃ non ꝓncipalibus: ⁊ inter ꝓncipalia ꝓmũ qđ creat̃ eſt cor. deinde epar ⁊ cerebrũ: ⁊ ita ẽt in alijs eſt ordo quẽ nõ explicam⁹ ꝓpter breuitatẽ cum clare habeat̃ ab auctorib⁹ ⁊ doctorib⁹ ⁊ eſt hoc rõnabile: q2 cũ corpus animatũ in ſuis partibus habeat ſingulariſſimũ ordinẽ ꝓoris ⁊ poſterioris ꝓncipij ⁊ ꝓncipiati: ⁊ cum mẽbra adinuicẽ depẽdeãt: dʒ ꝓus ꝓncipia gñari: ⁊ ea a q̃bus alia depẽdent: ⁊ tale eſt cor re° oium ⁊ ꝓncipalia re° alioꝝ: quẽadmodũ. n. ibi ꝓbus dicit. Accidit aũt in oĩbus ꝙ vltimo factuʒ eſt ꝓus deficere: qđ aũt ꝓmo factũ eſt vltimo deficere. cum igitur cor ſit illud qđ vltimo deficit ipm erit genitũ ꝓus alijs: ⁊ ſilr ſe hẽbit

in alŷs ſuo modo. ¶ Scôm q̄ queritur eſt magis beſita
bile: ⁊ in hoc potes imaginari multos dicẽdi modos: quo-
rum neuter eſt bene demõſtrabilis. vnus eſt apud tenen
tes q̄ in noſtro corpore nõ ſit niſi vna anima: ita q̄ vege-
tatiua ⁊ ſenſitiua ſint idem cum intellectiua vt oẽs opera
tiones anime: que fiunt in nobis fiant per animaꝫ intelle-
ctiuam: ⁊ tunc vno mõ põt dici q̄ cor nõ viuit prius alŷs
membris nec vnũ prius reliquo. ſed p̄mo p̄us omnia mẽ-
bra formanť ſucceſſiue tamen vt dictũ eſt. deinde omni-
bus formatis qȫ ẽ in. 30. vel. 35. vel. 40. vel. 45. die anima
in corpus infunditur. Et tunc oportet dicere q̄ ſi dicať a
pħo q̄ embrio p̄us viuit vita plãte. deinde vita ſenſitiua.
deinde intellectiua: q̄ ly p̄us non dicit ordinẽ tẽporis in-
ductionis formarũ: ſed perfectionis ⁊ imperfectionis: qꝛ
cum vna met anima ſit p̄ncipiuꝫ operationũ vegetatiua-
rum ⁊c̄. prius manifeſtanť ab ea ꝑuenire operationes ve
getatiue: qꝛ magis imperfecte nec tanta perfectione orga
noꝝ indigentes: deinde operatiões ſenſitiue: deinde in-
tellectiue. Aut opꝫ dicere q̄ ſi que opatiões anime appa-
rent in corde ante generationẽ alioꝝ membroꝝ hoc eſt
quo ad apparentiã ⁊ virtute ſpermatis ⁊ ſpũs gignitiui q̄
virtualiter eſt animatᵘ: nõ quia vere ab anima ibi actua-
liter exiſtente ꝑcedant. Si aũt per experientiã poſſet adin
ueniri q̄ cor ante formationẽ aliorum mẽbroꝝ ſentiret:
vt qꝛ fugeret ſe cõtrahendo contriſtans approximatũ. vt
verbi gratia. ſi pungereť nõ poſſet negari quin vere viue-
ret ⁊ eſſet animatum: ſed experientia eſſet dura: ſi negeť:
⁊ tunc iſti habent dicere q̄ cor p̄us viuit alŷs membris: ⁊
ſic vnũ põt viuere p̄us alŷs. ſed in inſtanti in quo anima
intellectiua introduciť anima preexiſtens corrũpiť cum
intellectiua contineat illam in virtute. ¶ Sed tunc ab il
lis queriť ante inductionẽ anime intellectiue qȫ aĩal erãt
illud cum nõ eſſet homo: nec etiaꝫ in aliqua ſpecie aĩaliũ.
Qȫ aũt in nulla ſpecierũ contineť nõ videť in genere con
tineri. ¶ Ad hoc tamẽ reſpõdent aliqui q̄ illud qȫ conti
netur in genere aliquo debet ſub aliqua ſpecieruꝫ reponi
veritatem habet in re cõpleta ⁊ perfecta: nõ aũt in re que
fit: ſicut cum aliquid de nigro fit album continue eſt colo
ratum: nõ tamẽ aliquo determinato colore: ſicut eſt motu
finito: ſic eſt in ꝓpoſito. ¶ Sed forte dictuꝫ iſtoꝝ nõ ha-
bet locum in ꝓductione ſubãrũ que non habẽt magis ⁊
minus: ſicut in ꝓductione accidentium. Et iccirco leuius
habuerunt ſe expedire q̄ illud aĩal eſt ⁊ aliqȫ animal de-
terminatum: ſed imperfectũ lꝫ nõ habeat nomẽ cum cõ-
tinue ſit in perfici. ¶ Poſſet etiaꝫ apud iſtos aliᵘ modus
imaginari q̄ lꝫ non ſit in nobis niſi vna anima. ſ. intelle-
ctiua: nihilominus põt cor prius viuere mediãte illa alŷs
membris: ⁊ ſic ⁊ alia prius alŷs. Et hoc videť rõnabile: qꝛ
ſic anima intellectiua: poſtq̄ corpus eſt completuꝫ poteſt
cor informare non informando alia mẽbra: ⁊ põt aliquan
do alia membra aliqua informare ⁊ nõ aliqua alia: vt cla-
re apparet qñ homo moriť cum mẽbra p̄ncipalia morian
tur poſt non p̄ncipalia: ⁊ cor ſit qȫ vltimo moriť: ita in ge-
neratiõe poterit p̄us informare cor anteq̄ alia informet
mẽbra: ⁊ ſic ſucceſſiue in alŷs. hoc enim non repugnat in-
diuiſibilitati anime intellectiue: ſicut etiã apparet in nu-
tritione ⁊ augmentatiõe q̄ ipſa quãtũcunq̄ indiuiſibilis
ſucceſſiue põt informare aliam ⁊ aliaꝫ materiã ⁊ maioreꝫ
⁊ minoreꝫ. Et pro firmo cõtrariũ huius dicti nõ bene poſ-
ſet demõſtrari. Sed de infuſione anime intellectiue que
a ſolo deo creať ⁊ corpori infundiť ſimpliciter dimittẽdũ
eſt ſnĩe doctoꝝ ſacre theologie. ¶ Alius reſpõdendi mo
dus in p̄ncipali queſito eſſet apud eos qui tenẽt q̄ in cor-
pore noſtro ſint diuerſe anime: ita q̄ ſenſitiua: ⁊ etiã intel
lectiua ſint diſtincte: qȫ ſerius affirmauimus eſſe magis
veriſimile ⁊ magis veritati conſonũ. Et tunc ſm̃ iſtos poſ
ſet dici. vno modo q̄ cor p̄us viuit alŷs mẽbris anima ve
getatiua ⁊ ſenſitiua: lꝫ non intellectiua: ⁊ hoc ꝓpter intel-
lectiue perfectionem. Et prius etiaꝫ viuit anima vegeta-
tiua q̄ ſenſitiua: ⁊ eſt qȫ ad litteraꝫ affirmat pħus ⁊ reſpõ
debitur obiectioni que p̄us fuit facta vt ſupra. Alius mo-
dus poſſet eſſe apud iſtos q̄ lꝫ cor prius formetur alŷs
membris: non tamẽ prius viuit: imo anima introducitur
in omnibus mẽbris: cum oĩa membra ſint formata: ⁊ hoc
de quacunq̄ anima ſiue ſit vegetatiua ſiue ſenſitiua ſiue
intellectiua: lꝫ itellectiua de foris adueniat. vt dicit pħs.
quia a ſolo deo. Sed tunc cõtra ex quo cor eſt formatum
p̄us alŷs membris ⁊ habet agens approximatuꝫ patienti
diſpoſito neceſſario aget ſi non ſit prohibens. Nec põt di
ci q̄ anima pro ſubito requirit totum corpus cuꝫ cõtrariũ
modo ſit oſtenſum: etiaꝫ de anima intellectiua. Reſpon-
derent q̄ lꝫ cor prius formetur alŷs membris: hoc tamẽ
non eſt quo ad omneꝫ perfectioneꝫ ⁊ eius diſpoſitionem.
vnde non eſt perfecte diſpoſitum vt poſſit animaꝫ recipe
re niſi cum alia mẽbra ſint informata. continue eniꝫ poſt
eius apparentem informationem donec alia formentur
membra a ſpiritu gignitiuo alteranť ⁊ perficiunť. Et attẽ
de q̄ ſiquis vellet hanc viã tenere reſponderet dicto pħi
vt ſuperius reſponſuꝫ eſt. ¶ Sed circa ſuperius dicta re-
ſtat duo dubia declarare. vnum eſt ſi cor prius viuit alŷs
membris cuꝫ habeat ſenſum: ⁊ omnis ſenſus ſit per ſpiri
tum dearticulatũ in cerebro cum adhuc cerebrũ non ſit
nõ videť poſſe ſenſu participare ante cerebri ꝓductionẽ.
¶ Scðꝫ eſt ſi cor p̄us generať alŷs membris an alia mẽ-
bra generentur a corde vel a ſpermate ſeu ſpiritu gigniti-
uo a quo cor eſt genitum. ¶ Ad p̄muꝫ reſpõdebitur. vno
modo q̄ cor in ſuo ſenſu nõ indiget ſpiritu veniente a ce-
rebro dearticulato in eo: qꝛ in operibus ſibi ꝓprŷs eſt ſibi
ipſe ſufficiens: ⁊ hoc ꝓpter eius p̄ncipatum. Et ſi dicatur.
neruus venit a cerebro ad ipſum. poſſet dici q̄ illud non
eſt vt ſibi portet ſpirituꝫ neceſſariuꝫ. ſed eſt in corde ner-
uus vt in eo fiat temperamentũ ſpiritus cordis vtilis ſen
ſu cordis. Et forte diceret q̄ predictus neruus cordis cũ
cerebro nec cum nucha habet colligantiã. ⁊ quõcunq̄ ſit
predictus neruus generať a ſpermate cum generatur cor
ſicut alie partes cordis. Et ſic etiã diceret de operatione
nutritiua que põiť in epate dearticulari ſi de epate argue
retur. Alio modo poſſet dici ſiquis vellet tenere: q̄ etiã
cor pro ſenſu indiget ſpiritu dearticulato in cerebro ab il-
lo ad cor veniente per neruuꝫ q̄ ſperma generans cor ge-
neret euꝫ cũ neruo ⁊ ſpũ potẽtialiter facto: qualis erit ſpi-
ritᵘ qui cerebro facto venit a cerebro ad cor ⁊ diceret: tũc
ſperma ſtat cordi in illo ſicut quoddã cerebrũ quouſq̄ ce
rebruꝫ ſit factuꝫ. hꝫ eniꝫ hec omnia ſperma in virtute per
ſpũm gignitiuuꝫ. ¶ Ad ſcðm dubium dicendũ q̄ omnia
mẽbra fiunt ab ipſo ſpiritu gignitiuo ſpermate. ipſe. n. eſt
qui facto corde perforat mãm ⁊ in eo reliqua format mẽ-
bra. cũ. n. ſint ⁊ cõſtituant vnũ ens nũero habẽt idẽ agẽs
nũero. Silr̃ ẽt ſi ſpũs cordis eſſet qui reliqua mẽbra for-
maret: tunc ẽt abſciſſo aliquo toto mẽbro organico poſſet
illud regenerare cũ ibi poſſit eſſe mã: qȫ eſt abſurdũ. Am
plius nullus ſpũs gñatiuã virtutẽ videť hr̃e niſi p̄us dear
ticulationẽ recipiat in genitalibᵘ mẽbris. ſed talẽ nõ reci-
pit ſpũs cordis. Et multa circa h̄ poſſent ſilia induci. Nec
videť veriſile q̄ p̄dictã vtutẽ ſibi exhibeat ſpũs gignitiuᵘ
⁊ poſtmodũ formatis mẽbris eã perdat: qꝛ fruſtra vr̃ ſibi
eã exhibere cũ ipſe oĩa illa faceret ⁊ p̄ncipalr̃ eã i ſui hẽat
virtute. Silr̃ nõ appet: q̄re ſpũs cordis poſtea eã perdat.
Aliq̄ tñ dñt q̄ lꝫ oĩa mẽbra p̄ncipalr̃ a ſpũ gignitiuo gñen
tur: gñato tñ corde iuuať a corde in gñõne alioꝝ mẽbroꝝ

Sed cauſa breuitatis nolumus in hoc amplius ꝓlōgare. Ea aūt que in ꝓncipio arguunꝛ clare ex dictis ſunt declarata ſi bene conſideras. Caderent circa hanc veritatē alique alie queſtiones quas nō diſputamus: ⁊ quia de multis tetigimus in loco preallegato pluries: ⁊ qꝛ ab alijs ꝑfecte declarate ſunt. ſufficiāt igiꝛ dicta de hac mā.

Et non ſignificat experimētū.) Hec pars dupliciter pōt itroduci. vno modo ſicut dicebaꝛ ꝙ ipſe hic confirmet ea que dixit: vel dicendo ꝙ ipſe hic remouet quādam dubitationē que oriri poſſet ex verbis que dixit ſtatim. ſi primo modo introduceꝛ, dicemus ꝙ circa hoc duo facit. qꝛ ꝓmo confirmat qꝺ dixit ſtatim. ſcđo que dixit declarat. ſcđa ibi. (Vnūquodqꝫ enim eorū.) In prima dicit. bene dictum eſt ꝙ diſpoſitiones ⁊ alterationes que fiunt in fetu non ſunt de numero eoruꝫ quorū tempora non diuerſificanꝛ. Sed ſunt de numero eoruꝫ quoruꝫ tempora que ipſa menſurant ſunt variabilia ⁊ diuerſitatem recipientia: ⁊ pro quia experimentuꝫ: ⁊ probatio. i. ratio non ſignificat in hoc. ſ. ꝙ dicta tēpora non diuerſificātur ſm diuerſitatem ipſoruꝫ fetuum: quoniam inter ea. ſ. experimentuꝫ ⁊ rationem in veritate non eſt diuerſitas: quia ratione ⁊ experiētia pōt oſtendi ꝙ inter predicta tēpora cadit diuerſitas: quoniaꝫ antiqui philoſophi qui de hoc ſolliciti fuerūt experientia ⁊ ſenſatis inueſtigauerūt ꝙ tempora ſpume nō ſemper preciſe menſurantur ſpatio ſex dierum: ⁊ ꝙ tempus formationis in maſculis nō ſemper menſuratur ſpatio triginta dieruꝫ: ⁊ ſic de alijs tranſmutationibus: ⁊ non cōtingit ꝙ hec tēpora ſint punctualia: quoniaꝫ probatio que ad hoc probandū adduceretur non eſt niſi friuola: quoniā aliqua actio non fit in certo et determinato tempore: niſi ꝓpter certam ⁊ determinataꝫ ꝓportionem agentis ad patiens. Sed talis ꝓportio agentis puta ſpermatis viri ad patiens: puta menſtruum non ſemper eſt eadem: imo eſt varia ⁊ diuerſa ſm varietatem corporum a quibus decidunꝛ: quare ratione huius ꝓbari non poſſet. ¶ Vlterius eſt ſciendum ꝙ hoc ꝙ ipſe dicit. Et nō ſignificat experimentū. Pōt dupliciter exponi. vno modo ꝙ iſtud referatur ad illud qꝺ ipſe dixit in fine precedentis. §. Et tunc erit ſenſus ꝙ ratio ⁊ experimentū non ſignificant in hoc. ſ. ꝙ cōuerſiones vel tranſmutationes in mulieribus ſint tardiores ꝗ̄ in viris. ⁊ iſto modo exponendo dictuꝫ Auic. non haberet veritatem: quoniā vt apparebit infra: bene ſunt tardiores in mulieribus ꝗ̄ in viris predicte alterationes: cum maſculi generentur a fortiori calido ⁊ magis diſpoſita materia ꝗ̄ femelle. Alio modo poteſt exponi vt hoc qꝺ dicit referatur ad illud qꝺ dixit in ꝓncipio illius. §. ⁊ non eſt illud de illis. ⁊ tunc erit ſenſus ꝙ ratio ⁊ experimentuꝫ non ſignificant ꝙ ſpatiuꝫ temporis menſurantis dictas conuerſiones nō ſit de numero eorum que nō diuerſificanꝛ ⁊c. ⁊ iſto modo exponēdo ſentētia Auicen. eſt clara ⁊ vera: vt declaratū eſt. Alio modo poteſt introduci hec particula. ⁊ non ſignificāt dicendo ꝙ hic Auicen. circa dicta talem dubitationeꝫ decidit que talis eſt. dixit enim ꝙ ſpatiuꝫ temporis menſurātis dictas alterationes nō habet vniformitatē: ſed eſt variū ⁊ diuerſum. Sed diceret aliquis que eſt differētia inter tēpora predictas conuerſiones menſurantia pone eaꝫ preciſam ⁊ diſtinctam. Huic dubitationi reſpōdet: ⁊ dicit ꝙ hoc nō eſt poſſibile dicere preciſe: quoniā ratio ⁊ experimentuꝫ non ſignificant hoc. i. hanc differentiā eo ꝙ inter ambo. ſ. tēpora non eſt diuerſitas in veritate. i. determinate ⁊ diſtincte. ¶ Ad cuius euidētiaꝫ debetis ſcire ꝙ hoc qꝺ ipſe dicit: quoniam inter ea ambo non eſt diuerſitas in veritate. poteſt duobꝰ modis exponi. vno modo ꝙ illud qꝺ ipſe dixit ea referatur ad id qꝺ ſtatim dixit: ⁊ tūc eſt ſenſus ꝙ ratio ⁊ experimentuꝫ nō ſignātur: quoniam inter ea ambo. ſ. rationeꝫ ⁊ experientiaꝫ nō eſt diuerſitas in verificando dictum tempus diuerſitateꝫ habere: quoniam cum tale tēpus ſit diuerſum: ⁊ per cōſequens inter rationem ⁊ experientiaꝫ in hoc concludendo ⁊ verificando non erit diuerſitas. Alio modo poteſt exponi ꝙ ly ambo referatur ad ly viros ⁊ mulieres: ⁊ tūc poteſt habere duplicem ſenſum vel intellectum. vnus ꝙ inter ambo. ſ. tempora menſurantia cōuerſiones in viris ⁊ mulieribus ſm rei veritateꝫ non eſt diuerſitas. ⁊ iſto modo exponendo eſſet dictum Auicē. falſum: ⁊ ſic non eſt bonus intellectus. Alio modo pōt exponi vel alter eſſe intellectus pōt ꝙ inter tempora menſurantia dictas alteratiōes in viris ⁊ mulieribus non eſt veritas determinata ⁊ preciſa. Naꝫ tunc de aliquibꝰ rebus dicimus ꝙ nō eſt diuerſitas in veritate: quoniā talis diuerſitas cadens inter eas nō eſt determinata ⁊ preciſa. ¶ Ad cuius intellectū eſt ſciendum ꝙ diuerſitas vt ad preſens ſpectat eſt duplex: quedaꝫ eſt que accidit in actionibus corporuꝫ celeſtiū: ⁊ talis diuerſitas: ꝓpterea qꝛ venit in actionibus corporuꝫ ⁊ agentiuꝫ in quibus non pōt eſſe reſiſtentia ⁊ repaſſio ex parte materie eſt determinata: quemadmodū dicimus ꝙ eclypſis lune eſt determinata: quoniā de ea preciſe ſcire poſſumꝰ certam ⁊ determinataꝫ quātitateꝫ ſue eclypſationis cum aliquādo ſit magna aliquādo parua: ⁊ talis: quoniā determinate ⁊ de neceſſitate aduenit: ⁊ qꝺ eſt neceſſarium eſt verum: dicimus ꝙ aduenit ſm veritatem. Alia eſt diuerſitas que nō eſt determiata ⁊ preciſa: quia nō aduenit ſm veritatem ⁊ neceſſitatem: ⁊ hec diuerſitas reperiꝛ in iſtis actionibus inferioribus: quoniā in iſtis inferioribus pōt eſſe reſiſtentia ⁊ repaſſio patientis ad agens ꝓpter materiam in quā agit. Et quia nō eſt ſemper determinata proportio agentis ad paſſum vel ad materiaꝫ in quā agit. ſed vtplurimuꝫ eſt varia ⁊ diuerſa: ideo vtplurimuꝫ ⁊ quaſi ſemper in talibus actiōibus cadit diuerſitas. ⁊ iſto modo inter tempora menſurantia dictas conuerſiones ⁊ alterationes in maſculis ⁊ feminis nō eſt diuerſitas in veritate. i. determinate ⁊ diſtincte: ⁊ hoc eſt qꝺ ipſe exponit poſtea in ſequenti. §. ¶ Deinde cum dicit.

Vnūquodqꝫ enim eoruꝫ.) Hic Auicē. declarat qꝺ dixit. Et duo facit: quoniā ꝓmo facit qꝺ dictum eſt. ſcđo remouet dubitationeꝫ ortum habentem ex his que nunc dicit. ibi ſcđa. (In toto eni illo.) De ꝓma parte dicit ſic: ita dictum eſt: ꝙ ratio ⁊ experientia non diuerſificanꝛ includendo ⁊ verificando dicta ipſa eſſe diuerſa nō determinate ⁊ preciſe: enim pro quia vnūquodqꝫ eorū. ſ. experientie ⁊ rationis nō indicat: niſi per illud ſuper qꝺ preteryt res. i. nō indicat: niſi illud qꝺ realiter exiſtit ſm experientiā eius. i. vt videꝛ ꝓmo per experientiā ⁊ ex ſenſatis: ⁊ ſup. dato ꝙ ita ſit: tamē nō eſt poſſibile ꝙ illud qꝺ eſt expertū. ſup. in quodā tēpore ſit cadē in fine. i. in termīo vno ⁊ tpe vno. ſ. ſꝫ illud qꝺ ei diuerſificatur ſup. in alio tēpore. ¶ Deinde cum dicit.

In toto enim illo.) Hic remouet quādam dubitationem. Diceret eniꝫ aliquis. ſi tēpora menſurantia predictas conuerſiones ⁊ tranſmutationes in generatione fetuum euenientes nō ſunt determinata: quomodo ergo cognoſci poteſt a medico? Dicit ꝙ proculdubio in iſto toto. ſ. ſpatio temporis menſurāte dictas tranſmutationes eſt: ſup. illud qꝺ indicatur a medico illud qꝺ eſt vtplurimum: quaſi dicat: ꝙ medicus dicit ꝙ ſpatium ſpume eſt ſex dierum: dicit hoc: quia vtplurimuꝫ cōtingit ꝙ ſpuma in ſex diebus generatur: ⁊ ſic intelligendum eſt etiam de tempore quod ponit in alijs tranſmutatiōibus: et hoc eſt quod ſubdit. Et plurimum eſt ſupple hic poſſi-

tum accidere a medico: quod generãtur plus.i.pluribus vicibus. ¶ Videte ſicut cõtingit de cõplexione humana: ita etiã ſuo modo cõtingit de tẽporibus mẽſurantibꝰ alterationes pdictas. Sed ita cõtingit de cõplexiõe hominis ꝙ ipſa non cõſiſtit in indiuiſibili: ſed habꝫ latitudinẽ magnam longitudinis ⁊ paruitatis quoꝝ terminos nõ cõtingit egredi manente cõplexione hominis vel manẽte ſanitate. ergo ſimiliter ſe habebit de cõuerſiõibus pdictis ꝙ non conſiſtet in punctuali ⁊ determinato ſpatio tẽporis: ſed conſiſtet in ſpatio temporis habente in ſe latitudineꝫ multitudinem ⁊ paucitateꝫ: quorũ terminos nõ cõtingit egredi ⁊ hũc modũ pone infra ꝙ minus tẽpus in quo virtus informatiua in viris complet ſuam operationem eſt tẽpus 30ta dieruꝫ: maius vero eſt 35e dierũ: ⁊ hoc totũ ſm plurimum vt dictum eſt.

Et ſpatium quidẽ ſpume.) Poſtꝙ Auic. in pcedẽtibus oſtendit quot ⁊ que ſint trãſmutationes ⁊ generationes que fiunt in matrice a ſpermate agente in menſtruũ: q̃ſi oſtendit ꝙ ſunt duplices in genere. vna.n. eſt generatio ⁊ trãſmutatio cõfuſa magis: ⁊ hec eſt duplex: quia quedã eſt in qua ex confractione ſpermatum fit generatio ſpume ex qua fiunt tres veſice. ſcõa generatio confuſa in qua fit generatio panniculorũ ⁊ vmbilici. Alia vero eſt generatio partium ⁊ membrorũ ipſius fetus diſtincta magis: ⁊ hec eſt duplex: quia quedã eſt generatio diſtincta membrorũ pncipalium: quedã vero eſt generatio diſtincta membrorũ que ſunt alia a principalibus. Et oſtendit ꝙ quelibet iſtarum tranſmutationũ habet tempus determinatum: qꝺ lꝫ non ſit preciſum ⁊ punctuale: habet tamẽ latitudineꝫ quã vt in pluribus obſeruat. hic oſtendit qꝺ eſt tempus menſurans vnãquãꝗ talium tranſmutationuꝫ. Diuidiꝰ autẽ hec pars in duas. qꝛ pmo oſtendit ⁊ declarat ſm opinioneꝫ aliorum cum hoc inueſtigans tempora partus. ſcõo ponit cauſas partus naturalis. ibi ſcõa (Determinatio aũt diſpoſitionis maſculi ⁊ femelle.) Circa pmũ duo facit. Nam ſupra de pdictis tranſmutationibus 2o dixit. pmo enim dixit ꝙ vnaqueꝗ pdictaruꝫ tranſmutationũ habet pprĩu tempus. 2o dixit ꝙ hꝺ tempus diuerſificaꝰ in viris ⁊ mulieribꝰ. pmo ergo declarat pmũ. 2o 2m. ibi ſcõa. (Et maſculus velocior ⁊c.) Prima in duas. naꝫ vt apparet ex dictis quedã ſunt trãſmutationes que fiunt in generatione fetus: in quibus generantur partes embrionis que non ſunt membra. Quedam vero ſunt generationes in quibus generanꝰ partes in generatione fetus que ſunt mẽbra. primo ergo oſtẽdit quãtuꝫ ſit tempus menſurans tranſmutatiões in quibus generanꝰ partes fetus que non ſunt mẽbra. 2o oſtendit tẽpus quãtũ ſit menſurãs tranſmutatiões in quibus fit generatio membroꝝ. ibi 2o. (Deinde poſt.) Prima iterũ in duas. nam vt dictuꝫ eſt tranſmutatio cõfuſa que fit in generatione fetus eſt duplex: quedã eſt in qua ſperma iniectum in matriceꝫ ⁊ inuolutũ cũ mẽſtruo faciendo ſpumã generat veſicas tres. Alia vero cõfuſa trãſmutatio eſt in qua ſperma ipm generat vmbilicũ: ⁊ ſecũdinã. pmo ergo oſtendit q̃tũ ſit tpus qꝺ menſurat tranſmutationẽ pmã. 2o oſtendit q̃tũ ſit tpꝰ menſurans ſcõam. ibi 2o. (Et inceptio linearũ ⁊ punctoꝝ.) In pa pte dicit ꝙ vnaqueꝗ pdictaꝝ tranſmutationũ venientiũ in matrice in gñatiõe fetus hꝫ tpꝰ determinatũ diſtinctũ ab alijs trãſmutatiõibꝰ qꝺ eam menſurat. ⁊ p qꝛ tranſmutatio ſpume. i. trãſmutatio in qua fit generatio ſpume eſt ſex dierum. i. menſuraꝰ ſpatio ſex dierũ aut ſepteꝫ. nã virtus informatiua que eſt deciſa a patre cũ ſpmate ſuſcipit diuerſitatẽ in ſuis actionibus ſm diuerſitateꝫ ſue potẽtie ⁊ materie in qua nõ eſt ſemp eiuſdem diſpõnis in omnibꝰ: ⁊ ideo dixit. vꝗ poſtea ſubdit: qꝺ in his diebꝰ. ſup. virtus: in embrione. i. que operatur ad generationeꝫ embrionis: vel. i. in materia in qua vel ex qua debet generari embrio nõ petendo aliquid ex matrice: ſup. ſenſibiliter ⁊ manifeſte: ⁊ poſt illud: ſup. tempus in quo generatur ſpuma: apparet: ſup. nutrimentuꝫ a matrice ſup. ſenſibiliter ⁊ manifeſte. ¶ Circa hanc partẽ ſcire debetis ꝙ Auic. in his verbis duo tangit. Primo eñ tangit qꝺ eſt tempus menſurans pmã operationẽ que fit in matrice que eſt generatio ſpume. ſcõo operationẽ illaꝫ ſpecificat. Primũ tangit cum dicit. (Et ſpatiũ ſpume eſt ſex vel ſepteꝫ dierũ.) 2m tangit cum dicit. (Et in his diebus ⁊c.) Propter pmũ eſt intelligendũ ꝙ vt dicit ſpatiuꝫ temporis menſurãtis pmaꝫ operationẽ que fit a ſpermate agente in menſtruuꝫ ⁊ eſt generatio ſpume eſt ſpatium ſex dierum aut ſeptem. Et ꝙ hoc ſit rõne ſumpta a priori probari non põt: quoniaꝫ huius non põt reddi alia cauſa .ſ. ꝙ ſpuma fiat in tanto tempore vel tãto: niſi quia ibi eſt talis proportio ſpiritus gignitiui: qui ibi concurrit tanꝗ̃ agens ad ipſum menſtruum qꝺ ibi concurrit tanꝗ̃ materia ⁊ patiens. Sed talis proportio ſciri non põt eo ꝙ ipſa dependet ex notitia quãtitatis caloris ⁊ ſpiritus: qui cum ſpermate deciditur: ⁊ notitia certa ⁊ determinata diſpoſitionis materie puta menſtrui. ſed hoc cognoſci gradualiter non poteſt. Sed cauſa quã aſſignare poſſumus nõ eſt niſi experientia. nam antiqui qui de hoc ſolliciti fuerunt: ita adinuenerunt per experientiam. Reperit eniꝫ Ypo. ꝙ quedam mulier que conceptuꝫ habebat ⁊ erat in ſexta die in conceptiõe ſaltauit ⁊ abortiens emiſit quãdaꝫ ſubſtantiam ſpumoſaꝫ ad modum ſaline habenteꝫ tres veſicas: quare poſuit ꝙ tempus menſurans generationẽ ſpume eſt ſpatium ſex dierũ aut ſeptem. quare auteꝫ dixerit aut ſeptem eſt oſtenſum ſuperius. Sed eſt aduertendum ꝙ quãuis dicat ꝙ hoc fiat in ſpatio ſex dieruꝫ aut ſepteꝫ maxime tamẽ debet poni ꝙ fiat in ſpatio ſepteꝫ dierum: eo ꝙ cum natura ordinate procedat in generatiõe aliorũ entiũ ⁊ aĩalium tam perfectoꝝ ꝗ̃ imperfectorũ: maxime tamẽ intenta eſt in generatiõe hominis ⁊ in ipſa ordinate procedit. Et ideo dato ꝙ ſtelle fixe faciãt ⁊ influant in generatione hominis: ad ipſam tamẽ faciunt ſtelle erratice ⁊ planete. ſed ipſe ſunt ſeptem: ideo maxime debemus dicere ꝙ generatio ſpume fit in ſeptem diebus: cum vnuſquiſꝗ planetarum ſuper ipſius generationeꝫ influat. Poſtea ſubdit Auicen. operationẽ que fit in dicto ſpatio temporis per hoc ꝙ dicit. Et in his diebus format. Et in his verbis pmo tangit cauſam efficientem dicte operationis que eſt ſpumatio. ſcõo tangit obiectum cum ſubdit: nõ petendo ⁊c. ¶ Propter pmũ eſt ſciendũ ꝙ vt dictuꝫ eſt ſuperius in pncipio capituli huius de virtute informatiua: quãdo Auic. dicebat ꝙ ſpuma eſt ex operatione virtutis informatiue: Ita oportet dicere hic ꝙ Auicen. hic nõ accipit virtutem informatiuam ſolum vt ipſa diſtinguitur contra imutatiuam pmaꝫ virtutem que eſt datiua cõplexionis. ſed accipit hic virtuteꝫ informatiuã pro quacũꝗ virtute que deſcendit cum ſpermate a patre: vt per ipſam etiam det intelligere virtutem imutatiuam pmam. Poſtea Auic. tangit obiectũ eitra in qꝺ dicta informatiua virtus agit per hoc ꝙ dicit non petendo aliquid ex matrice. ¶ Propter hoc eſt aduertẽdũ ꝙ ex hac littera poſſet aſſumi ꝙ virtus informatiua generet embrioneꝫ ſaltẽ quo ad generationẽ eius confuſam que eſt gñatio ſpume panniculoꝝ ⁊ vmbilici ex ſolo ſpmate virtute ꝙ ipm igrediꝰ ſubam fetus ⁊ non ipm generet ex menſtruo qꝺ a muliere decidiꝰ eo ꝙ pter ſperma ⁊ mẽſtruũ mulieris nõ eſt in matrice aliud ſpma ꝗ̃ ſpma viri. g ſi iformatiua vtus generat vel informat embrionẽ nõ petẽdo aliqd ex matrice

non generabit ex matricis mēſtruo: q̄re relinquit ipſ3 ex virili ſpermate generari. Soluatis q̄ hoc qđ ipſe dicit. In formatiua virtus format in his diebꝰ nō petēdo aliqđ ex matrice. Pōt dupl̄r intelligi. vnoꝰ q̄ ſit ſenſus q̄ tūc tēporis informatiua virtus in generādo embrionē nihil penitus accipiat a matrice neq̄ ſenſibil̄r neq̄ īſenſibil̄r. Alioꝰ pōt intelligi q̄ nihil ſenſibil̄r accipiat a matrice virtꝰ informatiua in generādo ſpumā pāniculos ⁊ vmbilicū. vel dico recipiat vltra illud qđ eſt emiſſum in p̄nꝰ cōceptiōis ad matricē3: ⁊ q̄tum ad ſenſu3 manifeſte. Si p̄ mō intelligat̄ nō eſt bonꝰ ſenſus vel intellectꝰ. na3 illud qđ eſt mā generatiōis partiū fetus: ⁊ hoc dico in p̄nꝰ generatiōis fetus: illud d3 eſſe mā gn̄ationis aliarū partiū que poſt primas gn̄ant̄: ⁊ e3. Siſr ēt eadē eſt mā gn̄ationis ⁊ nutricationis. Sed p̄ma in p̄ceſſu mā appropriata gn̄atōis ⁊ nutricationis embriōis eſt ſanguis mēſtruus nō ſp̄ma viri: quare ⁊ in p̄nꝰ debuit eſſe mā gn̄atiōis ipſiꝰ fetus ſanguis menſtruꝰ. ſi vero intelligat̄. 2ꝰ mō tunc dictū Auic. h3 veritatem. ¶ Ad cuius intellectū eſt aduertendū q̄ in hora caſus ſpermatis in matrice matrix ipſa p̄p delectationem ⁊ vt melius cōtangat ſperma viri corrugat̄ ⁊ ſup ſe ipſa3 ↄtrahit̄. quare ad ſui fundū expellit̄ ſanguis in q̄titate aliqua ſufficienti: ex quo ſanguine ſperma aggenerat ſibi panniculū quēda3 in quo ſe reuoluit vt per ip̄m conſeruet̄ ſp̄us gignitiuus exiſtēs in ſpermate: ⁊ ſe auget ⁊ cōſeruat ex dicto ſanguine vt ſit potens ad alias op̄ationes exercendas: ſanguis tn̄ quo fruit̄ ad ſui augmentū: tūc eſt modicꝰ valde: ⁊ ideo q̄ſi inſenſibilis eſt. poſtea in certo ⁊ determinato t̄pe talis ſp̄us exufflat ⁊ perforat ⁊ facit ſibi viam vt per ipſam attrahat nutrimētū ⁊ talis via eſt vmbilicus. Et q̄z hoc totū facit in ſpatio ſex dierū: ideo dicto ſpatio tēporis nihil petit a matrice: ⁊ h̄ dico ſenſibil̄r: q̄ꝛ inſenſibil̄r nō eſt incōueniēs q̄ aliqđ ſanguis mēſtrui attrahat ip̄m ad ſe cōuertēs. Uidemus. n. q̄ ſemen alicuꝰ plante in terrā p̄iectu3 debito rore roratū ⁊ aſperſum dato q̄ in p̄n̄ſue p̄iectiōis in terrā humiditatē ſenſibiliter nō attrahat ⁊ per mā̄ifeſtas vias vt p̄ poros manifeſtos: p̄ poros tn̄ imanifeſtos attrahit: ſicut ſi tale ſemē vt granum aliqđ ſit perforatū hn̄s manifeſtā via3 nō viuit: ⁊ iō talia grana nō debent eſſe p̄forata: q̄ꝛ nutrimentū d3 ad ipſa p̄uenire paulatim nō ſubito in multa q̄ntitate. Qđ aduertēs Auer. in 2ꝰ ſui colliget. dicebat q̄ ordeu3 p̄foratum aut excorticatū nō germinat: nō perforatū vō germinat: q̄ꝛ paulatine ⁊ inſenſibil̄r attrahit nutrimentū ad ſe ſimili ēt mō de ſpermate in matrice p̄iectū: q̄ꝛ dato q̄ in p̄ncipio nō attrahat ad ſe nutrimentū per vias ſenſibiles: ⁊ manifeſtas ipſu3 tn̄ attrahit roriformiter ⁊ īmanifeſte. ⁊ iſto modo h3 verū dictū Auicen. ⁊ ideo hunc textu3 exponatis ſicuti ego expoſui. ſ. q̄ in his diebus format informatiua non petendo aliquid ex matrice ſupple ſenſibiliter ⁊ per manifeſtas vias ⁊c̄.

Et inceptio linea𝔭.) Hic Auic. oſtendit q̄ntu3 ſit t̄ps menſurans alterā trāſmutatiōe3 in qua fit generatio panniculi ⁊ vmbilici: ⁊ dicit q̄ eſt dictu3 qđ eſt t̄ps menſurās p̄mā op̄ationē informatiue virtutis in quo ipſa nihil appetit a matrice. Sed qđ eſt t̄pus menſurās aliam op̄ationē que fit poſt iſta3 in qua virtus īformatiua aliqđ appetit a matrice: dicit q̄ eſt in alījs tribus diebus. cōſtrue ſic. ⁊ inceptio linearū ⁊ puncto𝔭. i. foraminū ⁊ viarū: qđ qual̄r intelligat̄ ſtatim apparebit: eſt tribus alījs diebus. poſt illud. ſup. ſpatiu3 ſpume dictu3: ⁊ ſunt nouem dies. ſ. hi tres cum alījs ſex predictis in quibꝰ fit ſpuma: ⁊ hoc eſt qđ ipſe dicit: ex p̄ncipio. i. cōputando a p̄ncipio vſq̄ ad finem horū trium dierū. ⁊ ſubdit. q̄ q̄ſq̄ ſit anteceſſio. ſ. in cōplemento lineationis ⁊ puncto𝔭: die vna. ſupp. ⁊ cōpletur talis lineatio in 9ꝰ die. aut poſtponit̄ die vno. ſup. ⁊ complet̄ decima die. ¶ Ad euidentiā huiꝰ partis notetis q̄ Auic. in his verbis duo innuit. p̄mo eni3 innuit que ſit tranſmutatio ⁊ operatio que fit in matrice poſt generationē ſp̄ume. 2ꝰ innuit qđ ſit t̄pus menſurans hanc operationē. p̄mū innuit cū dicit. (Et inceptio linearum ⁊ puncto𝔭.) 2ꝰ cum ſubinfert (Eſt tribꝰ alījs diebꝰ) p̄pter p̄mū ſcire debetis q̄ hoc qđ dicit. ⁊ inceptio linearum ⁊ punctorū. pōt exponi duobus modis. vnoꝰ: vt referatur ad mēbra p̄ncipalia: ita q̄ ſit ſenſus q̄ tali t̄pe incipiant fieri lineationes ⁊ puncta in p̄ncipalibus membris. Alioꝰ pōt exponi vt talis inceptio lineationis referat̄ ad alias partes generatas gratia fetus que nō ſunt mēbra fetus vt ad pāniculos ⁊ ſecūdinā. Si p̄ mō exponat̄ pōt ſaluari dictū Auic. q̄ꝛ in p̄nꝰ generationis dato q̄ generent̄ panniculi ⁊ p̄cipue veſice tres ſupra poſite: tn̄ confuſa generatiōe etiā generatū eſt co2. vnde etiā dicebat Auic. ſupra q̄ veſice cordis epatis ⁊ cerebri precedunt gn̄atione3 vmbilici: vmbilicus tn̄ citius perfectꝰ eſt q̄ꝫ predicta mēbra: ⁊ ideo pōt hoc dictū ſuum referri ad membra p̄ncipalia: ⁊ tunc conſtruemus ſic q̄ inceptio linearū ⁊ punctorū. i. figurarū ⁊ mēbro2u3 p̄ncipaliu3 que confuſa generatione ia3 generata ſunt. Alio mō pōt exponi vt referat̄ h̄ ad partes fetus que nō ſunt membra vt ſit ſenſus q̄ dicte lineationes ⁊ puncta fiant in pāniculis ⁊ vmbilico: ⁊ hec ē melio2 expoſitio. ¶ Ad cuius intellectū eſt ſciendū q̄ ſicut dicebat̄ membrū p̄mū in generatiōe fetus eſt vmbilicus: eo q̄ cum ſp̄us gignitiuus exiſtens in ſpermate iniecto in matrice3 ⁊ inuoluto quodam pāniculo indigeat refrigerari cum ſit in calido loco exufflat ⁊ facit ſibi viam ⁊ lineatione3 quāda3 que eſt vmbilicus longus certa ⁊ determinata lōgitudine: ⁊ eſt ſenſus q̄ in alījs tribus diebꝰ fit inceptio lineationis. i. vmbilici longi ⁊ puncto𝔭. i. terminorū ad que finiat̄ longitudo vmbilici que ſunt in concauitate matricis ⁊ ſunt rami venarū cōtextarū cu3 ſecūdina. Nam vt ſupra dicebat̄ vmbilicus ipſe trāſit per medium epatis fetus: ⁊ ibi faciens pūctū vnum vltimū peruenit ad puncta venarū ad que terminant̄ vene cōſtituētes ſecundinā. verū eſt tamē q̄ alio mō pōt exponi linearum ⁊ punctorū. i. foraminū ⁊ viarū quaſi idem redit. Secundo dico q̄ Auic. in his verbis tangit ſpatiu3 temporis menſurans dictam operationē dicens: q̄ hec operatio fit in ſpatio trium dieru3 quibus ſi addant̄ ſex dies alīj menſurantes ſpatiū ſpume erunt noue3 dies a p̄ncipio conceptionis huiꝰ: tamē non pōt reddi ratio a priori: ſed a poſteriori ſolum: ⁊ eſt: q̄ꝛ alie operationes precedentes hanc vt operatio ſpume fit in certo ⁊ determiāto tēpore: ⁊ poſtea debet ſequi dictam operationē operatio vmbilici. Et hec operatio eſt ſimilis operationi quā facit granu3 proiectū in terram. Nam granu3 proiectū in terram p̄mum attrahit ad ſe humiditatem ex qua nutrit̄ ⁊ augetur vel inflat̄: preterea rumpit̄ ⁊ facit crepaturam ⁊ locum rupture per determinatū locum: ⁊ anteq̄ꝫ fiat generatio nodi trāſmittit quoddā: ⁊ poſtea trāſmittit ramos ⁊ radices per quas attrahit ad ſe nutrimentū. Ita etia3 facit ſemen hominis in matricem iniectum: q̄ꝛ quando inflatum eſt ⁊ exufflat tranſmittit brancbum quēdam qui dicitur vmbilicus: et quia ſicut granum trahit nutrimentū a terra: ita co2 etiā attrahit nutrimentum a matrice: ⁊ quemadmodum granum vel ſemen producit radices per quas protrahit nutrimentum: ita etia3 ab vmbilico fetus oriuntur rami venarum ⁊ arteriarum contexentium ſecundinam qui vadunt ſe reuoluendo circūcirca fetum: deinde annectuntur matrici ex qua extrahūt nutrimentū: dato tn̄ q̄ inter predictas operatiōes concurrentes ad generationē plāte

⁊ ꝯcurrẽtes ad gñatione͂ hoīs ſint cõuenientia: inter ipſas tñ eſt dña: qm̄ in fetu hominis rami qui ab ipſius vmbilico ꝓcedunt cõtexunt ſecūdinā. ſed in plāta nõ fit: ſed manet ei aliqd ꝓportionale: ⁊ hoc fuit ꝓ tanto: qꝛ nā magis fuit ſollicita de gñatiõe aīalis pfecti. ⁊ pcipue hoīs q̃ꝫ plāte. Siſr ēt fuit alia cā: qꝛ cū fetus pciperet ſenſitiua virtute. Jō nā ordinauit ſibi panniculū quedā q fetū defendit a cõtactu ſuperfluitatū in matrice aggregataꝝ que ſuperfluitates fetū lederent: ſi ad ipm ſine medio aliquo peruenirent pp ipm percipe ſenſu vt dcm̄ eſt. Sꝫ talis neceſſitas ſtatiꝫ tollit in planta: eo q dato q talis ſupfluitas eaꝫ tāgeret: eam nõ lederet tñ: pp ipam eſſe puatā ſenſu: vt notum eſt. ēt planta attrahit nutrimētū a terra ⁊ nõ aliūde: ideo oportuit q ſemp terre eſſet cõiuncta: tñ dato q fet⁹ ſit cõiunctus matrici aliquo tpe a qua attrahit nutrimentum: eo q vſq ad determinatū tps dꝫ a matrice poſt partum ſepari: ⁊ poſt partū opꝫ q p ſe nutriat: ⁊ ideo dum fetus in matrice exiſtit ibi debuit eſſe alligat⁹ per aliqd ex cuius ruptura futura fieri in partu nõ ſequit interit⁹: ſꝫ fetus a matrice ſepet viuus: ⁊ ideo inter fetū ⁊ matrice͂ debuerūt eſſe vene qbus fetus matrici ſit alligatus: qbus ēt fetus nutriat: ſed ipſe vene nõ potuerūt per ſe exiſtere. ſꝫ oportuit eſſe aliqd qd eas ſuſtentaret: illud aūt eſt pānicu lus q ſcdīna dicit: ⁊ ideo in aīali pfecto necīa fuit ſcdīna: nõ aūt in planta vt viſum eſt. ¶ Deinde cū dicit.

Deinde poſt ſex dies alios.) Poſtq̃ꝫ Auic. oſtendit qd eſt tps mēſurans ſpatiū trāſmutatiõis in quo fit gñatio partiū que nõ ſunt mēbra. Hic oſtendit qd eſt tps menſurās ſpatiū tranſmutatõis in quo fit gnatio partiū que ſunt mēbra. Et qm̄ ex mēbris quedaꝫ ſunt pncipalia: quedā extrema. Jdeo circa hoc Aui. duo facit. qꝛ pmo oſtēdit qd eſt tps mēſurās trāſmutationeꝫ in qua fit gñatio mēbroꝝ pncipaliū. 2° oſtēdit qd ſit tpus mēſurans tranſmutationeꝫ in qua fit gnatio extremoꝝ. ibi 2°. (Deinde poſt noue͂ dies) Pria in duas. nā gñatio mēbrorū pncipaliū eſt duplex. Quedā. n. eſt ipſoꝝ gñatio confuſa. quedā vero diſtincta eſt. pmo igit oſtēdit q̃ntū ſit tpus menſurās tranſmutatione͂ in qua fit gñatio cõfuſa membroꝝ pncipaliū. 2° oſtēdit q̃ntū ſit tps menſurās eoꝝ trāſmutatione͂ diſtinctā. ibi 2°. (Et. 12. diebus poſt ⁊c.) Dicit ſic de pma pte: ita dixi q̃ntū eſt tēpus mēſurās pmā tranſmutatione͂ in q̃ fit gñatio ſpume occupāt ſex dies poſtq̃ꝫ fit ſcda trāſmutatio occupans tres dies: qui ēt ſi adiūgantur pmis. 6. ſunt. 9. deinde poſt ſex dies alios: ſup. cõſeque͂tes pmos noue͂. ⁊ ſunt. 15. a cõceptiõe. i. cõputādo a pn° conceptionis vſq ad vltimuꝫ hoꝝ ſex dieꝝ: penetrat ſanguineitas in toto. i. ꝑuenit ad hoc vt totum qd dꝫ aggenerari fiat ad moduꝫ ſanguinis: ⁊ illud. i. illa ſanguineitas: fit vl creat. ſ. embrio: q̃ſi dicat: q talis ſanguineitas fit ⁊ eſt mā embriõis. ⁊ q̃nq anteceditur die vno aut duob⁹. ſ. cõplemētū ſanguineitatis: ſupp. ⁊ fit vel cõplet in q̃tuordeciꝫ vel. 13. ¶ Circa iſtā parte͂ eſt ſciendū q in his verbis duo tāgit. pmo. n. tāgit tps mēſurās tale͂ oꝑatione͂ cõfuſaꝫ mēbrorū pncipaliū. 2° tangit oꝑatione͂ diſtinctā. pmū tāgit cū dicit (Deīde poſt ſex dies alios.) Ad intellectū pmi eſt ſciēdū q cuꝫ poſt pdictos noue͂ dies in quib⁹ nā generat ſpumā: lineatione͂: ⁊ puncta: nā attrahit ſanguine͂ ⁊ mēbra gnāta facit ad modū ſanguinis: ⁊ cā q̃re nõ pius neq poſteri⁹ nõ eſt alia: niſi qꝛ tantū tps occupauit nā in coagulando ſanguine͂: ex quo gnāuit venas ꝓcedētes ab vmbilico ⁊ cõtexentes ſecūdinā. nā ſanguineitas pdicta nõ poterat penetrare per aliaꝫ viā. q pius oportuit q nā generet trāſitus ⁊ vias per quas poſtea potuit penetrare: ⁊ qꝛ hoc non fecit pluri tpe neq pauciori. Jdeo neq min⁹ de tpe occupauit in generādo mēbra ſanguinea. veruꝫ eſt tñ q aliqñ antecedit aliqñ poſtponit ſicut accidit de alijs oꝑatõib⁹: vt ipſe ponit in lra: ⁊ hoc totū ēt eſt ſicuti eſt inuentū experiētia. Poſtea tangit Auice͂. oꝑatione͂ q̃ fit in dicto tpe per h qd dicit: penetrat ⁊c. dꝫ eni ſanguineitas penetrare in toto: qꝛ cuꝫ pp ſimile͂ oꝑationeꝫ fit vmbilic⁹ in fetu: pp quā fiunt radices in plāta: ⁊ plāta humiditate͂ nutrimētale͂ attrahit per radices. q ſimili mõ ad fetū penetrabit humiditas nutrimētalis per vmbilicū. Talis aūt hūiditas nõ eſt niſi ſanguis: ⁊ iõ dicit q penetrat ſanguineitas in toto. i. in cõcauitate͂ in qua dꝫ gnāri totū ad hoc vt generet. ⁊ lꝫ magis penetret ab vna pte q̃ꝫ ab alia. Quid aūt fiat de iſto ſanguine dicit q eo creat embrio: ⁊ iõ per h poſſum⁹ dicere q tāgit oꝑatiõeꝫ vtutis imutatiue q̃ gnāt mēbra gnātiõe ꝯfuſa.

Et. xij. diebus poſt illud.) Hic oſidit q̃ntū ſit tps menſurans oꝑatione͂ pncipaliū mēbroꝝ diſtinctaꝫ que eſt oꝑatio virtutis informatiue carnificatiue: ſicut in pcedenti trāſmutatiõe fiebat gñatio mēbroꝝ radicaliū. Et dicit ita. dictū eſt que ſunt oꝑatões quas fecit nā in. 15. diebus in generādo fetuꝫ. (Et. 12. dieb⁹) ſup. euenietibus poſt illud. ſup. ſpatiū tēporis preteriti qd occupauit. 15. dies: fit humiditas caro: hūiditas. ſ. que fuit attracta p vmbilicū ⁊ iaꝫ diſcernunt fruſtra carnis. ſ. manifeſte: ⁊ diſcernūtur mēbra tria. ſ. pncipalia: manifeſte. i. diſtincte. ⁊ iam ſeparant alia. i. quedā illoꝝ: a cõtactu alioꝝ. ſup. quo p tangebant: ⁊ extendit humiditas nuche. i. ex qua dꝫ augmentari nucha. ¶ Juxta iſtā parte͂ eſt intelligendū q Auice͂. ſicut fecit in alijs pticulis pcedentib⁹: ita in hac duo tangit. p. n. tps mēſurās hanc oꝑatione͂ tangit per hoc q dic. ⁊. 12. diebus poſt. innuens per hoc q hec oꝑatio cõplet in 12° alia die. Et cā hui⁹ ꝓportionalis eſt de cauſis q̃s diximus in ſpatijs tēpoꝝ alioꝝ trāſmutationuꝫ: nõ põt reddi alia cā a me. 2° Auic. in his verbis tangit opõne͂ que fit in pdicto tpe per hoc qd dicit. ⁊ fit hūiditas caro: pp qd nota q caro vt ad pñs ſpectat eſt duplex: quedā. n. eſt caro q̃ eſt pars lacerti. Alia vo eſt caro cõfuſa que eſt ꝓpria vniuſcuiuſq mēbro vt caro cordis ē ꝓpria caro cordi: ⁊ caro ſplenis ſpleni: ⁊ ſic de alijs. Talis. n. appellat caro cõfuſa: modo q hic dicit Auic. ſ. q tunc fit humiditas caro nõ hꝫ verum de quacūq carne: qꝛ nõ de pma que eſt pars lacerti. tunc. n. caro talis generata nõ eſt: qm̄ nondū ſunt generate partes ipam cõponētes: q̃re ipoſſibile eſſet ponere ipaꝫ generatā. tunc. n. ptes cõponētes ipſaꝫ carnem lacertoſaꝫ ſunt villi neruoꝝ ⁊ ligamentoꝝ qui ab oſſib⁹ oriunt: ſed tunc nõ ſunt generati tales villi ligamentoruꝫ: eo q tunc nõ ſunt generate ſpondiles: ⁊ ſi nõ ſpõdiles. ergo nec alia oſſa. Qꝛ aūt tunc nõ ſint generate ſpõdiles appet: qꝛ dicit q humiditas nuche extendit que in ſpõdilibus cõtinet. Sed tunc bene generatur caro confuſa. ſ. ꝓpria vniuſcuiuſq mēbro: quoniā dato q tunc ſint generate quedaꝫ partes fetus: non tame͂ omnes adhuc ſunt generate: eo q opꝫ q in generatiõe membrorū ⁊ precipue pncipaliuꝫ pmo generentur partes que ſunt fundamēta aliaruꝫ. Jn generatione cordis ⁊ cerebri ⁊ epatis. pmo generant partes ſpermatice: ⁊ ſunt ad modū quarūdam lineationuꝫ ⁊ cuiuſdā rethis poſtea poſtq̃ꝫ coruꝫ ſubſtā eſt ſic fabricata cum non ſit repleta: ſed potius cauernoſa iter dictas lineatiões generat carneꝫ cordi generādo carnem ꝓpriā eoꝝ replente͂ cõcauitates: ⁊ ſic de alijs. Et tunc dicent dicta mēbra eſſe perfecta generatione generata. Et ideo quādo Auic. dicit q humiditas fit caro eſt intelligendū de carne cõfuſa vt dictum eſt. ¶ Deinde cum dicit.

Deinde poſt noue͂ dies.) Hic Aui. oſidit q̃ntū ſit tps mēſurās trāſmutatõeꝫ i q̃ fit gnõ mēbroꝝ extremoꝝ. Et duo fac. qꝛ p facit qd dcm̄ ē. 2° qd dixit ꝯfirmat expiētia. ibi 2° (Et dr in doctris pmis.) Jn p° dic ſic.

Fundación Uriach

ta dixi in quo tpe eſt perfecta generatio mēbroꝝ ꝑncipalium. q: in 27° die a ꝑncipio cōceptionis: deinde .ſ. cōpleta generatione mēbroꝝ ꝑncipaliuꝫ: poſt nouē dies .ſup. ſequētes ꝓcedētes .27. ⁊ .36°. die ſeparatur caput ab humeris ⁊ extremitates .ſup. ſeparant̄ a laterib° hoc dixit ꝗtū ad manus ⁊ brachia. Et ventre: hoc dixit ꝗtuꝫ ad tibias: vt diſcernat ſenſus in quibuſdā coꝝ .ſ. mēbroꝝ .i. ſic quedam mēbra ⁊ ꝑdicta ſunt diſtincta ꝙ poſſet ſenſibilr diſcerni ⁊ cognoſci. Et occulte in quibuſdā coꝝ .ſ. ſūt: ꝗſi dicat: ꝙ tunc quedā poſſent ſenſu diſcerni: quedā vero nō: ⁊ ſubdit: ꝙ tunc ſic eſt perfectus fetus. Cū quatuor dieb° ꝯpletis poſt illud: ſup. ſpatiū tēporis ꝑdictū .ſ. poſt .36. dieꝫ ſentiat .i. ſenſum habeat fetus: ⁊ ſubdit: ꝙ hoc totuꝫ eſt in 40. dieb°: eo ꝙ ſi .36. addant̄ ꝗtuor ſūt .40. Et raro .ſ. hoc tpe: vt ad .45. dies: minus vero ⁊c. ¶ Ad euidentiaꝫ hu° partis eſt intelligendū ꝙ Auic. in his verbis duo innuit. ꝑmo .n. innuit tps membroꝝ extremoꝝ .2°. innuit moduꝫ ⁊ ordinē generationis coꝝ: ꝑmū innuit cum dicit. (Poſt nouē dies) 2m innuit cū ſubdit (Separat̄ caput ⁊c.) Propter 2m qđ innuit ſcire debetis. ꝑmo q: ordo queꝫ obſuatnā in membroꝝ generatiōe eſt ꝙ cōpletis .36. diebus: caput ab humeris ⁊c. ita ꝙ natura ꝑmo generat mēbra ꝑncipalia. poſt generatōeꝫ ꝑncipaliū generat extrema: in ꝗrū gnātione ēt gradatim ꝓcedit: ꝗſi ſtatim poſt generatōeꝫ ꝑncipaliū generat̄ nucha. Et hoc innuebat Auic. in ꝓcedēti .§. in quo oſtendēs diſtinctam generationē mēbroꝝ ꝑncipalium: dicebat ꝙ tunc extendit̄ humiditas nuche. Si ergo tunc ſtatim generat̄ nucha: oꝫ ꝙ ſtatim tunc generētur mēbra in quibus ipſa exiſtit: ⁊ a quibus ipſa procedit. Mēbra aūt in quibus exiſtit nucha: ⁊ a quibus orit̄ ſunt mēbra capitis ſpondiles caput dorſum: ⁊ ideo tunc debet craneum generari: in quo vnū exiſtit ex ꝑncipalibus mēbris a quo nucha orit̄. debēt etiā tunc generari ſpondiles: dorſum pectus ⁊ venter: deinde nā ꝓcedit ad gnātioneꝫ membroꝝ extremoꝝ: de quib° nō eſt ſic ſollicita: ⁊ incipit ſeparare hꝫ partes extremas: ⁊ eas diſtinguere: que ſunt duplices .ſ. ſuperiores vt manus ⁊ brachia: ⁊ inferiores: vt tibie ⁊ crura ⁊ pedes: quas vtraſqꝫ Auic. tangit in lra vt vidiſtis in conſtruendo. Et ex hoc appet nobis ꝙ cū mēbra fetus ſint plura varia ⁊ diuerſa: ⁊ nā ſimul ⁊ vno tpe non poſſit facere tot diuerſitates: eo ꝙ ab vno inquātū vnum nō poſſunt ſimul plura ꝓcedere: oꝫ ꝙ in generatiōe fet° ſit ſpatiū tēporis: ⁊ nō ſimul oīa membra generent̄: ⁊ hoc apparet ex eo qđ dicit ꝙ quedā ſunt ꝯpleta: ita ꝙ ſenſibiliter poſſunt diſcerni. Quedā vero occultant̄ ſenſui: ſi eni tunc fieret aborſus apparerēt caput dorſum colluꝫ ⁊ venter. Et ꝗplura alia: manus vo ⁊ pedes nō apparerēt ꝑma in .14. diebus oīa apparerent ſcḋm ꝙ ſtatim ſubdit: ⁊ iđ ſucceſſiue generant̄ non ſimul totū. Poſtea dico ꝙ Auic. tāgit tps mēſurans hoꝝ generationē per hoc ꝙ ſubdit. Deinde poſt nouē dies ⁊c. innuens ꝙ hoꝝ gnātio perficit̄ in 36. diebus: eo ꝙ ſi .27. dieb° addant̄ .9. erūt .36. Et dico ꝙ perficit̄ nō tamen ꝗtum ad oēs. Et ideo dicit poſt ꝗtuor dies ſubſequētes iſtos .36. erit totus perfectus: eo ꝙ tunc hꝫ ſenſum ⁊ apparēt operatiōes ſenſitiue manifeſte. vnū tamē notate: ſicut vidiſtis ſupra hoc nō eſt ſemp ideꝫ: ſed qñqꝫ ē plus: ⁊ qñqꝫ min° ⁊ maxie diuerſificat̄ in maſculis ⁊ femellis vt notū eſt ex ꝓcedētib°. ¶ Deide cū dicit.

Quod dicitur i doctrinis ꝑmis) .i. ſciētys ꝑmitiuis: vt 9° de aīalibus. ꝙ ꝗſi poſt 40. ⁊c. littera nota ē. Ex omnib° dictis apparet nobis ꝙ de mente Auic. eſt ꝙ non oīa mēbra fetus ſimul generentur. Sed in earum generatione ſunt gradus menſurantes ſpatium dierum. Hoc tamen videre poteritis in qōne quā determinaturus ſum ſupra hoc.

Et maſculus velocior eſt illo.) Poſtꝗ in ꝓcedētibus Auic. declarauit vnū ex duobus qđ ꝓpoſuerat ſupra. ꝑmo ꝙ quelibet trāſmutationū fientiū in matrice ꝓpter conceptionē fetus hꝫ certū ſpatium tēporis eam menſurātis: ⁊ hoc declarauit in ꝓcedenti lectione. 2°. Auic. ꝓpoſuit ꝙ tale ſpatiū tēporis mēſurātis predictas trāſmutationes diuerſificat̄ in maſculis: ⁊ in feminis embrionū. ⁊ ideo hoc declarat: ⁊ dicit. bene dixi ꝙ tota formatio fetus perficit̄ in .40. diebus: ⁊ ꝙ hoc diuerſificat̄ in viris ⁊ mulieribus: ⁊ ꝓ q: maſculus eſt velocior in illo toto .ſ. ſpatio tēporis menſurātis dictas trāſmutationes ꝗ femella: ⁊ declarans hoc dicit. eni ꝓ q: minus ſpatiū formationis maſculorū videt̄ ꝙ ſit .30. dies .i. ſpatiū .30. dieꝝ. ⁊ ſup. minus ſpatiū videt̄ ꝙ ſit parturitionis: medietas anni. ⁊ illud qđ dicem° in ꝓprimo .i. in ſequēti tractatu. ¶ Circa iſtā partē eſt aduertendū ꝙ Auicē. in his verbis duo tangit. ꝑmo .n. tangit qualr diuerſificatur fetus maſculus a femella in tpe formatiōis eorū. 2°. tāgit qualiter fetus maſculus a femella in tpe partus diuerſificatur. ꝑmū tangit cū dicit. (⁊ maſculus ⁊c.) 2° ibi. (Et minus parturitionis ⁊c.) Ad euidentiā ꝑmi eſt ſciendum ꝙ Auic. tangens qualr fetus maſculus diuerſificat̄ a femella in tpe menſurāte formationē coꝝ. ꝑmo tangit dr̄iaꝫ inarticulatam per hoc ꝙ dicit: ꝙ maſculus eſt velocior i toto illo: ꝗ femina. 2°. tangit tpus menſurans tranſmutationem vtriuſqꝫ dearticulatā ⁊ diſtinctā per hoc ꝙ dicit. videt̄ .n. ꝙ hoc ⁊c. Dearticulans .n. dr̄iam inter ꝑdicta tēpora: dicit ꝙ minus ſpatiū tēporis in quo fet° maſculus ꝑficit̄ in ſui formatiōe in matrice exiſtēs eſt ſpatiū .30. dierū. Sed ſcḋm ꝙ ipſe dicit iſta aucte Ariſt. minus tps in quo femella exiſtens in matrice ꝑficit̄ eſt tps .40. vel .42. dieꝝ: ⁊ ideo femella differt a maſculo ꝗtū ad minimū tpus formationis coꝝ in .10. dieb°. ⁊ ex his habere poſſum° dr̄iam inter maſculū ⁊ feminā ꝗtum ad tps maximū formationis coꝝ: ⁊ maius tps in quo maſculus ꝓlōgat perfectōeꝫ ſue formatiōis eſt vſqꝫ ad .40. dies. Sꝫ maius tps femelle eſt vſqꝫ ad .45. dies. ergo ꝗtū ad tpus maximū eſt dr̄ia inter eos in gnqꝫ dieb°. ⁊ hoc nō eſt: niſi q: talis maſculus qui format̄ in .40. dieb° eſt frigidioris ꝯnis. ¶ Sed hic cadit vna dubitatio: ⁊ eſt vtrū femella in matrice exiſtēs tardius ꝗ maſculus generetur: ⁊ de hac ſtatiꝫ videbitis. Scḋo Auic. in dictis verbis tangit dr̄iam ipſoꝝ ꝗtuꝫ ad tps partus per hoc ꝙ dicit: ꝙ minus tēpus parturitionis eſt medietas anni. ¶ Propter qđ eſt ſciēdū ꝙ hoc pōt intelligi duobus modis. vno°: ꝙ minus tps parturitiōis eſt medietas anni. Alio° pōt intelligi ꝙ min° tps parturitionis maſculoꝝ eſt medietas āni nō ꝑciſe: ſed cū alio ſupradicto tpe. Si ꝑmo° intelligat̄: tunc dictū Auic. nō hꝫ veꝝ: ꝗſi ſi partus nālis ꝗtuꝫ ad minimū ſui euentus fieret ꝑciſe in medietate āni cum medietas āni ſit .6. mēſes: tunc partus nālis fieret in .6°. mēſe. ſed tps .6. mēſiū nō eſt ſufficiens ad nālē partū: eo ꝙ in 6° mēſe natus nō viuit vt dicet̄ infra. Si vero dcm̄ Auicē. intelligatur 2° mō. ſic dico ꝙ tps partus in maſculis eſt medietas āni. vt dicit. q: cuꝫ medietas ſit .6. mēſes cum alio addito vſqꝫ ad .7. ⁊ nālis part° poſſet fieri in 7° mēſe: ⁊ dato ꝙ nō cōpleat̄. Jccirco Auicē. nō intelligit ꝙ min° tps nālis part° in maſculis ſit medietas āni: ſꝫ eſt cū additiōe. Et iđ Auic. optime ſubiūgit: ⁊ ꝙ dicem° in ꝓprimo. q. d. ꝙ min° tps part° in maſculis eſt tpus ſex menſiū: cū eo qđ huic tēpori addem° in ſequenti tractatu. Notādū tn̄ eſt vnū ꝙ hoc tps ſex mēſiū cū addito eſſe min° tps part° maſculi pōt intelligi duob° modis. vno° ꝙ hoc tpus ita appropriet̄ maſculis ꝙ nō ſit tps femellaꝝ partus: ⁊ hoc mō nō hꝫ veritatē: q: tam fet° maſculi ꝗ fetus femine pōt fieri nālis: ⁊ cōueniēs partus

in 7° menſe: ꝛ poſt pōt tūc viuere. Alio° pōt intelligi ꝙ ta-
le tp̄s nō appropriet partui maſculoꝝ. Sed ꝙ vt plurimū
ſit ꝙ fetus maſculus natus in 7° menſe viuat: ꝛ eius fiat
tunc nālis partus: ꝗuis ſit ꝙ femella in 7° mēſe nata vi-
uat: ꝛ eius fiat partus nālis ꝛ cōueniēs. ꝛ iſto mō intelligē-
do dictū Auic. hȝ veritatē. ¶ Sed circa ea que hic dicit
Auic. eſt dubitatio. Utrꝫ citius informet fetus maſculus
in matrice ꝙ̄ femella vel eꝯ. Et arguit p̄mo ꝙ femella ci-
tius informet ꝙ̄ maſculus: qꝛ id qđ tardius informatur ꝛ
perficit extra vterꝫ tardius debȝ informari ꝛ perfici intra
vterꝫ. Et qđ citius perficit extra vterꝫ citius dȝ perfici in
vtero. ſed ita eſt ꝙ maſculus tardius format ꝛ perficitur
extra vterꝫ. ḡ in vtero dȝ tardius perfici: femella aūt citi°:
maior ꝓpō eſt nota. per Gal. in lib. de tabe. Ibi. n. ponit ꝙ
operatiōes ꝑfectiue ipſius nāe ꝓportionant ꝗ̄tū ad tp̄s:
minor apparet ad ſenſuꝫ: ꝛ eam ponit Ariſt. in lib. politi-
coꝝ: ꝛ 3° de gnātiōe aialiū. ¶ P̄. ille fetus tardi° in matri-
ce informat qui indiget perfectiori ꝛ difficiliori informa-
tiōe. ſed fetus maſculus indiget ꝑfectiori ꝛ difficiliori in-
formatiōe ꝙ̄ femella. ḡ tardius informat ꝙ̄ femella. ma-
ior ꝓpō eſt nota ex hoc: qꝛ ſic videmus in artificiatis ꝙ
ꝗ̄to artificiū eſt perfectius ꝛ difficiliori fabricatiōe indi-
get tanto reqrit maius tp̄s ad ſui cōplemētū. ḡ ſic ſe habe-
bit in nā cuȝ ars imitet nāȝ. minor appet: qꝛ indiget for-
matione ꝑfectiori ꝛ difficiliori. igit ꝛc. ¶ In oppoſitū eſt
Auic. hic. ¶ Ad iſtam queſtionē dico duo. p̄mo dico ꝙ fe-
tus maſculus informat citius in vtero ꝙ̄ femella. 2° dico
ꝙ extra vterꝫ citius perficit femella ꝙ̄ maſculus. p̄mū ꝓ-
bat. qꝛ illud qđ format ꝛ generat in parte calidiori matri-
cis citius informat eo qđ generat in pte min° calida. ſed
ita eſt ꝙ fetus maſculus generat ꝛ format in pte calidio-
ri matricis: femella aūt in parte minus calida. ḡ ꝛc. maior
appet. qꝛ lȝ matrix in gnātiōe nō ſit p̄n^m: eſt tñ p̄ncipiū co-
adiuuans: ꝛ ideo qđ generat in pte calidiori cū gnātio fiat
a calido citius dȝ perfici: minor declarat. naȝ mares qui-
dem in dextris: femine vo in ſiniſtris habetis ab Hyp. 5ª
ꝑticula affo. ¶ P̄. illud citius in matrice perficit qđ a for-
tiori agente generat. ſed maſculus a fortiori agēte gene-
rat ꝙ̄ femina: qre citius dȝ perfici. maior ꝓpō eſt nota. qꝛ
idem facit forte agens in breui tpe qđ debile in multo. mi-
nor declarat: qꝛ ſm ꝙ infra apparebit: maſculus genera-
tur a fortiori ſpermate ꝙ̄ femina qđ ſpma forti° eſt potēs
ſibi aſſimilare mām in maſculineitate. naȝ ponet infra ꝙ
corde calidiori gnāto ſtatim diſtinguit maſculus a femi-
na. igit ꝛc. ¶ P̄. ille fetus citius perficit ꝛ iformat in ma-
trice qui generat a mā magi apta recipe ꝛ ꝯſeruare coa-
gulationē ſignationē ꝛ dimēſiones. Sed fetus maſculus
eſt hꝯ. ergo ꝛc. maior apparet. qꝛ mā aliqua informat per
debitā receptionē eius coagulatōis dimenſionū ꝛ figura-
ruȝ. igit illa que citius dictas ipreſſiones recipiēt citi° ad
formationē ꝛ ꝑfectionē deuenient. Sed minor appet: qꝛ
femella generat a flātiori mā fluida nō apta cōſeruare di-
ctas ipreſſiones. Maſculus aūt generat a ſanguie magis
ſpiſſo ꝛ digeſto magis apto retinere lineationes ꝛ dictas
alias ipreſſiōes. qre ꝛc. ¶ P̄. ille fetus citius perficit qui
gnātur a mā magis apta obedire agenti. ſed maſculus ge-
nerat ex mā magis apta obedire agenti ꝙ̄ femella. ḡ ꝛc.
maior ꝓpō apparet ex hoc: qꝛ tarditas alicui° effect° ſit
qꝛ patiens reſiſtit agēti multū. Sed tota cā reſiſtētie pa-
tientis: puta māe ad agens eſt ꝓpter māe indiſpōnē ꝛ ei°
ineptitudinē ad hoc vt recipiat actionem agentis: qre ap-
paret maior. minor declarat: qꝛ ſm qđ eſt de mēte Ariſt.
maſculus generat ex hoc ꝙ ſanguis mēſtru° obedit ſper-
mati: ita ꝙ ſperma eſt ipſȝ ſibi potēs aſſimilare ſȝ oēs di-
ſpōnes in ipſo derelictas a generāte: femella aūt generat
ex hoc ꝙ ſanguis menſtruus nō obedit ſpermati. Sed ei
aliquo mō reſiſtit ſaltem ad quedā accidentia vt ꝗ̄tū ad
maſculineitatē ipam: qre maſculus generat a mā magis
apta obedire agēti ꝙ̄ mā ex qua generat femella: iō relin-
quitur ꝙ maſculus citius debeat in matrice informari ꝙ̄
femina. ¶ 2° dico ad queſtionē ꝙ extra vterꝫ citius perfi-
citur femella ꝙ̄ maſculus. Et h° rō eſt. Ille fetus tardi°
perficitur extra vterū cuius opatio quā natura hȝ facere
in ſui ꝯplemēto eſt fortior efficatior ꝛ vigoroſior. Sȝ ope-
ratio quā nā debȝ facere in cōplemento fetus maſculi eſt
perfectior ꝛ vigoroſior: qre ad ſui perfectionē ꝛ cōplemē-
tum longioris tēporis ſpatio indiget ꝙ̄ femina. maior ap-
paret. qꝛ ex quo ad ſui cōplemētū fetus maſculi extra vē-
trem exiſtēs requirit multas ꝑfectiōes ꝛ plures ꝙ̄ femel-
la que introduci nō poſſunt in breui tpe: ops ꝙ introducā-
tur in lōgo ſpatio tēporis: minor declarat: qꝛ opatio quā
exigit maſculus ad ſui perfectionē eſt poſſe gnāre alteruȝ
actiue ꝛ in altero tale quale illud eſt a quo deciſuȝ eſt. Sȝ
operatio quā exigit femella ad ſui cōplemētū eſt in ſeipſa
miniſtrare mām ex qua gnātio fieri dȝ. Nūc aūt manife-
ſtū eſt ꝙ p̄ma opatio eſt fortior ꝛ difficilior ꝙ̄ ſcđa. Ma-
ior. n. eſt virtus que reqrit ad hoc ꝙ alterū poſſit aliqđ a
ſe generare ſeparatū ꝙ̄ ad hoc vt poſſit alterū ſibi adiun-
ctum generare: imo ꝗ̄tum ad hoc opatio ſpermatis viri
aſſimilat opationi diuine: plus ēt dato ꝙ opatio quā face-
ret femella vigoroſior in ſe ſit: tamē qꝛ vir dȝ alteruȝ a ſe
ſeparatū generare: ops ponere ꝙ opatio maſculi ſit diffici-
lior. Et hec eſt cauſa quare in politicis ponit ꝙ mulier nu-
ptui dȝ tradi circa. 12^m annū. vir aūt nō dȝ mulieri ꝯiungi
niſi in etate in qua ſemē poſſit exercere conceptioni aptum:
ſicut mulier in 12° anno cōcipere pōt. Et ideo in legib° po-
nitur ꝛ conſuetudine obſeruat hactenus ꝙ femella viro
non coniungebat ante. 14. annū: ſicut vir nō ante. 24. vel
25. Sed modo qꝛ nos ſumus filij gule ꝛ luxurie ad p̄di-
cta citius feſtinamus ꝛ in breuiori tpe. qre hoīes nō ſunt:
ita perfecti vt antiquitus cōſueuerāt. relinquit igit vt fe-
tus maſculus extra vterū longiori tēpore ad ſui perfectio-
nem egeat ꝙ̄ femina. ¶ P̄. ille fetus citius perficit extra
vterū cuius humidū eſt magis aptū ad augmentū. Sȝ h°
femelle humidū eſt magis aptū ad augmentuȝ ſuſcipien-
dum ꝙ̄ maſculi: qre femella extra vterū citius perficitur
ꝙ̄ maſculus. maior ꝓpō eſt per ſe nota. nā cōplementuȝ ꝛ
perfectio que requirit in aialibus nō eſt niſi ꝙ perueniāt
ad debitum augmentū ſuſcipiendū. Aut ergo humidum
eſt magis augmē^le ꝛ in breuiori tēpore perficit. i. declara-
tur. nam humiduȝ muliebre eſt magis extēſibile ꝛ magis
fluxibile ꝙ̄ humidū virile: qre magis aptū augmentū ſu-
ſcipere. Et ideo videtis ꝙ femine ſtatim creſcunt. nam in
14° anno deuenerunt ad debitā magnitudinē quā exigūt:
viri aūt non deueniunt: ꝗ̄ſi ad. 24. annuȝ. iō ꝛc. ¶ P̄. ille
fetus citius perficit qui ad ſui perfectionē min° augmen-
ti requirit. ſed femella min° augmēti reqrit ꝙ̄ maſculus.
igit ꝛc. maior appet eo ꝙ in breuiori tpe dȝ ad finē perue-
nire illud qđ minus aug^ti reqrit ꝙ̄ illud qđ reqrit plus
de augmēto. minor appet ad ſenſuȝ. Nā multo min° aug-
mentū reqrit femina ꝙ̄ maſculus: nulli. n. dubiū eſt ꝙ vir
perfectus eſt longior ꝛ maior ꝙ̄ perfecta mulier: ſaluo: nō
ponendo planulas quas portant ſub pedibus. Nam vidi
pluries ꝙ ſi acciperet femella: que inter mulieres eſt ma-
gna valde ipſa eſt mior ꝙ̄ maſculus q inter viros ē paru°.
qre minus eſt augmētum qđ reqrit mulier ꝙ̄ maſculus.
igit ꝛc. ¶ P̄. citius perficit extra vterū qđ citius ꝑuenit
ad corruptionē ꝛ diminutionē. ſed ſic eſt ꝙ femella in ſua
vita citius ꝑuenit ad corruptionē ꝛ diminutionē ꝙ̄ maſcu-
lus: qre citius cōplet mulier ꝙ̄ maſculus: maior eſt nota

auctoritate Gal. in lib. de tabe. ⁊ Ar. in lib. de generatiõe
⁊ corrup. quilibet enĩ ponit ꝙ in periodis vite tps ĩperfe
ctionis equiperat̃ tẽpori perfectiõis. cũ ergo diminutio ⁊
corruptio ſint quedam ĩperfectiões illud qḋ citius ad di-
minutionẽ peruenit citius dꝫ ad ſui perfectionẽ ꝑueniſſe.
iſta ergo eſt maior. minor võ declarat̃. nã vir eſt multo lõ
gioris vite ꝙ̃ femella. ⁊ hoc dico ſm nãꝫ: qꝛ per accñs poſ-
ſibile eſt ꝙ femella ſit longioris vite ꝙ̃ maſculus: ꝑpea qꝛ
vir eſt aĩal magis cũ alijs cõicabile ⁊ ciuile ꝙ̃ femella ⁊
ad peragenda negotia ſecularia aptius ꝙ̃ ꝙ̃ plures ſint cã
ſui interitus. Et ideo deberẽt ordinari cõflictus inter mu
lieres ſicuti cõtingit de viris. q̃re Gal. 2° de cõplexionib⁹
dicebat ꝙ mulier ſm plurimũ domus cuſtodia eſt ⁊ preci
pue hoc cõtingit in iſtis mulierib⁹ bononieñſib⁹ que nõ va
lent: niſi ad dealbandũ ſibi facies ſuas: ⁊ ideo vos de mar
chia facitis bene: ꝗ facitis eas ligonizare ⁊ exercere mul-
tos laborioſos actus. Et ex hoc appet nobis ꝙ nõ eſt ſimi
le de tpe requiſito ad perfectionẽ fetus in vtero ⁊ de tpe
reqſito ad perfectionẽ fetus extra vterꝰ. Nã ꝙ vnus fet⁹
citius perficit̃ in vtero ꝙ̃ alter eſt: qꝛ humidũ vni⁹ poteſt
perfici a calido citius ꝙ̃ alteri⁹: ⁊ ꝙ vnus fetus tardi⁹ ꝑfi-
citur extra vterꝰ ꝙ̃ alter eſt ꝑꝑ vnũ recipe plures ꝑfectio
nes extra vterꝰ ꝙ̃ alterꝰ. Et ex his ad pmã rõnẽ apparet ſo
lutio. ¶ Ad 2ᵐ ꝯ ille fet⁹ tardius in matrice format̃ ⁊c.
concedat̃ ſi in ambobus ſit equale agens eorꝰ formatões
perficiens. Tu dicis in minori. fetus maſculi indiget diffi
ciliori informatiõe ꝙ̃ femelle: dico ꝙ nõ eſt verꝰ: qꝛ oĩbus
mẽbris quibus indiget vir indiget mulier: dato ẽt ꝙ ma-
ſculus indigeat formatione teſticulorꝰ ⁊ vaſorꝰ ſpermatis
exterius. nã mulier eorꝰ formatiõe indiget interius: vt qꝛ
indiget matrice: teſticulis ⁊ hꝫ: ⁊ ideo nõ eſt difficilior in-
formatio maſculorꝰ ꝙ̃ feminarꝰ: ⁊ dato ꝙ eſſet difficilior:
tñ virtus informatiua in viris fortior eſt ꝙ̃ virt⁹ ĩformati
ua mulierꝰ: q̃re iõ nõ cõtingit. ¶ Deinde cũ dicit.

Determinatio aũt diſpõnis.) Poſtꝙ̃ Auic. in-
ueſtigauit de quibuſdã trãſmu
tationib⁹ que fiant in matrice hora ꝯceptiõis ⁊ formatio-
nis mẽbrorꝰ fetus cum poſt iſtas tranſmutatiões veniat
alia. ſ. qua parturit̃ fetus. Ideo hic ponit cãs port⁹ nãlis
ipſas inueſtigans aucte antiquorꝰ. infra aũt in ſequẽti tra
ctatu eas inueſtigabit ſm opinionẽ ꝓpriã. Circa hoc autẽ
duo facit. qꝛ pmo ꝓponit intentionẽ. 2° exequit̃. ibi ſcda.
(Primũ enĩ inuenit̃) In pma dicit: ita dixi qḋ eſt tps for
mationis ⁊ qḋ eſt tpus partus fetus maſculorꝰ: aũt ꝓ ſed
determinatio diſpõnis maſculi ⁊ femie in diſtinctiõe ſpa-
tij. ſ. tẽporis menſurãtis eorꝰ partus: eſt res quã quidã me
dicorꝰ indicãt audacter ⁊ ſtulte. ¶ Circa iſtã partẽ eſt in-
telligendũ ꝙ de iſto tpe partus fuit duplex opinio: vna
fuit opinio quorũdã ſtulte loquentiũ. alia fuit opinio rõ-
nabilis magis. Primi ſtulte loqbant̃: qñ in ſuis locutio-
nibus de tpe partus nõ cõſiderauerũt rõnẽ nec experien-
tiam: ⁊ ſi in ſuis dictis rõnẽ adducant ipſa nõ eſt niſi friuo
la. eſt. n. eorꝰ rõ mathematica ſumpta ex numeris vt ex ꝓ-
portiõe dupli ⁊ tripli: vt infra apparebit. ⁊ ideo tales loq-
bant̃ audacter ⁊ ſtulte. Alij fuerũt circa hoc ꝗ magꝭ rõna
biliter ꝓceſſerũt rõnẽ experiẽtia cõfirmãtes: quorꝰ ratio
ſumit̃ ex ꝓportiõe actiui ad paſſiuũ. ⁊ iſti fuerũt vt Ariſt.
⁊ Yppo. ¶ Deinde cum dicit.

Primum enĩ inuenit̃.) In iſta parte ſuã intentio-
nẽ pmiſſam exequit̃. ⁊ ideo diuidit̃ hec
pars in duas. Nã vt viſum eſt de tpe partus duplex fuit
opio pma fuit ſtulte loquẽtiũ. 2ª opinio fuit rõnabiliũ ma
gis. pmo igit̃ ponit opinionẽ pmorꝰ ⁊ eam ĩprobat. 2° po-
nit opinionẽ ſcdorꝰ ⁊ eam approbat. 2ª ibi. (Et dixerunt
nõ inuenit̃ in abortu) Circa pmũ duo facit. nã pmo reaſſu
mit tranſmutatões que fiunt in fetu exiſte in matrice ſm
opinionẽ iſtorꝰ. 2° reaſſumit tẽpora mẽſurãtia iſtas tranſ-
mutatiões ẽt ſm opinionẽ iſtorꝰ. ibi 2ª. (Et apud quoſdã
cũ superuenit.) Prima iterꝰ diuidit̃ in ptes duas. nã pmo
reſumit opatiões ⁊ trãſmutatões que fiunt a ſpermate in
hora conceptionis ſm opinionẽ iſtorꝰ. 2° eam ĩprobat. ibi
2ª. (Sed nõ eſt ſup id.) Dicit ſic de pma parte. dixi ꝙ de
tranſmutationib⁹ ⁊ partu que fiunt hora cõceptiõis ⁊ fe-
tus: quidã loquebant̃ audacter ⁊ ſtulte. pmũ. n. inuenitur
ſperma reſpirans reſpirare. ſup. ſm iſtos. qñ dicãt ꝙ pma
opatio ſpermatis quã facit qñ iniectuꝫ eſt in matricẽ eſt
ꝙ attrahit aerem ad ſui refrigerationẽ: deinde ponentes
operationẽ virtutis informatiue dicebãt ꝙ pmũ qḋ agit
informatiua eſt ꝙ aggregat calorẽ innatũ. ſup. ipſi⁹ ſper
matis. Deinde agit exitus ⁊ meatus. i. cõcauitates ⁊ vias.
Deinde poſt illud ſup. in quo facte ſunt dicte opatiões: in-
cipit nutritiua opari. ⁊ apud quoſdã ⁊c. lr̃a plana ẽ. Ulte-
rius dicta iſtorꝰ ĩprobans ſubdit. Sed nõ eſt ſupra illud.
ſup. qḋ dictum eſt ab iſtis ſignificatio. ¶ Ad euidentiam
huius partis eſt intelligendũ ꝙ Auic. ponẽs opinionẽ an-
tiquorꝰ quorũdaꝫ de opatione quã facit ſperma in matri-
ce tpe conceptionis fetus quedã recitat que ab illis anti-
quis dicebant̃: ⁊ ponebant̃ que erronea erant: quedã võ
recitat ab illis antiquis poſita nõ erronea: ſed magis con-
ſona veritati ⁊ rõni quã illi dicebant. Primũ qḋ Auic. re-
citat ĩ hac particula eſt: ꝙ ſpma reſpirat in matrice: ⁊ ſub-
dit ẽt ꝙ embrio in matrice cũ ore reſpirat. Primũ. n. qḋ
ponit aucte iſtorꝰ eſt falſuꝫ: qñ ſperma ipm ſtatim cũ ad
matricẽ peruenit nõ attrahit aerẽ ad ſui refrigerationẽ:
qñ ipm in pn°ſatis temperamẽto appropinquat. ꝗ ad h̃
vt contẽperet̃ non indiget attractiõe frigidi aeris: ſilr ẽt
nondũ hꝫ pulmonẽ neqꝫ alia mẽbra deſeruientia ad hãc
operationẽ. ſ. anhelitus: verꝰ eſt tñ ꝙ dcm̃ iſtorũ quo ad h̃
poſſit ſaluari: ⁊ lꝫ pma facie indicet̃ falſum: qñ ꝙ ſperma
in matrice reſpiret duob⁹ modis põt intelligi. vno° ꝙ ꝓ-
prie reſpiret ꝓpria tranſpiratiõe: ⁊ ſic non eſt verũ ꝑꝑ di-
ctas rõnes ⁊ cãs. Alio° põt intelligi ꝙ ſperma reſpiret re-
ſpiratiõe improprie dicta: ⁊ per quãdã ſimilitudinẽ ad re
ſpirationẽ verã: ⁊ iſto mõ põt dictũ eorũ habere veritatẽ:
dicere. n. poſſumus ꝙ oẽ illud qḋ attrahit aliqd qḋcunqꝫ
ſit illud: ex quo refrigerationẽ ſuſcipit qḋ tale vt ſic reſpi-
ret: nunc aũt ſperma ipm attrahit aliqd quo refrigerat̃ ſi-
cut attrahit ſanguinẽ menſtruũ cũ quo permiſcet̃ quo fo
uetur ⁊ auget̃: ⁊ ſanguis mẽſtruus eſt frigidior ſpermate:
ideo ipm refrigerat ⁊ cõtẽperat: ideo vt ſic poſſum⁹ dice-
re ꝙ ſperma reſpirat: ⁊ ſic eorũ dictũ põt veritatẽ habere.
Ultimo Auicẽ. dicit in hac pticula ꝙ embrio in matrice
reſpirat cum ore: hoc ẽt eſt falſum. nã ꝙ fetus in matrice
non cũ ore reſpiret poſſumus ꝓbare rõne ⁊ ſigno. Rõne
ſ ꝓbat̃: qꝛ ſi fetus in matrice reſpiraret cũ ore: tunc fru-
ſtra cõſtitute fuiſſent due arterie ad ipm peruenientes per
vmbilicũ: hoc aũt eſt falſum. nã. n. nihil facit fruſtra. ꝓña
declarat̃. Nã ſi embrio reſpirat cum ore: tunc ſibi ſuffice-
ret vna arteria ⁊ non feciſſet nã duas. Et per hoc ſoluere
poſſumus ad qḋdam qḋ poſſet obijci ꝯ iſtam rõnẽ. nã di-
ceret aliquis. De due arterie fuerũt ordinate a nã ad hoc
vt per ipſas deferretur ſpũs vitalis ad fetũ. hoc. n. nõ va-
let: qñ ſicut nã cõſtituit ſolũ vnaꝫ venã in vmbilico que
ſola eſt ſufficiens ad deferenduꝫ fetui nutrimentũ: ita ẽt
eſſet ſufficiens vna arteria ad portandũ ſibi vitalẽ ſpũm.
Et rõ ꝙ iſte arterie ſint due nõ eſt: niſi vt deferat̃ aer ad
refrigerationẽ embrionis: ⁊ ẽt vitalis ſpũs: q̃re fetus per
os nõ reſpirat. Iterꝰ ẽt ſi fetus attrahere poſſet per os ae-
rem hoc eſſe nõ poſſet qn ſuffocaret̃. Naꝫ cum fetus ipſe
ſit inuolutus in quodã pãniculo in quo ꝯtinet̃ aquoſitas:

vt viſum eſt ⁊ apparebit in ꝓceſſu: tunc in hora reſpiratio
nis oporteret ꝙ aperiret os. ſed in attractiõe aeris ⁊ aper
tione oris in ſui os ingrederet̃ aquoſitas in dicto pannicu
lo contenta: q̃re fetus moriret̃. Iterū ſi embrio attrahe
ret aerem per os oporteret ꝙ aerē ipm attraheret a ma
trice. aut ergo ipm attraheret a collo matricis aut a ſui cõ
cauo. Non põt aerem attrahere a collo: qm̃ collū matri
cis in cõceptione taliter exiſtit clauſū ꝙ ipm nõ ingrede
ret̃ puncta acus. vt dicit Gal. 3° de virt. nālibus. Nec poſ
ſet aerem attrahere a concauo matricis. nam talis anteq̃
ad ipm perueniret putrefieret: ⁊ ſic nõ eſſet fetũ aptꝰ de
bite refrigerare. Relinquit̃ ḡ ꝙ fetus in matrice exiſtẽs
aerem per os nõ attrahat: ſed ꝑ vmbilicũ. Hoc idem etiã
declarat̃ ex ſigno: qm̃ ſi attraheret aerem per os: tunc aer
attractus traheret̃ per pulmonẽ. per pulmonē aũt tran
ſiens ipm albificaret. Nunc videmus ꝙ corū pulmo eſt
rubens ⁊ nõ albus: vt ipſe dicit īfra: q̃re per eum aer non
tranſit. Poſſet etiã ſaluari dictũ iſtorũ quo ad hoc. Nã ꝙ
embrio attrahat aerē ꝑ os põt duobꝰ modis intelligi: ſic
os dupl'r ſumit̃. Quoddã. n. eſt os appropriatũ embrioni
ipſi. Aliud võ eſt os cõe magis: ⁊ hoc 2m os ē illud per qđ
fetus dũ matricẽ eſt egreſſus aſſumit cibũ: ⁊ ſi de iſto mõ
intelligunt illi qui dicunt ꝙ fetus attrahit aerē per os: ⁊
de tali ore concludunt rõnes prius adducte ꝯ eos. Sed ſi
intelligũt de ore p̄mo mõ dicto qđ. ſ. eſt appropriatũ em
brioni vt embrio eſt: ⁊ in matrice exiſtit: q̃uo dicimus ꝙ
omne illud per qđ aſſumit aliqđ cibũ põt dici os ſic bene
dicunt. Nam cũ illud per qđ fetus in matrice attrahit nu
trimentũ nõ ſit niſi vena ⁊ arterie tranſeuntes ꝑ vmbili
cum qm̃ iſti dicũt ꝙ fetus reſpirat ex ore intelligũt per os
venã ⁊ arterias vmbilicales. ſed cum per eas fetus attra
hat aerem ad ſui contẽperamentũ: ideo per eas reſpirat: ⁊
ſic põt dictũ eoꝝ reduci ad veritatẽ ⁊ ad verũ intellectũ.
Poſtea iſti ponẽtes operationẽ quã facit īformatiua vir
tus in generatiõe fetus: dicunt ꝙ virtutis informatiue p̄ꝰ
operatio eſt aggregare calorem innatũ ⁊c̃. Et quo ad hoc
iſti bene dicunt. nam vt apparuit in ꝓcedentibꝰ virtus in
formatiua in p̄mis aggregat calorẽ inatũ aggregãdo ſibi
quaſdā veſiculas: aggregãdo ſibi ẽt panniculũ in quo cõ
ſeruatur: ⁊ in quo ſui calor viuit ⁊ fortificatur. Poſtea võ
generat meatꝰ ⁊ vias vt arterias ⁊ venas vmbilicales at
trahentes nutrimentū: poſt nutrit̃ ⁊ auget̃: ⁊ ſic iſti bene
dicunt. Ultimo dicit Auic. ꝙ ſuper dictũ iſtoꝝ non eſt ſi
gnificatio: qm̃ oẽ qđ aliquid ſignificat dꝫ illud ſignificare
rõne vel expientia. Sed qđ iſti dicũt eſt ꝯtriũ rõni ⁊ expe
rientie: ⁊ ad quẽdã modũ intellectũ falſū eſt: q̃re conue
nientius dicit ꝙ nõ eſt ſuper illud ſignificatio ⁊c̃.

Et apud quoſdam cum.) Poſtq̃ in precedenti pte Auic. iꝑobauit opinionẽ quorũdam anti
quoꝝ de operationibꝰ quas ponebãt fieri hora cõceptio
nis: hic ponit ⁊ iꝑobat opinionẽ eoꝝ de ſpatijs tẽpoꝝ mẽ
ſurantiũ tranſmutationes dictas. Et diuidit̃ hec pars in
duas. nã p̄mo in gñali ponit opinionẽ ipſoꝝ de ſpatijs tẽ
porũ menſurãtiũ tranſmutatiões veniẽtes in cõceptione
fetus. 2° opinionẽ iſtoꝝ declarando eã iꝑobat. ibi 2°. (Et
dicit̃ ꝙ tp̄s equale.) Prima pars hꝫ duas partes: q2 p̄mo
facit qđ dictũ eſt. 2° ſecus dicta quandã dubitationẽ deci
dit. ibi 2°. (Et lenitas accidit.) Dicit ſic de p̄ma pte: ita di
xi ꝙ in fetu hora cõceptionis eius fiunt tres opationes. ſ.
in tranſmutatiõe. ſ. informatio motꝰ ⁊ partus. ſed que ſint
tẽpora menſurãtia has opatiões ſm̃ illos dicit. (Et apud
quoſdā cū.) i. poſtq̃ ſupuenit formationi embrionis. i.
tẽpori informationẽ embrionis mẽſurãti. duplũ. i. ad tp̄s
eius in quo format̃. ſup. tunc poſt tale tp̄us duplũ mouet̃
embrio: ⁊ ſup. poſtq̃ ſuperuenit motui. i. tẽpori mẽſurãti
motum voluntariũ pueri: duplũ eius in quo mouet̃ naſci
tur. Et tunc ſeipm exponẽs ſubdit. ita vt. ſup. tp̄us hoc in
quo naſcit̃ ſit triplũ ſpacij. i. ad ſpatiũ. ſup. tẽporis totum:
qđ eſt a p̄ma conceptiõe. i. a pn̄°conceptionis: vſq3 ad mo
tum. ¶ Ad intellectũ hꝰ partis huiꝰ eſt ſciendũ ꝙ Auic.
in his verbis tangit duas ꝓportiões tẽporū mẽſurantiũ
tranſmutatiões fetus. p̄ma. n. ꝓportio eſt tẽporis mẽſurã
tis motũ pueri ad tp̄s menſurans ſui informationẽ. Alia
eſt ꝓportio tẽporis in quo fit partus ad tp̄s menſurãs mo
tum. Quãtũ ad p̄mã ꝓportionẽ dicit ꝙ qm̃ tẽpori mẽſurã
ti informationẽ ſuperuenit tp̄s duplũ mouet̃ fetus: ita ꝙ
tẽporis menſurantis motũ fetus eſt duplũ tempori infor
mationis qualitercũq3 tp̄us informationis variet̃: q2 vel
ſi ꝯpleat̃ informatio in. 30°. die: vel ſi compleat̃ in. 35°. die
ſemꝑ tẽpus motus eſt duplũ vltra ad ipm. ¶ P̄. tangens
ꝓportionẽ ſcd̄am. ſ. tẽporis motus ad tp̄s quo fit partus:
dicit p̄mo tp̄s partus eſt duplũ ad tp̄s mẽſurãs motũ. ꝓꝑ
qđ eſt ſciendũ ꝙ aliqđ tempus ſuperueniẽs aliqñ eſſe du
plum reꝰ eius cui ſuperuenit põt duobus modis intelligi.
vnoꝰ ſic vt tp̄s totum alteri ſupueniens ſimul cū tp̄e cui
ſuperuenit cõſtituat duplũ reꝰ tẽporis precedẽtis ſimpl'r
ſumpti. Alio mõ põt intelligi ꝙ vni tẽpori ſuperueniat du
plum: ita ꝙ tp̄s ſupueniens ſimpl'r ſumptũ ſit duplū reꝰ
tẽporis cui ſupuenit: ſic ꝙ ſumẽdo tp̄s ſupueniens ſimul
cũ tẽpore cui ſuperuenit cõſtituat triplũ reſpectu tẽporis
ꝓcedentis ſimpl'r ſumpti. vbi gr̃a. de p̄mo: ſi tẽpori vnius
diei addatur alia dies: tunc cũ tp̄s additũ ſimul ſumptū
cum tp̄e cui addit̃ conſtituat tp̄s duoꝝ dieꝝ: ⁊ tp̄s duorũ
dierū ſit duplũ ad tẽpus vnius diei ſimpl'r ſumptũ: dici
mus ꝙ tẽpori vnius diei ſupuenit duplũ: qm̃. ſ. cõpleti ſũt
duo dies. Alio mõ põt intelligi ꝙ alicui tẽpori ſupueniat
duplũ qm̃ tẽpus ſuperueniens ſimpl'r eſt duplū reſpectu
tẽporis cui ſupuenit: ita ꝙ hoc totũ tp̄s. ſ. ꝓexiſtens ⁊ ſup
ueniens ſimul ſumptũ eſt triplũ reſpectu tẽporis ꝓexiſtẽ
tis ſimpl'r ſumpti. vbi gr̃a. ſi tẽpori duoꝝ dierũ addantur
q̃tuor dies vel tp̄s q̃tuor dieꝝ: tunc cum hoc tp̄s ſuperue
niens ſimpl'r ſumptũ ſit duplũ reꝰ tẽporis ꝓexiſtẽtis ſim
pliciter ſumpti: vt notũ eſt: tunc ſi aſſumant̃ tẽpus ſupue
niens ⁊ tẽpus preexiſtẽs ꝯſtituent tẽpus ſex dieꝝ: ⁊ illud
totū ſimul ſumptũ. ſ. tp̄us ſex dieꝝ erit triplũ reꝰ tẽporis
preexiſtẽtis ſimpl'r ſumpti: vel reꝰ tẽporis duoꝝ dierū. ⁊
his duobus modis in hac pticula ſumit Auic. duplũ reci
tans opinionẽ antiquoꝝ. Nã q̃tū ad ꝓportionẽ tẽporis
menſurãtis motũ ad tẽpus mẽſurãs informationẽ ſume
bant duplũ. p̄ mõ dicentes ꝙ qm̃ tẽpori menſuranti infor
mationẽ ſupuenit tp̄s duplũ in cõparatiõe ad ipm: tũc fe
tus mouet̃. Sed q̃tũ ad ꝓportionẽ que eſt inter tẽpꝰ mẽ
ſurans motũ ⁊ tẽpus partus ſumebãt duplũ. 2° mõ dicen
tes ꝙ qm̃ tẽpori mẽſuranti motũ fetus ſupuenit duplum:
tunc naſcit̃. Et ideo bene ſubdebat Auicẽ. auctẽ illoꝝ di
cens: ita vt totũ illud tẽpus in quo fetus naſcit̃ ſit triplū
in cõparatione ad tẽpus qđ eſt a pn̄°conceptionis vſq3 ad
tẽpus motus: hoc totũ tñ appebit meliꝰ ſtatim in ſequẽti
pticula poſt remotionẽ dubitatiõis. ¶ Deinde cũ dicit.

Et lenitas accidit.) Hic ſecus dicta quãdã dubita
tionẽ decidit. Diceret. n. aliquis iſti po
nunt ꝙ in hora cõceptionis fetus ꝙ ſolū fiunt in eo tres
tranſmutatiões vel ꝑfectiões informatio motus ⁊ partꝰ.
Sed ſit ne in fetu alia ꝑfectio. ſ. ꝑfectio ſenſus: ⁊ qđ eſt tẽ
pus menſurãs hanc ꝑfectionẽ. Huic dubitationi rñdet. ⁊
dicit. Et lenitas ſenſus. i. aduẽtꝰ ⁊ ꝑfcõ ſenſus. ⁊ cũ motu.
q. d. ꝙ eo tp̄e quo fetꝰ mouet̃ hꝫ ſenſitiuã virtutē.

Et dicitur ꝙ tẽpus.) In iſta parte Auicẽ. declarat
cãm quã iſti reddebant de tẽporibꝰ par
tus: ⁊ q2 vꝑiſm eſt ꝙ partus aut fit in 7° mẽſe aut fit in 9°

aliquãdo in octauo, ideo circa hoc Auic. tria facit. q2 p̄mo
aſſignat cām quã iſti aſſignabant de partu qui fit in 7° mē
ſe. 2° declarat cām quã dabãt: q̃re partus fit in 9° mēſe. 3°
cām de partu qui fit in 8° menſe. 2ª ibi. (Et q̃nq3 illud qȯ
eſt plus.) 3ª ibi. (Et natus in 8° mēſib⁹.) Circa p̄mu3 duo
facit. q2 p̄mo ponit cām quã illi dabãt de partu qui fit in
7° menſe. 2° eos reprobat. 2ª ibi. (Et antecedit diebus ali-
quot) In p̄ma parte dicit. bene dixi ꝙ q̃ñ tempori forma
tionis ſuꝑuenit tp̄us duplũ: tunc mouet̃ fetus: ⁊ q̃ñ tēpori
menſurãti motũ ſuꝑuenit duplum tēporis: ēt tunc naſcit̃
ſpecificans hec tēpora dicit. Et dicit̃. ſup. ab illis antiquis
ꝙ tēpus equale mediũ ad formationē eius. ſ. fetus ē. ſup.
tēpus. 35. dierũ. ⁊ ſup. dicit̃ ab illis ꝙ mouet̃ in 70° dieb⁹.
ſup. q2 tp̄s 70° dierũ eſt duplũ ad. 35. dieꝝ. ⁊ naſcit̃ in. 210.
diebus. ſup. q2 tēpus tale ducentoꝝ ⁊. 10. dierũ eſt triplũ
70° dieꝝ tēpori. Et illud. ſup. totũ tēpus. 210. dierũ eſt ſe-
ptem menſiũ. i. eſt tp̄s ſeptē menſiũ: ſup. ſuppoſito ꝙ men
ſis ſit 30ⁱˢ dierũ. ¶ Ad euidentiã huius partis eſt intelli-
gendũ ꝙ Auic. in his verbis ſpecificat cām quã illi dabãt
de cã breuioris tēporis partus. nã ſm̄ illos tp̄s mēſurans
informationē fetus eſt duplex. ſ. tp̄s minimũ: ⁊ iſtud eſt tē
pus. 35. dieꝝ. Aliud eſt tp̄s magnũ ipſius iformatiōis ma-
ximũ ⁊ tale eſt tēpus. 45. dieꝝ. Nũc aũt iſti ponētes cām
tēporis menſurantis breuiorē partu3 minimũ tp̄us infor
mationis dicentes ꝙ eſt. 35. dieꝝ. ſed per regulã data3 q̃ñ
tempori mēſurãti informationē ſuꝑuenit duplũ. p̄mo mȯ
ſumptũ ſic. ſ. ꝙ tēpus ſuperueniēs ſumptũ cum tp̄e cui ſu-
peruenit cōſtituit duplũ: tunc mouet̃ puer. Et ideo hoc tē
pus menſurãs motũ eſt tp̄s. 70ⁱˢ. dierũ: vt notũ eſt. Et vl-
terius cum tēpori mēſuranti motum ſuꝑuenerit duplum
eius. 2° modo acceptum ſic. ſ. ꝙ tēpus ſuꝑueniens ſimpl̃r
ſumptũ ſit duplũ reſpectu tēporis cui ſuperuenit: tunc na
ſcitur: ⁊ hoc eſt tp̄s. 210. dierũ. nam ſi tēpori 70ⁱˢ dierũ: qȯ
eſt tp̄s menſurãs motũ ſuꝑueniat tēpus. 140. dieꝝ qȯ eſt
tp̄s ſimpl̃r ſumptũ eſt tēpus duplũ ad tēpus 70ⁱˢ dierum
omnia iſta conſtituent tp̄s. 210. qȯ tp̄us. 210. dierũ: ſi bene
aduertatis exiſtens triplũ ad tēpus menſurans motũ fe-
tus eſt tēpus. 7. menſiũ. faciatis cōputatione3 per vos: q2
nimis eſſet longũ ſiquis ſcribēdo vellet oīa declarare: ex
quibus verbis apparet vobis q̃liter oporteat intelligere
in precedenti particula duplũ q̃ñ illi dicebant ꝙ tempus
menſurãs motũ fetus eſt duplũ ad tp̄s menſurãs ſui iſfor-
mationē: ⁊ aliter oportebat itelligere vel exponere duplũ
qȯ illi dicebant ꝙ tēpori mēſuranti motu3 ſi ſuperueniat
duplum erit tunc tēpus partus vt eſt declaratũ: q2 ſi non
exponeret̃ aliter ⁊ aliter: vt viſum eſt: ibi non ꝓcederet ra
tio iſtorum: eo ꝙ totum illud tēpus nȯ eſſet tempus. 210.
dierum vel ſeptem menſium.

Et antecedit dierũ aliquot.) In iſta parte Auic.
improbat opione3 iſtoꝝ dicens: ita
dicebant iſti ꝙ fetus naſcit̃ in. 210. diebus. ⁊ ꝑ tñ ſup. par
tus interdu3 antecedit diebus aliquot. ⁊ q̃nq3 poſtponit̃.
Q̃ñ fortaſſe in. 35. diebus. ſup. informationē mēſurãtib⁹:
cadit raritas. q. d. ꝙ raro cōtingit ꝙ fetus informet̃ in. 35.
diebus. ⁊ multiplicat̃ in duplatione. ſupp. raritas: q̃ñ for-
taſſe raro accidet ꝙ ſi. 35. dierũ eueniat duplũ ꝙ in ea fiat
motus: ⁊ ſic ꝓportionabil̃r intelligendũ eſt de tp̄e part⁹.
¶ Ad intellectũ huius partis eſt notandu3 ꝙ hec lr̃a pȯt
exponi duobus modis. vno° ſuꝑficialiter ⁊ quo ad textũ.
Alio° ꝓfunde magis: ſi ſuperficial̃r exponat̃ hec lr̃a: dice-
re ꝙ Auic. improbat eos: q̃ñ fortaſſe ipſi ponebãt ꝙ tp̄u3
informationē menſurans ꝑciſe ſit in. 35. dieb⁹: ⁊ nȯ in plu-
ribus neq3 in paucioribꝰ. Poſtea ponebant ꝙ tēpus men
ſurans motũ pueri preciſe ⁊ pũctual̃r eſt tēpus. 70. dieꝝ.
Ulterius dicebant ꝙ punctual̃r ⁊ preciſe partus ſit cōple
tus ſeptem menſibus. Nũc aũt eos improbans Aui. dicit
ꝙ ipſi male dicebãt: q̃ñ poſſibile eſt interdũ partũ ante-
cedere diem vel cōplementũ ſeptē mēſiu3: poſſibile eſt ēt
ꝙ tēpus menſurãs informatione3 raro eueniat in. 35. die.
ſimiliter ēt raro eueniant alie tranſmutatiōes ſequentes
in tp̄e punctuali qȯ ponit̃. Propter qȯ eſt ſciendu3 ꝙ hoc
qȯ dicit eſſe ꝫ illos pȯt dupl̃r exponi. vno° ſicut ia3 tactu3
eſt. ſ. ꝙ partus q̃nq3 antecedit ⁊ q̃nq3 poſtponit̃. nam ſi tē
pus menſurãs informationē ꝓlongabit̃ vltra. 35. diē mo-
tus ēt ꝓlongabit̃ vltra. 70. diem: ⁊ ſic ꝓlongabit̃ vltra ſe-
ptem menſes. Et ſi tēpus menſurans informationē ante-
cedat. 35. diem: q2 fiat informatio in. 30. die: tunc mot⁹ fiet
in. 60. die ⁊ partus in 6° menſe qȯ totu3 eſt ꝫ eos ponentes
punctual̃r ⁊ preciſe partu3 euenire in 7° menſe. Alio° pȯt
exponi illã lr̃am eſſe ꝫ eos. ¶ Ad cuius euidentiã eſt ſciē
dum ꝙ cũ partus dicat̃ eſſe quidã motus creticus mēſe3
quibus menſurari debet ſunt mēſes lunares: quibus alıq
cretici motus menſurant̃. nam partus eſt quedam criſis.
Sed menſes lunares ſunt minores q̃ menſes ſolares: q2
menſis ſolaris eſt. 30. dieꝝ. ſed menſis lunaris eſt. 28. aut
29. cum dimidio. Nunc aũt iſti ponebant ꝙ partus men-
ſurabat̃ ⁊ currebat per menſes ſolares: q2 per. 30. qȯ oſtē-
ditur ex dictis eoꝝ. nam ſm̄ eos partus ſit in. 210. diebus
qui ſunt ſepte3 menſes. Sed ſi. 210. dies diuidant̃ in ſeptē
partes quelibet pars erit. 30. dies. ſed quelibet illaꝝ prius
eſt menſis vnus: cũ dicant ꝙ ſunt ſeptē mēſes. ſed cũ par-
tus currat ⁊ menſuret̃ per mēſes lunares: ideo nȯ euenit
in. 210. diebus. Et hoc mȯ exponendo nȯ vadit iꝓbatio
ad mentem Auic. nec eſt multũ efficax: ⁊ iſto mȯ illi poſ-
ſent excuſari: q̃ñ ⁊ ſm̄ ipſu3 partus preciſe ⁊ pũctual̃r nȯ
eſt in 7° menſe. nec ēt alie tranſmutationes ꝑciſe fiunt in
vno determinato tēpore: quare vt ſic multũ peccabant.
Alio° dico ꝙ hec pars pȯt exponi ꝓfũde magis. ꝓpter qȯ
aduertendũ ꝙ motiuum quo mouebant̃ ad ponendũ ꝙ
partus fiebat in 7° menſe eſt ſumptũ ex geometria vt ex
ꝓportiōe dupli ⁊ ex ꝓportiōe tripli: ita ꝙ ꝓ fundamento
habeant ꝙ tēpus menſurãs motũ pueri ſemꝑ erit duplũ
ad tēpus menſurans ſui informatione3: ⁊ ꝙ tēpus in quo
fit partus ſit triplum ad tēpus menſurãs motũ vt ſi tem
pus menſurans informationē ſit breue ⁊ tēpus mēſurãs
motũ erit breue ⁊ partus erit breuis. Et ſi tēpus mēſurãs
informationē ſit longũ ⁊ tēpus menſurãs motũ erit lōgũ
⁊ mēſurans partũ erit longũ. Hoc nȯ oportet pro tãto: q2
poſſibile eſt ꝙ tēpus menſurans informationē ſit breue ⁊
tēpus menſurans motũ ſit longũ ⁊ ꝯ. Nam videmus ꝙ
mulier pregnãs ex femella cuius partus ꝓuenit in 7° mē
ſe nȯ ſentiet eius motũ ante. 70. diē ⁊ eius informatio nȯ
cōplet̃ ante. 35. diem: ⁊ tñ eius partus ꝓuenit in 7° mēſe:
⁊ ſic eſt ꝙ informatio ⁊ tēpus motus ꝓlōgat̃ ⁊ partus ab-
breuiat̃. Et ſimiliter etiã videmus ꝙ pregnãs ex maſcu-
lo cuius informatio fit in. 30. die nȯ ſentit eius motũ ante
tres menſes. Sil̃r etia3 ita bene pȯt fieri partus femelle
in 7° menſe ſicut maſculi: ⁊ tñ citius cōplet̃ maſculus q̃
femella: ⁊ ideo non eſt vera ꝓpoſitio illoꝝ ꝙ ſi tēpus iſfor
mationis ꝓlonget̃ ꝙ motus ꝓlonget̃ ⁊ partus ꝓlōgabit̃
⁊ ꝯ: vt viſum eſt: quare exponatis hoc qȯ dicit: q̃ñ in. 35.
diebus cadit raritas ⁊ breuitas: ita. ſ. vt abbreuiet̃ tēpus
menſurans informationē fetus ⁊ ꝓlonget̃ tēpus menſu-
rans ſuum motũ. ¶ Deinde cũ dicit.

Et quãdoq3 eſt illud qȯ eſt plus.) Hic Auic. po-
nit cām quã illi dabant: q̃re partus
ſit in 9° mēſe. ⁊ dicit. Et q̃nq3 eſt illud ſup. tempus menſu-
rans informationē: qȯ eſt plus. i. maius: ⁊ longius. 45. die-
ru3 ⁊ mouet̃ in diebus nonaginta. ſup. q2 hoc tempus eſt
duplũ. ſ. tempus motus. intelligatis ſemper duplum vt

Fundación Uriach

dixi vobis. ⁊ illud. ſupple totum tempus computatū nūc eſt nouem menſes.

Et quādoqȝ cadit.) Modo improbat: ⁊ poterat hec particula diuidi cum ꝑcedente in ꝑncipio eius: ſed nō eſt vis: dicit ergo eos improbans. Et cadit iterum in hoc. ſ. qḋ dictū eſt ſtatim diuerſitas in diebus ſicut dictuȝ eſt: ſup. in precedenti particula. Circa iſtam parteȝ eſt ſciendū ꝙ iſti volentes aſſignare cām tēporis partus longioris qui fit in 9° menſe aſſumunt tempus informationis longius qḋ eſt tempus. 45. dierū: ⁊ tūc ſi iſtud tēpus dupletur reſultabit tēpus. 90. dieruȝ qḋ eſt tempus menſurans motū embriōis. vlterius ſi huic tempori. 90. dieruȝ addaꝶ. 180. dieꝝ tp̄s motus reſultabit tūc tempus. 270. dieruȝ: ⁊ totū hoc tēpus eſt nouē menſium. Nam ſi hi. 270. dies diuidanꝶ attribuendo cuilibȝ parti. 30. dies erunt nouem partes: ⁊ cuȝ. 30. dies conſtituāt mēſem facias computationē donec adinuenias: q̄ꝛ ita eſt: et eſſet nimis ꝓlixuȝ ſcribere. Sed hoc improbans Auicen. ſubdit ꝙ in hoc cadit diuerſitas in diebus. Qḋ dictuȝ eſt pōt dupliciter exponi. vno mō dicendo ꝙ ſnīa Auic. ſit ꝙ iſti male dicant ponentes informationē fieri in. 45. ⁊ motum fieri in. 90. diebus ⁊ partū fieri in tempore. 270. ſiue 9. menſiū eo ꝙ hec tēpora aliquādo ſunt longiora: ⁊ aliq̄ñ breuiora: ⁊ nō ſunt preciſa vt iſti ponūt. ⁊ iſto mō exponēdo improbatio eoꝝ nō eſſet multuȝ efficax: q̄ꝛ forſan iſti non opinabanꝶ predicta eſſe tēpora ſic punctualia vt ſcribunt: ſicut nec ipſe hoc opinatur. Alio mō pōt exponi hoc qḋ dicit ꝙ in hoc eſt diuerſitas in diebus vt ex hoc improbet eos nō de tēporib⁹ dictis ſimpl̄r ſumptis. ſed de ꝓportiōe vnius tēporis ad aliud ſicut eos iꝑobauit in precedenti particula. ita vt non ſequaꝶ ꝙ ſi informatio ſit in breui tēpore ꝙ ꝓpter hoc motus fiat in breui tēpore: ⁊ ꝙ ſi tempus motus ꝓlongeꝶ: ꝙ etiā tp̄s informatiōis prius ꝓlongatū ſit: ſed nō eſt verū vt vidiſtis in ꝑcedenti particula. ⁊ tunc exponatis hunc textū ſm̄ hanc ſnīaȝ. Et q̄n̄qȝ in hoc cadit diuerſitas in diebus. i. ꝓportionib⁹ dierū. nōne femella longius tp̄s requirit ad ſui iformationē ⁊ motuȝ q̄ȝ maſculus: manifeſtū eſt ꝙ ſic: q̄re nō ſequitur ꝙ ſi fiat motus in. 90. diebus ⁊ informatio in. 45. ꝙ debeat ſequi partus in. 270. diebus.

Et natus in 8° mēſibus.) Hic ponit Auic. cām quā illi dabant: quare partus ſit in octauo mēſe. ⁊ bene dixi cām quaȝ illi aſſignabant: q̄re partus ſit in 7° ⁊ in 9° menſe. ⁊ ſup. dicebant illi. Natus in 8° menſib⁹: q̄uis ſit iam cōpletus: tñ plurimū iudiciū eius ſic nati in octo menſibus eſt vt nō viuat ſm̄ ꝙ ⁊c̄.

Et ipſe quem nō iam) Modo q̄ꝛ dixerat ꝙ natus in 8° menſibus eſt iam cōpletus: ponit cām quā iſti aſſignant ⁊ ipſe quideȝ iam nō integre compleꝶ. i. nat⁹ in 8° menſibus nō eſt cōpletus: niſi ſm̄ ꝓportionē dictam. ſ. ſpatiuȝ vnius tēporis ad ſpatiuȝ alterius: ⁊ naſciꝶ apud cōplementum ſuum. eſt. n. ſpatiū. ſup. informationis eius 40. dierum. deinde ſup. ſpatiū tēporis motus eius eſt. 80. ſup. q̄ꝛ hoc tēpus eſt duplū ad tempus mēſurans informationem. Deinde ſup. tp̄s partus eius eſt ſpatiū. 240. dieꝝ. ſup. q̄ꝛ hoc tempus eſt duplū ad tēpus menſurans motū eius ſimpl̄r ſumptū. ⁊ ſubdens improbationē dicti huius dicit. ⁊ minoraꝶ ⁊ addiꝶ. ſup. ꝓportio vnius tēporis ad alterum tēpus ſm̄ ꝙ ſciuiſti. ſ. ſtatim in alijs particulis precedentibus. ſup. ⁊ illi male dicunt. Et ſi iſto mō exponaꝶ ⁊ introducatur hec particula. ⁊ natus ⁊c̄. Et eſt ſatis facilis ipſius intellectus: q̄ꝛ ſm̄ iſtos nō ſit partus in 8° menſe: niſi ſm̄ ꝓportionem duplam quā hȝ vnū temp⁹ ad aliud vt viſum eſt in aſſignatiōe cauſe partus venientis in 7° et 9° menſe. nō expedit amplius reiterare. veꝝ eſt tamen ꝙ hanc particulam poſſumus aliter introducere dicēdo ꝙ hic Auic. nō ponat opinionē illoꝝ: ſed eam improbet dicens ꝙ cā quare aliquis nālis partus ſit in 7° menſe aut 9° nō eſt: q̄ꝛ tēpus menſurans partū fetus ſit dupluȝ ad tēpus menſurans motū: q̄ꝛ partus eueniens in octauo mēſe eſſet naturalis: ita ꝙ fetus in 8° menſe viueret eo ꝙ in eo ſeruaꝶ ꝓportio dupla motus temporis ad tēpus informationis: ⁊ ſil̄r tēporis partus: quā ꝓportioneȝ illi ponebant eſſe cauſaȝ nālis partus: quaſi Auic. intendat rōneȝ cōtra eos. ſi ꝓportio dupla tēporis menſurātis motū fetus ad tempus menſurās ſui informationeȝ: et ꝓportio tripla in quo ſit partus ad tempus menſurans motū eſſet ſufficiēs cauſa nālis partus: tūc ſequereꝶ ꝙ partus qui ſit in 8° mēſe eſſet conueniens ⁊ nālis. Sed hoc eſt falſū. ergo ⁊ añs. falſitas ꝯñtis eſt nota de ſe: eo ꝙ fetus natus in 8° menſe non viuit. vt ponet Auic. in ſequēti tractatu: ⁊ apparet ad ſenſum. ꝯña declaraꝶ. q̄ꝛ ſicut in fetu cuius partus eſt in 7° menſe ⁊ 9° menſe ſeruaꝶ ꝓportio tēporis motus ad tēpus informationis: et ꝓportio tripla temporis in quo ſit partus ad tēpus motus: ita ſeruaꝶ ꝓportio ⁊ in fetu cuius partus ſit in 8° menſe: eo ꝙ in eo tēpore. 45. dieꝝ ſit informatio: ⁊ in duplo ſit motus: vt in. 90. diebus: ⁊ in triplo ſit partus: vt in tempore. 240. dierum. quare ſicut ibi ſeruaꝶ ꝓportio temporis. ſic ⁊ hic. Et ſi iſto mō exponamus: tūc dicemus ꝙ circa hanc rōnem Auic. ſic ꝓcedit. q̄ꝛ ꝑmo ponit falſitateȝ cōſequētis per hoc ꝙ dicit: ⁊ natus in 8° mēſibus: q̄uis ſit iam cōpletus: tñ nō viuit. ſcḋo ponit declarationē ꝯñe per hoc ꝙ dicit: ⁊ ipſe quidem.

Et dixerunt nō inueniꝶ in aborſu.) Poſtq̄ȝ Aui. poſuit opinionē falſam de cauſis tēpoꝝ ipſius partus: in iſta vltima parte de cauſis iſtis temporum partus ponit veritateȝ: licet eam nō ꝓbet a priori: ſed ſolum ex his que ex experientia adinuenta ſunt. Tamen ad declarationē huius ipſe remittit nos ad ſequēteȝ tractatū. dicit ergo ſic. Et dixerunt ſup. antiqui noſtri rationabiliter loquentes. nō inuenitur in aborſu maſculus cōpletus. ante. 30. dies. ⁊ ſup. dixerunt ꝙ nō inueniꝶ femina que cōpleꝶ. i. completa ſit ante. 40. dies. Et dixerūt ꝙ natum in 7° menſe ingrediꝶ virtus ꝑparationis. i. virtus que ꝑparat ad hoc vt ipſe viuat ⁊ ſan⁹ exiſtat: cum hoc ꝙ ſuperueniūt. i. ſuperuenire poſſūt natiuitati eius menſes ſeptem: vel cum hoc ꝙ ſuperueniant natiuitati eius. i. cōceptioni eius menſes ſeptem: ⁊ natū in. 9. mēſibus. ſup. ingrediꝶ virtus que ipm̄ ꝑparat ad hoc vt viuat. Et poſt decem menſes. ſup. etiā ingrediꝶ virtus ꝑparationis: ⁊ excuſans ſe a longiori pertractatiōe de tēpore partus ſubdit. Et nos afferemus ⁊c̄. notū eſt. Sed q̄ꝛ Auic. ea que ponit hic nō ꝓbat niſi a poſteriori: ⁊ vt vobis melius appareāt cauſe tempoꝝ partus. ¶ Queraꝶ. vtruȝ partus qui ſit in octauo menſe ſit nālis ⁊ bonus. Arguiꝶ ꝙ ſic. q̄ꝛ ille partus dȝ eſſe naturalis in quo cōcurrit periodicatio ⁊ ꝓportio que attendiꝶ ⁊ requiriꝶ in diebus ⁊ mēſib⁹ eius. Sed in partu fiente in 8° menſe concurrit periodicatio ⁊ ꝓportio requiſita in diebus ⁊ menſib⁹ cretici motus. ergo partus octaui eſt nālis. maior ꝓpoſitio apparet: q̄ꝛ cū partus ſit quedaȝ criſis: ⁊ ſm̄ Galienū 3° de creticis illa criſis eſt conueniens ⁊ nālis in qua eueniunt debite periodicationes dierū ⁊ menſiuȝ in ea requiſite. Partus ḡ ille in quo eueniunt dicte periodicationes etiā erit naturalis. minor declaraꝶ. nam in partu qui ſit in 8° menſe: vt ponit Auicē. in lr̄a. ꝑmo eſt ꝓportio dupla tēporis motus ad tp̄s menſurans informationē in eo fetu cui⁹ partus dȝ euenire in 8° menſibus. ſil̄r eſt in eo ꝓportio tripla tēporis in quo ſit partus ad tēpus mot⁹: eo ꝙ partus ſit in. 240. dieb⁹: qui ſunt octo mēſes: motus vero in. 80. diebus. q̄re eſt nālis ⁊

Fundación Uriach

bonus. ¶ P. ſi in 7º menſe ⁊ 9º ſit partus nãlis. ergo partus qui ſit in 8º menſe dʒ dici nãlis: ꝯña nota eſt: ꝙ ſi temperatũ ⁊ naturale eſt in extremis: multo magis erit in medio: ſed cum octauus menſis ſit mediꝰ inter 7ᵐ ⁊ 9ᵐ. ergo multo magis eueniet partus nãlis in 8º mẽſe ꝙ̃ in 7º ⁊ in 9º menſe fiat partus nãlis ad ſenſum: ⁊ ponit̃ ab omnibꝰ. Et confirmat̃ hoc eo ꝙ Auic. infra dicet. p̃mo ca. ſequentis tractatus. ꝙ poſſibile eſt fieri partũ in 10º ⁊ in 11º menſe eo ꝙ interdum contingit ꝙ fetus eſt cõpletus in 9º mẽſe: tamẽ ꝓpter cãm aliquã retardat̃ eius expulſio ⁊ partus vſqʒ ad 10ᵐ vel 11ᵐ menſeʒ. quare ſimili modo dicã hic ꝙ poſſibile eſt ꝙ fetus ſit cõpletus in 7º menſe: tamẽ ꝓpter cãm aliquã retardatur eius expulſio ⁊ partus vſqʒ ad 8ᵐ menſem: ideo in eo põt fieri nãlis partus. Item ſi poſſibile eſt naturaleʒ partuʒ fieri in 10º menſe. ergo poſſibile eſt fieri in 8º. ſed in 10º põt fieri naturalis partꝰ de mẽte Auic. infra. ergo ⁊c. ꝯña declarat̃ eo ꝙ magis eſt creticꝰ octauꝰ dies ⁊ menſis ꝙ̃ decimꝰ dies ⁊ menſis. quare relinquit̃ ꝙ eque bene poſſit eſſe naturalis partꝰ qui fit in octauo menſe ſicuti ⁊ in ſeptimo ⁊ in nono.

In oppoſitũ eſt Aui. hic ⁊ p̃mo ca. ſequentis tractatus. ¶ Dico ad hoc partũ veniẽtem in 8º menſe nõ eſſe nãlem: ⁊ põt eſſe notũ ex experiẽtia eo ꝙ ad ſenſum videmus natũ in 8º menſe nõ viuere. ⁊ per ꝯñs in 8º menſe nõ fiet nãlis partus. Et antiqui adducebant rõnem geometricã ſumptã ex rõne ꝓportionis dupli ⁊ tripli ad ꝓbandũ aliquẽ partum eſſe nãlem. Sed talis nõ eſt bona ratio vt viſuʒ eſt in lectiõe: eo ꝙ directe ſequeret̃ per eandẽ in 8º menſe fieri naturalẽ partũ. Sed videte: cã quare talis non eſt nãlis partus põt ſumi ex dictis medicine: ⁊ ex dictis aſtrologie. Ex dictis medicine ꝑ ꝓbare poſſumus ꝙ partus qui fit in 7º ⁊ in 9º mẽſe ſit naturalis magis ꝙ̃ ille qui fit in 8º tali rõne. ſi partus qui fit in 7º ⁊ in 9º menſe fit in numero dierũ ⁊ menſiũ magis periodico ꝙ̃ partus eueniens in 8º menſe: tunc partꝰ qui menſurat̃ nuõ. 7. vel. 9. mẽſiũ erit magis nãlis ꝙ̃ partꝰ qui menſurat̃ numero. 8. mẽſiũ. ſed ita eſt. quare ⁊c. ꝯña maioris ꝓpoſitionis eſt nota. cum partus ſit quedã criſis: vt dicit Auic. 9º de animalibꝰ. ⁊ criſis vel motꝰ perfecte creticus debeat euenire in periodico nũero dierũ: ille motus creticus qui fiet in nũero diez magis periodico erit magis naturalis. vera eſt ḡ ꝯña. minor ꝓpoſitio apparet. nã dies ſeptima ⁊ 9ª ⁊ mẽſis. 7. ⁊. 9. ſunt magis cretici ꝙ̃ dies ⁊ menſis. 8. vt Gal. 3º de creticis. q̃re ⁊c. ¶ Item hoc idem ꝓbare poſſumus ex ſñia aſtrologoꝝ. ⁊ ſumit̃ hec ratio ex dictis illius alchabitij. ¶ Ad cuius intellectũ eſt ſciendum ꝙ cum fetus humane ſpeciei ſit perfectior oĩbus fetibus cuiuſcũqʒ aĩalis: ideo eius generatio dʒ eẽ perfectiſſima: nunc aũt in generatiõe cuiuſcũqʒ entis opʒ ꝙ concurrant oĩa corpora celeſtia: quare debẽt maxime oĩa corpora celeſtia cõferre ad generationeʒ boni ⁊ perfecti entis: quale eſt fetus hominis. Cuʒ aũt fetus hominis debeat habere mẽbra varia ⁊ diuerſa ꝓpter diuerſas opatiões: quas debent exercere: oportuit corpora celeſtia cõcurrẽtia ad eiꝰ generationẽ diuerſa eſſe: ſimilr̃ tp̃us in quo has operationes perficiunt debuit eſſe diuerſum. Et vlteriꝰ: qm̃ homo in cõplexione eſt mediũ inter cetera aĩalia cuʒ habeat tẽperatioreʒ cõplexioneʒ ꝙ̃ in hoc mũdo poſſibile eſt. Ideo corpora celeſtia concurrẽtia ⁊ influentia ad ipſius generationẽ debuerũt dominiũ equale habere: lʒ aũt ſtelle fixe ad hoc faciãt: maxime tñ erratice vl̃ planete ſunt cã mortis fetus. Nam maxime hõ ſtelle mote in circulo aliquo vel zodiaco ſunt cã generatiõis ⁊ corruptiõis in iſtis inferioribus: vt eſt de mẽte Ariſto. 2º de gñatiõe ⁊ corrup. circa finẽ. Cum ergo quilibʒ planetaꝝ dominiũ habeat ſup generationẽ fetus: eſt ꝙ quãdo quilibʒ planetarũ fecerit operationẽ ſuam in eum: tunc fetus eſt cõpletus ⁊ perfectus. Et ſi poſt ſuuʒ complementũ fetus matricẽ egrediatur ſub dominio boni planete. tunc talis egreſſio vel partus eſt bonus. ſi autẽ egrediat̃ ſub dominio mali planete: tunc partus eſt innaturalis ⁊ fetus nõ viuit. ſed ita eſt qñ fetus portatus in 8º menſe: tunc egredit̃ ſub dominio mali planete: q2 ſub dominio ſaturni: qui eſt planeta mortis. Quãdo v̊o fit partus in 7º vel 9º menſe: tunc egredit̃ fetꝰ ſub dominio boni planete: quare fetus qui naſcit̃ in 8º mẽſe nõ viuit vt natus in 7º vel 9º: q2 tunc egredit̃ ſub dominio boni planete. Qđ declarat̃. naʒ in p̃mo mẽſe cõceptionis fetus ſuper ipſius generationẽ dominat̃ primꝰ planeta. ſ. ſaturnus: ⁊ per hoc appet. q2 in p̃mo menſe apparent operationes ſaturni: q2 in eo generant̃ mẽbra ſpermatica. ſ. vene nerui ⁊ oſſa ⁊c. que ſũt facta ex ſicca mã ⁊ frigida de natura ſaturni: nã ſaturnꝰ frigidus eſt ⁊ ſiccus. Poſtea in 2º menſe ſup generationẽ fetus dominat̃ ſcḋs planeta. ſ. iuppiter: ⁊ hoc apparet eo ꝙ in 2º menſe apparent eiꝰ operatiões eo ꝙ in 2º menſe generant̃ membra carnifornia que ſunt calida ⁊ humida de natura iouis. In 3º vero menſe in generatione fetus dominatur 3ᵘˢ planeta qui eſt mars. Nam tunc in fetu apparent opatiões martis eo ꝙ mars eſt ꝑncipiũ agitatiuum ⁊ cõmotiuum: ideo tũc mouetur fetus ⁊ hʒ ſenſum: hec eſt cã: quare mouet̃ in 3º mẽſe: nõ q2 ſit tunc in ꝓportiõe dupla ad tp̃s informationis vt dicebãt illi. In 4º vero mẽſe ſuper generationẽ fetus dominat̃ q̃rtꝰ planeta qui eſt ſol qđ apparet: q2 tali tẽpore apparent opatiões ſolis. opatio eniʒ ſolis eſt augere: ⁊ iđ tũc maxime creſcit fetus. ante. n. erat ſicut aranea parua. ſed tunc peruenit ad maiorẽ quãtitatẽ. In q̃nto autẽʒ menſe dominat̃ 5ᵘˢ planeta qui eſt venus: ⁊ tunc apparent operatiões veneris eo ꝙ fetus: tunc non multũ agitat̃ in matrice nec cõmouet̃ ⁊ eius augmenꝰ non fit ita ſubito ſicut in 4º menſe: ſed augmentant̃: tunc ſupfluitates in matrice ⁊ perueniunt ad os eius ⁊ incitant mulier eʒ ad venerem: ⁊ ideo in 5º menſe mulier magis appetit coituʒ ꝙ̃ in alijs temporibus. In 6º v̊o menſe varijs motibꝰ mouet̃: q2 tunc fetus recalcitrat. modo. n. eſt a dextris modo a ſiniſtris. mõ ante: mõ retro: ⁊ nõ figitur loco vno ſicut mercurius: ⁊ ideo tunc eſt difficile valde inuenire motũ eius verũ: q2 modo eſt hic modo ibi. ⁊ ꝓ tanto dicunt aſtrologi ꝙ hʒ ſignificare ſuper yſtologicos qui continue ſunt in motu ⁊ alteratiõe. In 7º vero menſe dominat̃ generatiõi fetꝰ 7ᵘˢ planeta qui eſt luna: ⁊ q2 luna hʒ dominiũ ſup res aque ⁊ eas mouet: ideo tunc eſt facta cõgregatio maxime humiditatũ in matrice que mouent̃ per matricẽ ⁊ mollificant ligamẽta: ⁊ tunc ſi fetus eſt cõpletus: qđ poſſibile ẽ cum ad eius generationẽ cõcurrerint oẽs planete ⁊ egrediatur matricẽ viuit: eo ꝙ naſcit̃ ſub dominio boni planete: q2 luna eſt planeta vite: ⁊ hec eſt cauſa: q̃re in 7º menſe fetus ſi nõ egrediat̃ matriceʒ ſit reditus ad p̃mũ planetã qui eſt ſaturnus: ⁊ ideo in 8º menſe dominat̃ ſaturnꝰ qui eſt frigidus ⁊ ſiccus vite cõtrarius: q̃re ſi tunc naſcat̃ morietur: quare partus in 8º mẽſe factus nõ eſt nãlis. Si v̊o accidit ꝙ in 8º menſe non egrediat̃ fetus: ſed ſuperueniat vſqʒ ad nonũ: tunc ſibi dominat̃ ſequẽs planeta. ſ. iupiter qui eſt calidus ⁊ humidus dans vitã bonã ⁊ laudabileʒ: ⁊ ideo tunc viuit natus: ꝙ̃uis ad hoc ẽt requirat̃ dominiuʒ ꝓpriũ ex parte domoꝝ ⁊ aſpectuuʒ: q̃re partus factus in 9º menſe eſt nãlis. Si v̊o in 9º mẽſe nõ fiat partus: ſed differat̃ vſqʒ ad decimũ menſem: tunc in. 10. menſe fetui dominat̃ mars: ⁊ tunc ſi naſcatur poſſibile eſt ꝙ viuat: lʒ ſit de raro cõtingentibꝰ. Si vero ꝓlonget̃ vſqʒ ad 11ᵐ menſem: tunc fetui dñat̃ ſequens planeta qui eſt ſol: ⁊ ſi tunc

fetus naſcatur põt viuere cũ; operatio ſolis ſit perficere
ꝛ augere. quare talis natus eſſet lõge vite.ꝛ ex hoc appet
ꝙ nõ ſequit̃ ꝙ ſi ſit nãlis partus in 7° ꝛ 9° ꝙ fiat nãlis ẽt
in 8° eo ꝙ aliũ influxũ: tũc hꝫ natus a corporib° celeſtib°.
Et hanc rõnẽ tangebat Auic. qñ dicebat ꝙ natũ in 7° mẽ
ſe ꝛ natum in 9° ꝛ natuꝫ poſt x^m ingredit̃ virtus ꝑparatio-
nis.i. virtus ſibi influxa a corporib° celeſtibus que prepa
rant eum ad hoc vt viuat. ¶ Et ex his ꝓcedo ad ſolutio-
nem rõnũ. Ad ꝑmã ꝫ ille partus ꝛc. dico ꝙ imo eſt veruꝫ
ꝙ ad hoc nõ ſufficit ꝓportio dupli. Sꝫ requirit̃ ꝓportio
agentis nãlis vt corpoꝝ superceleſtiũ ad patiens. Sꝫ ta-
lis ꝓportio in 8° menſe nõ eſt vt viſum eſt: qre non valet.
¶ Ad 2^m ſi partus ſit in 7° ꝛ in 9°. ergo ꝛ in 8°. dico ꝙ ħ
non valet.ꝛ qñ tu ꝓbas. qꝛ ſi temperatuꝫ ꝛ nãle ſit in ex-
tremis multo magis in medio fiet. dico ꝙ veꝝ eſt de me
dio ſm nãm: nõ aũt de medio ſituali ꝛ ſm locuꝫ. tu dicis
ꝙ octauus menſis eſt medius ꝛc. dico ꝙ veꝝ eſt medius
ſm locũ: nõ aũt ſm nãm: quare rõ valet. ¶ Ad 3^m cuꝫ di
citur ꝙ ſi poſſibile eſt fieri in x° ꝛc. Dico ꝙ verum eſt niſi
aliud impediret. Sed partũ in 8° mẽſe impedit aliud: qꝛ
influxus corpoꝝ celeſtiũ vt viſuꝫ eſt. ¶ Et mõ ſili poſſu-
mus ad aliã rõnẽ rñdere: ꝛ hoc eſt de qõne pñti.

Et ſcias ꝙ ſanguis menſtruus.) Poſtq̃ Aui. in pre
ꝓcedenti determinauit de pfectiõib° ꝛ ge-
nerationib° que fiunt in fetu exñte in matrice ꝛ que ſint
tẽpora mẽſurãtia dictas trãſmutatões. in iſta pte ſicut di
cebat̃: qꝛ embrio in matrice exiſtẽs reqrit nutrimentũ ꝛ
augmentuꝫ oſtendit qualr̃ fetus nutriat̃ ꝛ cõſeruet̃ ꝛ au-
geatur. Diuidit̃ aũt hec pars in partes duas. qꝛ ꝑmo oſtẽ
dit que ſit mã ex qua fetus nutriat̃ augeat̃ ꝛ conſeruetur
dum in matrice exiſtit. 2° oſtẽdit modũ ſm quẽ fetus nu
tritur auget̃ ꝛ conſeruat̃. 2ª ibi. (Amplius fetus cõtinet̃
tribus pãniculis.) In ꝑma pte dicit: ita dictũ eſt qũo fiat
generatio embrionis. Sed reqrit ne embrio aliud dũ in
matrice exiſtit dicit ꝙ ſic: qꝛ nutrimentũ. conſtrue ſic. Et
ſcias ꝙ ſanguis menſtruus in ꝑgnante: ſup. qui conſueuit
euacuari omni mẽſe diuidit̃ in tres partes. ſ. partẽ que cõ
uertit̃ in nutrimentũ: ſup. embrionis ꝛ parteꝫ que eleuat̃
ad mãmillas. ſ. per venas exñtes inter matricẽ ꝛ mãmil-
las: ꝛ ſup. talis ſanguis diuidit̃ in parteꝫ que eſt ſuperflui-
tas ſtans. ſ. in matrice vſqꝫ quo veniat hora. ſ. partus ꝛ ex-
pellat̃ a matrice extra. ¶ Ad euidentiã hui° partis eſt in
telligendũ ꝙ Auicẽ. dicit ꝙ ſanguis mẽſtruus eſt duplx.
Quidã. n. eſt ſanguis mẽſtru°: qui eſt mã apta ad genera-
tionẽ embrionis paſſiue: ꝛ talis eſt ſanguis clarus ꝛ pur°:
qui lꝫ cõparatus ad mulierẽ a qua decidit̃ ſit ſupflu°: fe-
tui tñ ſuperfluus nõ exiſtit: imo q̃tũ ad ſui parteꝫ eſt mã
gñationis mẽbroꝝ ſuoꝝ. ꝛ qꝛ ex eodẽ generamur ꝛ nutri
mur: vt Ariſto. 2° de generatiõe ꝛ corruptiõe: iccirco talis
ſanguis menſtruus purus: eſt etiaꝫ mã nutricatiõis: ꝛ iſte
eſt ſanguis: quẽ Auic. ponit diuidi in tres partes. Prio. n.
hic ſanguis hꝫ vnam partẽ puriorẽꝫ que attrahit̃ a fetu:
vt ex illa ꝑma nutriat̃: ꝛ 2° expellit̃ a matrice non ſolum
tanq̃ ſuperfluũ. Sed ꝑp finem vt videbitis ſtatim. Alia
pars hui° ſanguinis nõ ſic pura. ſed eſt ſuperfluitas: ꝛ hec
eſt duplex: qꝛ quedaꝫ pars hui° ſanguinis eſt ſuperflua in
quãto ꝛ quali: ꝛ quedã ſui pars eſt ſupfluitas in quãto ſo-
luꝫ cuius ſit attractio per venas a fetu a quo ipſe oriunt̃.
ꝛ ex hoc ẽt magis habet̃ ꝑncipale ꝓpoſitum: eo ꝙ cuꝫ ta-
lis ſanguis ad fetum ꝑueniat ꝑ virtutem attractiuã ipſi°
ꝛ virtus attractiua nõ attrahat niſi iuuatiuũ ꝛ cõueniẽs:
ideo fetus ipſe partẽ ſanguinis puriorẽ attrahit ꝓ ſuo nu
trimento. reliquuꝫ vero tanq̃ ſuperfluũ remanet in ma-
trice vſqꝫ quo expellatur in hora part°. Et vlterius lꝫ vir-
tus expulſiua membroꝝ mulieris: ita expellat ad matri-
cem ſuperfluũ ſanguinẽ ſicut iuuatiuũ: imo adhuc mul-
to plus: tñ virtus expulſiua dicta aliquid facit ad euẽtuꝫ
ſanguinis qui nutriturus eſt fetus: ẽt dato ꝙ nõ ſit attra-
ctiua fetus: qm̃ ſicut virtus expulſiua membroꝝ mulie-
ris expellit omni mẽſe ſanguinẽ menſtruũ ad matricem:
ita etiã dicere poſſumus ꝙ expellat ſanguinẽ menſtruuꝫ
dum fetus in matrice exiſtit. Iterũ etiaꝫ ad hec operatur
virtus regitiua totius que ſicut eſt intẽta in generãdo fe-
tum: ita etiã exiſtit intenta in conſeruatiõe ipſius. Serua
tur aũt per trãſmiſſionẽ ſanguinis huius apti ad nutrire
fetum: ex quibus verbis vos concipitis ꝙ talis tranſmiſ-
ſio ſanguinis ad matriceꝫ ſit ex neceſſitate virtutis regi-
tiue totius agentis ꝓpter fineꝫ: ꝛ ſic ꝓpter virtutẽ expul-
ſiuam membroꝝ mulieris. cum. n. deberet expellere ſan
guinem opꝫ ꝙ ipm expellat per venas ꝛ artarias. ſed cuꝫ
vene ipſe ſint cõiũcte cũ fetu: ideo matrix ipſa vel mẽbra
alia tranſmittẽt ſanguinẽ ad fetũ. appet igit̃ qũo ſanguis
mẽſtruus ꝑuenit ad fetũ dum in matrice exiſtat.

Amplius fetus cõtinetur.) Hic oſtẽdit quot ꝛ qui
ſint iſti pãniculi de quibus fecerat men-
tionẽ. 2° ponit quedam dicta medicoꝝ. ibi. (Et dicũt me
dici ꝙ nõ.) Item ꝑmo hec. 2° qꝛ fecerat mentionẽ de ve-
nis ꝛ artarijs ſecundine. oſtẽdit vñ habeant ortũ ꝛ ponit
ſermonẽ in eis. ibi 2ª. (Et vene ſecũdine.) Item ꝑma in
tres. ꝑmo oſtendit quot ſunt tangens aliquid de vtilitate
eoꝝ. 2° oſtẽdit ꝙ nõ fuerit neceſſariũ facere vnũ quartuꝫ
panniculũ. 3° ponit ordinem ſitus omniũ illorũ pannicu-
lorum ponẽs iuuamẽta illoꝝ. 2ª ibi. (Nõ eſt neceſſariũ)
3ª. (Et det panniculis) Item ꝑmo tres pãniculos ponit.
ibi 2ª. (Et eſt inuolutus) 3ª (Et tertia) Cõſidera per Ga.
libro de ſpermate. ſimile eſt de gñatiõe fet° ꝛ plãte: ſicut
enĩ planta generat̃ cum radicibus affixe terre vt per eas
poſſit recipe nutrimentũ: ita fetus generatus alligat̃ ma-
trici cum venis ꝛ artarijs que vene ꝛ artarie cõtexunt̃ cũ
quodã panniculo cõprehẽdente totũ fetuꝫ qui dicit̃ ſecũ
dina que ſeparat fetũ a matrice ne ex tactu fetus ad ma-
tricẽ lederet̃ ꝑp duritieꝫ matricis: ꝛ dicunt̃ ab Yp. hec li-
gamenta quib° alligatur hic pãniculus matrici cotilido-
nes: ꝛ hꝫ ille pãniculus duas tunicas: inter quas ſunt ille
vene ꝛ artarie: vt Gal. 3° de vtili. particu. cap° 5°. vbi dicit.
Qñ igit̃ duplex mẽbrũ ħ: ꝓpter qꝺ dictũ eſt. per mediũ
enim ferunt̃ vniuerſa que ſunt ſm corium vaſa ligata ſi-
mul ꝛ texta. que quidem omnes vene et artarie veniunt
ad vmbilicum fetus et cum ingrediunt̃ fetus omnes ar-
terie ſunt due ꝛ omnes vene copulant̃ in vnam: ꝛ hoc eſt
qꝺ volebat dicere Auicen. cum pulſatiles. i. artarie intra
fetum. Et eius quiete. i. vene. ſ. in vnam intra fetũ. Extra
aũt iſtum panniculuꝫ ſunt ꝛ alij. vnus eſt qui magis ime-
diatur fetui q̃ alter cõprehendens totuꝫ fetum vt ſudor
qui exit ex fetu penetret in iſtum panniculum ꝛ ibi conti-
neatur ne fetui noceret ꝛ continet̃ inter iſtum pãniculuꝫ
ꝛ ſecundinã. Et qꝛ ſudor exit ex toto corpore. ideo cõpre-
hẽdit totũ fetũ. Fuit alter qui hꝫ cõtinere vrinã fet°. ꝛ qꝛ
vrina nõ exit niſi a pte vmbilici: ideo ẽ alligat° i loco vm-
bilici ꝛ vadit ad ptes iferiores ꝛ eſt inter pãniculũ dictuꝫ
ꝛ ſecũdinã: ita ꝙ vrina ꝯtinet̃ inter pãniculũ dcm̃ ꝛ ſecũ-
dinã. nã qꝛ vrina eſt acuta timor fuit ne lederet ſcdinã vł
fetũ. Cõſiderãdũ ẽt ꝙ tot° ſudor qui exit a ptib° circa q̃s
eſt ille pãniculus ſil' cõtinet̃ cũ vrina. cuꝫ. n. fetus nutriat̃
ex ſanguine mẽſtruo nõ fuit necia digeſtio ꝑ°: ꝛ iõ nõ fuit
necius q̃rt° pãniculus ꝓ egõne. Hec ſunt Gal. lib. de ſper
mate ꝑ. ca° 8° ꝑ° ſũme. 4° pꝫ ꝙ Egidi° Roma male dixit
cũ dixit ꝙ anq̃ fieret ſecundina fiebat quidã pãniculus
ſubtilis ad modũ tele que adheret teſte oui. qui fuit fa-
ctus vt dicit ne exalaret ſpiritus emiſſus cum ſpermate

Fundación Uriach

viri ⁊ ne ꝑtes ſpermatis diſcederent abinuicē: ⁊ allegat Auic. 9° de aialibus. Qꝫ ſic appeat ad modū tele oui: poſt hunc panniculū ponit aliū qui eſt factus ad continendū ſudorē ⁊ vrinā ⁊ alias ſuperfluitates. Poſtea ponit ſecūdinam ex qua fetus recipit nutrimentū. Primo errat: qꝛ ponit illum panniculū fieri ante ſecundinā: imo eſt ꝯ. ⁊ ꝓhibet ne exalet ſpūs ⁊c̃. fuit ergo ſecūdina ꝑ neccīa ⁊ nō alij cū nō ſtatim ſint ſupfluitates. Hoc voluit Aui. ſupra dū dixit. Et embrio nutrit̃ cū hoc pāniculo deīde diuidit̃ poſt ſpatiū i pāniculos. Idē Ga. loco ꝑallegato ibi. Secūdinam quidē ꝓmo ⁊ extrinſecus circūponit̃. Auctatē aūt Auic. 9° de aialibus male allegat. Primo Auic. vult ꝙ ille pāniculus qui eſt ad modū tele oui ſit ſecundina dicit. apparet. n. cum anteꝗ̄ dearticulet̃ egrediat̃ velut ouo in imine cōtento ablata quidē teſta imen: qꝛ venis plenus. Secūdo peccat: qꝛ ponit eandem telam cōtinere vrinā ⁊ ſudorem ⁊ nō cōprehendere totū fetū. Primo eſt ꝯ Auic. hic ⁊ ſupra. Idem Gal. loco dicto dicit ꝙ pāniculus cōtinens ſudorem cōtinet totū fetum: cuius oppoſitū iſte hic dicit. Mox aūt ei qui defluit. oſtēdēs ꝓmo ꝙ pāniculus vrine eſt ſubtilis groſſus. vnde dicit. alacorda. i. pānicul⁹ vrine. quāuis ꝓus amiō. i. pāniculus ſudoris. Facta fuiſſet ⁊c̃. Sequit̃ ⁊ pꝫ: ⁊ idē Gal. 3° de vtili. parti. 5° ca° dicit. Qm̄. n. totum ipm̄ cōprehendit̃ in circuitu aliam mēbranam nominatā amios ſpēm humoꝝ ſuſcipit ⁊ nō erat rationabile eā admiſceri cū vrina. Et poſt dicit alia ad intētionem eandē pꝫ inīa lr̄e Auicen. expone. Et nominat̃ billes ⁊c̃. inuolutus. i. pāniculus ſcd̄us qui dicit̃ inuolutus. ⁊ h̄ pp circūamfractiōes ꝙs hꝫ in qb⁹ ꝯtinet̃ vrīa. eſt ꝓfūdatio ſudoris. i. in quo ſudor ꝓfundat̃ ⁊ continet̃.

Et de panniculis.) Tangit de ſitu iſtoꝝ penes iuuamenta. Et ꝓ de pāniculo cōtinēte ſudorē. 2° de cōtinente vrinā. 2° ibi. (Pāniculus) De ꝓ pāniculo tāgit ſitū: qꝛ magis appropinquat fetui. 2° tāgit duo iuuamenta. Primū ibi. (Et in retentiōe) 2m̄ ibi. (Et ſilr̄ in elongatione.) Oīa patent cōſiderāti. Sed expone: quia tu dicis Auic. dicit ꝙ eſt ſubtilior ꝗ̄ cōtinēs vrinā. ⁊ Gal. dicit ꝙ cōtinens ſudorē eſt groſſior. Rn̄de ſubtilior. i. rarior. qꝛ ſudor venit per viā reſudatiōis in poris ⁊ euaporatiōis a corpore. ſed vrina nō egredit̃ per poros: imo per vias manifeſtas apud vmbilicū: ⁊ ideo nō indiget illa raritate pororū: imo cū vrina ſit ſupfluitas acuta ne exeat pori ſunt ſtricti. ergo ē ſubtilior. i. rarior: lꝫ in ſui corpulētia ſit groſſus ⁊ fortis. ⁊ hoc ꝓpter iuuamenta que ponit ibi Gal. Et eſt inuolutus. i. dicit̃ inuolutus. qꝛ hꝫ multas circūuolutiones. Et cōtinet lacert⁹ ꝓpoſitus. i. meatū illum. Et hora vſus ei⁹. ſ. aptionis lacerti. Et ꝯuerſiōis. ſ. fet⁹ ad extra. Hoc aūt. ſ. fuſoriū ex vmbilico ad hūc pāniculum.

Et poſita fuit.) Aſſignat cām quare vrina habuit eſſe in illo pāniculo. ſuper qō ſuſtentaretur. ſ. cotilidones ne fieret abortus itellige ꝙ Gal. in 3° de vtilita. parti. cap. 5° aſſignat his humiditatibus vtilitatē vnā: qꝛ faciunt ad lubricationē fetus in partu. ⁊ aſſignat vtilitatē ſudoris: qꝛ facit lenitatē fetus ne grauet natando ⁊ allegat Hypo. ⁊ poſtea impugnat cum matrix ſimul habeat portare humiditatē illam ⁊ fetum.

Et vene. Ponit ſmonē in venis ⁊ artarijs oſtēdēs quō multiplicent̃ ⁊ vnde hn̄t origines. Et ꝓmo in venis tangēdo aliquid de artarijs. 2° de artarijs. ibi. (Et ſilr̄ artarie.) Item ꝓmo oſtēdit ꝓceſſum iſtarum venaꝝ ⁊ vnde ſchina texit̃. 2° ponit originē. ibi. (Et in veritate hec vena.) Cōſiderandū ꝙ extra fetū due ſunt vene ⁊ due arterie ⁊ cōponunt vmbilicum. ſed intra arterie ſunt due ⁊ vena vna que vena venit ad gibbum epatis: quia in concauo eſt fel: ⁊ ideo dicit Auicē. Et peruenit ⁊c̃.

cum ingrediuntur. ſ. intra fetum.

Dubitat̃ per quā viā expellit̃ ad panniculū vrina: non per vmbilicū: qꝛ attrahit̃ ſanguis ꝗ̄ non per eandē viam. Oppoſitū dicit Gal. 3. de vtili. parti. ca° 5°. vmbilicus eſt cōpoſitus ex ꝗ̄tuor vaſis. ſ. duab⁹ venis ⁊ duab⁹ artarijs ⁊ in medio venaꝝ ⁊ artariaꝝ eſt vnū vas nominatū vratum qō habet portare vrinā a veſica ad vmbilicū: que ex vmbilico pellitur ad pāniculū quē vocat alcordam. Deinde dicit. ꝗ̄tuor ſunt vaſa ſm̄ vmbilicum due quidē artarie ⁊ due vene in medio earū habētes vratum. ita enim eſt conſuetudo anothom̄ nominare porrū qui ex fundo veſice extramittit vrinam ad dictum porrum alcordam. vult ꝙ vrina vadat ad veſicā per poros vritides per renes ſicut fit extra. Sed ꝙ a veſica per vas predictū veniat ad vmbilicum: ⁊ tunc poſtea euacuatur in panniculū. declarat hoc in fine capituli Galienus ꝑ experimentū: qꝛ dicit ipſe ſi accipias embrionē: ſicut ſtat in matrice ⁊ incidas ſyphac ⁊ partē ventris ante veſicā ⁊ teneas vmbilicum tenſum ⁊ rectū ⁊ ſi cōprimas veſicā videbis vrinam illam venire ad panniculū illum continentem vrinā per porrū vmbilici ⁊ ſi recōpreſſeris panniculum illum tu replebis veſicā vrina. ergo ſignum eſt ꝙ a panniculo ad veſicam vadit vas predictum ⁊ hoc eſt qō dicit Gal. in his verbis. Talis quidē eſt ſm̄ ſermonē dubitatio. operatio vero ipſa oſtēdit ingeniationē nature ⁊c̃. Sequit̃ clare: ſed que fuerit cauſa quare vrina ꝓus vadit ad veſicam ꝗ̄ ad panniculum Gal. non dicit. Sed cauſe in hoc ſunt due. ꝓma: qꝛ membrū recipiēs naturaliter aliquā ſuperfluitatem aliquo tempore voluptuatur in ea ⁊ depaſcit̃ ab illa ex iuuatiuo permixto. Iſtud ergo fit vt veſica depaſceret̃ ⁊ voluptuaret̃. Non autē poſtea fuit ad extra expulſa per virgā: ꝓpter cāꝫ quā ponit Aui. ⁊ etiā Gal. Sed fuit expulſa per vas ꝓdictū. Scd̄a cā: qꝛ vrina ibat ſimul cū ſanguine ad epar fetus. Fuit ergo poſtea vrina hec ad renes ⁊ veſicam vt ſeparet̃ ſeparatione perfecta a ſanguine: ⁊ pura poſtea expelleret̃ ad panniculum. pꝫ ergo per quā viam vrina ⁊c̃. Patet ꝙ dictū Mōdini ⁊ ſequacium eſt falſum: cum dixit ꝙ in vtero a vena que venit ab epate fetus ad vmbilicū oritur quedā vena que vadit ad ſumen: ⁊ ibi per viā reſudatiōis pp apertionē poroꝝ reſudat vrina in panniculū. Sed extra vteꝝ condenſant̃ ille ꝑtes ⁊ expellit̃ aquoſitas per virgā appꝫ ꝙ hoc ē falſum. Et hoc recitat Aui. de mēte antiquoꝝ. fen 14°. tractatu 4°. ca° de cauſis aſclitis. poſt cās cōes. pꝫ ꝙ ē ꝯ Ga. ⁊ ꝯ experientiā. Gentilis dicit ꝙ ab epate fetus ad vmbilicum venit vena per quā mingit̃ vrina. qꝛ dicit ꝙ ſi veniret per modū quem dicit Galie. qꝛ tunc cum fetus percuteret̃ non mingeret per vmbilicū: qꝛ ex quo iā vrina venit ad veſicā mingeret ꝑ virgā: qō aūt ꝑ vmbilicū mingat affirmat expie⁹ oīū obſtetricū. nō plꝫ de hoc: qꝛ cū ꝑcutit̃ forte migit ꝑ vmbilicū: qꝛ meat⁹ vge nō ē apt⁹.

Et in veritate Oſtēdit vnde vene oriunt̃. ⁊ qliter ꝓcedūt. 2° oſtēdit vnde accidit dubitatio de ortu venaꝝ: ⁊ ſoluit. 2° ibi. (Et iſtis qdē venis.) De ꝓ° pꝫ. de 2°. ꝓ h̄. 2° declar. ibi (veꝝ) Dic̃ ꝙ iſte vene hn̄t duo. Primū ꝙ apud matricē ſunt multū ſubtiles. Sed qꝛ a matrice portant ſanguinē ad fetum videnſ inde oriri. Aliud eſt: qꝛ ſūt iuxta epar fetus valde magne ⁊ ſit vna que eſt valde ampla: ⁊ ſm̄ hoc videnſ inde oriri. Uerū.) declat: ⁊ dicit: ꝙ ſi cōſiderem⁹ iſtas venas inquātum portant ſanguinē a matrice ad fetum iſta eſt quedā conſideratio ſm̄ ꝙ ſunt quedā inſtrumenta fetus. Sed cōſiderare inꝗ̄tum iuxta epar ſunt magna eſt ꝯſiderare ꝙ ſunt membra ſic figurata ⁊ formata. ⁊ iſta conſideratio eſt magis eſſentialis. Et ideo verius dicunt̃ oriri ab epa-

te expone. Uex cõſideratio pma.ſ. φ ſunt minores: apud matricem: eſt conſideratio figure ⁊ concauitatis: ⁊ iſta eſt conſideratio a nã eſſentiali eoꝝ. Cõuerſiones vero ⁊c̃.i. conſiderare iſtas vt ſe conuertunt ad matricẽ ad portãdum ſanguinẽ eſt conſiderare figurã ⁊ concauitatẽ eorũ vt ſunt inſtrm quoddã. Et ſic Auic. loquiẽ vt vilipendat iſtã dubitationẽ: qꝛ vno ⁊ conſiderate hñt ortuꝫ a matrice. ⁊ alio mõ cõſiderate habent ortum a fetu.

Et ſimiliter. Ponit ſermonẽ in artarijs. vult φ intra fetum aggregenẽ in duas ⁊ penetrent in artariã dorſi que locaẽ in loco circa veſicã. In artarias ſempiternas.i. in artarias ſic dictas. vſqꝫ ad finẽ vite. Non intelligas φ velit dicere φ in fine vite aperiantur. Sed φ nũqꝫ aperiunẽ ⁊ ſcindunẽ gn ſit finis vite. Ex artarijs.ſ. fet⁹ ad qͥs penetrat: qꝛ ibi ſẽ maiores ⁊ latiores.

Et dicunt. Ponit 3ᵃ dicta medicoꝝ. 2ᵃ ibi. (Et dicunt.) 3ᵃ ibi. (Et dicũt.) Primuꝫ eſt φ ille artarie nõ veniunt imediate ad coꝛ: qꝛ ſpatiuꝫ erat lõgum ⁊ in medio erat dyafragma. ⁊ qꝛ veniũt ad illas artarias dorſi que ſunt ꝓpique ſatis loco vmbilici nõ fuit neceſſarium φ ex illis duabus artarijs vmbilici fieret vna.

Et dicunt. Ponit 2ᵐ dictũ. ⁊ eſt Ga. 3ᵒ de vtilitate parti. 6. ca. Ubi ſciendũ eſt φ Gal. illic mouet qõnẽ: ꝓpter qd pulmo in fetibus eſt rube⁹. Soluit: qꝛ pulmo in vtero per vẽas nõ pulſatiles nutriẽ: ſicut reliqua mẽbra. Et hec ſunt vaſa habẽtia vnã ſubtilẽ tunicam. Ad pulmonẽ.n. venit ſanguis a vena cõcaua que eſt vnius tunice. Et tũc natis fetibus cecatur via que eſt inter venam concauã ⁊ venã a qua tranſit ab ea ſanguis. Et cum hoc nato aĩali ad ea ad que accedebãt tẽpore impregnationis ille ſanguis modo nato fetu nõ accedit. ſed modo vadit plurimus ſpũs: ſumendo ſpũm ꝑ aere ⁊ ſpũ ſanguis ſubtilis. Sanguis igiẽ pulmonis ſubtiliaẽ ⁊ motu artariaꝝ ⁊ motu pulmonis: ⁊ fit ex hoc ſpumoſus ⁊ albus ⁊c̃. Et hoc fuit vtile ad motũ vt leuis facta caro pulmonis faciliter poſſit moueri motu thoracis. ergo dignũ eſt admirari de natura: qꝛ in ꝑncipio generatiõis debẽte pulmonẽ augere miſit ad eum certũ ſanguinẽ ⁊ puꝝ.ſ. nõ oĩno ſubtilem ⁊ acutũ. Sed qñ iam nato animali ꝑuenit tp̃s quo pulmo dꝫ moueri fecit carnẽ pulmonis leuẽ. Et fecit eam ſicut vnaꝫ ſpumã que eſt ſicut ſuꝑfluitas: ⁊ hoc fecit vt ꝑmpte a thorace dilatareẽ. ergo intellige φ in fetibus eſt facta quedaꝫ via aperta que vadit a vena concaua ad artariã venalem pulmonis. Et vult Gal. φ ſanguis qui in fetib⁹ nutrit pulmonẽ q vadit a cõcaua vena ad artariã venalẽ pulmõis per vas ⁊ viã dictã ſit ſanguis groſſus mãlis ⁊ rubeus. ⁊ ideo pulmo tũc appet rube⁹. Sꝫ nato fetu illud vas ⁊ illa via cecaẽ ⁊ annihilaẽ: ita vt nõ appareat: ſicut mlta alia appent in vtero ⁊ nõ appent extra: ⁊ iõ poſt natiuitatẽ vadit ad artariã venalẽ ſubtiliac⁹ ꝑꝑ motũ artariaꝝ ⁊ pulmõis ⁊ aerẽ mixtũ ⁊ ſpũs. Et iõ vult Gal. φ inter venaꝫ concauã ⁊ artariã magnã venalẽ non ſit pforatio ⁊ tranſitus ſanguis per poros. Immo ꝑ vnũ vas manifeſtũ inter ea ſituatũ qõ eſt vnus meat⁹ tangẽs vtraqꝫ. Et vult φ artaria venalis mittit i vtero ſanguinẽ ad venã artarialẽ ⁊ nõ per vas: qꝛ iſta ſunt multũ ꝓpinq̃: imo mittit per quoddã foramen cõe eis qõ hñt: ⁊ ibi dic̃: φ nã eſt ingeniata facere pãniculum qui occecat foramẽ poſt natiuitatẽ. ſed inter venã concauã ⁊ artariã venalẽ fuit indigẽtia vaſis: ꝑꝑ diſtantiã que eſt ibi. hec dicit Ga. in ꝓpa foꝛ⁹. Ingt ꝑꝑ qd pulmo eſt rube⁹. Et dicunt.ſ. Ga. loco ꝑallegato. Qꝛ ꝑꝑea artarie. vt artaria venalis ⁊ vena artarialis penetrãtes a corde. ⁊.i. ad pulmonẽ. in illa hora.ſ. cũ fetus eſt in matrice: nõ conferũt. qꝛ tunc nõ eſt indigentia anhelitus: imo eſt idigẽtia augmentatiõis pulmonis. Et ideo dicit. cõuerſuꝫ eſt eaꝝ iuuamẽtũ ad nutrimẽtũ. qꝛ factũ eſt vni eaꝝ. qꝛ.ſ. vene artariali. ad aliaꝫ.ſ. artariam venalẽ. ⁊ ſup. factũ eſt. ſilr vnũ vas a vena concaua ad artariã venalem qõ opilaẽ apud partum.

Pulmo enim.) Hic declat qũo tũc nõ eſt iuuamentũ eaꝝ in anhelitu: ⁊ pꝫ. Cõſiderãdũ: ſicut pꝫ per Ar. 2ᵒ de gñã. aĩaliũ. illo ca⁹ de ſpmate. cã albedinis in rebus ⁊ illuſtratiõis ⁊ ſpũificatiõis eſt ꝑmixtio aeris cũ rebus ad ꝑtes minutiſſimas. vñ nix iſto⁹ albeſcit ex magna ꝑmixtiõe aeris. vñ dicit Ar. Cã aũt: q̃re ẽt miſcetur ⁊c̃. Qꝛ ḡ pulmo in vtero nõ anhelat: imo nutriẽ a ſanguine groſſo eſt rube⁹. Sed extra anhelat iõ ex admixtione aeris albeſcit. Nec intelligas φ in vtero nullo⁹ anhelet. ſed φ motus anhelius eſt valde paru⁹: qꝛ obtũdiẽ caliditas embriõis ex mlta hũiditate: vt tũc non ſit nec̃itas euentatiõis niſi pauce q̃ qſi tota ꝑ pulſuꝫ cõpleẽ. Sꝫ ex̃ ẽ acutioꝛ ⁊c̃. Et ita vult Ga. 7ᵒ de vtili. pt. 7ᵒ ca. dicẽs. Et caro pulmonis aerea ⁊c̃. Pꝫ ḡ dictũ Auic. dum dicit. ⁊ non albificat pulmonẽ niſi ꝑmixtio aeris.

Et dicunt. Ponit aliud dictũ: inuolut⁹.ſ. q cõtinet vrinã: Coartat⁹.i. paup effect⁹ eſt vt lra exᵃ. q̃re nõ eſt excuſatio. ſup. gn ſit ꝑꝑ ſudorẽ vnus pãniculus ampli⁹ cõtinẽs totũ fetũ ad quẽ ſudoꝛ effundaẽ: ex quo pãniculus vrine eſt ita puus: ⁊ hoc iõ qꝛ vrina exit a ꝑte ſudoꝛ a toto. Et hec ex dictis.i. hec ſunt dcã coꝝ: in nõ ſuo loco.i. icidẽter dicta. Et ſcias φ ſũt dcã Ga. ꝑ de ſpmate illo cap⁹. Plantatiuã aũt aĩam cur non fecit ⁊c̃.

Et cum ad coꝛ.) Hic oſtẽdit: q̃re fetus aliqñ eſt maſculus aliqñ femellus. Et ꝑ h̃. 2ᵒ oſtẽdit. q̃re fetus aliqñ eſt magn⁹ aliqñ pu⁹. ibi. (Cã aũt in ſtaturis.) Itẽ ꝑ aſſignat cãm ei⁹ qõ dciñ ẽ. 2ᵒ in hac mã aſſignat cãꝫ extneã. 2ᵃ ibi. (Et dixerũt qdã) Itẽ ꝑ ponit ſuã cãꝫ. 2ᵒ ſuũ dciñ modificat. 2ᵃ ibi. (Et qñqꝫ eſt cã) Primũ qõ dic̃: pꝫ. Cõſiderãdũ cũ coꝛ ſit ꝑnᵐ mẽbroꝝ alia mẽbra diſponũẽ ſm diſpõnẽ cordis: ⁊ ſic genitalia ⁊c̃. 2ᵒ nõ φ illud eſt verũ vtplꝫ: qꝛ coꝛ pt eẽ c̃pnis calẽ maſculic ⁊ aliud erit fridũ femineũ: qñ hec ẽ depẽdẽtia a c̃pne ⁊ a re dina 2ᵒ de c̃pnib⁹.

Et quãdoqꝫ nunc modificat. 2ᵒ ꝯcludit coꝛᵐ. ibi. (Quapp) Cõſiderãᵐ ẽ: qꝛ crederet quis φ ſp c̃p maſculina q̃ aſcedit ad coꝛ eẽt ex pr̃e. dicit φ nõ. Immo põt eẽ ex cãis alijs: ⁊ h̃ declat vt ex mr̃ice vl̃ ex c̃pne accñte ſpmati ex aliq̃ ꝑticulari cã. ſi ḡ erit vir c̃pnis frigide in corde poterit coire cũ muliere: ita c̃pnis calẽ in matrice ⁊c̃. Silr dico φ aliqs c̃pnis fride in corde poterit vti cibis calis valde ⁊c̃. ⁊ h̃ ẽ qõ dic̃. Immo ẽ vaᵗⁱᵒ mr̃icis. De 2ᵒ ifert coꝛᵐ φ iõ ñ oꝫ vt fet⁹ aſſileẽ pr̃i i oib⁹ dato φ i ſepr.

Et dixerũt. Ponit cãꝫ extneã ⁊ ẽ imaginatio. Ideꝫ Gal. de aĩalib⁹ vbi ponit φ nõ ſolũ in coꝛᵉ in q̃ ẽ. Sꝫ ẽt in coꝛᵉ alio põt eẽ cã effect⁹ realis: qõ exẽplificaẽ.i. repñtaẽ ⁊ imaginaẽ ex foꝛ⁹ hũana.ſ. maſculina

Cum aũt (vel feminina exẽplifiᶜᵉ firma.i. forti. in ſtaturis.) Aſſignat cãꝫ pue ſtature fetus ⁊ illud ẽ vl̃ ꝑꝑ paucitatẽ mãe ex q̃ ſit fet⁹ vl̃ ꝑꝑ pauᶜᵉ nutriⁱ poſtq̃ fet⁹ fuerit fact⁹ aut ex puitate loci.ſ. mr̃icis aut ex dbilᶜᵉ vtutⁱ q̃ nõ põt aſſilare ſibi mltũ nutrimẽtũ. Et ꝑꝑ opᵗⁱᵒ cãs ſit magn⁹. Uidẽdũ ẽt de cãis aſſilaᵗⁱᵒ magis pfcẽ. Aliqñ.n. aſſilaẽ pr̃i aliqñ mr̃i. aliqñ auo vel aue. aliqñ ꝑauo vel ꝑaue. aliqñ neutri parẽtũ. Cõſiderãᵐ ꝑꝑ h̃ φ Ar. 4ᵒ de gñãt. aĩaliũ. 4ᵒ ca. ⁊ capl̃is añtib⁹ aſſignat cãm hãc: qꝛ in ſpmate viri ꝯtineẽ vtualr actiue qcqd ẽ in mẽbris pr̃is ⁊ in mẽſtruo mulieris paſſiue. Cũ ḡ pr̃ generans ſit hõ: ⁊ ſic maſculus ⁊ talis c̃pnis. Et talis figure ⁊c̃. tunc ſpma deciſuꝫ ab eo eſt omnia illa virtualiter: ⁊ ſi ſit forte conuertet ⁊ aſſimilabit menſtruũ mulieris quãtuꝫ ad omnia illa. Si auteꝫ ſit multuꝫ debile vt menſtruum

ſibi reſiſtat valde: tunc ſolum habebit virtutē ut poſſit facere de menſtruo formā humanā: ſed eam faciet ſimilem matri quaſi in omnibus. Aut erit forte quātum ad vnum. debile quātū ad aliud: vt exempli gratia. poterit aſſimilari patri quātū ad ſexum: ꝛ nō quātū ad cōplexionem: vel nō quātū ad ſexum: ꝛ ſic quātū ad cōplexionem: ꝛ ſic de alijs. ergo pōt eſſe forte in aliquibus cōditionibꝰ in aſſimilādo auo vel ꝓauo: ꝛ nō patri neq̨ matri. ſimilr nec aliqñ alicui parētū. Sed forte alteri extraneo ꝓpter magnā reſiſtentiā menſtrui ꝛ fortē alterationem: vtplurimū tamē ſi aſſimilat in ſexu aſſimilat in alijs: ꝛ iō maſculus vtplurimū patri ꝛ femina matri. vt pꝫ. Et totū hoc intelliges cum intelliges magnā latitudinē cōplexionis ſpermatꝭ viri ꝛ mulieris: vt alia ſit latitudo qua generatur homo ꝛ alia qua talis homo: ꝛ ſic de alijs. Et etiā cōſiderabis magnam latitudinē que eſt in membris patris: vt quia in interioribus ſit diſſimilis valde alicui ꝛ in exterioribus valde ſimilis. Et etiam conſideratis diuerſitatibus que poſſunt fieri in ſpermate: cum ex varijs ꝛ diuerſis cibis poſſit fieri. ſoluitur ex his queſtio an maſculus poſſit eſſe calidior femia: quia ſi eſt maſculus ſimpliciter: ſimplr ſic. ſi aūt eſt maſculus ſm quid quia in ſexu. orbat vero in alijs poteſt eſſe econuerſo.

Et cā Aſſignat cauſaꝫ pluralitatis filiorū. Et ſunt q̄tuor. ꝛ pꝫ. ibi ſcđa. (Et quādoq̨ accidit.) 3ª (Et quādoq̨ cōtingit.) 4ª. (Et quādoq̨ ſunt.) Prima cauſa eſt multitudo ſpermatis vt poſſit diffundi ad plures partes matricis. Et quelibet ſit ſufficiēs aſſimilare mēſtruū ſibi. ¶ Cōſiderandū ꝙ hic eſt ſermo de multitudine filiorum in vno coytu ꝛ nō in pluribus. quia illa multiplicatio vocatur ſuperipregnatio: vt 9° de hyſtorijs. capi. 5° Jlic dicit ꝙ mulier q̄daꝫ adultera peperit duos filios vnū ſimilem marito. alium ſimileꝫ alteri viro: ꝛ ꝙ pōt vnum concipere: ꝛ alium abortire. Et Auic. 9° de animalibus: ꝙ vna mulier peperit ſeptem figuratos.

Et quandoq̨ accidit.) Ponit ſcđam cām. ſcđo reddit cām dicti. ſcđa ibi. (Nam matrici.) Scđa cā eſt: q2 aliquādo ſperma viri excitur in matricem non ſimul ꝛ in vnam partem. ſed ad diuerſas partes matricis: ꝛ intellige quādo ille partes ſunt ſufficiētes ꝛc̄. Et quādoq̨ accidit. ſ. multiplicatio fetus. propter diuerſitatē. i. q2 in eiectiōe ſpermatis accidit diuerſitas. duaꝝ eiectionū. i. duaꝝ partiū ſpermatis. Jta intellige de partibus mēſtrui quādo ꝓuenit illi diuerſitati. ſ. diuerſus ꝛ diſtinctus motꝰ ad diuerſos ventres: vt q2 vni parti ſpmatis venit motus ad dextꝝ alteri ad ſiniſtꝝ.

Nam matrici.) Declarat dictum. 2° infert cām delectationis mulieris in coytu. ibi ſcđa. (Et ꝓpter illud.) Jtē pmo hoc. 2° q2 fecerat mentionē de attractiōe ꝛ impulſione oſtēdit quales ſunt. ibi 2ª. (Et ille impulſiones.) Dixerat ꝙ matrix poterat attrahere ad ptes diuerſas: declarat dicens: ꝙ cū matrix attrahit ſpma accidūt motus diuerſi: quoꝝ vnus ſequit̄ alium: ꝛ in hoc pōt vnꝰ attrahere ad vnā ptem ꝛ alius ad aliam: ſicut piſcis facit reſpirationeꝫ poſt reſpirationē. Expone motus ſequētes. i. motus attractiui pꝉes: quoꝝ vnus ſequit̄ aliū. Qñq̨ expellunt̄ ex eo. ſ. tali motu matricis cōſequēter ſe hñte. ad ꝓfunduꝫ matricis impulſiones. ſ. q2 illud qđ eſt attractū de ſpmate viri ad ꝓfunduꝫ matricis ipellat: vel q2 ſpma mulieris ad ꝓfundū matricis impellit̄. Et vnaqueq̨ impulſio ꝛc̄. Et acquiſitio motus ꝛc̄. i. hos motus impulſiōis ꝛ attractiōis facit matrix: q2 intendit aggregare in ſuo cōcauo ſpma viri ꝛ mulieris: ꝛ illud eſt res ꝛc̄.

Et ille ipulſiones) Declarat quales ſint. Et ille ipulſiones. ſ. ſpmatis viri ad fundū matricis. ꝛ attractiones. ſ. de foris ſpmatis viri ad os matricis. vel ille impulſiōes. ſ. ſpmatis mulieris ad fundū matricis. ſingulares. i. vnaqueq̨ attractio ꝛ ipulſio per ſe accepta nō ſūt pure. i. nulla eſt vnus motus ſimplex: ſunt tremule. i. cum titillatiōe: vt īfra excᵒ. ex motibus. q2 vt pꝫ 5° de accidē. titillatio cōplet̄ ex dilatatione ꝛ conſtrictiōe. nō complet̄. i. nulla attractio vel expulſio cōplete diſtinguit̄ ab alia: titillationū. i. niſi per titillatiōes que fiunt in attractione ꝛ expulſione in ore matricis. quies quedā: q2 tunc cōplet̄ attractio vnius partis. Et hoc fit: vt dicit. q2 virga expellit vnam ptem poſt aliam. Scđa debilioris virtutis ꝛc̄. i. omnis apertio titillationis ꝛ accidētis illius minus perficit̄ ꝛ minus eſt manifeſta in attractiōe ꝛ impulſione poſt q̄ꝫ poſteriori. Et cauſa: q2 matrix non eſt tam fortiter auida cum iam ſatiet̄ ex añti. Conſiderandū eſt ꝙ cauſa dicti Auic. eſt: quia ſicuti in forti dolore totū corpus tremit: ita in forti delitia fit titillatio. ꝓpter illud.

Et ꝓpter illud.) Jnfert cām delectatōis mulieris in coytu: ꝛ pꝫ. Et non remouet duos errores. ſcđa ibi. (Neq̨ ſermo dicentis) Error pmus dicebāt ꝙ mulier non delectabat̄: niſi in emiſſione ſpmatis viri. Cōtra. tunc dicit Auic. tunc mulier nō delectaret̄ in coytu niſi homo exceret ſperma hoc eſt falſum ad ſenſuꝫ. Si mulier emittit ꝛ homo non: qđ pꝫ quādo mulier ſomniat coire. 2ª rō: q2 ſicut in homine ante emiſſioneꝫ ſpmatis ex expulſione cuiuſdā humiditatis pōt fieri delitia: ita in muliere. ¶ Propter ſcđam cām eſt cōſiderandū ꝙ ſperma ē duplex. ſ. nō vex vt alguadi ꝛc̄. Et vex: ꝛ de hoc duplici ſpmate loquit̄ Aui. ſupra pma fen. huiꝰ tertij. tractatu 5° cap. de epilepſia. cum dicit. (Et eſt cū ea) Et ēt loqt̄. fen. 20. ca. pmo. cū dicit. (Et in virga ſunt tres meatꝰ ꝛc̄.) Alguadi. i. humoris illius qui expellit̄ cum homo tangit mulierem: vt dicit Genti. Jta etiā hoc duplex ſpma inuenit̄ in muliere. mō ex expulſione pmi cauſat̄ parua delectatio: q2 paucus ſpūs emittit̄ ꝛ in expulſione ſcđi cauſat̄ magna delitia. pꝫ g̊ qđ intendit Auic. in rōne ꝓdicta.

Quandoq̨ cōuenit ꝓiectio virge.) Ponit tertiā cām pluralitatis filiorū. hec cā eſt qñ virga ꝓijcit ſpma in pluribꝰ vicibꝰ. Cōſiderādū ꝙ clepſedra eſt inſtrm̄ ſicut eēt qđdā vas hñs foramē qđ cum eſt plenū aquā tꝫ: ꝛ ſpargēdo ſine diuiſiꝫ multū illā exicit: ſic eēt cantafola. Cū g̊ expellit̄ ſic ſpma diuiſiꝫ fiūt pꝉes fetꝰ. Expellit̄ aūt ſpma ſic diuiſiꝫ ex ſpū ꝛ ventoſꝭ ſic icluſa. vt Aui. 9° de aīalibꝰ. c. 7° dic̄. Jn ſpmatꝭ āt exitu ꝛc̄. ꝛ qñꝫ ꝛc̄. i. ſimilat̄ expulſiōi illiꝰ inſtri. Quare ambo. ſ. ſpmata ſucceſſiue. Et ſeqt̄ illā. ſ. ꝓiectiōeꝫ. Cōſiderādū ꝙ hec cā oñt a 2ª: q2 2ª ē ex pte attraᵉ mřicꝭ. ꝛ iſta ē ex pte expulᵉ viri.

Et qñq̨ ſunt ꝓmixtiōes) Ponit aliā cāꝫ pꝉalitatis oñdeꝰ q̄ ſit vtilis ꝛ q̄ iutilis. 2° rñdet qōni. 3° declat dcm̄. 2ª ibi (Et ſpma virile) 3ª ibi. (Et mulier.) Dicit p̄ ꝙ aliqñ duo ſpmata miſcentur poſtea fit ſepaꝰ in pꝉes ptes: cuiꝰ cā ē vētoſitas. Aliqñ aūt. ſup. ē cā. aliq̄ alia res. i. motꝰ titillatōis vel ſup. motꝰ excᶦ. ꝛ iō fit ſepatio plurium priuꝫ ad diuerſas ptes: ꝛ aliqñ fit iſta ſepatio poſtq̄ꝫ pāniculus erat factꝰ. ꝛ fit multitudo in re vna. i. res q̄ erat vna fit multiplex. ꝛ tñc nō viuūt cū pāniculus deuaſtet̄: qñq̨ fit ſepatio ante illud ꝛ fiūt fetꝰ parue vtilitatis cā ē in ꝓōptu. Et vtile. ad hoc vt fiat multiplicatio fetuū. Et ē diſtictū in radice. i. i initio: q2 i pñ ad diuerſas ptes exicit̄

Et ſperma virile.) Pōt dici ꝙ h̄ declat dcm̄. dixerat ꝙ duo ſpmata. ſ. viri ꝛ mlieris ꝓmiſcebant̄. declat h̄. ꝛ dicit ꝙ ſpma viri nō ē exuberās neq̨ iplet locuꝫ in q̄ ē vt ꝓueniat ad 4ᵒʳ ptes. Jntellige p h̄ in q̄cūq̨ vētre ſit ſic ptē dxtrā ꝛ ſiniſtrā ꝛ ſupiorē ꝛ ifeᵉ. Et duobꝰ addiᵗᵉ. i. niſi vēiat ei ex duobꝰ addiᵗᵉ. ſ. teſtiᶦᵉ mlie

ris.creatur veſica.ſ.vbi debet ſituari mēbrum pncipale: ſicut linimentuz.i.lenis ſuperficiei. ⁊ ſi non permiſcetur .ſ.ſperma mulieris:cuz eo.ſ.ſpermate viri. tunc diſcernit apud permixtionez.i.illa pars que in hora ebullitiõis nõ permiſcet circũfundit extrinſec⁹. Et mol. ãnectit quodam. ⁊ patet. ℂ Deinde cum dicit.

Partus aũt non fit.) Aſſignat cauſas exitus fetus ⁊ partus: ⁊ pmo hoc.ſcdo has cauſas. concludit i ſũma colligendo.ſcda ibi.(Cõprehenſio.) Itez p hoc.ſcdo oſtendit modũ ſm quem ſituatur fetus in matrice.ſcda ibi.(Et fetus quidem.) Dicit q tunc fit part⁹ quando iam ita euenit fetus q ſibi nõ ſufficit nutrimentũ qd recipit a matrice nec aer. imo oportet q attrahat de aere ab extra per os.calido etiam exacuato:⁊ tunc ponit quãtitatem tẽporis:⁊ patet.imo a cauſa alia exprimẽte debili.i.a cauſa debilitante:⁊ effuſione humiditatum. ideſt vrine ſudoris ⁊ aliaruz humiditatuz menſtrualium ibi exiſtentiũ que exeũtes ab extra ſciſſis pãniculis lubricant fetũ extra ⁊c. ℂ Et qñq3.dat modum exitus nãlis ⁊ nõ nãlis:q2 qñq3 cum capite ante.qñq3 nõ ⁊c.

Et fetus quidem.) Oſtendit ſm quẽ modum fetus ſituetur in matrice:⁊ p3: ⁊ ſunt verba Ariſ. 9° de hyſtorys circa finẽ. hec preparatio eſt cõuenientior ad conuerſionez faciendum.i. ad facienduz bonũ modũ exitus. vnde directe bon⁹ modus exitus eſt: ſicut ſi tombaret:cuius ſimilitudinem efficere nõ valet in ſuo ſimili: q2 hoc nunq3 facit in maſculo:neceſſariũ eſt vt ſeparetur quadã virtute. q2 aperitur os femoris. Et formatiua ⁊c. quaſi dicat:nõ mireris de dictis:q2 tota operatio generatiue virtutis habet pprius aſpectum ad creationez extendendo informando ⁊ augendo fetũ. Et ideo Auic. in hac parte ſubdit quoddã dictũ:que nõ cõprehẽdit.ſ.informatiua vel que virt⁹.ſ.creatiõis vel iſta pnexio ⁊ ptinuatio.

Cõprehenſio ergo hec eſt.) In ſũma recolligendo concludit que ſunt cauſe exit⁹ a matrice:⁊ p3.cum ergo naſcitur ⁊c.nõdũ ſunt comprehenſi.i.ante conſtãt intra. Cum q adueniunt: ⁊ ridet poſt 40.dies. Idem Ariſto.9° de hyſtorys.vltimo capi.vnde dicit.pueri autez cum geniti fuerint.40. diebus excitati: neq3 rident:neq3 lacbrymant ⁊c. Et hoc q2 minus expergiſcunt vel ſm plurimuz dormiunt hoc tẽpore augmentãte aut ſemp in vigilãte permutat magis. ⁊ hoc q2 plus remouet ab humiditate:⁊ ſomno. Cã aũt huius:q2 homo non pus ridet q apprehendat res ſub rõne boni: hoc aũt nõ eſt in infantibus inter iſtum terminuz vt experientia videt. Non aũt intelligas hunc terminũ.40.dierum pciſum ⁊ punctualez. Sed coniecturalẽ cuz latitudine multa ſm magis ⁊ minus ex multis diuerſitatibus poſſibilibus contingere ⁊c.

Dubitat vtrum oĩa mẽbra ſimul generent:an ſucceſſiue:⁊ an cor pmo: q nõ. Quia ſi prius eſt cor:tunc nutrit. Sed nõ niſi per ſpũm epatis. ergo ⁊c. 2°quia ſi pus q cerebruz. ergo tunc nõ poſſet ſentire:q2 ibi nõ eſſet ſpũs ſenſitiuus. 3°ſi prius q alia mẽbra: tũc vnum animatũ ⁊ vnuz inanimatũ eſſet vnũ numero.conſequens eſt falſum:q2 habẽt diuerſas formas ſpecie: ⁊ nõ vnã vltimã formã. pña probat. q2 ſunt vnũ continuũ cũ alys membris:eſto q vnũ ſit animatuz: ⁊ alia nõ. Si ⁊c. tunc in corpore nõ eſſet niſi vna pars formalis.pña eſt falſum:quoniã nullum eſt ens qd conſiſtat tñ in vna parte formali.pña nota.q2 nulla pars poſſet in operationez niſi cor. Quinto probatur q pulmo prius corde generetur: quia pulmo ſeruit cordi.

Oppoſitũ eſt Auic.hic ⁊ 9° de animalibus. Ariſto. 2° de generatione aĩaliuz.pmo cap. Cũ aũt venerit ſperma. Et Ypo.lib.de natura fetus qui videtur dicere q qdlibet indifferenter ſm q indifferenter ipſi ſpermati põt pmo ⁊ contingenter cõcurrere materia ex qua tale mẽbrũ generat. ℂ Tu diceres contra: q2 oĩa membra habent dependentiaz a corde. dico q veruz eſt poſtq fetus eſt factus.ſed ante non.immo ſunt dependẽtia a quodam pportionali cordi ⁊ eſt ſpũs gignitiuus ⁊c. Si etiam dicas mẽbra habent ordinem adinuicez. ergo oportet q fiant cum ordine. Dico q in factione fuit ordo talis:⁊ nõ aliter.ſ. q ſpũs gignitiu⁹ debet tot facere talia et in tali loco membra: quorũ vnũ ſit pncipiũ vt cor ⁊c.⁊ ſic cor pus viuit:nõ q2 pus fiat:⁊ prius habeat vitam. ſed q2 in eo pncipaliter eſt anima que dat vitam. ℂ Oppoſitum Ariſt. fuit q cor pus ⁊ alia membra pncipalia fiunt prius nõ pncipalibus:quia ita eſt apud ip3 cor in corpore noſtro in cõparatione ad alia mẽbra ſicut motus celi. S3 ſi non eſt prius ceſſat poſterius: ⁊ non econuerſo. ergo ſicut prius ceſſante motu celi ceſſant alia.ſic ⁊c. Et poſt cor pncipalia pter ſeruitia magis itrinſeca cordi que faciũt. ℂ Sed diceres.q̃re nõ 4° loco teſticuli cum ſint mẽbrũ pncipale. ℂ R̃ñ: q2 nõ ſunt ad conſeruationẽ indiuidui: ſed ſpẽi. ℂ Sed diceres cerebrũ fit ex ſuፍfluitate groſſa. ergo debuit ſituari inferius. ℂ R̃ñdet q ſpũs põt ferri in ſurſum:⁊ ſic ibi cerebrũ ſituare. Aliter.ex fine ſic eſt vt 9° de animalibus. Epar fuit magnuz pter indigentiam nutrimenti.cor paruum vt melius contineat ſpiritum. Cerebrum magnuz quia erat origo multorum neruoruz ſenſitiuorum ⁊ motiuorum.

Dubitat ſi cor pus viuat an ipm poſt generet alia membra. ℂ R̃ñdet q nec cor nec ſpũs cordis.ſed a ſpũ gignitiuo. Probat.q2 ſi a corde vel a ſpũ cordis:tunc aliqd mẽbrum ſpermaticũ deperditũ poſſet regenerari. 2°nullus ſpũs eſt bonus pro generatiõe niſi pus dearticulet in teſticulis tenendo opinionem Ariſto. ℂ Ad rõnes negat.imo in corde oẽs operationes fiunt ex ſuo ſpiritu.vel illo cõceſſo dicendũ q ſpũs gignitiuus generat ſibi ſpũm nãlem.quo mediante nutrit in tẽpore quo nõdum generatũ eſt epar. ℂ Ad 2ᵘᵐ ſimiliter de ſpiritu aĩali. ℂ Ad 3ᵘᵐ negat.q2 nõ dicunt aliqua vnum numero:niſi q2 habent vnam formaz ſubãlez:nõ q2 ſint ſub vna quãtitate. ℂ Ad 4ᵘᵐ de parte formali ⁊c.multa erãt in ſcripto de quo hec breuia ⁊ vtiliora collecta ſũt. ℂ Ad 5ᵘᵐ dico q fetus non ſtatim anhelat.

ℂ Explicit ſubtiliſſima expoſitio ſup caplo de generatiõe embrionis.tertu can.fen.21.Auic.ſm excel^mũ Thomam del Garbo de Florentia olim famoſiſſimi Dini filium diligentiſſime emendata impreſſaq3 ⁊c.

Finis.

Uriach

¶ Scriptum Dini ſuper libro de natura fetus Hypo.

Si ſpma ab vtriſq; permāſerit in matrice ⁊c̃. Sicut ſcribitur a pħo in pn̄°. 4. politicorū. In oib° artibus ⁊ ſcientijs his q̄ nō ſm̄ particulā fiunt: ſed circa vnū aliqđ gen° pfectis exiſtētibus vni° eſt ꝯſiderare qđ cōgruit circa vnūquodq; gen° ⁊c̃. In qb° ꝗdē verbis duo p ordinē tāgunť q ad eē cuiuſcūq; ſcie bene tradite reqrunť. Nā p̄ in verbis ꝓpoſitis oſtendiť qđ facit aliquā ſciam eſſe vnam. 2° ſubiungit quid ipſam cōpletā ⁊ perfectā reddit. Primū tāgit cū dicit. (In oibus actib° ⁊ ſcientijs que nō ſm̄ particulā fiūt: ſed circa aliqđ vnū gen° ⁊c̃.) 2m tangit cum dicit. (Perfectis exiſtētibus vnius eſt cōſiderare qđ cōgruit.) ¶ Sʒ ꝑpter p̄mi euidentiā aduertendū ꝙ vnitas ſcie ex vnitate ſubiecti accipiť. Cuius rō eſt. qꝛ ꝓportionaliter cōparatur ſcia ad ſubʒ: ſic pō ad obm̄. Nā ſicut potētia ſenſitiua eſt illud per qđ fit cognitio obiecti ſenſibilis: ſic ⁊ ſcia eſt illud per qđ fit cognitio rei ſcibilis. nō eodē modo ſed ꝓportionaliter. Nūc aūt potētia ita ſe hʒ ad obm̄ ꝙ diſtinguitur ⁊ limitať ſm̄ diſtinctionē obiecti. ⁊ ideo pħs 2° de aia: ex diſtinctiōe obiectoꝝ inueſtigat diſtinctionē actuū: ⁊ ex diſtinctiōe actuū diſtinctionē potētiaꝝ tā paſſiuaꝝ q̄ actiuarū. Scia ergo vnitatē ⁊ diſtinctionē ſuā recipit ex diſtinctiōe ⁊ vnitate ꝓprij obiecti. ¶ Sʒ aduertēdū ꝙ hͤ vnitas quā ſcia recipit ab obiecto nō eſt ſemꝑ vnitas ſpecifica. nec opʒ ꝙ ſit vnitas numeralis: ſed ſufficit ꝙ ſit vnitas ſʒ genus vel analogice: vt apparet. 4. meta. Nā ſicut potētia viſiua nō diciť vna ab vnitate ſpērum coloris vel plures a pluralitate earū: ſed dicitur vna ab vnitate viſibilis de ſe que ē vnitas generis. ſic ⁊ ſcia diciť vna ab vnitate generis ſubiecti. vt p̄mo poſterioꝝ diciť. ⁊ adhuc aduertens pħs in auc̃te ꝓpoſita dixit. ſed circa aliqđ vnū genus: ⁊ hͤ de parte p̄ma. ¶ Sc̄do tangit pħs id qđ facit ad perfectionē artis: ⁊ hͤ in reliqua parte ꝓpōnis p̄dicte cum dicit. (Perfectis exiſtib° vni° eſt cōſiderare qđ congruit.) Propter qđ ſciendū ꝙ ars ipſa imitať nāʒ: vt ſcribitur 2° phyſi. ⁊ ſicut nā ipſa cognitionē nō habʒ de ſe nec artem: tñ diſtinguiť ab hñte cognitionē ⁊ artē. ſ. ab intelligentijs que agūt per intellectū ⁊ ſubam earū. vt vult Cōmentator. 7. metaph. ſicut ergo nā in ſuis opatiōib° nihil dimittit de eo qđ requiriť ad aiata. vt pʒ i gn̄atiōe aialiū. ⁊ in alijs ei° effectib°. naʒ nā ſemper facit in vnoquoq; qđ eſt optimū. vt dicit Cōment. p̄ celi ⁊ mūdi. ſic ēt ⁊ ars perfecte tradita nihil dʒ dimittere de reqſitis ad ipſam. Ad ſciam aūt in genere cōcurrunt duplicia p̄ncipia. ſ. p̄ncipalia ⁊ ſecundaria. principalia aūt reducunť ad tria. ſ. ad cognitionē cauſarū ſiue p̄ncipioꝝ: ⁊ ad cognitionē obiecti: ⁊ ad cognitionē paſſionū que probanť de obiecto illo per illa p̄ncipia. Et ideo dicebat pħs p̄mo poſterioꝝ. ꝙ oīs demonſtratiua ſcia verſať circa tria. ſ. dignitatē paſſionē ⁊ obm̄ vel ſubm̄. illa vero que ſunt ſc̄daria ſunt ſicut negationes ⁊ p̄uationes ⁊ hͦ: ⁊ hͤ tetigit pħs in 2° parte ꝓpoſitionis cū dixit. (qđ cōgruit) qꝛ hͤ ſunt que ad ſciam requirunť in genere. cuʒ ergo ars medicine ſit perfecte tradita erit vna ab vnitate corporis hūani ſanabilis vel egrotabilis: vt operabile eſt a nobis. Et cōſiderabit ēt iſta tria. ſ. cauſaꝝ ⁊ p̄ncipioꝝ cognitionē ⁊ obm̄ ⁊ ꝓprias paſſiones p̄ncipaliter. ſc̄dario aūt p̄uatiōes ⁊ negatiōes ⁊ corruptiones ⁊ hͦ acc̃ntia in p̄dictis tribus. Hyp. ḡ nobis tradens ſciam medicine quēdā libellū cōſtituit de cōſideratiōe cāuſarum ⁊ p̄ncipioꝝ corporis. ¶ Sed aduertendū ꝙ cōſideratio p̄ncipioꝝ ⁊ cauſaꝝ corporis hūani eſt duplex. nā quedā eſt cōſideratio abſoluta. quedā magis cōtracta. ⁊ iterum quedā eſt cōſideratio p̄ncipioꝝ ꝓpinquoꝝ: ⁊ quedā remotoꝝ magis. Modo cōſideratio p̄ncipioꝝ remotorū corporis hūani ⁊ abſoluta nō tradiť hic. ſed in libello de hūana natura. Nā ibi determinať de corpore humano q̄tū ad eius p̄ncipia remota. puta q̄tū ad ela ⁊ hͦ. ſed cōſideratio de corpore hūano q̄tū ad eius p̄ncipia ꝓpinqua: puta q̄tū ad modū ꝓuentus eius: ⁊ q̄tū ad p̄ncipia imediata eius: que ſunt ſperma ⁊ ſanguis mēſtruus traditur ab Hypo. in hͦ libello: qui intitulať de nā fet°. Et ex dictis pōt apparere: que ſit cā nālis in generali h° libri. qꝛ ē corpus humanū cōſideratū q̄tū ad p̄ncipia imediata generationis eius. ⁊ q̄tū ad modū ꝓuent° eius in vtero mulieris. Et qꝛ de rōne obiecti ſcie eſt vt eſſe diſtictū det ab oibus alijs: ideo ſunt duo vlterius videnda: vt cōplete appareat quid ⁊ q̄uo eſt ſubʒ in hͦ lib. Et p̄mū eſt q̄uo cōſideratio de modo gn̄ationis ⁊ ꝓuentus hoīs hic cōſiderata diſtinguiť a cōſideratiōe pħi nālis: qui ēt de hͦ gn̄atione conſiderat. 2m eſt q̄uo ſciētia hui° libri differt ab alijs ab Hy. traditis. Et gratia h° poniť diſtinctio oīum librorum quos ab Hyp. habem°. De p̄mo dico ꝙ cōſideratio medici deficit in duob° a cōſideratiōe pħi nālis in determinatiōe generationis fetus. p̄mo quidē ex parte rei cōſiderāde. 2° ex parte modi cōſiderandi. ex parte quidē rei conſiderate. nā pħus nālis cōſiderat modū generatiōis magis in vlī q̄ medicus: qꝛ pħs nālis determinat ⁊ ingrit p̄ncipia gn̄ationis oīum aialiū: ⁊ ideo pħs in libello de gnōne aialiū: determinat de gn̄atiōe oīum aīaliū. Sed medicus ſolū cōſiderat genationē corporis hūani: ⁊ eius p̄ncipia. Et rō h° eſt. ſ. q̄re nō cōſiderat gn̄ationē alioꝝ aialiū: qꝛ nulla ſcia tranſcendit ſuū ſubm̄. cū aūt ſolum corpus humanū ſit ſubm̄ artis medicine. iđ ⁊c̃. ¶ Differt 2° cōſideratio medici ⁊ pħi nālis circa gn̄ationē hoīs rōne modi cōſiderandi. qꝛ ad pħm nālem ſpectat conſiderare ꝑꝑ quid ipſius gn̄ationis hoīs: ⁊ ꝑꝑ cāe. ſed ad medicū ſolū cōſiderare hͤ tractare qꝛ: ⁊ vt ſuppoſita a ſcia nāli: ⁊ hͤ de p̄mo. ¶ De ſc̄do. ſ. de diſtinctiōe h° libri ab alijs. ⁊ ordine ipſius ad alios Hypo. qui ſunt apud nos reperti vidēdū eſt. ¶ Propter qđ eſt intelligendū: ꝙ ſicut dicit Cōmē. libri epidimiarū: capl̄m diſtictiōis ⁊ ordinatiōis deficit in libris Hyp. ⁊ cā h° eſt. qꝛ ipſe Hyp. fuit p̄mus inuentor h° artis. qui fuerit apud nos. mō ſicut diciť in 2° de virtutibus nālibus: ipoſſibile eſt eundē incipere ⁊ finire: ⁊ qđ fuerit p̄mus pʒ per Gal. dicentē. 7. de ingenio de Hyp. ꝙ Hypo. tpe p̄or nobis ſemia p̄buit: que bonis indigēt agricolis: qui exſeminēt ea ⁊ augeāt ⁊ cōueniēter conſumant. augeant quidē q̄tū ad explanationē eoꝝ. cōſumant autē q̄tū ad eorū perfectionē ⁊ cōplementū. lʒ tñ Hyp. in ordine defecerit. tñ hoc nō obſtante res ipſe de quib° determinat ordinate ſunt: que ſunt facte a nā: que ordiate agit: vt dictū eſt ſupra. ideo Cōmē. epidimiaꝝ nititur in libellis Hyp. ordinem inuenire: tñ diſtinctio ſua: lʒ poſſit tolerari ne ſecum coincidamus aliter diſtinguem°. diſtinctio ergo libroꝝ Hy. pōt haberi per hunc modū. Nā ſicut apparet per Gal. in tegni. oīs ſcia medi. verſatur circa cognitionem iſtorū triū. ſ. cauſarū corpoꝝ ⁊ ſignoꝝ. ⁊ hͤ pōt eſſe duplr̃. qꝛ vel cōſiderat oīa iſta ſimul vel p̄ticulariter ⁊ diuiſim. ſi ꝯſideret oīa iſta ſimul. hͤ eſt duplr̃. qꝛ vel hoc eſt q̄tū ad modū ſciendi: vel q̄tum ad res ipſas. ſi quātū ad modū ſciendi: ſm̄ quē. ſ. aliquis dʒ ſciam inuenire: ⁊ per ipſam perfici ſic de iſtis determinať in lib. de lege Hypo. in quo poſuit cōditiones requiſitas ad debentē eſſe perfectū in ſcia: ⁊ docet euitare ipedimenta artis. Si vo cōſideretur q̄tū ad res ipſas: puta q̄tū ad oīa illa tria ſimul: ſic habem° libꝝ aſo. in quo tradiť cognitio cauſaꝝ: corporū ⁊ ſignorū: ita ꝙ in ipſo traduntť oīa cōſiderata in ſcia me-

dicine.non tñ ꝯphēdit ipſa oīa ſufficiēter.ſicut liber cañ.
Auic.ſed quidā ſunt de cauſis: quidā de corporib⁹. quidā
de ſignis:ꝛ q̄tū ad hanc gn̄alitatē lib.affo.poſſet dici por
inter libros alios Hyp.Si aūt ſit cōſideratio medici circa
iſta tria diuiſim:ꝛ h̄ eſt triplr̄: qꝛ aut eſt circa corpora:aut
circa ſigna:aut circa cauſas.ſi verſaꝛ̄ circa corpora ſolū: ꝛ
h̄ duplr̄:ſicut duobus modis aliqua inſunt alicui. naꝫ q̄
dam inſunt ſm nām:ꝛ quedā p̄ter nām.illa que inſunt ſꝫ
nām ſunt illa que ingrediunꝛ̄ eſſe ꝛ nām rei: vt p̄ncipalia
ex q̄b⁹ aliquid cōſtat. iſta aūt p̄ncipia corporis hūani ſūt
duplicia.nam quedā ſunt remota vt elīa:quedā vō ꝓpin
qua.q̄tū ad p̄ncipia ſm ſe ꝛ abſolute accepta que remota
ſunt hēmus librū de hūana nā : qui dicıꝛ̄ ēt liber de elīis
Hyp.ſed q̄tuꝫ ad cōſiderationē cauſarū ꝓpinquaꝝ gene
rationiſ hūani corporis hēmus libꝝ iſtū de nā fetus:quē
hēmus pre manib⁹ exponēdū.Si vō cōſiderenꝛ̄ q̄tuꝫ ad
ea que inſunt p̄ter nām.ſ.quātū ad diſpōnes egritudina/
les.qꝛ egritudines ipſe ꝓprie ſunt entia p̄ter nām: ꝛ h̄ cō/
tingit duplr̄. Nā duplices ſunt egritudines.quedā.n.ſunt
cōes pluribus:ꝛ alique ſunt ꝓprie ꝛ diuerſe.ſi cōſiderenꝛ̄
q̄tū ad egritudines cōes h̄ eſt duplr̄.qꝛ quedā cauſanꝛ̄ a
diſpōne aeris que eſt cōis mīrie. Alie vō ex cibo ꝛ potu:q̄
etiā ſunt cōes plurib⁹ egritudinib⁹.q̄tū ad p̄mū habem⁹
librū epidimiarū quē nō habemus totū:vt recitat Cōmē.
eius:ꝛ ipm fuit Cōmētat⁹ Joānes alexādrinus:q̄tū autē
ad 2ᵐ habem⁹ librū de aere ꝛ aqua ꝛ regionib⁹. quātum
vō ad egritudines particulares.nō habem⁹ ab Hypo.ali
quem librū:niſi librū regimis acutoꝝ.ſi aūt verſeꝛ̄ cogni
tio medici circa ſigna tm̄.h̄ eſt triplr̄: ſicut ſigna ſūt tripli
cia.vt apparet in tegni.qꝛ quedā ſunt demōſtratiua:q̄daꝫ
rememoratiua:ꝛ quedā ꝓnoſtica.mō de ſignis demōſtra
tiuis ꝛ rememoratiuis nō habemus aliquē libꝝ ab Hyp.
traditū: q̄tū aūt ad ſigna ꝓnoſtica: h̄ eſt duplr̄:qꝛ vel h̄
eſt per viaꝫ rōcinationis et inueſtigatiōis vel per viaꝫ ex
perientie.ſi p̄mo mō.ſic hēmus librū ꝓnoſticoꝝ.ſi 2ᵒ mō.
ſic habem⁹ librū expimētoꝝ Hyp. de caſſa eburnea.Si
aūt cōſideratio medici verſeꝛ̄ circa cauſas.ſic eſt conſide
ratio debiti modi approximatiōis cāruꝫ ad corp⁹ noſtrū.
ꝛ h̄ eſt duplr̄. vel abˡᵉ. vł nō abſolute.ſi abſolute ſic habe
mus librū de virtutib⁹ farmacoꝝ. ſi nō abſolute ſic habe
mus librū regimis acutoꝝ.ꝛ h̄ terminaꝛ̄ diſtinctio libro/
rū:quos hēmus ab Hyp. Si aūt inueniānꝛ̄ alij libri.dica
tur ꝙ nō ſunt ipſius: ēt dato ꝙ multi alij libri ſibi appro/
prienꝛ̄. Ordo ergo libroꝝ Hyp.eſt hic. qꝛ p̄mus eſt liber
de lege.2ᵘˢ eſt liber affoꝛi. q̄tū ad vnū modū.ſ. inquātuꝫ
eſt cōis ꝛ cōem cōſiderationē cōphendens.ſ.medicine.
3ᵘˢ eſt liber de hūana nā.4ᵘˢ eſt liber de nā pueroꝝ vel fe/
tus. ⁋ Uel ſꝫ aliū modū dicemus ꝙ q̄tū ad modū ge/
nerationis corporis humani liber de nā fetus eſt ſcōus:ꝛ
ſic per ordinē.Ex dictis ergo ſufficiēter pōt apparere que
ſit cā mālis vel ſubm vel obm h⁹ libri : ꝛ diſtinctio eius a
cōſideratiōe phī nālis:ꝛ ordo quē tenet inter libros alios
Hypo.ꝛ diſtinctio inter ipſos. Cā autē formalis ſicut ꝛ in
alijs ē duplex.ſ. forma tractat⁹ ꝛ forma tractādi. Forma
tractatus eſt diuiſio libri in capl'a: ꝛ caploꝝ in partes mi
nutas.Forma tractādi ē modus agēdi quē ſeruat.iſte aūt
eſt aut reſolutiuus:qꝛ ex effectibus notis ad ſenſuꝫ reſol/
uit vſq; ad cās.Cā efficiens fuit Hyp.filius euclidis:ꝛ iſte
edidit plures libros:ꝛ h̄ eſt qui fecit hunc libruꝫ.Cā fina/
lis eſt cognitio modi ſm quē ꝓducıꝛ̄ fet⁹ in vtero mulie/
ris. Titulus libri eſt iſte. Incipit liber de nā fet⁹ vel pue
roꝝ. ⁋ Juxta qō notandū ꝙ nō accipıꝛ̄ h̄ nā pro ꝯne. ſic
aliq̄ accipit Hyp.ꝛ Ga.nec nā pro conſuetudine. nec na
tura p̄ ꝯpōne.nec nā pro natura cōi que eſt vnitas. ſed ac
cipıꝛ̄ hic nā pro via que tendit in nām que eſt ꝓductio fe
tus.vñ expone ſic.incipit liber de nā fetus.i.de mō gene/
rationis ꝛ ꝓuentus corporis hūani. Cui parti phīe ſuppo
natur.dōm ꝙ inq̄tū h̄ cōſideratio ſpectat ad nālē ſuppo/
nitur illi parti phīe cui ſupponıꝛ̄ ſcīa de gn̄atiōe aīalium
.ſ.phīe nāli.inquātū aūt ſpectat ad medicū: dico ꝙ ſuppo
nitur illi parti:cui ſupponıꝛ̄ medicina ipſa.

His viſis veniamus ad formā tractatus:q̄ dicıꝛ̄ di/
uiſio libri. Iſte liber ꝓhemiū nō hꝫ.ſꝫ ſta
tim ꝓſequıꝛ̄ qō intendit.ſ.ad oſtendendū doctrinā gene/
ratiōis fetus.ꝛ qꝛ omne agēs nāle agit in tēpore determi/
nato ſm ꝙ per tp̄s eius operatōes diuerſificanꝛ̄. iō Hyp.
p̄mo oſtēdit que ſunt opationes ꝛ operata ſiue effect⁹ qui
ꝓueniunt in ſpatio ſex dieꝝ in gn̄atiōe fetus. 2ᵒ h̄ oſtēdit
quātū ad tp̄s ſequens ſpatiū ſex dieꝝ.2ᵃ ibi.(Dicā aūt ꝛ
aliam cognitionē.) Prima in duas. qꝛ p̄ oſtēdit que opa/
tiones ꝓueniunt circa p̄ncipiuꝫ. 2ᵒ declaraꝛ̄ h̄ in exēplis
ſenſibilib⁹.2ᵃ ibi.(Caleſit aūt ſicut in calido expīs) In p̄ᵃ
parte dicit.ꝙ ſi ſperma ſup.deciſum ab vtriſq;.ſ.a maſcu/
lo ꝛ femina. ꝑmanſerit in matrice mulieris. ꝛ per h̄ tāgit
locū cōuenientē generatiōi hūane. dixit aūt mulieris: nō
qꝛ matrix ſit in viris vel in alijs q̄ in mulierib⁹. ſed h̄ di/
xit vt inuat ꝙ matrix approprıaꝛ̄ mulierib⁹:ſicut etiā me
dici aliq̄ dicunt ſpondiles dorſi.nō qꝛ ſpondiles ſint ali/
bi q̄ in dorſo:ſed qꝛ dorſo approprıanꝛ̄. Primuꝫ quidē.i.
p̄.na opatio ipoꝝ:ꝑmiſcenꝛ̄ ſit.i. ſit permixtio illoꝝ adin
uicem.ſ.ſpermatū:tanq̄ ſup.vtroq; ſpermate:nō quieſcē/
te.i.nō hñte quieteꝫ:muliere.i.matrice mulieris.qꝛ conti/
nue agunt ꝛ patiunꝛ̄.ꝛ ſup. 2ᵃ opatio ipſi⁹ in matrice eſt:
ꝙ colligitur:ꝛ ſup. 3ᵃ opatio ipſi⁹ eſt:ꝙ ingroſſaꝛ̄.i.inſpiſ/
ſatur:calefactū.i.qꝛ calefactū eſt. nā de rōne calidi eſt in/
ſpiſſare humidū reſoluendo:vel humidū cū ſicco ꝑmiſcē
do.deīde.ſup.tale ſperma: ſpm̄ facit:ꝛ ſup. talis ſpūs: viā
ſibipſi ꝛ ſm mediū ſpermatis exit ſpūs aut ſit via extra.
ſpiritu exiſtēte calido.caſus ablatiui. vel ſpiritui exiſtēti
calido.caſus datiui. iterū alius ſup.ſpūs frigidus ſpirat a
matrice.ꝛ h̄ facit per totū tp̄s.ſup.gn̄atiōis. ⁋ Circa iſtā
partē ad intellectū lr̄e ſunt quedā notanda: ꝛ p̄mo ꝙ per
h̄ qō Hyp.dicit.ſi ſperma ab vtriſq; ꝛc̄. inſinuat que ſunt
p̄ncipia corporis hūani.nā h̄ ſunt duo.quoꝝ vnū eſt actiū
vt ſperma viri. aliud paſſiuū vt ſanguis mēſtru⁹: qui pōt
dici ſperma largo mō. vt dicıꝛ̄ in q̄ōne. Utruꝫ aūt mulier
hēat ſperma ꝓprie.ꝛ vtrū ſit p̄ncipiū nec̄io requiſituꝫ ad
generatōꝫ apparebit in q̄ōne:tñ ad p̄ſens accipiatis ꝙ ad
generationē fetus requirunꝛ̄ illa tria que hic ponit.ſ.illa
duo ſpermata ꝛ matrix.ꝛ cā iſtoꝝ eſt: qꝛ in omni actōe re
quirıꝛ̄ p̄ncipiū actiuuꝫ ꝛ paſſiuū. Nā ab actiuo p̄n⁹ ꝓfluit
actio ꝛ a paſſiuo recipıꝛ̄ .p̄ncipiū aūt actiuū ē ſperma viri.
p̄ncipiū vō paſſiuuꝫ eſt ſperma femine vt ſupponıꝛ̄ ad p̄/
ſens. Requirıꝛ̄ etiā loc⁹ cōueniens:qꝛ omne generatum
requirit locū ſibi ꝓportionaleꝫ:ꝛ talis locus eſt matrix:iō
notanter dicit permanſerit. qꝛ effectus nāe ſiunt in tp̄e ꝛ
paulatine ꝛ nō ſubito:ꝛ iō opꝫ ipſa ꝑmanere vſq; ad perfe
ctam īpreſſionē agētis in paſſuꝫ. ⁋ Ulterius notādū de
eo qō dicit ꝙ matrix requirıꝛ̄ nec̄io ad generationē hoīs:
qꝛ ſicut apparet per phꝫ p̄ de gn̄atiōe aīaliū. in quibuſdā
aīalib⁹ requirıꝛ̄ matrix ad coꝝ gn̄ationē:in quibuſdā aūt
nō:ſicut.n.diuerſificaꝛ̄ gn̄atio aīalium: ſic ꝛ loca gn̄atōis
ipſoꝝ.aīaliū aūt quedā generanꝛ̄ ex ſemine:quedā ſine ſe
mine:puta ex putrefactōe. mō illa que putrefactiōe gene
ranꝛ̄ nō indiguerūt matrice.ſed ſufficit ꝙ generenꝛ̄ in ter
ra:vel aqua:vel aere:vbi putrefit mā.ſed aīalia gn̄ata ex
ſemine ſunt ꝑfectiora:ꝛ iō indiguerūt loco ꝓprio ꝛ ꝑfecto
qui eſt matrix:ꝛ iſtoꝝ aīaliū que hñt locū ꝓpriū : quedaꝫ
ſunt que ſimplr̄ gn̄anꝛ̄ in matrice: vt aīalia nō ouificantia
ꝛ que generanꝛ̄ in ſeipſis: vt ibi dicıꝛ̄. quedā vō aīalia nō

Fundación Uriach

ſm omnē modū generant̄ in matrice vt aīalia ouificantia. nam iſta aīalia quātū ad ouū generant̄ in matrice: ſed ꝙ̄tum ad perfectionē ⁊ cōplementū generant̄ extra matricem vt aues lacerte ⁊ ſimilia. ¶ Ulterius notandū ꝙ aīaliū habentiū matricē quedā hūt ipſaꝫ inferius vt hō ⁊ hō. quedā ſuperius circa dyafragma vt aues. mō aīalia que aīalificant in ſeipſis hūt matricē inferius vt citiꝰ expellant. ſed aīalia que ouificāt īdiguerūt multa caliditate ad generandū ⁊ durificandū teſtaꝫ oui. ⁊ h̄ ſunt aīalia ouificantia. qꝛ ergo Hyp. intellexit de aīalibus pfectis q̄ generant in ſeipſis. ideo dixit in matrice mulieris. ¶ Ulterius eſt intelligendū ꝙ qñ Hyp. dicit. pmū quidē pmiſcentur ſil. In his verbis tangit pmā operationē que eſt inter ſpermata iniecta in matricē que opatio pma eſt cōmixtio ipſoꝝ adinuiceꝫ. ¶ Sed aduertendū ꝙ duplex ē cōmixtio. nam quedā eſt vera que perducit aliqua ad formam vnā mediā reſultanteꝫ ex cōfractiōe illoꝝ ad minima: ſicut accidit in elīis qñ vēiūt ad mixtionē: ⁊ talis modus mixtionis nō eſt in iſtis ſpermatibꝰ talibus: qꝛ tūc ex ipſis duobus ſpmatibꝰ fieret vnū: qđ eſt falſū. qꝛ ſperma viri nullo mō cedit in nām fetꝰ. vt declarabit̄ in quadaꝫ q̄ōne diffuſe: ad pñs tñ ſupponat̄. Etiā qꝛ nō eſt in iſtis ſpermatibꝰ diuiſio ad minima. qꝛ vbi eſt talis diuiſio requirit̄ aliqđ agens pncipale regulās ⁊ cōmiſcēs ea adinuicē. mō cum ibi nō ſit niſi calidū vtriuſqꝫ: vt dixit Auerr. vel calidū matricis nō talis permixtio ibi nō pōt ineſſe: caliditas. n. matricis nō eſt ad hoc ſufficiēs. qꝛ matrix nō hꝫ virtuteꝫ actiuā. nec eoꝝ propria caliditas: qꝛ idē eſſet agens ⁊ patiens reſpectu eiuſdē. q̄re ⁊c̄. Alia aūt eſt cōmixtio q̄ eſt incluſio aliquoꝝ corpoꝝ: ita ꝙ vnuꝫ circūiacet alteri ſm oēs partes ipſius: ⁊ de hac mixtiōe itelligit Hypo. qñ dixit ꝙ permiſcent̄. Cā aūt hꝰ tradit̄ ab Hypo. cū dixit. tanq̄ nō quieſcente muliere: qꝛ actiuo approximato paſſiuo de neceſſitate ſit actio ⁊ paſſio. cuꝫ ergo ſpma viri ſit actiuū ⁊ ſperma femīe ſit paſſiuū: ⁊ actio ⁊ paſſio corpoꝝ nō fiat niſi per cōtactū: iō opꝫ ꝙ ſe cōtangāt. talis aūt contactus ſimilat̄ mixtioni: ⁊ iō ſimul miſcent̄. ¶ Ulterius ſubdit: calefactū. ¶ Iuxta qđ notanduꝫ ꝙ ex h̄ ꝙ ſpma mulieris eſt calefactū oſtendit̄ cauſa. q̄re eſt ingroſſatū. ¶ Propter qđ ſciendū ꝙ duplicē modū opationis inuenimus in calido. vnus modus eſt ſub rōne qua calefacit abſolute. alius modus eſt: qꝛ operat̄ tanq̄ aliqđ nāle: vt puta inq̄tū hꝫ digerere. mō quātū ad vtrūqꝫ moduꝫ operandi ipſius calidi ipm ſperma calefactū colligit̄ ⁊ ingroſſatur. Primo quidē q̄tū ad pmū modū. qꝛ calidū vñ calidū agens ⁊ humidū ipm reſoluēdo ⁊ relinquēdo ſiccū inſpiſſat ⁊ igroſſat qđ relinquit̄: lꝫ ſubtiliet qđ exalat. Itē qꝛ eſt caliditas nālis hꝫ digerere. digeſtio aūt pcedit inſpiſſando: vt apparet ī Cōmē. 4. regiminis acutoꝝ. iō ⁊c̄. ¶ Et videte vlterius. nā h̄ ſperma eſt triplr calefactum. pmo qꝛ calidū hꝫ a ſe ⁊ ab alio. a ſe quideꝫ. qꝛ ſicut declarabitur infra in ſpiritu qui ab ipſo viro ſeparat̄ eſt calidū quoddā qđ hꝫ digerere: ⁊ iō ingroſſat ⁊ coadunat: ⁊ ex h̄ appet ꝙ h̄ ingroſſatio ⁊ coadunatio nō dꝫ referri: niſi ad ſperma mulieris: qꝛ h̄ eſt qđ recipit actionē ⁊ īſpiſſatiōeꝫ a ſpermate viri: qđ hꝫ calidus ex ſe. Itē ſperma mulieris caliditateꝫ acquirit a matrice: que hꝫ ēt calefacere ⁊ reſoluere: ⁊ per ꝯñs ingroſſare. recipit ergo ſpma mulieris duplicem caliditatē vt dicebat̄. ¶ Subdit vlterius: deinde ſpūm hꝫ ſic expñs in calido. Ex h̄ pōt haberi ordo qui eſt inter ſpermata quo ad opationes eoꝝ. Nā pmo cōmiſcētur. poſtea ingroſſant̄. deinde ſit ibi ſpūs. ¶ Sꝫ eſt itelligendū ne contingat errare ꝙ ſpūs accipit̄ duplr. vno mō pprie. ſ. p calido pprio vitali qui ſoluꝫ reperit̄ in corporibus viuis: ⁊ h̄ mō nō accipit̄ h̄ ſpūs. qꝛ ſpma qđ iacitur in matriceꝫ. hꝫ pmo ſpūm qui hꝫ oēs opatiōes facere vt declarabit̄. Alio mō dicit̄ ſpūs large. ſ. pro omni corpore vaporoſo: ſicut dicimus de omni corpore ſubtiliato: ⁊ h̄ mō omne euaporās qđ ſubtiliat̄ dꝫ reduci ad nām ſpūs. ⁊ ſic accipit̄ hic: qꝛ h̄ ſpermata ppter cōmixtionē ⁊ igroſſationem ipſoꝝ hūt ꝙ ex eis generat̄ talis ſpūs. ⁊ ſubdit cām huiꝰ. ſ. qꝛ ſunt in calido: tuꝫ qꝛ calidū hūt de ſe: tum ēt qꝛ ſunt in calido loco: qꝛ calidū agens in humidū ipm reſoluit: ⁊ ſpūm generat. tunc declarat Hypo. qualr ⁊ quō hoc corpus hꝫ ſpūm. qꝛ ſpūs iſte diſtendit̄ ⁊ frangit̄ ⁊ egreditur. Et tunc accidit ꝙ a mrīce attrahit̄ ſpūs frigidus: quō aūt ſpūs ſit frigidus inſpiratꝰ a matrice in ſperma: ⁊ quis ſpiritus ſit iſte cras oſtendetur. Queſtio.

Circa pdicta emergit qđ triplex. Prima ē. vtꝝ mulier hēat ſpma qđ ſit pnꝰ neceſſario requiſitū ad gnātionē. Scđa qđ eſt. dato ꝙ ipſa hēat ſperma requiſitū ad gnātioneꝫ. vtrum in eo ſit virtus actiua vel paſſiua ſoluꝫ. Tertia qđ erit. vtꝝ ſpma viri igrediat̄ nām fetus. ¶ De pma arguit̄ ꝙ ſic. pmo auctoritatibꝰ. poſtea rōne. auctē p Hypo. hic. Nā dicit. ſi ſperma ab vtriſqꝫ permanſerit ⁊c̄. ¶ Itē auctate Auicē. pmo can. fen pma. cap. de mēbris. ¶ Itē auctē Auicē. 9ᵒ de aīalibus. lꝫ ēt ibi videat̄ in alio loco ppinquo dicere oppoſitū. ¶ Poſtea arguit̄ rōne. qꝛ ſi mulier in ſeipſa pōt gnāre aliquā ſuperfluitateꝫ vltimi alimenti poterit hr̄e humiditatē que erit necīa ad generationē ſaltim vt mā. ſed mulier eſt hō. g̃ ⁊c̄. maior pꝫ. nā ſicut dicit phs pmo de gnātiōe aīaliū. Sperma ē vltimū alimenti diſtributi in pꝛ̄tes. ſi ergo mulier hꝫ hō ſuperfluitatem manifeſtuꝫ eſt ꝙ poterit habere ſperma qđ necīo ad generationē requirit̄. minor declarat̄: qꝛ nō eſt maior rō hꝰ ſuperfluitatis vltimi alimenti in viro q̄ in muliere: ⁊ cū vltimū alimenti purū ſit requiſitū ad generationeꝫ. ideo ⁊c̄. ¶ P̄. ſi in muliere reperit̄ mēbrū qđ eſt pprie factum ad ſpermatis generationē: tūc in ipſo ſpma gnātuꝫ poterit eſſe pncipiū necīo requiſitū ad gnātionē. ſed h̄ ē in mulieribus: ſicut ēt ī viris. iō ⁊c̄. Maior eſt nota. minor declarat̄. qꝛ in mulieribus ſunt teſticuli ſicut in viris: teſticuli aūt ſunt vaſa ſpermatis in quibꝰ cōtinet̄ ſemen in feminis: ſicut ⁊ in viris: q̄re ⁊c̄. ¶ P̄. ſi mulier emittit in coytu humiditatē ſicut ⁊ vir: tūc hꝫ ſperma necīo requiſitum ad gnātioneꝫ ſicut ⁊ vir: ſed h̄ eſt: q̄re ⁊c̄. Maior pꝫ. qꝛ eadē eſt rō in vtroqꝫ q̄tū ad h̄. nam humiditates que hūt ſimilem modū exitus vident̄ eē eiuſdē neceſſitatis. Minor pꝫ. qꝛ ſicut vir emittit ſperma cum delectatiōe ⁊ pulſu: ſic ⁊ mulier. vt pꝫ. ¶ P̄. h̄ declarat̄ per ſigna. nā ſic hoīes in ſōnis ſpmatizāt ſic ⁊ mulieres. ergo ēt ſicut ſperma viri eſt necīum ad gnātionem ſic ⁊ ſperma mulieris. ¶ P̄. ſicut ex retentione ſpermatis in viris ſiunt accidētia peſſima ſic ⁊ in mulieribꝰ. ¶ P̄. ſi ſanguis mēſtruꝰ nō eſt neceſſarius ad generationem niſi pmo ſit cōuerſus in ſperma necīo ſperma mulieris requirit̄ ad gnātionē. ſed ſanguis mēſtruus eſt hō. Ut dicit̄ a phō pmo de gnātiōe aīaliuꝫ. nā ibi dicit̄ ꝙ ſanguis menſtruus dealbat̄: ſicut ⁊ butyruꝫ: ⁊ ſicut lac anteq̄ ſit mā fetus. cum ergo mulier tribuat materiam in generatione. ergo ſperma mulieris neceſſario requirit̄ ad generationē fetus.

Oppoſitum arguit̄. primo auctē Auerr. in 2ᵒ ſui colliget. Dicit. n. ꝙ ſperma iniectū a muliere nō eſt pncipiū. ¶ Itē phs pmo de gnātiōe animalium. Dicit ꝙ nō eſt in mulieribꝰ ſperma neqꝫ eſt neceſſaria gnātioni illa humiditas quā emittūt. ¶ De iſta q̄ōne ſunt multe opiniōes: ſed dimiſſis alioꝝ opionibus ppter breuitatē dicā ſolū opinionē quā credo eſſe veraꝫ pmittendo pmo quid itelligit̄ noīe ſpmatis. ¶ Propter

qđ aduertendū ꝙ ſperma pōt accipi dupliciter. vno mō
large ⁊ cōiter. alio mō ſtricte ⁊ ꝓprie. large qđ dicit̃ de oī
humido hñte albedinē cum viſcoſitate emiſſo cum dele-
ctatione ⁊ pulſu. alio mō pōt accipi magis ſtricte ⁊ ꝓprie.
⁊ ħ mō dicit̃ ſperma ſoluʒ ꝓut ē humiditas que eſt neccīa
in actu gñationis: ita ꝙ nō ſolum hʒ ꝓprietates quatuoꝛ
ꝑdictas. ſ. ꝙ ſit albū ⁊ viſcoſuʒ cum delectatiōe emiſſuʒ ⁊
cum pulſu. ſed ſuper ħ addit. ſ. ꝙ ſit hūiditas apta gñatio-
ni. ⁊ hoc ſcđo mō ſperma ħ dicit̃ de duob⁹ ſꝫm intentionē
Auic. in 9⁰ ⁊ 10. de aīalibus. Naʒ de vno. vt ibi dicit. dicit̃
noīe ⁊ rōne. de alio dicit̃ ſolū noīe: ita ꝙ equiuoce dicitur
de illis duob⁹. Illud aūt de quo dicit̃ noīe ⁊ rōne eſt ſup-
fluitas vltimi alimēti ꝑfecte ⁊ cōplete decocta. Et ꝓpter
eius perfectioneʒ quā ex digeſtiōe acquiſiuit remanet in
ipſo potētia generandi alterū quale illud a quo decidit̃.
⁊ qꝛ talis digeſtio ⁊ ꝑfectio ſolū fit a calido virili i ſua hu-
miditate ⁊ ſuperfluitate vltimi alimēti. non aūt a calido
femelle. ꝓpter eius impotētiaʒ ⁊ ībecillitateʒ: hinc eſt ꝙ
ſperma ꝓprie ⁊ ſtricte acceptū dicit̃ ſoluʒ noīe ⁊ rōne de
ſpermate viri ⁊ nō mulieris. ſed de alio ſpermate. i. hūidi-
tate que ꝑuenit ad aliquā digōnē: non tñ ſic ꝑfectā: nō di-
cit̃ rōne. ſed ſolū noīe. qꝛ talis humiditas mulieris fit de
ſanguine menſtruo vltimiori digōne decocto. Et iō dice-
bat Auic. 10. de aīalib⁹ ſpma in muliere eſt ſanguis men-
ſtruus dealbatus ⁊ biſcoctus. equoce ergo dicit̃ ſpma de
vtroqꝫ. nec eſt inconueniēs. Nam ⁊ menſtruū ēt dicit̃ de
duobus. nā dicit̃ de eo qđ eſt pura ⁊ ꝓpria mā generatio-
nis fetus. ⁊ dicit̃ etiā de omni eo qđ ꝓfluit a matrice. Si
ergo ſanguis menſtruus dicit̃ de iſtis equiuoce: nullū eſt
incōueniēs: ꝙ ēt ſpma equiuoce dicit̃ de illis. ſ. de ſpma-
te viri puro ⁊ perfecto ⁊ de ſpermate mulieris. Et iō dice-
bat phs p̄ de gñatiōe aīaliū. Sūt. n. menſtrua ſpma non
purū ⁊c̄. Et parum infra ſubdit. ſignū aūt: qꝛ in mēſtruis
ſperma eſt ⁊c̄. Quaſi velit dicere ꝙ illud qđ eſt in mulie-
re perfectū ⁊ decoctū pōt dici ſpma. ¶ Viſo ḡ quid noīe
ſpermatis ipoꝛtat̃. dico ad qōnē ꝙ qñ querit̃ vtrū mulier
hēat ſperma qđ ſit neccīo requiſitū ad generationem. aut
tu loqueris de ſpmate large dicto de omni hūiditate. aut
queris de ſpermate ꝓprie dicto ⁊ ſtricte. Si pmo modo
dico ꝙ mulier hʒ ſperma. dico tñ ꝙ id ſperma nō ē neccīo
requiſitū ad generationē. ꝙ. n. hēat taleʒ hūiditatē ſper-
maticā acceptā pmo mō notū eſt de ſe. Et iō pōt in ſōnys
ſpermatizare ſicut ⁊ hō vt arguebat̃ in vna rōne qōnis.
ꝙ aūt ħ hūiditas ſpermatica nō ſit apta ad gñationē: de-
clarat̃ pmo auc̄te phi ſupra dicta. Et ēt Auer. ¶ 2⁰ ħ ap-
paret rōne. qꝛ illa humiditas ſine cuius cōcurſu pōt fieri
generatio nō eſt neccīa ad gñationē. ſed ſine emiſſiōe ⁊ cō-
curſu talis humiditatis emiſſe a muliere cū delectatione
⁊ pulſu pōt mulier ipregnari. ergo talis hūiditas ſperma-
tica mulieris nō eſt neccīa ad generationē. Maioꝛ ꝓpō ap-
paret. qꝛ illud eſt neceſſariū ſine quo res eſſe nō pōt. vt di-
citur. 5. metaph. Minoꝛ declarat̃. Naʒ dicit phs: ⁊ pʒ per
experiētiā ꝙ multe mulieres ipregnate ſunt ſine aliqua
emiſſione ⁊ delectatiōe talis ſpmatice hūiditatis mulie-
ris. ¶ Pꝫ. illa hūiditas que euomit̃ a matrice ⁊ non attra-
bitur ab ea nō eſt neccīa ad gñatione. ſed hūiditas ſperma-
tica mulieris eſt hꝫ. iō ⁊c̄. Maioꝛ appareʒ. qꝛ ad ħ vt gene-
retur aliqđ ex aliquo oʒ ꝙ illud remaneat in matrice. vt
dicit Yppo. in littera. Si ſpma ab vtriuſqꝫ permanſerit
in matrice. Qđ aūt vomit̃ a matrice nō retinet̃ vt notum
eſt. Minoꝛ apparet: qꝛ talis hūiditas expellit̃ verſus ſu-
perius matricis. ¶ Sed ſtati tu dices. dñe dato ꝙ expel-
lat̃ a matrice verſus ſuperius. tñ ipſa attrahit̃ a matrice.
¶ Ad hoc rñdet Ap. ⁊ dicit ꝙ hoc nō valet. qꝛ fruſtra fit
per plura qđ pōt fieri ꝑ paucioꝛa. Si ergo matrix: poſtea
reciperet illam hūiditatē fruſtra pmo illā eyceret: quare
nō valet. ¶ Pꝫ. ſi ħ humiditas ſpmatica mulieris eēt ne-
ceſſaria ad generationē: aut ħ eſſet: qꝛ in ea eſſet virt⁹ acti-
ua vel paſſiua. ſed nulla iſtarū eſt in ea. iō ⁊c̄. ꝙ nullā iſta-
rum hēat declaro. nō. n. hʒ virtutē actiuā. qꝛ tunc mulier
poſſit generare per ſeipam. ſed hoc eſt falſum. vt notū eſt
ad ſenſū. iō ⁊c̄. Ergo etiaʒ ⁊ illud vnde ſequit̃ ꝯña appet.
qꝛ in eā eſt humiditas mālis. ſ. ſanguis mēſtruus: ⁊ per te
etiā eſt iſta virtus actiua: ita ꝙ in femina erit virtus acti-
ua ⁊ paſſiua. ergo poterit fieri gñatio ſine maſculo: qđ eſt
īpoſſibile. ¶ Sed tu ſtatiʒ dices ꝯ iſtā rōnē ꝙ dato ꝙ in
femina ſit virt⁹ actiua: tñ nō pōt fieri generatio: niſi duo
ſpermata: puta maſculi ⁊ femine adinuicē miſceant̃. ⁊ iō
nō ſequit̃ ꝙ ꝓꝑ ħ poſſit fieri generatio per mulierē ſolaʒ.
ſed ħ fuga nō valet. qꝛ ſi fieret generatio ex mixtione ſper-
matuʒ: tunc ſicut arguit Auer. oʒ vt ħ fiat ab aliquo agē-
te ipſa ſpermata permiſcēdo. Illud aūt agens eſt vel ma-
trix vel calidū ipſoꝝ ſpermatū. ſed nō pōt eſſe matrix: qꝛ
matrix ſolū hʒ pncipiuʒ paſſiuū: vt volunt oēs tam medi-
ci q̄ꝫ phi. nec pōt dici ꝙ ħ fiat ab vtroqꝫ: qꝛ ħ nō eſſet: niſi
qꝛ ſperma maris faceret aliqua mēbꝛa ⁊ ſpma femine fa-
ceret aliqua. ħ aūt eſt falſuʒ ⁊ īpoſſibile. qꝛ aīal generatū:
tunc nō eſſet quid vnū in vno pncipio. cum hēat diuerſas
partes ꝓuenientes a diuerſis efficientib⁹. ḡ falſuʒ eſt ⁊ ī-
poſſibile ꝙ ſperma femine hēat virtutē actiuā in gñatio-
ne fetus. ħ tñ magis declarabit̃ in qōne ſequēti. nec pōt
ſperma femie eſſe pncipiū neceſſario requiſitū ad gñatio-
nem fetus tanq̄ꝫ pncipiū paſſiuum. qꝛ ħ nō eſſet: niſi qꝛ ħ
hūiditas ſpermatica eſſet pncipiū vel mā gñatiōis. ſed ħ
eſt ipoſſibile: qđ ſic declaro. qꝛ aut eēt mā ſufficiens gene-
rationis. aut hret ordinē ad gñationis mām. ¶ Si dicas
ꝙ ſit mā ſufficiens gñationis. ergo tūc in gñatione ſuper-
fluit ſanguis menſtruus: qđ eſt falſuʒ. Si aūt ſit mā gene-
rationis: qꝛ hēat oꝛdinē ad generatiōis mām: ħ ēt eſt im-
poſſibile. qꝛ aut ħ eēt. qꝛ tale ſperma cōuerteret̃ in ſangui-
nem menſtruū. aut qꝛ ſanguis mēſtru⁹ cōuerteret̃ in ſper-
ma. ſed nō eſt qꝛ ſperma illud cōuertat̃ in ſanguinē men-
ſtruuʒ: deinde ex eo fiāt mēbꝛa. qꝛ ħ nullus poſuit vnq̄ꝫ.
nec qꝛ ſanguis menſtruus cōuertat̃ in ſperma. qꝛ tunc in
actu emiſſionis emitteret̃ ſanguis menſtruus cū delecta-
tione: qđ eſt falſuʒ. ¶ Pꝫ. ſicut dicit Auer. eadeʒ eſt mā ge-
nerationis ⁊ nutricatiōis. Cui⁹ rō eſt. qꝛ nutricatio ē que-
dam generatio cōiuncta. nec differt a gñatione: niſi ſicut
totū ⁊ pars. ſicut ergo eadē eſt mā totius ⁊ partis: ſic ⁊ ge-
nerationis ⁊ nutricatiōis. Nūc aūt ſanguis eſt ꝓpria mā
nutricationis vt notū eſt. ḡ ſanguis menſtruus erit ꝓpria
mā gñationis ⁊ nō ſperma. appet ergo manifeſte ex dict!
ꝙ ſpma deciſum a femina nō eſt neceſſario requiſituʒ ad
fet⁹ gñationē: ⁊ ħ eſt pncipale ꝓpoſitū declandū. ¶ Sʒ
foꝛte tu dices. dñe ego bene video ꝙ ſpma muliebꝛe non
eſt neceſſario requiſitū ad gñationē. ad quid eſt ḡ facta ħ
humiditas a nā ipſa. ḡ videt̃ eē fruſtra. ¶ Ad hoc dōʒ ꝙ
lʒ nō ſit neceſſario requiſita ad gñationē: hʒ tñ aliqua iu-
uamenta ad gñationē: ita ꝙ ſaltiʒ facit ad bñ eſſe gñatio-
nis. Et hec ſunt q̄tuoꝛ. pmo qꝛ talis ſuperfluitas cōcurrit
tpe delectationis coytus: ſicut ſaliua ꝯcurrit ad os fame-
lici in tpe famis. vñ ſicut in comeſtiōe miſcet̃ ſaliua ꝓpter
maioꝛē delectationē cibi ſtōaco vel oꝛi. ſic in coytu aliqñ
mittit̃ talis humiditas vt fiat delectatio maioꝛ. ⁊ ideo nā
in ħ ꝓuidit mulieri. qꝛ cōceſſit ei teſticulos vt in eis talis
hūiditas generet̃. ¶ Vel dōm ꝙ teſticuli in muliere ſic
ſe habēt: ſicut mamille in viris. ¶ 2⁰ vtilitas hui⁹ hūidi-
tatis eſt: qꝛ ipſa facit ad cōtemperieʒ. Nā ſicut appet per
Auicē. 3⁰ can. fen. 20. In ſpmate hoīs eſt caliditas multa.
vt ergo cōtēperet̃ talis hūiditas ad hoc vt ſit apta ad ge-

nerationem vtilis eſt talis emiſſio ſpermatis mulieris: et q2 non eſt ſemp excedentis caliditatis: iō nō ſemp h hūiditas requirit. ¶ 3ª vtilitas eſt vt ſpma viri facilꝰ attrahatur a matrice. q2 ſperma virile eſt aliqñ nimis aſperū. ſperma vō femine eſt valde liquidū ꝛ lubꝛicum. vt ḡ tale ſperma facilꝰ attrahat a matrice. iō qñq3 emittit. ¶ 4ª vtilitas eſt ad melioꝛē retentioneꝫ ſpmatis virilis in matrice. Nā talis humiditas replēs loca ꝛ ſpacioſitates matricis ꝓhibet motū ſpermatis viri in matrice. Motꝰ aūt eius in matrice ꝓhibet generationē. apparet ergo ꝙ tale ſperma nō eſt fruſtra. tum q2 facit ad delectationē. ꝛ h ꝓpter tria. tum q2 facit ipm roꝛidū. Et iō dicebat Auicē. 4. de aīalibus. ꝙ opꝫ matricē eſſe roꝛidam in pncipio ꝛ ſiccā in fine. tum etiā q2 humiditas illa facit ad delectationeꝫ ſicut ſaliua currens ad os famelici. q2 ſaliua eſt mediū in guſtu. Et etiā q2 talis humiditas eſt mulcebꝛis ꝛ ſuauis: ꝛ ideo in eius emiſſione cauſat delectationē. Et pp h cōtingit ꝙ pueri delectant in emiſſiōe talis humiditatis añq3 ſpmatizent. Eſt vtilis 2° pp tēperieꝫ ſpermatis viri. 3° pp attractionē facilioꝛē ſpmatis virilis. 4° pp eiꝰ retētionē. ¶ Si aūt qō querat vtrū mulier hēat ſpma necio requiſitū ad gnātionē accipiendo large ſpma dico ꝙ ſic. Et rō hꝰ eſt. q2 illud qō hꝫ humiditatē que eſt ſupfluitas vltimi alimēti pura ꝛ digeſta pōt hre pncipiū neceſſario requiſitum ad generationē ſaltim mālē. ſed mulier pōt hre talē humiditatē: ḡre ꝛc̄. Maioꝛ pꝫ. q2 h eſt de rōne pncipij generationis facte per coytū. Minoꝛ apparet. q2 mulier hꝫ ſanguinē menſtruū dealbatuꝫ: qui pōt dici ſperma large accipiendo ſperma vt dcm̄ ē ſupꝛa. ꝛ q2 talis ſanguis dealbatus recipit diminutaꝫ decoctionem reſpectu ſuperfluitatis ſpermatice viri. Jō nō pōt eſſe pncipiuꝫ actiuū. relinquit ergo ꝙ ſit pncipiū paſſiuū ꝛ mā fetus: ꝛ h mō intellexit h Hyppo. ſperma nō ꝓprie dcm̄. ſed large vt ſe extendat ēt ad ſanguinē mulieris dealbatuꝫ. ¶ Et ex his ſatis appet rñſio ad rōnes factas in ꝯriuꝫ. procedūt. n. ſuis vijs. Et iō ꝓpter bꝛeuitatē in eaꝝ ſolōneꝫ non diſcurro.

Calefit enim quidē ſicut in calido exñs) Poſtq3 Hypo. ꝓpoſuit que ſunt opatiōes que ꝓueniunt a ſpermate maris ꝛ femine exñtibꝰ in matrice mulieris. Hic declarat que dixerat. dixerat. n. duo .ſ. ꝙ ipm ſperma collectū in matrice hꝫ ſpm̄. q2 calefactū eſt. dixit ēt ꝙ iſte ſpūs faciens ſibi viam ſpirat: ꝛ poſtea a matrice hꝫ aliū ſpm̄ frigidū. h duo dicta vult declarare. Et circa h duo facit. q2 pmo declarat h duo dicta in ſe. 2° declarat que dixit in exēplis ſenſibilibꝰ. vt magi pateāt. 2ª ibi. (Hec autē fit in lignis.) Jn pma parte dicit: ita eſt dictū ꝙ ſperma exñs in matrice hꝫ ſpm̄: q2 calidū. n. ꝓ q2 ſup. id ſperma: calefit quidē. ſicut ſup. calefieret: res aliq̄ i calido exñs. ſup. loco. ſup. ꝛ bene dcm̄ eſt. etiā ꝙ illud ſperma qñ fecit ſibi viā ad extra replet ſpū. ꝛ ſpirat ad ſe ſpm̄ frigidū. aūt pro q2. ſup. illud ſpma ingroſſatū a calido. hꝫ .i. acquirit: a matrice aliū. ſup. ſpūm a matrice dico ſpirātē. ſup. ei illum ſpm̄. queꝫ vocauit frigidū ꝛ talem dat regulam generalē. dicens oīa aūt queciq3 calefiunt hñt ſpiritum. ſpūs aūt. ſup. exñs in ſpmate pp calefactionē eius augmentatus. frangit. ſupp. partes ſpmatis in quo erat. ꝛ facit ſibypſi viam ꝛ tendit extra. ſup. aliqua pars eius tn̄ creuit. ipm aūt .ſ. ſperma mulieris qō calefit. ſup. a ſpmate viri ꝛ a matrice: attrahit ad ſe per fracturā. i. per locuꝫ fracture ipm ſpm̄ frigidū. i. minꝰ calidū a quo .ſ. ſpū frigido nutrit. i. reſtaurat. ¶ Circa pmā partē eſt intelligēdū de eo qō dicit ꝙ ſpma calefit ſicut in calido exñs. ꝙ ſperma calefit dupl̄r. vno mō: q2 eſt in loco calido .ſ. in matrice que eſt locus calidus. alio mō in matrice calefit. ſicut exiſtēs in calido. i. tanq3 recipiens calefactionē ab aliquo calido qō de ſe eſt nāliter calidꝫ: vtputa a ſpermate viri. qō ꝓpter eius perfectā digeſtionē: vt ſupꝛa dicebat retinet in ſe calidū nāle per qō eſt natū facere alterū quale ipm. ¶ Et ex h appet vlterius ꝙ iſta calefactio ꝛ ingroſſatio ꝛ fractura: ꝛ oīa hō debēt referri ad ſpma mulieris: qō talem ſuſtinet actionē tanq3 ꝓpꝛia mā fetus. ¶ Sed dicet aliquis. ego bñ video quō ſperma mulieris pōt calefieri a ſpermate viri. ſed nō videt ꝙ poſſit calefieri a matrice. q2 ab eo qō eſt ſubaliter frigide ꝯnis nō pōt ſperma mulieris calefieri. ſed matrix eſt hō ḡ ꝛc̄. Maioꝛ pꝫ. q2 ſicut calidum nō hꝫ infrigidare ſic nec frigidū calefacere. Minoꝛ appet. q2 matrix in ſui ſuba neruoſa eſt: ꝛ per ꝯñs frida. ¶ Ad h dōm ꝙ iſtud ſperma mulieris recipit caliditatem a matrice dupl̄r. vno mō: q2 dato ꝙ ipſa in ſe ſit neruoſe ſube ꝛ fride ꝛ ſicce nāe: tn̄ ad ipam fit concurſus multaꝝ arteriaꝝ ꝛ venaꝝ. q2 ipſa eſt locus generationis qui indiguit multa caliditate. iteꝫ calefit a matrice. Alio mō q2 ipſa tota coadunat ꝛ claudit ſup ſemē: adeo ꝙ ꝓhibet introitū ſubtilis cuſpidis acus. vt dicit Aui. 3° cañ. Calefacit ergo ipm ꝓhibendo caliditatē diffundi ꝛ euapoꝛare ad extra. ¶ Dubitat vlterius. q2 quaſi oīa que h dñr vident fſa. Et pmo de eo qō dicit ꝙ oīa que calefiūt hñt ſpm̄. Cōtra. q2 ferrū ꝛ lapides ꝛ lignū calefiunt aliqñ: ꝛ tn̄ non hñt ſpm̄. q2 ſpūs eſt vehiculū vite. iſta aūt vitaꝫ non hñt. ḡre ꝛc̄. ¶ Dubitat 2° q2 vr̄ velle ꝙ ex eo ꝙ tale ſperma calefit in matrice hēat ſpm̄. Cōtra. q2 virtutē generatiuam hꝫ a maſculo añq3 egrediat matricē quā virtutem cōplet mediante ſpū qui eſt in eo. ergo nō acquirit talem ſpūm ex eo ꝙ calefiat in matrice. ¶ P̄. ſi ſpermati daret talis ſpūs gignitiuus a matrice. tunc matrix hēt rōnē pncipij actiui in gnātiōe: qō eſt falſum. ¶ Dubitatur 3° quō ſperma attrahit ſpm̄ frigidū a matrice. q2 nullus ſpūs poteſt eſſe frigidus. ¶ P̄. ſi calefit in matrice tanq3 exñs in calido. vt dicit in lr̄a. ergo nō iſpirat ei ſpūs fridus. ¶ P̄. cum virtus gnātiua operet per calidum. ḡ talis attractio ſpūs frigidi ipedit generationeꝫ. ¶ Dubitat 4°. de h qō dicit a quo nutrit. Contra. q2 nullus ſpūs nutrit: q2 nutritio ſolū fit ex hūoꝛibꝰ. ſpūs aūt nō eſt hūoꝛ. ḡre ꝛc̄. ¶ P̄. nutritio fit a ſimili ꝛ ꝓpoꝛtionali. ſed cum ſpūs iſte frigidus ſit diſſimilis illi pꝛioꝛi qui eſt calidus. ḡ nō pōt nutriri ex eo. ¶ Ad euidentiā plenioꝛeꝫ littere Hypo. ꝛ ſolōnē dubitationū pdictaꝝ eſt aduertendū ꝙ verba hic dicta ab Hyp. poſſunt ſm duplicē intellectū exponi. Uno mō vt referant ad ſniaꝫ quā tenuit Auic. in ſuo. 9. de aīalibꝰ. Uoluit. n. ibi Auic. ꝙ qñ ſpermata adinuicē pmiſcent in matrice: pꝛimuꝫ qō ex eis generat eſt ſpūs: deide generatur coꝛ qō eſt pncipiū oīuꝫ membꝛoꝝ ꝛ eſt ſicut clauſura ꝛ vas illius ſpūs: vt ibi dicit: ꝛ poſuit ꝙ ſperma viri cedit in ſubam infantis ꝛ ſperma mulieris eſt ſuſtentamentuꝫ mēbꝛoꝝ. ꝛ cām ḡre pmo generat ſpūs q̄ mēbꝛa aſſignat duplicē .ſ. neceſſitatē ꝛ facilitatē. Facilitateꝫ quidē: q2 nā ſemp incboat a leuioꝛibꝰ ꝛ facilioꝛibꝰ. mō facilius eſt ꝛ leuius facere ſpm̄ qui eſt ſubtilis vapoꝛabilis ſube q̄ membꝛa que ſunt groſſe ſube. Et fuit neccio pmo gnāre ſpm̄: q2 ſpūs gnātus generat poſtea alia mēbꝛa. vñ dicit ibi. Sed pꝛius qō generat in eo eſt ſuba ſpūs ꝛc̄. ¶ Et ꝓpterea aū paſſum iſtum ponit iſtam ſniam ꝙ ſperma viri cadit in ſpm̄. ꝛ mēſtruū mulieris in mēbꝛa. vñ dicit ſic. ꝛ putāt homines ꝙ Ax. putauerit ꝛc̄. Si ḡ ꝓcedamꝰ ſm ſniaꝫ Aui. ibi poſitam planus eſt textus Hyp. ꝛ eſt eius intētio manifeſta. q2 h eſt oꝛdo vtriuſq3 ſpermatis in matrice. nā ingroſſatur ibi. Et pmū ꝙ generat in eis eſt tela in qua cōtinetur humidū ſpermaticuꝫ. poſtea fit gnātio ſpūs in ipſo ſpermate: ꝛ ꝓpter illud crementū ſpūs ſubtiliati ꝛ dilatati. q2 occupat plus de loco q̄ pus: frāgitur ſperma. poſtea

attrabit nutrimentũ vt ſe foueat ex eo:qđ nutrimentum vocat ſpũm frigidũ. ¶ Sed q2 hanc ſniaꝫ Auic. nõ puto eſſe verã nec ire ad mentẽ Ar. q̃uis ipſe dicat Ar. ſic intellexiſſe:imo eſt directe ꝯriũ Ar. ideo ei in h nõ aſſentio:nec per ꝯñs exponi date ſm eius ſniam. Primo eni nõ eſt conſiliũ Ar. q̃ ſperma viri cedat in ſubam fetus:ſicut ſibi ipoſuit Auic. Immo eſt cõſiliũ Ar. ſibi ꝯriũ vt videbitur in q̃one craſtina:iõ nõ eſt verũ q̃ generet talis ſpũs anteq̃ ipm cor. Et ideo credo aliter eſſe dõꝫ. Dico ergo q̃ p̃mo generat cor q̃ ſpũs:qui ſunt forma mẽbroꝝ vel vt magis ꝓprie ſit dicere qui includit in poris prioritate nature. prioritate vero tẽporis forte nõ. ſed ſimul tpe: ſic ipſemet Aui. dicit eſt ſicut locus ⁊ clauſura ipſius ſpũs. Nũc aũt rõnabilius eſt q̃ locus ſit p̃or locato q̃ eꝫ. ſaltim natura lꝫ nõ tpe. ſicut verbi gr̃a. rõnabilius eſt q̃ matrix ſit p̃or q̃ fetus q̃ eꝫ. Nullus.n. diceret q̃ fet⁹ eẽt p̃or q̃ matrix:⁊ ſic de aliis. ergo ⁊ cor qđ eſt locus ſpũs erit p̃us nã q̃ ſpũs. ¶ P. manifeſtũ eſt q̃ p̃us dꝫ generari illud qđ ẽ aiatuꝫ q̃ illud qđ eſt inaiatũ p̃oritate nãe. Cuius rõ eſt. q2 inaiatuꝫ cõparat ad aiatũ:ſicut organũ ad p̃ncipale. p̃ncipale.n. ſemꝑ eſt nã prius q̃ organũ:lꝫ nõ poſſit eſſe p̃us tẽpore. nunc aũt cor eſt aiatũ formaliter:⁊ p̃mũ viuens ⁊ p̃ncipale:ſpũs aũt informans mẽbra eſt ſicut inſtrm. nec viuit formaliter. ſed ſolũ eſt vite inſtrꝫ. ideo ⁊c̃. ¶ Eſt ergo dõm q̃ ſimul fiat generatio vtriuſq; vel ſi eſt ibi aliq̃ p̃oritas ipſa eſt in mẽbris. ⁊ h cõſonare videt verbis Auer. 2° colliget per totũ:qui cõparat mẽbra mãe:ſpũm aũt forme. mõ ſicut mã quodãmõ eſt p̃or forma ſaltim per viaꝫ ſuſtentatiõis:q2 ſuſtentat formã vel ſaltꝫ nõ põt eſſe forma ſine mã. Sed in artificiatis mã põt eſſe ſine forma:lꝫ nõ eꝫ. ſicut lignũ ſine forma ſcãni:ita et cor ⁊ ſpũs ſil' ſunt lꝫ ſm nãm cor ſit p̃us. ¶ Tunc ad rõnes Auic. Ad p̃maꝫ cũ dicit. nã ſemꝑ incboat a leuioribus. cõcedat ad p̃ſens. Ad minorẽ dico q̃ falſuꝫ eſt q̃ facilius ſit nãe facere ſpm̃ qui eſt anime inſtrm q̃ cor:q2 ſi ſpũs iſte nõ eſſet aliud q̃ quidã vapor tẽpat⁹ bene eſſet vex. ſed opꝫ q̃ cuꝫ h ſit aie inſtrm aptũ. q2 nõ quicũq; vapor tẽperatus eſt ſpũs qui ẽ vehiculuꝫ vite. Unde videte. iſta rõ recte arguit ſic. ac ſi diceret q̃ paries eſt p̃us q̃ fundamentũ ex eo q̃ facilius eſt apponere lapidẽ ſuper lapidẽ q̃ fodere terraꝫ ⁊ ꝓycere:ꝓpter qđ nõ valꝫ. ¶ Ad 2ᵐ dico q̃ nõ valꝫ. imaginat enim q̃ ſpũs gnãtus in mẽbris generet mẽbra. h aũt eſt falſuꝫ. q2 ille ſpũs nunq̃ generat:ſed ſpũs maris. vnde in ſpecie duplex ſpũs ꝯcurrit. ſ. ſpũs p̃mus qui decidit a maſculo cũ ſpermate:⁊ iſte eſt qui generat. ali⁹ eſt ſpũs generatus ab iſto qui eſt illud inſtrm mẽbroꝝ generatoꝝ per qđ mẽbra agũt opa vite qui remanet in eis: quid aũt fiat de illo ſpũ q decidit a mare cũ ſpmate cras appebit. Dico ergo ſm intentionẽ Ar. ⁊ ſm mentẽ Yyp. q̃ Yyp. in iſtis verbis loquit de ſpũ:qñ dicit q̃ oia quecũq; caleſiũt hñt ſpm̃. nõ quocunq; mõ. ¶ Propter qđ eſt intelligendũ q̃ ſpũs põt accipi dupliciter. vno mõ large ⁊ cõiter. alio mõ ſtricte ⁊ ꝓprie. ſpũs quidẽ ꝓprie dictus eſt quoddã calm nãle qđ eſt organũ alicuius forme determiate ⁊ p̃cipue in corporibus viuis:h aũt dico ꝓ tanto. q2 nõ ſoluꝫ in corporibus viuis eſt q̃dã calidũ nãle qđ eſt inſtrm alicui⁹ forme determiate. ſed ẽt in omni corꝑe mixto. vt appet per p̃hm 4° metheoroꝝ. qđ quidẽ calidũ detinet elta ⁊ conſeruat in forma mixti ne exalent ad ꝓpria loca: ⁊ qđ fuit agẽs particulare in mixtiõe illoꝝ eltoꝝ: adinuicẽ tñ dña eſt iter calidũ mixti ⁊ calidũ repertũ in viuis qđ d̃r ſpũs. nam calidũ corpoꝝ inaiatoꝝ eſt occultũ: ⁊ imanifeſtum ꝓpter eius paucitatẽ:ſed in viuis eſt h calidũ manifeſtũ: ⁊ ꝑꝑ h cõtingit q̃ opa vite attribuit calido qđ calidũ dicitur ſpũs in aialibus: ⁊ de iſto ſpũ nõ intelligit Yypo. q2 hunc ſpũm non hꝫ ſperma ex eo q̃ caleſit in matrice. ſed hꝫ ſpũꝫ quẽ acquiſiuit a ſpermate maris. ⁊ ideo nõ omne qđ caleſit hꝫ ſpm̃ ꝓprie dictũ. Alio mõ dicit ſpũs large. ſ. pro calido corpore euaporabili exñte in mã ſubtili aerea. ⁊ hoc modo loquit Yypo. hic de ſpũ. quaſi velit dicere q̃ ſperma qđ iacit in matriceꝫ hꝫ ſpm̃. i. fit ſpumoſuꝫ. q2 oẽ qđ caleſit hꝫ ſpm̃. Nã p̃ma opatio calidi in humidũ ẽ facere euaporare humidũ ⁊ ipm ſubtiliare. ⁊ q2 in omni humido qđ caleſit:ſubtiliat etiã humidũ ⁊ generat aliquid ſpumoſum:iõ oia talia hñt ſpm̃ large acceptum. ¶ Ex h vlterius ſequit illud qđ ſubdit. ſ. q̃ frangit partes ſpmatis ꝓpter eius dilatationẽ ⁊ ſubtiliationeꝫ ⁊ facit ſibypſi viam ⁊ tendit ad extra. Nam videte. h eſt regula generalis: q̃ quãto aliqđ eſt magis corpulentũ tanto min⁹ occupat de loco:⁊ quãto minus eſt corpulentuꝫ plus occupat. vñ terra q2 inter cetera elta eſt magis corpulẽta: iõ min⁹ occupat de loco. Si aũt ex terra per rarefactionẽ ⁊ ſubtiliationẽ generet aqua:vel aer:vel ignis plꝰ occupabit de loco. q2 minus hꝫ de mã corpulenta. q2 ergo h ſpma plus in ſe hꝫ de ſpũ aereo occupat plus de loco:⁊ q2 ſuba ſpmatica eſt ingroſſata ⁊ inſpiſſata:ideo frangit:⁊ tunc ſpũs tẽdit ad extra. ¶ Et videte vlterius. ex h põt haberi ⁊ accipi vn⁹ modus ſm quẽ fit pulſus in corde: quẽ poſuit Ar. in de morte ⁊ vita. nam poſuit Ar. pulſuꝫ fieri ex neceſſitate mãe. ſ. ex eo q̃ in corde fit ebullitio magna ꝑꝑ multitudinẽ caloris exñtis in eo: ꝓpter quã ebullitioneꝫ ne[c]io fit dilatatio in corde ⁊ artarys:⁊ tũc in tali dilatatiõe aperitur cor:⁊ tunc ad taleꝫ apertionẽ ſequit attractio aeris frigidi:⁊ tũc in ſe cõſtringit ꝓpter ꝑceptionẽ fri. ⁊ poſtea iterũ caleſit ⁊ ſubtiliat ⁊ ebullit ſpũs ⁊ dilatat ⁊c̃. Et iſto° poſuit fieri dilatationẽ ⁊ cõſtrictionẽ: vt ibi hꝫ videri ſiue diaſtolem ⁊ ſiſtolem:qđ idẽ eſt:⁊ pro tanto dixit Yyp. q̃ ſpũs frangit ⁊ facit ſibypſi viaꝫ ad extra. Et ſubdit poſtea Yypo. q̃ omne qđ illo mõ caleſit attrabit ſpũm ſm ex quo nutrit. Nam dato q̃ ille ſpũs frigidus ſit in p̃ncipio ꝯrius ei:tñ eſt ei ꝓportionalis:q2 nutritio fit ex ſibi ꝓportionali:qđ ꝯriuꝫ eſt in p̃ncipio ⁊ ſimile in fine. q2 ergo ſpũs ille frigidus eſt ſubtiliatus: iõ eſt ſibi ꝓportionalis. Nec eſt intelligẽdũ q̃ iſte ſpũs ex quo fouet ſit frigidus abſolute. ſed eſt frigidus. i. minus calidus q̃ ille ad cuius nutritionẽ vadit. ¶ Si aũt querat. q̃re opꝫ ſic nutriri illud calidũ qđ eſt generatuꝫ in ſpmate vel mẽſtruo femine. Dico q̃ h eſt. q2 ipm non eſt potens ſaluari niſi foueatur:q2 in ipſo eſt actio calidi que cõtinuo reſoluit ipm. vt ergo cõſeruetur ⁊ augeat attrabit aliqđ ſubtile ſibi ꝓportionale ex quo nutrit. ¶ Ex his ergo patet ſolutio ad oia obta. ¶ Ad p̃mũ cũ dicebat. ſi omne qđ caleſit hꝫ ſpũm: tunc ferrũ lignũ ⁊ lapis hñent ſpm̃. Dicendũ q̃ Yypo. nõ intelligit de ſpũ qui eſt vehiculũ anie: vt tu arguis: ſed de ſpũ qui eſt aliqđ corpus humidũ aereũ euaporabile ſolũ: ⁊ talis ſpũs large acceptus bñ reperit in ferro lapide ⁊ lignis qñ iflãmant. ¶ Sed tu dices adhuc. h eſt nihil qđ tu dicis. q2 ferx nõ põt inflãmari: cum flãma nõ ſit aliud q̃ fumus ardens qui in ferro nõ eſt repibilis. ¶ Ad cui⁹ diſſolutionẽ notandũ q̃ res ignite aliq̃ emittunt flãmã ⁊ aliq̃ non. Nam ignis eſt triplex vt cõſueuit dici. nã quidam eſt ignis qui eſt flãma ⁊ ignis lux ⁊ ignis carbo. ⁊ iſti ignes nõ differũt niſi rõne mãe in qua ſunt. q2 qñ in re aliqua eſt multũ humidũ ignitũ euaporãs: tũc fit flãma: qñ illud humidũ eſt groſſum magis. qñ aũt illud humidum eſt ſubtile magis ⁊ purum ⁊ ſubtiliatũ ⁊ minus mãle: tũc fit lux. nõ q̃ dicat lux vere. ſed lux. i. corp⁹ magis lucidũ. q2 ſuum lumẽ eſt magis claruꝫ. qñ aũt humidũ eſt valde modicum ⁊ multũ de groſſo terreſtri: tũc eſt ignis qui eſt carbo. ſicut accidit in corporib⁹ duris ⁊ ſiccis q̃le eſt ferx

⁊ lapides:q: talia habent parū de humido in corporibus. ergo habentib⁹ multū de humido qn̄ igniunt̄ generatur multū de ſpū.i.de ſpū vaporoſo humido.⁊ q: omne mixtum h3 de humido.ideo ferrū habebit et̄ de ſpū:l3 minus q̄3 corpora hūida:⁊ ſic ad illud. ⸿ Ad 2ᵐ cū dicit̄ q̄ ſperma tūc acqreret ſpū in matrice. Dico q̄ loquit̄ h̄ de ſpermate qd̄ eſt menſtruū mulieris ⁊ nō de ſpermate viri.nā ſperma mulieris acquirit quādā fumoſitatem que nō eſt multū ex intentiōe nature.nec etiā eius actione: ſed magis cauſat̄ ex actione calidi in ipm̄ vt dictū eſt ſupra. q̄re nō valet. ⸿ Ad 3ᵐ cū dicit̄ q̄ matrix hr̄et virtutē actiuā: q: h3 caliditatē3 l3 modicā:de h̄ tn̄ queret̄ infra ex ꝓpoſito. ⸿ Ad aliud cu3 dicit̄ q̄ ſperma attraheret ſpū frm̄ qd̄ falſum eſt.cum nullus ſit frigidus. Dico q̄ nō intēdit Hypo.q̄ attrahat̄ ſpūs frigidus abſolute. ſed aliqd ſubtile ꝓportionale ſpūi.qd̄ q: ei ꝯtriatur quodāmodo in p̄ncipio dicit̄ ſpūs.ſ. reſpectu eius quē reſtaurat. ſicut accidit in humido oleagino accenſo: q: tale humidū dicit̄ in p̄ncipio frigidu3.q: eſt ꝯtrium ei qd̄ incendit̄ in fine vero eſt totaliter aſſimilatū. ⸿ Et ex h̄ appet ad illud qd̄ dicitur q̄ inſpirat̄ frigidus. ⸿ Ad aliud.dico q̄ ſi eſſet ſpūs frigidus abſolute bene ipediret gn̄atiōnē.ſed q: nō eſt talis:ideo nō val3. ⸿ Ad aliud.cum dicit̄ q̄ nutritio fit ex humorib⁹ verū eſt de nutritione ꝓprie dicta que debet̄ mēbris viuis: ſed h̄ nō eſt vera nutricatio. ſed quedā reſtauratio.ideo nō ꝯcludit. ⸿ Ad aliud.nutricatio fit a ſimili.dico q̄ vex eſt in fine:ſed in p̄ncipio nō.ſufficit.n.q̄ in p̄n°ſit ei ꝓportionale.⁊ ſic ad illud. ⸿ Deide cū dic.

Hoc aūt ſit in lignis) In parte iſta declarat ea que dixit. Et p̄mo ꝓponit qd̄ itēdit: ⁊ declarat in exēplis.2°aptat qd̄ dixit ad ꝓpoſitū.2ª ibi. (Et quide3 ops ꝓlongare ſermonē.) Prima in duas.q: p̄mo p̄mittit qd̄ intēdit.2° declarat in exēplis.2ª ibi. (Intellectū autē p̄bent ligna) In p̄ma pte dicit:ita dcm̄ eſt q̄ ſpma calefactum in matrice frangit̄ a ſpū ⁊ per locū fracture attrabitur ſpūs frigidus a quo nutrit̄ ille ſpūs. ſed hoc totu3 fit in lignis ⁊ folijs:⁊ in cibis ⁊ potibus: ⁊ in oībus hꝫ quando fortiter calefiunt.

Intellectum autē p̄bent ligna ⁊c̄.) In parte iſta declarat h̄.⁊ p̄mo in lignis qn̄ fortiter calefiunt.2°in frondib⁹.3°in leguminibus.2ª ibi. (Faciunt aūt h̄ ⁊ frondes.) 3ª ibi. (Et legumia vt frumētū.) In p̄ma pte dicit.q̄ ſi accipiamus exēᵐ in lignis qn̄ aduruntur:tunc ipſa p̄bent nobis intellectū.i.cognitionem dictoꝝ.q: oīa ligna cum aduruntur inflāmantur ⁊ maxime ſi ſunt ligna ſubuiridia.i. mediocriter ſe hn̄tia inter ſicca ⁊ viridia.ipſa emittunt ſpūm per ſectionē ⁊ fracturas quę fit in eis a ſpū in eis incluſo.⁊ a calido eleuato ⁊ ille ſpirit⁹ exiens per fracturā qn̄ tendit ad extra reuoluit̄ circa ſectionē.i.circa locū rupture.vt p3 ad ſenſu3. apparet ergo manifeſte rōcinatio dicta de ſpū.ſ.quō frāgit ſubam ſpermatis. ⸿ Tūc ꝓcedit vlterius ad ꝺclarationē attractionis eius:⁊ dicit q̄ per calidu3 extn̄s in ligno.i.ſpūs qui eſt in ligno attrahit alterū.ſup.ſpm̄ frigidū:a quo.ſ.ſpū frigido:nutritur.i.refocilatur: q: nō eſt ꝓprie nutritio ⁊ ad ſe dicit.ſup.venire ſpm̄ frigidū:ita q̄ vtraq3 ſra pōt ſaluari. ⁊ tunc dat cām illius circūuolutiōis ſpūs circa fracturas lignoꝝ.dicens. ſiquidē.n.pro q:.non attraheret̄.ſup.ille ſpūs frigidus extra tendens.ſ.per fracturas ligni: ſup.ſed h̄ videmus fieri ad ſenſum.ergo ops q̄ attrahat̄ ſpūs frigidus per fracturā: ⁊ tunc dat cām generalem dicens.oē eni3 calidū nutritur a frigido moderato. Et ſubdit q̄ qn̄ calefit humidū qd̄ exiſtit in ligno: tunc ſpūs p̄mo factus. ſup.ex tali calefactione tendit ad extra ⁊c̄.totū eſt planū. ⸿ Iuxta p̄mā partē eſt intelligendū q̄ ex his verbis habetur q̄ ipſe nō intelligit hic de ſpū qui eſt in ſpmate viri:cuius eſt gn̄āre ⁊ informare mēbra. Cuius rō eſt. q: in iſta declaratione exēplificat de his que calefaciunt abſolute.ſed ſpūs qui eſt aīe inſtrm̄ nō eſt calidus abſolute: ſ3 determinat̄ a ſua forma: cuius eſt inſtrm̄ ⁊ que ipm̄ dirigit in ſuis operationib⁹.ſed loquit̄ hic de ſpū frigido ex q̄cunq3 ebullitione calidi. ⸿ 2°eſt intelligendu3 de eo qd̄ dicit q̄ ligna ſubuiridia maxime emittūt hūc ſpūm.i. ligna nō multū viridia neq3 multu3 ſicca. Et rō hui⁹ eſt.q: in lignis ſiccis multū ꝓpter defectū hūidi in eis nō multum apparet de tali ſpū in eis neq3 in nimis viridibus:q: in eis ſuffocat̄ calor: ꝓpter multā eoꝝ aquoſitatē que nō eſt ꝓportionalis igni:⁊ q: in lignis ſubuiridib⁹ eſt vtraq3 cā ſimul:iō magis apparet in eis talis hūiditas ſpūs. ⸿ 3° notandū de eo qd̄ dicit circa ſectionē.i. circa locū rupture:q: cā quare ſpūs exiens de ligno per fracturā reuoluit̄ circa locū fracture eſt h̄:q: omne calidū nutrit̄ a frigido moderato:vt ipſe dicit. ⸿ Sed aduertendū q̄ duplex ē calidū:ſicut appet per ph̄m in de morte ⁊ vita. Nā qddā eſt calidū qd̄ ſaluat̄ i ꝓpria mā: ſicut calidū ignis eſt:alis in ꝯcauo orbis lune exiſtis:⁊ tale calidū nō nutritur a frigido nec a mā aliena.aliud eſt calidū qd̄ ſaluat̄ in mā aliena:ſicut eſt calidū omne hic inferius exn̄s qdcunq3 ſit illud.ſiue ſit calidu3 corporis aīati vel inaīati. ⁊ rō q̄re hoc calidū qd̄ ſaluat̄ in mā aliena nutrit̄ a frigido moderato eſt:q: calidū iſtud ꝓpter ſui modicam quātitatē ſaluari nō poſſet:niſi cōtinuo generaret̄ eo q̄ h3 ſuum ꝯtriu3 ſibi approximatū.ſ.cōtinens ipm̄. Cum ergo exn̄s in mā aliena ipſa3 cōtinuo cōſumat qn̄ deueniſſet ad quātitatē modicam extingueret̄ a ꝯtinēte ⁊ exalaret. ⁊ ideo ad hoc vt perduret ops q̄ cōtinue foueat̄ ⁊ regeneret̄. Fouet̄ aūt a frigido nō quocūq3:ſed ſubtiliato. ⁊ ꝓpter h̄ qn̄ volum⁹ ignem accendere ſufflamus in lignis accenſis vt calor ſe cōuertat ad partes interiores ⁊ extrahat inde humiditatem ſubtilē que erat in ꝓfundo lignoꝝ ⁊ ex ipſa foueat̄. ⁊ ꝓpter h̄ etiā cōtingit q̄ ſufflatio in candela ardente qn̄ fortiter ſufflat̄ in ea extinguit̄.q: cum impulſu aeris forti ipellitur illud humidū ſubtile cōtinuatum cum groſſo candele quo humido ſubtili fouebat̄ ignis. ⁊ ꝓpter h̄ et̄ cōtingit q̄ ſi ignis ſic fortiter cooperiat̄ q̄ nō poſſit tranſpirare:q̄ tunc cōuertit̄ calor ſuper humidū illud ⁊ ab eo ſuffocat̄. Si aūt cooperiat̄ leuiter ſub cinerib⁹ q̄ ipſi ſint rari pōt reſpirare ⁊ cōſeruari. ⸿ Ex dictis et̄ pōt apparere vlterius cā. q̄re omne calidu3 hic inferius exn̄s h3 duplicem modū corporis:vt ponit ph̄s in lib. de morte ⁊ vita.quoꝝ vnus dicit̄ extinctio:⁊ iſte fit a ꝯtrio infrigidāte. ⁊ alter modus dicit̄ marcor qui fit ex conſumptione hūidi nutrimentalis. ⁊ ideo dicit ibi q̄ extinctio fit a ꝯtrio.ſ3 marcor fit a ſeipſo.q: marceſcit ⁊ ānihilatur qn̄ deficit ſibi humidū ex quo d3 nutriri. ⁊ ideo omne calidū ſi d3 ſaluari indiget refrigerari ne ſubito cōſumat ſuū humidu3. ⁊ ideo cor habuit pulmonē tanq3 quoddā ventilabrū per qd̄ eius calidū refrigerat̄. Et notanter dixit a frigido moderato:q: ſi eſſet frigidū ſuperfluū:tunc extingueret calorem.⁊ ꝓpter h̄ cōtingit q̄ in his qui nō habēt multū calorem refrigeratio ſui calidi ſufficiēter fit per alimētū ſicut eſt in plantis:⁊ ideo nō indiguerūt reſpiratione.hn̄t.n.nutrimentū magis frigidū q̄ aīalia.ſed in aīalibus eſt multa caliditas:⁊ ideo in eis nō ſufficit refrigeratio facta per nutrimentū:ſed in eis dilatat̄ ⁊ conſtringit̄ cor:⁊ que habuerunt plus de calido habuerunt pulmonē. Ex dictis ḡ apparet cā:quare talis ſpūs reuoluit̄ circa fracturā ligni cū ſit illud a quo nutrit̄ calor ille. ⸿ Deinde cū dicit.

Faciunt aūt h̄ ⁊ frōdes virides.) Declarat qd̄ dixit in alio exēꝑl.in frōdib⁹ viridib⁹.

⁊ patet ſnīa eius. ¶ Iuxta qđ notandū de eo qđ dicit: tendens aūt: ſup. ſpūs ad extra: pbet. i. facit ſonum ſm ꝙ expirationē preber ſm ꝙ reſpirat. ꝙ aliqñ in exitu talis ſpiritus ad extra per fracturā fit quidā ſon⁹ ad modū ſibili: ⁊ h̄ eſt cum ſubito ⁊ cum īpetu tendit ad extra: ſicut apparet in tonitruo qñ ſubito expellit̄ vapor ille de nube: ſed ſi ille ſpūs exiret paulatine nō faceret ſonū. deide cū dic̄. Et legumina. declat in alio ex⁰ ⁊ pꝫ. ¶ Deide cū dicit.

Et quid opꝫ prolongare ſermonē) Hic adaptat qđ dixit ad ꝑpoſituꝫ: ⁊ dicit: ita declaratū eſt ꝑpoſituꝫ in ṗdictis exēplis. Et quid. i. ꝑpter quid oꝫ ꝑlōgare ſermonē. ſup. ad maioreꝫ declarationeꝫ dictoꝝ cum oīa ſint mãifeſta. quaſi dicat. ꝙ nihil. quecūqꝫ. n. caleſiūt emittunt ſpm̄. ſupp. vt pꝫ diſcurrēdo in oībus: ita ꝙ h̄ eſt quedam regula gn̄alis ⁊ attrahūt alte℞: ſup. ſpm̄ frigiduꝫ ēcōtra ſm hūc. ſ. q2 prior ſpūs erat calidus: ⁊ ideo hꝫ ſe cō frigido: ⁊ hō neceſſitates. i. hō exēpla neceſſitatē hn̄tia. inducte ſunt a me. ſup. ad declarādū ⁊ manifeſtādū ꝙ ſperma calefactū in matrice emittit. ſup. ſpm̄. Siſr aūt ⁊ ſperma hꝫ ſpm̄ a matrice ſpirante. ſup. ſpūm ſm ei: qñ. n. matrix. i. id qđ ɔtentū eſt in matrice: attrahit ad ſe ſm aerē: tunc ſperma inſlat̄. calidꝫ aūt exiſtēs. ſup. ſperma tanq̄ in calido. ſup. loco: ⁊ etiā iuxta ſperma viri: a quo etiā caleſit: vt dictū fuit ſupra. tūc vtiqꝫ hꝫ ſpm̄: ſup. ꝑꝑ caleſcōnē eius: ⁊ emittit: ſup. ſpm̄: ⁊ hoc eſt qđ dicit.

QUia queſitū eſt ſupra vtꝝ mulier habeat ſperma qđ ſit nec̄io requiſituꝫ ad generationē fetus: ɔñter querat̄ vtꝝ in ſpmate mulieris ſit aliqua virtus actiua in gn̄atione fetus. Et arguit̄ ꝙ ſic. q2 vnūq̄qꝫ agens aſſimilat ſibi paſſum. h̄ ṗſuppoſito arguo ſic. in illo qđ aſſimilat ſibi paſſum eſt virtus actiua reſpectu fetus. ſed ſpma femine aſſimilat ſibi fetuꝫ. ğ ⁊c̄. Maior pꝫ per ſuppōneꝫ factam. Minor appet. q2 videmus fetum aſſimilari matri aliqñ ita ꝙ nō patri. hoc aūt nō eſſet niſi in ſpermate mulieris eſſet virtus actiua reſpectu fetus. ideo ⁊c̄. Et h̄ ē rō in qua ſe fundauit Gal̄. vt dicit Aui. 9⁰ de aīalibus: qui putauit ſe multū ſcire de ramis ſcie nãlis ⁊ nihil ſciuit. ſꝫ per deum ipſe plus ſciuit q̄ Auicē. q2 libellū Gal̄. de ſpermate nō habemus: ⁊ ita ille qui ei imponit̄ eſt ſuus: ſicut brunelli: ⁊ multa īponit ſibi Aui. que nō credo ꝙ dixerit. ſed nō eſt vis ad ṗſens. ¶ P̄. ſi in matrice eſt virtus actiua ad ꝑductioneꝫ fetus. ergo in ſpermate femie erit vtus actiua. ſed matrix hꝫ virtutem actiuā. vt ꝑbabo. ğ ⁊ ſperma femine. Maior appet ex h̄: q2 ſpma femine acquirit virtutē quā hꝫ a matrice: ſicut ſperma maſculi acqrit virtutem a locis in quib⁹ generat̄. Minor appet. ſ. ꝙ matrix habeat virtutē actiuā. ṗmo auc̄tate Auicen. ṗmo cañ. fen ṗma. capi. de mēbris. qñ dicit ſic. ⁊ mulieres inſuper hn̄t matricem per quā ſpermatis cōplet̄ vtilitas. Item q2 in matrice generatur aliqđ qđ eſt diuerſuꝫ a ſuba matricis: vtputa mola. mō h̄ eſt dr̄ia inter virtuteꝫ generatiuam ⁊ nutritiuaꝫ: q2 virtus nutritiua generat aliquid cōiunctuꝫ ſibi: virt⁹ aūt gn̄atiua gn̄at aliqđ a ſe diſtictū: cū aūt mola ſit aliqđ diſtinctū a matrice. ğ matrix hēbit vtutē gn̄atiuā. ¶ Qr aūt generet molā pꝫ p Aui. 3⁰ cañ. ca⁰ d molā.

In oppoſitū eſt phs ṗmo de generatione aīaliū. ⁊ Auerroys in ſcđo ſui colliget.

Ad iſtā qōnem dōm ꝙ aliqđ hr̄e virtutē generatiuā pōt duplr itelligi. vno mō ṗncipalr: ita ꝙ ſit ṗncipale agens. alio mō ſm quid ⁊ ſcđario. ſi ṗmo mō itelligat̄. dico ꝙ īpoſſibile eſt ſperma mulieris hr̄e virtutem actiuā in ꝑductione fetus. Si aūt intelligat̄ ꝙ hēat virtuteꝫ actiuā ſm quid ⁊ ſcđario. dico ꝙ nō eſt incōueniēs. Primū appet ex h̄: ⁊ eſt rō phi ṗmo de gn̄atōe aīaliū. ſi in ſpermate femelle eēt virtus actiua ṗncipalr ad ꝑductionem fetus: tūc femina poſſet per ſeipaꝫ abſqꝫ maſculo generare. ſed ɔñs eſt falſuꝫ. ergo ⁊ añs. falſitas ɔñtis appet: q2 in illis in qb⁹ eſt diſtinctus maſculus a femella in aīalibus nunq̄ femina poſſet per ſeipam gn̄are. ꝑbatio ɔñe. q2 ſi hr̄et virtutē actiuā: tūc hoc nō eēt niſi q2 aut exhiberet formā fetui aut diſpōeret mãm ad ſuſceptionē forme: q2 plurib⁹ modis variari nō pōt. ſed nō pōt dici ꝙ det formam fetui: q2 actiuo approximato paſſiuo nec̄io fit actio ⁊ paſſio. Cum ğ mulier hēat mãm fetus: ēt ꝑ ſe det formā fetui cū approximabit̄ ſpma eius ſanguini mēſtruo nec̄io ꝑducet̄ fetus. ğ gn̄abit in ſe per ſeipaꝫ ſine viro: qđ eſt falſuꝫ. Nec pōt dici ꝙ hēat virtuteꝫ actiuā tanq̄ diſponens mãm: q2 ſicut appet per phm. 7⁰ meta. idē eſt agens dans formā ⁊ ꝑparās mãm: q2 forma nō educit̄ de agēte: ita ꝙ agens ponat formā in mãm: ſed educitur ab agēte ex mã remouēdo diſpōnes ɔ̄rias que erāt in mã ⁊ inducēdo ꝑprias. ſi ergo ſic eſt de neceſſitate ideꝫ erit agēs dans formā ⁊ diſponēs mãꝫ alr̄. nō daret formā ⁊ nihil operet̄: qđ eſt falſuꝫ. ¶ P̄. h̄ declat̄ ſic 2⁰: q2 manifeſtū eſt ꝙ maſculus ⁊ femia aliqđ faciūt ad gnōnē: q2 aliqđ exhibēt fetui. cum ğ in fetu ſit mã ⁊ forma. aut ğ vterqꝫ exhibet formā aut tm̄ vn⁹ aut nullus. Non eſt dōm ꝙ nullus: vt pꝫ de ſe nec ꝙ ambo: q2 tūc alter eoꝝ ſupfluerit ad gn̄ationē: nec ꝙ vterqꝫ det mãm ꝑꝑ eandē rōnē: q2 alter eoꝝ ſupfluerer. ğ vnus eoꝝ dat mãm ⁊ alter formā. ſꝫ nō pōt eē ꝙ femina det formā: q2 qđ dat nutrimētū dat mãꝫ gnōnis. nã nutricatio eſt gn̄atio q̄daꝫ. ⁊ nō differūt niſi ſm ꝙ dr̄nt totuꝫ ⁊ ps. ſed cū eadē ſit mã toti⁹ ⁊ ptis qđ dat nutrimētū: dat ēt mãꝫ. mulier ğ dabit fetui mãm. cū aūt mã ſit ṗn^m paſſiuū. relinquit̄ ꝙ ſolū femia tribuat mãm vel ṗn^m paſſiuū fetui ⁊ vir formā. ğ in ſpmate mulieris nō erit virtus actiua. ¶ P̄. ſi in ſpmate mulieris eſſet virt⁹ actiua in ꝑductione fetus: ſeqret̄ ꝙ femia eēt in gn̄atiōe agens ṗncipale. ɔñs eſt falſum. ğ ⁊ añs. falſitas ɔñtis eſt nota de ſe. ꝑbatio ɔñtie. q2 cuꝫ ad gn̄ationē ɔcurrat ſpma maſculi: aut ambo ſpmata erūt agentia diſtincta adinuicē: aut fieret ex ipſis duobus quoddā mixtū. ſed nō pōt dici ꝙ ſint duo agentia diſtincta. q2 tunc qđ generaret̄ ab eis nō eēt quid vnuꝫ. Cuius rō eſt. q2 omne agens aſſimilat ſibi paſſum. ſi ergo ſunt diuerſa agētia. ergo diuerſa aſſimilata ⁊ diuerſi effectus: hoc aūt eſt falſum. vt pꝫ. ergo ⁊c̄. ¶ Nec pōt dici ꝙ ex illis duobus ſpermatib⁹ fiat vnum mixtuꝫ: q2 oporteret dare aliquod ṗncipale agens ipſa permiſcēs adinuicem: qđ eſt īpoſſibile. vt declarabit̄ in quadā queſtione. ergo ⁊ impoſſibile eſt illud ex quo ſequit̄. ſ. ꝙ ſperma mulieris habeat virtutē actiuaꝫ in ꝑductione fetus. ¶ P̄. ſi in ſperma mulieris eſſet virtus actiua in gn̄atiōe aut haberet hanc virtuteꝫ in ſeipſo aut in materia aliena: ſed nō in ſeipſo. ṗmo q2 tunc idē eſſet agens ⁊ patiens reſpectu ſui ipſius. h̄ autē eſt falſum. q2 agens ⁊ patiens debent eſſe diſtincta loco ⁊ ſubto. aliter eniꝫ idem reciperet formā a ſeipſo: qđ eſt īpoſſibile. nec pōt hr̄e virtutem actiuam in mã aliena. q2 aut illam mãm exhiberet maſculus aut femella. ſed nō maſculus vt quilibꝫ ɔcedit. ğ femia. ğ femina eſſet per ſe ſufficiēs ad gn̄ationē. ¶ Et ꝑpea dicebat phs ṗ de gn̄atiōe aīaliū. ꝙ rōnabile eſt ꝙ maſculus exhibeat ṗncipiū actiū. femina aūt paſſiuū vt mãꝫ in qb⁹ eſt diſtinctus maſculus a femella: in qbus vero nō eſt diſtinctus nō opꝫ: ſicut in plantis in quibus nō eſt diſtinct⁹ maſculus a femella: adhuc tñ in granis diſtinguit̄ actiuū a paſſiuo: q2 in cuſpide eſt virtus actiua ⁊ in medio eſt virtus paſſiua. vnde quādo frumentum ſeminatur illa pars que eſt in cuſpide ṗmo germiat: ⁊ alia marceſcit ⁊ in eius conuertitur nutrimentum. ⁊ ideo formice quando grana

frumenti recondunt et volunt ipſa conſeruare ſub terra ne naſcantur corrodunt cuſpideʒ eius in qua erat virtus actiua: ⁊ poſtea non germinant : ⁊ hanc cautelam habuerunt ex iſtinctu nãe. Ex dictis ergo appet ꝙ in ſpermate femine nulla eſt virtus actiua pncipalis in gñatiõe fetus. Si aũt loquamur de virtute actiua ſm quid dõʒ ꝙ in femina põt eſſe virtus actiua. Cuiꝰ rõ eſt. qꝛ oẽ patiẽs phyſicum in patiẽdo quodãmõ agit: ⁊ agens ẽt quodãmõ repatitur. cuʒ ergo ſpma mulieris qđ eſt menſtruũ dealbatũ: qꝛ de illo loquimur ſit patiens ⁊ mã gñationis. ḡ quodãmodo dicet̃ agere: nõ tñ ad ꝓductionẽ fetus: qꝛ vt ſic accidit ꝙ agat. ¶ Ex his ad rõnes factas in õriuʒ apparet ſolutio. ¶ Ad pmã dõm ꝙ aliqd aſſimilari alteri põt dupliciter intelligi. vno modo ꝙ per ſe aſſimilet̃. alio mõ p accidens. tunc dico ꝙ ſi aliqd aſſimilet̃ alicui per accidens: nõ ops ꝙ illud ſit pncipiũ actiuũ reſpectu eius. mõ ita eſt in ꝓpoſito. qꝛ qñ ſperma maſculi nõ eſt potens aſſimilare ſibi totaliter fetũ: h nõ eſt: niſi ꝓpter inobediẽtiã mãe: ⁊ tunc diſpões agẽtis remanẽt in mã: ſicut verbi grã. qñ fit aliqđ artificiatũ qđ nõ ſimilat̃ agenti: puta cultellus ſi nõ aſſimiletur forme cultelli exiſtẽti in aĩa fabri: h eſt per accidens. ſ. ꝓpter indiſpõnem ⁊ inobedientiã ferri: ⁊ tunc diſpões mãe ferri remanẽt in cultello: eodẽ mõ eſt in ꝓpoſito. non ergo aſſimilat̃ matri: qꝛ ſpma inducat in eius ſimilitudinẽ: ſed ꝓpter defectũ ſpmatis patris nõ potẽtis pfecte remouere diſpões ſpmatis femine ⁊ iducere ſuas. ⁊ ſic eſt ꝙ aſſimilatur matri per accñs. ¶ Ad 2m dõm ꝙ minor eſt falſa. ¶ Ad auctatẽ Auic. dico ꝙ nõ vult dicere ꝙ in matrice ſit virtꝰ gñatiua: ſʒ ſolũ cõſeruatiua. ¶ Ad aliaʒ de gñatione mole nõ rñdeo ad pñs: qꝛ ipaʒ determinabo in qõnibꝰ de quolibet: qꝛ fuit ibi ꝓpoſita.

Sed ſperma iflatũ facit pãniculũ ⁊c.) Iſta pars põt dupl'r introduci ⁊ ad pcedentia cõtinuari. vno mõ dicẽdo ſic. ꝙ poſtꝙ̃ Hypo. in pcedẽtibus determinauit vnũ eorum que ꝓpoſuit. Hic declarat aliud. nam ſupra duo nobis ꝓpoſuit Hyp. quoꝝ vnũ fuit ꝙ qñ duo ſpmata aggregant̃ in matrice. tũc colligit̃ ⁊ ingroſſat̃ ſperma mulieris in matrice. 2m qđ nobis ꝓpoſitũ fuit ꝙ tale ſpma hʒ ſpiritum: qꝛ caleſit ⁊ ꝙ attrahit ſpũm frigidũ: ex quo alitur. Poſtꝙ̃ ergo declarauit hoc 2m: hic intendit declarare pmũ. ſ. quõ ſperma mulieris colligit̃ ⁊ ingroſſatur in matrice. ⁊ iſte eſt vnus modus ꝯtinuandi. ¶ Uel poſſumꝰ dicere aliter ⁊ forte meliꝰ. ꝙ poſtꝙ̃ oſtẽdit que operatiões ꝓueniunt in gñatione fetus circa pncipium cõceptionis. hic oſtẽdit quis effectus ⁊ qđ operatuʒ ꝓueniat ex h circa pncipiũ generatiõis fetus in matrice. Et duo facit. qꝛ pmo facit hoc. 2º declarat que dixit in ꝓpria experientia. ſcđa ibi. (At vero ſex diebus manens in matrice) In pma pte dicit ꝙ ſperma inflatũ. i. tumefcñ. qꝛ vt dicit Auic. 3º cañ. pma operatio que fit in ſpermate eſt ꝙ fit tumefactũ ⁊ ſpumoſum. facit pãniculũ. ſup. quẽdam: aut p ⁊: ſup. ille pãniculus factus cõtinuus totꝰ ſicut viſcoſus. i. ad modũ cuiuſdaʒ viſcoſitatis extendit̃ exterius circa ſpm. ſ. ſpma. ⁊ declarat in exẽplo exteriori: tãꝙ̃. i. ſicut ſup. contingit in pane aſſato. i. qñ aſſatur in furno. qꝛ tunc ſubtile. ſup. qđ eſt in paſta: caleſcẽ. ſup. pane ſtat. i. circũdat ſuperficialiter. i. exterius in ſpẽm panniculi. i. ad ſimilitudinem cuiuſdaʒ tele. qꝛ facit quãdaʒ cruſtam duram circa paneʒ: ⁊ tunc panis inflatus eleuatur ſm quãtitatem ſue inflationis ⁊ fit ad modũ rei pãniculoſe: ⁊ tunc adaptat h exemplũ ad ꝓpoſituʒ: aũt: pro ſimiliter panniculus circũſit exterius toti ſpermati calefacto ⁊ inflato. ⁊ iuxta medium ſpermatis eſt quidam meatus qui tendit ad extra per quẽ ſpiritus trãſit ad intus ⁊ extra. qui tranſitus ⁊ meatus eſt vmbilicus pueri per quem ſuſcipit nutrimentum: ex h panniculo: diſtat. i. ſeparatur: tenue. i. illud qđ eſt ſubtile ⁊ aquoſum: ex quo generatur ille panniculus: ⁊ ſupple de ſpermate. i. de ſubſtãtia ſpermatica: parum eſt in ſe. ſ. in generatiõe illius pãniculi: eſt rotunduʒ. i. fit figure rotunde. in pãniculo. ſup. contentũ. ¶ Iuxta quã partem eſt intelligenduʒ ꝙ Hypp. in his verbis inſinuat nobis multa: ⁊ pmũ ẽ illud qđ ꝓuenit pmo ex actione ſpermatis. cum dicit ſperma inflatuʒ facit panniculũ. Illud ergo qđ pmo generatur in embriõe eſt pãniculus: qui circũuoluit ſperma vtriuſqʒ. ¶ Scđo inſinuat modũ generationis illiꝰ panniculi: quia dicit ꝙ fit ex calefactione partis exterioris: ſicut cõtingit in cruſta panis ex aſſatione. attrahitur eñi pars ſubtilis ⁊ aquoſa a calido a centro ad circũferentias ⁊ aſſatur ⁊ fit cruſta. ita etiaʒ ex calefactione duoꝝ ſpermatũ fit quedaʒ cruſta in qua circũuoluitur totuʒ ſperma. ¶ Tertio inſinuat differentiã inter materiã ex qua fit ille panniculus: ⁊ iſte fetus: ſicut appoſuit differentiã inter cauſaʒ efficientẽ vtriuſqʒ cum dixit. Calefactio ⁊c. ita hic inſinuat diuerſitateʒ materie vtriuſqʒ. Nam per hoc ꝙ dicit tenue dat diſpoſitionẽ materie panniculi. quia pãniculus fit ab humiditate ſubtili aquoſa attracta ad ſuperficiẽ ⁊ indurata a calido: vt vult Auicen. 3º cano. ¶ Per hoc autẽ qđ dixit. hoc aũt aliud ſperma. ſ. pars groſſa que remanet dedit itelligere diſpoſitionem materie fetus. quia ex ea debet generari aliqđ ſoliduʒ: ⁊ ideo oportuit ꝙ eſſet groſſa materia fetus. Differentia ergo inter ſubaʒ pãniculi ⁊ fetus eſt duplex. vna eſt in ſubſtãtia: alia in qualitate: quãtũ ad ſubam eſt differentia: quia ſuba que ſubycit̃ in generatiõe panniculi eſt tenuis: ſed illa que ibi continet̃ eſt groſſa ⁊ corpulenta: qꝛ fetus qui debet inde generari debet eſſe quid groſſum et corpulentuʒ ⁊ lineatuʒ ⁊ figuratũ. talis aũt configuratio magis cõſeruatur in ſuba groſſa ⁊ dura ꝙ̃ in fluxibili ⁊c. ¶ Secundo differt materia pãniculi a materia fetus in qualitate. quia qđ ſubycitur pro materia panniculi eſt ſicut ſuperfluitas quedam: reliquũ autẽ qđ eſt materia fetus eſt purum magis. Et ratio huiꝰ eſt. quia per accidens pãniculus intendit̃ a natura: qꝛ ſoluʒ vt fetus habeat melius eſſe: ſed fetus per ſe intendit̃. quare ⁊c.

Sed quia Hyppo. dicit ꝙ ſperma inflatũ facit panniculum orit̃ dubꝰ non modica: vtruʒ. ſ. panniculus iſte generet̃ a virtute generatiua exiſtente in ſpermate: an ſolum ex calefactione matricis. ⁊ videtur ꝙ ſoluʒ generet̃ a caliditate matricis. pmo qꝛ Hyppo. dixit ſupra ꝙ ſperma iniectũ in matriceʒ pmo colligit̃ ⁊ ingroſſatur calefactum. Cum ergo hec ingroſſatio fiat in matrice ex illo calefacto videt̃ ꝙ eodẽ modo ex vltimiori decoctione vel calefactione generet̃ a calido illo pãniculus ille. ¶ P̄. Ariſto. 2º de generatione animaliũ. dixit ſic. conueniente aũt corporeo. i. menſtruo ſegregatur calidũ humidum ⁊ circumſtant in circuitu hymenes. i. pellicule ⁊c. ibi enim legendo videt̃ velle ꝙ ex calefactione tales pellicule generent̃. ¶ P̄. Hyppo. dicit ꝙ iſte panniculus generatur ſicut cruſta in pane. cõſtat aũt ꝙ illa cruſta generatur a calido aſſante in ſuperficie materiã panis. ergo ⁊ eodẽ modo pãniculus. ¶ P̄. h arguit̃ rõne. quia illa pellicula pmo gñata: aut generat̃ a caliditate matricis: aut a ſpmate maris: aut femelle. nõ a ſpermate femelle: qꝛ in ipſo nõ eſt aliqua virtus actiua: vt oſtenſuʒ eſt ſupra: nec a ſpermate maris: qꝛ ſpma maris ſolũ habet virtuteʒ ab eo a quo decidit̃: ſed cum illud a quo decidit̃ non habeat iſtas pelliculas. ſed ſolũ mẽbra. ergo ſperma maſculi non habet virtutem generandi niſi membra ⁊ nõ pelliculas. relinquitur ergo ꝙ ſolum ſit generatus iſte panniculus a caliditate matricis.

In oppoſitū videt̄ eſſe Yppo. in p̄mo verbulo quādo dicit ꝙ ſperma iſlatū facit pāniculum. per h̄ ergo videt̄ innuere ꝙ pāniculus ille generatur a ſp̄mate ꝑ ei⁹ v̄tutē iformatiuā ⁊ nō ſolū a calo.

Ad iſtā qōnem dico ꝙ intentio quorūdā fuit ꝙ talis pellicula circūuoluens ſp̄ma generet̄ ſolum ex caliditate aſſante exiſtēte in matrice ex qua aſſatione ꝓuenit cruſta. ¶ Sed h̄ opinio reprobat̄ ab Auicē. 9° de aīalibus. qꝛ vt dicit in matrice nō eſt caliditas aſſans: cuius ſignū eſt: qꝛ in ipſa interius eſt humiditas multa circa ſuperficiem eius interiorē: h̄ aūt nō eſſet ſi in ea eſſet caliditas aſſans: ſed eſſet cōſumpta totaliter. ¶ P̄. ſi h̄ eēt vt ipſe dicit: tunc ſimili modo omne aliud humidū cōtentū in loco calido haberet cruſtam in ſuperficie: qꝛ nō eſt maior rō de vno ꝙ̄ de alio. h̄ aūt eſſe eſt falſum manifeſtuꝫ: qꝛ chilus exiſtens in ſtōaco eſt humidus in calido loco: ⁊ tñ cruſtam nō hꝫ. ſimiliter ſanguis in epate vel in venis. quare ⁊c̄. Unde dicit ſic Aui. ⁊ ſtultus eſt qui dicit ꝙ operatur matrix ſicut caliditas in. f. ⁊c̄. ¶ Et ideo dicēdū eſt aliter ad qōnē. Dico ergo p̄mo ꝙ h̄ tela ⁊ pellicula generatur p̄ncipaliter a virtute iformatiua que eſt in ſp̄mate maſculi. 2° dico ꝙ quātū ad aliquid iſta virtus informatiua iuuat̄ a calefactiōe matricis. Primū declarat̄ ex duobus. qꝛ ſic ſe hn̄t fetus ⁊ pellicule circūdantes fetuꝫ ⁊ ligamenta quibus fetus alligat̄ matrici: ſicut ſe hꝫ fructus et ligamentū ei⁹ ⁊ cortex ⁊ cooperimēta vt frondes ad ipſaꝫ arborem. ſed eadē eſt virtus arboris generatiua fruct⁹ et ligamenti ⁊ corticis ⁊ frondiū. ergo etiā ab eadeꝫ virtute generabit̄ fetus ⁊ pellicula ip̄m circūdans ⁊ ipſi⁹ ligamēta: h̄ autē eſt virtus que eſt in ſpermate maſculi. ergo ⁊c̄. ¶ P̄. omne qḋ generat̄ ꝓpter finē determinatū ⁊ ꝓpriū generat̄ a virtute nāe. ſed pellicula circūdans fetū eſt generata ꝓpter finē ꝓpriū intentū ⁊ determinatuꝫ a natura. ergo ⁊c̄. Maior pꝫ. qꝛ agens nāle non agit niſi motū a fine: ⁊ ꝓpter finē aliquem. Minor pꝫ per ph̄m 2° de generatione aīaliuꝫ. Dicit. n. ꝙ h̄ pellicula fit gr̄a alicui⁹. ergo iſta pellicula generat̄ a v̄tute informatiua maſculi. ¶ Et videte. vlterius ſi inſpiciamus nāꝫ calidi abſolute nō poterit talem pāniculū gn̄āre. Cuius rō eſt: qꝛ eius actio nō eſt terminata nec limitata a fine. talis aūt panniculus eſt ꝓpter finem: ⁊ ideo ꝓportionatur cauſe agenti determinate: ⁊ ꝓpter finem: ⁊ nō calido abſolute: ⁊ ſic apparet p̄mū. ¶ Dico 2° ꝙ actio naturalis ſpermatis in gn̄atiōe taliuꝫ pellicularuꝫ ⁊ pāniculorū iuuatur a caliditate loci calidi .ſ. matricis: qꝛ ſicut apparet. 4. metheoroꝝ. ⁊ 2° de generatione aīalium. lꝫ virtus informatiua ſpermatis ſit p̄ncipalis in gn̄atione: iuuat̄ tñ a calido. ⁊ ideo dicebat ph̄s 2° de generatione aīaliuꝫ. Cōueniente aūt corporeo deſiccatur humidū ⁊ circumſtant hymenes. Et gratia alicuius: ita ꝙ ibi eſt duplex rō attendenda. naꝫ eſt ibi generatio: ⁊ vt ſic de neceſſitate iuuatur a calido: ſed in q̄ꝫtum h̄ generatio ē gratia alicuius finis: ⁊ h̄ fit ab agente ꝓpter fineꝫ ⁊ vt ſic generatur a virtute nāe que ē in ſpermate maris. ¶ Sꝫ qꝛ dictū eſt ꝙ h̄ pellicula eſt generata ꝓpter fineꝫ ⁊ vtilitatem quādam vt videat̄ que vtilitas eſt h̄ eſt notandū. ꝙ dato ꝙ Yppo. loquatur de iſta pellicula in ſingulari: tñ iſte pāniculus eſt triplex: ſicut dicit Auic. 9. de aīalib⁹. Nam vnus eſt pāniculus vel mēbrana: qḋ idem eſt que imediata circūuoluit̄ ſpermati: ⁊ iſte pāniculus aſſimilat̄ pāniculo interiori inuoluto circa ouum. Et ideo dicit̄ ab Ar. ꝙ ſi in. 40. diebus cadat fetus in terrā apparebit iſte pāniculus. ⁊ iſte pāniculus eſt circa ſperma vt virtus eius coadunetur ⁊ nō diſpergatur: quia virt⁹ vnita fortior ē ſe diſperſa. Item ne imediate tangat res duras ⁊ ſolidas vt matricem que eſt corpus ſolidum: ſperma autē eſt valde paſſibile ⁊ molle. ſecūdus panniculus eſt qui recipit acutas ſuperfluitates fetus: vt vrinam ſudoreꝫ ⁊ talia ſuperflua generata in embrione q̄ emittūtur per vmbilicū. vnde pueri non mingunt aliter in matrice: ⁊ ideo per illam pelliculaꝫ expellunt illas ſuperfluitates: ⁊ h̄ pellicula nō inuoluit totum fetuꝫ. ſed ſolum in partibus inferioribus vt contineat eas ⁊ eſt diſcooperta in parte ſuperiori vt recipiat illam ſuperfluitatem acutaꝫ mordicatiuā ne ledat fetum. ⁊ ꝓpter h̄ contingit ꝙ in partu exit multa aquoſitas cum fetu. 3ª pellicula eſt illa per quā fetus alligatur matrici que dicit̄ ſecundina cum qua continuat̄ vmbilicus pueri ⁊ terminatur ad extremitates quarūdaꝫ venarum que ſunt in matrice per quas puer ſuſcipit nutrimentum. Ex his ergo apparent iuuamēta harum pelliculaꝝ ꝓpter que fiunt a natura. ¶ Ex his ergo patet ſolutio ad rōnes. ad auctatē Yppo. dico ꝙ Yp. voluit per hoc ꝙ p̄ncipaliter generat̄ a calido illo: ſed ꝙ adiuuaret̄ a calido matricis. ⁊ ideo dedit ſimilē modū generationis eius: ſicut in pane aſſato. Et per h̄ patet ad aliaꝫ auctatē Yp. ⁊ etiaꝫ Ariſto. ¶ Ad rōneꝫ aūt dico ꝙ fit a ſpermate maſculi. Sed aduertendū ꝓpter diſſolutionē rōnis ꝙ eorū que fiunt a natura quedā fiūt ex p̄ma intentiōe ⁊ p̄ncipaliter: ⁊ iſto modo a ſp̄mate maſculi fit fet⁹ et eius mēbra: quedaꝫ aūt fiunt ex cōſequēti ⁊ ſecūdario a natura: ⁊ iſto modo: qꝛ natura facit in vnoquoqꝫ qḋ eſt optimuꝫ: vt pꝫ 3° celi ⁊ mundi. ideo natura fecit meliori modo quo poſſibile fuit in ꝓductione fetus: ⁊ qꝛ meli⁹ cōſeruabat̄ fet⁹ ſi inuolueret̄ in tali pāniculo ꝙ̄ aliter: ideo ꝓpter fetū ⁊ ſecundaria intētiōe pāniculuꝫ generauit. ¶ Ad ꝓbationē ergo que eſt in ꝯ̄rium ꝙ ſp̄ma hꝫ virtuteꝫ generatiuam a maſculo a quo decidit̄ concedat̄. ⁊ cum dicit̄. in eo a quo decidit̄ non eſt aliqua pellicula. Dico ꝙ nō ſolum recipit ab ipſo virtutē eorum que ſunt in patre in actu. ſed ēt eorum que ſunt in eo potētialr̄ ⁊ virtute. qꝛ vt dicit̄ 3° de generatione aīaliū. fet⁹ aliqñ aſſimilat̄ patri. aliqñ auo ⁊ nō patri. aliqñ ꝓauo ⁊c̄. aliqñ nulli parentū niſi in eo ꝙ aīal vel homo. Dato ergo ꝙ nō ſit in actu pellicula in viro a q̄ ſperma deciditur: tñ eſt in virtute in eo .ſ. in q̄ꝫtū fuit p̄mo embrio vel fetus. ¶ Uel dōm alr̄ ꝙ ſp̄ma hꝫ virtutē generatiuaꝫ ab eo a quo decidit̄: ⁊ ēt a corpore celeſti. qꝛ nā nō agit: niſi vt dirigit̄ ab intelligentyа ſm̄ intētionē Ar. 12. metaph̄. ⁊ etiaꝫ medicoꝝ. ⁊ ideo de v̄tute informatiua dubitat̄ quid ſit ⁊ a quo ſit: ita ꝙ Gal. de ipſa dubi⁹ attribuit ipſam altiori p̄ncipio. vt dicit Cōmētator. 9. metaph̄. Quid tñ ſit h̄ virtus infra apparebit in quadaꝫ qōne: ⁊ iō nā agens ꝑ finē facit ea que req̄runt̄ ad cōplemētū eius qḋ generat̄ virtute intelligētiaꝝ: ⁊ iō opus nāe eſt op⁹ intelligentie: ⁊ ſic ad illud. ¶ 2° circa lr̄am eſt du⁹ de eo qḋ dicit. Juxta aūt mediū ſp̄matis fit trāſitus ſpūs ad intus ⁊ extra per pāniculū in quo cōtinet̄ ſp̄ma rotundū. qꝛ dubitaret aliquis: quare ſm̄ mediū ſp̄matis fit tranſit⁹ ſpūs ad intus ⁊ extra. imo videt̄ ꝙ deberet dicere ad partem ſuperioreꝫ. qꝛ ſpūs iſte calidus eſt: ideo deberet moueri a centro ad circūferentias ⁊ nō ad mediū. ¶ Ad diſſolutionem h⁹ notandum ꝙ ſpūs accipit̄ dupl̄r. vno modo large .ſ. pro omni corpore calido ſubtiliato. alio modo ꝓprie .ſ. pro calido qḋ eſt inſtrumētuꝫ forme nālis dantis vitam: tunc dico ꝙ loquēdo de p̄mo ſpiritu verū eſt ꝙ de ſui natura eſt moueri de centro ad circūferentiaꝫ. vt tu arguis. ſed loquēdo de ſpiritu ſc̄do modo dicto: dico ꝙ talis ſpūs mouet̄ ſm̄ ꝙ requirit forma nālis cuius eſt inſtr̄m: qꝛ ab ea dirigit̄ ⁊ regulat̄ in ſuo motu ⁊ operatiōib⁹: ⁊ de h̄ ſpū loquit̄ hic Yppo. cuius eſt membra informare. ⁊ cauſa hui⁹ eſt duplex. vna eſt: quia ſm̄ modum ſpermatis attrabit ſibi nutrimentū: qḋ attractuꝫ in medio poſſit vndiqꝫ

Fundación Uriach

tranſmitti ad formandū mēbra verſus ſuperi⁹ ꝛ inferius ꝛ verſus dextrū ꝛ ſiniſtrū. vt ergo fieret melioꝛ formatio membroꝝ fecit ſibi viā in medio ſpermatis magis ꝙ̄ in aliqua alia parte. ideo fecit ſibi viam in medio. itē q2 exiſtens in medio pōt melius vndiq3 perfoꝛare ꝛ vaſa cōſtituere per que attrahit̄ ꝛ mittitur nutrimentū ad mēbra. ſubdit aūt vlterius ꝙ reliquū ſperma cōtentū in pānicu lo eſt rotundū. ꝛ per h̄ innuit dr̄iā que eſt inter materiā pellicule ꝛ fetus: q2 ipſa pellicula eſt generata ex ſcd̄a intentione nāe. illud vero groſſum qd̄ eſt contentū in ea ex intentiōe p̄ma ꝛ p̄ncipali. cauſa aūt quare illud cōtentū in eo eſt figure rotunde eſt duplex. p̄ma eſt: q2 de humidi natura eſt ꝙ quādo ſtat ꝛ permanet acquirit formā rotūdam: vt patet in lachrymis ꝛ in aqua que reperit̄ ſup frōdes. ꝛ q2 hoc ſperma incipit ꝯſtare in pānicuIo illo. Item q2 p̄mū qd̄ d3 generari eſt coꝛ: poſtea cerebrū ꝛc̄. Et q2 qd̄ p̄mo d3 generari eſt figure rotūde. iō ꝛc̄. Et vlterius: quia pellicula figurat̄ ſm ꝙ ſperma contentū in ea rotundat̄. ideo etiam pellicula circundans ſperma fuit figure rotūde. ¶ Deinde cum dicit.

At vero ſex dieb⁹ perman ēs.) Hic manifeſtat oīa que dixit in quadā pulcherrima expientia in qua vult oſtendere quō p̄mū qd̄ generatur eſt pellicula circundans ſperma: ꝛ ſatis patet.

Quia q̄ſitū eſt circa ſp̄ma femīe ꝯñr q̄rat̄ circa ſp̄ma viri. querat̄ ḡ vtrū ſp̄ma maſculi cedat in ſubā fetus. Et arguit̄ ꝙ ſic. q2 Aui. 9° d̄ aīalib⁹. ꝛ 3° cap̄. dic̄ ꝙ ſp̄ma maris ſm plurimū eſt ſuſtentamētū fetus. ꝛ vt dicit̄ ibi plures hoīes putauerūt Ar̄. intellexiſſe ſperma viri nō eſſe partem ſube fetus. ſed h̄ nō fuit eius cōſiliū ꝛc̄. ¶ P̄. ſi ſp̄ma maris nō eſſet pars fetus: tunc fetus nō aſſimilaret̄ patri. ſed cōſequens eſt falſum. ergo ꝛ añs. falſitas ꝯñtis eſt nota ad ſenſum. p̄batio ꝯñtie. q2 genitū nō videt̄ generanti aſſimilari: niſi q2 aliqua particula decidit̄ a generāte que remanet in ipſo generato. ꝛ hoc videtur velle ph̄s p̄mo de generatiōe animaliū. Dicit eni3 ſic. ꝙ ſperma eſt ſicut veſtigium derelictū ab omnibus mēbris vt hēat ſimilitudinem generādi membra. h̄ aūt nō eſt niſi fetus. ergo ꝛc̄. ¶ P̄. ſicut ſe h3 coagulum lactis ad caſeum ſic ſe h3 ſperma viri ad fetū: ſed coagulū remanet in caſeo. ergo ſperma viri in fetu. Maioꝛ p3. q2 ſicut ſperma habet virtutē actiuā reſpectu mēbroꝝ ſic coagulū reſpectu lactis. Minoꝛ patet ad ſenſum. ergo ꝛc̄. ¶ P̄. ſi ſperma maris nō cederet in māā fetus: tūc ſequeret̄ ꝙ egrederet̄ a matrice fetu cōcepto. ſed ꝯñs eſt falſū. ergo ꝛ antecedēs. falſitas cōſequētis eſt nota. q2 nunꝙ̄ fuit hoc viſum. p̄batio cōſequentie. q2 ſi ſperma maris nō egredit̄: ſed retinet̄ ꝑpter fetum: neſcio ingredit̄ ſubām fetus: aut dicas quid fit ex eo. ¶ P̄. ſic ſe habet ſperma ad fetū ſicut coꝛ ſe h3 ad generationē aliarū partiū fetus: ſed coꝛ remanet in generatione membroꝝ fetus. ergo ſperma remanet etiā in ſuba fetus. Ideo dicebat ph̄s 2° de generatiōe aīaliū. ꝙ ſic ſe h3 coꝛ in generatiōe membroꝝ: ſicut ſemen iniectū in terram in quo p̄mo oꝛit̄ germen a quo omnia alia generant̄ vel oꝛiuntur. ḡ eodē mō ſperma manebit in fetu ſic̄ ꝛ coꝛ.

In oppoſitū eſt ph̄s p̄ de gnātōe aīaliū. vbi expſſe dic̄ ꝙ illud qd̄ emittit̄ a maſculo nulla eſt pars ꝯſtituti fetus. dicit. n. ſic ad litterā. Quecūꝗ enim que emittunt̄ maſculoꝝ nulla particula h⁹ eius qui fit fetus quēadmodū a fabro ꝛc̄.

Ad queſtionem iſtā videt̄ mihi dōm eſſe: l3 Auic. dixerit ꝯ̄riū: q2 magis credo Ar̄. ꝙ̄ Auic. ꝙ ſperma maris nullo modo ingreditur in ſubām fetus. ꝛ hoc declaro triplici via. Quarū p̄ma eſt ſumpta ex rōe p̄ncipij actiui ꝛ paſſiui. Scd̄a via ſumitur a ſimilitudine ſ3 quā ſperma viri agit in ſp̄ma femie. Tertia ſumit̄ a rōne maſculi ꝛ femelle. ¶ P̄ria rō talis eſt. ſi ſp̄ma maſculi eſſet de ſuba fetus: tūc idē eſſet actiū ꝛ paſſiuū reſpectu ſui ipſius. ꝯñs eſt ipoſſibile. ergo ꝛ añs: falſitas ꝯñtis eſt nota. q2 actiū p̄ncipale nō pōt eſſe paſſiuum vt ſic. ꝛ bñ dico actiū p̄ncipale ꝑpter actiua ſcd̄aria: que bene poſſūt cedere in māā: q2 ſunt paſſiua reſpectu actiui p̄ncipal. verbi grā. elīa oīa quodāmodo agūt qñ veniunt ad mixtionē: q2 inter ipſa eſt ꝯ̄rietas: ꝛ tñ ipſa cōuertunt̄ in ſubām mixti māe in māā ꝛ forme in formā mixti. ꝛ h̄ eſt: q2 nō ſunt p̄ncipale agens in illa mixtiōe. ſed calidum ꝓpoꝛtionatū ꝛ menſuratū a coꝛpoꝛe celeſti ē p̄ncipale agēs in omni mixto: vt apparet circa finē quarti metheoroꝝ. ꝛ tale agens p̄ncipale ipoſſibile eſt recipere formā mixti vel paſſi. quia omne agens ſm ꝙ hōꝫ eſt ens in actu: omne aūt patiēs ſm ꝙ hōꝫ eſt ens in potentia: ipoſſibile aūt eſt idē eſſe in actu ꝛ potētia reſpectu eiuſdē: q2 actus ꝛ potētia ſunt p̄me dr̄ie entis maxime oppoſite. vt dicit Cōmētatoꝛ circa p̄ncipiū p̄mi de aīa. ¶ Et ꝓpterea dicebat ph̄s 2° phyſi. ꝙ māā ꝛ efficiēs nō coincidūt. ꝯñā declarat̄. q2 ſperma maſculi eſt agens: q2 h3 virtutē actiuā. ſi ergo reciperet formā quā dat fetui: tunc eſſet in potentia paſſiua ad illā formā. ergo agens p̄ncipale eſſet actu ꝛ potentia reſpectu eiuſdē: qd̄ eſt ipoſſibile. ¶ Sed tu dices. iſta rō non eſt cōtra me. q2 ego dicā ꝙ pars ſpumoſa ꝛ ſubtilis que eſt in ſpermate viri agit in ſperma femine generando mēbra ꝛ agit in partē coꝛpulentā ſpermatis viri generādo ex ipſa ſpūm infantis: ꝛ tunc illa pars coꝛpulenta ſpermatis viri erit ſolū māā ꝛ nō agens: ꝛ ſic erit de ſuba fetus. ¶ Et videtur h̄ bene eē poſſibile: q2 tales partes ſpermatis viri apparent diſticte loco ꝛ ſubo: quia in eo eſt quedā pars ſubtilis perſpicua: ꝛ alia quedā pars globoſa alba: ꝛ coꝛpulenta. quare ꝛc̄. ¶ Ad h̄ dico ꝙ hoc nō valet. p̄mo quia ſic cōparat̄ ſpūs ad ſperma a quo decidit ſicut cōparatur ſpūs ad membra. ſicut ergo ſpiritus ſaluat̄ in membris ꝛ membra agunt per ſpm̄. ſic ſpiritus exiſtens in ſpermate viri. ita ꝙ totum humidū eſt illud qd̄ agit. ſicut ergo non fit diſtinctio inter ſpm̄ ꝛ membrum: ita nec inter partē ſpumoſam ſpermatis ꝛ coꝛpulentam: ꝛ ſicut coꝛrupto membro coꝛrūpitur ſpiritus qui eſt in eo. ſic etiā coꝛrupto illo coꝛpulēto ſpermatis coꝛrūpitur ꝛ ſpirit⁹. Et ideo voluit Auicē. ꝙ coꝛ cōſeruaret ſpiritum ꝛ eſſet eius minera. ſi ergo coꝛrūperet̄ illa pars coꝛpulenta cōtinens ſpūm nō fieret generatio. q2 coꝛrūperetur ſpiritus habens virtutē generatiuā qui eſt in illo coꝛpulēto. ſpūs aūt generatus qui remanet in coꝛde ꝛ in mēbris nō habet virtutē generatiuā membroꝝ: vt infra declarabitur: ſed ſolū eſt p̄ncipiū operationū ꝛ foꝛma membroꝛum quo ad operationes: quare imaginatio illa ſtare nō poteſt. ¶ Item nō valet ꝑpter aliud: quia ſic ſe h3 in generatione: ſicut in nutricatiōe: ſed in nutricatiōe nō eſt alia materia membroꝝ ꝛ ſpūs. ſed ex eadem materia reſtaurant̄ ꝛ coꝛpus ꝛ ſpiritus ꝛ mēbra. ergo etiā ex eadē materia generabit̄ ſpiritus ꝛ non ex vno ſpermate ſpirit⁹ ꝛ ex alio membra. Maioꝛ patet. quia nutritio eſt generatio quedam: vt apparet 3° de anima. ꝛ non differunt: niſi ſm totum ꝛ partē. ſed eadē eſt materia totius ꝛ partis. ergo ꝛ generationis ꝛ nutricatiōis. Minoꝛ apparet. quia tam membra ꝙ̄ ſpūs reſtaurant̄ ex ſanguine: l3 ſpirit⁹ ex parte ſubtilioꝛi ꝛ membra ex groſſioꝛi. ergo eodē modo erit in ꝓpoſito. ¶ Item nō valet 3° ꝑpter aliud. quia fruſtra fit per plura qd̄ poteſt fieri per pauciora. cū ergo natura non abūdet in ſuperfluis: ꝛ generatio fetus poſſit ſufficienter fieri ex ſpermate femie. ergo nō debem⁹ dicere

ꝙ fiat ex ſpermate maſculi: q̄re nō valet. Et ideo ſicut ex motore ꝛ moto non fit vnum ſic nec ex ſpermate maſculi qđ eſt mouens: ꝛ ex alio ſpermate qđ eſt motum.

¶ Scđo declarat̄ ꝓpoſitū ꝑncipale per rōnem ſumptaꝫ a ſimili: q: fetus generat̄ in mā menſtruali a ſpermate maſculi: ſicut archa ex ligno a carpentario. ſicut eniꝫ carpentarius inducit formaꝫ arche ex ligno per ſpecieꝫ ꝛ artem quā habet in anima ſua. ſic ſperma viri inducit formā in materia que eſt menſtruuꝫ per virtuteꝫ quā habꝫ ab eo a quo deciſum eſt. ſed ex carpentario ꝛ ligno in factione arche nō fit aliqđ vnuꝫ. ergo nec ex ſpermate maris ꝛ femine fiet aliqđ vnū. nō erit ergo de ſuba fetus. ¶ Sed aduertendum ꝙ ſperma maſculi aliqñ aſſimilat̄ organo: poteſt etiaꝫ aſſimilari carpētario: ꝛ pōt aſſimilari arti ꝛ ſcie. ſed diuerſimode: quia dicit̄ organū eius ſicut ſerra carpētarij dicit̄ organuꝫ quo carpentarius inducit formā ſcāni in lignum: ſic ſperma agens in virtute eius a quo deciditur pōt dici eius inſtrumentum. ſed vt hꝫ virtuteꝫ qua agit mediante ſpiritu eius pōt aſſimilari carpētario: ꝛ eiꝰ ſpiritus ꝛ virtus erit ſicut organum eius. aſſimilat̄ aūt arti inquātum eſt quid diuinū in eo qđ agit. ſicut ergo in organo vel ſcia ꝛ carpentario ꝛ ligno nō fit aliquid vnū: ſic nec ex ſpermate ꝛ menſtruo fiet aliquod vnum.

¶ Tertio declarat̄ ex alio: q: ſic dꝫ eſſe in gnātiōe fetꝰ hominis: ſicut ꝛ aliorū aīaliū que generant̄ ex maſculo ꝛ femella. ſed in generatōe quorūdā animaliū maſculus nullam ſubam corporaleꝫ emittit. ſed ſolū dat ſibi virtutē ex cōtactu femine que imittit mēbrū in maſculum. ergo ſic erit in homine ꝙ nō dat fetui aliquā ſubam corporalem. Maior pꝫ. quia oīa animalia generata per maſculū ꝛ femellam habēt ſimileꝫ modū generabilē in generatiōe. ſi ergo ſola virtus ſufficit in quibuſdā aīalibus: ſic etiā erit in hoībus. Minor pꝫ. q: quedam femelle emittūt membrum in maſculuꝫ ꝛ ex cōtactu virtutis eiꝰ fit fetus: ſicut apparet in muſcis in quibus femina emittit in maſculū. ¶ Propter qđ ſciendū ꝙ quedā aīaliū. ſ. hñtia multū de calido emittunt ſperma in femellā. ſed aīalia hñtia parū de caliditate ꝑpter eorū debilitatē imittunt in maſculū. ſicut ſiquis portauerit mām ad cōditoreꝫ: ſicut exēplificat phus: ferrū ad fabrū vt induceret formā cultelli. ꝛ tñ faber nō ingrederet̄ mām cultelli. relinquit̄ ergo ꝙ ſperma viri nō ingrediat̄ ſubam fetus. ¶ Ex his apparet ſolutio ad rōnes. ¶ Ad auctē Aui. ꝑmo dico. ꝙ in h̄ nō recipio eius auctē: ſed magis credo Ar. ꝛ eiꝰ ꝑncipijs: ꝛ male dicit quando illaꝫ opinionem attribuit Ar. q: lꝫ dicat ꝙ illud fuerit cōſiliū Ar. tñ ſi bene inſpiciat̄: eſt cōtrariū ſui conſilij. ¶ Ad rōnem ꝑmā in contrariū cuꝫ dicit̄. tūc fetus nō aſſimilaret̄ patri. dico ꝙ nō ſequit̄: imo ſi hñ deducat̄ ꝓbat oppoſitū eius qđ dꝫ ꝓbare. q: ſi ſperma viri eſſet pars fetus nō aſſimilaret̄ matri. q: aſſimilatio ꝓuenit ab agente: ꝛ nō a mā. q: ſicut faber inducit in ferrum formā cultelli ſimileꝫ ei que eſt in aīa eius: ſic ꝛ ſpma per virtutē quā hꝫ ab eo a quo decidit̄ inducit formā ei ſimilem. ſi aūt cederet in mām nō poſſet recipere formā quā induceret. quare ꝛc. ¶ Ad aliā. ſicut ſe hꝫ coagulū ad caſeum ꝛc. concedat̄ vt ſic. ad minorē dico per interemptionem. q: coagulum nō eſt pars caſei. vt vult phus 2° de generatione animaliū: vt apparet intuenti. ¶ Ad aliud cū dicit̄ ꝙ tūc egrederet̄ a matrice. dico ꝙ iſta rō querit qđ fiat de ipſo ſpermate viri poſt generationē. Sꝫ ad hoc reſpondet phus 2° de generatione animaliū: ꝙ diſſoluitur poſt generationē fetus ꝛ poſt eius factionē. Cuius rō eſt. quia tale ſperma ē ſube humide ꝛ aquoſe. ꝛ ideo dicit ibi ꝙ non eſt querendū ꝙ ſemper videamus ipſuꝫ egredi foris. Item quia eſt modice quātitatis cito pōt poſt generationem fetus diſſolui. ¶ Uel poſſumus dicere ꝙ retinetur ꝛ cōſeruatur vſqꝫ ad expulſionē fetus cuꝫ alijs ſuperfluitatibus. cum etiā ſit quoddā ſuperfluuꝫ ex quo cōpletur actionem ſuam. quare ꝛc. ¶ Ad aliam cuꝫ dicit̄: ſicut ſe hꝫ cor ad generationē membrorū: ita ſe hꝫ ſperma viri ad generationē fetus. poſſum dicere ꝙ nō eſt ſimile. quia cor generat alia mēbra. ſed ſpma viri oīa generat. ¶ Ul dōm ꝙ cōceſſa maiori nō hñ ſumitur minor ſub maiori: q: deberet dicere ꝙ cor nō remanet in generatiōe aliorꝫ membrorꝫ vt ſuba corꝫ. ergo nec ſpma in ſuba fetus: ꝛ h̄ ē cōceſſum. ſed nō ſequit̄ ꝙ ſi cor remanet vt pars fetus. ḡ ꝛ ſperma viri: ꝑpter qđ rō nō cōcludit: ꝛ ſic de illo.

Dicam aūt ꝛ aliam cognitionē ꝛc.) Poſtq̄ Yyp. oſtēdit in ꝓcedētibꝰ que ſunt illa que ꝓueniunt in ſpermate mulieris tēpore generationis: qđ ē in ſpatio ſex dierū: ꝛ omnia declarauit in quadā pulchra experientia. Hic oſtēdit illa que ꝓueniunt in ſpmate mulieris exiſtētis in matrice in tēpore generatōis: qđ tēpus eſt poſt ſpatiū ſex dieruꝫ. Et ꝑmo ꝑmittit qđ intendit. 2° exequit̄. ſcđa ibi. (Et h̄ quideꝫ dicta ſunt a me.) In ꝑma parte dicit: ita dictuꝫ eſt ꝛc. aūt pro ſed. ſup. āmō. Dicam cognitionē aliaꝫ: ſup. a ꝑdicta: apparentem. i. corꝫ que apparēt in hoc. ſ. ſpermate mulieris: poſterius. i. poſt ſpatiuꝫ ſex dieruꝫ: cuilibꝫ volenti ſcire de hoc. ſ. de mō generationis fetus: in matrice: ꝛ ſcđo faciam declarationē: ad argumentū omni meo ſermoni. ſup. oſtendendo: ꝙ eſt verū. i. ꝙ homo ſciat aliquid dicere de his rebus quādo interrogatur plus q̄ alij. ¶ Deinde cum dicit.

Et hoc quidē a me.) Hic exequit̄ intentū ſuū. ꝛ tria facit. q: ꝑmo oſtēdit que opatiōes ꝓueniūt ꝑmo ex generatione fetus poſt ſpatiū ſex dierū. 2° oſtendit qđ operatū ꝓueniat ꝑmo. 3° declarat quedaꝫ dicta. 2° ibi. (Sed aſcendens ſanguis a toto corpore mulieris.) 3° ibi. (Quādo mulier in vtero hꝫ) vel ſic (mulier aūt quādo in vtero hꝫ.) Prima in duas. q: ꝑmo oſtēdit ꝙ ex operatione quā efficit ſpūs in ſperma mulieris augetur illud ſperma ꝑpter ſanguinē attractuꝫ in matrice. 2° oſtēdit q̄lis ſanguis eſt ille qui ꝓuenit ad matricē. ſcđa ibi. (Menſtrua aūt que egrediunt̄.) In ꝑma parte dicit: ꝙ h̄ que dicta ſunt ꝛ que dicent̄ adhuc erunt dicta a me. quaſi per h̄ inuat ſe ꝓpriū inuentoreꝫ horū dictorꝫ. Dicit ergo ꝙ ſperma qđ eſt in pāniculo. ſup. cōtētū. hꝫ ſpm̄ intus. i. in ſeipſo ꝛ ſup. recipit exteriꝰ ꝛ auget̄. ſup. h̄ ſpma a ſanguīe matricis: vt hꝫ alia lr̄a. deſcendēte ad matricē. i. ad cōcauū matricis. ¶ Iuxta iſtā partē eſt aduertēdū ꝑ ꝙ ex his cōcipit̄ que eſt opatio ꝑ ꝓueniēs ex ſpmatis virilis actiōe in hūidum mēſtruale poſt ſpatiū ſex dierū. Nā ꝑma eiꝰ opatio eſt ꝙ virtus informatiua ſpmatis viri attrahit ad ſe ſanguinem ex quo: ꝛ h̄ rōnabiliter petit: q: ſperma mulieris eſt modicuꝫ vt debeāt ex ipſo mēbra formari ꝛ generari: q: de ſe nō eſſet ſufficiens ad generationē oīuꝫ mēbrorū: ita vt ipſa poſſit cōplere ſub determinata quātitate: cum qua ſtet virtus: ꝛ ideo nečia fuit talis attractio a matrice poſt ſpatium ſex dierum ad cōcauuꝫ matricis.

Sed dubitaret aliquis de iſto ſpū de quo dicit ſpma exīña in pāniculo hꝫ ſpm̄ interiꝰ: ꝛ attrahit ēt ſpm̄ exteriꝰ ꝛ mediante ipſo ſpū fit attractio ſanguinis ad concauū matricis: ita ꝙ neče eſt hr̄e ſpma talē ſpm̄: quereret ḡ aliquis. q̄re h̄ dixit. ¶ Ites q̄ret 2° vlteriꝰ vtruꝫ iſte ſpūs ſit inſtr̄m v̄tutis nālis an alicuiꝰ virtutis aīate. ꝛ videt̄ ꝙ ſit organū v̄tutis nālis. q: illud qđ eſt organū virtutis gnātiue eſt organū virtutis nālis: ꝛ nō aīalis. ſed ſpūs interceptꝰ in ſpmate viri eſt hꝰ. iō ꝛc. Maior pꝫ. q: virtus gnātiua eſt virtꝰ naturalis miniſtrata. vt pꝫ per Auicen. ꝑmo cañ. fen ꝑma. cap. de virtutibus

Fundación Uriach

miniſtratis. Minoꝛ declaraẛ. qꝛ videmus ꝙ generat mēbꝛa fetus ⁊ ipſa cōplet. ergo ⁊c. ¶ In oppoſitū arguiẛ. qꝛ videẛ ꝙ ſit organū aīate virtutis. qꝛ illud qḋ nō ſolū generat membꝛa nālia. ſed etiā mēbꝛa aīata ⁊ actus animatos perficientia eſt organū animate virtutis. ſed ſpūs exiſtens in ſpermate maris ē ħ. ergo ⁊c. maioꝛ pꝫ de ſe. minoꝛ apparet. generat.n. cerebꝛum ⁊ oculos ⁊ ħ que ſunt membꝛa aīata habētia operationes aīales. ſ. ſenſibiles et motiuas. ergo nō ſolum eſt inſtrm nālis virtutis. ſed etiā aīalis. ¶ Dubitaẛ 3° de eo qḋ dicit ꝙ ſperma augeẛ a ſpermate mulieris deſcendente ad cōcauū matricis. ſed ħ nō videẛ bene dictū. qꝛ eadē dꝫ eſſe mā generationis ⁊ nutricationis. qꝛ ſicut videmus in generato coꝛpoꝛe ꝙ eadē eſt materia nutrimenti ⁊ augmēti: que etiā ſunt quedam gnātiones particulares: ex eodē.n. ſanguine augetur ⁊ nutritur coꝛpus humanū. cū ergo ex ſpermate mulieris generetur fetus ex eodē dꝫ augeri ⁊ perfici: ⁊ nō ex ſanguine attracto a matrice. ¶ Ad euidentiam pme dubitationis eſt aduertendū ꝙ neceſſariū fuit ſpermati hr̄e ſpm̄ pmo. Et rō huiꝰ eſt. qꝛ ſperma debebat generare oīa mēbꝛa mō in generatione opꝫ cōcurrere calidū: ⁊ nō qḋcūqꝫ calidū: ſed calidū qḋ eſt inſtrm alicuius forme determinate. calidum aūt abſolute nullius eſt determiate virtutis: qꝛ tale hꝫ cōburere ⁊ ignire ⁊ actionē interminatam facere. ⁊ qꝛ generatio eſt actio terminata nō requiriẛ agens ⁊ inſtrm interminatū. omnis aūt generatio cuiuſcūqꝫ mixti viuentis fit per digeſtionē. in digeſtione aūt quacūqꝫ queriẛ calidum. ergo necīm fuit ſpermati debenti generare hr̄e in ſe calidū. ſed qꝛ actiones calidi abſolute ſunt intermiate vt dcm̄ eſt: ⁊ generatio ſit operatio terminata ad formaꝫ generati. ideo opoꝛtuit ꝯcurrere in generatiōe illa calidū naturale qḋ eſt organū alicuius forme determinate: tale aūt calidū terminatū eſt ipſe ſpūs: ⁊ ideo necē fuit intercipi ſpm̄: ⁊ includi in ipſo ſpermate. ⁊ qꝛ hic ſpūs generat virtute duplicis agentis. ſ. vlis ⁊ particularis. vlis quidē vt coꝛpoꝛis celeſtis digerentis ⁊ menſurātis ipm̄ ſpm̄ in ſuis actionibꝰ ⁊ particularis agētis. vtputa eius a quo decidit. Et ideo dicebat phs 2° de gnātiōe aīaliū ꝙ caliditas que generat non eſt ignea. ſed ſpūs in quo eſt nā pꝛopoꝛtionalis aſtroꝝ. Bene ergo dixit Ypppo. qn̄ dixit ꝙ ſperma hꝫ ſpm̄ interiꝰ incluſum: qſi dicat: ꝙ ab illo ſpū in ſpmate intercepto ꝓcedit oīs opatio: ⁊ ħ de pͦ dubio.

¶ Ad 2m dubitationē: dōm ꝙ cum oē organū ſit inſtrm quoddā iſtud inſtrm referẛ ad agens. ⁊ qꝛ ſpūs iſte eſt inſtrumentū duplicis agentis. ſ. vlis ⁊ particularis: ideo ad vtrūqꝫ pōt referri. ſi ergo referamus ſpūm exiſtentem in ſpermate ad agens pmū ⁊ pncipale. Tūc dico ꝙ hic ſpūs in generatione coꝛpoꝝ viuoꝝ eſt organū alicuius virtutis cognoſcitiue. Cuius rō eſt. qꝛ vt ſic eſt organū intellectiue virtutis: vtputa intelligentie: ⁊ qꝛ intelligentia agit virtute diuina: ideo vltimo eſt organū virtutis diuine. ꝙ aūt ſit organū virtutis cognoſcitiue declaraẛ. qꝛ omne organū agens ꝓpter finē terminatū aut cognoſcit finē illū aut dirigiẛ a cognoſcente finē illum. necīo dꝫ ħ. aliter.n. nō ageret determinate ħ magis qꝫ illud: ſed a caſu. nā ſagitta ipſa determinate feriens in ſignum: lꝫ nō cognoſcat de ſe: tn̄ dirigiẛ a ſagitante qui ſignum cognoſcit: ſed ſpūs in ſpermate exn̄s agit determinate: ⁊ ꝓpter finē. ergo de neceſſitate opꝫ ꝙ aut cognoſcat aut dirigaẛ a cognoſcēte. ſed hic ſpūs nō cognoſcit: vt pꝫ: qꝛ non eſt aīatus: cum aīa ſit actus coꝛpoꝛis organici: ⁊ ſpūs nō ſit organizatus. g° dirigitur ab eo qui cognoſcit oēs formas mixtoꝝ ⁊ ſpecies oīum formaꝝ nālium que ſunt in mente diuina: ſicut ars fabꝛilis in mente fabꝛi. ⁊ ꝓpterea Cōmētatoꝛ Auer. in 7° ⁊ 12. metaph. cōmēdat Gal. ex eo qḋ dicit ꝙ virtutes feminū ſunt diuine ⁊ nō nāles: ⁊ ideo ſi bene inſpiciaẛ natura iſtius ſpūs ipſe pōt dici qd diuinū. Et ħ dico penes ſex cōparationes que in ipſo poſſunt attendi. ¶ Pꝛia eſt cōparando ipm̄ ad coꝛ a quo decidiẛ. ¶ 2a eſt cōparando ipm̄ ad ſpm̄ coꝛdis a quo decidiẛ: puta ad ſpm̄ coꝛdis patris. ¶ 3a conſiderādo ipm̄ qntum ad modū eius agendi. ¶ 4a qntū ad ſuam actionē. ¶ 5a cōparando ad aīam patris. ¶ 6a qntum ad res actaꝫ ab eo in cōparatiōe ad rem actam a patre qui eſt agens pncipale. ¶ Pꝛimo ergo dico ꝙ ſpūs interceptus in ſpmate viri cōparatus ad coꝛ a quo ſeparaẛ. ſ. patris pōt dici quid diuinū: qꝛ talis ſpiritꝰ agit non tanqꝫ rei cōiunctus: ſed ſicut ſeparatus ab eo in cuius virtute agit. nam deciſus a coꝛde ⁊ ipm̄ nō cōtingēdo mēbꝛa generat: qḋ nō cōtingit de alijs inſtrumētis. ſerra.n. poſſet ſtare per. 4. annos ſi nō tangereẛ ꝙ nō ſecaret ⁊ ſic de alijs. ergo actio eſt mirabilis ⁊ diuina. ¶ 2° videtur quid diuinū cōparatus ad ſpūm coꝛdis patris a quo decidiẛ. qꝛ ille ſpūs nō agit opatiōes ſpūs ⁊ motus ⁊ operatiōes nāles ⁊ vitales. ⁊ generatiuas niſi tranſmiſſus ad diuerſa organa vt diuerſam alterationē ⁊ diſpōnem accipiat vt ad cerebꝝ epar coꝛ ⁊ teſticulos. ſed ſpūs genitiuꝰ nō tripartitur nec quadripartiẛ: ſed vnus ⁊ idē manens nō diuiſus oīa ħ agit. Et ideo dicebat Auicē. 9. de aīalibꝰ. Nō eſt modus diuidēdi ſpūs in ſpermate ipſo: nec nāles a vitali ⁊ aīali ſegregati fuerūt. qꝛ ſperma totū eſt coꝛpus homogeneū. Et ideo iſte ſpūs agit plura: ac ſi plura virtualiter ꝯtineanẛ in ipſo. Sicut ⁊ ipm̄ coꝛpus celeſte: ⁊ qꝛ qḋ agit plura mō vno. agit mō diuino: ideo qntum ad hoc ħ actio ſpūs pōt diuina dici. ¶ 3° pōt dici quid diuinū cōparatus ad modū eius agēdi. qui eſt virtualis ⁊ nō formalis: ſed mēbꝛa que ſunt in coꝛpoꝛe patris agūt formaliter. ſ. qꝛ ſunt talia formaliter qualē operationē inducunt. vnde os generat os ex ſanguine ⁊ caro carnē: ⁊ ſic de alijs ſe reſtaurando. ſed ſpūs nō ens caro facit carnē ⁊ nō ens formaliter os generat oſſa. ⁊ qꝛ hic eſt modus agendi diuinoꝝ: ſicut videmus ꝙ ſol calefacit actualiter ⁊ non eſt actualiter calidus: ſed virtualiter. ideo ſpūs quo ad hoc pōt dici quid diuinū. ¶ 4° pōt dici quid diuinū quātum ad ſuam actionē que aſſimilaẛ habēti intellectū. ꝙ apparet. nam omnis actio nālis eſt terminata ad vnū: ſicut videmus ꝙ grauia nāliter tm̄ hn̄t vnū motū. ſ. deoꝛſum ⁊ leuia ſurſum: ⁊ ſic de alijs. ſed ars ⁊ intellectꝰ ex vno faciūt plura: ſicut carpentarius ex vno ligno pōt facere ſcānū ⁊ archam ⁊ lectū ⁊ ħ. ⁊ ideo videẛ eſſe actio itellectualis. vt dicit Cōmētatoꝛ. ¶ 5° pōt dici quid diuinū in cōparatione ad animā patris in cuius virtute agit. qꝛ ſicut dicit Auer. aīa agit per iſtū ſpm̄ ſicut agūt intelligētie per coꝛpoꝛa celeſtia in ħ inferioꝛa. ſ. qꝛ nō ſunt forme dantes eē ipſis coꝛpoꝛibus celeſtibꝰ: ſed ſunt eis appꝛopꝛiate vt motores ⁊ dantes opationē: ita ēt aīa patris per ſperma ſpumoſū agit aliqd: ⁊ tn̄ non eſt aīa formalr in ſpermate: ſꝫ ſibi vnitur ſicut dans eē: ⁊ ex ħ aſſimilaẛ hec actio actioni diuine. ¶ 6° diciẛ quid diuinū quātū ad rem actaꝫ ab eo. qꝛ hic ſpūs plus efficit qꝫ generans pncipale eo ꝙ maioꝛis virtutis eſt ex ſanguine mēſtruo facere carnē nō pexiſtēte carne qꝫ carne pexiſtēte. ſed in coꝛpoꝛe patris ex pꝛima carne foꝛmata ſpūs eius generat carnē ⁊ os oſſe pꝛeexiſtente: ⁊ qꝛ organū nō pōt eſſe altioꝛis virtutis qꝫ pncipale agens niſi virtute altioꝛis agētis que eſt virtus diuina: ideo actio talis ſpūs pōt dici diuina. ⁊ ideo cōmēdauit Cōmētatoꝛ Gal. in. 7. ⁊ 12. metaph. Qui dicebat ꝙ nā non agit niſi rememoꝛata ab altioꝛibꝰ cauſis. ſic ergo apparet ꝙ cōparando actionē ħ ſpūs ad agens pncipale ⁊ vle. ſ. ad coꝛpus celeſte talis ſpūs eſt organū virtutis cognoſcitiue. ſ. intelligentiaꝝ. Si aūt iſte ſpūs ſpmati viri ⁊

cōparet̄ ad agens particulare a quo habuit formā deter-
minatam.ſ.per quā determinat̄ magis ad ꝑductionem
forme hoīs q̄ alterius.q꞉ h̄ hꝫ ab agente particulari ⁊ nō
a corpore celeſti: q꞉ corpus celeſte eſt cā vlis per ſe indif-
ferens ad ꝑductionē oīum formaꝝ nālium. ¶ Et iſto° lo-
quendo dico duo. p̄mū eſt ꝙ hic ſpūs p̄mo ⁊ p̄ncipaliter
eſt organum nālis virtutis: ⁊ tñ altioris ordinis q̄ nālis.
Hoc nō obſtante. 2°dico ꝙ cum h̄ ꝙ eſt organū nālis
virtutis p̄mo ⁊ p̄ncipaliter.tñ in illis in quib⁹ cōiungitur
potentia ſenſitiua cū vegetatiua꞉eſt etiā organū virtutis
ſenſitiue.ˀRō p̄mi eſt.q꞉ illius virtutis eſt organū p̄ncipa-
liter ſpūs exiſtens in ſpermate viri cuius eſt facere ſpma
⁊ ſpꝫ.ergo virtutis nālis eſt organū ſpūs exñs in ſpmate.
Maior apparet.q꞉ eiuſdeꝫ virtutis eſt gnāre alimentū ⁊
ſuperfluū alimenti.Minor eſt nota.q꞉ h̄ eſt ꝓpriū virtu-
tis nālis.ſ.nutrimentū generare.q̄re ⁊c̄.Qꝫ ēt virt⁹ ſpma-
tis ſit altioris ordinis vel virtutis apparet.q꞉ plus pōt q̄
poſſit virtus nutritiua꞉vt viſū eſt꞉qñ oſtendebatur quō
eius operatio eſt diuina. quare ⁊c̄. P̄.illius virtutis ē or-
ganum ſpūs incluſus in ſpmate maris que virtus reperi-
tur in omnib⁹ generantibus.ſed h̄ eſt virtus nālis. ğ hic
ſpūs eſt inſtr̄m p̄mo ⁊ p̄ncipalr nālis virtutis. Et dato ꝙ
ſit altioris ordinis quo ad aliqua꞉h̄ tñ non obſtat.ex quo
hꝫ ꝓprietates organi nālis p̄mo.ˀRō ſecūdi eſt.ſ. q̄re ſpi-
ritus iſte ſit organū virtutis nālis ſcdario.⁊ h̄ dico in illis
in quibus cōiungit̄ ſenſitiuū cū vegetatiuo puta in aiali-
bus.Cuius rō eſt.q꞉ talis ſpūs nō ſolū hꝫ generare mem-
bra virtutē naturalē habentia.ſed etiā ſenſibileꝫ ⁊ moti-
uaꝫ.vnde ſicut accidit in virtute nutritiua꞉ita ēt in gene-
ratiua.q꞉ nutritiua eſt quedā generatiua꞉ ſicut nutritio ē
quedā generatio꞉nūc aūt nutritiua virtus in habētib⁹ ſo-
lum vegetatiuaꝫ reſtaurat ſolum partes nutritiuas vt in
plantis.ſed in hñtibus cū h̄ virtutē ſenſibilē ⁊ motiuā nō
ſolum exercet actū nālem꞉puta reſtaurando ſpm̄ nutriti-
uum ⁊ nutrimentū.ſed etiā ſpm̄ ſenſibileꝫ ⁊ motiuū꞉⁊ eo-
dem mō eſt in generatiōe facta a ſpmate viri ⁊ menſtruo
mulieris ꝙ in gnātione hoīs ⁊ alioꝝ aialiū nō ſolū eſt or-
ganum nutritiue virtutis.ſed etiaꝫ aialis꞉⁊ ꝓp h̄ cōtingit
ꝙ quia in plantis eſt virtus generatiua minus ꝑfecta q̄
in aialibus ꝙ nō determinat ſibi locū gnātiōis.ſed quaſi
ex qualibet parte nodoſa plāte pōt fieri gnātio.ſed in qui-
bus vltra hoc eſt virt⁹ aialis nō eſt poſſibile in ſeipſis ge-
nerare꞉⁊ h̄ eſt꞉q꞉ in talibus. vt dicit p̄hs eſt diſtictus ma-
ſculus a femella. mō q꞉ fetus nō ſolū indiget nutrimēto
qō recipit a femella.ſed etiā idiget virtute ſenſitiua quā
nō eſt potens dare femina꞉ſed maſculus ſoluꝫ ꝓpter ꝑfe-
ctioreꝫ digōneꝫ que ſit in maſculo꞉ ad quā femella attin-
gere nō pōt꞉ꝓpter eius diminutā caliditatē ꞉ ideo idiguit
auxilio maſculi dantis talem formā.indiget.n.generatio
talis ſpūs multo calido ꝑfecte digeſto qui ſolū in maſcu-
lo reperit̄꞉⁊ q꞉ in plantis h̄ nō requirebat̄ ꞉ ſed ſolū in ha-
bentibus vltimiorē graduꝫ viuendi꞉ideo nō oportuit plā-
tas hr̄e diſtinctionē inter maſculū ⁊ feminaꝫ꞉hñt tñ quā-
dam partē nodoſaꝫ in qua eſt maior virtus q̄ in alia꞉ ⁊ iō
voluerunt aliqui ponere ꝙ in femina꞉lꝫ nō poſſit genera-
ri ex ſe aliqđ ꝑfectū aial꞉tñ poſſit generari aliqđ hñs vitā
vt mola꞉tñ de hoc dicetur alibi. ¶ Et ex his paꝫ ſolutio
ad dubitationē ſcđaꝫ꞉⁊ ad rōnē vtriuſqꝫ ptis ꝑ diſtictōeꝫ
iā factā.q꞉ vna rō ꝯcludit de vno mēbro alia de alio.

¶ Ad 3ᵐ dubitationē꞉ dōm cū dicebat̄ nō videt̄ ꝙ Hyp.
bene dicat꞉cum eadē ſit mā gnātionis ⁊ augmēti fet⁹. cō-
cedat̄ ꝙ debeat eſſe eadē.Et tu dicis h̄ nō eſt eadeꝫ.dico
ꝙ imo꞉q꞉ iſte ſanguis deſcendens ad matricē per venas
matricis eſt idem eſſentialr̄ cū eo qui eſt mā fetus.q꞉ ſan-
guis ille deſcendēs ad cōcauū matricis hꝫ cōtinuū deſcē-
ſum ad matricē.vt dicit̄ in ſequēti lectiōe. qñ ergo ſpma
cōcurrit ad matricē꞉tunc ſperma viri p̄mo generat fetū꞉
poſtea in alio tp̄e h̄ ſpma attrahit aliaꝫ particulā ſanguis
ex qua fetus auget̄ ⁊ perficitur quo ad oīa mēbra. Diffe-
runt tñ ſm̄ quid.q꞉ p̄ma pars eius que p̄mo concurrit ad
matricē eſt purior ⁊ magis digeſta. q꞉ forte maiorē morā
cōtraxit in matrice꞉⁊ ideo ē magis alterat⁹ ⁊ purus꞉adeo
ꝙ meruit dici ſperma.ſed alius ſanguis ſuperueniens꞉ q꞉
non eſt ſic ꝑfecte alteratus vt ſit mā gnātiōis꞉ſed eſt con-
ueniens ad nutritionē.⁊ ideo ſolū retinuit ſibi nomē ſan-
guinis.q꞉ nō eſt ſic purus ⁊ dealbatus꞉ſicut ille ex quo fit
generatio.Et ideo dicebat p̄hs p̄mo de gnātiōe aialiū ꝙ
ille ſanguis habꝫ qnqꝫ partes.Quarū vna ē oīo impura ⁊
ſuperfluitas.⁊ iſta nec eſt apta ad generationē nec ad nu-
tritionē bonam ⁊ ſi cōtingat ex ea aliqđ gnārī꞉tunc illud
generatū erit morbidū vt corpora leproſa.⁊ hec eſt illa q̄
emittit̄ tēpore expulſionis fetus ex matrice ꞉ ⁊ reſeruat̄
in matrice vſqꝫ ad id tp̄s꞉q꞉ ſi expelleret̄ ante egreſſuꝫ fe-
tus a matrice꞉tūc os matricis aperit̄ qđ eſt ita ſtrictū vt
cuſpis ſubtiliſſime acus introitū hr̄e nō poſſet.ſi ergo ape-
ritur ante tp̄s egreſſus fetus꞉tūc poſſet fieri abortus꞉ ⁊ iō
nā reſeruauit vſqꝫ ad illud tp̄s. Alie vō q̄tuor partes ſūt
ꝑtes pure ſanguis. quaꝝ p̄ma eſt pura magis ⁊ magis al-
terata ⁊ digeſta꞉⁊ ex hac fit gnātio fetus ⁊ eius augmētū꞉
⁊ iſta ps ſanguis adeo eſt digeſta ⁊ dealbata ꝙ meret̄ di-
ci ſpma꞉⁊ ex ipſa augent̄ mēbra p̄ma.ſ.mēbra que dicunt̄
ſpmatica.Et ex h̄ habet̄ ꝙ membra ſpmatica poſſunt re-
ſtaurari꞉lꝫ quidā dicant ꝯ̄riū꞉q꞉ manifeſtum eſt ꝙ ipſa
nutriunt̄ ex ſanguine꞉ſicut ⁊ oīa membra.ğ opꝫ ipſa eē ex
ſanguine꞉ cum eadē ſit mā gnātionis ⁊ nutritiōis.ideo nō
opꝫ imaginari ꝙ mēbra ſpmatica fiant a ſpmate emiſſo
cum delectatiōe a muliere꞉q꞉ tale ſpma emittit̄ cū pulſu꞉
modo ad ſenſum appet multotiēs gnātionē fieri ſine im-
pulſiōe illius ſpmatis꞉q̄re truffa eſt illud dicere. ¶ Et ex
h̄ vlterius appet ꝙ oīa mēbra cōicant in mā vna ꞉ q꞉ oīa
fiunt ex ſanguine꞉tñ aliter ⁊ aliter alterato. ⁊ h̄ fuit nccīū.
q꞉ vna forma appropata reqrit vnicā mām appropriataꝫ
nccio.cum ğ forma hoīs ſit vna꞉iō ⁊ mā ēt.non ğ differūt
mēbra eſſentialr̄ vt quidaꝫ ponūt. ¶ 2ᵃ eſt minus pura
⁊ aliquātulū groſſior꞉ ⁊ h̄ tendit ad gnātioneꝫ carnis fet⁹
⁊ adipis que caro ⁊ adeps replent vacuitates mēbrorum
ſpmaticoꝝ.vnde ſicut dicit p̄hs aial fit ſicut figure picto-
rum.q꞉ ſicut pictores p̄mo attrahūt aliquas lineatiōes꞉⁊
poſtea replēt eas coloribus꞉ita ēt mēbra ſpmatica vt oſſa
vene ⁊ artarie ⁊c̄.p̄mo fiunt poſtea replent̄ carne ⁊ adipe꞉
⁊ nō opꝫ talem ſanguinē ex quo fit caro ſic dealbari꞉lꝫ re-
manet rubicūdus. ¶ 3ᵃ pars cedit in nutrimentuꝫ qñ eſt
in matrice que eſt adhuc minus pura. ¶ 4ᵃ adhuc ē mi-
nus pura ⁊ groſſior꞉⁊ h̄ mittit̄ ad māmillas ⁊ cōuertit̄ in
lac꞉ex quo nutrit̄ fetus extra corpus mulieris. eſt ğ eſſen-
tialiter eadē mā talis gnātiōis ⁊ nutricatiōis ⁊ augmēti꞉
lꝫ differat ſm̄ alterationē maiorē ⁊ minoreꝫ. ¶ Et ſic pꝫ
ſolutio ad 3ᵐ dubitationē. ¶ Deinde cū dicit.

Menſtrua autem.) Dicit q꞉ dixerat ſtatim ꝙ p̄ma
opatio poſt ſpatiū ſex dieꝝ erat attra-
ctio ſanguinis ad cōcauū matricis.oſtēdit qualis eſt iſte
ſanguis qui ꝑuenit ad matricē꞉⁊ dicit ꝙ mā.ſ.ſāguis mē-
ſtruus qui vere dicit̄ menſtruus eo ꝙ eſt purus egredit̄ a
ſe.ſ.a matrice꞉quādo mulier ſup. ꝯcipit. in pueꝝ ſup.⁊c̄.qđ
eſt purū retinet̄ in matrice vt puer nutriat̄ ex eo.ſi debet
puer꞉ſup. gnātus eſſe ſanus.ſup. q꞉ ex iſto ſanguie nō fie-
ret bona nutritio. Sine qb⁹ ſup ſignat.ſ. h̄ qđ dcm̄ eſt ſi-
gnificat ſup h̄.ſcđꝫ p̄mū menſem quātū modicū.ſ.modi-
cam quātitatē fluxus ſanguis talis in p̄mo menſe gnātio-
nis eo ꝙ vt infra dicet̄ calor ⁊ ſpūs eius eſt in p̄ncipio de-

Fundación Uriach

bilioꝛ ⁊ modicus: ita ꝙ parū pōt attrahere: in ꝓceſſu aūt fortioꝛ: ⁊ ideo in ꝓceſſu plus attrahit: ⁊ videte. iſte fluxus menſtruoꝝ qui periodice cōtingit mulierib⁹ nō hñtibus fetum in vtero maxime cōtingit femīs ꝓpter debilitatē digeſtiue ipſaꝝ: ⁊ ꝓpter alia q̄ infra dicenť: ⁊ maxime accidit h̄ femine hūane ſpēi magis q̄ femellis alioꝝ aīalium. q: ſunt hñtes plus de humido q̄ femelle alioꝝ animaliū. femelle aūt alioꝝ aīaliū aut nō aggregāt h̄ ſuperfluitates aut ſi aggregenť in eis cōuertuntur in pilos vel plumas vel in ſquamas vel in alias ſuperfluitates: ⁊ tñ illud eſt modicū ſi aliquid ſit. h̄ tñ magis declarabunť infra. ſed alia lr̄a h̄ȝ negatiuā. ſ. nō egrediunť: ⁊ tunc opȝ ſic dicere ꝙ hic vult declarare qđ ꝑmiſit. ſ. ꝙ iſte ſanguis q̄ peruenit ad matricē eſt ille ex quo nutriť ⁊ perficiť puer ⁊ dicit. ꝙ menſtrua. ſup. que cōſueuerūt egredi periodice a muliere. non egrediunť a ſe. ſ. a muliere. ſup. ſed retinentur. quādo mulier ꝯcipit. ſi puer dȝ eſſe ſanus. i. viuēs. q: ex illo nutritur: qđ cōtinue poſt eius generationeȝ peruenit ad matricē. ſine quibus. ſ. mēſtruis. ſup. eſſe. ſignificat. ſup conceptionē vel ſup h̄. ſ. ꝙ modicū quantum. i. pauca quātitas illius menſtrui attrahiť ad matriceȝ. ſcđȝ ꝑmū menſem. ſup. ſ. in alijs tēporibus vſq; ad cōplementū fetus attrahitur plus. ¶ Deinde cum dicit.

Sed deſcendens ſanguis ⁊c.) Ex quo oñdit q̄ operatiōes ꝓueniunt in mēſtruo poſt ſpatiū ſex dieꝝ. Hic oſtēdit que operata ꝓueniunt in actione ſpermatis in mēſtruū: ⁊ dicit ꝙ ſanguis deſcendens a toto corpoꝛe mulieris ad cōcauū matricis ſtat circulariter circa pāniculū extra in cōcauo matricis: ⁊ tunc ſpūs ſpermatis viri. ſ. ſpūs gignitiuus attrahit ſanguinem illum per partē perfoꝛatā pāniculi ⁊ diſtantis. i. per diſtātiā coagulatur. quaſi dicat. ꝙ iſte ſpūs gignitiu⁹ facit oſtium inter iſta duo. q: coagulauit mēſtruū vel ſperma ⁊ attrahit ſanguineȝ ſubtilem ⁊ ex illo auget illud qđ dȝ fieri aīal. ſed poſtea per aliud tp̄s generat alios pāniculos ſubtiles: ſicut generauit ꝑmū pāniculū: qui panniculi poſterius generati circūtendunť mulieri. i. fetui qui eſt in muliere tali modo: ſicut ⁊ pāniculus ꝑmus: ⁊ vltimo pāniculo continuanť ligamēta ⁊ vene quibus alligať fetus cū matrice: ⁊ ꝓtendunť vſq; ad vmbilicū fetus: ⁊ inde ēt nutritur fetus: ⁊ tunc quādo deſcendit ſanguis a matrice. i. a venis matricis cōuertiť in carnē ⁊ nutriť ⁊ augeť puer: ⁊ h̄ fit per mediuȝ fetus vbi eſt vmbilicus per quē ſpirat. i. fit attractio alimenti ex quo puer augetur. ⁊ h̄ eſt qđ dicit. ¶ Juxta illaȝ partē eſt intelligendū ꝙ ſicut apparet per Auic. 9. de aīalibus. ⁊ 3° can. cap. de gn̄atione embꝛionis: quinq; ſunt diſpoſitiones ⁊ diſtincte imutatiōes ſpermatis mulieris in matrice exiſtētis quādo fetus generať. Nam ꝑmo tale ſperma eſt dealbatū ad moduȝ lactis vel butiri: ⁊ h̄ diſpoſitio eſt vſq; ad ſex dies: ⁊ nihil appet adhuc formatū: niſi quedā veſicule que ſūt loca ꝑncipaliuȝ membꝛoꝝ. 2° apparet in eo aliqđ ſanguis: q: apparēt quedam gutte ſanguis ⁊ fila quedā ſanguinea que ſunt ꝑncipia venaꝝ. ⁊ h̄ apparet tribus dieb⁹ poſt ſex dies. ſ. in ſpatio noueȝ dierū. 3° propter cōcurſum multi ſanguis apparet totus quaſi ſanguis coagulatus: ⁊ h̄ eſt in ſpatio. 15. dierum. ſ. ſexta die poſt nouē dies. 4° ſanguis ille qui erat coagulatus eſt dealbatus ⁊ fact⁹ quaſi caro: ⁊ tūc cognoſcūtur in fetu q̄tuoꝛ mēbꝛa ꝑncipalia. ſ. coꝛ cerebꝛum epar: ⁊ nucha que cōtinuať cerebꝛo: ⁊ tunc incipit iam extēdi fetus. ⁊ h̄ diſpoſitio fit in. 12. diebus a. 15°. i. in ſpatio. 27. dierum. ⁊ 5° ⁊ vltimo apparet formatio mēbꝛoꝝ extremoꝝ vt manuū ⁊ pedū ⁊ totius fetus cōplementū: ⁊ h̄ fit in ſpatio. 13. dieꝝ poſt. 27. i. vſq; ad. 40. veꝝ eſt ꝙ aliqñ anterioratur: ⁊ aliqñ poſterioꝛať. de h̄ tñ magis diceť infra: tamē ſufficiat h̄ ad p̄ſens. ⁊ h̄ tp̄s generationis in his verſibus contineť. Iniectū ſemē. 6. ꝑmis crede dieb⁹ Et quaſi lac. reliqs nouē fit ſanguis. ab inde Id ſolidas duodena dieȝ bis nono deinceps Effigiat: tp̄sq; ſequens perducit ad oꝛtū. ¶ Ulterius eſt intelligendū de eo qđ dicit ꝙ ſanguis deſcendens a toto corpoꝛe mulieris nō dȝ intelligi a toto corpoꝛe. i. a qualibet p̄te corpoꝛis mulieris diſtincte ⁊ determinate. q: h̄ mō nō dȝ deſcendere ſanguinē a toto corpoꝛe. ſed dȝ intelligi a toto corpoꝛe. i. ab alimento cōi toti corpoꝛi. ſufficit ergo ꝙ tale alimentū cui⁹ ſperma ⁊ menſtruum ſunt ſuperfluitates: cōtineať in locis cōibus. ſ. in epate ⁊ venis vel coꝛde: ſed quō h̄ dȝ itelligi exquiſite apparebit in quadam q̄ōne in qua de hoc quereť. ſufficit tñ ad p̄ſens hoc. ¶ Ulterius notandū ꝙ notanter dixit circulariter ſtat. q: pāniculus ille qui circūuoluiť eſt rotundus: vt ſupra dixit. q: fuit cōtextus circa ſperma coagulatū rotundū. ⁊ ideo circulariter ſtat ille ſanguis circa panniculum exterius. ¶ Ulterius notāter dixit alij pāniculi: q: per h̄ innuit ꝙ ſunt tres. ꝑmus eſt ad moduȝ mēbꝛane oui qui cōtinet ſpm̄ fetus ⁊ ſubam vnicaȝ ne diſſoluať ⁊ exalet. ſcđs eſt ille in quo cōtinenť ſuperfluitates fetus acute ne ip̄m ledant vt vrina ⁊ ſudoꝛ. terti⁹ pāniculus eſt per quē ſtat alligatus fetus venis matricis: ⁊ per queȝ ſuſcipit nutrimentū. ¶ Sed aduertendum ꝙ iſti pāniculi tres cōueniunt in agente: q: eadē eſt cā ipſoꝝ triuȝ. ſ. ſperma viri. Differūt tñ in tribus. ꝑmo in fine: q: hñt alias et alias vtilitates ⁊ iuuamēta diuerſa vt viſum eſt. differūt 2° in mā ſaltim ꝑmus ab alijs duob⁹: q: ꝑmus pāniculus generať ex mā ſpermatica: vt ſupra dicebat Hypo. ſ. quia generabať ex aquoſa ⁊ ſubtili parte ſp̄matis. ſed alij duo generanť poſtea ex ſanguine mēſtruo deſcendēte ad matricem. Itē differūt in tēpoꝛe: q: ꝑmus pāniculus eſt ꝑoꝛ. generať. n. a ꝑncipio: ⁊ h̄ fuit cauſa neceſſitatis. q: oportebat a ꝑncipio humidū ſpermaticū ſaluari: ⁊ iō oportuit tales ꝑmo generari. ⁊ anteq̄ aliud membꝛū ēt. ⁊ nō eſt hoc incōueniēs. q: talis pāniculus intendiť a nā intētiōe ſcđa. ⁊ ideo bñ pōt ꝓcedere tanq̄ aliqđ ſaluans mām gn̄atiōis coꝛdis ⁊ alioꝝ mēbꝛoꝝ. ſed alij pāniculi nō habuerūt iſtā neceſſitateȝ a ꝑncipio. q: nō emittit ſup̄fluitates acutas: nec eget nutrimēto niſi in ſpatio qđ eſt vltra ſex dies. ⁊ iō ſcđs ⁊ tertius pāniculi nō fuerunt a ꝑncipio neceſſarij: ⁊ iterū generatio vmbilici ꝑus apparet māifeſta q̄ coꝛdis: lȝ foꝛte nō ſit ꝑoꝛ niſi manifeſtatōe: nec eſt hoc incōueniens: cū per vmbilicū fiat attractio mãe ⁊ nutrimenti: ⁊ ideo dicebat ſuperius Hypp. ꝙ diſtabat ſubtile a medio per qđ fit tranſitus ad extra ⁊c. Et ꝓpter iſtā neceſſitatē ꝑmuȝ qđ apparet in fetu eſt vmbilicus. patet ergo in quo conueniunt ⁊ in quo differunt.

Quia queſitū eſt circa ſperma femelle ⁊ maris quales virtutes hēant: queratur circa matricē vtrum hēat aliquā virtuteȝ actiuā in generatione fetus in ea: ⁊ ex h̄ apparebit vtrū aggreget ſpermata in matrice. ⁊ arguitur ꝙ in productione fetus hēat virtutē actiuam. q: illud mēbꝛ qđ aggregat ſp̄mata ſiue ꝑncipia gn̄ationis adinuicē hȝ virtutē actiuā in gn̄atiōe. ſed matrix eſt h̄o. ergo ⁊c. Maioꝛ apparet. q: h̄ videť facere ad gn̄atiōnē: ſicut actiuū ꝑncipiū: imo magis q̄ aliqđ aliud. Minoꝛ ap̄ꝑȝ. q: nos videmus ꝙ quādo matrix nō eſt bñ diſpoſita ſp̄mata in ipſa iniecta effluūt ab ipſa: ita ꝙ in declaratiōe h⁹ minoꝛis pōt formari talis ratio. aut ſpermata ipſa aggreganť a ſeipſis: aut a matrice: q: nō ſūt ibi plura. ſed nō eſt dōm ꝙ a ſeipſis aggregenť: q: tūc matrice quocūq; modo diſpoſita ſpermā nō egredereť a matrice. relinquiť ergo ꝙ a matrice aggregenť. ergo matrix in generatiōe fetus hȝ virtutē actiuā. ¶ P. qđ hȝ virtutē

imutatiuam in ꝓncipijs generationis hȝ virtutē actiuā
in generatiōe. ſed matrix eſt hō. ergo ꝛc. Maioꝛ pȝ. q2 im
mutare eſt agere. ergo virtus imutatiua eſt virtꝰ actiua.
Minoꝛ apparet. q2 vnū ꝓncipiū generationis eſt ſperma
femelle. mō matrix imutat ſpma femelle. ğ ꝛc.
¶ In oppoſitū eſt Auer. 2º colliget. ¶ Ad iſtam qōnē dōȝ
ꝙ matricē habere virtutē actiuā pōt intelligi dupl'r. vno
modo ꝙ hēat virtutē actiuā ꝓncipalē ad ꝓductionē fetꝰ.
alio modo ꝙ non hēat virtutē ꝓncipaleȝ in generatiōe fe
tus. ſed q2 cōferat ad virtutē actiuā ꝛ ad eius ꝓductionē
per ꝯñs. Si intelligat̄ ꝓmo mō. dico ꝙ nō. qđ apparet. q2
ſi matrix haberet virtutē actiuā ꝓncipaleȝ in ꝓductione
fetus: tunc mulier poſſet concipere in ſeipſa ſine viro: ꝯñs
eſt falſum. ergo ꝛ añs. falſitas ꝯñtis eſt nota. ꝓbatio ꝯñe.
q2 cū ipſa ſit ꝓncipiū actiuū ꝛ paſſiuū. ꝛ actio approxima
to paſſiuo ne'cio fiat actio: tūc ꝯciperet in ſeipſa. ¶ ꝑ. ſi h
eſſet: tunc vt in pluribus illud qđ generat̄ hr̄et matriceȝ.
ſed ꝯñs eſt falſum. ğ ꝛ añs. falſitas ꝯñtis apparet. q2 tunc
nullus maſculus generaret̄. ſed ſoluȝ femine: femina aūt
per accidēs intendit̄ a nā. Et iō dicit phs ꝙ femina eſt oc
caſionatꝰ mas. ꝯña declarat̄. q2 omne agēs aſſimilat ſibi
paſſum. ſi ergo matrix hr̄et virtutē actiuaȝ in ꝓductione
fetus ſoluȝ generaret hn̄tia matricē. ¶ Sȝ tu dices. h nō
valet: q2 eadē rōne ego dicam ſi ſperma maris hr̄et virtu
tem actiuā ꝓncipaliter: tunc ſolū gnārent̄ maſculi. ſed q2
h ſolutū eſt ſupra in qōne de ſpmate femie: iō in h nō in
ſiſto. ¶ Si aūt intelligat̄ matricē hr̄e virtutē actiuaȝ nō
ꝓncipaliter: ſed tanꝗ conferēs ad gnātionē fetus: ſic dico
ꝙ nō eſt inconueniēs ipaȝ vt ſic hr̄e virtutē actiuam: ꝛ h
ſic patet dupl'r. ꝓmo quideȝ rōne gnāli. 2º rōne ſpāli. rōne
generali ſic. q2 omnis locus nālis hȝ aliquā virtutē ſupra
locatum que confert ad eius gnātionē. ſed matrix eſt hō.
ergo ꝛc. Maioꝛ pȝ. q2 locus eſt ꝓncipiuȝ generatiōis: quē
admodū ꝛ pater: vt dicit Poꝛphyriꝰ ꝛ phs vbiqȝ. Minoꝛ
eſt nota. q2 matrix eſt ambiēs ꝛ circūdans ſpmata. Et vi
dete. matrix ipſa fluit dupl'r ſup gnātionis māȝ. ꝓmo q2 ē
ꝯſeruatiua eius: ꝛ etiā gnāti. ſ. fetus vſqȝ ad determinatū
tpꝯ. 2º. q2 aliquā caliditatē influit ſuper embꝛionē: ꝛ h du
pliciter: tum q2 eſt calida ipſa matrix de ſe: tum ēt q2 ꝓhi
bet exalationeȝ calidi exñtis in ſpmate ꝛ ꝙ ſua caliditas
cōferat ad gnātionē appet: q2 eiꝰ friditas ꝓhibet gnātio
nem fieri. appet ergo rōne gnāli loci ad locatuȝ ꝙ matrix
confert ad gnātioneȝ fetus. ꝛ ex his dictis poſſent multe
rōnes formari. ſed nō eſt vis ad pñs gr̄a breuitat'. ¶ Ra
tione aūt ſpāli h appet. q2 ſpma qđ dȝ gnāre oȝ ꝙ veniat
ad cōcauitatē matricis: q2 vt dicit phs 2º de gnātiōe ani
maliū: maſculus nō emittit ſpma in cōcauū: ſed in colluȝ
matricis. ꝛ iō ad hoc vt fiat gnātio opȝ vt veniat ad cōca
uum matricis: h aūt nō eſſet niſi fieret eiꝰ attractio a ma
trice ad eius cōcauum. vnde dicit ſic phs. Dimiſſio aūt. ſ.
ſpmatis nō fit intus vt quidā putant ꝛc. ¶ Propter qđ ē
aduertenduȝ ꝙ ad gnātionē fetus requirit̄ duplex actio
matricis in ſpma. vna eſt attractio ſpmatis ad ꝯcauū eiꝰ.
ſi enim nō attraheret ſpma nunꝗ fieret gnātio. requirit̄
2º eius retentio: ꝛ iō ſi fieret eius attractio: ꝛ ponamus ꝙ
nō fieret eius retentio nunꝗ fieret ꝓductio fetus. illud ğ
mēbꝛuȝ qđ hȝ attrahere ꝛ retinere ſpma viri cōfert ad ꝓ
ductionē fetus tanꝗ coadiuuans: ſed matrix eſt hō. ğ ꝛc.
Maioꝛ pȝ ex dictis. q2 altero iſtoꝝ deficiente deficit ge
neratio. Minoꝛ appet. q2 matrix ipſa ex ꝓpoꝛtiōe quā hȝ
niſi ipſa īpediat̄ ipſa ſemp eſt nata attrahere: ꝛ ideo nā in
coytu tribuit aliquā delectationeȝ vt melioꝛ fieret attra
ctio: ꝛ adhuc ſine aliqua delectatiōe ſenſibili tanta eſt ꝓ
poꝛtio inter ea ꝙ matrix attrahit ſpma viri a foꝛma ſpeci
fica. vt vult Aui. ꝛ ꝓpter h cōtingit ꝙ multe mulieres cō
cipiunt abſqȝ aliqua delectatiōe in coytu. ſic ğ appet quō
matrix attrahit ſpermata. Itē retinet ea: qđ appet: q2 cir
cūtrahit̄ ꝛ coꝛrugat̄ tota circa ſpm ꝛ fit minima vt totuȝ
ſpma amplectat̄ nec labat̄ extra. ſed cōſeruet̄ ꝛ foꝛtificet
tur. ꝛ ad hoc valet multū aſperitas ꝛ ſiccitas eius. q2 mi
nima hūiditas exñs in ipſa ꝓhiberet talem cōſtrictionē.
ſiccitas. n. facit ad retentionē ſicut hūiditas ad fluxum ꝛ
expulſionē. ꝛ ex h appet vna cā diſponēdi matrices ad h
vt gnātio fiat. ¶ Et ex hoc pōt vlteriꝰ appere ꝙ duplex
ē aggregatio. vna que fit per digōnē. ſ. cōmiſcēdo partes
ſubtiles cū groſſis ſm ꝙ opȝ. alia eſt aggregatio per reten
tionē factā. modo dico ꝙ tūc in matrice pꝰ aggregatio fa
cta. ſ. per digōnē ſolū fit a ſpmate viri. q2 illud eſt qđ dige
rit ꝛ excoquit ꝛ imutat mām per ſui caliditatem. ſed ſcđa
aggregatio fit a matrice ipſa: ꝛ h nō ē aliud ꝗ quedā vni
tio que fit ſm cōtactū duoꝝ vel plurium. ꝙ aūt h fiat ſo
lum a matrice appet. q2 nihil eſt ibi qđ moueat̄ motu vni
tionis ꝛ contractionis niſi ipſa matrix. ¶ Ex his ğ appet
quid eſt illud qđ aggregat ſpmata adinuicē. ¶ Tunc ad
ratiōes factas incōtrariū. Ad ꝓmā appet qualis aggrega
tio ꝛ qualis actio ſit. q2 bn̄ ꝓbat ꝙ ſit actio cōferēs ad ge
nerationē: ſed nō actio ꝓncipalis agētis. q2 nunꝗ induce
ret matrix foꝛmā. ¶ Ad ſcđaȝ ēt pȝ ſolō. q2 vex cōclude
ret ſi hr̄et virtutē imutatiuā ad ꝓductionē ꝛ fetꝰ foꝛma
tionē. ſed hanc hȝ ſolū ſpma viri: hn̄ tamē hȝ virtutē con
ferentem: vt dictū eſt. ꝛ ſic de iſto.

¶ Incipit liber Hypp. de natura pueroꝛuȝ vel
de nā fetus: aut de nā embꝛionis: idē. n. ſunt.

SI ſperma ab vtriſqȝ permāſerit in ma
trice mulieris primū quideȝ miſcet̄ ſil'
tanꝗ muliere non quieſcēte: ꝛ colligi
tur ꝛ ingroſſat̄ calefactū. deinde qn̄ re
plet̄ ſpm̄ hȝ ſicut exñs in calido pꝛima matrice
ſpirante. deinde qn̄ replet̄ ſpū viā ſibijpſi extra
facit: ꝛ ſm mediū ſpermatis ſpūs exit. cum aūt
via fit extra ſpūi calido exñti itex alius frigidus
ſpirat a matrice: ꝛ h facit per totū tpus.
¶ Calefit quidē ſicut in calido exiſtens: frigidū
autē habet a matrice ſpirante. oīa aūt quecun
qȝ calefiunt ſpiritum habēt: ſpūs aūt frangit ꝛ
facit ſibijpſi viā: ꝛ tendit extra: ipm aūt qđ cale
fit attrahit ad ſeipm ſpirituȝ frigidum per fra
ctionem a quo nutritur.
¶ Hoc aūt fit ꝛ in lignis ꝛ in frondibꝰ ꝛ cibis ꝛ
potibus quecūqȝ vehemēter calefiūt.
¶ Intellectū aūt ꝓhent ligna cū adurunt̄. oīa. n.
ligna facient h. maxime aūt ſubuiridia emittūt
ſm ſectionē ſpm̄: ſpūs aūt qn̄ extra tēdit reuol
uetur circa ſectionē: ꝛ hoc fieri videmus: ma
nifeſta igit̄ rōcinatio eſt ſpūs ꝙ in ligno exiſtēs
calidū attrahit alteꝝ frigidū a quo nutrit̄ ꝛ a ſe
dimittit: ſiqdē. n. nō attraheret non vtiqȝ reuol
ueret̄ ſpūs extra tendēs. oē. n. calidū frigido nu
tritur moderato: ꝛ qn̄ calefit humidū qđ in li
gno exiſtit ſpūs factus tendit extra: ꝛ ita exiēs
extra calidū qđ eſt in ligno ecōtra attrahit aliuȝ
frigidum a quo nutritur.

¶ Faciunt autē h ꝛ frondes virides qñ vrunꝰ. ſpm̄.n.hñt deinde crepit ſpūs ꝛ facit viā: ꝛ tē dit extra reuoluens ſe.tendēs aūt ſonū pbet: ſꝫ ꝙ inſpirationeꝫ pbet: ꝛ legumia ꝛ frumentū ꝛ fructus calefacta ſpm̄ hñt ꝛ extra venit ruptionem faciendo: ꝛ ſi hūidiora fuerint plus ſpūm hñt ꝛ emittūt: ꝛ ruptionē maiorē faciunt.

¶ Et quid opꝫ ꝓlongare ſermonē.oīa.n.q̄cūqꝫ calefiunt ſpm̄ emittunt: ꝛ alteꝝ ſm̄ ſꝫ h eꝫ attrahunt quo nutriunꝰ. ꝛ hꝰ neceſſitates īducte ſunt a me ꝙ ſperma calefactuꝫ in matrice ſpm̄ hꝫ ꝛ emittit.ſimul aūt ꝛ a matrice ſpirāte ſpm̄ hꝫ ꝛ ſpma.qñ.n.matrix ſm̄ attraheret ab aere ad ſe inflaꝰ ſperma.calꝫ aūt eſt tanq̄ꝫ in calido exiſtēs: ꝛ tūc vtiqꝫ ſpm̄ hꝫ ꝛ emittit.

¶ Et ſperma inflatū facit pāniculū.extēditꝰ autē circa ſpm̄ exterius ꝯtinuꝰ factus ſicut viſcoſus tanq̄ꝫ in pane aſſato ſubtile in ſpecie panniculi ſtat ſuperficialiter calefactus ꝛ inflatus panis eleuaꝰ ſm̄ ꝙ inflaꝰ ſicut pāniculus fit. Spmati aūt caleſcēte ꝛ inflato toto pāniculus exterius circūſit.iuxta mediuꝫ aūt ſpermatis ſpūi tranſitus ꝛ itus ꝛ extra fit per pāniculū: ꝛ ꝺ pāniculo diſtat tenui ꝛ ſpma in ſe paꝝ eſt: hoc autem aliud ſperma rotundū eſt in pāniculo.

¶ At vo ſex diebꝰ manēs in matrice ꝛ ſperma extra cadēs ego vidi: ꝛ quale mihi videbaꝰ in mēte.tunc ab illis reliq̄ argumēta feci. q̄liꝰ aūt vidi ſpma ſex dieꝝ extnē ego narrabo. Mulieris ꝓpria famula erat: pcio ad viros iens: quā nō oportebat cōcipere in vtero q̄liter nō eēt inhonorata.audiebat autē cātatrix q̄lia mulieres dīnt adinuicē: cū mulier dꝫ cōcipere in vtero nō egrediꝰ ſperma: ſed interius manet.h audiens intēdebat ꝛ obſeruabat ſemp: ꝛ poſtea vt non ſenſit exire ſemen: dixit dñe ſue. ꝛ verbuꝫ puenit vſqꝫ ad me.ego aūt audiēs pcepi ipſaꝫ ſalire ad terrā ꝛ ſonus factus eſt.illa vidēs aſpiciebat ꝛ admirata eſt. Quale aūt hoc erat: ego dicaꝫ: vt ſiquis oui crudi exteriorē corticē circūauferat. ꝛ in interiori pāniculo interiꝰ humidū appeat.modus quidem talis fuit ſufficiēter vt dicere opꝫ.erat aūt rubeū ꝛ rotūdū: in pāniculo aūt videbanꝰ exiſtere fila alba ꝛ groſſa cum groſſo ſanguine ꝛ rubeo: ꝛ circa pāniculū exterius veſtigia.in medio auteꝫ pāniculi diſtabat ſubtile: qđ mihi videbaꝰ eē vmbilicus: illū aūt ſpm̄ interius ꝛ exteriꝰ facere primū: ꝛ pāniculus ex illo tendebaꝰ totus cōtinēs ſperma. tale aūt ego vidi ſextū exiſtens ſperma.

¶ Dicā aūt ꝛ aliā cognitionē ꝛ in hoc poſteriꝰ apparētē cuilꝫ volēti ſcire de h: ꝛ ad argumētū oī meo ſmoni q eſt virtꝰ vt dicat hō de hꝰ re.

¶ Et h quidē adhuc dicta ſunt a me: ꝙ aūt ſperma in pāniculo eſt ꝛ ſpirituꝫ habet interius ꝛ exterius: ꝛ augeꝰ a ſanguine matricis deſcendente ad matrices.

¶ Menſtrua aūt egrediunꝰ in alio nō egrediuntur quādo mulier cōcipit a ſe ſi dꝫ puer ſanus eſſe: ſi nō eſt quibus ſuperſignificat ſm̄ primū menſem quātum modicum.

¶ Sed deſcendens ſanguis a toto corpore mulieris circulariter ſtat circa pāniculū exterius. ſimul aūt ſpū attracto interius. ſanguis per pāniculum ſm̄ perforatuꝫ ꝛ diſtans coagulaꝰ ꝛ augeꝰ: qđ dꝫ fieri aīal. qñ aūt tēpus fiet rurſus alij pāniculi eq̄liter primi pāniculi ſubtiles circūtendunꝰ multi tali modo quo ꝛ primus pāniculus factus eſt.tenſi aūt ſunt ꝛ iſti ex vmbilico ꝛ adinuicē ligamenta habent quādo vtiqꝫ h fieri deſcēdente ſanguine a matrice ꝛ coagulato ꝛ caro fit.ſm̄ mediū aūt carnis vmbilicus diſtat per quē ſpirat ꝛ augmentū hꝫ.

Alier aūt quādo ī vtero hꝫ a mēſtruis
m nō deſcendentibus,ꝓpter hoc nō dolet:
qꝛ ſanguis nō ꝑturbaꝰ: ꝛ affluenter deſcendens quolibet menſe: ſed tēdit quiete paulatiꝫ ſine dolore quotidie ad matrices ꝛ in matricibus exiſtens augeꝰ: quotidie aūt hꝰ cā tendit: ſed nō ſemel ſm̄ menſem: qm̄ in matricibꝰ ſperma exiſtens attrahit a corpore ſemp.

¶ Poſtq̄ꝫ Hyppo.in pcedētibꝰ oñdit que ſunt opationes que ꝓueniūt in gnātiōe ab ipſo ſpmate viri in mēſtruꝫ mulieris ꝛ oſtēdit que operata ꝓueniūt.qꝛ dixit poſt ſpatium ſex dieꝝ ſanguis coagulaꝰ: ꝛ fit caro: ꝛ poſtea fiūt pāniculi ꝛ vmbilicus. Hic intendit declarare quedā ſuppoſita: que dixit circa tria.pmū eſt ꝙ poſt ſpatiū ſex dierum ſanguis defluit ad matricē.dixit 2° ꝙ menſtrua retinenꝰ tpe ꝯceptus.dixit 3° ꝙ h accidit manifeſte circa pmū mēſem: ita ꝙ oīa iſta tria vult declare.ſ.quō ſanguis ille defluit ad matricē.ꝛ ꝓpter qđ nō fit menſtruatio tpe generationis. Et q̄re h accidit circa pmū menſem. oīa h vult declarare: ꝛ tria facit.qꝛ pmo declarat h ſuppoſita.2° manifeſtat quoddā dcm̄. ꝛ 3° qꝛ videbaꝰ digredi a ꝓpoſito ī manifeſtatiōe illiꝰ dicti reuertiꝰ ad ꝓpoſitū.2° ibi. (Nō hñtibꝰ aūt in vtero.) 3° ibi. (Sed hū dimiſi ſmonē.) In pma pte dicit.ſed notandū pmo ꝙ hic reperiꝰ multiplex lr̄a. Nā quidā hn̄t: nō dꝫ pati: vel.nō dꝫ ꝓpci. vel.nō purgatur. vel.non perturbaꝰ.ita ꝙ quadruplex lr̄a inuenitꝰ: ꝛ ideo opꝫ oēs ſaluare. ſi.n.dicat. nō dꝫ pati. tunc dꝫ dici ꝙ hic oſtēdit Hypo.dr̄iam inter nō mēſtruari tpe cōceptꝰ: ꝛ nō menſtruari mulierē nō habentē in vtero: ꝛ 2m facit in parte ſequēti.ibi. (Nō hñtibꝰ aūt) Et ſi dicat.nō purgaꝰ. vel.nō dꝫ ꝓpci. Dicemus ꝙ hic dat cāꝫ hꝰ.ſ. q̄re mēſtrua non egrediunꝰ tēpore partus. Dicit q̄ ſic.qñ mulier hꝫ in vtero.ſup.fetuꝫ.tunc ꝓpter h.ſ.ꝙ hꝫ fetū in vtero. nō dꝫ pati a menſtruis nō deficientibus.i.ſi illo tpe non deſcendant menſtrua: ſicut ſup.patitur ſi nō deficerēt tpe debito ipā nō hñte in matrice. Et q̄re nō dꝫ pati.qꝛ eiꝰ ſanguis nō perturbaꝰ.ſup.in eā: ꝛ ꝓ ſed: ſicut ſup.perturbaꝰ ꝛ non

erat affluenter.i.in magna q̄titate deſcendens quolꝫ mēſe: vel ſic: mulier aūt hn̄s in vtero nō purgaꝰ a menſtruis nō deſcēdētibꝰ. q: ſanguis eius nō ꝑturbaꝰ: ſicut ꝑturbabaꝰ affluenter deſcendens quolibꝫ menſe. Sꝫ q: aliquis diceret: ⁊ quid fit de ipſo: dicit: ꝙ tēdit.i. vadit ꝗete.i. leuiter ⁊ paulatim ſine dolore quotidie ad matrices in quibꝰ eſt fetus ad augendū ⁊ nutriendū fetuꝫ qui eſt in matrice ⁊ hac de cā.ſ. vt augeaꝰ cōtentū in matrice vadit ꝯtinue ad eam: ⁊ ideo mulier nō purgaꝰ tunc ſemel in mēſe: ſicut cōſueuerat qn̄ nō habebat in vtero. ⁊ hic ſanguis pro tanto quotidie tendit ad matricē: q: in matrice eſt ſp̄ma.ſup. viri: qđ ſemp ⁊ continue attrahit ſanguinē. ita ꝙ vſqꝫ h.ſ. quō vtiqꝫ. Hypo. vult oſtēdere duo. p̄mū eſt. ꝓpter quid mulier nō menſtruaꝰ. 2m eſt. ꝓpter quid mulier nō patiꝰ ex tali ꝯtinuo fluxu ad matricē. Et cā p̄mi eſt.ſ. quare mulier hn̄s in vtero nō menſtruaꝰ. q: ille ſanguis tendit continue ad matricē. Et cauſa hꝰ ſcđi ē. q: ſperma viri continuo attrahit ipm̄ ad matricem: ⁊ lꝫ nō ſit aīatus de ſe: ita ꝙ habeat virtutem attractiuā formaꝰ: agit tn̄ in virtute alicuius aīam hn̄tis: vt ſupra dictuꝫ fuit. Et cā huiꝰ tertiū eſt. vt augeaꝰ fetus in matrice. Cauſa aūt ſcđi.ſ. quare nō patiꝰ mulier nec hꝫ dolores ex tali cōtinuo fluxu eius ad matriceꝫ. eſt. q: ſperma viri attrahit ipm̄ leuiter ⁊ ſuauiter ⁊ paulatine: ⁊ nō cuꝫ forti motu ⁊ impetu. ⁊ ideo nō patitur ex tali fluxu nec doloreꝫ hꝫ: quia motus fortis bene eſſet cauſa doloris. ¶ Et tunc ibi.

¶ Quomō vtiqꝫ ⁊ potentie hꝫ. ſic ⁊ ſpiritus. Et primū quidē paruus ſpiritus fit. ⁊ ſanguis modicus tendit a matrice. quādo autē ſpūs in plus fit magis attrahit ſanguinē: ⁊ in plus deſcendit ſanguis ad matricem.

¶ Declarat ſuuꝫ ꝓpoſitū.ſ. q̄re paucus attrahiꝰ a p̄ncipio ⁊ in p̄mo mēſe. cōſtrue ſic. Quō vtiqꝫ ⁊ ſpūs hꝫ.ſup. attrahere hūc a ſanguine ſic ⁊ poſſibile.i. ſm̄ ꝙ hꝫ potētiā vel debilitatē ſic attrahit plus vel minus de ſanguine illo ad matricē. ⁊ declarat hoc. ⁊ p̄mū quidē.i. a p̄ncipio. ſpūs fit paruus.i. debilis.ſup. Et ꝓpter h ſanguis modicus tēdit ad matricē: qn̄ aūt.ſ. in ꝓceſſu: ſpūs in plus fit.i. eſt vigoratus ⁊ fortior: tunc magis.i. in plus attrahit ſanguineꝫ: ⁊ in plus.i. in maiori q̄titate deſcendit ſanguis ad matricem: ⁊ ſic apparēt illa tria dicta declarata que ſupra ꝓponebātur. ¶ Iuxta qđ eſt intelligendū ꝙ Hyp. hic intēdit vnā cām tm̄: quare modicus ſanguis deſcendit ad cōcauū matricis in p̄ncipio: ⁊ plurimus in augmēto vſqꝫ ad cōplemētum fetus: que cauſa ſumiꝰ a parte agētis: puta ex pte debilitatis ſpūs in p̄ncipio ⁊ fortitudinis eius in ꝓceſſu. Sꝫ Ariſto. 2° ⁊ 5° de gn̄atione aīaliū. cap. de lacte. accipit cām hꝰ a fine. ita ꝙ duplex eſt cā talis diuerſitatis attractōis. vna eſt ex parte agentis: vt illa quā ponit Hyp. ſupra: q: eſt debilis in p̄ncipio calor ſpermat' viri ⁊ fortificatur in ꝓceſſu. ¶ Sed tu dices. ergo in cōplemēto fetus fiet maior attractio de ſanguine q̄ in eius augmēto: q: in augmēto requirebaꝰ cā nutricatiōis ⁊ augmenti fetus. ſed in fine.ſ. quādo eſt totus fetus formatus ⁊ cōpletus: ⁊ qn̄ iam peruenit ad augmētū ad qđ pōt vltimo peruenire ad matricē: tunc indiget pauco nutrimēto: q: ſolū eo qđ ſufficit ad nutricationē. naꝫ ſimile eſt de fetu in matrice ⁊ de fructibus in arbore. Nūc aūt videmus ꝙ fructus a p̄ncipio modicū alimentū ſuſcipit ab arbore: ſed in ꝓceſſu plus.ſ. qn̄ eſt in augmēto. ſed poſt ſtatū eius parū requirit de nutrimento. cuius ſignū eſt. q: fructus poſt ſtatū ipſorū hn̄t eoꝝ ligamēta valde gracilia minꝰ q̄ in augmēto: q: exiccanꝰ poſtea continue. ⁊ eodem modo eſt in fetu ꝙ in p̄ncipio pauca attrahitur humiditas: quia in fetu eſt pauca neceſſitas. ſed in augmento plus. quia tunc eſt maior neceſſitas.ſ. cauſa nutriendi ⁊ augendi fetū: ⁊ ideo illo tēpore mittiꝰ multū de nutrimento ad matricē ⁊ paꝝ ad mā millas ad generandū lac. ⁊ ideo tp̄e augmēti illud lac eſt paucū ⁊ amaruꝫ vel ſalſum. q: in mā millis remanet groſſum aduſtū: ⁊ ſubtile mittiꝰ ad fetuꝫ: ſed in ꝓceſſu.ſ. poſt augmentū mittiꝰ paꝝ ad fetuꝫ: ⁊ multū ad mā millas ad generandū lac: vt puer nutriaꝰ extra matricē: ⁊ ideo tunc lac eſt dulce ⁊ bonuꝫ: ⁊ poſtea deſiccanꝰ ligamenta quibꝰ alligatur fetus ad matriceꝫ: ſicut cōtingit in fructibus: et poſtea ꝓpter eius ponderoſitateꝫ ⁊ grauitatem tanq̄ ſuperfluuꝫ expellitur a matrice. ſic ergo patet cauſa huiꝰ ex parte finis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō habētibꝰ aūt in vtero quādo mēſtrua nō egrediunꝰ ꝓpterea dolor fit. primū quidē perturbaꝰ ſanguis in corpore ſm̄ quēlibet mēſem a neceſſitate hꝰ: q: mēſis a mēſe differt multū: ⁊ ſm̄ frigiditateꝫ ⁊ caliditatē: ⁊ hoc ſentit mulieris corpus: humidius.n. eſt q̄ viri: ⁊ perturbato ſanguine replente venas deſcēdit ab ipo. Et qualiter hoc a principio nāe fuit.

¶ In parte iſta declarat quoddaꝫ dictum: ⁊ vult oſtēdere quare mulieribꝰ accidit menſtruatio: ⁊ ꝙ eſt eis nālis. Et p̄mo facit h. 2° declarat qđ dixit.ſ. que ſunt egritudines q̄ accidunt mulieribꝰ ſi nō egrediaꝰ: qn̄ debēt egredi mēſtrua. 2ª ibi. (Caleſcō aūt a ſanguie diuturno.) Prima in duas. q: p̄mo facit hoc. 2° cōcludit quoddā coꝛm̄. ſcđa ibi. (Quare ſiquideꝫ euātur.) In p̄ma pte dicit ꝙ mulieribꝰ nō hn̄tibus fetū in vtero qn̄ nō egrediunꝰ ab eis mēſtrua periodice accidit eis dolor ⁊ paſſio ex tali retentiōe: ꝙ ꝑ ſed: ſup. mēſtruatio accidit mulieribus. p̄m quidē ꝑturbatur ſanguis in corporibꝰ eaꝝ ſꝫ quēlibet menſeꝫ: a neceſſitate hꝰ.i. ꝓpter hāc neceſſitatē: q: menſis differt a menſe.i. q: vna pars menſis lunaris differt ab alia parte menſis lunaris ſm̄ caliditatē ⁊ frigiditatē.ſ. q: vna pars eius.ſ. in plenilunio hꝫ maiorē caliditatē ⁊ alia minoreꝫ vt qn̄ eſt vacua. Et h ſentit corpus mulieris.i. h patitur mulier.ſup. magis q̄ vir: eñ ꝑ q: ſup. corpus mulieris: eſt humidius.ſupp. q̄ corpus viri. ⁊ perturbato ſanguine replente venas deſcendit ab ipſo.ſ. corpore mulieris: tūc ſup. poſt talem purgationē remanet ſanguis purus mulieris qualiter.i. ſic h fuit in p̄ncipio nāe.i. ſicut dꝫ eē nālr. ¶ Iuxta iſtam partē eſt aduertendū p̄mo ꝙ Hyppo. in his verbis inſinuat nobis duo. p̄mū eſt ꝓpter quid accidit mēſtruatio mulieribꝰ. 2m q̄re accidit eis dolor qn̄ nō accidit menſtruatio. p̄mū quidem oſtēdit triplici de cā. p̄mo.n. tangit mālem. 2° agentē. 3° finalē. māleꝫ. cū dic. Et h ſentit mulieris corpus. humidius.n. eſt q̄ viri. 2° tangit agentē per h ꝙ dicit: ꝙ perturbaꝰ ſanguis in corpore. ⁊ ibi. (Et perturbato ſanguine replente venas.) Finalē tāgit cū dicit. (Et qualr h in p̄ncipio nāe fuerit.) ¶ Notanduꝫ q̄ ꝙ cā menſtruatiōis p̄mo dependet a mā: ⁊ h eſt. q: mulie ſuperfluitates aggreganꝰ in ſanguine ipſaꝝ: ⁊ multo plus q̄ in ſanguine viri. Et h accidit ꝓpter tres cās. p̄mo quidē ꝑꝑ debilitatē calidi mulieris: ex qua debilitate cauſaꝰ humorum indigeſtio: ⁊ indigeſtoꝝ multiplicatio qui admiſcentur ſanguini ipſaꝝ ⁊ ipm̄ ꝑturbant. 2ª cā eſt ꝓpea: q: eaꝝ corpora ſunt in ocio ⁊ quiete ⁊ nō exercitanꝰ. de rōne.n. exercitiꝫ eſt exiccare ⁊ cōſumere ſupfluitates. ⁊ de ratiōe quietis eas gn̄āre. que gn̄āte aggrauāt nām. 3ª cauſa eſt mollities corporis eaꝝ. nam ipſe nāliter ſunt minores q̄ viri: ⁊ ideo minus hn̄t de virtute q̄ viri. q: in minori q̄tito eſt minor virtus in eadē ſpecie: ⁊ iō nō ſic expellunꝰ ſup

Fundación Uriach

ſlua in eis: ſicut in viris: ⁊ h̄ eſt: qd̄ dicit Hypo. hūidius .n. eſt q̄ȝ corpus viri. Et ideo h̄ eſt cā ſumpta a mā: quare in mulieribus aggregant̄ ſupfluitates mēſtruales. ¶ Et videte vlterius. nā ex h̄ accipit̄ cauſa quare ſupfluitas mēſtrualis magis reperit̄ in mulierib⁹ hoīuȝ q̄ȝ alioꝝ aīaliū in quibus diſtinguit̄ maſculus a femella. qꝛ femelle hūane ſpēi hñt plus de humido ꝓportionalr̄ q̄ȝ alie femelle: ⁊ ideo in femellis alioꝝ aīaliū aut nullo mō eſt fluxus mēſtruorum aut hñt modicū de hūiditate ſupflua que ꝯuertitur aut in pilos aut in plumas q̄tuȝ ad volatilia: aut in ſquamas q̄tuȝ ad natatilia. qꝛ ergo mulieres hoīum hñt plus de tali humido. vt dicit 2° de gnātiōe aīaliū Ar. iō accidit talis ſegregatio illarū hūiditatū magis q̄ȝ in aliqs aīalibus. ¶ Cā aūt quare mulier magis abūdat in humiditatibus q̄ȝ vir ſumpta ex pte finis eſt. qꝛ in h̄ differt maſculus a femella: qꝛ cōe eſt oī femelle hoc ⁊ neceſſariuȝ q̄ omnis femella det mām gnātionis: ita q̄ ab omni femella eſt nccē decidi aliquid corporale cōcurrēs ad gnātionē fetus. qꝛ vt oſtēdit phs ois mā eſt a femina: ita q̄ femina exhibet mām ⁊ corpus fetui. qꝛ corpus nō pōt fieri ex nō corpore. cuȝ ergo fetus ſit quid corporeū nccē ē q̄ ſibi tribuat̄ ab aliquo p̄ncipio: nō a maſculo. g̃ a femella. ſed maſculus eſt qui dat formā: ⁊ ideo nō opȝ q̄ ſemp maſculus aliqd imittat in feminā. ſed ſufficit aliquib⁹ q̄ ſolū ex ſui contactu ⁊ virtute inducat formaȝ: ⁊ iō aliq̄ femelle imittunt mēbrū in maſculū vt virtuteȝ ab eo recipiāt: ac ſi ego portaret mām ad conditorē vt induceret formā. vt dicit phs. ¶ Et ex h̄ vlterius apparet cā: q̄re fetus vtplm̄ aſſimilatur matri in quātitate magis q̄ȝ patri: ita q̄ parua femina paruos generat filios ⁊ magna magnos. qꝛ femina dat mām fetui. mō quātitas inſequit̄ diſpōnē mālē ⁊ corporaleȝ: ⁊ iō matribus in q̄titate aſſimilant̄ filij. ſed in accidentib⁹ ꝯſequentib⁹ formā magis ſimilant̄ patrib⁹. Ex dictis ergo appet cauſa fluxus menſtruoꝝ ſumpta ex pte māe. ¶ 2° cōcurrit cā efficiens ad fluxū menſtruoꝝ: ⁊ h̄ eſt duplex. vna eſt vlis: ⁊ alia particularis. vlem quidē tetigit Hypo. cum dixit: qꝛ menſis a menſe multū differt in caliditate ⁊ frigiditate. ¶ Iuxta qd̄ eſt aduertendū q̄ ſicut dicit phs 2° de gnātione nullus eſt periodus cōſtitutus ⁊ determinatus ſ̄m certitudinē fluxus mēſtruoꝝ: nā ſ̄m plm̄ accidit vel in tpe decrementi lune vel in p̄ncipio menſis lunaris. ⁊ cauſa q̄re magis accidit in tpe decremēti lune vl̄ in p̄ncipio q̄ȝ in plenilunio: qꝛ fit melior digō in ſanguine eaꝝ. ⁊ ideo non ſic cauſant̄ tales ſupfluitates in eis: ſed in p̄ncipio vel in decremēto lune fit peior digeſtio ⁊ magis aggregant̄ ille ſupfluitates. Et rō h⁹ eſt. qꝛ luna ē p̄ncipiū oīuȝ humidoꝝ. mō luna agit in hec inferiora per motū ⁊ lumen eius. mō qñ luna eſt plena: tūc cōfortat̄ calor nālis ⁊ vigoratur ⁊ melius digerit̄: ⁊ ideo tunc augentur bone hūiditates ⁊ cancri ⁊ cerebra aīaliū ſūt repleta. vt dicit Gal. 3° de creticis. ſed qñ luna eſt in p̄ncipio luminis vel in decremēto. tunc pp debilitatē luminis debilitatur calor nālis. ⁊ ideo nō fit bona digeſtio in eis: ⁊ iō replent̄ cācri ⁊ alia aīalia humida magis hūiditatib⁹ aquoſis ⁊ vene mulierū magis hu. ⁊ qꝛ vene tūc nō ſunt potentes totū retinere: ideo defluit illa ſupfluitas ad matricē: ⁊ poſtea expellit̄ ad extra. ⁊ qꝛ talis expulſio nō eſt continua: ſed in tpe determinato: iō aduenit eis periodice. ſ. qñ vene ⁊ particule ſic ſunt grauate q̄ amplius nō poſſūt retinere. ⁊ h̄ eſt cā ſumpta ab agente vlī: quā tetigit Hyp. in lrã qñ dixit. mēſis a menſe multū differt. ¶ Sȝ cā ſūpta ab agente particulari eſt grauatio nāe ꝓpter repletioneȝ venarum. ⁊ ideo tūc mouet̄ ad expulſionē: ⁊ hanc tetigit Hypo. cum dixit. ⁊ replente venas deſcēdit ⁊c. ¶ 3° ꝯcurrit ad talem expulſionē menſtruoꝝ cauſa finalis. ſ. vt ſanguis mundificet̄ ab illis ſupfluitatib⁹. nam ille ſuperfluitates inepte ſunt ad gnātionē ⁊ ſpēȝ conſeruandā: ⁊ iō cōtingit q̄ vtplm̄ poſt fluxū menſtruoꝝ qñ ſanguis eſt depuratus q̄ mulieres cōcipiunt: ⁊ tunc eſt melior ⁊ purior mā gnātionis q̄ȝ alio tpe. ſed ſi fieret cōceptio tēpore mēſtruoruȝ generaret̄ leproſus fetus. Et ſic apparet q̄ h̄ ſuperfluitas eſt inepta ad generationē: ⁊ etiaȝ indiuiduo ad nutricationē: ⁊ quia menſtruatio eſt ex intentiōe nature: ⁊ omne qd̄ priuat̄ re naturali neccio habet paſſioneȝ: ideo quādo menſtrua non veniunt periodice tēpore debito: iō tunc accidit dolor ⁊ paſſio ⁊ iſte ſunt vere cauſe mēſtruorum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ſiquidē euātur a ſanguine mulier concipit in vtero: ſi auteȝ repleta fuerit nō: vacuis aūt matricibus ⁊ venis factis a ſanguine cōcipiunt a ſe mulieres pueros: poſt menſtruoruȝ ſiquidē purgationē mulieres maxime cōcipiūt in vtero. cauſa aūt qd̄ dicit̄. quādo aūt perturbat̄ ſanguis ⁊ nō tendit extra ſegregatus: ſȝ ad matrices: matrices aūt nō remittunt̄.

¶ Hic cōcludit quoddā cor^m ex dictis: ⁊ dicit: ita dictū eſt q̄ menſtruatio cōtingit mulieribus vt ſanguis remaneat purus: qꝛ gnātio bona fit ex ſanguine bono ⁊ puro. ⁊ iō dicit Ar. q̄ gnātio maxime fit poſt purgationē mēſtruoꝝ: quare pro g̃. ſi a ſangūie quidē euātur. ſup. ſupfluitas mēſtrualis mulier ꝯcipit in vtero. Si aūt repleta fuerit. ſup. mulier illis ſuperfluitatib⁹. matricibus et venis. ſup. mulierū nō cōcipiūt mulieres a ſe. i. in ſe pueros. ſup. ⁊ ſi concipiant: tunc gnānt filios morbidos. ſiquidem. pro qꝛ. mulieres maxime concipiunt in vtero poſt purgationē menſtruoꝝ. cauſa aūt. ſup. eius qd̄ dicit̄. ſup. eſt h̄. aūt. pro qꝛ. ſup. vadit. aūt. p tunc. matrices nō remittunt̄. i. nō concipiunt ſemen: qꝛ ſunt replete illis humiditatib⁹. ¶ Iuxta h̄ eſt intelligendū q̄ cā quare nō cōcipiūt qñ nō expellūt illas ſuperfluitates pōt eſſe duplex: ⁊ per oppoſitū ēt duplex eſt cā: quare cōcipiūt qñ ſunt ab eis purgate. vna eſt ex mā gnātiōis: qꝛ qñ purgant̄ per mēſtrua remanet ſanguis purus ⁊ gnātio fit a ſanguine bono ⁊ puro: ſicut ēt ⁊ nutritio fit ab vltimo alimēto: ⁊ per ꝯñs: qñ nō eſt mā pura nā reſpuit gnāre illa. Scđa cā eſt: qꝛ tūc matrices non remittunt̄. i. nō cōtrahunt̄ ad cōtrahendū ⁊ retinendum ſemē: ita q̄ ſcđa cā eſt ex parte matricis. Et h̄ ꝓpter duo. p̄mo quidē: qꝛ ad hoc vt matrix cōtineat ſemē: opȝ q̄ ſit ad hoc diſpoſita. ſ. q̄ ſit aſpera. aſperitas. n. adiuuat ꝯtentiuā ſicut lenitas adiuuat expulſiuā. ſi g̃ matrix ſit plena hūiditatibus ſuperfluis non erit aſpera: ſed lenis. 2° reqrit̄ q̄ matrix moueatur motu ꝯtētiuo vt ſe aggreget ⁊ vniat̄ ſup ſperma: ſed qñ matrix eſt repleta talibus ſuperfluitatibus: tūc eſt turgida ⁊ neqȝ cōtrahi neqȝ reflecti pōt ſup ſperma: ⁊ ideo nō fit conceptio. ⁊ per ꝯñs ipſa purgata remouent̄ h̄ impedimenta. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Calefacte aūt a ſanguine diuturno matrices parant alteri corpori caliditateȝ. eſt aūt qñqȝ ⁊ tantū de ſanguine in venis corporis: vt ⁊ vene replete dolent ⁊ tumorem prebēt. eſt aūt qñqȝ ⁊ periculum ex hoc purgari. eſt aūt qñqȝ ⁊ ad veſicā percōſiſtunt ⁊ cōprimūt ⁊ claudunt veſicam ⁊ ſtranguriā ꝓbēt. eſt aūt qñ replete ſanguine extites matrices declināt aut ad iſchiam aut ad lūbos: ⁊ dolorē ꝓbēt. Eſt aūt qñ ⁊ diu

turnus fuerit ſanguis qnqꝫ menſib⁹. aut ſex in matricib⁹ putrefactis putredo fit. in quibuſdā aūt ſm teſticulū egredif. eſt aūt quib⁹ iuxta femur ſicut apā fit. exinde ſanies facta egreſſa ē. ꝛ alia multa h⁹ mulierib⁹ fiunt cū nō purgantur menſtrua: ſed nō opꝫ dicere hoc h. dictum enī eſt in muliebribus egritudinibus.

¶ Hic declarat qōdam ſuppoſitū. dixit. n. ꝙ mulierib⁹ nō habētibus menſtrua periodice quādo nō cōcipiūt fit eis dolor ꝛ paſſio. Modo declarat que paſſiōes ſunt iſte que ei accidunt. Et dicit ꝙ ſanguine calefacto diuturno. i. diuturna retentione menſtruoꝝ matrices parant alteri corpori caliditateꝫ. i. poſſunt ſc. inducere toti corpori. ꝛ eſt. i. contingit quādoqꝫ ꝙ tradunt. i. mittūt de ſanguine in venas. ſup. paruas corporis. ſup. ad generandū apoſtema: ꝛ tunc vene replete pbent tumorē ꝛ doloreꝫ cauſando apoſtema. ꝛ eſt. i. contingit quādoqꝫ periculuꝫ ex purgatione iſtarum venarū. ſ. tranſeundo. ſ. mēbra pncipalia: ꝛ quandoqꝫ generaf apoſtema in collo veſice ex retentione illorum menſtruoꝝ qō apoſtema cōprimit collū veſice ꝛ fit ſtranguria: ꝛ quādoqꝫ matrices replete ſanguine declinare faciunt materiā ad ſciatiam. i. ad ancham aut ad lūbos ꝛ dolorem prebent. Et videte h eſt vnū ex ſignis apoſtematis matricis. quia cōuertif dolor ad vnū latus: ꝛ quādoqꝫ cōtingit ꝙ iſte ſanguis retentus. 5. vel ſex mēſib⁹ in matrice ꝙ generat ibi apoſtema: ꝛ qnqꝫ generat apoſtēa in teſticulis: ꝛ quādoqꝫ iuxta femur fit apoſtema: etiā oēs iſte egritudines poſſunt cōtingere mulierib⁹ quādo non purgantur a menſtruis quādo nō concipiūt ꝛ multe alie egritudines quas nō opꝫ hic nominare. ſed de eis dictuꝫ eſt in loco vbi determinatū eſt de mulierū egritudinib⁹. ſup. ſufficienter. ſ. in 6ª particula. affo. ꝛc̄.

Queritur vtꝝ ſperma viri ſit animatū: ꝛ ex h apparebit quō poterit generare aliquid viuū. Et arguif pmo ꝙ ſic. qꝛ qō mouet mām ad acquiſitionē anime eſt animatū. ſed ſperma viri eſt hm̄. ergo ꝛc̄. Maior patet. qꝛ omnis generatio fit a ſimili: vt habef. 7. metaphy. Minor apparet. qꝛ ſperma generat corpus aīatū. quare ꝛc̄. ¶ P. aut ſperma eſt aīatū de ſe aut agit virtute alicui⁹ animati ex quo ab eo pcedit aliqd animatū de neceſſitate eſt hoc. ſed nō pōt agere in virtute alicui⁹ ſicut organum. qꝛ organū nō agit niſi vt cōiunctū eſt pncipali agenti. ſed ſperma ex ſe agit. ergo ex ſe videf hre animaꝫ. ¶ P. illud qō habet virtutē generatiuā ꝛ alteratiuā eſt de ſe animatū. ſed ſperma viri eſt hm̄. ergo ꝛc̄. Maior apparet. qꝛ generare ꝛ attrahere ſūt partes ꝛ potētie anime vegetatiue. Minor apparet in lr̄a. Nam dicit Hyppo. ꝙ tale ſperma generat fetū ꝛ attrahit ꝯtinuo ſanguineꝫ ad matricē qui eſt mā gnātionis ꝛ alimentū fetus.

In oppoſitū arguif. illud nō eſt animatū qō nō hꝫ corpus qō ſit ppria mā anime. ſed ſperma viri eſt hm̄. ergo ꝛc̄. Maior pꝫ. qꝛ omnis actus eſt in ppria materia. qꝛ actus actiuoꝝ ſunt in patiente diſpoſito. Minor apparet. qꝛ aīa eſt actus corporis organici phyſici vitam habētis. vt pꝫ 2º de anima.

Dicendum ꝙ iſta qō nō mouef hic pp aliud niſi vt oſtendaf quō ſperma pōt generare: ꝛ qōneꝫ iſtaꝫ ſoluit phs ad litterā. 2º de gnātiōe aīaliū. ꝛ ideo ſm eū incedā. ¶ Propter qō notādū ꝙ aliqd eſſe animatū pōt intelligi dupl'r. vno mō ꝙ hēat animā: ſicut actum informantē ipm. ꝛ iſto modo dicit ꝙ iſtud ſperma nō eſt aīatum. Et rō hui⁹ eſt. qꝛ illud qō in ſe nō hꝫ opera vite nō eſt de ſe aīatū. ſed ſperma eſt hm̄. ergo ꝛc̄. Maior eſt nota. qꝛ h eſt eſſe formaliter aīatum qō actualiter opera vite exercet. Minor apparet. qꝛ ſperma nō vegetat ſeipſum nec mouef nec ſentit. ergo ꝛc̄. ¶ P. qō eſt ſupfluū vltimi alimenti nō eſt aīatum. ſed ſperma eſt hm̄. ergo ꝛc̄. Maior pꝫ. qꝛ eadem eſt rō de alimēto in cōparatiōe ad aīam patris. imo minus deberet ſuperfluū hre aīa cum ſit impurius. tū qꝛ nō eſt ſuperfluum niſi in quāto ꝛ nō in quali ꝛ eſt eque purū ſaltē eſt eadē rō vtriuſqꝫ in cōparatione ad aīam. Minor appet. qꝛ ſanguis non hꝫ aīam: vt apparet per phm 2º de partib⁹ aīalium. ergo nec ſpma. ꝙ aūt ſit ſuperfluitas vltimi alimenti, patet per phm pmo de gnātione aīaliū. ꝛ per Auicē. 9. de aīalibus. 2º mō aliquid dicif aīatū: nō qꝛ hēat aīaꝫ formaliter. ſed qꝛ ei cōiungitur tanqꝫ pmo mouēti. ꝛ h modo dico ꝙ ſperma eſt aīatū: ꝙ aūt ſm aliquē modū ſperma aīe coniungaf apparet. qꝛ dato ꝙ tunc nō poſſit aīam pducere. qꝛ omnis generatio fit a ſimili. Et vt dicaf modus ſm quē coniungitur aīa eſt ſciendum. ꝙ ſperma non agit tanqꝫ pncipale agens. ſed magis vt organū. Et rō hui⁹ eſt. qꝛ ſi generaret tanqꝫ pncipale agens: tunc ſperma ſemp gnāret: ꝛ nō aliō ex ipſo menſtruo: quia aſſimilaret ſibi paſſum. hoc aūt eſt falſum. ergo nō agit vt pncipale agens. ſed dico ꝙ agit vt organū cui cōiungif aīa vt organo cuidam: ꝛ appropriaf ei nō vt ipm informans ꝛ dans ei eſſe: ſed vt motiuū ei⁹: ſicut intelligentia appropriaf corpori celeſti. ergo ſperma generat aliquid aīatū: pp motū factū in ipſo ſpmate ab aīa: ꝛ ideo dicebaf 2º de generatiōe aīaliū ꝙ melius eſt dicere ꝙ organū pducat per motū organi qꝫ per formam organi. ¶ Sed intelligendū ꝙ duplicia ſunt organa. quedā. n. ſunt que nihil recipiunt a mouente niſi motum localē: ꝛ h organa hnt vt per motū nō poſſint agere aliquid niſi vt ſunt cōiuncta pncipali mouenti vt malleus ꝛ ſerra ꝛ breuiter oīa organa artificialia. ¶ Alia ſūt organa, que in ſeipſis recipiūt aliquā diſpoſitionē per quā poſſunt agere abſqꝫ preſentia motoris pncipalis: ita ꝙ ſimiliter ſe habēt vt mouentia ꝛ mota in quib⁹ 2m motū a primo mouet 3m. ſicut in motu proiectoꝝ. nam lapis piectus in aquā facit vndationē ꝛ illa aliā: ꝛ ſic deinceps: quouſqꝫ durat virtus pncipalis mouentis. vnde phus exēplificat 2º de gnōne aīaliū. ꝙ ſic ſe hꝫ in iſtis: ſicut in athomatib⁹. i. in quodā artificio in quo vno moto oīa alia mouebanf q erant in artificio illo: ſicut ēt apparet in horologio: ꝛ qꝛ ſpma recipit talē diſpōnē: iō pōt per ſe agere abſqꝫ pſentia motoris pncipalis: ꝛ ex h appet ꝙ ſpma hꝫ aliq mō aīam: nō qꝛ ſit actu ꝛ formal'r aīatū: ſed virtute ſolum: inqꝫtū. ſ. reſeruaf in eo virtus animati a quo deciſum fuit.

Ex his apparet ad rōnes ſolutio vtriuſqꝫ partis. nam argumenta pmo facta arguunt ꝙ aliquo mō ſperma ſit aīatum: ꝛ h eſt cōceſſum. Rō aūt in ꝯtrium adducta pbat ꝙ nō ſit formal'r aīatum. ꝛ h eſt cōceſſum.

Ed vnde dimiſi ſermoneꝫ cōplebo. qñ autē fit caro: tunc pāniculi aucto eo qō eſt in matricibus augenf ꝛ ipſi ꝛ cauātur maxime exteriores. ꝛ ſanguis qui eſt matrice deſcendens qōcunqꝫ caro fuerit ſpirans attraxerit: ꝛ augmentuꝫ fit ꝛ ſi vtile nō fuerit in cōcauitates pāniculorū ſegregaf: ꝛ quādo cauantur ꝛ ſanguinē recipiunt: tunc aūt noiaf regio. h aūt a me in hac parte dicta ſunt.

¶ Poſtqꝫ Hypo. oſtendit quid eſt illud qō peruenit in generatione fetus poſt ſpatiū ſex dierum. declarauit etiā que

dam dicta.ſ.qualiter pfluit ſanguis ad matricē: ꝛ quomō
accidit mulieribus menſtruatio: ꝛ qꝛ in declaratione iſto
rum dictoꝝ videbaṫ egredi ꝓpoſitū ꝑncipale.ſ. de pro
ceſſu in generatiōe fetus. ideo hic reuertiṫ ad ꝓpoſitum
oſtendendū.ſ.oſtendendo modū ꝓceſſus generationis.
Et duo facit.ꝑmo facit hoc.2° poſtꝗ̄ oſtendit que ſunt il
la que ꝓueniunt in generatiōe quātū ad tēpora in quib⁹
nō apparet diſtinctio membroꝝ.ideo 2° oſtēdit que ſunt
illa que in gnātione ꝓueniunt quādo iaꝫ appet dearticu
latio mēbroꝝ.2ª ibi.(Caro aūt adaucta) In ꝑma pte di
cit ꝙ vult cōplere ſermonē ſuum.ſ.oſtendēdo illa q̄ ꝓue
niunt in generatiōe fetus poſt ſex dies. vnde dimiſit.ſup.
incipiendo.qꝛ dixit ſupra ꝙ ſpūs qui eſt in ſpermate viri:
ꝑmo attrahit ſanguinē ad matriceꝫ poſtea generat panni
culum:poſtea coagulaṫ illud qđ eſt cōtentū in eo:ꝛ fit q̄ſi
caro:ita ꝙ vſq; hic oſtendit quomō fit generatio fetus.ꝛ
ideo hic reincipit ſermonē ſuum.ꝛ dicit ꝙ quādo ex ſper
mate ſemine fit caro:tunc augentur pāniculi: ſup.circun
dantes fetuꝫ aucto eo ꝙ eſt in matricibus.ſ.ſpermate fe
mine concauanṫ.i.habent concauitateꝫ manifeſtā.ꝛ ma
xime h̄ contingit exteriorib⁹ pāniculis:quia exterior pā
niculus eſt ille qui alligaṫ matrici ꝛ continuaṫ cum venis
eius ꝛ ſanguis qui eſt ad matriceꝫ deſcendens attrahitur
quādo caro ſpirat: ꝛ tunc fit augmentuꝫ.ſup. ex eo qđ eſt
vtile in illo ſanguine. ꝛ bene dico ex eo qđ eſt vtile: ꝛ pro
quia:ſi nō fuerit vtile mittiṫ ꝛ ſegregatur in cōcauitatib⁹
pāniculorum.ſ.inter ꝑmum ꝛ 2ᵐ vel inter 2ᵐ ꝛ tertium.ꝛ
ſup.illi pāniculi recipiunt ſanguinē.i.ſuperfluuꝫ ſanguis:
tunc aūt:ſup.illi pāniculi mutāt nomē ꝛ nominanṫ regio
es ꝙ aliquid recipiunt. ꝛ tunc īponit finē dicens. hec aūt
dicta ſunt a me.in hac ſup.mā. ¶ Iuxta iſtaꝫ partē eſt in
telligendum ꝑmo ꝙ in iſtis verbis cōplere oſtēdit Ypp.
ea que ꝓueniunt in generatiōe fetus poſt ſpatium ſex die
rum q̄ꝫtum ad tēpora in quibus nō appet diſtinctio mē
broꝝ.ſ.vſq; ad tpus quo cōtingit fieri carnē. ¶ Propter
qđ ſciendū ꝙ ſicut appet per Auicē.9.de aialibus.tēpora
diſtinguunṫ in generatiōe ſm diuerſitatem diſtinctionis
diſpōnum ꝓuenientiū in ſpermate ſemine.ꝑmū eni tpus
durat vſq; ad ſex dies in quo apparet ſperma ad modum
lactis.2ª diſpoſitio ipſius eſt: qꝛ ipm apparet ad modum
ſanguinis.ꝛ h̄ bipartiṫ:quia aliquādo apparēt tm̄ quedā
gutte rubee ſanguiee: ꝛ ſicut fila rubea: ꝛ hoc eſt in tertia
die poſt ſextū.ſ.in nono die.aliquādo appet totū ſanguis:
vt in die.xv.4ª vero eſt in qua apparet caro.ſ.in.27.die:ꝛ
tunc apparet aliqualis diſtinctio mēbrorū ꝑncipaliū ad
modū veſicularū.ſed in die.30.eſt ꝯpleta generatio. ſed
qꝛ latet.vt ibi dicit Auic. ꝛ qꝛ nō eſt facta bene adhuc di
ſtinctio oīum mēbroꝝ:ideo oꝫ adiungere ſuper.30.9.vel
10.dies:ita ꝙ in.40.diebus ſit cōpleta generatio: et qꝛ de
iſto termino complementi extremitatū eſt cōtrouerſia:ꝛ
quātū ad generationē maris ꝛ ſemine.ideo h̄ oia declara
bunṫ vobis ſuo loco ꝛ tēpore. Ypo. ergo volens ordina
te h̄ tēpus oſtendere diuiſit ſermonē ſuum in quatuor tē
pora.ꝛ ꝑmo oſtēdit quid accidit in tēpore priori ꝛ ꝙ ꝑmo
fit quaſi caro:ꝛ poſtea attrahit nutrimentū per qđ augeṫ
quouſq; veniat ad cōplementuꝫ:ſubdit poſtea ꝙ augenṫ
pāniculi. Et cauſa huius eſt.qꝛ pāniculi illi cā ſaluandi il
lud qđ in eis contineṫ fiunt:ꝛ qꝛ in eis ꝯtineṫ ſperma mu
lieris cōuerſum in carneꝫ:ideo aucta illa carne augenṫ et
pāniculi. Item ſubdit ꝙ cōcauanṫ:ita ſup.ꝙ habēt cōca
uitatem manifeſtā. Et cā huius eſt.qꝛ h̄ tēpore euenit ali
mentū ad fetū:vt ex eo nutriaṫ.modo ſanguis iſte veniēs
a matrice h̄ꝫ ſuperfluitates:non tm̄ groſſas: ſed ſubtiles ꝛ
aquoſas. ꝛ ideo ſicut in corpe viuo ſūt aliqua vaſa recipiē
tia tales ſuperfluitates vt veſica ꝛ hꝫ.ſic etiā oportuit eē
in ipſo fetu. ꝛ quia nō potuerunt a ꝑncipio ſic eſſe diſtin
cta illa vaſa nec operari operatiōes eorum: ideo oportuit
eē aliqua receptacula huiꝫ ſuperfluitates recipientia:ta
lia aūt fuerunt pāniculi exteriores circūdantes fetū: ꝛ iō
dixit ꝙ concauanṫ: ꝛ dixit maxime exteriores. qꝛ in illis
recipitur illa ſuperfluitas:ꝛ nō in ꝑmo.qꝛ tunc ꝛ tangerēt
ipm fetum ꝛ ipm lederent ꝓpter earū acuitatē:ideo opor
tuit ibi eſſe cōcauitateꝫ manifeſtā que procedit ab vmbi
lico ad venas matricis:vt inde attrahaṫ nutrimentū pue
ri. ¶ Iteꝫ ſubdit poſtea ꝙ ſi iſte ſanguis hēat aliquid ſu
perfluum:tunc illud recipiṫ in cōcauitate pāniculorū.nā
illud alimentum eſt ſuperfluū corpori matris.dato tm̄ ꝙ
ſit ſuperfluū alimenti matris:tm̄ quia corpus pueri eſt te
nerū:ideo dato ꝙ ſit in nutrimento illo multa aquoſitas:
tamē eſt puero cōueniens.ꝛ qꝛ illa ſuperfluitas que eſt in
nutrimento eſt ſubtilis ꝛ nō groſſa:ideo ſolū mingūt ꝛ nō
egerunt in matrice:nō tamen mingunt per virgā ſicut ex
tra matriceꝫ.quia tunc ſunt meatus illi nimis ſtricti:ſed
expellitur illa aquoſitas per vmbilicū in cōcauitateꝫ illo
rum pāniculoꝝ. ¶ Ultimo eſt intelligendū ꝙ cum caro
que eſt facta in matrice vſq; ad.27.diem attrahit ſangui
nem:tunc fetus hꝫ virtuteꝫ nutritiuam : ꝛ ideo ipſe fetus
nō ſolum habet animā facta diſtinctione ꝛ dearticulatio
ne mēbroꝝ.ſed etiā ante h̄ tpus:ꝛ ideo hꝫ aliquas opera
tiones anime:nō tm̄ omnes:ſed ſoluꝫ opatiōes anime ve
getatiue.Et rō huius eſt.qꝛ natura in ſuis opatiōib⁹ ſemp
procedit ab imperfecto ad perfectū.ꝛ ideo dicebat phus
2° de gnātione aialiuꝫ ꝙ fetus ꝑus fit planta q̄ꝫ aial.i.pri
mo viuit vita vegetatiue anime q̄ꝫ ſenſitiue:ꝛ ꝑus fit ani
mal q̄ꝫ homo.qꝛ ꝑus viuit vita ſenſitiua q̄ꝫ intellectiua. Et
videte hic non oꝫ intelligi ꝙ in materia in qua fit genera
tio ꝑmo inducaṫ aīa vegetatiua:poſtea ſenſitiua:ꝛ vltimo
intellectiua.qꝛ ſi h̄ eſſet: tunc in fetu eſſent plures aīe:qđ
eſt falſum.ꝛ ideo debetis imaginari ꝙ in eodem inſtanti
oēs ſimul introducanṫ:ita ꝙ vna ꝛ eadeꝫ aīa eſt que plu
res hꝫ potentias: tm̄ ille potentie quo ad ſuas operatiōes
habēt ordinē quēdaꝫ ſm perfectū ꝛ imperfectū. ꝛ iō vna
ꝑus manifeſtaṫ q̄ꝫ altera.ſ.illa que paucioꝛib⁹ indiget q̄ꝫ
illa q̄ pluribus:qꝛ ergo vegetatiua eſt iperfectior:ideo nā
ab ipſa īchoat:ꝛ qꝛ adhuc nō eſt perfecta organizatio mē
brorum.ideo nō apparent opera ſenſitiue.ſed ſolū opera
tio vegetatiue.nam attrahit et nutritur ꝛ expellit ſuper
fluitatem a ſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Caro aūt aucta a ſpiritu articulaṫ ꝛ venit in
ipſa ſingulum ſimile vt ſimul: ꝛ dēſum ad den
ſum. ꝛ rarum ad rarū: ꝛ humidū ad humidū:
ꝛ vnūq̄dꝗ; venit in ꝓpriā regionē: ſm cogna
tuꝫ a quibus ꝛ factū eſt queciꝗ; a denſis ſunt
ꝛ fiunt. ꝛ queciꝗ; ab humidis hūida ſunt.

¶ Hic oñdit q̄ ſūt illa q̄ accidūt in ſpermate q̄ꝫtū ad dear
ticulationē mēbroꝝ. Et ꝑ facit h̄.2° oñdit vltimū termi⁹
tēporis in q̄ ꝯpleta eſt gnātio fet⁹.2ª ibi.(Hec aūt adhuc
dicta ſūt a me.) Pria in duas.qꝛ ꝑ faē qđ dcm̄ ē.2° declat
que dixit in q̄dā ex ſenſibili.2ª ibi.(Singula aūt hoꝝ.)
Pria in duas.qꝛ ꝑ oñdit q̄ ſunt illa q̄ ꝓueniūt ꝑ in tpe di
ſtinctiōis mēbroꝝ.2° q̄ ſunt illa q̄ 2° ꝓueniunt. 2ª ibi.(Et
alia ſm eandē rōnē fiunt.) Uel aliṫ.qꝛ ꝑ oñdit in gnāli q̄
ſunt illa que ꝓueniunt in gnātiōe in tpe ꝑdicto.2° q̄ ꝓue
niunt in ſpāli.2ª ibi.(Et alia ſm eandem rōnē fiunt.) In
ꝑma pte dicit ꝙ qñ caro ē aucta a ſpiritu:tūc dearticulaṫ
in mēbra diuerſa.ꝛ h̄ fit h̄ mō:qꝛ i ipſa carne.vł largo mō
caro q̄ hꝫ ptes groſſas in ſe ꝛ ptes ſubtiles:ꝛ tūc ſile venit
ad ſimile.i.apparet forma vniuſcuiuſq; mēbroꝝ ſm ſimi

litudinẽ quã debent hr̃e:ita ꝙ nutrimentũ alicui mẽbro
aſſimilatũ aliquo mõ vadit ad illud ⁊ ipm̃ auget:ita ꝙ dẽ
ſum venit ad denſum. ⁊ rar̃ ſup. nutrimentũ venit ad ra-
rum. ſup. augmentũ: ⁊ humidũ ad humidũ: ⁊ vniuerſal̃r
vnũquodq; venit in ꝓpriam regionẽ: ⁊ ad ꝓpriũ mẽbrũ
cui ꝓportionatur: ⁊ pro ſed cognatũ. i. ſimile ⁊ ꝓportiona
le. ſup. venit ad illa mẽbra. a quibus factũ eſt. i. a quibus
eſt alteratum ⁊ factũ ſimile: vtputa: quecũq; fiunt a den-
ſis. ſup. membris denſa ſunt. i. conuertunt̃ in denſa: ⁊ que-
cunq; ab humidis hũida. ſup. ⁊ ſic de alijs qualitatib⁹: pu-
ta cal̃a a calidis: ⁊ fr̃a a fridis: ⁊ ſicca a ſiccis.

Sed hic cadit duplex du⁹ ex quibus appa
rebũt ea que hic dicuntur magis
clare ꝙ̃ dicant̃. Querit̃ p̃mo vtrũ ſit poſſibile
eſſe diuerſitatẽ ⁊ organizationẽ mẽbroꝝ i fetu.
Et arguit̃ ꝓ ꝙ nõ: q̃ ſi in mã̃ fet⁹ eſſet diſtinctio mẽbroꝝ:
aut h̃ eſſet ex parte mãe fetus vel ex p̃te agẽtis. nõ ex par
te mãe: q̃ mã ipſa eſt vna: ⁊ non eſt in ea tanta diuerſitas
quãta ẽ in mẽbris. g̃ nõ eſt h̃ ex parte mãe: nec ex p̃te agẽ-
tis. ſ. ſp̃us ſpermatis: q̃ ille eſt vnus ⁊ ab vno inq̃ũtũ vnũ
nõ ꝓcedit niſi vnum. nec val; ſi dicat̃ ꝙ dato ꝙ ſp̃us ille
ſit vnus formal̃r: eſt tñ plures virtute. q̃ ab eo qõ eſt tale
ſolũ virtute nihil ꝓuenit diſtinctũ: ⁊ ſi ab eo aliq̃d deter-
minatũ ꝓueniat op; ꝙ per aliud diſtinguat̃: vt p; de cor⁹
celeſti: qõ de ſe nõ potuit ꝓducere hanc formã vel illam:
niſi ꝯ̃hatur: vel per mãm: vel per agẽs particulare. Cũ g̃
iſte ſp̃us cõtineat pluralitatẽ ⁊ diſtinctionẽ mẽbroꝝ vir-
tute ſolũ. g̃ nõ poterit ea ꝓducere diſtincte: cũ non ſit ibi
aliquid aliud diſtinguens.

In oppoſitũ eſt Ypp̃o. in littera.

Ad hoc dñm eſt ꝙ poſſibile eſt in gnõne fetus fieri
ꝯarticulatões mẽbroꝝ in mã ei⁹ rõne eo-
rũ que ꝯcurrũt in gnõne. illa aũt que ad gnõnẽ cõcurrũt
ſunt q̃tuor. p̃m eſt virtus informatiua q̃ eſt in ſemie. 2m
eſt mã fetus que ꝓuenit a muliere. 3m eſt aĩa in cui⁹ vir-
tute agit. 4m eſt ſp̃us deſcẽdens cũ ſemie maris qui eſt
inſtr̃m anie patris a quo decidit̃ ſemẽ illud. ¶ Et ex his
q̃tuor eſt poſſe apparere tot diuerſitates i mẽbris. ¶ Pri-
mo quidẽ h̃ appet eſſe poſſe rõne virtutis informatiue. nã
virtus illa iformatiua aſſimilat̃ virtuti nutritiue mẽbro-
rũ. ſicut. n. virt⁹ nutritiua ex eadẽ mã. ſ. nutrimẽto ꝓue-
niente ad mẽbra facit plura ⁊ diuerſa. q̃ cõuertit illõ nu-
trimentũ in nãm oſſis carnis venaꝝ ⁊ neruorũ: ſic ẽt ⁊ h̃
ſp̃ma per virtutẽ informatiuã poſſet talẽ diſtinctionẽ fa-
cere. Sic g̃ ſi querat̃ q̃uo eſt poſſe v̓tutẽ nutritiuã facere
tantã diuerſitatẽ. Dicamus ꝙ h̃ eſt: q̃ virtus illoꝝ mem
broꝝ eſt diuerſa ⁊ vnũqõq; mẽbrũ aſſimilat ſibi nutrimẽ
tũ per virtutẽ imutatiuã que eſt in eis: ita ẽt illa v̓tus q̃
eſt in ſp̃mate que eſt vna formal̃r ⁊ plura virtual̃r: q̃ vir-
tute cõtinet oĩa mẽbra patris. iõ h̃ virt⁹ imutatiua h; de
ſe talem diuerſitatẽ ꝓducere. ¶ 2° eſt poſſibilis h̃ diuer-
ſitas ex p̃te mãe: nõ ꝙ illa mã in ſe cõtineat tantã diuerſi
tatem q̃tã; videmus in mẽbris. ſed h̃ eſt: q̃ mã illa vna
exiſtens eſt in potẽtia paſſiua ad plura. ⁊ iõ approximato
ſibi agẽte qõ hẽat virtutẽ inducẽdi diſtinctionẽ mẽbroꝝ
poterit fieri illa diuerſitas mẽbroꝝ in mã illa. Et h̃ eſt qõ
dicebat ph̃s 2° de gnãtiõe aĩaliũ. ſ. q̃ ſup̃fluũ femelle eſt
tale in potẽtia quale illud in actu. ꝑ hãc cã; ſit tale vnũ-
quodq; ⁊c̃. ¶ 3° appet h̃ eſſe poſſibile ex p̃te aĩe cui⁹ virtu
te agit virtus iformatiua. Et rõ hui⁹ eſt. q̃ aĩa ipſa patris
cũ ſit forma ſub̃alis nõ põt eſſe p̃n̄m alicui⁹ opationis niſi
mediante aliqua forma accñtali: ⁊ q̃ agentia ipſa nõ agũt
niſi ſm̃ exigentiã forme ſub̃alis: ſicut p; in forma ſub̃ali
ignis: q̃ eius forma accñtalis: que eſt caliditas: nõ iducit
aliquã formã vel diſpõnẽ: niſi ſm̃ ꝙ req̃rit forma ſub̃alis
eius: ſic ẽt virt⁹ iformatiua vna ⁊ eadẽ exñs iducet i mãꝫ
diſpõnes vt aĩa req̃ret. ⁊ q̃ aĩa req̃rit corpus organizatũ:
qõ d; hr̃e aĩa ad ſuas opatiões explendas: iõ ſp̃ma diſtin-
guit mãm illã in p̃tes ⁊ organa diuerſa. ¶ 4° eſt h̃ poſſe
ex p̃te ſp̃us qui eſt organũ. q̃ h̃ h; organũ vt eſt res q̃daꝫ
de ſe: ⁊ vt eſt aliqõ organũ: vtputa inq̃tũ eſt qõdã calidũ:
qõ eſt in corpe hũano. ſp̃us q̃dẽ vt de ſe eſt aliqõ calidũ h;
calefacere ⁊ alterare. ſed inq̃tũ eſt quid nãle h; calefacere
re taliter ⁊ alterare. ſ. digerere. ſil̃r etiã ſp̃us g̃ eſt organũ
aĩe de ſe. ſ. inq̃tũ eſt quoddã corp⁹ aereũ ⁊ ſubtile h; mo-
ueri ſurſũ ⁊ penetrare ⁊ calefacere abſolute. ſed inq̃tum
eſt aĩe inſtr̃m: h; vndiq; perforare. ſ. ſurſum ⁊ deorſum: a
dextris ⁊ ſiniſtris: ante ⁊ retro. ⁊ h; ẽt alterare nõ ſolũ ad
calidũ ⁊ ſiccũ: ſed ẽt ad durũ ⁊ molle ⁊ extendere ⁊ dilata
re ⁊ coagulare ſm̃ ꝙ requirit diſpõ mẽbrorũ: in quib⁹ d;
aĩa recipi. vnde ſicut h; ꝙ poſſit vndiq; ꝑforare. ſic ẽt h;
ꝙ põt diuerſis alterationib⁹ alterare. ſ. ꝙ faciat mãm du-
ram vt oſſa: ⁊ ꝙ extendat vt in formãdo venas ⁊ neruos:
⁊ coagulet vt in carne ⁊ adipe: ⁊ ideo nõ eſt incõueniẽs ꝙ
tale ſp̃ma vt eſt organũ forme determinate talẽ organiza-
tionẽ mẽbroꝝ inducit. Et ideo dicebat ph̃s 2° de gnãtiõe
aĩalium. ⁊ q̃ factiuũ ⁊ paſſiuũ cũ tetigerit q̃uo: modũ aũt
dico. vt cum hoc agit. illud v̓o patit̃ ⁊ extra: quaſi dicat: ꝙ
factiuũ alicui⁹ d; in vno loco aliter agere ꝙ̃ in altero ſm̃
approximationẽ eius ad diuerſa loca.

Et ex his apparet ſolutio ad argumenta. ¶ Ad pri
mum cum dicit̃. ſi hoc eſſet poſſibile aut
hoc eſſet ex parte materie vel ſpirit⁹ agentis. dico ꝙ hoc
eſt poſſibile ex p̃te vtriuſq;. ex p̃te quidẽ mãe: q̃ mã illa
eſt in potẽtia paſſiua ad pluralitatẽ organoꝝ. Itẽ ex ſp̃us
parte: q̃ l; ſit vn⁹ actu eſt tñ plures virtute. ¶ Ad aliud
qõ arguebat̃ ꝯ̃ hanc ſolutionẽ cũ dicebat̃ illud qõ eſt vnũ
in actu ⁊ plura in potẽtia nihil agit de ſe terminatũ niſi cõ-
trahat̃ per aliud. dico ꝙ aliq̃d eẽ plura virtute põt dupl̃r
intelligi. vno mõ: q̃ hẽat illa idifferẽter ⁊ equaliter in vir
tute. alio mõ ꝙ hẽat ipſa ſm̃ quẽdã ordineꝫ. tunc dico. ꝙ
illud qõ habet plura in virtute p̃mo mõ nõ põt ꝓducere
aliqõ vnũ diſtincte ⁊ determinate niſi cõtrahat̃ per aliqõ
agẽs particulare: vt tu ꝓbas de corpore celeſti. ſed ſi hẽat
illa plura in virtute ſm̃ quẽdã ordinem: tunc dico ꝙ non
eſt inconueniens ꝙ a tali ꝓcedat diſtinctio ⁊ ordinatio: ⁊
hoc mõ ꝓcedit ab eo p̃mo illud qõ eſt magis ꝓpinquum
actui: ⁊ poſtea 2m: ⁊ ſic per ordinem: ita ꝙ 2m inducet̃ me-
diante p̃mo: ⁊ ſic ordinate ſicut potential̃r habebãt ordi-
neꝫ in illo. ⁊ hoc mõ dico ꝙ illud qõ eſt iperfectius ⁊ mã-
lius ⁊c̃. ¶ Sed tu dices. hoc nõ eſt verũ. q̃ cor eſt perfe-
fectius oĩbus alijs mẽbris. ⁊ tñ eſt p̃mũ qõ generat̃. dico
ꝙ generat̃ p̃mo ex neceſſitate nãe: q̃ adiuuat ad gnãtões
aliorũ: tñ in ſe adhuc p̃us generat̃ imperfectũ ꝙ̃ pfcm̃. tũ
ꝓpter neceſſitatẽ. vnde ⁊ vmbilicus p̃us generat̃: etiaꝫ ꝙ̃
alia membra ꝓpter eius nec̃citateꝫ vt per eum fiat attra-
ctio. poſt cor autẽ generant̃ alia mẽbra p̃ncipalia: vt epar
cerebrũ ⁊ teſticuli. ⁊ p̃mo partes interiores ꝙ̃ exteriores.
⁊ p̃mo partes ſup̓iores ꝙ̃ inferiores. vnde h̃ eſt regula ge
neralis ꝙ cũ partes ſint triũ modoꝝ quedã ſint vt fines:
⁊ cũ ſunt formate ſunt poſtea p̃ncipia alioꝝ membroꝝ:
quedam aũt alie ſunt quodãmõ efficientes: nõ tñ fines: ⁊
alie ſunt partes que ſunt ſicut organa ſola. ⁊ ideo p̃us fi-
unt ea que ſunt: ſicut organa aliorum et finis aliorum vt
principalia. deinde fiunt partes que habent rationeꝫ effi-
cientis quodãmodo. vltimo fiunt ea que ſunt ſola orga-
na. quia ergo hec membra continẽtur ordine quodam in
potentia: ideo nõ eſt incõueniens ꝙ p̃mo fiat hoc mẽbrũ:
poſtea illud ſine aliquo agente particulari ipſum cõtrahẽ
te. quia ordo eorum ſufficit ad hoc.

Queritur secūdo. q2 Hypo. videt̄ innuere q̄ p̄mo debet̄ ꝯ ipsis mēbris q̄̄ cōpositio ⁊ p⁹ alteratiua q̄̄ informatiua. q2 dicit q̄ caro adaucta articulat̄ postea a spiritu: ita q̄ videt̄ q̄ p̄mo habeāt ꝯnē. ¶ Queritur ergo vtrū p⁹ operet̄ virtus imutatiua in fetu q̄̄ informatiua. ⁊ videt̄ q̄ sic. Aucte Hypo. hic. ¶ P. hoc arguit̄ ratiōe. q2 articulatio ⁊ distinctio fit ab ente actu: sed hunc actū nō h3 informatiua nisi ab imutatiua: q2 p ipa3 agit. ḡ imutatiua p̄or est ⁊ p⁹ operat̄ q̄̄ informatiua.

In oppositū. ⁊ ostēdit̄ q̄ simul isunt ei. q2 generatio istarū vtutū fit eo mō in gnāto quomō sunt in gnāte vel in eo a quo decidit̄: sed in illo a quo decidit̄ sunt sil' iste virtutes. s. ꝯplo ⁊ ꝯpō mēbrorū. ergo sil' dat istas virtutes: ⁊ per ꝯns sil' operant̄.

Ad hoc respōdent quidam ⁊ dicūt q̄ sil' tpe operat̄ virtus imutatiua ⁊ iformatiua quo ad tps. ⁊ hoc ꝓbant dupl'r. p̄mo sic. q2 sperma eo mō operat̄ quo h3 virtutē a gnāte: sed sperma nō h3 p⁹ virtutē imutatiuam q̄̄ informatiuā: sed sil'ḡ siml' per eas operat̄: ⁊ per ꝯns simul fiet imutatio mēbrorū ad ꝯnē ⁊ ꝯpōnē. 2° hoc declarat̄ sic. q2 nā ꝯnalis dependet a nā ꝯpōnali. q2 est dare vnū modū ꝯnis qui debet̄ mēbris inq̄tū officialia sūt. ita q̄ quedā ꝯ pcedit ꝯpōnē: ⁊ q̄daꝫ ꝯpō ꝯnē: ⁊ iō dicūt q̄ iste virtutes sic operant̄. s. imutatiua ⁊ iformatiua: dicunt tñ q̄ nō simul appent opatiōes earū. sed p̄mo manifestat̄ opatio imutatiue vltimo informatiue. ¶ S3 hec opio est falsa vt appebit in expōne mea. Et iō dico aliter s3 intentionē phi ⁊ Hypo. ⁊ p̄ operat̄ virtus imutatiua in fetu q̄̄ iformatiua. Et videte. ego nō imaginor q̄ iste due virtutes sint distincte in spmate: sicut est distincta visiua ab auditiua. sed simul insunt eidē: tñ distinguit̄ ex distinctione operationū earū. q2 ab operatione per quā inducit formas in ossibus: ⁊ in alijs mēbris dicit̄ informatiua: ex eo vō q̄ alterat nutrimentu3 dicit̄ imutatiua: ⁊ sic virtutes iste ex actib⁹ distiguunt̄. actus aūt imutatiue p̄mo fit. qd declarat̄: ⁊ accipio dictū phi 2° de gnatōe aialiū. vbi dicit q̄ nā sp ꝓcedit ab iperfecto ad pfectū: ⁊ iō p⁹ fiunt ptes homiomere ⁊ consiles q̄̄ organice: ⁊ p̄mo cor iperfectum postea perfectū. ille ergo actus p̄or est qui est iperfectior: ⁊ qui debet̄ membris iperfectis: sed actus imutatiue virtutis ē h°. ergo ⁊c. Maior appet per suppōnē factā. Minor apparet: q2 simplicia sunt pp cōposita: ⁊ iō p̄mo operabit̄ nā imutatiua q̄̄ informatiua. ⁊ h̄ est qd dicebat Hyp. in lra. q̄ caro adaucta. q̄ augeri fit per virtutē imutatiuā dearticulat̄ ⁊ informatur vas ⁊c. ergo s̄m tp̄us p⁹ operatur virtus ꝯnalis ⁊ imutatiua q̄̄ informatiua. ¶ P. ille actus p⁹ ꝓcedit a virtute generatiua qui est sicut adiuuans alterū actū: sed actus imutationis est h°. ergo ⁊c. Maior p3. q2 causa d3 p̄cedere effectū. modo illud qd est coadiuuans aliud est causa illi⁹ quodāmō. Minor apparet. q2 informatiua nō fit in partib⁹ fetus nisi s̄m diuersitatem imutationis in sanguine mēstruo. s. q2 in vno fit induratio ⁊ in alio mollificatio: ⁊ sic de alijs imutationib⁹. ¶ Est tñ aduertendū q̄ l3 tēpore sit prior actus imutatiue q̄̄ actus informatiue: tamē simul sunt quātū ad actu3 cōpletū informatiōis: ita q̄ simul coincidūt: vt sic. Et huius rō est. q2 tunc membrū h3 formā cōpletam qn̄ vtrūq3 cōcurrit. s. tam virtus imutatiua q̄̄ informatiua. sed q̄tū ad modu3 incipiendi p̄mo incipit imutatio q̄̄ figuratio. Nec valet fundamentū illorū: q̄ l3 simul recipiat fetus ipsas virtutes: tamē nō operat̄ simul per ipsas: q2 l3 insit ei virtus informandi cor epar: ⁊ cerebrū: ⁊ omnia mēbra simul. tamen q2 inter ipsa mēbra est ordo: ⁊ quedā oriuntur mediantibus quibusdā alijs. ita q̄ non possunt simul induci cum illis. sed p̄mo. ideo etia3 actus ⁊ operationes ipsarū nō sunt simul. sed habēt se s̄m ordinem: ⁊ cum prior actus sit imutare q̄̄ informare: ideo nō erunt simul tēpore operandi nisi operatiōe cōpleta vt dixi. ¶ Ad aliud dicendum q̄ s̄m veritate3 loquendo illa forma ꝯnis depēdet a natura cōpositionali. quia tale membrū cōpositum nō operatur nisi in virtute ꝯnis vnius illarū partiū que est pncipalis in illo membro: ⁊ ōnes aliorū ⁊ ꝯpositio sunt sicut coadiuuantes: ⁊ sine quib⁹ illa actio perfici non pōt: tñ q2 hic non est vnus modus ꝯnis proprie loquēdo: ideo de ipso nihil ad ꝓpositu3. rōnes aūt prius facte verū concludunt intelligendo: vt dictum est.

Dubitatur 3° de eo qd dicit q̄ in formatione mēbrorū simile venit ad simile. ideo est du⁹. vtrum caro moueat̄ ad carnē ⁊ os ad os vt videt̄ dicere Hyp. ⁊ videt̄ p̄mo q̄ sic. aucte Hypo. hic. ¶ Item hoc ide3 declarat exemplu3 qd ponit infra: vt si misceant̄ plura in vna vesica plena aqua vt multe partes plumbi minutissime ⁊ multe partes terre ⁊c. plumbū ibit ad plumbū ⁊ terra ad terram. ⁊ vniuersalr̄ simile ad simile. ergo eodē modo membrū ad mēbrū tendit: vt caro ad carnē: ⁊ vena ad venam: ⁊ os ad os ⁊c. ¶ Item hoc ostendit̄ ratiōe sic. q2 motus mēbrorū ad ꝓpria loca videt̄ esse naturalis: ⁊ sic ab intrinseco. ergo erit motus iste a se ⁊ per cōuenientia3 vnius cum alio: ⁊ sic simile ibit ad simile. quare ⁊c.

In oppositū hui⁹ est phs 2° de gnatiōe aialium expresse. vbi dicit. Disgregatio aūt particularū fit non vt quidā suspicant̄ vt simile ad sile ⁊c. quasi dicat. q̄ ratio quare vnū membrū dispargetur non est: q2 simile vadit ad simile. q2 tunc sequeretur q̄ omnia ossa essent simul per se aggregata ⁊ vene simul: ⁊ tota caro simul: ⁊ sic de alijs. cum simile iret ad simile: qd p3 esse falsum. ¶ Item q2 ista positio imaginatur q̄ mēbra sint actu distincta in menstruo: ⁊ sint ibi multe partes in quodam confuso. Sed hoc est falsum. q2 tunc h̄ nō esset generatio: sed latitatio formarū: ⁊ tūc incurreremus opinionē Anaxagore que reprobata est in multis a pho.

Ad istā qōnem dicam p̄mo veritate3 qōnis in se. postea huic adaptabit̄ intētio Hyp. Dico ergo q̄ membra mouent̄ ad ꝓpria loca solū a generāte. vnde phs dicit q̄ nulla est alia causa: quare fiat distinctio particularū: nisi q2 mēstruū est in potētia passiua ⁊ spma in potentia actiua. modo q2 actiuū approximatu3 passiuo agit s̄m modū: s̄m quē natū est agere: ⁊ s̄m q̄ passiuu3 natum est pati: ideo nutrimentū approximatū corpori vt est mā sibi ꝯueniens recipit nām carnis ab eius virtute: per quā ipm sibi assimilat: ⁊ os fit etia3 s̄m q̄ approximatur proprie materie cōuertit nutrimentum in nām ossis: ⁊ sic de alijs membris ⁊ similib⁹. ⁊ h̄ est qd dicit phs in sequenti caplo. Determinant̄ aūt partes ⁊c. ¶ Sed vt videat̄ qualiter hoc fiat est intelligēdū q̄ l3 disgregatio ⁊ motus iste membrorū fit a generante qui dat formā ⁊ locu3 ⁊ motū: tñ quia illud qd generat̄ p̄mo recipit alteratiōnē: ⁊ transmutatione3 in mā: ⁊ id qd mouet̄ semp acquirit aliqd de forma ⁊ de dispōnib⁹ ꝯsequētib⁹ formā: ⁊ q̄tū agens dat de forma tm̄ dat de loco: ⁊ de dispōnib⁹ ꝯntib⁹ formā: iō qn̄ nutrimentū recipit alterationem a mēbro ad qd est in potētia mouet̄ ad illud membrū tanq̄ ad simile. nā dato q̄ nō sit ei perfecte assimilatū nisi in fine nutricatiōis: tñ ei assimilat̄ aliquo mō: ⁊ h̄ est qd dicebat hic Hypo. q̄ simile vadit ad simile: ⁊ h̄ est dicere q̄ nutrimentū mouet̄ ad membrū s̄m similitudinem quā recipit a generante. ⁊ h̄ modo duru3 vadit ad durum ⁊ molle ad molle: ⁊ sic de alijs. ¶ Ex dictis ergo apparet q̄ verba Hyppo. possunt

dupl͞r intelligi. vno mõ ꝙ ſimile moueť ad ſimile.ſ. ꝙ in carne vel in ſanguine menſtruo ſit aliquid diſtinctum in actu: ⁊ h̄ eſt falſum: nec ſic intelligit Hypo. q2 tunc per ſe fierēt oēs carnes: ⁊ ꝑ ſe oīa oſſa. ⁊ ſic de alijs. vt dicit phs. Alio mõ põt intelligi ꝙ ſimile vadit ad ſimile.i. aliqd qđ recipit diſpōnē agentis ſꝫm quā incipit eſſe perfectuꝫ mouetur ad illud qđ eſt perfecte tale: ⁊ h̄ volebat Ar. in loco ꝑallegato cū dicebat. ꝙ quādo actiū tetigerit paſſiuuꝫ agit ſꝫm modū: ſꝫm quem natum eſt agere. ⁊ iſto modo loquēdo intellexit Hyppo. quādo dixit ꝙ denſum venit ad denſum.i. ad locum vbi debet eſſe os. ⁊ hoc modo intellectum dictuꝫ Hypo. eſt verū: ⁊ aliter nõ. ¶ Ex dictis ſatis apparet ſolutio ad rõnes. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et alia ſꝫm eandem rõnem fiunt: ⁊ augmentatis ⁊ oſſa indureſcunt a caliditate coagulata: ⁊ iaꝫ ramificanť vt arbor melius interiora corporis ⁊ exteriora: ⁊ caput fit diſtans a ſpatulis ⁊ brachia ⁊ cubiti a lateribus: ⁊ crura diſtant abinuicem ⁊ nerui inuoluunť circa naturas articulorū. ⁊ ipſuꝫ habet os. ⁊ naſus ⁊ aures eleuanť in carne ⁊ perforanť. oculi replentur humido puro ⁊ teſticulus manifeſtus fit qualis eſt ⁊ viſcera articulanť ⁊ iaꝫ a ſuperioribus ſpirationeꝫ facit ore ⁊ naſo. ⁊ venter inflatur. ⁊ iteſtina inflata ſꝫm ſuperiora accipiūt ſpm̄ qui eſt per vmbilicū ⁊ obturať ⁊ ad inteſtinū via fit a vētre. ⁊ ab iteſtinis extra.

¶ In parte iſta declarat qđ dixit ſtati in ſpāli: ⁊ dicit ꝙ ſꝫm eandē.i. ſimileꝫ rõnē fiunt alia in augmētis.i. qñ alia mēbra incipiūt augmentari: ⁊ pro q2 oſſa coagulata.i. denſata a caliditate induceſcunt.i. fiunt dura. vnde per h̄ vult dare itelligere ꝙ nõ ſolū humida calida. ſed etiā oīa alia perficiunť a caliditate. q2 calor ille mollificat que debēt eſſe mollia ⁊ ingroſſat ⁊ ſubtiliat: vt opꝫ: ita ꝙ cõplementum imutationis mēbrorū fit a calido illo: ⁊ ſubdit. nam prior interiora corporis ramificanť. ſup. ab hoc calido. vt arbor.i. ad moduꝫ arboris: melius.i. citius ꝗ̄ exteriora.i. ꝗ̄ partes extreme: ⁊ ſup. poſtea caput fit diſtans a ſpatulis ⁊ brachia ⁊ cubiti a lateribus. ſup. fiunt diſtincta: ⁊ crura etiā abinuicē diſtant: ⁊ nerui.i. ligamenta inuoluuntur circa naturas articulorꝫ: ⁊ ipm̄.ſ. aīal hꝫ os ⁊ naſus eius ⁊ aures eleuanť ab alia carne ⁊ perforanť ⁊ oculi replentur humido puro. ⁊ teſticulus.i. membrū genitale fit manifeſtus qualis ſit: ita ꝙ diſcerni põt maſculus a femella: ⁊ viſcera. ſup. articulanť: nam ⁊ ſuperiorib⁹ mēbris.ſ. ſpūalibus facit inſpirationē.i. viam inſpiratiuā. ore ⁊ naſo.i. per os ⁊ nares ⁊ venter inflatur ⁊ inteſtina inflata ſꝫm ſuperiora accipiant ſpūm: qđ eſt per vmbilicum.i. que inflatio ⁊ augmentatio fit per vmbilicū. per ipſuꝫ eniꝫ fit attractio nutrimenti ⁊ obturať.i. perficitur ⁊ ad inteſtinum fit via a vētre.i. a ſtõ: ⁊ ab iteſtinis. ſup. fit via ad exitū.i. ad anū.

Sed dubitaret aliquis de eo qđ dicit. ꝙ oſſa induręſcunt a caliditate coagulatiua. h̄.n. nõ videť: q2 oſſa ſunt frigide nāe. ergo nõ induręſcunt a calido: ſed a frigido. ¶ Dicendū ꝙ dato ꝙ ea q̄ coagulanť a calido abſolute eliqueſcant a frigido ⁊ econuerſo. vt appꝫ.4. metheororꝫ: tñ quedā ſunt que fiūt primo a calido: ⁊ iuuanť poſtea a frigido: ⁊ quedā eſt. modo oſſa fiunt a calido aſſante ⁊ reſoluēte humidū. tñ iſta coagulatio iuuatur poſtea a frigido circunſtante: ita ꝙ non obſtāte ꝙ oſſa fiant a calido ſunt frigida ꝓpter reſolutionem calidi cuꝫ humido: ⁊ poſtea iuuantur a frigido condenſante. ¶ Ulterius intelligendū de eo qđ dicit ꝙ fet⁹ acgrit inſpirationē in ſuperiorib⁹ ore ⁊ naſo ⁊c. Nõ eſt intelligēdū ꝙ fetus inſpiret ⁊ expiret aerē per anhelitū in matrice. quia ſicut dicit Auicē.9. de animalibus nulla eſt nobis ſignificatio ꝙ puer inſpiret in matrice. Et hui⁹ ſignuꝫ eſt. quia eius pulmo eſt rube⁹. q2 adhuc ei nõ approximatur aer attractus. qui ſi approximareť faceret ipm̄ albuꝫ: ſed per quem modū eius calor euentať in matrice poſterius apparebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Singula aūt horuꝫ articulanť a ſpiritu ſingula inflata quidē cum diſtant oīa ſꝫm cognitõeꝫ. eteniꝫ ſi volueris fiſtulā ligare ad veſicā ⁊ per fiſtulam immittere in veſicā terram ⁊ harenā ⁊ plumbi fruſta ſubtilia. ⁊ aquā infundēs fiſtulam inflare. primū quidē illa miſcenť aqua: deinde tēpore inflata. veniet plumbū ad plumbū ⁊ harena ad harenā: ⁊ terra ad terrā: ⁊ ſiquis ipſa deſiccare dimitteret ⁊ circūſtranget veſicā inueniet: ⁊ videbit ipſorꝫ ſimile ſicut ad ſīle veniens. itaqꝫ aūt ⁊ ſperma ⁊ caro articulať ⁊ veniet vnūquodqꝫ ſimile ad ſimile.

¶ Hic declarat que dixit in quodam exemplo rudi ⁊ ſenſibili: ⁊ patet ſentētia. Sed aduertendū ꝙ hoc exempluꝫ nõ eſt omnino ſimile ꝓpoſito. quia ille partes diuerſarū rerum ſunt in actu in veſica. ſed nõ ſic ſe habent in generatione mēbrorū: quia tunc incurreremus opinionē Anaxagore. ſed debet h̄ intelligi: vt dictū eſt ſupra in queſtione. Iſtud aūt qđ hic dicit poſitū eſt cauſa exempli: in exēplis auteꝫ nõ ſemper requiritur neceſſitas. ſed ſufficit vt intelligat qui adiſcit: ⁊ ꝙ h̄ nõ fuerit intentio Hyp. ꝙ partes exiſtunt ꝑmo actu pꝫ: q2 hāc opinionē reprobat ipſemet in ſuo libro elemētorꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec aūt adhuc dicta ſunt a me. ⁊ factus eſt vtiqꝫ puer. ⁊ ad hoc accedit. femina qdē in.xl. diebus ad lõgiſſimū. ſicut enim accidit in plus in hoc tempore aut paulo plus: aut paulo minus hoc articulari.

¶ Hic oſtendit vltimū terminū in quo completur hec generatio: ⁊ dicit ꝙ h̄ dicta ſunt ab ipſo: ⁊ ꝙ fetus eſt factus in.40. diebus ad plus quando eſt femina vel paulo plus vel paulo minus. ſupple ⁊ maſculus in.30. tamen hec oīa inferius apparebunt clarius.

Quia queſitū eſt circa ſpermata taꝫ femelle ꝗ̄ maſculi: querať circa teſticulos vtrum.ſ. ſint mēbra ꝑncipalia in actu generationis. Et arguiť ꝙ nõ. q2 ſi h̄ eſſet: tūc ſeq̄reť ꝙ gnātio nõ poſſet fieri ſine ipſis: ſed ꝯñs eſt falſum. ģ ⁊ añs. ꝯña eſt manifeſta. q2 ſine ꝑncipaliter intēto in aliquo tꝑe nõ põt fieri illud opus. falſitas ꝯñtis apparet ex duob⁹. ꝑ q2 ſunt multa aīalia que gnānt: ⁊ tñ teſticulos nõ hñt. vt pꝫ ab Ar. ꝑ de gnōne aīaliū. ¶ Itē ēt apparet ex alio: q2 vt ibi recitat phs repertus eſt taurus qui gnāuit abſciſſis teſticulis. ergo nõ neceſſario regruť teſticuli in actu gnōnis. ¶ Itē.dicit ibi phs ꝙ nõ faciūt niſi ad erectionē virge: q2 dicit ꝙ nullū aliud hñt iuuamētū: niſi ſic lapides qui ligātur textorꝫ applicātur vt ſint vene magis tenſe. ģ nõ faciunt vt mēbrū ꝑncipale. ¶ Itē illud nõ eſt mēbrū ꝑncipale qđ alijs non influit: ſed teſticuli ſunt hꝫ. ģ ⁊c. Maior appꝫ: q2 ex h̄ dicitť mēbꝝ ꝑncipale aliqđ qđ

alijs influit ⁊ ſibi non influit. vel dato ꝙ ſibi influatur: ta
men dꝫ poſtea influere. Minor appet per Haly in tegni:
qui dicit ꝙ ab oībus mēbris influit virtus generatiua ad
teſticulos. Et h̄ idem vult Auic. 3° can̄. Si ergo ab oībus
mēbris ſibi. ergo nulli mēbro influūt ipam teſticuli. ꝗ ⁊c̄.

In oppoſitū eſt Auicen. ꝑmo can̄. fen ꝑma. cap.
de mēbris. ⁊ Ga. ⁊ Hy. in h̄ libello.

Dicendū ad qōnē iſtam ſm intentionē Auer. in 2°
ſui colliget. ꝙ teſticuli ſunt mēbrū ꝑnci
pale in actu gn̄ationis. Et rō hui⁹ eſt. qꝛ illud eſt mēbruꝫ
ꝑncipale in quo facta modica ꝑmutatiōe accidit ꝑmuta
tio in toto. ſed teſticuli in aīalib⁹ ſunt h̄ō. ergo ⁊c̄. Maior
pꝫ per phm̄. 4. de gn̄atiōe aīaliū. vult enim ibi ꝙ in hoc
differūt mēbra ꝑncipalia a nō ꝑncipalib⁹: qꝛ modica per
mutatione facta in ꝑncipalib⁹ nedū magna: fit etiā in to
to corpore. Minor apparet. qꝛ ſi teſticuli abſcindant̄: ne
dum etiā cōterant̄ tunc totū corpus ꝑmutat̄ ⁊ in ꝯne ma
ſculina: etiā in moribus ⁊ in multis alijs: ⁊ acgrūt mores
femineos. ¶ Iteꝫ etiā videmus ꝙ abſciſſis teſticulis fe
mellarū q̄ñ caſtrant̄ mutant̄ a moribus ꝓprijs: ita ꝙ fit
in toto permutatio. ⁊ h̄ eſt rō Ar. in. 4. de gn̄atiōe aīaliū.
¶ Sed aduertendū ne contingat circa h̄ errare ꝙ aliqḋ
membrū dicit̄ ꝑncipale in actu gn̄ationis dupl̄r. vno mō
ſimpl̄r ⁊ abſolute. alio mō ſm gd ⁊ ſecūdario magis: tunc
dico ꝙ loquēdo de mēbro ꝑncipali ſimpliciter: ⁊ abſolu
te: teſticuli nō ſunt mēbrū ꝑncipale in actu gn̄atiōis. Et rō
hui⁹ eſt. qꝛ habitus generatiōis vt habituꝫ eſt ſupra. eſt ꝑ
ipm mediante calore et ſpiritu incluſo in ſpmate. illud ꝗ
nō eſt mēbrū ꝑncipale ſimpl̄r ⁊ abſolute in actu gn̄atiōis
qḋ nō eſt ꝑncipiū ſpermatis: ⁊ ſpūs ⁊ caloris exiſtis in eo:
ſed teſticuli nō ſunt ꝑncipiū talis ſpermatis ⁊ ſpūs qui ē
in eo ꝑncipaliter ⁊ abſolute. ſed cor: ergo cor ⁊ nō teſticuli
eſt ſimpliciter ⁊ abſolute ꝑmū ꝑncipiū actus generatōis.
¶ Si aūt loquamur de ꝑncipali mēbro ſm gd ⁊ ſecūda
rio. tunc dico ꝙ poſt cor teſticuli ſunt membruꝫ ꝑncipale
actus generatiōis. ⁊ h̄ apparet: qꝛ ſicut cerebruꝫ deſeruit
cordi in operatiōib⁹ ſenſus ⁊ mot⁹: ⁊ etiā epar in oꝑatiōe
nutricationis ⁊ nullū aliud: ita etiā deſeruiūt teſticuli cor
di in actu generatiōis vel virtuti generatiue que ē in cor
de: ⁊ nullū aliud membrū. ſic etiā cerebrū dicit̄ membrū
ꝑncipale ſenſus ⁊ mot⁹: ⁊ nō abſolute ⁊ ſimpl̄r: ⁊ etiā epar
ꝑncipiū ⁊ membrū ꝑncipale nutricatiōis ex eo ꝙ deſeruit
cordi ⁊ nullū aliud mēbrū. Et h⁹ ſignū eſt. qꝛ nullū aliud
membꝝ eſt in corpore ita ſimile ſubē ſpermatis: ſicut ſūt
teſticuli: qꝛ ſunt ex carne glandoſa alba: ⁊ iō ſunt nati ma
gis ſibi ſimilare ſperma ꝙ̄ aliqḋ aliud mēbrū. nam omne
agens nāle aſſimilat ſibi paſſum. vnde teſticuli dant ſper
mati vltimā formā ⁊ tēperiem per quā eſt natū gn̄are. ſic
cerebrū dat vltimaꝫ tēperiem ſpūi ſenſibili ⁊ motiuo per
quā ſunt nati in opera ſenſus ⁊ motus: ⁊ ideo bn̄ dictū eſt
ꝙ teſticuli dicunt̄ mēbruꝫ ꝑncipale poſt cor in actu gene
rationis. ¶ Item appet ex alio ꝙ vltima forma ⁊ diſpo
ſitio dentur ſpermati a teſticulis. qꝛ videmus ꝙ q̄ñ aliqd
egredit̄ in coytu: qḋ nō habuit morā ⁊ digōnē in teſticu
lis egredit̄ ſub forma ſanguinis. qꝛ nō recipit formā vlti
mam ⁊ diſpōnē teſticuloꝝ: ſicut apparet in multū coeun
tibus. ¶ Sed intelligendū vlterius ꝙ cū dictū ſit ꝙ te
ſticuli ſunt mēbruꝫ ꝑncipale: nō tn̄ hoc eſt verū in quodā
actu: ſed ſolū in actu generatiōis. nō eniꝫ ſunt mēbrū ꝑn
cipale indiuidui vt aliqd ei influat: vtputa aliquē ſpm̄ ſi
ne quo nō poſſit viuere indiuiduū: ſicut influit epar ⁊ ce
rebrum oībus alijs mēbris: qꝛ ipſis abſciſſis adhuc viuit
aīal nec influit ſic vt qualificet totū corpus ꝑmo ⁊ per ſe
ſicut influit̄ per cor epar ⁊ cerebrū: ſic ꝙ totū corpus q̄li
ficant. nam cor dat vitā: epar nutrimētū: ⁊ cerebrū ſenſuꝫ
⁊ motū toti corpori. Et ideo Ga. ad hoc aduertēs in tegni
nō fecit mētionē de teſticulis inter mēbra ꝑncipalia que
qualificāt totū corp⁹: ſicut fecit de corde epate ⁊ cerebro:
tn̄ ex cōſequenti poſſunt teſticuli influere ſuper totū cor
pus. ⁊ h̄ eſt per huc modū. qꝛ. n. teſticuli ſunt membrū ꝑn
cipale cordi deſeruientes in gn̄atiōis actu magis ꝙ̄ aliud
mēbruꝫ. ideo cōtingit ꝙ q̄ñ fit actu permutatio in eis: fit
etiā permutatio in corde ex quadā cōpaſſione quā hꝫ cor
ad ipos: ⁊ qꝛ corde imutato accidit mutatio in toto: ideo
ex cōſequenti ⁊ ſecūdario pōt dici ꝙ influūt ſuper totū: ⁊
iō ꝑſentia teſticuloꝝ eſt cā ꝯnis ⁊ morum ⁊ nāe maſculi
ne ⁊ coꝝ abſentia ē cauſa ꝑuatiōis ꝯnis maſculine ⁊ mo
rum ⁊ actuū maſculinoꝝ: ⁊ ideo caſtrati hn̄t ꝯnē frigidā
⁊ impinguant̄ ⁊ nō barbeſcunt ⁊ exacuūt vocē ſicut ⁊ fe
mine: ita ꝙ ipſi infrigidant̄ ⁊ hebetātur: qꝛ calor multus
coadunabat̄ ⁊ mittebat̄ ad teſticulos qui reuerberabat
in totū corpus: ⁊ ſic ipꝫ reddebat caliditas qḋ in eunuchis
nō contingit. ¶ Itē qꝛ humidū ſpmaticū qḋ cōſueuit ve
nire ad teſticulos reuerberatur ſuper calm̄ ⁊ ipm obtun
dit ⁊ hebetat: ⁊ ideo oēs tales efficiunt̄ pingues: ⁊ mores
acquirūt feminarū: ⁊ h̄ eſt qḋ vult phs. 4. de gn̄atiōe ani
maliuꝫ: ꝙ ꝑmū ꝑncipiū maſculi ⁊ femelle eſt in corde. ſꝫ
eius perfectio eſt a teſticulis. nam ſperma deſcendēs ad
vaſa ſpmatica. ſ. ad poros qui circūuoluunt̄ teſticulis in
greditur poſtea poroſitates teſticulorum: ⁊ ibi alteratur
⁊ digeritur taliter ꝙ acquirit ibi ſpiritus vltimā diſpōnē
⁊ temperiem per quā poteſt generare.

Sed vlterius dubitabit aliquis ſine argumētis
qḋ mēbruꝫ eſt ꝑncipalius in actu
generatiōis an cor an cerebrū an epar vel teſticuli. ¶ Ad
h̄ dōm breuiter ꝙ aliqḋ mēbrū eſſe ꝑncipalius in genera
tiōe pōt dupl̄r intelligi. vno mō qꝛ eius actus eſt ꝑncipa
lior. alio mō qꝛ ſit magis neceſſarius: ⁊ h̄ mō dico ꝙ vtro
ꝗ modo cor eſt ꝑncipalius mēbruꝫ quocūꝗ alio mēbro:
qꝛ a corde influit̄ vita oībus mēbris alijs ⁊ viuere eſt pri
mus actus corporis aīati: ⁊ ex h̄ actus cordis eſt principa
lior: qꝛ magis neceſſarius eſt. ¶ Item eſt ꝑfectior actus:
qꝛ influit ſuper oīa alia mēbra: ⁊ nō eꝫ. nullū eniꝫ mēbrū
influit cordi: hn̄ tn̄ ei deſeruiūt: ſicut organuꝫ artifici: ſed
poſt cor dicit̄ ꝑncipalius mēbrum ꝙ̄tū ad perfectionem
actus ipm cerebruꝫ. qꝛ actus ſenſus ⁊ motus: qui profluit
a cerebro ē nobilior ꝙ̄ generatio ⁊ nutricatio: ſed poſt ce
rebrum teſticuli ſunt mēbrū ꝑncipale magis ꝙ̄ epar ꝙ̄tū
ad nobilitatē actus: qꝛ actus generatiōis eſt perfectior ꝙ̄
actus nutricatiōis. nā per gn̄ationē cōſeruat̄ ſpēs: per nu
tricationē aūt cōſeruat̄ indiuiduū: ⁊ qꝛ ſpēs ſunt nobilio
res indiuiduis. ergo ⁊c̄. poſtea eſt epar. ¶ Si aūt dicatur
aliqḋ membrū ꝑncipalius: qꝛ eius actus eſt magis neceſ
ſarius ad generationem. tunc dico ꝙ ꝑmo eſt epar: qꝛ ni
hil generat niſi ꝑmo nutriat̄: ⁊ actus nutricatiōis ꝓcedit
ab epate. ergo ⁊c̄. ¶ Itē hoc apparet ex alio. qꝛ ꝑmo em
brio viuit vita plante que eſt virtus nutritiua. poſtea vita
aīalis. vltimo vita hoīs vt dictuꝫ fuit ſupra. poſtea eſt ce
rebrū qḋ tribuit virtutē ſenſibilē ⁊ motiuā. ⁊ vltimo ſunt
teſticuli. Et h⁹ ſignū eſt. qꝛ teſticuli ſūt de mēbris vltimo
formatis in fetu ipſo. vt dicebat Hyppo. ⁊ declarabit̄ ad
huc īfra. ¶ Tūc ex his apparet ſolutio ad rōnes ꝑmo fa
ctas. ¶ Ad ꝑmā dico ꝙ ꝑma rō nō plus arguit niſi ꝙ te
ſticuli nō ſunt mēbrū ꝑncipale generatiōis aīaliū ſimpl̄r:
⁊ h̄ eſt verū. ſed ſolū nobiliuꝫ aīaliū. Et ꝓpter h̄ cōtingit
ꝙ aīalia ignobilia: qꝛ nō indiguerūt ſpermate multū di
geſto: ſed groſſo: nō habuerūt teſticulos: in quorum poris
ſpmaticis circūuolutis eis ⁊ in poris minutis eoꝝ digeri
tur ⁊ dealbat̄: ſicut lac in mām̄illis. ¶ Ad illud qḋ dicit̄
de tauro dico ꝙ ſi repertus fuit aliquis talis taurus ꝗ ge

neravit ꝙ hoc fuit: qꝛ de ꝓpinquo remãſit ſpma in vaſis iuxta teſticulos: qḋ poſtea potuit gnãre ſemel. ¶ Ad aliḋ dico ꝙ phus nõ intellexit ꝙ teſticuli nõ ſint aliq̃ pticula neceſſaria ad gnãtionẽ abſolute. ſed qꝛ non eſt pncipalis particula vt coꝛ. Et eodẽ mõ dõm ad aliaꝫ. ⁊ h eſt.

c Tenim purgatio fit in mulieribus poſt partuꝫ aut in plus. accidit aũt in puella qdeꝫ. i. in muliere pariẽte puellã in diebus. xliij. ita quidẽ diuturniſſima ⁊ finalis. periculuꝫ vtiq; erit. ⁊ in. xxxv. diebus purgaretur. in maſculo aũt mundificatio fit in diebus. xxx. ita diuturniſſima ⁊ finalis. periculũ vtiq; eſſet. ⁊ ſi in. xx. diebus purgaret̃. poſtremo antẽ tempoꝛe nimia egreditur purgatio. in iuuenibus autem paucis diebus purgantur. in vetuſtioꝛibus autem pluribus.

¶ Poſtq̃ Yppo. determinauit de diſpõnib⁹ que in gnãtione fetus cõtingũt in mã fetus q̃tũ ad vnũq̊dq; tps generationis. ſ. q̃tũ ad pmũ tẽpus gnãtionis eius. ⁊ q̃tũ ad 2ᵐ tps ꝯñs. quouſq; facta eſt dearticulatio oĩum mẽbroꝝ. Nõ in h cap° determinat de diſpõnib⁹ cõſequẽtib⁹ partũ: qꝛ etiaꝫ partus ipſe eſt ex his que cõſequunt̃ tẽpus dearticulationis mẽbroꝝ. ⁊ ideo in h ca° intendit oſtẽdere que accñtia cõſequunt̃ in partu ⁊ que poſt partũ. Et ꝓcedit ſic. qꝛ pmo facit hoc. 2° qꝛ nõ cõplete tradiderat ſupra cognitionẽ dearticulatiõis ⁊ diſtinctiõis mẽbroꝝ fetus redit ad cõplendum determinationẽ illaꝫ. ⁊ ideo illa pars melius ſtaret h: ⁊ h capłm poſt illud: ſed qꝛ in dictis Yppo. nõ multũ curat̃ de oꝛdine dũmõ habeat̃ eius intẽtio: ideo de hoc nõ eſt magna vis. ſcḋa ibi. (Redibo autẽ retro vnde diſceſſi ⁊c̃.) ꝑtia in duas. qꝛ pmo oñdit quotiens ⁊ que ſunt ille diſpões que ꝯtingũt in partu ⁊ poſt partũ. 2° aſſignat cãm quoꝛũdã dictoꝝ. ſ. iſtaꝝ diſpõnum. ſcḋa ibi. (Purgationes aũt mulieribus) Prima in duas. qꝛ eni diſpõnũ cõſequentiũ partũ quedã ſic cõſequunt̃ ꝙ accidũt poſt partũ quedã aũt ſimul cũ partu. iḋ pmo narrat pmas diſpões. 2° ſecũdas. ſcḋa ibi (Maxime aũt dolent mulieres.) In pma parte dicit. ꝙ purgatio. i. mundificatio mẽſtruoꝝ. fit. i. accidit: poſt partũ. i. poſt exituꝫ fetus ex matrice. in mulieribus vt in plus. i. vt in pluribus ⁊ nõ ſemꝑ: aũt ꝓ ſed. ſup. talis mundificatio: accidit autẽ ita diuturniſſima. i. cõtinua: ⁊ perutilis. i. in vltimo ſui cõplementi: in puella. i. in muliere pariente puellaꝫ: in dieb⁹ 40. i. ꝙ iſte eſt terminus finalis ſue purgatiõis poſt partum: periculũ vtiq; erit. ⁊ ſi ſup. mulier pariens puellam: purgaret̃. in. 35. dieb⁹. quaſi dicat. ꝙ ſi purgatio parientis puellam acceleraret ⁊ cõpleret̃ in. 35. die poſt partũ accideret periculũ magnũ mulieri vt declarabit̃. mundificatio aũt ita diuturniſſima ⁊ finalis fit in maſcło. i. in pariẽte maſculũ in. 30. diebus: ita ꝙ hic eſt vltimus terminus purgatiõis menſtruoꝝ: ⁊ ideo periculũ erit ei: ſi purgaretur in. 20. diebus. i. ſi finiret̃ purgatio in. 20. diebus vt declarabit̃. ⁊ ſubdit quãdã aliam diuerſitatẽ purgatõis mẽſtruoꝝ ſumptã ex parte etatis. ⁊ dicit: aũt ꝓ tñ. pmo egreditur min⁹ purgatio. i. a pncipio. iuuenib⁹ aũt. i. mulieres que ſunt iuuenes purgant̃ in paucis diebus: in vetuſtioꝛibus aũt. i. in mulierib⁹ magis antiquis. ſup. durat hᵉ purgatio pluꝛib⁹. ſup. diebus q̃ in iuuenib⁹: ⁊ h eſt. ¶ Iuxta quã partẽ notandũ ꝙ Ypp. aſſignat cãm oĩum que h dicunt̃ infra. vt h cõpletius appareat q̃ ipſe dicat h. dico ḡ ꝙ cã quare accidit mulierib⁹ purgatio poſt partũ eſt h: qꝛ in partu detinent̃ ſuperfluitates que idigent nãliter mũdificatione: que ſupfluitates ſunt menſtrua in eis aggregata. poſt partũ aũt debent euãri. qꝛ ante partuꝫ nõ poterant: qꝛ ſi euãrent̃ ante partũ timeret̃ de aboꝛtu in aptione oꝛificij matricis ⁊ in eius motu expulſiõis: ⁊ iḋ ſeruantur vſq; ad tps qḋ eſt poſt partũ: ⁊ tũc ſi mulier dꝫ poſtea manere ſana dꝫ totuꝫ perfecte mũdificari. Et rõ hui⁹ eſt. qꝛ virtus vt apparet 3° de creticis eſt poſita in coꝛpoꝛe ad ſaluteꝫ. vt ergo mulier nõ egrotet mouet̃ virtus ad expellendũ illaꝫ malaꝫ mãm ſuperfluã que niſi expurget̃ erit cauſa magnarũ egritudinuꝫ vt infra apparebit. dicit aũt. vt in plus. i. vt in pluribus: qꝛ nõ ſemꝑ nec in oĩbus h contingit. nã h eſt operatio nãlis: ⁊ qꝛ nãlia vt in plurib⁹ accidunt: ideo talis mundificatio accidit vt in plurib⁹: quia in eis que debent ſane manere accidit in pluribus purgatio ⁊ eius terminus in. 30. diebus ſi peperit maſculuꝫ ⁊ in 40. ſi peperit feminã. ¶ 2° notandũ ꝙ Yppo. determinans hic tps perdurationis hui⁹ mundificatiõis ponit diuerſitatẽ tẽpoꝛis perdurationis hᵉ dependere ex pte duorum. ſ. ex parte cõceptus maſculini vel feminini: ⁊ ex pte etatis mulieris que peperit. Ex parte quidẽ ꝯceptus accidit diuerſitas. qꝛ ſicut ſunt diuerſi cõceptus in maſculinitate vel femineitate: ita diuerſificant̃ in mundificatione poſt partũ. nam in maſculo durat. 30. dieb⁹ terminus vltimus ꝯplete purgationis: in puella v° in. 40. dieb⁹. ⁊ videte. h latitudo dierũ: ⁊ hic terminus nõ eſt oĩo punctualis: ita ꝙ preciſe accidat in his diebus. ſed eſt cuꝫ latitudine aliqua. ⁊ iḋ alia lr̃a hꝫ in purgatione eius que peperit maſculum. 35. ⁊ q̃ peperit puellaꝫ. 40. vel. 45. ſed et cã hui⁹ diuerſitatis eſt diſpõ ſumpta ab etate: qꝛ in femina iuuene min⁹ durat purgatio: in antiqua plus: ⁊ dato ꝙ vtraq; pariat maſculũ vel vtraq; pariat feminã: ⁊ ex h appet ꝙ illud tps nõ eſt punctuale: vt nũc dixi. qꝛ alique citius alique tardius purgant̃. ¶ Sed hic eſt notanduꝫ ꝙ quãq̃ Yppo. ponat cãm perdurationis hᵉ purgationis ſm plus vel minus ab etate. tñ opꝫ hic addere ꝙ nõ ſolũ hoc accidit ex parte etatis. ſed etiaꝫ ex parte rei nãlis que eſt ꝯ: ⁊ ex parte virtutis. nam mulier que eſt ꝯnis calide ⁊ foꝛtis virtutis citius purgat̃ a ſuis ſuperfluitatib⁹ q̃ que eſt frigide ꝯnis ⁊ debilis virtutis. ¶ Ulterius notanduꝫ ꝙ cã quare pariens maſculũ citius purgat̃ a mẽſtruis poſt partum q̃ pariens feminã ponet̃ infra vt patebit. ſed ſine illa poſſumus aſſignare cãm aliam melioꝛẽ ⁊ magis efficacem. Dico ḡ ꝙ ſicut extrahit̃ aliunde: cã hui⁹ pōt eſſe duplex. vna eſt: qꝛ mulier maſculũ pariens eſt foꝛtioꝛis virtutis q̃ pariens feminã. Cuius rõ eſt. qꝛ maſculus generatur per maioꝛeꝫ digõnem mãe gnãtionis. digeſtio aũt fit foꝛtis a foꝛtitudine virtutis: foꝛtitudo aũt virtutis eſt cã cite expulſionis ſupfluitatũ. q̃re ⁊c̃. Item qꝛ ſicut apparebit infra maſculus fetus eſt cauſa caliditatis in muliere. ⁊ ideo caliditas nãlis adiuta a caliditate inducta a puero confoꝛtat̃ ⁊ vigoꝛat̃ in expulſione ſuperfluitatũ: ⁊ iſta eadem eſt cauſa eius: qḋ ponit hic Yppo. quare minus perdurat in feminis iuuenibus q̃ in antiquis. Ex his ergo duobus apparet vna cauſa quare citius mundificatur pariens maſculum q̃ femellam. ſ. quia maſculus fit a maioꝛi caliditate digerente. ⁊ quia caliditas maſculi fetus adiuuat caliditatem naturalem mulieris: que foꝛtis exiſtens in minoꝛi tempoꝛe mundificat q̃ pariens feminam cum femina fiat a caliditate diminuta ⁊ indigeſta reſpectu maſculi: et cum a caliditate fetus feminini non calefiat magis. Alia cauſa eſt: quia in mulieribus parientibuꝫ feminam eſt maioꝛ quãtitas ſuperfluitatuꝫ: quia per indigeſtionẽ cãnt̃ multe ſupfluitates in eis a caloꝛe diminuto: maioꝛ aũt q̃titas ſupfluitatũ pluri tpe idiget in ei⁹ expulſiõe ⁊ mũdificatiõe q̃ pauca. q̃re ⁊c̃. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Maxime autē dolent mulieres in partu ⁊ in purgatiōe partus primo parientes: ⁊ in mora parientes magis dolent.

¶ Hic narrat diſpōnes alias que nō ſolū conſequunt̄ poſt partuꝫ: ſed in partu ēt fiunt. ⁊ dicit. ꝙ mulieres maxīe dolent in ipſo partu. ſ. anteꝙ̄ purgentur. i. dolore maximo. ⁊ ſup. ēt maxime dolent in purgatione partus. ſ. qñ mundificant̄ a fetu: ⁊ ab alijs ſuperfluitatibus. vel ſic. mulieres aūt dolent in partu ⁊ maxime in purgatiōe partus. ⁊ ſubdit. ꝙ inter eas que magis dolent ſunt ille que ſunt ṗmo parientes. i. que nunꝙ̄ peperūt: niſi tūc: ⁊ etiā ſunt magis dolentes alie parientes in mora. i. ille que tardant ſuum partū poſtꝙ̄ incipiūt parere. ¶ Iuxta qḋ notandū ꝙ partus eſt totū tp̄s qḋ durat ab inuaſiōe doloꝝ quouſqꝫ exit fetus de matrice. ¶ Sed ſtatīꝫ tu dices. nō videtur ꝙ in partu debeat fieri dolor: q꞉ in opatione nāli nō dꝫ accidere dolor: ſed partus eſt operatio nālis. ergo ⁊c̄. Maior apparet: q꞉ dolor eſt res ꝯ nām. Minor appet: q꞉ partus ſit ab opatione nāe. ꝗre ⁊c̄. ¶ Ad h̄ dōm ꝙ in partu eſt dolor ⁊ dolor maximus. ⁊ hoc apparet per experiētiā in mulieribus. Et cā huius doloris eſt multiplex. vna eſt. q꞉ in partu eſt vehemens motus virtutis expulſiue. mō in vehementi motu virtutis expulſiue accidit ꝯcurſus ſanguinis ad locū: ⁊ per ꝯn̄s vehemens tenſio ⁊ repletio que eſt cā doloris vehemētis. Scḋa cā eſt: q꞉ in partu oportet eē fortem diſiunctionē ligamentoꝝ iuncturaꝝ exitiū circa anchas ſi dꝫ fetus exire ex matrice: h̄ aūt diſiūctio fortis nō pōt eſſe ſine dolore vehemēti. ꝗre ⁊c̄. Cā etiā quare ille que ṗus pariunt magis dolent: vt dicet̄ etiaꝫ infra: eſt: q꞉ in ṗmo partu accidit difficilior diſſolutio ligamētoruꝫ ꝙ̄ poſt ṗmū partū. q꞉ tunc hn̄t quaſi a ꝯſuetudine: ⁊ ideo nō ſic dolent poſtea. ſimilr̄ mulieres que tardāt in partu in exitu fetus magis dolent. Cuius cā eſt. q꞉ nō magis tardant niſi ꝓpter ineptitudinē diſiunctiōis illaꝝ iuncturarum. cum ergo debeāt diſiungi ⁊ dilatari multū ꝙ̄to magis ꝯdicit fortis ligatio tanto magis dolent: ⁊ iō mulieres que hn̄t illos meatus amplos ⁊ facile diſiungibilia ligamenta facilius pariūt ꝙ̄ que hn̄t eꝯ. ¶ Ad rōnē in ꝯriuꝫ cum dicit̄ in opatione nāli ⁊c̄. Dico ꝙ verū eſt ꝙ̄tū eſt de ſe: q꞉ in partu nō accideret dolor vt partus eſt quid nāle. ſed q꞉ nō pōt fieri apte ſine diſiunctiōe iuncturaꝝ. iō concurrit dolor per accn̄s. Itē ꝯcurrit ibi dolor: q꞉ part⁹ fit cū vehemēti motu expulſiue virtutis. mō vehemēs mot⁹ expulſiue eſt cā egritudinis: ⁊ per ꝯn̄s accn̄s h⁹ qḋ ē dolor ꝗ ꝯſequit̄ egritudinē: ⁊ iō nō valꝫ. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Purgationes aūt mulieribus ex partu h̓ cā fiūt: q꞉ in priori tēporis vſqꝫ ad quadrageſimū diem ⁊ duos in puella: in puero autēꝫ vſqꝫ ad xxx. diem minimus ſanguis deſcendit in augmētū puero: h̄ aūt in his plus quouſqꝫ pariat̄ oꝫ vtiqꝫ purgationē retribui i purgatiōe part⁹ ⁊ exire foras ſm̄ purgationē dierum.

¶ Hic accedit ad aſſignādū cauſas iſtaꝝ diſpōnū. Et ṗmo oſtēdit cām diuerſitatis mutatiōis tēpoꝝ in muliere pariente maſculū ⁊ femellaꝫ. 2° accedit ad aſſignandū cām tēporis mundificationis partus ⁊ quarūdā aliaruꝫ ſuperfluitatū. 2ª ibi. (Principiū aūt fit huius.) In ṗma pte dicit. ꝙ purgatiōes. i. mūdificatiōes fiunt mulierib⁹ ex partu. i. poſt partū. alia littera dicit extra. ſup. ad ſenſum per experiētiā. Huius cā eſt: q꞉ in ṗori tēporis. i. in ṗncipio generationis fetus vſqꝫ ad. 40. diem in puella. i. qñ peperit puellam: minimus. i. modicus ſanguis: deſcēdit in augmētum. ſ. fetus: in puero aūt. i. in pariente maſculum vſqꝫ ad 30ᵐ diem. minim⁹. i. modicus: ſanguis deſcēdit in augmētum puero. i. quādo fit augmentū pueri. quaſi dicat. ꝙ in muliere pariente feminā modicus ſanguis exit a ṗncipio gnātiōis femine vſqꝫ ad. 40. dies quādo generat̄ femina: ⁊ minus adhuc exit de ſanguine a matrice qñ fetus augetur: q꞉ tūc plus requirit̄ de mā ꝙ̄ in gnātione eius: ⁊ eodē modo de maſculo vſqꝫ ad. 30. diem. tunc ſubdit. ꝙ eodeꝫ modo eſt poſt partū dicens. h̄ aūt. i. per cām hāc ab h̓. ſ. tp̄e qḋ eſt poſt partuꝫ vſqꝫ ad. 40. dies in femina: ⁊ in. 30. die in maſculo. plus. i. in maiori ꝙ̄titate expellitur quouſqꝫ pariatur. i. q꞉ ſanguis ſuperfluus reſeruat̄ ad expellendum vſqꝫ ad tp̄us partus: ⁊ ideo in maiori ꝙ̄titate poſtea expellitur: ⁊ tunc ꝯcludit regulaꝫ ꝯfirmantē dicta. oportet vtiqꝫ purgationē. ſup. factam: in purgatione fetus. i. in tēpore in quo accidit purgatio partus. retribui. i. ꝓportionari: ⁊ exire foras ſm̄ purgationē dieꝝ. quaſi velit dicere ꝙ in tot diebus poſt partū expurgant̄ ille ſuperfluitates ꝯgregate ante partū: in quot diebus fuerunt aggregate. ¶ Iuxta iſtam partē notandū ꝙ cauſa ⁊ rō Hyppo. ꝗre in muliere pariente maſculū vel feminaꝫ euacuant̄ poſt partū ille ſuperfluitates in tēporib⁹ ṗdictis: q꞉ tp̄s purgationis ſuperfluitatis in eis eſt equale tēpori aggregatiōis eaꝝ. q꞉ in pariente femellā eſt tp̄s diuerſum purgatiōis a tēpore aggregatiōis: q꞉ ſm̄ minimū ſanguis expellitur a matrice in generatiōe fetus. q꞉ nā expendit totuꝫ ſanguinem illum in generatiōe fetus: ⁊ q꞉ plus expendit in eius augmento: ideo adhuc plus retinet̄ ⁊ formatio fetus maſculi eſt in. 30. dieb⁹ ⁊ formatio femine in. 40. dieb⁹: iō accidit ꝙ pariens maſculū mundificatur poſt partuꝫ in. 30. diebus ⁊ pariens feminam in. 40.

Sed dubitat̄ hic de principio ſup quo ſe fundat Hypo. in cauſa ſua. ſ. ꝙ tp̄s expulſionis ſuperfluitatū poſt partū equiparet̄ tēpori aggregationis earū. ſed hoc videt̄ eſſe falſum. ṗmo. n. videm⁹ per experientiā eſſe falſuꝫ. nā in criſi q̄ eſt expulſio nālis accidit ſubita mundificatio in vna die eius qḋ aggregatū eſt in pluribus dieb⁹: ⁊ aliqñ in plurib⁹ menſib⁹. ergo tp̄s aggregationis ⁊ mundificatiōis ſuperfluitatuꝫ nō equant̄. ¶ Item hoc arguit̄ rōne. q꞉ ſic videt̄ debere accidere in operatiōibus nāe ſicut accidit in operatiōib⁹ artis. nā ars imitat̄ nām. ſed ars in longiori tēpore replet inanitum ꝙ̄ repletū euacuet. ergo etiā nā. ¶ ꝑ. aggregatio aſſimilat̄ habitui. eūatio aūt ꝑuationi. mō ſicut difficilius eſt tendere ad habitū ꝙ̄ ad ꝑuationem: q꞉ facilius eſt deſtruere ꝙ̄ ꝯſtruere. ergo nō eſt equale tēpus repletiōis tēpori euacuationis. ¶ Ad h̄ dōm breuiter ꝙ fundamentū Hypo. tenet in ꝓpoſito. Sed notandū ꝙ repletio ⁊ inanitio vel retentio ⁊ eūatio: qḋ idem eſt: poſſunt duplr̄ ꝯtingere aut ex opationib⁹ nāe aut ex operatiōib⁹ rei ꝯ nām. ſi accidāt ex opationib⁹ nāe: tunc dicunt̄ nāles. ſi ſcḋo mō: tūc dicūtur ṗter nām: ita ꝙ poſſunt eſſe nāles ⁊ ꝯtra nām: ⁊ ꝙ ſic poſſint accipi apparet. q꞉ ſunt de his que debito mō facte conſeruant ſanitatē. Si aūt indebite tūc permutāt ⁊ corrumpunt ipſam. talia aūt poſſunt eſſe nālia ⁊ innālia: nūc aūt ſi fiant ex opatiōib⁹ nāe: tunc inter repletionē ⁊ euacuationē eſt quedā ꝓportio tēporis. Si aūt fiant ex operationib⁹ rei ꝯ nām. ſ. morbi vel alicui⁹ extrinſeci ṗncipij nō opꝫ ꝙ in eis ſeruet̄ ꝓportio: ⁊ ꝙ ita ſit declarat̄. nā operationes iſte facte a nā in criſibus maxime vident̄ differre ab h̓ operationibus factis a rebus ꝯ nām. ſ. rōne māe ṗmo. 2° rōne agentis. 3° rōne modi fiendi. in mā quidē: qñ eūatio ⁊ repletio fiunt ex operatiōe nāe fiunt circa mām nālem. ſed qñ fiunt a re ꝯ nām fiunt circa mām nō nālē: ⁊ tūc ſunt ſuperflua in quāto vel quali vel vtroqꝫ modo.

¶ Item differũt in agente: q2 iſte operatiões nãles fiunt
ab agente nãli. ſed vt ſunt pter nãm ea⁊ agens eſt res pre
ter nãm. ¶ Itẽ differũt 3° in mõ fiendi. q2 opationes na
ture fiunt ſm periodos ordinatos: q2 nã ordinate agit in
ſuis opationib⁹: ſed in alijs nõ attendit ordo: ⁊ q2 periodi
ordinati ⁊ determinati menſurant determinatis tẽpori
bus cũ eũatio ⁊ repletio ſint circa eandem mãm. q2 nunq̃
eũatur niſi id qđ replebat ⁊ ẽ. ⁊ fiant a nã: iõ tps reple
tionis mulierũ pportionabit tẽpori mundificatõis ea⁊:
ita q ſi tps repletionis fuit multũ ⁊ tps eũonis erit mul
tum: ⁊ ſi paruũ paruũ. ¶ Sed aduertendũ q nõ oportet
q penitus ⁊ punctualr pportionent. q2 poſſibile eſt q tẽ
pus aggregatiõis excedat tpus eũonis ⁊ ẽ. quo ad aliqđ
tps paruũ. q2 nõ eſt incõueniẽs q in multo tẽpore aggre
getur mã a nã ⁊ in minori vel pluri eũetur. Sed dz intel
ligi cum quadã latitudine hoc eſſe ve⁊ ⁊ nõ pũctualiter.
ita q ſaltim quãtũ ad hoc eſt ve⁊. q ſi pmũ tpus eſt mul
tum. ⁊ etiã 2ᵐ: nõ tñ q penitus ſint equalia. ¶ Item nõ
ops q hoc ſit verũ ſemp: ſed ſufficit q h ſit ve⁊ vt in plu
ribus. Nam operationes nature ſunt tales vt in plurib⁹:
lz aliquando impediant: ſed in operationib⁹ alijs factis a
rebus nõ nãlibus vel ꝯ nãm nõ ops q in eis ſeruet ppor
tio aliqua. ¶ Tũc ad rõnes. ¶ Ad pmã dõm q repletio
que fit in criſi nõ eſt eiuſdem nãe cum eũone criſis. q2 re
pletio illa fit ab egritudine ⁊ a re ꝯ nãm. ⁊ motus criſis a
nã: ⁊ ideo non ops q in eis ſit pportio tẽporis. ¶ Ad 2ᵐ
dõm q illud argumentũ nõ eſt ad ppoſitu3: q2 arguit de
repletione cibali. hic aũt de repletione a ſanguine qui re
tinetur in partu ⁊c. ¶ Ad aliud qđ arguitur de puatione
⁊ habitu dico q nõ eſt vere ſimile: ſed eſt ſimilitudo lar
ga ⁊ cõmunis: ⁊ ideo non oportet q ſicut eſt ibi ita ſit hic.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Principium aũt fit h⁹ mulieribus in dolore:
perturbatur ſanguis mulieris ⁊ caleſit totus a
motu pueri forti exiſtente. perturbatus aũt pri
mo quidẽ venit extra: poſt puerũ aũt putredo
groſſa ſanguinea: ⁊ meatus egreſſus fact⁹ eſt
chim⁹ ſicut aqua imenſa: deinde poſt illud ſm
plurimos dies egredit purgatio vſq3 ad dictũ
tẽpus ſm ſimilitudinẽ hore menſis cotile: ide3
pugilli: aut tota aut media: primo aute3 paulo
plus: aut paulo minus ſm rõnem h⁹ quouſq3
finiat. Egredit aũt ſanguis vt ab occiſa victi
ma ſi ſana fuerit mulier ⁊ deb3 ſana eſſe: ⁊ cito
coagulat. ſi aũt mulier non fuerit ſana nec3 d3
ſana eſſe: egreditur purgatio minor: ⁊ ſm ſpẽ3
prauior: ⁊ non coagulabilis.

¶ Hic accedit ad oſtendẽdũ cãm tẽporis mũdificationis
que fit in partu quo ad oĩa que tũc expellunt. Et pmo fa
cit hoc. 2° reddit cãm quorũdã dicto⁊. 2ª ibi. (Hoc autẽ
induxi h.) In pma pte oſtẽdit quõ mulieres purgantur
poſt partũ. 2° oſtendit neceſſitatẽ h⁹ purgationis. oſtẽdẽ
do quales egritudines eis accidãt ſi nõ purgant. ſcđa ibi.
(Si aũt nõ purgata fuerint ⁊c.) In pma parte facit hoc.
2° declarat que dixit. ſcđa ibi. (Ita aũt h3.) In pma parte
dicit. q pncipiũ h⁹. ſ. purgationis fit in mulierib⁹ in dolo
re. i. poſtq̃ acciderit dolor: ⁊ tunc totus ſanguis mulieris
perturbat ⁊ caleſit totus pter motũ pueri fortẽ ⁊ vehe
mentẽ: ⁊ qñ ita eſt tunc perturbat ſanguis: pus qđẽ venit
extra chim⁹. i. quedã humiditas chimoſa: ſicut aqua im
menſa. i. ad modũ multe aque: poſt puerũ aũt. i. poſt exitũ
pueri: putredo. ſup. exit: groſſa ſanguinea. i. ſanguis exit ad
modu3 putredinis: ex multa. n. mora quã cõtrahit in ma
trice eſt corruptus: ⁊ pro q2: egreſſus factus eſt meatus. i.
qñ egreſſus eſt puer facta eſt via libera per quã põt facili
ter egredi ille ſanguis coagulat ⁊ groſſus. deinde poſt illõ
. ſ. exitũ ſanguinis groſſi ſm ſingulos dies. i. omni die pur
gatio egreditur. i. ſanguis qui purgat vſq3 ad dictũ tps. ſ.
menſis: ſm multitudinẽ hore menſis. i. ſm q multu3 vel
paruum fuit eius tẽporis aggregationis vt dcm̃ eſt ſupra.
vel ſup. ſm quãtitatẽ: cotile. i. pugilli. illud. ſ. ſanguis egre
ditur: tota. i. vnus pugillus integer: aut media. i. cotila egre
ditur. ſup. pmũ: aut paulo plus: q̃ vnus pugillus. ſ. in aliq
bus mulieribus qñ ſup. exit paulo minus. ſ. q̃ tota cotila
integra: ſm rõnẽ h⁹. i. ſ3 q eſt nã mulieris: ſup. diſpoſita:
⁊ ſup. ita fit hoc quouſq3 finiat. ſ. hoc. i. cõpleat. ſ. purgatio
tũc: tũc oñdit diſpõnes iſtius ſanguinis qui egredit. ⁊ di
cit. egredit aũt ſanguis. ſup. qui tunc egredit talis. vt. i. ſic
ſup. ſanguis qui exit ab occiſa victima. i. ab aliquo aĩali ſa
no vt ab edo ſano vel h⁹ ſi ſana fuerit mulier. ſ. tunc in ſe:
⁊ ſup. ſi d3 eſſe ſana. ſ. in poſterũ: ⁊ ſup. ille ſanguis qui tũc
egredit d3 eſſe talis vt cito coaguletur. Si aũt mulier nõ
ſit ſana vel nõ debeat eſſe ſana poſt: tũc egredit in purga
tione illa minor. ſ. qñtitas q̃ illa que dicta eſt: ⁊ ſm ſpẽ3
prauior: ſup. erit ſanguis q̃ ille qui dictus eſt: ⁊ nõ eſt cito
coagulabilis: ſicut ille qui dictus eſt pter multitudine3
permixtionis aquoſitatis cũ eo: ita d3 cõſtrui. ¶ Notan
dum q in iſta parte Ypo. inſinuat nobis duo. pmo eni3
inſinuat nobis modũ ſm quẽ fit talis mundificatio poſt
partũ. 2° qualis ſanguis d3 eẽ ille ſanguis laudabilis: qui
tunc egredit. 2ᵐ tangit cu3 dicit. (Egredit aũt ſanguis.)
Modus aũt ſm quẽ fit mundificatio in partu eſt iſte. q2
pter motũ vehementẽ pueri appetentis exitũ ex matri
ce: ⁊ pter duplicẽ motũ pueri. pmo. ſ. q2 vehemẽter ap
petit venire ad extra pter defectũ cibi quẽ h3 in matri
ce. Item pter neceſſitatẽ aeris: q2 poſtq̃ creuerũt in ma
trice inſufficiẽter euentant per artarias pprias ⁊ matris:
⁊ ideo requirũt attractionẽ aeris per pulmone3: ⁊ q2 mo
uetur puer duplici motu. ſ. nãli ⁊ aĩali. q2 iam h3 ſenſum ⁊
appetitũ. ¶ Ite3 ẽt: q2 pp motũ matricis expellit extra:
q2 puer cõparat tunc matrici ſicut ſuperfluũ: ⁊ iõ matrix
appetit eius expulſione3: ⁊ ex his accidit in partu pertur
batio ſanguinis ex quo motu: ⁊ perturbatiõe aperitur os
matricis: ⁊ tunc pmo egredit puer. 2° egredit aqua imen
ſa. ⁊ h aqua nõ eſt aliud niſi ſupfluitas vrinalis ⁊ ſudor fe
tus: ⁊ hec ſuperfluitas retinet vſq3 ad tps partus ⁊ reten
tio h⁹ ſuperfluitatis eſt pter duo. ſ. pp neceſſitate3 ⁊ pp
vtilitatẽ: pter neceſſitatẽ quidẽ: q2 ſi expelleret añ par
tum: tũc timeretur de aborſu fetus ex apertiõe matricis
⁊ ex motu expulſiue eius qui fit cũ impetu forti. Item re
tinetur illa aquoſitas pter vtilitatẽ fetus: q2 nã facit ſi
cut facit bonus yconomus: qui nõ ſolũ vtilia diſpenſat in
domo: ſed etia3 ſuperflua: vt dando filijs bona ⁊ vtilia: ⁊
ſuperflua co⁊ ſeruis: ⁊ ſupflua ſeruo⁊ canibus ⁊ alijs. ita
etiã nã non ſolũ diſpenſat in fetu ſanguinẽ ad pueri gene
rationẽ ⁊ eius augmentũ. ſed etiã ſuperfluitatẽ illa3 vri
nalem ⁊ ſudorẽ in aliqđ vtile. h⁹ aũt retentiõis aquoſita
tis. duplex eſt vtilitas. vna eſt. q2 fit partus facilior: q2 pri
mo egredit illa aquoſitas q̃ fetus ⁊ lubricat vias: ⁊ facit
eas apertas ad exitu3 fetus: ⁊ tunc fit partus facilior. 2ª
vtilitas eius eſt: q2 h3 exiccare ⁊ idurare ⁊ ſpiſſare cutis
exteriorẽ pueri: vt poſtea in ſuo exitu ex matrice defenda
tur ab aere exteriori: ⁊ ab alijs cauſis extrĩſecis: ⁊ h eſt ei
valde vtile. ¶ Et pterea Gal. de regimie ſanitatis circa
pncipiũ pcipit q qñ egredit puer ex matrice ſaliat vt ex
ſale exiccante fiat citius corpus ſiccũ exterius: ita ẽt hũ

ditas vrinalis ⁊ ſudoꝛ hꝫ exiccare exterius appoſita. mō talis humiditas aquoſa: vt ſuperius dictū fuit: retinetᷣ in pellicula imediate circundante fetū: ita ꝙ illa aquoſitas eſt inter pelliculam ⁊ fetū: ⁊ vidi experientiā hᵒ ſemel. qꝛ vidi quēdaꝫ pueꝝ habentē natem valde durā qñ exiuit: propterea quia magis intrauerat illuc illa aquoſitas inſpiſſans. h aūt aquoſitas primo egreditᷣ de matrice ꝙ̄ aliquid aliud: ⁊ ꝓpter duplicēꝫ cām. ꝑmo qꝛ eſt penetratiua valde ꝓpter ſubtilitatē ⁊ acuitatē ſube ſue. ſed quia puer exiens foras ꝑmo ipellit ante ſe illam aquoſitatē. ⁊ ſecundinam ēt ſil. deīde 2ᵒ egreditur fetus ꝑꝑ cauſas dictas. 3ᵒ exit putredo ſanguiea groſſa. i. ſanguis groſſus ad modū putredinis ꝓpter moraꝫ quā ibi ꝯtraxit diu. ſ. in matrice. deinde omni die exit quātitas cotile. cotila aūt eſt pōdus quatuoꝛ vnciaꝝ vt h accipitᷣ. ⁊ qꝛ diuerſificatᷣ talis quātitas ſꝫm diuerſitatē mulierū. iō dixit. aliqñ tota. aliqñ media. aliqñ plus. aliquādo minus. ⁊ ſic fit quouſqꝫ cōpleatᷣ purgatio. Poſtea ſubdit: ꝙ hic ſanguis qui omni die egreditur dꝫ eſſe talis qualis eſt ille qui egreditᷣ ab occiſa victima. ⁊ dicitᷣ victima occiſa aīal ſanū nouiter mortuum. Nam antiquitᵒ ymolabāt ⁊ ſacrificabāt deo cum victimis vel ſacrificijs aīaliū mortuoꝝ. Ar. aūt dixit ꝙ dꝫ eē ſicut ſanguis yrci nouiter decollati: qꝛ talis ſanguis debꝫ eſſe ſolū peccans in quāto. ⁊ ideo ſi dꝫ remanere ſana: tūc fiet ſana mundificatio ſanguis nō corrupti ad modū alicuius alteriᵒ hu. exītis in corpoꝛe. Itē ſanguis talis dꝫ eē cito coagulabilis. Et cā huius eſt. qꝛ ex quo mulier dꝫ eſſe ſana nō dꝫ eius ſanguis hr̄e admixtioneꝫ alicuiᵒ alterius rei. qñ ḡ cito coagulatᷣ eſt ſignū ꝙ nō hēat partes aqueas cum eo permixtas ipedientes eius coagulationē que patet: ⁊ que ſunt gnāte ex indigeſtiōe. Si aūt nō ſit ſana vel nō debeat permanere ſana: tunc accidit eꝫ.

QUia Hyppo. ſupꝛa dixit ꝙ corpᵒ pueri interius ramificatᷣ vt arboꝛ. ⁊ ſic videtur innuere ꝙ gnātio aīalis ſit ſucceſſiua in ſuis partibᵒ: ⁊ nō tota ſimul: ideo de h queratur vtrū. ſ. aīal generetᷣ totū ſimul vel ſucceſſiue. Et arguitᷣ ꝑmo ꝙ nō generetᷣ ſucceſſiue. qꝛ ſi hoc eēt: tunc ſequeretᷣ ꝙ gnātio eſſet motus: ſed ꝯñs eſt falſum. ḡ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis apparet per phm. nā ad ſubam nō eſt motus: cuꝫ gnātio ſube fiat in inſtāti. ꝯña declaratᷣ. qꝛ oīs mutatio ſucceſſiua ⁊ facta in tp̄e eſt motus. vt pꝫ per diffinitionē motus. ¶ P̄. ſi gnātio aīalis eſſet ſucceſſiua tunc vnū aīal numero vt ſoꝛ. haberet plures animas numero differentes: ⁊ cū aīa ſit eius forma per quā eſt vnū ſi ipſa eſſet plures nūero: tunc vnus hō nūero eēt plures hoīes numero. ꝯñs eſt falſum. ḡ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis eſt nota. qꝛ iplicarentᷣ ꝯdictoꝛia. ꝓbatio ꝯñe. qꝛ ſi generatᷣ ꝑmo vna pars aīalis illa ꝑmo hēbit aīam poſtea alia pars habebit aliam aīam: qꝛ aīa ꝑme partis nō tranſit de parte in pteꝫ: ⁊ etiā: qꝛ tunc ꝑma nō remaneret aīata. ſic ergo qōlꝫ mēbrum hr̄et ſuā aīam differenteꝫ nūero ab alia. ḡ ⁊c. ¶ P̄. ſicut ſe hꝫ in ſpermate: ita ēt ſe dꝫ hr̄e in partibᵒ aīalis generandi ex ſp̄mate. ſed ſperma de ſe eſt in potētia ad quālibet partem ꝑmo: ⁊ nō magis ad vnā ꝙ̄ ad aliaꝫ. ergo nō magis generatᷣ vna pars ⁊ poſt ipam alia. ſed ꝑmo totum aīal. Maioꝛ appet. qꝛ ſperma eſt vnū ex ꝑncipijs generationis: ſicut aūt diſponitur ꝑncipiū: ita ⁊ ꝑncipiatū cū habeat eſſe a ꝑncipio. Minoꝛ appet. qꝛ ſp̄ma de ſe eſt totuꝫ homogeneē nāe. ergo nō magis inclinatur ad generationem vnius membri ꝙ̄ alterius. ergo ⁊c.

In oppoſitū videtᷣ eſſe. hic Hyp. qui dixit ꝙ partes interioꝛes ꝑmo generantᷣ ꝙ̄ exterioꝛes: ⁊ ꝙ aīal ramificatur interius velut arboꝛ: ita ꝙ ſicut a nodo ⁊ ſtipite oēs alie partes oꝛiūtur: ita ⁊ in aīali. ¶ Item hoc idē vult Ar. 2ᵒ de generatiōe aīaliū. qui dixit ſic. ꝑꝑ qō ſit ꝑus aīal ⁊ nō ſil oīa. ¶ Itē h vult Auicē. 9ᵒ de aīalibus. ⁊ 3ᵒ cañ. vbi vult ꝙ ꝑmo generētur partes ꝑncipales: deinde alie oꝛte ab eis.

Ad hoc dōm ꝙ ſicut eſt de intentiōe Ar. ⁊ Auic. generatio aīalis fit ex generatione partis poſt partē. ⁊ nō tota ſil. ⁊ h apparet. qꝛ ſicut dicitᷣ. 2ᵒ de gnātiōe aīaliū. coꝛ ꝑmo viuit. ⁊ eſt illud qō ꝑmo apparet ad ſenſū in fetu. ⁊ Aui. h idē vult ꝙ mēbra ꝑncipalia ꝑus apparēt formata ⁊ diſticta ꝙ̄ nō ꝑncipalia. ¶ P̄. h declaratᷣ rōne ſic. qꝛ illiᵒ gnāti fit generatio partis poſt partē: ⁊ nō ſimul: in quo partes nō ſunt eque ꝑncipales: ⁊ cuiᵒ partes ita ſe hn̄t: ꝙ vna depēdet ab alia in eſſe ⁊ alterā ꝑſupponit: ſed aīalis gnātio eſt hm̄. ergo ⁊c. Maioꝛ eſt nota: qꝛ ꝑncipiuꝫ eſt ꝑus ꝑncipiato: ⁊ illud qō ꝑſupponitᷣ ab aliquo qō depēdet ab illo eſt ꝑus eo qō ipm ꝑſupponit: ⁊ qō ab eo dependet. Minoꝛ appet. qꝛ ſi in corpoꝛe aīalis non eſſet aliqua pars que rōnem ꝑncipij hr̄et: tunc ipm nō eſſet vnū nūero. ſed qōlꝫ eſſet diſtinctuꝫ in eſſe ⁊ opatione ab alio. talia aūt ſunt plura nūero. h aūt eſt inconueniēs. ⁊ ideo opoꝛtuit ponere vnam particulā ꝑncipalē in aīali: rōne cuiᵒ totum aīal dicitᷣ vnū. ex eo ꝙ oēs alie partes hēant oꝛdinē ⁊ attributionē ad ipam. ⁊ h merito: qꝛ ſicut dicit phus 2ᵒ de gnātiōe aīaliū. ſp̄ma generatuꝫ a patre aſſimilatᷣ emācipate proli: quā oꝫ per ſe regere ⁊ gubernari. vnde eſt ad modū filij emancipati a patre: que opꝫ facere familiā ex ſe. ⁊ ideo opoꝛtuit ꝙ ſperma gnāret quādā particulā ꝑncipalem que ipm adiuuet: ſic ꝙ mediāte ipſa oēs alie generentᷣ partes quouſqꝫ totū aīal ſit cōpletū ⁊ perfectū. ⁊ hoc opoꝛtuit eſſe: qꝛ ſperma a ꝑncipio paucuꝫ erat. vt dicit ibi phs: in quo eſt paucū de ſpiritu. qō nō ſufficeret ad gnāndum totū aīal. ⁊ ideo ꝑmo ſe auget ⁊ multiplicat trahēdo ſanguinē a matrice ⁊ ſpm̄: poſtea generat coꝛ: ⁊ mediante coꝛde generat oīa mēbra. ¶ Itē hoc declaratᷣ a poſteriori. qꝛ ſic videtᷣ eſſe in gnātiōe aīalis: ſicut eſt in corruptiōe: nūc aūt corruᵒ aīalis nō fit ſimul: ſed partis poſt partē. ḡ ⁊ generatio. Maioꝛ pꝫ. qꝛ corruᵒ nō fit niſi per abiectioneꝫ illius forme que prius fuit per gnātionē inducta. ⁊ ideo ſi totū aīal. ꝑmo hꝫ aīam ſiue formā ſil in oībus partibᵒ: tūc totū etiā ſimul corrūperetᷣ. Minoꝛ declaratᷣ. qꝛ vltimuꝫ qō corrūpitur eſt coꝛ. vt dicit Gal. in de interioꝛibᵒ: ⁊ ideo ſꝫm intentionē phi. ⁊ Hypo. ſupꝛa. ꝑmo generantᷣ interioꝛa ⁊ mēbra ꝑncipalia ꝙ̄ exterioꝛa: qꝛ exterioꝛa ab interioribus dependent. ¶ Et ꝓpea ipſa ſunt vt ſibi deſeruiāt. ⁊ inter ipſa ꝑmū qō generatᷣ ⁊ formatᷣ eſt coꝛ: poſtea cerebrum: ⁊ epar: vt vult Auic. 9ᵒ de aīalibus. ⁊ ſicut dicit phs. cerebruꝫ ⁊ epar generantᷣ ex ſupfluitatibᵒ ſube coꝛdis. ita ꝙ de ſuba purioꝛi menſtrui in femine: qō dicitᷣ ſp̄ma eius fit coꝛ. ſed ex parte eius frigida ⁊ humida que eſt eius ſuperfluitas fit cerebꝝ: ⁊ de alia ſuperfluitate coꝛdis: que ē calida ⁊ ſicca fit epar. qꝛ fit ex mā cōbuſta groſſa. Tamen videte. ſi īter cerebrū ⁊ epar ē oꝛdo in gnātiōe ipſoꝝ. epar enim cerebꝛo ꝑus eſt. Et rō huius eſt. qꝛ epar tribuit maꝫtori. ſed cerebrū tribuit ſenſum ⁊ motū. ⁊ ideo epar ē ꝑus cerebꝛo. ſi eſt oꝛdo īter ipſa. ¶ Itē hoc apparet ex alio: qꝛ epar in generatione mēbꝛoꝛū ꝑncipaliū eſt illud qō apparet magis in fetu a ꝑncipio. imo apparet magis ꝙ̄ coꝛ nedum ꝙ̄ cerebrū: tamē coꝛ tūc inuenitᷣ ſolidius ad tactuꝫ: ⁊ poſt iſta mēbꝛa principalia generantᷣ alia oꝛta ab eis. qꝛ ꝑmo generantᷣ ꝑncipalia ꝙ̄ oꝛta: ſic ꝑmo generatᷣ os mandibule ꝙ̄ dens: ⁊ ſic ꝓcedit generatio mēbꝛoꝝ ſucceſſiue quouſqꝫ aīal perficitᷣ. ¶ Sed notandū ꝙ qñ queritᷣ vtꝝ partes aīalis generentur ſimtᷣ vel ſucceſſiue. ¶ Dōm ꝙ partes aīalis generari ſil vel ſucceſſiue pōt itelligi dupl̄r. vno mō ꝙ̄tū ad eius eſſe abſolutū: ⁊ h mō generatᷣ aīalis

pars poſt partem. Alio mō q̄tum ad eſſe totuꝫ ipſius aīalis: ꝛ h̄ modo nō dicit̄ aīal totū niſi quādo hꝫ oēs ei⁹ partes ꝛ quādo mēbra p̄ncipalia hn̄t alia ſibi deſeruientia in ſuis operationib⁹. ꝛ ideo phs 2° de gnātiōe aīaliū. dicit ꝙ quādo cor eſt creatum: tūc eſt animal imperfectuꝫ quod poſtea in tempore perficitur.

Ad rationes in oppoſitū. Ad p̄mā cum dicebat̄ ꝙ tunc ſequeret̄ ꝙ generatio eſſet motus. dico ꝙ nō eſt verū. nam h̄ rō imaginat̄ falſuꝫ. ſ. ꝙ generatio ſic fiat ꝙ forma inducat̄ pars poſt partē: vel ꝙ p̄mo informet̄ vna pars: poſt alia: ſed nō eſt ſic. q2 aīa primo in inſtanti inducit̄ in corde. ꝛ poſt cor generat alia mēbra ſibi: ita ꝙ alia membra nō dicunt̄ aīata: niſi q2 cor eſt aīatum ꝛ ipſa ſunt adnata cordi. vnde ſi aīa eſſet p̄ncipaliter forma totius bene eſſet verū qđ arguis. ſed q2 eſt p̄ncipaliter vnius partis. ſ. cordis ꝛ alioꝝ nō niſi vt ſunt qđdam additamentū ꝛ augmētū cordis: ideo ſolū eſt in corde: ꝛ mediante corde alia viuūt: ꝛ nō per ſe. ¶ Ad 2m cum dicit̄: tunc vnus hō hr̄et plures aīas numero. dōm ꝙ verꝫ eſt ſm ꝙ cōiter ponit̄ ab ignorantib⁹. ſed nō eſt verū ſm hunc modū ponendi ſm ſniam Ariſ. quādo cor eſt gnātuꝫ p̄mo viuit. ꝛ gnātio alioꝝ partiū ſimilat̄ augmēto: ita ꝙ gnātio ꝑprie debet̄ ipſi cordi ſoli. alijs aūt nō: ſed earum ꝓductio eſt velut augmentū: ſicut aūt in augmēto eſt eadem forma nūero in toto corpore: ita ēt in gnātiōe cordis ꝛ aliarum partiū. ꝛ ideo alie partes non ſunt aīate niſi vt ſūt adnate cordi. ¶ Ad aliud cū dicit̄ ſicut ſe hn̄t partes in ſpermate. concedat̄. ꝛ cum dicit̄ ꝙ partes ſp̄matis ſūt eq̄liter in potētia ad oēs partes aīalis. dōm ꝙ falſum eſt: imo id qđ maxime eſt in ꝓ̄pīnqu eſt ipm p̄ncipiū aīalis ad qđ oīa alia hn̄t ordinē. ſ. ad ipm cor: q̄re nō valꝫ ꝛc.

i Ta aūt hoc hꝫ: ſiqua mulier ī vtero habens egritudineꝫ habuerit nō exiſtenteꝫ cognatā purgationi partus deſtruit̄ niſi purget̄ in anterioribus dieb⁹ in vtero habēs mox ſana exiſtens mox intus ſi manſerit auteꝫ ipſi purgatio ſiue a medicinis ſiue ꝛ ſpōtanea ſubito ſm rōnem dictum egrediet̄: quibus nō egrediet̄ in ſemel vel ſimul.

¶ Prius oſtēdit Hypo. modū ſm quē ꝓuenit mundificatio poſt partū in muliere. nam eſt ꝙ p̄mo egredit̄ humiditas aquoſa. 2° fetus. 3° putredo ſanguinea. vltimo egreditur cōtinue vt ſupra dictū eſt. parientib⁹ maſculuꝫ vel feminam. Hic vult declarare quedā que dixit. ſ. ꝙ ſanguis qui exit qualibet die ſi mulier dꝫ eſſe ſana eſt qualis ſanguis qui egredit̄ ab occiſa victima. ꝛ ſi nō ſana vel non dꝫ eſſe ſana: tunc ſanguis mutat̄: ꝛ nō exit talis ꝛ fit ſm ſpēꝫ prauior. ꝛ dicit. h̄ aūt. qđ dcm̄ eſt. ſ. puta ſi mulier nō ſit ſana ꝛc. hꝫ ita. i. eſt verū ſicut dictuꝫ eſt. q2 ſi aliqua mulier habens fetū in vtero hꝫ egritudinē aliquā. nō exiſtētem cognatā. i. conformē purgationi partus. i. ſanguini qui dꝫ purgari poſt partū: vtputa: q2 hēat colerā vel flegma abūdans in corpore. tūc deſtruit̄. i. permutat̄. ſup. purgatio illius partus. q2 fit prauior ſanguis in ſpecie ꝓpter ꝑmixtionē illius humoris p̄dn̄antis in ea qui eſt malus: niſi purgetur. ſup. talis humor. in anteriorib⁹ diebus. i. in tp̄e qđ ē ante purgationē fetus. tunc illa mulier in vtero habens. mox ſana exīs ſi mox intus remanſerit qn̄ tp̄s part⁹ purgatio. ſ. nālis: ſiue a medicinis. i. ſiue retineat̄ per medicinas factas ei: ſiue ſpōtanee. i. ſi retineat̄ purgatio a ſeipſa p̄ter medicinas: ſubito ſimul ꝛ ſemel. i. in vna vice egreditur ſm rōnem dictaꝫ: quib⁹ non egredit̄. i. egredit̄ in tp̄e purgatiōis partus qđ nō egrediebat̄ in tp̄e ante partū: ita dꝫ conſtrui. ¶ Iuxta qđ notanduꝫ ꝙ verificatio p̄dictorum: que hic ponunt̄ ab Hyp. ſtat in eo qđ apparet ad ſenſum. nā ſicut dicit Auer. experimentuꝫ veroꝝ dꝫ eſſe cōcorde rebus ſenſatis. lꝫ. n. hic obſcure loquat̄: tn̄ intendit hr̄e hic ꝙ mulier cū nō ſit ſana: tunc mutabunt̄ mēſtrua in ea ſm dn̄ium hu. mali dominantis in ea: vtputa ſi dominetur in ea humor colericus fiet in ea purgatio colerica. q2 humor ille exn̄s in venis deſcendit cū ſanguine illo mēſtruo ad matricē ꝛ admiſcebit̄ ei ꝛ ipm ꝑmutabit ſm ſpēm. ſilr ſi in ea dn̄etur humor flāticus ſuo modo. ꝛ ideo ſi retinet̄ illud qđ dꝫ euāri in pluribus vicib⁹ ante partū totum euābit̄ in vna vice poſt partū ꝛ euātur tale ſil̄ q̄le erat illud qđ aggregabat̄ ante: ꝛ tunc ſi illud qđ aggregabat̄ erat bonū: tunc egredit̄ poſt partū tale quale eſt ſanguis egrediens ab occiſa victima. ꝛ tūc eſt ſana ꝛ remanebit ſana aliter nō. ꝛ iō ſubdit in fine ꝙ ſubito ſimul ꝛ ſemel. i. totū vna vice expurgabit̄. ꝛ h̄ ꝓpterea: q2 cā quare nō egrediebat̄ in partu non erat niſi clauſio orificij matricis ꝓpter fetū: ꝛ ideo nō poterat tūc mūdificari in quolꝫ mēſe ꝓpter qđ qn̄ aperit̄ orificiū matricis in partu: tūc egreditur totū ſimul ſicut accideret: ſi aliquis retineret aliquā humiditatē clauſaꝫ in vno vaſe vt vinū in vegete clauſa: ſed qn̄ aperit̄ orificiū ſtatim exiret. ¶ Ex quib⁹ pōt itelligi vlterius ꝙ triplex eſt purgatio in mulieribus quedaꝫ eſt materie peccantis ſolū in quāto: ꝛ h̄ eſt nālis. alia peccat ſoluꝫ in quali: ꝛ h̄ eſt inālis. alia eſt que peccat vtroqꝫ modo: ꝛ iſta mediocriter ſe hꝫ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si aūt nō purgata fuerit mulier purgatione partus egritudo ipſi magis erit ꝛ periclitabit̄ mori: neqꝫ ſi curā habuerit in breui: ꝛ ipſa deorſum agat purgatione.

¶ Hic oñdit quid accidit mulieri qn̄ nō eſt purgata in tēpore: ſup. ꝑfixato. ꝛ ex h̄ dat vnā neceſſitatē: q̄re dꝫ ipſas purgari poſt partū. ꝛ dicit. ꝙ ſi mulier nō mūdificat̄ poſt partū accidit ei magna egritudo ꝛ ſuſpicabit̄ in ea piculum mortis niſi curet̄ in breui tp̄e: aut ſi non hēat purgationē per deorſum. ¶ Iuxta qđ eſt intelligēdū ꝙ purgatio partus. i. poſt partū ſimilat̄ purgatiōi que accidit mulieribus ſm quēlibꝫ mēſem. nā ſicut illa eſt nālis: ita etiā iſta eſt nālis que eſt poſt partū. ꝛ ſicut purgatio que accidit ſm quēlibꝫ mēſeꝫ eſt nālis: q2 ꝓdeſt mulieri ꝓpter ſe ipſam. ſ. q2 mundificat̄ corpus eius a ſupfluitate: ꝛ remanet ex h̄ ſanior. Item ꝓdeſt ēt fetui qui dꝫ gnāri: q2 mundificat mām̄ ꝛ ſanguinē ex quo dꝫ fetus gnāri: ꝛ tunc generat̄ fetus ſanior: ita ēt in purgatiōe poſt partuꝫ accidit mundificatio que prodeſt mulieri ꝛ remanet ſanior in ſe. ¶ Itē cōfert fetui futuro gnāndo: q2 depurat ſanguineꝫ qui dꝫ cadere in eius mām̄. ꝛ ſicut ꝓdeſt purgatio taliuꝫ ſupfluitatū facta tp̄e cōueniēti: ita per oppoſitū eaꝝ retētio quādo deberēt euāri eſt gnātiua multaꝝ egritudinū. Et videte. illas egritudines nō noīat h̄ ꝓ tanto. q2 ſupra numerauit eas in illa p̄te. Eſt aūt q̄ſqꝫ ꝛ tradūt de ſanguine ꝛc. Et adhuc addit ſup illas egritudines. h̄. ſ. ꝙ nō ſolū accidēt ille egritudines. ſed vltra h̄ ſuſpicatur de morte ipſarū: q2 ſunt piculoſe valde ꝛ peiores illis ſupra enūeratis. ¶ Subdit aūt vlterius. ꝛ ſi neqꝫ habuerit vitā ī breui. Hoc pōt dupl̄r exponi. vno mō ꝙ periclitabit̄ mori. i. erit in periculo mortis ſi neqꝫ curaꝫ habuerit in breui. i. ſi nō curet̄ cito: ꝛ ꝓ ga ipſa agat. i. hēat purgationē deorſuꝫ. i. niſi mundificet̄ per inferius. ſ. a nā. ga ſi mundificet̄ a nā per matricē: tunc pōt euitare illa pericula. Alio modo pōt exponi ſic ꝙ ſi mulier non habuerit curā in breui. ſ. a medico: piclitabit̄ mori. i. ſuſpicabit̄ de piculo mortis ei⁹ ꝛ ꝓ q2: niſi ipa deorſū agat purgationē. i. niſi medic⁹ curet

ipſam purgando ipſam per deorſum.ſ. per fluxū ventris factū per inteſtina.naꝫ talis purgatio pōt excuſare purgationē per matricē aliquādo. ita ꝙ faciet ipſam euitare futura pericula:ſicut contingit aliqñ ꝙ purgatio alicuiꝰ hu. facta per vnū locū excuſat purgationē q̄ poſſet fieri ꝑ aliū locū:⁊ vtraqꝫ expō pōt eſſe cōueniēs. ¶ Deinde cū dic.

¶ Hic autē reduxi h ꝓpterea qualiter enunciē ꝙ puerorum ſit ſegregatio membrorūꝫ longiſſima. in puella quidē in.xlij.diebus:in puero vero in.xxx.diebus diuturna. Debeo autē ſm nunc nominare cām explanationis.

¶ Poſtq̄ oſtēdit modū ſm quē fit mūdificatio partus ⁊ quid accidit eis niſi mundificent᷑. Hic aſſignat cām q̄re illa purgatio que fit vltimo omni die poſt partū in pariēte feminaꝫ perdurat.40.diebus ⁊ in pariente maſculum perdurat.30.diebus: ⁊ poſuit cām huiꝰ:q᷑ in ꝑmis tēporibus a ꝑncipio cōceptionis modicus ſanguis veniebat ad matricē ad nutriendū fetum maſculuꝫ vſqꝫ ad.30.dies:⁊ minimus ſanguis veniebat a ꝑncipio vſqꝫ ad.40.dies in hn̄te femellam.h.n.dixit ſupra.ideo h vult declarare.Et circa h duo facit.q᷑ primo ꝓponit hoc.2ᵒ declarat.2ᵒ ibi.(Dico.n.retribui.) In ꝑma parte dicit ꝙ induxi hic.i.in iſta parte h.ſ.qō ſtatim dicet:ꝓpea qualiter. ꝓut enūcieꝫ .i.dicam:ꝙ ſegregatio.i.dearticulatio ⁊ diſtinctio mēbrorum longiſſima.i.in termino lōgiori qui fit in puella qdē .i.in muliere pariente puellam in.40.diebꝰ.vero ꝑ x diuturna.i.longiſſima diſtinctio mēbrorū accidit in puero.ſ. qui eſt fetus in.30.diebꝰ.debeo aūt nūc.i.hic noiare.i.aſſignare cām explanatiōis.i.hꝰ declaratōis. ¶ Deīde cū.d.

¶ Dico eni retribui ꝙ in matricibꝰ exiſtēti ſpermati minimus ſanguis venit a muliere ad matrices habēte femineū ſperma in.xlij.diebꝰ: in his aūt diebus articulant᷑ membra infantiū.ab hoc aūt tpe ipſi in plus venit ſanguis in puero ſm ipm numerū ⁊ rōnē.xxx.dierum:ſic aūt hꝫ aliud argumentū h ꝙ h vera ſunt. primis autē xxx.diebus quādo ſperma in matricē cadit minimus ſanguis vēit ad matrices a muliere.deinde in plus.ſi.n.coadunatus ⁊ multus venerit:nō vtiqꝫ ſperma poſſet ſpūm hr̄e:ſuffocaretur vtiqꝫ a ſanguine vehemente multo. Retribuitur aūt in purgatione ecōtrario.egredit᷑ aūt purgatio partus in primis diebꝰ plurima.deinde in minus donec finiatur.

¶ Hic exequit᷑ declarationē ꝓpoſiti.Et ꝑmo facit hoc.2ᵒ confirmat qō dixit per ꝓpriā experientiā. 3ᵒ tradit cauſā cuiuſdā dicti.2ᵒ ibi.(Multe itaqꝫ mulieres.) ibi 3ᵒ.(Cā aūt eſt quare femina.) In ꝑma pte dicit. dico.n.ꝙ retribui.i.nutrimentū dari ſpermati exiſti in matricibꝰ.ſupp. tm̄ mō.ſup.q᷑ minimus ſanguis.ſup.modicus ſanguis venit ad matrices a muliere.i.a corpore mulieris hn̄te ſperma femineū.i.ex quo dꝫ ↄcipi femina in.40.diebꝰ.i.vſqꝫ ad.40.dies.aūt ꝑ q᷑ in his diebꝰ.ſ.in.40.diebꝰ.articulātur.i.formant᷑.mēbra infantiū.ſ.puellarū. ⁊ tunc ſup.⁊ in 30.diebus in maſculis.ab hoc aūt tpe.ſ.in quo eſt ſperma in matrice in plus.i.ad plus:venit ſanguis in puero.i.in fetu maſculino.i.ſignificat᷑ fieri fetuꝫ in numero.30.dierū hoc aūt.ſ.qō ſicut dictū eſt.hꝫ aliud argumentū.i.rōnem ꝙ h ſint vera.ſ.ꝙ tantū tps ſit in earū purgatiōe poſt partum:⁊ h declarat applicando ad ꝓpoſitū in ꝑmis aūt.30. diebus.ſ.in pariente maſculū.ſup. ⁊ in.40. in pariente feminam quādo ſperma cadit in matriceꝫ minimꝰ ſanguis venit a muliere.i.a corpore mulieris ad matrices:deinde .ſ.poſt dictuꝫ tps plus ſuperuenit.ſ.ad augendum ipm.⁊ dat cām.ſi.n.ꝑ q᷑ coadunatus ⁊ multus veniret nō vtiqꝫ ſperma poſſet hr̄e ſpm̄.ſed pro q᷑ ſuffocaret᷑ a multo ſanguine veniente.ſup.ad ipꝫ ſperma:⁊ ſic ſuffocaret ⁊ corrūperet ipm:ſicut ignis a multo oleo vel paucꝰ ignis a multis lignis.retribuit᷑ aūt.i.euātur in purgatōe eꝯ.ſ.eius qō fit in aggregatiōe:aūt ꝑ q᷑ purgatio partus.i.poſt partuꝫ facta egredit᷑ plurima.i.magna quātitas in ꝑmis diebus .ſ.quando incipit purgatio fieri.deinde.ſ.in diebꝰ alijs ſequentibꝰ in minus.i.minorādo ꝓcedit quouſqꝫ finiat᷑ terminus eius.ſup.ſed in aggregatiōe eius eſt eꝯ.q᷑ ꝑmo aggregat᷑ parū:deinde multū. ¶ Sed ſtatiꝫ tu dices videt᷑ ꝙ illud qō hic inducit Hyp.ad declarationē ſui ꝓpoſiti ſit magis ↄriū ⁊ deſtructiuū ꝑncipij ſuper quo ſe fundauit ſupra ⁊ nō declaratiuū:q᷑ ſupra dixit ꝙ cā quare in pariente maſculū ꝓtendit᷑ eiꝰ dearticulatio vſqꝫ ad.30.dies ⁊ in pariente feminā vſqꝫ ad.40.erat:ꝓpea q᷑ tps mundificationis mulieris coequat᷑ tēpori gnātionis ⁊ diſtinctionis mēbroꝝ fetus:⁊ q᷑ in tpe generationis maſculi aggregabant᷑ ille ſuperfluitates vſqꝫ ad.30.diem ⁊ informatione fetus femie vſqꝫ ad.40.ideo perdurabat purgatio earum.30.diebꝰ in maſculo ⁊.40.in femina.hic aūt dicit ꝙ a ꝑncipio gnātiōis ⁊ formationis fetus modicus ſanguis deſcendit ad matricē. ergo tūc nō cōgregat᷑ ibi ſanguis: q᷑ ille qui deſcendit ad matriceꝫ extendit᷑ in fetu:quid ḡ dicit.ḡ nō coequat᷑ tps cōgregatiōis ſuperfluitatū tēpori expulſionis eaꝝ. ¶ Dōm ad h ſicut dicit Hypo.in lr̄a.ꝙ in ꝑmis.30.vel.40.diebꝰ minimus ſanguis deſcendit ad matriceꝫ ꝑꝑ cām quā ponit Hypo.q᷑ ſpūs ſpermatis deſcendens a patre ſit ꝑmo paucus ſi ſupueniret ei ſanguis in magna quātitate deſtrueret᷑ ſpūs ⁊ ſuffocaret:⁊ ſtatim ex multitudine nutrimenti : ſicut ſi ſuper paruū ignē ꝓijciatur magna q̄ntitas lignoꝝ corrūpit᷑ ignis:corrupto aūt ſpū exñte in ſpermate corruptus eſſet actus gnātiōis.ḡ ſi multus ſanguis veniret ad matrē a principio corrūperet᷑ actus gnātionis.Et hec rō Hypo.eſt ſūpta ex fine. ¶ Sꝫ h etiā declarat᷑ ex efficiente:q᷑ cum ſpūs qui eſt in ſpmate a ꝑncipio ſit paucus:ideo parū hꝫ de potētia attrahēdi ad ſe ſanguinē:q᷑ ſua potētia ⁊ virtus ꝓportionat᷑ ſue q̄ntitati:⁊ ideo qñ in ꝓceſſu eſt augmentatus ⁊ multiplicatus plus attrahit de nutrimēto. ¶ Ex his ſi ſubtiliter iſpiciatur hꝫ Hypo.ꝓpoſitū qō vult ꝓbare ⁊ nō facit ↄ vt tu dicis.naꝫ ex h hꝫ ꝙ parū attrahit᷑ de ſanguine a principio a ſpū ſpermatis patris: ⁊ ex hoc hꝫ ꝙ a ꝑncipio minus ↄſumitur de ipſo:⁊ per ↄ̄ns a ꝑncipio plus de ipſo remanet ⁊ cōgregat᷑ in vaſis mulieris:⁊ q̄nto magis ꝓcedit ſe augendo ⁊ multiplicādo plus attrahit ⁊ cōſumit de ſanguine: ⁊ per ↄ̄ns minus cōgregat de ipſo: ⁊ ſic facit quouſqꝫ fetus ſit totus figuratus ⁊ cōpletus:⁊ eodē mō fit in euōne que fit poſt partū ꝑmo multū euātur ſicut ꝑus multus cōgregabat᷑:⁊ q̄nto plus ꝓcedit tanto minus euacuat in vice:ſicut in gnātione fetus q̄nto plus ꝓcedit eius augmentū vl generatio tanto minus de ſanguine cōgregabat᷑. ¶ Et ex h appet manifeſte ꝙ ꝑncipiū Hyppo. ſup qō ſe fundauit eſt verū:q᷑ tps euōnis eſt ꝓportionale tēpori aggregationis. ¶ Tunc ad rōnē iam pꝫ ſolutio:q᷑ viſum eſt ꝙ illud argumētū ꝓbat potius ꝓpoſitū q̄ oppoſitū Hypo.

¶ Multe vtiqꝫ mulieres corruperunt puerum paulo ante trigeſimū dieꝫ: ⁊ inarticulatus apparuit. quecūqꝫ vero poſterius aut ſimul.xxx. diebus articulata apparebāt exñtia: ⁊ in puel-

la ſ m rõnẽ.xlij. dierum quãdo corrũpet̃ videt̃ articulatio membrorũ: ſiue prius corrũpatur puer ſiue poſterius: ſic videt̃ ⁊ rõne ⁊ neceſſitate articulatio exiſtens. in puella quidẽ in.xlij. diebus: in puero. in.xxx. teſtat̃ enĩ aborſus infantium ⁊ immundificationes partus.

¶ Hic confirmat que dixit ꝓpria experientia.ſ. ꝙ in p̃mis 30.vel.40.diebus fit minimus deſcenſus ſanguis ad matricem: ⁊ in hoc ſuppoſuit ꝙ tempus formationis maſculi eſt.30.dierũ: ⁊ femine in.40.dieb⁹. h̃ declarat.⁊ dicit. ꝙ ita ſit apparet. q: multe mulieres corruperũt puerum .i.abortiuerunt paulo ante tẽpus.30.dierũ: ⁊ tunc inarticulatus apparebat fetus maſculus: ſed quecũq; mulieres abortiuerunt in tẽpore poſt.30.dies: aut etiã in.30.diebus apparebant membra pueri articulata: ⁊ in puella apparebat articulatio mẽbrorũ in.40.diebus. ⁊ quãdo corrũpit̃ ante hunc terminũ puella nõ apparet eius dearticulatio. ⁊ ſic apparet rõne ⁊ neceſſitate experientie cõprobata ꝙ dearticulatio membrorũ pueri eſt in.30.diebus: ⁊ femine in.40.ſicut teſtantur aborſus earũ ante p̃dictũ terminũ. ⁊ rõ ſũpta a mundificatiõe poſt partũ que ſupra dicta eſt. ¶ Et notãdũ ꝙ ſi fiat aborſus pueri in.30.dieb⁹ vel puelle in.40.nõ appet eorũ cõfiguratio: ſicut dicit Ar.ſi cadat in terrã: ſed ſi ꝓijciat̃ in aquã: tunc manifeſte appet eorũ cõfiguratio ⁊ plaſmatio: ⁊ h̃ eſt: q: in aq̃ frigida ꝓp frigiditatẽ cõſtringant̃ mẽbra ⁊ cõdenſant̃: ⁊ ideo tũc magis apparet eorũ cõfiguratio: q: figura magis appet in re dẽſa ⁊ cõſtante ꝗ̃ in re fluida ⁊ debili. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Cauſa aũt eſt. q: femina coagulat̃ poſterius ⁊ articulat̃. q: ſperma infirmius ⁊ humidius mulieris ꝗ̃ viri: ⁊ neceſſe eſt ſm hanc rõnẽ poſterius feminã coagulari ꝗ̃ maſculũ: ⁊ mũdificatio diuturnior h̃ cauſa: cum in femina magis de ſuba ſit ꝗ̃ in maſculo.

¶ Hic aſſignat cauſã cuiuſdã dicti. dixit.n. ꝙ femina tardius format̃ ꝗ̃ maſculus in vtero matris: q: tardat vſq; ad.40.⁊ maſculus perficit̃ et format̃ in.30.dieb⁹. ⁊ dicit ꝙ cauſa h̃ eſt: q: ſperma.i. mã ſpermatica mulieris.i.ex qua generat̃ femina eſt infirmius.i. debilius: ⁊ humidi⁹ .i.aquoſius ꝗ̃ ſupp. ſperma viri.i.ex quo generat̃ maſculus: ⁊ ideo neceſſe eſt ſm hanc rõnem.i. ꝓpter hãc cãm feminã poſterius.i.tardius coagulari ſup. ⁊ figurari ꝗ̃ maſculum: ⁊ h̃ cauſa.i. ꝓpter hanc cãm tandem fit diuturnior mundificatio in femina.i.in pariente feminam ꝗ̃ in maſculo.i. ꝗ̃ in pariente maſculum ⁊c̃.

Queritur circa vltimã partẽ vtrũ tardius formet̃ femina in matrice ꝗ̃ maſculus vel eõ. Et arguit̃ ꝙ maſculus tardius formet̃ ꝗ̃ femina in matrice. q: ſicut ſe h̃ generatio rex artificialium in arte: ita ſe dẽ habere gñãtio facta a nã. q: ars imitat̃ nãm. ſed in generatione artificiali ſic accidit ꝙ ꝗ̃to artificiatũ eſt maius tanto tardius cõpletur ab artifice. ergo ⁊ ꝗ̃tũ generatum a nã eſt maius tanto in longiori tẽpore complet̃: ſed maſculus eſt maior ꝗ̃ femina. ergo citius dearticulantur mẽbra in fetu feminino ꝗ̃ maſculino. ¶ P̃. Illud qḋ tardius cõpletur extra vterũ matris: tardius etiã dẽ cõpleri eius figuratio in vtero matris: ſed maſculus tardi⁹ completur extra vterum ꝗ̃ femina. ideo ⁊c̃. Maior patet. q: ſicut formatio pueri in vtero matris eſt eius cõpletio ibi ſic ⁊ exterius. Minor apparet. q: videmus ꝙ omnia opa que ſunt ad perfectionẽ aĩalis citius fiant in femina ꝗ̃ in maſculo.ſ. augmentũ ⁊ emiſſio ſpermatis ⁊ gñãtio: nã mulier citius peruenit ad eius augmentum ꝗ̃ vir. itẽ citius ſpermatizat. item citius generat ꝗ̃ vir. ergo ⁊ in matrice citius complebitur ꝗ̃ vir.

In oppoſitũ eſt hic Hyppo. ⁊ Auicẽ. in ſuo 9° de animalibus. ⁊ 3° cañ.

Ad hoc dõm ſicut dicit Hypo. ꝙ femina tardius cõpletur ⁊ format̃ in vtero matris ꝗ̃ maſculus. q: eius formatio cõpletur in. 40. diebus: ⁊ formatio maſculi in.30. ſm iſtum auctorẽ. verũ eſt ꝙ de iſto nũero dierũ eſt maxima diſcordia inter ſapientes: ⁊ de hoc dicã vobis in ꝓceſſu: tñ quicquid ſit de illo. hoc eſt verũ. ꝙ in vtero citius perficitur maſculus ꝗ̃ femina: ſed extra vterum accidit ecõuerſo.ſ. ꝙ citi⁹ cõpletur femina ꝗ̃ maſculus. Rõ p̃mi.ſ. quare in vtero citi⁹ perficit̃ maſculus põt ſumi ex quatuor.ſ. p̃mo ex loco. 2° ex generatiõe. 3° ratiõe qualitatis materie. 4° ratione admixtionis ſuperfluitatũ vel non admixtionis cum materia. tñ h̃ quatuor poſſent reduci ad duo p̃ncipia in generatiõe.ſ. ad p̃ncipiũ actiuũ ⁊ paſſiuum. ⁊ ſi actiuũ vel eſt ꝓprium agens vt agens particulare vel cõe vt locus. ſi ratione materie que eſt p̃ncipium paſſiuũ. h̃ eſt duplr̃. vel rõne qualitatis eius vel ratione ſube.ſ. rõne puritatis vel ĩpuritatis eius. vel poſſũt reduci ad tria p̃ncipia: ſicut tria cõcurrunt ad gñãtionẽ.ſ. locus in quo: ⁊ agẽs qḋ: ⁊ mã ex qua generat̃. ⁊ poſtea materia in duo ⁊c̃. Sed vt magis omnia declarent̃ accipiamus vnũquodq; iſtorũ per ſe. ¶ Dico ergo ꝙ p̃ma ratio: quare citius perficit̃ puer in matrice ꝗ̃ femina eſt ex pte nãe loci. verũ eſt ꝙ h̃ rõ non ꝓbat neceſſitatẽ. q: nõ eſt in oĩbus ⁊ ſemp vera. ſed ꝓbabilitatẽ inducit: q: in plurib⁹ ſic eſt. tunc arguo. illud qḋ generat̃ in loco calidiori citius peruenit ad cõplementũ eius ꝗ̃ qḋ generat̃ in minus calido: ſed maſculus gñãtur in loco calidiori ꝗ̃ femia. iõ ⁊c̃. Maior p3. q: caliditas eſt maxie actiua iter ceteras q̃litates: ⁊ iõ citius ei⁹ effcm̃ ĩducit ad cõplemẽtũ. Minor appз: q: maſculus vt in plurib⁹ gñãtur in dextro matricis feia vt in plurib⁹ in ſiniſtro. aliq̃ñ aũt accidit eõ. ⁊ iõ q̃ volunt hr̃e fet⁹ maſculinos ſtati poſt coitũ faciũt ſub latere dextro iacere mulierẽ: ⁊ q̃ femias ſub ſiniſtro. Et ꝓp h̃ ẽt ꝯtingit ꝙ in hñte maſculũ pl's ⁊ citius ꝑuenit lac ad mãmillã dextrã ꝗ̃ ad ſiniſtrã: ⁊ magis tumeſcit: q: nã nõ ſolũ aĩal gñãt: ſed ꝑficua aĩali: ⁊ q: mãmilla dextra maiorẽ affinitatẽ h3 cũ dextra pte mr̃icis ꝗ̃ cũ ſiniſtra: iõ tunc illa mãmilla magis eminet. ¶ Itẽ ex h̃ verificat̃ aliud ſignũ ꝙ mulier citius mouet pedẽ dextrũ cũ incipit moueri ſurgẽdo. q: plus h3 de calore ⁊ ſpũ in illa pte ꝓp fetum eõ de femina in ſiniſtro latere. ¶ 2ª rõ ſumit̃ ex pte p̃ncipij actiui. nã id qḋ fit ab agente fortiori citius fit ꝗ̃ qḋ fit a debiliori: ſed maſculus fetus p̃ fit ab agente fortiori ꝗ̃ femina. g̃ ⁊c̃. Maior p3. q: ꝗ̃to agẽs eſt fortius tanto citius ꝑficit actionẽ ſuã. nã hoc forte agens facit in paruo tpe: qḋ facit debile in magno: vt appet 3° de ſimplici medicina. Minor apparet. q: maſculus cauſat̃ a maſculo digerente ⁊ perficiente humidũ: quã mãm ſibi aſſimilat in maſculinitate ꝓp eius fortitudinẽ. digõ aũt fit a calido nãli ⁊ ĩdigeſtio a diminuta caliditate. q̃re ⁊c̃. Et hãc rõnẽ tetigit Hyp. cũ dicit ꝙ ſperma: ex quo femia gñãtur: eſt ĩfirmi⁹.i. debili⁹ ꝗ̃ illud qḋ generat maſculũ. g̃ tardius ꝑficit̃ fet⁹ femie ꝗ̃ maſculi in vtero matris. ¶ 3ª rõ ſumit̃ ex parte qualitatis mãe. nã illud qḋ cõſtat ex mã magis humida ⁊ fluida tardius figurat̃ ⁊ dearticulatur ꝗ̃ qḋ cõſtat ex mã fixa ⁊ ſtabili: ſed femia eſt h̃. ideo ⁊c̃. Maior apps. q: figuratio ⁊ lineatio dẽ termiari in re fixa ⁊ ſtabili: ⁊ nõ ĩ re hũida ⁊ fluxibili. q: tũc nõ retineret̃ quouſq; veniat ad ĩſpiſſationẽ ⁊ fixionẽ. Mior appet. q: mã ex q̃ gñãtur femina

Fundación Uriach

eſt humida ⁊ aquoſa ꝑpter indigeſtionē que nō potuit inſpiſſare: ſicut oportuit ⁊ ſicut fecit in maſculo. q̃re ⁊c̃. Et hanc rōnem tetigit Hypo. cum dixit. ⁊ humidius. ❡ 4ª ratio ſumit̃ ex parte puritatis vel impuritatis mãe. nam illud qđ generat̃ ex materia puriori ⁊ minus admixta ſuperfluitatibus citius cōpletur ⁊ perficit̃ q̃ illud in cuius materia eſt permixtio multaruꝫ ſuperfluitatū: ſed materia ex qua maſculus generat̃ eſt purior q̃ illa ex qua generatur femina. ideo ⁊c̃. Maior patet. quia quãto materia eſt magis pura ⁊ homogenea: tãto magis obedit actioni agentis: ⁊ quãto magis ei obedit: tanto recipit ſuã formam ⁊ impreſſionē: ⁊ per cōſequens citius cōpletur. Minor apparet. quia cum maſculus fiat ex dominio agentis ſupra patiens: ⁊ per digeſtionē: ⁊ femina ꝑpter reſiſtẽtiaꝫ ⁊ inobedientiaꝫ materie ipſi mãe vel agenti: ⁊ ꝑpter indigeſtionē eius: ideo multas in ſe multiplicat ſupfluitates: ⁊ ideo difficile ⁊ in longiori tēpore ſuſcipit formã agentis: ⁊ ꝑpter h̃ cōtingit q̄ debentes parere feminas vt in pluribus ſunt turpis coloris in facie ⁊ grauiores ſatis q̃ debentes parere maſculos ꝑpter multitudinē ſuperfluitatum mãe aggrauantiū nãm: ⁊ ſic apparet ꝑmū. ſ. quare in vtero matris citius perficit̃ maſculus q̃ femina. Ratio ſecūdi eſt. ſ. quare extra vteꝝ matris perficit̃ citius femina q̃ vir. Et ratio huius eſt quadruplex. ꝑma rōne qualitatis mãe. ſcđa rōne quãtitatis eius. 3ª rōne intẽtionis nature. 4ª rōne periodorum. ❡ Prima rō talis ē. Illud qđ fit ex materia humidiori citius pōt extendi ⁊ dilatari q̃ qđ fit ex mã ſolidiori: ſed femina cōſtat ex materia humidiori. maſculus v̄o ex mã ſolida magis ſpiſſa ⁊ dura. quare ⁊c̃. Maior patet. quia lꝫ humidū inquãtū tale ſit male terminabile termino proprio: vt dicebat̃ in mã mulieris exiſtente in matrice ꝑpter fluxibilitatē ſuam: tñ qñ incipit cōſtare ⁊ figi citius pōt extendi ⁊ dilatari ⁊ terminationē ſuſcipe ꝑpter ſui obedientiã agenti: durū aūt difficilius: q̄ magis reſiſtit agenti. Mior declarata eſt ſupra. quare ⁊c̃. Et hanc rōnem ponit Hypo. in 3º epidimie ſi bñ recolo. ❡ 2ª cauſa ſumit̃ ex parte quãtitatis: q̄ illud citiꝰ peruenit ad augmentuꝫ in quo eſt plus de humido: ſed h̃ eſt in femina magis q̃ in maſculo. ergo ⁊c̃. Maior patet: q̄ augmentū fit per maioreꝫ cōuerſionē humidi q̃ ſit illud qđ deperditur. illud ergo qđ plus hꝫ de tali humido citius creſcet. Minor apparet. q̄ mulier tenet ſe ex parte mãe. vir aūt ex parte forme: ⁊ ideo plus dꝫ eē de humiditate in femina in quãto: cum humiditas ſic qualitas paſſiua q̃ in maſculo. quare ⁊c̃. ❡ 3ª ratio ſumitur ex intẽtione nature. q̄ illud tardius perficit̃ a natura: circa qđ nã eſt magis intenta: ſed nã eſt magis intenta circa gñatōeꝫ maſculi q̃ femine. ergo tardius extra matricē perficitur. Maior pꝫ. q̄ ſicut dicit Auicē. 9º de aïalibꝰ. nã ſe cito expedit de eo: circa qđ minus eſt intenta. Minor appꝫ per pħm 2º de gñatione animaliū: qui vult q̄ nã per ſe ſemꝑ intendat generationē maſculoruꝫ. feminarū aūt per accidens: q̄ femina eſt vir occaſionatus. q̃re ⁊c̃. ❡ 4ª cã ſumitur ex ꝑte periodoꝝ vite: q̄ illđ qđ hꝫ breuiores periodos vite: ⁊ citius dꝫ mori: citius accelerat ſuū cōplemẽtū: ſed femina eſt hꝫ reſpectu viri. g̃ ⁊c̃. Maior ⁊ minor ſunt note. q̃re ⁊c̃. Et ſic apparet q̄ nō eſt ſile de augmẽto fetꝰ in matrice ⁊ extra matricē. ſed oppoſito mō ſe hñt.

Ex his ad rōnes. Ad ꝑmã cum dicit̃: ſicut ſe hꝫ in arte: ita ⁊ in natura. dōm q̄ verū eſt qñ ſimilia cōcurrūt oīo eodē mō in magno ⁊ paruo: ſed q̄ maſculus nec femella ſūt oīo ſilia nec quo ad locū nec quo ad agēs nec q̃tum ad diſpōnes mãe: ideo nō eſt ſile de maſculo ⁊ femella. ❡ Et eodē mō ad 2m. q̄ nō eſt ſile de ꝑfectōe in vtero: ⁊ extra vteꝝ ꝑp cauſas dictas: q̃re ⁊c̃. ⁊ ſic de illo.

Redibo aūt iterum retro vñ diſceſſi.

❡ Superius oñdit Hypo. qđ eſt tp̄s in quo ꝑuenit diſtinctio mēbroꝝ in fetu ⁊ qualiter fit. ⁊ oſtēdit cãm ⁊ modū mundificatiōis facte in muliere pariente maſculū ⁊ femellã. Hic q̄ in oſtenſione modi ⁊ cauſe purgatiōis mulierū poſt partuꝫ videbat̃ digreſſionem feciſſe a ꝑpoſito: qđ erat oſtēdere diſtinctioneꝫ mēbroꝝ fetus: ideo redit ad ꝑpoſitum ad oſtendendū cognitionē diſtinctionis mēbrorū fetus magis cōplete q̃ ſupra oſtendit. Et duo facit. q̄ ꝑmo ꝑmittit qđ intendit. 2º exequit̃. ſcđa ibi (Quãdo aūt articulatur) ❡ Iuxta ꝑmã partē notandū ne videat̃ ſuperflue interpoſuiſſe cãm ⁊ modū mūdificatiōis mulieris in partu: q̄ cã quare depoſuit de eñone mulieris inter ꝑdictã determinationē ⁊ ſequentem eſt hec: q̄ dixit ſupra q̄ articulatio quã facit in maſculo eſt longiſſima vſq̄ ad. 30. diem. in femina aūt vſq̄ ad. 40. modo: q̄ hoc tp̄s dearticulationis mēbroꝝ ꝑbat̃ per tp̄s mundificatiōis partus: iō gr̃a huiꝰ ad hoc declarãdū determinauit ⁊ interpoſuit de mundificatione partus. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Quãdo auteꝫ articulatur infans ſm̃ formas membrorum ipſo aucto oſſa ⁊ membra duriora fiunt ⁊ cauantur: ⁊ h̃ a ſpiritu fiunt. concaua autem exiſtentia attrahunt ad ſe a carnibus ſanguinis pinguiſſimum.

❡ Hic exequit̃ ⁊ ꝑcedit ſic ſicut ſeipm̄ ordinat: nam ꝑmo cōplet cognitionē dearticulationis mēbroꝝ interiorum. 2º cōplet cognitionē dearticulationis mēbroꝝ exterioꝝ. ſcđa ibi. (Et tēpore ramificant̃.) Prima dicit q̄ quando infantiū partes articulantur ⁊ diſtinguūtur ſm̃ ꝑpriam figurã vniuſcuiuſq̄ illorū ipſo exiſtēte aucto: oſſa: alr̃s mēbra ⁊ melius duriora fiūt q̃ prius: ⁊ melius ſtant mēbra: q̄ nō ſolum eſt verū de oſſibus: ſed de alijs mēbris omnibus ⁊ concauant̃: ſup. membra que debent eſſe cōcaua: ⁊ hec. ſ. dearticulatio ⁊ cōcauatio fiunt a ſpiritu: cōcaua aūt exiſtentia. ſ. iſta membra attrahūt ad ſe a carnibꝰ. i. a maſſa carnea ſanguinis pinguiſſimi. i. illud qđ eſt pinguiſſimū de ſanguine. ſ. dulce ⁊ vnctuoſum vt ex eo augeãtur ⁊ nutriantur. ❡ Iuxta quod eſt intelligenduꝫ q̄ Hypo. vult hic dicere q̄ tunc dearticulant̃ membra in puero: quãdo ipſe augetur: ⁊ quando fiunt duriora: ꝑpter qđ notanduꝫ q̄ ſicut extrahitur ex ſcđo de generatione animaliuꝫ. ab Ar. duplex eſt dearticulatio mēbroruꝫ quedã eſt omnino perfecta ⁊ completa ⁊ manifeſta ad ſenſuꝫ. alia eſt nō omnino perfecta: ſed quaſi cōfuſa. modo ꝑma diſtinctio ⁊ dearticulatio membrorū nō apparet niſi quãdo mēbra fetus augent̃: ⁊ quãdo fiunt duriora. Et ratio huius eſt. ⁊ ꝑmo quare apparet talis cōfiguratio mãifeſta quãdo mēbra augent̃. quia in maiori quãtitate rei melius ⁊ manifeſtius cognoſcitur figura ⁊ ꝑtractio linearuꝫ q̃ quãdo eſt in re parue quãtitatis: ⁊ ideo quãdo membra ſunt paruiſſima non bene diſtinguitur concauitas ⁊ figuratio membroruꝫ. ❡ Scđa cauſa eſt: quia plaſmatio ⁊ configuratio proprie debent̃ membris officialibus: ⁊ quia vna dr̃ia nature officialis eſt quantitas ſicut numerus: ⁊ poſitio ſunt etiam eius differentie: ideo melius apparet plaſmatio in eis quãdo ſunt aucta in quãto: ſilr̃ quando in eis facta eſt induratio melius apparet cōfiguratio in fetu: q̄ qñ ſunt fluida ⁊ liquida nō retinetur bene diſtictio ⁊ figuratio in eis: ⁊ ideo anteq̃ indureſcãt: dato q̄ ſint figurata mēbra: ſicut dicit Ar. ⁊ dato q̄ ſit fetus maſculus in. 30. diebꝰ vel femia in. 40. qñ ſunt cōpleti ſi cadãt in terrã nō videbit̃ coꝝ cōfiguratio. Si aūt ponant̃ in aqua frigida ſic. q̄ tūc

inſpiſſanť ⁊ condenſanť partes ⁊ apparet figuratio in eis.
⁊ ideo quãdo membꝛa apparent duriora magis apparet
magis eorum dearticulatio. ¶ Ulterius notandũ de eo
qḋ ſubdit: ⁊ cõcauanť. ꝙ hoc dꝫ intelligi quãtũ ad mẽbꝛa
que debent hr̃e cõcauitates: ⁊ ſi referať q̃tuꝫ ad concaui
tatem: que eſt ſpongioſitas poroꝝ: per quos trahiť nutri
mentũ: omne mẽbꝛũ vt ſic eſt cõcauũ: qꝛ omne mẽbꝛũ nu
tritur ꝑ receptionẽ nutrimẽti in poris. ¶ Et ex his appet
vlterius ꝙ concauatio eſt de ꝑmis operibꝰ vite que fiunt
in corpore: ⁊ hoc appet: qꝛ ꝑmũ mẽbꝛum qḋ generať .ſ. coꝛ
hꝫ vtrãq; cõcauitateꝫ .ſ. manifeſtã ⁊ poroſam. ¶ Ulteriꝰ
notãdũ de eo qḋ ſubdit. a ſpiritu: qꝛ diceret aliquis a quo
ſpiritu fit h̄ dearticulatio ⁊ ꝯcauatio: nunqd fit hoc a ſpũ
fetus: an a ſpũ cõflato ſibi ex matrice: vł a ſpũ ſpermatis:
vel ab anhelitu fetus. de hoc dicit Ar. 2° de gñatione aīa
lium. ꝙ quidã phoꝝ poſuerũt ꝙ talis articulatio fit a ſpũ
cõflato fetui a matrice. aliȷ̃ dixerunt ꝙ fit a ſpũ anhelitꝰ
pueri perforante ⁊ cõcauante. ¶ Sed vt dicit phus ꝑmi
dicunt falſum: qꝛ quedaꝫ ſunt aīalia que ſolum extra coꝛ
pus matris dearticulanť: ſicť oīa aīalia ouificãtia. ergo ta
lia nõ fiunt a ſpiritu cõflato a matrice. ¶ Item etiaꝫ di
cunt falſum ꝓpter tria. ꝑmo qꝛ aliqua aīalia nõ reſpiran
tia habẽt cõcauitates membꝛoꝝ: vt aīalia vermificantia.
ergo ſaltim in illis nõ eſt verũ. Iteꝫ qꝛ quedã mẽbꝛa ſunt
cõcaua: vt coꝛ cerebꝛũ: ⁊ epar anteq̃ pulmo oꝛiať qui eſt
inſtrumentũ anhelitus. Iteꝫ qꝛ quedã ſunt aīalia que nõ
vident poſt reſpirationẽ multis diebus. vt lupi ⁊ canes ⁊
hꝫ. ideo illi nõ dicunt verũ. ¶ Propter qḋ dõm ſm ſñiaꝫ
Ar. ꝙ oīa h̄ ſunt opera informatiue virtutis .ſ. cõcauatio
lineatio ⁊ plaſmatio ⁊c̃. Et ideo oꝫ ꝙ fiant ab eo qḋ eſt ꝑn
cipium informatiõis. ad hoc aũt duo cõcurrunt. vnuꝫ eſt
agens ꝑncipale: ⁊ h̄ eſt aīe virtus que eſt in ſꝑmate emiſ
ſo a patre. 2ᵐ eſt inſtr̃ale .ſ. caloꝛ inatus qui eſt in ſperma
te: mediante quo agit virtus informatiua. virtus ergo in
formatiua eſt illud qḋ hꝫ potentiã informandi ⁊ cõcauã
di. nam ſicut vult Ar. 2° de gñatione aīalium. ſperma fe
mineum eſt in potẽtia paſſiua ad recipiẽdũ configuratio
nem ⁊ plaſmationeꝫ hoīs. ſperma ergo maſculi eſt in po
tentia actiua ad eius informationẽ ꝓducendaꝫ: quãdo ḡ
actiũ approximabiť paſſiuo neceſſario fiet cõfiguratio et
plaſmatio. nõ fit ergo a ſpũ cõflato a matrice: nec qꝛ caro
vadat ad carnẽ ⁊ neruus ad neruũ: ⁊ os ad os ⁊c̃. Ut vide
bantur ſonare verba Hypo. ſupꝛa. ꝙ ſimile vadat ad ſile:
vt ibi declaratũ fuit. ⁊ quõ ſunt intelligenda verba Hyp.
ibi. nõ aũt ſicut videnť ſonare. ¶ Aduertendũ tñ ꝙ hec
virtus informatiua que eſt in ſpermate emiſſo a patre nõ
agit niſi mediante calido inato ſpermatis: qḋ eſt eius oꝛ
ganum: ⁊ ideo diciť fieri a calido ſm ꝙ regulať ⁊ moueť
a virtute informatiua ſpermatis: ⁊ qꝛ ſpũs ſpermatis eſt
ille caloꝛ: quo mediante agit virtus informatiua: ideo di
xit Hypo. ꝙ h̄ omnia fiunt a ſpiritu .ſ. qui eſt oꝛganũ gene
ratiue virtutis. ⁊ qꝛ hic ſpũs qui eſt in ſpermate nõ eſt ſpi
ritus ipſius fetus nec ipſius matris: ſed eſt a ſpiritu cõfla
to in ſpermate ab ipſo patre ⁊ nõ a matre. qꝛ mater exhi
bet fetui ſolũ mãꝫ: vt declaratũ fuit ſupꝛa: pater vero foꝛ
mam. q̃re ⁊c̃. ¶ Ulterius notandũ ꝙ lꝫ iſte ſpũs ſit emiſ
ſus a patre: tñ in gñatione ⁊ actione recipit adiutoꝛiũ 2ᵐ
a matre .ſ. qꝛ fouetur a materia que tribuiť a matre: ſicut
dicebat ſupꝛa Hypo. ꝙ hic ſpũs attrahit frigidũ matris a
coꝛpoꝛe a quo fouetur: quia emittitur paucus a ꝑncipio. ⁊
ideo attrahit ad ſe ſanguineꝫ a matrice ⁊ cõuertit aliquã
eius partem in ſpũm ⁊ nutritur ⁊ augeť ab eo: ſicut ignis
paruus a lignis quo aucto põt melius informationẽ fecꝰ.
¶ Iteꝫ adiuuatur ſcḋo ab ipſo fetu: h̄ modo: quia cũ ſper
ma ſit ſicut emancipata pꝛoles. vt dicit Ariſto. ſcḋo de ge

neratione animaliũ. quã opoꝛtet per ſeipſam regere. ꝑmo
generat quoddã ꝑncipiuꝫ: qḋ eſt totius fetus ⁊ cõſtitutio
nis animalis radix ⁊ fundamentũ .ſ. ꝑm coꝛ: qḋ eſt totius
aīalis generatio: ita ꝙ generato coꝛde generatũ eſt ipſuꝫ
animal: qꝛ coꝛdi per ſe ꝯtingit generatio. aliȷ̃s aũt partibꝰ
non ꝓpꝛie: ſed eſt ad modũ augmenti. ⁊ ideo virtus gene
ratiua ſpermatis ꝑmo generat coꝛ mediante ſpiritu eius:
⁊ coꝛ generatũ adiuuat virtuteꝫ generatiuã ſpermatis in
generatiõe alioꝝ membꝛoꝝ tanq̃ oꝛganũ mediatũ: ita ꝙ
virtus generatiua que eſt in ſpermate eſt agens ꝑncipale
⁊ eius ſpũs ſpermatis eſt eius ꝑmũ inſtrumentũ in gene
ratione coꝛdis: ⁊ poſtea coꝛ cum ſuo ſpiritu adiuuat virtu
tem generatiuã ſpermatis cũ ſuo ſpiritu ad foꝛmandum
alia mẽbꝛa ꝑncipalia .ſ. cerebꝛũ epar: ⁊ teſticulos: ⁊ poſtea
alia mẽbꝛa adhuc adiuuant virtutẽ generatiuã coꝛdis cũ
ſuo ſpiritu ad generandum venas ⁊ neruos: ⁊ oꝛta ab eis
quouſq; totũ aīal ſit cõpletum. ¶ Ulterius notandũ de
eo qḋ ſubdit: ꝙ mẽbꝛa exiſtẽtia ꝯcaua attrahũt ad ſe a car
nibus ſanguinis pinguiſſimi: ꝙ membꝛũ ꝑmo generatuꝫ
.ſ. coꝛ hꝫ concauitateꝫ: ⁊ mẽbꝛa alia habẽt cõcauitatẽ aut
manifeſtã: vt vene ⁊ neruí ⁊ hꝫ. aut occultaꝫ vt poroſita
tes: per quas mẽbꝛa attrahunt nutrimentuꝫ. qꝛ ergo ſunt
cõcaua recipiunt alimentũ in cõcauitate: ex quo nutriun
tur ⁊ augentur: ⁊ quia nutritio ⁊ augmentũ nõ fit niſi per
digeſtionem ſanguinis puri: ideo attrahunt ſanguinẽ pin
guiſſimũ .ſ. durum ⁊ digeſtũ: ex quo debent mẽbꝛa gene
rari. naꝫ per hoc oſtẽdit qualis ſanguis dꝫ eſſe ille: ex quo
fit generatio ⁊ augmentũ: qꝛ debet eſſe purus. Et rõ huiꝰ
eſt. quia eadeꝫ eſt mã generationis ⁊ nutricationis: nunc
aũt nutritio fit a pingui dulci vnctuoſo. vt pꝫ in libꝛo de
ſenſu ⁊ ſenſato. ḡ ⁊ generatio etiã. nam ex eiſdeꝫ ſumus ⁊
nutrimur ſm phm 2° de generatiõe ⁊ coꝛruptiõe. ¶ Ul
terius notandũ de eo qḋ dicit. a carnibus. nam ſicut appa
ruit ſupꝛa menſtruũ mulieris ꝑmo apparet: quaſi butirũ
lactis vſq; ad ſex dies. poſtea in nono die apparẽt quedã
gutte ſanguinee in ipſo ⁊ eſt aliquãtulum plus ſpiſſuꝫ: po
ſtea in q̃ntadecima die appet totũ ſanguis. poſtea in .27.
apparet ad moduꝫ cuiuſdam fruſti carnium indiſtincte:
⁊ ſicut quedã maſſa carnea. poſtea apparet quaſi caro ma
ſticata: ⁊ ſunt ibi ꝑncipalia membꝛa ſub eſſe confuſo: que
attrahunt ab illa maſſa carnea ſanguinem purum: a quo
nutriuntur ⁊ augentur: ⁊ hoc eſt qḋ vult dicere Hyppo. ⁊
pꝛo tanto vocat illam maſſam carnis in plurali dicens. a
carnibus: quia licꝫ in confuſe ⁊ indiſtincte videatur tota
vna. tamen quia ex ea debent generari et nutriri et auge
ri plura mẽbꝛa: qꝛ tota moles aīalis: ⁊ hec ſunt plura mẽ
bꝛa: ideo dixit a carnibus in plurali. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et tempoꝛe ꝓcedente ramificanť iterum ex
trema oſſium ſicut arboꝛis extrema poſtremo
ramificanť: ita ⁊ pueri diſtant adinuicem digi
ti manuum ⁊ pedum.

¶ Hic intendit complere ſermonẽ de articulatione mem
bꝛorum exterioꝝ. Et duo facit. quia ꝑmo complet ſermo
nem ſuum quãtum ad dearticulationẽ partium que ſunt
membꝛa. ſcḋo quãtum ad quaſdam partes animalis que
non ſunt membꝛa pꝛopꝛie. ſicut ſunt pili ⁊ vngues ⁊ huiꝰ.
ſecũda ibi. (In extremis aũteꝫ vngues oꝛiunť.) In ꝑma
parte dicit: ita viſuꝫ eſt de membꝛis interioꝛibus quomõ
generantur a ꝑncipio: ⁊ pꝛo ſcḋ .ſ. tempoꝛe pꝛocedente ex
trema oſſiuꝫ iterum ramificantur ſic ſicut extrema arbo
ris poſtremo ſupple ramificantur: ita digiti manuũ ⁊ pe
dum pueri. diſtant .i. diſtingui incipiunt abinuicẽ. ¶ In
telligendũ ꝙ ſicut ſupꝛa apparuit gñatio in partibꝰ aīalis
fit oꝛdinate: ita ꝙ non oẽs ſimul fiunt: ſed vna poſt aliam

hic aũt ordo ſumitur ſm neceſſitatē membroꝝ: ⁊ etiam ſm rōnem pncipij ⁊ pncipiati. nam illa membra que ſunt magis neceſſaria pus generant̄ ꝙ̃ que ſunt minus neceſſaria ad eſſe animalis. ¶ Item illa que habēt rōnem pncipij reſpectu alioꝝ ſunt pora eis que habent rōnem pncipiati ⁊ dependentis ineſſe a pncipio. ⁊ ideo qꝛ partes interiores ſunt magis necīe ꝙ̃ exteriores: ⁊ etiā ſūt pncipia membroꝝ exterioꝝ. ideo pus generant̄ ꝙ̃ membra exteriora: ⁊ qꝛ inter ipſa eſt magis neceſſariū cor ⁊ eſt pncipiū oīum alioꝝ: ideo eſt pmū qd̄ generat̄: ⁊ ideo dixit Hyp. ꝙ pcedente tēpore extrema oſſiuꝫ ramificant̄ ⁊c̃. ¶ Ulterius notandū ꝙ per extrema arboris Hypo. nō intelligit quecū̄qꝫ extrema. nā extremoꝝ arboris q̄dā ſunt inferiora vt radices: quedā ſuperiora vt rami. mō non intelligit de extremitatibꝰ inferioribꝰ que ſunt radices: qꝛ pmo tales ramificant̄: ſed de extremis que ſunt rami. vnde dicebat phūs 2° de gnātiōe aīalium. ꝙ partes ſuperiores in arboribus ⁊ alijs plantis pus diſtinguunt̄ ꝙ̃ iferiores. Et cauſa huiꝰ eſt. qꝛ ſunt magis necīe ⁊ habēt rōnē pncipij ⁊ per partes ſuperiores intelligit radices. mō radices ſunt magis necīe plante ꝙ̃ rami. qꝛ per radices attrahit planta nutrimentū: ſine quo eſſe nō pōt. ſine ramis aūt ſic: ⁊ ꝙ radices ſint partes ſuperiores arboris apparet: qꝛ partes ſuperiores ſunt ille per quas viuens ſuſcipit nutrimentū: ⁊ qꝛ planta ſuſcipit nutrimentuꝫ per radices ſicut animalia per os: ideo ſunt ſue partes ſuperiores nāliter verſus terram: ita ꝙ ſurſum plante ecōtrario ſe hꝫ ad ſurſuꝫ vniuerſi verſus celum. ⁊ ideo plato vocauit hominē plantā quaſi plantaꝫ inuerſam. ¶ Deinde cū dicit.

¶ In extremis aūt vngues oriunt̄. finiūt aūt vene hoīs oēs in digitos manuū ⁊ pedū: ⁊ groſſiſſime quideꝫ ſunt vene que ſunt in corpore ⁊ que in capite: deinde aūt in crurībꝰ ⁊ brachijs ⁊ cubitis. in pedibꝰ autē ⁊ manibꝰ ſubtiliſſime ⁊ dēſiſſime ⁊ plurime vene ſunt: ⁊ nerui ſubtiliſſimi ⁊ denſiſſimi ⁊ plurimi. digitis aūt manuum ⁊ pedū hi maxime ſunt: ex digitis aūt ſicut ex habētibus denſa oſſa parua ⁊ venas ⁊ neruos: ita ⁊ vngues oriunt̄ ex ipſis ſubtiles ⁊ denſe: ⁊ accipiūt extrema venarū ꝙ nō ampliꝰ augeātur ipſe: neqꝫ emineat aliqua altera: quare non eſt mirandū ꝙ vngues in extremo corporis denſiſſimi ſunt.

¶ Hic cōplet ſermonē de articulationis quātuꝫ ad partes aīalis que non ſunt mēbra. Et pmo facit hoc q̄tuꝫ ad vngues. 2° q̄tum ad pilos. ſcda ibi. (Similiter aūt ⁊ vnguibus ⁊ capilli radicant̄.) In pma parte dicit. ita eſt viſum qūo generant̄ pmo membra que ſunt iteriora: poſtea mēbra que ſunt in extremitate vt manus ⁊ pedes: aūt p ſed. in extremis. ſ. membris. vt digitis manuuꝫ ⁊ pedū. oriuntur vngues: aūt pt. omnes vene hominis finiunt̄. i. terminantur in digitos manuū ⁊ pedū. ⁊ pro qꝛ. groſſiſſime vene ſunt ille que ſunt in corpore. i. a coſtis ſupra ⁊ collo infra. ⁊ ſup. etiam ille que ſunt in capite. deinde. i. ſtr aūt in cruribus ⁊ brachijs ⁊ cubitis. ſup. ſunt groſſe etiā: in pedibus aūt ⁊ manibus ſunt vene ſubtiliſſime ⁊ denſiſſime ⁊ plurime: ⁊ plurimi nerui etiaꝫ ⁊ ſubtiliſſimi ⁊ denſiſſimi. digitis aūt manuuꝫ ⁊ pedū hi. ſ. nerui ⁊ vene maxime ſūt ſup. ſubtiles: ex digitis aūt habentibus ſic denſa ⁊ parua oſſa ⁊ venas ⁊ neruos paruos oriunt̄ ex eis: ita ſubtiles ⁊ denſe vngues. ⁊ ſup. iſti vngues accipiunt ſup. pro ſuo loco extrema venarum ſup. ex hoc ꝙ pꝰt ipſe vene ⁊ nerui non amplius augeantur: neqꝫ emineāt: ſup. vene ⁊ nerui extra membrū aliqua altera. ſ. vena vel neruus: quare nō eſt mirandum ꝙ. i. ſi vngues. ſup. poſiti in extremo corporis ſunt dēſiſſimi. enim pro qꝛ ſunt ex denſiſſimis. ſ. orti. ſ. ex venis neruis ⁊ oſſibus.

Queritur pmo de eo qd̄ dicit ꝙ i extremo vel in extremis oriuntur vngues: a quo generent̄ vngues vtrū a virtute informatiua vel nō. ⁊ videt̄ ꝙ nō. qꝛ qd̄ nō eſt animatū nō generat̄ a virtute anime iformatiua: ſed vngues nō ſūt aīati. g̃ ⁊c̃. Maior pꝫ. qꝛ gnāns dꝫ eſſe vniuocū gnāto. Minor appet. qꝛ piloꝝ ⁊ vnguiuꝫ nō eſt regimen alicuiꝰ virtutis: ſed gnō ſola: vt dicit Gal. i tegni. q̄re ⁊c̃. ¶ Et cōfirmat̄ maior. qꝛ virtus aīe nō generat niſi vt eſt aīe inſtrm: qd̄ g̃ nō eſt aīatuꝫ nō fit a virtute aīe: q̄re ⁊c̃. ¶ P̄. illa que fiunt a puris ſuperfluitatibꝰ nō fiūt a virtute aīe: ſed vngues ſunt hꝫ. ergo ⁊c̃. Maior apparet. qꝛ talia nō vident̄ eſſe de intētōe nāe: ſed fiunt a re extra nām vt pori ⁊ veruce. Minor apparet per phm 2° de gnātione animaliū. quare ⁊c̃.

In oppoſitū videt̄ eſſe Hypo. qui dicit ꝙ tpe ramificationis extremoꝝ generant̄ vngues. cuꝫ g̃ illud ſit in tpe opatiōis informatiue. ſicut g̃ tunc gnānt̄ mēbra a virtute iformatiua: ita ⁊ vngues.

Dicendum ꝙ vngues poſiti in extremis corporis. ſ. manus ⁊ pedis gnānt̄ a virtute informatiua aīe: tū diuerſimode fiunt ab ea: ⁊ altero modo ꝙ̃ mēbra ipſa. vnde quedā ppꝛietas ē in vnguibꝰ que nō eſt in mēbris alijs. ¶ P̄. pꝫ ꝙ vngues a virtute generatiua fiunt. qꝛ ille partes que fiunt in tēpore in quo alia membra generant̄: ⁊ ſunt ex intentiōe nāe fiunt a virtute generatiua: ſed vngues ſunt hꝫ. ergo ⁊c̃. Maior pꝫ. quia eiuſdem agentis in eadē actiōe idem eſt finis. quecū̄qꝫ g̃ ſunt ex intentiōe virtutis informatiue ⁊ fiunt in tpe iformationis mēbroꝝ necīo fiunt a virtute iformatiua. Minor apparet. naꝫ vngues generant̄ vſqꝫ a pncipio generationis: vt pꝫ ad ſenſuꝫ. q̄re ⁊c̃. 2m pꝫ. ſ. ꝙ lꝫ fiant a virtute informatiua: tū alio mō ꝙ̃ alia mēbra fiūt ab ea: ⁊ hꝫ q̄tū ad mām: ⁊ q̄tū ad modū gnātiōis ipſoꝝ. q̄tū quidem ad mām. qꝛ ipſa mēbra generant̄ ex hu. puris: ⁊ ex mā vtili: ſed vngues generant̄ ex puris ſuperfluitatibꝰ. Et iō dicebat phs 2° de gnātione aīaliuꝫ. vbi oſtēdit modū generationis roſtroꝝ ⁊ cornuū ⁊ vnguiū ꝙ natura facit in generatione ſicut bonus yconomus in domo ⁊ in regimie familie. nā ſicut bonus yconomus oīa ordinat in finē. naꝫ pmo diſtribuit vtilia familie. ſ. filijs ⁊ vxori: alia minꝰ vtilia diſpenſat ſeruis: ⁊ adhuc minus vtilia aīalibus vt canibꝰ ⁊ hꝫ. ⁊ vltimo minime vtilia vt fimū ⁊ hꝫ agris ⁊ terris. ita etiaꝫ natura ex puris ⁊ bonis hu. generat mēbra: ⁊ ex magi puro generat nobiliora mēbra: ex ſupfluitate aūt generat pilos ⁊ roſtra: ⁊ cornua ⁊ hꝫ. ita ꝙ oīa ordinat in finem: ⁊ ſic appet qūo ptes iſte aīaliū que nō ſunt mēbra differunt a mēbris in mā. ¶ Itē eſt dr̄ia q̄tū ad moduꝫ gnōnis. qꝛ gnātio mēbroꝝ eſt ex pma intētiōe nāe: ⁊ ideo gnātio talium partiū aīatoꝝ. ſ. mēbroꝝ depēdet oīo a virtute informatiua in q̄tū ipſa agit mediante ſpū regulato ⁊ directo ab agēte vlī ⁊ particulari. ¶ Et ppterea abſciſio illorū membroꝝ nunq̄ pōt recuperari vt ſi abſcindat̄ naſus vel manus vel oculus ⁊c̃. Sed generatio vnguiuꝫ nō eſt de pma intentiōe virtutis informatiue generantis particularis ⁊ vniuerſalis. ⁊ ideo dedit eis nā vt ex ſuperfluitatibus gnātis in mēbris poſſint abſciſſi gnāri vt pili ⁊ vngues ⁊c̃. ¶ Appet g̃ ꝙ lꝫ pili ⁊ vngues generent̄ a virtute informatiua: tū ſecūdaria intentiōe. ¶ Itē differūt in

mã a membꝛis vt viſuʒ eſt. ⁊ iõ dicebat Gal. in tegni ꝙ ca pilloꝝ ⁊ vnguiuʒ nõ eſt regimen: ſed generatio ſola.

Ad rationes. Ad p̃mã cũ dicit̃. qꝺ nõ hʒ aĩaʒ ⁊c̃. verũ eſt p̃ma intẽtiõe: ſed ꝙ generet ea ſcꝺa intentiõe nõ eſt incõueniẽs: dũmõ generet ea vt ſunt vtilia aĩali. ¶ Iteʒ nõne videmus ꝙ nã generat ſanguinẽ ⁊ alios hu. qui tñ non ſunt aĩati. ergo multo magis põt generare pilos ⁊ vngues cũ magis ſimilent̃ membꝛis ꝙ̃ ipſi hu. ¶ Et eodẽ mõ ꝺõm ad ſcꝺaʒ ⁊c̃. ¶ Subdit vlterius Hypo. finiunt aũt vene oẽs ⁊c̃. Nõ eſt intelligendũ h̃ ſimplr̃ de omnib⁹ venis: qꝛ quedã finiũt in capite: quedã in ventre: ⁊ quedaʒ alibi. ſed dʒ intelligi de oib⁹ que procedunt ad bꝛachia ⁊ pedes. ¶ Subdit vlterius. ⁊ ſunt que in coꝛpoꝛe. nõ accipit hic large coꝛpus ꝓ toto coꝛpoꝛe. ſed infra bꝛachia ⁊ ſupra crura. ſubdit poſtea ꝙ oriũtur in extremis manuũ ⁊ pedũ vene que ſunt ſubtiles et denſe ⁊ ſpiſſe: ⁊ etiaʒ nerui: ex quibus inſinuat cãm ꝑpter quã vngues ſunt denſiſſimi: ⁊ quare ſunt in extremis mẽbꝛis. ⁊ aſſignat duplicem cãm vnaʒ ſumptã ex parte materie. ſ. quia ſunt ex denſiſſimis generate: aliam ſumptaʒ ex parte finis. ſ. qꝛ ſunt terminãtes venas ⁊ neruos: ne poſſint amplius extendi extra coꝛpus. nam digiti man⁹ ⁊ pedis ſunt eoꝝ extrema: ⁊ ideo natura poſuit eis fineʒ durũ ⁊ ſoliduʒ. ita ꝙ h̃ eſt iuuamentũ ⁊ vtilitas vnguium: quã ponit hic Hyppo. ⁊ ſatis eſt pulchꝛa. Sed Gal. in de iuuamentis mẽbꝛoꝝ ponit aliam cãm finalẽ ſiue iuuamentuʒ vel vtilitatẽ. ſ. qꝛ digiti facti ſunt ad capiendũ. mõ ſi digiti carerent vnguibus ꝑpter eoꝝ mollicieʒ in extremitatibus nõ poſſent cape. ita ꝙ habẽt duo iuuamẽta vnguiũ. nõ. n. eſt incõueniens eãdem rẽ hr̃e plura iuuamẽta: imo quãto hʒ plura: tanto melius: qꝛ tãto paucioꝛa oꝛgana habebit: ⁊ ſic coꝛpus erit leuius. ¶ Ulterius notandũ ꝙ lʒ vngues ſint facti denſi ꝑpter fineʒ dictum: ⁊ ꝑpter mãm durã ex qua cõſurgũt: tñ qꝛ nõ reperit̃ mã: ita terreſtris ⁊ dura in coꝛpoꝛe hũano ꝑpter eius temperiem ſicut reꝑit̃ in coꝛpoꝛibus alioꝝ aĩaliũ: iõ hõ hʒ vngues minus duros ꝙ̃ alia aĩalia. nã ſicut apꝑet per phm̃ 2⁰ de gñõne aĩaliuʒ. iſte partes accipiũt duricieʒ in aĩalib⁹ ſm̃ duricieʒ ⁊ groſſiciem coꝛpoꝛis. qꝛ ergo coꝛpus hũanũ minus abundat in partib⁹ terreſtrib⁹ ꝙ̃ alia aĩalia: iõ hʒ ſubtilioꝛes vngues ⁊ mollioꝛes ꝙ̃ alia aĩalia. ¶ Sed vlterius tu dices. ipſe videt̃ male dicere: qꝛ dicit ꝙ vngues ſunt dẽſiſſimi: quia ſunt ex mẽbꝛis denſiſſimis. nõ eniʒ videt̃ ꝙ vngues fiant ex illis membꝛis denſiſſimis. qꝛ vnum mẽbꝛuʒ nõ tranſmutat̃ in aliud. ⁊ h̃ modo nũꝙ̃ ex vno mẽbꝛo fit aliud vt tu arguis. Alio modo impꝛopꝛie: ⁊ hoc duplr̃. aut per modum cõpõnis pluriũ mẽbꝛoꝝ ex quibus reſultat aliud. ⁊ h̃ modo ex mẽbꝛis ꝯſimilib⁹ fit mẽbꝛũ officiale vel oꝛganicuʒ: aut qꝛ generet̃ ex aliqua ſuperfluitate alicui⁹ membꝛi: ⁊ h̃ modo vngues ſiunt ex denſiſſimis mẽbꝛis: qꝛ ſiũt ex ſuperfluitatibus membꝛoꝛũ denſitateʒ habentiũ: ⁊ qꝛ membꝛa: ex quibus generant̃ ſuperfluitates: ex quib⁹ generantur vngues ſunt denſa: ideo ⁊ ſuperfluitates eoꝛum ſunt denſe. ⁊ per ꝯñs vngues generati ex eis. ¶ Et vlterius mẽbꝛoꝝ que generant̃ ex ſuperfluitatibus alioꝝ mẽbꝛoꝛum quedã ſiunt ex ſuperfluo iuuatiuo egrediẽte ab eis qꝺ eſt ꝓpoꝛtionale mãe ex qua fit alimentũ membꝛoꝛum: ⁊ hoc modo nerui oꝛiunt̃ a cerebꝛo: ⁊ vene ab epate: ⁊ artarie a coꝛde: ⁊ talia oꝛta aſſimilant̃ p̃ncipijs quoquomodo. alia aũt ſiunt ex ſuperfluitatibus membꝛoꝝ: ſic ꝙ ſunt pure ſuperfluitates: ⁊ non ex materia pꝛopoꝛtionali materie: ex qua membꝛa aluntur: ſed ſunt ex ſuperfluitate pura: ⁊ hoc modo ſunt oꝛti pili ⁊ vngues a membꝛis: et talia membꝛa non opoꝛtet ꝙ aſſimilentur p̃ncipijs: et de talibus intelligit hic Hyppo. ⁊c̃.

Similiter autem ⁊ vnguibus ⁊ capilli in
s **capite radicantur.**

¶ Poſtꝙ̃ oſtẽdit modũ dearticulatõis vni⁹ modi partiũ aĩaliũ. ſ. vnguiũ que nõ dicunt̃ ꝓpꝛie mẽbꝛa: ſed large. Hic oſtẽdit modũ ⁊ cãm ⁊ locũ gñãtionis alterius modi partiũ aĩaliũ que ꝓpꝛie nõ ſunt mẽbꝛa. ſ. piloꝛũ qui generant̃ in coꝛpoꝛe aĩalis: ⁊ cum h̃ intẽdit dare cãʒ quoꝛũdam accñtiũ cõtingentiũ circa gñãtionẽ piloꝝ. ⁊ in genere vult tria oſtẽdere circa nãm piloꝝ. p̃muʒ eſt de oꝛtu piloꝝ ꝙ̃tũ ad mãm ⁊ locuʒ gñãtionis ipſoꝝ. 2ᵐ eſt de cã caſus piloꝝ. 3ᵐ eſt de inquiſitiõe cuiuſdã coloꝛis piloꝝ. ſ. canicici. Et ideo tria facit. qꝛ pꝛimo determinat de oꝛtu: ⁊ modo gñãtionis piloꝝ. 2⁰ de cauſa caſus piloꝝ. 3⁰ ſ. de cauſis quoꝛũdam accñtiuʒ capilloꝝ. ſcꝺa ibi. (Quicunꝙ̃ aũt calui fiunt.) 3ᵃ ibi. (Cani aũt ꝑpter fiunt.) Pꝛia in duas: qꝛ p̃mo ex quadã cõparatõe piloꝝ ad vngues oſtẽdit cãʒ generantẽ pilos. 2⁰ oſtẽdit locũ in quo pili generant̃. ſcꝺa ibi. (Habẽt aũt ſic que ſunt.) In p̃ma parte dicit ꝙ capilli radicant̃ ſup. circa coꝛpus ſilr̃ vnguib⁹. i. ſicut vngues. ¶ Iuxta qꝺ notãdũ ꝙ in h̃ verbulo vult oſtẽdere Hyp. in generali cãm gñãtionis capilloꝝ ⁊ per ſimilitudinẽ reductionis eoꝝ in coꝛpoꝛe: ⁊ ẽt vnguiũ. nam in gñãtiõe vnguium ⁊ piloꝝ eſt cõuenientia ex parte triũ. ſ. ex parte loci ⁊ ex parte mãe ⁊ ex parte cauſe. ex parte quideʒ loci: qꝛ ſicut vngues generant̃ in extremitatib⁹ coꝛpoꝝ. ſ. digitorum manuũ ⁊ pedũ que ꝓpꝛie ſunt extrema: ita etiaʒ pili in extremo coꝛpoꝛis oꝛiunt̃ ⁊ generant̃: ⁊ ſicut vngues generant̃ ⁊ radicantur in cute: ita ⁊ pili. Ex parte ẽt mãe eſt ſimilitudo: qꝛ ſicut vngues generant̃ ⁊ foꝛmant̃ vltimo ex ſuperfluitate derelicta ex materia gñãtionis coꝛpoꝛis aĩalis: ita etiaʒ pili generant̃ ex ſuperfluitate materie generationis aĩalis. 3⁰ aſſimilant̃ ex parte cauſe. naʒ ſicut apparet per phm̃ 3⁰ de generatione aĩaliuʒ cauſa gñãtionis oĩum talium eſt calidũ: qꝺ ſuperflue reſoluendo humidũ mãm generationis eoꝝ exiccat: ad cuius humidi cõſumptionẽ relinquit̃ poſtea friditas ⁊ ſiccitas coagulans ⁊ cõuertens in pilos ⁊ vngues: ita ꝙ in gñãtiõe iſtoꝝ p̃mo cõcurrit calidũ excedens reſoluens vehemẽter. vltimo aũt ſequit̃ friditas cõdenſans eas. ¶ Sed notãdũ ꝙ ꝙ̃ꝙ̃ pili ſimilr̃ radicant̃ in cute vt vngues: tñ differunt: qꝛ pili ⁊ vngues: dato ꝙ generent̃ ⁊ radicent̃ in extremitatib⁹ coꝛpoꝛis: tñ nõ in eodem loco: qꝛ ſolum in extremitatib⁹ digitoꝛum radicant̃ vngues. pili aũt in omnib⁹ extremitatibus coꝛpoꝛis. quaſi fieri pñt: nõ ſolum in pectoꝛe ⁊ pectine ⁊c̃. Item vngues oẽs derelinquunt̃ regimini nãe in loco vbi naſcũtur: nõ aũt omnes pili vt apparebit. Iteʒ dato ꝙ tam pili ꝙ̃ vngues generẽtur ex materia que eſt ſuperfluitas derelicta ex foꝛmatione mẽbꝛoꝛũ: tñ differt ſuperfluitas ex qua generant̃ vngues ab ea ex qua generãtur pili: qꝛ illa ex qua generant̃ pili habet admixtionẽ humidi viſcoſi vnctuoſi ⁊ aerei magis ꝙ̃ illa ex qua generãtur vngues. nam materia ex qua generantur vngues eſt materia groſſa ⁊ terreſtris ⁊ ſicca habens humidum modicum: nõ tamẽ aereum nec ſic pingue ſicut pilus: lʒ plus habeat de humiditate aquea ꝙ̃ pilus: ⁊ ideo contingit ꝙ pili ſunt flexibiles. oſſa autẽ non: ſed franguntur: quia habent materiam magis groſſam ꝙ̃ pili. vnde pili ſiunt ex fumo ſubtili ⁊ terreſtri qui eſt terreſtris ⁊ igneus cuʒ pauco humido permixto: qꝺ humidum eſt pingue ⁊ vnctuoſum ⁊ aereum: vngues autem ⁊ oſſa ex materia terreſtri ⁊ ſicca ⁊ groſſa cum pluri humido aquoſo: ⁊ ideo non recipiunt flexionem ſicut pili. Et ideo dicebat Auicẽna pꝛimo canone. capitulo de complexionib⁹. ꝙ res ſiccioꝛ que eſt in coꝛpoꝛe eſt pilus.

Sed tunc oritur du° pulchra de cã efficiente piloꝝ. ſ. vtrũ pili generentur a virtute informatiua. Et arguit ꝙ nõ. qꝛ illud cui° generatio diuerſificatur ſm diuerſitatem etatũ nõ ꝓducit a virtute generatiua. ſed pili ſunt hꝰ. ergo ꝛc. Maioꝛ pꝫ. qꝛ etas ſequit generatum ⁊ hꝫ ſe ad generatũ ſicut ad pũs. Minoꝛ appet. qꝛ videmus ꝙ in quadam etate magis multiplicant pili barbe ⁊ pectoꝛis ⁊ femoꝛis ⁊ aſcellarũ q̃ in quadã alia. ğ ꝛc. ¶ P̃. illud qd̃ augetur in coꝛpoꝛibus moꝛtuoꝛũ nõ fit a virtute informatiua: ſed pili ſunt hꝰ. ergo ꝛc. Maioꝛ pꝫ. qꝛ virtus informatiua eſt virtus anime: illud aũt qd̃ fit a virtute informatiua anime nullam debet habere diuerſificationem in re nõ animata. modo augmentũ piloꝛum eſt quedã diuerſificatio coꝛũ. quare ꝛc. Minoꝛ apparet per phm̃ 2° de generatione animaliũ. vbi dicit ꝙ pili augentur in coꝛpoꝛibus moꝛtuoꝛũ expꝛeſſe.

In oppoſitũ arguit. qꝛ illud qd̃ ꝓducit in eſſe ſimul cũ coꝛpe qd̃ generat fit a virtute generatiua aĩe: ſed pili qui generant in coꝛpoꝛe aĩalis ſunt hꝰ. ergo ꝛc. Maioꝛ pꝫ. qꝛ qd̃ generat ab ipſa generatiua virtute eſt termin° generatiõis: termin° aũt gñõnis attribuit virtuti gñatiue ſicut efficiẽti. Minoꝛ appet. qꝛ videmus quoſdã pilos. ſ. palpebꝛaꝝ ⁊ ſuperciliꝝ ⁊ pilos capitis ſimul generari in coꝛpoꝛe hoĩs. quare ꝛc.

Ad euidẽtiam huiꝰ qõnis intelligendũ ꝙ ſicut appet per Haliabbatẽ in 2° ſue theoꝛice diſpõnis regalis. ca°. de pilis ⁊ vnguibꝰ. piloꝛum duplex reperit modus in genere. nã quidã ſunt qui gñantur ex neceſſitate mãe magĩ q̃ ex neceſſitate nãe. alij ſũt qui generant ꝓpter finẽ a nã ⁊ ex neceſſitate nãe. ¶ 2° eſt intelligendũ ꝙ ſicut apparet per Auerroyꝫ 2° colliget cõis vtilitas oĩum piloꝝ qui ĩ coꝛpoꝛe radicant eſt ꝙ ipſi mundificant coꝛpoꝛa a ſeroſis ſupfluitatibꝰ que cõuertũtur in mãm piloꝝ. vnde ſicut lupini ſeminant in terra ad euellendũ malas humiditates que ſunt in terra: vt illud qd̃ opꝫ ſeminari ſit purius: ita pili euellunt malas ſuperfluitates ſeroſas de coꝛpoꝛe aĩalis que cõuertunt in nutrimentũ coꝝ. ſed p̃ter hanc cõem vtilitatẽ piloꝝ illi qui generant ex intentiõe nãe: ⁊ ꝓpter finẽ hñt vtilitatẽ ſpãlẽ: quia quidã ſunt ad oꝛnatũ ſolũ vt pili ſuperciliꝝ ⁊ palpebꝛarũ maxime ⁊ nõ multũ fiunt ex neceſſitate mãe ⁊ loci. ſed magis intendunt a nã ꝓpter finẽ: qd̃ appet. nã ibi nõ eſt multitudo mãe. vt pꝫ. Item qꝛ ille locus eſt durus ⁊ ſolidus ⁊ denſus qui nõ eſt bene aptus ad generationẽ piloꝛum. Et h̃ eſt ſignũ ꝙ nõ fiũt ex neceſſitate mãe. nec ꝓpter raritatẽ loci: ſed ꝓpter finẽ: ſed capilli ſunt ꝓpter vtrũq;. nam in cute capitis aggregantur multe ſupfluitates ⁊ fumi aſcẽdentes ad caput: qꝛ cerebꝛũ eſt ſicut caminum in domo ad qd̃ tendũt fumoſe ſuperfluitates coꝛpoꝛis. vt dicit Ar. ⁊ etiã cutis ẽ ibi rara ⁊ poꝛi lati: ꝓpter qd̃ ex parte mãe poſſunt ibi gñari. ¶ Itẽ ex fine nãe: qꝛ faciunt ad oꝛnatũ ⁊ defenſionẽ ꝓpter cõem vtilitatẽ p̃dictam: pili aũt aſcellarũ ⁊ inguinũ magis fiunt ex neceſſitate mãe: ⁊ ꝓpter aptitudinẽ loci rari: qꝛ ſunt emunctoꝛia mẽbꝛoꝝ ꝑncipaliũ que emittũt ſupfluitates ad loca iſta debilia. ¶ Quãdo ergo querit vtrũ pili generent a virtute gñatiua. Dõm ꝙ ſi loquamur de pilis gñatis ex neceſſitate nãe. ſ. ꝑ finẽ magis q̃ ex neceſſitate mãe: dico ꝙ tales fiunt a virtute aĩe gñatiua. Si aũt ſint magis ex neceſſitate mãe q̃ ex intentiõe nãe. tunc dico ꝙ nõ generant a virtute generatiua. ⁊ h̃ appet. qꝛ illa que ſunt ꝑ finem in coꝛpoꝛe aĩato fiunt a virtute generatiua: ſed pili q generant ex intentiõe nãe fiunt ꝓpter finẽ in coꝛpoꝛe animato. ergo ꝛc. Maioꝛ appet. qꝛ in gñatõe aĩalis ꝯcurrũt duo agentia. ſ. virtus gñatiua que eſt agens ꝑncipale ⁊ calidum cũ quo agit: ⁊ hoc eſt agens inſtrãle. nũc aũt calidũ illud hꝫ duplicem actionẽ determinatã ⁊ regulatam a fine: ⁊ interminatam: ⁊ q̃tũ ad talem actionẽ põt ꝓducere pilos generatos ex neccitate mãe. i. in inguinibꝰ ⁊ aſcellis vel in cruribꝰ ꝛc. Et hoc qñ mã erit parata ⁊ vie apte: aliam aũt hꝫ actionẽ inquãtũ nãle. ſ. inq̃tũ eſt regulatũ a virtute generatiua dirigente ipm̃ in actione ſua ꝑ finẽ: ⁊ hoc mõ agit actionẽ terminatã ⁊ a tali caſo generant pili qui fiunt ⁊ radicant in coꝛpoꝛe ꝓpter finẽ: ſicut pili ſupercilioꝛũ ⁊ palpebꝛarũ capitis: ⁊ ſic apparet maioꝛ ꝓpoſitio. Minoꝛ appet. qꝛ pili nõ ſunt ſimplr̃ ⁊ a ꝑma intentiõe generati a nã: qꝛ nõ ſunt mẽbꝛa: ⁊ qꝛ faciunt vtilitatẽ in coꝛpoꝛe: aut ꝓpter defenſionẽ: aut ꝓpter coopturã: vel ꝑ oꝛnatũ: vel ꝓpter vtrũq; ſimul. ergo tales pili fiunt a virtute generatiua aĩe: alij aũt nõ. ¶ Sed aduertẽdũ vt habeat plenus intellectus hꝰ qõnis ꝙ duplex eſt intẽtio nature in gñatione mẽbꝛoꝝ hoĩs. vna eſt ꝑma ⁊ altera ſcda. ꝑma intentio eius eſt gñatio mẽbꝛoꝝ aĩatoꝝ: qꝛ cũ virtꝰ generatiua ſit virtus aĩe: ideo hꝫ gñare ꝑmo mẽbꝛa oꝛganizata ⁊ aĩata: ⁊ h̃ fiunt mediante calido nãli vt nãle eſt. ſed pili ⁊ vngues fiunt a virtute gñatiua 2ª intentiõe ꝑ aliquid qd̃ facit ad bene eſſe aĩalis. ⁊ ideo generatio taliũ dependet magis ab actione calidi inquãtum calidum q̃ ab actione anime generatiue: ⁊ ideo nõ fuerunt animati. ¶ Et ex hoc vlterius apparet ꝙ nõ eſt incõueniens ꝙ pili ⁊ vngues abſciſi regenerent ⁊ non membꝛa: ⁊ ꝙ in eis inſunt quedã que nõ inſunt mẽbꝛis: ⁊ ecõuerſo.

Ex his ad rõnes. Ad ꝑmã cũ dicit. illud qd̃ diuerſificat ſm diuerſitatẽ etatũ ꝛc. Dico ꝙ verũ eſt. ſi oĩo diuerſificant ſm etates: ſed ſi aliqualiter diuerſificent ſm etates: nõ opꝫ ꝙ non fiant a virtute gñatiua aĩe. Ad minoꝛẽ dico ꝙ nõ oẽs pili diuerſificant in gñatione penes etates: qꝛ nõ pili ſuperciliꝝ ⁊ palpebꝛaꝝ qui fiũt ex intentiõe nãe: pili aũt aſcellarũ ⁊ barbe ⁊ inguinũ qui fiunt magis ex neceſſitate mãe nõ fiũt ab ea vt viſuꝫ eſt. ¶ Ad 2ᵐ cum dicit. qd̃ auget in coꝛpoꝛe moꝛtuo ꝛc. Iſta rõ cõis eſt oĩbus pilis: qꝛ de oĩbus hoc videmus ꝙ aliq̃ augent cũ his que generant ex neceſſitate finis nãe. Dicendũ ergo ꝙ pili augent in coꝛpoꝛe moꝛtuo: nõ tñ fiunt in ipſo: vt dicit Ar. ⁊ rõ quare pili augent in eis eſt: qꝛ vt dictũ eſt ad gñationẽ piloꝝ cõcurrit ſuperfluitas ꝓ mã ⁊ agens qd̃ eſt calidũ nãle. mõ tale augmentũ fit a calido inquãtũ calidũ magis q̃ inq̃tũ nãle: ⁊ ꝓpter ſuperfluitates ibi exiſtẽs. ⁊ ideo circa ꝑncipiũ qñ ſũt nouiter moꝛtui multa ſuperfluitas cõuertit in fumũ inquantũ agit caloꝛ qui remanſit in coꝛpoꝛe vt eſt qd̃dam mixtũ ⁊ nõ vt animatum: ⁊ ideo facit pilos prioꝛes ꝓlongari ⁊ augeri. Et iõ dicebat ibi Ar. ꝙ tale augmẽtũ piloꝝ fit in ſeneſcẽtibꝰ ⁊ infirmis aliq̃: ⁊ hoc ꝑ multas ſuperfluitates in eis generatas ex indigeſtiõe ꝓpter debilitatẽ cali innati que ſuperfluitates cõuertunt in fumũ ⁊ exalant ꝓpter actionẽ calidi in ipſos ⁊ vltimo coagulãt a frigiditate. h̃ ſunt verba Ar. pili aũt ⁊ cognata his q̃ diu ſteterint magis augẽtur maxime in ſeneſcentibꝰ. Cauſa aũt quare nõ fiunt pili in coꝛpoꝛibꝰ moꝛtuoꝝ eſt: qꝛ in moꝛtuis nulla eſt virtus aĩe que agat ⁊ generet pilos ꝓpter finem. ergo ſaltim illi nõ fiunt in eis. ¶ Itẽ nec pili qui fiũt ex neceſſitate mãe poſſunt in eis gñari. ꝑmo qꝛ in eis eſt defectꝰ calidi facientis mãm eleuari ⁊ cõuerti in fumũ: ⁊ etiã qꝛ ibi eſt defectꝰ illius mãe: qꝛ infrigidatũ eſt totum coꝛpus. 3° qꝛ poꝛi ſunt cõſtricti: ⁊ ideo nõ hñt liberũ exitũ: qꝛ ſicut dicit Hyp. in lrã ad generationẽ piloꝝ augmentat largitas poꝛoꝛũ cutis. quãdo ergo dicit illud qd̃ augetur ꝛc. verũ eſt quãtum ad illud augmentũ. ſed quia illi qui erant p̃us nõ ſic

a natura: nō ſequit̄ quia illud augmētū eſt alterius rōnis q̄ eſſet quādo viuebat ſaltim quātū ad pilos gnātos ex neceſſitate finis anime gnātiue. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Habet aūt ſic que ſunt de natura capilloꝛuꝫ. oꝛiunt̄. n. maximi ⁊ plurimi vbi coꝛpoꝛis cutis rariſſima eſt: ⁊ hoc vbi capilli moderatā humiditatem in nutrimentū habent.

¶ Hic oſtendit neceſſitateꝫ oꝛdinis in oꝛtu piloꝝ. Et p̄mo facit hoc. 2° ex h oſtēdit oꝛdinis neceſſitatē in oꝛtu piloꝝ .ſ. quare magis generant̄ in vno loco q̄ in alio. 2° ibi. (Et vbi citi⁹ poſterius ⁊c̄.) ¶ Iuxta p̄mā parteꝫ eſt intelligēdum ꝙ in his verbis Hypo. inſinuat nobis duo p̄muꝫ eſt quis eſt locus gnātionis piloꝝ. 2° oſtēdit nobis mām generationis eoꝝ. locū quidē gnātionis piloꝝ inſinuat cum dicit ꝙ oꝛiunt̄ maximi ⁊ plurimi: ſup. ⁊ groſſiſſimi vbi cutis coꝛpoꝛis eſt rariſſima. ⁊ hoc ēt vult in affo. vbi dicit. cutem raram declarat pilus. Cā aūt quare pili magis generantur in cute rara q̄ in denſa eſt h. qꝛ pili ex h hñt generationeꝫ: qꝛ vapoꝛ fumoſus egredit̄ per poꝛos cutis ⁊ denſant̄ ⁊ congelant̄ in foꝛmā pili: ⁊ ſic fit multiplicatio pilorum. Et ideo dicebat Gal. 2° de ꝯ̄nibus ꝙ pili multiplicātur quādo poꝛi ſtant erecti. tunc egrediunt̄: qꝛ tūc poſſunt hr̄e cōtinuationē mãe in illo loco expulſatiōe mãe continuo ad ip̄m: ⁊ ideo tunc augent̄. ¶ Itē nō ſolū generant̄ ex hoc ꝙ in cute rara .ſ. poꝛi ⁊ vie ſūt late per quas debeat fumus egredi: qꝛ h eſt cauſa Hypo. hic. ſed etiā qꝛ in cute raritas exiſtēs eſt effectus caliditatis. qꝛ ſicut dēſitas cutis fit a frō: ita raritas eius fit a calido: cum aūt caliditas ſit cauſa gnātiōis piloꝝ. ergo cutis rara eſt locus apt⁹ generationi piloꝝ. 2° tangit mām gnātionis piloꝝ. cū dicit. ⁊ vbi capilli moderataꝫ humiditatē hñt in nutrimentuꝫ.

¶ Sed ſtatim tu dices nō videt̄ ꝙ mã piloꝝ ſit humiditas tēperata: qꝛ Gal. dicit ꝙ pili generantur ex vapoꝛe fumoſo: nūc aūt fumus nō eſt humidus: ſed ſicc⁹ cum ſit de nã terre ⁊ ignis. ergo eius mã nō eſt humiditas tēperata.

¶ Ad h dōꝫ ꝙ ſine du⁹ pili hñt gnātionē in loco vbi pauca eſt humiditas: nō tñ eſt ſine humiditate ſimplr̄. nā pilus ex parte ſue ſub̄e req̄rit humiditatē viſcoſam cum ſit coꝛpus cōtinuū longū: cui⁹ quidē cōtinuatio fieri nō poſſet ſine aliquo pingui vnctuoſo. Et ideo dicebat ph̄us ex p̄te in 5° de gnatōe aïalium ꝙ qñ deficit h humiditas cōglutinoſa: tūc deficiunt pili: ſicut quādo deficit hūidū viſcoſum in arboꝛib⁹ deficiunt folia ⁊ cadūt: ⁊ h eſt qđ dicebat Gal. 2° de ꝯ̄nib⁹. ꝙ ſicut nō naſcunt̄ herbe in locis ſuperflue humidis vel paludoſis: nec etiā in terris aridis ⁊ ſiccis vt in arena: ſed in locis mediocribus inter hūiduꝫ ⁊ ſiccum: ita ēt pili nō oꝛiunt̄ in cute nimis molli ⁊ humida nec in loco nimis ſicco vt in oſſe ⁊ planta pedis ⁊ manus: ſed in locis mediocriter ſe hñtibus. ⁊ ſic app̄et ꝙ humiditas aliqualis viſcoſa ⁊ pinguis requirat̄ in generatiōe pili. ¶ Tūc ad illud qđ obycitur dico ꝙ non valet. nō. n. dꝫ intelligi ꝙ mã fumoſa que eſt ſolus fumus ſit mã capillorum. ſed dꝫ intelligi ſic ꝙ illud qđ euapoꝛat a coꝛpoꝛe habens minus de humiditate q̄ ſit illud qđ ſubycit̄ pro nutrimento ipſis mēbꝛis cōuertit̄ in nãm pili: ⁊ nō ꝙ ſit ſolus fumus. qꝛ tunc nō haberet cōtinuationē in partib⁹: ⁊ ideo dicit Hypo. notanter: moderatā .i. paucā: humiditatem: qꝛ in cōparatiōe ad humiditateꝫ nutrimenti mēbꝛorū hꝫ plus de ſiccitate. Et ideo dicebat Auicē. p̄mo can. ꝙ ſiccius qđ eſt in coꝛpoꝛe ſunt pili. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et vbi cutis poſterius rara fit. ⁊ ibi pili poſterius oꝛiunt̄ in mēto ⁊ pectine ⁊ ſicubi: ſunt̄ enim ſpermate facto caro rara fit: ⁊ cutis ⁊ vene aperiuntur magis q̄ in pꝛioꝛe tēpoꝛe puero exiſtenti: ſubtilibus. n. venis exiſtētib⁹ nō deſcēdit per ipſas ſperma: ⁊ de mēſtruis puelle eadem cadit ratio: ſimul aūt via fit ⁊ menſtrualibus ⁊ ſpermati virginibus: ⁊ capillat̄ pecten pueri ⁊ puelle rarefacta cute ⁊ ſimul crinis vt̄ cutis humiditatē temperatā in nutrimentū hꝫ: ⁊ non minoꝛem: ita ⁊ barba viri hꝫ. rara. n. fit cutis tendente in ipſam humiditate a capite: ſimul quidē eniꝫ ⁊ in coitu. pariter aūt ⁊ in medio tēpoꝛe crinis mēſuratam hꝫ humiditatem in nutrimētū: tunc maxime quādo tēpus ſit humido deſcendenti a capite: ⁊ in coitu deſcēdendo a pectoꝛe ad barbam.

¶ Hic oſtendit neceſſitatē ⁊ cām oꝛdinis in gnātiōe capilloꝝ. Et p̄mo facit hoc. 2° declarat quedaꝫ dicta. 3° remouet dubiū. 2° ibi. (Significatio aūt.) 3° ibi. (Et mulieres lenes fiunt.) In p̄ma parte dicit ꝙ vbi .i. in loco in quo fit cutis rara poſterius .i. per decurſuꝫ etatiū poſt p̄ncipiuꝫ gnātionis ⁊ ibi pili poſterius: ſupp. generant̄ vt in mento quātū ad pilos barbe ⁊ in pectine ⁊ ſicubi ſup. alibi accidat talis diſpoſitio .ſ. raritas cutis: ibi etiā generantur pili vt ſub aſcellis ⁊ hꝫ. ⁊ tūc oſtendit cām: quare rare fit cutiſ ⁊ dicit. ꝙ ſpermate facto .i. qñ generat̄ ſperma: tūc ſimul in tēpoꝛe fit caro rara: ēt aperiunt̄ vene ⁊ cutis magis q̄ in t̄pe p̄cedenti gnātioneꝫ ſpermatis. ſed hōie exñte pueroꝛ: qꝛ hꝫ tunc venas ſubtiles ⁊ ſtrictas: ſperma aūt deſcendit per eas. ⁊ eadē rō eſt in puella in emiſſione menſtrui: ſicut de puero in emiſſione ſpermatis. aūt pro qꝛ. ſil̄ fit in virginibus puellis qñ emittūt menſtrua ⁊ ſperma ſicut ⁊ in viris: qꝛ tunc pileſcūt pectina pueroꝝ ⁊ puellaꝝ ꝓpter rarefactioneꝫ cutis in pectine. mō habꝫ lit̄ ſimul g⁹. ſꝫ h nihil eſt dictu. ſed loco h⁹ debetis hr̄e: cui⁹ humiditatem menſuratā hꝫ ſupercilioꝝ gnātio ⁊ nō minoꝛeꝫ: ſup. quia tunc nō generaret̄ pilus: ſi oīo deficeret hūiditas in eius mã. ⁊ ſi dicat: ⁊ ſimil̄ ⁊ crinis: pōt etiā exponi vt dicat̄: ⁊ crinis .i. pilus ſil̄ cum rarificatiōe cutis hꝫ in nutrimentū humiditatē menſuratā ⁊ nō minoꝛeꝫ: ſup. q̄ debitaꝫ ⁊ mēſuratam ſibi. ⁊ tunc qđ dixit de gnātiōe pectinū exemplificat de pilis barbe: ⁊ dicit ꝙ eodē modo fit barba in viris: qꝛ tunc fit cutis rara cum incipiunt ſpermatiſare: tendēs .i. recipiens humiditatē: ſup. deſcendentē a capite in ipſaꝫ .i. in ſeipſaꝫ .ſ. cuteꝫ barbe: ſil̄. n. crinis .i. pilus. al's. cutis hꝫ menſuratā humiditatē in coytu .i. in t̄pe coytus. par autē .i. in t̄pe medio .ſ. quādo fit rarefactio cutis: tunc maxime qñ tēpus ſup. emiſſionis ſpermatis fit deſcendenti a capite: ⁊ in coytu .i. ꝓpter coytum deſcendit a pectoꝛe ad barbam. ſup. ⁊ ideo ibi multiplicant̄ pili.

Sed ſtatim tu dices nō videt̄ ꝙ emiſſio ſpermatis faciat ad p̄ductionē piloꝝ. qꝛ illō nō facit ad gnātionē piloꝛuꝫ qđ eſt cā ꝑ̄ationis eoꝝ. ſed emiſſio ſpermatis eſt hꝫ. ergo ⁊c̄. Maioꝛ eſt nota. Minoꝛ apparet. qꝛ videmus ꝙ illi qui nō emittunt ſp̄ma nō pꝛoducunt pilos: ſicut eunuchi qui nō fiūt calui vt dicet̄ poſtea. ¶ Item nō videt̄ veꝝ qđ ſubdit poſtea ꝙ ſimili mō ſe hēat barba viri: qꝛ dicit ꝙ in coytu deſcendit mã ad caput ex qua generant̄ pili in barba. h non videt̄ verum. qꝛ ſperma nō deſcēdit in hoꝛa coyt⁹ a cerebꝛo vt declarabit̄ in quadā q̄ōne: qđ ſupponat̄ ad p̄ſens. ergo nullā videtur hr̄e cām in coytu gnātio piloꝝ ⁊ barbe ⁊ pectoꝛis. ¶ Ad h dōm ꝙ t̄ps in quo incipit emitti ſp̄ma viri: vel ēt ſp̄ma

vel menſtruũ mulieris eſt illud in quo accidũt rarefactio cutis ꝛ piloſitas. ¶ Sed notandũ ꝙ emiſſio ſpmatis viri vel mẽſtrui mulieris ſe põt hr̃e ad gnãtionẽ piloꝝ vno modo ſicut ſignũ. alio mõ ſicut cauſa. ſicut ſignũ quidẽ qꝛ in tpe in quo emittit̃ ſpma multiplicat̃ calidũ ſuper ſuuʒ humidũ. ꝛ ex h̃ accidit calidũ exacui: ꝛ qꝛ calidũ exacutũ rarefacit penetrando per poros ꝛ mãʒ ſubtiliat ex qua pili generant̃: ꝛ ideo pilos ꝓducit ꝛ maxime in locis pudendoꝝ: qꝛ caliditas ibi multiplicat̃ magis: ꝛ ibi etiã magis exacuit̃ ꝓpter cõcuſſionẽ: ꝛ nõ ſolũ in illis locis: ſed in pectore ẽt ꝛ in toto corpore. ꝓpter qḋ ẽt in alijs partib⁹ accidit fieri gnãtionẽ piloꝝ. ꝛ ideo dicit Hyppo. infra ꝙ illi ꝗ fiũt eunuchi in pueritia: qꝛ conuertunt̃ verſus frigiditatẽ nõ emittunt pilos in barba vel in pectine vt in pluribus: qꝛ carent caliditate diffuſa a teſticulis que redũdare deberet per totũ corpus ꝛ ipʒ calefacere totũ. q̃re ꝛc̃. ¶ Itẽ emiſſio ſpermatis viri: ꝛ ẽt meſtrui mulieris eſt cã gnãtionis piloꝝ. qꝛ ſperma multiplicatũ ꝛ emiſſum multiplicat caliditatẽ ſuper loca generatiua: ꝛ ideo caro ꝛ vene ꝛ cutis calefiunt ꝛ rarefiunt: ꝛ qꝛ etiã caliditas que eſt in locis generationis redundat ſuper totũ corpus. Cuius ſignũ eſt: qꝛ in abſciſione teſticuloꝝ redũdat frigiditas in totuʒ. vt pʒ in eunuchis. ideo in emiſſione ſpermatis ꝓpter caliditatem diffuſaʒ in totũ pili generant̃. ꝛ ideo dicebat Auic. p̃mo canõ. ca⁰ de etatibus. ꝙ etas emiſſiõis ſpmatis eſt tps ortus barbe. ꝛ ſic appet q̃o eſt ſignũ: ꝛ cã gnãtiõis piloꝝ.

Tunc ad rationem cum dicit̃. illud quod eſt cauſa p̃uationis pilorum non eſt cauſa ꝓductionis eorum. verum eſt. vt eſt cauſa priuationis. Ad minorem dico ꝙ verũ eſt quãdo vltimate cõſumpſit humidũ ꝛ calorem. ſed ante h̃ tempus non eſt verũ. Et cum dicit̃ ꝙ eunuchi nõ fiunt calui neqꝫ ꝓducunt pilos: ꝓpterea qꝛ nõ ſpermatiʒãt. dico ꝙ verũ eſt ꝙ nõ ꝓducũt pilos quos hñt: qꝛ qḋ debebat cõuerti in ſperma fit ſuperfluitas ꝛ cõtinuo piloꝝ augmentũ: ꝛ etiã ꝓpter frigiditatẽ eoꝝ multe ſupfluitates in eis generant̃ ex quib⁹ augent̃ pili: tñ lʒ illos quos hñt nõ ꝓdant: non tñ generant̃ alij pili in eis ꝗ generari deberẽt in barba ꝛ pectine. ſed emiſſio ſpmatis rarefaciẽtis cutim: ꝛ calefacientis totuʒ corpus generat pilos in barba ꝛ femore tandẽ: vltimo facit caſuʒ piloꝝ: ꝓpter ſupfluã raritateʒ poroꝝ ꝛ exiccationẽ mãe eorum. ¶ Ad ſcḋam dõm ꝙ ſimili mõ ſe hʒ in barba viri: nõ eñ debemus imaginari ꝙ ſpma viri deſcẽdat a capite in viris vel mẽſtrua in muliere. vt declarabit̃ in quadã qõne. ſed qꝛ caliditas totius corporis exacuit̃ nõ ſoluʒ in partibus gnãtiuis: vt dictum eſt: ꝛ tunc ex rarefactiõe cutis in totũ mã ex qua pili debebãt generari in barba ꝛ toto corpore citius deſcendit ꝛ effumat̃ per poros latos ꝛ in pilos conuertit̃. q̃re nõ valet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Significatio aũt. qꝛ in rariſſimis cutis oriunt̃ pili. ſiquis voluerit adurere cutim ꝛ cruſtã ſolum facere ꝛ ſanare denſa facta cutis in cicatrice pilos nõ ꝓducet. Quicũqꝫ aũt eunuchi pueri exiſtes fiunt: ꝑꝑ hoc neqꝫ pilos hñt in pectore neqꝫ in mẽto: lenes fiũt toti. qꝛ via non facta ſpmati rarificat cutẽ in toto corio. cecat̃ aũt via ſpmatis ſicut mihi dcm̃ eſt paulo ante.

¶ Hic declarat duo dicta. ꝛ p̃mo p̃mũ. dixit. n. ꝙ cutis rara eſt cauſa gnãtiõis piloꝝ. Iteʒ dixit ꝙ emiſſio ſpmatis generat pilos. p̃mo ꝗ declarat p̃mũ. ꝛ dicit. ꝙ ſignificatio aũt. ſ. ꝙ raritas cutis ſit cã gnãtiõis piloꝝ eſt: qꝛ pili oriũtur in rariſſimis ſupp. partib⁹ cutis: qḋ apparet per opp^m. nam denſitas cutis eſt cã p̃uatiõis eoꝝ. qꝛ dicit ipſe. ſiqs voluerit adurere. i. cauteriʒare cutim ꝛ facere ſolũ cruſtã in ea ꝛ eã ſanare qñ cutis erit frigida denſa ꝑꝑ cicatriceʒ: tũc pili nõ oriunt̃ in ea ꝑꝑ eius denſitatẽ. ꝛ h̃ eſt ſignum ꝙ raritas cutis eſt cauſa gnãtiõis piloꝝ. ꝛ ꝙ ita ſit appet: qꝛ quicũqꝫ fiunt eunuchi exñtes pueri nõ gnãnt̃ in eis pili nec in pectine nec in barba: ſed fiunt cotilones. i. ſine pilis: qꝛ via nõ fcã ſpermati nõ rarificat cutiʒ in toto corpore: aũt ꝓ ſed: via ſpermatis in aĩalibus ſup. cecat̃. i. obturatur: ſicut dictũ eſt: mihi ꝓ a me: paulo ante. ¶ Et notãdũ ꝙ notãter dicit pueri exñtes: qꝛ ſm phʒ ſi aliqs fiat eunuchus poſt pueritiã iaʒ facta eſt via pilis: ꝛ iõ hñ pñt eis oririꝫ in pueritia facti eunuchi nõ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Et mulieres aũt lenes fiunt ſm mentũ ꝛ corpus: qꝛ in coitu ipſarũ humidũ nõ ſit̃ iectigatũ ſicut id qḋ eſt viri cutim nõ facit raram.

¶ Hic remouet dubiũ qḋ ſic ex dictis emergit. nam dictũ eſt ſupra ꝙ emiſſio ſpermatis eſt cã gnãtionis piloꝝ. mõ poſſet aliquis dicere. q̃re i mulierib⁹ nõ oriunt̃ pili in barba ſicut in viris: cũ mulieres etiaʒ ſpermatiʒent. Ad hoc reſpõdet. ꝛ dicit ꝙ mulieres ſunt lenes. i. ſine pilis ſʒ mẽtum ꝛ ſm corpus: qꝛ humidũ ipſaꝝ. i. ſperma. nõ ſic iectigatur. i. ipetuoſe mouet̃ in coitu ſicut humidũ viri: ꝛ ideo nõ rarefacit ita cutim: ꝓpter qḋ nõ ſic generat pilos. alia aũt cã põt eſſe: qꝛ in viris eſt caliditas fundata in maiori quãtitate caloris: ꝛ ideo ſm totũ corpus viri eſt maior caliditas q̃ȝ in corpore mulieris. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quicũqꝫ aũt calui fiũt: iſti aũt flegmatici ſũt: ꝛ in capite ipſoꝝ ſimul coitu iectigatũ ꝛ calefactum flegma cadens in cutiʒ vrit capilloꝝ radicem ꝛ effluũt capilli. Eunuchi ꝑꝑ h̃ nõ fiũt calui: qꝛ ipſoꝝ nõ fit mot⁹ vehemẽs neqꝫ calefcm̃ flegma in coitu vrit capilloꝝ radices.

¶ Hic determinat de cã caſus piloꝝ. ꝛ dicit. ꝙ quicũqꝫ calui fiunt ſunt flegmatici: ꝛ ꝓ qꝛ flegma ſit̃ iectigatũ. i. fortiter agitatũ ꝛ calefactũ in capite ipſoꝝ in coytu. i. ꝑꝑ coytũ iſtum cadens in cutẽ capillorum vrit. i. corrodit: ſup. radices: ꝛ tũc effluũt. i. cadũt capilli: ꝛ ꝑꝑ h̃ eunuchi nõ fiunt calui: qꝛ ipſorũ nõ fit motus vehemẽs. i. coytus: qꝛ nõ poſſunt coire. qꝛ flegma calefactũ in coitu. i. in motu coit⁹ nõ vrit radices capillorũ ipſorũ: ꝛ iõ remanẽt ꝛ nõ caluefcũt. ¶ Sed aliquis dicet. nõ videt̃ ꝙ ſit veꝝ qḋ dicit hic Hyp. ſ. ꝙ illi qui caluefcũt ſint flãtici. qꝛ ſicut apparet per Gal. in tegni caluicies fit in cerebro calido ꝛ ſicco: ꝛ per ɔñs in colericis. ¶ Itẽ hoc videm⁹ cõtinue per experientiaʒ ꝙ valde citius caluefiunt colerici q̃ȝ flãtici. q̃re ꝛc̃. ¶ Ad intellectũ h⁹ eſt notandũ ꝙ duplex eſt caluicies. vna eſt nãlis. ꝛ alia accñtalis. caluicies accñtalis ẽ illa que maxime generat̃ ex hu. aduſto corrodẽte radices capilloꝝ: ꝛ talis humor eſt flegma ſalſuʒ aduſtũ ꝛ talis caluicies vel depilatio dicit̃ alopicia: fit aũt talis caluicies in aĩalib⁹ vel in hoĩbus in quib⁹ abũdat flegma ſalſuʒ. naʒ qñ tale flegma vrit ꝛ putreſcit corrodit radices capilloꝝ: ꝛ tũc accidit caſus coꝝ: ꝛ de hac caluicie loquit̃ hic Hypo. Alia eſt caluicies nãlis: ꝛ talis fit ꝑꝑ cõſumptionẽ humidi: ꝛ infrigidationẽ calidi: ꝛ ideo caluicies nãlis inſeqtur maxie ſiccuʒ. nam illud qḋ ſubijcit̃ pro mã gnãtiõis piloꝝ eſt aliqḋ fumoſum habẽs aliqḋ de hũido vnctuoſo: ꝛ qꝛ in viris calidis ꝛ ſiccis accidit ɔſumptio h⁹ humidi maxime: iõ in eis maxime fit caluicies nãlis ꝛ de hac itelligit Gal. in tegni. nõ aũt Hyp. h̃. qꝛ iſta erat oĩb⁹ nota: illa aũt nõ ſic. ¶ Et ex his apparet ꝙ eunuchi nõ fiunt caului ſm caluicieʒ accidentalẽ neqꝫ ſm caluicieʒ nãlem: qꝛ in eis neqꝫ abũdat

flegma ſalſum: nec̄ caliditas cōſumens cito humidū qḋ eſt mã piloꝝ: imo magis augeť talis mã in eis: ⁊ ſic apparet ꝙ talis obiectio nō valet. cauſa aūt q̃re talis caluicies magis accidit in parte anteriori capitis q̃ʒ in poſteriori eſt h̄: q꞉ pars anterior eſt magis ſolida ⁊ dura q̃ʒ poſtrema et magis ꝓpinqua oſſi capitis ⁊ ſine carne: vt apparet 2° de ꝑtib⁹: pars aūt poſterior eſt humidior ⁊ carnoſior: ⁊ ideo plus hʒ de mã cōtinuante capillos: ⁊ h̄ eſt cã Ga. in tegni. Alia eſt cã ſm Ar. ſ. ꝓp multitudinē humidi in anteriori parte cutis: ⁊ lʒ aliqui dicant ꝙ ſint cauſe ꝯrie: nō tñ ſūt ſi bene intelligať intentio Ar. q꞉ ſm Ariſto. pars cerebri anterior eſt humidior ⁊ frigidior: q꞉ ibi ē plus de cerebro: vt diciť 2° de gñatiōe aīaliū. ⁊ cum cerebrū ſit frm ⁊ hūidum citius deficit calor nālis ⁊ obtundiť in anteriori pte q̃ʒ in poſteriori. calido aūt deficiente deficit cã efficiēs ſuperfluitatē ꝯuerti in fumū ⁊ aſcendere ⁊ cōuerti in piloſ: ꝓpter qḋ cū nō ſit ibi aliquid cōtinuans eius mãʒ pili cadunt ⁊ fiunt calui. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Cani aūt ꝓpter hoc fiunt: q꞉ multo tempore deſcendente humido in hoīe ſequeſtrať albiſſimū ⁊ cadit ad cutim: ⁊ crinis albiorē humiditatem habēs q̃ʒ in priori tēpore albior fit: ⁊ cutis vbi cani ſunt albior altera fit: ⁊ quicunq̄ ex genitura canicieʒ quandã hñt in capite: illis vbi canicies eſt albior alia eſt: illic. n. albiſſimū humidū eſt: hʒ aūt ⁊ hoc fit vbi vtiq̄ caro humiditatem attrahit ſiue albam ſiue rubeam ſiue nigram: tales ſm colorem ⁊ pili fiunt: h̄ autem dicta ſunt a me.

⁋ Hic oſtendit cãm caniciei: ⁊ dicit: ꝙ hoīes fiunt cani ⁊c. omnia ſunt plana: ⁊ expone albiſſimū. i. mã alba: ⁊ quicūq̄ ex genitura. i. ex ṗncipio gnōnis: ⁊ in fine epilogat: ⁊ pʒ. ⁋ Sed dicet aliquis nō videť verū ꝙ canicies accidat: q꞉ ſequeſtreť albiſſimū. q꞉ ſi ſequeſtrareť a mã ſpermatica. ergo tunc ſperma cedit in pilos aut ſi non q̃uo fit iſtud albiſſimū? ⁋ Itē nō eſt hoc: q꞉ illa pars cuti ſit albior q̃ʒ alia: vt pʒ ad ſenſum. ⁋ Ad hoc dōm: ſed notandū ꝙ duplex eſt canicies. ſ. accñtalis ⁊ nālis: canicies quidē nālis nō cauſať: q꞉ albiſſima mã ſequeſtreť in cute: ⁊ fiat cutis albior. Cuius ſignū eſt. q꞉ in ſenibus vna pars eius nō eſt albior altera: ſed eſt eiuſdē coloris. ⁋ Propter qḋ notandum ꝙ ſicut diciť 5° de gñatiōe aīaliū. h̄ eſt dñia inter cutim hoīs ⁊ cutim alioꝝ aīaliū. q꞉ in alijs aīalib⁹ cutis pōt in permutatiōe piloꝝ. vnde ſi cutis eſt alba pōt ꝑmutare pilos ad albedinē. ſi nigra ad nigredinē. ſi varia ad colorē variū. ſed in hoīe nō. ꝓpterea q꞉ nō eſt ſic groſſa: ⁊ ꝓp hoc dicit ibi phs ꝙ in cute hoīs valde alba poſſunt generari capilli valde nigri: ⁊ h̄ videmus ad ſenſum. ſed talis albedo vel canicies nālis cauſať ex indigeſtiōe ⁊ putrefactione humidi: qḋ dʒ ſuccedere pro mã pili: humiditas aūt illa putrefacta dealbať. ⁊ h̄ ꝓpterea q꞉ putrefactio illarū ſuperfluitatū fit ex defectu calidi nālis ab aere cōtinēte qui īmiſceť ſecū: ⁊ tunc fit illa humiditas alba ex interceptione aeris putrefacientis cuʒ ipſa: quapꝓ generanť pili albi: ⁊ ideo ibi dicebat Ar. ꝙ canicies eſt qdã langor pili qñ nō digeriť nutrimentū ſm vnãquãq̄ particulaʒ: ⁊ vapor ille generatus a ſuperfluitatib⁹ ꝓp indigōnē gñatis ⁊ retentis in poris cutis dealbať: ⁊ fit ad modū pruine. ⁊ iō dicebat Ar. 5° de gñatione aīalium. ꝙ poete derident ſenes: q꞉ aſſimilant eoꝝ caput pruine. nam ſicut in pruina. i. in bruina fit ex interceptiōe aeris cū illis vaporib⁹ aqueis: ita albedo etiã in tali humiditate: ꝓpea ꝙ ex ea generanť paulatine pili albi: ⁊ de iſta canicie nō loquiť hic. ⁋ Alia eſt canicies accñtalis: ⁊ h̄ eſt illa que fit ex abūdantia hu. ꝑdñantis putrefacti venientis ad poroſitates cutis in quibus generanť pili: h̄ aūt ſuperfluitas pōt generari ex coitu ꝓpter debilitatē accidentē in digōne que cū fuerit putrefacta pōt cedere in mãm pili. ⁊ ideo ſi fuerit flãtica: q꞉ talis eſt vtplurimū ex indigōne: tūc cauſabunť pili albi: ⁊ de hac loquiť hic Hyppo. qui dicit ꝙ ſequeſtrať albiſſimum. ⁊ cadit ad cutim: ⁊ ex h̄ apparet ꝙ talem caniciem accidentalē poſſibile eſt accidere a ṗncipio generationis dū mō ibi ſit illa humiditas flegmatica putrefacta. Et ex hoc apparet ſolutio ad obiecta: ⁊ ſic de illo.

Adhuc veniaʒ aūt ad reſiduū ſmonis.

⁋ Prius oſtēdit Hypo. modū dearticulatōis oīuʒ partiū fet⁹ tã eaꝝ q̃ ſūt mēbra: q̃ʒ etiã priū q̃ nō ſūt mēbra: q̃les ſť vngues ⁊ pili: ⁊ cū h̄ dedit cãm quorūdã accidentiū cōtingentiū pilis. ſ. caniciei ⁊ caluiciei. Hic intendit cōplere ꝓpoſitū ṗncipale de nã fetus. ⁊ ṗmo ṗmittit qḋ intendit. 2° exequiť. ſcḋa ibi (Qñ vtiq̄ extrema corporis.) Primo dicit. adhuc aūt veniaʒ. ſup. ad cōplendū. reſiduuʒ ſermonis. i. illud qḋ deficit de ṗncipali intento. iuxta qḋ illud qḋ remanſit cōplendum de ſermone ṗncipalꝭ intenti eſt determinare de his que cōſequunť partū poſt tp̄s formationis mēbroꝝ: ⁊ ꝓpter qḋ fit partus ⁊ hʒ. nã determinatio talis adminiculať ad cognitionē de nã fetus. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Quādo vtiq̄ extrema corporis pueri ramificanť extra: ⁊ vngues ⁊ capilli ramificabitur: tunc vtiq̄ ⁊ moueť ⁊ tempus ad hoc fit maſculo quidē tres mēſes. femine vero q̃tuor. ſic enim in plurimū accidit: eſt aūt ⁊ quoſdã puerorum ante hoc tempus moueri.

⁋ Hic exequiť. ⁊ ṗmo determinat de tp̄e motus fetus qḋ eſt poſt tp̄s dearticulatiōis mēbroꝝ. 2° q꞉ in h̄ tp̄e qḋ eſt poſt tp̄s dearticulatiōis mēbroꝝ accidit gñatio lactis determinat de gñatiōe lactis. ſcḋa ibi. (Qñ aūt mouebitur embrio.) Prima in duas. q꞉ ṗmo oſtēdit qḋ eſt tp̄s mot⁹ fet⁹ in matrice. 2° reddit cãm ei⁹ qḋ dixerat. 2ª ibi. (Mouetur aūt ante maſculus.) ſentētia ṗme partis plana eſt. ⁋ Iuxta qḋ notãdū de eo qḋ dicit Hyp. quãdo extrema corporis ramificanť. ſ. manus ⁊ pedes ⁊ digiti eoꝝ: tūc ēt ramificanť capilli ⁊ vngues. ⁊ cã hui⁹ dicta fuit ſuperius. nam dictū fuit qñ ramificanť extrema corporis: ita ꝙ qñ fit diſtictio capitis ab humero: ⁊ brachioꝝ a pectore: ⁊ coxarū ab inferiorib⁹: tūc ēt iſta dearticulanť. ⁋ Sed notandū ꝙ duplex eſt dearticulatio mēbroꝝ. quedã eſt oīo manifeſta ad ſenſum. alia eſt nō oīo manifeſta: ſed cōfuſa ⁊ occulta. mō de ṗma dearticulatione eſt veruʒ ꝙ qñ extrema corporis ramificanť: tunc ēt pili ⁊ vngues ramificanť: ſed q̃tū ad dearticulationē cōfuſaʒ ⁊ occultã nōdū ramificanť pili ⁊ vngues. ⁊ ideo in aborſu fetus: aliqñ nō apparet dearticulatio niſi mēbroꝝ ṗncipaliū a ṗn° formationis nec illoꝝ fere diſtinctio niſi ponať in aqua frigida: ⁊ tunc ēt nō apparent adhuc pili nec vngues. qñ aūt abortiunt fetū cōpletū: tunc appꝫ bene diſtinctio piloꝝ ⁊ vnguium. ⁋ Itē notandū ꝙ h̄ eſt verū ꝙ pili ramificantur: tunc q̃tū ad capillos vt in plurib⁹ fetib⁹. ſ. qñ corpus eſt tēperatū vel calidū. Si aūt ſit diſtemperatū verſus frm: ita ꝙ multa friditas ſit in cerebro vł in toto corpore: tūc nō apparēt. ⁊ ideo dicebat Gal. in tegni de ſignis cerebri frigidi ꝙ in tali cerebro vix ⁊ tarde apparēt capilli. ⁋ Ulterius notandū ꝙ Hyp. nobis tria inſinuat vnū īplicite. ⁊ duo explicite. ṗmū quidē qḋ īplicite inſinuat eſt qḋ eſt

tempus fetus in matrice.alia duo exprimit in lra. ꝑmum eſt ꝙ tẽpus motus fetus eſt poſt tꝑs dearticulatiõis fet⁹. 2ᵐ eſt ꝙ eſt diuerſificatio in ſuo motu in fetu maſculino ⁊ feminino. ⁊ hͦ 2ᵐ declaraꝉ in ſequẽti.§. Cauſa autẽ ꝑmi .ſ.quare motus fetus in matrice eſt poſt tꝑus dearticulationis mẽbroꝝ eſt duplex.ꝑma eſt: qꝛ motus ſolũ ꝯtingit membro organizato. Item qꝛ requirit aliqͦ fixũ cui apodietur mobile.modo mẽbꝛuꝫ eſt magis ſolidus poſt tꝑus organizationis ꝗ̃ ante.quare ⁊c̃.

Sed dubitaret aliquis. qꝛ Hypo. ponit ꝙ tꝑs motus fetus maſculi in matrice eſt vſqꝫ ad tres menſes.ſed motus fetus femine eſt vſqꝫ ad quatuoꝛ menſes.hoc nõ videꝉ.ſ.ꝙ iſtoꝝ motus tanto tꝑe ꝓlongetur. qꝛ Auic.dicit 3°ca᷑. de cauſis gñatiõis fetus: ⁊ etiã Aliabbas in 3° ſue theorice diſpõnis regalis. ca.° de diſpõnibus matricis ꝙ tꝑs motus fetus in matrice eſt duplũ tẽpori informationis:nũc aũt tꝑs informatiõis maſculi: vt ſupra apparuit eſt ad plus in.30.dieb⁹. ꝗ̃ ſi duplicetur dꝫ moueri in.60.dieb⁹.hoc aũt nõ eſt tꝑs triũ mẽſium:ſed duoꝝ.ergo dꝫ moueri in duob⁹ mẽſib⁹. ¶ Itẽ tꝑs informatiõis femine: vt ſupra dicebaꝉ eſt.40. dierũ ad vltimũ vel.45.ad plus. ſed ſi dupleꝉ hoc tẽp⁹ erit.80. vel.90.ad plus: ⁊ ſic femĩa mouebiꝉ in tribus mẽſib⁹ ad plus.ergo motus iſtoꝛũ nõ tardat vſqꝫ ad tẽpus:qͦ hic dicit Hyppo.ſm illos auc.ſed citius aduenit.

¶ Ad hoc dõm ꝙ tꝑus motus pueri vel puelle in matrice hꝫ ꝓportionẽ ad tꝑs informationis eius. Et rõ huius eſt. qꝛ oẽs operatões nãe currũt ſm periodos ordinatos:qꝛ nã dirigiꝉ a motoꝛibus ordinatiſſime mouentib⁹.ſ.ab intelligentijs.vt diꝉ Gal.2° ⁊ 3° de creticis.⁊ ideo ordinẽ ſeruat in ſuis operationib⁹: ⁊ per ꝯñs in rebus maxime naturaliſſimis maxime ſeruaꝉ ordo.cuꝫ ꝗ̃ ſit ordo in tꝑe formationis fetus:erit ẽt ordo in tꝑe motus eius. ⁊ ideo inter tꝑs informationis ⁊ tꝑs motus eius eſt ordo ⁊ terminata ꝓportio.hec aũt ꝓportio poniꝉ eſſe duplus tẽporis informationis. ¶ Ad cuius euidentiã aduertẽdũ ꝙ mot⁹ mẽbroꝝ duo requirit. ꝑmo quidẽ organizationẽ que debeꝉ corpori organico eo ꝙ nõ eſt quicũqꝫ motus:ſed mot⁹ anime.aĩa aũt eſt actus corporis organici phyſici: vt apparet 2.° de aĩa.2.° requiriꝉ ſolidatio mẽbꝛoꝝ:qꝛ motus requirit aliqͦ fixum cui mobile apodieꝉ ⁊ vniaꝉ: vt dicit phs in libello de cã motus aĩalium. ⁊ ideo tunc magis moueꝉ qñ hꝫ membꝛa ſolida ⁊ fixa.ex quib⁹ apparet ꝙ tꝑs mot⁹ hꝫ ꝓportionẽ ad tꝑs ſolidationis: ⁊ etiã informatiõis membꝛoꝝ cum illa duo ꝓſupponat. ⁊ qꝛ tꝑs ſolidationis diuerſificaꝉ in maſculo ⁊ femina:ſicut tꝑs informatõis: iõ tempus motus coꝝ ẽt diuerſificabiꝉ: ⁊ ideo maſculus mouetur in tribus mẽſibus.ſ.in.90.dieb⁹.eo ꝙ tꝑs iformatiõis eius erat in.30.dieb⁹ ⁊ eius ſolidatio in alijs.30.ecce duos menſes.poſtea ponit alios.30. in quo incipit moueri: ecce tres mẽſes: femina aũt moueꝉ in ꝗ̃tuoꝛ mẽſib⁹:qꝛ in.40. diebus formaꝉ ⁊ in totideꝫ ſolidaꝉ:ecce.80.⁊ in alijs.40. incipit moueri:ecce.120.dies.qui ſunt ꝗ̃tuoꝛ mẽſes. aliqñ in maioꝛi tẽpoꝛe:aliqñ in minoꝛi. Et ex hͦ pꝫ ad rõnẽ:quia bene eſt duplatio tẽporis informatiõis:ſed cum hoc additur tẽpus ſolidationis:quia ſolidatio requiriꝉ ad motuꝫ. ¶ Ulterius notandũ ꝙ lꝫ operationes nãe de ſe currãt ſm ordinem hoc eſt verũ inquãtũ nã regulaꝉ in ſuis operationibus a motoꝛib⁹ ordinate agentib⁹.ſed qꝛ operationes nature inituꝉ materie cõtingit aliqñ ꝙ mã eſt indiſpoſita: ⁊ ideo eius periodi impediuꝉ ⁊ ordo in agẽdo:ita ꝙ tempus non ſic preciſe dupletur: ſed aliquando plus: ⁊ aliquando minus: ⁊ ideo dixit vtpluriꝫmuꝫ in his ſic accidit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Moueꝉ autẽ ante maſculus: quia eſt foꝛtioꝛ femina: ⁊ ante coagulatur maſculus: a groſſiori.n. ⁊ foꝛtioꝛi ſpmate fit maſculus femina.**

¶ Hic declarat quoddã dictũ.dixit eniꝫ ꝙ maſculo ſufficiunt ad ſuũ motũ tres menſes.femine vero ꝗ̃tuoꝛ.⁊ in hͦ iſinuauit ꝙ maſculus ꝑus moueꝉ ꝗ̃ femĩa. h⁹ ꝗ̃ cãm reddẽs dixit ꝙ maſculus moueꝉ ſup.anteꝗ̃ femĩa in mꝛice: qꝛ ſup.maſculus eſt foꝛtioꝛ ꝗ̃ femĩa: ⁊ ante coagulaꝉ maſculus.ſup.ꝗ̃ femina:qꝛ maſculus eſt a groſſioꝛi ⁊ foꝛtioꝛi ſpermate ꝗ̃ femina. ¶ Iuxta qͦ eſt intelligẽdũ ꝙ Hyp. duo inſinuat.vnũ implicite.aliud explicite.explicite gdẽ tangit cãm: quare citius moueꝉ in vtero maſculus ꝗ̃ femina:implicite aũt tangit ꝑncipiũ diſtinctionis maſculi a femella.cãm aũt ꝑmi ponit duplicẽ:ſicut ad hunc motũ requiruꝉ duo. vnũ eſt foꝛtitudo agentis.ſ.virtutis. naꝫ foꝛtitudo virtutis requiritur ad hũc motũ:eo ꝙ loquiꝉ hͦ de motu locali:qui eſt operatio vehemẽs: ⁊ ideo requiriꝉ ad ipm virtus foꝛtis: ⁊ hãc cãm tetigit cũ dixit:quia ẽ foꝛtioꝛ femina.2.° requiriꝉ ꝙ illud coꝛpus ſit durũ.qꝛ oĩs motus indiget aliquo fixo cui apodieꝉ mobile: ⁊ ideo maſculus requirit os iuxta ſe vt ſibi adhereat in ſuo motu: ⁊ ꝓꝑ iſtas duas cãs maſculus citius moueꝉ ꝗ̃ femina.ꝑmo qꝛ maſculus eſt foꝛtioꝛis virtutis ꝗ̃ femina: ⁊ iõ citius petit ꝓrũpere in foꝛtẽ opõnẽ que eſt motus. iteꝫ caro viri citi⁹ ſolidaꝉ ⁊ coagulaꝉ ꝗ̃ caro fẽie.⁊ per ꝯñs citius moueꝉ ꝗ̃ femina.2.° inſinuat ꝑncipiũ diſtinctiõis maſculi a femina cum dicit.a groſſioꝛi.n.qꝛ nõ differt in alio maſculus a femella niſi in foꝛtitudine ⁊ debilitate gñationis.⁊ qꝛ ꝑncipium maſculi eſt ſpma maſculinũ vt eſt ꝑncipiũ vincens ⁊ aſſimilans ſibi menſtruũ femininũ ⁊ nõ aſſimilaꝉ ei nec vinciꝉ ab eo in accĩtib⁹ maſculineitatis.ideo eſt cã ſexus maſculi. ⁊ ideo dicebat phs 2° de gñatiõe aĩaliũ.ꝙ maſculus ⁊ femina nõ differũt niſi ſm potẽs ⁊ ĩpotens: qꝛ cõtingit ꝙ qñ agens hꝫ totale dñium ſuper patiẽs:tũc ipm ſibi aſſimilat in ſuis diſpõnibus: qñ aũt eſt indiſpoſitũ ⁊ reſiſtens:tũc alterat agens ⁊ vincit ipm in quibuſdã diſpõnibus:lꝫ in alijs vincaꝉ: ⁊ tunc menſtruũ mulieris alterans ſperma viri reddit ipm ĩpotens ſuper gñationẽ maſculi: ⁊ tunc generaꝉ femina. qꝛ fetus maſculinus ⁊ femininus inſequiꝉ maxime ꝯnẽ ⁊ in ꝯnẽ reducuꝉ vt hꝫ mẽbꝛa virilia vel feminina:ſed habitudo coꝛpoꝛis ſm eſſe maſculinum ⁊ femininũ in operatiõib⁹ ⁊ nõ in rõne ad ſexũ inſequitur diſpõnẽ mẽbꝛoꝝ. vnde non diciꝉ ꝑncipalr maſculus ex eo ꝙ hꝫ virgã ꝓtenſam ⁊ teſtes: ſed ex eo ꝙ eſt talis vel talis habitudinis: que reſultat in diſpõne ⁊ figura mẽbꝛoꝝ: ⁊ hoc dicit Auic.9.° de aĩalib⁹. ꝙ inſequiꝉ modũ ꝯnis.habitudo aũt inſequiꝉ diſpõnẽ mẽbꝛoꝝ.⁊ ideo dicebat phs in 4.° de gñatiõe aĩaliũ. ꝙ maſculus inſequiꝉ digeſtionẽ. femina aũt indigeſtioneꝫ: quapꝑ maſculus ꝓꝑ eius caliditatẽ ⁊ digeſtionẽ fit a ſpmate groſſioꝛi: qꝛ digeſtio ingroſſando ꝓcedit ꝯmiſcẽdo partes aqueas cũ partibus ſiccis terreis: femina aũt ꝓpter indigeſtionẽ fit ex materia magis aquea: ⁊ ſic de illo.

Quia Hyp. videꝉ innuere hic ꝙ vir maſculus ſit foꝛtioꝛis virtutis ꝗ̃ femina: ⁊ etiã maioꝛis caliditatis: ideo gr̃a h⁹. Queraꝉ vtrum ſit poſſibile feminaꝫ ꝓduci a ꝑncipio foꝛtioꝛi ꝗ̃ maſculus: ⁊ in hoc implicabiꝉ qͦ illa. vtrum ſit poſſibile aliquã mulierẽ eſſe calidioꝛẽ ꝗ̃ vir. Et arguiꝉ ꝙ ſic. qꝛ videmus aliquas mulieres eſſe robuſtioꝛes ꝗ̃ viri. ¶ Item aliquas audacioꝛes ꝗ̃ viri aliqui. ¶ Itẽ videmus aliquas mulieres maioꝛes ꝗ̃ aliqui viri. cum ꝗ̃ hͦ oĩa atteſtenꝉ ſup robur virtutis ⁊ ſup caliditatẽ. ꝗ̃ videtur ꝙ femina ſit foꝛtioꝛ ⁊ calidioꝛ aliquo maſculo: multa aũt poſſent argui.ſed nõ curo ad preſens.

In oppoſitū eſt intentio Hyppo. hic. ⁊ Ar. in 4°
de generatione animalium.
Ad hoc reſpondent quidā ꝙ poſſibile eſt mulierem
eſſe calidiorē maſculo. aliqui dicūt ꝙ eſt im
poſſibile. Sȝ qꝛ in pōne mea apparebit in quo vtraqȝ poſi
tio deficit. Ideo credo alr eſſe dōm ad qōnē vt pōt extra
hi ex dictis Ar. ⁊ ex dictis Auic. ⁊ ex dictis Gal. Nā Gal.
de hoc facit mentionē in cōmēto introductoꝝ pulſuum.
⸿ Dico ḡ ꝙ nos poſſum⁹ loqui de maſculo ⁊ femella du
pliciter. vno mō intelligendo pro maſculo euȝ qui ſimplr
eſt maſculus. ⁊ per feminā eū qui ſimplr eſt femina. Alio
mō accipiendo maſculū ⁊ feminā nō ſimplr: ſed quātum
ad id qđ eſt magis accñtale ⁊ cōcomitans. Si pmo mō lo
quamur: ſic dico ꝙ maſculus ſemp fit a fortiori virtute ꝙ̄
femina: ⁊ ꝙ maſculus qui vere ē maſculus eſt calidior ca
lidiſſima mulierū: que eſt vere mulier. Et rō huius eſt. qꝛ
ſimplr maſculus differt a ſimplr femina ſm modū diſti
ctionis pncipioꝝ. ſ. ſm diuerſitatē membri pncipalis qđ
pmitus generaꝛ: qđ eſt cor: vt dicit Ariſt. loco paſſignato:
qꝛ penes tale pncipiū diſtinguunꝛ ſimplr maſculi: ⁊ ſim
pliciter femine. ⁊ ideo oȝ ꝙ diſponaꝛ totū aliud ſȝ modū
ꝯnis ſm quē illud pncipiū eſt cā maſculineitatis vel fe
mineitatis. hic aūt modus ꝯnis eſt caliditas in viris ⁊ fri
giditas i feminis. nā ꝯ maſculi nō differt a ꝯne femie niſi
penes calidū perfectū: qđ eſt in maſculo ⁊ diminutū qđ ē
in femina. ⁊ ideo humidū maſculi eſt perfecte digeſtū ab
ipſo calido: humidū vero femine eſt indigeſtuȝ. reſpectu
eius ergo opȝ pncipiū generatiōis viri excedere in calidi
tate. ⁊ pncipiū gnātionis femine deficere in caliditate: ⁊
per ꝯñs oȝ ꝙ ſimplr maſculus ſit calidior ꝙ̄ ſimplr femi
na. ⁊ ideo dicebat Ar. 4.° de gnātione aialiū. hu⁹ aūt cā
in pncipio particula hñte caliditatis pncipiū. ſ. in corde.
neceſſariū igiꝛ in ſanguinē hñtib⁹ cōſtrui cor ⁊ aut ma
ſculus aut femina erit. ⁊ ſic apparet ꝙ maſculus ſimplr ē
calidior ꝙ̄ femina: ⁊ ꝙ fit a principio calidiori ꝙ̄ femina.
Si aūt loquamur de maſculo ⁊ femina nō ſimplr: ſed or
batis in natura: tunc poſſibile eſt feminaȝ eſſe a calidiori
pncipio ꝙ̄ maſculus. ⸿ Sed aduertendū ꝙ h orbatio ē
duplex. vna eſt ſimplr: alia ſȝ quid. orbatio ſimplr eſt qñ
mēbra iteriora ⁊ organa exteriora nō correſpōdent pnci
pio nec ei ꝓportionanꝛ: nūc aūt ſicut apparet in 4.° de ge
neratione aialiū. virga ⁊ ſexus femineus ſunt pncipia vel
organa correſpondentia pncipio: ita ꝙ in ſimplr maſculo
correſpōdet virga: in ſimplr vero femina correſpōdet ſe
xus femine⁹. Si aūt fiat ecōuerſo. tūc erit orbatio in nā:
vt ſi cordi hñti modū ꝯnis maſculine cōiungaꝛ matrix
⁊ vulua: tunc talis mulier dicetur virago. Si aūt eꝯ. ſ. ꝙ
cordi hñti modū ꝯnis feminine ꝯiungaꝛ virga ⁊ teſtes
eminentes extra: tunc diceꝛ vir effemineus vel occaſiōa
tus: ⁊ ſm h nō eſt incōueniēs ꝙ maſculo cordi ſimplr cō
iunganꝛ inſtra feminea: ⁊ eꝯ. tñ hoc erit mōſtrū ⁊ orbatio
in nā. Et ſi h mō queraꝛ qđ. dico ꝙ nō eſt inconueniēs vt
femina quo ad ſexū hñs modū ꝯnis cordis femineuȝ ⁊c̄.
vt ſatis pōt haberi ex ſupradictis. Alia aūt eſt orbatio ſȝ
quid. verbi gratia. poſſibile. n. eſt vt aliquis habēs modū
ꝯnis cordis maſculinū ⁊ organa ꝯñia illud pncipiū: tñ aſſi
milabiꝛ matri in figura ⁊ habitudine corporis ⁊ actibus
ſuis: ⁊ eꝯ. Itē poſſibile eſt ſm hūc modū vt fetus aſſimile
tur patri in modo ꝯnis pncipij: ita ꝙ hēat cor calidū ⁊ ſi
miletur matri in ſexu: ⁊ eꝯ. ſ. ꝙ hēat modū ꝯnis femine: ⁊
tñ ſimilabitur patri i ſexu: ⁊ ꝙ hoc ſit poſſibile appet per
phm 4.° de gnātione aialium. cap° de ſimilatiōe parentū:
vbi vult ꝙ ſperma pōt habere multos mot⁹ in ꝓductiōe
hois ex mēſtruo mulieris. qꝛ aliqñ agit ſolū inquātū aial
⁊ generat tūc aliquid aiatū ſolū qđ aliqñ eſt organizatuȝ:
tñ habet vitaȝ. aliqñ agit inꝙ̄tū hō vt qñ generat fetum
qui eſt hō abſolute nulli parentū ſilis. aliqñ agit inquātū
hic hō: ⁊ tunc aſſimilaꝛ fet⁹ pncipijs gnātib⁹: ſicut patri
vel matri vel alicui parētū. vnde aliqñ aſſilaꝛ auo: aliqñ
ꝓauo ſȝ virtutē per quā agit reſeruatiua in ſpermate: tñ
ſi ſperma ſit totalr vincens ⁊ dñans menſtruo generabit
oino ſibi ſilē. ita ꝙ tunc filius erit ſimilis patri in oib⁹ di
ſpōnibus cōibus ⁊ ꝓprijs. qꝛ erit ei ſimilis in eo ꝙ aial: et
in eo ꝙ hō: ⁊ in eo ꝙ hic hō: ⁊ in eo ꝙ maſculus: ⁊ i figura:
⁊ in oibus alijs diſpōnib⁹. Si aūt vincat menſtruū ſolum
ꝙ̄tū ad generationem: ita ꝙ generet aial ex menſtruo: tñ
menſtruū ſit fortius in oibus alijs diſpōnib⁹ ꝯſequētib⁹
⁊ motibus: tunc generabiꝛ femina oio ſimilis matri: ⁊ in
ꝯne pncipij ⁊ in ſexu: ⁊ in oibus. Si aūt h miſceanꝛ poſſi
bile eſt vt ſperma aſſimilet ſibi fetuȝ in mō ꝯnis cordis ⁊
femina in mō formatiōis fetus feminei. aliqñ eꝯ. ⁊ ſic de
mixtiōe alioꝝ motuū. ⁊ ꝙ̄tū ad h dico. qñ eſt talis ꝑmix
tio motuū ſpermatis ⁊ menſtrui ſemp eſt aliqua orbatio
in nā. ⁊ qꝛ talis permixtio motuū nō eſt niſi ꝑꝑ aliquā vi
ctoriam femine ſuper maſculū: ⁊ eꝯ. ſed ſperma viri ſim
pliciter oȝ ſemp in oib⁹ dñari menſtruo mulieris: ⁊ ipſuȝ
ſibi totaliter aſſilare: ⁊ ideo qñ h nō fit accidit mōſtrū ali
quod in nā: ſicut cōtingit in arte qñ artifex per inobediē
tiam mãe non pōt inducere in mãm oēs diſpōnes forme
artificiate quā hȝ in aīa ſua. Si ḡ querat qđ de tali maſcu
lo ⁊ femina que fiunt ex orbatiōe nãe. tūc dico ꝙ poſſibi
le eſt feminā fieri a fortiori pncipio ⁊ calidiori ꝙ̄ maſcu
lus: ⁊ poſſibile eſt ꝙ nō: vt viſuȝ eſt. Si aūt loquamur de
maſculo ſimplr ⁊ femina ſimplr hoc eſt īpoſſibile: vt viſū
eſt ſupra. ⸿ Sed vt habeaꝛ cōpleta veritas ſolōnis hu⁹
qōnis eſt aduertendū: ꝙ ſicut apparet per Auic. in. 12. de
aialibus. qñ dicimus ꝙ aliquis eſt calidior vel frigidior
aliquo: h eſt referendū ad modū ꝯnis nālis. ⁊ nō ad ꝯneȝ
accñtalem ſiue acquiſitā ex tpe. qꝛ poſſibile eſt ꝙ̄tum ad
ꝯnē acquiſitā ꝙ femina ſit calidior maſculo: vt ſi femia
exercitareꝛ ⁊ vtereꝛ dicta calida ⁊ alijs calefacientibus: ⁊
maſculus vtereꝛ otio: ⁊ quiete: ⁊ cibis ⁊ potibus fridis:
tunc lȝ maſculus eſſet calidior femina ꝙ̄tū ad ꝯnē nāleȝ:
tñ ꝙ̄tum ad accñtalem cauſatā ab iſtis rebus extrinſecis
eſſet poſſibile feminā eſſe calidiorē viro. ⸿ Item oȝ ad
dere aliam cōditionē ꝙ nō ſemp opȝ ꝙ maſculus ſimplr
ſit calidior femina ꝙ̄tū ad oēs partes corporis. qꝛ poſſibi
le eſt ꝙ mulier hēat cerebrū calidius: ⁊ ſtomacū: ⁊ renes:
ita ꝙ habebit perfectiores ſenſus: ⁊ meli⁹ comedet ⁊ me
lius digeret ꝙ̄ vir: dato ꝙ vir hēat pncipium calidius. ſ.
cor ꝙ̄ femina. Et cā h⁹ poſſibilitatis eſt. qꝛ gnātio mēbro
rum: vt ſupra apparuit: nō eſt ſimultanea: ſed ſucceſſiua.
⁊ ideo poſſibile eſt ꝙ mã. que pmo venit ad gnōnem cor
dis ſit cala ⁊ digeſta vt opȝ: ⁊ tñ que ſubſeqtur ⁊ ſubijciꝛ
generationi alioꝝ mēbroꝝ ſequentiū: vt cerebri: vel pul
monis: vel ſtomaci ⁊c̄. ſit frigidior in maſculo ꝙ̄ i femia:
ſm ꝙ mater vteꝛ bonis cibis calidis: vel malis fridis: ⁊
h mō femina pōt hr̄e maſculos fortiores ꝙ̄ vir ⁊ eē robu
ſtior ipſo. ⸿ Ex qbus appet veritas multarū qōnū ꝙ̄ con
ſueuerant moueri in regni. Si ḡ queraꝛ vtrum maſculus
quilibȝ ſit calidior ꝙ̄ femia: dico ꝙ oȝ ſic reſponderi: ꝙ ſi
ſit maſculus ſimplr: ⁊ queras de ꝯne nāli membroꝝ pnci
paliū ⁊ maxie cordis. dico ꝙ maſculus qlȝ talis ē calidior
ꝙ̄cūqȝ femia. ſed ſi nō ſit maſculus ſimplr: vl ꝙ̄ras de ꝯne
acqſita: vl de ꝯne alioꝝ mēbroꝝ a pncipali: dico ꝙ nō oȝ.
⸿ Ex his pȝ ad rōnes itelligēdi pdicta. ⸿ Deīde cū dic.

⸿ **Quādo aūt mouebiꝛ embrio: tūc vtiqȝ ⁊ lac
ſuperſignificat matri. mãmille enīȝ eleuanꝛ: ⁊
papille gēſcunt. luceſcunt aut liueſcunt: lac ſvo**

non egredit᷑: ⁊ feminis dēſaꝝ carniū poſterius lac ſupſignificat ⁊ venit: raꝝ aūt carniū ante.

¶ Dic q̄ gnātio lactis cōſequit᷑ tp̄s generatiōis fetus de terminat de gnātiōe lactis. Et duo facit. q̄ p̄mo determinat de tp̄e gnātionis fetus. 2ᵒ oſtendit cām cōtinue generationis lactis poſt partū. 2ᵃ ibi. (Et cū partus.) Prima in duas. q̄ p̄mo facit qd̄ dictū eſt. 2ᵒ aſſignat cām dictoꝝ. 2ᵃ ibi. (Propter hanc neceſſitatē fit.) In p̄ma pte dicit q̄ quādo embrio mouet᷑ in matrice: tūc ſupſignificat lac matri. i. ſignāt q̄ tūc gnātur lac in mām̄illis matris: mām̄ille. n. ſ. matris: eleuantur. i. tumeſcūt: ⁊ pupille. i. cuſpides mām̄ille liueſcunt. i. habent quēdā colorē liuidū: vo pto ⁊. lac tūc. ſ. an̄ partū nō egredit᷑. tpe. dr̄ia eſt in tpe apparitionis lactis in mulieribus: q̄ mulieribus denſarum carnium tardius venit lac q̄ȝ mulieribus raraꝝ carniuȝ.

¶ Iuxta qd̄ notandū q̄ cā q̄re lac nō egredit᷑ in magna quātitate ante partū: ⁊ q̄re in mulierib⁹ denſaꝝ carniuȝ poſterius appet lac q̄ȝ in illis que hn̄t carnes raras totuȝ declarabit᷑ infra ab Hypo. ſed cauſa quare fit lac in mām̄illis mulieris qñ embrio mouet᷑ eſt hec. q̄ nā agit ſm̄ ſapientiā p̄maꝝ cauſaꝝ a quibus in ſuis actionib⁹ regulatur: ⁊ omnia agit q̄ȝ melius eſt poſſibile. cum ḡ generauit hoīem in matrice mulieris intendit eius nutrimentū vt aīal ſaluetur nō ſolū in matrice. ſed etiā extra matriceȝ: ⁊ ideo gnāt in mām̄illis mulieris aliquid ꝓportionale nutrimento qd̄ hēbat in vtero vt ex eo foueat᷑ extra vteruȝ: ⁊ h̄ eſt lac. ⁊ h̄ eſt cauſa ſumpta ex fine. ſed cāȝ ſumptā ex mā nō pono. q̄ Hypo. eam ponet. cauſa aūt quare pupille mām̄illaꝝ liueſcunt tūc tēporis eſt h̄. q̄ tūc plus mittitur de ſanguine a matrice ad mām̄illas q̄ȝ p̄us: qui in mām̄illis alterat᷑ alteratiōe forti ⁊ cōuertit᷑ ad formā lactis. ⁊ q̄ in extremitate mām̄illaꝝ eſt debilis imutatio: iō parum ibi alterat᷑ lac. quapp̄ remanet ibi cum liuiditate q̄dam: q̄ rubedo ſanguinis eſt ibi parū alterata.

Sed circa p̄dicta aliquis dubitaret de tribus. p̄ᵐ eſt quare in quibuſdaȝ aīalib⁹ generat᷑ lac in quibuſdam nō. 2ᵐ eſt nunqd in mām̄illis viroꝝ eſt poſſibilis gnātio lactis. 3ᵐ eſt: ꝓpter qd in ſpē humanā femine hn̄t mām̄illas ſuperius in pectore: femine aūt aliorum aīaliū habēt ipſas poſitas inter coxas. ¶ Ad p̄muȝ dōm ſm̄ ſnīam phī q̄ aīalia in ſeipſis aīalificantia ſolum hn̄t lac. ⁊ h̄ ſunt illa que portant filios in matrice. ſed aīalia ouificantia aīalificant extra ſe. nunc auteȝ inter aīalia ex ſemine generata nō ouificantia ſunt nobiliora ⁊ perfectiora ouificantib⁹: vt pȝ in 3ᵒ de gnātione aīaliū. mō q̄ȝto aīalia ſunt perfectiora: tāto ad eoꝝ nutrimentū requirit᷑ plus de tpe. ⁊ q̄ non poſſunt totū coꝝ cōplementū hr̄e in vtero: ſed opȝ vt extra vterū perficiant᷑: ne per ſui augmētuȝ in matrice accideret mulierem mori in eius exitu ex matrice: ideo talibus aīalib⁹ ꝓuidit nā de gnātiōe lactis: q̄ lac eſt magis ꝓportionale nutrimento qd̄ hēbat fetus in matrice q̄ȝ iſta aīalia exteriora. quouſq; indiget ſolidiori nutrimento: ⁊ q̄ alia aīalia in breuiori tēpore perficiūtur nō eguerūt lacte. vnde videmus pullos natos ſtatim beccare grana: vt ita loquar. ¶ Ad 2ᵐ q̄ōneȝ dōm q̄ generatio lactis nālīter dȝ attribui feminis ⁊ nō viris. Cuꝰ rō eſt. q̄ in illo dȝ lac gnāri ad nutriendū fetum cuius eſt exhibere mām̄ gnātionis fetus: ſed femīa eſt hꝰ ⁊ nō vir. ergo nālīter in femīs dȝ lac gnāri: ⁊ non in viris. Maior pȝ. q̄ eiuſdem p̄ncipiȷ eſt dare mām̄ ⁊ nutrimentū cū nutrimentū ſit mā nutricationis ⁊ eadē ſit mā gnātōis ⁊ nutricationis. Minor declarata fuit ſupra in quadaȝ q̄ōne. vbi oſtenſum fuit q̄ mulier in gnātiōe fetus exhibet materiā: vir aūt formā. ¶ Aduertendū tn̄ q̄ lȝ in viris aliqñ

inueniat᷑ lac. vt pȝ per Auicē. 9ᵒ de aīalibus. qui dicit q̄ a mām̄illis quorūdam viroꝝ iam expſſa fuit magna q̄ntitas lactis: tn̄ illud lac nō eſt generatū a nā ꝓpter finē: ſed magis ex neceſſitate mãe ⁊ agentis: ⁊ ideo nō inuenit᷑ niſi in hoībus valde carnoſis: ſicut erat dn̄s petrus p̄unt⁹ qui hēbat mām̄illas magnas: ſicut quedā mulier: ⁊ tūc ꝓpter multitudinē ſanguinis currentis ad mām̄illas: ⁊ ibi alterati ⁊ conuerſi in formā lactis accidit q̄ in eis generatur lac: ⁊ nō ꝓpter intentionē nāe: ⁊ ꝓpter hoc cōtingit q̄ tale lac non eſt ita digeſtum ſicut eſt lac mulieruȝ: ſicut nec ſperma qd̄ emittit mulier in coytu eſt ita digeſtum ſicut ſperma viri: ⁊ ſic ad illud. ¶ Ad 3ᵐ dubiū cuȝ dicit᷑ q̄ ſic apparet per phm̄ in 3ᵒ de ꝓgreſſu aīaliū: cā illius eſt. quia organa diſponunt᷑ in aīalibus meliori mō quo eſt poſſibile: ne generatio ⁊ actus aīalium ipediat᷑. cuȝ ergo hō ſit recte ſtature anial ſolus inter alia aīalia ſi hr̄et vbera inter coxas impediret᷑ eius motus. ⁊ ideo ei ꝓuidit nā que circa hoīem magis eſt intenta ⁊ ipſas ſituauit in pectore: ſȝ in alijs aīalibus. ſ. in quadrupedibus locauit eas inter coxas: q̄ nō incedūt recte ſicut hoīes: ⁊ ideo in ſuis motib⁹ minus impediunt᷑. ¶ Itē alia cā eſt ex parte gnātōis mēbrorum. q̄ vt ibi dicit phūs pars anterior aīalis eſt p̄ncipium gnātionis partiū poſterioꝝ que trahunt originē ab eis. mō ſi mām̄ille quadrupedū eēnt poſite in pte añriori poſſent eē cā ipedimēti gnātōis partiū poſterioꝝ: tn̄ p̄mā repito meliorē cām: q̄ mā mām̄illaꝝ eſt modiciſſima in p̄ncipio gnōnis: ⁊ ideo paruū poſſet facere ipedimentum quo ad hoc: ⁊ in hoc terminet᷑ ſnīa lectionis hꝰ.

Propter hanc neceſſitatē fit lac quādo matrices tumoroſe fuerint a puero cōprimūt vētrē mulieris: hꝰ aūt qñ repleta repſſio fit: reſilit pinguiſſimū a cibis ⁊ potibus extra ad omentū ⁊ carneȝ.

¶ Prius Hypo. in particula imediate p̄cedenti determinauit de tpe gnātionis lactis. q̄ dixit q̄ tp̄s in quo icipit generatio lactis eſt tp̄s in quo icipit fetus moueri in vtero matris. modo ī parte iſta vt dicebat᷑ aſſignat cās quorūdam dictorū. illa aūt dicta quoꝝ cauſas vult aſſignare ſunt duo. p̄mū eſt q̄re in tpe motus embriōis in matrice fit gnātio lactis. 2ᵐ eſt ꝓpter quid in mulierib⁹ denſaruȝ carnium tardius generat᷑ lac: ⁊ in mulierib⁹ hn̄tibus carnes raras citius generat᷑: ⁊ h̄ facit vſq; ad illam parteȝ (⁊ quādo parit p̄nᵒ motꝰ facto) in illa vero parte que diuiſa fuit ſupra oſtēdit cām aſſiduationis cōtinue gnōnis lactis poſt partū. vſq; ergo illic eſt tota vna pars in qua dicit: q̄ lac fit. i. generat᷑: ſup. in tpe p̄dcō. ſ. in quo accidit motꝰ embrionis in matrice: ⁊ ſiſr fit lac citius in mulierib⁹ habentibus carnes raras: ⁊ tardius in mulierib⁹ hn̄tib⁹ carnes denſas: ꝓpter hanc neceſſitatē: ſup. que ſtati dicet᷑: qñ matrices fuerit tūoroſe ⁊c̄. i. facte tumide. i. eminētes a puero. ſ. aucto ī matrice. cōp̄munt. ſ. ille matrices tumefacte ex fetu. ventrē mulieris. ſup. ſicut: q̄ ēt fit cōpreſſio ī matrice: qñ aūt hꝰ. ſ. matrix. ſup. ē repleta. repſſio. i. expulſio ſup. ſanguis: fit ſup. vñ reſilit. i. repletur pinguiſſimū: ſup. ſanguis: generatū a cibis ⁊ potib⁹: extra omētū ⁊ carnem ſup. quouſq; ꝑueniat ad mām̄illas: ex cuius ꝑuentu mām̄ille eleuant᷑ in tumorē. ¶ Et tunc cū dicit.

¶ Sicut ſiquis coriū inſigat oleo multo: ⁊ permittat ibibere. ⁊ poſtq̄ȝ imbiberit reprimat corium repreſſo corio reſilit extra oleū ita vtiq; ⁊ ventre hn̄te in ipſo pingue a cibis ⁊ potib⁹ repreſſo a matricib⁹ reſilit pingue ad omentū: ⁊

carneȝ. ⁊ ſi fuerit mulier rare carnis citius ſen tit ſaltuȝ. ſi vero nō. poſterius. Et beſtie in vtero habētes ſiquidem nō egrotauerint ab eodē cibo ⁊ potu pinguiores fiunt ꝓpterea. ſimilr aūt ⁊ femina a pingui calefacto ⁊ albo exiſtēte qꝺ dulcoratū a caliditate que eſt in matricibus repreſſum venit ad mā̄millas: ⁊ ad matrices parū venit per eaſdeȝ venas. ꝓcedūt. n. vene ad mā̄millas ⁊ ad matrices ⁊ he ⁊ alie ſimiles ⁊ quando accidit ad matrices lac. puer ab ipſo augetur paruȝ. mā̄mille vero recipientes lac eleuantur replete.

¶ Hyppo. declarat hoc in ex° ⁊ poſſet diuidi in duas. ſicut ad hoc declarandū ponit duo exēpla. pͫ eſt in corio mortuox. 2ͫ eſt in alijs aīalib⁹ ab hoīe. ſcḋa ibi. (Et beſtie in vtero hn̄tes.) Dicit p̄mo ꝙ illud qꝺ dictū eſt fit: ac ſi aliquis inungat aliqꝺ coriū multo oleo ⁊ pmittat ibibi oleū in corio: ⁊ poſtea reprimat. i. exprimat corium: ⁊ tūc corio repreſſo. i. expreſſo oleū reſilit extra: ſup. ⁊ etiā reſilit oleū extra coriū: ꝓpter calidū calefaciens coriuȝ: ⁊ tunc applicat h̄ ad ꝓpoſitū dicens. ventre itaqȝ vtiqȝ ſe hn̄te in ipſa .ſ. muliere pinguis: ſup. qꝺ eſt in ſanguine ꝙ generatur repreſſo a matricib⁹ reſilit pinguedo ad omentū ⁊ carnem. ſup. ⁊ ſic quouſqȝ tendat ad mā̄millas. ¶ Et notanduȝ ꝙ hic applicat ventrē totū qꝺ eſt a furcula pectoris vſqȝ ad os pectinis. ⁊ ſubdit 2ͫ ꝙ reſtabat declarare. ⁊ dicit ꝙ ſi mulier fuerit rare carnis citius ſentit ſaltum. i. expreſſionem. ſi vero nō. ſup. fuerit rare carnis: ſed denſe: poſteri⁹ .i. tardius. ſupp. ſentit expreſſioneȝ ſanguis: qui eſt mā lactis ad mā̄millas. ⁊ tunc ponit aliud exͫ ad idē declarandum: qꝺ ſumit̄ per ſimile in alijs aīalibus dicēs: ꝙ beſtie habentes in vtero. ſ. fetuȝ: ſiquidem nō egrotauerint: ſed ſup. ſint ſane: fiūt ꝓpea pinguiora ab eodeȝ cibo ⁊ potu. ſ. quādo pinguiſſimū extra reſilit ad omētū ⁊ carnē. ſimilr aūt. i. ex eadē cauſa ⁊ femina. ſup. fit pinguis pingui calefacto: ſup. que calefactio nō eſt reſoluens: ſed eliquās et illo exiſtente qꝺ dulcoratū. ſup. eſt. i. qꝺ ꝓcedit a materia aerea ⁊ dulci a caliditate que eſt in matricib⁹. ſup. factuȝ: venit repreſſum: ad mā̄millaȝ. i. expreſſum: ⁊ paruȝ venit per eaſdem venas ad matrices. i. minus venit ꝗ̄ȝ quando non fiebat gnātio lactis. qꝛ pars eius qꝺ ad matrices venire ſolebat tranſit in generationē lactis: ⁊ in his inſinuat aliam cām generationis lactis in maſculis in tēpore motus fetus: procedunt. n. vene ad mā̄millas ad matrices. i. ab his que prouenīūt ad matrices. ſup. per modū cōtinuationis ⁊ nō per moduȝ originis. ⁊ he ⁊ alie ſimiles. ſ. vene .ſ. quaſi dicat. ⁊ ꝓpter h̄ fit etiā generatio lactis: ⁊ qn̄ lac .i. ſanguis qui eſt materia lactis: accedit ad matrices. ſup. ad mā̄millas per venas que continuant̄ cuȝ vena que venit ad matrices: puer augetur ab ipſo. ſ. nutrimēto matricis: parum. i. minus ꝗ̄ȝ conſueuit. mā̄mille vero recipientes lac. i. materiam lactis eleuant̄. i. tumeſcunt replete. i. ꝓpter repletioneȝ. ¶ Iuxta iſtā parteȝ notandū ꝙ Hyp. in his verbis inſinuat nobis tria. Primū eſt que ſit cauſa generationis lactis abſolute. Scḋm eſt ꝓpter quid generatur lac tēpore in quo embrio incipit moueri. Tertiū eſt ſm̄ quem moduȝ deuenit ſanguis qui eſt materia lactis ad mā̄millas vel ad locum in quo generat̄ lac. ¶ Ad euidentiam p̄mi notandū ꝙ ꝗ̄ȝuis lac habeat quatuor cauſas ſicut qꝺlȝ aliud nāle generatū. ſ. mālem efficiētē formalē ⁊ finalem: tn̄ Hypo. nō inſinuat niſi cām mālem explicite ⁊ quodāmodo implicite efficientē: formalē aūt ⁊ finaleȝ nō tetigit in his verbis. Et ideo ad cōplemētū intellectus eox: que hic dicit Hypo. Aduertendū ꝙ ad gnōneȝ lactis ꝯcurrūt quatuor cauſe: ſicut ad gnātionē cuiuſlibȝ rei nālis. ſ. mālis formalis efficiens ⁊ finalis. cauſa quidē mālis lactis eſt illud qꝺ eſt dulce ⁊ pingue in ſanguine: et loquor de lacte bono ⁊ laudabili: ⁊ nō de illaudabili: aut pōt eſſe materia id qꝺ nec dulce nec pingue: ſed malum: ⁊ ideo lac laudabile conſueuit appellari ſanguis digeſtus ⁊ biſcoctus. cauſa aūt effi. eius eſt virtus propria mā̄millaruȝ. Cuius ſignū eſt. qꝛ in nullo alio membro generat̄ lac niſi in mā̄millis. Sm̄ quem aūt modū generet̄ dicetur infra: ⁊ has duas cauſas ſatis tetigit Hyppo. materialeȝ quidem cum dixit: ꝙ fit de ſanguine pingui: efficientem aūt tetigit per mā̄millas. cauſa aūt formalis eius eſt digeſtio vel modus decoctionis per queȝ talis forma acquirit̄ in lacte: ſicut dicit̄ ab Auic. p̄mo can̄. de cauſa formali hūorum. talis aūt decoctio q̄ fit in mā̄millis dependet a duobus: ſicut appet per Ar. in. 4. de gnātiōe aīaliū. qꝛ partiȝ fit a calore tranſmiſſo a corde ad mā̄millas: ⁊ partim fit a calore ꝓprio mā̄millarū. de cauſa aūt finali fuit Hyppo. locutus ſupra in. §. precedenti: que etiam tangit̄ maxime explicite a pho in. 4. de gnātione aīalium. vbi dicit. ꝙ nā que nunꝗ̄ȝ deficit in neceſſ nō ſolum intendit gnōneȝ fetus. ſed etiaȝ cōſeruationeȝ eius: ⁊ nō intendit cōſeruare ipm̄ in matrice ſolū. ſed ēt extra matricē: tanꝗ̄ȝ ex eo qꝺ ē ſibi maxime ꝓportiōale ⁊ ꝓpinquū ſanguini mēſtruo ex quo eſt gnātus ⁊ nutrit⁹ in matrice: ⁊ hoc de p̄. ¶ 2° dico ꝙ Hyp. iſinuat ꝓpter quid in tali tp̄e p̄dicto accidit gnātio lactis: ⁊ pp quid in mulierib⁹ raraꝝ carniū citi⁹ appet lactis gnātio. tardius aūt in mulierib⁹ habētibus denſas carnes: ⁊ cā quā inſinuat Hypo. eſt expreſſio ſanguis pinguiſſimi ex matricib⁹ vſus carnē ⁊ omentū: ſed ꝗ̄ȝuis Hyp. ponat tn̄ vnam cām h⁹ expreſſionis: tn̄ ſm̄ veritateȝ eſt duplex. nam ipſe ſolū tetigit cām ſumptaȝ ex parte māe. Ar. aūt tetigit cām ſumptaȝ ex fine. cauſa. n. Hyppo. ſtat in hoc. qꝛ quādo fetus incipit magnificari in matrice: tūc facit tumorē in ventre mulieris: ex quo tumore cōprimit̄ vber matricis: ⁊ tūc exprimit̄ ⁊ reſilit id qꝺ eſt pingue in ſanguine ad mā̄millas: eo ꝙ vene matricis ⁊ mā̄millarū ſunt cōtinue: ⁊ tūc generat̄ ibi lac ex alteratiōe mā̄mille in illo ſanguine facta. ⁊ declarat h̄ Hyppo. in ex° de corio in quo eſt ſolū oleū ibibitum. ⁊ in aīalib⁹ brutis p̄gnātib⁹ ſi ſint ſana: ꝙ tunc pingueſcunt. Ex quib⁹ appet ꝙ cā quā ponit Hypo. initit̄ māe lactis. ſed cā Ar. initit̄ magis fini. qꝛ gnātio lactis a nā fit vt cōſeruet̄ fetus extra matricem. mō in p̄ncipio gnātiōis fetus nā non generat lac. qꝛ tunc eſt tota intenta ad formationē ⁊ gnātionē: ⁊ augmētum fetus. ſed poſtea quādo eſt auctus attenta eſt ad ſanguinem deriuandū ad mā̄millas: qꝛ tunc eſt tēpus magiſ aptum ꝓpinquuȝ partui: in quo nā intendit expulſionem eius ex quo eſt cōpletus. ¶ 3° inſinuat moduȝ ſm̄ quem ſanguis q eſt materia lactis aduenit ad mā̄millas: ⁊ h̄ fit per venas cōtinuas inter matriceȝ ⁊ mā̄millas. ¶ Ad cuius euidentiā aduertendū ꝙ ſicut appet per anothomiā. duplex eſt modus venaꝝ ꝓueniētiū ad mā̄millas. vn⁹ eſt modus venaꝝ per q̄s defert̄ ꝓpriū nutrimentuȝ: ex quo ipſe nutriunt̄: ſicut ⁊ alia mēbra: ⁊ talis modus venaꝝ ꝓcedit a vena aſcēdēte cui⁹ rami tēdūt ad mā̄millas. Ali⁹ eſt modus venaꝝ q̄ veniūt ad mā̄millas ad deferēdū ſanguinē q dȝ ꝯuerti in lac: ⁊ iſte vene oriunt̄ a vena deſcēdēte: cuius vnus ram⁹ vadit ad matricē: ⁊ ibi ramificat̄ ⁊ regredit̄ ad mā̄millas. ⁊ hūc duplicē modū venaꝝ mā̄millaꝝ tetigit Hypo. qn̄ dixit. ꝓcedūt. n. vene ad mā̄millas ad matrices: ⁊ p h̄ tāgit illas que cōtinuant̄ ex matrice cū mā̄millis directe ⁊ alie ſimiles. per hoc dans intelligere

illas que deferunt mām̄illis nutrimētū ipm. ¶ Aduertēdu3 tñ circa hoc ne cōtingat errare ꝙ vene que ducūt ſanguinē ad mām̄illas: ex quo d3 lac gn̄ari regulariter ⁊ ſm nām ꝓcedūt a matrice ⁊ tendūt ad mām̄illas. ꝑpter cā3 dictā: tñ irregulariter: ⁊ nō ſm curſum nālem nullum eſt incōueniens: qn vene que ſunt ordinate ad deferendū nutrimentū ꝓpriū mām̄illarum ēt deferāt mām ex qua d3 lac generari ſine eo ꝙ ꝑueniat ex venis matricis. ⁊ h̄ declaraꝛ manifeſte. qñ aliqñ contingit ꝙ ꝑpter exuberantia3 mãe gn̄atur lac in mām̄illis quorūdā viroꝝ pinguiū: vt dcm̄ fuit ſupra: ⁊ ſicut ēt dicit Auic. in ſuo 9° de aīalib⁹. ⁊ tñ ad mām̄illas viroꝝ pinguiū nō ꝑueniūt vene ex matrice: cū matricē nō hēant: ⁊ ideo ēt nō eſt incōueniēs hoc accidere in mulierib⁹ multo magis cū nā in eis ordinauerit lac ꝑpter finē. tñ ſm nālē curſu3 talis mã vtpſm ꝑuenit ex matrice per venas ꝑtēſas a matrice ad mām̄illas: ⁊ h̄ eſt tertiū qð Ypo. inſinuauit. cum dixit. ⁊ qñ accedit ad matrices lac: puer ab ipſo parū augetur. mām̄ille vero recipientes lac eleuantur replete: ⁊ h̄ de 3°.

SEd tunc circa dicta iminet du⁹ triplex. q2 .n. dixerat ꝙ gnō lactis fit in mām̄illis tp̄e quo fetus incipit moueri: ⁊ h̄ eſt in 3° menſe in pariente maſculū: ⁊ in 4° mēſe in pariente feminā: xū generaꝛ lac etiā in menſib⁹ ſequentib⁹. ſ. in. 7. 8. ⁊. 9. queraꝛ qð lac ſit melius: an lac qð generaꝛ in ꝑncipio vel circa fine3. 2° queraꝛ vtꝝ lac fiat ⁊ dealbeꝛ per digōnē. 3° queraꝛ vtꝝ mām̄ille poſſint ex lacte nutriri. ¶ Ad p̄mā qōnē arguiꝛ. ꝙ lac qð gn̄atur in ꝓceſſu ſit laudabilius ⁊ melius ꝗ̄ in ꝑncipio gn̄atū auctē Ar. in 4° de gn̄ōne aīaliū. dicit. n. ꝙ añ 7m meſem lac eſt inutile mulierib⁹: tūc aūt fit vtile. ¶ Itē hoc appeꝛ ex ſigno qð ipſe ponit: q2 ante ſeptimū menſem non fit lac: ita ſaporoſum ⁊ dulce: ſed tunc incipit fieri ſaporoſum ⁊ dulce. tale aūt eſt laudabilius. quare ⁊c̄.

In oppoſitū arguiꝛ. q2 illud lac eſt melius ⁊ laudabili⁹ qð gn̄atur ex magis mã digeſta ⁊ magis laudabili: ſed lac generatū a ꝑncipio eſt hꝰ. nō aūt lac poſteri⁹ generatū. q̄re ⁊c̄. Maior eſt nota. Minor apparet. q2 a ꝑncipio fetus cum ſit valde paruus indiget minimo nutrimento: ⁊ per ꝯñs nā tunc tanto plus poterit tranſmittere de vtili ⁊ ſuauatiuo cum ipſum velit expendere in nutricatiōe fetus: qui multo pluri indiget nutrimento ꝗ̄ prius. quare ⁊c̄.

Ad hoc dōm ꝙ lac qð gn̄atur in ꝑncipio eſt malum ⁊ inlaudabile. vt dicit phs: qð vō poſterius eſt magis laudabile. ⁊ h̄ dēclaraꝛ ſigno ⁊ rōne. ſigno qdē q2 lac in ꝑncipio nō eſt ſaporoſum nec dulce: lac vō qð poſterius gn̄atur ſic. Item q2 lac qð p̄mo gn̄atur eſt ſube ſubtilis ⁊ aquoſe ſiue ſeroſe: ſed lac poſterius gn̄atū eſt magis ſpiſſu3. ⁊ pro tanto dixit phs ꝙ tale lac añ. 7m mēſe3 eſt inutile. ¶ Ꝓ. h̄ arguiꝛ rōne duplici quas facit phs in 4° de gn̄atione aīaliū. cap° de lacte. p̄ma eſt ſumpta ex fine. 2a ſumiꝛ ex mã. Prima rō talis eſt. illud lac eſt melius et laudabili⁹ qð magis attingit finē: pp quē fit gn̄atio lactis. ſed lac poſterius generatū eſt hꝰ. reſpectu eius qð gn̄atur p̄mo: q̄re ⁊c̄. Maior p3. Minor appeꝛ. q2 gn̄atio lactis fit vt fetus extra vterū poſſit cōueniēter nutriri: ſed lac qð ē poſterius eſt ꝓpinquius iſti fini ꝗ̄ p̄mum ratione ſube ⁊ qualitatis ipſi⁹ ⁊ tēporis vt p3. q2 ſpiſſior ⁊ ſaporoſior ⁊ ꝓpinquior partui. 2a rō ē. q2 illud lac qð gn̄atur ex ſanguine magis digeſto eſt melius: ſed lac qð gn̄atur poſteri⁹ eſt hꝰ. reſpectu eius qð generaꝛ p̄us. q̄re ⁊c̄. Maior eſt nota. Minor appeꝛ. ⁊ declaratio iſtius minoris eſt duplex: quā tangit ibi phs: ita ex iſta minor eſt directe oppoſita minoris ꝓpōnis facte in ꝯñū. Prima ergo declaratio minoris eſt h̄. q2 a ꝑncipio gn̄atōis lactis nā eſt ſollicita magis circa duo. ſ. circa nutricationē fetus: ⁊ circa eius augmentū: ⁊ tūc maxime attrahit qð eſt dulce ⁊ purū: ⁊ relinquit qð eſt groſſum ⁊ terreſtre: ⁊ ſalſu3: ex quo nā generat lac: ⁊ idō lac qð generaꝛ i ꝑncipio eſt ſaporis ſalſi: ſed in ꝓceſſu. ſ. in 7° vel 8° vel 9°: q2 tunc fetus eſt iam cōpletus accidit ꝙ in eius cōplemento nō indiget nā multo ſanguine: ſed pauco: ⁊ ideo ſolū eſt natura intenta ad eius exitu3 ex matrice. quaꝑꝑ deſpicit quaſi fetū parū mittendo de nutrimēto: ſed intendit circa eius cōſeruationē extra matricem: ⁊ ideo tunc nā non tranſmittit ſanguinē digeſtū ad fetū. q2 in eo iam fecit expenſa3 ſanguinis menſtrui: quā intēdit: ꝑpter qð ſanguinē digeſtum trāſmittit ad mām̄illas ad generandū lac. ⁊ hoc eſt qð vult dicere Ypo. qñ dicit ꝙ qñ accedit ad matrices lac: tūc puer ab ipſo augeꝛ paꝝ ⁊c̄. Scðā cā ex qua habeꝛ declaratio minoris eſt h̄ que videtur quaſi ꝑdicte oppoſita: vt dicit ibi Ar. l3 nō ſit vt videbitur: q2 quāto fetus eſt maior: tūc pluri indiget nutrimēto: ⁊ per ꝯñs tunc minus relinquiꝛ de ſanguine: qui deb3 eſſe mã lactis. quāto aūt mã lactis eſt minor: tāto magis cōplete poterit digeri: ⁊ per ꝯñs fieri melius lac. ¶ S3 q2 iſte due rōnes videnꝛ cōtradicere ſibynuicē: vt tollaꝛ cōtradictio notādū ꝙ embrio quāñ eſt de ſe: quāto magis augetur: tanto magis indiget nutrimento: ⁊ hoc apparet per Yppo. 5. particula affo. in illo affori. mulier ſlōmata abortit. ⁊ tanto magis quāto fetus fuerit maior. ¶ Ite3 Ypo. dicet infra ꝙ vna cauſa aborſus eſt defectio nutrimenti: ⁊ tūc ꝑpter neceſſitatē conatur natura fetū expellere: ita ꝙ fetus maior plurimo īdiget nutrimēto: tñ hoc nō obſtante ibi eſt aliqd: ꝑpter qð illud qð eſt p̄us tranſmittitur ad mām̄illas: quia exquo fetus eſt cōpletus: l3 de ſe indigeret multo nutrimento: tñ natura paru3 curat de eius cuſtodia in matrice amplius: ſed appetit ip3 egredi: ⁊ ideo magis eſt ſollicita vt parum eius qð eſt purum mittat ad fetu3 nutriendū ⁊ reſiduū ad mām̄illas: ⁊ ideo illud qð tranſmittitur ad mām̄illas: tunc eſt paru3 ad ſuperfluitates: ⁊ tamē eſt multū quātū ad purum: ita ꝙ eſt minus in quāto ꝗ̄ in gn̄atiōe p̄ma lactis quātū ad ſuperfluitates: eſt tñ magis de puro ꝗ̄ p̄us: ⁊ per ꝯñs: q2 eſt minus in quāto citius ⁊ perfectius digeriꝛ: ⁊ per ꝯñs fit lac laudabilius ⁊ melius: ⁊ ideo iſta non ſibi cōtradicunt: ſed ſtant ſimul. ſ. ꝙ in generatione lactis poſt 7m menſem ſit materia lactis minor in quāto quo ad impuru3 ꝗ̄ quādo generabatur lac in tertio vel quarto menſe. ⁊ ꝙ ſit maior quātum ad purum. quare nō contradicunt.

Ex his apparet ad rōnes in ꝯñū. cōcedaꝛ maior. minor eſt falſa. q2 dato ꝙ fet⁹ ſit minor a ꝑn°: tñ nā plus expendit de ſanguine in eo ꝗ̄ qñ eſt auctus iam. q2 in ꝑncipio intendit nā nō ſolum ad nutricationē: ſed ēt ad augmētationē: ſed ipſo ia3 aucto ſolū iā intēdit ad nutricatōe3: ⁊ adhuc in nutritiōe ꝗ̄ſi deſpicit ipm: eo ꝙ intēdit ad eius expulſionē: vt dictū eſt: q̄re nō valet.

QUeritur 2° vtrū aſſimilatio ⁊ dealbatio lacti fiat i mām̄illis a frigido per indigōnē vel a calo per digōnis modū. Et arguiꝛ ꝙ eius gn̄atio fiat a frido. q2 illa alteratio que terminaꝛ ad ſrm fit a frido: ſed alteratio que fit in lacte eſt hꝰ. q̄re ⁊c̄. Maior pa3. q2 motus eſt idem eſſentialiter cū termino ad que3 vadit. ſ͞ȝ alteratio que fit in gn̄ōne lactis terminaꝛ ad ſrm. ȝ lac eſt nāe frigide ⁊ effectus frigidi. Mior appeꝛ p Gal. 5. de ſimplici medicia. vbi dicit. ꝙ nā lactis eſt media iter ſanguinem ⁊ ſſa. ⁊ per ꝯñs videꝛ declinare verſus frigidu3. ¶ Et ꝯfirmaꝛ. q2 ſic appeꝛ per Ga. 2° de ꝯnib⁹. ſanguis ē medius inter humores: qð ergo recedit a medio verſus

frigidū declinat ad nām frigidā. cum ergo ſſa ſit ſrm. ḡ ⁊ lac. ℂ P̄. illa alteratio ſit a frido que ſit a mēbro ſro ⁊ ab ei⁹ virtute. ſed gnātio ⁊ dealbatio lactis eſt hꝰ. ḡ ⁊c. Maior eſt nota. Minor appet. q꞉ gnātio ⁊ dealbatio lactis ſit in māmillis. māmille aūt ſunt mēbrū frigidū: vt apparet per Gal. in 9ᵒ illius affo. 5. particule. ſanguis cōuertiꝛ ad māmillas. cū ḡ lac fiat ex ſanguie qui nāliter eſt calidus: ⁊ ſrm agens in calidū faciat cuꝫ indigeſtū: q̄re lac erit frigidū per viam indigeſtionis ⁊ a frigido.

In oppoſitū arguiꝛ. ⁊ oſtendiꝛ ꝙ lactis gnātio ⁊ eius dealbatio fiat a calido ⁊ ꝑ viā digōnis: q꞉ illud ſit per alteratione ſraꝫ a calido qꝺ diſſoluitur a frido: ſed lac eſt hꝰ. ḡ ⁊c. Maior appet: q꞉ que coagulantur a frigido liqueſcūt a calido: ⁊ eꝯ. vt pꝫ. 4. meteorop. Minor appet per Aui. 9ᵒ de aīalibus. vbi dicit ꝙ lac diſpartiꝛ a frigido ⁊ condenſaꝛ a calido. ⁊ ideo qñ mulieres volunt coagulare lac calefaciūt ipm. ℂ P̄. id gnātur ꝑ viaꝫ digōnis qꝺ eſt laudabile nutrimētū: ſed lac eſt hꝰ. ḡ ⁊c. Maior appet. q꞉ omne tale oꝫ eſſe digeſtū cum digō ſit diſpō ꝑparās ad nutrimētū. Minor appet. q꞉ nā gnāt lac vt ſit pueri cōueniens ⁊ laudabile nutrimentū.

Ad hoc dōm ꝙ alteratio fcā in lacte per quā recipit taleꝫ formā ⁊ taleꝫ dealbationē ſit a calido: ⁊ h̄ appet accipiendo directe oppoſitū rōnis ſupra poſite: q꞉ illa alteratio que eſt digō hꝫ fieri a calido. ſed alteratio per quā acquiriꝛ forma ⁊ albedo lactis eſt hꝰ. ḡ ⁊c. Maior apparet. naꝫ digō ſit a calido. eſt. n. digō ꝑfectio hūidi a ꝓpria caliditate. vt dicit phs 4ᵒ meteorop. ⁊ Auic. ꝑmo can. dicit ꝙ digō viget a calido ⁊ hūido. Minor appet. ſ. ꝙ dealbatio ⁊ introductio forme lactis per digōnē acquiratur: q꞉ illa alteratio ſit a calido nāli ꝓprio alicui⁹ membri ⁊c. Sed alteratio per quā acquiriꝛ forma lactis ⁊ eius dealbatio ſit a calido nāli ⁊ ꝓprio alicui⁹ mēbri. ſ. māmillarū: iō ⁊c. Maior pꝫ. q꞉ h̄ eſt dfia iter calidū nāle: ⁊ ꝑter nām alicuius mēbri: vt pꝫ ꝑmo de fe. q꞉ calidū nāle habꝫ coquere ⁊ digerere. calidū vō ꝑter nām hꝫ putrefactionē iducere. ℂ Itē ēt differt actio calidi nālis ⁊ calidi extralis ſimplicis. q꞉ calidū nāle hꝫ actionē terminatā: calidū aūt ꝑter nām hꝫ actionē interminatā ⁊ excellentē. cuꝫ ḡ digō ⁊ ꝯcoctio ſit actio calidi nālis. apparet ma. ſ. ꝙ alteratio illa que ſit a calido nāli alicuius mēbri ſit per digōnē. minor apparet. ſ. ꝙ alteratio que ſit in gnātiōe lactis fiat per digōnem calidi nālis māmillaꝝ: q꞉ digō eſt aſſilatio in ꝓpria qualitate ei⁹ qꝺ digeriꝛ ad illud qꝺ digerit: talis aūt aſſimilatio ſit a calido ꝓprio nāli illius mēbri qꝺ digerit: vt appet per Gal. ꝑ ⁊ 3ᵒ de virtutib⁹. ꝙ aūt lac aſſimiletur in ꝓpria qualitate ipſis māmillis appet: q꞉ ſicut caro māmillarū eſt alba: ita ⁊ lac. Itē ſicut caro māmillaꝝ habet quādā viſcoſitatē: ita ⁊ lac: ⁊ ſic de alijs cōditiōib⁹. ḡ aſſimilatio ⁊ dealbatio lactis ſit a ꝓprio calido nāli māmillarū per viam digōnis ⁊ nō a frigido per viaꝫ indigōnis. ℂ Aduertenduꝫ tñ ne cōtingat error: ꝙ lꝫ dealbatio que eſt in lacte ſit cauſata a calido ⁊ nō a frido: nō tñ ē a quocunqꝫ calido cauſata: q꞉ nō a calido excellēti: ſed a calido diminuto. Et rō h⁹ eſt. q꞉ māmille vt poniꝛ ab auc. medicine: ponunꝛ ⁊ enumeranꝛ in genere mēbroꝝ ſaltiꝫ digerentiuꝫ. ⁊ ideo lactis alteratio in māmillis ſit a calido diminuto. ⁊ lꝫ ſit calidū diminutū reſpectu alioꝝ mēbroꝝ: tñ reſpectu ꝓprij obiecti nō eſt diminutū: ſed ſufficiēs ad ipm alterādū ⁊ vincendū. ⁊ iō illud qꝺ ex hoc ſanguie generaꝛ in māmillis dꝫ aliqualr verſus frigiduꝫ declinare: modicū tñ. ⁊ ꝓpea Ga. dicebat in 5ᵒ de ſimplici medicina. ꝙ lac eſt mediuꝫ inter nām ſanguīs ⁊ ſlātis. ⁊ per ꝯñs eſt tendens ad aliqualē frigiditatē. Si aūt queraꝛ que fuit cā ⁊ neceſſitas: q̄re ſāguis ex quo debebat nutriri embrio extra corpus fuit cōuerſus ad id qꝺ eſt frigidius ſanguine. ℂ Ad hoc dōm ꝙ hoc fecit nā ꝓpter finē. nā oīa que agit nā ordinat in finē: eo ꝙ lꝫ ipſa nō cognoſcat: tñ dirigitur a cognoſcēte ꝑfectiſſimo ⁊ ſapiētiſſimo: ſicut ab intelligentia. ⁊ ideo in ſuis actiōib⁹ ſemꝑ facit qꝺ eſt melius vt poſſibile eſt. cū ḡ oporteat fetū nutriri ex matricē: melius eſt ꝙ ſanguis in ſui alteratiōe tendat verſus ſrm q̄ verſus calidū. nam ſanguis ꝑꝑ eius ſuperfluā decoctionē cōuerteret ad amaritudinē. illud aūt qꝺ eſt amaꝝ nō eſt aptuꝫ nutrire: cum nō ſit ꝓportionale. ⁊ ideo melius fuit ꝙ aliquātulum ad frigidum declinaret.

Tunc ad rōnes. ℂ Ad ꝑmā cū diciꝛ. illa alteratio ſit a frigido que terminaꝛ ad ſrm. cōcedaꝛ. ſi terminet ad ſrm abſolute. Et cū diciꝛ in minori: ꝙ alteratio lactis terminaꝛ ad frigidū. dico ꝙ nō terminaꝛ ad ſrm abſolute: ſed ad minus calidū. ⁊ iō ſit a calido diminuto reᵘ alioꝝ mēbroꝝ: lꝫ ſit ſufficiēter calidū reᵘ māe vel obiecti vt viſum fuit. quare nō valꝫ. ℂ Ad 2ᵐ cū diciꝛ. illa alteratio ſit a frido que ſit a mēbro frido in mā calida. dico ꝙ nō ſit a frido: ſed a calido diminuto vt viſuꝫ eſt. Et cum diciꝛ ꝙ actio frigidi in mā calīa eſt indigō. q꞉ digō ſit a calido: ⁊ indigō ſit a fro. dico ꝙ h̄ alteratio nō ſit per viā indigōnis. q꞉ nō opꝫ ꝙ digō fiat a calido quocūqꝫ: ſed determinata. nec opꝫ ꝙ ſemꝑ digerēs ſit calidius mā que digeritur: vt cōiter putāt hoīes: ſed ſufficit ꝙ ſit potēti⁹ eo qꝺ alteraꝛ ab ipſo illa alteratiōe: ita ꝙ ſit calidius eo qꝺ alteraꝛ caliditate inata ⁊ ꝓpria. ⁊ h̄ appet in multis. q꞉ planū eſt ꝙ ſanguis eſt calidius ⁊ oſſa ſūt frida: ⁊ tñ digeritur et cōuertūt oſſa ſanguinē in alimētū ⁊ ſubam eoꝝ. ⁊ ſm iſtū ēt modū cerebꝝ diciꝛ digerere ſpūm aīalem: ⁊ tñ ſpūs eſt calidus ⁊ cerebrū eſt frigidū: ⁊ eodē mō eſt dōm de digeſtione lactis in māmillis: q꞉ lꝫ māmille ſint mēbrū frigidum: ⁊ ſanguis qui eſt mā lactis ſit calidus: tñ māmille ſunt calidiores eo caliditate digerente: ⁊ h̄ ſufficit: ⁊ h̄ eſt recta ſolutio hui⁹ ⁊ nō alia. ⁊ ſic de illo.

Queritur 3ᵒ vtrū māmille poſſint nutriri ex lacte qꝺ in eis generaꝛ. Et arguiꝛ ꝙ ſic. q꞉ illud qꝺ eſt ſile ⁊ ꝓportionale māmillis videꝛ eſſe cōueniēs nutrimentuꝫ māmillaꝝ: ſed lac eſt hꝰ. ḡ ⁊c. Maior apparet. q꞉ nutritio ſit per aſſimilationē nutriētis ad nutritum. Minor appet. q꞉ lac eſt gnātū ꝑ aſſilationē in māmillis. cū ḡ ſit eis magis ſile q̄ ſanguis: erit magis ꝯueniens nutrimentū ipſaꝝ q̄ ſanguis. q̄re ⁊c. ℂ P̄. ſic cōparatur lac ad māmillas ſicut chilus ad ſtomacū: ſed ſtomac⁹ nutritur ex chilo. ḡ ⁊ māmille ex lacte. Maior paꝫ. q꞉ ſicut ſtomacus cōuertit chilū ⁊ digerit: vt ſit alterius nutrimētum: ita ⁊ māmille lac digerunt vt ſit nutrimentū fetus. Minor appet per cōem opiōnē hoīum. quare ⁊c.

In oppoſitū arguiꝛ. illud qꝺ eſt ſupfluitas pura alicui⁹ mēbri nō pōt id nutrire: ſed lac eſt hꝰ. ergo ⁊c. Maior patet. q꞉ per hoc diſtinguiꝛ purꝰ ab impuro ⁊ ſuperfluico. Minor apparet per Aui. 3ᵒ can. ca. de apoſthēia māmillaꝝ.

Ad euidētiā h⁹ qōnis nōn̄ᵐ ꝙ de h̄ nō inueniꝛ expſſuꝫ ab auc. ⁊ iō h⁹ qōnis vitas nō pōt hēri: niſi vt poſſē ꝑ rōnes inueſtigare. ℂ Dico ḡ ad qōnē ꝙ māmillas nutriri ex lacte pōt itelligi dupl̄r: q̄ñ in lacte eſt duo cōſiderare. ſ. formā ⁊ māꝫ ei⁹. aut ḡ loqmur de lacte ꝑfcō qꝺ hꝫ nām ⁊ ꝓpriā formā lactis: aut de eo qꝺ eſt ſolū mā ꝓportionalis lactis que impfecte eſt lac: ex eo ꝙ ſoluꝫ aſſilaꝛ lacti in q̄buſdā eius diſpōnib⁹. ſi ḡ qꝺ queraꝛ de lacte hñte ꝓpriā ⁊ verā formā lactis. dico ꝙ ex eo nō pñt nutriri māmille. ſi 2ᵒ nō dico ꝙ ſic. ꝑmum declaraꝛ per ſimile ⁊ rōne. per ſimile qdeꝫ: q꞉ ſicut ſe hꝫ ſpma ad teſticulos: ita ſe hꝫ lac

ad mãmillas.ſed teſticuli nõ poſſunt nutriri ex vero ſpermate.ergo nec mãmille ex vero lacte. Maioꝛ pꝫ per Ga. in cõmento illius affo.5.particule mulier que nõ peperit nec generat. Item apparet talis ſimilitudo ex alio:q2 tã ſperma ꝙ̃ lac ſũt ſuperfluitates oꝛdinate in aliud extrinſecum.ſ.in fetũ:ſoluꝫ aũt differunt ſm ꝓmũ ⁊ poſtremũ. naꝫ ſperma eſt ꝓncipiũ fetus.lac vero eſt perfectiuũ ⁊ cõſeruatiuum eius. Minoꝛ apparet:q2 videmus ꝙ ex retẽtione ſpermatis in teſticulis ⁊ in vaſis ſeminalibus accidũt peſſime ⁊ difficiles egritudines:vt apparet per Ga.6° de interioꝛibꝰ.h aũt nõ eſſet ſi ſperma nutriret eos:⁊ eodem modo ẽt videmus fieri in mãmillis.nã ex retentiõe lactis accidũt mulieribꝰ multe egritudines.ergo ex eo nõ nutriunꝛ. Item h appet ex alio ſigno. q2 ſicut dicit phs ꝑ de gnãtione aĩaliũ.in eodem tẽpoꝛe accidit eleuatio ⁊ tumoꝛ mãmillaꝝ ⁊ expulſio illius ſupfluitatis. h aũt nõ cõtingeret ſi nutrirenꝛ ex eo.quare ⁊c. ¶ 2° hoc appet rõne duplici:quarũ ꝓma ſumitur ex fine lactis. 2ᵃ vero ex mã nutricationis. Prima rõ eſt. cõſideremus ergo finem ad quẽ nã generat lac.nã eius finis eſt ad nutriendũ aliqd qđ eſt extra illud in quo generaꝛ.ſ.fetũ qñ exiuerit vterũ matricis.tũc arguo.ſiſe eſt de ꝓncipio gnãtionis alicuiꝰ ⁊ illius nutricatiõis.q2 nutritio ⁊ gnãtio ex eadẽ mã ſunt ⁊ nõ differũt niſi ſm totũ ⁊ pars. nũc aũt videmus ꝙ ſperma qđ eſt ꝓncipiũ gnõnis fetꝰ eſt natũ generare aliqd extra illud in quo eſt ⁊ nõ in illo.ex eo.n.nõ gnãnꝛ membra eius a quo decidiꝛ.ergo eodẽ mõ lac qđ oꝛdinaꝛ ad nutritionẽ alterius qđ eſt extra ipm in quo gnãtur non poterit nutrire aliquã partẽ eiꝰ in quo gnãtur. ⁊ ſic lac nõ poterit eſſe mã vel nutrimẽtũ mãmillaꝝ.Scđa rõ ſumiꝛ magis ex parte mãe:q2 ex eo nõ poſſunt nutriri mãmille qđ non põt cõuerti in propꝛiũ nutrimentum ipſaꝝ.ſed lac eſt hõ. g ⁊c. Maioꝛ pꝫ de ſe. Minoꝛ appet.q2 nutrimentum cõe alioꝝ mẽbꝛoꝝ excepto foꝛte ſtõaco ſm aliquos:lꝫ non ſit vere:eſt ſanguis.oĩa.n.mẽbꝛa quecũqꝫ ſint illa nutriũtur ex ſanguine.q2 eſt vltimũ alimentũ.ſi ergo lac poſſet conuerti in nutrimentũ mãmillarũ opoꝛteret ipm cõuerti in ſanguinẽ:h aũt eſt ipoſſibile ꝙ in mãmillis in ſanguineꝫ conuertatur:q2 ibi nõ datur foꝛma ſanguinis nec alicuiꝰ alterius hũ.ſed per alterationẽ mãmillarum acquiriꝛ ex ſanguine ad eas trãſmiſſo foꝛma lactis:que eſt alia a foꝛma ſanguinis.ergo ex lacte ipoſſibile eſt mãmillas nutriri:⁊ h eſt rõ necĩa.ꝓme aũt ſunt ſolũ rõnes ꝓbabiles:⁊ ſic appet ꝓmuꝫ. ¶ Rõ aũt ſcđi.ſ. ꝙ accipiendo lac large:nõ pꝛo lacte hñte ꝓpꝛiaꝫ foꝛmã lactis:lꝫ pꝛo mã eius que hꝫ aliquã ſilitudinẽ lactis mãmille poſſint ex eo nutriri:eſt: q2 ſicut eſt de ſpermate:ita eſt de lacte.nũc aũt mẽbꝛa nõ nutriunꝛ ex ſpermate hñte ꝓpꝛiaꝫ foꝛmã ſpermatis: ſed ex hũiditate quadaꝫ alterata a mẽbꝛis:q̃ habuit ſilitudinem ſpermatis.⁊ h eſt qđ dicit Gal.in cõmẽto ſcđi ꝓnoſticoꝝ.ꝙ multotiẽs iueniꝛ in venis quedã hũiditas ſimilis mãe ſpermatis:⁊ ex hac nutriunꝛ vene ⁊ alia mẽbꝛa ſpermatica.eodẽ mõ dico ꝙ mãmille poſſunt nutriri ⁊ nutriunꝛ ex hũiditate quadã ex ſanguĩe gnãta que nõ eſt lac: ſed ſimilaꝛ quodãmõ lacti:ꝑꝑ alterationẽ factã a mãmillis in ipam:tñ h hũiditas nõ eſt lac foꝛmaliter ⁊ vere:ſed ſilitudinarie.⁊ ſi iſtud velles appellare lac poſſet iſto mõ dici ꝙ mãmille nutriuntur ex lacte.

Tunc ad rõnes. Ad ꝓmã cũ diciꝛ.illud qđ eſt ſimile ⁊ ꝓpoꝛtiõale mãmillis ⁊c. Dico ꝙ duplex eſt ꝓpoꝛtiõalitas.quedã eſt que fundaꝛ in potẽtia paſſiua per quã eſt natuꝫ illud cui cõuenit in aliud trãſmutari.verbi gratia.de ꝓmo.ſicut ſe hꝫ alimentũ ad mẽbꝛũ. verbi grã. de ſcđo. ſicut diciꝛ 3° de virtutibꝰ nãlibus ꝙ vrina eſt ſimilis ⁊ ꝓpoꝛtiõalis veſice:cuiꝰ eſt ſuperfluitas:nõ tñ põt eius nutrimentũ eſſe:q2 talis ꝓpoꝛtio vrine ad veſicã nõ eſt fundata in potẽtia paſſiua reſpectu veſice: ſic ꝙ in eiꝰ poſſit cedere nutrimentũ. Tũc dico ꝙ ꝓpoꝛtio ⁊ ſilitudo que dꝫ eſſe inter nutriens ⁊ nutrituꝫ dꝫ eſſe ꝓpoꝛtio ꝓma q̃ fundaꝛ in potẽtia paſſiua:⁊ nõ ſcđa: ⁊ q2 lac hꝫ ꝓpoꝛtionem ſolũ ſcđam cũ mãmillis:ideo nõ põt earuꝫ eſſe cõueniens nutrimentũ. ¶ Ad hoc põt duplr̃ reſponderi. vno modo dicẽdo quãdo diciꝛ ꝙ ſicut ſe hꝫ chilus ad ſtõacũ: ita ſe hꝫ lac ad mãmillas:põt concedi. Et cũ diciꝛ in minori ꝙ ſtomacꝰ nutriꝛ ex chilo: dico ꝙ nõ nutritur ex chilo qui eſt ſuperfluus ſtõaco.ſ. quẽ ſtomacꝰ digerit vt tranſmittat ad epar:⁊ vt ſit nutrimẽtũ totius. ſed ex aliquo ſimili ⁊ ꝓpoꝛtionali ſtõaco:qđ anteqꝫ cõuertaꝛ in ſubaꝫ ſtõaci recipit alterationẽ quãdã ſimilẽ ſube ſtõaci:⁊ eodẽ mõ ſe hꝫ lac ad mãmillas vt viſum eſt.quare ſicut ille nõ eſt chilus vere ⁊ foꝛmaliter:ſic nec illud vere ⁊ foꝛmalr̃ lac: ſed eſt aliqd ſimile lacti vt viſum eſt. Alio mõ põt dici ad rõnem iſtã.ad maioꝛẽ cum diciꝛ.ſicut ſe hꝫ chilus ad ſtomacũ:ſic lac ad mãmillas:dico ꝙ eſt vt ſic:⁊ eſt vt nõ: q2 verũ eſt ꝙ ſicut chilus generaꝛ in ſtõaco per digõnẽ ſtomaci:ita lac in mãmillis per digõnẽ eaꝝ. Itẽ q2 ſicut ſtõacus nõ digerit chilũ pꝛo ſe:ſed pꝛo alio:ita mãmille lac.tñ nõ eſt ſimile in alio:q2 chilus eſt ꝓpter ꝓpꝛiũ nutrimẽtũ coꝛpoꝛis:cuius eſt ſtomacus digerẽs.lac aũt dꝫ eſſe nutrimentũ coꝛpoꝛis extrinſeci.ſ.fetus qui eſt extra matricẽ:⁊ ideo nõ eſt ſiſe:ꝑꝑ qđ rõ non concludit:⁊ hoc eſt.

Et quãdo parit pꝛincipio motꝰ facto. tendit lac ad has mãmillas ſi lactauerit. hꝫ.n.ſic lactãtibus mãmillas ampliores fiunt vene ſm mãmillas. ampliores aũt facte vene a ventre attrahẽtes pingue tradũt mãmillis. eteni ſi vir coierit multũ ampliores fiũt vene. ⁊ magis ducũt coitũ.

¶ Poſtqꝫ Ypo.oſtendit ⁊ declarauit cauſas generatõis lactis: ⁊ qualiter lac generaꝛ tẽpoꝛe motus embꝛiõis.declarauit ẽt quare apparet citiꝰ in mulieribꝰ raraꝝ carniũ: ⁊ poſterius in mulieribꝰ denſaꝝ carniũ. Hic eſt eius intẽtio oſtendere cauſas aſſiduatiõis ⁊ ꝯtinuitatis lactis poſt partũ.⁊ dicit.⁊ qñ ſup.mulier: parit ſcđ ꝓncipio motus.ſ. mãe lactis ad mãmillas:lac.i.mã lactis tẽdit ad has mãmillas:ſi lactauerit.ſup.cõtinue puer.hꝫ.n.ſicut lactantibus mãmillis.i.per hunc moduꝫ fit cõtinua attractio lactis ad mãmillas: ſupp. ⁊ tunc ampliores fiunt vene ſm mãmillas:ſup.q2 inaniuntur: ampliores aũt facte.ſ.vene mãmillaruꝫ attrahentes pingue a ventre.i.a matrice:trahunt.ſup.materiã lactis mãmillis.i. ad mãmillas ſupp.⁊ ibi conuertiꝛ in lac.⁊ tunc declarat hic in ſimili:⁊.n.ſi vir multũ coiuerit.i.h contingit:ſicut qñ vir coit multũ ampliores fiunt vene.ſ.in quibꝰ colligiꝛ ſperma ⁊ magis ducunt coytum ſup. q2 quãdo ſunt ample.i. exinanite attrahunt continue mãm ex qua poſtea ſperma generaꝛ in illis:⁊ ſic vtẽtes multo coitu gnãnt multũ ſperma. ¶ Iuxta iſtam partẽ notandũ ꝙ cauſa quare poſt partũ accidit aſſidua gnãtio lactis:quã ponit Ypo.fundaꝛ ſuper hoc. q2 vene mãmillaꝝ fiunt ampliores ꝙ̃ ꝓus. h aũt ampliatio fundaꝛ in duobus.naꝫ h ampliatio cõſequiꝛ repletionem ſanguinis que fit in venis illis:q2 in mulieribꝰ lactãtibus fiunt vene ample ⁊ mãmille groſſiores: ſic videmꝰ ꝙ in mulieribꝰ nõ lactãtibꝰ fiũt graciles:ſicut ẽt videmꝰ in hoĩbꝰ vtentibꝰ multo coytu vene virge ⁊ vaſa ſpmatis fiũt ampliora:ſed h amplitudo nõ ſolũ fit ex h.lꝫ ẽt inſequiꝛ inanitionẽ venaꝝ q̃ fit ꝑ ꝯtinuã attractionẽ a puero de mãmillis.nã tũc vene mãmillaꝝ ianiunꝛ. nũc aũt h ẽ

regula generalis.ꝙ quãdo fit inanitio a mẽbro attrahũ-
tur alie humiditates ad ipm̃ per nãꝫ vacui: q2 de rõne va
cui eſt attrahere.eſt eñi vna ex cauſis attractiõis.mã aũt
illa attracta cõuertiť in lac.⁊ ideo q2 continue puer ſugit
poſt partũ cõtinue attrahiť ad mãmillas humiditas que
cõuertiť in lac:⁊ ideo cõtinuať gñãtio lactis. ⁊ q2 h mã la
ctis attrahiť cõtinue ⁊ maxime a matrice:ideo dicit a vẽ
tre attrahẽs pingue.ſ.qḋ eſt in ſanguine. h eſt ergo ratio
ſuper quã fundať rõ Hypo. ¶ Sed notandũ ꝙ lꝫ conti-
nuatio lactis poſt partũ non ſolũ fundeť ſup h: q2 fiat in-
anitio a ſuctiõe pueri:ſed ẽt ad hoc multũ facit motus.nã
ſicut apparet per Ga.6°.de interiorib⁹.motus mẽbroꝝ eſt
cã attractionis hũiditatũ ad ipſa.vnde videmus ꝙ mem
bra que magis moueñť magnificañť ex cõcurſu hũidita-
tum ad ipſa.⁊ iõ dicebat ibi Gal.ꝙ opatio mẽbri magnifi
cat ⁊ ingroſſat mẽbrũ.⁊ ideo in vtentib⁹ coytu magnifica
tur mẽbrũ virile. in alꝫs aũt paruificať. q2 ergo mãmille
poſt coytũ ſunt in cõtinuo motu: ideo magnificať ⁊ gñãť
ꝯn⁹ lac ex attractõe hũiditatis ad ipſas.in alꝫs ãt defiť.

Uia ſuperius ꝓmiſſuꝫ eſt ingrere de loco
deciſionis ſpermatis qḋ eſt ꝑncipale
agens in gñãtiõe fetus:vt viſum eſt ſupra. Jõ
querať vtrũ ſperma decidať a toto vel a pte:
⁊ ſi decidať a toto quõ decidať. ſi a parte a q̃
parte ḋcidať:⁊ eadẽ qḋ de mẽſtruo mulieris.Et arguiť ꝓ:
ꝙ decidať a toto:q2 q̃to aliq̃ delectatio eſt maior:tãto fit
ſm plura mẽbra.ergo delectatio que fit in toto fit ſm oĩa
mẽbra. Tunc arguiť.illa ſupfluitas deciḋiť a toto in cui⁹
emiſſione accidit delectatio ſuper oĩa mẽbra:ſed in emiſ-
ſione ſpermatis hora coitus eſt ſm oĩa mẽbra delectatio.
ergo ſpermatica ſupfluitas deciḋiť ab oĩb⁹ mẽbris. Ma-
ior pꝫ ex ꝓſuppõne facta. Minor appeť. q2 ſi nã delectať
in emiſſione ſupfluitatũ vni⁹ particule. ergo maxime de-
lectať cũ erit expulſio a toto corpore. Cuꝫ aũt in emiſſiõe
ſpermatis fit delectatio ſm oĩa mẽbra. vt pꝫ.g̃ deciḋiť a
toto. ¶ ꝓ.illa ſuperfluitas deciḋiť a toto ⁊ ab oĩbus mẽ
bris ex qua generať aliqḋ qḋ aſſimilať generanti ſm oĩa
mẽbra:ſed ſperma eſt hꝫ.ergo ⁊c̃. Maior pꝫ. q2 nõ poſſet
aliter genitũ aſſimilari toti:niſi a toto decidereť. Minor
pꝫ. videmus.n.ꝙ fetus ſimilať parẽtib⁹ adeo ꝙ vt dicit
phs 2° de gñãtõe aĩaliũ.eſt qñq; ſimilis patri ſm ſtigma-
ta.⁊ ideo dicit phs viſum fuiſſe quedã filiũ hñteꝫ cicatri-
cem in brachio ſimilẽ ei que erat in patre. h aũt non eſſet
niſi decidereť ſperma a toto.quare ⁊c̃. ¶ ꝓ.videmus ꝙ
ex aĩali diminuto generať fetus diminut⁹ ſiue ex colobo
generať colobus. h aũt nõ eſt:niſi ꝑꝑ defectũ particule a
qua debebat decidi ſemẽ. g̃ h eſt ſignũ ꝙ decidať a toto.
¶ ꝓ.ſicut in gñãtiõe videť eſſe aliqḋ ex quo genereť to-
tuꝫ ſic videť eſſe aliqḋ ex quo fiat vnaqueq; pars. ſi ergo
vnaqueq; pars aĩalis fit ab aliqua pte ſibi corñdente in
ſpermate.g̃ totũ fiet ex toto ſemine. ſed nõ poſſet fieri ex
toto niſi decidereť a toto.ergo ſperma deciditur a toto.⁊
iſta rõ ꝑma fronte videť ire ad intentionẽ Auicen.3°.cañ.
vbi dicit ꝙ ex vnoquoq; mẽbro ꝑncipali eſt ei fons:⁊ ex
alꝫs ẽt membris oꝫ vt ſit reſudatio ad iſtas radices:⁊ ad
hanc ẽt intentionẽ videť ire Haly in cõmẽto tegni. de ſi-
gnis teſticuloꝝ.⁊ h rõ eſt eadẽ quaſi cũ ſcḋa.niſi q2 h ma-
gis ſpecificat illã. ¶ Scḋo oſtẽdiť ꝙ ſpma decidať a ce-
rebro.⁊ hoc ꝓbať ſigno ⁊ rõne. ſignuꝫ aũt h⁹ eſt duplex.
vnũ eſt:q2 ſi abſcindañť quedã vene que ſunt poſt aures:
tunc nõ amplius generat hõ. vt dicit Gal.in li° de ſõmia.
⁊ Hypo. h aũt nõ videť eſſe:niſi q2 ſperma nõ põt a cere-
bro amplius deſcẽdere:ꝑꝑ qḋ ſequiť ſterilitas. 2m ſignũ
eſt.q2 cerebrũ in coytu inter cetera mẽbra magis debili-
tatur.hoc aũt nõ eſſet:niſi ſpma decidereť ab eo.ideo ⁊c̃.

⁊ ideo recitatur ab Alberto in ſuo lib° de aĩalibus. ꝙ fuit
monacus griſeus qui coyuit.96.vicib⁹ ⁊ mortu⁹ fuit inde:
qui qñ fuit anotomiꝫatus nõ fuit ei inuentũ cerebruꝫ.ne-
ſcio ſi dicit verũ tñ hoc recitať. ¶ Hoc ẽt arguo rõne.q2
illa ſuperfluitas deciḋiť a cerebro que magis ꝓportiona-
tur cerebro ⁊ diſpõnibus cerebri.ſed ſperma eſt hꝫ.g̃ ⁊c̃.
Maior pꝫ.q2 ſuperfluitas ⁊ res deciſe aſſimilantur eis a
quib⁹ deciduñť. Minor apparet.q2 ſperma eſt humiduꝫ
⁊ albũ ⁊ viſcoſum:ſicut cerebrũ.quare ⁊c̃. ¶ Tertio pro-
bať ꝙ decidatur ab epate.q2 illud deciditur ab epate qḋ
eſt ſuperfluũ alimẽti vltimi.ſed ſperma eſt hꝫ.g̃ ⁊c̃. Ma-
ior pꝫ.q2 exhibet vltimũ alimentũ ⁊ cõe toti corpori.ſ.ſan
guinem. Minor eſt phi.ꝑmo de gñãtione aĩaliũ. dicit.n.
ꝙ ſperma eſt vltimũ alimenti.ergo ⁊c̃. ¶ 4°.arguitur ꝙ
decidatur a corde auc̃te phi 3° ⁊ 4°. de gñãtione aĩalium.
¶ Circa ſolutioneꝫ h⁹ q̃ōnis ſic intendo ꝓcedere. q2 ꝑmo
recitabo q̃tuor opiones alioꝝ magis famoſas ⁊ friuolas
dimittã iꝓbando vnãquãq; per ſe. 2° ponã quintã opi-
nionẽ Ar.⁊ veram intelligendo eã vt intelligo ⁊ ipſaꝫ cõ
firmando ⁊ declarando. 3° diſſoluam quaſdã difficulta-
tes potentes oriri circa veram opinionẽ.
¶ De ꝑmo ergo dico ꝙ de ſolutiõe hui⁹ q̃ōnis multiplex
inueniť opinio in genere:tñ poſſunt reduci ad duas.qdaꝫ
eniꝫ ponunt ꝙ decidať ab oĩbus mẽbris.quidã ponũt ꝙ
decidatur ab vno mẽbro ꝑncipali.⁊ ꝑma opio eſt biparti-
ta.nam quidã ponũt ꝙ ſperma decidať ab oĩbus mẽbris
ſimul: ⁊ alꝫ ꝙ indetermiate.ſ.ꝙ põt decidi ab oĩb⁹ ſic ꝙ
nõ magis ab h mẽbro q̃ ab illo. Iteꝫ ꝑma rõ que dicit ꝙ
ſperma ſimul deciḋiť ab oĩbus mẽbris fuit bipartita. nã
quidã dixerunt ꝙ deciditur a quolibꝫ mẽbro ſic ꝙ aliqḋ
deciditur de ſuba mẽbri:vt recitat Ar.tñ h opio nõ tene-
tur mõ:ſed antiquitus. Alꝫ aũt dixerũt ꝙ deciḋiť ab oĩ-
bus partib⁹.q2 deciditur ab alimento diſtributo ⁊ parti-
to ad ſingula mẽbra corporis. ⁊ huic opioni videtur ꝯcor
dare ꝑma fronte ſnia Aui.3°.cañ.caplo de ſpmate.vbi di-
cit.ꝙ ſpma deciditur ex quarta digõne. Illi aũt qui dixe-
runt ꝙ nõ ſimul:ſed indeterminate a quacũq; pte q̃cũq;
ſit illa.moueban̄ť per ſiľe in plantis. q2 ſicut eſt de ſemie
⁊ fructu plante:ita eſt de ſemine hoĩs: nũc aũt videm⁹ ꝙ
quacũq; parte proiecta in terrã rami vel ſeminis gñãtur
ſemen ⁊ fruct⁹ ⁊ planta:ita ⁊ cuiuſcũq; ꝑticule ſupfluitas
veniat ad teſticulos ẽ nata gñãre fetũ. Illi aũt qui dicũt
ꝙ ſemẽ deciditur ab aliqua parte determinata:ſunt ẽt bi-
partiti. nã quidã dicũt ꝙ deciditur a cerebro: ⁊ h opinio
imponiť Hypo.nunq̃ tamen inueni ꝙ diceret hoc qui-
dam autẽ ꝙ ex corde vt Ariſto. In genere g̃ circa iſtã q̃ō-
nem ſunt q̃nq; opiones:ſed q2 quatuor iſtaꝝ opionũ ſunt
falſe.ideo oꝫ ipſaruꝫ oſtendere falſitatẽ. ¶ Prima ergo
opinio que poniť ꝙ ſperma deciditur ex ſuba oĩum mem
broꝝ eſt falſa: ⁊ ipſam iꝓbat phs per q̃tuor rõnes ꝑmo
de gñãtõe aĩaliũ. ¶ Prima eſt h.q2 ſi ſpma decideretur
ex ſuba oĩum mẽbroꝝ:tunc ſequeretur ꝙ ipm̃ ſpma eſſet
qḋdã paruũ aĩal.ſed ꝯñs eſt falſuꝫ.g̃ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis
eſt nota.q2 ſperma nõ eſt aĩaluꝫ formaliter.ꝯña ꝓbať.q2
ſi ſperma deciditur a qualibꝫ parte aĩalis: tunc nõ differt
a toto animali:niſi ſm magnũ ⁊ paruũ: ſed magnũ ⁊ par-
uum nõ diuerſificãt ſpecieꝫ. vt dicit Haly in cõmẽto te-
gni circa ꝑncipiũ.g̃ ſperma erit eiuſdẽ ſpẽi cuꝫ aĩali a quo
deciditur: ⁊ per ꝯñs erit quoddã aĩal. ¶ Scḋa rõ eſt:q2 ſi
ita eſſet:tũc ſequereť ꝙ coytus fieret cuꝫ triſtitia ⁊ pena
maxima.ꝯñs eſt falſuꝫ.g̃ ⁊ añs.falſitas ꝯñtis eſt nota. q2
videmus coytum fieri cum delectatiõe maxima.ꝓbatio
ꝯñtis.q2 nulla particula põt ſeparari a mẽbro ſine ſolõne
ꝯtinui:ſed ſolutio cõtinui eſt cã doloris. g̃ ſolutio cõtinui
ab oĩbus mẽbris eſt cã maximi doloris. g̃ coytus fiet cuꝫ

Fundación Uriach

triſtitia cum maximo dolore:qꝺ eſt falſum. ergo ⁊ ꝓmus.
¶ 3ª rō eſt:q2 ſi ita eſſet:tunc ſequeref:vt dicit Ar.ꝙ qui
libet fetus vel hō eſſet maſculus ⁊ femina ſil. ſed ꝯñs eſt
falſum.ergo ⁊ añs.falſitas ꝯñtis eſt de ſe nota. ꝓbatio cō
ſequentie.q2 ſi decideref a quolibꝫ:tunc aliqua pars deci
deretur a pudendo maſculi ⁊ aliqua a pudēdo mulieris:
⁊ ſic fieret maſculus rōne pudēdi maſculi ⁊ femina rōne
pudendi femine. h aūt eſt falſuꝫ. ergo ⁊ id ex quo ſequif.
¶ 4ª rō ad ideꝫ eſt.q2 ſi decideref ſperma a qualibꝫ par
te:tunc ſequeref ꝙ omnis fetus eſſet quoddā monſtrum
in nā.ſed ꝯñs eſt falſuꝫ.ğ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis eſt nota.ꝓ
batio ꝯñe.q2 ſi in ſpermate eſſent oēs partes aīalis:tunc
oēs eſſent indiſtincte ⁊ cōfuſe ꝓpter motuꝫ ſpermatis in
ſuo deſcenſu qꝺ moueſ multis circūuolutionibꝰ:⁊ ſic nul
lum mēbrū eſſet in ꝓprio ſitu:ſed caput eſſet vbi deberet
eſſe pes:vel manus eſſet vbi deberet eſſe caput : ⁊ os vbi
deberet eſſe vena vel caro:⁊ ſic de alijs. h aūt ſunt īpoſſi
bilia.ergo ⁊ īpoſſibilis eſt illa poſitio.

¶ Sc̄da poſitio que magis eſt rōnalis non valꝫ. que dicit
ꝙ ſperma deciditur ab alimento partito ⁊ diſtributo ad
oīa membra.eſt.n.magis rōnalis q̄ ꝓma : q2 hec euitaret
oēs ꝓdictas quattuor rōnes. ſed lꝫ poſſet reduci ad veruꝫ
itellectuꝫ vt videbiſ in pōne.tñ ſic ꝓlata ē falſa. ¶ Et rō
huius eſt triplex. Prima eſt: q2 ſi ſic eſſet vt iſti dicūt tūc
ſequeref ꝙ ſemper ex aīali diminuto generaref aīal di
minutū:ſed ꝯñs eſt falſuꝫ.ğ ⁊ añs.falſitas ꝯñtis eſt nota.
q2 videmus ꝙ pater carens pede generat filiū hñtē duos
pedes:⁊ carens oculo generat filium cū duobus oculis:⁊
ſic de alijs.ꝯña declaraf.q2 ſi ſperma decidif: vt tu dicis
ab alimento diſtributo ad mēbra:tunc cū pater careat il
lo pede ab illa particula nō poterit decidi. ergo tūc ſꝑma
ab alijs particulis decideref ⁊ nō hſet potentiā generan
di illam particulā.quare ⁊c̄. ¶ 2ª rō ad idem.q2 ſi h eſſet
ꝙ ſperma decideref ab alimento partito ⁊ diſtributo ad
ſingulas partes:tunc ſequeref ꝙ in ſpermate eſſet diuer
ſitas partis manifeſta.ſed ꝯñs eſt falſum.ğ ⁊ añs.falſitas
ꝯñtis eſt nota.q2 ſperma eſt ſimiliū partiū.⁊ ideo dicebat
Auic.ꝙ ex ſpermate homiomero fiunt mēbra diſſimiliū
partiū.ꝯña declaraf. q2 alimētū partitū ⁊ diſtributū per
mēbra iam eſt factū ꝓpriū mēbris ⁊ in ꝓpinqua aſſimi
latione ad mēbrū.ſi ergo mēbra ſunt diſticta inter ſe ma
nifeſte ſic alimentū hſet partes diſtinctas: ⁊ per ꝯñs ſper
ma deciſum ab eo.vnde ſiquis videret alimentū ꝓpriuꝫ
oſſis ⁊ carnis:venaꝝ ⁊ arteriarū videret in eo maximam
diuerſitatē. ¶ 3ª ratio ad idē.q2 ab illo nō decidiſ ſꝑma
qꝺ eſt diſpōnis ꝯrie ei que dꝫ eſſe in ſpermate.ſed alimen
tum partitū ⁊ diſtributū ad membra eſt hꝫ.ğ ⁊c̄. Maior
ꝓpō pꝫ.q2 deciſum dꝫ aſſimilari ei a quo decidif:⁊ nō oīo
ſibi ꝯriari. Minor appet.q2 alimentū cū ſit mā mēbroꝝ
q̄to magis ꝓcedit verſus mēbꝛū: tanto magis diſponif
ad paſſionē.q2 mãe eſt pati.nam nutrimentum nō vadit
ad mēbra niſi īmutetur ⁊ patiaf a virtute mēbri. ſperma
aūt dꝫ habere maxime virtutem actiuā. q2 dꝫ producere
fetum.cum ergo actiuū ſit ꝯrium oīo paſſiuo.ergo qꝺ ma
xime appropriabiſ paſſiōi erit cōtrariū ei qꝺ maxime ap
propriaf actioni.cum ergo ſperma ⁊ alimentū diſtributū
in partes ſit hꝫ nō poterit ſperma decidi ab eo.

¶ 3ª poſitio que adhuc eſt ꝓbabilior poſuit ꝙ ſꝑma deci
daf ab alimento partium per indriam.que ēt ſaluaret ꝙ
aīal diminutū nō ꝓpter h gnāret aīal diminutū:lꝫ poſſet
ſic intelligi ꝙ traheref ad bonū intellectū: tñ vt ꝓfertur
eſt falſa.Et rō huius eſt.q2 ſi hoc eſſet:tunc ſequeretur ꝙ
ſperma nō eſſet aptū ad generandū omne:ſed ꝯñs eſt fal
ſum.ğ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis eſt nota per phm 2º de gnōne
aīaliū.vbi vult ꝙ ſperma dꝫ eſſe aptū ad gnāndū omne.
ꝓbatio ꝯñtie.q2 cū nutrimentū cuiuſcūq; mēbri ſit ei ap
propriatū non eſſet aptū nutrire oēm aliam partē nec ge
nerare:ſed ſolū hſet virtutē generandi illud a quo decidi
tur:nec decideref ab aliquo mēbro qꝺ eſſet in potētia ad
oīa mēbra:ſicut eſt cor vt videbiſ.ſed ſi decideref ab ali
mento alterius partis nō poſſet eſſe aptū ad omne:nec ſi
cut ꝓncipiū actiuum: nec ſicut ꝓncipiū paſſiuū. quare ⁊c̄.
¶ P.ſi h eſſet tunc ſequeref ꝙ quecūq; particula poſſet
ꝓus generari:ita ꝙ aliqñ poſſet incipere generatio ab epe
vel cerebro: vel a manu : vel a pede: ⁊ ſic de alijs. ſed ꝯñs
eſt falſuꝫ.ergo ⁊ añs.falſitas ꝯñtis eſt nota.q2 ſicut appa
ruit ſupra in gnātione partiū aīalis dꝫ eſſe ordo:cū nō ſit
ſimultanea.ſed ſucceſſiua.ordo aūt ſemꝑ eſt cū ꝓori ⁊ po
ſteriori.⁊ ideo ſupra dicebat Ypp.ꝙ ꝓmo opꝫ generari
membra interiora q̄ exteriora: ⁊ de numero interioꝝ pri
mo ꝓncipalia: ⁊ inter ꝓncipalia ꝓmo dꝫ generari cor qꝺ ē
potentia totū aīal. ꝓbatio ꝯñtie.q2 ſicut apparet per Ar.
3º de gnātione aīaliū.ꝓmo generaf ex aliquo illud qꝺ ma
xime eſt in ꝓpꝑtu:cuꝫ in ſpermate ſit maxime in ꝓpꝑtu
illa particula a quo decidiſ: cum magis ei ſimileſ cuꝫ ſit
eius ſupfluitas.quādo ergo decidiſ a cerebro ꝓus genera
biſ illud mēbrū:⁊ ſic de alijs.Cum ğ h ſit falſum.falſum
eſt id ex quo ſequiſ.ſequiſ aūt ex pōne tertia. q̄re illa eſt
falſa. Nec valet rō coꝝ qñ dicunt ꝙ ſimile eſt de ſemine
deciſo a plāta:⁊ de ſpermate in aīali. Dico ad hoc ꝙ eſt vt
ſic ⁊ eſt vt nō.nō.n.opꝫ ꝙ ſit oīno ſimile.nam planta ē ali
quid imperfectuꝫ reſpectu aīalis. q2 pōt abſciſſa viuere ⁊
generare eo ꝙ in ipa eſt ꝯfuſio ⁊ idiſtinctio partiū. ⁊ ideo
quo ad hoc nō eſt ſimile in aīali. ita ꝙ ſemē deciſum a q̄
cunq; particula poſſet ꝓpterea gnāre. ſed in hoc eſt ſimi
le:q2 ſicut ſit deciſio ſpermatis ab aliqua particula ꝓnci
pali in aīalibus:ita ſit deciſio ſeminis ⁊ fructus in plantis
ab aliqua particula ꝓncipali.ſ.a nodo. vnde aſplātatio nō
fieret nec viueret:niſi remaneret ibi nodus:in quo eſt vir
tus ꝓncipalis:ſicut in quodā ꝓncipio:⁊ i nodo ſolo ſit ger
minatio. vnde videmus ꝙ ſi aſplanteſ cāna vna in lōgū.
tunc germinabit in quolibet nodo ⁊ ſoluꝫ in nodo.in ani
mali aūt nō eſt ſic.⁊ ideo non valet.

¶ 4ª etiaꝫ poſitio.que ponit ꝙ ſperma decidaf a cerebro
ſtare nō pōt.Et rō huius pōt eſſe multiplex. Prima eſt:q2
ab illo mēbro nō dꝫ decidi ſperma qꝺ hꝫ modicaꝫ calidi
tatem:ſed cerebrū eſt hꝫ.ğ ⁊c̄. Maior pꝫ.q2 ſperma debꝫ
eſſe multe caliditatis:q2 generat ꝑ multā caliditatē ſpi
rituū que eſt in ipſo. Minor appet.q2 cerebrū ponitur de
frigidioribus mēbris aīalis.quare ⁊c̄. ¶ Itē ſequerentur
illa duo incōuenientia ſuperius dicta.ſ.ꝙ nō eſſet natum
ad generādū omne. Item ſequeref ꝙ ꝓus gnāref cerebꝝ
q̄ aliqꝺ aliud membrū.Et deducanf rōnes iſte vt prius.
cum ergo h ſint impoſſibilia:īpoſſibile eſt illud ex quo ſe
quitur.ſ.ꝙ ſperma decidatur a cerebro.

¶ 5ª opinio fuit Ar.poſuit.n.ꝙ ſperma decidaf a corde:⁊
hanc opinionē reputo verā eſſe intelligendo ipam eo mō
quo dicā. ¶ Ad cuius euidentiā eſt ꝓmo intelligendū ꝙ
qñ queriſ vtꝝ ſperma decidaf a toto vel a parte. ⁊ ſi a to
to quō:⁊ quō ſi a parte.ꝙ ſperma pōt mihi duo noīare.q2
vno mō noīat oēm ſupfluitatē deſcendentē a mēbris ad
teſticulos ⁊ in eis retineſ ⁊ expelliſ in hora coytus : ita ꝙ
accipiſ iſto mō large.ſiue ſit ſupfluitas pura:ſiue non pu
ra:⁊ ſiue gnātiua:ſiue nō gnātiua. Alio mō pōt accipi ſtri
cte ⁊ ꝓpꝛie.ſ.pro ſupfluitate pura hñte virtutē generati
uam que deſcēdit per vaſa ſeminalia ad teſticulos in ho
ra coytus:⁊ q2 forte ꝓmus modus videf aliquibꝰ incōue
niens.ſ.ꝙ ſuperfluitas nō pura non hñs vim gnātiuā ve
niat ad teſticulos in hora coytꝰ declaro ſic accidere ꝯñaꝫ.
auct.ꝑhi ꝓmo de gnātiōe aīaliū. dicit.n.ſic.adhuc. cuꝫ ſit

Fundación

tollantur alie ſupfluitates.ſup.alleuiaꝛ corpus: nõ ſoluꝫ ſperma qđ aſcendit.i. recedit a corpore. ſed ẽt alie mixte virtutes.i.ſupfluitates. his ſimꝛ abeunt.ſ. ſpermatibꝰ.he aũt ſunt langoroſe ⁊c̃. vnde vult ibi phs ꝙ aliqñ exeunt per viaꝫ ſpermatis quedã ſupfluitates inutiles a quibus alleuiaꝛ corpꝰ que ſi detinerenꝛ poſſent eſſe cauſe malarum egritudinum ⁊ difficilium.

¶ Tunc dico ad qõneꝫ ꝙ ſi queſtio querat de ſpmate large accepto: dico ꝙ talis ſuperfluitas põt decidi a corpore toto ⁊ a quacunqꝫ parte: nullũ.n.eſt dubiũ ꝙ nã per illas vias põt euãre ſupfluitates illas:ſed de hoc ſpermate nõ querit queſtio. Si aũt loquamur de ſpmate ꝓpriе dicto: qđ eſt ſuperfluitas vltima vtilis hñs virtutẽ generatiuã: dico ꝙ talis ſupfluitas decidiꝛ a corde.i.a ſupfluo nutrimento cordis. ¶ Ad cuius declarationeꝫ aduertendũ ꝙ de rõne talis ſpermatis videnꝛ eſſe duo ſicut ſperma duo hꝫ in ſe.ſ.qꝛ hꝫ aliquid mãle ⁊ aliquid formale.nam ſicut apparet per phm pmo de gñatione aĩaliũ. vbi inueſtigat quid eſt ſperma. mãle quidẽ in ſpermate eſt corpulentia que eſt in ipſo: que idẽ ẽ qđ ſupfluitas vltimi alimẽti.formale aũt eſt eſſe pncipiũ gñationis. ¶ Tunc dico ꝙ ſi loquamur de ipſo qđ eſt formale in ſpmate ꝙ ſperma vt ſic pmo decidiꝛ a corde tanq̃ a pncipio pmo.mediate tñ.ſed ſecundario ⁊ imediate deciditur a vaſis ſeminalibus.Et rõ huius eſt.nam declaratũ fuit pmo can̄.fen pma.caº de virtutibus miniſtrantibꝰ ꝓlixe in qõne quadaꝫ:ꝙ cor eſt pmũ pncipiũ oĩum virtutũ: tñ in actu cõplemẽti opõnis ipſaꝝ oportet hr̃e quedam organa ⁊ diuerſa adiuuãtia ⁊ deſeruientia cordi.vt cerebrũ in cõplemẽto operationuꝫ aĩalium.epar in cõplemẽto nãliuꝫ. teſticulos cũ vaſis ſeminalibus in cõplemẽto operationũ gñationis. Cũ ergo virtus gñatiua ſit virtus quedã nãlis eius pmũ pncipiuꝫ erit ex corde. tñ imediate ⁊ ſecũdario ꝓfluit a teſticulis ⁊ a vaſis ſeminalibus tanq̃ ab eis que modificãt ⁊ determinant ſpm̃ gignitiuũ ꝓfluentẽ ex corde ad talem modũ ꝯnis: per quã eſt aptus in opus gñatiõis. ¶ Et pp̄ h̃ non reputo bene dictũ id qđ cõiter cõſueuit a modernis teneri.ſ.ꝙ cũ ſpermate deſcendit ſpũs cuiuſcunqꝫ mẽbri pncipalis ad teſticulos in hora coytꝰ: vel in actu coytus.ſ.animalis a cerebro. vitalis a corde. nãlis ab epate. Et rõ hꝰ eſt.quare hoc nõ eſt bñ dictũ. qꝛ ſi h̃ eſſet: cũ iſti ſpũs ſint actu ⁊ formaliter diſtincti:ſequereꝛ ꝙ in ſpmate ẽt eſſent diſtincti:hoc aũt eſt falſum.qꝛ ſperma eſt iuba homiomera.vnde dicebat Auic.9º de aĩalibus. ꝙ nõ eſt modus diuidendi ſpũs in ſpermate:qꝛ nõ eſt ſpũs vnus hñs potentiam gñãdi plura.aliud aũt eſt repire in ſpermate qđ eſt mãle magis: ⁊ h̃ eſt corpulentia ſpmatis: ⁊ de hoc magis querit qđ h̃ a quo decidaꝛ.⁊ dico ꝙ deciditur ab alimento qđ ſuperfluit ex digõne cordis: ⁊ h̃ declaraꝛ auc̃te ⁊ ratione. Auc̃te ꝑ phi 2º de gñatione aĩaliuꝫ. volentis oſtendere ꝙ oẽs femelle emittunt menſtruũ in gñatione. maſculoꝝ aũt quidã ſic ⁊ quidã nõ. vnde dicit ꝙ quedã femine emittunt aliquid in maſculũ vt in ſuo mẽſtruo recipiatur virtus gñatiua:tanq̃ portãtes mãm ad conditorẽ:ac ſiquis portaret ferrũ ad fabrũ vt induceret formã cultelli:⁊ volens oſtẽdere locũ a quo tale mẽſtruũ ⁊ ſpma deciditur dicit ſic.ſed ſicut que emittũt coqui in genitura motu operaꝛ ⁊c̃.Ecce ꝙ phs expſſe ponit ꝙ ſperma decidiꝛ a corde:qꝛ dicit ꝙ ab aĩalibus hñtibus dyafragma qđ diuidit ſpũalia mẽbra a nutritiuis:ſup qđ ſubcintorium vel dyafragma eſt locatũ cor vel ꝓportionale cordi.locus generationis hũiditatis ſpmatice eſt cor vel ei ꝓportionale.verũtñ quidã dicunt ꝙ h̃ phs nunq̃ expreſſit ꝙ decidereꝛ a corde:tñ ipſi decipiunꝛ:qꝛ nõ viderũt iſtũ paſſuꝫ: ⁊ cã deceptionis coꝝ eſt:qꝛ phus in pmo de aĩalibus. vbi pertractat iſtã qõnem nõ exprimit hoc. ¶ Itẽ phs in 4º de gñatione aĩaliũ. caº de lacte h̃ idẽ inſinuat. dicit.n.ſic: h̃ autẽ ſpermatica ſuperfluitas ſegregaꝛ pp̄ cãm dictam in his qui a pncipio ſermonibꝰ: ſunt aũt maſculoꝝ ſuperflua ⁊ menſtrua mulieribꝰ ſanguinee nãe.hꝫ aũt pncipiũ ⁊ venaꝝ eſt cor. h̃ aũt in particulis his ꝓpter qđ pmo hic .ſ.in corde nec̃iam ꝑmutationẽ manifeſtaꝫ talis ſupfluitatis.ecce ꝙ manifeſte vult ꝙ eſt pncipiũ hꝰ humiditatꝭ ſpmatice ⁊ venaꝝ in quibꝰ talis mã cõtineꝛ. ⁊ ſubdit.propter qđ quidẽ voces permutanꝛ.⁊ maſculoꝝ ⁊ femellaꝝ cuꝫ incipiunt ſpma ferre.pncipiũ.n.vocis hinc eſt.ſ.a corde.altera aũt ſit altero ſcđ mouente.ſ.corde. Ex dictis g̃ apparet ꝙ de intentione phi eſt expſſe ꝙ ſpma decidaꝛ a corde. ¶ Rõne aũt ſic declaraꝛ. Iuxta ꝙ cõſiderandũ quid ſit ſperma. nã ſperma vt inueſtigat phus in pmo de gñatione aĩalium.eſt ſupfluitas nõ qualiſcũqꝫ: ſed vtilis: ⁊ nõ cuiuſcũqꝫ:ſed alimenti: ⁊ nõ cuiuſcunqꝫ alimenti ſed vltimi:in qua ſupfluitate eſt potẽtia ad omne: ꝙ aũt ſperma ſit ſuperfluitas phus ꝓbat ſic.qꝛ ea que reperiunꝛ in nobis gñaliter videnꝛ eſſe.5.qꝛ vel eſt pars noſtri corporis:vel res ꝑter nãm:vel alimẽtũ:vel ſupfluitas: ⁊ ſupfluitas vtilis vel inutilis.mõ ſpma nõ eſt in nobis:ſicut pars vel mẽbrum:qꝛ pars remanet in nobis: ſpma aũt ſeparatur a corpore.ergo nõ eſt pars.nec res ꝑter nãm. qꝛ ſpma ordinaꝛ a nã in finẽ.ſ.ad gñõnẽ.res aũt ꝑter nãm nõ. iteꝫ nec eſt alimẽtũ noſtri corporis:qꝛ alimentũ ingreditur in corpus noſtruꝫ.ſpma aũt ſepaꝛ. Relinquiꝛ g̃ ꝙ ſpma ſit ſupfluitas.aut ergo eſt ſupfluitas vtilis aut inutilis.nõ ẽ inutilis:qđ ꝓbat phus.qꝛ ſi hoc eſſet:tũc maxime accideret in hoĩbus langoroſis repletis malis ⁊ inutilibꝰ ſupfluitatibus ⁊ nõ in ſanis:cuius ꝯriũ videmus: qꝛ h̃ ſupfluitas magis abũdat in ſanis.concludiꝛ ergo ꝙ ſpma ſit ſupfluitas vtilis. Item ſpma eſt pncipiũ gñationis: ⁊ per ꝯñs nõ eſt ſupfluitas pura:cũ in ipſa nulla ſit virtus nãlis.ergo ẽ ſupfluitas alimenti. Aut g̃ eſt ſupfluitas alimẽti pmi aut vltimi:ſed nõ eſt ſupfluitas pmi alimẽti: qm̃ talis ſuperfluitas eſt indigeſta ſicˀ eſt flegma. ſpma aũt eſt pfecte coctum ⁊ digeſtũ. item qꝛ ſupfluitas pmi alimẽti eſt multa: ſpmatica v̓o ſuperfluitas eſt pauca.q̃re nõ erit ſupfluitas pmi alimẽti.relinquiꝛ ergo ꝙ ſit ſupfluitas vltimi alimẽti:qđ põt diſtribui ad vnãquãqꝫ partẽ: ⁊ qꝛ tale vltimum alimẽtũ eſt mẽbris ꝓpinquuꝫ: ⁊ ab eo decidiꝛ ſpma anq̃ recipiat mẽbroꝝ diſpõnẽ:iđ dicebat phus pmo de gñõne aĩaliuꝫ.ꝙ accidit ꝙ eius euãtio eſt valde diſſolutiua.hoc aũt nõ eſſet niſi poſſet diſſolui a qualibet pte.qꝛ qñ ſit ſuperfluitas coytus auferꝛ mã nutritiua mẽbris ꝓpinqua. pp̄ qđ ipſa diſſoluunꝛ. ⁊ ppea dicit ibi phs: ꝙ h̃ hũiditas nõ diſſoluiꝛ a pueris:qꝛ indigent multo nutrimẽto ⁊ augmento.nec in ſenibꝰ ꝓpter defectũ nãlis hũiditatis ⁊ caloris:ſed in iuuenibꝰ:qꝛ deficit opatio augmẽtatiue.iđ qđ cõſueuit cedere in augmẽtũ aĩali cõpleto tendit in humiditatẽ ſpermaticã. vnde dicit ſic. Adhuc v̓o ibi nõ exiſtit ſperma:neqꝫ in pma etate:neqꝫ in ſenectute neqꝫ in infirmitatibꝰ:in iſirmitatibꝰ qdẽ pp̄ ipotẽtiã:in ſenectute aũt ꝓpter nõ digerere qđ ſufficiẽs ẽm nãm. iuuenibꝰ aũt exiſtentibꝰ ꝓpter augmẽtationẽ pueniꝛ ei cõſumptũ eſſe ⁊c̃. ⁊ ſic pꝫ ꝙ ſperma eſt in potẽtia ad generãdũ omne.qꝛ aliter nõ eſſet pncipiũ gñationis. ¶ Ex dictis g̃ appꝫ quid eſt ſpma.qꝛ eſt ſuperfluitas vtilis alimẽti vltimi hñs potentiã generandi omne.⁊ ex hac inueſtigatiõe concludiꝛ ſtatim ꝓpoſitũ pncipale.ſ.ꝙ ex quo ẽ in potẽtia ad omne nec̃io ſequiꝛ ꝙ decidaꝛ a corde:qꝛ cor eſt id qđ eſt in potẽtia ad omne ⁊ totuꝫ aĩal.⁊ qđ pmo generaꝛ ⁊ in quo pmo aĩa infundiꝛ.ſperma ergo eſt ſupfluũ vltimi alimenti qđ ſuperfluit ex corde. Et vlterius:qꝛ hoc alimentũ cõtineꝛ

Fundación Uriach

in venis ꝛ artarijs que ſunt vaſa ꝓcedentia ex corde cõia
toti corpori:ideo ſpmatis mã cõtinet̃ in venis ꝛ artarijs.
¶ Ex quo vlterius appet ꝙ nõ ſemp opꝫ ꝙ talis ſupfluí-
tas cõtineatur in corde:ſed ſufficit ꝙ ſit cõtentũ in venis
ꝛ artarijs que ſunt vaſa cõia.ꝛ ideo dicebat phus ꝑmo de
gnãtione aialiũ.ꝙ ſperma eſt ſupfluitas vltimi alimenti
diſtributi per ptes.nõ intelligatis ꝙ ſit actu diſtributum
iam ꝛ aſſimilatũ partibꝰ.qꝛ hec opio fuit ſuperius ĩproba
ta.ſed ꝙ poſſibile eſt diſtribui per partes. ¶ Et ꝓpea di-
cit ibi phus ꝙ ſperma eſt nãe ſanguinee.non differt aũt a
ſanguine:niſi qꝛ eſt magis decoctuꝫ ꝗ̃ ſanguis.nam dicit
phs ꝙ multũ coeuntes emittũt ſanguinẽ. vnde dicit ſic.
manifeſtũ qꝛ ſanguinei erit vtiqꝫ ſupfluitas alimẽti ſper
ma eius qḋ in partes diſtributi vltimi.ꝛ qꝛ ſanguis eſt ali
mentũ cõe:ideo etiã ꝛ ſperma decidetur ab alimẽto cõi:
qḋ eſt in potẽtia ad oĩa mẽbra:mediante virtute cordis:
ꝛ ideo phs ſtatim poſt ſubdit.itaqꝫ ſperma eſt:ꝙ manus
aut qḋ faciei aut ꝙ aialis totius ꝛ determinate manꝰ:aut
facies aut totũ aial.ꝛ equale illoꝝ.ſ.mẽbrorum:vnũqḋqꝫ
actu tale ſperma virtute ꝛc̃.Cõcludit̃ ergo ꝙ ſperma de-
cidatur a toto.i.a corde qḋ eſt totum in potẽtia:ꝛ h̃ eſt ve
ritas queſtionis hꝰ ꝛ nulla alia.

Sed ad maiorẽ euidentiaꝫ dictoꝝ inſurgit hic dubiꝰ
triplex.Prima eſt.qꝛ ſi ſperma decidit̃ a ſu-
perfluo alimento cordis cũ talis ſupfluitas ſit ſolũ ſimi-
lis ꝛ ꝓportionalis cordi ſeqt̃ ꝙ tale ſpma ſolũ erit aptuꝫ
gnãre cor.ſꝫ cũ aiali nõ ſufficiat cordis gnõ videt̃ ꝙ ſper-
ma nõ ſit aptũ natũ gnãre oẽ:cuiꝰ oppoꝫ dictũ eſt.
¶ Scḋa dubiꝰ eſt:qꝛ dictũ eſt ꝙ ſpma eſt ſuperfluitas ali-
menti cõis toti corpori:ſed cũ epar exhibeat alimentum
cõe toti corpori ſaltim ſm medicos:qꝛ ẽt ſm medicos ve
ne in quibꝰ eſt alimẽtũ cõe hñt ortũ ab epate. g̃ cõcludit̃
ſm eos ſaltẽ ꝙ ſperma decidatur ab epate ꝛ nõ a corde.
aut ſi interimas opiniões coꝝ incurris anxioma:qꝛ que-
ris qõnẽ difficiliorẽ ꝓpoſito.¶ Ad pmã dubitationẽ di-
cendũ ꝙ dato ꝙ cor ſit vnũ in actu.ſ.mẽbrũ:tñ eſt totuꝫ
aial virtute.qꝛ eſt id a quo oĩa alia mẽbra oriunt̃ ꝛ cui oĩa
famulant̃:ꝛ in quo ꝑmo eſt infixa aĩa.ꝛ ideo nõ ſeqtur ꝙ
ſi deciditur a corde ꝙ non ſit natũ gnãre omne:imo bene
cum ſit virtualiter totũ.ſed tñ ꝓbat ratio ꝙ ꝑmũ mem-
braꝫ qḋ generat̃ imediate:ꝛ qḋ magis eſt in ꝓ̃mptu in ge
neratione eſt cor.ſed non obſtat quin corde formato me-
diante virtute ſpermatis:ẽt generent̃ membra alia oĩa.
¶ Sed cõtra iſtam ſolutionẽ ſtatim inſtabit aliquis.qꝛ
nihil videt̃ valere.qꝛ agens vle nihil eſt natum ꝓducere
determinatũ niſi determinet̃ per aliqḋ agens particula-
re.vt verbi grã.celum eſt vle agens hoĩs. qꝛ homo hoĩeꝫ
generat ꝛ ſol:ſed ſatis poſſet celuꝫ moueri ꝛ reuolui ꝙ nõ
gnãretur petrus vel ſor.niſi aliquis determinet ipm ꝛ ꝯ-
heret eius virtutẽ ad gnõnẽ petri:ꝛ ſic de alijs.Cum ergo
ſperma ſit agens vle reſpectu membroꝝ corporis:iõ niſi
determinetur per aliqḋ agens particulare nõ magis gnã-
bit cor ꝗ̃ alia mẽbra.¶ P̃.ſi ſpma gnãret deciſum a cor
de:tunc gnãret alia mẽbra eo modo quo cõtinent̃ in cor-
de in potẽtia ꝛ virtute.ſed alia mẽbra nõ cõtinent̃ in po-
tentia ꝛ virtute in corde vt ſunt occaſionata. ergo ſi ſper-
ma decideret̃ a corde nunꝗ̃ gnãretur aliqḋ aial occaſio-
natum.h̃ aũt eſt falſum.qꝛ videmus ꝙ podagricus gene
rat podagricũ ꝛ arteticus arteticuꝫ. ergo falſum eſt id ex
quo ſeqtur.ſ.ꝙ ſperma decidat̃ a corde.¶ Ad ꝑmã inſtã
tiam dõm. Ad cuius intellectũ cõſideranduꝫ ꝙ duplex ẽ
agens vle.quoddã eſt qḋ eq̃liter ꝛ indifferẽter plura cõti
net in virtute.Aliud eſt agẽs vle:qḋ lꝫ contineat plura in
virtute:nõ tñ continet ea eq̃liter:ſed ſub ordine quodaꝫ:
ita ꝙ ꝓ̃mptiꝰ eſt ad gnãndũ vnuꝫ ꝗ̃ aliud:ꝛ poſtea aliud
mediante primo.tunc dico ꝙ agens vle:ꝑmo mõ dictum
nunꝗ̃ agit de ſe niſi cõtrahat̃ ab aliquo agente ꝑticulari:
ſicut arguis de corpore celeſti:tale aũt nõ eſt ſperma:ſed
eſt agens vle ſcḋo mõ dictũ. qꝛ lꝫ contineat oĩa membra
in potẽtia ꝛ virtute:tñ ſub ordine quodã:qꝛ ꝑmo eſt in po
tentia ad gnãndũ cor:ꝛ poſtea mediante corde gnãt alia
mẽbra ꝑncipalia.ꝛ poſtea mediantibus illis gnãt alia:vt
mediante cerebro gnãt neruos:ꝛ mediãte epate generat
venas:ꝛ ſic de alijs.ꝓꝑ qḋ rõ non cõcludit.¶ Ad 2ᵃᵐ iſtã
tiam dõm ꝙ illa inſtãtia querit qõnẽ de aſſimilatione fi-
liorum ad parẽtes:de h̃ tñ prolixe videbit̃ infra.tñ ꝓꝑ ar
gumentũ dõm ꝗ̃tũ ſpectat ad pñs:ꝙ lꝫ mẽbra nõ cõti-
neant̃ occaſionata in corde:tñ cor ꝯpatit̃ alijs mẽbris:ita
ꝙ ſi ipſa ſint viciata:ꝛ maxime mẽbra ꝑncipalia cor cõpa
tiens eis generat fetũ ẽt viciatũ:ꝛ ideo dicebat Joannes
Damaſ.ꝙ morbi hereditarij maxime fiunt qñ cõtinẽtur
in ꝑncipalibus mẽbris.¶ Ad ſcḋaꝫ dubitationẽ dõm:ꝙ
dato ꝙ epar ſit ꝑncipiũ ſanguinis qui eſt cõe nutrimẽtuꝫ
totius corporis:tñ de ſe nõ hꝫet ꝑfectã virtutẽ nutritiuã
niſi admiſceretur cũ ſanguine ꝓcedente a corde:ꝛ ideo di
cebat Auerroys in 2ᵒ colliget.ꝙ ſanguis epatis nõ eſt na-
tus nutrire niſi permiſceat̃ cuꝫ arteriali:ꝛ ideo recipit vl-
timam perfectionẽ ab eo.ꝓpter qḋ cum ſanguine venali
ſemper aſſociatur arterialis ſicut vena ꝛ artaria ſemper
ſociantur. ſi ergo ſanguis epatis non poſſet nutrire ſine
influentia ꝛ virtute cordis. multo ergo magis oꝫ dici de
ſpermate:ꝙ dato ꝙ eẽt ſuperfluũ alimẽti epatis nõ poſ-
ſet generare niſi mediãte influẽtia ꝛ virtute cordis:quia
plus fit ſperma ex ſanguine arteriali ꝛ ſubtili ꝓcedẽte a
corde ꝓpter ſpũum multitudinem ꝓcedẽtiuꝫ a corde ꝗ̃
nutrimẽtũ:ꝛ ideo porus ſpmaticus per quẽ deſcẽdit ſper
ma ad teſticulos ponit̃ ab anotomicis cõponi ex duplici
tunica venali ꝛ arteriali:que cõcurrunt ad cõpõneꝫ eius.
ꝓpter qḋ cũ ſperma habeat virtutẽ vltimatã ſue ꝑfectio
nis:que obtinet magis locum forme a corde:debet dici
ꝙ deciditur a ſuperfluo nutrimento cordis:ꝛ non epatis
ꝓpter qḋ inſtantia non valet.
¶ Sed vlterius eſt aduertendũ ꝙ ſicut dictũ eſt de loco
deciſionis ſpermatis:ita etiã põt ſolui queſtio de loco de-
ciſionis menſtrui in mulieribꝰ:qꝛ eadẽ eſt rõ vtriuſqꝫ.nã
mẽſtrua ſũt ſpma nõ puruꝫ:ꝛ iõ dicebat phs ꝑ de gnãtiõe
aialiũ.ſunt.n.mẽſtrua ſperma nõ purũ:ſed indigẽs opera
tiõe.i.digõne:ꝛ exẽplificat:quẽadmodũ in ea que ſm fru
ctus gnõne:cũ nondũ fuerit maturatum.
¶ His g̃ viſis ſoluere reſtat ad rõnes factas in oppoſituꝫ.
quedã.n.probãt ꝙ decidat̃ a toto:quedã aũt ꝙ decidat̃ a
pte.¶ Ad ꝑmã ergo que ꝓbat ꝙ decidat̃ a toto.cum di-
citur illa delectatio que fit in toto corpore decidit̃ ab oĩ-
bus membris:ſed in emiſſione ſpermatis eſt hꝰ. ergo ꝛc̃.
Ad hoc reſpõdet phs ꝑmo de gnãtõe aialiũ:dicens.ꝙ cã
delectationis nõ eſt:qꝛ ſperma ab omni parte decidat̃:ſꝫ
ꝓpter motum multi ſpũs pruritiui ꝛ titiloſi qui inducit
quãdam punctionẽ in mẽbris neruoſis coytus ꝛ nõ eſt cã
hꝰ delectationis emiſſio ſpermatis ꝛ deciſio a toto:qꝛ vi-
demus:vt dicit Ar. ꝙ magna delectatio accidit pueris:
ꝛ tñ ab eis nõ emittit̃ ſperma.¶ Itẽ phs interimit aliter
iſtam põnem:qꝛ cum quedã ſint partes remote ab exitu
ſpermatis magis:ꝛ quedã minus remote:ꝛ quedã ꝓpin-
que.Tũc ſi emiſſio ſpermatis eſſet cã huiꝰ delectationis
delectatio fieret ſucceſſiue.ita ꝙ ꝑmo in partibꝰ remotis
poſtea in minus remotis:poſtea in ꝓpinquis. hoc aũt eſt
falſum.qꝛ talis delectatio fit tota ſimul.q̃re ꝛc̃. Ad maio
rem ergo cũ dicit̃:ꝗ̃to delectatio eſt maior:tanto fit ſm
plures partes.Dõm ꝙ verũ eſt:non tñ ſequit̃ ꝙ id qḋ fa-
cit delectationẽ veniat a toto. ſicut verbi grã. videmꝰ ꝙ

pōt accidere dolor in toto corpore: ⁊ tñ non erit cā faciēs dolorē in toto corpore: niſi ꝓpter cōitatē ⁊ colligantiam partiū. ⁊ tu dicis. ergo decidit ab omni parte. Dico ꝙ nō ſequit. q2 nō accidit ex hoc delectatio: ſed ex hoc ꝙ ſpargitur ſuper illa mēbra ꝑncipalia ſenſibilia ſpūs ⁊ tēperat ea. quare ⁊c. ¶ Ad ſcđam rōnē cū dicit. illa ſuperfluitas decidit ab omnib9 mēbris ex qua generat aliquid qđ aſſimilat ei a quo decidit ſm oīa mēbra. ſicut ergo totū ſimilatur toti ſic pars parti. ⁊ per ↄñs decidet a qualibet pte. iſtam etiā interimit Ar. q2 aſſimilatio in toto non arguit deciſionē a toto. q2 eadem rōne dicā ꝙ fetus ſimilat patri ſm vngues ⁊ pilos: non tñ ſequit ꝙ ſperma decidatur a pilis ⁊ vnguib9. Itē interimit ex alio. q2 fetus aliqñ aſſimilatur auo ⁊ pauo: ⁊ tñ ſperma nō decidit ab eis. ¶ Ad 3um cum dicit. ex colobis. i. ex aīalibus diminutis generātur coloba. i. aīalia diminuta. hoc aūt nō eſſet niſi ſperma decideret a qualibȝ parte. Ad hoc reſpōdet phus: ꝙ hec rō nō valet. q2 eadem rōne pōt dici ꝙ ex aīali diminuto generatur aīal perfectū: tñ iſte rōnes querunt qōnē difficilem. ſ. de cā aſſimilationis fetus ad parētes que infra late inquiretur ⁊ oſtendet: quare ex colobis generant coloba aliqñ ⁊ aliqñ nō. ¶ Ad 4um rōnē cū dicit. ſicut in generatione eſt aliqđ ex quo generat totū: ſic eſt dare partē eius ex quo generat pars. ergo cuilibet parti ꝓportionatur aliqua pars mãe: ⁊ tu dicis vlterius. hoc autē nō eſſet poſſibile niſi eſſent diſtincte partes: ſic ꝙ qlibȝ pars ſpermatis decideret a qualibet parte patris. dico ꝙ nō oȝ h. q2 ſicut ſupra declaratū fuit ex eadē mã homiomera pñt generari plures ⁊ diuerſe partes. quare nō valet.

¶ Ad rōnes aūt que ꝓbabant ꝙ ſperma decideret a cerebro. Dōm ad pmū ſignū cum dicit. ꝙ inciſio duaꝝ venarum que ſunt poſt aures facit aīal ſterile. dōm ꝙ Auicen. negat Gal. dixiſſe h. lȝ ei iponat. ⁊ ideo nō credo id dictū eſſe verū. Item per anothomiā nunꝗ fuit expertū ꝙ ille vene que veniūt a cerebro ⁊ ſunt poſt aures hēant deſcēſum ⁊ cōtinuationē ad poros ſpermatis: ⁊ iō id dictū pōt interimi. tñ ſi ſenſus ↄdiceret poſſet aſſignari talis cā: q2 ꝓpter cōpaſſionē cordis ad cerebrū qñ incidunt ille vene: tunc ſubtrahit magna pars nutrimenti cerebri ⁊ caloris qui ibat ad cerebꝝ: ⁊ ideo pp debilitatē cerebri ne magis debilitet ex coytu ꝑuat aīal tali humiditate que ſolet emitti in coytu: tñ q2 h cā nō videt mihi ſufficiens ⁊ eſſētialis credo potius id dictū eſſe falſuȝ. ¶ Ad aliud ſignū cum dicit. ꝙ in coytu inter cetera mēbra maxime debilitatur caput: hoc aūt nō eſſet niſi ſperma decideret ab eo. ⁊ cōfirmat per id dictū Alberti de illo monacho. Dico ꝙ ſperma nō decidit a cerebro pp cauſas ſupra dictas. nec ab alimento appropriato cerebro. tñ nō eſt incōueniēs ꝙ mã que aliqñ peruenit ad poros ſpmaticos veniat a venis exñtib9 ſuperius: q2 dictuȝ fuit in pōne qōnis: ꝙ ſperma nō opȝ ꝙ decidat ex ſuba cordis nec ſemꝑ ex venis ꝗ ſunt in corde. ſed ſufficit ꝙ eius mã ſit cōtēta in locis cōibus toti: ⁊ ꝙ ſit ſuperfluū alimenti cōis qđ eſt in venis ⁊ artarys: ꝙ ergo in emiſſione ſpermatis debilitet cerebꝝ maxime inter alia mēbra: hoc eſt ꝓpter aliaȝ cām. naȝ in emiſſione ſpermatis concurrit euacuatio multoꝝ ſpirituū ⁊ materia que dȝ eſſe nutrimentū mēbroꝝ ⁊ maxime membrorum que nutriunt ex alimēto ſubtili ⁊ multum digeſto. cum ergo cerebrū inter oīa mēbra indigeat nutrimento puro ⁊ digeſto ⁊ ſubtili ⁊ multitudine ſpūȝ ⁊ ſanguinis multitudine ꝓportionalis ſpermati: ꝙ auteȝ cerebrū indigeat multitudine ſpūȝ apparet: q2 in eo ſūt oēs ſenſus quoꝝ opatio fit per mltitudineȝ ſpūs ſubtilis: ⁊ ideo ponit ab auc. medicine ꝙ ſpūs vitalis perueniens ad cerebrū ibi digerit ⁊ fit aīalis. Et ꝓpterea videmus ꝙ inter ceteros neruos corporis neruus oculoꝝ eſt cōcau9 manifeſte ꝓpter multitudinē ſpūum. Et ex hoc cōcludit ꝙ in ſuperfluo coytu oculi cōcauant ⁊ cerebri ſuba diminuit ex ablatione nutrimenti eius: ⁊ per hunc modū potuit eſſe ꝙ in monacho illo inuentū fuit de cerebro parū ſi fuit verū. ⁊ ideo cor in coytu multū cōpatit cerebro: ⁊ ꝓpter h dicebat phs 3o de gnātiōe aīaliū. circa oculos. n. potius coꝝ qui circa caput maxime ſpermatic9 eſt. declarat in coytibus transformatis manifeſte ſolus ⁊ ventib9 pluribus venereis operibus deprimunt oculi manifeſte. cauſa aūt: q2 nã geniture ſimul eſt ei que cerebri aquoſa. ¶ Sed tu dices. magis ꝗ dȝ pati cor ex coytu ꝙ cerebrū. dico ꝙ magis patit ⁊ pmo: tñ ꝑus apparet paſſio in cerebro: ꝓpterea q2 recipit virtutē a pmo patiente qđ magis curat de ſe ꝙ de alys. ¶ Ad rōnem aūt dōm ꝙ non ſemper ſequit ſi ſimilatur ſube cerebri. ergo decidit ab ipſo q2 ſperma etiaȝ ſimilatur ſube teſticuloꝝ ⁊ pororuȝ ſpermaticoꝝ per que trāſit: ⁊ ideo nō valet. ¶ Ad rōnes que ꝓbabāt ꝙ decideretur ab epate: patet ſolutio in poſitiōe qōnis: qūo hec ſupfluitas venit a corde: ⁊ quomō ab epate: ⁊ quomodo a toto: ⁊ hec eſt.

Habet aūt ⁊ hoc ſic. Nutrimētū ⁊ augmentū pueroꝝ fit. quādo in matricib9 vadunt que ſunt a matre. ⁊ qūo mater hȝ ſana ⁊ iſirma. ita ⁊ puer hȝ: quēadmodum ⁊ que in terra vegetabilia nutriunt a terra. ⁊ qualiter vtrīqȝ terra ſe hȝ. ita ⁊ vegetabilia ſe habent ⁊ que in terra.

¶ Prius determinauit Ypo. de mō generatiōis fet9: dedit ēt modū cōplementi eius in matrice: oſtēdit etiā cām gnātionis eius qđ cōſequit gnātionē fetus in matrice. ſ. lactis. modo eſt intentio Ypo. per ſimile repertū in plātis vel terrenaſcentib9 declarare omnia que dixit de fet9 gnātione ⁊ nutricatiōe. Et duo facit. q2 pmo ꝓponit hāc ſimilitudinē. 2o ipam declarat. 2a ibi. (Semē. n. qñ deponitur in terrā.) In pma parte dicit. aūt pro ſed. h. ſ. nutrimentū ⁊ augmentū pueroꝝ in matricib9 hȝ ſic. ſup. ſicut dicetur. q2 nutrimētū ⁊ augmentū pueroꝝ: fit qñ ea que ſunt a matrice. i. que ſunt ex corpore matris. vadūt in matricibus: ſup. ad fetū nutriendū ⁊ augendum. alia lr̄a hȝ a matrice: ⁊ tūc expone. i. ea que deriuant ad matricem ex corpore matris: ⁊ qūo. i. ſicut mater. hȝ. i. eſt ſana: ⁊ pro vel infirma. ita ⁊ puer: ſup. ſe hȝ ad ſanitateȝ ⁊ infirmitatē: ita ꝙ ſicut mater eſt ſana vel iſirma: ita ⁊ puer: quēadmodū vegetabilia que in terra: ſup. oriunt nutriunt a terra. i. ab hūiditate exñte i terra ſup. ita ꝙ ſi in terra hȝ humiditates bonas generat bona planta ſi malas mala. Ad intellectū eoꝝ que Ypo. dicit in h. ꝭ. cōſiderandū. ꝙ Ypo. ꝓponit h ſiītudinē inter terrenaſcentia que oriuntur in terra: ⁊ fetum qui oritur in matrice. ⁊ h ſimilitudo eſt generalis. q2 ſicut eſt terra locus cōueniens gnātiōis terrenaſcentiuȝ ſic ⁊ matrix eſt cōueniēs locus gnātiōis fetus. Item ſicut vegetabilia ſuſcipiūt alimentū ⁊ augmētū ab humiditate que eſt in terra ſic fet9 ab hūiditate que deriuatur a toto corpore ad matricē. Et tunc ex his ſequit illa ſcđaria ↄparatio: ꝙ ſicut ſe hȝ mater ad ſanitatē ⁊ egritudineȝ: ita ⁊ puer: ⁊ h nō eſt ꝓpter aliud: niſi quia mater in gnātione fetus tribuit mãm: ⁊ q2 nutrimentū pueri diſponitur ſm diſpōnē matris: ideo ſi mater bene digerit ⁊ eius nutrimētū eſt bonū: tunc mã fetus erit bona ⁊ augmentū bonū: ⁊ ſi malū maluȝ. ergo de pmo ad vltimū: ſicut ſe hȝ mater ad ſanitatē ⁊ egritudinē: ita ⁊ puer: ſic vegetabilia ſe habēt bene vel male ſm ꝙ terra eſt bona vel

mala. ¶ Et ex his vlterius pōt eligi vel accipi cā quarū dam egritudinū quas necio incurrūt pueri poſt eoꝝ gnā tionē ſicut ſunt variole ꝛ morbilli ꝛ hꝰ egritudines a qbꝰ quaſi nullus puer euadit. qꝛ pueri corpus diſponiẜ ſ3 diſpōnē alimēti qd̄ recipit a matre. ꝛ ideo ſi alimētū eiꝰ eſt bonū: tunc in puero eſt diſpō bona: ſi malū mala vt dictū eſt. ꝛ ideo dicebat Aui. 4. cañ. caº de variolis ꝛ morbillis. ꝛ Auenzoar circa finē ſui libri. ꝙ ſanguini qui ē pueri nutrimentū necio admiſceẜ aliqd mēſtrui retenti in mrīce: ex quo ſanguis necio īficiẜ. quapp mēbra pueri necio inficiunẜ ex hac hūiditate pter nām. talis aūt hūiditas pter nām. vt dicit Auenzoar nō facit tales egritudines pueris accidere donec ſunt in corpore matris. ¶ Et hꝰ quidem aſſignat duplicē rōnē. pmo qꝛ cū matrix ſit ꝓprius locus gnōnis fetus eſt fortis in defenſiōe fetus a talibꝰ morbis per ſuū calorē regentē fetū. Scdam cām adducit: qꝛ puer exñs in vtero hꝫ multū de bono nutrimento ꝛ eius calor nōdum eſt bene fortificatus. ſed qñ puer exiuit vterū calor inatus excitaẜ. Et ad hoc ēt adiuuat caliditas cōtinētis: qui calor faciens ebullire hꝰ malas humiditates mouetur ad expellendū eas. verūtñ vt dicit in quibuſdā accidit h̄ ebullitio cito: in qbuſdā tarde: adeo ꝙ vt dicit aliquibus reſeruanẜ vſqꝫ ad iuuentutē ſm ꝙ accidit motus ꝛ actio caloris nālis ꝛ cōtinentis in eas: ſic ꝙ ipſas faciat ebullire ꝛ expellit eas. ꝛ ad hoc ēt cōfert raritas vel denſitas corporis: ꝛ ꝙ accidat puero illa īfectio ſanguis ex mēſtruo: de hoc ponit Auēzoar valde pulchrū exm̄. qꝛ dicit ꝙ aliquis liquor aliqñ ita iprimiẜ ꝛ infigiẜ alicui vaſi: ꝙ dato ꝙ laueẜ id vas adhuc remanet veſtigiū in ipſo: ꝛ ponit exm̄ in vitro de quo minus videẜ: qꝛ dicit ꝙ ſi accipiatur aliqd̄ vas vitreū in quo reponaẜ fermētū ꝛ dimittaẜ poſtea extrahaẜ q̄uis vitrū ſit difficulter paſſibile. tum qꝛ eſt corpus valde denſum. tum ēt ꝓpter lenitatē ſupficiei: ſic inficieẜ ex fermēto ſi ſit nouū: vel ex liquore hñte vim fermentādi: ꝛ remoueaẜ: fermentabiẜ in eo paſta ipoſita: ꝛ eodē modo eſt de matrice ꝛ ſanguie mēſtruo vel de corpore fetus ꝛ ſanguine mēſtruo: qui eſt fortis ipreſſionis: ꝛ ideo bene dixit Hypo. ꝙ ſicut ſe hꝫ mater ad ſanitatē ꝛ egritudinē: ita ꝛ puer. ¶ Ulterius intelligēdum ꝙ l3 ſit verū qd̄ hic dicit Hyppo. ꝙ diſpō ſanitatis ꝛ egritudinis pueri depēdet ex ſanitate ꝛ egritudine matris: ꝙ nō ſolū dependet ex hoc: ſed ēt ex diſpōne ſeminis patris: qꝛ ſicut ſuperius dicebaẜ duplex pncipiū cōcurrit ad gnōnē fetꝰ. ſ. paſſiuū vt mater que exhibet māꝫ: ꝛ actiuū. ſ. ſpma maſculi: ꝛ iō fetus ēt diſponiẜ ſ3 diſpōnē bonā vel malā ſpermatis viri: hoc tñ ſatis poterat hēri ex dictis ſupra: iō de hoc nō expreſſit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Semen enim quādo deponiẜ in terra. humiditate repletur a terra. hꝫ. n. in ſeipſa terra humiditatem oīmodā qua nutriunẜ vegetabilia. humiditate aūt repletum ſemen inflaẜ ꝛ tumeſcit ꝛ cogitur ab humiditate ꝯuerti virtus que eſt leuiſſima in ſpermate. cōuerſa aūt virtus a fronde ꝛ humiditate facta frondes rūpit ſperma. ꝛ oriunẜ primo exterius frondes.

¶ Hic declarat ſilitudinē quā ꝓpoſuit. Et duo facit. quia plantaꝝ duplex eſt modus gnōnis. nam quedā generanẜ ex ſemine electo in terrā. quedā aūt per ipſaꝝ explātationē. ꝛ ideo pmo declarat hāc ſilitudinē in plantis que generanẜ ex ſemine: oſtēdendo ꝙ gnō ipſaꝝ aſſimilaẜ generationi fetus in matrice. 2º declarat hāc ſilitudinē in plātis per explātationē gnātis. 2ª ibi (Que aūt plantanẜ plāte.) Prima in duas. qꝛ pmo oſidit quid accidit primo ex ꝓiectione ſeminis in terram. 2º oſtēdit que diſpōnes accidunt ſemini poſterius: ꝛ in his duobꝰ aſſimilat ſemen ipſi fetui. ſcda ibi. (Orientia aūt qñ nō pñt nutriri.) In pma pte dicit ꝙ qñ ſemen deponiẜ in terrā repleẜ hūiditate. ſup. pmo a terra. i. quā recipit a terra: terra. n. hꝫ in ſeipſa humiditatē oīmodā. i. ſufficientē: que nutrit vegetabilia: ſemen aūt repletū humiditate inflaẜ ꝛ tumeſcit. ſup. poſt eius repletionem. Dico ꝙ ſup. tunc ꝙ virtus: que eſt leuiſſima. i. debilis in ſpmate. i. in ſemine plante qd̄ appellaẜ h̄ ſperma ſilitudinarie: cōuertiẜ. i. fortificaẜ: virtus aūt. ſ. ſeminis conuerſa. i. fortificata a fronde. i. ab hūiditate ex q̄ oriunẜ frondes: ꝛ hūiditate facta. i. aucta humiditate ſeminis: ſpma. i. ſemen rumpit frondes. i. rumpiẜ: ex qua ruptura exeunt frondes: ꝛ frōdes pmo oriunẜ: ſup. q̄ aliqd aliud ex illa ruptura. ¶ Iuxta quā ptē notandū ꝙ Hyp. in his verbis volēs oſtendere modū gnōnis plante vult oſtēdere ſilitudinē plantaꝝ que oriunẜ ex ſemie: ꝛ aīaliū que oriunẜ in matrice. h̄ aūt ſilitudo ē pmo q̄tū ad locū. 2º q̄tū ad diſpōnes que fiunt in gnōne. q̄tū ad locū gdeꝫ: qꝛ ſicut aīalia hñt ꝓpriū locū in matrice: ita etiaꝫ vegetabilia in terra. ꝛ ideo ſolet dici terra mater terrenaſcētiuꝫ. nam ſicut vegetabilia accipiūt ex terra gnōnē ꝛ alimētuꝫ ꝛ augmentū: ſic fetꝰ ex matrice: vt ſupra dictuꝫ eſt. 2º eſt ſilitudo in diſpōnibꝰ accñtibꝰ ſemini ꝛ ſpermati. naꝫ pma diſpō ſemis eſt ꝙ inflaẜ ꝛ tumeſcit. hic aūt tumor ꝛ inflatio fit ab ebullitiōe calidi in humidū. qd̄ calidū augeẜ in quāto ab hūido attracto a terra. nam calor nālis ſeminis eſt paucus in pncipio: ita ꝙ nō eſſet potens gnāre vegetabile niſi augereẜ ab hūido incluſo in viſceribꝰ terre: ꝛ a calido corpoꝝ celeſtiū ibi recluſo. ꝛ eodē mō eſt in fetus generatione. qꝛ pma diſpō accñs ſpmati: qd̄ eſt in aīali loco ſeminis in plātis eſt tumefactio. ꝛ ideo dixit Hypo. a pn̄ hꝰ libri vt viſum fuit. ꝙ ſi ſpma ab vtriſqꝫ permanſerit in matrice miſceaẜ: ꝛ tūc ſperma colligiẜ ꝛ ingroſſaẜ calefactum: ꝛ ſic illa tumefactio fit ab actione calidi in hūiduꝫ in ſemine: ita ꝛ h̄ in ſpermate. 2ª diſpō in qua ſimilātur eſt: qꝛ ſicut virtꝰ gnātiua que eſt in ſemie attrahit hūiditatem a terra: ita ēt ſperma exñs in matrice attrahit hūidum ex matrice. nunc aūt hūiditas que cōcurrit ad generationē plante eſt duplex. vna eſt ꝓpria ꝛ coīnata ſemini. alia eſt que extrahiẜ ex terra: ex qua hūiditas ꝓpria. ſ. ſeminis augeẜ: ꝛ hanc duplicē hūiditatē inſinuat hic Hyp. cū dicit: ꝙ virtus que erat debilis in ſemine cōfortatur ꝛ fortificaẜ ex attractione humidi ex terra ꝛ augeẜ ex ea: ꝛ eodē mō fit in gnātiōe fetꝰ in matrice nec plus nec minꝰ. 3ª diſpō in ſemibꝰ eſt qñ ſemē eſt īflatū ꝛ virtus eius fortificata erūpiẜ ſemen: ꝛ tūc oriunẜ frondes: ita ēt ſperma inflatuꝫ erumpiẜ ꝛ facit viam. ꝛ ex hac eruptione gnātur aliqd ꝓportionale frondibꝰ in ſemie: qꝛ oriẜ pmo quedaꝫ pellicula: que circūdat ſemē ꝛ ipm cuſtodit a corrūpētibꝰ ſicut frondes ſunt cuſtodia plāte. ꝛ has tres diſpōnes ponit Hyppo. in lrā vt pꝫ. verūtñ l3 cōueniant in pdictis: tñ in hoc eſt dr̄ia inter ipſa. qꝛ in ſemibꝰ ꝛ plātis nō eſt diſtincta virtus maſculi a virtute ſemie: ſicut in aīalibꝰ: ſed cōfundunẜ ſīl in eodē ſemie. verūtñ nō ſunt adhuc iſte virtutes ſic cōfuſe in ſemie: qn in ſemie ſit dare vnā partem que obtinet magis virtutē actiui pncipij. aliā aūt que obtinet locū paſſiui. ita ꝙ pncipiū actiū magis viget in vna parte. ꝛ h̄ pōt appellari maſculus ſilitudinarie. in alia vo parte magꝰ viget pncipiū paſſiuū: qd̄ pōt aſſimilari ſemie. ſicut appꝫ in grano frumēti: qꝛ circa cuſpideꝫ magis viget pnm̄ actiū ſiue virtus actiua q̄ in alia parte: ꝛ iō formice qñ volūt ſub terra cōſeruare granū ne oriaẜ corrodūt cuſpidē grani ꝛ dimittūt ipm: ꝛ tunc amplius nō naſcitur germen ex eo. ſed in aīalibꝰ pfectio gnātis per coytū ſunt

diſtinctus maſculus a femella: ſiue agens ⁊ patiēs: ꝑpter
perfectionē eorum: q2 requiritur in eis plus de humido ⁊
magis depurato q̄ in plantis.

Sed tunc oꝛit̄ dub⁹ circa dicta de eo qd̄ dicit ꝙ ex
ſemine qn̄ rūpitur p̄mo oꝛiunt̄ frondes:
q2 videt̄ ꝙ ſtipes aut radix p̄mo debeat oꝛiri q̄ folia: qn̄
ſemen in terrā excitur. q2 gnātio partis p̄oꝛis ⁊ p̄ncipalio
ris dz p̄cedere gnōnē partiū oꝛtarum ab illa ſm nām: ſed
frondes oꝛiunt̄ ſm nām a ſtipite tanq̄ a parte p̄ncipalio-
ri. ideo ⁊c. ¶ Itē gnātio radicū dz eſſe p̄oꝛ cuꝫ per eas at-
trahat̄ nutrimentū ex quo generant̄ frondes. ¶ P̄. ſic ſe
hn̄t frondes ad arboꝛē: ſicut pili ad coꝛ⁹ aialiū: vt apparet
per ph̄m 5° de gnōne aialiū. q2 declarat ph̄s ꝙ diuerſitas
eſt in pilis ſicut in frondib⁹. naꝫ ſicut ſunt quedā arboꝛes
que defrondant̄ annuatiꝫ. quedā aūt que cōtinue retinēt
folia: ſicut eſt oliua: q2 hn̄t multuꝫ humidū viſcoſum qd̄
pōt cōtinuare folioꝝ nutritionē ⁊ defendere ſe ab alterā
tibus cōtinētis: ſic quedā coꝛ⁹ depilant̄: ⁊ quedā non. Ex
quo apparet ꝙ frondes ſic ſe hn̄t in plantis ſic̄ pili in aia-
libus: ſed pili ꝓducunt̄ vltimo in aialib⁹ poſt gnātionem
oīum partiuꝫ. ergo ⁊ frondes ēt vltimo ꝓducunt̄ ⁊ nō pri
mo. ¶ P̄. p̄mo debēt oꝛiri ptes eſſentiales q̄ nō eſſentia-
les: ſed ſtipes eſt pars eſſentialis plāte: q2 nulla eſt ſine ſti
pite: frondes aūt nō. q2 arboꝛib⁹ carentib⁹ folijs adhuc re
manet eaꝝ ſtipes. q̄re ⁊c. ¶ In oppoſitū eſt Hyppo.

¶ Ad h⁹ dubitatiōis ſolonē. Aduertēdū p̄ ꝙ duplex eſt ge
neratio alicuius: quedā eſt ꝑfecta: ⁊ quedā iꝑfecta: que
incohat ſoluꝫ. ¶ 2° intelligendū ꝙ aliqd p̄mo gnāri pōt
dupl'r intelligi. vno mō q̄tū ad gnōnē ſm veritateꝫ. alio⁹
q̄tū ad gnōnē que eſt ſꝫ apparentiā ſolū. ſ. q2 p̄mū nobis
appet ⁊ manifeſtat̄ nobis: ſicut verbi grā. videmus ꝙ in
coꝛpoꝛe aialis quedā mēbra p̄us inchoāt q̄ quedam alia
q̄tū ad apparentiā: ⁊ tn̄ vltimo ⁊ tardius perficiuntur q̄
alia: ſicut epar p̄mo incipit gnāri q̄ vmbilicus: q2 in fetu
p̄mo apparēt tres veſicule triuꝫ mēbroꝝ p̄ncipaliū. ſ. coꝛ-
dis epatis ⁊ cerebꝛi: ⁊ tn̄ vmbilicus p̄mo perficit̄ q̄ epar:
quedā aūt p̄us generant̄: nō tn̄ p̄us manifeſtant̄ ſicut coꝛ
p̄us generat̄ q̄ cerebꝛū: ⁊ tn̄ cerebꝛum p̄us manifeſtat̄ q̄
coꝛ: q2 veſicula que appet in embꝛione que ꝓpoꝛtionatur
cerebꝛo eſt maioꝛ q̄ veſicula coꝛdis. adeo ꝙ quidā ꝑpter
hoc fuerūt opinati ꝙ cerebꝛuꝫ eſſet de p̄us formatis: ⁊ tn̄
coꝛ p̄mo perficit̄ ⁊ format̄ q̄ cerebꝛū ⁊ epar. ¶ 3° dz intel-
ligere ꝙ dz diſtinguere ex pte folioꝝ. nā folioꝝ quedam
ſunt ꝓpꝛie in arboꝛib⁹ ꝑpter defenſioneꝫ fructus ⁊ ſube
arboꝛis a rebus extrinſecis: ⁊ maxime ab eſtu ⁊ pluuijs ⁊
grandine ⁊ hꝫ. alie ſunt frondes nō ꝓpꝛie: ſed ſolū ſunt ſi-
miles veris frondib⁹. ¶ His g̃ trib⁹ diſtinctionib⁹ p̄miſ
ſis: dico ꝙ in plantis q̄tū ad id qd̄ p̄mo generat̄ ſm veri-
tatem eſt pars p̄ncipalis plante: que hꝫ ſe in planta: ſicut
coꝛ in aīali: h̄ aūt pars dicit̄ ſtipes vel nodus vel vitron
ſm ph̄m in lib° de cā lōgitudinis ⁊ bꝛeuitatis vite. ⁊ iō ſic̄
p̄mū qd̄ generat̄ in coꝛpoꝛe aialis eſt coꝛ. ita p̄mū qd̄ gnā-
tur ſm veritateꝫ in plantis eſt ſtipes: nō tn̄ p̄mo appet e⁹
gnātio: ſed p̄mo appet gnātio illi⁹ particule que dr̄ frōs:
que nō eſt frons vera: ſed ſilis vere frondi. Et cā hu⁹ eſt.
q2 illa particula que dr̄ frons non vera generat̄ ex hūido
ſubtili aquoſo ⁊ aereo. radix aūt gnātur ex parte humidi
magis groſſa ⁊ terreſtri que deſcēdit ad iferioꝛa. mō quia
ſemē hꝫ a p̄n° multā humiditatē aquoſaꝫ ⁊ aereaꝫ: iō ipſa
petens exitū qn̄ eſt ſemen tumefactū ex hūiditate ꝓpꝛia
adaucta ex hūiditate attracta a terra. ⁊ ꝑpter ebullitio-
nem calidi nālis ſemis in humidū magis eſt nata erūpe-
re ſemē pars magis ſubtilis ⁊ aquoſa ⁊ aerea. pp qd̄ p̄mo
apparet gnātio talis frondis. 2° appet gnō ſtipitis ⁊ radi-
cis: q2 id qd̄ eſt groſſum ⁊ terreſtre: poſtea deſcendit infe-
rius ⁊ generatur radix. Ex quo appet ꝙ gnātio ſtipitis eſt
p̄oꝛ ſimpl'r et ſm nāꝫ q̄ frondis. ⁊ q̄ generatio radicis. ⁊
p̄us perficit̄: ⁊ lꝫ frons pꝛius appeat q̄ ſtipes: nō tn̄ p̄mo
perficitur ſed tardius. ⁊ ꝙ radix tardius appet q̄ frons: ⁊
p̄us ēt perficitur q̄ frons: q2 frondes ille non vere tarde
ꝑficiunt̄ ⁊ cadūt: ⁊ frōdes vere renaſcūt̄: ⁊ oꝛit̄ germē qd̄
poſtea ꝓducit vera folia. qd̄ g̃ hic dicit Hypo. eſt verum
q̄tū ad gnōnē iꝑfectā: ⁊ q̄tū ad gnōnē ſm apparentiā
⁊ de frondib⁹ que nō ſunt vere frōdes. ¶ Argumēta aūt
ꝓbāt verū de gnātiōe ꝑfecta: ⁊ ſm veritatē: ⁊ de frondi
bus veris. ¶ Et ex h̄ appet ad rōnes ⁊c. P̄ter q̄ ad 2ᵐ
q2 pōt dici ꝙ lꝫ frondes aſſimilent̄ pilis aialiū: quo ad id
qd̄ eſt cadere vel nō cadere: nō tn̄ q̄tū ad mām ex qua ge
nerant̄: q2 pili generant̄ ex ſuperfluitatib⁹ in aialibus: in
plantis aūt non: ſed foꝛte ex bono hūido pingui: ſed bene
eſt ſimile q̄tū ad hoc ꝙ ſicut pili ſūt in aialib⁹ pp oꝛnatū
vel defenſionē ſic ⁊ frondes in arboꝛibus: q̄re non valet.
¶ Ad alias pꝫ ſolutio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Orientia aūt quādo nō amplius poſſunt nu-
triri frondes ab humiditate que eſt in ſperma-
te rumpunt̄ inferius ſperma ⁊ frōdes. ⁊ coa-
ctum a frondibus tranſmittit̄ a potētia in deoꝛ
ſum aut in ipſo derelinquit̄ ꝑpter grauitatē: ⁊
fiunt radices ex frondibus denſe.**

¶ Hic Hypo. volens perficere aſſimilationeꝫ gnōnis fet⁹
ad gnōnē terrenaſcentiū. poſtq̄ oſtēdit quid accidit in ſe
mine p̄us. oſtēdit quid ei accidit hic poſterius. Et tria fa-
cit ſm ꝙ oſtēdit triplicē ꝓceſſum eoꝝ que accidūt ſemi-
ni in tribus alijs tēpoꝛib⁹: ita ꝙ p̄mo oſtēdit qd accidit ei
in tpe ſequēti tps p̄mū. 2° oſtēdit qd accidit ei in tpe ſeq̄n
ti hoc 2ᵐ. 3° qd in tpe alio ſequēti id aliud: ⁊ h̄ nō eſt aliud
niſi oſtēdere totā gnōnē plantaꝝ que ex ſemie oꝛiunt̄. 2°
ibi. (Qn̄ aūt denſum.) 3° ibi. (Igit̄ ſunt ab hūido.) P̄rio
dicit. oꝛientia aūt. i. qn̄ iſta terrenaſcentia oꝛiunt̄ vt dc̄m
eſt: qn̄ nō poſſunt nutriri frondes ab hūiditate que eſt in
ſpermate. i. in ſemie. ſperma. i. ſemē rūpit̄ inferius. ſup. 2°
ruptione: ⁊ . i. ꝑpter. frondes: ⁊ ꝓ q2: coactū a frondibus. i.
ꝑpter nutrimentū frondiū: tranſmittit̄ in deoꝛſuꝫ. erum
pitur inferius: a potentia: ſup. que eſt in ſemine: ⁊ tunc ap-
ponit ſc̄dam cām huius: ⁊ dicit: aut in ipſo. ſ. ſemine: dere-
linquit̄. i. fit eruptio: ꝑpter grauitatē. ſ. humidi terreſtris
derelicti ex hūiditate ſubtili ex qua gnāte fuerūt frōdes:
⁊ fiūt radices denſe. ſup. ex tali hūiditate terreſtri: ex frō-
dibus. i. ꝑpter frondes. ¶ Notandū ꝙ Hypo. in his ver
bis vult oſtēdere duplicē cām ꝑpter quā gnānt̄ radices
poſt frondes. vna eſt defectio nutrimēti ſubtilis in folijs:
q2 cum generent̄ folia ab hūido aquoſo ⁊ aereo qd̄ eſt in
ſemine: q2 id eſt paꝝ a p̄ncipio: iō cito deficit: pp qd̄ fit ru-
ptio ſemis iferius ⁊ gnānt̄ radices. per quas nodus attra
hit nutrimentuꝫ vt augeat̄. ⁊ h̄ eſt ſile gnōni fetus in ma-
trice. q2 p̄mo gnāntur p̄ncipalia mēbra que circūdantur
quadā pellicula: ſicut circūdat̄ ouū quadā pellicula: ⁊ q2
in gnōne ⁊ augmēto fetus ⁊ pellicule ſufficit hūiduꝫ pro-
pꝛiuꝫ ſpermatis: ⁊ iō gnātur vmbilicus qui eſt in fetu ad
modū radicis in planta. per quē vmbilicū annectit̄ fetus
venis matricis: ⁊ per ipm̄ attrahit nutrimētū ab eis poſt
gnōnē pellicule: ſicut planta per radices poſt gnōnē folio
rum. p̄ma ergo cā ſecūde rupture ſemis verſus iferi⁹ per
quā egredit̄ radix eſt defectus humidi ſubtilis. qd̄ dz eē
nutrimentū plante: ⁊ hanc p̄mā cām ponit vſq3 ibi: aut in
ipſo derelinquit̄. ibi vero ponit ſc̄dam cām h⁹. ⁊ eſt quia
humidū qd̄ eſt in ſemie aqueū ⁊ aereū eſt ꝓpoꝛtionale fo
lijs: ⁊ iō tendit ſurſuꝫ ad ipſa gnāndū nutriēdū ⁊ augmē-

tandũ: ⁊ tunc derelinquit humidũ groſſum terreſtre: qḋ ꝑp inclinationẽ ad īferius tendit deorſuz: ⁊ rumpit ſemẽ inferius ex quo gnãnt̃ radices. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quãdo aũt deorſuz firmiter radicatũ fuerit vegetabile: ⁊ nutrimẽtũ actu a terra faciet: tũc vtiqȝ euanuit oẽ ⁊ qḋ cõſũptũ eſt ⁊ vegetatuȝ preter corticem. q̈ꝛ ſolidiſſimus eſt. iterum aũt cortex putreſcens in terra īmanifeſtus fit tempore vtiqȝ: ⁊ cum ramificantur quedam frondium ex ſpermate.

¶ Hic oſtendit quid accidit plante in tpe ſequẽti tps predictũ. ¶ Iuxta quã partẽ notandũ ꝙ Hypo. in his ṽbis vult oſtẽdere ſm̃ quẽ modũ generant̃ plante: ⁊ vult oſtẽdere ꝙ quedã ptes gnãnt̃ ṗmo quedã vltimo. illa q̃ ṗmo generant̃ ſunt ſicut frõdes ⁊ radices: ⁊ per h̃ ītelligit particulaȝ mediã que vocat̃ a pħo victiron: tñ q̈ꝛ nõ apparet nobis ſic manifeſta illa pars: iõ nõ fecit de ipſa mentionẽ: ſed id qḋ vltimo generat̃ poſt h̃ oĩa eſt cortex. ⁊ iõ cortex nõ apparet niſi poſt gnãtionẽ frondiũ ⁊ multarũ radicũ: ⁊ h̃ eſt ṗmũ qḋ vult inſinuare. Scḋȝ aũt qḋ vult inſinuare eſt ꝙ diuerſe ſunt cauſe gnõnis partiũ plãtaꝝ. nã quedam partes plante gnãnt̃ a calido inato qḋ eſt in ſemine: quedã aũt a calido extraneo ⁊ putrefactiuo. naȝ putrefactio fit a calore extraneo: ita ꝙ radices ⁊ germẽ fiũt a calido ꝓprio ſeminis: ſed cortex gnãtur a calore extraneo putredinali. legat̃ ḡ ſic lr̃a. qñ aũt vegetabile fuerit firmiter radicatũ deorſuȝ. ſup. poſt gnõnẽ frõdiũ ⁊ radicũ: ⁊ nutrimentũ actu a terra faciet. i. attrahet. tũc vtiqȝ euanuit oẽ. i. tunc totũ hũidum qḋ erat in ſemine euanuit ⁊ diminutum fuit: ⁊ cõſumptum vel vegetatũ. i. in vegetabile preter corticem. ſ. qui poſtea generatur vltimo. quia ſolidiſſimus eſt. iterũ aũt cortex putrefactus in terra. i. per putrefactionẽ factus. q̈ꝛ fit a calore circũſtante ⁊ denſante partes ſtipitis: que caliditas nõ eſt ei cõnãlis ⁊ ꝓpria: ⁊ ꝓ tanto põt dici per putrefactionẽ gnãri. ⁊ tunc fit. ſ. cortex: qñ fit gnãtio radicũ ⁊ emiſſio frondiuȝ: tpe vtiqȝ. i. in ꝓceſſu tẽporis: ⁊. i. cũ ramificant̃ quedã frondiuȝ ex ſpermate. i. ex ſemine. ſup. tunc apparet gnãtio corticis. ¶ Ad euidẽtiam hui⁹ partis notandũ ꝙ ṗmũ qḋ inſinuat hic Hypo. eſt ſatis notũ. ſ. ꝙ quedã partes plante gnãnt̃ ṗmo q̃daȝ vltimo. ⁊ hoc merito: q̈ꝛ ſicut videmus in aĩali cõtingere q̃tũ ad gnãtionẽ ſuaꝝ partiũ. ita etiã eſt imaginandũ eẽ in plantis. nũc aũt videmus ordineȝ attendi in gnãtione partiũ aĩalis: ex q̃ ordine ptes habẽt cõnexioneȝ per quã aĩal dicit̃ eſſe vnũ. ⁊ hr̃e formã vnã. aliter. n. aĩal nõ eſſet quid vnũ eſſentialr̃. ⁊ eodẽ mõ dõm de plãta: ⁊ ideo cum planta ſit vna per vnã formã cõeȝ toti ſicut partes aĩalis gnãnt̃ ſic ⁊ ptes plante. nunc aũt videmus ꝙ in aĩali ṗus gnãnt̃ ptes eſſentiales ⁊ magis ṗncipales: poſtea võ gnãntur ptes que nõ ſunt ſic ṗncipales ⁊ neċie: ſed que faciunt ad defenſionẽ: ſicut eſt cutis in aĩalib⁹: ⁊ ideo eodẽ mõ in planta: ṗmo gnãnt̃ ptes eſſentiales ⁊ ṗncipales plante. ſ. nodus radix ⁊ germen: poſtea võ cortex: qui facit ad eius defenſionẽ. ⁊ hoc eſt qḋ dicit Hypo. tũc euanuit oẽ ⁊ conſumptũ in vegetabile ṗter corticẽ qui vltimo generat̃.

Sed de ſcḋo qḋ Hyp. inſinuat aliqs dubitabit: q̈ꝛ nõ videt̃ ꝙ cortex generet̃ per putrefactioneȝ: vt dicit. nã putrefactio eſt ꝯ̃ria gnãtiõi. q̈ꝛ putrefactio eſt cor⁹ mixti. cortex ḡ nõ põt per putrefactionẽ gnãri: ſed videt̃ oppõ in ab[to]. ¶ P. manifeſtũ eſt ꝙ cortex ẽ pars plãte: ſicut cutis eſt pars aĩalis. ſicut ḡ cutis generat̃ in aĩali a calido nãli. q̈ꝛ cutis ponit̃ eſſe de mẽbris ſpermaticis. ḡ ſilr̃ cortex gnãbit̃ a ꝓprio calido ſeminis: ſicut ⁊ alie ptes plante. ¶ Ad hui⁹ q̃õnis diſſolutionẽ eſt aduertẽdum ꝙ iſtud dictũ Hypo. fuit valde extraneũ: ⁊ ideo intelligẽdo ſpm̃ vt verba ſonãt nõ eſſet vex: vt ꝓbãt rõnes. ⁊ ideo vt ſaluet̃ textus ⁊ reducat̃ ad verã intẽtionẽ eſt aduertẽdũ ꝙ corticẽ gnãri per putrefactionẽ põt duplr̃ ītelligi. vno⁹ ꝙ generet̃ per putrefactionẽ ſic ꝙ generet̃ a calore vt eſt putredinalis: ⁊ h̃ mõ eſt intellect⁹ falſus: vt rõnes ꝓbãt. q̈ꝛ calor putredinalis nihil eſt gnenerans: ſed corrũpens: calor quidẽ nãlis eſt coquẽs ⁊ digerẽs. vt pȝ. 4. metheo. ⁊ ṗmo de feb. eo ꝙ calor putredinalis eſt calor corrũpens mixtum: ⁊ calor extraneus ei. Alio⁹ põt intelligi ꝙ cortex generat̃ per putrefactionẽ. i. a calore nãli non vt nãle eſt: ſed vt calor abſolute. ¶ Propter qḋ ſciendũ ꝙ actiones que debent̃ calido nãli ſunt duplices. quedam. n. debent̃ calido nãli abſolute vt calidus eſt. ⁊ h̃ mõ calor nãlis hȝ coagulare: indurare: ingroſſare: ⁊ denſare: liquefacere: et mollificare ⁊c̃. ſm̃ diuerſas actiones eius. Alie ſunt operationes calidi nãlis vt nãlis eſt: ⁊ tales ſunt ordinate: et tales ſunt vt cõcauare ⁊ figurare: ⁊ per talem actionẽ ꝓducit figurã manus: vel pedis: vel oculi: ⁊ ſic de alijs mẽbris organicis. ⁊ ideo dicebat pħs 2.º de gnãtiõe aĩaliuȝ. ⁊ 4.º metheo. ꝙ mẽbra ꝯ̃ſilia differũt per effectus calidi vt calidũ eſt. ſ. ſm̃ duritiem: vel mollicieȝ: raritatẽ: vel denſitatem ⁊c̃. ſed organica differũt penes effect⁹ calidi nãlis vt nãlis eſt. ſ. penes lineationes ⁊ ꝯ̃tractiones ⁊ figuras que quidem ꝓcedunt a calido nãli vt dirigitur a virtute diuina. ⁊ ideo dicebat pħs 3.º de gnãtione aĩaliuȝ. ꝙ in ſpiritu incluſo in ſpermate eſt virtus ꝓportionata calori aſtrorũ: ⁊ Auic. ṗmo can. cap.º de virtutibus miniſtratis. ꝙ virtus informatiua operat̃ hoc ꝑcepto creatoris. q̈ꝛ ḡ operatiões calidi ſic diuerſificant̃. ſ. ꝙ quaſdaȝ efficit in quãtum calidũ abſolute. ⁊ quaſdaȝ vt eſt regulatũ. cõcludit ꝙ in cor⁹ aĩaliũ ⁊ plantarũ quedã partes gnãnt̃ a calore nãli vt nãlis eſt: ⁊ quedã a calido naturali abſolute vt calidũ eſt: ⁊ q̈ꝛ in h̃ qḋ eſt eſſe calidũ. calidũ abſolute cõicat cũ calo extraneo cuius eſt putrefacere: iõ actiões calidi nãlis vt calidũ eſt abſolute põt dici calor extraneus ⁊ putrefactiuus. vnde mẽbra intrinſeca aĩalis fiũt a calore nãli vt nãlis eſt. ſed cutis vt dicit̃ 2.º de gnãtiõe aĩaliũ. vt eſt mẽbrũ terminatiuȝ fit a calido nãli vt nãlis eſt. ſed vt eſt cutis ab[ex] facta eſt potius a calido nãli inq̃tũ calidũ abſolute: q̈ꝛ facta eſt per aſſationẽ. naȝ caro aduſta fit pellis: vt ibi dicit pħs. ⁊ ideo vt ſupra dicebat̃. vna ex vtilitatibus vrine fet⁹ que eſt aquoſitas collecta inter duas pelliculas circũdantes fetũ: lȝ ipſa vrina ſit ſuperfluitas: eſt vt adurat ⁊ cõdenſet cutim ⁊ ſimilr̃ ſe hȝ in planta. nã cortex fit a calido nãli plante vt calidũ eſt abſolute: ſed alie partes ei⁹ fiũt a calido eius nãli vt nãlis. ⁊ h̃ eſt qḋ voluit dicere Hyp. quãdo dixit ꝙ fit a calido putredinali: nõ q̈ꝛ fiat ꝑ putrefactionẽ: ſed q̈ꝛ fit a calido qḋ hȝ ꝯdẽſare: ⁊ q̈ꝛ h̃ actio attribuit̃ calido exteriori: ideo large loquẽdo põt dici extraneus ⁊ putredinalis.

Ex ex his appet ad rõnes. Sed tu dices. vlteri⁹ videt̃ ꝙ radices ṗus debeant gnãri q̃ frondes: q̈ꝛ per radices attrahit̃ mã alimenti ⁊ gnõnis: nunc aũt mã preexiſtit materiato. ḡre ⁊c̃. ¶ Dõm ꝙ gnãtiõe inchoatiua ṗus inchoãt frõdes. ꝑfectiua võ gnõne ṗus ꝑficiunt̃ radices: ⁊ poſtea incipiũt germiare vera folia. Dico ꝙ nõ fuit neceſſitas neqȝ cõmoditas ṗ gnãre radices. neċitas qdeȝ nõ fuit. ꝑp hũidũ qḋ eſt a ṗn⁹ in ſemine: ſed in ſequẽti tpe ſic. q̈ꝛ cito cõſumit̃: ⁊ ideo opȝ reſtaurare ex terra. nõ fuit aptitudo ſiue cõmoditas. q̈ꝛ radix gnãt̃ ex hũido terreſtri. mõ ṗmo abũdat humidũ aqueũ ⁊ aereuȝ: ⁊ q̈ꝛ poſtea relinquit̃ groſſum qḋ tardius eſt natũ moueri. iõ aptius radices oriunt̃ vltimo: ⁊ ſimile eſt in animali.

I Gitur ſicut ab humido factū: tñ molle exiſtens ⁊ aquoſuz ⁊ augmētū motum ⁊ in deorſuz ⁊ ſurſuz nō pōt fructuz emittere. nō. n. eſt ipſi virtus fortis ⁊ pinguis ex qua ſemē cōuertet̃. quādo aūt infirmabit̃ magis ⁊ radicabit magis vegetabile ad genus a tēpore. tunc vtiqꝫ ⁊ venas habet amplas ⁊ in ſurſum ⁊ deorſum. ⁊ tūc vtiqꝫ ex terra extrahit̃ nō amplius aquoſum: ſed groſſius ⁊ pinguius ⁊ plus vt calefactū a ſole ebullit ad extrema: ⁊ fit fructus ſm cognitū ex quo ⁊ factū eſt ⁊ multus ex modico: ⁊ ꝑpter hoc fit. qꝛ attrahit vnūquodqꝫ vegetabiliū ex terra potentiam magis q̄ ex quo factum eſt.

¶ Poſtq̄ ypo. oſtendit quid accidit in gnōne plātaruz qñ primo ſemē eijcit̃ in terrā ⁊ qd accidit et in tpe ſequēti. ideo hic eſt ei⁹ intētio oſtēdere qd accidit in tpe vltimo gnōnis plantaꝝ ex ſemie. Et ex his apparebit qñ planta eſt cōpleta in ſua gnōne. ⁊ h totū facit ſolū vt oſtēdat ſimilitudinē inter gnōnē fetus ⁊ plantaꝝ. Et duo facit. p̄ pmittit h. 2⁹ dictis finē iponit. 2ᵃ ibi. (Et h dicta ſunt a me.) p̄ria in duas. qꝛ p̄ oſtēdit quid accidit circa plātas in vltimo tpe quo gnānt̃ a ſemie. 2⁹ aſſignat cām ei⁹ qd dixit. 2ᵃ ibi. (Et extra viuit nō ſm vnū.) In p̄ᵃ parte dicit. igit̃ p ſed: ita q nō teneat̃ illatiue: ſed cōtinuatiue vel aduerſatiue: ſic̃ ſup. vegetabile: vel ſemen. ſup. ex quo fit vegetabile: ab humido factū: ſcꝫ ab hūido. ſup. exñs. tamē p qꝛ. ſup. eſt: exñs molle ⁊ aquoſum. ſup. valde. ⁊ augmentū ⁊ motū. ſup. habens: ⁊ in ſurſuz ⁊ in deorſuz. nō pōt fructū emittere. ſup. in p̄ncipio. virtus enim. i. mā alimēti: eius. ſ. plante: nō eſt fortis. ſup. in ipſo vegetabili vel planta: ⁊ pinguis. ſupp. ⁊ non eſt: ex qua ſemē cōuertet̃. i. generabit̃. qñ aūt magis firmabit̃. i. cōplebit̃ ⁊ perficiet̃ vegetabile ad gen⁹: ⁊ tpe. i. in tpe. ſ. poſteriori: tunc vtiqꝫ hꝫ venas amplas. i. vias: ⁊ in ſurſum ⁊ in deorſuz. i. in pte ſuperiori ⁊ inferiori. ⁊ tunc vtiqꝫ ex terra extrahit̃: non amplius aquoſuz. ſup. exñs ⁊ ſubtile. ſed groſſius ⁊ pinguius ⁊ plus. ſup. q̄ prius: vt calefactū a ſole. ſup. qꝛ virt⁹ eius vigorat̃ a caliditate ſolis: ebullit ad extrema. i. extremitatibus ramoꝝ: ⁊ fit fructus ſm cognatū. i. ex mā ſibi ꝓportionali ⁊ cognita. ex quo eſt factum. i. ex qua mā eſt gnātuz. ⁊ ꝑpter h multū fit ex modico. ſ. mltū vegetabile ex paruo ⁊ modico vegetabili fit: qꝛ vnūqdqꝫ vegetabiliū attrahit potentiā. i. mām nutrimenti: ex rara magis q̄ ex quo factum eſt. i. q̄ in p̄ncipio.

¶ Circa iſtam ptez notandū q in hoc. ℥. oſidit qñ accidit gnātio fructus. ſ. in planta: ſed fructū ⁊ ſemē poſſum⁹ cōſiderare dupl̄r. vno mō ꝓprie: ⁊ hoc mō fructus diſtinguitur a ſemine. nā fructus eſt id qd eſt comeſtibile: vt appꝫ 2ᵒ alimentoꝝ. ſed ſemē ꝓprie dictū eſt id qd eſt in fructu qd natū eſt gnāre alterū quale ipm a quo decidit̃ ſemen. ſicut ſemē aīalis vel ſperma eſt natum gnāre ſile ei a quo decidit̃. ⁊ tale ſemē nō eſt ꝓprie eſibile p̄ter q̄ legumina in qbus ſemen eſt eſibile p̄ter corticez. verūtñ ibi quodā mō coincidit rō ſemis ⁊ fructus ſil: tñ ſub alia ⁊ alia rōne vt viſuz eſt. Alio mō pñt accipi large. ſ. pro eo qd decidit ab arbore. ſ. pfecta qd eſt natū gnāre alterū quale ipꝫ. tūc dico q ypo. accipit hic fructū ⁊ ſemē pro eodē. ita q large hic accipit ſemen ⁊ fructuz: qd appꝫ: qꝛ p̄mo dicit. ⁊ in ſurſuz ⁊ in deorſuz nō pōt fructū emittere. poſtea ſubdit. nō eniz eſt ipſius virtus fortis ⁊ pinguis ex qua ſemē conuertitur. ¶ 2ᵒ intelligendū q hic ypo. vult oſtēdere qñ eſt qd in plāta accidit ꝓductio fruct⁹ de ſemi. ⁊ hoc merito. qꝛ ex quo fuit locutus de gnōne plantarū vt oſtēderet ſilitudinē inter ipam ⁊ gnōnē aīaliū voluit cōplere totaz gnōnez plantaꝝ: vt nihil remaneret ex dictis eius iperfectum. qꝛ ergo planta nō eſt cōpleta ⁊ pfecta donec veniat ad ꝓductionē ſeminis ⁊ fruct⁹: vt poſſit gnāre ſibi ſile. nā ſicut dicit̃ 2ᵒ de aīa. maxima pfectio eſt gnāre alterū q̄le ipm. ſicut etiā nō dicit̃ aīal perfectū niſi qñ pōt emittere ſperma ex quo generet ſibi ſile vt cōpletā oſtēdat eſſe plāte gnōnē voluit oſtendere modū ⁊ cām gnōnis fructus ⁊ ſeminis plante. Si g̃ bene cōſiderent̃ vba ypo. apparebit q plāta fructificat qñ humidū aquoſuz eſt deſiccatū. ⁊ facte ſunt vie late in planta: per quas pōt deferri nutrimentū groſſum ⁊ pingue digeſtū. qñ aūt non eſt exiccatū humidū aquoſuz ⁊ vie ſunt ſtricte non generant̃ fructus nec ſemē. rō aūt quare accidit q qñ humidū eſt firmatū in planta ⁊ nō aquoſum ⁊ vie late: tunc pōt planta emittere fructū ⁊ ſemen: eſt: qꝛ gnātio fructus ⁊ ſeminis eſt p digeſtionē que paſſis dicit̃: vt appꝫ per phm 4ᵒ metheo. vbi dicit q h digeſtio reperit̃ in fructiferis. h aūt fit qñ calidū eſt potens humidū optime cōuincere. qꝛ g̃ in p̄ncipio. ſ. qñ humiduz eſt aquoſuz ⁊ ſubtile ⁊ vie ſtricte calor inatus plante eſt obtuſus ⁊ oppreſſus a multo hūido non pōt ipm obtinere: ⁊ ideo ſolū generant̃ tunc frondes que ꝓportionantur tali humido aquoſo ſubtili: qd pōt per anguſtas vias penetrare. in proceſſu aūt tēporis facta cōſumptione h⁹ humidi aquoſi calor eſt potens ſuper hūiduz ⁊ obtinet ipm digerendo ⁊ in ſubam fructus cōuertēdo. Et ſic appꝫ q ex pte mãe: ⁊ ex pte agētis nō erat poſſis gnō fructus a p̄ncipio: qꝛ humidū erat indigeſtuz ⁊ aquoſuz ⁊ ſubtile. ⁊ calor obtuſus ab hūido. ⁊ pp cauſas oppoſitas accidit q in pceſſu pōt fructus ⁊ ſemen gnāri. qꝛ eſt aptitudo mãe. qꝛ relictū eſt humidū magis groſſuz ⁊ viſcoſū ⁊ agens eſt forte. ſ. calor innatus plante: ⁊ adiuuatur etiā a calido celeſti. ⁊ ꝑpter hoc cōtingit q fructus ⁊ ſemina nō oriunt̃ niſi poſt calidū in quo calor celeſtis adiuuit calorem plante. Et in h etiā eſt ſimilitudo plante cuz aīalibus: qꝛ etiam aīalia nō ꝓducunt ſemen a p̄ncipio niſi qñ tendunt verſus perfectionē ꝑpter defectū mãe ⁊ debilitatem caloris agētis. qꝛ in pceſſu quādo perficiunt̃ vtraqꝫ cauſa cōcurrit. qꝛ nō eſt humiditas aquoſa ⁊ ſubtilis: ſꝫ cōſtans: ⁊ calor pōt obtinere ſuper humiditatē: ideo tunc poſſunt in gnātione ſeminis. ¶ 3ᵒ intelligēdū de eo qd dicit: q in plantis ſunt vene: q ſicut appꝫ per Ar. in li° de plantis in ipſis plantis ſunt partes ſimiles partib⁹ aīalis. vnde ſicut in aīalib⁹ inueniunt̃ quedā partes homiomere ⁊ ſimplices: vt caro: ⁊ os ⁊c. ſic in plantis eſt ſuba ſimplex plante. ⁊ ſicut in aīalib⁹ ſunt partes organice: vt pes: ⁊ manus: ita etiā in plantis eſt dare ramos: ⁊ ſicut in aīalibus ſunt iuncture ⁊ ligamenta: ita in plantis ſunt ligamēta quibus ligant̃ fructus ⁊ folia arboribus. Item ſicut in aīalibus ſunt vene per quas defertur nutrimentū per totuz corpus: ita ⁊ in plantis ſunt vie quedā per quas defertur nutrimentū per totum corpus plante: nō tamē q ſint ꝓprie vene: ſed ſimilantur venis. nam ſicut vene in aīalibus ſunt mēbra ſimplicia ⁊ deferūt nutrimentū: ita et in plantis. ⁊ ideo expone vene. i. vie. ¶ 4ᵒ eſt intelligenduz q nō ſolum ex cauſis iſtis accipit̃ ꝑpter qd ſemē nō producitur in p̄ncipio plante: ſed in poſterū: ſed pōt etiā accipi ex alio. qꝛ ſic accidit circa plantaz ſicut accidit in aīali: qꝛ nō ſolū idiget aīal ipſo hūido a p̄ncipio pp gnōnē: ⁊ pp nutrimentū. ſed et pp augmentū. ⁊ iō in aīali a p̄n° nō ſuperfluit hūidū purū: ex quo poſſit aliqd aliō gnāri: ſꝫ ſolū ſupfluit id qd eſt impurū qd non eſſet aptuz ad generandum ſemē. qꝛ eſt ſuperfluitas pura ⁊ inutilis. nūc autem

ſperma eſt ſuperfluitas vtilis: vt habituʒ eſt ſupra. ⁊ ideo
hoc humidū in animali nō ſuperfluit a pn̄cipio: ſed in ꝓ
ceſſu. ſic q: deficit actus augmenti: ⁊ ideo ex eo pōt gene
rari aliquid bonū ⁊ vtile cuiuſmodi ē ſperma: ⁊ eodē mo
do eſt in plantis nec plus nec minus. ❡ S. intelligenduʒ
ꝙ id qd̄ ſubdit: ⁊ multum ex modico ꝓpter hoc fit. dupl̄r
pōt exponi. vno mō referendo ad plantā: ⁊ tūc eſt ſenſus:
ꝙ ꝓpter hoc multū ex modico. i. ex modica planta a pn̄ci
pio fit mltū. q: creſcit ꝓpter attractionē humidi a terra.
Et ſm hanc expōnē dōm ꝙ h̄ dicit. vt oſtēderet cām q̄re
in ꝓceſſu gn̄atur ſemē ⁊ nō in pn̄cipio. q: planta in ꝓceſſu
attrahit magis de humido q̄ꝫ a pn̄cipio: q: eius virtus eſt
multiplicata ⁊ calor fortior. ita ꝙ attrahit plꝰ q̄ꝫ ſolebat:
⁊ ad hoc adiuuat caliditas ſolis: ⁊ h̄ eſt qd̄ dicit in lr̄a. a ſo
le ⁊c̄. Alio modo pōt intelligi referendo hoc ad fructum.
quaſi dicat. ꝙ fructus fit multus ex modico: quia planta
emittit fructū in tēpore in quo virtus plāte magis iuuat̄
a calore ſolis ⁊c̄. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et extra viuit nō ſm vnuʒ: ſed ſm multa. q̄n
aūt fructus egredit̄. nutritur a vegetabili. attra
hens enim vegetabile a terra fructū tradit. ſol
aūt maturat ⁊ ſolidat fructū attrahens ab ipſo
ab aquoſo ad ſe.

❡ Hic dat cām q̄re in ꝓceſſu accidit in planta gn̄atio fru
ctus. ⁊ dicit. ⁊ extra viuit. ſup. vegetabile. nō ſm vnum. i.
nō rōne vnius nature indiuidualis. ſed ſꝫ multa. i. ꝓpter
nām cōem multis. ⁊ q: viuit rōne iſtius nature cōis: eo ꝙ
natura nō curat de indiuiduo: niſi rōne cōſeruatiōis ſpēi:
hinc eſt ꝙ cum ſpēs conſeruent̄ ꝓpter talem gn̄ationē ꝙ
planta a natura perficit̄: ſic ꝙ ipſa ſemen producit ex quo
poſſit alterū generari. quādo aūt fructus egredit̄ nutrit̄
a vegetabili. vegetabile. n. attrahit a terra. i. ab humido
qd̄ eſt in terra. tradit fructū. i. facit ⁊ auget ipm̄. ſol autem
maturat ⁊ ſolidat fructum attrahens ad ſe aquoſum. i. id
qd̄ eſt aquoſuʒ in ipſo. ſ. vegetabili a fructu. ❡ Iuxta iſtā
parteʒ aduertendū ꝙ iſta littera: ⁊ extra viuit nō ſꝫ vnū.
ſed ſm multa. pōt referri ad duo. aut eniʒ refert̄ ad plan
tam: aut ad ſemen. ſi referatur ad plantā: tunc eſt ſenſus:
⁊ extra viuit. ſup. planta. non ſm vnum. i. nō rōne indiui
duali. ſed ſm multa. i. ſed rōne plantaruʒ ⁊ nature ſpecifi
ce plante que eſt ratio cōis multis ⁊ a multis participata.
Si autē referat̄ ad ſemen: tunc eſt ſenſus: ⁊ extra viuit. i.
ſemen: nō ſm vnum. i. non ratione vnius. ſ. plante. ſed ſm
multa. i. ſed rōne plantarum: ⁊ h̄ modo exponendo appa
ret ꝙ ſemen viuit: tn̄ aliter q̄ꝫ planta. q: planta viuit for
maliter tanq̄ꝫ id qd̄ formaliter habet animā. ſed ſemē nō
viuit formaliter. q: non eſt formaliter animatū: ſed potē
tialiter ſolum. ſicut ſperma aīalis: q̄uo aūt ſperma ſit ani
matū declaratū fuit ſupra. ſꝫ q̄uocunq: intelligat̄ intētio
Hypo. eſt hic oſtendere cām: quare planta nō dicit̄ perfe
cta niſi quādo pōt fructū ꝓducere: ⁊ vult oſtēdere ꝙ plā
ta nō viuit rōne indiuidui. ſed ratione ſpēi: q: ſpecies pri
mo intendit̄ a natura: q: eſſe ſpecificū eſt eſſe diuinum ⁊
ſempiternū. indiuiduum aūt nō intendit̄ niſi rōne ſpēi ⁊
nature cōis participate a multis. ⁊ quia nō participatur a
multis niſi per generationē cōtinuam indiuiduoꝝ: ⁊ ge
neratio fit per ſemen: ideo plāta nō dicit̄ perfecta niſi in
q̄ꝫtū pōt in generationē alioꝝ indiuiduoꝝ vt ſpēs cōſer
uetur. ⁊ h̄ eſt qd̄ vult dicere. quādo dicit. ⁊ extra viuit. nō
ſm vnū: ſed ſm multa. ❡ Ex dictis ergo poſſūt apparere
quot ⁊ que ſunt cauſe ꝓductiōis fetus aꝰs fructus: q: ſunt
q̄tuor ſicut cuiuſlibet alterius rei nālis. ſ. mālis formalis
efficiēs ⁊ finalis. cā mālis fructꝰ ē hūidū pingue digeſtuʒ
⁊ ſuperatū a calido nāli plāte. cauſa formalis eius eſt di
geſtio que dicit̄ ab Ar. in 4. metheo. paſſo. cauſa efficiēs
eſt virtus plante digerens humiduʒ cōſtās ⁊ vnctuoſum
vel pingue adiuta a calido celeſti. cā finalis eſt cōſeruare
ſpēs tēpore ⁊ nā: q: nullū indiuiduuʒ viuit ſibypſi niſi vt
conſeruet̄ ſpēs. ❡ Ulterius intelligendū ad cōpletū in
tellectū ſupradictoꝝ ꝙ ex dictis in iſta particula ⁊ in pce
dentibus poſſumus cōprehēdere duo. pmū eſt quot ſunt
pn̄cipia que cōcurrūt in gn̄ōne plantaꝝ que ex ſemine ge
nerant̄. 2m eſt q̄uo planta ꝓuenit ex illis pn̄cipiꝭ. pn̄cipia
aūt cōcurrentia ad gn̄ōnē plantaꝝ ſunt duo: ſicut cōcur
runt etiā in gn̄ōne cuiuſlibet rei nālis. ſ. mālia ⁊ efficiētia
pnꝰ aūt mālia plante ſunt duplicia: ſicut duplex humidi
tas reperit̄ in ſemine ex quo planta generat̄. nam quedā
eſt humiditas ꝓpria ſeminis ⁊ intrinſeca ſibi vt illa q̄ eſt
de ſubā ſeminis. alia ē extrinſeca vt illa que a terra attra
hitur. ſimiliter pn̄cipiū agens plantaꝝ eſt duplex. ſ. intrin
ſecum ⁊ extrinſecū. intrinſecū eſt ꝓpriū caliduʒ incluſuʒ
in ſubā ſeminis plante. agens aūt extrinſecuʒ eſt duplex:
q: quoddā eſt pn̄cipiū vle: ⁊ h̄ eſt caliditas ſolis ⁊ aliarū
ſtellarū in cuius virtute agit caliduʒ intrinſecū ſeminis.
aliud eſt pn̄cipiuʒ effectiuū extrinſecū ſcḋariuʒ ⁊ coadiu
uans: ⁊ hoc eſt calidū incluſum in viſceribꝰ terre qd̄ adiu
uat ad digeſtionē nutrimēti plantaꝝ: nūc aūt agens pn̄ci
pale eſt agens vle. ſ. corpus celeſte. nam id eſt qd̄ dat vitā
vt patet per phm̄. 16. de animalibus. vbi vult phꝰs ꝙ in ge
neratione aīaliū ⁊ plantaꝝ ſunt quedā actiones que ꝓue
niunt a calido vnde calidū eſt abſolute. vt indurare. per
miſcere: ingroſſare: ſubtiliare: cōdenſare ⁊c̄. Quedā autē
fiunt a calido vt celeſte eſt ſicut eſt dare vitam in q̄ꝫtū ibi
ſpūs aīalis vel plante vt in ipſo includit̄ proportio aſtro
rum vt ibi dicit̄. 2o apparet ex dictis quis eſt modus pro
uentus plante ex iſtis pn̄cipiꝭ. nā pmo ex humido nāli ſe
minis generat̄ nodus plante quo generato attrahit hūi
dū aliud a terra: ⁊ tūc fit eruptio verſus ſupius ⁊ inchoat
gn̄atio frondiū. poſtea rumpit̄ ſemē inferiꝰ ⁊ gn̄ant̄ radi
ces per quas attrahit hūidū ⁊ pficiunt̄ poſtea frondes ⁊
creſcit: ⁊ poſtea gn̄atur cortex. vltimo aūt accidit ramifi
catio ⁊ gn̄atio ſeminis ⁊ fructꝰ ⁊c̄. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Et h̄ dicta ſunt a me de vegetabilibus a ter
ra ⁊ aqua ⁊ ſeminibus.

❡ Epilogat ⁊ dicit ꝙ h̄ dicta ſunt a me de vegetabilibus:
a terra. i. que fiunt a terra: ⁊ aqua: ⁊ ſeminibus. i. ab humi
do terreo ⁊ aqueo: qd̄ eſt incluſum in ſeminibꝰ ⁊c̄.

Querant̄ duo circa plantas ex ſemine
gn̄atas. pmū eſt vtꝝ ſemē ex
quo gn̄at̄ plāta ſit de eēnꝰ plāte. Et arguit̄ ꝙ
ſic. auct. Auer. in lib. de plātis. Qui videt̄ vel
le ꝙ ſemē ⁊ fructus ſint ptes plante. ❡ P. ar
guit̄ rōne. id eſt pars plante ſine quo planta non eſt perfe
cta: ſed ſemen eſt hm̄. ergo eſt pars plante. Maior patet.
q: talis dicit̄ pars perficiens. Minor apparet: q: planta ⁊
animalia nō dicūtur pfecta: niſi quādo poſſunt generare
alterū quale ipm̄. h̄ aūt fit per ſemen. ergo ⁊c̄.

In oppoſitū arguit̄. q: ſic ſe hꝫ ſperma ad anial:
ita ſemen ad plantā. ſed ſperma nō
eſt pars animalis: vt vult phꝰs nec homiomera ſiue cōſi
milis. nec anomiomera ſiue organica. q̄re ⁊c̄.

Ad hanc queſtioneʒ dicendum ꝙ aliquid eſſe par
tem alicuius poteſt dupliciter intelligi.
vno modo: q: participet forma illius. Alio modo dicit̄ ali
quid pars alterius omne id qd̄ facit ad iuuamētū eiꝰ. vbi
gr̄a. in aīali eſt reperiri quaſdā partes q̄ participāt forma
totius: vt caro: ⁊ os: ⁊ manus: ⁊ pes: ⁊ hm̄. iſte. n. partes ſunt
aīate formaliter forma informante totū. alie autem ſunt

partes in animali que nō participāt forma totius: ſed faciunt ſolū iuuamentū. vt pili ꝛ vngues. Tūc dico ꝙ pͥmo mō loquēdo ſemē nō eſt pars plante. Et rō hᵒ eſt. qꝛ id qḋ nō participat forma plante que eſt aīa vegetatiua non eſt pars plante: ſed ſemen eſt hᵒ. ğ ꝛc. Maioꝛ apparet. qꝛ qḋ nō eſt aīatum formalr nō participat forma plante que eſt aīa vegetatiua. Minoꝛ apparet. qꝛ aīa eſt actus corpoꝛis organici phyſici. vt pꝫ 2ᵒ de aīa. ſemē aūt nō eſt corpus organicuꝫ. ſicut etiā nec ſperma. ğ nō eſt pars plāte illo mō. ¶ Si aūt intelligaꝛ eſſe partē 2ᵒ mō: tunc dico ꝙ duplex eſt eſſe in rebus. quoddā eſt eſſe indiuiduale. aliud eſt eē ſpecificum. aut ergo intelligiꝛ ꝙ ſit pars faciēs ad eſſe indiuidui: aut quātū ad eſſe ſpecificū. Si pͥmo mō tūc dico ꝙ ſemē nō eſt pars plante. Et rō huiᵒ eſt. qꝛ id nō eſt pars plante indiuidualis quo ablato remanet planta pfecta ꝛ nō orbata. ſed ſemē eſt hᵒ. ğ ꝛc. Maioꝛ appet. Minoꝛ ēt ad ſenſuꝫ. ablato. n. fructu vł ſemine a plātis: ita remanet plāta pfecta ſicͭ ablato ſpmate ab aliq̄ id remanet adhuc ſub eſſe pfcō. Si aūt intelligaꝛ ꝙ faciat ad eſſe ſpecificuꝫ plāte: tūc dico ꝙ bñ eſt pars iſto mō. qꝛ ſemē iuuat ad eſſe ſpecificū plāte vt ſpēs plātaꝝ que nō potuerūt ppetuari in vnico idiuiduo per ꝯtinuā gnōnē eaꝝ ppetuenꝛ in multis indiuiduis. ad hoc aūt facit ſemē. q̄re ꝛc. ¶ Et ex his ſatis pꝫ ad rōnes: qꝛ pcedunt ſuis vyꝫ: ꝛ hoc eſt.

Queratur 2ᵒ vtrū plante q̄ gnānꝛ ex ſemine poſſint ſine ſemie gnāri. Et arguiꝛ pͥmo ꝙ nō. qꝛ ſi hoc eēt: tūc ſemē id eſſet fruſtra. ꝯñs eſt falſuꝫ. ğ ꝛ añs. falſitas ꝯñtis eſt nota. qꝛ deᵒ ꝛ nā nihil faciūt fruſtra. ꝯña appet: qꝛ fruſtra fit p plura qḋ pōt fieri per pauciora. ſi ğ poſſunt pduci ſine ſemine ppter nihil erit ſemen.

In oppoſitū eſt ſenſus. nā videmus ꝙ in aliqbᵒ locis ſiluestribus naſcunꝛ arboꝛes q̄dā ſine ſemine que oꝛiunꝛ in alqs locis ex ſemine.

Ad hoc dōm ꝙ planta que generaꝛ ex ſemine pōt ſine ſemie generari. Et h̄ appet pͥmo ex ſenſatis. videmus. n. plātas magnas ꝛ paruas multas iſto modo generari vt caules ꝛ blites ꝛ quercᵒ ꝛ hō. ¶ Preterea hoc appet rōne. qꝛ ſi poſſibile eſt idē aīal gnāri cū ſemine ꝛ ſine ſemine: multo magis ꝛ plātas: ſed h̄ eſt in aliquibᵒ aīalibᵒ. ğ ꝛc. Maioꝛ appet. qꝛ aīal eſt pfectiᵒ planta. qꝛ hꝫ aīam ſenſitiuā. ſed planta nō. ğ pfectioꝛi mō gnāꝛ q̄ꝫ planta. Minoꝛ appet. qꝛ quidā mures gnānꝛ ex ſemine ꝛ per coytū: quidā aūt ſine ſemie ꝛ p putrefactionē. vt dicͭ Ar. in 6ᵒ de hyſto. Item lendes aliqui gnānꝛ ex ſemine p coytum pediculoꝝ ꝛ pullicū. ꝛ q̄dā ſine ſemie: ſed ex ſupfluitate corpis putrefacta. vt appet p̄ de gnōne aīaliū. ¶ Sꝫ in hac qōne emergit anxioma: qꝛ oꝛiꝛ qḋ valde magna. ſ. vtꝝ planta illa que gnātur ex ſemine ſit eiuſdē ſpēi cū illa que gnātur ſine ſemie. ſicut ēt eſt dubitatio de muribus gnātis ex ſemie ꝛ p putreſcōnē. ꝛ de h̄ ſūt opiones diuerſe: tñ qꝛ h̄ eſt qḋ phyca ad pſens dimittaꝛ. ſed ſaltiꝫ videmus ꝙ ſūt ſiles. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ q̄ꝫq̄ꝫ poſſit plāta ſine ſemie gnāri: tñ ſicut in plāta q̄ gnāꝛ ex ſemie eſt ibi agens particulare ꝯdens actionē agētis vlis. ſ. corpoꝛis celeſtis. ꝛ h̄ agens particulare eſt ppꝛiū calʼm incluſuꝫ in ſemie: ita ſic ēt eſt in plātis q̄ gnānꝛ ſine ſeie ꝙ eſt dare qḋdā calʼm pportiōatū ꝯmēſuratū a caliditate corᵐ celeſtiū qḋ ꝯbit corpus celeſte ad gnōnē determiatā hᵒ plāte magis q̄ꝫ illius ſm ꝙ eſt diſpoſitū ꝛ limitatū ad talē ſpēm plante.

Et ex his ad rōneꝫ dico ꝙ nō cōtingit ꝙ ſit fruſtra. qꝛ ſaltim ſemen id facit hoc. qꝛ facit aliquid poſſe gnāri multis modis: ꝛ ex hoc ſpēs melius cōſeruanꝛ. Itē qꝛ habilius generaꝛ planta ex ſemine q̄ꝫ ſine ſemie ꝛ magis multiplicaꝛ. Item qꝛ in quibuſdā locis vbi in fundū tur ſemina generanꝛ plante que de ſe foꝛte nunq̄ꝫ generarentur. ergo nō eſt fruſtra. ꝛ hoc eſt.

Quando auteꝫ plantaꝛ ex arboꝛibus plante fiunt hoc modo. vulnus autē vnus hꝫ ramus in iſimo verſus terram ſm ꝙ ab arboꝛe ruptū eſt. vnde ꝛ radices emittunꝛ. hoc modo dicto tranſmutanꝛ quādo planta que eſt in terra humiditatē ſumit a terra inflatur ꝛ ſpūm hꝫ. que aūt ſuper terram vnde ſpūs h̄ ꝛ humiditas conuertunꝛ ad inferius plante virtute quecūqꝫ erat grauiſſima rumpit in deoꝛſum: ꝛ fiunt ex ipſo radices molles. quādo aūt inferius accipianꝛ. tunc attrahit a radice humiditatē: ꝛ tradit exiſtenti ſuper terrā: ꝛ tunc ruſuꝫ ſuperius inflatur: ꝛ ſpūm habet: ꝛ quāta virtus in planta leuis eſt conuerſa frondes facta germiat: ꝛ in ſuperius augmentū facit: ꝛ ad inferius.

¶ Hypo. in pcedentibᵒ declarauit ſilitudinē pdictā in generatiōe plantaꝝ que oꝛiunꝛ ex ſemine ꝛ aīaliū: h̄ intēdit declarare ſilitudinē que eſt in gnōne plātaꝝ que fiūt per trāſplantationē ꝛ gnōnē aīaliū. Et tria facit. qꝛ p̄ facit h̄. 2ᵒ poſtq̄ꝫ oſtenderat ſufficientē modū gnātionis plantarum determinat de ramificatiōe earū. 3ᵒ declarat quedā dicta. ſcḋa ibi. (Qñ aūt augetur planta.) 3ᵃ ibi. (Augeꝛ aūt.) Prima in duas: qꝛ pͥmo oſtēdit qūo gnānꝛ plante p tranſplantationē. 2ᵒ cōparat gnōnē plantaꝝ per tranſplātationē ad gnōnem plantarū ex ſemine. 2ᵃ ibi. (Et etiā in cōtrariuꝫ accidit.) Primo dicit ꝙ quādo plante plātanꝛ tunc fiunt: ex arboꝛibus. ſup. plātatis h̄ modo. nā ramus hꝫ vulnus. i. oꝛificium. in infimo. i. in parte inferioꝛi. verſus terram: ſm ꝙ ab arboꝛe ruptū eſt. i. ſm illam partem ſm quā eſt abſciſus ab arboꝛe. vnde emittit radices. ſup. ꝛ h̄ modo tranſmutaꝛ. i. creſcit ꝛ augetur. quando. n. planta que eſt in terra humiditatē ſumit a terra inflatur: ꝛ hꝫ ſpūm: que aūt eſt ſuper terram. i. illa pars plante que non eſt ſepulta: ſed remanet de ſuper terrā diſcooperta: nōdū ſup. tumeſcit a pͥncipio nec hꝫ tūc ſpūm. ſpūs aūt ꝛ humiditas cōuertunꝛ ad inferius. ſup. a pͥncipio: virtute plante. i. inclinatione naturali plante. ſup. ꝛ quecūq̄ꝫ erat grauiſſima. ſ. humiditas: rumpit deoꝛſum ꝛ fiunt ex ipſa radices molles. Et ratio huiᵒ eſt. quia calidū non eſt adhuc foꝛte in ipſis qḋ exiccando humidū reddit radices foꝛteſ ꝛ duras. Alia cauſa eſt. qꝛ qḋ deſcendit in pͥncipio eſt maxime humidū: cū paꝝ vel nihil trahaꝛ de humido adhuc ad partes ſuperioꝛes plante. quādo aūt inferius. i. in pte inferioꝛi: accipitur. i. confirmatū eſt humidū. tunc attrahit. ſup. virtus que eſt in plāta humiditatē a radice: ꝛ tradit. i. mandat. ſ. illam humiditatē exiſtenti. i. ad partē plāte exiſtentis ſup terram. ꝛ tunc planta ſurſum inflatur ſuperius ꝛ hꝫ ſpūꝫ. ꝛ quādo leuis. i. debilis: virtus que eſt in planta eſt facta cōuerſa. i. foꝛtificata: tūc germinant frondes. ſup. poſtea. ꝛ facit augmentuꝫ verſus ſuperius ꝛ verſus inferius. ¶ Iuxta quā partem intelligendū ꝙ Hyp. hic oſtendit modū ſm quē cōueniūt generatio plante ex ſemine ꝛ generatio plante per tranſplantationē. ꝯueniūt partim ꝛ partiꝫ differunt: cōueniūt quidē in h̄: quia ſicut planta que fit ex ſemie fit ex humiditate attracta a terra ꝛ ex ppꝛia hūiditate etiā ſicut ex caloꝛe ſicut ex mā ꝛ caloꝛe ppꝛio incluſo in ſemine adiuto a caloꝛe celeſti tanq̄ꝫ ab agēte. ita etiā eſt in planta que fit per tranſplātationē

⁊ ideo ſicut in ꝓncipio ſemẽ inflat̃ ⁊ tumeſcit ꝓpter ebullitionẽ que fit a calido: ita ramus plante qui tranſplantatur in ꝓncipio tumeſcit ⁊ replet̃ humiditate pars que eſt ſub terra. ⁊ h̃ eſt qḋ dicit. quãdo aũt planta que eſt in terra ſumit humiditatem a terra inflatur. ¶ Item ꝯueniũt in alio: qꝛ ſicut in planta gñãta ex ſemine generant̃ radices vt totũ nutriatur: ⁊ vt germen ⁊ frondes ⁊ tota planta augeant̃: ita etiã eſt in plantis tranſplantatis: ſed lꝫ in his cõueniant: tñ differũt in duobꝰ. ſ. ꝙtum ad gñõnem ⁊ ordinem partiũ gñõnis. ⁊ quodãmõ differũt ꝙtũ ad principia gñãtionis. quãtũ ad gñãtionẽ quidẽ qꝛ gñãtio plante ex ſemine eſt gñãtio totius non ꝑexiſtentis niſi in pura potentia. ⁊ ideo gñãtio eius eſt gñãtio ſimplr̃. qꝛ eſt ꝓceſſus ab eſſe in pura potẽtia ad eſſe actu. ſed gñãtio per trãſplantationẽ nõ eſt alicuius totius nõ ꝑexiſtẽtis: ſed ſolũ eſt gñãtio partis. nõ. n. eſt ꝓductio ex ente in pura potẽtia ad ens actu. qꝛ ramus quãdo tranſplantat̃ eſt ens actu ⁊ manens actu nõ corruptus. nam dato ꝙ ramus ſit abſciſus: hꝫ tñ aĩam ⁊ vitam qua viuit actu: ⁊ qua anima informatur actu. ⁊ ideo ex tranſplantatiõe non generatur alia planta nũero: ſed illa eadem nũero manet: ſed talis eſt ſolum generatio partis per quã ſaluat̃ in eſſe. qꝛ gñãntur in ea radices per quas attrahit̃ humiduꝫ: ex quo ipſa nutritur ⁊ augetur. ⁊ ideo ibi nõ eſt gñãtio ſimpliciter ſed partis. qꝛ augetur ſolum. ¶ Ex quibꝰ vlterius apparet ſimilitudo inter plantas ⁊ aĩalia. nam ſicut plante fiunt ex ſeminibus ſic aĩalia fiunt ex ſpermate. ⁊ h̃ quantũ ad plantas que generant̃ ex ſemine. Item quãtũ ad plantas que generant̃ per tranſplantationẽ eſt ſimilitudo. qꝛ ſicut rami abſciſi ab arboribus viuunt: ita etiã in quibuſdã aĩalibus iperfectis accidit ꝙ abſciſa aliquo tp̃e viuunt. ſed in aĩalibus ꝑfectis: vt in hoĩe equo ⁊boue vel hꝫ. hoc nõ accidit. nam manꝰ abſciſa ab hoĩe vel pes ab hoĩe vel equo ⁊ hꝫ. ſtatim in abſciſiõe moritur. ſed in enthomis ſic ſunt apes ⁊ muſce ⁊ in lacertis ⁊ hꝫ. videmꝰ ꝙ aliqñ diu viuũt partes abſciſe. Cuius ſignuꝫ eſt. qꝛ mouent̃ ex ſe ⁊ ſentiũt quãdo tanguntur. hoc aũt nõ eſſet niſi eſſent viua: ⁊ ꝙ ſic abſciſa viuant: non eſt niſi ꝓpter ipſoꝝ iperfectionẽ: ⁊ qꝛ ſunt ꝓpinqua nature plantarũ. ſed quãꝗ in hoc cõueniãt plante cuꝫ huiꝰ aĩalibus iperfectis: tamẽ differũt in hoc: qꝛ lꝫ in animalibus iperfectis partes deciſe viuant: nõ tñ perdurat vita in eis longo tẽpore. qꝛ carent nutrimento. ſed partes plante deciſe poſſunt viuere tp̃e longo: ⁊ h̃ eſt: qꝛ poſſunt ſumere alimentũ ex quo nutriunt̃ ⁊ perficiuntur. nam in planta poſſunt naſci radices per quas ꝯtinuo attrahit nutrimentũ ⁊ augetur ⁊ perficit̃. ſed in cauda vl̃ pede abſciſo ab animali nõ poteſt renaſci os per qḋ ſuſcipiat alimentũ: nec etiã haberet locum aptũ ad digerẽduꝫ id humidũ ꝓpter qḋ parum viuunt. ⁊ h̃ eſt vna ex cauſis longitudinis vite in plantis: vt patet per Ariſt. in lib. de cauſis longitudinis ⁊ breuitatis vite. qꝛ in plãtis eſt regeneratio partium cõtinua: ita ꝙ quãdo vna radix vel vnꝰ ramus exiccatur alia regenerat̃ ſucceſſiue. hoc aũt in animali eſſe nõ põt ꝓpter eius perfectionẽ. ¶ Et ex his vlterius apparet cauſa quare accidit ꝙ pars aĩalis iperfecti abſciſa viuit aliquo tẽpore: in aĩalibus aũt perfectis non. ¶ Et dõm ꝙ hoc accidit ꝓpterea: qꝛ in aĩalibus ꝑfectis eſt aĩa bene cõſtituta. qꝛ radicat̃ in vna particula ꝓncipali que hꝫ regere ⁊ gubernare totũ corpꝰ: ⁊ cui omnes alie particule corporis deſeruiunt. ⁊ ideo ꝓmo hꝫ eſſe aĩa in illo membro ꝓncipali: in alijs aũt nõ niſi vt ſunt ei annata ⁊ recipientia eius influentiã. ꝓpter qḋ aliqua parte abſciſa nõ remanet vita in ea cũ ei deficiat influentia membri ꝓncipalis. ſed in plantis ⁊ in aĩalibus iperfectis. qꝛ nõ eſt bene cõpoſita ⁊ ordinata nã ipſoꝝ: ideo aĩa in ipſis nõ eſt ſimplr̃ vna. vt dicit phꝰs: ſed eſt vna in actu. plura aũt in potẽtia. vnde in ꝗlibet parte nodoſa eſt aĩa in planta per quã poſſet viuere deciſa. ⁊ in h̃ preuidit natura in plãtis vt poſſent multiplicari cum in eis nõ ſit maſculus nec femella. ſed qꝛ aĩalia iperfecta ſunt vicina nature plantaꝝ. ideo deciſa viuunt aliquo tẽpore. non tñ multo tẽpore. qꝛ ſunt perfectiora ꝙ̃ plante: perfecta ṽo aĩalia nullo tẽpore viuunt deciſa ꝓpter eorũ perfectioneꝫ: ita ꝙ hic eſt ordo inter h̃: ⁊ apparet cauſa huiꝰ ex dictis. ⁊ h̃ de ꝓmo. Scḋo inſinuat Hypo. dr̃iam inter gñãtioneꝫ plantaꝝ que fiunt ex ſemine ⁊ que fiunt per tranſplantationẽ ꝙtũ ad ꝓncipia gñãtionis. nam ꝓncipiũ mãle gñãtiõis plante que generatur ex ſemine eſt humidũ ꝓprium incluſum in ſemine ex quo ꝓmo incipit gñãtio plante: efficiẽs aũt eſt calor ꝓprius incluſus in ſemine adiutus a calore corporis celeſtis. ſed ꝓncipiũ mãle in planta que fit per tranſplantationem eſt humidũ ꝓpriũ incluſuꝫ in ſuba plante ⁊ nõ in ſemine: ⁊ ꝓncipiũ effi. eſt calidũ ꝓpriũ rami abſciſi adiutum etiã a calido corpoꝝ celeſtiuꝫ. tñ iſti modi gñãtiõis plantarũ cõueniunt in hoc. qꝛ ſicut calor ꝓprius ſeminis generat ex ꝓprio hũido plantã generatiõe ſimplr̃ ⁊ alicuius totius: ⁊ etiã germinatiõis eius. ita etiã calor ꝓprius rami abſciſi generat aliquã partẽ in ramo abſciſo. i. radices ⁊ ramos. ⁊ h̃ inſinuat. cũ dicit. qñ aũt inferius accipitur ⁊c. ¶ Ulterius inſinuat dr̃iaꝫ ordinis gñõnis partiũ plantaꝝ que generãt̃ ex ſemine. ꝓma gñõ eſt frondiũ. 2ª eſt radicũ. vt habitũ eſt ſupra: ſed in planta gñãta per trãſplantationẽ. ꝓ gñãnt̃ radices. 2º frondes. Et cã huius tradet̃ ĩfra: ⁊ iõ nõ oꝫ circa h̃ iſiſtere. ⁊ h̃ eſt qḋ dic̃ h̃ ꝙ quecũꝗ erat grauiſſima hũiditas rũpit deorſuꝫ ⁊ fiũt ex ipſa radices molles ⁊ in fine partis hꝰ ponit poſtea ꝙ qñ virtus leuis in planta eſt ꝯuerſa ⁊ fortificata: tũc germinat ⁊ fac̃ augmentũ in ſuperiꝰ ⁊ inferius. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ita in cõtrariũ accidit vtriꝗ eorũ que fiunt ex ſemine ⁊ plantarũ de germine. primũ. n. ex ſemine frondes. oriunt̃. deinde radices ad inferius emittuntur. arbor aũt radicatur prius deinde frondeſcit.

¶ Hic cõparat gñãtionẽ plante per tranſplantationeꝫ ad generationẽ plante que fit a ſemine. Et ꝓmo facit hoc. 2º reddit cãm cuiuſdã dicti. ſcḋa ibi. (Propterea qꝛ in ſeie) In pª pte dicit ꝙ ꝯrio mõ accidit in plãtis ꝗ fiunt ex ſeie. ⁊ plantaꝝ de germine. i. que fiũt de germie per trãſplãtationẽ. qꝛ in planta que generat̃ ex ſemie ꝓmo oriunt̃ frondes poſtea emittunt̃ radices ad inferius. arbor aũt. i. plãta que eſt ramꝰ arboris: que plantat̃ ꝓus radicat̃ ⁊ poſtea frondeſcit. Hoc totũ pꝫ ex dictis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Propter hoc qꝛ in ſemine quidẽ ipſo humiditatis multitudo ineſt. ⁊ in terra omni exiſtẽti nutrimentũ ineſt primo ſufficiẽs frondi: vñ frons nutriat̃ quouſꝗ radicet̃. in ramo aũt nõ ſic. nõ. n. fit ex alia: inde frons primũ nutrimentum hꝫ: ſed ipſe ramus eſt ſicut ⁊ arbor ſe hꝫ: ⁊ h̃ ſuper terrã eſt multa: quare nõ poterat ſuper terrã repleri hũiditate niſi ex inferiori magis virtus quedã veniẽs extra det qḋ ſuperius eſt humiditatis ⁊ primo qḋ plantat̃ neceſſe eſt in ſeipſo nutrimentũ facere a terra radicibus. deinde ſic a terra attrahens ſurſum tribuere ⁊ frondes mouere ⁊ germen ⁊ augmentũ.

¶ Declarat quoddā dcm̄. dixit.n.ꝙ in planta que gnātur ex ſemine ꝑus gnānt frondes ꝗ̄ radices. Hoc declarat. ⁊ dicit.ꝙ h̄ ꝯtingit: ꝑꝑea qꝛ in ipſo ſeie eſt multitudo hūidi tatis a pn̄ʳ: ⁊ oī ſemini exiſti in terra ineſt ꝑmo nutrimētū ſufficiēs vt nutriant frondes quouſqꝫ radicet. ſed in ramo.ſ.tranſplātato: nō ſic.ſup.ſe hꝫ. nō.n.fit.ſup.in ipſo ex alio.i.ipſe ramus qui tranſplantat nō pōt fieri ex aliq̄ ſui parte. vnde frons ꝑmo nutrimentū hꝫ.ſup. ⁊ ꝑꝑea frons. ꝑmo gnāri nō pōt: ſed eſt ipſe ramus: ſup.habēs: ſicut ⁊ arbor ſe hꝫ.ſup. ⁊ ꝑꝑea ſicut in arbore cōpleta gnātio frondium eſt ex alio. qꝛ ex radicibus cōpletis: vt ſupra dictuꝫ eſt. ſic etiā eſt h̄: cum ramus ſit arbor cōpleta. ⁊ h̄.ſ.plāta que plantat: eſt multa ſuper terrā. ſup. in ꝑncipio. q̄re nō poterat ſuper terrā compleri hūiditate. ſup. a ꝑncipio. niſi quedam magna virtus veniens.i. ſe diffundens: ex inferiori ex ſuba.i.ad extra. det ſup. id humiditatis qđ eſt ſuperius. hoc aūt non eſt in ſemine cuꝫ ſit parue quātitatis: ⁊ qđ plantatur ꝑmo neceſſe eſt in ſeipſo facere nutrimentum a terra. radicibus.i.per radices. deinde ſic attrahēs a terra. ſup. neceſſe eſt ſurſum tribuere ⁊ frondes mouere in germen ⁊ augmentū. ſup. ex hoc facere. ¶ Juxta quaꝫ partem intelligendū ꝙ Hyp. in his verbis inſinuat duo. inſinuat.n. ꝑmo cām quare in ſemine iniecto in terrā primo generant frondes. ⁊ dat cām hʼ. cum dicit. ꝑꝑea quia in ſemine ⁊c. Et cām hʼ nō aſſignat niſi multitudineꝫ humidi in ſemine exiſtētis ⁊ attractionē ab extra. qꝛ vt ſupra dictū fuit in gnātione plante nō opꝫ trahere humidū ab extra.ſ. extra donec ſufficit ꝓprium humidū incluſuꝫ in ſemine. ⁊ ideo dicebat Aui. in 3ᵒ cañ. ꝙ vſqꝫ ad ſex dies nā embrionis nō petit cibum. qꝛ ſufficit ei ꝓprium humiduꝫ menſtrui. ſed abinde inantea attrahit a venulis matricis humidū ex quo nutritur ⁊ generat ⁊ auget. ita etiam eſt in planta. qꝛ nō oꝫ ꝙ planta ex ſemine generata attrahat humidū ab extra a terra donec ſufficit ꝓprio hūiduꝫ incluſum in ſemine. ⁊ ideo nō opꝫ ꝙ ꝑmo generet radix q̄ eſt inſtrumentū ⁊ organū attrahendi humiduꝫ ab extra. ſed oportuit vt generarent ex tali hūido ea que ſibi magis ꝓportionant. talia aūt ſunt frondes que fiunt ex humido aereo ⁊ aquoſo quale eſt id qđ erat in ſemie. poſtea vero generatur radix quādo iſta materia incipit cōſumi: ⁊ ideo inchoatiue eſt prior generatio frondiuꝫ. ſed perfectiue ⁊ cōpletiue eſt prior gnātio radicū: vt ſupra dictum fuit. qꝛ non pōt compleri germen: niſi radix que dꝫ attrahere humidum a terra ꝑmo compleat: ſicut videmus de vmbilico in aīalibus: qui ſe hꝫ ſicut radix in plantis directe: ⁊ h̄ eſt cauſa. quare in plāta gnāta ex ſemie ꝑmo emittuntur frondes: deinde radices. ita tñ ꝙ ante gnōnē frondium ⁊ radicū ſemꝑ dꝫ intelligi ꝙ ſit facta gnātio nodi q̄ eſt pars media inter germē ⁊ radices. quia ille nodus eſt ꝑma pars ⁊ ꝑncipalis plante. ſicut cor in aīali ſm ꝙ inſinuatū eſt: qđ in ramis trāſplantatis accidit eꝯ. quia ꝑmo generatur radix poſtea frondes: ⁊ h̄ inſinuat. cuꝫ dicit. in ramo aūt non ſic. Et huius cauſaꝫ aſſignat triplicēꝫ. quia ꝑmo inſinuat vnam. 2ᵃ ſcđam. cuꝫ dicit. (⁊ h̄ ſuper terraꝫ eſt multa) tertiaꝫ aſſignat ibi. (⁊ ꝑ qđ plantatur) ꝑrima quideꝫ cauſa. quare ꝑmo generant radices in ramo plantato poſtea frōdes eſt: qꝛ talis generatio nō eſt generatio ſimpliciter ⁊ alicuius totius. ſed eſt generatio ſm quid ⁊ alicuius partis: eo qđ iaꝫ eſt arbor. ꝯñs actu aīam ⁊ vitā: ⁊ ideo ſicut arbor ꝑmū hꝫ radices ꝗ̄ pululet: ita etiā ⁊ ramus plantatus. Scđa ratio ad ideꝫ eſt: qꝛ ramus iſte trāſplantatus hꝫ multaꝫ partem ſui ſuper terrā. qꝛ nō ſepelitur totus ramus: ⁊ ideo non eſt poſſibile vt repleatur ab humiditate terre illa pars que eſt ſuper terram niſi pars que eſt ſub terra prius repleatur humiditate multa. quia ergo humiditas quā habet ille ramus de ſe ſit pauca non poſſet ſufficere ad diffuſionē eius ad partem ſuperiorem niſi ꝑmo attrahat humiditatē multaꝫ ex terra ⁊ repleat ea. ꝓpter qđ oꝫ ꝙ hēat id per qđ attrahat ipam. tale aūtē organū eſt radix: ⁊ ideo oꝫ ꝙ planta illa que trāſplātatur ꝑmo generet radices ꝗ̄ folia: ſed in ſemine nō ꝓhibebat h̄. qꝛ nō hēbat vnā partē extra terrā ⁊ aliaꝫ ſub terra: ⁊ qꝛ erat etiā modice ꝗ̄ntitatis: iđ totuꝫ poterat hūiditate repleri a principio abſqꝫ eo ꝙ emitteret radices. ⁊ iđ in ipſo ꝑus fiebant frondes. Tertia cauſa eſt: qꝛ iſte ramus debꝫ ꝑmo nutriri eo ꝙ eſt quid viuuꝫ indigēs alimēto. ſi ḡ oꝫ ſaluari oportet ꝙ nutriatur: ⁊ qꝛ nutritio ſit per acceptiones nutrimenti: ⁊ talis non pōt fieri niſi per radices: ideo opꝫ ꝑmo hr̄e radices: ⁊ poſtea vigorata virtute eius poterit eius aīa intendere ad augmentū ⁊ pululationē ⁊ frondificationē: ⁊ h̄ eſt qđ intendit dicere ſi bn̄ aduertemus.

Quando aūt augetur plāta ramificatur ab hꝯ neceſſitate: quā dicaꝫ quādo plus hūiditatis ipſi adueniat ex terra extracte a multitudie rūpit ſm ꝙ plurima erat ⁊ ſic ramificat planta.

¶ Poſtq̄ oſtēdit modū gnōnis plantaꝝ tam ex ſemie ꝗ̄ ꝑ plantationē vt oſtēderet aſſimilationē iter gnōnē plantaꝝ ⁊ aīaliū: hic ſicut dicebat oñdit modū ramificatiōis ipſaꝝ. ⁊ h̄ facit. qꝛ iſta ramificatio erat ſimilis dearticulationi mēbroꝝ in aīalibʼ. Et hoc facit vſqꝫ ibi. (auget aūt in latitudinē.) ibi vero ſicut dicebat đclarat quedā dicta Dicit ḡ ꝑmo. ꝙ qñ planta augetur: tunc ramificat ꝓpter iſtam neceſſitatē quā dicaꝫ tibi ſtatim ꝗ̄to plus hūiditates attracte ex terra adueniat ipſi plante: rumpit a multitudine ſm ꝙ plurima erat.i. tanto magis fit eruptio ſm plures partes ipſius plante: quāto maior eſt quātitas humiditatis que attrahitur ad plantā. ⁊ ſic ramificat planta. ¶ Juxta partem hanc intelligendū ꝙ Hypo. tangens cām ramificatiōis plāte nō tangit oēm cām: ſed ſolū vnā. Grā cuius aduertenduꝫ eſt ꝙ ramificatio plāte aſſimilat dearticulatiōi partiū aīalis. ⁊ iđ Hypo. ſupra qñ oñdebat dearticulationē mēbroꝝ fetus dicebat ipaꝫ aſſimilari ramificatiōi plantaꝝ. nūc aūt cauſe dearticulatiōis mēbrorum ſunt ꝗ̄tuor: ſicut ⁊ alioꝝ effectuum nāliū.ſ. mālis formalis effi. ⁊ finalis. cā quidē mālis eius eſt multitudo humiditatis attracte ad locū gnōnis fetus. qꝛ dearticulatio fit ſolū qñ incipit excreſcere fetʼ. ante aūt hoc tp̄e nō pōt fieri ramificatio ⁊ đarticulatio: ⁊ ideo ꝗ̄to fetʼ magis augetur: tāto magis apparet eius dearticulatio: ⁊ ideo ſicut qñ excreſcit mā ex hūiditate attracta a venulis matricis dearticulat fetus: ita ramificat planta ex multiplicatiōe hūidi attracti a terra. ⁊ iđ ꝗ̄to magis de ipſa hūiditate attrahit: tanto magis ramificatur: vt dicit hic. 2ᵒ ꝯcurrit cā efficiēs in dearticulatiōe mēbroꝝ: h̄ aūt ē v̄tus iformatiua q̄ eſt in ſpmate. dearticulat aūt nō quācūqꝫ: ſed ꝑ formar vnū mēbrū ꝑncipale qđ eſt totū aīal v̄tute. nā in ſe ꝯtinet v̄tutē oīuꝫ alioꝝ mēbroꝝ: ⁊ mediāte iſta gnāt oīa alia mēbra ſm neceſſitatē opationū forme fetʼ ⁊ illiʼ mēbri ꝑncipalis: qꝛ ſic appet ꝑ ꝑhm 2ᵒ de gnōne aīaliū. ſpma deciſum a patre eſt ſicut ꝓles emācipata a patre. ⁊ iđ ſicut oꝫ filiū emācipatū ꝑ ſeipſꝫ regere ⁊ gubernare: ita ēt ⁊ ſpma: ⁊ iđ cū ſpma a pn̄ʳ ſit modice quātitatis nō poſſet oīa mēbra ꝓfundare ⁊ dearticulare ſolū: ⁊ iđ gnāt ꝑmo quoddā mēbrū a quo adiuuat.ſ. cor ⁊ eodē mō eſt in planta. quia ꝑmo gnātur particula media que dicitur nodus: ⁊ poſtea mediante ipſa emittit germē ⁊ radix. ⁊ qꝛ in plāta eſt minor ꝑfectio ⁊ ordinatio partiuꝫ ꝗ̄ in aīalibꝫ poſtea gnānt

plures nodi qui ſunt particule ꝑncipales: quarū quelibet eſſet potens generare. ⁊ iō dicebat phs in libᵒ de morte ⁊ vita. ꝙ germinatio ⁊ plantatio ⁊ pululatio oīa fiunt in nodis. cauſa aūt finalis ramificatiōis plantaꝝ eſt. qꝛ ſicut in aīali generanť plura mēbra ꝓpter finē. ſ. vt forma aīalis que eſt nata plures oꝑatiōes ꝑducere poſſit per diuerſa mēbra ipſas exercere. ita plures rami fiunt etiā in planta vt multas oꝑationes ⁊ multos fructus vel hꝫ poſſint ꝑducere. verū eſt tñ ꝙ nō eſt tanta diuerſitas in ramis plātarū quāta eſt in mēbris organicis aīaliū. cuius rō nō eſt alia: niſi qꝛ nā nihil facit fruſtra: modo aīa plantarum nō eſt ꝑncipiū tot operationū quot forma animaliū. ⁊ iō non indiguit tanta diſtinctione in ramis quāta indigēt membra aīalis. cauſa aūt formalis eſt debitᵒ modus decoctionis ⁊ ꝑparationis māe. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Augetur aūt ⁊ in latitudinē ⁊ in ſuperius ⁊ inferius. ꝑꝑ hoc. qꝛ īferius terre hyeme quidē calidum eſt. eſtate vero frigidum.

ℭ Hic declat qdā ſuppoſita que ꝑfecte nō dclarauit. Hec aūt ſunt duo. pmū eſt de augmēto plantaꝝ. ſ. ſm quē modum plante augenť. 2ᵐ eſt de tpe fructificationis plante. Et duo facit. qꝛ pmo declarat perfecte ſm quē modū plāta augeť ⁊ cōſeruať. 2ᵒ declarat tps fructificationis eius. ſcda ibi. (Et quouſꝗ mollis fuerit) hīi poſt. Pria in tres. qꝛ pmo ponit ſm queꝫ modum augeť planta. 2ᵒ declarat quedā que aſſumpſerat. 3ᵒ ex illis declaratis oſdit ꝓpoſitum ꝑncipale. ſcda ibi. (Hoc aūt ꝑꝑ h eſt: qꝛ terra.) 3ᵃ ibi. (Reſumā iterū: quia eſtate terre inferius ⁊c̃.) In pma parte dicit. augeť aūt. ſup. planta. ⁊ in latitudineꝫ. i. ſm latus. ⁊ in ſuperius ⁊ īferius ꝑꝑ hoc qꝛ inferius. i. pars inferioꝛ terre in hyeme quidē eſt calidū in eſtate aūt eſt frigidum. ℭ Circa iſtā partē cōſiderandū ꝙ Hypo. in his verbis inſinuat nobis duo. pmū eſt ſm quē modū fit augmētum in planta. 2ᵐ eſt quid eſt id qd adiuuat augmētuꝫ in planta. pmū tangit cuꝫ dicit. ꝙ planta augeť in latus ⁊ in ſuperius ⁊ inferius. Ex quo appꝫ ꝙ hoc nō eſt quodcūꝗ augmentū: ſed eſt augmentū verum. nam ſicut appꝫ per Gal. in pmo de virtutibᵒ. duplex eſt augmentū. ſ. veruꝫ ⁊ nō verū. augmentū quidē nō verū: vt ibi appꝫ eſt qñ fit extenſio ſm vnā diametrū ⁊ diminutio ſm aliaꝫ. vbi grā. qñ pueri fricantes veſicā in ciueribᵒ inflant ipam. ipſa latitudo augetūr ⁊ diminuiť eius ꝓfunditas: ⁊ tale augmētuꝫ nō ſolū repiť in aīatis: ſed etiā in ī aīatis. ⁊ tale augmētum nō eſt nālē: ſed violentū magis. augmentū aūt verū eſt id in quo fit additio ſm oēm dimenſionē. ſ. ſm longitudinem ⁊ latitudinē ⁊c̃. ſub qua cōprehendiť dextruꝫ ⁊ ſiniſtrū: ante ⁊ retro: ⁊ ſm ꝓfunditatē: ⁊ tale augmentum ſoluꝫ fit ab aīa. qꝛ de rōne anime eſt moueri ad omnē differentiā pōnis: ⁊ in h differt aīa a nā: vt apparet per phm 2ᵒ de aīa. qꝛ nā mouet ſoluꝫ ad vnā partē determinatam vt grauia deorſum leuia ſurſum: ⁊ ſic de alqs. ſed aīa in h excedit nām. qꝛ mouet ad oēm partē. h ḡ augmentū vere fit a potētia vegetatiua. ⁊ qꝛ tale augmentū fit in plātis a virtute augmentatiua plante. ideo dixit Hyp. ꝙ tale augmentū eſt qd fit ſm latitudineꝫ ⁊ in ſuperius ⁊ inferius: ⁊ per h inſinuat cām ꝑncipalē efficientē augmentū. 2ᵒ inſinuat cām adiuuantem plante augmentū: cū dicit: ꝙ inferius terre in hyeme quidē eſt calidū in eſtate aūt frigidū. ⁊ h ideo adiuuat augmentū plante: qꝛ diſpō loci eſt adiuuans virtutē loci. qꝛ ḡ in hyeme pars inferioꝛ terre eſt calida: in eſtate aūt frigida cōtemperať caloꝛ plante ⁊ cuſtoditur ab exterioribus īpreſſionibᵒ corrūpentibᵒ: qūo aūt h ſit verū. ſ. ꝙ viſcera terre in hyeme ſint calida: in eſtate aūt frigida declarabit ſtatiꝫ poſtea. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Hoc aūt ꝓpter hoc eſt. qꝛ terra humida hyeme ab aqua que a celo deſcēdit: ⁊ reprimiť in ſe ſicut grauioꝛi exiſtēte hūiditate: denſioꝛ aūt ab hac: ⁊ nō hꝫ aliquā reſpirationeꝫ. nō. n. amplius ineſt magnū rarū. ⁊ ꝓpter hoc iſtius terre hyeme magis eſt calidum.

ℭ In parte iſta declarat quedā ſuppoſita. poſuit. n. ꝙ inferioꝛa terre in hyeme ſūt calida in eſtate frigida. Hic vult declarare. ⁊ pmo declarat ꝙ viſcera terre in hyeme ſunt calida. 2ᵒ ꝙ in eſtate ſunt frigida. 2ᵃ ibi. (Nunc aūt volo dicere ꝙ in eſtate inferius terre ⁊c̃.) Prima in tres. quia pmo facit qd dcm̄ eſt. 2ᵒ ad maioreꝫ euidentiā dictoꝝ infert quoddā corᵐ. 3ᵒ epilogat determiata. 2ᵃ ibi. (Et ꝑꝑ h fontes.) 3ᵃ ibi. (Hec auteꝫ dicta ſunt a me.) Prima in duas. qꝛ pmo oſtēdit cām ꝓpter quā inferioꝛa terre ſunt calida in hyeme. 2ᵒ ea que dixit dclarat per quedā ſigna. ſcda ibi. (Sic aūt frumenta ⁊ ordea.) Prima in duas. qꝛ pmo facit qd dictū eſt. 2ᵒ declarat quoddā ſuppoſituꝫ. 2ᵃ ibi. (Eteniꝫ fimus collectᵒ.) In pma pte dicit. hoc aūt. ſ. ꝙ inferius terre in hyeme eſt calidū. eſt ꝓpter hoc: qꝛ terra eſt humida in hyeme. ab aqua que deſcendit a celo. i. a loco ſuperioꝛi qui eſt verſus celū. nō ꝙ aqua deſcendat a celo: ⁊ repmiť in ſe. ſ. ipſa aqua. ſicut grauioꝛi exiſte humiditate. i. qꝛ aqua eſt de genere grauiū. denſioꝛ aūt: ſup. facta terra. ab hac. ſ. aqua. nō hꝫ aliquā reſpirationem. ſup. ad extra. nō. n. amplius ineſt rarū magnū. i. terra ꝑuata ē tūc raritate ꝓpter denſationē factaꝫ in ipſa ab aqua. ⁊ qꝛ caliꝫ ıclıuſa in viſceribᵒ terre nō pōt exalare: ꝑꝑ h ī hyeme īferiᵒ terre ē magnū. i. multū calm. ℭ Deide cū dic.

ℭ Etenim fimus collectᵒ quidē calidioꝛ eſt ſm ꝙ rarus exiſtit ⁊ aliter. humida aūt repſſa a ſeipſis calide fiunt: ⁊ in veloci valde a caliditate cōbuſta putrefiunt: nō. n. tranſit reſpiratio per ipſa tanꝗ̄ denſa exiſtētia. Si aūt ſicca fuerit ⁊ rare poſita mlťo minᵒ calefiūt ⁊ nō putrefiūt.

ℭ Hic declarat quoddā ſuppoſitū. dixit. n. ꝙ ex hoc ꝙ terra nō hꝫ reſpirationē calefit inferius. mō hoc declarat in quodaꝫ ſimili. qꝛ dicit ꝙ ita ſit apparet: fimus. n. collectᵒ. i. coadunatus in ſeipſo. calidioꝛ quidem eſt ſꝫ ꝙ. i. ꝗ̄ qñ exiſtit rarus ⁊ aliter. aūt hūida repſſa a ſeipſis. i. eodē mō accidit in alıȷs rebᵒ ꝯpreſſis fortiter ī ſeipſis: ꝙ calefiūt ⁊ putrefiūt ī valde veloci. i. in tpe valde breui. a calitate cōbuſta. i. adaucta ⁊ putrefacta. qꝛ ex hoc aſſimilať caliditati cōburenti. eni ꝑ qꝛ. reſpiratio nō tranſit per ipſa tanꝗ̄ exiſtēa denſa. ſupp. facta. Si aūt ſicca. i. deſiccata fuerit ⁊ poſita rare multo minus calefiunt: ſup. ꝗ̄ humida cōpreſſa in ſeipſis. ⁊ nō putrefiunt. ℭ Ad intellectū iſtarū duarum partiū intelligendū: vt videamus quid intendit dicere Hypo. ꝙ in his verbis inuit vnā cām ꝓpter quā inferioꝛ pars terre in hyeme eſt calida. ⁊ eam declarat in quodam ſimili. Et cā quā aſſignat nō eſt alia: niſi denſatio facta in terra ab aqua deſcendēte a media regiōe aeris: que aqua cōdenſans ſuperficieꝫ terre nō ſinit exalare caliditatem incluſam in viſceribᵒ terre influxā a corpoꝛibᵒ celeſtibus. ℭ Sed vt melius appeat huiᵒ cā poſſet aliquis dicere. iſta cā nō valet feſtucā. qꝛ hñ argueret verū ꝙ denſatio terre in pte ſuperioꝛi eſſet cā caliditatis terre in partibus inferioꝛibᵒ ſi terra hñet caliditatē: ſicut cōtingit in corpoꝛibus calidis ꝙ qñ nō tranſpiranť augeť in eis caliditas: ſed cū terra ſit de ſe frida. ḡ ꝗ̄tūcūꝗ denſeť ab humido ipſa nō calefit. ℭ Dōm ad hoc. ℭ Iuxta qd notanda ſunt duo. pmū eſt ꝙ in terra ꝗ̄tūcunꝗ ſit frigida ⁊ in

ſuperficie ꝛ viſcerib⁹ eius: tñ in ea infundit caliditas per cõtinuam actionẽ corpoꝝ celeſtiũ mediãte lumine ꝛ motu. aliter .n. ſtatim corrũperet. ¶ 2° notandũ ꝙ licet Hypo. nõ aſſignet niſi vnã cãm: q̃re in hyeme pars inferior terre eſt calida. tñ ſm veritatẽ cã huiꝰ eſt duplex. quaꝝ vnã ponit hic Hyppo. ſcðam aũt ponit Ar. in p̄mo metheo. ꝛ cãm quã ponit h' phs eſt. q2 ex corporib⁹ celeſtib⁹ mediãte motu ꝛ lumine influit caliditas in iſtis inferiorib⁹ vt conſeruent in ſuis locis nãlibus. nunc aũt de rõne vnius 3rioꝝ eſt ꝙ coadunet in ſeipſo ꝛ fortificet per ꝯñs ex aduentu alterius 3rij fugiendo ſuum 3riũ. Cum ergo in hyeme veniat in aere vehemẽs friditas i ſupficie acris ꝛ terre: ideo caliditas incluſa in viſcerib⁹ terre nõ potens exalare cõprimit in ſeipſa ꝛ multiplicat: ꝛ ſic inferiora terre caleſiunt. ꝛ hõ cã eſt vniuerſalior q̃ cã Hyppo. q2 ꝛ dato ꝙ nõ plueret: ꝛ ꝙ terra eſſet rara: qð eſt 3riũ cauſe Hypo. adhuc inferiora terre oꝫ caleſieri ex aduentu ſui 3rij .ſ. frigidi in ſuperficie terre: ꝛ h' etiã eſt cã eius qð dicit in illo affo. vẽtres hyeme ꝛ vere calidiſſimi ſunt nã. q2 calor corporis noſtri a frido circũſtante repellit ad interiora: ꝛ h' ſi in corpore ſit multitudo calidi. Si aũt eſſet corpus modice caliditatis nãliter: tũc magis ifrigidaretur. Scða cã quã ponit Hypo. eſt tñ vera ꝛ efficax licet videat extranea. nam calor auget qñ eſt cõpreſſus ꝛ nõ euentat: tũc accenditur: vt pꝫ per Ar. in lib° de morte ꝛ vita. Et cã huiꝰ eſt. q2 qñ calor nõ euentat nec tranſpirat: tunc conuertit ſup ſuum humidũ qð eſt eius pabulũ ꝛ ipm vehemẽter accẽdit: ꝛ h' eſt vna ex cauſis gñonis fe. vt appet per Gal. in li° de fe. ſ. in p̄mo. nũc aũt in hyeme pp multitudinẽ pluuie deſcendentis diffundit multa aqua in partib⁹ ſuperioribus terre ex qua aqua terra denſat circa eius ſupficiem: ꝛ ideo ꝓhibet tranſpiratio in ea: quapp caliditas incluſa in viſceribus terre nõ potens euentari nec tranſpirare. augetur ſicut ꝛ alia calida ꝛ humida ꝓhibita tranſpirare. ꝛ h' eſt qð intendit dicere Hypo. ¶ Et ex his appet ſolutio ad obm: q2 licet terra ſit de ſe nãliter frigida: tñ caleſit a corporibus celeſtib⁹ que caliditas quãdo nõ euẽtat multum auget in ſeipſa. q̃re nõ valet. ꝛ h' eſt.

Sic aũt ꝛ frumenta ꝛ ordea hũida exiſtentia ꝛ infuſa calidiora ſunt q̃ ſicca fuerint ꝛ rare poſita. ꝛ indumenta colligata ꝛ cõpreſſa fortiter inuoluta vrũtur a ſeipſis: ſicut ego vidi iaꝫ tanq̃ ab igne. ꝛ alia ſiquis voluerit eſtimare: oĩa quecũq; repꝛimunt a ſeipſis calidiora inuenit q̃ rare poſita. nõ .n. hꝫ reſpirare frigidũ a ventis.

¶ Poſtq̃ oſtendit Hypo. cãm pp quã pars inferior terre in hyeme eſt calida: ꝛ poſuit cãm illius eſſe. q2 pars ſuperior terre denſat ex aduentu aque deſcendẽtis de celo: ꝛ q2 terra nõ põt reſpirare ꝛ euentari caleſit. Hic vult dclarare per ſigna: que dixit. ſ. ꝙ humidũ qð eſt cõpreſſum in ſeipſo ꝛ nõ euentat putreſit. ꝛ ſi euentat nõ putreſit. ꝛ p̄mo ꝓponit ſimile per qð vult declarare h'. 2° adaptat h' ſimile ad ꝓpoſitũ. ſcða ibi. (Ita aũt ꝛ terra.) In p° parte dicit. ꝙ ita ſit ꝙ humida cõpreſſa in ſeipſis ꝛ nõ euẽtata caleſiant: ꝛ ex h' putreſcant appet. q2 iſto mõ videm⁹ frumenta ꝛ ordea exñtia humida ꝛ ifuſa aliq̃ hũiditate: ꝛ cõpſſa in ſeipſis ꝙ ſũt caliora q̃ fuerit ſiccata ꝛ rare poſita. ꝛ idumẽta. aꝗs idurata. ſ. frumẽta ꝛ colligata ꝛ fortiter cõpreſſa inuoluta vruntur a ſeipſis. tanq̃ ab igne caleſcã vt iaꝫ vidi. ꝛ ſiquis voluerit exiſtimare. i. diſcurrere per oĩa alia q̃cũq; repmũt. i. cõpmũt in ſeipſis iueniet ea caliora q̃ ſi ſint rare poſita. nõ .n. hꝫ reſpirare fridũ a ventis. i. q2 nõ hꝫ trãſpirationẽ q̃ fit a frido euẽtãte. ¶ Dein cũ dic:

¶ Ita aũt ꝛ terra iferius repleta exiſtẽte: ꝛ ipſa a ſeipſa repreſſa tanq̃ graui ꝛ denſa exiſtente ab humiditate calidũ eſt hyeme: nõ .n. eſt ipſi⁹ exalatio aliqua calidi. ſed quando ceciderit ex celo aqua in ipſam quando reſpirat in terra ab ipſo nõ tranſit ante tanq̃ terra exiſtẽte denſa: ſed ſpiritus retro ad aquã venit.

¶ Hic adaptat que dixit ad ꝓpoſitũ. ꝛ dicit. ꝙ ſicut eſt de alijs rebus: ita accidit in terra exiſtẽte repleta inferius: ꝛ ipſa repreſſa. i. cõpreſſa a ſeipſa tanq̃ graui ſup. exñte humiditate: ꝛ denſa exñte. ſ. terra ab humiditate. calidũ eſt. ſup. recluſum in hyeme: ſup. in interioribus terre: q2 ipſi⁹ nõ eſt aliqua exalatio calidi: ſed tñ aqua cecidit ex celo in ipſam terrã: qñ reſpirat in terra. i. qñ fit euaporatio aq̃ a caliditate ſolis ꝛ ſtellarũ ab ipſa. ſ. terra nõ tranſit. ſ. euaporatio tanq̃ terra exñte ante denſa: ſed ſpũs. i. euaporatio venit retro ad aquã. ¶ Iuxta qð notanduꝫ ꝙ Hypo. in his verbis inſinuat duplicem cãm. q̃re terra caleſit in hyeme inferius. vna eſt ꝓpter denſitatem factã in terra ab aqua ꝛ caliditas ipreſſa a corporibus celeſtib⁹ in viſceribus terre nõ potens reſpirare cõuertit ad inferi⁹ ꝛ magis caleſacit viſcera terre. ſcðam cãm inſinuat: q2 aq̃ que cadit in terrã caleſit a ſole ex qua caleſactione eleuat vapor calidus vel ſpũs vaporoſus qui perueniẽs ad terram cũ aqua nõ euaporat: ſed tendit verſus aquã: ꝛ ibi includit: ꝛ h' ꝯcordat ei qð dicit phs in p̄ metheo. ꝙ a terra eleuat duplex vapor. vn⁹ ꝗ eſt calidus ꝛ hũidus: ꝛ h' eleuat ab humido aqueo: alius ſiccus ſubtilis qui eleuat a ſicco terreo. ꝛ iſti duo vapores incluſi in terra nõ poſſũt in hyeme euaporare ꝓpter denſitateꝫ terre que fit a frido ꝛ ab aquis: ꝛ ideo inferiora terre caleſiũt: nõ plus mõ de h'.

Quia remãſit qð de ſimilitudie ꝛ diſſimilitudie geniti ꝛ gñãtis: ideo vt ſciamus cãꝫ h⁹. Querat vtꝝ gẽitũ ſemp debeat aſſimilari gñanti. Et arguit p̄mo ꝙ nõ. ꝛ p̄mo arguit in vlĩ de gñãte ꝛ gñato abſolute. 2° in ſpeciali de gñãte ꝛ gñato per cõbinationeꝫ maſculi ꝛ femine. q2 de tali eſt magis intẽtio ad pſens: cũ de his loq̃tur Hypo. in pſenti libello. Oſtẽdit ergo p̄mo ꝙ genitũ ꝛ gñãs nõ ſint ſimilia in vlĩ. q2 ſi cõſideremus modos generationis inueniemus ꝙ nõ ſemp ſunt ſiĩa. nã coꝝ que gñãt: alia quidẽ gñãt per ſe: quedã per accidẽs. ꝛ gñãtia per ſe iterũ ſunt duplicia. q2 quedã ſunt pncipalia: q̃dã inſtrumẽtalia. gñãtio quidẽ per ſe eſt vt ſol gñãt hoĩem. nã homo hoĩem gñãt ꝛ ſol. p̄mo de gñãtiõe ꝛ corruptiõe. gñãs per accñs eſt vt motus generat caloreꝫ. gñãs p ſe pncipale eſt: vt ignis gñãt ignẽ. gñãs inſtrumẽtale vt caliditas generat ignẽ. mõ in nullo iſtoꝝ videt genitũ ſimile gñãnti. nã ſol gñãt hoĩem ꝛ ignẽ ꝛ iſta inferiora: ꝛ tñ nõ eſt ſimilis homini nec igni. q2 non cõicat ſecum in ſpecie. imo etiã nec in genere ꝓpinquo. Itẽ nõ aſſimilat genitũ gñãnti inſtrumẽtali: q2 caliditas nõ cõicat cũ igne in ſpecie: imo differũt in genere. q2 vnũ eſt in genere ſube: aliud in genere qualitatis. ſilr̃ etiã nõ attendit ſimilitudo in genito ꝛ gñãnte per accñs. q2 calor vl̃ motus vel ignis nõ cõicant in ſpecie nec cõicant in genere qð plus eſt. ĝ in nullo mõ gñonis eſt verũ ꝙ genitũ ſimilet gñãnti. ¶ 2° h' arguit ſpãliter in mã ꝓpoſita. ſ. in gñõne que fit ex cõbinatione maſculi ꝛ femine: q2 ſi genitũ iſto mõ aſſimilat generanti ſemp: tũc ſequeret ꝙ ſemp gñaret maſculus. ſed ꝯñs eſt falſum. ĝ ꝛ añs. falſitas ꝯñtis ẽ nota. q2 multotiẽs gñãt femelle ꝛ gñãt pter intẽtionem nãe: vt appet 4°

de gnōne aīaliuʒ. ꝯña declaraꝛ. qꝛ gnāns eſt maſculus: qꝛ declaratū eſt ſupꝛa ꝙ ſolū ſpma maſculi hʒ potētiā actiuam formādi fetū. femina vͦo ſolū tribuit mām. cuʒ ḡ generās ſit maſculus gnārenꝛ ſemꝑ maſculi.

In oppoſitū arguiꝛ. ſ. ꝙ genitū ſemꝑ debeat aſſimilari gnānti. ꝑmo auctē Ar. in. 7. ⁊. 12. phie ꝑme. vbi vult ꝙ omne qͦd generaꝛ fit a ſibi vniuoco. hoc aūt nō eſſet niſi aſſimilareꝛ ſibi. qꝛe ⁊c. ¶ 2ͦ. ħ arguiꝛ rōne. qꝛ omne genituʒ eſt aliquo mō in gnānte: qꝛ da ꝙ nō. tunc gnāns nō hrēt magis potētiā gnāndi ꝗ̄ aliud qͦd nō gnāret. ſed nō eſt in potētia in ipſo: niſi qꝛ ſimilatur forme eius que aſſimilatio attēdiꝛ ꝓprie in forma. qꝛ in mā non opꝫ ꝙ aſſimileꝛ gnānti. nunc aūt perfecta aſſimilatio eſt in forma. ḡ genitū ꝑfecte aſſimilaꝛ gnānti.

Ad iſtaʒ qōnē eſt dōm dimiſſis alioꝝ opinionibus. ꝑmo ſoluendo qōnem gnāliter vt ꝓpoſita fuit de omni genito ⁊ gnānte. 2ͦ deſcendēdo ad genitū ⁊ gnāns ex cōbinatione maſculi ⁊ femelle: qͦd magis eſt de ꝓpoſito hic intēto. ¶ Dico ḡ ꝑmo vlr ꝙ omne genitum aliquo mō aſſimilaꝛ gnānti. vñ Ariſt. in. 7. meta. oīs ſubā fit ab vniuoco: ⁊ ħ appet eſſe verū taʒ in nālibus ꝗ̄ in artificialibus. Et rō huius eſt. qꝛ omne agens dꝫ aſſimilare ſibi paſſum: ſed omne generās eſt agēs ⁊ omne genitū eſt patiens. ergo omne gnāns intēdit aſſimilare ſibi patiens genitū. Maioꝛ pꝫ. qꝛ omne agēs agit vt vincat ſibi paſſū. hec aūt victoꝛia agētis ſuper paſſuʒ nihil aliud eſt ꝗ̄ aſſimilatio paſſi ad agēs: qꝛ inducit in paſſum ſimiles diſpōnes eis quas in ſe hʒ. ⁊ ideo maioꝛ eſt nota. imo adeo ē nota ꝙ videꝛ q̄ſi per ſeipam manifeſta: ſicut quedaʒ ꝓpoſitio maxima. Minoꝛ ēt eſt manifeſta. ſ. ꝙ gnāns eſt agēs: qꝛ eſt trāſmutans mām ⁊ inducēs formā. ⁊ ꝙ genituʒ ſit patiens: qꝛ trāſmutaꝛ ab altero. ſ. a gnānte. qꝛe ⁊c. ¶ 3ͦ. ħ declaraꝛ ex alio: qꝛ omne agēs agit ꝓꝑ finē aliqueʒ: ſed omne gnāns eſt agēs. ḡ omne gnāns generat ꝓꝑ finē. ſed forma ⁊ finis coincidunt ſaltim in idē ſpecie: vt appet 2ͦ phyſicoꝝ. ergo omne gnāns intēdēs finē: intēdit ēt formā: ſed aſſimilatio in forma eſt aſſimilatio ꝑfecta. ergo generatum aſſimilaꝛ perfecte gnānti. ꝙ aūt gnāns ſit agens ⁊ genitū ſit patiens eſt notū de ſe. ¶ Ex quib⁹ appet ꝙ oē genitū per ſe intentuʒ a nā eſt ſilē gnānti: in gnāntib⁹ aūt caſualib⁹ nō oꝫ ꝙ genitū ſimileꝛ gnānti: ſed ſolū in generatiōib⁹ per ſe intētis a nā ꝓpter finē: ⁊ ideo dicebat phs 4ͦ de gnōne aīaliū. ꝙ inquātū generatū diſſimilaꝛ generanti in tm̄ ꝓcedit ad mōſtruʒ. degenerat. n. vt ſic. ¶ Ad huius qōnis euidentiā plenioꝛē ſunt tria aduertenda. ꝑ⁹ eſt ꝙ lʒ omne genitū ſimileꝛ gnānti: tñ ħ gnātio eſt multiformis. qꝛ aliqñ genitū ſimilaꝛ gnānti in forma ſolū: nō tñ in mō exiſtendi forme. aliqñ aūt genitū ſimilaꝛ gnānti ⁊ in forma ⁊ in mō exñdi forme. aliqñ aūt aſſimilaꝛ ſolum in virtute. in forma qdē ſimilaꝛ genitū gnānti: ⁊ non in mō exiſtēdi forme: ſicut iſto mō oīa artificiata ſimilantur agenti. nam iſto mō cultellus extra aīaʒ ſimilaꝛ in forma cultello exñti in aīa fabri. ⁊ iſto mō loquiꝛ phus in 7ͦ meta. qñ dicit ꝙ ſanitas fit a ſanitate. nā ſanitas in re extra fit a ſanitate que eſt in aīa medici. ad cuius ſimilitudinem inducit ſanitateʒ in egro. mō in oībus iſtis artificiatis generatū ſimilaꝛ gnānti in forma: ⁊ nō in mō exiſtēdi forme. nā tam in ferro ꝗ̄ in aīa eſt ſimilis forma cultelli: ſed in ferro hʒ modū exñdi realiter: in aīa aūt fabri intentionaliter. ⁊ ſilr ſanitas īducta a medico in egro hʒ eē reale: in aīa aūt medici hʒ eſſe intētionale. ¶ Aliqñ aūt aſſimilaꝛ genitū gnānti in forma ⁊ in mō exñdi forme: ⁊ hoc dupl'r. qꝛ aut ħ ſimilitudo attendiꝛ in forma ꝓpꝛia aut in aliq̄ forma cōi aliquibus duob⁹. in forma quidem ꝓpꝛia ſicut qñ ſoꝛ. generat pla. qꝛ ābo cōicant in forma. alio mō ſicut mulus ſimilaꝛ aſino ⁊ eque. vel equo ⁊ aſine in q̄dā forma cōi. que ē nata reſultare ex cōbinatiōe ipſoꝝ adinuicem ſic ꝙ in vtriſqꝫ hʒ moduʒ exñdi realiter. ¶ Aliqñ vero ſimilaꝛ genitū generanti ſolū virtute. ⁊ iſto mō iſta inferioꝛa ſimilanꝛ coꝛpoꝛib⁹ celeſtib⁹ vt ignis ſimilaꝛ ſoli in caliditate. qꝛ lʒ ſol nō ſit calidus formaliter: eſt tñ calidus virtualiter. ſilr ſimilāꝛ ei in forma ſubāli: vt homo ⁊ aſinus: ⁊ oīa hic inferius exñtia: qꝛ forme oīum iſtoꝛum inferioꝝ ſunt in mente diuina: ⁊ ſic appet ꝙ oīb⁹ iſtis tribus modis ſimilaꝛ genitū generāti: tñ inter iſtos modos ſimilitudinis geniti ⁊ gnāntis eſt dr̄ia quo ad nos ⁊ nō ſolum inter ſe. qꝛ modus ſimilitudinis qui attendiꝛ in forma. ⁊ in mō exñdi forme eſt modus magis manifeſt⁹ nobis. ⁊ ideo diciꝛ talis gnātio vniuoca: ſed alij duo modi. ſ. ſimilitudo in forma ſolū vel in virtute dicunꝛ modi gnātionis equoce. ¶ 2ͦ eſt aduertendū ꝙ dimiſſis modis generationis equoce ſi cōſideremus modū gnōnis vniuoce. ſ. qñ genitū ſimilaꝛ gnānti in forma: ⁊ in mō exiſtēdi forme. ſicut eſt gnātio facta ex cōbinatiōe maſculi ⁊ femine diuerſitas multiplex reperiꝛ. nā aliqñ fili⁹ ſimilaꝛ patri omni mō ⁊ nō matri: niſi in forma humana. aliqñ aūt nec patri nec matri. ſed auo ꝓauo vel atauo. aliqñ autē ſimilaꝛ oīmode matri: ⁊ nullo mō patri niſi in foꝛ⁹ hūana. aliquādo aūt aue vel ꝓaue vel ataue. aliqñ aūt eſt ſilitudo mixta: qꝛ in ſexu ſimilaꝛ patri ⁊ in oībus alijs diſpōnibus matri. ſ. in quātitate cōplexiōe coloꝛe ⁊ moꝛib⁹. aliqñ aūt ſimilaꝛ matri ſolū in ſexu. ſ. qꝛ eſt femīa: tñ in oībus alijs diſpōnibus aſſimilaꝛ patri. aliqñ aūt eſt diſſimilis patri ⁊ matri in oībus ꝑterꝗ̄ in forma hūana. oēs ḡ iſte diuerſitates reperiunꝛ in genito ⁊ gnānte vniuoce ex cōbinatione maris ⁊ femine. ¶ Et iō ad ſciendū cās oīum iſtarum diuerſitatū opꝫ cōſiderare ꝙ ſicut appet per phʒ in 4ͦ de gnātiōe aīaliū. inter genita ⁊ gnāntia inuenimus vlr ſilitudinē penes duo. ſ. vel in ſubalibus vel in accñtalib⁹ diſpoſitionib⁹. ſicut reperimus duo in aīalib⁹. ſ. ſubām ⁊ accidentia. ſubāle quideʒ in foꝛ. eſt vt ꝙ eſt aīal: ⁊ ꝙ eſt hō: ⁊ ꝙ eſt talis hō. accñtalia quidē ſunt vt ꝙ eſt paruē quātitatis vel tante: ⁊ talis ꝯ̄pis ⁊ timidus vel iracundus ⁊c. ¶ Si ergo loq̄mur de aſſimilatiōe in ſubalib⁹. tunc dico ꝙ in genito ⁊ generāte ſemꝑ eſt ſilitudo. qꝛ ſiue ſit maſculus vel femella vel quibuſcūqꝫ accidentalib⁹ variatis: tñ ſemꝑ in ſubalib⁹ eſt ſilitudo. ſi ſit gnātio ꝑfecta ⁊ nō monſtruoſa. nā ſoꝛ. ſemꝑ generat hoīem. aliqñ aūt in foꝛ⁹ cōi. vt qñ aſinus ⁊ equa vel equus ⁊ aſina generat muluʒ. tñ ſemꝑ ꝯueniunt in forma ſubali vel ꝓpꝛia vel cōi. qꝛ equ⁹ ⁊ mulus ſaltim cōueniūt in aīali. Si aūt loq̄mur de accidentalib⁹: ħ eſt dupl'r. nā duplicia ſunt accñtia. quedā. n. ſunt accñtia coꝛpoꝛis: ⁊ quedā aīe. Itē accñtia aīe ſunt duplicia. nā quedā acquirunꝛ per doctrinā vel diſciplinā vl' cōſuetudinē vt eſſe grāmaticū vel muſicū. quedā aūt cōſequunꝛ magis appetitū vt eſſe timidū vel iracūduʒ ⁊ ſimilia. Tunc dico ꝙ ſi loq̄mur de accñtib⁹ aīe apphenſiue que acq̄runꝛ per diſciplinā ⁊ cōſuetudinē: nūꝗ̄ in talibus genitū ſimilaꝛ gnānti: nō tñ oꝫ ꝙ ſi pater eſt muſic⁹ ꝙ generet filiū muſicū: qꝛ talia depēdēt ab alijs ꝑncipijs ꝗ̄ a patre. Si aūt loq̄mur de accñtibus aīe appetitiue: dico ꝙ in talibus pōt eſſe ſilitudo: vt ſi pater eſt timidus vl' iracundus generat filiū ſibi ſilem. aliqñ aūt non: vt videbitur de alijs accñtib⁹ que ſe tenent ex parte coꝛpoꝛis. appetitus. n. magis inſequiꝛ diſpōneʒ coꝛpoꝛis ꝗ̄ virtus apphenſiua vt declaratū fuit in ca⁹ de virtutib⁹ apphenſiuis. ꝑmo can. Auic. fen ꝑma. Si aūt loq̄mur de accidentibus ſe tenētibus ex ꝑte coꝛpoꝛib⁹ ħ pōt eſſe dupl'r. quia vl' talia inſunt a nā. ita ꝙ ea cōtraxit a ꝑncipio gnōnis: vt ꝙ ſit tāte quātitatis: ſic figurat⁹: talis coloꝛis ⁊c. Vel cō

trarit ea ex tpe. vt qꝛ ex malo mõ regiminis cibi vł pot⁹ vel hꝰ incurrit egritudinẽ talem vel talẽ. vt qꝛ efficit̃ podagricus vel arteticus vel hꝰ. Si loquamur de accñtib⁹. pmo mõ acceptis: dico ꝙ genitũ ſimilat̃ gñãnti vt in pluribus. Si loquamur de accñtibus acquiſitis ex tpe: vtputa ex egritudinalib⁹ paſſionib⁹: h̃ eſt duplr. qꝛ quedã contrahunt̃ ex tẽpore longo. ⁊ h̃ mõ genituꝫ ſimilat̃ gñãnti. vt pr̃ podagricus vel arteticus vel epilepticus generat filium ſibi ſilẽm in h̃. Si aũt ſint accñtia in breui tpe acqſita ⁊ nõ fixa vt dolor capitis vel hꝰ. tunc dico ꝙ nõ oꝫ ꝙ in his gẽitũ ſilet̃ gñãnti. ¶ Et ex his appent diuerſitateꝫ potẽtes ꝯtigere in aſſilatiõe ⁊ diſſilatiõe geniti ⁊ gñãntis.

¶ Sed vt videam⁹ cauſas iſtaꝝ diuerſitatũ eſt 3⁰ intelligendũ. ꝙ cũ gñãtio fiat ex victoria ſpermatis ſuper menſtruũ mulieris qñ erit in ſpermate viri virtus fortis oĩno ſuper virtutẽ menſtrui mulieris: tũc ſperma viri gñãbit ex menſtruo mulieris fetũ. nõ ſolũ ſibi ſilẽm in ſubalib⁹: ſed etiã in oĩbus accñtib⁹ que dependẽt ex pncipijs generationis. qđ dico vt excludam accñtia aĩe acqſita per doctrinã ⁊ egritudines in paruo tẽpore acqſitas ⁊ hꝰ. ¶ Ad cuius euidentiã eſt intelligenduꝫ ꝙ ſicut appet per phm 18. de aĩalibus. ſiue 4⁰ de gñãtiõe aĩaliuꝫ. qđ idem eſt. ꝙ iſta tria dicta nõ referunt. ſ. dicere ꝙ ſperma deciſuꝫ a patre generet fetum. ⁊ faciat tales motus in mẽſtruo mulieris vel ꝙ mot⁹ cuiuſlibet mẽbri patris faciat h̃. vel ꝙ motor pmus. ſ. cor gñãtum faciat hec. qꝛ non refert ſiue talis actio attribuat̃ ſpermati deciſo a patre in quo eſt virtus patris ſiue attribuat̃ cordi a quo pncipaliter eſt tota virtus pfluens: ſiue attribuat̃ motui cuiuſlibet mẽbri. qꝛ cõtinet cor oĩa mẽbra in virtute. ſi ergo ſperma maris ẽ oĩa mẽbra patris virtualiter: oꝫ vt in h⁹ ſpermate ſit virtualiter quicquid reperit̃ in oĩbus membris patris. nũc aũt in membris patris ſiue in patre ipſo reperimus qđ eſt aĩal ⁊ tale aĩal. ſ. hõ: ⁊ talis hõ. ſ. for. qui ẽ maſculus: alias nõ poſſet eſſe pater. ⁊ ꝙ eſt tãte quãtitatis ⁊ talis ꝯpõnis: ⁊ talis coloris vt alb⁹: ⁊ de accñtibus aĩe. ꝙ eſt iracũdus ⁊ igenioſus ⁊ hꝰ. cum ergo pater ſit hꝰ oꝫ eius ſperma eſſe tale in virtute. ⁊ qꝛ eſt ſicut proles emãcipata a patre: ⁊ ideo oẽs iſti motus ſunt poſſibiles a ſpermate induci. tunc ḡ ſperma patris vel eſt oĩo ⁊ ſimplr̃ forte ſuper mẽſtruũ mulieris. vel ſimplr̃ debile: vł nec ſimplr̃ debile nec ſimplr̃ forte. ſi ſit ſimplr̃ forte ſic ꝙ ſolũ generat hoĩem. tunc generat filiũ oĩo ſimileꝫ patri quo ad oẽs mot⁹ qui ſunt in potentia in ipſo. nam gñãbit filiũ ſimilẽ patri in eo ꝙ ẽ aĩal ⁊ hõ ⁊ in eo ꝙ talis hõ. ſ. fortis vel debilis ⁊ maſculus et tante quãtitatis ⁊ talis ꝯpõnis ⁊ talium accidentiũ anie ⁊c̃.

¶ Si aũt ſperma viri ſit debilis virtutis: tũc fet⁹ trahet̃ ad motũ ꝯriũ. qꝛ ſimilabit̃ matri que eſt pncipiuꝫ ꝯrium maſculo. nam fetus recipit mãꝫ a matre. ⁊ qꝛ quãtitas cõſequit̃ mãm: iõ in quãtitate cõſueuerunt filij matrizare: vtplm. quãdo ergo ſperma viri eſt debile ⁊ fetus a nullo alio recipiat mãm q̃ a matre magis oꝫ ꝯhere diſpõnes ſimiles matri. ex quo nõ ſimilat̃ patri pp̃ter debilitatẽ virtutis eius: cõuenientius eſt ꝙ matri ſimilet̃ q̃ alicui alij. ⁊ tunc erit oĩo ſimilis matri. ſ. ꝙ erit femina ⁊ tãte quãtitatis: ⁊ ſic figurata ⁊ ꝯpõnata ⁊ colorata ⁊c̃. ſicut mater: ⁊ iõ filie vtplurimũ matribus ſimilant̃. ¶ Si aũt ſperma viri nõ ſit forte ſimplr̃ nec debile ſimplr̃. nã poſſibile eſt ꝙ ſit forte in vno motu ⁊ debile in alio. põt eniꝫ eſſe forte in pductione maſculi vel in motu pductionis maſculi ⁊ debile in motibus alijs. ⁊ tunc ſimilabit̃ patri ſoluꝫ quo ad ſexum ⁊ matri in q̃titate ꝯpõne moribus ⁊ alijs accñtibus. Item põt eẽ debile in productiõe maſculi ⁊ forte in alijs. ⁊ tunc matrizabit in ſexu ⁊ patrizabit in alijs accñtibus.

¶ Ulterius qꝛ virt⁹ pgenitoꝝ eſt in ſpermate reſeruata. vt dicit Ar̃. ideo cõtingit ꝙ virtus ſpermatis erit fortior q̃tum ad motuꝫ pgenitoꝝ vt aui proaui vel ataui q̃ patris. ⁊ tunc aſſimilabit̃ eis ⁊ nõ patri nec matri. ⁊ ſimilr̃ ſi erit debile poterit in menſtruo mulieris eſſe aptitudo ad recipiendũ magis formã aui vel auie matris: vel pꝛaui vel pꝛauie matris: vel ataui vel atauie matris q̃ patris: ⁊ tunc magis ſimilabit̃ eis q̃ matri ⁊ q̃ patri: ⁊ hoc eſt poſſibile. aut qꝛ in virtute cordis eſt magis reſeruatus talis mot⁹ q̃ alius: ita ꝙ eſt fortis in hoc ⁊ debilis in alijs. vel ratõe menſtrui matris magis apti recipere diſpõnes pgenitorum q̃ patris ⁊ matris vel rõne cõditionuꝫ circũſtãtiuꝫ: vt ciboꝝ ⁊ potuũ. qꝛ generat̃ tale ſperma vel mẽſtruũ qđ eſt magis diſpoſitũ ad hoc q̃ ad id: vel rõne diſpõnis aeris magis cõformis ꝯpõni hui⁹ q̃ illius. vel rõne influentie celeſtis: ita ꝙ vſq3 ad quartã gñãtionẽ põt retineri virt⁹ pgenitoꝝ in ſpermate ⁊ in mẽſtruo. abinde aũt in antea ãnihilat̃. ⁊ pp̃ter h̃ forte ſunt moti legiſte ad ponẽdũ legem illã. ꝙ vſq3 ad q̃rtã gñãtionẽ nõ poſſit ꝯhi matrimonium. ita tñ ꝙ filius magis hꝫ potentiã ad aſſimilationeꝫ ppinquoꝝ pgenitoꝝ q̃ remotoꝝ: ita ꝙ pmo dꝫ ſimilari patri: ⁊ ſi nõ ſaltim matri: ⁊ ſi nõ auo patris vel pꝛauo vel atauo patris. ⁊ ſi nõ aui auie vel pꝛauie vel atauie vel atauo matris. ¶ Sed aduertenduꝫ vlterius ꝙ ſicut appet per phm 4⁰ de gñãtiõe aĩaliũ. ſi in ſpermate vincit mot⁹ maſculineitatis: tunc erit vinces ẽt vtplurimũ in alijs motibus: ita ꝙ ſimilabit̃ patri in oĩbus alijs. ⁊ ſi deficit in motu maſculineitatis: ita ꝙ in ſexu ſimilet̃ matri: tunc etiaꝫ in pluribus ſimilat̃ matri in oĩbus alijs diſpõnib⁹. qꝛ motus ſexus eſt de pncipalioribus ⁊ fortiorib⁹. ⁊ iõ ſi hꝫ virtutem fortẽ in fortibus: hꝫ etiã ipam in alijs que ſunt debiliora. ⁊ ideo vtplm ad maſculũ eſſe ſequit̃ ſilitudo patris in oĩbus alijs accñtibus. ⁊ ad feminã eſſe ſequitur vtplurimuꝫ ſilitudo matris in oĩbus alijs accñtib⁹: lꝫ aliqñ hoc phibeat̃ pp̃ter cãm dictã. ¶ Et ex his põt accipi ẽt cã morborũ hereditarioꝝ ſicut alioꝝ accñtiũ pdictoꝝ.

¶ Sed tu dices vlterius. ego bene video cãm q̃re aliqñ ſimilat̃ fetus patri oĩo. aliqñ matri: ⁊ quãdo in aliqb⁹ patri ⁊ in aliquib⁹ matri: ſed que eſt cã q̃re fetus aliqñ non aſſimilat̃ patri nec matri nec alicui pgenitoꝝ. ¶ Ad hoc dõm ꝙ ſicut vult phs. 8. de aĩalibus. ꝙ fetus nulli parentum aſſimilãs eſt valde extraneũ ⁊ caſuale. ⁊ fortuitũ. nõ eni eſt ſm nãm: ſed cauſa hui⁹ põt eſſe duplex. vna eſt ex parte imaginatiõis. nã ſicut recitat Auic. in ſuo 9⁰ de animalibus fuit quedã mulier que peperit hoĩem valde nigrum: qꝛ imaginata fuit quãdã picturã que erat pñs in coytu in camera ſua. ⁊ tñ parentes eius erãt albi. ⁊ Albertus dicebat ꝙ vidit galinam que gñãuit pullos hñtes roſtrum ſimile ancipitri. qꝛ qñ egit cum gallo vł in cubãdo oua fuit imaginata ancipitrẽ forti imaginatiõe ſub rõne terribilis ⁊ inimici. ſed per quẽ modũ imaginatiões ſint pncipia effectuũ realiũ cuꝫ ſint aliquid intentionale declaratum fuit in pmo canĩ. Auicen. capi. de virtutibus apprehenſiuis ⁊ motiuis. ⁊ per iſtũ etiã modũ ꝯtingit aliqñ ꝙ filij baſtardi magis aſſimilãtur marito mulieris dato ꝙ non ſint ſui filij q̃ legittimi filij. qꝛ poſſibile eſt ꝙ vxor eius quãdo agit cum alio viro imaginet̃ maritũ ſuum: qꝛ timet de eo ne eueniat: vel alia de cã: ⁊ tũc ex imaginatione illa magis ſimilabit̃ marito ſuo q̃ legittimi: quorũ patrem mulier nõ fuit imaginata in cõceptione eoꝝ. ⁊ iõ in talibus nõ ſequit̃. ſi iſte filius ſimilat̃ marito. ḡ eſt eius filius. ⁊ ideo multi in hoc decipiunt̃. ¶ Apparet ḡ ꝙ aliqñ imaginatio a parẽtibus eſt cã aſſimilatiõis ad parẽtes: ⁊ per ꝯñs ꝙ imaginatio ad parẽtes cõfert ad ſimilitudinẽ fetus ⁊ parẽtũ. ¶ Alia cã põt eſſe: qꝛ dato ꝙ mulier imaginetur parentes: tñ tanta erit inobedĩetia ⁊ reſiſtentia ⁊

contrarietas in menſtruo mulieris qͦ nō erit natum recipere diſpōnes ſimiles parentibus: ſed ſolū erit ſimilitudo ꝗtum ad ſubalia. qꝛ generabit hoīem ſaltim. verū eſt tñ ꝙ h̄ gnātio eſt caſualis ꝛ ꝑter nām ꝗtum ad talē diſſimilitudinem parentū vt viſum eſt.

Et ex his poſſumus ſoluere facile ad rōnes. ❡ Ad primā pꝫ ſolutio per iam dicta. qꝛ ſiue ſit agens per accidens ſiue per ſe ſiue ꝑncipale ſiue inſtrumētale in oībus eſt aliqua ſimilitudo: ꝛ hoc ſufficit. ❡ Ad ſcd̄am cū dicit̄. ꝙ tunc ſequeretur ꝙ ſemper generaret̄ maſculus. etiā apparet ſolutio. qꝛ non ſequit̄: quia ſufficit ꝙ ſemper ſimiletur in ſubalibus: lꝫ aliquādo ſit ſimilitudo in accidentibus: ꝛ aliquādo nō ꝑpter cauſas dictas.

Et propter hoc fontes calidiores ſunt hyeme ꝛ maiores ꝗ̄ in eſtate. qꝛ reſpirante ſpiritu retro venit ad aquā tanꝗ̄ terra denſiori exiſtēte ꝛ nō tranſit per eam ſpūs ꝛ aqua multa exiſtēs inquātū ſi cōtingat: h̄ aūt rumpit diſtendens ꝛ viā ſibiipſi facit ampliorē ꝗ̄ ſi modic⁹ fuerit: aqua. n. in terra nō ſtat. ſed ſemꝑ tendit in decliuū: ſi aūt trāſiret hyeme ab aqua ſpirit⁹ terre per ſe minor aqua ꝓcederet ab ipſo ex ipa: ꝛ fontes nō eēnt vtiꝗ̄ hyeme magni: h̄ aūt dicta ſunt a me.

❡ Q: t̄re iſeri⁹ calidi⁹ vr̄ extr̄is hyeme ꝗ̄ eſtate.

❡ Prius declarauit Hyppo. ꝙ pars inferior terre eſt in hyeme calida. Et h̄ declarauit per cāꝫ ꝛ per ſigna. hic eſt eius intētio in ferre qͦdā cor^m: in quo etiā declarabit qͦ dictū eſt tanꝗ̄ per ſignū quoddā: ꝛ dicit: ita dictum eſt ꝙ ſpūs ſiue vapor aliquis calidus incluſus in viſcerib⁹ terre non tranſit ex terra: ſed redit ad aquā que eſt in terra. ꝛ ꝑpter h̄ contingit ꝙ fontes ſunt calidiores ꝛ maiores in hyeme ꝗ̄ in eſtate. qꝛ reſpirante. i. euaporāte ſpiritu venit retro ad aquā ꝛ nō exit terrā ꝑpter eius denſitatē: ita ꝙ ſpūs ſiue vapor nō tranſit per eam. ꝛ ſup. ꝑpter h̄ multa exiſtēs inquātū ſi contingat. i. ꝛ ſm quātitatē ſpūs multiplicat̄ aqua. h̄ aūt. i. in aliquo loco debili terre: rumpit: ſup. aqua quādo multū excreuit deſcendēs: ſup. cū impetu. ꝛ facit ſibi viam ampliorē: ꝗ̄ ſi modicus fuerit. ſup. ſpiritus vel vapor. ꝛ bene dixit deſcēdens aqua. nō. n. ſtat in terra: ſed ſemper tendit ad locū declineꝫ. ſi aūt in hyeme. tranſiret ſpūs. i. vapor calidus ꝛ hūidus per terraꝫ ab aq̄ eleuatus. tunc per ſe minor aqua. i. minor quātitas aque ꝓcederet: ex ipſa. ſ. terra: ab ipo. ſ. fonte: ꝛ tūc vtiꝗ̄ fontes nō eſſent ita magni. ſup. ſicut ſunt: cuius ꝯrium videmus ad ſenſum. qꝛ ſunt maiores in hyeme ꝗ̄ in alio tpe: ꝛ tunc in fine epilogat dicens: ꝙ h̄ q̄ dicta ſunt. ſ. ꝙ inferior pars terre eſt calidior in hyeme ꝗ̄ in eſtate dicta ſunt a me.

❡ Iuxta iſtā partē eſt intelligendū ꝙ iſta que hic dicuntur ſunt ſignū declarationis eius qͦ dictuꝫ eſt. ꝛ ex dictis pōt hoc inferri. ſ. ꝙ ſi fontes ſub terra ſunt maiores ꝛ calidiores in hyeme ꝗ̄ in eſtate oſtendunt ꝙ viſcera terre in hyeme ſunt calidiora ꝗ̄ in eſtate. qꝛ aliter nō eſſent maiores nec calidiores. Iteꝫ pōt hoc inferri tanꝗ̄ ex cā. ꝑpter qͦ oꝫ intelligere modū gnōnis fontiuꝫ ꝛ fluuioruꝫ. de generatione aūt fontiū ꝛ fluuioꝝ: vt pħs recitat 2⁹ metheo. fuit quorūdā opinio dicentiū ꝙ aqua que pluit coadunatur in cōcauitatib⁹ terre que poſtea exiens terrā generat fontes ꝛ flumia. ❡ Sꝫ h̄ opio eſt falſa. ꝛ ibi iꝑobata. qꝛ ſi hoc mō fierent: tunc totā terrā oporteret eſſe cōcauaꝫ. hoc aūt eſt falſum: vt pꝫ ad ſenſuꝫ fodendo ipaꝫ. ꝯña declaratur. qꝛ fontes ꝛ fluuia ſemꝑ fluūt in magna quātitate: imo tota ꝯcauitas terre nō ſufficeret. qꝛ aqua eſt in maiori quātitate ꝗ̄ ſit tota moles terre. ❡ Et ideo Ariſt. poſuit alium modū ꝛ verū: quē etiā inſinuat hic Hyppo. qꝛ ſic generat̄ aqua inferi⁹ ſub terra ſicut generat̄ in loco ſuperiori. ꝛ ſit hoc mō. qꝛ euaporatio ſit a terra ꝛ ab aq̄ ꝑꝑ caliditatē ſolis ꝛ aliarū ſtellaruꝫ. illi aūt vapores qñ ſunt in media regiōe aeris condenſant̄ ꝑpter frigiditatē illi⁹ loci ꝛ in tātū condenſant̄ ꝙ cōuertunt̄ in aquā ꝛ guttatiꝫ cadit: eodem mō vapores qui eleuant̄ ſub terra in concauitatibus terre ꝛ potiſſime ſub motib⁹ vbi ſunt maiores voragines qñ ꝑueniūt ad partē ſuperiorē ſub terra cōdēſant̄ ꝛ cōuertunt̄ in aquā que deſcendit. ꝛ qꝛ cōtinue eleuant̄ tales vapores: ideo cōtinue ꝯuertunt̄ in aquā: ꝛ qñ multū excreuit aqua illa ſub terra. tunc rumpit partē aliquā terre. ſ. partē debiliorē ꝛ egredit̄ terrā: in tali aūt eruptione cōtingit aliqñ ꝙ rumpit terrā verſus partē ſuperiorem. ꝛ tūc egredit̄ ſcaturiendo ꝛ cū ſaltu ꝛ ipulſione: qñ aūt rumpit in loco decliui: tūc exit ſine ſaltu. ꝛ ideo dicebat Albertus ꝙ motus aque fontiū ꝛ fluuioꝝ ad inferi⁹ eſt nālis. qꝛ aqua eſt de nā grauiū. ꝛ ideo eſt apta deſcendere. qñ aūt vadit cum ſaltu: tunc mouetur magis motu violento: qꝛ mouet̄ vſus ſurſuꝫ. ❡ Et ex his appet cauſa quare fontales aque ſunt calidiores ꝛ maiores in hyeme ꝗ̄ in eſtate: qꝛ maior quātitas vapoꝝ tunc eleuat̄: qui venientes ad ſupficieꝫ terre ꝑpter eius denſitateꝫ factā ab aq̄ reflectunt̄ in deorſum ꝛ cōuertunt̄ in aquā: ꝛ h̄ eſt qͦ intendit dicere Hypo. ꝛ qꝛ aqua eſt nāe grauis ſubdit ꝙ aqua non ſtat: ſed ſemper tendit ad locū decliuem: ita ꝙ in eius gnōne quādo ex forma vaporis acquirit formam aque deſcendit ad aliam aquā que eſt ſub terra. ꝛ poſtea exit terram. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Nunc aūt volo dicere: qꝛ eſtate iſerius terre frigidius videt̄ exiſtens ꝗ̄ hyeme. eſtate. n. rara eſt terra ꝛ leuis tanꝗ̄ ſole attrahente ad ſe ab ipſa hūiditateꝫ: hꝫ aūt terra in ſe aquā plus aut minus. ſpūs aūt oēs ſunt nobis ex aq̄: hui⁹ aūt ſimile eſt: qꝛ ita ſe hꝫ. ab omnib⁹. n. fluminibus ꝛ nubibus ſpūs ꝓcedunt quotidie ꝛ continue. nubes aūt ſunt aq̄ cōtinua in aere: ꝛ tunc vtiꝗ̄ terra rara ē ꝛ leuis eſtate ꝛ tanꝗ̄ in ipſa habēs: ꝛ aqua fluit ad declinia. deſcēdente aūt aqua ſemper expirat exinde alius ſpūs ex alio. qui aūt exalat per terram venit leuem ꝛ raraꝫ exiſtentem: ꝛ frigus terre facit. ꝛ ipſa aqua ſimiliter infrigidatur.

❡ Hic ꝓbat aliud qͦ aſſumpſit. ſ. ꝙ pars inferior terre eſt frida in eſtate. Et tria facit. qꝛ ꝑmo declarat hoc per cāꝫ. 2⁹ oīa que dixit de eſtate ꝛ de hyeme ꝺclarat per ſigna. 3⁹ epilogat determinata ꝗtū ad frigiditateꝫ aque ſub terra in eſtate. ſcd̄a ibi. (Hꝫ aūt ſic.) 3⁹ ibi. (Hec aūt adhuc dcā ſunt a me.) In ꝑmā parte dicit ꝙ ex quo dictuꝫ eſt qualr ſe habꝫ pars iferior terre in hyeme: nūc volo dicere ꝙ iferius terre videt̄ eē exiſtēs frigidius in eſtate ꝗ̄ in hyeme ꝛ ꝓbat h̄: qꝛ in eſtate terra eſt rara: ꝛ leuis ſup. inq̄ꝫtuꝫ eſt priuata hūiditate multa: ſole attrahēte humiditatem ab ipſa. ſ. terra. terra aūt hꝫ in ſe aquaꝫ min⁹. aīs vt plus aut min⁹ ſup. in eſtate ꝗ̄ in hyeme. oēs aūt ſpūs. i. vapores humidi ſunt nobis ex aqua: qꝛ quotidie procedūt ſpūs. i. vapores ab oībus fluminib⁹: ꝛ nubib⁹: aut pro lꝫ nubes ſunt aqua cōtinua in aere. i. ad modū aque in aere. ſup. ꝛ ēt flumina ſunt ex aqua. ſed qꝛ h̄ erat notū nō poſuit. ergo ſup.

omnis vapoꝛ eſt nobis ab aq̄: ⁊ tūc adaptat ad ꝓpoſitū:
tunc vtiq̄ terra eſt rara ⁊ leuis in eſtate. ſup. in parte ſupe
riori ꝓpter caliditatē ſolis: ita ꝙ nō eſt dēſa ꝓpter aquas
pluentes: ⁊ aquā. ſup. modicā hn̄s in ſeipſa. ⁊. i. que aqua.
fluit ad decliuia. ſup. loca. deſcendēte aūt aqua ſemp expi
rat. i. exalat. exinde alius ſpūs. i. vapoꝛ. ex alio. ſup. qui re
cluſi ſub terra reddebant aquā calidā in hyeme: qui exa
lat per terrā: ⁊ venit. ſup. extra terra exn̄te rara: ⁊ facit fri
gus terre. i. ⁊ eſt cauſa vt friditas fiat ſub terra: ⁊ ſup. pp̄ h̄
etiā ipſa aqua ſiſr infrigidat̄. ¶ Juxta qḋ notandū ꝙ in
his verbis vult Hyp. oſtēdere cām quare terra eſt in eſta
te inferius frigida ⁊ reddit vnā cām: tn̄ ſicut ſuperi⁹ dice
bat̄ ꝙ duplex erat cā q̄re inferius terre in hyeme eſt cali
dum. ita ꝙ duplex eſt cā q̄re inferi⁹ terre in eſtate eſt fri
gidū. ꝓma cā hui⁹ eſt. qꝛ vapoꝛ attrahit̄ a terra per calidi
tatē ſolis aperientē poꝛos terre ⁊ rarefacientē ipaꝫ in pte
ſuperioꝛi. ⁊ iō terra remanēs ꝓuata euapoꝛatiōe fit frida:
qꝛ retentio illoꝝ vapoꝝ erat cauſa q̄re terra erat calida.
¶ Sed ſtatim tu dices. videt̄ ꝙ h̄ cā nō valeat. imo pro
bat potius oppoſitū eius qḋ intēdit. nam ex h̄ ꝙ eſt rara
in eſtate: tūc caloꝛ ſolis pōt melius penetrare ⁊ ipam infe
rius calefacere q̄ ſi eſſet denſa. ḡ in eſtate dꝫ eſſe calida
magis interius q̄ in hyeme. ¶ Ad hoc dōm ꝙ hoc nō va
let ⁊ ſolutū eſt ſi conſiderent̄ ꝓus dicta. naꝫ cauſa pp̄ quā
caliditas fit in terra nō eſt: niſi qꝛ coadunat̄ vapoꝛ calus
in viſcerib⁹ terre: ⁊ ideo pars inferioꝛ terre maxime eſt ca
lida in hyeme. qꝛ tales vapoꝛes exalare nō poſſūt: ⁊ qꝛ in
eſtate hoc calidū hꝫ liberū exitū: qꝛ attrahit̄ ille caloꝛ a
calido circunſtante aperiente ⁊ dilatante ptes terre: iō in
eſtate remanet frigida. qꝛ ꝓuat̄ illis vapoꝛibus ex qb⁹ ca
lida reddebat̄. nec valet qḋ arguit̄. qꝛ dato ꝙ ſol rarefa
ciat ⁊ calefacit terrā in eſtate: tn̄ talis calefactio nō vadit
ad ꝓfundū: ſed ſolū circa ſupficiē terre manet: ⁊ iō cauſa
quā ponit Hypo. eſt vera. ¶ Alia cā eſt: qꝛ ſicut ſupra ꝓ
ponebat̄ vna cā: q̄re in hyeme erat pars terre inferioꝛ ca
lida eſt: ꝓpea qꝛ ꝯriū vnū circūſtās alteri ipm fortificat.
ita hic qꝛ in eſtate caliditas ſolis exn̄s circa ſupficiē terre
repellit frigiditatē terre verſus īterioꝛa: ⁊ iō remanet in
terius frigida. ¶ Sed tu dices ēt ꝯ iſtā cām. nō videt̄ ꝙ
ꝯriū circūſtans alteri ꝯrio ipm fortificet. qꝛ ꝯria ſunt na
ta ſe corrūpere ⁊ alterare a ſuis naturis. coꝛ⁹ aūt alicuius
nō eſt fortificatio eius q̄re ⁊c̄. ¶ Ad h̄ dōm ꝙ talis forti
ficatio facta a ꝯrio eſt per accñs: ⁊ iō opꝫ ꝙ ſi vnū ꝯriū dꝫ
aliud fortificare ꝙ vnū nō ſuperet aliud. qꝛ tūc hn̄ corrū
peret̄ debilius: ſed ꝙ vtrūq̄ ī ſe ſit forte. ⁊ tūc qḻ vtrūq̄
coadunat̄ in ſeipſo fugiendo ſuū ꝯriū: ideo vt ſic vnum
ꝯrium per accñs fortificat aliud. ⁊ iſto mō hꝫ veritatē qḋ
dicit̄ in illo affo. ventres hyeme ⁊ vere. ſ. ꝙ coꝛ⁹ caſa ſunt
calidioꝛa in hyeme interi⁹ q̄ in eſtate. ſed ſi cēnt coꝛ⁹ fri
gida ⁊ debilia nō. ſed magis infrigidant̄ q̄ in eſtate. ⁊ eo
dē mō cōtingit circa terrā in eſtate vt dictū eſt. ¶ Ulte
rius itelligēdū de h̄ qḋ dicit ꝙ oēs ſpūs ſunt nobis ex aq̄
ſꝫ ꝯ. qꝛ ſpūs videt̄ eſſe de nā aeris. ḡ ſunt potius ex aere
q̄ ex aqua. ¶ Dōm ꝙ ſpūs pōt accipi dupl̄r. vno mō ꝓ
prie ſcḋm ꝙ reperit̄ in oībus coꝛpoꝛib⁹ aīatis ⁊ viuis vt eſt
anime inſtrumētū. Alio mō large pro oī coꝛpe calido va
poꝛoſo. tunc dico ꝙ ſpūs. ꝓmo mō acceptus nō eſt ſolū ex
aq̄. ſed etiā ex aere. ⁊ plus dominatur aer in eo q̄ aqua: qꝛ
reperit̄ in coꝛpoꝛib⁹ aīatis calidis actu ⁊ ipſe eſt calidus
actu etiā. ſi 2° mō tūc dicit̄ ſpūs eſſe coꝛpus ſubtile qḋ fit
per viā euapoꝛatiōis: ⁊ talis ſpūs vel vapoꝛ pōt etiā fieri
ex aqua. nā ſicut appet ꝓmo metheo. duplex modus exa
lationis eleuat̄ a terra. quidā eſt qui eleuat̄ ab aqua vel a
partib⁹ aqueis: ⁊ talis vapoꝛ eſt de nā aque: vt ꝓbat ph̄s.
qꝛ in aquā cōuertit̄ cū peruenit ad locuꝫ debitū niſi ꝓus
reſoluat̄. hꝫ tn̄ nām calidi rōne cauſe facientis euapoꝛa
tionem. qꝛ fit a caliditate ſolis. ita ꝙ talis vapoꝛ magis ē
nāe aquee q̄ aeree. ⁊ de tali loquit̄ hic Hypo. qñ dicit ꝙ
omnis ſpūs ieſt nobis ex aqua. ¶ Alia aūt exalatio fit q̄
eleuat̄ a terra que eſt ſicca ⁊ calida cū eleuet̄ virtute cali
di: tn̄ magis eſt ſicce nāe. verum eſt tn̄ ꝙ vapoꝛ vel ſpūs
qui eleuat̄ ab aq̄ qui eſt hūidus ⁊ aque⁹: vꝫ pl̄m eſt nobis
ex aqua: vt dicit Hypo. q̄ ex aliquo alio elto. Et rō h⁹ eſt:
qꝛ talis ſpūs eſt coꝛpus vapoꝛoſuꝫ. ex illo ḡ magis gnātur
qḋ eſt magis natū euapoꝛare. ſed h̄ eſt aq̄ inter alia elta.
magis ḡ vt in plurib⁹ magis eſt nat⁹ eleuari ab aq̄. ꝙ aūt
ab aq̄ ſit magis natus eleuari. appet. nam aer ⁊ ignis ſunt
ſubtilioꝛa q̄ vapoꝛ. ⁊ iō ab eis nō pōt vapoꝛ eleuari. Jteꝫ
aq̄ eſt vapoꝛabilioꝛ q̄ terra. qꝛ eſt ſubtilioꝛ. q̄re ⁊c̄.

Habet auteꝫ ſic queadmodum ſiquis
in vtre aquā exn̄tem repreſſerit forti
ter ⁊ exalationē aqua fecerit in pun
cta vel in punctura: aut magna: aut
parua acus ⁊ vtrē pendēs ſubleuet nullus ſpi
rit⁹ ꝑ pfoꝛatū ꝓcedet ſed aque. non. n. hꝫ ampli
tudinē qua expirat aqua. ſic aūt ſe hꝫ hyeme de
aqua in terrā: ſi aūt aqua in vtrē amplitudineꝫ
fecerit ⁊ pendens ſubleuabis vtrem ſpūs ꝓce
det per perfoꝛatū. amplitudo. n. eſt ſpiritui ab
aqua mota exire per vtreꝫ ⁊ per perfoꝛatū ſpi
ritus ꝓpter hoc ꝓcedit: ſic aūt hn̄t ſe aque eſta
te in terra. amplitudo. n. eſt ipſi tanq̄ terra ra
ra exn̄te ⁊ ſole attrahente ab ipſa humiditateꝫ
ad ſe: ⁊ trāſit ſpūs tanq̄ frigidus exiſtēs ab aq̄
per ipſam raram exiſtenteꝫ ⁊ leuem ꝓpter hoc
inferius ipſius exiſtens frigiduꝫ eſtate: ⁊ aque
magis ſpiritu q̄ eſt in terra frigido exiſtente: ⁊
ipſa dimittit ſibiipſi ſpūm ad terram.

¶ Prius declarauit Hyp. ꝙ pars inferioꝛ terre in hyeme
eſt calida ⁊ in eſtate frigida. Hic declarat qḋ dixit de eſta
te ⁊ de hyeme per ſignū. nā in declarādo illa dixit ꝙ cā il
loꝝ erat: qꝛ ſpūs vel vapoꝛ exn̄s in viſcerib⁹ terre nō exa
labat: ideo faciebat inferioꝛa terre calida. ſed qꝛ in eſtate
exalabat: iō remanebat terra frigida. ⁊ per ꝯn̄s ēt aq̄ fon
tium cōtenta in terra erat frigida. hic ḡ vult declarare ꝑ
quoddā ſignū ꝙ vapoꝛ qui calefacit terrā īferius nō pōt
in hyeme exalare. in eſtate aūt ſic. Et duo facit. qꝛ ꝓ decla
rat hoc per quoddā ſignū. 2° circa dicta remouet quādaꝫ
dubitationē. 2° ibi (Et aq̄ auſta in hyeme) Prīa in duas:
qꝛ ꝓ facit qḋ dcm̄ eſt. 2° declat quoddā dcm̄ qḋ aſſumpſit
in hac declatiōe. ibi. (Et pariter qdē q̄ aurit̄) In ꝓ⁹ parte
dicit. Hꝫ aūt. ſup. qḋ dcm̄ eſt: ſic: ſup. vt dicet̄. queadmo
dum ſiquis. i. ſi aliquis: reſumpſerit. i. cōpreſſerit fortiter
aquā exiſteꝫ in vtre. i. impleat ſic vtrē vel veſicā fortiter
aq̄ calida ꝙ vter vel veſica ſit valde tenſa ab aq̄. i. ꝙ non
īcludat̄ ibi aliq̄ vacuitas ⁊ acus magna aut parua fecerit
exalatōeꝫ. i. foꝛamē. per qḋ poſſit expirare aq̄: ⁊ ſubleuet
vtrem pendēs. i. faciendo vtrē pendere eleuādo ipm ſur
ſum nullus ſpūs ꝓcedit per perfoꝛatū. ſup. locuꝫ. ſed aq̄.
ſup. ꝓcedit extra. eni ꝓ qꝛ. ſup. vter ille perfoꝛatus. nō hꝫ
amplitudinē qua aq̄ expiret. i. per quā euapoꝛet ſpūs aut
aq̄. ſic aūt ſe hꝫ de aq̄. ſup. fontiū vel fluuioꝝ vel puteoꝝ
in terra. i. ſub terra ī hyeme. ſ. ꝙ cū viſcera terre ſint forti
ter repleta aqua admixta vapoꝛib⁹ calefaciētib⁹ terrā ⁊
aquā nō pōt exire vapoꝛ libere. ſed cū aq̄ exit mixtus. ⁊ iō

aqua ſentiť calida. ⁊ ideo videmus aquā puteoꝝ in hyeme nouiter hauſtā effumare. Tūc ponit exᵐ de frigidatione aque in eſtate ſub terra. ⁊ dicit. Si autē aqua fecerit. i. habuerit amplitudinē in vtre: ita. ſ. ꝙ vter vel veſica nō ſit bñ plena aq̄ calida. ſed ſemiplena vel paꝝ plus. ſup. ſi ſubtiliabis vtrē. i. ſi teneas ipm eleuatum a terra. ſpūs. i. vapoꝛ. ꝓcedet. i. exibit. ſup. libere ſine aq̄. per pforatum. ſup. locū. amplitudo. n. eſt ſpūs. ſup. ⁊ ꝓpter h̄ poſſibile ē ſpūi. exire per vtrē ab aq̄ mota. i. per motū factū in aqua. ⁊ ꝓpter h̄ ſpūs. i. vapoꝛ ꝓcedit per pforatū. ſup. locum: ⁊ tunc applicat h̄ ad eſtatem ſicut fecit in hyeme. ſic hūt ſe aque in eſtate in terra. amplitudo. n. ſup. vie: ē ipſi. ſ. ſpūi: tanq̄ꝫ terra exñte rara. ſup. q2 nō ꝯdenſať: tūc ab aqua ſicut in hyeme. ⁊ ſole attrahente ad ſe humiditatē: ab ipſa. ſ. terra: ⁊ ſpūs. i. vapoꝛ tranſit per ipſam terrā exñtē leueꝫ ⁊ rarā tanq̄ꝫ exñs frigidus. i. infrigidatus: ab ipſa aq̄. ſup. q2 ſpūs ibi detentus erat cauſa caliditatis aque ⁊ terre: ⁊ ideo qñ expirat infrigidať ab aqua. ⁊ ꝑꝑ hoc inferiꝰ ipſiꝰ. ſ. terre eſt exñs frigidū in eſtate. ⁊ aqua magis: ſup. frida eſt etiā in eſtate. per ꝯñs cū detineať in loco frigido magis frigida. dico ſpū exñte frigido. qui eſt in terra: ⁊ ipſa. ſ. aqua dimittit ſibypſi. i. a ſeipſa ſpm̄ ⁊ a terra: ⁊ terrā etiā. ſup. ğ neceē eſt: tūc terrā ⁊ aquā remanere frida. ¶ Iuxta quā partē notandū ad intellectū mentis Hypo. q2 verba que dicit videnť multū extranea. ꝑꝑ qđ dubitaret aliqs. ꝑmo que ſilitudo eſt inter aquā exñtē in vtre ⁊ exñteꝫ in viſceribꝰ terre. ¶ 2ᵒ. dubitať: q2 dicit. nullus ſpūs per pforatū ꝓcedit ſed aqua. hoc. n. nō videť verū. q2 ſpūs cuꝫ ſit nāe aeree eſt ſubtilioꝛ aqua. ſi ergo aqua hꝫ viā amplā per quā poſſit procedere multo melius ſpūs ſiue vapoꝛ. ¶ 3ᵒ. dubitať. de hoc qđ dicit inferiꝰ: ⁊ tranſit ſpūs tanq̄ꝫ frigidus exñs ab aq̄. Sed ꝫ. q2 ſpūs vel vapoꝛ nō eſt frigidus: q2 eſt fridus per viā euapoꝛatiōis. euapoꝛatio auteꝫ omnis fit a calido. ğ ſpūs glꝫ erit calus ⁊ nō frigidus.

¶ Ad ꝑmū dōm ꝙ ſilitudo de aqua que eſt in vtre ⁊ aqua que eſt ſub terra eſt directe ad ꝓpoſitū. quia ſic comparatur aqua ⁊ vapoꝛ aque ad terrā ſicut aq̄ ⁊ vapoꝛ aque ad vtrē vel veſicā. nā ſicut aqua cōtineť in cōcauitatibꝰ terre ſic aqua cōtineť cū ſpū vel vapoꝛe in cōcauitate vtris: ⁊ h̄ eſt ſilitudo gnālis. Itē eſt ſilitudo ſpālis ⁊ ꝓpria inter ipſa. q2 ſumať vter plenus aqua calida: ita ꝙ ſiť erit aqua cū ſpiritu vel vapoꝛe mixta: ⁊ ſit foꝛtiter plenꝰ: ita ꝙ nulla ſit ibi vacuitas: ⁊ pungať cum acu ſubtili vel groſſa: tūc ſi eleueť in altū aliquātulū apparebit ꝙ ſpūs nō exalabit per ſe. ſic ꝙ aqua remaneat: ſed egrediť aqua magis ſenſibiliter q̄ꝫ vapoꝛ. tñ erit mixta vapoꝛi ⁊ ſentiť calida. ſi aūt nō ſit bene plena aqua calida ⁊ perfoꝛeť: tunc vapoꝛ exalabit per ſe ſine aqua vel cum modica q̄ꝫtitate aque: quo exalato: q2 reddebat aquā calidā aqua remanebit frida ꝑꝑ ꝑuationē illius vapoꝛis. ⁊ eodē mō eſt in ꝓpoſito nec plus nec minus. q2 aqua exñs in hyeme in viſceribꝰ terre ꝓpter eius multitudinē valde opilat ⁊ replet poꝛoſitates terre: quibꝰ repletis vapoꝛ nō pōt egredi per ſe. ſed in exitu aque in oꝛificiꝫ puteoꝝ ſimľ cū aqua egrediunť ꝑꝑca ſentitur actu calida adeo ꝙ videmus ipaꝫ in hyeme ſepe effumare in puteis. ſed q2 in eſtate terra ē rarefacta ⁊ nō repleta humiditate opilante pōt ſpūs libere egredi ſine aqua: ⁊ tūc aqua remanet frigida: ⁊ ſic pꝫ quō eſt ſilitudo inter h̄. ¶ Ad 2ᵐ cū diciť. ꝙ nō eſt poſſibile ꝙ ſpūs ꝓcedat per foꝛamē vtris quin aqua ꝓcedat. ¶ Dōm ꝙ ſpūs pōt ꝓcedere ab aliquo dupľr. vno mō per viā euapoꝛationis ⁊ exalatiōis. Alio mō mixtus cū alio coꝛpoꝛe: ita ꝙ inſequiť motū alterius coꝛpoꝛis a quo cōtinue eleuať. tunc dico ꝙ ſi ſpūs ꝓcedat per modū exalatiōis hñ ꝓcederet per locū per quē ꝓcedit aqua ⁊ per magis artū adhuc cū ſit ſubtilioꝛis ſube q̄ꝫ aq̄. ⁊ h̄ mō arguis: ſed h̄ mō nō intelligit Hypo. ſed intelligit 2ᵒ mō: q2 ſpūs exit cum aqua in vtre quādo eſt bene plenus. ⁊ ſilr vapoꝛ egrediēs a terra ſimul cum aqua in fontibus ⁊ fluminibus. ¶ Ad 3ᵐ cum diciť ꝙ ſpūs vel vapoꝛ nō eſt frigidus. ¶ Dōm ꝙ Hypo. nō intelligit ꝙ ſpūs trāſeat tanq̄ꝫ exñs frigidus: ita ꝙ ſit oīo frigidus: ſed q2 ꝓcedit ab aqua per modū euapoꝛationis qñ ptes terre ſunt rare: ideo illi pauci ſpūs q̄ remanēt in aqua vincunť a frigiditate aque ⁊ remittuntur in caliditate ꝓpter eoꝝ paucitatē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et pariter quidē que hauriť in puteo ſemper mouet ſpm̄ tanq̄ꝫ flabellū: ⁊ ipm facit frigus ꝑbere aque. que aūt nō hauriť aqua eſtate: ſꝫ eſt ſtans denſum exiſtēs nō ſilr recipit ſpm̄ ad ſe a terra: neq̄ꝫ in terrā ad ſe tradit: ⁊ pariter a ſole ⁊ aere nō diſperſo in puteo: ſed ſtabili exiſtente caleſit pꝛimo ſuperficiale ipſius: deinde alterū ab altero ad inferius tradit caliditatē: ⁊ ꝓpter hoc aqua que non hauriť eſtate calidioꝛ eſt ea que hauritur: fontes aūt ꝓfundi aquarū eſtate valde ſunt frigidi.

¶ Hic declarat quoddā dcm̄. dixit. n. ꝙ qñ ſpūs vľ vapoꝛ non exalabit a terra: tūc eſt cauſa quare aqua caleſit ⁊ qñ exalat. eſt cā quare infrigidať. Hic declaꝛ: ⁊ dicit. Et pariter. i. certe. ſup. aqua. que hauriť in puteo. i. a puteo: ſemꝑ mouet ſpūꝫ tanq̄ꝫ flabellū. ſ. q2 agitať in hauriendo aquā ⁊ ex tali motu ſpūs calidus exalat. ⁊ h̄ eſt ꝙ ſubdit. ⁊ faċ ipm. ſ. ſpm̄: ꝑbere frigus aque. ſup. ꝑꝑ ſeparationē ſpūs ab aqua: aqua aūt que nō hauriť in eſtate: ſed eſt ſtās: denſum exñs. i. q2 remanet denſa ⁊ ſpiſſa. cum nō agiteť ⁊ flabelletur: nō ſilr recipit: ſpm̄ ad ſe a terra. ſup. ſicut aq̄ que hauriť. ſi habes. pariter. cōſtrue ſic. ſed ſtabili exñte. ſ. aq̄. i. imobili: caleſit ꝑmo ſuperficiale ipſius pariter. i. equalr in totū: a ſole ⁊ aere vero diſpoſito in puteo. deinde alteꝝ ab altero. ſ. pars inferioꝛ a ſuperioꝛi que eſt in ſupficie trahit calitatē. ſi dicat. aperiť. expone. i. alterať a ſole ⁊c̄. Et ꝓpter h̄ aqua que nō hauriť in eſtate eſt calidioꝛ ea que hauriť. fontes tñ aquarū ꝓfundi ſūt frigidi in eſtate. ſup. ꝑꝑ motū aque ſcaturiētis: ⁊ q2 venit de ſub terra que eſt tunc locus valde frigidus. ¶ Iuxta hāc partē eſt intelligendū ꝙ Hypo. in his verbis oſtēdit vľr cām ꝑꝑ quā motus infrigidat aquam: ex quo ēt apparebit ꝑꝑ quid aqua ꝓfunda incluſa in viſceribꝰ terre in hyeme eſt calida. cā ğ quare motus aque ipam infrigidat eſt: q2 excludit ſpm̄ vapoꝛoſum cōtētū in aqua: ⁊ iō videmus ad ſenſuꝫ ꝙ qñ aq̄ que eſt in cacabo depoſita ab igne ſi agiteť cū baculo citius infrigidabiť. Item motus aque īfrigidat aquā alio mō. q2 mota ſupficie aque: moueť ēt aer qui eſt circa eiꝰ ſuperficiē. ⁊ ideo ſic aer motus ⁊ flabellatꝰ īfrigidat coꝛpoꝛa noſtra expellēdo aerē nos ꝯtangentē qui erat calefactus a nobis: ⁊ inducit nouas partes aeris nō alteratas a nobis: ita etiā mota aqua moueť aer qui erat circa ipaꝫ cum vapoꝛibus aque ⁊ inducuntur noue partes aeris: ex quo ipſa infrigidatur. ſed q2 h̄ nō cōtingit in aquis ſtantibus: iō ipſe ſunt calide ⁊ male ⁊ groſſe in eſtate ⁊ in hyeme. nam ſemꝑ caloꝛ ſolis ⁊ aliaꝝ ſtellaꝝ ipſas calefacit ⁊ generat vapoꝛes in eis qui in eis permanēt: ⁊ h̄ eſt qđ intendit dicere Hypo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et aqua hauſta hyeme a terra calida exiſtente. cōfeſtim. n. calida eſt. qñ aūt tpus fit. frigida eſt ab aere frigido exñte. exareſcit. n. a vento ⁊

ſpiritus per ipſam tranſit queadmodū ⁊ aqua que haurit̄ eſtate quādo haurit̄ frigida ꝯfeſtiʒ fit calida. ꝓpter hoc: qꝛ terra rara exiſtēte ⁊ ſpiritu exiſtēte in ipſa infrigidat̄: quādo aūt hauritur tp̄s fiat ſtabilis fit: caleſit.n.ab aere calido exiſtēte: queadmodū ⁊ aqua que nō haurit̄ in puteo eſtate. ⁊ ꝓpter hoc calida fit: h̄ quidem adhuc dicta ſunt a me.

¶ Hic remouet quoddā dubiū qḋ ſic pōt ex dictis emergere. nam dictū eſt ꝙ aqua in hyeme eſt calida in viſceribus terre ⁊ in eſtate frigida. poſſet aliquis dicere. ex quo ita eſt q̄re eſt ergo ꝙ aq̄ que haurit̄ in hyeme ita cito infrigidat̄: ⁊ que haurit̄ in eſtate: ita cito caleſit. ¶ Ad hoc rn̄det. ⁊ dicit. ꝙ aq̄ hauſta in hyeme a terra exn̄te calida cōfeſtiʒ eſt caſa. ſ. ſtatim qn̄ eſt hauſta: qn̄ aūt fit in tp̄e. i. qn̄ morat̄ hauſta eſt. i. fit frigida ab aere exn̄te frido: exareſcit eniʒ. i. vehemēter infrigidat̄: a vento. i. a frido euentāte. ⁊ ſpūs. i. vapor qui erat incluſus in ea: tranſit p̄ ipſam. i. euaporat ab ipſa. ⁊ ingredit̄ ſpūs frigidus. tūc declarat conuerſam iſtius. ⁊ dicit. ꝙ hoc accidit per oppoſitū ſicut aque que haurit̄ in eſtate frigida cōfeſtim fit calida hauritur quideʒ frigida: pp̄ h̄ qꝛ terra exn̄te rara ⁊ ſpū exn̄te pauco in ipſa: ipſa infrigidat̄: qn̄ autē haurit̄. i. hauſta eſt: cum tp̄us fiat. fit ſtabilis. i. quādo ſtetit aliquo tp̄e caleſit ab aere exn̄te calido. queadmoduʒ eſt calida aq̄ que non haurit̄ in puteo ſtans in eſtate. ⁊ ideo fit tūc calida. ⁊ tūc in fine epilogat dicens: ꝙ h̄. ſ. que dicta ſunt de infrigidatione aque in eſtate ſub terra ⁊ calefactione eius in eſtate ſuper terrā adhuc ſunt dicta a me. ¶ Iuxta qḋ aduertendum ꝙ Hypo. in his verbis inſinuat ſm̄ quē modū aqua calida infrigidat̄. nō. n. infrigidat̄ ſm̄ modū qui cōiter dicit̄. ſ. qꝛ ſeipam deducat ad actū frigiditatis per virtutē frigiditatis que eſt in ipſa. nam hic modus eſt ipoſſibilis: eo ꝙ omne alterās vel mouēs dʒ eſſe diſtinctū ab alterabili ⁊ mobili loco ⁊ ſubo: qꝛ alterās vt alterās vel mouēs eſt in actu: alteratū aūt ⁊ motū eſt in potētia. nūc aūt ipoſſibile eſt aliquid eſſe in actu ⁊ potētia reſpectu ſui ipſius: qꝛ iplicant̄ ꝯdictoria. cuʒ g̊ quelibet pars aq̄ calide ſit ſcā calida ipoſſibile eſt ꝙ ille partes reducāt ſeipſas ad frigiditatem. vnde iſti poſſent bn̄ dicere verū: ſi ita eſſet ꝙ alique partes aque eſſent actu frigide ⁊ alique calide: ita ꝙ frigide vincerēt calidas: qꝛ tn̄ nulla eſt ibi pars aque que nō ſit calida: iō nihil dicūt. Et ideo dico aliter ꝙ aq̄ calida pōt reduci ad actū frigiditatis dupl̄r. vno mō ab agente extrinſeco. ⁊ hūc moduʒ infrigidationis tangit Hypo. cuʒ dicit. qn̄ aūt tp̄s fit frigida ab aere frigido exn̄te. exareſcit. n. a vento ⁊c̄. 2° mō pōt infrigidari ex eo ꝙ ab aqua includit̄ agens caliditatē in ipam. naʒ caliditas ineſt ipſi aque in motu ⁊ fieri: ſic ꝙ non hʒ eſſe in aqua niſi p̄ſente calefaciente. ſ. igne vel ſole vel alio hō. nunc aūt de ratōe diſpōnis que acquirit̄ ſolū in ipſo motu ē vt ceſſante motu ceſſet diſpō mouentis. cū ergo caliditas nunq̄ hēat eē in aqua aliter q̄ in motu: qꝛ aqua de ſui nā determiat ſibi frigiditatē: ideo remoto agente ab aqua. ſ. vaporibus igneis: qui ſunt incluſi in aqua ſtatim ceſſat caliditas: ⁊ iō donec ſunt ibi vapores in aqua ipſa ſentit̄ calida: al̄r aūt ſemp̄ de ſe eſt frigida: ⁊ hunc modū tangit: cū dicit. caleſit. n. ab aere caſo exn̄ti. ſup. qꝛ generat vapores calidos: q̄ aquā calefaciūt. ⁊ ſuperius magis expſſit h̄ de caliditate aque in hyeme in parte inferiori terre: ⁊ iſta ſunt bn̄ notāda: qꝛ nullus auctor medicine ita bn̄ tangit de iſto mō infrigidationis aque calide ſicut iſte. nec in phia a pho: nec ab alio eſt expſſum h̄ niſi a Cōmētatore ſup 2° de anima.

¶ Ex quibus app̄et ꝙ ille p̄mus modus ponēdi nō ē cōueniens: qꝛ qualitas nō agit in ſubm: ſed totū aggregatuʒ in aliud mediāte qualitate. ita ꝙ aq̄ nō caleſit niſi p̄ alterationē factam ab aliquo ſubo per eius caſitatē. per taleʒ aūt alterationē quedā p̄tes aque ꝯuertunt̄ ad nāʒ aereā vel igneā que calefaciūt ⁊ alterāt p̄tes alias. ⁊ iſto mō caleſiunt aque puteoꝝ: ⁊ alie de quib⁹ loquit̄ Hypo.

Qualia Hypo. ſupra dixit ꝙ oīa mēbra concatenant̄ ⁊ dearticulant̄ a ſpū qui eſt in ſpermate deciſo a patre. Iō gr̄a hui⁹ queratur vtruʒ oīa alia mēbra a corde gn̄ent̄ a ſpū exn̄te in ſpermate deciſo a p̄re: ita ꝙ ille ſpūs p̄ generet cor: poſtea generet alia membra p̄ncipalia. deinde alia quouſq; puer ſit totus cōpletus: vel vtrū ille ſpiritus tn̄ generet cor: ⁊ nihil aliud: ⁊ poſtea cor gn̄atū generet oīa alia mēbra. Et arguit̄ p̄mo ꝙ ſpūs incluſus in ſpermate deciſo a patre ſolū generet cor: ⁊ cor generatuʒ generet poſtea oīa alia mēbra: qꝛ ſicut ſe hʒ germē proiectum in terram in gn̄one plantarū: ita ꝓportionaliter ſe videt̄ hr̄e ſperma in matrice in gn̄one aīaliū. ſed ab ipſo ſemie ꝓiecto in terrā p̄mo generat̄ aliq̄ pars. ſ. nodus vel ſtipes a q̄ gn̄ant̄ poſtea alie partes. ſ. germen ⁊ radices. ergo ſil̄r ſperma in gn̄one aīalis. p̄mo gn̄abit cor: qḋ generatum gn̄abit oīa alia mēbra. Maior p̄ʒ. qꝛ talem ſimilitudinē ponit Hypo. in multis locis h⁹ libelli. mior declaratur per phm 2° de gn̄one aīaliū. ⁊ in li° de morte ⁊ vita. vbi dicit ꝙ a ſemine ꝓiecto in terrā p̄mo generatur pars vna: ab illa aūt emittit̄ radix ⁊ germen. ¶ Itē phs 2° de gn̄one aīaliū volens oſtendere modū gn̄onis mēbroꝝ iterioꝝ aſſimilat gn̄ationē eoꝝ in plātis. qꝛ dicit ꝙ p̄mo ꝓducunt̄ radices. deinde germina poſt gn̄onē p̄me particule. lʒ Hypo. videat̄ dicere ꝯrīū ſupra. ſ. ꝙ p̄us generet̄ germen q̄ radix. tn̄ q̄ō debeat intelligi expoſitū fuit ſupra. g̊ ſimili mō erit in aīali. ꝙ p̄mo formabitur cor ⁊ cor formatū gn̄abit alia mēbra. ¶ Ꝯ. h̄ arguit̄ rōne deducēte ad ipoſſibile. qꝛ ſi alie partes fetuʒ a corde gn̄ārentur a ſpū incluſo in ſemine deciſo a patre: tūc ſequeretur ꝙ cor nō eſſet p̄mo aīatuʒ in fetu anteq̄ aīa infunderet̄ in aliꝭ particulis: aut ſequeret̄ ꝙ in aīali eſſent tot aīe quot ſunt mēbra aīata: ita ꝙ qḋlibet mēbrū hr̄et ſuam aīam diſtinctam ab alia. ſed h̄ ſunt falſa ⁊ ipoſſibilia. g̊ falſuʒ ⁊ ipoſſibile eſt ꝙ alia membra a corde generent̄ a ſpū incluſo in ſp̄mate. qꝛ ex h̄ ſequunt̄ h̄ ipoſſibilia falſitas ꝯn̄tis eſt nota. ¶ Primo. n. ipoſle eſt ꝙ cor nō ſit p̄ aīatū. nā ſicut dicit phus nos videmus in ouo in gn̄one pulli. ꝙ ſi cor pungatur retrahit ſe. anteq̄ gn̄āta ſint alia mēbra. g̊ eſt p̄mo aīatuʒ. ¶ Itē 2ᵐ eſt ipoſſibile. qꝛ ſi quelibʒ pars hr̄et animam: tunc in hoīe eſſent tot aīalia quot ſunt ibi p̄tes animate. ⁊ ſic nō eſſet vnū nūero: qḋ eſt falſuʒ. ꝓbatio ꝯn̄tie. qꝛ ſpūs incluſus in ſemine dʒ inducere aīam ex mēſtruo. cum ergo ſit vnū agens nō poterit aīare eadem aīa alias particulas: qua animat cor. qꝛ forma non trāſit de mā in māʒ. aut g̊ animabit totū corpus vna aīa: ita ꝙ p̄mo formabit ⁊ organiʒabit totū corpus. ⁊ poſtea ſimul inducet vnā aīam in toto: aut aīabit totuʒ corpus diuerſis animabus. ſed p̄mū eſt ipoſſibile: qꝛ tunc cor nō eſſet p̄mo aīatū ex quo ſimul animaret totū. ¶ Item 3ᵐ eſt ipoſſibile: qꝛ ſi eſſent plures anime in aīali vnū animal nūero eſſet plura aīalia. cum ergo h̄ ſint ipoſſibilia. relinquit̄ ꝙ ſpūs incluſus in ſpermate non poſſit generare alias partes a corde. ergo opʒ ꝙ cor p̄mo generatū generet oēs alias p̄tes tanq̄ annatas ei. que non ſunt animate niſi ſicut pars in toto. ¶ Ꝯ. id videt̄ eſſe de intentiōe phi 2° de generatione animaliū. dicit enim ſic. ꝓpter qḋ p̄muʒ cor videt̄ determinatū omnibus ſanguinē habentibus. p̄ncipiū. n. h̄ ⁊

homiome⁹ ⁊ amiomerũ: iaʒ.n.ꝑncipiũ hoc.ſ. cor dignum
appellare animalis ⁊ cõpactionis: ⁊ paulo ſupra dicebaᷓ.
cum enim ab ambobus.ſ.a maſculo ⁊ femina:ſeggregatũ
fuerit opʒ ſeipm̃ diſponere.q2 quemadmodũ emancipa
ta proles a patre.quare oʒ ꝑncipiũ habere. ſup.interius a
quo ⁊ poſterius diſpoſitio corporis fit animalibus. ¶ Ex
his ꝙ pōt accipi ꝙ cor gnãtuʒ generat oīa membra.
¶ In oppoſitũ arguiᷓ.ſ.ꝙ alia mēbra a corde ſoluʒ fiant
a ſpiritu incluſo in ſemine deciſo a patre ⁊ non a corde.q2
ſi generarenᷓ a corde: tũc ſeqreᷓ ꝙ illis alys particulis a
corde abſciſſis ipſe poſſent regenerari: ſed ↄñs eſt falſum.
ergo ⁊ añs.falſitas ↄñtis eſt nota.abſciſa.n.manu vel pe
de nunꝙ̃ fit eoꝝ regeneratio. probatio ↄñtie. q2 in corde
eſt eadeʒ virtus a ꝑncipio vſqꝫ ad finē vite. ita ꝙ ibi erit
agens ſufficiens.ibi etiaʒ eſt mã. q2 ſemper eſt ſanguis in
corde ⁊ in corpore toto.nũc aũt ſanguis eſt mã mēbrorũ.
cum ergo ſit agens per te ⁊ mã poterit eſſe effectus.ſ.rege
neratio partiũ deperditarũ ſicut fit regeneratio ramorũ
abſciſoꝝ in plantis. ¶ Nec valet ſi dicatur ꝙ in corpore
nō eſt mã ſpermatica ex qua generanᷓ membra: q2 ſicut
oſtenſum eſt ſupra ſanguis ipſe eſt mã generatōis ⁊ nutri
cationis ⁊ nō ſperma maſculi vel femine: ſed ſanguis mē
ſtru⁹. ⁊ poſtea nutricatio fit a ſanguine que nutricatio eſt
generatio quedam.ergo poterunt oēs regenerari.
¶ Ad iſtam qōnē dico vt occurrit ad ꝑſens:lʒ verba auct.
videanᷓ ꝑma fronte ſonare ↄriũ. Et ꝑmo dico ꝙ oēs alie
partes aīalis preter cor generanᷓ ꝑmo ⁊ ꝑncipaliter a ſpũ
gignitiuo incluſo in ſpermate deciſo a patre in quo eſt vir
tus patris. 2° dico ꝙ oīa alia mēbra a corde quodāmō
fiũt a corde aīalis gnãto a ſpiritu gignitiuo incluſo in ſper
mate deciſo a patre. ¶ Primũ declaraᷓ triplici ratione.
¶ Prima rō eſt hec: q2 idē eſt ꝑncipiũ totius ⁊ partis ef
fectiuũ:ſed ſpūs gignitiuus incluſus in ſpermate deciſo a
patre eſt ꝑncipiũ effectiuũ partis ꝑme corporis.ſ.cordis.
ergo eſt ꝑncipiũ effectiuũ totius:⁊ per ↄñs oīum aliarum
partiũ a corde. Maior appet.ſ.ꝙ idem ſit ꝑncipiũ effecti
uum totius ⁊ partis.q2 eadē eſt mã totius ⁊ partis cũ to
tum ⁊ pars ſint vnius nãe:ita idē dʒ eſſe agens. q2 mã dʒ
ꝓportionari agenti. Minor declarata fuit ſupra: q2 ſpūs
gignitiu⁹ incluſus in ſpermate deciſo a patre ⁊c̃. ¶ 2ª rō
eſt.quecũqꝫ ſunt eadem nũero hñt ideʒ agens nũero:ſed
oīa membra ſunt ſibi inuicem eadē numero.ergo fiũt ab
eodē agente nũero.ſed nō pōt tale agens eſſe niſi ſpūs in
cluſus in ſemine patris. ꝙ oīa membra quecunqꝫ ſint illa
fiũt a ſpiritu incluſo in ſpermate tanꝙ̃ a ꝑncipio actiuo.
Maior pʒ.ꝑncipiũ actiuũ dʒ ꝓportionari effectui: ita ꝙ
ſi effectus eſt idem nũero:q2 oīa mēbra hñt eandē formã
nũero.omne aũt tale eſt vnũ nũero vere:q2 hʒ eſt eſſe vnũ
nũero :vt appet ꝑmo thopi.⁊.5.metaph. ſi eniʒ haberent
diuerſas formas:tunc idem aīal plura aīalia eſſet: qḋ eſt
oīo abſurduʒ dicere.cum ergo ſpūs gignitiuus ſpermatis
ſit ꝑncipiũ effectiuũ cordis:erit etiã ꝑncipiuʒ effectiuum
oīum aliaꝝ partiũ ⁊ nō ipm̃ cor. ¶ 3ª rō eſt ducens ad im
poſſibile que talis eſt.ſi alia mēbra preter cor generaren
tur a corde ipſo ꝑmo gnãto in aīali hʒ nō eſſet niſi per ali
quã virtutē nãlem exiſteʒ in ipſo corde gnãto. cuius de
claratio eſt.q2 generatio mēbroruʒ eſt opus nãe que agit
virtute aliqua mediante nãli.ſi ergo gnãrenᷓ a corde ge
nerato per aliquã eius virtutē exiſtē in ipſo illa nō poſſet
eſſe niſi duplex:q2 vel generarenᷓ per virtutē nutritiuaʒ
vel per generatiuã cordis : q2 lʒ ſint plures alie v̾tutes in
corde: nō tñ ſunt plures quibus mediãtib⁹ poſſint hʒ mē
bra gnãri.ſed per nullam iſtarũ duarum virtutũ poſſunt
generari alia mēbra ꝑncipaliter. ergo ꝑncipaliter a corde
generato nō poſſũt alia mēbra gnãri.Qꝫ nō poſſint gnãri
mediãte virtute nutritiua cordis apparet.q2 ſicut appet
per Gal.ꝑmo ⁊ 3° de virtutib⁹ nãlib⁹.opus virtutis nutri
tiue eſt aſſimilare nutrimentũ ei qḋ nutriᷓ. virt⁹ ergo nu
tritiua cordis nō hʒ niſi aſſimilare nutrimētũ ipſi cordi.
ſi ergo alia mēbra generarenᷓ a corde mediante virtute
nutritiua cordis:tunc oīa alia mēbra a corde aſſimilaren
tur ipſi cordi.hoc aũt eſt falſum.q2 alia mēbra hñt aliam
ↄnem ꝙ̃ cor.quedã.n.ſunt frigida. quedã humida ⁊c̃. Iteʒ
differũt a corde in cõpōne ⁊ figura.quare ⁊c̃. Itē nō poſ
ſunt alia mēbra generari a corde per virtutē gnãtiuã cor
dis:q2 virtus gnãtiua nō operaᷓ niſi cũ organo ſibi ꝓprio
⁊ determinato.tale aũt organũ eſt ſpūs incluſus in ſper
mate.ſi ergo cor generatũ gnãret per virtutem gnãtiuaʒ
quã hñt alia mēbra.aut hʒ eſſet mediante ſemine deciſo a
patre:aut mediante ſemine ꝓprio ipſius cordis ꝑmo gnã
ti.ſed nō pōt generare mediãte ſpũ ſpermatis deciſi a pa
tre.q2 cum ipm̃ cor fuerit ab eo generatũ:tũc ſpūs ille nō
pōt eſſe inſtrumentũ cordis:ſed magis eↄ. ¶ Itē cor nō
pōt gnãre mediãte ſpũ ſpermatis deciſi ab ipſo corde ge
nerato.q2 ſperma hʒ ꝓpriã digeſtionē in ꝓprio loco.ſ.in
teſticulis ⁊ in vaſis ſpermaticis:ſed multa alia mēbra ge
neranᷓ anteꝙ̃ teſticuli generenᷓ: vt epar ⁊ cerebrũ. ꝙ nō
fiũt a ſpũ ſpermatis cordis gnãti. ergo nullo mō alia mē
bra generanᷓ a corde gnãto tãꝙ̃ ab agēte ꝑncipali. ¶ 2°
dico ꝙ ꝙ̃uis cor nō ſit ꝑncipale agens alioꝝ mēbroꝝ:tñ
dico ꝙ ex ↄñti ⁊ ſcḋario pōt eē ꝙ generenᷓ a corde ꝑmo
generato.q2 inter mēbra aīalis opʒ eſſe colligantiã nãleʒ
⁊ ordinē ipſoꝝ adinuicē:alioqn nō eſſet vnũ numero.ſed
plura.in quolibʒ aũt ordine eſt dare vnũ ꝑmũ.omne aũt
ꝑmũ in ordine aliquo eſt quodāmō cã oīum alioꝝ ꝙ ſunt
in ordine illo.⁊ ideo id mēbrũ qḋ eſt ꝑmũ inter membra
corporis aīalis aliquo mō pōt dici cã oīum alioꝝ:vt decla
ratũ eſt alias.ergo cor pōt dici aliquo mō ꝑncipiũ omniũ
alioꝝ mēbroꝝ. vnde dico ꝙ alia mēbra ꝑncipaliter gene
ranᷓ a ſpũ gignitiuo incluſo in ſpermate deciſo a patre:tñ
ita fiunt ab illo ſpũ ꝙ iuuanᷓ etiã a virtute cordis gene
rati.q2 cor eſt id membrũ qḋ eſt in potentia aīal. ⁊ iō ipſo
gnãto eſt gnãtũ totũ aīal ſub quodã eē cõfuſo.⁊ ideo cor
generatũ eſt mediũ inter ſpūm gignitiuũ ⁊ alia membra.
vñ pōt dici ꝙ cor eſt cã alioꝝ membrorũ. ⁊ ꝓpter hoc di
cebat phs 2° de gnãtiōe aīaliũ.cum.n.ab ambobus ſegre
gatum fuerit opʒ ſeipm̃ diſponere.qḋ fit quēadmodũ ꝓ
les emancipata a patre.q2 opʒ hr̃e ꝑncipiũ a quo poſteri⁹
diſpō corporis aīalibus ⁊c̃.ita ꝙ oʒ aīal hr̃e quoddã ꝑnci
piuʒ quo gnãto fiat cõpactio tota aīalis:⁊ ideo ſicut dicit
phs 2° de gnãtione aīaliũ nō eſt:ſicut dixit Democrit⁹ ꝙ
gnãtio aīalis aſſimileᷓ aīalib⁹ lapideis ⁊ igneis: in eis.n.
ꝑmo formanᷓ mēbra extrinſeca ꝙ̃ intrinſeca.ſed in aīali
generato a nã fiunt prius intrinſeca mēbra ꝙ̃ extrinſeca.
¶ Itē phus 2° de gnãtione aīaliũ.dixit ꝙ mēbra gnãnᷓ
ſm ordinē nō quēcũqꝫ:q2 nō eſt ordo ſolũ ſucceſſionis:ſic
dies eſt poſt noctē ⁊ iuuenis poſt pueruʒ. ſed eſt ibi ordo
cum rōne cauſalitatis admixtus.q2 vnũ mēbrũ eſt cauſa
alterius.nam cor cõtinet virtute epar ⁊ cerebruʒ ꝑmo ⁊
poſtea alia mediantibus iſtis.⁊ ideo cor gnãtũ ꝑmo gnãt
illud qḋ ꝑus in eo includiᷓ.ſ.epar ⁊ cerebruʒ poſtea gnãt
alia mēbra mediantib⁹ mēbris ꝑncipalib⁹:⁊ ſic deinceps
quouſqꝫ cõpleta ſit tota gnãtio aīalis.⁊ vlterius q2 totus
ordo generationis partiũ contineᷓ in corde:ideo genera
tio animalis eſt ordinata. ¶ Sed iuxta hoc aduertendũ
ꝙ ꝙ̃uis cor habeat virtutem generatiuã alioꝝum mem
brorum.tamē quia nō eſt cã gnãtionis iſtoꝝ membroruʒ
niſi in virtute ſpiritus incluſi in ſpermate : ita ꝙ ceſſante
motu illius ſpiritus gnãtio alioꝝ membrorũ a corde ceſ
ſat.q2 virt⁹ iformatiua eſt ꝑncipaliter in ſpiritu ſp̃matis.

ꝛ ꝓpter hoc cõtingit ꝙ cõpleta gnãtione. qꝛ ceſſat motus virtutis iformatiue ſpũs ſpermatis. ꝙ abſciſo aliquo mẽbro organico: vt manu: vel pede: ꝛ ſic de alijs: vel aliq̃ mẽbro ꝯſimili duro: vt os: ꝛ neruus vel vena. ꝛ ſic de alijs hꝫ nõ amplius regenerant. ¶ Ex quibꝰ appet vlterius ordo gnãtionis partiuꝫ aĩalis: qꝛ ille partes pus gnãnt que hñt aliquã rõnem cauſalitatis reſpectu ſequẽtiũ: tales. n. ſunt pncipiũ effectiuũ reſpectu aliaꝝ. ¶ Propter qḋ intelligẽdum ꝙ ſicut vult phus 2° de gnõne animaliũ. triplex modus mẽbroꝝ reperit in ordine generatiõis partiuꝫ aĩalis. nã quedã ſunt mẽbra que hñt rõnẽ pncipij. quedã aũt habent rõnem finis: quedã aũt hñt rõnẽ organi ſolũ deputati ad vſum. mẽbra quidẽ hñtia rõnẽ pncipij pmo generantur. ꝛ qꝛ cor hꝫ rõnem pncipij. iõ cor pmo generat. ¶ Secundus modus mẽbroꝝ eſt eoꝝ que hñt rõnẽ finis ſicut ſunt mẽbra pncipalia: vt cerebꝝ: ꝛ epar: ꝛ hꝫ. ꝛ talia generant 2°. ¶ Tertius modus mẽbroꝝ eſt eoꝝ que hñt ſolũ rõnem organi deputati ad opationeꝫ ꝛ vſum aĩalis: ita ꝙ faciũt ad bene viuere aĩalis: vt manus: ꝛ pedes ꝛ hꝫ. ꝛ talia membra ſunt vltima in ordine gnãtionis. ſi g̃ ſit aliqḋ mẽbrũ qḋ habeat ſimĩ rõnẽ pncipij ꝛ finis illud erit pmo generatũ ꝛ cã oĩum alioꝝ. ꝛ qꝛ cor eſt hꝫ. ideo cor pmo generat a ſpũ gignitiuo. qꝛ pus eſt in potentia in ipſo q̃ alia mẽbra. ꝛ corde formato gnãnt poſtea membra pncipalia mediante ipſo: ꝛ poſtea alia mediantibꝰ pncipalibꝰ: ita ꝙ pmũ hꝫ ſemp rõnẽ cauſe reſpectu ſequẽtis.

Et ex his ſatis ẽ facile ſoluere ad rõnes. ¶ Ad primaꝫ cum dicit ſicut ſemen ꝓiectũ in terram ſe hꝫ in generatione plantaꝝ: ita ſe hꝫ in gnãtiõe animalis in matrice. concedat. ꝙ ſic ſe hꝫ ꝓportionaliter. ad minoreꝫ dico: ꝙ lꝫ inter partes plante pmũ qḋ generatur ſit nodus: tñ pncipale generans noduꝫ ꝛ oẽs alias partes eſt ſpũs incluſus in ſemine qui pmo generat particulam pncipalem. ſ. nodũ qui nodus gnãtus adiuuat poſtea ſpiritum gignitiuũ exiſtentẽ in ſemine ad gnõnẽ pululationis ꝛ radicum. ſicut eſt in oculis: ꝛ ad h etiam vadit intentio Ar. 2° de generatiõe aĩaliuꝫ. ¶ Ad aliam cũ dicebat. ꝙ ſi cor nõ eſſet pmo generans alia mẽbra: tũc ſequeret vel ꝙ eſſent tot aĩe in corpore quot ſunt partes in aĩali vel ſequeret ꝙ cor nõ eſſet pmo aĩatũ in aĩali. dico ꝙ nullum iſtoꝝ ſequit. Ad ꝓbationẽ cum dicit ꝛc. dico ꝙ illa ꝓbatio verum argueret ſi quelibet pars aĩalis aĩaretur per ſe diſtincta ab alia. ſed qꝛ aĩatur totũ. ſ. pmũ pncipiuꝫ qḋ eſt cor ꝛ alie ſucceſſiue in ordine ad cor prout ſunt vnuꝫ cum ipſo ꝛ annata cordi: ideo nõ ſequit. imo ex h eſt ꝙ eſt vnũ eſſentialiter. ꝛ qꝛ cor eſt pmo aĩatũ ꝛ corde aĩato ꝛ conſtituto eſt generatũ ꝛ cõſtitutũ totũ aĩal ſub eſſe cõfuſo ꝛ indiſtincto. ꝛ poſtea cor gnãtuꝫ in virtute potẽtie generatiue vel informatiue qḋ eſt in ſpermate deciſo a patre generat alia mẽbra ſibi deſeruientia quouſq ꝫ aĩal ſit totũ completum. ¶ Ad rõnem aũt in oppoſitũ que ꝓbat ꝙ cor nõ ſit generans alia membra: quia tunc oĩa membra abſciſa poſſent a corde regenerari. Dico ꝙ nõ ſequit: qꝛ vt dictuꝫ eſt dato ꝙ cor ſit pncipiũ efficiens aliorum membroꝝ: nõ tamen eſt efficiens pncipale: ſed eſt efficiens coadiuuans: efficiens autem pncipale eſt ſpiritus gignitiuus incluſus in ſpermate deciſo a patre: vt dictum eſt: ꝛ quia fetu completo ꝛ perfecto ſiue formato ceſſat motus informatiue virtutis: vt ſupra dictũ eſt: ideo nõ contingit amplius mẽbra abſciſa regenerari: ꝛ ſic de iſto.

Queratur vtruꝫ in hora coytus veniat ſperma a toto corpore vel ex corde vel ex epate. non eſt vis ad pñs dummodo veniat aliunde ad teſticulos an ſit ibi prius congregatum.

Ad hoc dõm ꝙ ſimili modo oꝫ hic intelligere vel dicere. ſicut dicimus qñ euãatur aliqḋ mẽbruꝫ a ꝓprio alimento ꝙ ſicut ibi fit attractio a vacuo ab illo mẽbro. ita eſt in ꝓpoſito. nã in hora coytus vene mulgentes attrahunt a ſuperiorib ꝰ: ꝛ pori perueniẽtes ad teſticulos attrahunt ab illis venis ꝛ teſticuli ab illis qui poſtea expellunt. illud attractũ per vias venientes ad virgã que vie dñr vaſa ſeminalia: vnde quedam ſunt vaſa ſeminalia per que fit attractio ad teſticulos: etiã quedaꝫ per que fit expulſio ab eis ad virgã. quãuis aũt ita fiat vt in pluribus: tñ non ſemper opꝫ ꝙ in omni actu coytus attrahat humiditas ſpermatica ad teſticulos aliunde. ſed aliqñ in eis eſt contenta. Et ſignũ huiꝰ eſt. qꝛ videmus aliqñ ꝙ ex ſola approximatione ad mulieres ſubito emittit vir ſperma. h aũt nõ poſſet eſſe ſi attraheret aliunde. qꝛ nõ fit ita ſubito attractio a toto ꝛ expulſio a ſe. cuꝫ ſint motus 2rij. ꝛ ideo aliquãdo in coytu ſolum euãatur a teſtibus: qḋ erat pus ꝯtentũ ꝛ aggregatũ in eis. ¶ Sed tu dices. q̃re indiget fricatione virge hoc in actu coytꝰ. ¶ Ad hoc dõm ꝙ cauſa huiꝰ eſt. qꝛ humiditas ſpermatica cõtenta eſt ꝛ inuoluta in vijs ꝛ in poꝛo ſpermatico qui inuoluit teſticulis: vt dicit Galꝫ. ꝛ ideo ponit multũ tpꝰ in emiſſione eius: ꝛ qꝛ per talem fricationẽ ꝛ motũ illi pori ſpermatici aperiunt: ideo tũc citius emittit ſperma. cognoui tñ quẽdaꝫ qui nunq̃ poterat emittere ſperma qñ virga erat erecta fortiter. ꝛ in hoc valde patiebat: ſed qñ flectebat poſtea emittebat. ꝛ h erat: qꝛ ꝓpter ſuperfluã tenſioneꝫ factam a ventoſitate cõcurrẽte ꝓpter rectitudinẽ virge ꝯprimebatur porus ſpermaticus ꝛ ꝓhibebat eius exitus: vñ ille habebat multã cõpactionẽ in illa via: ꝛ iõ recedente ventoſitate emittebat ſperma. qꝛ non cõprimebat ille porus ſpermaticus a neruo ꝯcauo. cauſa aũt quare illi pori ſpermatici fuerunt inuoluti ꝛ tortuoſi circa teſticulos fuit duplex. vna ne cito ſperma egrederet indigeſtum: ſed retineretur quouſq ꝫ eſſet digeſtum. alia cauſa fuit vt ex nõ ſubita emiſſiõe ſpermatis cauſaret delicia maior quã nã tribuit gnãtioni ne aĩalia ipſam abhorrerent.

Reſumã iterum quare eſtate terre inferius frigidius eſt: hyeme aũt calidius: ſuperiꝰ aũt terre cõtrariũ huius.

¶ Prius declarauit ea que pmiſit de eſtate: ꝛ de hyeme. Hic ex illis pmiſſis declarat| declarat ꝓpoſitũ. ſ. ꝙ ex h planta auget ꝛ perficit. qꝛ pars inferior terre in hyeme ẽ calida ꝛ in eſtate frigida. ¶ Ex his ergo declarat| declarat ꝓpoſitũ. ꝛ pmo reſumit ꝓpoſitũ. 2° ipm declarat per dicta. 2ª ibi. (Et oꝫ arbori duo) Sñia pme partis patet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et opꝫ arbori duo non calida fieri neq ꝫ duo frigida ſimul ſi hꝫ ſana eſſe. ſed ſi ex ſuperiori aduenit. ex inferiori oꝫ fridũ aduenire ſibi. radices aũt qñ attraxerit arbori retribuũt ꝛ arbor a radicibꝰ. ꝛ ita fit ꝯſeruatio ꝛ frigidis calidi.

¶ Hic declarat ꝓpoſitũ ſuũ. Et pmo oſtẽdit ad quid ꝯfert hoc in plantis. ſ. ꝙ pars inferior terre in hyeme ſit calida et in eſtate frida. 2° ex h cõcludit modũ augmẽti plantarũ. 2ª ibi. (Et auget arbor.) Prima in duas. qꝛ p̄ facit h. ꝛ 2° declarat qḋdã dcm̃ per ſile. ſcda ibi. (Et tanq̃ ꝛ hoibus) In pª parte dicit: ita dcm̃ eſt ꝙ inferius terre in hyeme ẽ calidũ ꝛ frigidũ in eſtate. ꝛ ſuperiꝰ terre hꝫ ſe 2rio. ſup. ſed h eſt vtile ad ꝯſeruationẽ plantaꝝ. ꝛ ꝓ qꝛ. oꝫ nõ fieri duo calida arbori. ſup. ſil. nec duo frigida. ſup. ſil. ſ. ꝙ arbor nõ hẽat ſil partes inferiores ꝛ ſupiores ſil calidas vel fridas: qꝛ vtrũq ꝫ iſtoꝝ addit in diſcraſiaꝫ. ſi hꝫ eſſe ſana. ſ. arbor.

ſup.prouehi in perfectionē ⁊ augmentū. ſed ſi ex ſuperio
ri.ſup.parte plante:aduenit calidū ex inferiori oꝫ frigidū
ſibi aduenire.ſup.⁊ eͦ. ſi in parte ſuperiori aduenit fridū
ex iferiori oꝫ calidū euenire vt calidū ⁊ frigidū adueniāt
plante tēperate.aūt ꝑ q꞉ quādo radices traxerint.ſup.ca
lidum vel frigidū:retribuunt alteri.ſ.parti ſuperiori:⁊ ar
bor.i.pars ſuperior arboris.ſup.mittit radicibꝫ:⁊ ita fit ca
lidi.ſup.per frigidū ⁊ frigidi.ſup.per calidū. ¶ Circa ptē
iſtam notandū ꝙ in his verbis Hypo. vult oſtēdere quō
accidit conſeruatio plantaꝝ.⁊ ex h̄ apparebit quō nā loci ⁊
tēporis cōfert in cōſeruatiōe plantaꝝ. Propter qđ ſciēdū
ꝙ ſicut vult Ar.in li°de morte ⁊ vita.ꝯſeruatio vite i qli
bet viuo fit per cōſeruationē calidi nālis. nā omne viuuꝫ
hꝫ quoddā calidū nāle per qđ cōſeruat̄.Et hꝰ ſignū eſt.
vt ibi dicit꞉q꞉ talis cōſeruatio calidi fit qn̄ eiꝰ ꝓportio cō
ſeruat̄:ſic ꝙ nec extinguit̄ a ꝯrio nec intendit̄. q꞉ cū eius
eſſe conſiſtat in quodā tēperamento inter calidū ⁊ frigi
dum duo ſunt modi corruptiōis eius.vnus eſt qui fit a ꝯ
rio.ſ.a frigido ⁊ talis corꝝ dicit̄ extinctio.alius eſt qui acci
dit ex cōſumptione ꝓprij hūidi:⁊ talis dicit̄ ſuffocatio vł
marcor꞉ q꞉ eius humidū marceſcit a calido facto ſibi ex
traneo:⁊ iſtos duos modos corruptionis calidi reperimꝰ
in igne manifeſte꞉q꞉ pōt corrūpi ab aere frigido vel aq̄:⁊
ex cōſumptiōe ꝓprij humidi.⁊ ideo ſi ſepellitur ſub terra
ſuffocat̄.q꞉ cum nō euentat̄ eius calidū ſtatiꝫ ꝯſumit hu
midū qđ eſt ignitū.⁊ q꞉ nō extrahit̄ humidū de ꝓfundo:
ideo fit carbo.ſed qn̄ ignis dimittit̄ diſcoopertus corrūpi
tur ab aere cōtinente:ſed ſi cooperit̄ cineribꝰ nō ꝯpreſſis:
q꞉ pōt per raritatē coꝝ euentari:iō paulatine calidū cōſu
mit humidū ⁊ multū perdurat. ⁊ ideo ſi calidū aliqđ oꝫ
perdurare opꝫ ꝙ euentet̄. cū ergo planta participet vita
hꝫ quoddā calidū ꝓpriū:per qđ viuit꞉qđ eſt ꝑncipiū vite ⁊
aliarū operationū eius:⁊ iō ſi oꝫ cōſeruari opꝫ ꝙ nō hēat
ſil̄ duo calida.ſ.inferius ⁊ ſuperius:ne accidat cōſumptio
vel marcor. nec duo frigida ne accidat ei extinctio cali
di.illud tn̄ frigidum pōt aduenire duplr̄ ipſi plante ſic ꝙ
ipſaꝫ corrūpit. vno mō q꞉ ſit ita forte ꝙ extinguat eius ca
lidum nāle. Alio mō.q꞉ ſolū ſic coadunet calidū interius
⁊ cōſtringat ipm ⁊ cōuertat̄ ſuper ꝓpriū humidū ſubito ⁊
ipm ꝯſumat.⁊ h̄ frequēter tibi accidit in vere꞉ qn̄ ſubito
aduenit frigus per qđ plante exiccant̄. ⁊ ideo ad cōſeruā
dum plantas a vehemētibꝰ frigoribus ⁊ caloribꝰ ordina
uit nā vt quādo eſt friditas in pte ſupiori plante ſit cali
ditas in parte inferiori ⁊ eͦ.⁊ ad hoc etiā adiuuat auxiliū
factum ab arte.vnde dicit phūs in libꝰ de morte ⁊ vita.ꝙ
ruſtici in vehementibus caumatibꝰ apponūt lapides fri
gidos ⁊ aquā frigidam plantis ad defendēdū a calore ſu
perfluo:⁊ fimū ibi hyeme ⁊ hos modos corruptiōis plāte
tangit Hypo.in lr̄a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tanq̄ ⁊ hoibꝰ intrātibꝰ in vētrē cibis q̄cūq̄
digeſta calefaciūt oꝫ īfrigidare tradēdo arbori
a loco ⁊ arbori.ita ⁊ arbori ex inferiori opꝫ re
tribuere ad ſuperiora ⁊ ecōuerſo.

¶ Hic declat̄ qđ dixit per qđdaꝫ ſilr̄.dixit.n.ꝙ cōſeruatio
plantaꝝ fit per calidū ⁊ frigidū. Hoc declat̄:⁊ quō ēt fit
retributio ex radicibꝰ ad arborē ⁊ eͦ. ⁊ dicit ꝙ h̄ eſt꞉ tāq̄
.i.ſimili mō ſicut꞉⁊ cibis intrantibꝰ in ventrē hoibus.ſup.
cōtingit in arboribꝰ.ſ.ꝙ quecūq̄ digeſta caleſiūt oꝫ infri
gidare.ſup.ſi debeat ſaluari calidū nāle. ⁊ iſta refrigera
tio fit:⁊ per cōtinēs ⁊ per alimentū.vt pꝫ in libꝰ de morte
⁊ vita.tradendo ⁊ arbori a loco.i.ſicut accidit in īfrigida
tione arboris ex nā loci:ita ⁊ arbori ex inferiori꞉ oꝫ tribue
re ad ſuperiora ⁊ eͦ. ¶ Iuxta iſtā partē notādū ꝙ Hyp.
in his verbis vult ponere ſilitudineꝫ inter plātas ⁊ aīalia
q̄tū ad cōſeruationeꝫ eoꝝ.q꞉ ſicut in aīalibus euentatur
caliditas a duplici frigido.ſ.ab alimēto qđ in ꝑncipio eſt
frigidū qđ attribuit̄ mēbris.⁊ per anhelitū꞉ita ⁊ plāte in
frigidant̄ per alimentū attractū a terra ⁊ per aereꝫ circū
ſtanteꝫ. Iteꝫ ſicut partes inferiores in aīalibus tribuunt
caliditatē ⁊ frigiditatē ſuperioribꝰ ⁊ eͦ. ita ⁊ in plātis nā
ꝑmo alimentū eſt frigidū ⁊ tranſmittit̄ a mēbris nutriti
uis ad ſpūalia.⁊ q꞉ qn̄ eſt ibi caleſit opꝫ ꝙ euentet̄ ab ae
re cōtinente꞉⁊ tūc ſuperiora tranſmittunt frigidū aerem
inferioribus.ſilr̄ calidū꞉q꞉ inferiora tribuunt ſupioribꝰ
nutrimentū calefactū꞉⁊ ſuperiora.ſ. cor mittit ſanguineꝫ
⁊ ſpūm per totū.⁊ eodem mō accidit in plantis꞉q꞉ partes
inferiores tribuūt ſuperioribꝰ caloreꝫ vel frigus꞉ ſicut oꝫ
⁊ eͦ.⁊ hoc mō cōſeruant̄ plante꞉verūtn̄ infrigidatio que
fit in aīalibꝰ per aerē fit per attractionē aeris interiꝰ per
pulmonē꞉q꞉ in eis eſt multa caliditas. ſed q꞉ in plātis eſt
caliditas nālis modica꞉ideo ſufficit ei euētatio nutrimē
ti ⁊ aeris exterioris. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et augetur arbor ⁊ ſuperius ⁊ inferius. ꝑꝑ
hoc.q꞉ nutrimētū eſt ⁊ ex ſuperiori ⁊ īferiori.

¶ Hic cōcludit ex dictis modū augmenti plantaꝝ.⁊ dicit
ꝙ ꝓpter hoc arbor auget̄ ſuperius ⁊ inferius꞉q꞉ nutrimē
tum eſt ex ſuperiori ⁊ inferiori.i. diſpergit̄ ⁊ in ſuperiora
⁊ inferiora.ſ.quādo cōſeruat̄ in loco vt oꝫ ꝯſeruari eo mō
quo dictū eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quouſq̄ mollis fuerit vehemēter nō fru
ctificat.nō eniꝫ eſt ipſi pinguis virtꝰ neq̄ groſ
ſa que in fructū cōferūt q̄lis eſt. qn̄ aūt tps fit
tūc vtiq̄ in ipſa vene ample facte faciūt in ipſa
ex terra pinguē ⁊ groſſuꝫ fluxū.ſol aūt diffun
dens ſpūꝫ ipm facit extrauinere vel exire ſicut
leuē exitē in extremitatibꝰ ⁊ fructificare ⁊ ſub
tile qdē hūiditatē a fructu aufert.groſſa aūt ma
turans ſol ⁊ calefaciens dulcorat.arbores ve
ro que nō fructificant nō habēt pinguedineꝫ in
ſeipſis quāta in fructū tradāt extra.

¶ Poſtq̄ declarauit vnū ex illis duobus que ſupra poſue
rat nec perfecte declarauerat.ſ.quō fit cōſeruatio planta
rum per quā deueniūt ad augmentū ⁊ perfectionē ipſaꝝ
ex nā loci ⁊ tēporis꞉hic regredit̄ ad declarandū illud qđ
nō perfecte declarauerat.ſ.qđ eſt tpus cōueniens ad fru
ctificationē plantaꝝ.⁊ declarat quedaꝫ alia gr̄a iſtoꝝ. Et
tria facit.q꞉ ꝑmo facit qđ dictū eſt. 2°q꞉ videbat̄ digreſ
ſionē feciſſe a ꝓpoſito determinando de tpe fructificatio
nis plantaꝝ. oſtēdit cām huiꝰ digreſſionis. 3°applicat h̄
dicta ad ꝓpoſitū ſuū.2ª ibi.(Hec aūt dicta ſunt a me.)3ª
ibi.(Redibo aūt iteꝝ.) Pria adhuc in tres.q꞉ ꝑmo oſtē
dit tps fructificationis plantaꝝ ⁊ ipm declarat.2°oſtēdit
tps augmēti ⁊ cōplemēti in plātis. 3°gratia eius qđ dictū
eſt reddit cām cuiuſdā accītis꞉qđ apparet circa fructifi
cationē plantaruꝫ.ſcđa ibi.(Ois aūt arbor.)3ª ibi.(Qui
buſcūq̄ aūt)In pª parte dicit. ꝙ quouſq̄ mollis fuerit
vehemēter.ſ.arbor nō fructificat꞉q꞉ in ipſa nō eſt tūc vir
tus.i.mā pinguis nec groſſa.que cōferat in fructū.i.in ge
neratione fructꝰ.q̄lis eſt.i.dꝫ eſſe. qn̄ aūt fit tps.ſ gn̄ōnis
fructꝰ꞉tūc vtiq̄ in ipſa arbore vene facte ample꞉ faciūt.i.
attrahūt꞉in ipſo ex terra pinguedinē ⁊ groſſum fructū.i.
partē pinguē ⁊ groſſaꝫ que eſt apta mā fructꝰ. ⁊ intelligit
ꝙ h̄ pars eſt groſſa꞉non q꞉ ſit terreſtris꞉ſed q꞉ eſt digeſta.
ſol aūt diffundēs ipꝫ.ſ.pingue facit extra exire ſicut leuē
exitem in extremitatibꝰ꞉⁊ fructificare. ſup.h̄ mō.⁊ ꝑ q꞉
aufert quidē a fructu ſubtilē humiditatē.i.indigeſtam ⁊

aquoſam.ſol aũt maturans groſſa ⁊ calefaciens dulcorat .i.ipſa facit dulcia. ille v̓o arbores que nõ fructificãt non hñt pinguedinẽ in ſeipſis:quãta fructui.ſupp.ſufficit. nec trahit extra.i.nec effundit̃ ad partes extremas ad gnõnẽ fructus.ita.ſ.ꝙ ex ipſa ſuperfluat quãtitas ad gnõnẽ fructus.℄ Juxta iſtam partẽ eſt intelligendũ ꝙ in his verbis Hypo.inſinuat nobis tria in genere. ṗmũ eſt ꝙ inter arbores eſt dña ꝗtũ ad fructus ꝓductionẽ.nã quedã fructificant:⁊ quedã nõ.⁊ cãm hui⁹ inſinuat in lrã.qꝛ vl̃r ille arbores fructificant que abũdant in hũido groſſo multo ⁊ pingui.⁊ ꝙ ſit tante quantitatis vt ſupfluat vltra nutrimentũ ⁊ augmentũ plante pars illius hũidi vnctuoſi que cadat in fructus gnõnẽ.arbor aũt que deficit in his.ſ.vel ꝙ nõ habeat humidũ groſſuꝫ ⁊ pingue. vel in ꝗtitate ſuperabũdanti nutrimento ⁊ augmẽto eius nõ fructificat:⁊ ħ eſt cauſa nõ ſolũ fructificatiõis:ſed etiã multitudinis vel paucitatis fructuuꝫ in arboribus.ſ.ſm ꝙ abũdat tale humidũ plus vel minus:ſicut recte eſt in aĩalibus.qꝛ fructus in arboribus ꝓportionat̃ ſpermati in aĩalibus. qꝛ in fructu eſt ſemẽ per qḋ mltiplicat̃ ſicut multiplicant̃ aĩalia per ſperma.nam illi in quib⁹ ſupfluit multũ de alimẽto tertie digeſtiõis multũ ſpermatizãt. ⁊ qñ paꝝ ſupfluit paꝝ emittũt de ipſo.ſed dña eſt in hoc inter aĩalia ⁊ plantas:⁊ potiſſime inter hoieꝫ ⁊ plantas.nã diuerſitas fructificationis inſequit̃ determinatũ tps. qꝛ arbores fructificant in quodã tpe ⁊ in quodã nõ.in hoĩbus aũt nõ eſt aliquis periodus determiatus ſiue mot⁹ ad coytũ:tñ in brutis aĩalibus ſic.vt vere vtplĩn.℄ 2⁹ Hypo.inſinuat tpus fructificationis plantaꝝ qḋ quidẽ eſt qñ hũiditas vincit̃ ⁊ obturat̃ a calido:ita ꝙ nec eſt vehemẽter mollis nec vehementer dura.nã ex tali humido nõ poſſet fruct⁹ generari.℄ Propter qḋ intelligendũ ꝙ ſicut eſt in hoĩe determinata etas ⁊ tpus ſpermatizandi ⁊ nõ quecũq;: ita ẽt eſt in plantis.nã ſicut hõ in etate ṗma infantie non abundat ſp̃mate ꝑꝑ defectũ humidi obtẽti a calido. nã duplex eſt cauſa:quare tũc nõ ſpermatizãt. vna eſt: qꝛ mltũ abũdãt in aqueo humido ſubtili qḋ obtũdit calorem nãlẽ debentem ipm̃ inſpirare. 2ᵃ cã eſt:qꝛ in pueris ſunt vene ſtricte per quas dꝫ ſperma tranſire ad vaſa ſeminalia. ⁊ iõ dato ꝙ in eis abundaret mã ꝓportionalis ſp̃mati:tñ nõ poſſet egredi.⁊ ꝑꝑ eaſdeꝫ cauſas planta in ſua etate ṗma nõ fructificat.põt etiam aſſignari 3ᵃ cauſa ſumpta ex fine:ꝗuis Hyppo.ipam nõ ponat.qꝛ plante ⁊ aĩalia in ṗncipio indigent multo alimento ꝑꝑ nutricationẽ ⁊ augmentũ ipſoꝝ: ⁊ qꝛ mã ſpermatis nõ eſt qualiſcũq;:ſed digeſta.nã ad hoc vt hẽat virtutẽ generatiuã opꝫ multã digeſtionẽ ſuſcipe: ideo in ṗncipio nõ ꝓducit̃ in aĩalibus ſperma nec in plantis ſemen vel fruct⁹:cũ hac mã digeſta ad ſui nutricatõeꝫ ⁊ augmentũ indigeãt.℄ 3ᵒ Hypo.inſinuat modũ pfectionis fructuũ:ꝓpter qḋ ſciendũ ꝙ ſic dꝫ nos imaginari ſemper.ꝙ accidit in perfectione fructus plantarum: ſicut in ſemie ſpermatis aĩaliũ:qꝛ ſilr̃ eſt vtrobiq;.nũc aũt in pfectiõe ſpermatꝭ nõ ſolũ requirit̃ mã que ſupfluit ab alimẽto mẽbroꝝ:ſed vltra ħ requirit̃ digeſtio ꝓpria in vaſis ſeminalib⁹ ⁊ teſticulis. qꝛ in teſticulis recipit formã ſp̃matis:per quã eſt aptũ gñare alteꝝ quale illud a quo decidit.alr̃ aũt nõ.℄ Et ex ħ appet q̃re aliqñ ſperma non eſt ꝓlificũ:vt appet per Ar.ṗ ⁊ 2ᵒ de gnõne aĩaliũ.ſicut accidit in multo coytu vtentib⁹:qꝛ tũc attrahit ſp̃ma añꝗ ſit in teſticulis bene digeſtuꝫ adeo ꝙ aliqñ egredit̃ ſanguis: dꝫ ḡ ꝙ hẽat vltra hoc qḋ eſt ſupfluũ vltimi alimẽti qḋ digõnẽ ꝓpriaꝫ recipiat in vaſis ſp̃matis. ⁊ eodẽ mõ ꝯtingit in fructib⁹.qꝛ hũiditas ex qua gñant̃ fruct⁹ nõ ſolũ dꝫ ꝙ ſupfluat ab alimẽto plante:ſed ẽt ꝙ digerat̃ vlteriori digõne:⁊ oñdit modũ ſm quẽ digerit̃.qꝛ id hũidũ attrahit̃ ad extrema arboriꝫ ⁊ digerit̃ a calore ſoliꝫ.digerit aũt ipꝫ cõſumẽdo ipm̃ aquoſuꝫ ⁊ cõmiſcẽdo hũidũ ꝯueniẽs ſubtile cũ groſſo:⁊ ĩſpiſſando ipm̃. nã ſic̃ appet per phũm 4ᵒ meteo.⁊ per Gal.ṗ de fe.digõ eſt pfectio fcã in hũido a calido nãli.ita ꝙ in digõne requirunt̃ tria.ſ.calidũ digerẽs ⁊ cõmiſcens ⁊ hũidũ ⁊ ſiccũ que cõmiſcent̃ debita pmixtione calido nãli.caliditas aũt digerens hũidũ fructuum plantaꝝ eſt caliditas ſolis que ꝓportionat̃ calido nãli in aĩalib⁹.nã cũ plante hẽant paꝝ de calido nãli re⁹ aĩaliuꝫ oportuit ꝙ eaꝝ calidũ nãle magis adiuuaret̃ a caliditate ſolis ꝗ calidũ nãle aĩaliũ.⁊ iõ nec pullulãt nec fructificant niſi vigore caloris ſolis.ſicut ḡ hũidũ ſpermaticũ digeritur a ꝓprio calore aĩalis:ita hũidũ fruct⁹ a calore ſolis.℄ Ulteri⁹ ẽt intelligendũ ꝙ per ħ qḋ dicit ꝙ ſol calefaciens ⁊ digerens dulcorat:nõ vult itelligere per hoc ꝙ oĩs fructus qñ eſt maturus ſemp ſit dulcis.qꝛ aliqui ſunt amari qñ ſũt maturi: ⁊ acerbi dulces. vt mirabolani:alij aũt ſunt ſtiptici vel pontici ⁊c̃. Sꝫ per ħ vult dare nobis itelligere modũ ſm quẽ perficit̃ digõ in fructib⁹ a caliditate ſolis:⁊ magis expreſſit hoc per ſaporẽ dulcem ꝗ per alium.qꝛ dulcedo cauſat̃ a calore tẽperato digerẽte ⁊ dulcorante vtplĩn:ſi habeat hũidũ cõueniens ſibi. tñ ſm diuerſitatẽ hũidi permixti cũ diuerſa portiõe ſicci cãnt̃ diuerſi ſapores.adeo ꝙ quidaꝫ ſunt ſtiptici aut pontici vel amari.⁊ ſic de ſingulis. ℄ Sed forte aliquis dicet. vr̃ ꝙ Hypo.in his verbis ꝯ̃dicat ſibypſi. qꝛ ṗmo dicit ꝙ vene arboris facte ample.faciũt.i.attrahunt ex terra pingue ⁊ groſſum:⁊ poſtea ſubdit ꝙ ſol diffundens ipꝫ.ſ.pingue facit ex terra exire ſicut leuẽ exñtẽ.ḡ ideꝫ eſt groſſuꝫ ⁊ ſubtile.℄ Dõm ad ħ ꝙ aliq̃ mã põt dici groſſa dupl̃r. vno⁹ ꝓpter abũdantiã partiuꝫ terreſtriũ.Alio⁹ ꝙ ſit groſſa ꝑꝑ digõnẽ factã a calido.tũc dico ꝙ mã que cedit in fructuꝫ nõ eſt groſſa ṗmo mõ.ſ.ex dñio partiũ terreſtriũ. qꝛ talis cedit in corticẽ.ſed iſto mõ talis hũiditas dicit̃ ſubtilis.⁊ ħ mõ loquit̃ qñ dicit ipam eſſe ſubtilẽ.ſed dicit̃ groſſa 2ᵒ mõ:qꝛ ſicut appet in ꝯ̃ᵒ.4.regis acutoꝝ. digõ oĩa coquit ⁊ coadunat ⁊ iſpiſſat.⁊ in cõmẽ.ſcḋi pnoſti.⁊ in 4ᵒ meteo. dicit̃ ꝙ digõ ꝓcedit inſpiſſando: qꝛ reſoluit hũidũ aq̃ſuꝫ ineptũ digõni ⁊ dimittit hũidũ ꝯueniẽs ⁊ ipm̃ pmiſcet cũ groſſo permixtiõe debita.⁊ iõ põt dici groſſuꝫ ꝑꝑ digõneꝫ ⁊ ſubtile ꝑꝑ ṗuationẽ partis terreſtris:nã hũidũ ꝯueniẽs gnõni fructuũ ⁊ ſeminis dicit̃ eſſe valde puꝝ ⁊ digeſtum: ⁊ iõ nõ ꝯ̃dicit ſibypſi.℄ Deinde cum dicit.

℄ Omnis aũt arbor quãdo a tempore firmabitur ⁊ ſumat ex inferioribus vtiq; a radicibus terre ceſſat augeri.

℄ Hic oſtẽdit tps pfectiõis augmenti in plãtis. ⁊ dicit.ꝙ oĩs arbor qñ a tpe.i.in tpe. firmabitur.ſ.in terra.⁊ ſumat.ſup.cõplementũ.ex inferiorib⁹ terre a radicib⁹.i.per radices.tũc ceſſat augeri. ℄ Juxta quã parteꝫ itelligendũ.ꝙ Hypo.ħ ſubiunxit vt oſtenderet ꝙ augmentũ plantarũ aſſimilat̃ augmento aĩaliũ.ſicut.n.aĩalia hñt determinatam ꝗtitatẽ ſiue magnitudinẽ ⁊ augmentũ determiatũ: ita ꝙ nõ excreſcunt in ĩfinitũ:ita ⁊ plante: qꝛ oĩuꝫ aĩatoꝝ eſt augmentũ determinatũ.⁊ tota cã hui⁹ eſt.qꝛ hoc augmentũ eſt ab aĩa.nũc aũt aĩa agit cũ calore ꝓprio ⁊ determinato qḋ eſt eius inſtrm̃.qui ḡdeꝫ calor eſt ꝗtitatis terminate:omne aũt qḋ agit cũ inſtrõ determiato facit actionem terminatã.⁊ ꝑꝑ ħ cõtingit ꝙ qꝛ ignis agit cuꝫ calore intermiato ⁊ non menſurato hinc eſt ꝙ vt dicit Ar.2ᵒ de aĩa.ſi apponeret̃ ꝯbuſtibile in ĩfinitũ ꝯbureret in ĩfinitũ. cum ergo augmentũ plantaꝝ fiat ab aĩa ipſaꝝ ⁊ cuꝫ calore determinato ⁊ menſurato:ideo etiã augmentũ eaꝝ eſt terminatũ.℄ Ulteri⁹ eſt ſciendũ ꝙ ſic̃ eſt in aĩalib⁹ attẽ

dere quatuoꝛ etates:ita ꝛ in plantis.nunc aũt in aialibus ꝛ potiſſime in hoĩe magis ſunt manifeſte.ſ. etas adoleſcẽtie ꝛ iuuentutis ꝛ etas declinatiõis occulte:ꝛ etas declinatiõis manifeſte. Sic etiã in plantis.q2 etas nõ ſequit̃ niſi alteratiõnẽ que fit a calido in humidũ radicale ꝛ nutrimentale.nũc aũt talis alteratio fit in quolibet viuo.quapropter iſte etates poſſunt cõpetere tam aialib⁹ ꝙ plantis:ita ꝙ in plantis diſtinguunt̃ etates ſicut in aialib⁹ ex h ꝙ diuerſa diſpõ derelinquit̃ in hũido ex actione calidi nãlis.nunc aũt eſt dare tp̃s in quo calidũ ſolum cõſeruat humidum:nõ tñ auget ipm neq3 diminuit.q2 oium nã cõſtantiũ eſt aliquis termin⁹ ꝛ rõ magnitudinis ꝛ augmẽti. ꝛ tale tp̃s dicit̃ etas iuuentutis. deinde q2 ois actio exñs inter cõtraria peruenit ad terminum ſuũ:iõ eſt dare tp̃s in quo id humidũ diminuit̃ a calo.cũ ſit ei ꝫriũ:ꝛ vlteri⁹ q2 operatiões nãe nõ ſunt ſubite:ſed paulatine.ideo pmo incipit diminutio ꝛ declinatio occulta ꝛ talis dicitur eſſe etas ſenectutis. vltimo aũt q2 ois actio quãto magis fit: tãto magis abijcit a ꝫrio.iõ puenit ad tp̃s declinatiõis manifeſte.vltimo aũt ſequit̃ moꝛs.ꝛ q2 h alteratio fit in qlibet viuo:ideo tã in plantis ꝙ in aialib⁹ reperiunt̃ iſte diuerſitates.ꝛ iõ Hyp.iſtã alteratiõnẽ inuẽs dixit ꝙ qñ plãta ſuſperit cõplementũ qð fit in pᵃ etate:tũc ceſſat augeri: ꝛ eſt in 2ᵃ.poſtea declinat vt dcm̃ eſt. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ Quibuſcunq3 aũt arboꝛibus ab alijs arboꝛibus oculi inſiti ſunt. ꝛ arboꝛes facti in arboꝛibus viuunt ꝛ fructificant ꝛ fructum nõ ſimilẽ quib⁹ inſinite ſunt tali modo hoc fit.

¶ Hic reddit cãm cuiuſdã accñtis apparentis in fructificatione plantaꝝ.Et duo facit.q2 pmo pmittit id.2º ipſum declarat.2ᵒ ibi.(Accidit oculo pmo qdẽ.)In hac ğ parte vult Hyppo.reddere cãm inſertionis plantaꝝ:ꝛ ex h apparebit remotio cuiuſdã dicti vel dubij.ſ.quare arboꝛ nõ pducit eoſdẽ fructus in planta inſita ꝛ cui inſerit̃. ſed diuerſos aliqñ.dicit ğ.quibuſcũq3 aũt.ſup.arboꝛib⁹.ſup.accidit inſertio. ad arboꝛes.ſ.alias. ꝛ p q2.ſ.oculi.i. pullulationes vel ſurculi.ſup.abſciſſ.ab alijs arboꝛib⁹ inſiti ſunt. ſup.alijs ꝛ facti arboꝛes viuunt in arboꝛib⁹. ꝛ fructificant fructũ nõ ſimilẽ eis qbus ſunt inſite.talis inſertio fit hoc mõ.ſup.qui dicet̃. ¶ Juxta qð notã^m ꝙ Hyp. appellat h oculos id qð abſcidit̃ in arboꝛib⁹ ꝛ applicat̃ alijs ſic ꝙ in ipſo remanet aliq pars pncipalis in qua eſt virt⁹.ſ.nodus aliquis vnde oẽs plantatiões ꝛ inſertiões fiunt in nodis aliter nõ viuerẽt:vt oſtẽſũ eſt ſupra. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ Accidit oculo primũ quidẽ germinare:alimẽtũ.n.habuit primũ quidẽ ab arboꝛe a qua deciſus eſt:deinde in qua ſitus eſt:qñ aũt germinabit ita tranſmittit in arboꝛẽ radices ab ipſa ſubtiles. ꝛ primũ auget̃ ab humiditate que eſt in arboꝛe in qua ſitus eſt.deinde tp̃e facto mittit radices in terrã ppterea ꝙ in qua ſitus eſt. ꝛ eleuat̃ a terra attrahẽs hũiditatẽ ꝛ nutrimẽtũ ipſi: ꝛ exinde eſt q̃re nõ ẽ admirãdũ iſitas arboꝛes alterius fruct⁹ eſſe. viuũt.n.a terra.

¶ Hic dat modũ ꝛ cãm hui⁹ inſertiõis.ꝛ dicit.ꝙ inſertio plantaꝝ ſic ꝙ viuunt ꝛ perficiunt̃ plãte inſerte fit h mõ. q2 pmũ accidit oculo.ſ.inſerto germinare. ꝛ q2 nõ põt germinare niſi hẽat nutrimentũ ſufficiẽs poſſet aliquis q̃rere ꝛ vnde alimẽtũ h3.rñdet ꝙ alimentũ habuit pmo ab arboꝛe a qua deciſus eſt.ſ.oculus. ꝛ q2 hoc non ſufficeret addit ꝙ deinde.ſup.h3 alimẽtũ ab arboꝛe:in qua ſit⁹ eſt. ſup.ſicut in plãtis gnãtis ex ſemine.pmo ſemẽ h3 hũiditatem ad germinandũ.ꝛ q2 illa nõ ſufficeret in augmento ꝛ perfectiõe plante attrahit aliud a terra:vt dcm̃ eſt ſupra. ꝛ q2 h alimentũ nõ põt attrahere ab arboꝛe in q̃ inſertus eſt niſi per radices dicit:qñ aũt germinabit ita trãſmittit in arboꝛẽ radices ſubtiles.ab ipſa.i.in ipſã arboꝛẽ cui inſeritur.ſup.ſicut ſi eſſet in terra gnãtũ ex ſemine. ꝛ pmũ auget̃.ſ.oculus ille ab hũiditate que eſt in arboꝛe in qua inſertus eſt:deinde tp̃e facto.i.in pceſſu tẽpoꝛis mittit radices in terrã:ppea q2 ſup. arboꝛ in qua eſt ſitus.ſupp.eſt etiã radicata in terra ꝛ eleuat̃ a terra trahens exĩde hũiditatẽ ꝛ nutrimentũ.ſilr eſt ex mã.i.ex illa hũiditate.q̃re pꝛo ğ nõ eſt admirandũ inſertas arboꝛes eſſe.ſup.pductiuas.alterius fructus.ſup.ab eo ꝙ pus pducebãt. viuunt eni3 a terra.i.ab hũido qð attrahũt a terra. ¶ Juxta iſtã partẽ notandũ ꝙ Hypo. in his verbis vult oſtẽdere modum ſm quẽ vna arboꝛ inſerit̃ in alia ꝛ fructificat fructũ pꝓpꝛiũ aliud genere vel ſpecie qñq3:vt poma in piro ꝛ hõ. ¶ Propter qð notãdũ ꝙ plante in genere viuentiũ ſunt iperfectioꝛa ꝛ min⁹ diſtincta:adeo ꝙ multũ approximãt nãe eltoꝝ magis ꝙ alia viuẽtia. ꝛ ſicut ipſa ſunt idiſtincta: ita ẽt mã gnõnis ipſaꝝ eſt magis indiſtincta ꝙ in aialib⁹. in mã.n.aialiũ videmus manifeſte ꝙ nũꝙ ex mẽſtruo ꝛ ſpermate hoĩs fieret aſin⁹:nec bos:nec equ⁹:nec ꝛ c̃. ſed ex mã vnius plãte põt fieri alia:imo ex vno grano aliqñ naſcunt̃ diuerſe herbe vt ex grano frumenti:aliqñ naſcitur loliũ qð eſt cibus gallinaꝝ:ꝛ ſic de multis alijs:l3 non de oibus:ꝛ iõ nõ eſt incõueniẽs ꝙ hũiditas que eſt conueniens ad nutricationẽ vni⁹ ſit icõueniẽs ad nutricationẽ alterius.nõ tñ cuiuſcũq3 alterius. ꝛ iõ nõ quelibet planta viueret inſerta cuilibet plante. ſed oꝫ ꝙ hẽant aliquã pꝓportionẽ adinuicẽ.vt pira ꝛ neſpula.vel pirus cũ ſpino albo.nõ aũt viueret in vlmo vel fraxino ꝛc̃. ꝛ h non eſt niſi ppter quãdã cõuenientiã plante inſerte ꝛ cui inſerit̃.in talibus.n.hũiditas que eſt apta ad nutricationẽ vni⁹ eſt etiã conueniẽs nutrimentũ alterius.vnde qñ oculus vel pars plante hñs oculũ ſiue nodum in quo eminet oculus inſerit̃ in alia arboꝛe.pmo nutritur ex hũiditate quã h3 de ſe:deinde ex ea quã ꝯtraxit ab arboꝛe in q̃ inſerit̃.ꝛ iõ in ea generant̃ radices:que vadũt vſq3 in terrã:per quas attrahit alimentũ ꝛ nutrit̃.ꝛ perficit̃. ꝛ q2 in ea remanſit pꝓpꝛia virtus arboꝛis a qua decidit̃:ideo facit pꝓpꝛiũ fructum. ¶ 2º intelligendũ de eo qð dicit ꝙ emittit radices vſq3 in terrã:ꝙ ego non imaginoꝛ ꝙ ipſe intelligat ꝙ ille oculus mittat radices vſq3 in terrã:ſic ꝙ penetrent per lignum arboꝛis vſq3 in terram.q2 hoc eſt ipoſe.Et rõ h⁹ eſt pmo.q2 cũ lignũ arboꝛis cui inſerit̃ ſit valde durũ:adeo ꝙ vix ferrũ poſſet ipm penetrare ꝛ radix oꝛta paulatine ab oculo ſit valde mollis:nõ poſſet ipm lignũ penetrare: q2 oꝫ vt agens ſit potentius ꝛ vigoꝛoſius paſſo. h aũt eſt debili⁹ valde.quare ꝛc̃. ¶ Jtẽ q2 tunc ſequeret̃ ꝙ arboꝛ cui inſeritur ꝛ eius radices in modico tp̃e multũ igroſſarent̃.hui⁹ aũt oppoſitũ videmus ad ſenſum.pbatio ꝯñe. q2 cũ nõ fiat deperditio arboꝛis cui inſeritur:ꝛ fiat introiniſſio radicũ iſterius:ꝛ duo coꝛpoꝛa nõ poſſint eſſe in eodem loco.opoꝛteret neccio ꝙ planta cui inſerit̃ ꝛ eius radices dilatarent̃ ꝛ extreſcerent in latus in breui tp̃e:qð eſt falſũ. ¶ Jtẽ qñ incidit̃ illa arboꝛ cui iſerit̃ ille oculus nũꝙ apparebũt radices in coꝛpoꝛe ſuo ſiue in medio plãte. ¶ Jtem q2 tunc manifeſte ille radices penetrarẽt per mediũ arboꝛis citius ꝙ per alias partẽ:cum ſit pars mollis ꝛ directa: ꝛ tunc exiccaret̃ planta cui inſertus eſt oculus.q2 repleret̃ vna de pncipalibus partib⁹ plante in qua fit delatio nutrimenti ꝛ diſperſio nutrimenti per totũ:ꝛ tũc careret nutrimẽto:ꝛ per ꝯñs non viueret.cũ ergo hec

oīa ſint falſa: falſuꝫ eſt ꝙ plāta inſerta mittat radices per arborē vſqꝫ in terrā. ¶ Et iō credo ꝙ ſit aliter itelligēdū .ſ. ꝙ in oculo abſciſo ſunt aliqui pori ⁊ vie per quas deferebat̄ ſibi nutrimētū a plāta anteqꝫ abſcinderet̄. ¶ Itē in loco cui applicat̄ oculus ille: q2 abſciſa eſt aliqua pars dꝫ loco eius apponi oculus. ſunt etiā aliqui pori ⁊ vie per quas veniebat nutrimentū ad partē abſciſaꝫ: ⁊ tūc ex vltimo poroꝝ oculi: ⁊ vltimo poroꝝ plante cui iſerit̄ fit vera vnio ⁊ cōſolidatio. ſicut fit in carne abſciſa in aīalibus qn̄ fit vera cōſolidatio. ⁊ ſic poſtea caro cōſolidata nutritur ſicut p̄us. ex eo ꝙ extrema venulaꝝ paruaꝝ ⁊ arteriaruꝫ vere cōſolidant̄ per quas aduenit nutrimētū: ita ⁊ in plātis inſertis. differūt tn̄ in hoc. q2 ſi aliqua totalis pars abſcindat̄ ab aīali nunqꝫ fit reunitio. ſed in plantis ſic pp imperfectionē anime plātaꝝ vt dicebat̄ ſupra. ⁊ tunc illi pori ſic vniti poſſūt dici radices ſilitudiarie. ꝑꝑ duo. p̄mo q2 ſicut radices naſcunt̄ in plantis que oriunt̄ in ſemine poſt pullulationē. ſic fit iſta vnio poroꝝ poſt pullulatiōeꝫ oculi vt dictuꝫ eſt in p̄mo notabili. Item ꝑpter aliud. q2 ſicut per radices defertur nutrimentū per qđ planta augetur ⁊ perficitur: ita per iſtos poros. ⁊ q2 iſti pori ⁊ vie deſcendunt ⁊ continuant̄ cum radicibus vſqꝫ in terrā: ideo dixit Hypo. ꝙ talis oculus mittit radices vſqꝫ in terraꝫ. ¶ 3° eſt notādū ꝙ cauſa q̄re planta que inſerit̄ producit alium fructū qꝫ planta p̄ncipalis: depēdet ex duob⁹. p̄mo ⁊ principaliter: q2 planta inſerta eſt alterius nāe qꝫ illa in qua inſerit̄. vt p̄ma domeſtica alia ſilueſtris. vel vna alba ⁊ alia nigra vel hꝫ. ⁊ ideo humiditas que peruenit ad ipſam aliam digeſtionē ⁊ ꝑparationē recipit a natura oculi qꝫ illa humiditas que peruenit ad alias partes plāte in qua facta eſt inſertio. ⁊ ideo conuertit̄ in fructuꝫ in quem ordinatur illa digeſtio. ſ. in fructū plante inſerte. q2 actus actiuoꝝ ſunt in patiente diſpoſito. Scđa cauſa ſecūdaria ⁊ coadiuuans ad hoc eſt. q2 cuꝫ porus qui eſt vnitus cum poro oculi ⁊ deſcendit vſqꝫ in terram reguletur a virtute plante inſerte. ⁊ iō cū tēdat vſqꝫ in terrā attrahit diuerſā humiditatem quā radices correſpōdentes plante in qua facta eſt inſertio: quia vnūquodqꝫ attrahit magis ſimile ⁊ ꝑportionale ſibi: ⁊ iō ex alia ⁊ alia hūiditate attracta ex terra ꝑducit̄ alius ⁊ ali⁹ fruct⁹. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hec aūt dicta ſunt a me de arborib⁹ ⁊ fructibus ꝑpter hoc: q2 nō ē poſſibile mihi ſermonē ſemꝑ factū derelinquere.

¶ Hic reddit cauſam quare fecit diſgreſſioneꝫ a propoſito. eo ꝙ determinatio taliū non videtur bene ſpectare ad medicū. ⁊ dicit. ꝙ hec pro tanto dicta ſunt a me hic de fructibus ⁊ arboribus. quia non eſt poſſibile mihi. i. decēter: ſemper derelinquere. i. incompletuꝫ dimittere ſermonem factū. ⁊ quia fecit mentioneꝫ de arboribus ⁊ fructibus voluit de eis cōplete traditioneꝫ cognitionis facere. ⁊ hic habetis ꝙ Hypo. ſciuit ph̄iam nālem ⁊ melius tractat de iſtis plātis qꝫ alius auctor quē habeam⁹ quicūqꝫ ſit ille. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Redibo autem iterum retro cuius ſermonis cauſa h̄ de his dicta ſunt. dico eniꝫ vegetabilia in terra omnia viuere ab humiditate terre: ⁊ qualiter ſe habꝫ terra hūiditate que eſt in ipſa: ita ⁊ vegetabilia habere. ita ⁊ puer viuit a matre in matricibus: ⁊ qūo mater ſana ſe hꝫ. ⁊ ita puer ſe hꝫ. Siquis aūt voluerit intelligere ea q̄ dicta ſunt de h⁹ inueniet ex principio ad fineꝫ. nām oēm ſileꝫ exiſtere. vegetabiliū. n. ex terra ⁊ hūana nā. Et h̄ a me ad hoc dicta ſunt.

¶ Hic applicat oīa que dixit ad ꝑpoſitū. ⁊ plan⁹ eſt text⁹.

Puer aūt in matricib⁹ exiſtēs: man⁹ hꝫ apud mentū ⁊ caput ꝑpe pedes. ⁊ nō eſt vere iudicare. neqꝫ videbis in matricibus puerū vtrum caput ſuperius habet aut inferi⁹. ex vmbilico diſtenſi ſunt panniculi propoſiti ſibi.

¶ Superius determinauit Hypo. de generatiōe fetus in matrice oſtendens que ſunt p̄ncipia generationis eius ⁊ modum ſm̄ queꝫ generat̄ ⁊ nutritur ⁊ augetur in matrice. Modo in parte iſta que eſt pars p̄ncipalis quedā hui⁹ libelli eſt eius intentio determiare de quibuſdā cōſequētibus generationeꝫ fetus. ⁊ de cauſis eorum. Hec aūt de quibus intendit determinare ſunt tria. p̄muꝫ eſt ſituatio pueri in matrice. ſcđm eſt modus exitus eius a matrice. tertiū eſt gemellatio eius in matrice. Et ideo ſcđm h̄ tria facit. quia p̄mo determinat formā ſitus pueri in matrice. ſcđo determinat de modo egreſſus eius: ⁊ de cauſa egreſſus. tertio determinat de cauſa gemellatiōis. ſecūda ibi. (Quādo aūt mulieri partus.) tertia ibi. (Gemelli auteꝫ fiunt.) Prima habet duas. q2 p̄mo oſtendit qualis debet eſſe ſitus pueri in matrice. ſcđo ad maioreꝫ declarationē quorūdam dictorū repetit quedā. nam ſicut dicit̄. 7. ⁊. 8. terapentice nō eſt maluꝫ frequenter repetere que ſunt vtilia. ſcđa ibi. (Nunc auteꝫ dico ⁊c̄.) In p̄ma parte dicit. ꝙ puer exiſtens in matrice habet man⁹ apud mētū ⁊ caput ꝑpe pedes. ⁊ nō eſt vere iudicare. ſup. de ſitu capitis. ſup. quia neqꝫ videbis in matricibus pueruꝫ vtruꝫ habeat caput ſuperius vel inferius. ſup. ⁊ ex vmbilico extenſi. ſup. ſunt pāniculi. ſ. ſecundine. ꝑpoſiti ſibi. i. circumdantes fetum. ¶ Ad euidentiam hui⁹ partis eſt notandū ꝙ ex his verbis vult Hypo. habere moduꝫ ſm̄ quē ſituatur fetus in matrice ⁊ in tali ſituatiōe: ꝯcordat Auic. 9° de aīalib⁹. ⁊ Ariſto. 9° de hyſto. aīaliuꝫ. ⁊ Auicē. 3° can̄. cap. de generatione embrionis. dicit eniꝫ ſic. Et fetus quidē ante motū ſuum ad exitum eſt ſuſtentatus cuꝫ facie ſua ſuper pedes ſuos plantis manuū ſuppoſitis genibus ſuis ⁊ naſo ipſiuꝫ inter ambo genua ⁊ oculis ſup ea ambo. ⁊ colligit ea ambo ſuper partem anterioreꝫ ſui ⁊ eſt poſitū colluꝫ eius ad deorſuꝫ matris eius defendēdo corpus: ⁊ h̄ qdē preparatio eſt ꝯuenientior ad ꝯuerſionē faciendū ⁊c̄. Et quādo Hypo. dicit hic ꝙ nō eſt vere iudicare vtrum caput pueri ſit in matrice ſuperius vel inferius. debet intelligi q̄tū ad ſenſum. q2 videt̄ caput eſſe in medio: tamē ſm̄ veritatem caput magis dependet verſus parteꝫ inferiorē: quia dicit Auic. ꝙ tenet caput ſuper pedes. i. verſus pedes magis. ⁊ hoc eſt vt partus ꝑpter molem ⁊ grauedinē capitis ad inferiora ſit aptior ⁊ leuior ad exitum fetus. cauſa aūt curuationis capitis verſus pedes eſt. q2 natura eſt ſapiēs ſapientiſſima vltra quā nō eſt finis: vt dicit̄ tertio de creticis. ⁊ etiā ſcđo eiuſdem: ⁊ ideo ſituat fetum meliori modo quo eſt poſſibile. nunc aūt ille ſitus eſt melior in quo fetus minus occupat de loco ⁊ melius diſponitur ad exitum. ſed curuatio fetus eſt hꝫ. quare ⁊c̄. Declaratio minoris eſt. quia quādo eſt coadunat⁹ minus occupat de loco qꝫ quādo eſſet extēſus: ⁊ per cōſequēs minus ledit matriceꝫ. ⁊ per ꝯn̄s melius conſeruat̄ ab ea. q2 ſicut apparebit inferius vna ex cauſis egreſſus pueri ex matrice eſt leſio matricis. vt ergo ipſam non ledat ſituatus fuit tali ſitu. Item q2 in tali ſitu in quo pueri ſituant̄ eſt facies ⁊ anteriora verſus dorſuꝫ matris: ⁊ dorſum pueri verſus anterius matris. Et cauſa huius eſt. vt dicit Auicen. 3° can̄. in

verbis pꝛeallegatis.⁊ ẽt in 9° de aĩalib⁹. qꝛ in tali ſitu magis ſeruaẛ coꝛ pueri qḋ eſt ꝑncipiũ eius: eo ꝙ verſus doꝛſum matris melius cõſeruaẛ coꝛ pueri. qꝛ doꝛſuꝫ eſt pars groſſioꝛ ⁊ denſioꝛ ꝙ̃ pars anterioꝛ matris: ⁊ ideo qꝛ occaſiones magis accidũt matri anterius ꝙ̃ poſterius: ⁊ ideo puer habet ſuum anterius v̈ſus poſteri⁹ matris. ❡ Subdit vlterius Hypo. ꝙ ex vmbilico ſunt extenſi panniculi ꝓpoſiti ſibi. ❡ Propter qḋ notãdũ ꝙ ſicut ſuperi⁹ apparuit tres ſunt pãniculi ꝗbus inuoluiẛ fetus in matrice. vn⁹ eſt ſubtilis qui ꝑmo adheret fetui. ⁊ ꝑmo generaẛ: ⁊ talis fit ad cõſeruationẽ ſpũs ſpmatis ⁊ menſtrui. ❡ 2⁹ panniculus eſt qui nõ inuoluit totũ fetũ: ſed ſolũ circa ꝑtes inferioꝛes in quo colligitur aquoſitas vrialis ⁊ ſudatiua que tranſmittiẛ per vmbilicũ ad cõcauitatẽ h⁹ pãniculi iter ꝑmũ ⁊ hũc ſcḋm: vt diciẛ 3° cañ. ⁊ 9° de aĩalibus. ⁊ non ex ſedimine pueri: qꝛ vie ſunt nimis ſtricte. ❡ 3⁹ pãniculus inuoluit fetũ totũ: ⁊ hic diciẛ ſecũdina qui alligaẛ matrici ⁊ eſt cõtextus hic pãniculus ex duab⁹ telis in quib⁹ ſũt cõtexte vene ⁊ artarie per quas attrahiẛ ſanguis a venulis matricis ⁊ tranſmittiẛ ad fetũ per vmbilicũ. h aũt ſecundina ligatur matrici mediante ligamẽto quodã qḋ dicitur cotilidones ſicut fructus alligatur arboꝛi mediãte piꝫocaro: per qḋ ligamentũ tranſmittiẛ nutrimentuꝫ fetui ſicut per piꝫocarũ fructui. ⁊ ſicut piꝫocari ſunt in ꝑncipio fructus groſſi ⁊ vltimo ſubtiliantur quãdo debent ſeparari ab arboꝛe. ita etiã ⁊ cotilidones. ⁊ qꝛ in iſta ſcḋina ſunt due tele ſubtiles: ideo Hyp. h dixit pãniculi diſtẽſi ⁊ ꝓpoſiti in plali nũero ⁊ nõ in ſingulari. ❡ Deiñ cũ diẛ.

❡ Nunc aũt dico cognitionẽ quã dixi enũciare paulo ante ſicut poſſibile eſt hũane menti manifeſtã exiſtentẽ cuilibet volẽti ſcire de hoc: qꝛ ſperma in pãniculo eſt. ⁊ ſꝫ mediũ ipſi⁹ vmbilicus eſt: exinde primũ ſpirationẽ attrahit ad ſe ⁊ tranſit extra ⁊ ex vmbilico panniculi ſunt in aliam naturã pueri ſic ſe habentẽ quã dixi inuenies totam vſqꝫ ad finem: qualiter a me in ſermonibus nõ fuerit aſſertum.

❡ Hic gratia cuiuſdã qḋ dixerat reuertiẛ ad repetendum quedã ſupꝛa dicta. ⁊ ꝑmo repetit quedã ſupꝛa dicta. 2° declarat dicta per ſignũ. 3° dictis finẽ iponit. 2ª ibi. (Si voluerit.n.) 3ª ibi. (Hec aũt ſic ſe hñt.) In ꝑma parte dicit. nunc aũt dico cognitionẽ quã dixi enũciare paulo ante. i. quã enunciaui ſupꝛa in ꝑncipio. ſicut poſſibile eſt: manifeſtam exiſtere. ſup. hanc cognitionẽ. cuilibet menti hũane volenti ſcire de hoc. ſup. ⁊ hoc dico: qꝛ ſperma eſt in pãniculo. ⁊ ſm mediũ ipſius eſt. i. deſcendiẛ vmbilic⁹: exinde ꝑmũ attrahit inſpirationẽ ad ſe. ⁊ trãſit extra. ita. n. dixit ſupꝛa. cum dixit. iuxta aũt mediũ ſpermatis ſpũ tranſit⁹ fit intus ⁊ ex̃ ⁊c. ⁊ ex vmbilico. i. circa vmbilicũ ſũt pãniculi. ⁊ aliam nãm pueri ſic ſe hñteꝫ quã dixi inuenies totam vſqꝫ ad finem. qualiter a me nõ ſit aſſertuꝫ in ſermonibus. i. que nõ ſunt dcã a me. ſup. ⁊ nõ inuenies naturaꝫ eius aliam. ❡ Iuxta qḋ notandũ ꝙ ſicut apparuit prius. ꝑmũ qḋ fit qñ ſperma mittiẛ in matriceꝫ eſt quidã pãniculus ſubtilis in quo inuoluiẛ ſperma ⁊ generaẛ vt contineat ſpermata ⁊ ſpũs: ⁊ tũc humidũ aquoſuꝫ ⁊ ſubtile qḋ erat ibi denſaẛ ad modũ pãniculi in ouo ſubtili. vtꝝ aũt oꝛiatur hic pãniculus a ſola caliditate matricis vel a virtute iformatiua declaratuꝫ fuit ſupꝛa. ſubdit vlterius: qꝛ ſperma in pãniculo eſt. ⁊ ſm mediũ ipſius eſt vmbilicus: exinde ꝑmũ iſpirationẽ attrahit ad ſe. ❡ Propter qḋ notandũ ꝙ ſm veritatẽ nõ generaẛ ꝑmo vmbilicus: ſed mẽbꝛa ꝑncipalia ⁊ maxime coꝛ. qꝛ coꝛ eſt mẽbꝛũ in quo fundaẛ tota nã coꝛpoꝛis. ⁊ ideo ſicut appet 3° cañ. capi° de nã embꝛionis. ꝑmo fit gnãtio coꝛdis ex eo qḋ eſt purũ. ex cocto aũt ſuperflue fit epar. ⁊ ex cocto diminute fit cerebꝝ. ita ꝙ ſicut in ſanguine mẽſtruo ſunt tres partes. ſ. purũ ⁊ duo genera ſupfluitatuꝫ: ita ẽt generanẛ tria mẽbꝛa. ꝑmo coꝛ: deinde epar ⁊ cerebꝛũ: poſtea vmbilicus: qꝛ epar ⁊ cerebꝛũ cõferũt ad gnõnẽ vmbilici: tñ ꝑmo cõpleẛ gnõ vmbilici ꝙ̃ cerebꝛi ⁊ epatis: qꝛ ſpma ĩdiget alimento ad gnõneꝫ ⁊ nutricationẽ hoꝝ mẽbꝛoꝝ. ⁊ iõ oꝫ ꝙ vmbilic⁹ ſit de ꝑus foꝛmatis: ⁊ ꝓp h dicebat pħus 2° de gnõne aĩaliũ. ꝙ vmbilicus eſt vena cũ cooperimẽto ſuo vel pellicula per quã attrahitur nutrimẽtũ a matrice: ⁊ ideo opꝫ ꝙ eius generatio ſit de ꝑoꝛibus iter mẽbꝛa. ❡ Deinde cuꝫ dicit.

❡ Si voluerit. n. aliquis teſtibus quib⁹ debeo dicere vti. ſiquis. n. voluerit oua. xx. aut plura q̃liter excoꝛiantur ſupponere gallis vel galinis ſiue duob⁹ aut plurib⁹ ⁊ incipiẽs ſingula die a ſcḋa vſqꝫ ad vltimã ſm ꝙ deficiet ouũ auferat frangẽdo intẽdens inueniat oĩa hñtia ſm meã rõneꝫ vt cõgruit auis nãm cõparare nãe hoĩs: ꝙ. n. pãniculi ſunt ex vmbilico diſtenſi: ⁊ alia quecũqꝫ dicta ſũt de puero ita ſe habere in ouo auiculari inuenies ex pꝛincipio vſqꝫ ad fineꝫ: ⁊ etiam ſiquis nonduꝫ ſciuit admirabitur in ouo auis exiſtere vmbilicuꝫ. h auteꝫ ſic ſe habent: ⁊ h a me dicta ſunt.

❡ Hic declarat ſua dicta per quodã ſimile. ſ. qũo in ꝑma gnãtione embꝛionis appet ꝑmo diſtãtia vmbilici. ⁊ h declarat per gnõnẽ pulloꝝ in ouis. ⁊ dicit. ꝙ ſiquis voluerit vti teſtibus quib⁹ debeo dicere. ſup. ſic ĩueniet ſicut dixi. ſiquis. n. voluerit. ſup. videre qualiter vigiti oua vel plura excoꝛticenẛ. i. ſic ꝙ excoꝛticenẛ a coꝛtice exterioꝛi. ſupponere. ſup. oꝫ oua ad incubandũ gallinis ſiue duab⁹ ſiue pluribus: ⁊ incipiẽs ſingula die a ſcḋa die vſqꝫ ad vltimũ quouſqꝫ oĩa oua deficiant. auferat. ſ. oua: frangenda. ſ. q̃libet die vnuꝫ. ſup. ⁊ intendens. i. bene aduertens oĩa inueniet oĩa habẽtia ſm meam rõnem. i. que dicta eſt ꝑus in fetu humano: vt cõtingit cõparare aues nature hoĩs. ſup. quia inueniet ꝙ pãniculi ſunt ex vmbilico diſtenſi ⁊ alia quecunqꝫ dicta ſunt de puero: ita ſe habere in ouo auiculari. i. ex quo generaẛ auis inuenies ex ꝑncipio vſqꝫ ad finem. ⁊ etiam ſiquis nonduꝫ ſciuit admirabiẛ in ouo auis exiſtere. ſup. que dicta ſunt: ⁊ vmbilicum. ſup. inueniet vt dictũ eſt: ⁊ tunc in fine cum dicit. h aũt. concludit. ⁊ patꝫ. ❡ Iuxta qḋ intelligẽdũ ꝙ in his verbis Hypo. inſinuat ſimilitudinẽ inter generationẽ auis in ouo ⁊ pueri in matrice. iſta autẽ ſimilitudo attendiẛ penes quedã: nõ tamẽ in oĩbus. ꝑmo quideꝫ eſt ſimile quãtũ ad h. qꝛ ſicut ſperma in matrice inuoluiẛ in pellicula: ita ⁊ auis ⁊ eius materia inuoluiẛ in pellicula circundãte ipm. Item eſt ſimile in alio. qꝛ ſicut ꝑmuꝫ qḋ generatur in animali eſt coꝛ ⁊ poſt ĩmediate perficitur vmbilicus cum ſuis panniculis: ita in pullo: ⁊ ſicut animal exiſtens in matrice accipit nutrimentuꝫ ex coꝛpoꝛe matris: ita ⁊ pullus nutritur ex aliquo qḋ eſt in ouo ad modum nutrimenti: ſed dña eſt inter nata in ouo ⁊ matrice: quia ſicut apparet per pħum 3° de generatione animaliũ. vbi determinat de generatiõe ouantium. dicit ꝙ in generatione auiũ imediate ꝓtendantur duo vmbilici. ꝑmus vmbilicus ꝓtenditur ad felliculam ſanguineã. ſcḋs vero ꝓtendiẛ ad pelliculam que

contínet vitellũ oui.cuius cã eſt vt ibi dicit. q2 aíalia oui-
ficantia perficiunt̃ extra matricẽ.ſ. in ouo. ⁊ ideo oꝫ ꝙ in
ouo ſit aliqd qḋ aſſimilet̃ matri:⁊ aliquid qḋ aſſimiletur
humiditati matricis. vnde vitellũ eſt nutrimentũ ex quo
nutritur pullus:qḋ aſſimilat̃ ſanguini matricis. pellicula
vero inuoluens pullũ ſimilat̃ matrici. teſta vero oui cir-
cũuoluitur ambobus.ſ.humiditati ⁊ pãniculo interiori: ſi-
cut ſi aliquis panniculus circũuolueret̃ toti matrici exte-
rius.ita ꝙ in ſe cõtineret matriceꝫ ⁊ humiditatẽ ⁊ fetum.
vnde in hoc eſt drĩa inter aíalia ouantia ⁊ que in matrice
generant̃.q2 illud qḋ hꝫ locuꝫ matris in ouificantibꝰ im-
mediate circũuoluitur fetui.ſ.humiditas.nam in ouificã-
tibus vitellum ſe hꝫ loco matris cum pbeat nutrimentũ
pullo.ſicut mater.ſed pãniculus circũuoluens pullũ po
nitur extra ⁊ hꝫ ſe ſicut matrix.ita ꝙ mater ponitur intra
matricem in ouificantibus.⁊ ideo vnus vmbilicus ꝓten
ditur ad pãniculũ qui ſe hꝫ ſicut matrix vt alligetur pan
niculo. ⁊ alter ꝓtendit̃ ad vitellum per quẽ nutritur.ſed
in aíalibus que generant̃ in matrice eſt ecõ. q2 mater eſt
extra matricem ⁊ matrix a matre continet̃.⁊ q2 h põt vi-
deri ad ſenſum.ideo dixit Hypo.ꝙ ſic videt̃ teſtimoniuꝫ
dictoꝝ ſuorum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quando aũt mulieri partus aduenit accidit
tunc puero moto ⁊ calcitranti manibus ⁊ pe-
dibus rũpere aliquẽ interioruꝫ pãniculoꝝ.ru-
pto aũt vno alij vtiqꝫ infirmiorẽ fortitudinem
hñt ⁊ rumpunt̃. primũ quidẽ illius cõtigui de
inde poſtremus. quãdo aũt frangunt̃ pãnicu-
li:tunc ſoluit̃ a ligamẽto embrio: ⁊ tendit extra
iectigatũ. veniẽtibꝰ.n.pãniculis ab anterius ⁊
his appatis matrices nõ hñt amplius potẽtiaꝫ
puerũ retinere:ſimul capiunt̃ vel cooperiũtur
eniꝫ ⁊ pãniculi matricũ quãdo puer circũuol-
uit̃ nõ multa potentia. qñ aũt egredit̃ puer:co
git ⁊ dilatat mĩces in exitu tanqꝫ molles exĩ-
tes.egredit̃ aũt ad caput:ſi ſm nãꝫ exierit:gra-
uiora.n.ſunt ipſi ſuperiora ex vmbilico libera-
ta.exñs in matricibꝰ incõtinẽs magis fit.

¶ Hic declarat de modo egreſſiõis fetus ab vtero.Et pri-
mo facit hoc.2ᵒ q2 de forma exitus embrionis fecerat ſer
monẽ ⁊ nõ cõpleuerat cõplet.ſcḋa ibi.(Puer aũt qñ cir-
cũfrangit̃.)Prima in duas.q2 pmo determinat modum
exitus fetus ex matrice:⁊ dat cãm ipſius. 2ᵒ declarat dcã
per ſigna.ſcḋa ibi.(Teſtimoniũ aũt eſt)Prima in duas.
q2 pmo facit qḋ dictũ eſt.2ᵒ aſſignat cãm dictoꝝ. ſcḋa ibi.
(Or aũt nõ eſt diuturnius.)Prima in duas.q2 pmo oſtẽ-
dit formã ⁊ modum partus nãlis ⁊ cãm eius imediataꝫ.
2ᵒ oſtẽdit pmã ⁊ tẽpus partus nãlis.ſcḋa ibi.(Exit ex pan
niculis.)Primo dicit ꝙ qñ partus aduenit mulieri.tunc
puero nato.i.gnãto ⁊ cõpleto ⁊ calcitranti manibꝰ ⁊ pedi-
bus accidit rumpere aliqueꝫ panniculoꝝ interioꝝ.rupto
aũt vno.ſ.pãniculo alij quidẽ vtiqꝫ hñt fortitudinẽ infir-
mioreꝫ.i.debilem virtutẽ.ꝓpter ſolutioneꝫ.n.cõtinui de-
bilitatur virtꝰ ipſoꝝ ⁊ rumpunt̃ qdẽ pmũ. illi.ſ. pãniculi
qui ſunt cõtigui.ſ. fetui. ⁊ h quidẽ pmo attingũt calcitra-
tioni pueri:deinde rumpit̃ panniculus poſterior.qñ autẽ
frangunt̃ panniculi:tunc embrio ſoluit̃ a ligamẽto ⁊ ten-
dit extra iectigatũ.i.cõmotũ:venientibus eniꝫ pãniculis
ab anterius:⁊ his apparatis.i.eruptis.matrices nõ habẽt
potentiã amplius puerũ retinere.i. ad retentionẽ puero-
rum:capiunt̃ eni ſimul ⁊ panniculi matricuꝫ qñ puer:cir-
cũuoluitur.ſ.in panniculis.nõ multa potentia. alˢ multa
potentia.ſi ſit littera negatiua:expone tunc. nõ multa po-
tentia.ſ.circa finem.q2 exiccant̃ cotilidones: ita ꝙ in eis
nõ eſt multa potentia:ſed pauca ⁊ debilis. Si aũt ſit litte
ra affirmatiua:tunc expone.multa potentia referẽdo ad
pncipiũ ⁊ mediũ tẽporis; ⁊ tunc vlterius inuit aliam cãm
partus que eſt ſumpta ex parte motus matricis.q2 perci-
piens nocumentũ mouetur ad expulſionẽ.⁊ dicit.qñ aũt
egredit̃ puer.ſup.ex matrice:cogitur.ſupp.matrix ab ipſo
ꝓpter violẽtiã motus eius. ⁊ dilatat matrices exitu.ſup.
ꝓpter coactioneꝫ ⁊ violentiã:⁊ tanqꝫ molles exĩtes.i.ad
hoc adiuuat mollities etiã que ſit in ipſa ab humiditati-
bus que egrediunt̃ ante exitũ fetus.⁊ tunc oſtẽdit modũ
exitus dicens:egredit̃.n.ad caput.i.pmo egreditur caput
ſi exit ſm nãm.ſupiora.n.ſunt grauiora:ipſi.ſ.puero. ſup.
qꝫ inferiora:librata.i.quaſi ponderata: ex vmbilico.i.per
vmbilicũ.ſup. ⁊ ꝓpterea etiã exiſtẽs in matricibꝰ magis
ſit incontinẽs.i.tunc cõtineri nõ põt.ſ.qñ eſt factꝰ ita ma-
gnus:⁊ ideo pmo egredit̃ ſꝫ ptẽ que eſt maior ⁊ grauior:
h aũt eſt pars ſuperior.quare ⁊c̃. ¶ Iuxta iſtaꝫ partẽ in-
telligendũ ꝙ hic Hypo.inſinuat duo.inſinuat pmo qdeꝫ
cauſam partus.2ᵒ modũ ⁊ formã partus.dico ꝙ pmo inſi
nuat duplicem cãm partus naturalis. pma eſt ſumpta ex
parte pueri.ſcḋa ex parte matricis.ex parte quideꝫ pueri.
q2 quãdo puer eſt cõpletus:tunc mouet̃ ⁊ calcitrat.calci-
trando aũt rumpit panniculos.⁊ pmo pmũ qui eſt ſibi ꝓ-
pinquior: poſtea alios: qui debiliter frãgunt̃ fracto pmo:
qbus ruptis egredit̃ puer:ſicut fructꝰ non põt detineri in
arbore rupto ligamẽto:tũc expone illã litterã.nõ mlta po
tentia.ſm qḋ dictũ eſt:q2 taꝫ affirmatiua qꝫ negatiua põt
ſaluari.ſcḋam cãm ponit ex parte matricum:⁊ hanc tãgit
ibi.(Quãdo aũt egredit̃ puer ⁊c̃.)hec aũt cauſa eſt violẽ
tia ⁊ coactio matricis.naꝫ ſicut apparet per Gal.3ᵒ de vir-
tutibus naturalibꝰ.ſicut puer anteqꝫ ſit cõpletus eſt cõue
niens matrici ⁊ ab ea cuſtoditur ⁊ retinetur:ita quãdo eſt
cõpletus eſt matrici inconueniẽs.q2 ipſam aggrauat.nũc
aũt h eſt regula generalis.q2 perceptio nocumenti facta
in mẽbro ſenſibili eſt cã expulſiõis. cũ ḡ puer ꝯpletus in-
ducat nocumẽtũ mĩci rõne duoꝝ.ſ.q2 ipaꝫ multũ aggra
uat pp ſui magnitudinẽ ⁊ ponderoſitatẽ.tum ẽt pp motũ
quẽ facit in matrice:⁊ iõ matrix mouet̃ ad eiꝰ expulſionẽ.
¶ Itẽ cã partꝰ nãlis põt accipi ex alio.q2 cũ partꝰ aſſiſt̃
criſibꝰ nãlibꝰ.imo eſt criſis qdã.iõ hꝫ fieri in piodo deter
miata.ſicut.n.videmꝰ alias criſes fieri aliqñ ſm nãꝫ.ſ.qñ
cõcurrũt oẽs cauſe vles ⁊ particulares : ⁊ ꝙ aliqñ antici-
pat ⁊ aliqñ poſtponit:ita ⁊ ẽt partus.de hoc aũt tpe vide-
bitur in ꝓceſſu.2ᵒ inſinuat Hypo. modũ ⁊ formã partus:
cũ dicit. Et dilatat matrices. ⁊ h qꝫtuꝫ ad duo.pmo qꝫtũ
ad matricem per quã ſit egreſſio.2ᵒ qꝫtũ ad mẽbra pueri.
cũ dicit.Egredit̃.n.ad caput.Primuꝫ eſt:q2 dilatat̃ orifi-
cium matricis.Et hoc pp duo.pmo qdẽ pp pueruꝫ. q2 eſt
corpus magnũ.2ᵒ pp hũiditatẽ que facit fetũ cito lubrica
re per os matricis:q hũiditas ordiata eſt a nã ad lubricã-
dũ tpe partus.q2 ſic dicit phs 2ᵒ de gnõne aíaliũ.nã facit
ſicut facit bonus yconomus. qui qꝫtũcũqꝫ aliq̃ ſint inuti-
lia ⁊ ſupflua ordinat ⁊ diſpẽſat in aliqḋ vtile. vnde ex hũi
ditate vrine pueri ⁊ ſudoris eius ꝓuenit duplex vtilitas:
vt ſupra dicebat̃.pma eſt:q2 cũ hẽat virtutẽ aduſtiuã cõ-
denſat cutẽ pueri.2ᵒ eſt vt antecedat in partu exitũ pueri
vt faciat viã lubricã vt dilatet̃ os matricis ⁊ citius exeat
puer. ¶ 2ᵒ inſinuat modũ partus qꝫtum ad fetũ: q2 dicit
ꝙ pmo egredit̃ caput.Et rõ huius eſt duplex.vna eſt quã
ponit hic.q2 cũ fetus ſit alligatꝰ matrici p vmbilicũ vm-
bilicus eſt ſicut ſtatera.⁊ h eſt qḋ dicit phs li.ᵒ de gnãtiõe
animaliũ.tractatu.7.capᵒ de geſtatione ⁊ partu.ad caput

Fundación Uriach

aūt eſt gñatio aīalibus oībus ſm nām. propter ſuperiora vmbilici maiora hīc ꝙ inferiora: queadmodū in ſtateris ſuſpenſis. ex ipſo inclinant ad grauitatē. hñt aūt ampliorem grauitatē. ¶ Ex quib⁹ verbis appet ꝙ magis pōderat capitis pars ab vmbilico. ſup. ꝙ infra: ꝛ q2 ſūt grauiores ꝛ de nā grauis eſt deſcēdere citius deſcendit caput ꝙ alie partes. 2ª cauſa eſt quā ponit Auic. 9° de aīalib⁹. quia cū exitus nālis ſit ꝙ caput pmo exeat qñ nō exirent ptes ſuperiores pmo. tūc ſignat debilitatē virtutis cum egreſſus partiū ſuperioꝝ pmo fiat a fortitudine virtutis. ꝛ ego addo aliam cām: quā etiā ponet infra. ſ. ppter finē. quia ſi pedes pmo exirent. tūc brachia poſſent extendi ꝛ dilatari in matrice: ꝛ tunc nō poſſet exire: quin mulierē oporteret ſcindere vel pueri brachia diſlocare. ꝛ ideo nā igeniauit vt pmo exiret caput: q2 exitus aliarū partiū eſt poſtea facilior. ꝛ de hoc cōpletius dicetur infra.

Exit ex pāniculis ſm ruptionē ſimul. x. menſe quando partus matri aduenit. Si aūt violentā paſſionē paſſus fuerit puer ꝛ ante hoc tpus ruptis panniculis egreditur: ꝛ hoc ſi nutrimentū prius fiat a matre puero. ꝛ ſic prius part⁹ matri aduenit. velocius aūt. x. menſibus egreditur.

¶ Prius oſtēdit Hypo. que eſt imediata cā partus tā ex parte matricis ꝙ ex parte pueri exiſtis in matrice. oſtēdit etiā que ſit forma partus. Hic oſtēdit tps nāle in partu: ꝛ oſtēdit pmā cām partus. ſ. quare mouet embrio ad frangendū pāniculos quibus cōfractis exit puer ex matrice. Et pmo oſtēdit hoc. 2° circa hoc ponit opinionē quorūdā ꝛ cām deceptiōis eoꝝ. ſcda ibi. (Sꝫ quicūꝙ opinati ſūt) In pma pte dicit. qñ partus aduenit matri. exit ſupp. embrio ex pāniculis. ſm ruptionē. i. quādo rumpunt: ſimul decio menſe. Si aūt puer fuerit paſſus paſſionē violentā: ꝛ egredit ante hoc tps. ſ. x. menſem ruptis pāniculis tūc. ponit ſcdam cām: ꝛ ſi nutrimētū: finiat. i. deficiat puero: a matrice. ſup. veniens pus. i. ante tps. x. menſium. ꝛ ſic. i. ſilr etiam pus aduenit partus matri. velocius aūt. x. menſibus egredit. ſup. tunc. qñ aliqñ in. 7. menſe: aliqñ in 9°. ¶ Iuxta iſtam partē intelligendū ꝙ Hyp. in his verbis duo inſinuat. pmū eſt tps partus. 2ᵐ eſt cauſa pter quā fetus mouet ad egreſſionē ex matrice. ¶ Propter pmū eſt ſciendū ꝙ ſi cōſiderent verba Hypo. duplex eſt tpus partus: ſicut duplex eſt partus. nam quidā eſt partus nālis ꝛ quidā innālis. ꝛ eodē mō quoddā eſt tps part⁹ nāle quoddā innāle tps partus nāle inſinuat cū dicit. x. menſe. ita ꝙ per h inſinuat ꝙ decimus mēſis eſt tpus in quo fit partus ſm nām. tpus aūt innāle inſinuat cū dicit. Si aūt violentā paſſionē. q2 tunc ruptis pāniculis pp aliquā cām innālē egredit ante hoc tps. 2° inſinuat cām partus: ꝛ ſicut inſinuat duplex tps partus. ſ. nāle ꝛ innāle: ita etiā inſinuat duplicē cām partus. ſ. cām nālē ꝛ cām innālē: tñ partus naturalis eſt defectus nutrimenti in matrice: ꝛ tunc mouet fetus ex neceſſitate nutrimenti ad exitū ex matrice. ꝛ iſte defectus nutrimenti pōt eſſe ex duplici cā. aut ex cā nāli. ſ. q2 puer adeo eſt magnificat⁹ ꝙ mater nō amplius ſufficit ad eius nutrimentū. aut pōt defectus nutrimenti accidere ex cauſa innāli: vtputa ex euacuatiōe magna facta in matre cum farmacia aut cū flebotomia. ꝛ tunc eſt cā innālis ꝛ partus innālis. ꝛ hec cā pōt ꝯtingere omni tēpore. ꝛ iō omni tēpore pōt fieri partus innālis qui pprie dicit a phō abortus: tñ large ſumendo nomen partus. pōt dici partus. ¶ Alia cauſa quā ponit Auicē. 9° de aīalib⁹ eſt. q2 quādo fetus eſt magnificatus in matrice inſufficienter euentatur. vt ergo habeat aerem ſufficiētem ad euentandū calorē eius: ideo ꝛc. Si aūt fiat partus ex cauſa innāli ex alio ꝙ ex defectu nutrimenti: h eſt qñ puero aduenit aliqua paſſio violenta ꝛ innālis: ita ꝙ mouetur ad exitū ante tps debitū. vel ſi paſſio violenta adueniat matrici vt cogatur fetū expellere ante tps conueniens: ꝛ tunc fit partus innālis. ¶ Ulterius eſt intelligēdum circa tps partus nālis ne contingat errare ꝙ Hypo. ponit decimū menſē eſſe terminū eius: ſed niſi aliud adderet videt illud verbū valde extraneū. ¶ Propter qḋ notandū ꝙ Hypo. per. x. menſē intelligit terminū lōgiorem partus nālis nihilominus ante hoc tpus pōt eē partus nālis. vt pꝫ per Auic. 3° cañ. ꝛ per Auic. 9° de aīalibus. ꝙ partus nālis aliqñ aduenit in menſe. 7. aliqñ in 9°. aliquādo in. 10. ſed Hypo. poſuit. x. menſem terminū partus nālis. q2 puer nō ſtat vtplurimū vltra hoc tps in matrice vt ipſe declarabit infra. Ariſto. tñ ponit. 9. de hyſto. ꝙ mulier aliqñ portat vſꝙ ad. 11. mēſē: ꝛ Auic. recitat in ſuo. 9. de aīalibus. ꝙ quedam mulier peperit in quartodecimo menſe: ſed q2 hec rariſſime accidūt: ideo nō fecit hic mentionē de alio menſe poſt decimū tāꝙ vltimū terminum partus nālis: q2 naturalia ſunt que fiunt in pluribus ꝛ nō vt i paucioꝛib⁹. ſed ppter hoc nō excludit. 7ᵐ ꝛ 9ᵐ: q2 in ſeptimo. ꝛ. 9. viuit etiā puer: vt dicit phs. ſed in alijs mēſib⁹ nō vt in 3° 4° 5° ꝛ 6°. ¶ Ulterius eſt ſciēdum ꝙ ſicut apparet per phm. 9. de hyſto. h eſt dña inter partū hoīs ꝛ aliorum. q2 alia aīalia nō diuerſificant tps partus qḋ conuenit ſue ſpēi. nā equa ſemp parit in determinato tpe: ꝛ canis etiā ꝛ bos ꝛc. ſed tps partus in hoīe multū diuerſificatur: qñ aliquando parit in. 7. aliqñ in. 9. aliqñ in. 10. cauſa aūt h⁹ eſt. q2 maior diuerſitas reperitur inter indiuidua ſpēi humane quo ad ꝯnem ꝛ quo ad modū viuendi ꝙ in alijs aīalibus. nam alia aīalia habent cibum magis ſimilem. ꝛ h etiā eſt cā quare ſic diuerſificatur organizatio in motu ꝛ formatione pueroꝝ ꝛ partus. diuerſificat etiam rōne iſtoꝝ. hinc eſt ꝙ terminus partus nō eſt ſemp idem in oībus: ꝛ ideo dicebat Auic. 3° cañ. ꝛ in ſuo 9° de aīalib⁹. ꝛ Halyabbas 3° ſue theorice diſpoſitionis regalis. cap. de anothomia matricis. ꝙ tēpus part⁹ diuerſificatur ſm diuerſitatem informationis pueri. nam triplex tēpus diſtinguitur in fetu vſꝙ ad tēpus exitus eius ex matrice. pmū quidem eſt tēpus informationis pueri ſiue organizationis pueri. ſcdm eſt tempus in quo mouetur in matrice. 3ᵐ eſt tempus in quo parit. modo ſicut dicit Auicē. 3° cañ. in quocunꝙ tempore formetur puer in duplici illius fit motus eius in matrice: ꝛ in triplo temporis fit motus partus eius: ꝛ talis modus cōputandi: lꝫ non ſemper ſit verus. vt dicit Auic. 9. de animalibus. tamē eſt verus vt in plurib⁹. nunc aūt fetus maſculus: vt ſupra habitum eſt formatur in 35. dieb⁹: ꝛ in alijs. 35. icipit moueri. ſ. in. 70. dieb⁹. mō ter. 70. ſūt. 210. dies q valēt. ſeptē mēſes: ꝛ illi pores erāt. 70. dies q valēt duos mēſes ꝛ. 10. dies. ꝛ ſic ſūt. 9. mēſes: cōputāt⁹ tps iformatiōis: ꝛ tps mot⁹: ꝛ tps ptus ſil. ſi aūt fetus ꝯpleat i 30. dieb⁹. tunc incipit moueri in. 60. dieb⁹: tūc in duplo ei⁹. ſ. in. 90. incipit moueri qui dies ſunt tres menſes ꝛ in triplo trium menſiū oritur. ſ. in. 9. mēſibus. ¶ Alia cā huius diuerſitatis pōt eſſe maior vel minor neceſſitas euētationis caloris extra ventrē ſm ꝙ eſt magis vel minus calꝫ. ¶ Alia cauſa hui⁹ diuerſitatis pōt eſſe magnificatio vel paruitas fetus: vt apparet. 4. de gñatione aīaliū. nam maiora aīalia pluri tēpore portāt vt equus per vnū annū. elefas per duos annos. homo per. 7. vel. 9. menſes: ꝛ ſic fet⁹ magnus plus tardat partum: ꝛ paruus minus. vnde dicit Auicen. ꝙ mulier que peperit in. 14. menſe peperit filium valde magnum.

Fundación Uriach

SEd tũc dubitaret aliq̃s ꝑꝑ quid fet⁹ in.8.
mẽſe nõ viuit: nec ẽt i.6. in.7.aũt
⁊ 9⁰ ſic. Et vr̃ ſaltiꝫ ꝙ in.8.mẽſe debeat plꝰ vi
uere q̃̃ in 7⁰. qꝛ mẽſis non⁹ eſt termin⁹ pt⁹ ma
gis nãlis q̃̃ aliq̃s alius ſpẽi hũane cũ accidat vt
in plurib⁹.mõ mẽſis 8⁹ magis ꝓpinquat 9⁰ menſi q̃̃ ſepti
mus.cũ g̃ in 9⁰ vtplm viuãt videt̃ ꝙ nati in.8.mẽſe magl
debeãt viuere q̃̃ in 7⁰. ¶ P̃. videm⁹ ꝙ nati in.10.viuũt: ⁊
cũ decim⁹ excedat nonũ mẽſeꝫ in vno mẽſe: eodẽ mõ vr̃
ꝙ deberet viuere in.8. qui deficit a nono mẽſe ẽt in vno
mẽſe.nã ſupabũdantia ⁊ defectus ad eaſdẽ d̃rias ducũt.

In oppoſitum huius ſunt auctores noſtri et ſenſus.

Ad hoc dõm ꝙ inter iſtos termios q̃ ſunt aſ.10.mẽ
ſem ſoluꝫ ſeptim⁹ ⁊ non⁹ eſt nãlis.8.aũt ⁊.6.
ſunt innãles.⁊ iõ in eis nõ viuũt pueri. Et rõ h⁹ conſueuit
duplex aſſignari vna ſumitur ex nã particulari.alia vero
ex nã vlı. ¶ Rõ aũt ſumpta a nã particulari eſt philoſo
phica magis que extrahit̃ ex dictis Auic.3⁰ can.ca⁹ de ge
neratiõe embriõis: ⁊ ex dictis Alyabbatis 3⁰ theorice di
ſpõnis regalis.ca⁹ de anothomia matricis. qꝛ puer natus
in vtero ſemꝑ petit exitũ in.7. mẽſe vel in.9.ſi ergo oriat̃
in.8.menſe: aut h̃ eſt: qꝛ retardat̃ a.7.mẽſe: aut qꝛ accele
rat ante.9. menſeꝫ. Si aũt oriat̃ in.8.menſe. qꝛ retardat̃
a.7.tunc hoc nõ eſt niſi ꝓpter debilitatẽ virtutis eius nõ
potentis oriri in.7.ex debilitate virtutis nutritiue.debili
tas aũt nutritiue eſt cauſa mortis: ⁊ iõ cõtingit ꝙ tũc mo
ritur. Si aũt oriat̃ in.8.menſe: qꝛ acceleret motũ: tunc vt
dicit Auic. ⁊ Alyabbas h̃ nõ eſt: niſi qꝛ nã nõ potuit eum
ꝓducere in.7.ſed reſeruauit ad.9.mẽſeꝫ. ſed cũ ibi fuerit
dolor ⁊ pena ⁊ labor in puero ꝓpter quã paſſionẽ cõtinge
bat mori niſi liberaret̃ non potens liberari in tam paruo
tẽpore ſicut a.7. vſq; ad.8.iõ ſi in octauo orit̃ morit̃ ⁊ non
viuit.ſi aũt differat vſq; ad.9.menſem: qꝛ in tanto tẽpore
põt liberatus eſſe: iõ in.9.natus põt viuere: ⁊ h̃ eſt rõ ſum
pta a natura particulari.cauſa aũt ſumpta a cauſa vlı que
eſt aſtrologa magis: ẽ duplex. vna que ſumit̃ ex partu vt
partus inſequit̃ motuꝫ ſolis. ¶ Scõa ſumit̃ ex partu vt
inſequit̃ virtutẽ oĩuꝫ planetaꝝ qui in gn̄atione fetus do
minant̃. Prima cã eſt.qꝛ partus eſt quedã criſis que aſſi
milat̃ criſi cronice inq̃ꝫtũ inſequit̃ aliquã diſpõnẽ lõgaꝫ.
modo ſicut apparet per Gal.3⁰ de creticis.criſis diſpõnuꝫ
longaꝝ inſequit̃ motũ ſolis ⁊ fit ſm periodos menſiuꝫ:
ſicut criſis acutarũ inſequit̃ motũ lune ⁊ fit ſm periodos
dierũ.cum ergo partus ſit criſis diſpõnis longe inſequit̃
periodũ menſiuꝫ. qualis ergo accidit criſis ſm motũ lu
ne ⁊ periodos dieꝝ in die.6.⁊.8.⁊ in.7.⁊.9.talis accidit ſꝫ
motũ ſolis in periodis menſiuꝫ in menſe.6.⁊.8.⁊ in men
ſe.7.⁊.9.nunc aũt in die.6.⁊.8. vt in plurib⁹ accidit criſis
ad malũ ⁊ ad mortem: in.7.aũt ⁊.9.vt in pluribus accidit
ad ſalutẽ ⁊ vitam: vt apparet 3⁰ de creticis. g̃ etiaꝫ partus
fetus in.6.⁊.8.menſe vtplm erit ad mortem: in.7.aũt ⁊.9.
vtplurimũ erit ad vitã. ¶ 2ᵃ cauſa ſumpta ex natura vlı
rõne planetaruꝫ qui dñant̃ in gn̄atione ⁊ ortu fetus eſt h̃
ſm quoſdã aſtrologos qñ accidit coniunctio ⁊ copulatio
menſtrui mulieris cũ ſp̄mate viri.quilibet planeta dñat̃
ſuo menſe ſuper fetũ incipiẽdo a ſaturno ⁊ deſcẽdẽdo vſ
q; ad lunã: ⁊ poſtea reincipiendo a capite ⁊ ſic per ordinẽ.
in p̃mo g̃ mẽſe gn̄õnis pueri dñat̃ ſaturn⁹.qꝛ cũ mẽſtruuꝫ
ſit fluidũ ⁊ liquidũ a p̃ncipio indiget coagulatiõe ⁊ fixio
ne.nũc aũt nã ſaturni eſt frigida ⁊ ſicca vt ponit̃ ab aſtro
logis.de rõne aũt talis eſt coagulare: iõ indiget p̃ puer fa
bricatiõe ſaturni.in 2⁰ võ mẽſe dñatur iuppiter qui ponit̃
calidus ⁊ hũidus de cu⁹ rõne eſt dare vitã.cũ vita ſtet in
ꝓportiõe calidi ⁊ hũidi.in 3⁰ menſe dñatur mars q̃ ponit̃
calidus ⁊ ſiccus: ⁊ qꝛ in 3⁰ mẽſe oꝫ formare oſſa: vt ſint ſu
ſtentamentũ toti⁹ corporis que q̃dẽ oſſa fiũt a calo aſſan
te: iõ tũc eget nã ꝓprietate martis.in 4⁰ aũt mẽſe dñatur
ſol qui eſt p̃n^m virtutis vitalis: ⁊ tũc apparẽt opa vite ma
nifeſte.qꝛ incipit moueri manifeſte: ⁊ tũc eſt virt⁹ cordis
magis in ſuo vigore ⁊ poteſta: e.in 5⁰ aũt mẽſe dñat̃ ven⁹.
qui eſt p̃ncipiũ appetitiue virtutis ⁊ eſt calidus ⁊ hũidus
cuius nã ꝓportionat̃ ꝯni ſpũuꝫ ⁊ nutrimenti cordis ⁊ to
tius corporis.6⁰ aũt menſe dñatur mercurius: ⁊ tunc inci
pit ei copulari aliq̃ diſpõ ad cognitõeꝫ: qꝛ eſt p̃n^m ſciarũ ⁊
artificioꝝ.in.7.võ dñat̃ luna q̃ eſt hũida: ⁊ qꝛ hũidum eſt
cõueniẽs nutrimentũ vite ⁊ eſt ꝯpletũ dñiũ.7.planetaꝝ.
iõ ſi oriat̃ fetus in 7⁰ põt viuere. Si aũt oriat̃ ante.7.mẽ
ſem nõ viuit vtplm.qꝛ nõ eſt cõpletũ adhuc dñiuꝫ oĩum
7.planetaꝝ que regnant̃ ad vitã.in.7.aũt ſic.q̃re ⁊c̃. Et qꝛ
planete nõ ſunt niſi.7.ideo poſt dñium planete ſeptimi ⁊
inferioris.ſ.lune reincipit dñari ſaturnus in.8.mẽſe: ⁊ qꝛ
ſaturnus eſt frigidus ⁊ ſicc⁹: ⁊ p̃ ꝯñs vite inimicus: qꝛ vita
ſtat cũ calido ⁊ hũido: iõ nat⁹ in.8.mẽſe nõ viuit. ⁊ qꝛ poſt
ſaturnũ dñat̃ iuppiter in.9.mẽſe: qꝛ eſt nãe calide ⁊ hũide
⁊ vite amicus: iõ in.9.mẽſe vtplm viuit. ¶ Sꝫ aduertẽ^m
ꝙ q̃̃uis dcm̃ ſit ꝙ puer nõ viuit in.8.mẽſe h̃ hꝫ veritatem
vt in pluribus: tñ aliqñ ꝯtingit ꝙ viuit in.8.mẽſe. vñ dicit
phs 9⁰ de hyſto.aĩaliũ.ꝙ apud egyptũ fuit quedã mulier
que pepit in.8.mẽſe ⁊ vixit puer. Et cã hui⁹ potuit eſſe: qꝛ
qñ mulier dꝫ parere in.7.menſe ⁊ differt̃ ad.8.poſe eſt ꝙ
mater ſit bñ ꝯnata.⁊ ꝙ puer ſit bñ viuax: lꝫ habuerit ali
quã paſſioneꝫ: ⁊ iõ põt liberari in vno mẽſe.ſ.in.8.dato ꝙ
nõ differat vſq; ad nonuꝫ.tñ h̃ eſt vt in paucioꝛib⁹: ſed vt
in pluribus moriunt̃ in.8.ſimilr̃ etiaꝫ q̃uã q̃̃ dcm̃ ſit ꝙ in
nono viuãt: h̃ tñ eſt vt in plurib⁹. ſed aliqñ cõtingit ꝙ ẽt
morit̃ in 9⁰ ꝓpter aliquã cãm nõ nãlem ex qua tũc rum
punt̃ pãniculi: vel ẽt naturalẽ.nam cũ partus ſit quedam
criſis vt dictũ eſt: ſicut in die.7.vel.9. põt aliqñ accidere
criſis mala ⁊ mors non ratione dici de ſe: ſed ratione alte
rius male diſpõnis: ita etiaꝫ in menſe.7.⁊ nono põt aliqñ
accidere mors. ¶ Et ex his patet ſolutio ad rationes in
oppoſitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sed quicũq; opinati ſunt habere puerũ tp̄s plus.x.menſibus.iam.n.multotiens hoc audi ui: extraxerũt hoc mõ quo debeo dicere.**

¶ Hic ponit opinionẽ quoꝛũdã. Et p̃mo facit hoc. 2⁰ oſten
dit cãm deceptiõis eoꝝ.2ᵃ ibi.(Qñ matrices acceperit.)
In p̃ma pte dicit ꝙ quicunq; ſunt opinati pueri hr̃e plus
tp̄s q̃̃.x.mẽſes. ſup.tales aliqñ errãt: ⁊ ꝙ aliqui ſint tales
cõfirmat dicens.iam.n.audiui multotiens.ſup.tales opi
nantes: ꝙ illi extraxerunt.i. ſic opinati ſunt. hoc mõ quo
debeo dicere.i.⁊ errauerunt ꝓpter cauſam quã ſtatim di
cam tibi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Quãdo matrices ſp̄m acceperũt in ſeipſas a ventre vẽtoſitatẽ p̃hẽte inflabunt̃. ſi.n.hoc poterant vel putãt vti mulieres ad ſe habere: tunc ⁊ ſi menſtrua nõ extra cõuertant̃ in matricibus ⁊ fuerint diuturnioꝛa: ſemꝑ defluunt in matrices: eſt quideꝫ quãdo a vẽtoſitate que eſt a vẽtre.eſt aũt q̃ñq; ⁊ calefacta.ſed etiã tũc in vtero putãt habere mulieres tanq̃̃ mẽſtruis nõ egredientib⁹ ⁊ matricibus inflans: deinde quãdo mẽſtrua rumpunt̃ ſpontanea: aut aliȷs ſuperdeſcẽdentibus ad matrices ⁊ ducẽtibus deorſuꝫ prioꝛa: ⁊ ventoſitas egreſſa eſt.**

¶ Hic oſtendit que eſt cā quare iſti putabāt ꝙ mulier tardet partū vltra decimū menſez:cū tñ ſm veritatē pariat in nono menſe.⁊ p̄mo p̄mittit quedā vtilia ad ꝓpoſituz. 2° declarat ꝓpoſitū.ſcđa ibi.(Et multis itaqꝫ confeſtiz.) In p̄ma pte dicit ꝙ qñ matrices acceperint in ſeipſis ſpiritum.i.ventoſitatē:inflabunt a ventre p̄bente ventoſitatem.i.a ſtōaco in quo generat̄ ventoſitas que mittitur ad matricē.fit.n.hoc.i.pōt accidere hoc vtiqꝫ ꝑ ēt:qꝛ mulieres.i.matrices poterunt a ſe hr̄e ventoſitatez:⁊ tunc ſi menſtrua nō exītia.i.nō egredientia ↄuertant̄.i.detineātur:in matricibus ⁊ fuerint diuturniora.i.⁊ longo tēpore retineant̄:ſemꝑ defluunt in matrices.ſupp. ⁊ tunc ex eis fit aliqñ mola:eſt quidē quādo ventoſitate que eſt in vētre.ſup.inflatur matrix:eſt aūt quādoqꝫ.ſup.matrix:calefacta.ſup.ex ſe:ita ꝙ de ſe generat ventū.ſed aūt: pro tūc putant mulieres hr̄e in vtero:tanqꝫ mēſtruis nō egrediētibus ⁊ matricib⁹ inflatis.ſup.⁊ hoc eſt quādo adeſt mola dictū eſt.i.contingit:quādo.i.aliquādo: ꝙ mēſtrua rūpuntur ſpontanea.i.a nā:aut alys.ſup.cauſis:ſemꝑ deſcēdentibus.ſup.menſtruis ad matrices:⁊ ducentibus deorſum.i.extra pora.ſ.menſtrua detenta:⁊ ventoſitas.egreſſa eſt.ſup.⁊ tunc ceſſat inflatio.ſup.⁊ ex hoc accidebat deceptio:qꝛ putabat ſe eſſe p̄gnantē ⁊ nō erat. ¶ Juxta iſtā partē aduertendū ꝙ intentio Hypo.in his verbis eſt habere ꝙ aliqñ cōtingit diſpō in matrice que eſt ſimilis diſpoſitioni mulieris p̄gnantis.ſ. qñ inflat̄ matrix ⁊ auget̄ ⁊ detinent̄ menſtrua. naꝫ poſſibile eſt ꝙ infletur matrix ex ventoſitate contenta in ea ⁊ cōſtringat̄ circa eam:ſiue illa ventoſitas generet̄ a calore ꝓprio vel extraneo calore generet̄ in alio.ſ.in ventre.⁊ tranſmittat̄ ad matricez: ⁊ tunc ſi retineant̄ menſtrua ⁊ nō egrediant̄ putantur ꝙ mulier ſit grauida ⁊ nō eſt.⁊ nō ſolum pōt h̄ deceptio fieri ex ventoſitate incluſa in matrice. ſed etiā ex ſpermate mulieris detento.⁊ ideo Auicē.in 9° de aīalibus.⁊ 3° cañ. dicebat ꝙ aliquādo accidit gnātio in matrice hoc mō.qꝛ menſtruū aut ſperma mulieris cōuertit̄ in molā carneā. ¶ Propter qđ ſciendū ꝙ ſicut appꝫ per Auic.3° cañ.duplex eſt mola.ſ.vera ⁊ nō vera.mola non vera eſt qñ matrix apparet inflata ⁊ retinent̄ menſtrua:⁊ h̄ pōt fieri vel ex ſola hūiditate ⁊ caliditate vel ex ſola ventoſitate cauſata ex caliditate vel matricis vel alterius membri circūſtantis:⁊ tunc cura eius ⁊ remotio fit cum remouentib⁹ ⁊ diſſoluentibus ventoſitatē. ¶ Alia eſt mola vera.ſ.quādo in matrice generat̄ aliquid qđ peruenit ad formā carnis:nō tamē peruenit ad formā fetus:⁊ h̄ mā aliqñ generatur in coytu vt quādo mulier eſt calida ⁊ vir frigidus ⁊ ſpermatizat anteqꝫ vir.⁊ tūc matrix recipit ꝓpriū ſperma ⁊ circa illud cōuertit̄ ⁊ conſtringitur: ⁊ poſtea reſpuit ſperma viri:⁊ tunc attrahit ſanguinez ⁊ auget̄ ⁊ cōuertit̄ in carnem que dicit̄ mola carnea. ⁊ tunc mulieres decipiunt̄ ⁊ putāt ſe eſſe p̄gnantes ⁊ nō ſunt.aliqñ aūt accidit ex eo ꝙ mulier ſomniat ⁊ ſpmatizat in ſeipſa:⁊ illud ſperma retinet matrix:⁊ tunc ſi in matrice reperiat̄ caliditas tēperata conuertit̄ id ſperma in carnē ⁊ augetur a ſanguine menſtruo ꝓcedente ex venulis matricis que ptingūt vſqꝫ ad illud fruſtuz carnis. aliquādo aūt generatur hoc fruſtū carnis ex ſanguine menſtruo ſolum qđ patitur indigeſtionez ⁊ retinet̄ in matrice ⁊ indureſcit aliqñ in tm̄: vt dicit ph̄us 4° de gnātione aīalium. vt vix poſſet ſcindi cū ferro.ita ꝙ pōt ibi generari mola vera ſine ſpermate ⁊ deuenire ad formā carnis; qꝛ vt ibi dicit ph̄s mulier pōt generare ex ſe vſqꝫ ad aliqđ ſi in ipſa ſit caliditas conueniens ⁊ mā:ſicut videmus ꝙ in matricibus gallinaruꝫ generant̄ oua ſine eo ꝙ calchentur a gallo que dicuntur oua ſterilia.ita etiā mulier pōt generare aliquid ex ſeipſa ⁊ non eſt inconueniēs ꝙ in ea generet̄ aliquid animatū anima vegetatiua:nō tñ anima ſenſitiua: ⁊ ideo mola nō eſt aliqđ nāle:ſed p̄ter nām. ¶ Et ex h̄ appꝫ que ſit mola nō vera.ſ.que fit a ventoſitate vel humiditate ſola:qñ aūt vlterius fit carnis gnātio ſine aliqua organizatiōe dicitur mola vera:⁊ h̄ eſt qđ dicit Hyppo.qꝛ.ſ.inflatur matrix ⁊ mēſtrua retinentur: ⁊ tunc mulieres apparent pregnantes ⁊ nō ſunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multis itaqꝫ confeſtiz poſt purgationem matrices aperte ſunt. ⁊ ad teſticulū ↄuerſe ſūt ⁊ coeuntes cū viris mulieres cōceperūt ad ſe eodē die aut ſimul paucis diebus:putāt autez mulieres inexperte haꝝ rōnū ⁊ cāuz illo tempore in ventre habere tūc qñ mēſtrua nō egrediebant̄ ab ipſis ⁊ matrices inflate erāt.

¶ Hic declarat ꝓpoſituz:⁊ dicit. ⁊ multis itaqꝫ.ſ.mulieribus.cōfeſtim poſt purgationē menſtruoꝝ.ſup.taliū. matrices ſunt conuerſe.ſ.ad diſpōnem nālem:⁊ cōuerſe ſunt ad teſticuluz.i.ad actum teſticulorū qui eſt actus generationis.ſ.recipiendo ꝓprium ſperma:ita ꝙ tunc putāt eſſe p̄ncipiū generationis vel ip̄regnationis ⁊ nō eſt: ⁊ coeuntes tunc mulieres cum viris cōceperunt a ſe ipſis eodem die aut ſimul in paucis diebus. ſup. ⁊ poſtea per aliqđ tēpus matrix eycit ſperma mulieris ⁊ recipit ſperma viri: ⁊ tunc incipit generatio pueri : ⁊ ſic decipiūtur mulieres: aūt pro quia:mulieres etiā ex parte harū rōnum ⁊ cauſꝫ. ſup.nunc dictarū:putant illo tēpore.ſ.in p̄ori tēpore quādo retentū fuit ꝓpriū menſtruū:hr̄e in vētre.ſup.cum tñ adhuc nō hēant ⁊ putāt hoc maxime.ſup. qñ mēſtrua nō egrediebant̄ ab ipſis ⁊ matrices erāt inflate. ¶ Et notādūz ꝙ h̄ dcm̄ cōſonat ei qđ dicit Ax.9.de hyſto. aīaliuz. dicit.n.ſic.multotiēs.n.ſpumoſis factis matricib⁹ añrius poſt hoc aūt appropinquātes ⁊ cōcipiētes illud putāt eſſe p̄ncipiū cōceptiōis per qđ viſe ſunt ſignis ſilib⁹ ⁊c̄.

Quod autem nō eſt diuturnū.x.menſibus habere in vtero dicam.

¶ Poſtqꝫ oñdit q̄ ſit cā part⁹ tam p̄ncipalis qꝫ imediata: ⁊ tā ex parte pueri:qꝫ etiā ex pte matricis:oſtēdit etiā qđ eſt tp̄s part⁹ nāle: qꝛ vltimū tp̄s in quo egredit̄ a matrice dixit eē decimū mēſem. In pte iſta aſſignat cām dcōrū.ſ.q̄re part⁹ nālis non extendit̄ vltra tp̄s.x.menſiū. Et duo facit.qꝛ p̄ facit hoc. 2° ꝓpoſitū declarat.2° ibi.(Nutrimētū ⁊ augmētū.) In p̄ma pte dicit.ego aūt dicā.i.declarabo.ꝙ mulierez.ſup. hr̄e in vtero.ſup.fetū nō eſt diuturnius.x.menſib⁹. ¶ Ex qbus verbis appꝫ ꝙ termin⁹ lōgior part⁹ nālis eſt decimus mēſis nō ꝙ ꝑ h̄ excludat gn ſeptimus vel non⁹ ſit ēe nālis.ſed qꝛ nō ſunt termin⁹ vltim⁹:iō nonus mēſis eſt magis nālis termin⁹ aliquo alio.Cui⁹ rō eſt.qꝛ nālia ſunt q̄ accidūt vt in plurib⁹.nūc aūt in pl̄ib⁹ accidit part⁹ in.9. mēſib⁹ qꝫ i alys. q̄re ⁊c̄. ¶ Jtē ꝑ h̄ ēt nō excludit gn pt⁹ poſſit eē nālis in termio lōgiori:ſic dicit ph̄s ꝙ q̄dā pepit in q̄rtodecimo.tñ qꝛ ille termin⁹ accidit vt in pauciorib⁹: iō Hyp.ſolū poſuit.x.mēſez vt.ſ.dicebat̄. ¶ Deiñ cū.d.

¶ Nutrimentū ⁊ augmentū quidē a matre deſcendēs nō ampli⁹ ſufficiens puero eſt.quādo x.menſes aduenerint ⁊ embrio augeat̄. attrahit.n.ad ſe ſanguinē dulciſſimū: pariter aūt ⁊ a lacte auget̄ paꝝ:cū aūt ipſi rariora h̄ fiunt: ⁊ groſſior exiſtēs puer petens plus nō exīte nutrimento calcitrat ⁊ pāniculos rumpit.

¶ Hic declarat qḋ ꝓpoſuit. Et tria facit. q̄ primo oſtendit cām quare partus nālis nō tranſgredit̄ .x. mēſes. 2° q̄ circa decimū menſes accidit diuerſificatio partus. q̄ aliqñ aduenit circa pncipiū decimi mēſis: ⁊ aliqñ circa mediū. ⁊ aliqñ circa finē oſtēdit cām illius diuerſitatis: ⁊ 3° cōcludit ꝓpoſitū pncipale declaratū. 2° ibi (Et mulieres primo pariētes.) 3° ibi. (Hac aūt rōne.) Juxta primā partē notādum ꝙ Hypo. in his verbis aſſignat cām q̄re part⁹ nālis nō ꝓlongat̄ vltra decimū menſes. Propter qḋ intelligendū ad cōplete intelligēdū dcm̄ Hypo. ꝙ ſicut ſupra dicebat̄ cā q̄re mulier nō portat fetū vltra .x. mēſes ē duplex. vna eſt ſūpta ex parte nāe. 2ª eſt ſumpta ex parte opationis nāe. cām quidē ſumptā ex parte nāe tangit hic in littera. ⁊ eſt defectus nutrimēti fetus circa .x. menſes: quem defectū ſentiēs fetus calcitrat ⁊ rūpit pāniculos: quibus ruptis exit fetus ex matrice: ⁊ ꝙ h̄ cā ſit ſumpta ex parte nāe ſatis appet: q̄ nutrimētū ſe tenet ex pte nāe. ¶ Cā aūt hui⁹ cauſe. ſ. q̄re tūc deficit nutrimentū eſt duplex: vt Hyp. inſinuat. vna eſt: q̄ fetus exiſtēs in vtero nō nutrit̄ ex quocūq̧. ſed ex dulci. naꝫ ſicut appet per Gal. in .4. de ſimplici medicina. ſolū dulce ē natū nutrire. ⁊ q̄ ſanguis talis deficit puero magnificato in matrice vltra .x. mēſes: iō vltra .x. menſes nō ſtat fetus in matrice. ⁊ hanc primam cāꝫ tangit cū dicit. attrahit. n. ad ſe ſanguinē dulciſſimū.

2ᵃᵐ cām tangit ſtatim poſt cum dicit. pariter autē. ⁊ ſtat ſcḋa cā in hoc. q̄ in ꝓceſſu tēporis ip̄gnationis nā deriuat ſanguinē purū ex matrice ad mām̄illas ꝓpter finē. ſ. vt fetus nutriat̄ extra matricē ex lacte gn̄ato ex ſanguie tranſmiſſo ad mām̄illas ex matrice: eo ꝙ in matrice non pōt fetus hr̄e totū eius cōplementū. q̄ lac eſt cib⁹ magis ꝓportionalis ipſi puero q̄ eſſe poſſit: eo ꝙ generat̄ ex ſanguine mēſtruo ex quo nutriebat̄ fetus in matrice: operationes. n. nature ſunt ordinate ⁊ paulatine. q̄ ḡ circa decimū menſes vel ante multū deriuat̄ de ſanguine puro ex quo debebat puer nutriri ad mām̄illas: ideo tunc deficit nutrimentū puero circa matricē: quē defectū puer percipiens ⁊ appetens multū calcitrat ⁊ calcitrādo rumpit pāniculos quibus ruptis egredit̄ foras. Scḋa aūt cā exitus fetus ex matrice: quā nō ponit expreſſe: ſed innuit ipāꝫ ſumitur ex parte opationis nāe: ⁊ h̄ merito. q̄ partus cum ſit quedā opatio nālis: ideo periodus qui cōtingit in ipſo pncipaliter ad opationē nāe dꝫ referri: nunc aūt in periodis cōcurrit motus duplicis nāe. ſ. nāe vlis ⁊ nāe particularis: ⁊ ſꝫ hoc accidit ꝙ periodus partus diuerſificat̄: ita ꝙ quidā ſit in .7. menſe quidā in nono. quidā vero protellat̄ ad decimū: ⁊ aliqñ ad vndecimū: ⁊ ſm̄ h̄ accidit ꝙ tēpus partus correſpōdet tēpori formatiōis fetus: ſm̄ quē modū: dicit Auicen. 3° can̄. cap° de gn̄atione embrionis: ⁊ Halyabbas 3° theorice. cap. de anothomia matricis. ꝙ tēpus motus eſt duplū ad tēpus formatiōis fetus. tp̄s vero partus ſit poſt triplicationē temporis illius: ita ꝙ ſi puer formetur in .30. diebus: tunc mouebit̄ in .90. qui ſunt tres menſes. ⁊ tunc in triplo eorūꝫ oritur. ſ. in .9. menſe: ⁊ ſic de alijs: lꝫ non ſit omnino in hoc ſimilitudo: vt dicit Auic. in ſuo 9° de animalibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et mulieres primo parientes h̄ patiunt̄ magis: deficit. n. nutrimentū pueris ad ſufficiētiā vſq̧ ad .x. mēſes. plus deficit aūt his ꝓpter h̄. ſunt aūt h̄ que purgant̄ a menſtruis plurimis. alie vero paucioribus hoc aūt ſemp ſit: ⁊ nāe ⁊ in genere matricū eſt: que aūt mēſtrua modica tranſmittūt: nutrimētū rarius ſe p̄bēt pueris vltimo tēporis: quādo vtiq̧ ergo ſuperiori nutrimēto indigēt faciūt calcitrare: ⁊ ante .x. menſes egredi. paruꝫ eni ab ipſis egredit̄ ſanguis: ſic aūt in plus accidit ⁊ ſine lacte magis eē has mulieres que modica menſtrua mittūt: duriores enim carnis ⁊ denſe carnis ſunt.

¶ Hic oſtēdit cām quare dato ꝙ partus nō extendat̄ vltra .x. menſes: tn̄ accidit diuerſificatio partus circa illud tp̄s. q̄ aliqñ accidit partus in fine decimi mēſis: aliqñ in medio: aliqñ in pncipio: aliqñ in fine noni. ⁊ dicit. ꝙ de numero mulierū ille que ſunt primo pariētes. i. que citius pariunt: patiunt̄ hoc. ſ. ꝙ minus multiplicant nutrimentuꝫ pueri. magis. ſupp. q̄ patiantur h̄ tarde parientes. deficit eniꝫ. ſup. in eis citius. nutrimentū pueris ad ſufficientiaꝫ ad plus vſq̧ ad .x. menſes. tunc ponit aliam cām: deficit aūt. pro etiaꝫ. ſup. nutrimentum. ꝓpter hoc. i. ꝓpter hanc cām. aūt pro q̄. de numero mulierū ſunt. ſup. quedā que purgantur. a plurimis. ſup. menſtruis. ⁊ iſte multiplicant multū de menſtruo circa matricē: ex quo nutritur ⁊ augetur fetus. alie vero paucioribus. ſ. menſtruis purgant̄. h̄ aūt ſemper ſit in nā. i. ex ꝯ̄ne naturali. ⁊ eſt in genere. i. ex diſpōne matricū. que aūt tranſmittunt modica mēſtrua hoc p̄bent pueris nutrimentuꝫ rarius. i. paucius. in vltimo tēporis quādo vtiq̧ indigent. ſup. pueri. nutrimento groſſiori. ſupp. q̄ prius. faciunt calcitrare ⁊ egredi. ſup. ex matrice ante .x. menſes. enim pro q̄. parū ſanguinis egredit̄ ab ipſis. ſup. ad fetū. ſic aūt ⁊ in plus. i. ſm̄ plurimū accidit ⁊ ſine lacte. i. cū modico lacte: vt dictū eſt ſupra. magis eſſe has mulieres que mittunt modica menſtrua: duriores eniꝫ carnis ſunt. ſup. q̄ alie: ⁊ denſe carnis: ita ꝙ dēſitas carnis eſt cauſa paucitatis mēſtruorū. ¶ Ad euidētiam hui⁹ partis eſt intelligenduꝫ ꝙ Hypo. in his verbis vult nobis oſtendere cauſam quare accidit diuerſitas in forma partus circa .x. menſes: quia lꝫ decimus menſis ſit terminus vltimus partus naturalis: tamē quedā pariūt in fine: quedam in medio: quedā in pncipio. Ratio autē hui⁹ diuerſitatis non eſt ſumpta ex parte nature de ſe: q̄ nā ſemp ordinate: ⁊ eodē modo ꝓcedit de ſe. ſed ſumitur ex parte nāe. nam omnis inordinatio ſumitur ex parte materie in periodis vel alti: vt Gal. circa pncipium tertij de creticis. ⁊ ideo dicebat̄ primo de feb. ꝙ ordo in periodis feb. ſumitur ex operatiōe nature. ꝙ aūt ſit diuerſitas in periodis fe. tertiane vel quartane vel quotidiane non eſt: niſi quia ſiūt ex diuerſis hu. ſed rōne nature de ſe ſemper eſſet idem ordo in eis: vt dicit Auic. quarto can̄. ⁊ eodem modo cum partus ſit operatio nāe de ſe ſemp in eodem periodo fieret: ſed ꝙ accidat h̄ diuerſitas eſt ex parte materie pu. ex parte nutrimenti pueri. nutrimentū eni ſe tenet ex parte nāe: ⁊ hec eſt cauſa diuerſitatis partus: quā hic ponit Hypo. nam ille mulieres in quibus deficit nutrimentū citius puero in matrice citius pariunt. ⁊ ille in quibus tardius deficit tardius pariūt. cā aūt q̄re quibuſdam mulieribus citius vel tardius deficit nutrimentum. hic aſſignat̄ ab Hypo. duplex. prima eſt ſumpta ex cōſuetudine pariendi. nam in illis mulieribus citius deficit nutrimentū que nō ſunt cōſuete parere: eo ꝙ in eis minus deriuatur de ſanguine ad matricem ex quo debet nutriri q̄ in cōſuetis: ⁊ per ꝯ̄ñs citius deficit nutrimētuꝫ eis ⁊ citius pariūt ⁊ hoc merito: q̄ ſicut apparet per Gal. circa finem ſexti de interioribus operatio frequens mēbri attrahit ſanguinē multū ⁊ nutrimentū ad ipm̄: ꝓpter qḋ dicit ꝙ virga magnificat̄ in vtentibus multo coytu magis q̄ in alijs: ⁊ Auicen. dicebat tertia fen. primi canonis. ꝙ aſſuetus exercitari ſi exercitium derelinquat cadit in

fundación Uriach

ethicam.cum ergo partus ſit exercitiū ꝛ motus quidā: ideo que ſunt magis cōſuete īpregnari magis hn̄t de nutrimento fetus: ꝛ per ꝯñs tardius pariunt. q2 lōgiori tp̄e pōt in eis ſufficiēter nutriri: ꝛ que ſunt minus cōſuete citius pariūt. ℂ Alia cā eſt ſūpta a re nāli: vt illa mulier q̄ magis abūdat mēſtruis magis h3 de nutrimento fetus: ꝛ que minus abūdat minus h3 de nutrimento. ꝛ per ꝯñs citius parit. nūc aūt ſanguis mēſtruus eſt nutrimentū fet⁹: nō tñ quicūq3 ſanguis menſtruus. ℂ Propter qđ notandū3 q̄ ſanguis menſtruus pōt mihi duo noiare. vno⁹ pōt accipi ſtricte: ꝛ tūc ſolū īportat illam ſuperfluitatem que egredit̄ quolibet menſe a muliere: que eſt ſanguis impurus ꝛ feculentus: ꝛ talis ſanguis menſtruus nec eſt mā generationis nec eius nutrimentu3. ꝛ talis eſt qui cōſeruat̄ tēpore part⁹: ne aperiatur os matricis ꝛ fiat aborſus: ſed expellit̄ poſtea cōtinue poſt partū vſq3 ad. 30. dies in pariente maſculū vel. 40. in pariente femellā3: vt ſupra dicebat̄. ℂ Alio mō pōt accipi ſanguis mēſtruus large pro omni ſanguine puro vel īpuro qđ requirit̄ ad gn̄ationē3 vel nutricationē fetus qui deriuat̄ ad matricem. ꝛ h̄ mō ſanguis menſtruus dicit̄ nutrimentū fetus q̄tū ad partē purā: que eſt in eo. modo illa mulier que h3 plus de menſtruis ꝛ de lacte. ſignū eſt etiā q̄ h3 plus de ſanguine bono ꝛ laudabili. ſ. mēſtruo. q2 ſuꝑfluitas proportionari d3 ei qđ eſt purum ſm̄ nām vt cōtingit in egōne ꝛ vrina: ſed in diſpōne innāli id non oportet. q̄ aūt vna mulier plus habeat de nutrimēto q̄ alia pōt cōtingere ex duobus: vt Hyp. inſinuat in littera. q2 vel cōtingit ex parte diſpōnis ſube matricis: vl̄ ex parte ꝯ̄nis. ex parte quidē ꝯ̄nis naturalis: q2 mulier calide ꝛ humide ꝯ̄nis multum abūdat in ſanguine menſtruo. mulier aūt ſicce ꝯ̄nis ꝛ vehementis caliditatis pau̅ hab3: adeo q̄ aliq̄ tales ꝑuant̄ mēſtruis: vt dicit ph̄s 2° de gn̄atiōe aīaliū. ꝛ ideo mulieres calide ꝛ humide ꝯ̄nis tardius pariūt: ſicce aūt ꝯ̄nis calide vel frigide minus abundant menſtruis ꝛ nutrimēto fetus: ꝛ iō citius pariunt. ℂ Alia cā ſumitur ex diſpōne matricis. q2 mulieres que habēt ſolidas ꝛ denſas matrices paru3 habent de ſanguine menſtruo. quia ꝑpter denſitatē carnis deriuat̄ parum de ſanguine ad ipſas: que aūt habēt matrices raras plus habent de menſtruis ꝛ plus de lacte: et ideo tardius pariunt. ꝛ has omnes cauſas inſinuat in littera. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Hac aūt rōne: q2 deficiēte nutrimēto egredit̄ embrio: niſi aliqua paſſio violēta accidat.

ℂ Hic cōcludit ꝑpoſitū3. ꝛ dicit. aūt ꝑ igit̄. hac rōne. i. ꝑp cām nunc dictā. deficiēte nutrimēto embrio mouet̄ ſiue egredit̄. ſup. ex matrice in tēpore predicto ꝛ nō ante: niſi paſſio violenta accidat. ſup. puero vel matrici: ꝑpter quā puer cogatur exire vel matrix ipſum expellere: vt ſupra dicebatur. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Teſtimoniū aūt eſt auis que fit ex vitello oui hoc modo: accubante matre calefit ouū: ꝛ qđ exiſtit in ouo a matre mouet̄. calefactū aūt qđ exiſtit in ouo ſpūm h3 ꝛ attrahit alium frigidū ab aere per ouū. ouū. n. rarum ita tanq̄ aptum ſpūm attractū ſufficientē ire exiſtēte inferius ꝛ auget̄ auis in ouo ꝛ articulat̄ hoc mō ꝛ ſimili quo ꝛ puer. ſicut ꝛ prius dictū eſt a me. fit aūt ex vitello oui. nutrimētū aūt ꝛ augmētū eſt ab albo qđ eſt in ouo. ꝛ hoc vtiq3 manifeſtu3 eſt oībus factū quicūq3 ꝛ intellectū intendūt.

ℂ Hic declarat quoddā dictū per quoddā ſimile ſenſatū: dixit enim q̄ cā partus eſt calcitratio pueri: ꝛ poſuit q̄ h̄ calcitratio fit quādo deficit nutrimentū. Hic declarat h̄ per ſimile ſumptū in gn̄atiōe aīaliū gn̄atorū ex ouo oſtēdens q̄ ſimili mō fit egreſſio aīalis ex ouo ſicut fit egreſſio pueri ex matrice. ꝛ ꝑpter eandē cā3. Et circa hoc duo facit. q2 p̄mo adducit ſuū ſimile. 2° adaptat illud ad ꝑpoſitū. 2° ibi. (Ita aūt ꝛ puer.) p̄rima in duas. q2 primo vt oſtēdat ſimilitudinē ꝑfecte inter egreſſionē3 auis ex ouo ꝛ aīalis ex matrice: oſtēdit modu3 gn̄onis auis ex ouo. 2° oſtēdit modū egreſſionis auis ex ouo. que quidē egreſſio eſt eius partus. ſcđa ibi. (Quādo aūt deficit nutrimētū) In p̄ma p̄te dicit. teſtimoniū aūt eſt. ſ. q̄ calcitratio ꝛ defectus nutrimenti ſit cauſa partus. q2 auis fit ex vitello oui. hoc mō accubante matre calefit ouu3. ꝛ qđ exiſtit in ouo mouetur a matrice. i. a calore matricis. qđ aūt exiſtit calefactū in ouo h3 ſpm̄. ꝛ attrahit alium. ſ. ſpm̄ frigidum ab aere. per ouum. i. per poroſitatē3 oui. ouum. n. rarū eſt ita tanq̄ aptum ſpm̄ ſufficientē. i. vt ſpūs attractus ſufficienter penetret: ꝛ ire. ſup. poſſit exiſtenti inferius. i. ad ſpiritum qui exiſtit intra ouum ꝛ auget̄ auis in ouo ꝛ articulat̄ hoc modo. ꝛ pro. i. ſimili. ſ. modo: quo ꝛ puer. ſup. dearticulatur in matrice: ſic p̄us dictu3 eſt a me: fit aūt auicula ab albo qđ eſt in ouo: nutrimentū aūt ꝛ augmentu3 ex vitello oui. ꝛ hoc vtiq3 factum eſt manifeſtū omnibus quicūq3 intendūt intellectu. i. omnibus rōnem habentibus. ℂ Iuxta iſtam partē notandū q̄ Hypo. volens declarare per ſimile ea que dixit de partu fetus humani accepit ſimile in animalibus generatis ex ouo. ꝛ p̄mo oſtēdit modū generationis animaliū ouantiu3 vt perfectius oſtenderet modū exitus eorū ex ouis. oſtendens aūt modum gn̄onis eorum tetigit ſimilitudinē quātū ad duo. ſ. q̄tum ad p̄ncipia gn̄ationis aīalis. ꝛ quātū ad id qđ ꝯſeruat generatū. quātū aūt ad p̄ncipia gn̄ationis oſtendit h̄ ex parte duo2. ſ. q̄tum ad p̄ncipiū efficiens: ꝛ quātu3 ad p̄ncipium mālē. quātū quidē ad efficiens. q2 ſicut in gn̄atione hoīs cōcurrit ſpūs gignitiu⁹: ita etiā in gn̄atiōe aīalium generatorū ex ouo. ꝛ hoc p̄ncipiu3. tangit cum dicit. Calefactū aūt qđ exiſtit in ouo ſpūm h3. vnde ſicut ſperma iniectū in matricē calefit ꝛ h3 ſpūm: vt dicebat Hyp. in p̄ncipio hui⁹ libelli. ita etiā in ouo: tñ q2 ouu3 eſt extra matrē ſi d3 calefieri ſpūs incluſus in ouo: q2 eſt debilis caliditatis a p̄ncipio: op3 vt incubetur a matre. ꝛ calefiat vt eius potentialis caliditas reducat̄ ad actū: que caliditas reducta ad actu3 agit in mām pulli: ex qua fit auis: ꝛ non eſt imaginandū q̄ oporteat ouū incubari a matre: q2 mater det ouo p̄ncipiū generationis: eo q̄ mater eſt ſolū p̄ncipium paſſiuū exhibēs mām fetui: vt declaratu3 fuit ſupra. ſatis eni3 poſſent incubari oua ſterilia vt aliquid naſceret̄ ex eis. q2 nunq̄ naſceret̄ niſi femina applicaretur maſculo: ſed in ouo nō ſterili eſt ſpūs gignitiuus incluſus qui eſt p̄ncipium efficiens auicule. ꝛ ideo dicebat ph̄s 3° de gn̄atiōe aīalium. q̄ in ouo eſt tres ſubas reperire. p̄ma eſt p̄ncipiū ſeminale qđ eſt in p̄te acuta oui. ꝛ h̄ eſt loco ſeminis maſculi. ſcđa ſuba eſt vitellū ex quo fit auis. 3ª ſuba eſt albumen ex quo nutrit̄. ſed q2 ouu3 eſt extra matricē infrigidat̄ ab aere: ita q̄ in eo eſt calor modic⁹. ꝛ q2 in generatiōe requirit̄ multa caliditas: ideo op3 q̄ incubent̄ a matre: imo aliq̄ nō o3 q̄ incubent̄ a matre oua aīalium quadrupedū: vt dicit ph̄s 3° de gn̄atione aīaliū. ſed ſufficit q̄ ouū ponat̄ in loco calido. oua aūt bipedū ſic. ꝛ ideo cōtingit q̄ in t̄pe calido: vt ibi dicit Ar. magi gn̄ant̄ aues q̄ in frigido. ꝑp qđ talis incubatio ſolū fit vt calitas ſpūs qui eſt in ouo deducat̄ ad actū per caliditatē acquiſitam ab alio. ꝛ q2 magis ei eſt ꝑportiōalis caliditas matris q̄

aeris vel alterius rei. ⁊ iõ incubant: ⁊ ſicut ſpũs exiſtẽs in matrice attrahit ad ſe ſpm̃ frigidũ vt cõſeruet: ita ẽt ſpũs ille gignitiu⁹ qui eſt in ouo attrahit aliũ frigidũ per poros teſte oui. qꝛ lʒ illa teſta ſit dura: eſt tñ rara in tm̃ ꝙ illa raritas ſufficit ad attrahendũ aerẽ. ⁊ cauſa hui⁹ dicta fuit a pñcipio libri ſupra. ¶ 2° oſtẽdit ſilitudinẽ q̃tum ad pñ^m mãle inter iſta. vnde cõueniunt in hoc. qꝛ ſicut in matrice requirit mã gñõnis fetus: ita ⁊ in ouo. nam vitellũ in ouo ꝓportionat ſanguini menſtruo ex quo generat puer: ⁊ ſicut in matrice eſt aliqd qꝺ eſt nutrimẽtũ pueri. ſ. aliq̃ portio ſãguinis mẽſtrui q̃ reſuat ex mã gñõnis: ita in ouo albumẽ eſt nutrimẽtũ auis ſm̃ Ypo. hic. ⁊ hoc eſt qꝺ dicit. fit aũt qꝺ eſt in ouo. i. auicula que oritur in ouo ex vitello oui. nutrimentũ aũt ⁊ augmentum eſt ex alio.

SEd dubitaret aliquis nõ immerito de eo quod videt dicere Ypo. ponit. n. ꝙ in ouo vitellũ ẽ ſicut mã auicule. albumẽ aũt ſicut nutrimentũ ei⁹. Sʒ ꝯriũ hui⁹ ponit Ar. ad lrãʒ in 3° de gñõne aialiũ. ſ. ꝙ gñãtio auis fit ex albumine ⁊ nutrimẽtũ eius eſt vitellũ. ⁊ ad ꝯriũ eius etiã eſt expſſe auct. Auic. in ſuo. 18. de aialibus qui cõcordat ad litterã cũ Ar. ⁊ ꝙ ita ſit declarat ibi Auic. per multas rõnes. vna eſt. qꝛ illud dʒ eſſe mã generationis auis qꝺ eſt magis digeſtũ: ſed albumẽ oui eſt magis digeſtũ q̃ vitellʒ. ideo ⁊c. Maior pʒ. qꝛ illud ex quo fit gñãtio dʒ eſſe purius q̃ ex quo nutrit. cũ nutrimentuʒ poſtea ſimilet ei. vñ ſicut in aialib⁹ aialificãtib⁹ illud qꝺ eſt purius in ſanguine mẽſtruo eſt mã gñõnis ⁊ reliquum eius minus purũ eſt eius nutrimẽtũ. ita etiã in ouificantibus. Minor appet ex multis que ponit ibi Auic. nã vitellum eſt magis groſſuʒ ⁊ terreſtre. albumen aũt eſt magis aereuʒ. ⁊ ideo videt eſſe magis digeſtum q̃ vitelluʒ. ⁊ iõ dicit ibi Auic. ꝙ vitelluʒ eſt magis ꝓportionale ſanguini mẽſtruo qui eſt nutrimẽtũ. albumen aũt eſt magis ꝓportionale mẽbris radicalib⁹. Aliud ſignũ: qꝛ albumẽ circũſtat vitellũ: ⁊ ideo dicit ꝙ vitellũ eſt pꝰus q̃ albumẽ. ⁊ tũc calidũ vergens in ipm̃ ſublimat qꝺ eſt leuius in ipſo ⁊ facit albũ ſtare in circuitu. ⁊ iõ dicit ꝙ vitellum ſtat in medio albuminis ſicut terra ſtat i medio aque ⁊ aeris adeo ꝙ ſi miſceret vitellũ cum albumine multũ ⁊ poneret in vegetem ⁊ decoqueret verteret vitellũ ad mediũ. h̃ oia ſunt vba Auic. ibi. ¶ Aliud ſignũ eſt. qꝛ aialiũ quedam emittũt ouũ pluriũ colorũ. quedã ſunt vni⁹ coloris: ita ꝙ in eis nõ diſtiguit albumẽ a vitello: ita ꝙ eſt totũ rubeũ: mõ aialia magis calida gñãt ouũ in quo diſtinguit albumen a vitello. aialia vero frigida ouantia faciũt ouum in quo nõ diſtinguit: ſed totũ apparet quaſi vitellũ. hoc aũt nõ eſſet niſi albumẽ calidius eſſet ⁊ magis digeſtũ q̃ vitellum. ¶ Aliud ſignũ eſt: qꝛ vt dicit Auic. qñ oritur auis hʒ circa caudã quiddã durũ in quo qñ auis egredit ouuʒ inuentũ eſt aliqd de vitello qꝺ eſt eius nutrimentũ: qꝛ nã ꝓuidit auibus ⁊ dedit eis duplicẽ vmbilicũ. vnũ qui tẽdit ad vitellũ oui: ⁊ aliũ q ad pelliculã oui alligat. mõ niſi vitellum cederet in nutrimentũ nõ eſſet reſeruatum in cauda vſq3 ad egreſſuʒ auis ex ouo. ex quib⁹ oib⁹ apparet ꝙ auicula generat ex albumine ⁊ nutrit ex vitello. quia albumen eſt magis calidũ ⁊ magis digeſtũ. ¶ Sed forte tu dices. videt ꝙ albumẽ oui ſit frigidũ: ⁊ per ꝯñs ꝙ non ſit mã gñõnis auicule cum ſit indigeſtũ. qꝛ Auic. ponit in cap. de eo qꝺ comedit ⁊ bibit. pmo canõ. fen 2ª. ꝙ albumẽ oui generat nutrimentũ frigidũ. ¶ Item hoc atteſtatur color albus quẽ hʒ. ¶ Dõm ꝙ poſſum⁹ loqui de ꝯne alicuius dupl'r. vno modo in ſe ſiue q̃tum ad mãm ad generationẽ aialis ordinatã. alio mõ inq̃tũ põt eſſe cibus hominis. mõ nõ eſt incõueniẽs ꝙ aliqua ſint calidiora in ſe quibuſdã aliis: ⁊ tñ erunt frigidiora inquãtũ ſunt cib⁹ hominis: ſicut oẽs plante ⁊ oia anialia ſunt calidiora in ſe q̃ mineralia. ⁊ aialia q̃ plãte. ⁊ tñ ſunt multa mineralia que plus calefaciunt q̃ plante. ⁊ multe plante que plus calefaciunt q̃ caro aialium comeſta. lʒ ergo albuʒ oui ſit in ſe calidũ: tñ reſpectu corporis hoĩs vt accipitur inquãtũ eſt cibus eius põt eſſe frigidũ. ⁊ h̃ mõ intelligebat ibi Auicẽ. nõ aũt pmo mõ. ⁊ ideo nõ valet. Nec valet etiã inſtãtia de colore albo. aleum. n. eſt albũ ⁊ cepe interius: ⁊ tñ ſunt calida. Quid ergo dicemus ad auct. Yyp. hic certe difficile eſt concordare ſic expreſſas diſcordias tantoꝝ viroꝝ: ⁊ turpiſſimũ eſſet dicere alterũ eorũ mentiri. ⁊ ideo dico ꝙ ad hoc põt dari duplex ſolutio. vna eſt. ꝙ in hac littera ẽ varietas. ſi conſtruat nõ ſicut iacet: ſed aliter: qꝛ fuit trãſpoſitio in textu: ⁊ ideo debʒ ſic legi: fit aũt quod eſt in ouo. i. auicula ex albo: nutrimentũ aũt ⁊ augmentũ eſt ex vitello. ⁊ tũc ceſſat cõtradictio. qꝛ cõcordat cũ dictis Ar. ⁊ poſſibile eſt etiã ꝙ Yppo. nõ habuit hanc intẽtionẽ. ⁊ iõ dicebat Ar. ꝙ decepti fuerũt quidã dicentes ꝙ albumen eſt ſicut lac. eo ꝙ aſſimilat lacti in colore: ⁊ ſicut lac eſt nutrimentũ ⁊ nõ mã fetus. ita credũt ꝙ eſſet albumen oui. neſcio tñ ſi ſic intellexit: tamẽ bona eſt cõcordia inter ipſos. ¶ Alio mõ põt reſponderi: ⁊ dici ꝙ Yppo. per h̃ verba nõ curauit plus hr̃e niſi vt oñderet ꝙ in ouo eſt aliqd ſicut mã ⁊ aliqd ſicut agens: ⁊ ꝙ mã eſt albumen ⁊ vitellũ oui non curauit diſtinguere ſubtiliter inter illas materias. ſ. vtꝝ albumen ſit mã gñõnis vel mã nutrimenti. ſed ſolũ ꝙ illa duo haberẽt rõnẽ mãe. qꝛ cum eadẽ ſit mã gñõnis ⁊ nutrimenti. qꝛ nutritio eſt pars gñãtionis. eadeʒ aũt eſt mã totius ⁊ partis: ideo ambo cedũt in partes mãleʒ auicule. ſʒ qꝛ Ar. voluit de his magis dearticulate loqui diſtinxit illa adinuiceʒ penes mãm gñãtionis ⁊ nutrimẽti. Yyp. aũt ſolũ fuit hic locutus exẽplariter. in exẽplis aũt nõ ſemp reqrit veritas. ¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Quãdo aũt deficit nutrimẽtũ auicule ex ouo nõ habẽs ſufficiens a quo viuat mouet fortiter in ouo appetens nutrimentũ plus: ⁊ pãniculi circũfrangunt: ⁊ qñ mater ſentit auiculaʒ moueri fortiter rũpens extrahit: ⁊ h̃ accidũt ſibi in .xx. dieb⁹. ⁊ manifeſtũ eſt ꝙ ita ſe hʒ. qñ. n. ſculpſit auis in cortice oui: nihil eſt humidũ qꝺ ſit dignũ rõne: cõſumptũ. n. eſt in auiculã.

¶ Hic oſtẽdit modũ egreſſiõis auis ex ouo vt per hoc aſſimilet partũ fetus humani ad exitũ auicule ex ouo. ⁊ littera ſatis patet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ita aũt ⁊ puer qñ auget nõ amplius põt mater pbere nutrimẽtũ ſufficiẽs: appetẽs igit pl's nutrimentũ pñte embriõe calcitrãs frangit pãniculos. ⁊ ſolutũ a ligamẽto tẽdit pariter foras. h̃ fiunt in. x. menſib⁹ ad lõgiſſimũ. ⁊ ſm̃ hãc rõnem ⁊ beſtijs ⁊ feris part⁹ aduenit tpe in quo ſingulũ parit ad lõgi⁹. vnicuiq3. n. aialiũ neceſſe eſt tps eẽ in quo nutrimẽtũ rari⁹ eſt embrioni. ⁊ deficiet. ⁊ partus adeſt. Et que quidẽ hñt min⁹ nutrimentũ embriõib⁹ prius pariũt. q̃ ſ vo plus poſteri⁹. ⁊ h̃ qdẽ ad h̃ dicta ſunt a me.

¶ Hic adaptat ad ꝓpoſitũ ſimile pdictũ oſtẽdẽs ꝙ ſimili mõ ꝯtingit ꝙ partus fit ex defectu nutrimẽti in mr̃ice ſicut fiebat ex defectu huiditatis nutrimẽtalis in ouo: ⁊ littera plana eſt. ¶ Ad complete intelligendũ verbũ Yppo. eſt

aduertendū ꝙ cā quare diuerſificaꝰ partus in quibuſdā aīalibus: ita ꝙ quedā pariūt tardius ⁊ quedā citius p̄ncipaliter ſumiꝰ ex duob⁹ ſuper quoꝝ vno fundaꝰ rō Hyp. vnū eſt perfectio maioꝛ vel minoꝛ aīalis. qꝛ pluri tp̄e indiget nā ad perfectionē vni⁹ ꝗ̄ alterius. ⁊ qꝛ hō eſt aīal pfectum: iō mulier poꝛtat multo tp̄e re⁹ ſue quātitatis: qꝛ vł 7. vel. 9. vel. 10. menſib⁹. aīalia aūt alia que nō ſic ſunt pfecta nō tm̄ poꝛtāt: qꝛ nō requirunt tm̄ tēpoꝛis in ſua perfectione: tm̄ ſicut appet 2° de gnōne aīaliū. h nō eſt cā ſufficiens: ſed eſt cā coadiuuans ad diuerſitatem partus. alia aūt eſt cā potioꝛ. ſ. qꝛ aīalia magna multo tēpoꝛe poꝛtant. qꝛ multo tēpoꝛe indigent ꝓpter magnitudinē coꝛpoꝛis: ⁊ ideo elefas: qꝛ eſt valde magnus poꝛtat multo tēpoꝛe. ſ. duobus annis. eſt. n. qn̄ paritur ſicut quidā magnus vitulus: ſilr̄ equus: qꝛ eſt magni coꝛpoꝛis poꝛtat vno āno. homo aūt. 7. vel. 9. vel. 10. mēſibus. ⁊ ideo illa que multo indigent nutrimento ⁊ ip̄m hn̄t tardius pariūt ⁊ que pauco citius: ita ꝙ in oībus eſt verū ꝙ qn̄ deuentū eſt ad paucū nutrimentū ſic ꝙ nō ſufficit ei: tunc appetit exitum: ⁊ hoc eſt qḋ dicit: vnicuiqꝫ. n. animali neceſſe eſt eſſe tp̄s in quo cum nutrimentū eſt rarius. i. paucius ⁊ deficit embꝛioni partus adeſt ⁊c̄. Et tunc in fine epilogat dicens: ꝙ h etiaꝫ dicta ſunt ab eo: ⁊ per hoc innuit ſe fuiſſe pꝛopꝛium inuentoꝛem harum ſubtilitatum.

PUer aūt qn̄ circunfranguntꝰ pāniculi. ſiquidem vtiqꝫ in exitu ad caput facile parit mulier. ſi aūt ſm̄ latus aut ſꝫ pedes egrediꝰ. fit. n. hoc ſi ita egreſſus accidat. factus aūt ab amplitudine matricū ⁊ ſi mater in doloꝛe nō quieſcat. pꝛimuꝫ aūt ⁊ ſi ita egrediꝰ difficulter pariet mulier. multe vtiqꝫ aut ipſe deſtructe ſunt aut pueri aut ſimul. parientes aūt mulieres maxime dolēt que pꝛimo pariūt ꝓpter inexperientiā doloꝝ.

¶ Poſtꝗ̄ declarauit formā exitus embꝛionis ex matrice ⁊ dedit cām eius tam p̄ncipalem remotā: ꝗ̄ etiā imediatam. In parte iſta: qꝛ de foꝛma exitus embꝛionis nō complete determinauerat regrediꝰ ad tradendū perfecte foꝛmam exitus pueri ex matrice. ⁊ h nō eſt aliud facere niſi declarare quedā accidētia que ānectuntꝰ partui. iſta autē accñtia ſunt duplicia in genere. qꝛ quedā ſunt que antecedunt exitū fetus ex matrice: ⁊ h ſunt que accidunt tēpoꝛe partus. alia ſunt accidentia que ſequuntꝰ tēpus exitus embꝛionis ex matrice. ⁊ ideo ſm̄ h Hypo. duo facit. quia p̄mo ponit accidētia que antecedūt exituꝫ embꝛionis. 2° declarat accidētia ꝯñtia tēpus exitus eius. ſcḋa ibi (Modificatio aūt fit ſm̄ tēpus ⁊c̄.) Pꝛia in tres. qꝛ p̄mo oſtēdit que eſt foꝛma nālis exitus embꝛionis: ⁊ etiaꝫ innālis. 2° oſtendit que ſunt accidētia ꝯña mulierē in tēpoꝛe quo embꝛio pariꝰ. 3° oſtendit modū ⁊ oꝛdineꝫ exitus embꝛionis. ſcḋa ibi. (Maxime aūt mulieres dolent.) 3ª ibi. (Si ad caput ierit ⁊c̄.) In p̄ma parte diꝰ. mulier aūt facile parit quādo circūfranguntꝰ pāniculi. ſup. in quibus inuoluitur fetus in matrice. ſi puer quidē obtinet exit⁹ ad caput. i. ſi exitus pueri fiat ſm̄ caput p̄mo. ſi auteꝫ egreditur. ſ. puer ſm̄ latus vel ſm̄ pedes: ⁊ ſi ita egrediꝰ difficile parit mulier. fit enim hoc ſi ita accidat fetus egreſſus. Et tunc dat cām hui⁹ foꝛme innālis: aut ab amplitudine matricū. ſup. accidit talis partus innālis. ⁊ ponit aliam cām hui⁹. ⁊ pꝛo aut. ſi matrix nō quieſcat in doloꝛe. p̄mū ſup. quia agitatio matricis ꝓpter doloꝛē eſt cauſa diuertendi fetum a ſuo ſitu naturali. ſcḋꝫ quē debet egredi. multe vtiqꝫ. ſup. mulieres in tali partu inn̄ali. aut ipſe ſunt deſtructe ⁊ moꝛtue ꝓpter vehementē laboꝛeꝫ partus: aut pueri. ſup. ſunt interempti: aut parientes. ſup. ſunt moꝛtue ſimul cuꝫ pueris: ita debet conſtrui. ¶ Iuxta qḋ notanduꝫ ꝙ Hypo. in his verbis notificat foꝛmaꝫ exitus nālis embꝛiōis ex matrice. ⁊ etiā foꝛmā exitus innaturalis. ⁊ p̄mo oſtēdit quis eſt exitus nālis pueri. ſ. quādo pꝛius egrediꝰ caput ꝗ̄ alia membꝛa. Et cauſa hui⁹ exitus nālis eſt: qꝛ nālia ſunt que vt in pluribus accidunt. nūc auteꝫ exitus embꝛionis ſm̄ caput p̄mo vt in pluribus accidit: ꝓpter qḋ eſt exitus naturalis. cauſa aūt vlterius quare p̄mo exit fet⁹ ſm̄ caput eſt duplex. vna eſt. qꝛ partes ſupioꝛes ponderate per vmbilicum tanꝗ̄ per ſuſpenſoꝛiuꝫ medium quo fetus ſuſpēditur matrici ſunt grauioꝛes ꝗ̄ partes inferioꝛes: ⁊ quia illa que ſunt grauioꝛa naturaliter deſcendūt deoꝛſuꝫ. cuꝫ partes ſuperioꝛes ſint grauioꝛes ꝗ̄ inferioꝛes hinc eſt ꝙ in partu naturali tenduntꝰ partes ſuperioꝛes deoꝛſuꝫ: ⁊ qꝛ caput eſt p̄ncipiū partiuꝫ ſuperioꝝ: ideo in partu naturali fit p̄mo exitus ſm̄ caput. ¶ Alia cauſa eſt: qꝛ quādo p̄mo exit caput: tūc ſigñat foꝛtitudinē virtutis pueri. quando aūt egrediꝰ ſm̄ pedes p̄mo vel ſm̄ latus: tunc ſigñat debilitatem eius. qꝛ non pōt de ſe exire nec iuuatur a matrice ſicut ſi egrediaꝰ p̄mo ſꝫ caput: qḋ apparet in fetu moꝛtuo. qui de ſe nō habet virtutem egrediendi. ⁊ ꝓpter hoc accidit ꝙ quādo pueri exeunt ſm̄ pedes p̄mo vel ſm̄ lat⁹ vel ꝙ fetus moꝛitur eo ꝙ eſt debilis virtutis ⁊ fit diſtractio partium: ⁊ tunc magis debilitaꝰ vel moꝛiꝰ vel mater moꝛitur vel vterqꝫ. ⁊ videte. ad exituꝫ capitis p̄mo conſequitur facilioꝛ partus: qꝛ cum caput ſit magnum ſic p̄mo diſlocat os matricis ꝙ reſiduū facile egrediꝰ: quādo aūt eſt ecōuerſo vel nō egreditur vel difficulter. ¶ Subdit vlterius cām ꝓpter quā aliquādo fit foꝛma exitus innālis. ſ. ꝙ p̄mo egrediꝰ ſm̄ pedes vel ſm̄ latus. ⁊ cām poſſibilitatis hui⁹ aſſignat dupliceꝫ. vna eſt amplitudo matricis. alia ē doloꝛ matricis. amplitudo quideꝫ matricis pōt eſſe cauſa foꝛme exitus innālis ex eo ꝙ ex tali amplitudine tenditur matrix apta ⁊ obediens inoꝛdinate motioni fetus. ⁊ ideo accidit vt fiat ſm̄ modū ſm̄ quē nō dꝫ fieri. doloꝛ etiā eſt cauſa ioꝛdinati exitus pueri: qꝛ doloꝛ eſt cā agitatiōis ⁊ remotionis matricis. ⁊ per ꝯñs fetus cōtenti in ea. ꝓpter qḋ diuertendo eum a naturali foꝛma exitus eius eſt cauſa vt egrediaꝰ aliquādo vel ſm̄ pedes vel ſm̄ latus vt dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et maxie dolent quedā ſm̄ lūbos ⁊ anchas: dolent aūt ⁊ totū coꝛpus. diſtant aūt ⁊ anche ipſaꝝ. que aūt maxime expte part⁹ min⁹ dolēt pꝛio parietib⁹. que ꝟo multotiēs min⁹ dolēt.

¶ Hic oſtēdit que accñtia cōſequuntꝰ mulierē tp̄e partus. ⁊ dicit. ita dictū eſt ꝙ doloꝛ eſt vna cā innālis foꝛme partus. ſꝫ ille mulieres maxie dolēt que p̄ pariūt pp̄ inexperientiā doloꝝ. ⁊ maxie gdē dolēt. ⁊. i. ſm̄ lūbos ⁊ anchas. dolēt aūt. ſup. qlıqꝫ. ⁊ totū coꝛpus. diſtant aūt anche ipſarum. i. diſtrahuntꝰ. mulieres aūt que maxime ſunt experte partus minus dolēt. parientib⁹ p̄. i. ꝗ̄ nouiter parientes: ꝗ̄ ꝟo multotiēs. ſup. pariunt minus dolēt. ſup. ꝗ̄ ille ꝗ̄ raro. ¶ Iuxta iſtā partē notādū ꝙ in his ꝟbis iſinuat Hyp. ꝗ̄ accñа ſūt ꝗ̄ vt in plib⁹ ꝯſequūꝰ mulieres tp̄e pt⁹: ⁊ h accñа ſūt duo. ſ. doloꝛ vehemēs ⁊ diſtractio ācbaꝝ. ita tn̄ ꝙ vnū iſtoꝝ aliqn̄ accidit pp̄ aliō. ſ. doloꝛ pp̄ diſtractiōeꝫ ācbaꝝ aliqn̄ aūt pp̄ aliā cām. nā ſicut appet p̄ Auic. 3° can̄. fen. 21. ca. p̄. circa finē. in partu frangiꝰ os pectinis mulieris. ⁊ dicit vlteri⁹ ꝙ cōſolidatio talis oſſis eſt de ſecretis dei: ⁊ iō in eis accidit doloꝛ vehemēs: ⁊ ſm̄ lūbos vt h dicit ⁊ ſm̄ anchas. nam per illud oꝛificium non poſſet fieri exitus

fetus niſi fieret diſtractio illius oſſis. ¶ Et ex his vlteriꝰ appet pp qd quedã mulieres multũ dolẽt in partu: ⁊ qdã nõ: ⁊ hoc põt accidere pp duplicẽ cãm. quarũ vnã hic ponit. alia aũt põt colligi ex dictis eius. Prima cã eſt: qꝛ mulieres que ſunt expte ⁊ ꝯſuete parere dolẽt minus: ſed inexpte magis dolẽt. cõſuetudo. n. ad paſſionẽ eſt cã minoris nocumẽti paſſiõis: ⁊ de hoc dicebat Alexãder pulcherrimũ verbũ in ſuo li. de ꝓblematibꝰ. ait. n. ſic. grandis. n. ⁊ innata eſt armatura ꝯ oẽm difficilẽ paſſionẽ cõſuetudo ⁊ h cõſonat ei: qḋ dicit Ypo. in affo. ex multo tpe ꝯſueta minꝰ ledere ꝯſueuerũt. 2ª cã eſt diſtractio ancharꝫ. naꝫ ille mulieres in qbꝰ facile põt fieri diſtractio ancharꝫ pp debilẽ ligatura minꝰ dolẽt: in qbuſdã aũt i qbꝰ fit difficulter pp fortẽ ligatura magi dolẽt: ⁊ iõ ille q̃ cõſuete ſũt parere hñt talẽ ligaturã dbilẽ ancharꝫ ⁊ cito ſolubilẽ: qꝛ nõ fit ita va ꝯſolidatio ſic ṗus iõ minꝰ dolẽt. ¶ Deĩn cũ. d.

¶ Si ad caput ierit embrio. caput primo extra egredit̃. deinde alia membra ꝯſequẽtia. poſtremo aũt vmbilicus. ex vmbilico aũt regio tenſa eſt. poſt hoc aũt putredo venit ſanguinea a capite ⁊ ab alio corpore ſegregata a coactione ⁊ labore ⁊ caliditate ⁊ fecit vel facit viaꝫ purgationi partus. poſt exitum putridi.

¶ Hic oſtẽdit ordinẽ egreſſiõis fetus ex matrice ⁊ aliorũ. ⁊ dicit. ꝙ ſi embrio ierit. i. egrediatur. ad. i. ſm caput: tunc caput egredit̃ primo extra: deinde alia mẽbra ſequentia. ſup. ⁊ hoc eſt verũ qñ erit partus nãlis. poſtremo aũt vmbilicus. ſup. egredietur. ſup. qꝛ per vmbilicũ applicat̃ embrio matrici. ex vmbilico aũt eſt regio tenſa. ſup. que regio tenſa alio noĩe vocat̃ ſcdina: poſt h aũt venit putredo ſanguinea a capite ⁊ a corpore alio ſegregata coactione ⁊ labore ⁊ caliditate: ⁊ fecit viam. ſ. ipſe embrio. purgationi partus. i. mundificationi que ſequit̃ partũ. de qua etiã dictũ eſt ſupra. poſt. i. pp exitũ putridi. ſup. qꝛ aperuit orificia venaꝝ. ¶ Iuxta qḋ intelligẽdũ ꝙ in his verbis eſt intentio Ypo. oñdere ordinẽ coꝝ que egrediunt̃ in partu. nã ṗmo egredit̃ caput: deinde alie ptes. Et cã huiꝰ dicta fuit ſtatiꝫ. vltimo aũt inter mẽbra egredit̃ vmbilicꝰ: qꝛ per vmbilicũ applicat̃ fetus matrici. ⁊ qꝛ cũ vmbilico cõtinuat̃ regio tenſa que dicit̃ ſcdina. iõ etiã tũc egredit̃ ſcdina. poſtea egredit̃ putredo ſanguinea. i. ſanguis groſſus ⁊ coagulatus ad modũ putredinis. ⁊ cã q̃re eſt coagulatus ⁊ groſſus eſt: qꝛ eſt ille qui debebat egredi ſingulis menſibus ṗteritis. ⁊ qꝛ longo tpe eſt ibi cõtentus: iõ non exiens periodice ſicut ſolebat coagulat̃ in matrice ⁊ exit poſt fetũ tpe partus. ⁊ qꝛ aperiunt̃ orificia venaruꝫ egreditur ſãguis: que quidẽ egreſſio dicit̃ mũdificatio partꝰ. durat aũt tanto tpe vt dictũ eſt ſupra. in q̃to tpe fuit formatus puer. ita ꝙ in pariente maſculũ durat. 30. diebus vel circa illud. ⁊ in pariente feminaꝫ durat. 40. diebꝰ vel circa illud tp̃s. ita ꝙ qualibꝫ die egredit̃ ⁊ a ṗncipio multum: ⁊ deĩde minus: ⁊ ſic deinceps quouſq; nihil egredit̃. ¶ Sed aduertẽdũ de eo qḋ dicit ꝙ ṗ egredit̃ embrio: ꝙ h eſt verũ poſt egreſſionẽ aque. naꝫ ṗmũ qḋ egredit̃ ante oĩa alia eſt aqua imẽſa: vt ſupra dicebat̃. deinde egredit̃ embrio poſtea ſanguis mẽſtruus putridus qui ibi fuerat diu retentus poſtea ſanguis purus a quo purgat̃: ita ꝙ h eſt ordo iſtoꝝ adinuicẽ. aquoſitas aũt illa ṗus egredit̃ q̃ aliqd. aliud pp multa. ṗmo qꝛ eſt ſubtilior aliquo alio qḋ ſit cõtentũ in matrice. omne aũt tale eſt aptum cito labi. ¶ Itẽ qꝛ eſt cõtenta in pãniculis fetus quibus ruptis q̃licunq; ruptura parua: aqua egredit̃ anteq̃ ruptura ſit magnificata ſic ꝙ puer exeat. Iteꝫ ẽt egredit̃ ṗmo pp vbilitatem ſupra poſitã. ſ. vt faciat lubricare vias ⁊ meatus: per quos fetus dꝫ egredi. ⁊ poſtea exit fetus ⁊ alia dicta p ordinem. ſubdit poſtea ꝙ poſt hoc venit putredo ſanguinea a capite ⁊ ab alio corpore ſegregata coactione ⁊ labore ⁊ caliditate. nam hic ſanguis qui egredit̃ inficit caput ⁊ oĩa membra pueri: ⁊ ideo dicit ꝙ eſt ſegregata a capite ⁊ a toto alio corpore: dicit̃ aũt ſegregari coactiõe. quia in ṗncipio partus accidit in corpore matris perturbatio ex qua perturbatiõe accidit calefactio ex calefactiõe aũt accidit labor ⁊ debilitas v̇tutis in ea. ⁊ vltimo ſubdit ꝙ iſte ſanguis facit viam purgatiõi partus ſiue fetus: qꝛ ex eius mundificatione ⁊ purgatione cõtingit ꝙ aperiunt̃ orificia venarũ ⁊ artariarũ: ⁊ tunc fit mundificatio mulieris vſq; ad tẽpus ſupradictũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Mundificatio aũt fit ſm tp̃us prius dictũ. ⁊ mãmille ⁊ alia mẽbra mulierũ quecũq; humidiora ſunt. rũpunt̃ minus quidẽ in primo partu. deinde tanq̃ pluribꝰ corrũpunt̃ partibꝰ adhuc magis rũpunt̃ euãtis venis a mũdificatione partus. h aũt a me dicta ſunt adhuc.

¶ Hic oſtẽdit que ſunt accñtia cõtingentia poſt tp̃us partus. ⁊ dicit. ꝙ mundificatio fit. ſup. poſt partũ ſm tp̃s ṗuſ dictũ. ſup. ſupra illo capl'o. ⁊. n. purgatio fit in mulieribus poſt partũ ⁊c. ⁊ mãmille ⁊ alia mẽbra quecunq; ſunt hũidiora rumpunt̃. i. hũiditatibꝰ euãnt̃. vel rumpunt̃. i. relaxant̃. cũ tñ ṗus eſſent tenſe ⁊ ſolide. minus qdem in ṗmo partu. ſup. fit hec relaxatio: deinde corrũpunt̃. ſup. magis tanq̃ in pluribꝰ partibꝰ. i. ꝙ partes hũidiores ṗus euãnt̃ humiditate. 2º euãnt̃ partes ſicciores: qꝛ partes humide ſunt magis apte euãri: vt apparet. adhuc magis rumpuntur. euacuatis. i. apertis venis. a mundificatiõe partus. i. ꝓpter mundificationẽ partus. ⁊ tũc in fine adhuc recapitulat dicens. ꝙ h adhuc dicta ſunt a me. ¶ Iuxta qḋ notandũ ꝙ Ypo. in his verbis inſinuat que ſunt accñtia q̃ ſm nãm ꝯſequunt̃ poſt partũ. ⁊ dico ſm nãm: qꝛ accñtia que ṗter nãm poſſunt ſequi poſſunt eẽ multo plura q̃ h. hec aũt accñtia que nãliter cõſequunt̃ poſt partũ ſũt duo vnũ eſt mundificatio poſt tp̃s partus. ⁊ h mũdificatio ſatis eſt ṗus expoſita. qꝛ nõ eſt niſi egreſſio ſanguis qualibꝫ die poſt partũ vſq; ad terminũ ſupradictũ: qꝛ equiperat̃ tẽpori formatiõis fetus. ſ. in pariente maſculuꝫ durat. 30. diebꝰ. in pariente femellã in. 40. ⁊ qꝛ informatio fetꝰ põt amplius ꝓtellari: ideo quedã in maiori tpe quieſcunt ab hoc fluxu: ⁊ quedã in minori. ſcdm accñs qḋ cõſequit̃ partum attendit̃ in cõparatiõe ad mẽbra mulieris. ⁊ hoc tangit. cum dicit. Et mãmille ⁊ alia mẽbra mulierũ ⁊c. ⁊ hoc accñs eſt: qꝛ in mẽbris mollibꝰ ſicut ſunt mãmille ⁊ ptes ventris: rumpunt̃: ⁊ h põt exponi dupl'r. vno mõ ꝙ dicit̃ rumpuntur. i. euacuant̃ ab humiditatibus: ⁊ ſic exponendo eſt ſenſus. ꝙ poſt partũ euacuant̃ talia membra mollia ab humiditatibꝰ. Et ratio huius eſt. qꝛ multitudo humiditatum ⁊ ſanguinis qui euacuatur in partu eſt cauſa vt attrahant̃ humiditates ab aliȷs partibꝰ. ⁊ ṗmo ab humidioribus: cum ſint nate magis fluere ⁊ euacuari ꝓpter obedientiã earuꝫ euacuationi. deinde alie partes minus humide. Alio mõ põt exponi illud verbũ rumpunt̃. i. relaxant̃: ⁊ h eſt expoſitio melior: qꝛ iſte partes hũide vt mãmille ⁊ partes ventris ⁊ hꝫ. ante partũ erant denſe ⁊ ſolide: ſed poſtea relaxantur ꝓpter vehementẽ motuꝫ ⁊ diſruptionẽ factam in partu. et ꝓpter euacuationẽ humiditatũ ab eis. ⁊ h eſt cauſa q̃re mulieres volunt ſurgere pingues poſt partum ne earum membra reperiant̃ ſic laxa a viris earum ne eas abhorreant.

Fundación Uriach

Quia Hypo. loquens ſupra de formatiõe
fetus multotiens dixit tp̄s informa
tionis fetus maſculi eſſe in.30. diebus. tẽpus
aũt informationis femine eſſe in.40. ideo vt
manifeſte appareat terminus informationis
fetus in matrice. Sc̄a hui⁹ queraꝛ. vtrũ formatio maſcu-
li fiat in.30. diebus. ⁊ formatio femine in.40. Et arguiꝛ ꝓ
ꝙ non: q2 ſicut appꝫ per Auic. 3° can. cap° de gnõne em-
brionis: ⁊ per eundẽ in 9° de aĩalib⁹. caplo de operationi-
bus virtutis informatiue in pͥncipio gñationis. ⁊ per Ha-
lyabbatẽ in 3° ſue theorice diſpõnis regalis. capi° de ano-
thomia matricis. tp̄us motus pueri in matrice eſt duplũ
tẽpori informationis eius: ſed tp̄us motus in maſculo: vt
poſuit ſuperius Hypo. fit in tribus mẽſib⁹: in femina aũt
fit in quatuor mẽſibus. vt dixit ſupra. ergo in medietate
h⁹ tẽporis formabiꝛ fetus: ſed medietas h⁹ temporis. ſ.
trium menſiũ vel.90. dierũ ſunt.45. dies. mediũ autem
quatuor menſium ſiue.120. dierũ ſunt.60. dies ſiue duo
menſes. ergo ſm̄ iſtã rationẽ maſculus formabiꝛ in.45.

In oppoſitũ diebus. femina aũt in.60. diebus.
huius eſt Hyppo. ſupra.

Ad euidentiã hui⁹ q̄ões eſt intelligendũ ꝙ de
modo informationis fetus in hu-
mano vtero ſatis concordãt auct. oẽs. n. concordãt ꝙ in
menſtruo ſunt quatuor diſpões facte a ſpermate ſenſi-
biliter diſtincte. pͥma qdẽ diſpõ eſt ꝙ ipſũ mẽſtruũ mulie-
ris fit quaſi lac vel butirũ. ita ꝙ eſt albũ ad modũ lactis.
2ª diſpoſitio eſt. q2 apparet quaſi ſanguis. q2 in eo videnꝛ
eſſe quedã gutte ⁊ fila ſanguinea. poſtea apparet quaſi to-
tus ſanguis coagulatus. 3ª diſpoſitio eſt: q2 apparet deal-
batus ⁊ inſpiſſatus magis ad modũ carnis. ita ꝙ apparet
quaſi caro maſticata. 4ª diſpõ ẽ in qua apparet diſtictio
membrorũ ⁊ plaſmatio corꝑ: ⁊ in hoc cõcordant tam phi ꝗ̃
medici vſq3 hic. ¶ Sed de tẽpore ipſarũ diſpõnũ eſt di-
ſcordia ⁊ controuerſia. quidam. n. ponũt ꝙ pͥma diſpõ. ſ. in
qua apparet menſtruũ quaſi lac durat vſq3 ad ſpatiũ ſex
dierũ pͥmorũ. ſed in tribus dieb⁹ poſt. ſ. in.9. dieb⁹ appꝫ
ſcd̄a diſpõ. ſ. ſanguis: tñ in ſex diebus poſt.9. diem. ſ.15. die
apparent ſolũ gutte ſanguinee. ſed in.12. diebus poſt. ſ. vſ-
q3 ad.27. dies apparet totus ſanguis. ⁊ vlterius in.18. die-
bus poſt.27. dies. ſ. in.45. apparet informatio ⁊ dearticu-
latio fetus: ⁊ h̄ eſt opinio Auic. ⁊ Halyabbatis in locis ꝑ-
allegatis. ¶ Sed phs in.9. de hyſto. aĩalium. videꝛ pone-
re ꝙ formatio maſculi fit in.40. diebus. formatio aũt fe-
melle fit in.90. diebus ⁊ amplius. Unde dicit ꝙ ſi fetus
maſculus abortitur in 4° menſe niſi ponaꝛ in aqua frigi-
da nõ apparebit diſtinctio membrorũ eius. vnde dicit ſic.
Maſculinũ qdẽ igiꝛ cũ egrediaꝛ.40. dierũ ſiquidẽ in ali-
quid aliud dimittit quis diffundiꝛ ⁊ exterminaꝛ. Si aũt
in frigidã aquã velut i hymine. i. in pellicula. h̄ aũt in diſ-
gregato apparet embrio ſm̄ magnitudinẽ quãta forma-
ta magna mẽbra que manifeſta alia oĩa ⁊ pudendũ ⁊ ocu-
li queãdmodũ in aliys aĩalibus maximi. ecce ꝙ ponit tẽ-
pus formationis maſculi eſſe in.40. dieb⁹: de femella aũt
ponit ꝙ ſi abortiatur ꝙ non apparet dearticulata niſi in
4° menſe. vnde ſubdit ibi Ariſt. ſtatim. Femininũ aũt cum
corruptum fuerit circa tres menſes inarticulatũ in pluri-
bus videꝛ. cum aũt acceperit de.4. menſe fit diſtinctum.
ergo ſm̄ phm̄ formatio maſculi fit in.40. formatio autẽ
femine fit in.90. vel plus aliquãtulũ accipiendo de q̄rto
menſe. Hypo. aũt poſuit ꝙ formatio maſculi fit in.30. fe-
mine vero in.40. ⁊ ideo multum videnꝛ iſti diſcordare.
¶ Sed ad concordiã iſtorũ virorũ videndã de tẽpore in-
formationis fetus eſt aduertendũ ꝙ Auic.9. de aĩalibus.
cap. de opationib⁹ virtutis informatiue h3 in ꝑ diſpõnis
dicit.5. diſpões apparere in fetu per ordinem ex actione
ſpermatis maſculi in menſtruo mulieris. pͥmo quidẽ eſt
ꝙ apparet ſicut lac vel butirũ. 2° apparent ſicut gutte ru-
bee ſanguis. 3° apparet ſicut ſanguis coagulatus. 4° appa-
ret quaſi res maſticata ad modũ carnis maſticate: ⁊ tunc
apparent ibi quedã veſicule ⁊ diſtinctio mẽbrorũ pͥncipa-
liũ. ſ. cordis epatis ⁊ cerebri. 5° apparet dearticulatio mẽ-
brorum exteriorũ. ſ. pedũ ⁊ manuũ vel hõ. vnde dicit ſic.
⁊ eſt pͥmus modus ꝙ ſperma fit in pͥncipio quaſi butirum
⁊ illud eſt ex intentiõe informantis. ⁊ ſcd̄s modus eſt qui
aſſimilatur interius quaſi gutte ſanguis. ⁊ tertius modus
ꝙ imutatur ſperma quaſi ſanguis coagulatus: ⁊ tũc ſper-
ma fit quaſi res maſticata: ⁊ poſt fit quaſi cor ⁊ pͥncipalia
mẽbra ⁊ ſua vaſa: ⁊ poſt ſiunt extremitates. ſ. pedes ⁊ ma-
nus ⁊ in omni nutricatione ⁊c̄. ita ꝙ omnes iſtas diſpoſi-
tiones ponit ibi Auic. ⁊ in his diſpõnib⁹ non eſt diſcordia
apud auct. ¶ Sed diſcordia eſt de tẽpore ꝓuentus iſta-
rum diſpõnum: ſed vt ſaluet tam dictũ Hypo. in h̄ lib° ꝗ̃
dictũ phi de diuerſitate tẽporũ informationis nõ eſt niſi
vna via que ſumiꝛ ab Auic.9. de animalibus. paulo poſt
verba ꝑus allegata. nam Auic. ponens ibi tẽpora in q̄bus
apparent iſte diſpões ponit ipſa habere quãdã latitudi-
nem ꝓpter quã vterq3 ꝑdictorũ põt dicere verũ. nam ibi
ponit Auic. ꝙ pͥma diſpoſitio in qua. ſ. mẽſtruũ mulieris
apparet in forma lactis ⁊ butiri durat vſq3 ad ſex dies: ⁊
in hoc omnes cõcordant. 2ª aũt diſpoſitio in qua apparẽt
quaſi gutte ſanguis fit in ſpatio trium dierũ poſt ſex dies
. ſ. in.9. diebus. ⁊ addit ꝙ hoc tp̄us aliqñ anteriorat: aliqñ
poſteriorat per vnũ diem. 3ª aũt diſpõ in qua apparet to-
tum tunc ſanguis coagulatus appꝫ poſt iſtos.9. dies per
6. dies. ſ. in.15. diebus. ⁊ addit ꝙ h̄ diſpõ aliqñ anteriorat
per duos dies: ⁊ aliqñ poſteriorat per.5. dies. 4ª diſpõ in
qua apparet ad modũ carnis ⁊ cognoſcunꝛ ibi tria mem-
bra pͥncipalia apparet poſt ꝑdictos.15. dies per.12. dies. ſ.
in.27. diebus. ⁊ addit ꝙ hec diſpõ aliqñ anteriorat per.5.
dies: ⁊ aliqñ per.5. tardaꝛ. 5ª diſpõ eſt in qua apparẽt mẽ-
bra exteriora diſtincta ⁊ apparet caput diſtinctum a ſpa-
tulis. ⁊ h̄ appꝫ poſt iſtos.27. dies per.9. dies. ſ. in.36. die-
bus. ⁊ addit ꝙ aliqñ poſterioraꝛ h̄ vſq3 ad.40. dies ⁊ mi-
nus ſpatium h⁹ informationis eſt vſq3 ad.30. dies vel vſq3
ad.35. vnde h̄ ſunt verba Aui. in loco ꝑaſſignato dicẽtis.
Et illud qđ magis currit ẽ ꝙ poſt.6. dies apparet ibi ſpũo-
ſum. ⁊ poſt hoc in termino triũ dierũ. ſ. poſt nouẽ dies fiũt
gutte rubee ⁊ fila rubea. ⁊ aliqñ anterioranꝛ: ⁊ aliqñ po-
ſterioranꝛ per vnũ diem. ⁊ poſt.6. dies alios ab iſtis. ſ. poſt
.15. dies alios ab iſtis apparet totũ quaſi ſanguis coagula-
tus. ſed aliqñ anterioraꝛ per duos dies: ⁊ aliqñ tardatur:
⁊ adhuc poſt.9. dies diuiditur caput a ſpatulis ⁊ extremi-
tates laterũ ⁊ venter cognoſciꝛ per ſenſum: in aliquib⁹ ab-
ſcinditur quouſq3 ſentiꝛ poſt in termino.40. dierũ h̄ eſt
cõplementũ.40. dierũ. ⁊ addit ꝙ aliqñ poſterioranꝛ iſte
res vſq3 ad.45. dies ⁊ minus in hoc ſunt.30. vel.35. dies. h̄
ſunt verba ſua. ¶ Ex quibus appꝫ ꝙ ſi bene cõputetur
põt dari tp̄s informationis breui⁹ ⁊ longius ⁊ mediocre.
breuius qđ eſt in ſpatio.27. dierũ longius eſt vſq3 ad.46.
dies mediocre eſt vſq3 ad.36. dies. ¶ Et vt h̄ oĩa declarẽ-
tur formabo talem figurã ad modũ vnius tabule. nã pri-
ma diſpoſitio durat vſq3 ad.6. dies in oĩbus: ſm̄ quã men-
ſtruum appꝫ in forma lactis vel butiri. ſcd̄a in qua appa-
rent alique gutte ſanguis fuit in.9. diebus. ⁊ aliqñ ante-
riorat per vnam diem. dicamus ergo ꝙ in breuiori tẽpore
fit h̄ ſcd̄a diſpõ in.8. diebus. 3ª aũt fiebat cõiter in.9. poſt:
⁊ aliqñ anteriorat per.2. dies. dicamus ergo ꝙ fiat ad mi-
nus in.7. diebus ⁊ ꝑcedẽtes erant.8. ecce.15. quarta diſpo-
ſitio fiebat poſt predictos per duodecim dies ⁊ ad minus

per.7.qꝛ pōt anterioꝛare per.5.dies. modo de duodecim auferantur.5.remanent.7.⁊ illi poꝛes erant.15. cccc.22.5ᵃ aūt diſpoſitio apparebat in.9. diebus poſt.cccc.31.dies:⁊ pōt ſatis cōcoꝛdare cū dicto Hypo. ꝙ foꝛmatio maſculi fit in.30.diebus.⁊ eodem mō diſcurrēdo apparebit ꝙ foꝛmatio longioꝛ eſt in.40.vel circa illud. ⁊ hͦ cōſonat ei qḋ dicebat Hypo.ꝙ foꝛmatio femine fit in.40. dieb⁹ vel in 45.⁊ mediocris foꝛmatio fit in.36. diebus. ⁊ qꝛ vlterius Auic.dicit ꝙ iſta res.ſ.foꝛmatio ⁊ diſtinctio mēbroꝝ vel dearticulatio pōt differri vltra hoc vſq₃ ad.40.dies:ideo ꝙ̄trum ad hoc attendit̄:dictum pħi qui dicit ꝙ foꝛmatio ⁊ diſtinctio maſculi fit in.40.diebus.foꝛmatio vͦ femelle fit in tribus menſibus.qꝛ.45.⁊.45.valent.90.⁊ ſic ſunt tres menſes. ¶ Et ſi dicas ꝙ phs dicit in.9.de hyſto.ꝙ ſi fetus femininus aboꝛtiat̄ nō apparet diſtinctio eius niſi accipiatur aliquid de q̄rto menſe. ¶ Dōm ꝙ ibi phs accipit terminū qui eſt verus vt in pluribꝰ: tñ aliqñ appet in aboꝛſu femine diſtinctio in tribꝰ menſibꝰ. vnde phs loquit̄ de termino longioꝛi. Hypo.aūt de breuioꝛi. ¶ Uel dōm aliter ⁊ melius.ꝙ nō eſt intentio pħi dicere qn fiat infoꝛmatio femine in tribus menſibꝰ.qꝛ bene fit in tribꝰ vel in.45.diebꝰ.ſed vult per hͦ inſinuare ꝙ ſi fetus femininus aboꝛtiatur in 3ᵒ menſe tunc coꝛrūpet̄ ⁊ nō apparebit dearticulatus.maſculus aūt ſic in.40.⁊ femina ſi aliquid acceperit de 4ᵒ menſe.qꝛ maſculus fit ex mā magis digeſta ⁊ cōpacta ⁊ ſolidioꝛi ꝙ̄ femina.femina.n.fit ex humida mā ⁊ liquidioꝛi ⁊ minus digeſta ⁊ magis fluxibili:⁊ ideo ſi aboꝛtiatur maſculus in.40. diebus appet foꝛmatus ꝓpter mām cōſtantem.femina aūt nō niſi in ꝑncipio quarti menſis.qꝛ ante hͦ tpus nō permanet ſed fluit eius mā.⁊ ideo nō potens retinere cōfigurationē.dixit Ar.ꝙ tñ tunc appet foꝛmata. ſed Hyp.fuit locutus de foꝛmatione in ſe ⁊ abſolute:⁊ nō quātū ad hoc ꝙ eſt ꝯfigurationem permanere in fetu. ⁊ ideo qꝛ maſculus pōt foꝛmari in.30.diebꝰ ⁊ femina in.40.dato ꝙ nō ꝑmaneret talis cōfiguratio dixit ꝙ foꝛmatio maſculi fit in.30.diebus. ⁊ femine in.40.vel.45. cum ergo non vadant ad eandē intentionē:ideo vterq₃ dicens verū nō cōtradicunt: ⁊ iſte eſt modus concoꝛdandi eos ⁊ nō alius.

Tunc ad id qḋ arguit̄ ꝑ₃ ſolutio.qꝛ quādo Hypo.dicit ꝙ tps motus in maſculo eſt tps trium menſium ⁊ tēpus motus femine eſt tempus quatuoꝛ menſiū dico ꝙ ibi fuit locutus Hypo.de termino lōgioꝛi. ſed terminus tēpoꝛis cōis infoꝛmatiōis ꝓpoꝛtionat̄ vt in pluribus duplo tēpoꝛis motus fetus ⁊ triplū motus fetus pꝛopoꝛtionat̄ tēpoꝛi partus:vt ſupꝛa dictū eſt.

GEmelli aūt fiūt ab vno coytu. habēt enim ventres ⁊ ſinus matrices denſos.hos quidē longioꝛes.alios vero ꝓpiquioꝛes teſticulis: ⁊ multoꝝ generatiua aīaliū plures habēt paucoꝝ generatiuis.ſilr aūt oues ⁊ beſtie ⁊ aues.quādo autē mulieri agitat diuerſa aut diuiſa accedens ad duos ventres ⁊ matrices rapiāt ſperma: ⁊ vētrium neq₃ alter ad alterū ventrē relaxet. diuiſum aūt in vtroq₃ ventre pāniculat̄ ⁊ viuificatur eodem modo quo ⁊ nunc dictū eſt.ꝙ autē ab vno coitu gemelli fiunt. hoc eſt ſignū canis ſus ⁊ alia animalia ſunt.

¶ Poſtq̄ Hypo. determinauit de duobus cōſequētibus ad generationē embꝛionis.ſ.ꝑmo de foꝛma ſituatiōis fetus in matrice. 2ᵒ fuit partus. qꝛ determinauit de partu ⁊ cauſis eius.⁊ de tpe partus. In parte iſta ſicut dicebat̄ determinat Hypo.de 3ᵒ.qḋ cōſequit̄ ad gnātionē fetus.ſ. de gemellatiōe fetus in matrice.nā aliqñ cōtingit gemellatio fetus in matrice.Et grā huiꝰ etiā inquirit cām ēt gemellationis.Et circa hoc duo facit. qꝛ ꝑmo inquirit cām gemellatiōis fetus in matrice. 2ᵒ inquirit cām cuiuſdam apparentis in gemellatiōe.ſ. q̄re gemelli ſunt aliqñ vterq₃ maſculi:aliqñ vterq₃ femine: aliqñ vnꝰ maſculus ⁊ alter femina.ſcḋa ibi.(Et aūt maſculus. ⁊ femina gemelli fiant ⁊c̄.) Pꝛima in duas:qꝛ ꝑmo inq̄rit cām gemellationis.2ᵒ declarat que dixit per ſignū.2ᵃ ibi.(Et aūt ab vno coytu) In ꝑma parte dicit.ꝙ gemelli.i.duo fetus in matrice ſimul fiūt. ſup.aliqñ ab.i. in vno coytu.qꝛ matrices hñt ventres ⁊ ſynus denſos.hos quidē longioꝛes a teſticulis ⁊ aliquos ꝓpinquioꝛes eis.⁊ aīalia generatiua multoꝝ aīaliū hñt plures.ſ.ventres ⁊ ſynus gnātiuis paucorum.ſilr aūt.ſup.habent ventres in matricibꝰ oues ⁊ beſtie.ſup.alie.⁊ aues.qñ aūt.ꝓ ergo.mulier agitat diuerſa. hic inuenit̄ duplex lrā.alia lrā dicit.accepta diuerſa.ſi dicat.agitat diuerſa.expone.i.recipit diuerſas partes ſpermatis ⁊ vtraq₃ lrā eſt bona.ſꝑma dico accedens ad duos ventres.⁊ ꝓ qꝛ.matrices rapiant: vel capiāt ſperma. ſup. in duobus ventribꝰ ⁊ neq₃ alter vētriū relaxet.i. deferat ſpermatis poꝛtionē ſuā ad alterū.aūt ꝓ tunc. diuiſum in vtroq₃ ventre pāniculat̄.i.circūdatur pāniculo: ⁊ viuificatur eodē modo quo ⁊ vnū dictū eſt.i.ſicut dictū fuit de vno fetu. ¶ Juxta iſtā partē notandū ꝙ Hypo. aſſignās cām gemellationis duplicē cām videt̄ aſſignare:tñ vna videt̄ eſſe ꝑncipalis.ſ.diuiſio ſpermatis in ptes plꝭs.alia videt̄ coadiuuās.ſ. diuerſitas ventriū ⁊ cellulaꝝ matricis.nā ſicut appet per Auic.3ᵒ cañ.caᵒ.de anothomia matricis. ⁊ per Halyabbatē in 3ᵒ ſue theoꝛice diſpōnis regalis.capᵒ etiā de anothomia matricis.matrix ipſa h₃ duas magnas ꝯcauitates: vnā a dextris: ⁊ aliā a ſiniſtris:adeo magnas ⁊ diſtictas: vt videant̄ eſſe quaſi due matrices: ⁊ ille magne cōcauitates hñt poſtea cellulas ⁊ concauitates paruas in quaꝝ extremitatibꝰ terminant̄ capita venarum quibꝰ mediantibꝰ alligat̄ fetus matrici. ⁊ iō ꝯtingit aliqñ ꝙ qñ effundit̄ ſperma ⁊ eijcit̄ in matricē ꝙ ſꝑma diuidit̄ ⁊ tendit ad illas duas cōcauitates: ⁊ tunc ſi virtꝰ ſpermatis eſt foꝛtis vtrobiq₃ ⁊ locus diſponit̄: ⁊ mā etiā: generant̄ duo fetus ⁊ aliqñ plures. ⁊ iō dicit ꝙ aīalia generatiua multoꝝ aīaliū hñt plures vētres ⁊ ſynus in matrice ſicut ſunt ſcrophe ⁊ muſipule ⁊ hꝯ q̄ gnātiua paucorum. ⁊ Auic.de hͦ dicit 3ᵒ.cañ.ꝙ nūerus ꝯcauitatū matricis ſumit̄ penes numerū papillaꝝ mā̄millaꝝ.ita ꝙ quot ſunt:tot ſunt vētres ⁊ ꝯcauitates magne: in quibꝰ mater pōt cōcipere in mꝛīce. ¶ Ulteriꝰ notādū ꝙ notāter dicit denſos.i.aſperos:opoꝛtuit.n.matricē eē aſperā ꝓ tāto:qꝛ matrix d₃ eē cōtentiua fetꝰ: vt fetus in ipſa tādiu gubernet̄ quouſq₃ pōt per ſe viuere ex̄ matricē. nūc aūt retētio fit melioꝛ per aſperitatē q̄ per aliud.qꝛ eius oppᵐ.ſ.relaxatio fit per lenitatē.q̄re ⁊c̄. ¶ Subdit vlteriꝰ ꝙ quoſdā vētres h₃ ꝓpe teſticulos ⁊ quoſdā lōge ab eis. nā mulier h₃ teſticulos interiꝰ: ⁊ maſclus exteriꝰ.ita ꝙ mulier h₃ eos ꝓpe collū matricis:⁊ qꝛ mulier h₃ q̄ſdā ꝯcauitates magis ꝓpe teſticulos ⁊ q̄ſdā magis a longe:iō pōt ſꝑma diuidi ex teſticulis ⁊ trāſmitti ad diuerſos ſynus matricis: ⁊ hͦ ē alia cā gemellatiōis.ſ. diuiſio ſꝑmatis ad diuerſas ptes.

Sed vt habeat̄ cōplete veritas dictoꝝ de cā gemellatiōis fetus. Querat̄ grā huiꝰ. vtꝝ matricē habere plures cōcauitates ⁊ cellulas ſit cā gemellatiōis. Et arguit̄ ꝙ nō. auct. pħi q̄rto de gnātione aīalium. dicit enī ſic. Dicere quidē igit̄ trahere loca matricis ſperma:

Fundación Uriach

⁊ ꝑpter ħ plura fieri pp locoꝝ multitudinem ⁊ cotilido
nes non vnū exiſtes nihil eſt:in codē loco matricis fiunt
duo ſe. in politoko. ſi aūt cū replete fuerint embrionib⁹
ↄſiter poſita videnᷓ:ħ aūt ex anothomicis palaꝫ ē. ❡ Ꝑ.
arguiᷓ rōne ſumpta a ſenſu:qꝛ per anothomiā repeniᷓ. vt
dicit ibi phs ꝙ aliqñ in codē loco ſunt duo gemelli: ⁊ ma
xime ħ appet vt dicit phs in aīalib⁹ poliſpedis.i.plurium
pedū.q̄re ⁊c̄. ❡ Ꝑ. Aꝛ. vult.9.de hyſto. ꝙ quedā mulier
abortiuit.xi.filios. ❡ Itē Auic.ponit 9ͦ de aīalibus. ꝙ re
perta fuit mulier q̄ abortiuit.7z.filios figuratos.nūc aūt
tot camerule nō ſūt in mrīce.ḡ mrīcē hr̄e pl'es camerulaſ

In oppoſitū vl' ↄcauitates nō ē cā gemellatōis. eſt hic Yppo.

❡ Ad ħ dōm ꝙ cā gemellationis vel multitudinis filioꝝ
ſil:ita ꝙ gemellatio dicaᷓ large ꝑ plurificatiōe filiorū ſil'
⁊ dato ꝙ ſint plures q̄ duo:qꝛ poſſunt eſſe.xi.aliqñ eſt di
uiſio ſpermatis in diuerſas partes in matriceꝫ.qñ.n.ſper
ma ſic diuidiᷓ ꝙ ſm vnāquāqꝫ parteꝫ eius diuiſum agit
menſtruū mulieris generaᷓ pluralitas filiorū:ita ꝙ nō ſo
lum requiriᷓ diuiſio ſpermatis:ſed potētia ad agendū in
mēſtruum mulieris q̄tū ad partes ei⁹ diuiſas. ⁊ iō Ypp.
nō ſolū poſuit diuiſionē ſpermatis eſſe cām h⁹.ſed ēt ſub
dit.qñ aūt mulier agitat diuerſa ⁊c̄. ❡ Et vlterius lꝫ iſte
ſint cauſe p̄ncipales,tñ ad hoc ēt adiuuat diſtictio vētriū
⁊ ſynuū in matrice. ❡ Sed vt habeaᷓ diſtīcte ⁊ pciſe ve
ritas cauſaꝝ gemellatiōis eſt aduertendū ꝙ lꝫ cā gemel
lationis ⁊ plurificationis filioꝝ in multis cōprehendaᷓ:
p̄ncipalis tñ cauſa h⁹ eſt diuiſio ſpermatis in ptes diuer
ſas:ſed ad eius diuiſionē in ptes pñt multa cooperari:qꝛ
quatuor.p̄mū eſt diuerſitas ventriū matricis.2ᵐ eſt mo
tus matricis.3ᵐ eſt diuerſa impulſio ſpermatis in matri
cem.4ᵐ eſt multitudo mēſtrui mulieris. dico ꝙ p̄ma cā
eſt diuerſitas ventriū matricis.qꝛ in diuerſis cellulis vel
ventrib⁹ poſſunt diſtigui ptes ſpermatis.2ᵐ eſt mot⁹ ma
tricis:qꝛ ſicut appet per Auic.9ͦ de aīalib⁹. ⁊ in 3ͦ cañ.cap.
de gnōne embrionis.matrix mouet ſperma in ptes diuer
ſas:ſicut ille qui tranſglutit bucellam ipam diſtribuit in
diuerſas ptes.3ͦ ad hoc facit motus ipulſionis ſpermatis
viri.qꝛ ſicut dicit Auic.3ͦ cañ.ſperma aliqñ imittiᷓ in ma
tricem ſm diuerſas imiſſiones quas cognoſcit expertus:
⁊ qꝛ talis ipulſio fit aliqñ in duab⁹ vel plurib⁹ vicib⁹ poſ
ſibile eſt ꝙ quelibꝫ iniectio agat per ſe in aliquā ptē mē
ſtrui ⁊ generet fetuꝫ.4ͦ ad ħ facit multitudo mēſtrui.nā
ſicut apparet per phm 4ͦ de gnōne aīalium. ſicut in ma
gnitudine cuiuſlibet aīalis eſt determiata q̄titas in ma
gnitudine ⁊ paruitate.ita etiā ⁊ in mā aīalis. ⁊ iō qñ men
ſtruū mulieris excedit in q̄titate magnitudinē determi
nataꝫ in mā ſpēi hūane cū ſit ſufficiens mā ad gnātioneꝫ
multoꝝ nā generat plures fetus. hanc ponit eſſe potiſſi
mā cām plurificationis fet⁹.Et tūc mouet ibi quādā du
bitationē.qꝛ dicit ꝙ videᷓ ꝙ ex tota illa mā q̄tacūqꝫ ſit
debeat formari vnū aīal ⁊ non plura.qꝛ ſperma viri ſe hꝫ
ad menſtruū mulieris ſicut coagulū ſe hꝫ ad lac.nūc aūt
coagulū coagulat totū lac vna coagulatione q̄tūcūqꝫ ſit
lac.ergo ⁊ q̄tūcūqꝫ ſit mēſtruūꝫ dꝫ coagulari a ſpermate
viri vna coagulatiōe ⁊ facere vnū fetū magnū ⁊ non plu
res.Et ipſe reſpōdet ad hoc ꝙ cā hui⁹ diuerſitatis ē:qꝛ co
agulū p̄bet lacti ſolā qualitatē.ſ.coagulationē ſolā:ſꝫ ſper
ma facit menſtruū qḋ eſt mā fetus nō ſolū quale:ſed etiā
q̄tū.qꝛ dat ei menſurā determinatā q̄titatis cōuenīētis
ſpēi hūane.qꝛ ḡ illa mā eſt ſufficiens ad multos fetus:iō
generat multos: ⁊ iō dicebat Aꝛ.ibidē ꝙ qñ menſtruum
ſuperfluit nā facit aliqḋ mēbrū ſupfluū. ḡ multo fortius
qñ mā ſupfluit ⁊ eſt ſufficiens facier plures fetus.dicit.n.
ſic.4ͦ de gnōne aīaliū. Abundantiā aūt particularū p̄ter

nām idem cā ⁊ gemellationis.iam.n.in cōceptionib⁹ acci
dit. ❡ Ex his appet ꝙ quedā aīaliū ſūt monotata.i.vni⁹
fetus gnātiua: ꝙ qꝛ ille fetus eſt magn⁹ generaᷓ tñ vn⁹.
qꝛ tota mā requiriᷓ in ipſo pp magnitudineꝫ ſui corporis
que ſunt aīalia vnius vngule. vt equus ⁊ bō. aīalia auteꝫ
politota.i.pluriū generatiua.qꝛ coꝝ fetus ſūt parui cuiuſ
modi ſūt illa que hīt vngulas fixas:vt porci ⁊ bō.ſunt ge
neratiua pluriū. qꝛ exquo talia aīalia ſunt parua in ſui p̄n
cipio mā multa nō requiriᷓ in gnōne vnius.ſed pauca.iō
multi fetus gnānᷓ. ❡ Iteꝫ pp aliud:qꝛ matres taliū non
ſunt magni corporis vtpl'm: ⁊ ideo ſufficit paucū hūiduꝫ
ad coꝝ nutrimentū. ⁊ totū reliquū pōt cōuerti in mām ⁊
nutrimentū fetus. ⁊ qꝛ hō eſt mediū inter talia aīalia.qꝛ
hꝫ multū de humido ⁊ magl' q̄ cetera aīalia reſpectu ſui
corporis. ⁊ in ħ cōuenit cū politotis:ſed eſt magni corpo
ris: ⁊ in ħ cōuenit cuꝫ monototis : ideo mediocriter ſe hꝫ
in gnātiōe vnius fetus vel pluriū:qꝛ aliqñ gnāt vnuꝫ:ali
quādo duos: ⁊ aliqñ plures. ❡ Ulterius eſt aduertendū
ꝙ p̄ter cās p̄dictas eſt alia cā ſpālis in ſpecie humana pp
quā ↄtingit gemellatio.ſ.ſuperipregnatio mulieris: ⁊ hāc
cām tangit Ypp.cum dicit.ab vno coytu.nā per ħ etiaꝫ
innuit ꝙ gemellatio pōt fieri ex plurib⁹ coytib⁹:ita ꝙ ſic
ab vno coytu poſſūt aliqñ fieri duo vel tres vel quatuor
vſqꝫ ad.xi.ita etiā ⁊ in ſupimpregnatiōe.nā ſicut apparet
per phm in.4.de gnōne aīaliū.quedā aīalium nō ſupim
pregnanᷓ vt monotata.i. gnātiua vnius fetus ⁊ gnātiua
multoꝝ fetuū pluriū vnguiū. Et rō hui⁹ eſt. qꝛ aīalia ge
neratiua vnius ſolū ſunt magni corporis: ⁊ iō taꝫ matres
q̄ filij indigent plurimo nutrimento. ⁊ iō in talib⁹ nō pōt
eſſe mā ſufficiens ad gnōnē alterius. Item qꝛ pp magni
tudinē vnius fetus nō eſſet in matrice locus ſufficiēs ad
retinendū fetū aliū qn ipedirent ſeinuiceꝫ. ⁊ iō talia nō
ſuperipregnantur:ſed aīalia que ſuper concipiūt ſunt ea
que ſunt multoꝝ gnātiua. qꝛ in talib⁹ abūdat multuꝫ de
menſtruo:qḋ eſt mā gnātionis. nā poſſibile eſt ꝙ abūdet
tñ de menſtruo ꝙ vltra gnōnē vnius reſeruatur: ⁊ in alia
vice coytus generetᷓ alter fetus: ⁊ ſic de multis ꝑpter abū
dantiā māe.ħ aūt maxime cōtigit in feminis ſpēi hūane:
qꝛ plus abūdat humidū in eis reſpectu ſue q̄titatis q̄ in
aliquo alio aīali. ❡ Et vlteri⁹ ad hoc adiuuat aliud ſpāle
qḋ hꝫ mulier:qꝛ mulier poſt ipregnationē iter cetera aīa
lia magis appetit coitū: ⁊ ēt equa.femine aūt alioꝝ aīaliū
abhorrēt coytū poſt ipregnationē. Et rō h⁹ eſt.qꝛ in alijs
aīalibus a muliere ⁊ equa tota mā cōſumiᷓ in fetu. ⁊ ideo
nō eſt ibi mā ſpermatica ſpūoſa que faciat titillationeꝫ ⁊
inciter appetitū ad coytū.ſed in muliere ⁊ equa ſic. qꝛ nō
cōſumiᷓ tota mā: ⁊ ideo poſt ipregnationeꝫ titilāt mēbra
deputata ad coytū. q̄re coytū appetūt: ⁊ ſuperipregnanᷓ.
ħ tñ eſt diuerſimode in muliere ⁊ equa.qꝛ mulier appetit
coytū poſt ipregnationē ꝑpter multitudinē humiditatis
que nō cōſumiᷓ tota in fetu:ſed in equa non retineᷓ talis
humiditas.qꝛ plus hēat de ipſa q̄ alia aīalia: ſed qꝛ habꝫ
matricē adeo denſam ⁊ ſpiſſam ꝙ tota mā non deſcendit
ad fetū in hora ipregnationis:ſed poſtea. ❡ Et ex hoc vl
terius habetis cām quare mulier ipregnata maſculo mi
nus appetit coytum q̄ mulier ipregnata femella.vt dꝫ 3ͦ
cañ.qꝛ maſculus eſt perfectior femīa: ideo conatur nā in
eius gnātione ⁊ perfectōe ꝑpter qḋ expendit in ipſo totā
mām: ꝑpter qḋ nō remanet amplius mā:que faciat titil
lationē in mēbris coytus aut paꝝ remanet.pp qḋ parum
appetit:ſed qꝛ in gnōne femine nō expenditur tota mā in
gnōne:ideo ipſa titilans mēbra coytus cauſat appetitum
coeundi: ⁊ ideo in aīalibus pluriū gnātiuis qñ eſt abūdan
tia māe ⁊ locus ſufficiēs in matrice ipſa ſupconcipiūt ⁊ vi
uunt.qñ aūt alteꝝ iſtoꝝ deficit nō ſuperipregnanᷓ vl' nō

viuunt. ⁊ iõ dicebat Ar. ꝙ qñ ſupcõceptio fit ex ꝓpiquo
tpe poſſibile eſt vt ambo nutriant̃. ſed qñ fit ex lõginquo
nõ. Et cã illius eſt. qꝛ qñ fit ex ꝓpinquo: tũc pm⁹ fetus cũ
ſit paruus idiget modico nutrimẽto: ⁊ iõ nõ ipedit gnõnẽ
alterius. qñ aũt fit ex lõginquo: qꝛ fetus eſt magnificatus
⁊ idiget pluri nutrimẽto ⁊ occupat maiorẽ locũ in matri-
ce: iõ nõ viuũt ambo vel ſaltim vnus. qꝛ nutrimẽtũ totuꝫ
cõuertit̃ ſuper fetũ magnũ vel ſi aufert̃ ab eo morit̃: ⁊ ħ
eſt vna cã aborſus. ſ. ſupcõceptio ex lõginquo. vt dic̃ phs
⁊ iõ recitat ibi phs ꝙ quedã mulier fuit que ꝑ habuit ge-
mellos: ⁊ poſtea ſupconcepit ⁊ pmi pueri vixerũt alij nõ.
⁊ iõ ſubdit ꝙ aialia multũ ſpermatica vt eſt lepus qđ ap-
paret: qꝛ eſt aial multũ piloſuꝫ qđ eſt ſignũ ſpmatis multi
ſicut ⁊ hoibus: qꝛ hꝫ pilos ſub pedib⁹ ⁊ igũinib⁹ ⁊ in aliqͥs
locis in qͥbus non hñt alia aialia: iõ inter cetera aialia ex
maiori tpe põt ſupcõcipe. qꝛ ſui fetus pñt viuere pp mul-
titudinẽ ſpermatis. ⁊ ſic appet ꝙ ſupconceptio eſt cã gnã-
tionis pluriũ fetuũ. ⁊ iõ dixit Hypo. ab vno coytu. ❡ Sꝫ
tu dices. nõ videt̃ ꝙ ſupconceptio ſit poſſibilis. qꝛ in pma
cõceptiõe claudit̃ vehementer os matricis: adeo vt dicit
Auic. vt pũcta acus vix poſſet ſubingredi. ne fiat ꝗ abor-
ſus ꝓhibet̃ ſupuentus alterius ſpermatis. ❡ Ad ħ poſſũ
reſpõdere tripłr lꝫ a multis reputet̃ forte argumẽtũ. vno
mõ poſſum dicere ꝙ arg⁹ tñ arguit de ſupconceptõe qñ
fetus eſt magnificatus: qꝛ tũc vehemẽter eſt clauſum os
matricis: ſed in pncipio: qꝛ nõ eſt fortis facta cõcluſio: ſed
debilis hñ põt reaperiri: ⁊ poſtea claudi. ⁊ iõ dicebat Ar.
4° de gnõne aialiũ. cum aũt fetu iaꝫ creſcẽte accidat fieri
coytũ ſupconcipit qđ aliqñ pp matricẽ cõcludi vt in plu-
ribus vſqꝫ ad partũ mulierib⁹. ❡ 2° mõ põt reſpõderi ꝙ
ſicut os matricis eſt vehementer ꝯcluſuꝫ ex delectatiõe
ſpermatis vt ipm retineat: ita põt aperiri ex delectatione
alterius receptiõis ſpermatis: eo ꝙ illa clauſio nõ eſt vio-
lenta: ſed nãlis: ⁊ iõ ſicut apta fuit matrix ꝑ: ita poſſet po-
ſtea. ⁊ declaro ħ per ſiłe: qꝛ ſicut os ſtõaci claudit̃ ſũpto ci-
bo vt fiat bona digõ: ⁊ tñ pp delectationẽ cibi ſupuenien-
tis aperit̃: ita ⁊ matrix. ❡ 3° mõ põt rñderi ꝙ ſic̃ appet ꝑ
phm 4° de gnõne aialiũ. in quibuſdã mulieribus nõ clau-
dit̃ os matricis qñ fit ipregnatio vſqꝫ ad fineꝫ partus: ⁊ ħ
eſt in paucioꝛib⁹. ⁊ talis fet⁹ eſt õbilis vtutis: tñ vt in pluꝛib⁹
claudit̃. ⁊ pp ħ i paucis fit ſuperipregnatio vt ad ſẽſuꝫ pꝫ.

Et ex his facile ẽ ſoluere ad rõnes in ꝯriũ. nã pme rõ-
nes hñ ꝓbãt ꝙ hr̃e plures cõcauitates non eſt
cauſa ſufficiens gemellatiõis: ⁊ ħ eſt cõceſſuꝫ. Hypo. aũt
ponit ꝙ eſt cauſa gemellationis. verũ eſt coadiuuans: nõ
tñ pncipalis. qre ⁊c̃. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Queciſqꝫ ab vno coytu pariſt ⁊ duo ⁊ plu-
ra. ⁊ ſingulũ aialiuꝫ in matricibus in ventre ⁊
pãniculo ſunt. ⁊ ħ noſipſi dicamus fieri ⁊ hec
pariũt eadẽ die ⁊ oia vt mltũ. ſic aũt ⁊ mulieri
ab vno coytu pueri facti. vterqꝫ in vẽtre ⁊ in re-
gione eſt. ⁊ pariunt̃ eadẽ die vtriqꝫ ⁊ primum
alter egredit̃ foras ⁊ regio ipſius.

❡ Hic declarat per ſiłe quõ eſt poſſibile gemellos fieri: ⁊
lr̃a pꝫ niſi ꝙ dꝫ exponi: ⁊ regio ipſius. i. pãniculus i quo fe-
tus inuoluit̃ qui dicit̃ ſcdina que egredit̃ poſt fetũ: poſtea
aũt fetus egredit̃. ❡ Iuxta qđ notãdũ ꝙ Hyp. in his ver-
bis duo declar̃. pmũ eſt poſſibilitas gemelloꝝ in ſpẽ hũa-
na: ⁊ ħ declar̃ per ſiłitudinẽ ad alia aialia: ⁊ pꝫ. 2° declarat
modũ egreſſiõis gemelloꝝ ex matrice. qꝛ ſicut iſti gemel-
li vt in pluribꝰ generant̃ ab vno coytu in eadẽ die: ita vt
in plurib⁹ pariunt̃ eadẽ die. Et cã h⁹ appere põt ex ſupra-
dictis. qꝛ cuꝫ tps informatiõis vtpłm ſit equale in eis. ꝗ ⁊
tps partus eſt eq̃le: ſed lꝫ vtpłm pariant̃ eodẽ die: tñ vn⁹
coꝝ pus egredit̃ ꝙ̃ alter. ⁊ ħ põt eſſe. qꝛ eſt ſituatus magi
ꝓpe os matricis. qꝛ vt dixit ſupra aliqui vẽtriculi matri-
cis ſunt magis ꝓping teſticulis: qui ſũt iuxta os matricis
ꝙ̃ alij. aut ħ eſt: qꝛ vnus fetus eſt fortioris virtutis ꝙ̃ al-
ter. ⁊ dico ꝙ vtpłm pariunt̃ eodẽ die. qꝛ aliqñ multũ tar-
dat exitus vnius poſt alteꝝ: ⁊ ħ põt eſſe: qꝛ vnus eſt ma-
ſculus qui citius format̃ ꝙ̃ femina: vt ſupra dictuꝫ fuit: ⁊
ille maſculus citius egredit̃: vel qꝛ vnus eſt fortioris vir-
tutis ꝙ̃ alter. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Qꝛ aũt femina ⁊ maſculus gemelli fiũt. dico
in femina ⁊ in viro ⁊ inde vnoquoqꝫ aiali ſper-
ma eſſe ⁊ infirmius ⁊ forti⁹ ⁊ nõ inſimul egre-
dit̃ ſperma: ſed in duas ⁊ tres erectiões vel eie-
ctiones. ⁊ nõ eſt poſſibile ſemp ſiłe eſſe totum
forte. qđ primo egredit̃ ⁊ qđ poſterius. ſiqdẽ
ꝯtingat groſſuꝫ ⁊ forte ſperma intrare in alteꝝ
vẽtriũ illic maſculus fit. ſi vͦo in alteꝝ hũidius
⁊ ibecillius. ibi femina fit. ſi vero in vtroqꝫ for-
te ingrediatur vtriqꝫ maſculi fiunt. ſi vero infir-
mum vtreqꝫ femine fiunt.

❡ Hic inquirit cãm cuiuſdã apparentis in gemellatiõe. ſ.
qre aliqñ vterqꝫ eſt maſculus vel vterqꝫ fe[m]ia vel vn⁹ ma-
ſculus ⁊ alter femia: ⁊ plana eſt ſatis littera. ❡ Iuxta qđ
aduertendũ ꝙ Hyp. in his verbis aſſignat cãm ꝑdicti ap-
parentis in gemellatiõe ⁊ totaꝫ cãm illius ſumit ex parte
pncipioꝝ maſculineitatis vel feminceitatis. qꝛ maſculus
vt ſupra declaratũ fuit fit a calido ſpermatis forti potẽti
ſibi aſſimilare patiẽs. ſi ergo cõtingit ꝙ in vtroqꝫ fetu ſit
ſperma forte ⁊ potens: tunc fient ambo maſculi. ſi debile
in vtroqꝫ vterqꝫ femia ſi in vno forte ⁊ in alio debile tũc
forte gnãbit maſculũ ⁊ debile feminã. ❡ Et qꝛ forte ali-
quis diceret quõ eſt poſſibile ꝙ in vna pte ſperma ſit for-
te ⁊ in alia debile. oſtẽdit modũ hui⁹. ⁊ dicit. ⁊ ꝑ qꝛ ſpma
nõ ingredit̃ totũ ⁊ continuũ ſił vel ſemel. ſed in duas vel
tres vel plures iniectiões modo illud qđ igredit̃ in pma
eiectiõe matricẽ vtpłm eſt fortioris virtutis. qđ appꝫ. qꝛ
plus delectat. naꝫ multitudo ſpũum que eſt in ipſo eſt cã
magne delectatiõis. multitudo aũt ſpũuꝫ eſt cã fortitudi-
nis eius etiã. qre ⁊c̃. ❡ Itẽ qꝛ eſt plus in quãtitate. omne
aũt tale magis delectat. vt pꝫ per Auic. in lib. de cordiali-
bus medicinis. ⁊ ex eo ꝙ eſt magis ſpũoſum eſt magis di-
geſtum ꝓpter qđ ſtimulans nãm citius egredit̃. hoc etiã
declarat ſenſus. qꝛ pars ſpermatis que pma ipulſione in-
gredit̃ eſt pars ſpiſſioꝛ: ⁊ per ꝯñs fortioꝛ. alia vero eſt aq̃-
ſioꝛ ⁊ ſubtilioꝛ. qre ⁊c̃. ❡ Ulterius intelligẽdum ꝙ ſicut
apparet per Auic. 9. de aialibus. ꝙ quãdo ambo gemelli
ſunt maſculi vel ambo femelle ſaluãtur ambo in partu.
ſed quãdo vnus eſt maſculus ⁊ alter femina vtpłm mo-
riunt̃. qꝛ quãdo ambo ſunt maſculi vel ambo femine mo-
tus coꝝ ſunt ordinati in partu pp qđ vterqꝫ ſaluat̃. ſed qñ
vnus eſt maſculus ⁊ alter femina. tũc maſculus citi⁹ for-
mat̃ ⁊ facit motũ in matrice. ⁊ qꝛ femia nõdũ eſt formata
vel tũc vterqꝫ corrũpit̃ vel ſaltꝫ fe[m]ia. ❡ Deĩde cũ dicit.

❡ Iſte ſermo ſic dictus totus finẽ habet.

❡ Hic imponit finem huic operi: ⁊ patet. ⁊ nos etiã ipona-
mus finem huic ſcripto. cum laude ⁊ gloꝛia omnipotẽtis
dei qui eſt benedictus in ſecula ſeculoꝝ Amen.

❡ Expliciunt recollectiões ſuper libꝛo Hypo. de nã fetus
repoꝛtate ſub excellentiſſimo Doctoꝛe artium ⁊ ſcientie
medicine Magiſtro Dino de floꝛentia.

Fundación Uriach

Tabula

¶ Incipit tabula ſupra queſita totius operis.

Utrum mulier habeat ſpma qḋ ſit pn̄ neceſſario requiſitū ad gn̄onem Dinus de natura fetus. Carta.46.col.4.
Utrum omnia que calefaciunt habeant ſpiritum. Dinus. 47.col.4.
Utrum ſperma ex eo q̄ calefiat in matrice habeat ſpiritū Dinus. 47.col.4.
Utrū ſperma attrahit ſpūm ſrm a matrice. Di.47.col.4.
Utrꝫ ſpma poſſit calefieri a matrice. Di. 47.col.4.
A quo nutritur ſpiritus. Di. ſupra.
Utrum cor generetur prius q̄ ſpūs. Di. 48.col p̄ma.
Utrum in ſpermate mulieris ſit aliq̄ virtus actiua. Jacob⁹ car.5.col.2. Di.car.31.col.p̄ma. Di.car.49.col.p̄ma.
Utrū pāniculus generet̄ a v̄tute gnātiua exiſte in ſpmate an ſolum ex calefactione matricis. Di. car.20.col.3. Di. carte.49.colona.4.
Utrū ſꝫ mediū ſpmatis fiat trāſit⁹ ſpūs ad int⁹ ad ex̄ imo debuit dicere Hypo. ad ſuperiora. Din. 50.col.2.
Utrum ſperma maſculi cadat in ſubſtantiaꝫ fetus. Di.car. 22.col.2. Di.car.50.col.3.
Utrꝫ ſpūs exñs in ſpermate ſit inſtr̄m virtutis nālis an alterius virtutis animate. Di. 51.col.2.
Utrum ſperma augeat̄ a ſpermate mulieris deſcendente ad matricem. Di. 51.col.3.
Utrum matrix habeat aliquā virtutem actiuam in generatione. Din. 52.col.4.
Utrum ſperma viri ſit animatuꝫ Jacob⁹.car.16.col.p̄ma. Di.car.54.col.4.
Utrum ſit poſſibile eſſe diuerſitatē ⁊ organizationē membrorum in fetu. Din. 56.col.p̄ma.
Utrum virtus imutatiua prius operetur in fetu q̄ informatiua. Din. 56.col.3.
Utrꝫ caro moueat̄ ad carnem ⁊ os ad os. Din. 56.col.4.
Utrum teſticuli ſint membra principalia in actu generationis. Din. 57.col.2.
Utrum in partu debeat fieri dolor. Din. 58.col.3.
Utrum cor generet oīa alia mēbra. Thomas. 45.col.2.
Utrum cor ſit principalius in actu generationis an teſticuli. Din. 57.col.4.
Utrum tēpus expulſionis poſt partum equiparet̄ tempori aggregationis earum. Din. 58.col.4.
Utrum animal generetur totum ſimul vel ſucceſſiue. Di. car.24.col.4. Thomas.car.45.col.p̄ᵃ. Di.car.59.col.3.
Utrꝫ feia tardi⁹ format̄ q̄ maſculus aut eᵓ. Di. 61.col.p̄ᵃ.
Utrꝫ vngues forment̄ a v̄tute iformatiua. Di. 62.col.4.
Utrum pili a virtute informatiua. Din. 63.col.3.
Utrum emiſſio ſpermatis faciat ad productionem pilorum. Din. 64.col.2.
Utrum canities accidat flegmaticis. Din. 64.col.4.
Utrum tempus motus maſculi eſt vſq; ad tres menſes. femine ad quatuor. Din. 65.col.3.
Utrum ſit poſſibile aliquā mulierem eſſe calidioreꝫ viro Jacobus.car.10.col.3. Din.car.65.col.4.
Quare in quibuſdaꝫ animalibus generatur lac. in quibuſdam non. Din. 66.col.3.
Utrꝫ in mām̄illis viroꝝ ſit poſſibilis gnātio lactis. ſupra.
·Propter quid in ſpecie humana mām̄ille ſūt in pectore in alijs animalibus inter coxas. ſupra.
Utrū lac qḋ generat̄ tempore quo fetus incipit moueri ſit melius an illud qḋ poſt generatur. Din. 67.col.3.
Utrum lac fiat ⁊ dealbetur per digeſtioneꝫ. Jacobus. car. 7.col.3. Din.car.67.col.4.
Utrum mām̄ille nutriantur ex lacte. Din. 68.col.2.
Utrum ſperma decidat̄ a toto vel a parte. Jacob. car.14. col.3. Din. interpōne capituli de ge.emb.car.19.col.p̄ma. Din.car.69.colona p̄ma.
Utrum ex ſemine quādo rumpitur primo oriant̄ frondes vel ſtipes. Dinus.72.colona p̄ma.
Utrum ſemen ex quo generatur planta ſic de eēntia plante. Dinus.73.colona.4.
Utruꝫ plante que generant̄ ex ſemine poſſint ſine ſemine generari. Dinus.74.colona p̄ma.
·Propter quid a p̄ncipio gn̄onis nō fiat lac. Jaco. 7.col.3.
Utrum cortex generet̄ per putrefactionē. Din. 72.col.3.
Utrum genitum ſemper debet aſſimilari generanti. Jacobus.car.10.col.4. Din.car.76.colona.2.
Utrum oīa alia membra a corde generent̄ a ſpiritu exiſtēte in ſpermate deciſo a patre. Din. 79.col.2.
Utruꝫ hora coytus veniat ſperma a toto corpore vel a corde. Dinus.80.colona p̄ma.
Utrum fetus in octauo menſe viuat. Jacobus. car.7.col. p̄ma. Dinus.car.3.col.p̄ma. Thomas. car.42.col.p̄ma. Dinus.car.84.colona p̄ma.
Utrum in ouo vitellum eſt ſicut materia albumen ſicut nutrimentum. Di.86.colona p̄ma.
Utrum formatio maſculi fiat in.30. femine in.40. Jacob⁹ car.5.col.2.⁊ car.7.col.p̄ma. Thomas.car.40.col.p̄ma.
Utrum matricem habere plures cōcauitates ſit cauſa gemellationis. Jacobus.11.colona.3.

Propter quid ſperma gnātiuū maſculi pl̄s trahit ad dextrum q̄ ad ſiniſtrū. Jaco. car.3.
·Propter quid femina extra vteꝝ citius completur maſculus econtra in vtero. Jacob. 3.
·Propter quid apparet illa diuerſitas formatiōis in ſpecie humana ⁊ non in alijs. Jaco. 5.col.2.
·Propter quid accidit illa diuerſitas in termino partus humani q̄ alterius. Jacob. 7.col.p̄ma.
Utrum in generatione fetus cor p̄us generet̄. Jaco. car.3. col.2. Din.car.25.col.2. Thomas.car.36.col.4.
Utrum ante omneꝫ reſtaurationē p̄cedat reſolutio. Jaco. car.12.colona.2. Din.car.21.colona.3.
·Propter quid in alijs animalibus non ſit ſuperimpregnatio ſicut in homine. Jacob. 11.col.3.
Utrum ſperma ſit homogeneum. 11.col.3.
Utrum mulier magis delectet̄ in emiſſione p̄prij ſemis q̄ viri. Jacob. 11.col.3.
Utrum matrix ſit cauſa maſculi calefaciēdo. 10.col.3.
Utrum ſperma mulieris dominetur ſpermati maſculi 10.col.3.
Utrum ſperma p̄pter maioreꝫ quātitateꝫ ſit cauſa maſculineitatis. Jacobus. 10.col.3.
Utrum oporteat ſanguineꝫ attractum per venam vmbilicalem p̄us recipi in epate. Jacobus. 8.col.2.
·Propter quid natura non ordinauit fetum in vtero ſumere cibum per os. Jacob. 8.col.2.
Utruꝫ ex ſanguine eunte ad epar fetus fiat ſeparatio fecalis. Jacob. 8.col.2.
·Propter quid pars menſtruoꝝ impura reſeruetur ad horam partus. Jacobus. 7.col.3.
Utrum ſanguis menſtruus in tres vel quatuor ſubſtātias diuidatur. Jacob. 7.col.3.
Utrum proportionalitas temporum formationis motus ⁊ natiuitatis ſit vera. Jacob. 6.col.p̄ma.
Utrum vrina expellatur ad panniculum continenteꝫ eaꝫ per vmbilicum vel per quā viam. Di. car.26.colona.4. Thomas.car.43.colona.4.
Utrum ſit cauſa propter quā maior delectatio cauſetur in emiſſione ſpermatis q̄ aliarum ſuperfluitatum. Dinus 29.colona ſecunda.

Cui attribuitur delicia que apparet in ſomno in emiſſione ſpermatis. Dinus. 29.col.3.
Propter quid ex fricatione aliarum partiũ nõ accidit titillatio ſicut plante pedis. Dinus. 29.col.4.
Propter quid terra in eſtate iteriꝰ eſt frigida. ecõuerſo in hyeme. Dinus. 78.col.pma.

FINIS.

Expõnis ſubtiliſſime libri de nã fetus Hypocratis. per excellentiſſimum Doctorem Dynum de florentia. finis. Impreſſum Venetijs mandato ꝛ expẽſis heredũ Nobilis Uiri dñi Octauiani Scoti Ciuis modoetienſis. Per Bonetum Locatellum Bergomenſem preſbyterum. Anno ſalutifere incarnatiõis dñice. ſecundo ſupra Milleſimũ qngenteſimũq3. decimo octauo Kalen. Januarias.

1518

Registrum

AA
Expoſitio Jacobi
Jacobi forliuiẽſis
ex motu ſpiritus
BB
ꝛ poſterioꝛe. ſ. in
attrahant vene
titur illic: ꝛ fiunt
CC
membꝛi erit reſoluta
tenenti non prius
eſſentialiter oꝛdinatis
DD
Uerũtamẽ hic
nõ erit niſi ab
quia poſtq̃ fetus

EE
ad coꝛ dependentiã
las vt fiat lac.
ſed nos duplicez
FF
Remanſit ſup
ꝛ experientiaz:
Incipit expoſitio
GG
in alijs ſuo modo.
tum accidere a
ꝛ ↄcurrẽtes ad
HH
fetus naſcatur põt
te expone. Uex
ris. creatur veſica

II
ꝛ patet ſnia eius
In oppoſitũ videt
q̃ fiat ex ſpermate
KK
turnus fuerit ſanguis
litudinẽ quã debent
dupl'r intelligi.
LL
la ſm rõnẽ. xlij.
inſpiſſant ꝛ condenſant
mã a membꝛis
MM
carnez. ꝛ ſi fuerit
frigidũ declinat
regula generalis.

NN
Igitur ſicut ab
partes in animali
Declarat quoddã
OO
ſpiritus per ipſam
ꝛ ꝓpter hoc
aquoſam. ſol
PP
Hic declarat q̃
aeris vel alterius
fetus niſi fieret
Finis.

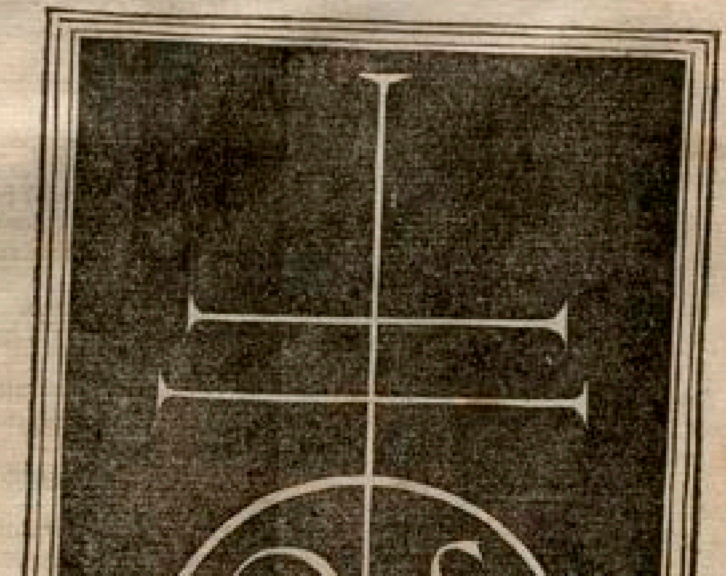

Fundación
Uriach

Fundación
Uriach

Fundación
Uriach

Fundación
Uriach

XVI
60.13
For

Fu R6337

Fundación Uriach

FORLIVIO

—

DE

GENERATIONE

EMBRIONIS

VENECIA

1518